

Vilniaus golgota

V

Vilniaus golgota

V tomas

Vilniaus golgota

V tomas

Okupuotosios Lietuvos lietuvių
darbo ir kančių dienoraštis.
1938 m. balandis – 1939 m. spalio

Parengė Kazys Misius

Versmė

VILNIUS | 2023

Vilnius 700

Skiriama Vilniaus 700 metų sukakčiai

Sudarytojai

Mykolas Biržiška (B. Šemio pseud., I t.)

Kazys Misius (II–V t.)

Leidėjas, vyriausiasis redaktorius Petras Jonušas

Atsakingoji redaktorė Živilė Driskiuvienė

Kalbos redaktorius dr. Artūras Judžentis

Korektorės Gražina Navalinskienė (1929 m.), Rasa Kašėtienė (II–V t.)

Dailininkė Ona Liugailienė

Kompiuterių informacinių sistemų specialistė Rimgailė Pilkionienė

Kartografė Aira Dubikaltienė (UAB „Žemėlapių artelė“)

Rėmėjai

Petras Jonušas, Alė ir Kazys Misiai, Gintautas Šapoka,

dr. Kazimieras Garšva, Zigmas Juškevičius, Vita Rastenienė,

Stanislava Žilinskaitė, Petras Kanevičius

UAB RM Tools, Vytauto Paulaičio įmonė LIBRO

Bibliografinė informacija pateikiama

Lietuvos integralios bibliotekų informacinės sistemos

(LIBIS) portale ibiblioteka.lt

© Kazys Misius, 2023

© VšĮ „Versmės“ leidykla, 2023

ISBN 978-609-486-042-3 (5 tomas)

ISBN 978-609-486-056-0 (elektroninė kn.)

Knygą elektroniniu formatu išleido

„Versmės“ leidyklos Elektroninių knygų

rengimo centras. Vilnius, 2025-09-08

Turinys

Leidėjo žodis / I, I

Pratarmė / II, VII

Atvaizdų sąrašas / II, IX; III, VII; IV, VII; V, VIII

Nuorodų sutrumpinimai / II, XVII; III, XIII; IV, XV; V, XIII

1929 metai / II, 671

1930 metai / II, 803

1931 metai / II, 959

1932 metai / II, 1131

1933 metai / II, 1306

1934 metai / III, 1513

1935 metai / III, 1791

1936 metai / IV, 2079

1937 metai / IV, 2344

1938 metai / IV, 2576

1939 metai / V, 2822

Priedai

1931 m. balandžio 3 d. Vilniaus „Ryto“ draugijos
pradžios mokyklų ir mokytojų sąrašas / V, 3044

Lietuvių kalba Vilniaus krašto valdinėse mokyklose
1933/1934 mokslo metų pabaigoje / V, 3049

1929–1934 m. uždarytos Vilniaus „Ryto“ draugijos
mokyklos / V, 3065

1930–1935 m. uždarytos Švenčionių „Ryto“ draugijos
mokyklos / V, 3069

Breslaujos apskrities Šv. Kazimiero draugijos skyriai, darželiai,
skaityklos ir tos apskrities „Ryto“ draugijos skaityklų
statistinės žinios / V, 3071

Vilniaus lietuvių švietimo „Kultūros“ draugijos skyrių,
mokyklų, skaityklų žemėlapis / V, 3080
Lietuvių Šv. Kazimiero draugijų skyrių, vaikų darželių,
skaityklų žemėlapis / V, VOKE
Švenčionių „Ryto“ draugijos mokyklų žemėlapis / V, 3081
Vilniaus „Ryto“ draugijos pradinių mokyklų žemėlapis / V, 3082
Vilniaus „Ryto“ draugijos skaityklų,
veikusių 1932–1936 metais, žemėlapis / V, 3083
Asmenvardžių rodyklė / V, 3084
Vietovardžių rodyklė / V, 3226

O VILNIAUS NEPAMIRŠK,
LIETUVI!

Atvaizdų sąrašas

577. Kalbininkas Juozas Senkus (viduryje) su pateikėjais Ramaškonyse (Armoniškių par., Lydos apskr.) 1938 m. Iš Rasos Kašėtienės (Senkutės) albumo 2641
578. Lietuvių kooperatinė pieninė Daugėliškyje (*Mūsų žygiai*, 1937, liepa, p. 23) 2651
579. Laikraščio *Aidas*, leisto vietoj uždrausto *Vilniaus rytojaus* pirmo numerio, fragmentas 2655
580. Vilniaus lietuvių skautų ir sportininkų organizatorius, mokytojas Pranas Žižmaras 1938 metais (*Debesų karžygys*, Vilnius, 2007, p. 161) . . . 2657
581. *Aido* laikraščio savaitinio priedo vaikams pirmo numerio viršelis . . 2660
582. Konfiskuoto vienkartinio žurnalo viršelis ir pirmas „nusikaltusio“ straipsnio puslapis 2676
583. Vytauto Didžiojo gimnazijos abiturientai su mokytojais 1938 m. birželį (Cicėnas J. *Vilnius tarp audrų*, 3 leid., Vilnius, 2010, įklija) 2678
584. Vilniaus lietuvių amatininkų ir darbininkų draugijos nariai 1938 metais (*Jaunimas*, 1938, balandis, p. 17) 2687
585. Vilniaus lietuvių delegacijos, atvykusios į Tautinę olimpiadą, sutikimas Kaune 1938 m. liepos 17 dieną (*Debesų karžygys*, Vilnius, 2007, p. 109) . 2712
586. Vilniaus krašto lietuvaits – pirmosios tautinės Lietuvos olimpiados Kaune 1938 m. liepą dalyvės. Iš kairės sėdi: Liolė Žižmaraitė, Jadvyga Kazlauskaitė, Elena Miciūtė; stovi: Marija Markavičiūtė, Marija Lemešytė, Jadvyga Budrevičiūtė, Bronė Mačiukaitė, Antanė Pakulaitė (*Jaunimo kelias*, 1938, rugpjūtis, p. 35) 2720
587. Leonardas Palevičius, lenktynėse aplink Lietuvą laimėjęs antrą vietą (*Jaunimo kelias*, 1938, rugpjūtis, p. 14) 2721
588. Rašytojas ir vertėjas Antanas Valaitis apie 1939 metus (<http://sena.mab.lt/Biblioteka100/3.html>) 2730
589. Konstantinas Barauskas prie savo namo Lazūnuose. Jis dėl lietuvių tautybės pažymos 1938 m. pėsčias nuėjo iš Lazūnų į Varšuvą (Maceika J. *Lazūnai*, Vilnius, 1998, p. 111) 2734

590. Adomo Mickevičiaus paminklo maketas pagal Enriko Kunos projektą. 1938 m. paminklo maketas sukaltas iš lentų ir buvo statomas trijose Vilniaus miesto vietose. Matome pastatytą ties Mickevičiaus ir Vilniaus gatvių sankryža (*Mūsų Vilnius*, 1938, nr. 12, viršelis) 2742
591. Reškutėnų (Kaltanėnų vls.) bažnyčios choras ir orkestras 1938 metais (Švenčionių Nalšios muziejus, inv. nr. F-4949) 2757
592. Konfiskuoto vienkartinio žurnalo jaunimui viršelis 2769
593. 1938 m. atspausdintas Vinco Budrevičiaus parengto elementoriaus viršelis 2774
594. Lietuvių sanitarinės pagalbos draugijos ligoninės gydytojai ir kiti darbuotojai 1936 metais (*Lietuvių sanitarinės pagalbos draugijos ligoninė*, Vilnius, 1936, p. 24) 2775
595. Vilniaus lietuvių studentų sąjungos Studenčių sekcijos valdyba 1938 metais. Iš kairės: Regina Maldžiūnaitė (pirmininkė), Elena Steponynaitė (vicepirmininkė), Elena Miciūtė (knygininkė), Stefa Tirilytė (sekretorė) (*Moteris ir pasaulis*, 1938, nr. 10, p. 8) 2787
596. Palūšės parapijos choras 1938 metais (*Rudens vakarai*, 1938, spalio, p. 23) . 2790
597. Vilniaus lietuvių katalikų amatininkų draugijos pirmininkas Antanas Atroška 1938 metais (*Jaunuųjų siekiai*, 1938, lapkritis, p. 22) 2803
598. Teologijos magistras kun. Kazimieras Pukėnas, už lietuviškų skyrių steigimą atleistas iš Katalikų akcijos referento pareigų 1938 metais (*Rudens vakarai*, 1938, spalio, p. 21) 2808
599. Vilniaus lietuvių choras „Varpas“ Kaune 1938 m. gruodį. Priekyje – generolas Vincas Vitkauskas ir choro vadovas Julius Sinius (Stankevičienė J. *Julius Sinius – Vilniaus krašto muzikas*, Vilnius, 2006) 2820
600. „Varpo“ choro vadovas Julius Sinius apie 1939 metus (*Naujieji žodžiai*, 1939, sausis, p. 9) 2831
601. Adomo Juškevičiaus ir Juozo Maceikos 1937 m. išleistos, bet konfiskuotos knygos viršelis. Nors 1939 m. sausio 12 d. tą knygą leista grąžinti, tačiau jos tiražas jau buvo sunaikintas 2832
602. Žinutė, už kurią 1939 m. vasario 1 d. buvo konfiskuotas laikraščio *Aidas* 14 numerio tiražas 2851

603. Kun. Aleksandras Mikaila (LMAVB RS, F165–437, l. 26) 2862
604. P. Žižmaro 1939 m. vasarį išleisto Vilniaus sportininkų laikraščio pirmas puslapis 2864
605. Vasario 16-osios minėjimas Vilniuje, Vytauto Didžiojo gimnazijoje, 1939 metais (*Laiko žodis*, 1939 m. vasaris, p. 18) 2871
606. Konstantinas Stašys apie 1939 metus (Juknevičius A. *Atsiminimai*, Vilnius, 2016, p. 242) 2883
607. Liudvikas Abramavičius 1939 metais (Jano Bulhako nuotr. LMAVB) 2892
608. Julius Siniaus 1939 m. išleistų harmonizuotų dainų knygos viršelis 2915
609. Paskutinio vienkartinio žurnalo, leisto vietoj uždarytojo *Jaunimo draugo*, viršelis. Nuo 1937 m. kovo 17 d. tokių vienkartinių leidinių įvairiais pavadinimais išėjo 49 numeriai 2916
610. Vilniaus krašto savaitraščio *Jaunimo kelias*, leisto vietoj uždrausto *Jaunimo draugo*, pirmo numerio viršelis, pieštas Vlado Drėmos 2933
611. Uolus Lenkijos vyriausybės lietuvių persekiojimo ir nutautinimo politikos vykdytojas, 1935–1939 m. Vilniaus vaivada pulkininkas Liudvikas Bocianskis (<https://rzeszow.ipn.gov.pl/>) 2936
612. Mielagėnų parapijos bažnytinis choras apie 1939 metus. Antroje eilėje trečias iš kairės sėdi kun. Karolis Gumbaragis, ketvirtas – vargonininkas D. Burokas (*JK*, 1939, nr. 1, p. 18) 2956
613. Vilniaus lietuvių meno ir literatūros draugijos valdyba 1938–1939 metais. Iš kairės: Elvyra Palevičiūtė, Pranas Žemaitis, kun. Antanas Viskantas (pirmininkas), Stasys Misiūnas, Ona Miciūtė (*JK*, 1939, nr. 2, p. 39) 2960
614. Adutiškio apylinkių jaunimas laukia keliaujančių po Vilniaus kraštą svečių iš Lietuvos Respublikos (*JK*, 1939, nr. 7, p. 173) 2969
615. Pirčiupių kaimo jaunimas 1939 metais. Penktas iš kairės sėdi mokytojas K. Astaška (*JK*, 1939, nr. 7, p. 221) 2976
616. 1939 m. vasarą Vilniaus lenkų knygynuose platintas atviruko dydžio žemėlapis, kuriame Lietuva ir Prūsija įtrauktos į Lenkijos valstybę (*Aidas*, 1939, rugpj. 10, p. 5) 2991
617. Vilniaus lietuviai menininkai, 1939 m. vasarą rengę vakarus Gervėčių

- apylinkėse. Iš kairės: Stasys Audėjus, S. Kazlauskienė, N. Eidukonienė ir Alfonsas Munčelis (*JK*, 1939, nr. 7, p. 163) 2998
618. Kartūzų Berezos (netoli Valkavisko) vienuolynas 1906 metais. Jame 1939 m. ir anksčiau veikė koncentracijos stovykla, kurioje buvo kankinami ir lietuviai (*Nepriklausomybės sąsiuviniai*, 2016, nr. 18, p. 63) 3007
619. Lietuvių kultūros žurnalo numerio viršelis, kuriame cenzoriaus M. Bauermano spaudas, jog negalima spausdinti 3011
620. 1939 m. rugsėjo 22 d. Vilniuje išleisto baltarusiško dienraščio *Vilniaus tiesa* pirmas numeris 3020
621. Apie 1939 m. rugsėjo 25 d. iš Kartūzų Berezos koncentracijos stovyklos grįžę mokytojai Vincas Makarevičius (kairėje) ir Kostas Miškinis (Makariūnienė P. *Vilniuje ir Vilniaus krašte 1915–1939 metais*, Vilnius, 1999, įklia) . 3022
622. Tankai prie demarkacijos linijos pereinamojo punkto 1939 m. spalio 27 dieną (*Tankai Lietuvos kariuomenėje 1924–1939 m.*, Vilnius, 2015, p. 112) . . 3039
623. Lengvųjų tankų, sunkvežimių ir motociklininkų kolona žygio į Vilnių metu. 1939 m. spalio 27 diena (*Tankai Lietuvos kariuomenėje 1924–1939 m.*, Vilnius, 2015, p. 114) 3040
624. Žygis į Vilnių 1939 m. spalio 27 dieną. Priekyje stovi kariuomenės vadas generolas Stasys Raštikis ir Vilniaus rinktinės vadas generolas Vincas Vitkauskas (*Tankai Lietuvos kariuomenėje 1924–1939 m.*, Vilnius, 2015, p. 115) . . 3040
625. Lietuvos kariuomenė įžengia į Vilnių 1939 m. spalio 28 dieną (Cicėnas J. *Vilnius tarp audrų*, 3 leid., Vilnius, 2010, įklia) 3042
626. Vilniečiai pasitinka Lietuvos karius 1939 m. spalio 28 dieną (Cicėnas J. *Vilnius tarp audrų*, 3 leid., Vilnius, 2010, įklia) 3042

Paminklas Tėvynės gynėjams Lietuvos Nepriklausomybės 10-čio proga Joniškyje
(Molėtų r.). 2020 m. K. Driskiaus nuotr.

Nuorodų sutrumpinimai

- Etninių žemių* – *Etninių žemių lietuviai dabartinėje Baltarusijoje*, Vilnius, 1999
- GR – *Genocidas ir rezistencija*
- JD – *Jaunimo draugas*
- JK – *Jaunimo kelias*
- Lietuvos mokykla*, t. 3 – *Lietuvos mokykla ir pedagoginė mintis 1918–1940 m.*, 3 t., Vilnius, 1996
- LB – *Lietuviškas baras*
- LCVA – Lietuvos centrinis valstybės archyvas
- LLMA – Lietuvių literatūros ir meno archyvas
- LLTI – Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas
- MA – *Mūsų artojas*
- Martinkėnas V. *Vilniaus krašto* – Martinkėnas V. *Vilniaus krašto lietuviškos mokyklos ir skaityklos 1919–1939 metais*, Vilnius, 1990
- LMAVB – Lietuvos mokslų akademijos
Vrublevskių biblioteka
- MV – *Mūsų Vilnius*
- VA – *Vilniaus aušra*
- VD g-jos protokolai – *Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijos protokolai*, Vilnius, 2011
- VR – *Vilniaus rytoj*
- VUB – Vilniaus universiteto biblioteka
- VV – *Vilniaus varpas*
- VŽ – *Vilniaus žodis*

Santrumpos ir sutrumpinimai

JAV –	Jungtinės Amerikos Valstijos
LVLK –	Laikinasis Vilniaus lietuvių komitetas
P.O.W. (POW) –	Polska organizacja wojskowa (lenkų karinė organizacija)
RS –	Rankraščių skyrius
UAB –	Uždaroji akcinė bendrovė
V.V.S. (VVS) –	Vilniaus vadavimo sąjunga

apyg. –	apygarda
apyl. –	apylinkė
aps., apskr. –	apskritis
auks. –	auksinas
baž., bažn. –	bažnyčia
buv. –	buvęs, buvusi
d. –	diena
dekl. –	deklaruota
direkt. –	direktorius (-ė)
doc. –	docentas
dr. –	daktaras
dv. –	dvaras
egz. –	egzempliorius
etnogr. reg. –	etnografinis regionas
ež. –	ežeras
f. –	fondas
g., g-vė –	gatvė
gelž. st. –	geležinkelio stotis
gyven. –	gyvenvietė
ist. gyvenv. –	istorinė gyvenvietė
k. –	kaimas

kapt.	–	kapitonas
karin.	–	karininkas
kg	–	kilogramas
kl.	–	klasė
kleb.	–	klebonas
kn.	–	knyga
kores.	–	korespondencija
kr.	–	kraštas
kt.	–	kita, kiti
kun.	–	kunigas
leid.	–	leidinys, leidimas
lt	–	litas
m.	–	metai
mén.	–	mėnuo
mok.	–	mokytojas
mons.	–	monsinjoras
m., mst.	–	miestas
mstl.	–	miestelis
net.	–	netoli
nuov.	–	nuovada
p.	–	ponas, ponias, puslapis
par.	–	parapija
pask.	–	paskiau, paskui
pav.	–	paveikslas, pavyzdžiui
pvz.	–	pavyzdžiui
plk.	–	piliakalnis
plv.	–	palivarkas
prel.	–	prelatas
prof.	–	profesorius
pseud.	–	pseudonimas
pulk.	–	pulkininkas

r.	–	rajonas
red.	–	redaktorius
reg.	–	regionas
sąs.	–	sąsiuvinis
sekr.	–	sekretorius
sen.	–	seniūnija
sk.	–	skyrius
slap.	–	slapyvardis
sodž.	–	sodžius
sr.	–	sritis
str.	–	straipsnis
stud.	–	studentas (-ė)
šv.	–	šventas
t. y.	–	tai yra
t. t.	–	taip toliau
tūkst.	–	tūkstantis
up.	–	upė
upl.	–	upelis
val.	–	valanda
vėl.	–	vėliau
vysk.	–	vyskupas, vyskupija
vls., vlsč.	–	valsčius
vlst.	–	valstybė
vnk.	–	vienkiemis
vns.	–	viensėdis
vok.	–	vokiškas
vtv.	–	vietovė, vietovardis
zl	–	zlotas
žr.	–	žiūrėti

Kalbininkas Juozas Senkus (viduryje) su pateikėjais Ramaškonyse
(Armoniškių par., Lydos apskr.) 1938 m. Iš Rasos Kašėtienės (Senkutės) albumo

Balandis

1 d., **Miciūnai** (Gervėčių vls., Vilniaus–Trakų aps.). Balandžio 1 d. Miciūnų kaime nuo šio pasaulio atsiskyrė vietos gyventojas Karolis Steponavičius. Mirė, turėdamas 52 metus amžiaus. Velionis buvo darbštus, teisingas ir geros širdies žmogus. Be to, jis buvo geras katalikas ir susipratęs, pavyzdingas lietuvis. Dėl šių būdo savybių jis Gervėčių apylinkėje turėjo gerą vardą, o kaimynų net buvo vadinamas „karaliumi“. A. a. Karolis Steponavičius buvo visoje apylinkėje pavyzdingiausias ūkininkas. Jo buvo padaryti pirmieji žemės ūkio patobulinimai. Skaitydamas žemės ūkiui skirtą spaudą ir klausydamas lietuvių agronomų patarimų, jis kėlė savo žemės ūkio kultūrą ir rodė kaimynams, kaip reikia pavyzdingiau ūkininkauti. Velionis buvo ir didelis visuomenininkas. Jis dalyvavo visose vietos lietuvių organizacijose (kol jos nebuvo uždarytos). Be to, 1935 metais dar buvo ir Vilniaus lietuvių ūkio draugijos valdybos narys. O kiek kartų jis važinėjo į Vilnių įvairiais kitais vietos lietuvių reikalais!

Buvo laikai, kada Gervėčių parapijos lietuviai buvo uoliausi reikalaujami jiems priklausančių teisių bažnyčioje, mokykloje ir valsčiaus savivaldybėje. Tų kovotojų pirmose eilėse visuomet yra buvęs a. a. K. Steponavičius. Už tai jis ne kartą turėdavo ir nemalonumų: piktos valios žmonės stengdavosi jam pakenkti, o kartą jų pastangomis buvo uždarytas ir į Lukiškių kalėjimą. Negalima nepažymėti, kad velionis buvo ir pavyzdingas šeimos tėvas. Jo vaikai visuomet buvo auklėjami lietuviška ir katalikiška dvasia. Kiek išstengdamas, savo vaikus mokė ir leido į žmones. Vienas jo sūnus jau buvo kunigas*, kitas buvo lavinamas žemės ūkio mokykloje.

Laidotuvės įvyko balandžio 4 dieną. Jose dalyvavo ir velionio sūnus kunigas Julijonas, vietos klebonas, vikaras, apylinkės lietuvių šviesuomenė ir šiaip daug kitų žmonių. Giedojo (lietuviškai) Gervėčių bažnytinis choras. Ant kapo padėti 5 vainikai, papuošti tautiškais kaspinais. Tebūnie jam lengva šio krašto žemelė. (*Mūsų likimas*, 1938, balandžio 22, p. 7)

- 1 d., **Vilnius**. Paleista iš Lukiškių kalėjimo siuvimo mokyklos mokinė Ona Milutytė. Ji buvo suimta 1937 m. lapkričio 20 dieną. Kartu su ja suimtos Uršulė Steponavičiūtė paleista 1938 m. sausio 19 dieną, o Uršulė Sekmukaitė dar tebebuvo kalinama.

(*Aidas*, 1938, gegužės 31, nr. 10, p. 4)

- 4 d., **Švenčionys**. Tardyta Švenčionių „Ryto“ pradžios mokyklos mokytoja M. Kriaučiukienė. Valdžiai parūpo, kas jai moka algą, jeigu „Ryto“ draugija uždaryta. (VŽ, 1938, balandžio 9, nr. 16, p. 4)

- 4 d., **Varšuva**. Vilniaus lietuvių atstovai dr. kun. Antanas Viskantas ir rašytojas, žurnalistas Rapolas Mackevičius atvyko į Varšuvą įteikti Lenkijos ministrui pirmininkui Felicjanui Skladkovskiui-Slavojui dešimties lietuvių organizacijų atstovų pasirašyta

* Tai būsimas Vilniaus arkivyskupas Julijonas Steponavičius (1911–1991).

- peticiją dėl sunkios lietuvių padėties. Juos priėmė Vidaus reikalų viceministras Klukovskis. Įteikdami peticiją, delegatai jam žodžiu išdėstė sunkią lietuvių padėtį ir prašė atkurti pažeistas lietuvių teises. Viceministras pažadėjo peticiją svarstyti, pirmiausia skundą dėl uždarytos Lietuvių mokslo draugijos. Priėmimas buvo korektiškas ir truko apie pusvalandį. Minėti atstovai dar apsilankė ir Lietuvos pasiuntinybėje. Jie pasiuntiniui ministrui K. Škirpai papasakojo apie peticijos įteikimą, nurodė, kad nuo Lenkijos ultimatumo Lietuvai priėmimo lietuvių padėtis nepagerėjo, tik sušvelnėjo lenkų spaudos tonas lietuvių atžvilgiu ir teismų sprendimai. (LVIA, f. 383, ap. 7, b. 2028, l. 79–82)
- 5 d., **Vilnius**. 1937 m. spalį studentė Ona Miciūtė buvo išleidusi vienkartinį žurnalą *Jaunimo žodis*, kuris Vilniaus miesto viršininko sprendimu buvo konfiskuotas už tris straipsnius: „Daugiau draugiškumo“, „Kęstutis didvyris“ ir „Kova dėl jaunimo“. Redaktorei buvo iškelta byla, kurią Vilniaus miesto teismas nagrinėjo 1938 m. vasario 15, kovo 5 ir balandžio 1 dienomis. Pagaliau balandžio 5 d. minėtas teismas O. Miciūtę išteisino. Gynė advokatas Antanas Juknevičius. (*Gyvenimas*, 1938, balandžio 8, p. 8)
- 7 d., **Vilnius**. Liudvikas Cicėnas miesto viršininko įstaigai buvo įteikęs pranešimą, kad ketina Vilniuje leisti lietuvių kalba laikraštį *Viltis*. Kadangi per septynias dienas į pranešimą negavo atsakymo, Liudvikas Cicėnas pradėjo rengti laikraščio leidimą ir išspausdino pirmą numerį. Deja, Vilniaus miesto viršininko potvarkiu visas laikraščio tiražas buvo konfiskuotas. (*Gyvenimas*, 1938, balandžio 8, p. 8)
- 8 d., **Vilnius**. Išėjo vienkartinis leidinys *Gyvenimas* (redaktoriumi pasirašė Ričardas Pleskačiauskas). Išskyrus kronikos skyrelį, tekstas toks pat, kaip ir konfiskuotos *Vilties* 1 numeris. Apie tą laiką išėjo ir vienkartinis žurnalas jaunimui *Velykos* (leidėjas ir redaktorius Antanas Atroška). (*Mūsų buitį*, 1938, balandžio 14, p. 4)

9 d., **Vievis–Lazdėnai**. Sutvarkytas neveikusio geležinkelio ruožas tarp Vievio ir Lazdėnų, tačiau traukiniai tarp Kauno ir Vilniaus dar nevažinėjo. (*Mūsų buitis*, 1938, balandžio 14, p. 4)

9 d., **Vilnius**. Lietuvių kredito banko iniciatyva visuomenei surengtos dvi paskaitos apie kooperaciją ir taupymą. Paskaitas skaitė agronomai Jonas Jankauskas ir Motiejus Kraužlys. (LB, 1939, nr. 4, p. 40)

Iki 10 d., **Marcinkónys** (Gardino aps.). Naujas Marcinkonių klebonas kun. Zenonas Butkevičius ėmė rūpintis ne vien religiniais savo parapijiečių reikalais, bet ir stengėsi pagerinti jų kultūrinę ir ekonominę būklę. Jis jau yra numatęs atnaujinti bažnyčią, pastatyti parapijos reikalams atskirus namus, įrengti Marcinkonyse elektros stotį ir kita.

Parapijos namų statybai medžiaga jau suvežta. Elektros stotis jau veikė. Elektros apšvietimą jau turėjo bažnyčia, klebonija, valsčiaus būstinė, vaistinė, vietos lietuvių kooperatyvas ir keli privatūs butai. Vėliau manoma elektros stoties galią padidinti. Trūkstant lėšų, kun. Z. Butkevičius kreipėsi į Amerikos lietuvius, prašydamas paramos. Amerikiečio Prano Gedvilo rūpesčiu surinkta aukų ir jos atsiųstos Marcinkonių klebonui. Dauguma aukotojų kilę iš Marcinkonių parapijos. Jų sąrašas paskelbtas vienkartiniam leidinyje. (*Mūsų buitis*, 1938, balandžio 14, p. 4)

10 d., **Vilnius**. Vytauto Didžiojo gimnazijos salėje įvyko vakaras. Vaidinta versta iš vokiečių kalbos religinė 5 veiksmų drama „Marija Magdaliėtė“. (*Mūsų buitis*, 1938, balandžio 14, p. 4)

Iki 12 d., **Vilnius**. Įstiklinti Vytauto Didžiojo gimnazijos langai, išdaužyti kovo 18 dieną. Kadangi gimnazija langų įstiklinimui lėšų neturėjo, pamokos vyko klasėse su išdaužytais langais. Langai sudėti lenkų skautų vadovų rūpesčiu. (*Mūsų buitis*, 1938, balandžio 14, p. 4)

12, 13 d., **Vilnius**. Balandžio 12 d. miesto teisme buvo svarstoma

- Jono Latvio byla dėl konfiskuotų *Vilniaus žodžio* 1937 m. 50, 51 ir 52 numerių. Nutarta kviesti naujų liudininkų, byla atidėta. Balandžio 13 d. taip pat Vilniaus miesto teismas svarstė kitą redaktoriaus Jono Latvio bylą dėl 1938 m. *Vilniaus žodžio* 4 numerio konfiskavimo už įdėtą korespondenciją iš Dargužių (Valkininkų vls.). Šioje byloje J. Latvys išteisintas. Gynė advokatas Bronislovas Križanovskis. (VŽ, 1938, balandžio 15, nr. 17, p. 4)
- 14 d., **Vilnius**. Išėjo vienkartinis leidinys – laikraštis *Mūsų butis*, kurio redaktoriumi pasirašė Silvestras Urbonavičius. Taip pat prieš Velykas pasirodė vienkartinis leidinys – iliustruotas žurnalas *Velykos*. Šio leidinio redaktoriumi pasirašė Antanas Atroška. (*Mūsų laikas*, 1938, balandžio 22, p. 7)
- 16 d., **Vilnius**. Balandžio 15 d. Kostė Siniuvienė gavo neigiamą miesto viršininko atsakymą į prašymą leisti moterims laikraštį *Moterų židinys*. Jonas Matonis negavo leidimo *Jaunimo balsui*. Taip pat Emilijonui Paukštei uždrausta leisti laikraštį lenkų kalba *Biuletyn litewski (Lietuvių biuletenis)*. (VŽ, 1938, balandžio 29, nr. 19, p. 4)
- 17 d., **Kazitiškis** (Dūkšto vls., Švenčionių aps.). Kazitiškio parapija buvo lietuviška. Lenkų gyveno vos keli: pora dvarininkų, vienas kitas plikbajoris ir valstybinių mokyklų mokytojai. Išskyrus lenkišką pamokslą pasienio kareiviams, pamaldos bažnyčioje būdavo lietuvių kalba. Velykų pirmą dieną Malvinavo mokytojas su keliais plikbajoriais ėmė trukdyti lietuvišką giedojimą. Kuomet choras su vargonais ir žmonės giedojo lietuviškai „Aleliuja“, mokytojas Sokolas su saviškiais užtraukė lenkiškai. Lietuviai tuo pasipiktino ir dar garsiau ėmė giedoti. Mokytojas su savo kviestiniais lenkišką giesmę nutraukė. (VŽ, 1938, balandžio 29, nr. 19, p. 3)
- Apie 18 d., **Kabėliai** (Marcinkonių vls., Gardino aps.) ir **Vilnius**. Pernai sustabdyto Vilniaus lietuviško laikraščio *Vilniaus rytas* buvusi redakcija gavo Vilniaus vaivadijos įstaigos raštą, iš

kurio matyti, kad Kabelių parapijos lietuviai dėl šio laikraščio sulaikymo yra rašę Lenkijos Ministrui Pirmininkui prašymą, kad *Vilniaus rytojus* vėl galėtų būti leidžiamas arba vietoj jo galėtų dažniau eiti kuris kitas lietuviškas laikraštis. Vaivadijos rašte rašoma:

Ryšium su [= Dėl] 1938 II. 3 Kabelių parapijos (,) Marcinkonių valsčiaus Gardino apskrities gyventojų teiktu ponui Ministrui Pirmininkui prašymu vaivadijos įstaiga praneša, kad pagal 1919 m. vasario 7 d. spaudos dekreto 30 straipsnį lietuvių laikraštį „Vilniaus Rytojus“ yra sustabdęs ne Vilniaus miesto viršininkas, bet Vilniaus apygardos teismas.

Dėl „Vilniaus Rytojaus“ leidimo atnaujinimo arba tokio pat laikraščio leidimo kitu vardu vaivadijos įstaiga paaiškina, kad šį reikalą tvarko aukščiau [= anksčiau] paminėtojo dekreto laikinosios spaudos taisyklės.

Panašių prašymų dėl laikraščio *Vilniaus rytojus* arba kitokiu pavadinimu leidimo Lenkijos aukščiausios valdžios pareigūnams iš įvairių vietų buvo pasiųsta ir daugiau. (*Mūsų likimas*, 1938, balandžio 22, p. 2)

- 18 d., **Daugėliškis** (Švenčionių aps.). Per Velykų šventės vietos klebono kun. Petro Budros rūpesčiu parapijos bažnytinio komiteto vardu įvyko lietuviškas vakaras. Vaidinta 4 veiksmų komedija „Inteligentai“. Vaidinimas pavyko. Jam pasibaigus, gražiai padainavo vietos vargonininko P. Jankausko vadovaujamas parapijos choras. Publikos buvo daug, o ypač jaunimo, kuris tokio mis pramogomis visuomet domisi. (*Aidas*, 1938, gegužės 3, nr. 2, p. 3)
- 18 d., **Švenčionėliai** (Švenčionių vls. ir aps.). Vilniaus lietuvių meno ir literatūros draugijai Velykų šventėms pavyko gauti leidimus vaidinti keliose Švenčionių krašto vietose. Švenčionėliuose vaidinta religinio turinio 5 veiksmų drama „Marija Magdalietė“. (*Aidas*, 1938, balandžio 29, nr. 1, p. 4)

Apie 19 d., **Vilnius**. 1937 m. vasarį 10 lietuvių organizacijų atstovų pasirašė Lenkijos Respublikos Prezidentui siunčiamą memorandumą apie lietuvių visuomeninių organizacijų, mokyklų uždarymus ir kitus lietuvių patiriamus sunkumus. Pareigūnai tame rašte įžiūrėjo administracinę ir švietimo valdžią užgaunančių išsireiškimų. Už tai Vilniaus miesto viršininkas visus tą memorandumą pasirašiusius asmenis 1937 m. nubaudė sumokėti po 50 ar 100 zlotų piniginės baudos. Šis sprendimas buvo apskustas Vilniaus apygardos teismui, kuris 1938 m. kovo 8 dieną visus kaltinamuosius išteisino. Šiomis dienomis visi apygardos teismo išteisintieji lietuviškų draugijų pirmininkai ir jų atstovai gavo to paties apygardos teismo pranešimus, kad jų byla dar esanti nebaigta, nes prokuroras teismo nuosprendį apskundęs ir dabar byla būsianti svarstoma Aukščiausioje teisme Varšuvoje. (*Mūsų likimas*, 1938, balandžio 22, p. 8)

19 ir 20 d., **Švenčionys**. Tomis dienomis Vilniaus lietuvių meno ir literatūros draugijos surengtuose vakaruose vaidinta 5 veiksmų drama „Marija Magdalielė“ ir Viktoro Dineikos sulietuvinta priešalkoholinio turinio 3 veiksmų drama „Baltakė“. Po vaidinimų dar vyko lietuviškų dainų koncertai, dainavo operos solistas Stasys Audėjus, akompanavo Elvyra Palevičiūtė. (*Aidas*, 1938, balandžio 29, nr. 1, p. 4)

19 d., **Vilnius**. Vadovaujantis spaudos įstatymu, 1938 m. vasario 21 d. Liudviko Cicėno vardu Vilniaus miesto viršininkui buvo įteiktas pranešimas, kad Vilniuje du kartus per savaitę norima lietuvių kalba leisti laikraštį *Atbalsiai*, o jeigu kas anksčiau tokiu pat pavadinimu būtų įteikęs pageidavimą, tai būtų leidžiamos *Žinios*.

Kovo mėn. 2 d. L. Cicėnas gavo Vilniaus miesto viršininko pavaduotojo pasirašytą raštą, kuriuo laikraštį *Atbalsiai* arba *Žinios* leisti uždrausta, nes esą kažkas kitas apie panašaus

pavadinimo ir pobūdžio laikraščių leidimą pranešęs anksčiau. Kovo 12 d. dėl šio Vilniaus miesto viršininko įstaigos sprendimo L. Cicėnas pasiskundė Vilniaus vaivadijos įstaigai, iš kurios balandžio 19 d. taip pat gavo neigiamą atsakymą. Esą vadovaujantis Respublikos Prezidento potvarkio apie administracijos veikimą 72 straipsniu, spaudos įstatymu ir 1930 m. liepos 9 d. Prekybos ir pramonės ministro potvarkiu kovai su nepadoria konkurencija dėl vienodų pavadinimų, miesto viršininkas 1938 m. vasario 26 d. sprendimu uždraudė leisti lietuvių kalba laikraštį *Atbalsiai* arba *Žinios*. Nurodyta, kad minėtų laikraščių pavadinimai neatitinka spaudos įstatymo reikalavimų, kadangi apie panašaus pavadinimo ir pobūdžio laikraščius jau esą pranešta.

Dėl šio sprendimo Liudvikas Cicėnas 1938 m. kovo 12 d. per Vilniaus miesto viršininką įteikė Vilniaus vaivadijos įstaigai skundą, kuriame paprašė sprendimą drausti leisti laikraštį pripažinti neteisėtu ir jį panaikinti. Nurodyti šie motyvai:

- 1) *skundžiamame miesto viršininko sprendime nenurodyti anksčiau įteiktojo pareiškėjo „panašaus pavadinimo ir pobūdžio laikraščių pavadinimai“, kas ir kada apie tai pranešė;*
- 2) *teisiniu atžvilgiu, sprendime paminėtas įstatymas apie nepadorią konkurenciją šiuo atveju negali būti pritaikomas, nes priekaištas, esą įteiktas laikraščio pavadinimas neatitinka spaudos įstatymo, yra nepagrįstas.*

Neatsižvelgdama į įteikto skundo motyvus, vaivadijos įstaiga miesto viršininko sprendimą drausti leisti laikraštį *Atbalsiai* arba *Žinios* pripažino galiojančiu ir pabrėžė, kad šis sprendimas administracinėse instancijose yra galutinis. (*Mūsų likimas*, 1938, balandžio 22, p. 2)

21 d., **Vilnius**. Tą dieną Vilniaus apeliacinis teismas nutarė skundo dėl *Jaunimo draugo* uždarymo nesvarstyti. Teismo atsiųstoje

protokolo ištraukoje teigiama, kad šių metų kovo 28 dienos apygardos teismo sprendimas esąs galutinis.

Nuo 1926 metų pradžios Vilniuje ėjęs lietuvių jaunimui skirtą žurnalą *Jaunimo draugas* 1937 m. 6 numeris vasario mėnesį Vilniaus miesto viršininko sprendimu buvo konfiskuotas. Užkliuvo viršelyje įdėtas P. Rimšos pieštas Lietuvos Prezidento Antano Smetonos atvaizdas ir žodžiai „Atgimusios Lietuvos vadas“, taip pat viršelio vinjetėje esantys varpai su žodžiais: „kelkite“, „kelkite“. Neleistinu pripažintas ir tame numeryje buvęs Karigirdo slapyvardžiu pasirašytas eilėraštis „Skrieja vėjai“. Kovo 11 d. Vilniaus apygardos teismo neviešame posėdyje tas konfiskavimas buvo patvirtintas ir Vilniaus miesto viršininko prašymu *Jaunimo draugo* tolimesnis leidimas sustabdytas. Jo redaktoriui Augustinui Burokui iškelta baudžiamoji byla. Redaktoriaus A. Buroko byla viešai svarstyta 1937 m. rugsėjo 14 d. Vilniaus apygardos teisme. Tuomet kaltinimo akte teigta, kad *Jaunimo draugo* viršelyje Lietuvos Prezidento atvaizdas skelbiąs Vilniui ir visam kraštui varpų balsais taikomą šūkį: „sukilkite“, „sukilkite“ („powstancie, powstancie“). Tai esą buvęs raginimas atplėšti Lenkijos dalį. Eilėraštis „Skrieja vėjai“, pasirašytas slapyvardžiu „Karigirdas“, pažodžiui esą reiškia „tas, kuris girdi karą“. To eilėraščio autorius esą paslėptu būdu skelbiąs Vilniaus vadavimo sąjungos šūkius, stengdamasis Vilniaus krašto būklę parodyti kaip „nelaimingą naktį“, kurios metu audros gesinančios švyturius, tačiau neištengsiančios nugalėti vilties išvysti auksinį rytą. Gynėjams ir teismui prisiekusiam vertėjui tą reikalą išaiškinus apygardos teismas redaktorių A. Buroką išteisino. Prokuroras tokį sprendimą apskundė. Apeliacinis teismas šią bylą nagrinėjo 1938 m. vasario 10 d. ir apygardos teismo sprendimą patvirtino. *Jaunimo draugo* redaktorius ir ši kartą buvo išteisintas.

- Apeliacijos teismo sprendimui įsigaliojus, 1938 m. kovo 28 d. apygardos teismui buvo įteiktas prašymas panaikinti *Jaunimo draugo* sustabdymą, kad šis žurnalas vėl galėtų eiti kaip ejęs. Kovo 31 d. apygardos teismas savo neviešame posėdyje to prašymo nepatenkino, motyvuodamas tuo, kad jis nematęs pagrindo pakeisti savo ankstesnį 1937 m. kovo 11 d. sprendimą. Balandžio 12 d. neigiamas apygardos teismo sprendimas buvo apskūstas apeliaciniam teismui. Tiek apygardos, tiek apeliacijos teismui buvo įteikti įrodymai, kad nuo 1926 metų pradžios ejęs *Jaunimo draugas* yra turėjęs tik tris teismo bylas, kurių dvi pasibaigė jo redaktoriaus išteisinimu, o trečioji teismo dar neišspręsta. Kaip jau minėta, apeliacinis teismas šį prašymą svarstyti atsisakė. (*Aidas*, 1938, gegužės 6, nr. 3, p. 4)
- 22 d., **Adūtiškis** (Švenčionių aps.). Vilniaus lietuvių meno ir literatūros draugija vaidino priešalkoholinio turinio Viktoro Dineikos su-lietuvintą 3 veiksmų dramą „Baltakė“. (*Aidas*, 1938, balandžio 29, nr. 1, p. 4)
- 22 d., **Vilnius**. Išėjo *Vilniaus žodžio* priedas žemdirbiams *Ūkininko žodis* (pirmas numeris)
- 22 d., **Vilnius**. Išėjo vienkartinis leidinys *Mūsų likimas*. Redaktoriumi ir leidėju pasirašė Stasys Micius. (VŽ, 1938, balandžio 29, nr. 19, p. 4)
- 23 d., **Rādiškė** (Tverėčiaus vls., Švenčionių aps.). Pavykus gauti leidimą, Vilniaus lietuvių meno ir literatūros draugija vaidino religinio turinio 5 veiksmų dramą „Marija Magdalietė“. (*Aidas*, 1938, balandžio 29, nr. 1, p. 4)
- 24 d., **Vilnius**. Įvyko Lietuvių sanitarinės pagalbos draugijos visuotinis ataskaitinis narių susirinkimas. Ši Draugija laikė Lietuvių ligoninę, kuri tuo metu buvo išnuomota gydytojui Vytautui Legeikai. Perrinkta valdyba: pirmininkas – dr. Aleksandras Ry-mas, vicepirmininkas – dr. V. Legeika, sekretorius – Antanas Krutulys, kasininkas – Vladas Narbutas ir narys be ypatingų

pareigų – Povilas Čibiras. Klausimų ir sumanymų dalyse, be kitko, nutarta pradėti lietuviškame kaime sveikatos ir higienos propagandą, išleisti jubiliejinį leidinį apie šios draugijos 20-ties metų gyvavimą. Ši Draugija buvo įkurta 1918 m. Minske. Jos kūrėjais buvo dr. Danielius Alseika, dr. Veronika Alseikienė, dr. Mičiulis ir Antanas Krutulys. (VŽ, 1938, balandžio 29, nr. 19, p. 4)

Iki 25 d., **Švenčionys**. Pastaruoju metu Švenčionių valsčiaus viršaitis aktyviai rūpinosi „atitaisyti“ lietuvių pavardes. Nemažai kaimiečių gavo iš Švenčionių valsčiaus valdybos raštus, kuriuose reikalaujama ištaisyti pavardes, daugiausia paliekant jas be galūnių. Tokį raštą gavo ir Pranas Trebutis iš Zadvarninkų kaimo (Švenčionių vls.). Iš jo pareikalauta pavardę *Trebutis* pakeisti į *Trebuć*. (VŽ, 1938, balandžio 29, nr. 19, p. 4)

25 d., **Daugėliškis** (Švenčionių aps.). Įvyko vietos lietuvių kooperatyvo narių metinis susirinkimas. Jo metu perskaityti valdybos ir revizijos komisijos pranešimai. Išrinkti trys nauji kooperatyvo tarybos nariai: vietos klebonas kun. Petras Budra, Kazys Blaškauskas ir Juozas Micevičius. (*Aidas*, 1938, gegužės 3, nr. 2, p. 3)

Lietuvių kooperatinė pieninė Daugėliškyje (*Mūsų žygiai*, 1937, liepa, p. 23)

- 25 d., **Tverėčius** (Švenčionių aps.). Šiame miestelyje Vilniaus lietuvių meno ir literatūros draugija vaidino 5 veiksmų dramą „Marija Magdalietė“. (*Aidas*, 1938, balandžio 29, nr. 1, p. 4)
- 25 d., **Vilnius**. Balandžio 12 d. Vilniaus miesto viršininkui buvo nusiųstas Jono Matonio pareiškimas, kad Vilniuje norima leisti savaitinį lietuvių jaunimui skiriamą žurnalą *Jaunimo balsas*. Miesto viršininkui tokį žurnalą leisti uždraudus, balandžio 25 d. J. Matonis nusiuntė miesto viršininkui antrą pareiškimą, kad jis norįs leisti savaitinį žurnalą jaunimui *Jaunimo žingsniai*. (*Jaunimas*, 1938, balandis, p. 47)
- 25 d., **Vilnius**. Išėjo 44-ųjų puslapių vienkartinis dailės ir literatūros leidinys *Sėja*. Redaktoriumi ir leidėju pasirašė Juozas Aidulis. (*VŽ*, 1938, balandžio 29, nr. 19, p. 4)
- 25–30 d., **Vilnius**. Tomis dienomis Rytų Europos tyrimo institutas Vilniuje surengė ciklą viešų paskaitų apie tuometinę Lietuvos valstybę. Į tas paskaitas rinkdavosi gana daug žmonių. Ateidavo nemažai valdininkų, miestiečių, o ypač daug paprastų darbininkų. Paskaitose nagrinėta Lietuvos valstybės geografinė ir geopolitinė padėtis, politinė santvarka, kultūra ir jos ūkinis gyvenimas. Paskaitas skaitė minėto instituto direktorius ir Seimo atstovas dr. Vladislovas Velhorskis. Lenkijai normalizavus santykius su Lietuva, V. Velhorskis savo toną Lietuvos valstybės atžvilgiu pakeitė. Dabar apie Lietuvos valstybės laimėjimus per 20 nepriklausomo gyvenimo metų kalbėjo palankiai. Ypač palankiai apibūdino sumaniai tvarkomą žemės ūkį Lietuvos valstybėje, pabrėždamas gerą kooperacijų organizavimą ir finansų stabilumą. Paminėjo taip pat didelius kultūros pasiekimus. Kalbėdamas apie Lietuvos valstybės tarptautinę padėtį ir užsienio politiką, dr. Velhorskis bene pirmą kartą pastebėjo, kad Lietuva niekuomet nebuvo nei germanofiliška, nei sovietofiliška. Pradedant nuo Lietuvos Tarybos veiklos, Lietuvos

santykiai būdavę artimesni su vakarų ar rytų kaimynais, tai esą būdavusi sumani Lietuvos diplomacija.

Kalbėdamas apie Lietuvos valstybės atkūrimą Velhorskis pastebėjo, kad lietuvių tautinis atgimimas, taip pat ir lietuvių nusiteikimas lenkų atžvilgiu atsiradęs savaime, o ne rusų pakurstytas, kaip daugelis lenkų tebemano. Tai buvęs natūralus pasipriešinimas lenkų siekiui lietuviams vadovauti.

Jau pirmoje savo paskaitoje V. Velhorskis kalbėjo ir Vilniaus klausimu, apibūdino šio ginčo esmę. Pirmiausia jis dėstė Lietuvos nusistatymą Vilniaus reikalu ir suminėjo Lietuvos argumentus. Tai istorinės lietuvių pretenzijos į Vilnių. Dar paminėjo Maskvoje pasirašytą 1920 m. liepos 12 d. sutartį tarp Lietuvos ir Sovietų Rusijos, pagal kurią Vilnius buvo atiduotas Lietuvai, o 1920 m. spalio 7 d. pasirašytos Suvalkų sutarties tarp Lietuvos ir Lenkijos, kuria Vilnius paliko Lietuvai, beveik neminėjo, nes ji esanti bereikšmė. Lietuvių argumentai Vilniaus klausimu esantys silpni. Lenkai čia, esą, daug logiškesni, nes jie žiūrintys ne praeities, o dabarties, jiems svarbu tai, kas yra, o ne kas kada nors yra buvę. Logika tokia: karine jėga užgrobei – ir tavo žemės, nes svarbiausia dabartis. Žinoma, lietuvių laikraštis negalėjo Vilniaus klausimu pateikti lietuvių argumentų. (*Aidas*, 1938, gegužės 6, nr. 3, p. 2)

26 d. **Vilnius**. Lietuvių labdarybės draugijos valdyba balandžio 26 d. nusiuntė Aukščiausiajam administracijos tribunolui prašymą panaikinti Vidaus reikalų ministerijos ir Vilniaus vaivados sprendimus, kuriais ši Draugija buvo uždaryta, ir taip pat paprašė Vidaus reikalų ministerijos sustabdyti šios Draugijos likvidavimą. (*Jaunimas*, 1938, balandis, p. 47)

26 d., **Vilnius**. Tą dieną Vilniaus miesto teisme buvo toliau nagrinėjama kovo 22 d. atidėta kultūros žurnalo *Lietuviškas baras* redaktoriaus inžinieriaus Motiejaus Kraučlio byla. Jis buvo

kaltinamas dėl 1937 m. rudenį įdėto straipsnio „Vietovardžiai, pavardės, gramatika ir etika“. Antrą kartą teisme išaiškinta, kad tas pats straipsnis kitados yra buvęs laikraštyje *Vilniaus rytojus* ir už jį iškelta byla apygardos teisme baigėsi redaktoriaus išteisinimu. Todėl miesto teismas redaktorių M. Kraužlį taip pat išteisino. Gynė advokatas Petras Grybauskas. (*Aidas*, 1938, balandžio 29, nr. 1, p. 4)

Iki 27 d., **Vilnius**. Tebebuvo užantspauduota buvusio Tautinio Vilniaus lietuvių komiteto pirmininko Konstantino Stašio asmeninė biblioteka. 1937 m. kovo 19 d. Vilniaus išdinės valdininkai aprašė ir už nesumokėtus įtariamus pelno mokesčius užantspaudavo uždaryto Tautinio Vilniaus lietuvių komiteto pirmininko asmeninę biblioteką. Tų pačių metų birželio 22 d. į K. Stašio butą atvykęs prokuroras Popovas išdinės antspaudą nuo bibliotekos nuėmė ir, apžiūrėjęs jos knygas, užantspaudavo savo antspaudu. (*Aidas*, 1938, balandžio 29, nr. 1, p. 4)

27 d., **Vilnius**. Šv. Zitos draugija minėjo savo globėjos Šv. Zitos šventę. Tą dieną Šv. Mikalojaus bažnyčioje Draugijos nariams buvo laikomos iškilmingos pamaldos. Kita minėjimo dalis įvyko vėliau, gegužės 1 dieną. (*Aidas*, 1938, gegužės 3, nr. 2, p. 4)

Apie 28 d., **Vaičiūliškė** (Andrejavo vls., Suvalkų aps.). To sodžiaus gyventoja J. Murauskienė gavo Suvalkų apskrities viršininko atsakymą, kad jos prašymas leisti pasistatyti tvartą nepatenkinamas. (*Aidas*, 1938, gegužės 24, nr. 8, p. 3)

29 d., **Vilnius**. Tą dieną pagaliau galėjo pasirodyti periodinis laikraštis *Aidas*. Jo redaktorius ir leidėjas Liudvikas Cicėnas, o faktinis redaktorius Vincas Budrevičius. Tikėtasi, kad šis laikraštis eis du, tris kartus per savaitę ir leis du priedus: ūkininkams *Ūkininką* ir vaikams *Varpelį*. Laikraštį *Vilniaus rytojus* teismo sprendimu sustabdžius, nuo 1937 m. rudens iki šiol buvo siunčiami prašymai leisti kitą laikraštį. Negavus kitam laikraščiui

30 d., **Vidžiai** (Breslaujos aps.). Breslaujos apygardos teisme buvo nagrinėjama Vidžių miestelio gyventojų Ildefonso Meilaus byla. 1937 m. rugpjūčio 9 d. Meilus buvo suimtas ir nuvežtas į Švenčionių kalėjimą, kur išsėdėjo 2 mėnesius, vėliau buvo paleistas. I. Meilus buvo kaltinamas Vidžių lenkų šaulių namų padėgimu. 1937 m. spalio 27 d. antrą kartą suimtas ir atvežtas į Lukiškių kalėjimą, kur laikytas dar tris mėnesius. Teisme paaiškėjo, jog byla buvo sudaryta visai nepagrįstai, I. Meilus pripažintas nekaltu. (VŽ, 1938, gegužės 6, nr. 20, p. 4)

Gegužė

1 d., **Vilnius**. „Polonia“ buveinėje netoli Bernardinų sodo įvyko nelegali Prano Žižmaro dvikova su lenkų atsargos karininku Jurgiu Homme-Homskiu. 1938 m. kovo 18 d. per antilietuvišką mitingą Vilniuje minėtas atsargos karininkas iš tribūnos šūkavo lietuvius ižeidžiančius žodžius. Kovo 20 d. P. Žižmaras pamatė kavinėje sėdintį tą oratorių. Priėjęs pasakė, kad savo kalba mitinge jis ižeidė lietuvius, drožė jam antausį ir palikęs vizitinę kortelę išėjo. Tai reiškė, kad galima dvikova. Kadangi dvikovos oficialiai buvo uždraustos, ji vyko slapta. Toje dvikovoje P. Žižmaro gydytoju buvo Antanas Valiulis. P. Žižmarui du kartus sužeidus priešininką, dvikova nutraukta. Laimėjo P. Žižmaras. Dėl šios dvikovos buvo įvairių gandų. Kalbėta, kad dvikova neįvyko, kad tai galinti būti Lenkijos specialiųjų tarnybų agentūrinė kombinacija, siekiant, jog P. Žižmaras įgautų didesnę pasitikėjimą tarp žymių lietuvių visuomenės veikėjų. Apie dvikovą buvo pranešamos nepasirašytos žinios, Lietuvos dienraštyje XX amžius apie dvikovą buvo net per Latviją gauta telegrama. XX amžiuje yra bendradarbiavęs Kazimieras Umbražiūnas,

bet neaišku, ar jis tada buvo Vilniuje. Vienalaikiai pranešimai spaudoje ir kiti dalykai, pažįstamų ir gimininių teiginiai liudija, kad dvikova tikrai įvyko. (*Debesų karžygys*, sudarė G. Mareckaitė, Vilnius, 2007, p. 135–151 ir kt.)

- 1 d., **Vilnius**. Vytauto Didžiojo gimnazijos salėje lietuvių amatininkų rūpesčiu įvyko vakaras. Vaidino M. Baluckio 3 veiksmų komediją „Aukso dievaičiai“. (*Aidas*, 1938, gegužės 3, nr. 2, p. 4)

- 1 d., **Vilnius**. Šv. Mikalojaus parapijos salėje buvo Šv. Zi-

tos draugijos valdybos rūpesčiu surengtas šios šventosios minėjimas. Paskaitą skaitė Alfonsas Bielinis. Kelios narės padeklamavo eilėraščių, Juliaus Siniaus vadovaujamas choras pagiedojo kelias religines giesmes ir padainavo kelias liaudies dainas. Minėjimui vadovavo Draugijos pirmininkas kun. Pranas Biečiauskas. Žiūrovų buvo pilna salė. (*Aidas*, 1938, gegužės 3, nr. 2, p. 4)

- 1 d., **Vilnius**. Vytauto Didžiojo gimnazijos ir licėjaus Literatūros ir kraštotyros būrelio susirinkime mokinyš A. Zalanskas skaitė referatą „Didysis Vilniaus seimas“. (*Darbas*, 1938, gegužė, p. 48)

Iki 2 d., **Vilnius**. Paskirtas „Ryto“ draugijos turto kuratorius Steponas Vilanovskis paėmė Krašto ūkio banke 60 000 zlotų paskolą. Už tai įkeitė bankui Vilniaus „Ryto“ draugijos (buvusius Petro Vileišio) namus. (*Aidas*, 1938, gegužės 3, nr. 2, p. 4)

- 2 d., **Kaūnas**. Kaune Lietuvos ir Lenkijos atstovai pasirašė pašto

Vilniaus lietuvių skautų ir sportininkų organizatorius, mokytojas Pranas

Žižmaras 1938 metais

(*Debesų karžygys*, Vilnius, 2007, p. 161)

susisiekimo ir telefono ryšio sutartį. Lenkų spauda pranešė, kad nuo gegužės 10 d. tarp abiejų šalių prasidės normalus pašto ir telefono susisiekimas. Paštu būsią galima keistis įvairia korespondencija: siuntinėti ir gauti laiškus, pašto atvirukus, paprastus ir apmokėtu atsakymu spaudinius, prekių pavyzdžius bei prekybinius laiškus (paprastus, apdraustus ir skubiai siunčiamus). Taip nuo gegužės 10 dienos būsią galima naudotis pašto, telegrafo ir telefono susisiekimu su Lietuva be jokių apribojimų. (*Aidas*, 1938, gegužės 10, nr. 4, p. 1)

2 d., **Kreivėnai** (Andrejavo vls., Suvalkų aps.). Alksnėnų kaimo gyventojui J. Makauskui, grįžtančiam iš Punsko per Kreivėnų kaimą, susirgo arklys. Nenorėdamas turėti nemalonumų, J. Makauskas nuėjo į pasienio būstinę prašyti leidimo pasikviesti žmonių arkliai gelbėti. Būstinės viršininkas įsakė kitiems kariškiams iš patalpų išeiti, o pats ėmė J. Makauską žiauriai mušti. Paskui atidavė kareiviams ir įsakė „geriau mušti“. Kareiviai jį mušė ir kankino 3 valandas. (LMAVB RS, f. 247–258)

2 d., **Vilnius**. Balandžio 12 d. Vilniaus miesto viršininkui buvo nusiųstas Jono Matonio pareiškimas, kad jis Vilniuje noris leisti savaitinį lietuvių žurnalą jaunimui *Jaunimo balsas*. Miesto viršininkui tokį žurnalą leisti uždraudus, balandžio 25 d. J. Matonis nusiuntė antrą pranešimą, kad jis norėtų leisti savaitinį jaunimui skirtą žurnalą *Jaunimo žingsniai*. Gegužės 2 d. gautas miesto viršininko raštas, kuriame pranešta, kad žurnalą *Jaunimo žingsniai* leisti draudžiama, nes esą kažkas kitas apie tokio pat pavadinimo ir pobūdžio laikraščio leidimą jau esąs pranešęs anksčiau. (*Aidas*, 1938, gegužės 6, nr. 3, p. 4)

2 d., **Vilnius**. Lietuvių studentų sąjungos būstinėje įvyko Meno ir literatūros draugijos poezijos vakaras. Programoje buvo poeto Juozo Kėkšto (Adomavičiaus) eilėraščiai, kuriuos skaitė pats autorius. (*VŽ*, 1938, gegužės 6, nr. 20, p. 4)

Iki 3 d., **Suválkų** apskritis. Išdalintas Seivų palivarkas ir Lumbių dvaras. Žemė atiteko iš Lenkijos gilumos atkeltiems kolonistams. Vietiniams lietuviams nei išsimokėtinais įsigyti, nei pirkti žemės neleista. Apskritai, iš 1920–1937 m. lietuvių gyvenamuosė valsčiuose išdalintų dvarų lietuviams neteko nė gabalėlio žemės. (VŽ, 1938, gegužės 13, nr. 21, p. 3)

3 d., **Girėžeris** (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.). Gegužės 3 d. Girėžerio kaimo jaunimas norėjo surengti lietuvišką vakarą. Ruošėsi vaidinti komediją „Petro Pampalio piršlybos“. Deja, vakaras neįvyko, nes negautas apskrities viršininko leidimas. (Aidas, 1938, birželio 3, nr. 11, p. 3)

Apie 3 d., **Vilnius**. Lietuvių mokslo draugijos pirmininkas dr. kun. A. Viskantas gavo teismo tardytojo pranešimą, kad prieš jį pradėtas tardymas dėl nusikaltimo valiutų įstatymui. Gautame tardytojo rašte pažymėta, kad kun. A. Viskantas, kaip tos Draugijos pirmininkas, nuo 1936 iki 1938 m. sausio be valiutų komisijos leidimo gaudavęs pinigų iš Lietuvos švietimo ministerijos valdininko (žinomo tautosakos tyrinėtojo) Jono Balio Kaune ir juos Vilniuje išmokėdavęs įvairiems asmenims. (Aidas, 1938, gegužės 6, nr. 3, p. 4; VŽ, 1938, gegužės 13, nr. 21, p. 4)

Apie 5 d., **Vilnius**. 1938 m. vasarį Vilniaus miesto viršininko valdininkai ir policija darė kratas Marijos Šlapelienės ir Anelės Rastenytės knygynuose, taip pat uždarytos Šv. Kazimiero draugijos sekretoriaus Romualdo Bagdono, studentų Albinos Skrebutėnaitės ir Veronikos Maminskaitės privačiuose butuose. Po kratų paimta knygų ir laikraščių bei žurnalų. Apie gegužės 5 d. trys pastarieji gavo atskirus teismo tardytojo pranešimus, kad jų tardymas būsias išplėstas. Visi esą kaltinami už tai, kad nenustatytu laikotarpiu iki 1938 m. vasario 3 d. Vilniuje ruošėsi atplėšti Lenkijos valstybės dalį, nes rinko ir skolindavo kitiems knygas, kuriose esą

buvę skatinama padaryti tokių nusikaltimų. (*Aidas*, 1938, gegužės 10, nr. 4, p. 4)

5 d., **Ródūnia** (Lydos aps.). Rodūnios bažnyčioje iki šiol buvo graži lietuviška vėliava, kurios vienoje pusėje buvo žodžiai: „Karialienė Angelų melskis už mus“, antroje – „Šv. Juozapai, melskis už mus“.

Ilgą laiką šios vėliavos niekas nelietė ir negadino. Jos niekas nelietė ir kun. Stanislovo Ščemirskio klebonavimo metu, kai Rodūnios bažnyčioje buvo visiškai panaikinti lietuviški giedojimai ir lietuviški pamokslai. Dabar, klebonaujant Rodūnioje kun. Česlovui Šteinui, 1938 m. kovo 19 d. kažkas tos lietuvių vėliavos lietuviškus žodžius nudraskė. Kadangi

kun. Č. Šteinas į tokią nedorą darbą nereagavo, tai Rodūnios parapijos lietuviai, gerokai palaukę, išsirinko atstovus ir gegužės 5 d. pasiuntė juos tuo reikalu į Eišiškes pas dekaną kun. Boleslovą Močulskį.

Lietuvių atstovai jam šį įvykį papasakojo ir paprašė paramos. Dekanas pažadėjo viską ištirti ir per tuos žmones įdavė kun. Č. Šteinui laišką. Kai lietuvių atstovai gegužės 8 d. nuvyko pas kun. Č. Šteiną, jis iš karto nenorėjo nė šnekėti. Tiktai įteikus dekaną laišką, sušvelnėjo ir pasakė, kad pasistengsiąs lietuvių reikalavimus patenkinti. (*Aidas*, 1938, gegužės 20, nr. 7, p. 3)

Aido laikraščio savaitinio priedo vaikams pirmo numerio viršelis

5 d., **Vilnius**. J. Matonis norėjo leisti lietuvių kalba savaitinį jauniui skiriamą žurnalą *Jaunimo balsą*, o jo neleidus – *Jaunimo žingsnius*. Negavus abiem žurnalams leidimo, gegužės 5 dieną J. Matonis pasiuntė Vilniaus miesto viršininkui trečią pranešimą, kad šį kartą noris leisti savaitinį laikraštį *Jaunimas*. Gegužės 12 d. Vilniaus miesto viršininko pasirašytame atsakyme draudžiama leisti lietuvių kalba tokį laikraštį, nes, esą, apie laikraščio leidimą panašiu pavadinimu kažkas kitas jau yra pranešęs. (*Aidas*, 1938, gegužės 17, nr. 6, p. 4)

Iki 7 d., **Kaltanėnai** (Švenčionių aps.). Kaltanėnų valdinėje pradžios mokykloje būdavo viena lietuvių kalbos pamoka per savaitę. Tikybą vaikams lietuviškai dėstė kun. Antanas Rūkas. Dabar kun. A. Rūkas ėmė reikalauti, kad ir lietuvių vaikai tikybos ir poterių mokytųsi lenkų kalba. Tėvams lieka neaišku, ar kun. A. Rūkas lenkiškai ėmė mokyti savo nuožiūra, ar pareikalavus švietimo vadovybei, ar Vilniaus arkivyskupui. (*Aidas*, 1938, gegužės 10, nr. 4, p. 3)

7 d., **Pelesà** (Rodūnios vls., Lydos aps.). Lydos neviešosios policijos valdininkas su Rodūnios policininku tą dieną atvyko į Paditvį ir Pavalakę. Paditvyje pareigūnai buvo užėję į lietuvių krautuves ir teiravosi, kur yra vietos uždarytos „Ryto“ skaityklos inventorius. Jam buvo parodyta skaityklos stalas ir spinta. Valdininkas iš Lydos pareikalavo inventoriaus sąrašo. Tokio sąrašo nebuvo. Pareigūnas pasakė, kad dabar „Ryto“ skaityklai paskirtas kuratorius, kuris išreikalaus jo žiniai pavestus ne vien buvusios skaityklos stalą ir spintas, bet ir patefoną, radijo aparatą ir kita. Pavalakėje teiravosi apie ten gyvenantį buvusį „Ryto“ skaityklos vedėją Vincą Dailydką. Tame sodžiuje sutikęs Pelesos vargonininką Mėčių Skerlą, pasiūlė jam po apylinkės kaimus nesilankyti, nes teksią susipykti. (*Aidas*, 1938, gegužės 20, nr. 7, p. 3)

- 8 d., **Vilnius**. Vytauto Didžiojo gimnazijos salėje įvyko Lietuvių meno ir literatūros vakaras. Vaidinta Rudolfo Blaumanio 5 veiksmų drama „Indranai“. (*Darbas*, 1938, gegužė, p. 48)
- 9 d., **Rándamonys** (Marcinkonių vls., Gardino aps.). Gegužės 9 d. Randamonių kaimo gyventojas Domininkas Jakavonis gavo iš Gardino apskrities viršininko įstaigos raštą, kuriuo jam 10 metų uždrausta gyventi pasienio ruože. D. Jakavoniui įsakyta iš Randamonių išsikelti per dvi dienas. Ištremtajam leista tremties nuosprendį apskūsti vaivada. (*Aidas*, 1938, gegužės 17, nr. 6, p. 3)
- Apie 10 d., **Jonėnai** (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.). Čia dar tebeveikė Švenčionių „Ryto“ mokykla, įsteigta 1925 metais. Tada šiame sodžiuje jau veikė ir valdinė mokyklą. Kadangi mokytoja nemokėjo lietuviškai, valdinę mokyklą lankė tik 8 vaikai. 1930 metais šio kaimo ūkininkai, skirstydamiesi į vienkiemius, paskyrė „Ryto“ mokyklai 1 ha žemės sklypą. Tikėtasi tame sklype pastatyti mokyklą. Greit pastatyti mokyklą „Rytas“ neturėjo lėšų. Tačiau vietos žmonės to nesuprato ir 1931 m. tą sklypą pasidalino, ėmė sėti javus. Tuomet Kukoriškės valdinės mokyklos vedėjas tą sklypą perėmė savo žinion. (*Aidas*, 1938, gegužės 20, nr. 7, p. 3)
- Apie 10 d., **Vilnius**. Beveik du mėnesius sirgęs Vilniaus kunigų seminarijos lietuvių kalbos profesorius ir savaitraščio *Vilniaus aušra* redaktorius kun. Vincentas Taškūnas jau pasveiko. Jis gydėsi Vilniaus lietuvių ligoninėje. (*Aidas*, 1938, gegužės 13, nr. 5, p. 4)
- 10 d., **Rudnià** (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.). Vilniaus apeliacinis (?) teismas nuteisė 10 metų kalėti Petrą Stakelską, Vinco sūnų, g. 1909 m. gegužės 22 dieną, o jo brolių Joną, g. 1912 metais – 2 metus kalėti. Abu gyveno Rudnioje, Varėnos valsčiuje. (Kalinčių Lenkijos kalėjimuose lietuvių sąrašai, LCVA, f. 383, ap. 7, b. 977, l. 12, 47)
- 11 d., **Vaičiūliškė** (Andrejavo vls., Suvalkų aps.). Šio sodžiaus gyventoją K. Viganauskaitę Suvalkų apskrities viršininkas nubaudė

sumokėti 10 zlotų arba 2 dienas arešto. Ji nubausta už tai, kad savo asmens liudijime pasirašė lietuviškai – Viganauskaitė.

(*Aidas*, 1938, gegužės 24, nr. 8, p. 3)

11, 12 d., **Vilnius**. Kovo 18 dieną Vilniuje Kauno žemės lenkų sąjunga rengė mitingą prieš Lietuvą. Dieną prieš mitingą Vilniaus gatvėse buvo išlipinti plakatai, kuriuose žmonės buvo raginami dalyvauti mitinge. Lenkų laikraščiai rašė, kad kovo 17 d. naktį kai kuriose vietose tie plakatai buvo užlipinti pranešimu, kad mitingas neįvyksias. Tokiais veiksmais įtarti ir suimti šie lietuviai: studentas Vincas Matuiza, mokytojas Julius Michnevičius, medicinos absolventas Juozas Markavičius, amatininkai Antanas Poviškis ir Vladas Miškinis. Po suėmimo šiems asmenims buvo įteikti Vilniaus apygardos teismo tardytojo raštai, kuriuose buvo paaiškinta, už ką jie suimti. Esą jie visi ant skelbimų, kuriais, dėl įvykių prie administracijos linijos, buvo pranešama apie kovo 18 d. Vilniuje rengiamą protesto mitingą, lipdę atskirus pranešimus su žodžiais: „atšaukta“ („odwołano“). Teismo tardytojo nuomone, tai buvusi Lietuvos vyriausybės diversinė akcija, o suimtieji buvę aktyvūs Vilniaus vadavimo sąjungos nariai.

Visi paminėti suimtieji gegužės 11 d. iš Lukiškių kalėjimo paleisti. Gegužės 12 d. visi paleistieji buvo pašaukti į Vilniaus tardomosios policijos įstaigą, kur jiems pranešta, kad iš savo gyvenamų vietų be leidimo kitur neišsikelptų. (*Aidas*, 1938, gegužės 13, nr. 5, p. 4; gegužės 17, nr. 6, p. 4)

12 d., **Ródūnias** valsčius (Lydos aps.). Tą dieną Lydoje turėjo būti nagrinėjama Vinco Dailydikos byla, kurioje jis kaltinamas, esą Lydos apskrityje ruošėsi atplėšti Lenkijos valstybės dalį. Tuo tikslu jis laikęs ir skolindavęs knygas, skleidęs žinias, kad šiaurinės Lenkijos vaivadijos atiteksiančios Lietuvai. Byla pradėta svarstyti, bet atidėta kitam kartui, nes į teismą neatvyko Vilniaus vaivadijos įstaigos lietuviškų reikalų referentas Marijanas

Bauermanas. V. Dailydka buvo suimtas ir laikomas Lydos kalėjime. Vėliau už užstatą paleistas. Gyveno Rodūnios valsčiuje.

(*Aidas*, 1938, gegužės 17, nr. 6, p. 3)

12 d., **Vilnius**. Buvęs Vilniaus lietuvių tautinio komiteto pirmininkas Konstantinas Stašys gavo iždinės raštą, kuriame pranešta, kad 1937 m. kovo 17 ir 19 d. uždėti jo kilnojamam turtui antspaudai nuimami. Tą pačią dieną atvykęs prokuratūros valdininkas antspaudus nuėmė. K. Stašio nekilnojamojo turto sekvestras dar nebuvo panaikintas. Iždinė buvo spėjusi, kad K. Stašys yra nesumokėjęs 88 tūkst. zlotų mokesčių neva už gautus iš užsienio pinigus draugijoms remti. Todėl jo nekilnojamasis turtas buvo aprašytas. K. Stašiui sumokėjus reikalaujamus daugiau negu 88 tūkst. zlotų, antspaudai pagaliau nuimti. (*Aidas*, 1938, gegužės 17, nr. 6, p. 4)

12 d., **Vilnius**. Tą dieną visų uždarytų lietuviškų organizacijų atstovai nusiuntė Lenkijos premjerui telegramą, kurioje prašė kuo greičiau teigiamai išspręsti balandžio 4 d. įteiktame memorandume išdėstytus skundus. Telegramą pasirašė šių uždarytų lietuviškų organizacijų atstovai: Tautinio Vilniaus lietuvių komiteto, Vilniaus „Ryto“, Švenčionių „Ryto“, Lietuvių mokytojų sąjungos, Šv. Kazimiero Draugijos, Lietuvių mokslo draugijos ir Lietuvių sporto klubo. (*Aidas*, 1938, gegužės 17, nr. 6, p. 4)

13–14 d., **Švenčionėliai** (Švenčionių vls. ir aps.). Gegužės 13 d. iš Vilniaus į Švenčionėlius autobusu atvežtas a. a. Vlado Jurkuvėno kūnas. Jis 1937 m. gruodžio pradžioje buvo karo lauko teismo nuteistas mirties bausme. Nuosprendis įvykdytas per 24 valandas, palaidotas Vilniuje kareivių kapinėse. Jo motinos Sofijos Jurkuvienės rūpesčiu pavyko gauti Vilniaus miesto viršininko leidimą sūnaus palaikus perlaidoti Švenčionėliuose. Gegužės 14 d. palydėtas į Švenčionėlių kapines.

A. a. Vladas Jurkuvėnas gimė 1912 m. spalio 27 (lapkričio 9)

dieną. Lankė Adučiškio, „Ryto“ pradinę mokyklą. Vėliau mokėsi Švenčionių Lietuvių gimnazijoje, kur baigė 6 klases. Toliau mokėsi Barūnų ir Švenčionių valstybinėse mokytojų seminarijose. Mokytojų seminariją baigė 1936 metais. Besimokydamas dalyvavo lietuviškų organizacijų veikloje. Per atostogas padėdavo Švenčionėlių jaunimui rengti lietuviškus vaidinimus ir bendras kultūrines pramogas. (*Aidas*, 1938, gegužės 24, nr. 8, p. 3)

13 d., **Vilnius**. Gegužės 13 d. mirė Vytauto Didžiojo gimnazijos antros klasės mokinė Marytė Žygaitė. Ji kilimo iš Švenčionėlių. Pernai mokėsi Švenčionių lietuvių gimnazijoje. (*Darbas*, 1938, gegužė, p. 48)

Iki 14 d., **Vėikščios** (Tvėrečiaus vls., Švenčionių aps.). Šio kaimo jaunuolis Leonas Bielinis už politinį nusikaltimą gegužės pradžioje buvo uždarytas 8 mėnesiams į kalėjimą. Namie liko sena motina, brolis be kojos ir sesuo. Iš jų nė vienas negalėjo dirbti žemės ūkio lauko darbų. Senajai motinai ilgai graužtis neteko. To sodžiaus kaimynai, ypač L. Bielinio draugai, pažadėjo jų lauką suarti, apdirbti ir apsėti. Dar prisidėjo ir Erzvėto kaimo valstiečiai. (*VŽ*, 1938, gegužės 27, nr. 23, p. 3)

14 d., **Pūnskas** (Seivų vls., Suvalkų aps.). Didįjį ketvirtadienį Pūnsko bažnyčioje įvykdyta vagystė. Atsirado du nelabieji, kurie nuplėšė nuo Kristaus karsto lietuviškai išsiuvinėtą žodį „Išsipildė“. Šie žodžiai puošė Kristaus karstą Pūnsko bažnyčioje nuo neatmenamų laikų. Dabar atsirado tokie, kurie tai šventvagiškai nuplėšė ir išmetė už tvoros. Asmenys, kurie tai padarė, buvo pastebėti ir perduoti vietos policijai, kuri juos apklausė ir paleido. Dabar šios parapijos žmonės ketino kreiptis į valdžios įstaigas ir pasiteirauti, ar tie šventvagiai bus perduoti teismui, ar ne. (*Aidas*, 1938, gegužės 20, nr. 7, p. 3)

14 d., **Vilnius**. Valdžios paskirtas „Ryto“ draugijos turto kuratorius paėmęs banke paskolą ir už tai įkeitęs „Ryto“ draugijos

- namus, tą dieną grąžino Vytauto Didžiojo gimnazijai anksčiau iš mokytojams skirtų algų paimtus 4 000 zlotų. (*Aidas*, 1938, gegužės 17, nr. 6, p. 4)
- 14 d., **Vilnius**. Šeštadienio naktį išdaužyti Lietuvos studentų sąjungos patalpų langai. (*VŽ*, 1938, gegužės 20, nr. 22, p. 4)
- Apie 15 d., **Dūkštas** (Švenčionių aps.). Nors tarp Lietuvos ir Lenkijos buvo atkurti diplomatiniai santykiai, tačiau liko pasienio režimo suvaržymai. Todėl norint atvykti į Dūkšto bažnyčią, reikėjo gauti apskrities viršininko leidimą. Prie visų kelių į Dūkštą stovėdavo pasienio kareiviai ir žmonių be leidimo nepraleisdavo. (*Aidas*, 1938, gegužės 31, nr. 10, p. 3)
- Apie 15 d., **Vilnius**. Išleistas vienkartinis leidinys jaunimui *Darbas*, kurio redaktoriumi pasirašė Stasys Misiūnas. (*Aidas*, 1938, gegužės 20, nr. 7, p. 4)
- 15 d., **Vilnius**. Lietuvos katalikų blaivybės draugijos valdybos rūpesčiu gegužės 15 d. Vilniuje buvo pagerbtos lietuviškos motinos. Tą dieną Šv. Mikalojaus bažnyčioje vyko pamaldos ir buvo sakomi motinų garbei pritaikyti pamokslai. Vakare Vytauto Didžiojo gimnazijos salėje buvo surengtas iškilmingas minėjimas. Kun. Kristupas Čibiras skaitė paskaitą „Meilė ir dėkingumas“. Muzikinėje dalyje liaudies dainas dainavo Vytauto Didžiojo gimnazijos I–III klasių mokinių choras. Dainavimas pajūvairintas tų pačių mokinių deklamacijomis. Fortepijonu grojo Elvyra Palevičiūtė. Dainavo Zigmas Prantkelevičius. Programą baigė „Varpo“ choras, kuris padainavo šešias dainas. Tiek mokinių, tiek ir „Varpo“ choro dainose bei deklamacijose buvo minima ir pagerbiama motina. Chorams vadovavo Julius Sinius. Per minėjimą kabojo gėlėmis papuoštas motinos su vaiku prie ratelio paveikslas. Aukštai per visą sceną didelėmis raidėmis matėsi žodžiai: „Motina, tau pagarba“, o apačioje prie paveikslą degė aukuras. (*Aidas*, 1938, gegužės 17, nr. 6, p. 4)

Apie 16 d., **Vosiūnai** (Tverėčiaus vls., Švenčionių aps.). Vosiūnuose veikusios valstybinės pradžios mokyklos iškaboje buvo skelbiama, kad ši mokykla yra su dėstomąja lietuvių kalba. Deja, 1937/1938 mokslo metais toje mokykloje visi dalykai buvo dėstomi vien lenkų kalba. Lietuvių kalba dėstyta tik kaip atskiras dalykas. Daugumos vaikų gimtajai kalbai skirta tiktai viena pamoka per savaitę. (*Aidas*, 1938, gegužės 31, nr. 10, p. 3)

16–20 d., **Vilnius**. Tomis dienomis Vilniaus apeliacinis teismas uždaruose posėdžiuose nagrinėjo lietuvių emigrantų plečkaitininkų bylą. Buvo teisiama 14 lietuvių emigrantų, suimtų 1937 m. kovo 23–26 dienomis. Paaiškėjo, kad Juozas Paplauskas pranešinėdavo Lenkijos valdžios pareigūnams apie emigrantų veiklą. Be to, jis įpareigodavo kai kuriuos emigrantus užmegzti ryšius su Lietuvos žvalgyba, kuriai teikdavo melagingą informaciją. Apie tai žinojo ir lenkų pareigūnai, policijos vadai. Apkaltinti žinių teikimu Lietuvos pareigūnams Petras Butkevičius, Arkadijus Sakavičius ir Feliksas Skliutas nuteisti 5 metų kalėjimo bausmėmis, o Alfonsas Pumputis nubaustas 2 metus kalėti. Toje byloje dar buvo nuteistas ir Stasys Dainauskas. J. Paplauskas ir kiti kaltinti plečkaitininkai emigrantai išteisinti. (Čepas R. *Plečkaitininkai*, Vilnius, 2000, p. 236–237)

18 d., **Pūnškas** (Seivų vls., Suvalkų aps.). Dėl gegužės 14 d. Pūnsko bažnyčioje nuo Kristaus karsto nuplėšto lietuviško išsiuvinėto žodžio „Išsipildė“ lietuviai parapijiečiai nusiuntė Lomžos vyskupui pranešimą ir prašė paramos. Gegužės 18 d. tuo reikalu į Pūnską atvyko iš Suvalkų dekanas B. Gumovskis, kuris apklausė tuos, kurie nuplėšė užrašą, ir tuos, kurie pasirašė vyskupui pranešimą. Nuplėšusieji pareiškė, kad jie taip padarė, reikalaujant nelietuviams parapijiečiams. Dekanas lietuviams paaiškino, kad tie žmonės nusikaltimo nepadarė, nes bažnyčioje pirmoje

vietoje turintys būti lenkiški, o ne lietuviški užrašai. (*Aidas*, 1938, birželio 3, nr. 11, p. 3)

18 d., **Vilnius**. Vilniaus lietuvių meno ir literatūros draugija norėjo Valkininkų miestelyje surengti du lietuviškus vakarus. Gegužės 7 d. būtų vaidinama Gogolio 3 veiksmų komedija „Piršlybos“, o gegužės 8 d. – religinio turinio 4 veiksmų drama „Marija Magdaliėtė“. Tuo reikalu Vilniaus–Trakų apskrities viršininkui buvo įteiktas prašymas. Draugijos valdybos nariui Pranui Žemaičiui nuėjus į apskrities viršininko įstaigą, referentas pranešė, kad vakarams leidimas yra, belieka tik žyminiu mokesčiu apmokėti prašymą. Sumokėjus žyminį mokestį, po kelių minučių tas pats referentas pasišaukė laukiantį P. Žemaitį ir jam pranešė, gavęs iš vaivadijos įstaigos pranešimą, kad vaidinimams leidimą atšauktų ir atidėtų kitam kartui, nes gegužės 7 ir 8 dienomis nebus to žmogaus, kuris turėtų būti pasiūstas į Valkininkus. Referentui pažadėjus duoti leidimą kitą kartą, remiantis tuo pačiu Draugijos prašymu, vaidinti Valkininkuose buvo numatyta gegužės 21 ir 22 dienomis. Gegužės 18 d. tas pats Lietuvių meno ir literatūros draugijos valdybos atstovas Vilniaus–Trakų apskrities viršininko įstaigoje sužinojo, kad ir šį kartą lietuviški vaidinimai Valkininkuose neleidžiami. (*Aidas*, 1938, gegužės 20, nr. 7, p. 4)

19 d., **Pašaminė** (Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.). Įvyko „Kultūros“ švietimo draugijos Pašaminės skyriaus steigiamasis susirinkimas. Išrinkta valdyba: pirmininkas – A. Zabarauskas, vicepirmininkė V. Gimžauskaitė, išdininkas V. Ankėnas, sekretorius – K. Gimžauskas ir narys be ypatingų pareigų A. Kučauskas. (*VŽ*, 1938, birželio 10, nr. 27, p. 3)

Apie 20 d., **Vilnius**. Vilniaus lietuvių studentų sąjunga surašė Lenkijos Prezidentui memorandumą, kuriame prašė paveikti administracijos įstaigas, kad vėl būtų leidžiama veikti uždarytomis

- lietuvių draugijoms ir kad būtų patenkinti svarbūs lietuvių studentų organizacijos reikalai. Pagal nustatytą tvarką studentų sąjunga memorandumą pirmiausia įteikė savo kuratoriui prof. Rudnickiui, kuris jį turėjo parodyti universiteto rektoriui. Be rektoriaus sutikimo memorandumo Lenkijos Prezidentui siųsti nebuvo galima. Tuo metu Vilniaus universiteto rektorius buvo išvykęs į Varšuvą. (*Aidas*, 1938, gegužės 26, nr. 9, p. 4)
- 22 d., **Pūnškas** (Seivų vls., Suvalkų aps.). Gegužės 22 d. vietos ir apylinkės lietuvių jaunimo rūpesčiu Pūnske buvo surengtas Motinų pagerbimas. Iškilmės prasidėjo apie 11 val. pamaldomis bažnyčioje. Vietos klebonas kun. Antanas Žievys pasakė motinoms pritaikytą pamokslą. Po pamaldų parapijos salėje įvyko iškilmingas minėjimas, į kurį susirinko daug žmonių. Minėjimą pradėjo iškilnių rengimo komiteto pirmininkas J. Matulevičius. Po jo agronomas Jonas Pajaujis skaitė paskaitą „Motinos vaidmuo tautoje“. Po paskaitos deklamuoti eilėraščiai. Scenoje buvo parodyti du vaizdeliai: „Be mamytės“ ir „Su mamyte“. Parapijos vargonininko Kosto Cibulskio vadovaujamas choras padainavo liaudies dainų. Programai pasibaigus, žiūrovai sugiedojo Tautos himną. (*Aidas*, 1938, birželio 3, nr. 11, p. 3)
- 24, 26 d., **Varėnà** (Vilniaus–Trakų aps.). Gegužės 24 d. sekmadienį Varėnos bažnyčioje pašventinta Mitraukos kaimo išigyta lietuviška bažnytinė vėliava. Gegužės 26 d. pašventinta Mergežerio kaimo bažnytinė vėliava. Šventino vietos klebonas kun. Mečislovas Pšemeneckis. (*Aidas*, 1938, birželio 3, nr. 11, p. 3)
- 24 d., **Vilnius**. Iš Lukiškių kalėjimo paleista Lietuvių amatininkų Birutės bendrabučio vedėja Uršulė Sekmukaitė. Ji buvo suimta 1937 m. lapkričio 20 dieną. (*Aidas*, 1938, gegužės 31, nr. 10, p. 4)
- 24 d., **Vilnius**. Per Vilniaus miesto viršininko įstaigą gautas Vidaus reikalų ministerijos gegužės 24 d. departamento direktoriaus pasirašytas raštas, kuriuo pranešama, kad ministerija Vilniaus

lietuvių mokslo draugijos skundą dėl tos Draugijos uždarymo atmetusi ir Vilniaus vaivados sprendimą, kuriuo yra ši Draugija uždaryta, patvirtinusi.

Lietuvių mokslo draugijos veikla sustabdyta Vilniaus miesto viršininko sprendimu 1938 m. vasarį. Pasiskundus Vilniaus vaivada, šis kovo 1 d. Vilniaus miesto viršininko sprendimą patvirtino. Tas pats vaivada kovo 11 d. Lietuvių mokslo draugiją uždarė. Buvusios Draugijos valdyba kovo 24 d. dėl vaivados sprendimo pasiskundė Vidaus reikalų ministerijai. Gautame rašte pažymima, kad sprendimas dėl Lietuvių mokslo draugijos uždarymo administracijos instancijose esąs galutinis. Nurodyti tokio Vidaus reikalų ministerijos sprendimo motyvai:

1. *Lietuvių mokslo draugijos apeliacijos skunde tvirtinimas, jog prieš draugijos veiklos sustabdymą, po padarytos draugijos būstinėje kontrolės, valdininkai yra surašę netikslų ir faktiškai būklei [= faktinės būklės] neatitinkantį protokolą esąs niekuo nepagrįstas, nes apeliacijos skunde nesą įrodyta, kokie iš tikrųjų yra netikslumai. Draugijos valdybos tvirtinimas, kad valdininkas sakęs, jog protokolo pasirašymu esąs patvirtinamas tik pats padarytas kontrolės faktas, esąs niekuo nepagrįstas ir neatitinkąs tikrovei [= tikrovės].*
2. *Lietuvių mokslo draugija gaudavusi iš Lietuvos švietimo ministerijos nurodymų ir lėšų ir tuo būdu, palaikydama ryšius su valstybės įstaiga Lietuvoje, su kuria tuomet Lenkija dar neturėjusi nei diplomatiniių, nei konsulinių santykių, savo veikla grėsusi viešajam ramumui. Šis motyvas ministerijos rašte baigiamas šitaip: „Kadangi draugijos uždarymo metu buvę draugijoje santykiai nepakito ta kryptimi, kuri ateityje neleistų pasikartoti aprašomiems reiškiniams, grėsusiems saugumui, ramumui ir viešajai tvarkai, tai vaivados įstaiga pagrįstai padarė išvadą, kad tolimesnis Draugijos gyvavimas gresia saugumui“.*
3. *Lietuvių Mokslo Draugijos kasos knygą tvarkęs ne kasininkas, bet pirmininkas. Draugijos valdybos apeliacijos skunde nurodyta aplinkybė,*

kad tai buvęs tos draugijos vidaus reikalas ir kad tam buvo suteikti įgaliojimai, ministerijos nuomone, esanti nepakankama, nes, neva, šioje srityje valdybos kompetencijos pakeitimas esąs tolygus draugijos statuto pakeitimui, kas, esą, jau nėra vien draugijos vidaus reikalas.

4. *Lietuvių mokslo draugijos valdyba turėjusi savo dispozicijoje kas mėnuo šimtą zlotų, iš kurių [= už kuriuos] nebuvo daromi atsisakitymai, kas, esą, gali būti aiškinama nuslėpimu tikslų, kuriems tie pinigai buvę leidžiami.*
5. *Lietuvių Mokslo Draugijos valdyba vedusi dvi kasos knygas, ką, esą, parodantis faktas, jog šios draugijos kasoje yra pažymėta, kad buvo daromi išmokėjimai „Ryto“ draugijai, bet šios draugijos kasos knygose tokių pajamų nebūta.*
6. *Ministerijos nuomone, netiesa, kad draugija gaudavusi pašalpų iš Amerikos lietuvių, nes tam tvirtinimui nesą jokių įrodymų. Toliau ministerija teigia, kad draugijos apeliacijos skunde nesą išaiškinta, iš kurių asmenų ji gaudavusi pinigų. Pažymima, kad be valdžios leidimo ėmimas minėtų dovanų esąs [= esą] prieštaraujantis atitinkamam įstatymui.*
7. *Lietuvių mokslo draugija turėjusi ir platinusi nelegalius, neturinčius Lenkijoje leidimų spaudinius. Ministerijos rašte įvardijama: „Naujie-nos“, „Vytauto Didžiojo 500 metų mirties minėjimas“ ir „Lietuvos ežerai“.*

Lietuvių mokslo draugijos valdyba dėl minėto ministerijos sprendimo dar galvojo kreiptis su prašymu į Aukščiausiąją administracijos tribunolą Varšuvoje. (*Aidas*, 1938, birželio 21, nr. 15, p. 2)

24 d., **Vosiūnai** (Tverečiaus vls., Švenčionių aps.). 1938 m. vasario 10 d. Tverečiaus policija darė kratą vietos lietuvių namų mokytojo Aleksandro Dundulio bute. Iš jo paėmė 18 lietuviškų knygų. Vėliau per tardymą A. Dundulis buvo įtariamas, esą, jis tas knygas duodavęs skaityti vaikams ir vietos jaunimui. 1938 m. gegužės 24 d. jo byla buvo svarstoma Švenčionių

miesto teisme. Kaltinamasis teisme aiškino, kad tai buvusi populiari mokslinė literatūra, kuri švietimo valdžios patariama skaityti. Teismas A. Dundulį pripažino kaltu ir nubaudė sumokėti 30 zlotų baudą arba išbūti 6 dienas arešte. (*Aidas*, 1938, birželio 3, nr. 11, p. 3)

Apie 25 d., **Švenčionių** apskritis. Gauti Vilniaus švietimo apygardos kuratoriaus pasirašyti sprendimai, kad nuo 1938 m. rugpjūčio 31 dienos bus uždarytos šios Švenčionių „Ryto“ lietuviškos mokyklos: Taujūnuose (dviklasė), Kalviasalyje (abi Daugėliškio vls.) ir Kukiškėje (Švenčionių vls.) Uždarytų mokyklų archyvus ir antspaudus įsakyta perduoti Švenčionių apskrities mokyklų inspektoriui iki rugsėjo 10 dienos. Dėl šių mokyklų uždarymo duota teisė skųstis Švietimo ministerijai. Deja, uždarius Švenčionių „Ryto“ draugiją, šį sprendimą galėjo apskusti tiksliai valdžios paskirtas tos Draugijos turto kuratorius. Uždarius paminėtas mokyklas, bedarbiais liko šie mokytojai: Mykolė Paukštienė, Antanas Paukštė, Vladas Šiekštelė ir Antanas Matkevičius. (*Aidas*, 1938, gegužės 31, nr. 10, p. 2)

25, 26 d., **Miciūnai** (Gervėčių vls., Vilniaus–Trakų aps.). Tomis dienomis Vilniaus lietuvių meno ir literatūros draugija ruošėsi surengti lietuviškus vakarus Miciūnuose. Apie tai buvo skelbiama lietuvių spaudoje. Pasiruošta vaidinti Gogolio 2 veiksmų komediją „Piršlybos“ ir religinio turinio dramą „Marija Magdalietė“. Vakarai neįvyko, nes negauta apskrities viršininko leidimo. (*Aidas*, 1938, birželio 10, nr. 12, p. 4)

25 d., **Šaltėniai** (Breslaujos vls. ir aps.). Pučiant stipriam vėjui tame sodžiuje iš Emilijos Baravykienės lauko virtuvės kilo gaisras. Staiga užsidegė E. Baravykienės trobos, o nuo jų ugnis persimetė į kaimynų namus. Per kelias minutes jau liepsnojo visas kaimas. Dauguma šio sodžiaus gyventojų tą dieną buvo Breslaujos turguje, neliko kam gelbėti turto. Ugnis visai sunaikino

- 25 gyvenamuosius namus, 31 kluoną, 29 tvartus, 15 svirnų, 5-iems namams statyti rąstų, 3 kuliamašias mašinas, 1 parduo-tuvę su visu pastatuose buvusiu turtu, žemės ūkio padargais, drabužiais, patalyne ir kitkuo. Iš visų trobesių beliko 3 kluonai, 1 kalvė ir 5 pirtys. Per gaisrą žuvo 2 senos moteriškės ir du vaikai. Be to, 7 žmonės smarkiai apdegė. Iš gyvulių sudegė 2 karvės, 1 arklys, 28 kiaulės, 5 teliukai ir 46 vištos. Gaisro nuostoliai – apie 176 700 zlotų. (VŽ, 1938, birželio 10, nr. 27, p. 3)
- 25 d. **Vāršuva**. Pasirašyta Lietuvos–Lenkijos susisiekimo geležinke-liais sutartis. (*Aidas*, 1938, birželio 3, nr. 11, p. 4)
- Iki 26 d., **Vilnius**. Konstancija Siniuvienė, negavusi leidimo mėne-siniam moterų laikraščiui *Moterų židinys*, gegužės mėnesį antrą kartą pranešė Vilniaus miesto viršininko įstaigai, kad norinti leisti lietuviams moterims skirtą mėnesinį laikraštį *Moterų talka*. Buvęs *Jaunimo draugo* redaktorius Augustinas Burokas taip pat buvo pranešęs miesto viršininko įstaigai, kad noris leisti lietu-vių jaunimui skirtą savaitraštį *Mūsų draugas*. Miesto viršininkas šiuos abu laikraščius leisti uždraudė. Esą, kažkokie kiti žmonės apie tokio pobūdžio laikraščių leidimą pranešę anksčiau. (*Aidas*, 1938, gegužės 31, nr. 10, p. 4)
- 26 d., **Vilnius**. Lietuvių meno ir literatūros draugija Vytauto Didžiojo gimnazijos salėje surengė dainų ir muzikos koncertą. Operos solistas Stasys Audėjus padainavo lietuvių ir kitų kompozitorių harmonizuotų dainų, o pianistė Elvyra Palevičiūtė paskambino muzikos kūrinii. (*Aidas*, 1938, gegužės 31, nr. 10, p. 4)
- Apie 27 d., **Vilnius**. Vilniaus universitetą baigė ir agronomijos inži-nieriaus diplomą gavo lietuvis Antanas Blažys. (*Aidas*, 1938, gegu-žės 31, nr. 10, p. 4)
- 27 d., **Vilnius**. Konfiskuotas *Vilniaus žodžio* 23 numeris už straipsnį „Gana savų bėdų“. Kitą dieną vietoj konfiskuoto išleistas 24 numeris be minėto straipsnio. (*Aidas*, 1938, gegužės 31, nr. 10, p. 4)

28 d., **Vilnius**. Gegužės 28 d. iš Lukiškių kalėjimo paleistas mokytojas Jonas Mudėnas. Jis buvo suimtas 1937 m. gruodžio 6 dieną.

(*Aidas*, 1938, gegužės 31, nr. 10, p. 4)

28 d. **Vilnius**. Balandžio 27 d. į Vilnių atvyko Lenkijos švietimo ministras. Jis tą dieną lankėsi kai kuriose lenkų pradžios mokyklose. Gegužės 28 d. pas šį ministrą lankėsi įvairios delegacijos. Tarp jų buvo ir Vytauto Didžiojo gimnazijos delegacija: tos gimnazijos direktorius Marcelinas Šikšnys, uždarytos „Ryto“ draugijos valdybos narys Vincas Budrevičius ir mokytojas Viktoras Dasys. Delegacija išdėstė gimnazijos skaudulius ir prašė duoti naujojo tipo gimnazijai teises. Ministras pažadėjo padaryti viską, kas bus jo galioje. (*Aidas*, 1938, gegužės 31, nr. 10, p. 4)

29 d., **Vilnius**. Tą dieną Lietuvių meno ir literatūros draugija ruošėsi Vilniuje vaidinti Sofijos Čiurlionienės 3 veiksmų komediją „Pinigėliai“. Spauldoje skelbtas vaidinimas neįvyko, nes jam negautas miesto viršininko leidimas. (*Aidas*, 1938, gegužės 31, nr. 10, p. 4)

30 d., **Švenčionys ir Vilnius**. Gegužės 30 d. Švenčionių lietuvių delegacija: Antanas Maldžiūnas, Julius Urbonas, Leonardas Sinevičius, Kostas Cinčikas ir Vladas Grigaitis atvyko į Vilniaus vaivadijos įstaigą ir norėjo Švenčionių apskrities lietuvių reikalais kreiptis į patį vaivadą. Juos priėmė politinio ir visuomeninio skyriaus viršininkas. Švenčioniškių atstovai iškėlė šiuos savo skaudulius:

1. *Švenčionių apskrities lietuviai negauna leidimų nusipirkti žemės.*
2. *Švenčionių apskrityje taisomi keliai. Jų darbus atlieka ne vietos bedarbiai lietuviai, bet iš kitur atvežti nelietuviai.*
3. *Veikusios provincijoje lietuviškos draugijos uždarytos. Lietuvių jaunimas neteko priemonių [= galimybių] šviestis, lavintis. Uždarius Lietuvių ūkio draugiją, lietuviai ūkininkai negauna iš agronomų nurodymų [.] kaip kelti savo žemės ūkių našumą.*

4. *Lietuvių mokyklos uždaromos. O valstybinėse pradžios mokyklose ir religija dėstoma lenkiškai. Mokykloje pertraukų metu vaikams draudžiama lietuviškai tarpusavyje kalbėtis (nurodyta Daukšių mokykla).*
5. *Tie, kurie viešai nesislepia esą lietuviais, valdininkų yra žeminami, pašiepiami. Policija jiems rašanti protokolus už tariamus nešvarumus, šulinius ir kitką.*

Lietuvių atstovai prašė į tai atsižvelgti ir paveikti provincijos įstaigas, kad tokių reiškinių nebūtų. Kalbėjęs skyriaus viršininkas pažadėjo imtis priemonių, kad ir lietuviai bedarbiai gautų darbo. Dėl draugijų ir mokyklų buvo pareikšta, kad valstybės įstatymai ir lietuviams leidžia turėti savo draugijas, bet, esą, lietuviai galėtų eiti ir į lenkiškas draugijas. Esanti ir lenkų ūkio draugija, kurios agronomai galėtų lietuviams ūkininkams duoti visokių patarimų, tiktai reikia į ją įsirašyti. Dėl draudimo lietuviškai kalbėti mokyklose vaivadijos pareigūnas pareiškė netikis, kad taip kur nors galėtų būti, ir pažadėjo visą skundą ištirti. Pagaliau, baigė šitaip: „Būkite ramūs, kiek galėsiu, pasistengsiu jūsų reikalus patenkinti“. (*Aidas*, 1938, birželio 3, nr. 11, p. 4)

30 d., **Vilnius**. 1937 m. lapkritį Vilniaus miesto viršininkas sustabdė Lietuvių labdarybės draugijos veiklą, o gruodžio mėnesį Vilniaus vaivada ne tik patvirtino miesto valdžios sprendimą, bet šią Draugiją uždarė. Draugijos valdybai pasiskundus Vidaus reikalų ministerijai, kovo 2 d. Ministerija tos Draugijos uždarymą patvirtino. Vilniaus vaivada su atsakymu apie Vidaus reikalų ministerijos sprendimą pranešė dar vieną galutinį sprendimą – Lietuvių labdarybės draugija likviduojama. Draugijos valdyba dar turėjo teisę kreiptis į Aukščiausiąją administracinį tribunolą Varšuvoje. Draugijos valdyba tos galimybės nepraleido ir balandžio mėnesį kreipėsi į minėtą tribunolą. Dėl Lietuvių labdarybės draugijos valdybos skundo minėtam tribunolui

Konfiskuoto vienkartinio žurnalo viršelis ir pirmas „nusikaltusio“ straipsnio puslapis

- Vilniaus vaivada gegužės 30 d. pakeitė savo sprendimo motyvus ir papildė naujais įtarimais – esą, Draugija savo bendrabučių jaunimą auklėjusi ne Lenkijos, bet Lietuvos valstybės ir lietuvių tautos dvasia. (*Aidas*, 1938, birželio 3, nr. 11, p. 4)
- 31 d., **Vilnius**. Uždarytos Lietuvių labdarybės draugijos kuratoriaus įsakymu nuo tos dienos atleisti visi tos draugijos darbuotojai. (*Aidas*, 1938, gegužės 31, nr. 10, p. 4).
- 31 d., **Vilnius**. Už straipsnį „Laukiame šviesesnio rytojaus“ konfiskuotas vienkartinis žurnalas *Jaunųjų žingsniai* (leidėjas ir redaktorius Jonas Matonis). (*Aidas*, 1938, birželio 3, nr. 11, p. 4)
- 31 d., **Vilnius**. Dėl Lietuvių ūkio draugijos uždarymo tos Draugijos valdyba kovo 12 d. nusiuntė skundą Vidaus reikalų ministerijai. Per Vilniaus miesto viršininko įstaigą Lietuvių ūkio draugijos valdyba gegužės 31 d. gavo Vidaus reikalų ministerijos raštą, kuriuo pranešta, kad uždarytos Draugijos valdybos skundas atmestas. Draugijos uždarymas administracinėse

institucijose esąs galutinis. Vidaus reikalų ministerijos rašte be kitko rašoma:

Visai yra nepamatuotas tvirtinimas, kad priekaištas, jog buvo naudojamosi iš užsienio gauta parama, yra neteisingas, nes lenkų organizacijos naudojasi iš užsienyje gyvenančių lenkų ir iš antros pusės lenkai pinigais remia savo organizacijas užsienyje. Šią analogiją reikia pripažinti netinkama, nes lenkų organizacijos užsienyje turi visai kitus tikslus, negu lietuvių organizacijos Lenkijoje. Privaloma Lietuvos valstybės konstitucija Vilnių vadina savo sostine, o Vilniaus vadavimo sąjunga turi tikslą jį prijungti prie Lietuvos. Taigi lietuvių organizacijų iš užsienio gaunami pinigai, prie ko [= ka] prisipažįsta ir pati draugija, kaip tik ir buvo pirmiausia skiriami tiems tikslams. Tokia dalykų padėtis iš tikrųjų grėse saugumui, ramumui ir viešajai tvarkai ir tokiam įvertinimui teismo sprendimai buvo nereikalingi.

Kadangi iki Vilniaus vaivadijos įstaigos padaryto sprendimo, kuriuo draugija buvo uždaryta, nebuvo aplinkybių, kurios rodytų aprašomosios padėties pakitėjimą buvusio neramumo pašalinimo linkme, dėl to vaivadijos įstaiga teisingai padarė išvadą, kad tolimesnis draugijos veikimas gresia saugumui ir viešajam ramumui.

Šis sprendimas administracinės instancijos veikimo eigoje yra galutinis.
Departamento Direktorius Michałowski

(Aidas, 1938, birželio 28, nr. 17, p. 4; liepos 1, nr. 18, p. 2)

Birželis

1 d., **Pāpiškės** (Valkininkų vls., Vilniaus–Trakų aps.). Šių metų vasarį buvęs valdinės mokyklos mokytojas lietuvis Mykolas Abaravičius per apskrities viršininko įstaigą pasiuntė Vilniaus vaivada prašymą leisti jam Valkininkų miestelyje nusipirkti namą su daržu. Birželio 1 d. M. Abaravičius gavo iš vaivadijos

įstaigos pranešimą, kad jo prašymas atmestas. Mokytojas M. Aba-
ravičius trejus metus dirbo valdinės pradžios mokyklos mo-
kytoju. Šiais mokslo metais dėl ligos buvo iš darbo atleistas.
Pasveikęs kreipėsi į švietimo įstaigas vėl jį priimti mokytoju,
tačiau prašymas buvo atmestas. (*Aidas*, 1938, birželio 14, nr. 13, p. 3)

2 d., **Vilnius**. Nuo gegužės 9 iki birželio 2 d. Vytauto Didžiojo
gimnazijoje vyko paskutiniai senjo tipo 8 klasės mokinių eg-
zaminai. Iš pradžių buvo rašomieji, paskui egzaminai žodžiu.
Rašomuosius laikė 48 mokiniai, neišlaikė 3, žodžiu išlaikė
39 abiturientai. Egzaminus išlaikė ir gavo brandos atestatus
šie mokiniai: Astašauskas Adolfas, Budrevičius Jonas Juozas,
Budzeika Vytautas Vladislovas, Cybas-Cibavičius Silvestras, Či-
biras Petras, Gaidelytė Leonora, Glaudelis Jonas, Gudavičius
Juozas, Gutauskas Jonas Vytautas, Juršėnas Boleslovas, Kasp-
ravičius Juozas, Kisieliūnas Alfonsas, Mačiukaitė Bronislava, Mak-
simavičius Juozas, Marcinkevičiūtė Emilė, Matkevičiūtė Ele-
na, Miliušas Alfonsas, Misiūnas Leonas, Miškinis Bronislovas,

Vytauto Didžiojo gimnazijos abiturientai su mokytojais 1938 m. birželį

(Cicėnas J. *Vilnius tarp audrų*, 3 leid. Vilnius, 2010, įklijta)

Miškinis Pelikšas, Mulytė Pranciška, Nekrašas Kazimieras, Pakula Aleksandras, Panavaitė Emilė, Paukštė Kazimieras, Papolauskaitė Bronislava, Petruškevičius Vincas, Puišė Jonas, Raginytė Bronislava, Rastenis Albertas, Sabaitis Adolfas, Semėnas Vilhelmas, Stonys Martynas, Suduikis Algirdas, Ūdraitė Valentina, Valeiša Algirdas, Veršelis Antanas, Žygas Albertas, Žygaite Genovaitė (eksterno teisėmis).

Egzaminų komisijos pirmininku buvo mokyklų kuratorijos paskirtas Švenčionių apskrities pradžios mokyklų inspektoriaus padėjėjas F. Jelecas, pernai pasitraukęs iš Lietuvos valstybės.

(*Aidas*, 1938, birželio 10, nr. 12, p. 4; birželio 24, nr. 16, p. 4)

2 d., **Vilnius**. Miesto viršininkas uždraudė Antanui Panavui leisti jaunimui skirtą laikraštį *Jaunimo dienos*. Pranešimas apie norimą leisti laikraštį buvo įteiktas gegužės 28 dieną. (*Aidas*, 1938, birželio 10, nr. 12, p. 4)

3 d., **Šklėriai** (Marcinkonių vls., Gardino aps.). Šio kaimo gyventojai pasiuntė Lenkijos Ministrui Pirmininkui prašymą, kuriame dėl užmegztų Lenkijos–Lietuvos diplomatinių santykių prašė vėl leisti veikti uždarytoms lietuvių draugijoms: Lietuvių švietimo draugijai „Rytas“, Šv. Kazimiero, Lietuvių labdarybės ir Lietuvių ūkio draugijoms. (*Aidas*, 1938, birželio 14, nr. 13, p. 3)

3 d., **Vilnius**. Tą dieną Vilniaus lietuvių atstovai, vadovaudamiesi veikiančiu draugijų įstatymu, pranešė Vilniaus miesto viršininko įstaigai, kad jie ketina birželio 26 ir 27 dienomis Vilniuje sukviesti šio krašto lietuvių suvažiavimą, kurio tikslas aptarti lietuvių visuomenės tautinius ir kultūrinius reikalus. Pranešimą pasirašė kun. Kristupas Čibiras, Marcelinas Šikšnys, Augustinas Burokas, Motiejus Kraužlys ir Jonas Latvys. (*Aidas*, 1938, birželio 10, nr. 12, p. 4)

3 d., **Vilnius**. Konfiskuotas *Aido* 11 numeris už žinutę „Kuo skundėsi Švenčionių apskrities lietuvių atstovai Vilniaus vaivadijos

įstaigoje“. Tai buvo pirmasis laikraščio *Aidas* konfiskavimas. Tą pačią dieną ir už tą pačią žinią buvo konfiskuotas ir *Vilniaus žodžio* 26 numeris. (*Aidas*, 1938, birželio 10, nr. 12, p. 4)

3 d., **Vilnius**. Pasklidus žinioms, kad Lietuvių mokslo draugijos rinkinius ketinama įjungti į Vilniuje steigiamą regioninį muziejų, straipsnyje „Lietuvių mokslo draugiją uždarius“, be kitko, rašoma:

Neuždaroma juk (.) ministerijos, jeigu nusikalsta jos vadovybė, neuždaroma muziejaus, jeigu nusikalsta jo direkcija, čia ir glūdi dalyko esmė. Tuo tarpu su mokslo draugija pasielgta kitaip. Šio žygio lietuvių visuomenė negali pamiršti ir niekuomet nepamirš. Maža čia pasakyti, kad tai yra nepelnytas ir skaudus smūgis. Vilniaus lietuvių mokslo draugija sukurta ir jon sukrauti mūsų tautos kultūros turtai ne vien Vilniaus lietuvių, bet visos lietuvių tautos. Tai yra seniausioji ir turtingiausioji lietuvių draugija, kurion per kelias dešimtis metų buvo nešama, vežama ir siunčiama visa, kas vaizdavo, kas lietė mūsų tautos istoriją bei medžiaginę ir dvasinę kultūrą. Tai yra lobynas, kuris priklauso visai lietuvių tautai ir niekam jo nevalia liesti.

Mums nesisnori tikėti, kad gandai, kurie plinta mieste ryšium su [= dėl] mokslo draugijos uždarymu, atitiktų teisybę. Esmėje [= Iš esmės] neprieštaraujam regioninio muziejaus kūrimui, bet niekuomet nesutiksim, kad į siaurus regionalizmo rėmus būtų išprausta vertingiausi lietuvių tautos istoriją ir kultūrą liečią turtai. Lietuvių mokslo draugija yra visos lietuvių tautos nuosavybė ir tai labai branginama nuosavybė. Dėl to net ir pats sumanymas prievartos būdu jos reikšmę degraduoti nebus kitaip vertinamas, kaip noras pasityčioti ir įžeisti lietuvių tautinę savigarbą. (VŽ, 1938, birželio 3, nr. 25, p. 1)

3 d., **Vilnius**. Už kronikos žinutės dalį apie lenkinamas pavardes Kaltanėnų valsčiuje konfiskuotas *Vilniaus žodžio* 25 numeris. Vietoj konfiskuoto išleistas 26 numeris be dalies žinutės iš Kaltanėnų. (VŽ, 1938, birželio 3, nr. 26, p. 1, 4)

- Apie 4 d., **Švenčionių** apskritis. Septynerius metus dirbęs etatiniu valstybinių pradžios mokyklų mokytoju Kazimieras Paukštė šiomis dienomis gavo Švietimo ministerijos raštą, kad jis iš darbo valstybinėje pradžios mokykloje galutinai atleidžiamas. K. Paukštė mokytojavo Švenčionių apskrityje. (*Aidas*, 1938, birželio 10, nr. 12, p. 4)
- Apie 4 d., **Vilnius**. Birželio pirmomis dienomis Lietuvių mokslo draugijos valdyba apie tos draugijos uždarymą ir dėl to pasiųstą skundą į Vidaus reikalų ministeriją pranešė visiems Lenkijos universitetams ir kitoms žymesnėms lenkų mokslo įstaigoms. (*Aidas*, 1938, liepos 12, nr. 21, p. 4)
- 4, 5 d., **Vilnius**. Tomis dienomis Vilniaus lietuvių meno ir literatūros draugija rengė lietuviškus vakarus Vilniuje. Pasiruošta vaidinti religinio turinio dramą „Marija Magdalietė“ ir S. Čiurlionienės-Kymantaitės komediją „Pinigėliai“. Po vaidinimų dar buvo numatytas dainų ir muzikos koncertas. Deja, minėtiems vakarams nepavyko gauti Vilniaus miesto viršininko leidimo. Gavus neigiamą Vilniaus miesto valdžios atsakymą, birželio 4 d. minėtos Draugijos valdybos nariai: Elvyra Palevičiūtė ir Pranas Žemaitis buvo nuvykę į Vilniaus vaivadijos įstaigą. Deja, ir ten leidimo negauta. (*Aidas*, 1938, birželio 10, nr. 12, p. 4)
- Apie 5 d., **Vilnius**. Užmezgus Lietuvos–Lenkijos diplomatinius santykius, 1937 m. iš darbo atleistas valstybinės pradžios mokyklos mokytojas Edvardas Mazaliauskas įteikė Vilniaus švietimo apygardos kuratoriui prašymą vėl priimti jį pradžios mokyklų mokytoju. Gavo atsakymą, kad prašymas atmestas. (*Aidas*, 1938, birželio 10, nr. 12, p. 4)
- 5 d., **Varšuva**. Gegužės 21 dieną Varšuvoje gyvenantis Kazimieras Umbražiūnas įteikė vietos vyriausybės komisarui deklaraciją, kad jis, remdamasis veikiančiu spaudos įstatymu, noris Varšuvoje leisti lietuvių kalba dvisavaitinį žurnalą *Tauta*. Birželio

5 dieną K. Umbražiūnas gavo neigiamą atsakymą. Vyriausybės komisaras savo rašte uždraudė leisti *Tautą*, nes esą, Varšuvoje kažkas kitas panašaus pavadinimo žurnalą sumanęs leisti anksčiau. 1937 m. K. Umbražiūnas norėjo Varšuvoje leisti lietuvių kalba žurnalą *Šviesos kelias*, bet tokiu pat būdu buvo uždrausta. Dėl draudimo leisti žurnalą K. Umbražiūnas pasiskundė Vidaus reikalų ministerijai. (*Aidas*, 1938, birželio 14, nr. 13, p. 3)

Apie 6 d., **Vilnius**. Uždarytosios Šv. Kazimiero draugijos valdyba gavo Vilniaus išdinės raštą, kuriuo reikalaujama už kažkokius siųstus raštus sumokėti 800 zlotų žyminio mokesčio. O ši draugija nuo žyminio mokesčio buvo atleista. (*Aidas*, 1938, birželio 10, nr. 12, p. 4)

6 d., **Vilnius**. Įvyko Lietuvių „Kultūros“ švietimo draugijos visuotinis susirinkimas. Susirinkimą pradėjo ir dalyvius pasveikino pirmininkas Antanas Krutulys. Pirmininkauti pakviesta Paulina Ancevičienė, sekretoriavo Steponas Šulija. Jis perskaitė pranešimą „Organizuoto gyvenimo plėtimas ir gilinimas“. Pranešimas ir diskusijos iškėlė ir daug Draugijai svarbių dalykų. Valerija Čepulytė kalbėjo apie kelionę į Italiją. Po pietų pertraukos vyko antroji susirinkimo dalis. Perskaitytas praėjusių metų visuotinio susirinkimo protokolas. Valdybos ataskaitinį pranešimą perskaitė pirmininkas A. Krutulys. Dėl žinomų sąlygų Draugija savo veiklos plėsti negalėjusi. Turėta įvairių kliūčių. Švietimo valdžia visai uždarė Kirkučių mokyklą, o dėl Lazinkų mokyklos išpėjo, kad mokslo metų pabaigoje ją irgi uždarysianti. Slaptu balsavimu išrinkta nauja valdyba, kuri šitaip pasiskirstė pareigomis: pirmininkas – Antanas Krutulys, vicepirmininkas – Jonas Latvyis, išdinininkas – Vincas Žilėnas, sekretorius – Steponas Šulija ir narys be ypatingų pareigų – Anupras Zabarauskas. Kandidatu į valdybą pateko Mykolas Čepulis. (VŽ, 1938, birželio 10, nr. 27, p. 3)

7 d., **Gervėčiai** (Vilniaus–Trakų aps.). Gervėčių parapijos lietuvių delegacija atvyko pas Vilniaus arkivyskupą bažnytinės vėliavos reikalui. Prieš keletą metų šios parapijos lietuviai savo lėšomis buvo išgiję vėliavą, bet jos vietos klebonas į bažnyčią neįsileido ir tuo metu ji buvo Vilniaus Šv. Mikalojaus bažnyčioje. Kurijos kancleris prelatas Adomas Savickis Gervėčių parapijos lietuvių delegacijos prie arkivyskupo neprileido, pareikšdamas, kad jų vėliava negalinti būti į bažnyčią įleista, nes ji esanti lietuviškų tautinių spalvų. Iš tikrųjų ta vėliava vienoje pusėje buvo raudonos, antroje – žalios spalvos. Kitokių spalvų joje nebuvo. Prieš porą metų vietos klebonas Aleksandras Chodyka lietuvių delegacijai buvo pareiškęs, kad jis vėliavos negalės įsileisti todėl, kad joje yra išsiuvinėti lietuviški žodžiai. Kurijos kancleris surado dar vieną priežastį. (*Aidas*, 1938, birželio 17, nr. 14, p. 3)

7 d., **Tverėčius ir Vilnius**. Birželio 7 d. į Vilniaus vaivadijos įstaigą išsakyti lietuvių skaudulių buvo nuvykę Tverėčiaus apylinkės lietuvių atstovai. Jie vaivadijos įstaigoje nebuvo priimti. Pasakyta, kad įvairiais savo reikalais jie pirmiausia turi kreiptis į apskrities viršininko įstaigą. Lietuvių delegaciją sudarė šie atstovai: Konstantinas Umbražiūnas, Jeronimas Dasys, Konstantinas Skrabas ir Jonas Pundys. (*Aidas*, 1938, birželio 10, nr. 12, p. 4)

Iki 9 d., **Vilnius**. Prie Vrublevskių bibliotekos Vilniuje įsteigtas Riomerių šeimos skyrius, kuriame sukrauti įvairūs dalykai, susiję su visos Riomerių šeimos gyvenimu. Tai paveikslai, dokumentai, fotografijos ir kita. Beje, į šį skyrių savo numizmatikos rinkinį atidavė ir tuometinis Vytauto Didžiojo universiteto rektorius prof. Mykolas Riomeris. (*Aidas*, 1938, birželio 14, nr. 13, p. 4)

Iki 10 d., **Kaūnas**. Lietuvių tautosakos archyvas išsiuntinėjo žymiausioms pasaulio mokslo ir kultūros įstaigoms atsišaukimą prancūzų kalba dėl Vilniuje uždarytos Lietuvių mokslo

draugijos rankraštyne esančios surinktos tautosakos likimo. Atsišaukime, be kitko, rašoma:

Vilniaus krašto lietuviai, neatsižvelgdami į didelius sunkumus, per kelis paskutinius metus stropiai rinko tautosakinę medžiagą. Nemaža jos yra surinkta, bet dėl nepaprasto medžiagos gausumo darbas toli gražu nėra baigtas. Tačiau šis grynai kultūrinis ir mokslinis darbas buvo lenkų administracinių organų sutrukdytas ir galop visai užgniaužtas. Jau 1936 m. kovo 27 d. Lenkijos vyriausybė ištrėmė iš Vilniaus į Lietuvą Matą Untulį, kuris per paskutiniuosius trejus metus buvo tautosakos rinkimo organizatoriumi Vilniaus krašte. Jį išstremdama lenkų vyriausybė neleido jam pasiimti su savimi jo paties surinktos tautosakos, kuri svėrė per 5 kg. Tų pačių metų spalio mėn. lenkų policija Vilniuje atėmė iš kun. Kristupo Čibiro kraštotyros lapus, kuriuose buvo užrašinėjami seni lietuviški posakiai, pasakos ir kita. Kadangi iki tol tautosakos rinkimas dar nebuvo laikomas priešvalstybiniu darbu ir tautosakos rinkėjus tiesioginiai [= tiesiogiai] bausti, matyt, buvo nepatogu, tad 1937 m. pradžioje Lietuvių mokslo draugijai uždraudžiama rinkti lietuvišką folklorą. Rašte sakoma, kad jei toliau būsias renkamas folkloras, tai draugijai tatau galėsią labai pakenkti. Tokiu būdu Lenkijos administracijos organai visiškai sulaukė tautosakos rinkimo darbą Vilniaus krašte. Pagaliau 1938 m. vasario mėn. lenkai uždarė ir Lietuvių mokslo draugiją Vilniuje. Be kitų didelių kultūrinių turtų, ši draugija turėjo ir stambius lietuvių tautosakos rinkinius: apie 50 000 variantų įvairios folklorinės medžiagos. Dabar yra labai didelis pavojus, jog ši medžiaga galės būti vienu ar kitu būdu sunaikinta ir tuo būtų padaryta didelė skriauda ne tik lietuvių tautai, bet ir tarptautiniam mokslui.

Iš anksto numatydamas tokį galimumą, Lietuvių tautosakos archyvas susirūpino pasidaryti Vilniuje esamos tautosakinės medžiagos kopijas. Tačiau nukopijuoti tebuvo suspėta vos maža dalis. Savaimė aišku, jog Lietuvių tautosakos archyvas turėjo apmokėti Lietuvių mokslo

draugijai kopijavimo išlaidas – reta mokslo įstaiga tegali tokius patarnavimus neatlyginamai daryti ir visos mokslo įstaigos turi savo įkainius už panašius darbus. Bet lenkų vyriausybė į šį kopijavimo išlaidų apmokėjimą pažiūrėjo kaip į nusikaltimą valiutų įstatymui ir buvęs Lietuvių mokslo draugijos pirmininkas dr. Antanas Viskantas yra traukiamas atsakomybėn už tai, kad Lietuvių tautosakos archyvas siuntė į Lenkiją pinigų kopijavimo išlaidoms padengti. Aišku, kad tai yra tik viena iš tų priemonių, kurių imasi lenkų administracija užgniaužti bet kokiam lietuvių kultūriniam pasireiškimui Vilniaus krašte. Atkreipdamas kultūringojo pasaulio dėmesį į šią didelę skriaudą, kurią daro Lenkijos vyriausybė lietuvių tautai ir tarptautiniam mokslui, iki šiol negirdėtomis priemonėmis naikindama amžiais sukurtas kultūrinės žmonijos vertybes, teisingumo ir žmoniškumo vardan prašom moralinės paramos išgelbėti nuo sunaikinimo Lietuvių mokslo draugijoje Vilniuje esamus lietuvių tautosakos rinkinius. (MV, 1938, nr. 12, p. 209)

10 d., **Vilnius**. Uždarytojo Vilniaus lietuvių tautinio komiteto pirmininkas Konstantinass Stašys su žmona gegužės pabaigoje buvo išvykęs į Lietuvą, į mirusio brolio laidotuves. Ten pabuvojo apie porą savaitių. Birželio 10 d. grįžo į Vilnių. K. Stašys į Lietuvą ir atgal į Vilnių vyko per Latviją. (Aidas, 1938, birželio 14, nr. 13, p. 4)

10 d., **Vilnius**. Konfiskuotas *Aido* 12 numeris už straipsnį „Lietuvos Lenkijos ar lietuvių lenkų santykiai“. Jame, be kitko, rašoma: Buvo manyta, kad po kovo 19 d. (.) iš tikrųjų (.) lietuvių–lenkų santykiai, jeigu ne visai, tai bent žymiai pagerės. Atrodė, kad ir mūsų padėtis žymiai pagerės, juo labiau kad ir lenkų spauda gan daug rašė mūsų padėties pagerinimo reikalu. Deja, smarkiai nusivylėme, nes (.) iš tikrųjų, viskas liko be jokių geresniu atmainų. Neilgai meilčiai pačiulbėjusi, kaip lakštingala medaus mėnesį, nutilo ir lenkų spauda. <...> Kai kur šio krašto lietuvių padėtis ne tik, kad nepagerėjo, bet dargi... Štai paskutiniuuoju laiku, kaip buvo rašyta, galutinai uždaryta Lietuvių mokslo draugija – šitoji didžiausia ir brangiausia visos

lietuvių tautos praeities ir dabarties kultūros šventovė. Tai yra labai skaudus smūgis ne tik šio krašto lietuvių visuomenei, bet ir visai lietuvių tautai. Nėra abejonės, kad LMD uždarymas susilauks didelio nepasitenkinimo visoje lietuvių tautoje [= visos lietuvių tautos]. Per Lietuvių mokslo draugijos gyvavimo tris dešimtis metų niekas nedrįso jos uždaryti... (Aidas, 1938, birželio 10, nr. 12, p. 2; birželio 14, nr. 13, p. 4)

- Apie 11 d., **Vilnius**. 1938 m. vasarį miesto viršininko įstaigos valdininkai ir policija padarė kratas Marijos Šlapelienės ir Anelės Rastenytės knygynuose. Be to, dar krėstas Romualdas Bagdonas, studentės Albina Skrebutėnaitė ir Veronika Maminskaitė. Kratų metu paimta knygų ir laikraščių. Visi minėti asmenys jau gavo tardytojo pranešimus, kad šiuo reikalu rengiama byla. Kaltinama, kad M. Šlapelienė, A. Rastenytė, R. Bagdonas, studentės A. Skrebutėnaitė ir V. Maminskaitė iki 1938 m. vasario 3 d. platinę knygas, kuriose buvę kviečiama sukilti ir kėsintis prieš Lenkijos valstybės teritorijų saugumą. (VŽ, 1938, gegužės 13, nr. 21, p. 4)
- 11–15 d., **Švenčionių** apskritis. Lietuvių meno ir literatūros draugija birželio mėnesį norėjo surengti lietuviškus vakarus šiose Švenčionių apskrities vietose: Kretuonyse, Ceikiniuose, Mielagėnuose, Ignalinoje, Švenčionyse, Daugėliškyje ir Švenčionėliuose. Buvo numatyta vaidinti M. Gogolio komediją „Piršlybos“, S. Čiurlionienės-Kymantaitės komediją „Pinigėliai“ ir religinio turinio dramą „Marija Magdalietė“. Numatytiems vakarams negauti Švenčionių apskrities viršininko leidimai, vakarai neįvyko. (Aidas, 1938, birželio 14, nr. 13, p. 4)
- 11 d., **Vilnius**. Vilniaus bazilikoje į kunigus iššventinta 20 Kunigų seminarijos auklėtinių. Tarp iššventintųjų ir du lietuviai: Konstantinas Gajauskas ir Bronislovas Sakavičius. Kun. K. Gajausko pirmosios Mišios numatytos birželio 16 dieną Vilniuje, Aušros Vartų koplyčioje, o kun. B. Sakavičiaus – birželio 19 d. Nočioje. (Aidas, 1938, birželio 10, nr. 12, p. 4)

Vilniaus lietuvių amatininkų ir darbininkų draugijos nariai 1938 metais
(*Jaunimas*, 1938, balandis, p. 17)

- 11 d., **Vilnius**. Vilniaus lietuviai amatininkai parašė ir nusiuntė Lenkijos premjerui memorandumą, kuriame prašė nurodymo vėl leisti veikti uždarytomis lietuvių įstaigoms ir draugijoms. (*Aidas*, 1938, birželio 17, nr. 14, p. 4)
- 11 d., **Vilnius**. Vytauto Didžiojo gimnazijoje įvyko abiturientų išleistuvės, kurių metu buvo įteikti brandos atestatai. Gimnazijos direktorius Marcelinas Šikšnys pasveikino abiturientus, linkėjo tolimesniai gyvenimui jaunatviškos nuotaikos, būti naudingais visuomenės nariais. Dar kalbėjo uždrausto Tautinio lietuvių komiteto pirmininkas Konstantinas Stašys ir tėvų komiteto pirmininkas Ignas Budzeika. Abiturientų vardu kalbėjo Alfonsas Kisieličius. Po iškilmingosios dalies buvo vakarienė, kurios metu pasakyta kalbų, pareikšta gražių linkėjimų ir pasiryžimų. Tai buvo paskutinė senojo gimnazijos tipo abiturientų laida. (VŽ, 1938, birželio 17, nr. 28, p. 4)
- 11, 12 d., **Vilnius**. Tomis dienomis Vilniaus apygardos teismo tardytojas kvotė lietuviško knygyno savininę Anelę Rastenytę ir buvusį Šv. Kazimiero draugijos sekretorių Romualdą Bagdoną.

- Tardyta dėl lietuviškų knygų, kurios 1938 m. kovą iš jų buvo paimtos per kratą. (*Aidas*, 1938, birželio 14, nr. 13, p. 4)
- 12 d., **Tverėčius** (Švenčionių aps.). Tverėčiaus valsčiuje buvo minima kooperacijos diena. Programoje buvo tik paskaita „Kooperacija ir privatus kapitalas“, o po paskaitos – šokiai. Deja, ir tokiai programai apskrities viršininkas leidimo nedavė. Taigi ši diena paminėta tiktai iškabintu transparantu. (*VŽ*, 1938, birželio 24, nr. 29, p. 3)
- 12 d., **Vilnius**. Vilniaus lietuvių amatininkai surengė išvyką į Trakus. Ten nuvykę ežero saloje prie Kęstučio pilies pažaidė tautiškų žaidimų ir padainavo lietuviškų dainų. (*Aidas*, 1938, birželio 17, nr. 14, p. 4)
- 12 d., **Vilnius**. Spauldoje skelbtas vakaras, kuriame Lietuvių meno ir literatūros draugija buvo pasirengusi vaidinti S. Čiurlionienės-Kymantaitės komediją „Pinigėliai“, neįvyko. Vakarami negautas apskrities viršininko leidimas. (*Aidas*, 1938, birželio 14, nr. 13, p. 4)
- 13 d., **Kuršiai** (Valkininkų vls., Vilniaus–Trakų aps.). Kuršiuose veikęs lietuvių kooperatyvas priklausė Lenkijos kooperatyvų sąjungai. Valkininkų valsčius birželio 13 d. minėjo kooperacijos dieną. Tam iš anksto ruošėsi ir Kuršių kooperatyvo vadovai. Iš anksto buvo parengta šventės programa ir pasiūsta apskrities viršininkui. Vakaro programoje buvo numatyta suvaidinti J. Kanopkos 4 veiksmų dramą „Judas Iskarijotas“. Valkininkų rajono kooperatyvų vadas teigė, kad kultūrinė programa su vaidinimu bus leista. Praėjo dvi savaitės nuo programos pasiuntimo, o atsakymo iš apskrities viršininko įstaigos nesulaukta. Vakare, kai jau scena buvo paruošta ir susirinko žiūrovai, atvykęs policininkas vaidinti uždraudė. Tuo metu Valkininkuose buvo apskrities viršininko pavaduotojas. Vakaro rengėjai dėl leidimo paprašė šio pareigūno užtarimo. Jis pasikalbėjo su

Valkininkų policijos nuovados viršininku ir pareiškė, kad ankstesnio sprendimo dėl vaidinimo pakeisti negalys. Kooperacijos šventės dalyvių nuotaika buvo sugadinta, nes lenkiškai vaidinti visiems buvo leidžiama. (VŽ, 1938, birželio 17, nr. 28, p. 3)

Apie 14 d., **Valiñčiai** (Seivų vls., Suvalkų aps.). Valinčių kaimo gyventojas lietuvis Jonas Valinčius norėjo Bubelių kaime pirkti apie 7 ha žemės ir tuo reikalu 1938 m. vasario 14 d. pasiuntė Balstogės vaivada prašymą. Po keturių mėnesių J. Valinčius gavo iš tos įstaigos raštą, kuriuo pranešta, kad jo prašymas esąs nepatenkintas. Dėl šio sprendimo duota teisė per 14 dienų skųstis į Vidaus reikalų ministeriją. (*Aidas*, 1938, liepos 26, nr. 25, p. 3)

14 d., **Maksimónys** (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.). Tą dieną šio sodžiaus gyventojai pasiuntė Ministrui Pirmininkui prašymą leisti naudotis Lenkijos konstitucijos ir įstatymų duotomis teisėmis: *a) grąžinti uždarytas lietuvių draugijas su jų skyriais ir leisti joms veikti pasienio ruože bei pasienio juostoje, b) sudaryti sąlygas, kad lietuviai kaip valstybės piliečiai, galėtų savo vaikus mokyti gimtąja kalba ir auklėti juos tautine dvasia, leisti steigti lietuviškas privatus mokyklas, o valdinėse mokyklose, kurias lanko lietuvių vaikai, įvesti lietuvių dėstomąją kalbą, c) leisti steigti lietuviškas skaityklas, suaugusių kursus ir kita, d) grąžinti Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijai valstybinės gimnazijos teises, atidaryti Švenčionių lietuvišką gimnaziją, e) leisti lietuviams laisvai įsigyti įvairaus nekilnojamojo turto pasienio ruože ir juostoje, f) sudaryti normalius apskrities administracijos ir policijos santykius lietuvių atžvilgiu, g) kaip ir kitus piliečius, lietuvius priimti į įvairios rūšies valstybinį darbą, h) duoti galimybę lietuviams laisvai šviestis per lietuviškas knygas ir laikraščius, laisvai leidžiant tuo naudotis, i) leisti steigti lietuviškas amatų mokyklas, j) remti lietuviškus ūkius ir kita.* (*Aidas*, 1938, liepos 1, nr. 18, p. 3)

- 14 d., **Vilnius**. Neseniai išventinto į kunigus lietuvio B. Sakavičiaus magistro darbas seminarijoje buvo gerai įvertintas. Birželio 14 d. B. Sakavičius savo magistrinį darbą gynė Vilniaus universiteto mokslinėje komisijoje ir gavo teologijos magistro laipsnį. (*Aidas*, 1938, birželio 17, nr. 14, p. 4)
- 14 d., **Vilnius**. Konfiskuotas *Aido* 14 numeris už straipsnį „Du dekanai, du kapelionai ir du kunigai“. (*Aidas*, 1938, birželio 21, nr. 15, p. 4)
- Apie 15 d., **Kretūnys** (Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.). Šio sodžiaus gyventojai nusiuntė Ministrui Pirmininkui prašymą, kuriame, remdamiesi Lenkijos konstitucijos užtikrintomis teisėmis, prašė: 1) leisti steigti naujas lietuvių draugijas ir leisti veikti uždarytoms lietuvių draugijoms; 2) vėl atidaryti uždarytą Švenčionių lietuvių gimnaziją ir uždarytas Švenčionių „Ryto“ draugijos pradžios mokyklas; 3) palengvinti žemės pirkimo sąlygas; 4) leisti lietuviams gauti tarnybas valstybinėse įstaigose; 5) kaimus skirstyti į vienkiemius valstybės lėšomis ir kita. Panašius prašymus į Varšuvą nusiuntė ir kai kurie kiti Švenčionių apskrities kaimai. (*Aidas*, 1938, birželio 21, nr. 15, p. 3)
- Apie 15 d., **Švenčionėliai** (Švenčionių vls. ir aps.). Kai valdžia norėjo sunaikinti Švenčionėlių liaudies namus, 1937 m. rugsėjį Švenčionėlių burmistras pareikalavo 1934 m. statytą namą iškraustyti ir nugriauti. Esą „šių namų stovis yra toks, kad jų pataisymas, kaip yra patvirtinta protokolu, negali būti įvykdomas. Dėl šių aukščiau sužymėtų priežasčių namai turi būti ištuštinti ir nugriauti“. Dar rugsėjį to namo gyventojai buvo priversti išsikraustyti. Namas buvo užantspauduotas. Jo savininkų įgaliotiniams pasiskundus aukštesnėms įstaigoms, namas nebuvo griauamas, stovėjo tuščias, nenaudojamas. Nuo 1938 m. birželio vidurio tame pačiame, neva avariniame name apgyvendinti vietos pasienio kareiviai, sakėsi, kad dvejiems metams. (*Aidas*, 1938, liepos 15, nr. 22, p. 3)

- 15 d., **Vilnius**. Vilniaus lietuvių sumanymu, birželio mėnesio 26 ir 27 dienomis, Vilniuje turėjo įvykti pirmasis šio krašto lietuvių atstovų suvažiavimas, kuriame turėjo būti aptarti šio krašto lietuvių visuomenės tautiniai, kultūriniai ir ekonominiai reikalai. Suvažiavimo atsakingas asmuo kun. K. Čibiras. Birželio 4 d. suvažiavimo reikalu prašymas buvo įteiktas Vilniaus miesto viršininko įstaigai. Birželio 15 dieną suvažiavimo organizatorių atstovams nuvykus į Vilniaus miesto viršininko įstaigą, jiems žodžiu buvo pranešta, kad prašymas dėl lietuvių suvažiavimo atmestas. (*Aidas*, 1938, birželio 14, nr. 13, p. 4; birželio 17, nr. 14, p. 4)
- 17 d., **Vilnius**. Vilniaus viešosios policijos įstaigoje buvo ištardytas *Aido* atsakingasis redaktorius Liudvikas Cicėnas. Jis kvostas dėl *Vilties* laikraščio išleidimo. Negavęs nustatytu laiku atsakymo į pareiškimą leisti laikraštį „Viltis“, L. Cicėnas balandžio mėnesį išleido pirmą numerį, kuris buvo konfiskuotas. (*Aidas*, 1938, birželio 21, nr. 15, p. 4)
- 18, 19, 22 d., **Kabėliai, Šklėriai** (Marcinkonių vls., Gardino aps.). Tomis dienomis Kabeliuose, Ašašnykuose ir Šklėriuose Marcinkonių ir Gardino policija darė kratas. Po kratų suimta dešimt asmenų. Po kelių dienų iš suimtųjų paleisti šie asmenys: Vincas Krušas, Dionizas Karlonas, Vincas Makarevičius, Kazys Grigas ir Julius Gulgys. Areštų priežastys dar nebuvo žinomos. (*Aidas*, 1938, birželio 28, nr. 17, p. 3)
- 18 d., **Vilnius**. Tą dieną iš Varšuvos į Vilnių atvežti birželio 15 d. Varšuvoje mirusio pedagogo, poeto aušrininko Ksavero Sakalausko-Vanagėlio palaikai. Taip įvykdyta velionio valia atgulti amžinam poilsiui Vilniaus Rasų kapinėse. Iš geležinkelio stoties karstas palydėtas į Šv. Mikalojaus bažnyčią, kur buvo atlaikytos gedulingos pamaldos. Į kapus velionį palydėjo vietos lietuvių būrys. Visą kelią giedojo choras ir griežė Vytauto Didžiojo

gimnazijos mokinių orkestras. Prie kapo kun. Kristupas Čibiras pasakė pamokslą, primindamas velionio nuopelnus lietuvių tautai. Velionis palaidotas Rusų kapinių Literatų kalnelyje. (*Aidas*, 1938, birželio 21, nr. 15, p. 4)

18 d., **Vilnius**. Vilniaus apygardos teismo tardytojas tardė kalbininką dr. Jurgį Šlapelį. Kiek anksčiau buvo iškviesta ir jo žmona Marija Šlapelienė. Jie tardyti dėl 1937 m. pabaigoje M. Šlapelienės knygyno sandėlyje atliktos kratos, kai iš to knygyno paimta daugybė spaudinių ir archyvas. (*Aidas*, 1938, birželio 21, nr. 15, p. 4)

20 d., **Pūnškas** (Seivų vls., Suvalkų aps.). Atvykę du Pūnsko policininkai tardė agronomą Joną Pajaujį dėl kovo 19 d. per kratą iš jo paimtų knygų. Tada buvo paimtos šios knygos: *Žemės ūkio vadovas*. *Ūkiškas kalendorius 1938 metams*, *Kaimo statyba*, *Be šeimos*, S. Daukanto *Būdas senovės lietuvių, kalnėnų ir žemaičių*", taip pat žurnalo *Naujoji vaidilutė* numeris. J. Pajaujis kaltintas knygas įsigijęs kontrabandos keliu. Agronomas paaiškino, kad vienos jų įsigytos Lietuvių ūkio draugijoje, o kitos pirktos Vilniaus lietuvių knygynuose. (*Aidas*, 1938, birželio 28, nr. 17, p. 3)

Apie 21 d., **Vilnius**. Galutinai uždarytos ir dabar naikinamos Lietuvių labdarybės draugijos bendrabučių auklėtiniai, moksleiviai ir amatininkai, prieš išsiskirstydami vasaros atostogų, parašė Vilniaus vaivadais raštą, kuriame prašė atidaryti Lietuvių labdarybės draugiją, kad ji ir toliau galėtų juos, kaip neturtingų tėvų vaikus, remti ir globoti. Raštą pasirašė šių bendrabučių auklėtiniai: Kun. K. Stašio, Jono Basanavičiaus, Birutės, Kęstučio, Šv. Mikalojaus ir Markučių. Raštą vaivadais reikėjo siųsti per tos Draugijos likvidatorių J. Švedą, kuris prašymą sulaikė, pasiūlė rašyti nuolankesniu tonu. Tą raštą pasirašė 329 moksleiviai ir amatininkai. Po šios Draugijos uždarymo iki šiol jos bendrabučiai buvo išlaikomi lietuvių visuomenės lėšomis. (*Aidas*, 1938, birželio 28, nr. 17, p. 4)

- 22 d., **Vilnius**. Visi Lietuvių ūkio draugijos tarnautojai buvo apdrausti Visuomenės draudimo įstaigoje. Kas mėnuo iš jų algų tos įstaigos sąskaiton buvo atskaitoma nustatyti mokesčiai. Valdžiai Lietuvių ūkio draugiją uždarius, paskirtasis Draugijos turto kuratorius Česlovas Bauermanas vasarį Draugijos tarnautojus iš darbo atleido. Atleistieji tarnautojai kreipėsi į tą pačią draudimo įstaigą ir prašė paskirti jiems, kaip bedarbiams, priklausomą pašalpą. Buvusiems Lietuvių ūkio draugijos tarnautojams, agronomams Mykolui Čibirui ir Motiejui Kraužliui birželio 22 d. Vilniaus Visuomenės draudimo įstaigoje buvo įteiktas iš centrinės įstaigos Varšuvoje atsiųstas pranešimas, kad jų prašymas atmestas, nes esą jie iš darbo atleisti dėl pačių kaltės. (*Aidas*, 1938, birželio 24, nr. 16, p. 4)
- 22 d., **Vilnius**. Birželio 10 d. Antanas Panavas pranešė Vilniaus miesto viršininko įstaigai norintis Vilniuje leisti jaunimui skirtą savaitraštį *Vagos*. Birželio 14 d. jis gavo miesto viršininko įstaigos atsakymą, kad savaitraštį *Vagos* leisti uždrausta, nes esą kažkas kitas jau pranešęs apie panašaus pavadinimo ir pobūdžio laikraščio leidimą. Tada birželio 22 d. Vilniaus miesto viršininko įstaigai buvo pasiųstas Vinco Kuolaičio pranešimas, kad Vilniuje norima leisti savaitinį jaunimui skiriamą laikraštį *Jaunųjų kūryba*. (*Aidas*, 1938, birželio 24, nr. 16, p. 4)
- 22 d., **Vilnius**. Vilniaus universiteto humanitarinių mokslų studentė Albina Skrebutėnaitė išlaikė visus egzaminus ir gavo humanitarinių mokslų filosofijos magistro laipsnį. (*Aidas*, 1938, birželio 28, nr. 17, p. 4)
- 23 d., **Lyda**. Apygardos teismas Lydoje nagrinėjo dvi lietuvių bylas. Buvo teisiamos buvusios lietuviškų skaityklų vedėjos Bronė Švagžytė ir Veronika Čibiraitė. Jų bylos pirmą kartą tame pačiame teisme nagrinėtos 1938 m. vasarį, tačiau liko atidėtos. Tiek pirmą, tiek ir šį kartą abi skaityklų vedėjos kaltintos, esą Lydos

apskirtyje jos ruošėsi atplėsti Lenkijos valstybės dalį. Tuo tikslu laikė ir skolindavo priešvalstybinio turinio knygas, skleidė žinias, kad šiaurinės valstybės vaivadijos atiteksiančios Lietuvai. Kaltinamajame akte teigiama, kad saugumo organai nustatė, jog B. Švagžlytė su valstiečiais klausė patefono plokštelių muzikos, o vėliau įsigijo radijo imtuvą, kuriuo buvo klausomasi Kauno radijo stoties, duodavo skaityti priešvalstybinio turinio knygas. Tris jų per kratą policija skaitykloje radusi. Tai J. Daugėlos romanas *Juodoji knyga, Lyrika* (autorius nenurodytas) ir Vaižganto raštų XIII tomas.

B. Švagžlytė kalta neprisipažino ir paaiškino, kad ji buvusi valdžios patvirtintos skaityklos vedėja ir dirbusi tos valdžios kontroliuojama, o skaityklai knygas gavusi iš „Ryto“ draugijos. – Ar davei šias tris knygas žmonėms skaityti? – klausia pirminkaujantis.

– Aš tik vieną jų – *Juodąją knygą* tebuvaui iš Lietuvių mokytojų sąjungos sau pasiskolinusi ir jos niekam nedaviau skaityti. Tuo tarpu nei *Lyrikos*, nei Vaižganto *Raštų* XIII tomo neturėjau.

– O kaip pas kaltinamąją surado šias knygas?

– Nesurado jų, nes neturėjau. Nežinau, kaip čia jos ir iš kur atsirado.

Svarstant bylą paaiškėjo, kad skaityklos knygas policija paėmė be vedėjos ir nesurašė jokių jų paėmimo aktų. Policininkų knygos sukrautos maišan ir pasiūstos į Lydos apskrities įstaigą. Ten valdininkai jų maišą atplėšė ir išrinko priešvalstybines knygas.

Prokuratūros pusės liudininkai, du policininkai, parodė, kad kaltinamoji agitavusi gyventojus, juos kursčiusi ir tie žmonės pasidarę tokie lietuviai kaip niekad. Jaunimas kreivai žiūrįs į policininkus, vaikai nuo policininko slepiasi. Tenykščiai lietuviai jau dabar ir laikraščius, ir knygas skaitantys. Dar ligi kovo

19 d. valstiečiai buvę ramūs, o jau dabar vėl pabudę, rašantys prašymus Premjerui su įvairiais reikalavimais. Policininkai teigia, kad B. Švagžlytė dirbusi Vilniaus vadavimo sąjungos Vilniaus skyriuje.

– Iš kur žinai, kad Vilniuje yra Vilniaus vadavimo sąjungos skyrius? – klausia advokatas Kazimieras Kovalskis.

– „Rytas“ ir Vilniaus vadavimo sąjunga tai tas pats.

Po policininkų parodymų kalbėjo slaptosios policijos valdininkas. Jis kalbėjo kaip ir vasario mėnesį. Liudijo apie saldainius, machorką, nosines, kurias skaityklų vedėjai esą dalindavę žmonėms, siekdami juos suvilioti. Vedėjai ir vedėjos, už užstatą paleisti iš Lydos kalėjimo, virtę lietuviybės kankiniais, lietuvių visuomenė jiems davusi pašalpas kaip nukentėjusiems. Ligi 1935 m. lietuvių veikimas buvęs menkas. Tik gavę Vilniaus vadavimo sąjungos nurodymus, ėmę dirbti. Tačiau valdžia sutrukdžiusi.

Gynybos liudytojai įrodinėjo, kad Vilniaus vadavimo sąjungos pranešimų niekad skaitykloje negirdėję, niekad jų mokytoja prieš Lenkiją neagitavusi, o tas kaimas buvęs lietuviškas, toks palikęs ir dabar. Lenkas eigulys, klausiamas, ar buvo skaitykloje žmonėms dalijamas tabakas, degtinė, saldainiai, pažymėjo, kad apie tai niekad iš nieko nei girdėjęs, nei matęs. Lietuvių reikalų ekspertas, vietoj Bauermano pakviestas Kviatkovskis, stengėsi įrodyti, kad iš Kauno įvairiais keliais slaptai einą pinigai Vilniaus lietuviams. Vienas jų einas per Kalesninkus. Jis iš Vilniaus lietuvių spaudos korespondencijų sprendžiąs, kad B. Švagžlytė ir V. Čibiraitė esančios korespondentės. Prokuroras rėmė kaltinamąjį aktą ir reikalavo atitinkamos bausmės.

Kaltinamosios gynėjas advokatas Kazimieras Kovalskis pasakė ilgą kalbą apie ypatingas skaityklų vedėjų bylas Lydos apskrityje. Jos esančios gana dirbtinio pobūdžio ir jomis norima čia

panaikinti lietuvių sąjūdį. Nė vienoje apskrityje, – sakė advokatas, – nėra buvę tiek bylų, kiek Lydos. Čia visiems skaityklų vedėjams ir vedėjoms iškeltos bylos. Advokatas nesutiko dėl *Lyrikos* ir Vaižganto *Raštų* XIII tomo pridėjimo prie bylos, nes nežinia, iš kur jos atsirado. Nėra jokio protokolo, iš kurio būtų matyti, kad jos rastos skaitykloje. Stebisi, kad teisiamos skaityklų vedėjos už knygas, kurias gaudavusios iš „Ryto“ draugijos, kai tuo tarpu „Ryto“ valdyba teismo atsakomybėn nėra traukiama.

Advokatas Kazimieras Kovalskis plačiai kalbėjo apie naujus lietuvių organizacijų uždarymus, ypač jam nesuprantamas Lietuvių mokslo draugijos panaikinimas. Jeigu prieš Lietuvos–Lenkijos santykių užmezgimą buvo suprantama, kodėl naikinamos lietuvių organizacijos, tai jau dabar niekam nesuprantama to darbo tolesnė tąsa. Advokatas prašė B. Švagžlytę išteisinti.

Teismas nubaudė B. Švagžlytę pusantrų metų kalėti ir 5 metams atėmė pilietines teises. Sprendimas apskustas. V. Čibiraitės byla atidėta. (VŽ, 1938, liepos 1, nr. 31, p. 2)

23 d., **Vilnius**. Vytauto Didžiojo gimnazijoje prasidėjo stojamieji egzaminai į I klasę, kurie truko tris dienas. Kandidatų buvo per 70. 1938 m. pirmą kartą stojamuosiuose egzaminuose dalyvavo Mokyklų kuratorijos atstovas F. Jelevas. Jis patikrino visų kandidatų dokumentus. Žiūrėjo, ar kiekvienas turi pažymėjimus, kad yra lietuvių tautybės, ar turi mokyklų liudijimus, gimimo metrikus ir kita. 12-ai mokinių, daugiausia atvykusių iš Dieveniškių valsčiaus, uždraudė laikyti stojamuosius egzaminus, nes jiems Dieveniškių valsčiaus viršaitis nebuvo pasirašęs pažymų, kad yra lietuviai. (*Aidas*, 1938, birželio 24, nr. 16, p. 4)

23 d., **Vilnius**. Gavęs kvietimą, tą dieną uždarytos Lietuvių mokslo draugijos pirmininkas dr. kun. A. Viskantas su valdybos nariu Alfonsu Bieliniu buvo nuvykęs į Draugijos būstinę, kur Vilniaus

miesto viršininkas ir valdininkas jų akivaizdoje dėl kai kurių Draugijos raštinės knygų atliko tam tikrus formalumus. (*Aidas*, 1938, liepos 1, nr. 18, p. 4)

24 d., **Švenčionys, Váršuva**. Apskrities viršininkui sustabdžius Švenčionių „Ryto“ draugijos veiklą, jos valdyba prašė Vilniaus vaivada tokį sprendimą panaikinti. 1938 m. vasario 22 d. į skundą Vilniaus vaivada raštu pranešė, kad apskrities viršininko sprendimą laiko pagrįstu. Todėl „Ryto“ draugija uždaro. Švenčionių „Ryto“ draugijos valdyba Vilniaus vaivados sprendimą apskundė Vidaus reikalų ministerijai. Birželio 24 d. valdyba gavo atsakymą, kuriame pranešama, kad Vidaus reikalų ministerija Vilniaus vaivados sprendimą patvirtino ir Švenčionių „Ryto“ draugiją galutinai uždaro. Ministerijos sprendimo motyvuose tvirtinama, kad „Ryto“ draugija savo veikla, esą, buvusi pavojinga viešajai tvarkai ir nesilaikiusi bendrų draugijoms taikomų įstatų. Svarbiausi nusikaltimai esą šie: a) *be ministerijos leidimo iš užsienio buvo imamos stambios aukos*, b) *nebuvo pažymėta Švenčionių „Ryto“ draugijos narių pilietybė*, c) *šešiolika draugijos narių buvo teismo bausti už nelegalų vaikų mokymą, spaudos platinimą ir nepalankumo Lenkijai rodymą ir d) draugija laikėsi ne iš nario mokesčių, bet iš neaiškių šaltinių plaukiančių aukų*. Tuo būdu Draugija, esą, buvusi priedanga kažkokių veiksmų, kurie, gausiai šelpdami, siekė savo tikslų. Ministerijos sprendimas administracine tvarka galutinis. Sprendimą pasirašė departamento direktorius S. Michalovskis. (*Aidas*, 1938, liepos 1, nr. 18, p. 2)

24 d., **Vilnius**. Konfiskuotas *Vilniaus žodžio* 29 numeris už straipsnį „Normalizuojamės“, kuriame priminta, kad po Lenkijos–Lietuvos valstybių santykių normalizavimo Vidaus reikalų ministerija patvirtino trijų lietuviškų draugijų uždarymą, tarp kurių buvo ir Lietuvių mokslo draugija. Vietoj konfiskuoto išleistas 30 numeris be minėto straipsnio. (VŽ, 1938, birželio 24, nr. 29, 30, p. 1)

- Iki 25 d., **Vilnius**. Vlada Rusokaitė buvo padavusi prašymą leisti dailės ir literatūros žurnalą *Daigai*. Gautas „tradicinis“ atsakymas, kad prašymas atmestas, nes esą kitas asmuo anksčiau padavęs prašymą leisti panašus pavadinimo ir turinio žurnalą. Tuo metu V. Rusokaitė jau buvo teismo pripažinta nekalta jai iškeltaje byloje dėl žurnalo *Varpos*. (*Piūvis*, 1938, birželio 25, p. 35)
- 25 d., **Juodagalviai** (Mielagėnų vls., Švenčionių aps.). Įvyko Lietuvių „Kultūros“ švietimo draugijos Juodagalvių skyriaus steigiamasis susirinkimas. Išrinkta skyriaus valdyba: pirmininkas – Vincas Morkūnas, vicepirmininkas – Bronislovas Mačėnas, sekretorius – Jonas Mačernis, išdininkas – Česlovas Varna, knyginkinė – Teklė Morkūnaitė. Susirinkusieji parodė daug gerų norų ir pasiryžimo dirbti kultūrinį darbą. (*VŽ*, 1938, liepos 1, nr. 31, p. 3)
- 25 d., **Vilniaus kraštas**. Paskelbtas nutarimas, kuriuo žymiai išplečiama pasienio juosta. Į tą pasienio juostą įėjo visa Vilniaus vaivadija. Įstatymas turėjo įsigalioti po 30 dienų nuo jo paskelbimo. (*Aidas*, 1938, liepos 5, nr. 19, p. 1)
- 25 d., **Vilnius**. Išėjo 36-ių puslapių dailės ir literatūros vienkartinis leidinys *Piūvis*, kurio redaktoriumi pasirašė Zigmas Prantkelevičius. Jame nemažai vietos skirta baltarusių literatūros apžvalgai. Kiek anksčiau pasirodė ir vienkartinis leidinys *Mūsų kelias*. Jo redaktoriumi pasirašė Antanas Atroška. (*Vasaros žingsniai*, birželis, p. 47)
- 26 d., **Gėliūnai** (Gervėčių vls., Vilniaus–Trakų aps.). 1938 m. kovo 19 d. Lietuvai priėmus Lenkijos ultimatumą ir su ja užmezgus diplomatinčius santykius, vyko derybos dėl Lietuvos–Lenkijos santykių. Tuo mėgino pasinaudoti kai kurios dar neuždarytos lietuvių draugijos. Bandyta steigti Lietuvių „Kultūros“ švietimo draugijos skyrius. Birželio 26 d. įvyko Gėliūnų skyriaus steigiamasis susirinkimas. Perskaityti ir paaiškinti „Kultūros“ draugijos įstatai, nustatytas metinis nario mokestis. Išrinkta skyriaus

- valdyba: pirmininkas – Vaclovas Laurinavičius, vicepirmininkas – Mikas Juodzevičius, išdininkas – Vladas Laurinavičius, sekretorius – Jonas Laurinavičius, knyginkas – Edvardas Juodzevičius. (VŽ, 1938, liepos 8, nr. 32, p. 3)
- 26 d., **Mielagėnai** (Švenčionių aps.). Įvyko „Kultūros“ draugijos Mielagėnų skyriaus steigiamasis susirinkimas. Išrinkta skyriaus valdyba: pirmininkas – Česlovas Žemaitis, sekretorius – Česlovas Prašmutas, išdininkas – Juozas Bajorūnas, knyginkas – Juozas Miakišius. Šio „Kultūros“ skyriaus nariai mėgo sportą ir visame valsčiuje buvo stipriausi tinklininkai. (VŽ, 1938, liepos 1, nr. 31, p. 3)
- 26 d., **Radiškė** (Tverečiaus vls., Švenčionių aps.). Gavus „Kultūros“ draugijos valdybos pritarimą, įvyko Radiškės „Kultūros“ skyriaus steigiamasis susirinkimas. Perskaityti „Kultūros“ įstatai, apsvarstyti skyriaus kultūrinio darbo kryptys, išrinkta skyriaus valdyba: pirmininkas – Petras Spėčius, vicepirmininkas – Povilas Skrebutėnas, sekretorius – Petras Kazūra, išdininkas – Adolfas Pauliukėnas, knyginkas – Romualdas Pauliukėnas. (VŽ, 1938, liepos 8, nr. 32, p. 3)
- 27 d., **Vilnius**. Lietuvių mokslo draugijos pirmininkas kun. dr. A. Viskantas buvo pakviestas į Vilniaus miesto viršininko įstaigą, kur nuvyko su mokytoju Broniumi Untuliu. Iš kun. A. Viskanto pareikalauta atiduoti visus turimus Draugijos dokumentus ir numizmatinių rinkinių metalinės spintos raktus. Pirmininkas tokiam reikalavimui nepakluso. Todėl buvo surašytas protokolas. Lietuvių mokslo draugijos valdyba be išsamaus Draugijos turto, surašymo dokumentų ir raktų yra nutarusi kuratoriui neatiduoti. Jau žinojo kuratoriaus „šeimininkavimą“. Kurį laiką Lietuvių mokslo draugijos bibliotekoje ir archyve dirbo kažkokie kuratoriaus pakviesti žmonės. Jie, baigę darbą, namų sargui liepė butą išsluoti. Sargas sąslavų neišmetė, o paliko pakurui.

- Kun. A. Viskantas tuos iššluotus popierius pavartęs, rado ten knygų skolinimo korteles ir kelis kitus dokumentus, senus skelbimus ir kita. (*Aidas*, 1938, liepos 1, nr. 18, p. 4; *VŽ*, 1938, liepos 8, nr. 32, p. 4)
- 27 d., **Pūčkornės** (Valkininkų vls., Vilniaus–Trakų aps.). Šią dieną sulaukusi 50 metų amžiaus, mirė buvusi daraktorė, tautiškai susipratusi, pavyzdinga lietuvė Elena Seliukaitė. Ji nelegaliai mokyti lietuviškai skaityti vietos gyventojų vaikus pradėjo dar iki 1914 metų. Pastaraisiais metais velionė daugiausia ruošdavo lietuvių vaikus pirmajai išpažinčiai. Be to, velionė priklausė visoms Valkininkų parapijos religinėms organizacijoms, buvo parapijos tretininkų pirmininkė. Rėmė lietuvišką spaudą, jos palaikymui rinkdavo aukas. (*Aidas*, 1938, liepos 5, nr. 19, p. 3)
- 28 d., **Kirkūčiai** (Mielagėnų vls., Švenčionių aps.). Tos dienos raštu Švenčionių apskrities viršininkas „viešojo saugumo, ramumo ir tvarkos sumetimais“ uždraudė steigti „Kultūros“ draugijos Pašaminės skyrių. Rašte nurodyta, kad anksčiau Pašaminėje buvęs „Kultūros“ skyrius dėl tų pačių priežasčių 1936 m. buvo sustabdytas ir vėliau uždarytas. Deja, Kirkučiuose „Kultūros“ draugijos skyriaus anksčiau nebuvo. (*VŽ*, 1938, liepos 22, nr. 34, p. 2)
- 28 d., **Pašaminė** (Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.). Tos dienos raštu Švenčionių apskrities viršininkas „viešojo saugumo, ramumo ir tvarkos sumetimais“ uždraudė steigti „Kultūros“ draugijos Pašaminės skyrių. Rašte dar pažymėta, kad anksčiau Pašaminėje buvęs „Kultūros“ skyrius tais pačiais sumetimais 1936 m. buvo sustabdytas, o vėliau ir uždarytas. (*VŽ*, 1938, liepos 22, nr. 34, p. 2)
- Iki 29 d., **Dievėniškių** valsčius (Ašmenos aps.). Dieveniškių valsčius buvo vienintelis visoje Ašmenos apskrityje, kur dar neišnykusi lietuvių kalba. Šiame valsčiuje beveik visi dar mokėjo lietuviškai kalbėti. Buvusios tame valsčiuje lietuviškos skaityklos uždarytos 1938 m. vasarį. Uždarant skaityklas, jų

knygos buvo paimtos į valsčiaus valdybos sandėlius. Skaityklų patalpos užantspauduotos. Antspaudai dar ir tuo metu nebuvo pašalinti, nors patalpų savininkai tuo reikalu važinėjo pas Ašmenos apskrities viršininką ir prašė antspaudus nuimti. Susipratę Dieveniškių valsčiaus lietuviai birželio mėnesį parašė ir nusiuntė atskirus prašymus Ministrui Pirmininkui ir Vidaus reikalų ministrui. Prašymus nusiuntė Dieveniškių miestelis ir šie kaimai: Didžiuliai, Grybiškės, Kalviai, Maciučiai, Milkūnai, Padvarės, Rimašiai, Šaltiniai, Šiudainys, Valatkiškės ir Žižmai. Visi sodžiai prašė panaikinti šias lietuviams padarytas skriaudas: 1) *atidaryti uždarytas lietuvių draugijas*, 2) *leisti steigti lietuviškas mokyklas, skaityklas, vakarinius kursus*, 3) *pertvarkyti valstybines pradžios mokyklas, kad jose būtų lietuvių dėstomoji kalba ir kad mokytojai būtų lietuviai*, 4) *leisti vartoti lietuvių kalbą valstybinėse įstaigose*, 5) *nedrausti naujų lietuvių laikraščių leidimo ir užtikrinti jų gavimą vietos pašte*. (*Aidas*, 1938, liepos 1, nr. 18, p. 3)

Iki 30 d., **Vilnius**. Buvo sparčiai tvarkomas Gedimino kalnas. Dar 1937 m. išvalyta kalno rytų pusėje likusi pilies dalis. Iš jos buvo išvežti griuvėsiai, sienos sustiprintos ir pridengtos akmenimis. Tuo metu buvo atkasama kalno šiaurės dalyje išlikusi siena tarp pilies ir bokšto. Tą sieną nuo bokšto pradėta atstatyti iš akmenų, kurie buvo surinkti, bevalant pilį. Šios sienos viduryje aptikti, kaip spėjama, trečiojo bokšto pamatai. Pažymėtina, kad siena buvo statyta lauko pusėje iš akmenų, o vidaus pusėje – iš didelių raudonų plytų. Pradėtas taisyti ir pats bokštas. Prie jo pastatyti pastoliai, stiprinami langai, lopomos sienos. Sprendžiant iš visko, bus pristatytas dar trečias aukštas. Jau tada iš geležies ir cemento buvo statomi stulpai, kurie turėsia būti būsimųjų sienų ramsčiai. (*Aidas*, 1938, liepos 1, nr. 18, p. 4)

Apie 30 d., **Kukutėliai** (Tverečiaus vls., Švenčionių aps.). Švenčionių „Ryto“ draugijos turto kuratorius atleido iš pareigų Kukutėlių

- mokytoją Hermaną Misiūną. Jis atleistas, nesilaikant tarnautojams nustatyto termino įspėti apie numatomą atleidimą. (VŽ, 1938, liepos 22, nr. 34, p. 4)
- 30 d., **Kálviasalis** (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.). Tą dieną Švenčionių „Ryto“ draugijos turto kuratorius atleido iš pareigų Kalviasalio mokytoją Leoną Matkevičių. Apie sutarties nutraukimą jam buvo pranešta birželio 24 dieną. (VŽ, 1938, liepos 22, nr. 34, p. 4)
- 30 d., **Vilnius**. Už straipsnį „Kitur gyvenantiems lietuviams“ ir už žinutes iš Dieveniškių ir Maksimonių konfiskuotas *Aido* 18 numeris. (*Aidas*, 1938, liepos 5, nr. 19, p. 4)
- 30 d., **Vilnius**. Vidaus reikalų ministerijai patvirtinus Lietuvių mokslo draugijos uždarymą, birželio 30 d. tos Draugijos valdyba nusiuntė Ministrui Pirmininkui ir Vidaus reikalų ministrui prašymą dar kartą peržiūrėti tos Mokslo draugijos uždarymo pagrįstumą. (*Aidas*, 1938, liepos 12, nr. 21, p. 4)

Liepa

- 2–7 d., **Vilnius**. Tomis dienomis Lietuvių mokslo draugijos pirmininkas kun. A. Viskantas buvo Varšuvoje, kur rūpinosi valdžios uždarytos minėtos Draugijos ir jos rinkinių likimu. (*Aidas*, 1938, liepos 12, nr. 21, p. 4)
- 3 d., **Adutiškis** (Švenčionių aps.). Įvyko „Kultūros“ draugijos Aduetišio skyriaus steigiamasis susirinkimas. Aptarti ir paaiškinti draugijos įstatai, nustatytas nario mokesčio dydis, aptarta būsima veikla. Išrinkta valdyba: pirmininkas – Julius Šidlauskas, vicepirmininkas – Leonas Burokas, išdininkas – Karolis Šidlauskas, sekretorius – Leonas Trečiokas ir knygininkas – Alfonsas Jukna. (VŽ, 1938, liepos 8, nr. 32, p. 3)

3 d., **Daugėliškis** (Švenčionių aps.). Įvyko Daugėliščio kooperatinės pieninės metinis narių susirinkimas. Patvirtinta praėjusių metų veikimo apyskaita, papildyta valdyba ir taryba. Valdyboje liko tie patys ūkininkai, kurie buvo nuo pieninės įsikūrimo: pirmininkas – Antanas Čibiras, vicepirmininkė – Leontina Matkevičienė ir išdininkas – Mamertas Petkelis. Į tarybą priimti 3 nauji nariai. Po trejų gyvavimo metų Daugėliščio pieninė išaugo jau į didžiulę pieno perdirbimo įmonę. Ji buvo didžiausia Vilniaus ir Naugardo vaivadijose. 1937 m. ši pieninė perdirbo apie 2,5 milijono litrų pieno ir nariams už pieną išmokėjo per 200 000 zlotų. Narių pieninė turėjo daugiau negu 1 000. Daugėliščio pieninė ūkininkams buvo reikšmingas ekonominis ramstis. (*Aidas*, 1938, liepos 8, nr. 20, p. 3)

4 d., **Varėnà** (Vilniaus–Trakų aps.). Tą dieną į Varėną traukiniu buvo atvykęs Vilniaus arkivyskupas R. Jalbžykovskis. Prie pastatytų vartų arkivyskupą sutiko vietos valdininkai, karininkai, kiti atvykę valdžios pareigūnai, vietos klebonas ir aplinkinių parapijų kunigai. Lietuvių pasveikinti arkivyskupo neprileido. Bažnyčioje buvo lenkiškos, o po jų – ir lietuviškos pamaldos. Teiktas Sutvirtinimo sakramentas. (*Aidas*, 1938, rugpjūčio 5, nr. 28, p. 3)

4 d., **Vosiūnai** (Tverėčiaus vls., Švenčionių aps.). Audra ir didžiulė vētra Vosiūnuose bei aplinkiniuose kaimuose apgriovė ir sugriovė daugybę namų. Nukentėjo bažnyčios stogas ir visai nuverstas kooperatinės parduotuvės stogas. Vosiūnuose ir artimiausiuose kaimuose viesulas sugriovė 21 trobesį. (*Aidas*, 1938, liepos 15, nr. 22, p. 3)

Apie 5 d., **Trākai**. Trakuose pradėti statyti karaimų muziejaus namai. (*Aidas*, 1938, liepos 12, nr. 21, p. 4)

Apie 5 d., **Vilnius**. Anksčiau minėta, kad birželio 22 d. Vilniaus miesto viršininko įstaigai buvo pasiųstas Vinco Kuolaičio pranešimas, kad jis norįs leisti lietuvių jaunimui skiriamą savaitinį

laikraštį *Jaunųjų kūryba*. Vilniaus miesto viršininkas tokį laikraštį V. Kuolaičiui leisti uždraudė. Esą, kažkas kitas anksčiau pranešęs, jog pasiryžęs leisti panašaus pavadinimo ir pobūdžio laikraštį ir nuo to pranešimo dar nesą praėję vieneri metai. (*Aidas*, 1938, liepos 12, nr. 21, p. 4)

5 d., **Vilnius**. Iš Kauno atvežti Vytauto Vileišio palaikai ir perlaidoti Rasų kapinėse, Vileišių koplyčioje. Iš Kauno autobusais atvažiavo apie 80 žmonių. Kapinėse karstas buvo pastatytas Vileišių koplyčioje. Kun. Pranas Bieliauskas atlaikė trumpas gedulines pamaldas. Po to karstas įstatytas į paruoštą kriptą. Čia kun. P. Bieliauskas pasakė atsisveikinimo kalbą, priminė velionio gyvenimą, prisirišimą prie Vilniaus ir visus jo gerus darbus. Po kunigo kalbos kriptą buvo užmūryta.

Petro Vileišio sūnus inžinierius Vytautas Vileišis gimė 1887 m. lapkričio 24 d. Ufoje. 1909 m. baigė Vilniaus II gimnaziją. Po Pirmojo pasaulinio karo 1921 m. grįžo į Lietuvą. Dirbo Susisiekimo ministerijoje. 1929–1934 m. buvo susisiekimo ministras, o nuo 1934 m. – nepaprastasis pasiuntinys ir įgaliotasis ministras Latvijoje. Mirė 1937 m. liepos 5 d. Kaune. (*Aidas*, 1938, liepos 8, nr. 20, p. 2)

Iki 6 d., **Leñtvaris**. Prasidėjus tiesioginiam susisiekimui geležinkeliais su Lietuva, Lentvaryje įsteigta muitinė. (*Aidas*, 1938, liepos 8, nr. 20, p. 4)

Apie 7 d., **Vilnius**. Vilniuje svečiavosi žymus Klaipėdos krašto lietuvių veikėjas ir Klaipėdos Vytauto Didžiojo gimnazijos direktorius dr. Kazys Trukanas, kuris prieš keliolika metų yra buvęs Švenčionių lietuvių gimnazijos direktoriumi. (*Aidas*, 1938, liepos 12, nr. 21, p. 4)

7 d., **Lydà**. Liepos 7 d. turėjo būti trečią kartą svarstoma Vinco Daildkos politinė byla. Jis kaltintas, neva Lydos apskrityje ruošėsi atplėšti Lenkijos valstybės dalį. Ši kartą byla vėl nukelta, nes

svarbiausias kaltinimo liudininkas – referentas M. Bauermanas į teismą neatvyko. V. Dailydka turės ketvirtą kartą kviestis iš Vilniaus advokatą, o tai kaltinamajam papildomos išlaidos. (*Aidas*, 1938, liepos 12, nr. 21, p. 3)

10 d., **Navikai** (Tverečiaus vls., Švenčionių aps.). Įvyko „Kultūros“ draugijos Navikų skyriaus steigiamasis susirinkimas. Išrinkta valdyba: pirmininkas – V. Jankevičius, vicepirmininkas – M. Papšys, sekretorius – V. Spėčius, išdininkas – A. Kudaba ir knygininkė – S. Kudabaitė. (*VŽ*, 1938, liepos 15, nr. 33, p. 3)

10 d., **Rudnià** (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.). Įvyko Rudnios ir Krokšlio kaimų draugiškos tinklinio varžybos. Rungtynių pasižiūrėti buvo susirinkę daug jaunimo ir vaikų. Po rungtynių visi dalyviai padainavo skambių dainų ir pažaidė lietuvių liaudies žaidimų. (*Aidas*, 1938, liepos 22, nr. 24, p. 3)

11–12 d., **Vilnius**. Į Lietuvių mokslo draugijos rinkinių patalpą pakviestas nuvyko tos uždarytos Draugijos pirmininkas dr. kun. Antanas Viskantas ir sekretorius advokatas Antanas Juknevičius. Ten buvo iš Varšuvos atvykęs Švietimo ministerijos inspektorius Bankovskis, Vilniaus miesto viršininko įstaigos lietuviškų reikalų referentas Kviatkovskis ir Lietuvių mokslo draugijos valdiškas kuratorius advokatas Venslavskis. Atidaryta draugijos nedegama spinta ir visose patalpose apžiūrėti rinkiniai. Liepos 12 d. prie pirmininko kun. A. Viskanto ir Draugijos valdybos nario M. Šikšnio inspektorius Bankovskis ir kuratorius Venslavskis atidarė keturias dėžes, kuriose buvo sukrauti uždarytos Lietuvių mokytojų sąjungos Švenčionių skyriaus draugijai dovanoti įvairūs muziejiniai rinkiniai. Vėliau, atvykus Vilniaus vaivadijos konservatoriui Keškovskiui, vėl buvo atidaryta nedegama Draugijos spinta ir peržiūrėti joje sukrauti auksiniai ir sidabriniai seni pinigai. Ta proga Draugijos kuratorius Venslavskis iš nedegamos spintos pasiėmė Lietuvių

mokslo draugijos aikštės (prie Užulankos gatvės) pirkimo aktą ir tos aikštės planą. Pirmininkui kun. dr. A. Viskantui paklausus, kokiam reikalui kuratorius Venslavskis tuos dokumentus imas ir bene imas paskolai užstatyti, kuratorius Venslavskis atsakė, kad jam pinigai esą reikalingi Lietuvos mokslo draugijos reikalams tvarkyti. (*Aidas*, 1938, liepos 15, nr. 22, p. 4)

12 d., **Kaūnas**. *Lietuvos aide* (nr. 307, p. 2) Klemenso slapyvardžiu išspausdintas pirmas Rapolo Mackevičiaus laiškas iš Vilniaus pavadinimu *Ko nori endekai?* Po Lietuvos–Lenkijos diplomatinių santykių užmezgimo ir aršiai lietuvius persekiojusio Vilniaus vaivados Liudviko Bocianskio pakeitimo jo įpėdinis Artūras Maruševskis lietuvių atžvilgiu tęsė pirmtako kursą. Todėl vilnietis rašytojas, žurnalistas R. Mackevičius ryžosi *Lietuvos aide* viešinti Vilniaus krašto gyvenimą, lietuvių patiriamas skriaudas. Taip minėtame laikraštyje daugiau negu metus laiko po 2–5 kartus kas mėnesį pasirodydavo Klemenso „Laiškai iš Vilniaus“. Straipsniai būdavo siunčiami registruotu paštu ir, rodos, visi pasiekė redakciją. Lenkijos spaudos atstovas Kaune *Lietuvos aido* redakcijai bandė įrodinėti, kad Klemenso laiškai „gadina gerus tautų santykius“. Tam atstovui buvo pasiūlyta atitaisyti laiškuose minimus neteisingus faktus. Dėl Klemenso „Laiškų iš Vilniaus“ redakcija negavo nė vienos neteisingos žinios atitaisymo. Iš pažįstamo lenkų žurnalisto R. Mackevičius sužinojo, jog valdžios pareigūnai įtarė jį pasirašinėjant Klemenso, tačiau represijų nesiėmė. (Mackonis R. *Amžiaus liudininko užrašai*, Vilnius, 2001, p. 232)

12 d., **Radiškė** (Tverečiaus vls., Švenčionių aps.). Tos dienos raštu Švenčionių apskrities viršininkas „viešojo saugumo, ramumo ir tvarkos sumetimais“ uždraudė steigti „Kultūros“ draugijos Radiškės skyrių. (*VŽ*, 1938, liepos 22, nr. 34, p. 2)

- 13 d., **Rudnià** (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.). Tą dieną į Rudnią atvykęs antstolis už nesumokėtą Petro Narkausko baudą aprašė jo tėvo siuvamąją mašiną. Baudos istorija tokia. 1937 m. Rudnios lietuvių kooperatyvas parsigabeno Vilniuje išleisto *Ūkininkų kalendoriaus* kelias dešimtis vienetų. Tų pačių metų gruodžio 16 d. Kaniavos policijos nuovados viršininkas iš kooperatyvo tuos kalendorius paėmė (per 50 egz.) ir jų pardavėjui Petruui Narkauskui surašė protokolą. 1938 m. sausio 31 d. byla dėl legalių lietuviškų kalendorių platinimo nagrinėjo Varėnos miesto teismas. Šis teismas Petrą Narkauską nubaudė 30 zlotų bauda arba 8 dienomis arešto. P. Narkauskui nesumokėjus baudos, liepos 13 dieną antstolis aprašė jo tėvo siuvimo mašiną. Taip tėvas pripažintas atsakingu už pilnametį sūnų, kuris tik turėjo legaliai Vilniuje leistų kalendorių. (*Aidas*, 1938, liepos 22, nr. 24, p. 3)
- 13 d., **Vilnius**. Vykdamas į savo tėviškę, Antalgę (Rimšės vls.), Vilniuje sustojo žurnalistas, tuometinis *Trimito* redaktorius Jonas Kalnėnas su žmona ir dukryte. Vilniuje domėjosi lietuvių visuomenine ir kultūrine veikla. Svečias lankėsi ir *Vilniaus žodžio* redakcijoje. (*VŽ*, 1938, liepos 15, nr. 33, p. 4)
- Apie 14 d., **Vilnius**. Gdynės apygardos teismas grąžino Konstantinui Stašiui seną auksinę monetą ir visus kitus dalykus, kurie buvo atimti, jam vykstant į Dancigą (Gdanską). Savo metu lenkų spaudoje daug buvo rašoma apie tariamą Lietuvių tautinio komiteto pirmininko K. Stašio valiutinį nusikaltimą. Deja, K. Stašiui sudaryta teismo byla dėl valiutinių nusikaltimų pasibaigė jo išteisinimu. (*Aidas*, 1938, liepos 19, nr. 23, p. 4)
- 14 d., **Vilnius**. Vilniaus gyventojas Emilijonas Paukštė liepos 14 d. pranešė Vilniaus miesto viršininkui norįs leisti savaitinį lietuvių kalba jaunimui skiriamą laikraštį *Jaunimo banga*. Po kurio laiko Vilniaus miesto viršininkas pranešė E. Paukštei, kad jam leisti tokį laikraštį uždrausta. Esą, dar nepraėję vieneri metai, kai

kažkas kitas pranešęs norįs leisti panašaus pobūdžio ir pavadinimo laikraštį. (*Aidas*, 1938, rugpjūčio 5, nr. 28, p. 4)

Iki 15 d., **Vilnius** ir **Švenčionių** apskritys. Liepos mėnesio pirmoje pusėje grupė Vilniaus lietuvių besimokančio ir studijuojančio jaunimo (20 asmenų) krašto pažinimo tikslais aplankė lietuvių gyvenamas vietas Švenčionių apskrityje. Buvo sustoję Ceikiniuose, Strūnaitėje, Mielagėnuose, Švenčionyse, Švenčionėliuose ir jų apylinkių kai kuriuose kaimuose. Ta proga mūsų jaunimas tose vietose padainavo lietuviškų dainų ir su kaimo jaunimu pažaidė tautiškų ir sportinių žaidimų. (*Aidas*, 1938, liepos 26, nr. 25, p. 4)

15 d., **Varėnà** (Vilniaus–Trakų aps.). Jau antri metai Varėnoje pas savo vyrą gyveno mokytoja Jadvyga Skliutienė. Anksčiau ji dirbo Dalinos kaimo valstybinės mokyklos vedėja, bet 1937 m. su kitais lietuvių mokytojais valdžia ją atleido. Neturėdama darbo ir negalėdama jo gauti kitoje valstybinėje mokykloje ar kurioje nors kitoje įstaigoje, J. Skliutienė gyveno pas savo vyrą. Jos vyras Varėnoje turėjo siuvyklėlę. Žmonos nelaimei, vyro namai pateko į pasienio juostą. J. Skliutienei valdžios pareigūnai įsakė iš Varėnos išsikraustyti. Byla tęsėsi jau antrus metus. Apskrities viršininko draudimą J. Skliutienei gyventi pas vyrą patvirtino ir vaivada. J. Skliutienė neturėjo kur išvažiuoti, o išvažiavus, nebuvo iš ko gyventi. Skliutai augino 2 metų vaiką. 1938 m. birželio 9 d. Vilniaus–Trakų apskrities viršininko raštu už nelegalų buvimą pasienio ruože J. Skliutienė nubausta 300 zlotų bauda ir dar 6 savaičių areštu. Jei pinigų išreikalauti nepavyktų, piniginė bauda būsimanti pakeista dar 30-ies dienų areštu. J. Skliutienei šis raštas įteiktas liepos 15 dieną. Mokytoja J. Skliutienė bylą perdavė teismui, kuriam teks nustatyti, ar bedarbė ir mažo vaiko motina iš tikro yra tiek pavojinga, kad jai nevalia gyventi pas savo vyrą. (*VŽ*, 1938, liepos 29, nr. 35, p. 3)

- Apie 15 d., **Vilnius**. *Aido* redakcija gavo Vilniaus apygardos teismo neviešojo posėdžio protokolo ištrauką, kuria pranešama, kad Vilniaus miesto viršininko sprendimas konfiskuoti *Aido* 11 numerį teismo esąs patvirtintas. Po šio teismo sprendimo *Aido* atsakomasis redaktorius bus teisiamas dėl neteisingų žinių skleidimo. (*Aidas*, 1938, liepos 19, nr. 23, p. 4)
- 15 d., **Vilnius**. Iš kalėjimo paleistas lietuvių amatininkas Steponas Valentukevičius. Jis buvo suimtas 1937 m. lapkričio 17 dieną. (*VŽ*, 1938, liepos 22, nr. 34, p. 4)
- 16 d., **Navinỹkai** (Krasnavo vls., Suvalkų aps.). Tą dieną Punsko, Seinų apylinkių atostogaujantys studentai ir mokiniai surengė savo pašauktiems į darbo stovyklą draugams V. Gutauskui ir J. Maksimavičiui iš Burbiškių išleistuves. Susitarta, kad išleistuvės vyks Navinykų kaime ūkininko J. Sendos sodyboje. Jo namas nebuvo pasienio zonoje.
- Pradėjus rinktis jaunimui, policijos nuovados viršininkas su kareiviais apsupo sodybą ir įsakė visiems išsiskirstyti. Policininkas ėmė stumdyti ir mušti Stasį Ragelį. Jį kaltino surengus nelegalų susirinkimą. (MAVB RS, f. 247-414)
- 16 d., **Paviliónys** (Žirmūnų vls., Lydos aps.). Dar 1937 m. spalį Pavilionių vienkiemio gyventojas J. Nenartavičius buvo įteikęs Žirmūnų valsčiaus valdybai prašymą duoti jo sūnui pažymą, kad jis yra lietuvių tautybės, nes norėjo stoti į Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnaziją. Valsčiaus valdyba tokią deklaraciją išduoti atsisakė, esą ji tam nesanti kompetentinga. Tada J. Nenartavičius kreipėsi į Lydos apskrities viršininką. Po daugybės važinėjimų į apskrities viršininko įstaigą pagaliau 1938 m. birželio pabaigoje J. Nenartavičiaus prašymas vėl atsidūrė Žirmūnų valsčiaus valdyboje, iš kur liepos 16 d. gautas atsakymas, esą, valsčiaus valdyba tautybės nustatyti negalinti, nes Žirmūnų valsčiuje lietuvių nesama. O prieš keletą metų tame valsčiuje

veikė Šv. Kazimiero draugijos skyriai, lietuviškos skaityklos, vaikų darželiai, pavyzdžiui, Lapotiškėje, Nevaišiuose, Padvarėje. (*Aidas*, 1938, liepos 26, nr. 25, p. 3)

16 d., **Rimšė** (Breslaujos aps.). Rimšės parapijos lietuvių sporto mėgėjai žaidė draugiškas tinklinio rungtynes su Dūkšto parapijos jaunimu. Rungtynės vyko Cimballiškės kaime (Dūkšto vls.). Rezultatu 2 : 1 laimėjo dūkštiečiai. (*Aidas*, 1938, liepos 22, nr. 24, p. 3)

16 d., **Ródūnia** (Lydos aps.). Tą dieną Rodūnioje vyko metiniai atleidai. Kaip visuomet, po sumos turėjo būti lietuviškas pamokslas. Bet jo nebuvo. Lietuviai, nesulaukę pamokslo, nusiuntė atstovus paklausti klebono, kodėl nebuvo lietuviams pamokslo. Klebonas paaiškino, kad nėra kunigų, kurie sakytų lietuvišką pamokslą. Jis, esą, prašęs Nočios klebono kun. Stepono Verbausko ir Eišiškių vikaro kun. Stanislovo Valiukevičiaus, bet abu atsisakę ir todėl jis nėra kaltas, kad lietuviams pamokslo nebuvo. Kai dėl lietuviško pamokslo žmonės kreipėsi į ten pat atlaiduose buvusį kun. S. Valiukevičių, šis jiems atsakė, kad sakyti lietuvišką pamokslą jo klebonas neprašęs. Tuomet klebonas Česlovas Šteinas paprašė kun. S. Valiukevičiaus lietuvišką pamokslą pasakyti po mišparų. Deja, po mišparų to pamokslo klausėsi nedaug žmonių, nes nieko nežinodami dėl lietuviško pamokslo, daugelis lietuvių jau buvo išvykę. 1938 m. per Šv. Jurgio atlaidus lietuviško pamokslo Rodūnioje irgi visai nebuvo. (*Aidas*, 1938, liepos 26, nr. 25, p. 3)

16 d., **Vilnius**. 1938 m. vasario 4 d. buvo sustabdyta Lietuvių mokslo draugijos veikla. Draugijai paskirtas valdiškas kuratorius Venslavskis vasario 10 d. pareikalavo, kad jam būtų atiduoti Lietuvių banke Vilniuje laikomi Draugijos pinigai. Bankas jam tų pinigų neatidavė, nes pinigai iš Draugijos sąskaitos galėjo būti paimti, praėjus pusei metų nuo įspėjimo. Kuratoriui teko laukti rugpjūčio 10 dienos.

Birželio 20 d. tas pats Draugijos kuratorius pranešė raštu visiems buvusiems Lietuvii mokslo draugijos tarnautojams, kad jie iš tarnybos atleidžiami, nors tie tarnautojai nebegalėjo dirbti nuo Draugijos veikimo sustabdymo dienos. Algas jiems pažadėjo sumokėti tik už 1938 metų vasario mėnesį. Draugijos tarnautojai (jų buvo šeši) pasijuto nuskriausti ir to paties birželio pabaigoje kuratorių Venslavskį apskundė darbo teismui ir paprašė jiems priteisti atlyginimą už 8 mėnesius po tos Draugijos veiklos sustabdymo ir už vieną atostogų mėnesį. Taip pat teismo prašyta iki bylos pabaigos banke buvusiis Draugijos indėlius apsaugoti. Liepos 16 d. Darbo teismo išakymu Lietuvii mokslo draugijos sąskaitos pinigai (3 400 zlotų) buvo apsaugoti. Iki teismo sprendimo kuratorius jų paimti negalėjo. Darbo teismas turėjo nuspręsti, kam tie pinigai atiteks: ar Draugijos tarnautojų algoms apmokėti, ar kuratoriaus nuožiūrai. (*Aidas*, 1938, liepos 22, nr. 24, p. 4)

16–17 d., **Vilnius**. Pavykus gauti leidimą, traukiniu į Kauną dalyvauti pirmoje pasaulio lietuvii tautinėje olimpiadoje galėjo ir Vilniaus lietuviai sportininkai, jų vadovai, spaudos atstovai. Iš kitur atvykstančius į olimpiadą lietuvius sportininkus pasitikdavo Lietuvos kultūros rūmų ir įvairių organizacijų atstovai. Iškilmingiausiai buvo pasitikti vilniečiai. Jų atvykstant laukta dar liepos 16 dieną. Žmonės laukė ne vien Kaune, bet ir kitose geležinkelio stotyse. Tą dieną vilniečiai lietuviai važiuoti negalėjo. Išvyko tik trys asmenys: laikraštininkai Augustinas Burokas, Jeronimas Cicėnas ir kun. Kazimieras Gečys. Jie Kaune irgi buvo iškilmingai pasitikti.

Vilniaus lietuviai sportininkai ir jų vadovai iš Vilniaus į Kauną išvažiavo liepos 17 d. rytą. Jų buvo 41 asmuo: Adolfas Astašauskas, Gediminas Astašauskas, Petras Averka, E. Babrūnas, Jadvyga Budrevičiūtė, Vytautas Budzeika, Bernardas Cicėnas,

A. Čelna, kun. Kristupas Čibiras, Vanda Demšytė, Henrikas Horodničius, A. Juknevičius, A. Karaciejus, Jadvyga Kazlauskaitė, K. Kudaba, M. Kudaba, Jonas Kukauskas, Jonas Kuzmičius, Marija Lemešytė, V. Mačionis, Bronė Mačiukaitė, Marija Markavičiūtė, A. Morkūnas, Vincas Martinkėnas, Elena Miciūtė, Mykolas Molis, K. Našlėnas, Antanina Pakulaitė, V. Petruškevičius, kun. Kazimieras Pukėnas, V. Simankevičius, C. Skrodzakis, H. Steponėnas, Marcelinas Šikšnys, Jonas Tamulevičius, V. Vaišnius, Ipolitas Večkys, G. Veleckas, J. Žydelis, Liolė Žižmaraitė ir Pranas Žižmaras.

Apie 9 val. Kauno geležinkelio stoties aikštė ir peronas buvo perpildyti žmonių su gėlėmis rankose. Jų buvo daugiau negu 10 tūkst. Apie pusė dešimtos traukiniui iš Vilniaus sustojus Kauno stoties perone, pasitinkantieji pradėjo bėgti prie vagonų, kurių languose pasirodė jauni vilniečių sportininkų veidai.

Vilniaus lietuvių delegacijos, atvykusios į Tautinę olimpiadą, sutikimas Kaune

1938 m. liepos 17 dieną (*Debesų karžygys*, Vilnius, 2007, p. 109)

Vilniečiai per svečių kambarį išvedami į stoties aikštę, kurioje jų laukė tūkstančiai žmonių. Nuaidi sveikinimo žodžiai ir skardus „valio“. Kai pasirodė sportininkų vadovas Pranas Žižmaras, minia susijaudino iki ašarų. Išgyveno ir vilniečiai. Tai buvo ypač nuoširdus sutikimas, kurį transliavo ir Lietuvos radijas. Minios prašomas, prie mikrofono priėjo P. Žižmaras ir pasakė kelis žodžius. Po jo kalbėjo dar pora vilniečių. Kalbėjo ir kartu su sportininkais atvykęs Vilniaus lietuvių veikėjas kun. Kristupas Čibiras.

Eisena nuėjo Vytauto prospektu. Prie lydinčiųjų minios prisidėjo ir Vytauto prospekte buvę žmonės. Svečiai buvo atlydėti į „Pažangos“ rūmus. Minia išsireikalavo, kad vilniečiai pasirodytų rūmų balkone. (*Aidas*, 1938, liepos 22, nr. 24, p. 3)

- 17 d., **Gervėčiai** (Vilniaus–Trakų aps.). Birželio pabaigoje nuo ugnies nukentėjo Gervėčių klebonija. Parapijiečiai siūlė kleboniją pataisyti, o klebonas norėjo statyti naują. Tuo reikalu liepos 17 d. klebonas buvo susikvietęs parapijos kaimų atstovus aptarti, kokiomis sąlygomis galėtų būti statoma naujoji klebonija. Kaimų atstovų rinkimai buvo taip atlikti, kad lietuvių gyvenami kaimai galėjo į pasitarimą pasiųsti tik tris savo atstovus. Susirinkime nutarta, kad turi būti pastatyta mūrinė klebonija, kuri kainuosianti 10 000 zlotų. Reikiamus pinigus turi sudėti visi parapijiečiai. Lietuvių atstovai pareiškė, kad jie duosią tik ketvirtą šių pinigų dalį, nes bažnyčioje jie turi lietuviškus giedojimus tik kas ketvirtą sekmadienį. Žinoma, dauguma nelietuvių pasipriešino. Pareikalauta mokėti visiems po lygiai. Ginčams įpusėjus, atvyko Gervėčių rajono mokyklų kapelionas kun. Jonas Trochimas, kuris taip pat pareiškė, kad klebonijos reikalams visi turi mokėti po lygiai. Pasak jo, kas nenorės mokėti „geruoju“, turės sumokėti „bloguoju“. (*Aidas*, 1938, liepos 26, nr. 25, p. 3)

17 d., **Sapliai** (Tverėčiaus vls., Švenčionių aps.). Įvyko „Kultūros“ draugijos Saplių skyriaus steigiamasis susirinkimas. Perskaiyti ir paaiškinti Draugijos įstatai, nustatytas nario mokestis. Išrinkta valdyba: pirmininkas – Albertas Antanėnas, vicepirmininkas – Albertas Sekonas, sekretorius – Adolfas Sekonas, kasininkas – Zenonas Čekus. Nutarta ateityje suburti sporto sekciją. (VŽ, 1938, liepos 22, nr. 34, p. 3)

Apie 18 d., **Vilnius**. *Aido* redakcija gavo Vilniaus apygardos teismo neviešojo posėdžio protokolo ištrauką apie to teismo *Aido* 14 numerio konfiskavimo (už straipsnį „Du dekanai, du kapeionai ir du kunigai“) patvirtinimą. Pradėta baudžiamoji byla atsakingajam redaktoriui. (*Aidas*, 1938, liepos 22, nr. 24, p. 4)

Apie 19 d., **Vilnius**. Kadangi Vilniuje nuo 1938 m. pradžios nebeliko nė vienos lietuviškos skaityklos, kilo sumanymas nuo naujų mokslo metų tokią skaityklą įsteigti. Iki 1938 m. Vilniuje veikė dvi lietuvių viešosios bibliotekos ir dvi skaityklos. Lietuvių mokslo draugijos biblioteka ir skaitykla veikė Antakalnio gatvėje nr. 6, „Ryto“ draugijos patalpose. Šv. Kazimiero draugijos biblioteka ir skaitykla buvo įsikūrusi Didžiojoje gatvėje nr. 12, Lietuvių labdarybės draugijos namuose. „Ryto“, Lietuvių labdarybės, Lietuvių mokslo ir Šv. Kazimiero draugijas uždarius, buvo uždarytos ir jų bibliotekos-skaityklos. Lietuvių mokslo draugijos bibliotekos ir skaityklos durys dabar kasdien antspauduojamos, o Šv. Kazimiero draugijos buvusios bibliotekos ir skaityklos salėje tuomet jau gyveno kažkokie jauni žmonės. Todėl iškilo būtinas reikalas turėti besimokančiam jaunimui lietuvišką biblioteką-skaityklą. (*Aidas*, 1938, liepos 26, nr. 25, p. 4)

19 d., **Gėliūnai** (Gervėčių vls., Vilniaus–Trakų aps.). Tos dienos raštu Vilniaus–Trakų apskrities viršininkas uždraudė veikti „Kultūros“ draugijos Gėliūnų skyriui. Draudimo priežastis – pranešimas apie skyriaus steigimą gautas ne iš paties Gėliūnų

skyriaus, bet iš Draugijos valdybos. Anksčiau ir tuo metu apie naujų skyrių steigimą apskričių viršininkams Draugijos centro valdyba visados pranešdavo pati. Dėl to niekadados nebuvo jokių nesusipratimų. (VŽ, 1938, liepos 22, nr. 34, p. 2)

19 d., **Juodagalviai** (Mielagėnų vls.). Tos dienos pranešimu Švenčionių apskrities viršininkas uždraudė steigti „Kultūros“ draugijos Juodagalvių skyrių. Pranešime rašoma: *Savo sprendimą pagrindžiu viešojo saugumo, ramumo ir tvarkos sumetimais, kadangi yra pagrindo manyti, jog steigiamas Juodagalvių skyrius varys pavojingą darbą viešajam saugumui, ramumui ir tvarkai, panašiai kaip jį varė tos pačios draugijos skyriai, tais pačiais ir kitais sumetimais jau anksčiau uždaryti.* (VŽ, 1938, liepos 22, nr. 34, p. 2)

19 d., **Mielagėnai** (Švenčionių aps.). Tos dienos pranešimu Švenčionių apskrities viršininkas „viešojo saugumo, ramumo ir tvarkos sumetimais“ uždraudė steigti „Kultūros“ draugijos Mielagėnų skyrių. Be to, nurodė, kad vienas skyriaus valdybos narys būvęs baustas už nusikaltimą Lenkijos valstybei. (VŽ, 1938, liepos 22, nr. 34, p. 2)

21–24 d., **Varanavo, Ródūnios** valsčiai (Lydos aps.). Tuose valsčiuose lankėsi du Lietuvos kalbininkai: Juozas Senkus ir Napalys Grigas. Jie rinko žodžius lietuvių kalbos žodynui. Mokslininkus lydėjo vilnietė Elena Horodničiūtė. Būdami Armoniškio parapijoje, kalbininkai užėjo į kleboniją paprašyti nakvynės. Klebonas Boleslovas Hermanovičius ne tik nepriėmė kalbininkų, bet pareiškė, kad ir kitur jų nebepriims. Esą, jo parapijoje lietuvių nebėra. Visi, kurie jų čia „ieško“, yra įtartini asmenys ir tokie tenesitiki gauti nakvynę. Esą, ir vandens stiklo niekas neduos. „Svetingo“ kunigo klebonijos slenksčius palikę, kalbininkai išvyko į Parubiškės kaimą. Kelyje susitiko du Varanavo policininkus. Policininkai svečius sulaikė, užsirašė jų vardus ir pavardes. Užsirašę pavardes, pasiėmė dokumentus ir

pareikalavo eiti į Varanavo policijos nuovadą. Kalbininkai užprotestavo, parodė savo vizas ir Lietuvoje išduotus dokumentus, valdžios leidimus tai mokslinei ekspedicijai. Tada policininkai sušvelnėjo. „Atsirado“ ir lietuvių, net ištisi jų kaimai, parodė net ir kelią į tuos kaimus. Vėliau lankydamiesi Rodūnios valsčiuje, kalbininkai žodžius rinko šiuose kaimuose: Kargauduose, Klaišiuose, Dubiniuose, Pelesoje, Pavalakėje ir Valdonuose. Kalbininkai daugiausia bendravo su vyresnio amžiaus žmonėmis. Liepos 22 d. jiems išvykstant iš Pavalakės, prisistatė du Rodūnios policininkai. Jie sulaukė jau iš kaimo išeinančius kalbininkus ir juos ištardė. Klausinėjo, kokiais tikslais atvykę, patikrino dokumentus ir paleido. Po to patys grįžo į Pavalakę ir Boliaus Rasteikos namuose padarė kratą. Nieko ieškomo neradę, pareikalavo parodyti užrašus, kuriuos, jų žiniomis, tuose namuose esą palikę kauniečiai. Deja, kalbininkai užrašus laikė prie savęs. (*Aidas*, 1938, rugpjūčio 2, nr. 27, p. 3; rugpjūčio 5, nr. 28, p. 3; *VŽ*, 1938, rugpjūčio 12, nr. 37, p. 3)

24 d., **Pašaminė** (Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.). Pašaminės, Reškutėnų, Kretuonų ir kitų kaimų jaunimas surengė išvyką į Kretuono ežero salą. Toje saloje jaunimas gražiai žaidė, šoko ir dainavo. Vakare iš salos visi ekskursijos dalyviai grįžo į Kretuonų kaimą ir ten dar ilgai linksminosi. (*VŽ*, 1938, rugpjūčio 5, nr. 35, p. 3)

Apie 25 d., **Vilnius**. Vilniaus miesto viršininko įstaiga nedavė užsienio pasų vykti į Lietuvos valstybę šiems asmenims: advokatui Petriui Grybauskui, Vytauto Didžiojo gimnazijos mokytojoms Jadvygai Tijūnelytei ir Gražutei Šlapelytei. (*Aidas*, 1938, liepos 29, nr. 26, p. 4)

25 d., **Dievėniškių** valsčius (Ašmenos aps.). Nuo liepos 25 dienos įsigaliojo įstatymas, kuriuo išplėsta valstybės pasienio zona, į kurią pateko visa Vilniaus vaivadija, taigi ir visa Ašmenos

apskritis. Į ankstesnę pasienio zoną Ašmenos apskritis neįėjo. Tuomet į Ašmenos apskritį galėjo persikelti ir gyventi iš pasienio zonos ištremti lietuviai inteligentai. Dieveniškių valsčiuje lietuviai tremtiniai buvo radę prieglaudą, nes tame valsčiuje gyventojų daugumą sudarė lietuviai, kurie buvo palankūs tautiečiams inteligentams ir stengdavosi jiems padėti. Įsigaliojus naujam pasienio zonos įstatymui, Dieveniškių valsčiaus policija įsakė visiems lietuviams tremtiniais iš Ašmenos apskrities išsikelti. Iki 1938 m. liepos 25 d. iš Dieveniškių valsčiaus ir Vilniaus vaivadijos ribų jau buvo išsikėlę šie tremtiniai, buvę lietuviškų mokyklų mokytojai ir skaityklų vedėjai: Salomėja Baranauskaitė-Ulazienė, Vaclovas Biekša, Vytautas Borisevičius, Stasys Grigonis ir Kletas Peciulevičius. Dar liko neišvažiavę Kazys Duksa, jo žmona Elena Dukšienė, Monika Kildišytė-Juršienė ir Rozalija Kaukelytė-Žydelenė, nes dar nebuvo išspręsti jų prašymai, kuriuos per Ašmenos apskrities viršininką buvo nusiuntusios Vilniaus–Trakų apskrities viršininkui. Tremtiniai išsikėlė į Lydą. (*Aidas*, 1938, rugpjūčio 2, nr. 27, p. 3)

25 d., **Varanavo** valsčius (Lydos aps.). Praplėtus pasienio zoną, liepos 12 d. įsakyta iki liepos 25 d. išsikelti iš Varanavo valsčiaus tremtiniais: buvusiam „Ryto“ draugijos mokytojui Petruui Vaitulioniui su žmona Marija Vaitulioniene ir Valerijonui Bučeliui. Jie išvyko į Lydą. Tremtiniais liepta pasirodyti Lydos tardymo įstaigoje. (*Aidas*, 1938, rugpjūčio 9, nr. 29, p. 3)

Apie 26 d., **Vilnius**. Vilniaus miesto viršininko įsakymu to miesto gyventojas Juozas Bimbiras su visa šeima tremiamas iš Lenkijos. Miesto viršininko įstaiga nepratęsė J. Bimbirui leidimo gyventi Lenkijoje ir įsakė išvykti iš šios valstybės iki rugpjūčio 15 d. J. Bimbiras Vilniuje gyveno nuo Didžiojo (Pirmojo pasaulinio) karo. Ištremus tą šeimą, Vilniaus ligoninė neteko dviejų darbuotojų: buhalterės Katrės Bimbiraitės ir sanitarės Elenos

Bimbiraitės, kurios buvo tremiamojo Juozo Bimbiro dukterys.

(*Aidas*, 1938, rugpjūčio 2, nr. 27, p. 4)

27 d., **Adutiškis** (Švenčionių aps.). Tą dieną pasirašytu raštu Švenčionių apskrities viršininkas neleido veikti įsisteigusiam „Kultūros“ draugijos Adutiškio skyriui. Draudimo motyvas panašus, kaip ir kitiems skyriams – „saugumo, ramumo ir tvarkos sumetimais“. Esą pagrindo manyti, kad Adutiškio skyriaus veikla būsianti pavojinga viešajam saugumui, kaip tai buvę su anksčiau veikusiais „Kultūros“ skyriais, kuriuos tekę uždaryti. Anksčiau uždrausta veikti įsisteigusiems „Kultūros“ draugijos skyriams Radiškėje (Tverečiaus vls.), Kirkučiuose, Juodagalviuose ir Mielagėnuose (Mielagėnų vls.), Pašaminėje (Kaltanėnų vls.) ir Gėliūnuose (Gervėčių vls.). (*VŽ*, 1938, rugpjūčio 5, nr. 35, p. 4)

28 d., **Vilnius**. Į Vilnių ruošėsi atvykti Kaune svečiavęsis Amerikos lietuvių choras „Pirmyn“ ir čia surengti lietuviškų dainų koncertą. Paašikėjus, kad Vilniuje koncertuoti negalės, choras nuo savo sumanymo turėjo atsisakyti. Tačiau svečiai iš Amerikos pasiryžo Vilnių aplankyti nors trumpam, kaip paprasti svečiai. Liepos 28 d. choro „Pirmyn“ dalyviai (apie 40 asmenų) traukiniu išvyko iš Kauno į Vilnių tik kelioms valandoms. Jų pasitikti į Lentvarį nuvyko Silvestras Urbonavičius ir Motiejus Kraužlys. Vilniaus geležinkelio stotyje svečius iš anapus Atlanto jau pasitiko gausus vilniečių lietuvių būrys. Lydimi vilniečių iš geležinkelio stoties svečiai pėsti nuėjo į Rasų kapines, kur prie dr. Jono Basanavičiaus kapo padėjo gyvų gėlių vainiką ir sugiedojo dvi lietuviškas giesmes. Vilniečių vardu amerikiečius pasveikino kun. Pranas Bieliauskas. Jis dėkojo už atvykimą ir pagyrė, kad tautos, jos didvyrių ir lietuviškos dainos meilės vedini pasiryžo pamatyti Vilnių. Po to svečiai su būreliu vilniečių aplankė Aušros Vartus, Šv. Petro ir Povilo bažnyčia, pamatė uždarytą Tautinio Vilniaus lietuvių komiteto,

Vilniaus „Ryto“ ir Lietuvių mokslo draugijos namus, lankėsi Vytauto Didžiojo gimnazijoje. Gimnazijos salėje išpūdingai sudainavo tris lietuvių liaudies dainas. Po to pasigrožėti Vilniaus panorama nuvyko į Gedimino pilies kalną. Svečiams ir viešnioms Bristolio restorane buvo surengti pietūs. Prie stalo Vilniaus lietuvių vardu amerikiečius lietuvius pasveikino ilgametis Vilniaus lietuvių chorų vedėjas Antanas Krutulys ir žurnalistas Rapolas Mackevičius. Amerikiečių vardu kalbėjo jų choro vedėjas Kazys Steponavičius. Vakare, 19 val., Vilniaus geležinkelio stotyje vėl susirinko lietuviai išlydėti svečių ir viešnių. Amerikiečiai lietuviai traukiniu išvyko į Kauną. (*Aidas*, 1938, rugpjūčio 2, nr. 27, p. 2)

Apie 29 d., **Mištūnai** (Valkininkų vls., Vilniaus–Trakų aps.). Sulaukęs 83 metų mirė lietuvių spaudos draudimo laikų knygnešys Juozas Lukaševičius. (*Aidas*, 1938, rugpjūčio 12, nr. 30, p. 3)

Apie 30 d., **Vilnius**. Išėjo iš spaudos vienkartinis leidinys, iliustruotas žurnalas *Jaunųjų gairės*, kurio redaktoriumi pasirašė Vincas Umbrasas. (*Aidas*, 1938, rugpjūčio 2, nr. 27, p. 4)

Apie 30 d., **Vilnius**. Uždarytos ir pradėtos likviduoti Lietuvių labdarybės draugijos kuratorius Julius Švedas jau paskirtas Šv. Kazimiero draugijos kuratoriumi ir jau buvo savo žinion perėmęs visą jos turtą. Buvęs Šv. Kazimiero draugijos kuratorius Vilnovskis paskirtas Lietuvių mokslo draugijos turto kuratoriumi, o buvęs tos Draugijos kuratorius advokatas Venslavskis iš kuratoriaus pareigų atleistas. (*Aidas*, 1938, rugpjūčio 2, nr. 27, p. 4)

30 d., **Daugėliškis** (Švenčionių aps.). Įvyko lietuviškas vakaras, tačiau tikslesnių žinių apie jį nepaskelbta. (*Aidas*, 1938, rugpjūčio 16, nr. 31, p. 3)

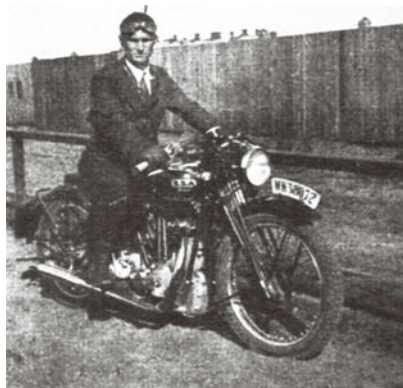
31 d., **Bubėliai** (Krasnavo vls., Suvalkų aps.). Šio kaimo gyventojas J. Petruškevičius į rugių kirtimo pabaigtuves pasikvietė keletą kaimynų. Nors J. Petruškevičiaus sodyba į pasienio zoną

- neįėjo, atvykę pasienio kareiviai svečius išvaikė ir paėmė šeimininko asmens dokumentus. (VŽ, 1938, rugpjūčio 12, nr. 37, p. 4)
- 31 d., **Dargužiai** (Valkininkų vls., Vilniaus-Trakų aps.). Įvyko Lietuvos „Kultūros“ švietimo draugijos Dargužių skyriaus steigiamasis susirinkimas, į kurį atvyko tos Draugijos valdybos atstovas medicinos absolventas Juozas Markavičius. Susirinkime perskaityti Draugijos nuostatai, nustatytas nario mokesčio dydis, skyriui parinkta buveinė. Išrinkta ši valdyba: pirmininkas – Jonas Kaziukonis, vicepirmininkas – Vincas Vičkačka, išdininkas – Aleksandras Greižė, sekretorius – Jonas Pužas, knyginkė – Marytė Balkytė. (VŽ, 1938, rugpjūčio 5, nr. 35, p. 3)
- 31 d., **Kaūnas**. Uždaryta tautinė Lietuvos olimpiada. Pirmosios lietuvių tautinės olimpiados komiteto kreipimuisi į viso pasaulio lietuvius dalyvauti olimpiadoje neliko abejingi ir Vilniaus

Vilniaus krašto lietuvaitės – pirmosios tautinės Lietuvos olimpiados Kaune 1938 m. liepą dalyvės. Iš kairės sėdi: Liolė Žižmaraitė, Jadvyga Kazlauskaitė, Elena Miciūtė; stovi: Marija Markavičiūtė, Marija Lemešytė, Jadvyga Budrevičiūtė, Bronė Mačiukaitė, Antanė Pakulaitė (*Jaunimo kelias*, 1938, rugpjūtis, p. 35)

krašto sportininkai. Paskubomis ruoštis olimpiadai įpareigotas fizinio lavinimo mokytojas Pranas Žižmaras. Nežinant, ar pavyks gauti leidimus, buvo surengta sporto mėgėjų stovykla. Gavus lenkų valdžios sutikimą, olimpinių žaidynių varžybose atrinkti 25 sportininkai. Jie su savo globėjais 1938 m. liepos 17 d. rytą išvyko

Leonardas Palevičius, lenktynėse aplink Lietuvą laimėjęs antrą vietą
(*Jaunimo kelias*, 1938, rugpjūtis, p. 14)

traukiniu į Kauną ir tą pačią dieną dalyvavo žaidynių atidaryme. Be olimpinių sporto šakų, buvo numatytos ir lenktynės automobiliais bei motociklais aplink Lietuvą. Varžybų dalyviai buvo vien moksleiviai, turėję vos keliolikos dienų treniruočių stovyklą.

Lengvosios atletikos rungtyse 100 metrų bėgo Jonas Kuzmičius ir A. Morkūnas, o 1 500 metrų – P. Vaišnius. Krepšininkų komandą sudarė: Gediminas Astašauskas, A. Karaciejus, Kudaba, Jonas Kukauskas, Mykolas Molis ir Jonas Tamulevičius. Sunkumų kilnojimo rungtyje K. Našlėnas užėmė antrą vietą ir laimėjo sidabro medalį. Vilniečių tinklinio komanda: G. Astašauskas, A. Juknevičius, A. Karaciejus, V. Petruškevičius, C. Skrodzakis ir Ipolitas Večkys pateko į finalą. Finale jie įveikė Šiaulių komandą ir laimėjo aukso medalius. Neolimpinėje rungtyje motociklininkų lenktynėse aplink Lietuvą dalyvavo vilniečiai Bernardas Cicėnas ir Leonardas Palevičius. Tose lenktynėse, kur reikėjo įveikti 923 km kelią, trečią vietą užėmė B. Cicėnas, o antrą – L. Palevičius. (*Jaunimo kelias*, 1938, rugpjūtis, p. 14–15)

Rugpjūtis

2 d., **Vilnius**. Tos dienos naktį nusikaltėliai pro zakristijos langą išbrovė į Šv. Mikalojaus bažnyčią. Nuo šoninio altoriaus nuplėšė kelis votus ir išplėšė aukų dėžutes. (*Aidas*, 1938, rugpjūčio 5, nr. 28, p. 4)

Apie 4 d., **Švenčionys**. Vilniaus lietuvių blaivybės draugijos valdyba buvo pranešusi Švenčionių apskrities viršininkui, kad norinti steigti tos draugijos Švenčionių skyrių. Apskrities viršininko įstaiga atsiuntė tos Draugijos valdybai raštą, kuriuo pranešama, kad apskrities viršininko įstaiga draudžianti steigti Lietuvių blaivybės draugijos skyrių Švenčionyse. Nurodyta ir tokio draudimo priežastis. Atsakyme, be kitko, rašoma: *Šį sprendimą motyvuojų saugumo, ramumo ir viešosios tvarkos sumetimais, nes yra rimto pagrindo manyti, kad tikrasis tos draugijos tikslas yra ne blaivybės platinimas, ką numato statutas, bet politinis veikimas, ką vykde prieš tai buvusios Švenčionyse lietuvių draugijos, vėliau saugumo, ramumo ir viešosios tvarkos sumetimais uždarytos*. (*Aidas*, 1938, rugpjūčio 9, nr. 29, p. 4)

Apie 5 d., **Švenčionys**. Švenčionių lietuviai per apskrities viršininko įstaigą nusiuntė Vilniaus vaivadaui įregistruoti ir patvirtinti naujai steigiamos Švenčionių lietuvių švietimo draugijos „Šviesa“ statutą. (*Aidas*, 1938, rugpjūčio 9, nr. 29, p. 4)

5 d., **Vilnius**. Liepos 1 d. buvo konfiskuotas *Aido* 18-tas numeris už straipsnį „Kitur gyvenantiems lietuviams“ ir už dvi korespondencijas iš Dieveniškių ir Maksimonių. Rugpjūčio 5 d. apygardos teismas pranešė, kad minėtas *Aido* konfiskavimas teismo patvirtintas. (*Aidas*, 1938, rugpjūčio 9, nr. 29, p. 4)

5 d., **Vilnius**. Mirus ilgamečiam Vilniaus evangelikų reformatų superintendentui kun. Jastšembskiui, evangelikų reformatų kolegija rugpjūčio 5 d. vienbalsiai superintendentu išrinko kun. Konstantiną

Kurnatovskį. Jis vokiečių okupacijos metu darbavosi lenkų komitete Vilniuje ir buvo Dorpat (Tartu, Estijoje) Polonijos senjoras. Po karo nuvyko į Lietuvą ir ten Vytauto Didžiojo universitete ėjo evangelikų reformatų profesorius pareigas.

Šiomis dienomis ilgametis Vilniaus evangelikų reformatų kurijos namų administratorius lietuvis Petras Karosas atleistas iš pareigų. (*Aidas*, 1938, rugpjūčio 9, nr. 29, p. 4)

Apie 6 d., **Daugėliškis** (Švenčionių aps.). Jau antri metai, kai Daugėliškyje veikė lietuvių kooperatinė parduotuvė. Prie jos durų kabojo iškaba su lenkišku ir lietuvišku užrašu. Neseniai vietos policija įsakė lietuvišką užrašą užtepti. Bendrovės valdyba norom nenorom tą įsakymą įvykdė. Lietuviškas užrašas užteptas dažais, bet lietuvis širdyje jis įrašytas giliai. (*Aidas*, 1938, rugpjūčio 16, nr. 31, p. 3)

7 d., **Dievėniškių** valsčius (Ašmenos aps.). Tame valsčiuje dar buvo likę neišvažiavusių tremtinių: Kazys Duksa, jo žmona Elena Duksienė, Monika Kildišytė-Juršienė ir Rozalija Kaukelytė-Žydelienė. Jiems dar nebuvo atsakyta į jų prašymus, įteiktus Vilniaus-Trakų apskrities viršininkui. Deja, jie visi gavo rugpjūčio 7 d. pasirašytus įsakymus per 7 dienas išsinešdinti iš Ašmenos apskrities. Iki nustatyto termino Monika Juršienė ir Rozalija Žydelienė išvyko. Kazys Duksa ir jo žmona Elena pareiškė neturintys išvažiuoti pinigų. Jie buvo išsinuomoję sklypelį daržo ir taip bandė užsiauginti maistui nors bulvių. (*Aidas*, 1938, rugpjūčio 16, nr. 31, p. 3)

Apie 8 d., **Vilnius**. Nuo 1937 metų lapkričio pradžios Lietuvių labdarybės draugijos visą turtą ir jos išlaikomus bendrabučius tvarkė valdžios paskirtas kuratorius, o pastaruoju metu – likvidatorius J. Švedas. Šiomis dienomis likvidatorius pranešė buvusios Draugijos valdybos nariams apie bendrabučių išlaikymo sąlygas. J. Švedas pareiškė, kad bendrabučiai galės veikti,

jei jiems valdybos nariai nuolat nustatytu terminu parūpins lėšų. Be to, pareiškė, kad lėšų parūpinimas turis būti užtikrintas nekilnojamuoju turtu. Likvidatoriui negana, kad visas Draugijos nekilnojamasis turtas yra jo žinioje. Dar pareikalavo užstatyti ir atskirų asmenų nekilnojamąjį turtą. (*Aidas*, 1938, rugpjūčio 16, nr. 31, p. 4)

- 8, 10 d., **Vilnius**. Šio mėnesio 8 d. naktiniu traukiniu iš Kauno grįžo Vilniaus krašto lietuviai sportininkai, kurie dalyvavo Tautinėje Lietuvos sporto olimpiadoje. Kauno stotyje vilniečiai sportininkai buvo iškilmingai išlydėti.

Rugpjūčio 10 d. Lietuvių studentų sąjungos bute Vilniaus sportininkams, dalyvavusiems olimpiadoje, buvo surengta vakarienė. Dalyvavo beveik visi sportininkai ir šiaip vietos lietuvių visuomenės atstovai. Sportininkai papasakojo savo išpuodžius, patirtus Lietuvoje. Po to laimėjusiems sportininkams buvo įteikti diplomai. Vilniečiai laimėjo du sidabro (sunkiosios atletikos ir motociklų lenktynių aplink Lietuvą), taip pat vieną komandinį aukso medalį. Juo apdovanoti 5 tinklinio komandos nariai. (*Aidas*, 1938, rugpjūčio 12, nr. 30, p. 4)

- Apie 10 d., **Vilnius**. Išėjo jaunimui skiriamas vienkartinis iliustruotas leidinys *Mūsų gyvenimas*. Jo redaktoriumi pasirašė Kazimieras Blaškauskas. (*Aidas*, 1938, rugpjūčio 16, nr. 31, p. 4)

- 11 d., **Valkiniškiai** (Vilniaus–Trakų aps.). Valkininkų parapiją vizitavo arkivyskupas R. Jalbžykovskis. Arkivyskupui sutikti šventoriuje buvo pastatyti ir lietuvių vartai. Tie vartai buvo papuošti vainikais, plakatu su užrašu: „Sveikiname J. E. Sielų Ganytoją“ ir iš šonų dviem tautiškomis vėliavėlėmis, o viršuje – bažnytinė vėliava. Iš lietuvių arkivyskupą bažnytinio komiteto vardu sveikino V. Černiauskas ir Eucharistijos karžygių atstovai. Po pamaldų kun. Kristupas Čibiras pasakė pamokslą. (*Aidas*, 1938, rugpjūčio 23, nr. 33, p. 3)

Iki 12 d., **Dievėniškės** (Ašmenos aps.). Šio valsčiaus keli gyventojai lietuviai norėjo savo vaikus leisti į Vytauto Didžiojo gimnaziją Vilniuje. Stojant reikėjo pateikti valsčiaus pažymą, kad tėvai yra lietuviai. Tokių pažymų prašė šie Dieveniškių valsčiaus gyventojai lietuviai: Stasys Kazlauskas iš Pagaujėnų kaimo, Feliksas Kakarieka ir Agota Beigienė iš Dieveniškių miestelio. Deja, nė vienas jų tokios pažymos valsčiaus valdyboje negavo. Jų vaikai negalėjo mokytis lietuvių gimnazijoje. Žmonės tuo reikalu kreipėsi ir į apskrities viršininko įstaigą, tačiau teko karčiai nusivilti.

Per Dieveniškių paštą gyventojai prenumeravo 50 egz. laikraščio *Aidas*. Deja, paštas teigė gaunantis tikrai 10 to laikraščio egzempliorių. Kur kiti laikraščiai dingsta, žmonėms nepavyko sužinoti. Nors būdavo paštui pateikiami prenumeratos kvitai, jo viršininkas nereaguodavo, atsakydavo negaunąs. O dauguma žmonių iš redakcijos žinojo, kad laikraštis jiems siuntinėjamas. (*Aidas*, 1938, rugpjūčio 16, nr. 31, p. 3)

12 d., **Būbeliai** (Krasnavo vls., Suvalkų aps.). Tame sodžiuje atidaryta Seinų vartotojų bendrovės „Rūta“ parduotuvė. (*Aidas*, 1938, rugsėjo 30, nr. 44, p. 3)

12 d., **Vilnius**. Atskirais raštais gauti Aukščiausiojo teismo Varšuvoje tą dieną pasirašyti pranešimai, kad prokuroro kasacinį skundą dėl lietuvių memorandumo Lenkijos prezidentui pasirašiusių asmenų išteisinimo šis teismas atsisakė svarstyti.

Sustabdžius lietuvių švietimo ir kitas draugijas, o 1938 m. vasario 16 d. ir Tautinio Vilniaus lietuvių komiteto veiklą, 11 uždarytų Vilniaus lietuviškų organizacijų atstovų pasirašė Lenkijos prezidentui platų memorandumą, kuriame išsamiai išdėstė Vilniaus krašto lietuvių būklę. 1938 m. vasario 24 d. tas memorandumas buvo pasiųstas. 1938 m. liepos 3 d. visi pasirašiusieji memorandumą buvo skubiai pašaukti į miesto viršininko įstaigą

ir čia Administracinio-baudžiamojo skyriaus vedėjo ištardyti. Tardymo metu paaiškėjo, kad tą memorandumą pasirašiusieji yra kaltinami netinkamais išsireiškimais, rašant valdžios įstaigoms prašymus. Visi pasirašiusieji memorandumą buvo kaltinami netinkamomis formuluotėmis įžeidę administracijos pareigūnus. Už tai 6 asmenys administracine tvarka buvo nubausti sumokėti po 100 zlotų kiekvienas arba po 3 dienas arešto. Kiti 5 tą memorandumą pasirašę asmenys nubausti po 50 zlotų arba po 3 dienas arešto. Tų nubaustųjų byla nagrinėta 1937 m. kovo 8 d. Vilniaus apygardos teisme. Visi kaltinamieji buvo išteisinti. Prokuroras, nepatenkintas tokiu teismo sprendimu, bylą perdavė į Aukščiausiąjį teismą Varšuvoje. Kaip jau minėta, šis teismas bylą atsisakė svarstyti. (*Aidas*, 1938, rugpjūčio 16, nr. 31, p. 2)

13 d., **Érvvėtas** (Tverečiaus vls., Švenčionių aps.). Uždarius Lietuvii ūkio draugiją ir jos skyrius, įvairios ūkio mašinos ir padargai buvo užantspauduotos ir paliktos globoti ūkio ratelių pirmininkams. Rugpjūčio 13 d. Erzvėto kaimo buvusio ūkio ratelio pirmininkas Vaclovas Telyčėnas gavo Tverečiaus valsčiaus valdybos rašytą raštą, kuriuo Telyčėnui įsakoma ūkio ratelio turėtą visą žemės ūkio techniką per Švenčionių apskrities viršininko įstaigą perduoti Švenčionių lenkų ūkio ratelių organizacijai. (*VŽ*, 1938, rugsėjo 9, nr. 42, p. 4)

13 d., **Žagāriai** (Berznyko vls., Suvalkų aps.). Tą dieną buvo tardyti mokinių tėvai, pasirašę skundą dėl nederamo mokytojo Veličkos elgesio. Nors mokytojas mokėjo lietuviškai, tačiau su mokiniais jų gimtąja kalba nekalbėdavo, juos visaip pravardžiuodavo. (*Aidas*, 1938, rugpjūčio 19, nr. 32, p. 3)

14 d., **Mielagėnai** (Švenčionių aps.). Įvyko Mielagėnų lietuvių sportininkų draugiškos tinklinio varžybos su Adutiškio miestelio žydu komanda. Rezultatu 2 : 0 laimėjo Mielagėnų sporto mėgėjai. (*Aidas*, 1938, rugpjūčio 23, nr. 33, p. 3)

15 d., **Gervėčiai** (Vilniaus–Trakų aps.). Kova dėl lietuvių kalbos teisių Gervėčių bažnyčioje buvo tęsiama toliau. 1938 m. liepos 15 d. tariantis dėl naujos Gervėčių klebonijos statybos, lietuvių atstovai pareiškė, kad jie turi lietuviškas pamaldas tik kas ketvirtą šventadienį, todėl klebonijos statybai negali mokėti po lygiai, o tik ketvirtadalį. Mokant po lygiai, lietuviai pareikalavo pusės pamaldų ir išileisti lietuvių vėliavą į bažnyčią.

Klebonas Stanislovas Chodyka pareiškė, kad į naują delegatų susirinkimą klebonijai statyti priims tik tuos lietuvius, kurie turės viso kaimo gyventojų pasirašytus įgaliojimus. Klebonas, matyt, tikėjosi, kad nuo senų laikų lenkinami valstiečiai išrinks kitus, lietuvių pamaldoms abejingus žmones, tačiau apsiriko. Į rugpjūčio 7 d. sukviestą delegatų susirinkimą atėjo vėl tie patys atstovai, kurie buvo ir pirmą kartą išrinkti. Kiekvienas jų atsinešė savo kaimo valstiečių pasirašytus įgaliojimus, kuriuose raštu patvirtinamas žmonių reikalavimas turėti pusę lietuviškų pamaldų ir įleisti į bažnyčią lietuvių vėliavą. Nors nenorom, susirinkimas įvyko. Pirmiausia buvo perrinktas bažnytinis komitetas. Jį sudarė 9 asmenys, iš kurių 8 buvo lietuviai. Tai Jurgis Meškys iš Miciūnų, Jonas Pukštas iš Rimdžiūnų, Vaclovas Laurinavičius iš Gėliūnų, Povilas Laurinavičius iš Girių, Vladas Kucka iš Knystuškių, Vladas Petrikas iš Peliagrindos, Liudvikas Mocka iš Mockų, Adomas Kalinauskas iš Galčiūnų. Taip pat baltarusis – Liudvikas Mančėnas iš Sakalaičių.

Po bažnytinio komiteto rinkimų pradėta kalbėtis dėl klebonijos statymo. Ir šiuokart lietuviai atstovai buvo griežti. Tik įvedus pusę lietuviškų pamaldų ir įnešus lietuvių vėliavą į bažnyčią, lietuviai klebonijai duos pusę pinigų, lygiai su visais prisidės ir darbu. Jei bažnyčioje ir toliau liks toji pati tvarka, lietuviai mokės tik po 25 grašius nuo hektaro. Kunigas S. Chodyka su tuo nesutiko, delegatai išsiskirstė. Pasklido kalbos, kad tokio

- Gervėčių bažnyčios komiteto netvirtins arkivyskupas. (VŽ, 1938, rugpjūčio 19, nr. 38, p. 3)
- 15 d., **Ožkiniai** (Seivų vls., Suvalkų aps.). Atostogaujantys moksleiviai kartu su vietos jaunimu surengė vakarą. Vaičiulio namuose vaidinta B. Stosiūno 6 veiksmų drama „Mariutė – vargounininko duktė“. Režisavo Jonas Pajaujis. B. Pacenkaitė padeklamavo A. Baranausko „Anykščių šilelį“, padainuota dainų. Pajamos skirtos Punsko bažnyčios remontui. Vakaras surengtas paskubomis. Buvo ruošiasi vaidinti R. Mackevičiaus 5 veiksmų dramą iš baudžiavos laikų „Sulaukė“. Nors ši drama 1926 m. buvo legaliai išleista Vilniuje, tačiau paprašius leidimo, pareikalauta cenzūruoto egzemplioriaus, kurio neturėta. Reikėjo prašyti leidimo kitai pjesei. (VŽ, 1938, rugpjūčio 26, nr. 39, p. 3; *Aidas*, 1938, rugpjūčio 26, nr. 34, p. 3)
- 16 d., **Viečiūnai** (Marcinkonių vls., Gardino aps.). Du Druskininkų policininkai darė kratą Stasio Balčiaus namuose. Sakėsi ieškan-tys knygos *Žiburiai pelkėse*. Tai Onos Miciūtės eilėraščių rinki-nys, kuris 1938 m. išleistas Vilniuje ir nebuvo konfiskuotas. Ieš-komų lietuviškų knygų nerado. (*Aidas*, 1938, rugsėjo 20, nr. 41, p. 3)
- 16 d., **Vilnius**. Lietuvių labdarybės draugijos mergaičių amatininkų bendrabučio vedėja Uršulė Sekmukaitė 1937 m. lapkričio 20 d. buvo suimta, uždaryta į kalėjimą ir pradėta tardyti. Beveik po 6 mėnesių kalinimo ji buvo paleista 1938 m. pavasarį. Rugpjū-čio 16 d. raštu Vilniaus apygardos teismo prokuroras pranešė, kad dėl duomenų stokos baudžiamoji byla jai nebus keliama, tardymas nutraukiamas. Kartu su U. Sekmukaite buvo paleista ir to bendrabučio auklėtinė Tarailaitė. Jai irgi pranešta, kad byla nutraukta. (*Aidas*, 1938, rugpjūčio 19, nr. 32, p. 4; rugpjūčio 26, nr. 34, p. 4)
- 17 d., **Senieji Alksnėnai** (Andrejavo vls., Suvalkų aps.). Rugpjūčio 17 d. grįžo iš kalėjimo šio kaimo valstietis Motiejus Agurkis.

Kaip politiniam kaliniui, jam teko atlikti 5 metų kalėjimo bausmę. Jau kitą dieną M. Agurkis gavo Suvalkų apskrities viršininko raštą, kuriuo įsakyta per tris dienas 10-čiai metų išsikelti nuo lietuvių–lenkų administracinės linijos už 30 kilometrų. M. Agurkis, neturėdamas kur dėtis, visam laikui išvažiavo į Lietuvą. (VŽ, rugsėjo 23, nr. 45, p. 3)

17 d., **Vaičiuliškė** (Andrejavo vls., Suvalkų aps.). Rugpjūčio 17 d. sustabdytos Lietuvių ūkio draugijos Vaičiuliškių skyriaus pirmininkas A. Pajaujis gavo iš Suvalkų apskrities viršininko raštą, kuriame reikalaujama iki rugpjūčio 25 d. pateikti Suvalkų apskrities viršininkui skyriaus valdybos narių sąrašą, jų vardus ir pavardes, kur skyriaus buveinė. Dar 1936 m. gegužės 15 d. per kratą buvo paimta visa skyriaus dokumentacija, narių ir turto sąrašai ir iki tol niekas negražinta. (VŽ, 1938, rugsėjo 9, nr. 42, p. 3)

19 d., **Pelesà** (Rodūnios vls., Lydos aps.). Į tos parapijos Dubinių kaimą iš Lydos buvo atvykę policijos atstovas ir Rodūnios policininkas. Jie susirado atostogaujančią studentę P. Klimašauskaitę, patikrino jos dokumentus ir klausinėjo, ko ji čia atvažiavusi. Tą pačią dieną nuvyko į Pelesą pas vargonininką Mėčių Skerlą ir priekaištavo, kad per dažnai daręs choro repeticijas. Repetacijos – tai esą nelegalūs susirinkimai. Klausinėjo, kodėl jis pats dažnai važinėjęs po aplinkinius kaimus. Po to susirašė, kiek turi choro dalyvių, kada daromos repetacijos, kur važinėjęs per atostogas. Po to išvyko į Pavalakę. Vėliau atvykę į Paditvį apklausė Bujanauską, domėjosi, kodėl pas jį atostogauja studentas Dijakas. (Aidas, 1938, rugsėjo 6, nr. 37a, p. 3)

Apie 20 d., **Vilnius**. Grįžo į Vilnių rašytojas Antanas Valaitis, kuris porą metų gyveno Lietuvos valstybėje. A. Valaitis žadėjo Vilniuje apsigyventi ilgesniam laikui. (Aidas, 1938, rugpjūčio 26, nr. 34, p. 4)

Rašytojas ir vertėjas Antanas Valaitis
apie 1939 metus

(<http://sena.mab.lt/Biblioteka100/3.html>)

21 d., **Kamorūnai** (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.). Likęs neuždarytas „Kultūros“ draugijos Kamorūnų skyrius sukvietė narių susirinkimą. Atvyko ir „Kultūros“ draugijos valdybos atstovas. Tikėtasi, kas šis susirinkimas padarys pradžią legaliai kultūrinei veiklai kaimuose, steigis nauji tos Draugijos skyriai. (VŽ, 1938, rugpjūčio 26, nr. 39, p. 3)

21 d., **Klevai** (Krasnapolio vls., Suvalkų aps.). Tą dieną Klevuose įvyko aplinkinių kaimų sporto varžybos.

Vyko kelios lengvosios atletikos rungtys: 100 metrų bėgimas, šuoliai į aukštį, į tolį ir kitos rungtys. Taip pat vyko 250 metrų lenktynės dviračiais. Rungtynėse dalyvavo vaikinai ir merginos. Nugalėtojai buvo įvairiai apdovanoti. (*Aidas*, 1938, rugsėjo 2, nr. 36, p. 3)

22 d., **Lazūnai** (Lugamėnų vls., Valažino aps.). Tą dieną iš Varšuvos į Lazūnus grįžo šio kaimo gyventojas Konstantinas Barauskas. Šio atlikusio pėsčiomis kelionę iš Lazūnų į Varšuvą ir atgal istorija jaudinanti.

Lazūnų parapija buvo tuometinėje Naugardo vaivadijoje. Tai labiausiai į pietryčius nutolusi lietuviška sala, kur tuo metu nemažai žmonių dar kalbėjo lietuviškai ir jautėsi esantys lietuviais. Iš to sodžiaus vienas kitas pradėjo siekti vidurinio mokslo tikslai po Didžiojo karo. Kai kurie mokėsi lietuvių gimnazijoje arba lietuvių amatų mokyklose Vilniuje. Pasitaikydavo lazūniečių, norinčių savo vaikus mokyti lietuvių gimnazijoje,

tačiau buvo didžiulė kliūtis – reikėjo gauti valsčiaus išduotą pažymėjimą, kad stojantis į lietuvių gimnaziją jaunuolis yra lietuvių tautybės. Lugamėnų ir Bokšto valsčių valdybos tų pažymėjimų stengdavosi neduoti.

1937 m. negavo prašomos tautybės pažymos Lazūnų kaimo gyventojas Aleksandras Buika, o 1938 m. – Marija Kiemeišienė iš Uosiagirių viensėdžio ir lazūniškis Konstantinas Barauskas. Pastarasis tuo reikalu jau kelinti metai nesėkmingai beldėsi į įvairių įstaigų duris. K. Barauskas tautybės pažymą pradėjo rūpintis dar 1935 m. pavasarį. Lugamėnų valsčiaus viršaitis Kazimieras Pšedojevskis, lenkas kolonistas iš Berezinos dvaro, Barauskui atsakė, kad jis tokios pažymos išduoti negalės ir nežinąs, kokio turinio pažymų mokyklų valdžia reikalaujanti. Po kurio laiko Barauskas nunešė viršaičiui paruoštą deklaraciją ir paprašė ją pasirašyti. Viršaitis, pavartaliojęs tą pareiškimą, liepė Barauskui palaukti prieangyje. Netrukus pasikvietė ir davė kažką pasirašyti. Barauskas lenkiškai ranka rašytą tekstą beveik nepaskaitydavo, todėl paduotojo rašto perskaityti nesugebėjo, patikėjo viršaičio padorumu, tad ir neskaitęs pasirašė. Jam iš raštinės išėjus, jau kiti išskaitė, kad Barausko paruoštame pareiškime vietoje „esu lietuvių tautos“ buvo įrašyta: „esu lenkų tautos“. Tą deklaraciją Barauskas viršaičiui tuojau grąžino. Nemaloniai pasikalbėjęs su viršaičiu, šis pareiškė kitos pažymos neduosiąs ir pareikalavo jam tuo reikalu nekvaršinti galvos. Po to Barauskas pėsčias nuėjo į apskrities centrą Valažiną (apie 50 km) prašyti apskrities viršininko nurodymo Lugamėnų viršaičiui išduoti jam reikiamą pažymą. Apskrities viršininkas Liudvikas Vesiolovskis pirmiausia Barauską išbarė ir prašymą nurodyti viršaičiui išduoti jam lietuvių tautybės pažymą atmetė. Esą, jo vadovaujamoje apskrityje lietuvių visai nėra. Po kurio laiko apskrities viršininkas, atvažiavęs į Lazūnų

kaimą, pasikvietė K. Barauską ir pasiūlė jam leisti sūnų į Lydos gimnaziją. K. Barauskas nesutiko. Netrukus tas pats apskrities viršininkas vėl atvažiavo į Lugamėnų valsčių, išsikvietė Barauską ir šį kartą pasiūlė sūnui stipendiją po 50 zlotų mėnesiui, jeigu leis sūnų į Lydos gimnaziją. Barauskas ir šio pasiūlymo atsisakė. Įsitikinęs, kad jis pats reikiamos tautybės pažymos neišgausias, kreipėsi į advokatą. Advokatas taip pat kreipėsi į Valažino apskrities viršininko įstaigą ir gavo neigiamą atsakymą. Advokatas pasiskundė Naugardo vaivada, tačiau atsakymo nesulaukė. Tikėtina, kad talkininkaujant išsilavinusiam lietuviui, 1938 m. liepos 1 dieną K. Barauskas pasiuntė prašymą Ministrui Pirmininkui, o jo kopiją – Švietimo ministrui. Rašte buvo nurodyti visi jau minėti bandymai gauti reikalingą tautybės pažymą. Toliau K. Barausko prašyme Ministrui Pirmininkui motyvuotai rašoma:

Atsidūręs tokioje padėtyje drįstu šiuo reikalu kreiptis į Jūsų Ekselenciją, pažymėdamas:

1. *Iš protėvių esu lietuvių kilmės, turiu žmoną lietuvaitę, todėl ir mūsų vaikai yra lietuvių tautybės.*
2. *Savo kilmę ir tautybę tikrai pats žmogus gali nustatyti pagal savo įsitikinimus, o ne kas kitas, kaip šiuo atveju – Lugamėnų valsčiaus viršaitis, kuris pats yra ne vietinis, bet atvykęs į mūsų kraštą kariškis kolonistas.*
3. *Apie mano lietuvių tautybę labai aiškiai liudija faktas, kad, nežiūrint į labai masinantį Valažino apskrities viršininko pasiūlymą ir pažadėtą stipendiją [= pasiūlymo ir stipendijos], aš ją atmečiau, sutikdamas vėrciau gaisinti savo sūnaus mokyklinį laiką, turėti išlaidų ir vargo ir apsunkinti sūnų savarankišku darbu be perspektyvų į geresnį rytojų [= geresniam rytojui]. Argi to akivaizdoje [= tuo] nedaviau netgi per daug įtikinančio įrodymo dėl savo lietuviškos kilmės? Argi neužsitarnavau vargu, išlaidomis ir nemalonomais, kuriuos per*

tuos kelerius metus aš ir mano sūnus patyrėme, kad galėčiau sūnų leisti į lietuvių gimnaziją? Kartu man yra nesuprantamas vietos valdžios noras, kad mano sūnus būtinai būtų lenkų gimnazijoje. Argi tuo būdu aš arba mano sūnus pakeisime savo kilmę ir tautybę? Taip pat man yra nesuprantamas pono apskrities viršininko dosnumas, kai pagalvoju, kad yra daug mokyklinio amžiaus vaikų ir daug gabesnių, negu mano sūnus, kurie dėl lėšų stokos ne tikrai negali mokytis gimnazijoj, bet ir žemesnėse mokyklose.

Išdėstydamas tai Jūsų Ekscelencijai nuolankiai maldauju padaryti visa, kad galėčiau gauti iš Lugamėnų valsčiaus įstaigos deklaraciją su pažymėjimu, kad aš ir mano sūnus esame lietuvių tautos asmenys.
Konstantinas Barauskas.

Lazūnai, 1938 m. liepos 1 d.

Artejo mokslo metų pradžia, o Barauskas ir į prašymą Ministrui Pirmininkui ir į nuorašą Švietimo ministrui atsakymo nesulaukė. Pradėjo nerimti. Pagaliau, rugpjūčio pradžioje jis sumanė pėsčias nueiti į Varšuvą. Ir išėjo. Iš Varšuvos grįžo rugpjūčio 22 dieną. Suvaikščiojo apie 400 km kelio. K. Barauskas, būdamas Varšuvoje, norėjo pasimatyti su ponu Premjeru. Žinoma, valdininkai neprileido. Jie tik padėjo patekti į Tautinių mažumų referentūros viršininko priėmimą. K. Barauskas pasipasakojo, kokių reikalu padarė tokią didelę ir varginančią kelionę. Viršininkas nustebo ir jo reikalu pasidomėjo. Jis prisiminė, kad K. Barausko prašymas tikrai buvo gautas, kad jis dabar persiustas į Naugardo vaivadiją ir tai įstaigai nurodyta deklaraciją išduoti. Tuo pačiu K. Barauskas pasiskundė, kad nuo to laiko, kai pradėjo rūpintis deklaracija, kelis kartus buvo administracijos baustas. Pavyzdžiui, vieną kartą teko sumokėti 25 zl neva už tai, kad šulinys buvęs nepridengtas, o antrą kartą teko sumokėti 100 zl dėl naktį nepririšto šuns. K. Barauskas manė, kad tokia varginančia kelione įrodysias

Konstantinas Barauskas prie savo namo Lazūnuose. Jis dėl lietuvių tautybės pažymos 1938 m. pėsčias nuėjo iš Lazūnų į Varšuvą (Maceika J. *Lazūnai*, Vilnius, 1998, p. 111)

esąs lietuvis, ir gal aukšti valdžios pareigūnai bus jam nuolaidesni. Beliko nekantriai laukti atsakymo iš Naugardo vaivadijos. (*Aidas*, 1938, rugpjūčio 30, nr. 35, p. 2)

22 d., **Vilnius**. 1937 metais balandžio 9 d. Vilniaus gyven-tojas Vincas Umbrasas buvo pa-davęs miesto viršininko įstaigai pareiškimą, kad leisias jaunimui skirtą savaitraštį *Švyturys*. Tų pa-čių metų balandžio 17 d. mies-to viršininkas uždraudė leisti sa-vaitraštį *Švyturys*, nes jau anksčiau esą kitas asmuo padavęs pranešimą leisti panašiu pavadinimu laikraštį.

Suėjus metams nuo minėto už-draudimo ir nepasirodžius pana-šiu pavadinimu jaunimui skirto laikraščio, V. Umbrasas rugpjūčio

17 dieną raštu pranešė miesto viršininkui, kad jam kliūčių leisti savaitraštį nebėra.

Rugsėjo 22 d. jis gavo pasirašytą tos įstaigos atsakymą, kad „vadovaujantis 1919 m. vasario 8 d. paskelbtomis laikinomis spaudos taisyklėmis, jis nesąs įgaliotas leisti laikraštį *Švyturys*“. (*Aidas*, 1938, rugpjūčio 26, nr. 34, p. 4)

Iki 23 d., **Vilnius**. Artėjant mokslo metų pradžiai, Lietuvių lab-darybės draugijos bendrabučių vedėjai išpėti, kad kiekvienas bendrabučio auklėtinis privalo kas mėnesį sumokėti po 20 zlotų. (*VŽ*, 1938, rugpjūčio 26, nr. 39, p. 4)

- Apie 25 d., **Vilnius**. Konfiskuotas kultūros žurnalo *Lietuviškas baras* 8 numeris. (*Aidas*, 1938, rugsėjo 2, nr. 36, p. 4)
- 26, 28 d., **Viečiūnai** (Marcinkonių vls., Gardino aps.). Du Druskininkų policininkai ir vienas neviešosios policijos pareigūnas kratė Viečiūnų kaimo jaunuolį Juozą Balčių. Sakė ieškantys priešvalstybinių iš Lietuvos atgabentų lietuviškų knygų. Rado ir paėmė knygą *Jaunuolio būdas*. Rugpjūčio 28 d. Juozas Balčius buvo pašauktas į Druskininkų policijos nuovadą. Ten jam įteiktas Gardino miesto teismo sprendimas padaryti kratą jo namuose, taip pat patvirtintas ir knygos *Jaunuolio būdas* paėmimas. (*Aidas*, 1938, rugsėjo 20, nr. 41, p. 3)
- 26, 27 d., **Vilnius**. Už straipsnį „Garantijos, legalumas ir kt.“ konfiskuotas *Vilniaus žodžio* 39 numeris. Vietoj konfiskuoto kitą dieną išleistas 40 numeris be minėto straipsnio. (*VŽ*, 1938, rugpjūčio 27, nr. 40, p. 1)
- Apie 27 d., **Kabėliai** (Marcinkonių vls., Gardino aps.). Liepos mėnesio pabaigoje į Vilniaus lietuvių ligoninę atvežtas Kabelių klebonas kun. Pranciškus Čaglys. Jam atlikta sudėtinga operacija. Po mėnesio jo sveikata buvo pagerėjusi. (*Aidas*, 1938, rugsėjo 6, nr. 37a, p. 4)
- Apie 27 d., **Uosiągiriai** (Bokšto vls., Valažino aps.). Prasidedant 1938/1939 mokslo metams, Vilniaus lietuvių labdarybės draugijos kuratorius išsiuntinėjo visiems šios Draugijos bendrabučių auklėtiniais užpildyti tam tikrus lapus. Tokį lapą gavo Uosiagirių vienkiemyje vasarojusi mokinė Vlada Kiemeišaitė. Norėdama, kad būtų atleista nuo mokesčio už bendrabutį, ji buvo nuėjusi į Bokštų valsčiaus valdybą prašyti, kad viršaitis patvirtintų jos neturtingumą. Viršaitis patvirtinti atsakė. Jis pareiškė, kad mergina galinti mokytis Valažine, o ne Vilniuje. Taip pat nedavė neturto liudijimo ir kitai mokinei iš Uosiagirių – Stasei Kiemeišaitei.

- Dar birželį Vlado Kiemeišaitės motina Marija Kiemeišienė Bokšto valsčiaus viršaičio prašė pažymos, kurioje būtų nurodyta, kad ji ir jos duktė yra lietuvių tautybės. Viršaitis davė jai pažymą, bet ne tokią, kokios prašė. Pažymoje užrašė, kad ji yra Lenkijos pilietė, o apie tautybę – nė žodžio. (*Aidas*, 1938, rugsėjo 16, nr. 40, p. 3)
- 27 d., **Jakėliai** (Adučiškio vls., Švenčionių aps.). Jakelių jaunimas dar 1936 m. norėjo įsteigti „Kultūros“ draugijos skyrių, tačiau nepalankios aplinkybės to padaryti neleido. Rugpjūčio 27 d. įvyko „Kultūros“ draugijos Jakelių skyriaus steigiamasis susirinkimas. Įsirašė 23 nariai, parengtas veiklos planas, nustatytas nario mokesčio dydis ir kita. Išrinkta skyriaus valdyba: pirmininkas – Povilas Rakauskas, vicepirmininkas – Jonas Vaitekėnas, sekretorius – Pranas Steponėnas, išdininkas – Adolfas Vaitekėnas, knyginkė – Bronė Steponėnaitė. (*VŽ*, 1938, rugsėjo 2, nr. 41, p. 3)
- 27 d., **Pūnskas** (Suvalkų aps.). Paskelbtas apskrities viršininko įsakymas dėl visų prekymečių ir mugių valsčiuose panaikinimo (Punske, Seinuose, Vižainyje ir kt.). Mugės ir prekymečiai negalės vykti iki tol, kol vietos gyventojai neįrengs gerų turgaviečių su didelėmis svarstyklėmis, betoniniais šuliniais ir kitais įrenginiais. (*VŽ*, 1938, rugsėjo 9, nr. 42, p. 3)
- Apie 28 d., **Vilnius**. Europos viešbutis Vilniuje, norėdamas, kad svečiai iš Lietuvos apsistotų tame viešbutyje, pakabino lentelę ir lietuvių kalba. Deja, jau antrą dieną nuo pakabinimo po nakties lentelė su lietuvišku užrašu buvo piktadarių sunaikinta. Taip lietuviška iškaba prie minėto viešbučio sunaikinta jau antrą kartą. (*VŽ*, 1938, rugsėjo 2, nr. 41, p. 4)
- 28 d., **Kleviai** (Krasnapolio vls., Suvalkų aps.). Įvyko viešas lietuviškas vakaras. Suvaidinta Aleksandro Fromo-Gužučio 5 veiksmų drama „Ponas ir muzikai“. Kadangi jau seniai vietos ir apylinkės žmonės nebuvo girdėję vaidinimų lietuvių kalba, tai į šį vakarą

susirinko daug žiūrovų. Pusė norinčių negalėjo sutilpti. Scena buvo papuošta lietuviškais kilimais ir lietuviškomis tautinėmis vėliavėlėmis. Po vaidinimo vietinio chorvedžio Antano Vinikailio vadovaujamas choras padainavo keletą skambių lietuviškų dainų. Pabaigoje žiūrovai sugiedojo Tautos himną. Vakaro pelnas paskirtas neturtingiems mokyklos vaikams šelpti. (*Aidas*, 1938, rugsėjo 6, nr. 37a, p. 3)

28 d., **Meižežeris** (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.). Įvyko „Kultūros“ draugijos Mergežerio skyriaus steigiamasis susirinkimas. Išrinkta skyriaus valdyba: pirmininkas – Petras Karlonas, vicepirmininkas – Antanas Vainilavičius, sekretorius – Adolfas Kašėta, išdininkas – Martynas Kašėta, knyglininkas – Juozas Lubas. Naujai įsteigto „Kultūros“ skyriaus nariais įsirašė 25 jaunuoliai, visi kupini geriausių norų ir ryžto dirbti kultūrinį darbą. Tikslai tvyrojo nežinia, ar valdžia leis skyriui veikti. (VŽ, 1938, rugsėjo 2, nr. 41, p. 3)

28 d., **Reškutėnai** (Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.). Baigiantis mokslo metams buvo uždaryta Švenčionių „Ryto“ draugijos Reškutėnų pradžios mokykla. Mokslo metų baigimo proga mokiniai ruošėsi suvaidinti tėvams ir giminėms „Stebuklingąją radastą“, bet dėl nepalankių aplinkybių vaidinimą turėjo atidėti rudenii. Rugpjūčio 28 d. tėvai ir mokiniai susirinko į buvusią „Ryto“ mokyklą pasižiūrėti jaunųjų vaidinimo. Prieš pat vaidinimo pradžią pasirodė du Kaltanėnų policininkai ir uždraudė vaikams vaidinti. (*Aidas*, 1938, rugsėjo 6, nr. 37a, p. 3)

28 d., **Sapliai** (Tverėčiaus vls., Švenčionių aps.). Tą dieną „Kultūros“ draugijos valdyba pranešė Švenčionių apskrities viršininkui, kad Saplių kaime įsteigtas „Kultūros“ skyrius laikomas veikiančiu. Vadovaujantis draugijų įstatymu, apskrities viršininkas per 4 savaites naujam skyriui veikti gali uždrausti. Nuo pranešimo apie Saplių skyriaus įsteigimą praėjo įstatymu numatytas

laikas, o Švenčionių apskrities viršininko įstaiga dėl to skyriaus jokio rašto neatsiuntė. Todėl „Kultūros“ draugijos valdyba Saplių skyrių laikė leista, kuriam galima veikti. Tai pirmas iš įsisteigusių „Kultūros“ draugijos skyrių, kuris nebuvo uždraustas. Ta pati Švenčionių apskrities viršininko įstaiga anksčiau įsisteigusių 7 „Kultūros“ draugijos skyrių neregistravo. (VŽ, 1938, rugsėjo 9, nr. 42, p. 4)

28 d., **Švenčionys**. Prie buvusios Švenčionių lietuvių gimnazijos liko įrengta nemaža sporto aikštė. Joje buvo ir vieta tinkliniui žaisti. Pernai ir šiemet niekas nedraudė toje aikštėje sportuoti. Kiekvieną šventadienį, o kartais ir darbo dienomis vietos ir apylinkinių kaimų jaunimas rinkdavosi į tą aikštę sportuoti, dažniausia žaisdavo tinklinį. Rugpjūčio 28 d. į Švenčionis sportuoti atvyko jaunimas ir iš kitų miestelių. Buvo jaunimo iš Švenčionių, Daugėlišio, Švenčionėlių, Mielagėnų, Adutiškio, Kretuonių, Činčikų, Dotenėnų ir iš kitur. Įvyko draugiškos tinklinio varžybos. Apie 12 val. žaidė Mielagėnai su Kretuonimis, rezultatu 2 : 0 laimėjo Mielagėnų tinklinio mėgėjai. Po jų žaidė Švenčionys su Adutiškiu, laimėjo švenčioniškiai irgi rezultatu 2 : 0. Bežaidžiant Švenčionims su Adutiškiu, pasirodė 3 policininkai. Jie pasikalbėjo su Vladu Šiekštele, J. Gudeliu ir iš aikštės išėjo. Pradėjus žaisti Švenčionėlių ir Daugėlišio sportininkams, rungtynės buvo nutrauktos. Atvyko keli kriminalinės policijos ir saugumo pareigūnai su dviem policininkais. Atvykusieji ieškojo J. Gudelio, bet jo aikštėje nebebuvo. Tuomet aikštėje esantiems žaidėjams ir žiūrovams buvo pranešta, kad aikštė esanti buvusios „Ryto“ draugijos nuosavybė ir kad joje vyksta nelegalus susirinkimas, o apskrities viršininkui apie tai niekas nepranešęs. Todėl jie esą priversti šį susirinkimą nutraukti. Po to pradėjo aikštėje buvusius asmenis tikrinti. Pirmiausia patikrina buvusių asmenų dokumentus. Žmonių

dokumentai tikrinti ir gatvėse. Kai tik išgirsdavo ką kalbant lietuviškai, tuoj pareikalaudavo asmens dokumentų. Kas neturėdavo dokumentų, buvo varomi į policiją, kur rašydavo protokolus. Kai kurių asmenų dokumentus tikrindavo po kelis kartus. Kadangi buvo sekmadienis, rungtynes stebėjo keli šimtai žiūrovų. (*Aidas*, 1938, rugsėjo 2, nr. 36, p. 3)

28 d., **Vaitakiemis** (Seivų vls., Suvalkų aps.). Tą dieną Vaitakiemio jaunimas norėjo surengti viešą vakarą, buvo pasiruošę vaidinti komediją „Tik stikliuką“. Vakarą neįvyko, nes negautas apskrities viršininko leidimas. (*VŽ*, rugsėjo 23, nr. 45, p. 3)

28 d., **Vosiūnai** (Tverečiaus vls., Švenčionių aps.). Įvyko „Kultūros“ draugijos Vosiūnų skyriaus steigiamasis susirinkimas. Įsirašė daugiau negu 20 narių. Išrinkta skyriaus valdyba: pirmininkas – Leonas Šaltis, vicepirmininkas – Povilas Povilėnas, sekretorius – Benediktas Volodzka, išdininkas – Povilas Smilginis, knygyninkas – Zenonas Šaltis. Skyriaus nariai norėjo turėti skaityklą. Liko laukti valdžios malonės, ar leis skyriui veikti. (*VŽ*, 1938, rugsėjo 2, nr. 41, p. 3)

29 d., **Gervėčiai** (Vilniaus–Trakų aps.). Gervėčių parapiją vizitavo Vilniaus arkivyskupas R. Jalbžykovskis. Jis atvažiavo automobiliu. Kartu su juo važiavo kancleris Adomas Savickis ir katalikų akcijos vadas kun. Romualdas Svirkovskis. Arkivyskupui pasitikti buvo pastatyti dveji vartai: lenkų ir lietuvių. Lietuvių vartai buvo pastatyti Miciūnų kaime. Prie tų vartų arkivyskupą žmonės pasitiko giedodami „Marija, Marija...“. Lietuvių atstovas pasveikino arkivyskupą, pabrėžė lietuvių prisirišimą prie bažnyčios ir išreiškė pageidavimus dėl lietuvių kalbos teisių Gervėčių bažnyčioje. Bažnyčioje arkivyskupas žmonėms kalbėjo lenkiškai ir lietuviškai. Po pamaldų šventoriuje arkivyskupas teikė Sutvirtinimo Sakramentą. Bažnyčioje pasakyti pamokslai lietuvių ir lenkų kalbomis.

Sveikindami arkivyskupą, lietuviai prašė, kad į bažnyčią leistų įnešti prieš keletą metų jų įsitaisytą bažnytinę vėliavą, kuri tuo metu buvo Vilniuje, Šv. Mikalojaus bažnyčioje. Arkivyskupo lankymosi proga Gervėčių parapijos Galčiūnų, Miciūnų ir Knystuškių kaimai įteikė jam savo prašymą, kuriame rašoma: *Ganytojo apsilankymo proga mes [...] Galčiūnų, Miciūnų ir Knystuškių kaimų atstovai [...] savo sodžių vardu jaučiame reikalą pranešti Jūsų Ekscelencijai apie kai kuriuos esamus trūkumus dėl tikybos mokymo mokyklose. Štai jie:*

1. 1937/38 mokslo metų pradžioje [...] Galčiūnų kaimo gyventojams prašant [...] Vilniaus–Trakų apskrities mokyklų inspektorius leido (.) vietinėje mokykloje tikybos pamokas dėstyti gimtąja lietuvių kalba. Kadangi mokyklos vedėjas yra stačiatikis, o Gervėčių valsčiaus mokyklų kapelionas lietuviškai nemoka, klebonas pareiškė, jog neturi laiko, tai lietuvių tėvų vaikų tikybos lietuviškai niekas ir nemokė.
2. Miciūnų kaimo gyventojų vaikai lanko Gervėčių mokyklą. Šioje mokykloje lietuviškai tikybos mokytį paskirta mokytoja lietuviškai susikalbėti negali. Pamokų metu su vaikais kalbėdavo nelietuviškai. Užtat daugumas vaikų ne tik pagrindinių tikėjimo tiesų nežino, bet ir poterių nemoka.
3. Knystuškių kaimo lietuviai gyventojai pereiną rudenį prašė švietimo inspektoriaus, kad jų vaikams tikybos pamokos būtų lietuviškos. Inspektorius prašymo nepatenkino. Lietuvių tėvų vaikai ir toliau tikybos tiesų mokomi nelietuviškai. (Aidas, 1938, rugsėjo 9, nr. 38, p. 3; 1938, rugsėjo 20, nr. 41, p. 3)

Iki 31 d., **Šutai** (Pabradės vls., Švenčionių aps.). Šutų kaimo gyventojai iki šiol savo vaikus mokė namuose. Apie tai nustatytais pareiškimais pranešdavo artimiausios valstybinės pradžios mokyklos mokytojas. 1938/1939 mokslo metams artimiausios Danilavos valdinės mokyklos mokytojas tokių deklaracijų nepriėmė. Todėl Šutų kaimo tėvai kreipėsi į apskrities švietimo

inspekciją ir prašė, kad jų vaikai ir tais metais galėtų mokytis namie, nes Danilavos valdinė mokykla buvo per toli ir joje nemokoma lietuviškai. (*Aidas*, 1938, rugsėjo 13, nr. 39, p. 3)

Rugsėjis

1 d., **Vilnius**. Vilniaus miesto teismas nagrinėjo atsakingojo redaktoriaus Liudviko Cicėno bylą. Jis kaltintas išleidęs laikraštį *Viltis*, nepaisydamas Vilniaus miesto viršininko draudimo. 1938 m. balandžio 7 d. Vilniuje pasirodė lietuviško laikraščio *Viltis* 1 numeris. Tą pačią dieną minėtas laikraštis buvo konfiskuotas, kaip nelegaliai išleistas. Jo redaktoriui-leidėjui L. Cicėnui buvo iškelta teismo byla. L. Cicėnas kalto neprisipažino. Jis paaiškino, pranešimą apie ketinimą leisti *Viltį* miesto apskrities viršininko įstaigai pasiuntęs 1938 m. kovo 26 d. Kadangi per 7 dienas iš miesto viršininko įstaigos atsakymo negavęs, balandžio 7 dieną išleidęs pirmąjį *Vilties* numerį. Tam patvirtinti teisiąmojo gynėjas advokatas A. Juknevičius įteikė teismui dokumentus, iš kurių paaiškėjo, kad miesto viršininko sprendimas drausti leisti *Viltį* buvo pasirašytas kovo 26 dieną, bet pašto įstaiga jį L. Cicėnui išsiuntusi tik balandžio 8 dieną. Tai aiškiai rodė voko antspaudo data. Todėl L. Cicėnas buvo išteisintas. (*Aidas*, 1938, rugsėjo 6, nr. 37a, p. 4)

1 d., **Vilnius**. Lietuvių labdarybės draugijos likvidatorius J. Švedas nuo rugsėjo 1 d. atleido iš pareigų tos Draugijos parduotuvės ilgametę tarnautoją Aleksandrą Spėčiuvienę. Jos vieton priimta kitatautė. (*Aidas*, 1938, rugsėjo 6, nr. 37a, p. 4)

2 d., **Nerāvai** (Marcinkonių vls., Gardino aps.). Tą dieną į Druskininkų miesto teismą buvo pašaukti ir ištardyti 8 Neravų kaimo gyventojai, kurie anksčiau pasirašė prašymą dėl silpnos

Adomo Mickevičiaus paminklo maketas pagal Enriko Kunos projektą.

1938 m. paminklo maketas sukaltas iš lentų ir buvo statomas trijose Vilniaus miesto vietose. Matome pastatytą ties Mickevičiaus ir Vilniaus gatvių sankryža (*Mūsų Vilnius*, 1938, nr. 12, viršelis)

sveikatos paleisti už užstatą Kazi Kalpoką. 1938 m. birželio 22 d. Neravų kaimo gyventojų Kazio Kalpoko namuose buvo padaryta krata. Kazys Kalpokas ir jo brolis Jonas Kalpokas buvo suimti. Po kelių dienų Jonas Kalpokas paleistas, o Kazys Kalpokas ir tuo metu tebebuvo kalinamas. Todėl Neravų kaimo gyventojai pasiuntė Gardino apygardos teismui prašymą paleisti silpnos sveikatos Kazi Kalpoką už užstatą. (*Aidas*, 1938, rugsėjo 13, nr. 39, p. 3)

2 d., **Vilnius**. Iš Kauno į Vilnių buvo atvykę du Amerikos lietuviai: lakūnas Povilas Šaltenis ir spaudos darbuotojas, ekonomistas Kazys Vilniškis. Svečiai Vilniuje pabuvo keturias dienas. Jie

- apsilankė *Aido* redakcijoje, Vytauto Didžiojo gimnazijoje, apžiūrėjo įdomesnes Vilniaus vietas. (*Aidas*, 1938, rugsėjo 6, nr. 37a, p. 4)
- Apie 3 d., **Vilnius**. 1938 m. Belgijoje baigęs aukštuosius mokslus, kun. Kazimieras Pukėnas grįžo iš Kauno ir apsigyveno Vilniuje. Jis paskirtas dviejų lietuviškų pradžios mokyklų kapelionu, būtent, valstybinės ir „Kultūros“ draugijos pradžios mokyklos. (*Aidas*, 1938, rugsėjo 16, nr. 40, p. 4)
- 3 d., **Dargužiai** (Valkininkų vls., Vilniaus–Trakų aps.). Rugsėjo 3 d. raštu Vilniaus–Trakų apskrities viršininkas uždraudė veikti įsisteigusiam Dargužių „Kultūros“ skyriui. Toks sprendimas esą priimtas dėl pavojaus viešajam ramumui ir tvarkai. Naujai įsteigto Dargužių „Kultūros“ skyriaus nariai neva anksčiau buvę uždarytųjų Šv. Kazimiero ir Lietuvos ūkio draugijų nariais ir dėl to esama pagrindo manyti, kad jie vykdys tą pačią veiklą, ką darė anksčiau minėtose organizacijose. (*VŽ*, 1938, rugsėjo 9, nr. 42, p. 4)
- 3 d., **Kálviškė** (Tverečiaus vls., Švenčionių aps.). Įvyko „Kultūros“ draugijos Kalviškės skyriaus steigiamasis susirinkimas. Susirinkimą pradėjo Vytautas Lazinka, pirmininkavo Juozas Seliukas, sekretoriavo Alfonsas Dragūnas, Įstatus skaitė ir aiškino Alfonsas Dragūnas. Išrinkta skyriaus valdyba: pirmininkas – Juozas Pundys, vicepirmininkė – Stanislova Lazinkienė, sekretorius – Juozas Seliukas, išdininkas – Alfonsas Dragūnas, knyginkas – Vytautas Lazinka. (*VŽ*, 1938, rugsėjo 9, nr. 42, p. 3)
- Apie 4 d., **Vilnius**. Vilniaus lietuvių labdarybės draugijos valdžios paskirtas likvidatorius J. Švedas nuo šių mokslo metų pradžios išnuomojo šios Draugijos iki tol laikytas amatų dirbtuves jų tuometiniams vedėjams: stalių dirbtuvę – Jonui Uškevičiui, šaltkalvių – Česlovui Karoliui, vyrų drabužių siuvyklą – Kucharevičiui, moterų drabužių siuvyklą – naujai tos siuvyklos vedėjai M. Paukštytei. Batsiuvių dirbtuvė likviduota, nes jai

- neatsirado nuomininko, o jos mokiniai išskirstyti po privačias miesto batsiuvių dirbtuves. (*Aidas*, 1938, rugsėjo 16, nr. 40, p. 4)
- Apie 5 d., **Seinai** (Suvalkų aps.). Seinų lietuvių kooperatyvo vedėjas Juozas Maksimavičius gavo Suvalkų apskrities viršininko pranešimą per 30 dienų atsiųsti viršininko įstaigai savo pilietybės liudijimą. Pranešime pažymima, kad liudijimo nenusiuntus, jis negalėsias toliau eiti kooperatyvo vedėjo pareigų. (*Aidas*, 1938, rugsėjo 30, nr. 44, p. 3)
- Apie 5 d., **Vidiškės** (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.). Pradedant naujus mokslo metus, Vidiškių bažnyčioje vyko pamaldos pradžios mokyklų mokiniams. Išskyrus Ignalinos, susirinko visų mokyklų mokiniai. Kadangi visi vaikai buvo lietuviai, tikėtasi ir lietuviško pamokslo. Tačiau labai apsirikta. Žinomas savo nepalankiu lietuviams nusistatymu vietos klebonas kun. Edmundas Mirauskas susirinkusiems lietuvių vaikams lenkiškai pasakė šovinistinį pamokslą. Tai jau kelintas kun. Mirausko išpuolis prieš lietuvius. Vidiškių parapija yra perdėm lietuviška, iš kunigo laukiama tik religinių patarnavimų, o ne politikavimo. (*VŽ*, 1938, spalio 7, nr. 48, p. 3)
- 5 d., **Vilnius**. Tą dieną vidurinėse ir pradinėse mokyklose prasidėjo mokslo metai. Ta proga Vilniaus mokiniams lietuviams Šv. Mikalojaus bažnyčioje vyko pamaldos. (*Aidas*, 1938, rugsėjo 6, nr. 37a, p. 4)
- Apie 6 d., **Švenčionių** apskritis. Mokslo metų pradžioje visų uždarytų Švenčionių „Ryto“ pradžios mokyklų inventorių, valdiškam kuratoriui (likvidatoriui) leidus, atiduotas naudotis valdiškoms mokykloms. Atrinktas perduoti lenkiškoms mokykloms ir Švenčionių lietuvių gimnazijos inventorių. (*Aidas*, 1938, spalio 6, nr. 46, p. 4)
- 6 d., **Viečiūnai** (Marcinkonių vls., Gardino aps.). Druskininkų policijos nuovadoje buvo ištardytas Viečiūnų kaimo gyventojas Stasys

- Balčius. Policininkus domino, kokį jis nešiojo žmonėms pasirašyti prašymą ir kas jį pasirašė. (*Aidas*, 1938, rugsėjo 20, nr. 41, p. 3)
- Apie 7 d., **Tverėčiaus** valsčius (Švenčionių aps.). Į Tverėčiaus policijos nuovadą buvo iškviestas ir tardytas Danas Vitėnas. Jį kvotė dėl 1938 m. rugpjūčio 28 d. Švenčionyse vykusių draugiškų tinklinio varžybų. (*VŽ*, rugsėjo 23, nr. 45, p. 4)
- Apie 8 d., **Arādnykai** (Berznyko vls., Suvalkų aps.). Nors nuo 1932 metų Aradnykų valdinėje mokykloje buvo panaikintos lietuvių kalbos pamokos, tačiau dar 1937/1938 mokslo metais tikyba dėstyta lietuviškai. Šiais mokslo metais vaikams tikyba aiškinama lenkų kalba, nors mokytojas mokėjo ir lietuviškai. Aradnykuose dviejų aukštų pradžios mokykla pastatyta 1938 metų pavasarį. Mokykla buvo 4 skyrių. Ją lankė apie 100 mokinių iš šių gyvenviečių: Alnų, Aradnykų, Dvarčėnų, Kalviškių, Krasnapolio ir Rakelijos. Apie 70% tos mokyklos vaikų buvo lietuviai. (*Aidas*, 1938, spalio 6, nr. 46, p. 3)
- 8 d., **Dievėniškės** (Ašmenos aps.). Norėdamas savo sūnų leisti į Vilniaus lietuvių gimnaziją, Dieveniškių miestelio gyventojas Pranciškus Biaiga iš valsčiaus valdybos negavo pažymėjimo, kad jis yra lietuvis. Tada jis kreipėsi į apskrities viršininko įstaigą, iš kur gavo šį atsakymą:
- Ašmenos apskrities viršininko įstaiga. Ašmena, 1938 m. rugsėjo 8 d. Ponui Pranciškui Biaigai, gyvenančiam Dieveniškėse, Ašmenos gatvėje (,) nr. 14.*
- Dėl tamtos šių metų liepos mėn. 19 d. prašymo išduoti pažymėjimą, kad Tamsta esi lietuvis, apskrities įstaiga praneša, jog tą prašymą, remiantis Lenkijos Respublikos Prezidento 1928. III. 22 potvarkio apie administracinį veikimą 71 str., nutarta nepatenkinti dėl teisiško pagrindo stokos reikalo išsprendimui, apie kurį kalbama prašyme.*
- Už apskrities viršininką H. Silvestravičius, einąs apskrities viceviršininko pareigas.*

Apskritis viršininko įstaiga, gavusi P. Biaigos skundą dėl tautybės, buvo pareikalavusi jo tautybės pažymos iš Dieveniškų klebono. (*Aidas*, 1938, lapkričio 8, nr. 60, p. 2)

8 d., **Vilnius**. Vilniaus švietimo apygardos kuratorius surengė Vilniaus spaudos atstovų konferenciją, kurioje aptarė tuometinę mokyklų būklę ir kalbėjo apie prasidėjusių mokslo metų sąlygas, uždavinius, planus. Po oficialiosios dalies laikraštininkai buvo pakviesti į kitą salę, kur vaišindamiesi juoda kava, kuratoriui galėjo pateikti klausimų.

Dėl bendrosios lietuvių mokyklų padėties buvo atsakyta, kad šiuo metu yra 7 privačios lietuviškos mokyklos, iš kurių dvi veikia, o likusios yra likviduojamos. Jų vietoj bus steigiamos valstybinės mokyklos. Valstybinių lietuviškų mokyklų 1938/1939 mokslo metais bus per 50. 10 Švenčionių „Ryto“ mokyklų uždaryta dėl lėšų stokos. Mokslo metai baigti valstybės lėšomis. Dėl tų atsakymų lietuvių spaudos atstovai pateikė naujų klausimų. Kaip atrodo lietuvių kalba mokyklose, nes ligi šiol nėra lietuvių kalbos programos ir vadovėlių lietuvių kalba? Kodėl iš valstybinių mokyklų atleista ar perkelta į centrinės vaivadijas per 50 lietuvių mokytojų? Ar numatytose „lietuviškose“ mokyklose dėstomoji kalba bus lietuvių kalba, ar lenkų, ar lietuvių kalba tik kaip dalykas? Ar lietuviams tėvams tautybę ir toliau nustatys valsčiaus viršaitis arba miesto burmistras, kaip tai buvo ligi šiol? Ar deklaracijų dėl tautybės gavimas bus pakeistas, kad nereikėtų tėvui eiti su skundu pėsčiam į Varšuvą, kaip neseniai tai padarė K. Barauskas iš Lazūnų?

Į šiuos klausimus buvo atsakyta. Lietuvių kalbos programos projektas buvęs paruoštas 1932 metais, bet jam nepritarta. Dabar paruoštas naujas projektas ir pasiūstas ministerijai. III klasei vadovėlis jau išspausdintas, o IV klasei – rengiamas. Į numatytą 50-ies „lietuviškų“ mokyklų skaičių įskaičiuojamos

visų trijų tipų mokyklos (dėstomoji lietuvių kalba, dėstomosios lietuvių ir lenkų kalbos ir mokyklos, kur lietuvių kalba dėstoma kaip dalykas). Tautybės liudijimų (deklaracijų klausimą) sprendžia ministerija. Dėl atleistų ir perkeltų mokytojų neatsakyta. Be to, buvo paklausta, ar lietuvių gimnazija Vilniuje turi valstybines teises. Atsakyta, kad neturi.

Prie šios žinutės buvo paskelbta, kad daugiau apie tą konferenciją bus parašyta vėliau. Deja, ir už tas žinias laikraštis *Vilniaus žodis* buvo konfiskuotas. (VŽ, 1938, rugsėjo 9, nr. 42, 43, p. 1)

Apie 9 d., **Pašaminė** (Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.). „Kultūros“ draugijos Pašaminės mokyklą lankė 38 vaikai. Tame kaime veikė ir valdinė mokykla. Joje lietuvių kalbos pamokų nebūdavo. Buvo bandyta įsteigti lenkiškos kaimo jaunimo organizacijos ratelį, tačiau nepavyko surinkti reikiamų 15-os narių. (VŽ, 1938, rugsėjo 30, nr. 46, p. 3)

9 d., **Vilnius**. Konfiskuotas *Vilniaus žodžio* 42 numeris už straipsnį „Mokslą pradėjome“, žinutę „Spaudos konferencija kuratorijoj“ ir už korespondenciją iš Gervėčių. Vietoj konfiskuoto išleistas 43 numeris su baltomis vietomis. (VŽ, 1938, rugsėjo 9, nr. 43, p. 1, 3)

Apie 10 d., **Dievėniškių** valsčius (Ašmenos aps.). Prasidėjus mokslo metams, vietos gyventojų lietuvių kalbos teisės valdinėse mokyklose nenudžiugino.

Dieveniškių 7 skyrių mokyklą lankė Dieveniškių miestelio, Žižmų ir Šaltinių kaimų vaikai. Toje mokykloje dirbo 6 mokytojai. Lietuvių kalba šioje mokykloje nebuvo dėstoma. Praėjusiais mokslo metais žmonės buvo nusiuntę inspektoriui prašymą įvesti ir lietuvių kalbos pamokas, bet lietuvių noras, kad vaikai galėtų pramokti bent gimtąją kalbą skaityti, nebuvo patenkintas. *Maciučių* mokyklos mokytojas Juozas Raksimavičius lietuviškai mokėjo. Toje mokykloje lietuvių kalba buvo dėstoma kaip atskiras dalykas.

Milkūnuose dirbęs mokytojas lietuviškai nė nesuprasdavo, aišku, lietuvių kalbos pamokų nebūdavo.

Jurgelionių mokyklos mokytojas lietuviškai nemokėjo, toje mokykloje lietuvių kalba nedėstyta.

Kaziulių mokykloje dirbęs mokytojas lietuviškai nieko nesuprasdavo. Apie lietuvių kalbos pamokas toje mokykloje negalėjo būti nė kalbos.

Poškonių mokykloje dirbo du mokytojai: Boleslovas Ramanauskas ir Teklė Žilytė. Pastaroji buvo baigusi Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnaziją. Ji lietuvių kalbos kaip atskiro dalyko mokė tiek, kiek leido švietimo valdžia.

Pagaujėnuose lietuvių kalbos pamokų nebuvo. Mokytojas lietuviškai nemokėjo.

Stalgonių mokytoja lietuviškai nemokėjo. Toje mokykloje lietuvių kalba nebuvo dėstoma.

Tikybą Dieveniškių vikaras kun. Antanas Zamanas dėstė tiktai lenkiškai šiose mokyklose: Dieveniškių, Jurgelionių, Kaziulių, Maciučių, Milkūnų ir Stalgonių. (*Aidas*, 1938, spalio 4, nr. 45, p. 3)

Apie 10 d., **Šklėriai** (Marcinkonių vls., Gardino aps.). Uždarius tame sodžiuje „Ryto“ draugijos mokyklą, buvo įsteigta valstybinė. Pirmus dvejus metus joje mokytojavo Jadvyga Čenytė-Graževičienė. Jos mokymu tėvai buvo patenkinti. Ji stropiai dėstė ir lietuvių kalbą. Jau antri metai, kai Šklėriuose mokytojavo V. Sobieskis. Jis lietuviškai suprasdavo, bet kalbėti negalėjo. Pernai jis tikybą dėstė lenkiškai, o vaikai atsakinėdavo lietuviškai. Šiomet mokytojas jau reikalavo tikybą atsakinėti lenkų kalba, taip pat liepė įsigyti ir lenkiškus tikybos vadovėlius. Lietuvių kalbos pamokos dažniausia būdavo trumpos. (*Aidas*, 1938, rugsėjo 30, nr. 44, p. 3)

10 d., **Palūšė** (Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.). Tą dieną į Palūšę atvyko Kaltanėnų valsčiaus viršaitis. Jis su vietos valstybinės

pradžios mokyklos vedėju apžiūrėjo buvusios „Ryto“ draugijos mokyklos, vėliau – skaityklos namą, suskaičiavo jo duris, langus. Viską surašė ir užėjo pas kleboną, kuriam parodė raštą, kad uždarytos Švenčionių „Ryto“ draugijos kuratorius tą namą yra išnuomavęs vietos pradžios mokyklai. Kartu pareikalavo, kad iš to namo išsikeltų vargonininkas ir kad būtų iškraustyti kiti daiktai. Klebonas taip pat parodė raštą, kad jis tą namą yra gavęs katalikų akcijos reikalams. Švenčionių „Rytas“ atidavęs namą vietos žmonių reikalams todėl, kad prie jo statymo yra prisidėjusi visa parapija. Tuomet viršaitis pareikalavo visa tai išdėstyti raštu, ką klebonas ir padarė. Vaitas ir mokytojas, pasiėmę raštą, išėjo. Kitą dieną kun. Petras Prunskis apie tai raštu pranešė arkivyskupui.

Didžiojo karo metu Palūšės miestelyje įsisteigusi lietuvių pradžios mokykla neturėjo tinkamų patalpų. Tiktai 1929 m. Švenčionių „Ryto“ švietimo draugijos rūpesčiu buvo pastatytas Palūšėje namas, į kurį buvo perkelta lietuvių mokykla. Švietimo valdžios sprendimu 1932 m. Palūšės lietuvių pradžios mokykla buvo uždaryta. Namas liko tuščias. Kitais, 1933 metais, tame pačiame name pradėjo veikti Švenčionių „Ryto“ lietuviškoji skaitykla ir apsigyveno jos vedėjas Palūšės vargonininkas. 1936 m. ir skaitykla buvo uždaryta. Tuomet „Ryto“ valdyba namą atidavė Palūšės klebono kun. P. Prunskio žinion naudotis katalikų akcijos reikalams. Nuo to laiko iki šiol tame name būdavo Eucharistijos karžygių susirinkimai, bažnytinio choro repeticijos ir gyveno vargonininkas. (*Aidas*, 1938, rugsėjo 23, nr. 42, p. 3)

Apie 11 d., **Pavaiponė** (Andrejavo vls., Suvalkų aps.). 1938/1939 mokslo metų pradžioje Pavaiponėje pradėjo veikti naujai įsteigta valdinė pradžios mokykla. Jos mokytojas lietuviškai visai nemokėjo. Šią mokyklą lankė apie 50 vaikų iš šių kaimų: Budzisko, Eglinės, Pavaiponės, Soželkų ir Vaiponios. Lietuvių vaikai

sudarė 90 nuošimčių. Rugsėjo pradžioje vaikų tėvai nusiuntė mokyklų inspektoriui prašymą paskirti kitą, lietuviškai mokantį mokytoją, kuris galėtų toje mokykloje įvesti ir lietuvių kalbos pamokas. (*Aidas*, 1938, spalio 18, nr. 51, p. 3)

11 d., **Gervėčiai** (Vilniaus–Trakų aps.). Gervėčių parapijos lietuviai nekantriai laukė atsakymo į per arkivyskupo vizitaciją įteiktą prašymą dėl pamaldų tvarkos bažnyčioje ir dėl lietuvių vėliavos, domino ir bažnytinio komiteto likimas. Rugsėjo 11 d. trys lietuvių atstovai: Vaclovas Laurinavičius iš Gėlių, Juozas Valeika iš Gervėčių ir Liudvikas Mocka iš Mockų nuėjo pas kleboną. Jie norėjo išgirsti, ką klebonas, būdamas Vilniuje pas arkivyskupą, sužinojo Gervėčių lietuvių reikalu. Jiems buvo atsakyta, kad pas arkivyskupą tuo reikalu nieko nesužinojęs. Todėl kitą sekmadienį Gervėčių parapijos lietuviai vėl pasiuntė pas kleboną tris atstovus: Vladą Augulį iš Rimdžiūnų, Vaclovą Laurinavičių iš Gėlių ir Joną Kucką iš Knystuškių. Jiems klebonas kun. Stanislovas Chodyka pareiškė, kad dėl seniau lietuvių pirktos vėliavos arkivyskupas nieko aiškaus nepasakė. Klebono manymu, jeigu lietuviai, pamiršę seną vėliavą, išigytytą kitą, pavyzdžiui, Kristaus Karžygių vėliavą, arkivyskupas greičiausiai leistų tokią vėliavą įnešti į bažnyčią ir ten ją palikti. Dėl pamaldų klebonas ragino nė neužsiminti, nes arkivyskupas vis tiek daugiau lietuviams jų neduosias. Bažnytinį komitetą, kurio daugumą sudarė lietuviai, išskyrus vieną, Vaclovą Laurinavičių iš Gėlių, arkivyskupas patvirtinęs. Vaclovas Laurinavičius esąs per jaunas, nes jam tik 22 metai. Šio jaunuolio amžius buvo tik pretekstas. Iš visų komiteto narių jis aktyviausiai gynė lietuvių teises. (*VŽ*, rugsėjo 23, nr. 45, p. 3)

12 d., **Lazūnai** (Lugamėnų vls., Valažino aps.). To kaimo gyventojas Konstantinas Barauskas, norėdamas savo sūnų leisti mokytis Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijoje ir besirūpindamas gauti

pažymą, kad jo vaikai – lietuviai, 1938 m. rugpjūtį pėsčias nuėjo į Varšuvą kreiptis į Ministrą Pirmininką. Toje įstaigoje sužinojo, kad jo prašymas esąs persiustas į Naugardo vaivadijos įstaigą, kuriai nurodyta deklaraciją išduoti. Nesulaukdamas reikiamo dokumento, rugsėjo 8 d. jis nuvyko į Naugardą. Vaivadijos įstaigoje jam buvo pasakyta, kad prašymas būsiąs išspręstas teigiamai rugsėjo 12 d. Valažino apskrities viršininko įstaigoje. Ten ir pasiūlė kreiptis. Rugsėjo 12 d. Barauskas nuvyko į apskrities viršininko įstaigą. Viršininkas jam paaiškino, neturįs nieko prieš Barausko lietuviybę, bet liudijimo jis išduoti negališ. Esą, jeigu kam reikalinga deklaracija, tai pakaks pačiam parašyti ir tepasirašo (patvirtina) du liudytojai. Deja, tai buvo pasityčiojimas. Kaimų ir miestelių vaikai, stojantys į lietuvišką gimnaziją, privalėjo pateikti valsčių viršaičių patvirtintas pažymas, kad jie ir jų vaikai yra lietuviai. Jokie liudininkų patvirtinti pareiškimai dėl tautybės negaliojo. (*Aidas*, 1938, spalio 8, nr. 47, p. 3)

12 d., **Naujėjei Ramonai** (Andrejavo vls., Suvalkų aps.). To kaimo ūkininko Antano Jesenausko sodybą krėtė slaptoji policija ir Seinų pasienio ruožo viršininkas (iš viso 4 asmenys). Krata buvo ypač nuodugni, net rūkomojo popieriaus lapeliai apžiūrėti. Sakė ieškantys nelegalios spaudos ir rankraščių. Nieko ieškomo nerado. (*VŽ*, rugsėjo 23, nr. 45, p. 3)

Apie 14 d., **Marijampolis** (Rudaminos vls., Vilniaus–Trakų aps.). Šio kaimo gyventojų daugumą sudarė lietuviai. Iki tol vietinėje valdinėje pradžios mokykloje bent dviejuose pirmuose skyriuose būdavo viena kita lietuvių kalbos pamoka per savaitę. Nors pats mokytojas silpnai mokėjo lietuviškai, praėjusiais mokslo metais vis dėlto du kartus per savaitę pamokindavo vaikučius lietuviškai skaityti. Nežinia kieno įsakymu nuo 1938/1939 mokslo metų pradžios lietuvių kalbos pamokų nebeliko. (*Aidas*, 1938, spalio 22, nr. 53, p. 3)

- 14 d., **Meižežeris** (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.). Rugsėjo 14 d. vietos jaunimas norėjo surengti viešą vakarą. Repetavo Juozo Židanavičiaus 3 veiksmų komediją „Moterims neišsimeluosi“ ir L. Tolstojaus 6 veiksmų komediją „Pirmasis degtindarys“. Pastangos nuėjo niekais, nes nepavyko gauti leidimo. (VŽ, 1938, spalio 14, nr. 49, p. 7)
- Apie 14 d., **Vilnius**. Išleistas jaunimui skirtas iliustruotas žurnalas *Jaunimo balsas*. Redaktoriumi ir leidėju pasirašė Liudvikas Kisičius. (*Aidas*, 1938, rugsėjo 20, nr. 41, p. 4)
- Apie 15 d., **Žiūrai** (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.). 1932 m. uždarius Žiūrų „Ryto“ mokyklą, jos vietoje atidaryta valdinė su dėstomąja lietuvių kalba. Pirmasis tos valdinės mokyklos mokytojas buvo Vladas Šėmis. Jis tame kaime mokė iki 1937/1938 mokslo metų pabaigos. Žmonės juo buvo patenkinti, nes jis vaikus mokė lietuviškai. Lenkų kalba buvo dėstoma kaip atskiras dalykas. Šiais mokslo metais mokytojas V. Šėmis paskirtas į Kamorūnus, o jo vietoje dirbo Bernardas Myška. Jis vaikus mokė vien lenkiškai. Tikyba taip pat dėstė tik lenkų kalba. Šią mokyklą lankė Žiūrų, Trakiškių ir Bižų sodžių vaikai. Iš viso mokėsi 37 mokiniai. Pamokos būdavo tik keturias dienas per savaitę. Kitomis dienomis mokytojas išvažiuodavo mokyti į Mančiagirę. (*Aidas*, 1938, gruodžio 8, nr. 73, p. 3)
- 16, 18 d., **Vilnius**. Tą dieną į Vilnių atvyko naujas evangelikų reformatų superintendentas Konstantinas Kurnatovskis ir apie 20 lietuvių evangelikų reformatų su Martynu Yču. Rugsėjo 18 d. evangelikų reformatų bažnyčioje įvyko iškilmingas naujo superintendento prof. K. Kurnatovskio įžengimas į išrinktas pareigas. Tai progai pritaikytas apeigas atliko Lietuvos evangelikų reformatų superintendentas prof. Povilas Jakubėnas. Šiomet mirus Vilniuje evangelikų reformatų superintendantui Jastšembskiui, jo vieton evangelikų-reformatų kolegija išrinko

prof. Konstantiną Kurnatovskį, kuris tuo metu buvo Kelmės evangelikų reformatų parapijos klebonas ir kurį laiką dėstė evangelikų reformatų teologiją Vytauto Didžiojo universitete.

(*Aidas*, 1938, rugsėjo 20, nr. 41, p. 4)

18 d., **Žagariai** (Berznyko vls., Suvalkų aps.). Tarp Žagarių iš Bubelių kaimų sporto mėgėjų įvyko draugiškos tinklinio varžybos. Rezultatu 3 : 0 laimėjo žagariečiai. Tą pačią dieną buvo surengtos šuolių į tolį ir į aukštį varžybos. Sportavo ir tų kaimų merginos. (*Aidas*, 1938, spalio 4, nr. 45, p. 3)

Apie 19 d., **Vilnius**. Vilniaus gyventojas Stasys Špokas, nuo 1910 m. gyvendamas mieste, nuomojo iš magistrato 3 ha daržą. Šiemet magistratas S. Špokui pranešė, kad jis nuomojamą daržą išigytų nuosavybėn arba gražintų magistrato žinion. S. Špokas nutarė nuomojamą sklypą pirkti ir padavė prašymą Vilniaus vaivadijos ištaiagai. Deja, sklypo jam pirkti neleista. S. Špokas, nors ir verslininkas, buvo aktyvus lietuvių visuomenės veikėjas. (*VŽ*, 1938, rugsėjo 23, nr. 45, p. 4)

Iki 20 d., **Galčiūnai** (Gervėčių vls., Vilniaus–Trakų aps.). Valdinėje Galčiūnų mokykloje dėstomoji kalba buvo lenkų. Praėjusiais mokslo metais lietuvių kalbos kaip atskiro dalyko būdavo dvi pamokos per savaitę. Mokytojas lietuviškai suprasdavo, bet kalbėti negalėjo. Todėl jis lietuvių kalbą dėstydamas lenkiškai. Šiais mokslo metais tebebuvo tas pats mokytojas, bet Galčiūnų mokykloje lietuvių kalbos pamokų iki rugsėjo 20 d. dar nebuvo. Tikyba dėstyta lenkiškai. Dar 1937 m. rudenį Galčiūnų kaimo tėvai nusiuntė mokyklų inspektoriui prašymą tikybą dėstyti gimtąja kalba. Inspektorius prašymą patenkino ir apie tai pranešė tėvams raštu. Žmonės apsidžiaugė ir laukė, kada ir kas pradės jų vaikus mokyti tikybos lietuviškai, nes mokytojas stačiatikis. Praslinko visi mokslo metai ir jau atėjo antri, o tikybos lietuviškų pamokų taip ir nesulaukta. Buvo kreiptasi ir į

Gervėčių kleboną Stanislovą Chodyką, bet jis atsakė, neturįs laiko. Tuomet galčiūniečiai tuo reikalu nusiuntė prašymą Vilniaus arkivyskupui. Negavę iš arkivyskupo jokio atsakymo, 1938 m. rugsėjo 29 d. per vizitaciją Gervėčiuose arkivyskupui įteikė tuo pačiu reikalu antrą prašymą ir tebelaukia atsakymo. Galčiūnų mokyklos lietuvių vaikus tikybos lenkiškai mokė Gervėčių vikaras kun. Janas Trochimas. (*Aidas*, 1938, spalio 6, nr. 46, p. 3)

20 d., **Lazūnai** (Lugamėnų vls., Valažino aps.). Lazūnų kaimo gyventojas Konstantinas Barauskas, norėdamas mokytį savo sūnų Vilniuje Vytauto Didžiojo gimnazijoje ir rūpindamasis tam reikalinga deklaracija, 1938 m. rugpjūtį suvaikščiojo į Varšuvą pėsčias. Vidaus reikalų ministerijoje jam tuomet buvo pasakyta, kad jo prašymas esąs persiustas Naugardo vaivadijos įstaigon, kuriai įsakyta deklaraciją išduoti. Nesulaukdamas deklaracijos, 1938 m. rugsėjo 8 d. nuvyko į Naugardą, kur vaivadijos įstaigoje jam pasakyta, kad jo prašymas būsiąs išspręstas teigiamai rugsėjo 12 d. Valažino apskrities viršininko įstaigoje. Rugsėjo 12 d. K. Barauskas nuvyko pas apskrities viršininką. Šis jam paaiškino, kad jis nieko neturįs prieš prašytojo lietuvybę, bet liudijimo išduoti negalįs. Esą, jeigu kam reikalinga deklaracija, tai pakaks pačiam parašyti ir tepasirašo (patvirtina) du liudytojai. Deja, be valsčiaus valdybos ar miesto magistrato patvirtinto tautybės pažymėjimo gimnazija jokio mokinio priimti negalėjo. Todėl 1938 m. rugsėjo 20 d. K. Barauskas vėl nusiuntė Lenkijos Premjerui šį prašymą:

Konstantino Barausko, Lazdūnų kaimo gyventojas, Lugamėnų vls., Valažino apskr., Naugardo vaivadija.

Prašymas

Norėdamas mokytį savo sūnų lietuvių gimnazijoje Vilniuje, dar prieš trejus metus pradėjau rūpintis deklaracija, patvirtinančia mano ir mano sūnaus lietuvių tautybę. Tuomet Lugamėnų valsčiaus ir Valažino

apskrities viršininko įstaigose man buvo atsakyta neigiamai, o iš Naugardo vaivadijos įstaigos negavau jokie atsakymo. Šių metų pavasarį išsiunčiau Jūsų Ekselencijai prašymą ir, nesulaukęs atsakymo, 1938 m. rugpjūčio mėn. antroje pusėje tuo reikalu nuėjau pėsčias net Varšuvon. Padariau apie 400 km. Vidaus reikalų ministerijoje man buvo pasakyta, kad mano prašymas esąs persiustas į Naugardo vaivadijos įstaigą, kur būsiąs išspręstas palankiai.

Šių metų rugsėjo 8 dieną nuvykau Naugardan, kur Tautybių skyriuje mane painformavo, kad viskas būsią padaryta rugsėjo 12 d. Valažino apskrities viršininko įstaigoje. Nurodytą dieną nuvykau į Valažino apskrities viršininko įstaigą. Ponas viršininkas mane painformavo, kad galiu sau būti lietuvis, bet jokių liudijimų apie tautybę jis negalįs duoti. Jeigu kas tokio liudijimo reikalauja, tai pakanka pačiam jį parašyti ir tegul patvirtina du liudytojai arba pristatyti metrikų liudijimą.

Niekuomet nesitikėjau, kad mano prašymas bus tokiu būdu išspręstas. Jis man kainavo daug pastangų ir sveikatos. Keliai, kuriuos perėjau, padarė mane beveik netinkantį darbui. Po tiek rūpesčių jaučiu didelę skriaudą ir nusivylimą.

Taigi, kartu su šiuo prašymu į Jūsų Ekselenciją jungiu [= pridedu] ir savo skundą prieš tuos veikėjus, kurie neprisitaikė prie Jūsų Ekselencijos nurodymo* .

Lazūnai, 1938 m. rugsėjo 20 d. K. Barauskas

(Aidas, 1938, spalio 8, nr. 47, p. 3)

* Konstantinas Barauskas pažymėjimo, kad jo sūnus Stasys yra lietuvis, taip ir negavo. Sūnus buvo viliojamas mokytis Lydos lenkų gimnazijoje, pažadėta net stipendija. Nesutikęs sūnaus leisti į lenkišką gimnaziją, valdžia K. Barauskui visai keršijo: skirdavo baudas neva už netvarkingą kamina, už kai kurių priešgaisrinių priemonių trūkumą, buvo skirta net 100 zl bauda už nepririštą šunį.

- K. Barausko sūnus Stasys buvo įstojęs į Vilniaus Petro Skargos lenkų gimnaziją. Lietuvai atgavus Vilnių perėjo į lietuvių gimnaziją ir ją baigė. Vokiečių okupacijos metais suimtas ir jo likimas nežinomas. (Maceika J. *Lazūnai*, Vilnius, 1998, p. 110–112)
- 21 d., **Gervėčių** valsčius (Vilniaus–Trakų aps.). Į Vilnių atvažiavo Gervėčių parapijos lietuvių atstovai Vaclovas Mileišis ir Julius Jankavičius. Jie lankėsi arkivyskupijos kurijoje ir Vilniaus švietimo apygardos įstaigoje. Gervėčių atstovai prašė arkivyskupo ir švietimo apygardos kuratoriaus, kad jų valsčiuje veikiančiose pradžios mokyklose lietuviams tikyba būtų dėstoma lietuvių kalba. Arkivyskupo prašė žodžiu, o kuratoriui prašymą įteikė raštu. (*Aidas*, 1938, rugsėjo 23, nr. 42, p. 4)
- 21 d., **Krikūnys** (Mielagėnų vls., Švenčionių aps.). Mielagėnų valsčiaus valdyba iš šio kaimo gyventojų Simano Maldžiūno 1938 m. vasarą buvo paėmusi karinį bilietą. Po kiek laiko karinę knygutę gražino, bet jau su pataisyta pavarde *Maldžiūn*. S. Maldžiūnas atsisakė knygelę paimti, nes tai ne jo pavardė. Rugsėjo 21 d. S. Maldžiūnas buvo pašauktas į Švenčionių apskrities viršininko įstaigą, kur išardytas ir už dokumento nepriėmimą nubaustas 50 zlotų bauda arba 2 savaitėmis arešto. Jis aiškino niekam nedavęs sutikimo taisyti jo pavardę ir dabar nesutinkąs. Byla perduota teismui. (*Aidas*, 1938, rugsėjo 30, nr. 44, p. 3)
- Apie 22 d., **Švenčionių** apskritis. Uždarytoji Švenčionių „Ryto“ draugija turėjo savo kilnojamąjį ir nekilnojamąjį turtą. Sužinota, kad vietoj uždarytų „Ryto“ pradžios mokyklų visur įsteigtos valstybinės mokyklos. „Ryto“ mokyklų inventorių perduotas naudotis valstybinėms mokykloms. Be to, Reškutėnuose ne tik mokyklos inventorių, bet ir „Ryto“ namai atiduoti naudotis valdžios mokyklai. (VŽ, 1938, rugsėjo 30, nr. 46, p. 4)
- 23 d., **Švenčionys**. Rugpjūčio 28 d. Švenčionių apylinkės lietuvių jaunimas buvo susirinkęs Švenčionyse draugiškai pažaišti tinklinį.

Reškutėnų (Kaltanėnų vls.) bažnyčios choras ir orkestras 1938 metais

(Švenčionių Nalšios muziejus, inv. nr. F-4949)

Vietos policija žaidimą nutraukė, jaunimą išvaikė. Tuo reikalu rugsėjo 23 d. Švenčionių slaptoji policiją ištardė ir surašė protokolus gydytojui Stasiui Bieliniui, mokytojams: Vladui Šiekštelei, Vladui Maminskui ir Mykolui Gudėnui. (VŽ, 1938, rugsėjo 30, nr. 46, p. 4)

24 d. ir vėliau, **Dargūžiai** (Valkininkų vls., Vilniaus-Trakų aps.). Rugsėjo 24 d. naktį atvykę Valkininkų ruožo pasienio kareiviai ir iš Vilniaus keturi policijos valdininkai, dar ir Valkininkų policininkas tame kaime krėtė Feliksą Jankauską, studentą Motiejų Uždavinį ir Vytauto Didžiojo gimnazijos abiturientą Stasį Saulėną. Sakė ieškantys kontrabandos keliu atgabentos nelegalios lietuviškos literatūros. Pas studentą M. Uždavinį ir abiturientą S. Saulėną lietuviškos spaudos nerado. Felikso Jankausko sodyboje rado keletą lietuviškų knygų ir laikraščių. Spaudą konfiskavo ir suėmė tris jo sūnus: Augustą, Vladą ir Stasį su

- žmona. Suimtieji susodinti į automobilį ir nuvežti į Vilnių, iš kur per savaitę nepaleisti. (*Aidas*, 1938, rugsėjo 30, nr. 44, p. 3)
- 25 d., **Vilnius**. Vytauto Didžiojo gimnazijos salėje vaidinta S. Čiurlionienės-Kymantaitės komedija „Pinigėliai“. Režisierius – Jonas Astaška. (*Aidas*, 1938, rugsėjo 30, nr. 44, p. 4)
- 26 d., **Šlėnakiemis** (Seivų vls., Suvalkų aps.). Rugsėjo 26 d. vietos jaunimas buvo surengęs iškylą prie ežero, kur su Klevų ir Punsko jaunimu žaidė draugiškas tinklinio varžybas. Nugalėjo Klevų tinklinio mėgėjai. Tuo laiku Klevų kaimo jaunimas buvo ypač veiklus. (*Aidas*, 1938, spalio 18, nr. 51, p. 3)
- Apie 28 d., **Lýnežeris** (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.). Suimta tame sodžiuje gyvenusi buvusi „Ryto“ draugijos skaityklos vedėja Leokadija Šimkutė-Paškauskienė. (*Aidas*, 1938, spalio 11, nr. 48, p. 3)
- 28 d., **Čižiūnai** (Valkininkų vls., Vilniaus–Trakų aps.). Tos dienos rytą į sodžių atėjęs Valkininkų policininkas ir pasienio kareiviai S. Kazlauskienės bute padarė kratą. Rado ir paėmė keletą knygų, laiškų, fotografijų, foto aparatą. Suėmė ir išsivežė Leoną Kazlauską. Dar suėmė Bolių Kazlauską ir Praną Versecką, bet juos tą pačią dieną paleido. Leonas Kazlauskas liko areštuotas. (*Aidas*, 1938, spalio 15, nr. 50, p. 3)
- Apie 29 d., **Švenčionys**. Uždarytoje Švenčionių lietuvių gimnazijoje lankėsi kuratoriaus sekretorius ir miesto burmistro pavaduotojas. Jie atskyrė visus geresnius gimnazijos suolus, krėslus ir kitus baldus, kuriuos netrukus ketino pervežti į valdiškas miesto mokyklas. (*Aidas*, 1938, spalio 6, nr. 46, p. 4)
- Iki 30 d., **Švenčionys**. Lietuviškiausiam apskrities centre Švenčionyse, valdžios įstaigose, išskyrus teisimą, nebuvo galima lietuviškai susikalbėti. 1938 m. rugsėjį į Švenčionių ligoninę iš kaimo buvo atvežtas ikimokyklinio amžiaus vaikas, kuriam padaryta operacija. Ligoninės gydytojai ir pagalbiniai darbuotojai

su vaikučiu negalėjo susikalbėti: vaikas nieko nesuprato lenkiškai, o tarp gydytojų ir kitų ligoninės darbuotojų nė vienas nieko nesuprato lietuviškai. (*Aidas*, 1938, spalio 22, nr. 53, p. 3)

- 30 d., **Vilnius**. Konfiskuotas *Vilniaus žodžio* 46 numeris už straipsnius „Taika gelbėjama silpnųjų tautų sąskaiton“, „Tik ištisai spręstinas klausimas“ ir už straipsnio „Kultūrinis kaimo veikimas“ dalį. Vietoj konfiskuoto išleistas 47 numeris be uždraustų straipsnių. Tos vietos paliktos tuščios. (*Aidas*, 1938, spalio 4, nr. 45, p. 4)

Spalis

Apie 1 d., **Latežeris** (Pariečės vls., Gardino aps.). 1934 m. valdžiai uždarius „Ryto“ draugijos mokyklą, tėvai savo vaikus mokė namie. 1938 m. rudenį Latežeryje atidaryta lenkų draugijos „Maciežos“ mokykla. Paskirta mokytoja lietuviškai visiškai nemokėjo. (*Aidas*, 1938, spalio 15, nr. 50, p. 3)

Apie 1 d., **Meižežeris** (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.). Apskrities viršininkas uždraudė veikti „Kultūros“ draugijos Mergežerio skyriui. Teigiama, kad steigiamo skyriaus nariai anksčiau priklausė Šv. Kazimiero ir Lietuvių ūkio draugijoms. Todėl jie galėtų tęsti tą pačią veiklą, dėl kurios minėtos draugijos buvo uždarytos. O Lietuvių ūkio draugijos skyriaus Mergežeryje niekada nebuvo. (*VŽ*, 1938, spalio 14, nr. 49, p. 8)

1 d., **Jakėliai, Vosiūnai** (Tverėčiaus vls., Švenčionių aps.). Tos dienos atskirais raštais Švenčionių apskrities viršininkas uždraudė veikti „Kultūros“ draugijos skyriams Jakeliuose ir Vosiūnuose. Nurodyta, kad tų skyrių veikla galėtų grėsti viešajai tvarkai bei saugumui. Tų „Kultūros“ draugijos skyrių nariai, esą, anksčiau priklausė Šv. Kazimiero draugijai ir galėtų tęsti tą pačią veiklą,

- kurią vykdė anksčiau uždarytoje draugijoje. (VŽ, 1938, spalio 14, nr. 49, p. 8)
- 1 d., **Vilnius**. Išėjo vienkartinis leidinys iliustruotas žurnalas *Jaunimo ateitis*. Redaktorius – Antanas Pangonis. (*Aidas*, 1938, spalio 4, nr. 45, p. 4)
- 1 d., **Vilnius**. Pavakariu, kai buvo gauta žinia dėl Lenkijos reikavimo dalies Čekoslovakijos, Mickevičiaus ir Vilniaus gatvėmis pravažiavo sunkvežimis su keliolika jaunuolių, kurie garsiai šaukė: „Precz z Beneszem! Marsz na Kowno!“ („Šalin Beneš! Marš į Kauną!“. Tikėtina, kad „manifestacijos“ organizatoriai pamiršo paaiškinti savo šaukliams, kas tas Benešas ir kad ultimatas siųstas ne Lietuvai, o Čekoslovakijai. (*Lietuvos aidas*, 1938, spalio 5, nr. 449, p. 3)
- 2 d., **Juodagalviai** (Mielagėnų vls., Švenčionių aps.). To sodžiaus jaunimas buvo pasiryžęs spalio 2 d. surengti viešą lietuvišką vakarą. Švenčionių apskrities viršininkui prašymas buvo įteiktas Mielagėnų parapijos bažnytinio komiteto vardu. Ruošiasi vaidinti Stasio Žemaičio [Henriko Prialgausko] dramą „Kruvini briliantai“. Jau buvo išmokti vaidmenys, tačiau vakaras neįvyko. Apskrities viršininkas nedavė leidimo. (*Aidas*, 1938, spalio 8, nr. 47, p. 3)
- 2 d., **Žižmai** (Dieveniškių vls., Ašmenos aps.). Šiame kaime pas Praną Barcį paklausti radijo buvo susirinkę keliolika žmonių. Be kalbų iš Varšuvos, buvo paprašyta pasiklausti ir muzikos iš Kauno. Grojant muzikai, į tą pirkią įėjo Dieveniškių policijos nuovados viršininkas su pavaldiniu. Viršininkas įsakė radijo aparatą išjungti, surašė visus buvusius žmones ir pasakė, kad kitą kartą užklupęs tiek žmonių, atimsiąs radijo aparatą. (*Aidas*, 1938, spalio 11, nr. 48, p. 3)
- 4 d., **Švenčionys**. Nors „Šviesos“ draugijos steigėjai nebuvo gavę jokio atsakymo, bet lenkų spaudoje jau rugpjūčio mėnesį buvo

rašyta, kad Vilniaus vaivada Švenčionių lietuviams švietimo ir kultūros draugijos „Šviesa“ steigti neleido. Spalio 6 d. Draugijos steigėjai gavo iš Vilniaus vaivados raštą, rašytą tų metų spalio 4 dieną, kuriame pranešama, kad steigėjų prašymas pavirtinti Draugiją išspręstas neigiamai. „Šviesos“ draugijos neleidžiama steigti, nes ji gresianti viešajam saugumui ir jos beveik visi steigėjai yra buvę uždarytų draugijų vadovai arba nariai. Dėl to nesą jokio tikrumo, kad jų veikimas steigiamoje Draugijoje būsiąs nepavojingas viešajam saugumui. Tačiau nė vienas iš steigėjų už jokią priešvalstybinį veikimą ar šiaip kokią nors prasikaltimą nebuvo baustas. Dėl šio sprendimo leista per Vilniaus vaivadiją kreiptis į Vidaus reikalų ministeriją. (*Aidas*, 1938, spalio 11, nr. 48, p. 4)

4 d., **Vilnius**. Nuo spalio 4 d. laikraštis *Aidas* pradėtas leisti tris kartus per savaitę.

Iki 5 d., **Ródūnios** valsčius (Lydos aps.). 1938 m. liepą to valsčiaus lietuviškų kaimų gyventojai pasirašė prašymus, kurie buvo pasiųsti Ministrui pirmininkui ir Vidaus reikalų ministrui. Panašius prašymus nusiuntė šie kaimai: Dubiniai, Kargaudai, Klaišiai, Pavalakė, Padityvs, Pelesa, Piliakalnis, Piliūnai, Senieji Druskininkai, Sklodonys, Vigonys ir kiti. Šių kaimų lietuviai gyventojai, remdamiesi Lenkijos valstybės konstitucijos garantuotomis teisėmis, prašė šių laisvių: 1) leisti steigti naujas lietuvių draugijas ir leisti veikti uždarytoms lietuvių draugijoms, 2) palengvinti žemės pirkimo sąlygas, 3) priimti lietuvius dirbti valstybinėse įstaigose ir kita. Rudenį Rodūnios valsčiaus pareigūnai ėmė stropiai tirti, kas tuos prašymus rašė, kas juos nešiojo pasirašyti, kas tuose prašymuose buvo rašoma ir kita. (*Aidas*, 1938, spalio 8, nr. 47, p. 3)

5 d., **Poviliónys** (Žirmūnų vls., Lydos aps.). Spalio mėnesio pirmomis dienomis Žirmūnų valsčiaus kaimuose lankėsi valdžios

pareigūnas ir rinko žinias apie vidurinį bei aukštesnįjį mokslą einantį jaunimą. Kaimuose reikalavo žmonių atsakyti į šiuos klausimus: 1. Kas, kur ir kokioj mokykloj mokosi? 2. Kokia besimokančiojo jaunimo tėvų tautybė ir materialinė padėtis? 3. Kokius prenumeruoja ir skaito laikraščius? 4. Ar jų gyvenamose vietose yra kokių organizacijų? 5. Kas turi radijo aparatus? Spalio 5 d. tas pats valdininkas buvo Povilionių vieniemyje. Čia jis buvo paklaustas, kokiam tikslui renkamos tokios žinias. Pareigūnas teigė, gavęs Švietimo ministerijos įsakymą ištirti Žirmūnų valsčiaus ribose gyvenančių žmonių išsilavinimo lygį. (*Aidas*, 1938, spalio 18, nr. 51, p. 3)

Apie 6 d., **Eišiškės**. Eišiškių vikaras lietuvis kun. Stanislovas Vailiukevičius paskirtas klebonu į baltarusišką Batorino parapiją Vileikos apskrityje, toli nuo lietuvių bendruomenių. (*Aidas*, 1938, spalio 11, nr. 48, p. 4)

Apie 6 d., **Vilnius**. Buvęs uždarytojo savaitinio jaunimo laikraščio *Jaunimo draugas* redaktorius Augustinas Burokas buvo įteikęs Vilniaus miesto viršininkui pareiškimą, kad jis ketinąs leisti savaitinį Vilniaus krašto lietuvių jaunimui skirtą laikraštį *Jaunimo kelias*. Spalio pradžioje A. Burokas gavo miesto viršininko atsakymą, kuriuo pranešama, kad jam *Jaunimo kelio* leisti draudžiama. Esą, kažkas kitas panašaus pavadinimo ir pobūdžio laikraštį pasiryžęs leisti anksčiau. Toks sprendimas apskūstas Vilniaus vaivados įstaigai. (*Aidas*, 1938, spalio 11, nr. 48, p. 4)

Apie 7 d., **Švenčionys**. Kadangi Švenčionyse lietuviško knygyno nebuvo, neseniai to miesto lenkų knygynas parsigabeno lietuviškų leidinių. Žmonės juos pradėjo pirkti. Į kovą su lietuviškomis knygomis išitraukė valdinių pradžios mokyklų mokytojai. Pavyzdžiui, Mėžionėlių pradžios mokyklos mokytojas V. Puško grasino lenkiško knygyno darbuotojui ir reikalavo

- daugiau lietuviškomis knygomis nebeprekiuoti. (VŽ, 1938, spalio 14, nr. 49, p. 8)
- 7 d., **Drucminai** (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.). 1938 m. pavasarį Paažuolės ir Drucminų kaimų jaunimas bendromis jėgomis rengė viešą lietuvišką vakarą. Leidimo vakarui prašė keletą kartų, bet negavo. Vėliau, po Petrinių, jie vėl buvo pasiryžę savo sumanymą įvykdyti. Besiruošdami viešajam vakarui, vieną sekmadienį padarė generalinę vaidinimo repeticiją, kurios laisvai pasižiūrėti buvo susirinkę nemažai jaunimo. Viešajam vakarui leidimo gauti nepavyko. Praėjus trims mėnesiams nuo generalinės repeticijos, Kaniavos policijos nuovados viršininkas dėl įvykusios repeticijos pradėjo tardymus. Spalio 7 d. jis ištardė Drucminų kaimo gyventoją Joną Badarą ir dar norėjo ištardyti čia gyvenusią studentę Vladą Rusokaite, bet jos nerado. J. Badaras buvo klausinėjamas, kas tą vaidinimo repeticiją rengė, kas joje dalyvavo, ar buvo bilietai ir kita. (*Aidas*, 1938, spalio 15, nr. 50, p. 3)
- 7 d., **Vilnius**. Ilgamečiam savaitraščio *Vilniaus žodis* redaktoriui ir leidėjui Jonui Latviui ilgesniam laikui išvykus į Varšuvą, spalio 7 d. to laikraščio leidėju pasirašė Vincas Žilėnas, o atsakinguoju redaktoriumi – Albertas Krinickas. Išvykdamas J. Latvys norėjo aplankyti artimuosius, gyvenusius Šarkiškių kaime (Valkininkų vls.), tačiau nei iš apskrities, nei iš vaivadijos viršininkų įstaigų leidimo negavo. (*Aidas*, 1938, spalio 11, nr. 48, p. 4; VŽ, 1938, spalio 7, nr. 48, p. 4)
- 8 d., **Gėliūnai** (Gervėčių vls., Vilniaus–Trakų aps.). Tos dienos raštu Vilniaus vaivada patvirtino Vilniaus–Trakų apskrities viršininko draudimą steigti „Kultūros“ draugijos skyrių Gėliūnuose. Draudimo pretekstas ganėtinai keistas: apie skyriaus įsisteigimą apskrities viršininkui pranešė „Kultūros“ draugijos valdyba, o ne pats skyrius. (VŽ, 1938, spalio 21, nr. 51, p. 2)

8 d., **Vaičiūliškė** (Andrejavo vls., Suvalkų aps.). Valsčiaus valdybos atstovai šiame kaime rinko valstybės gynimo reikalams pinigų ir grūdus. Iš ūkininkų reikalauja aukoti nuo kiekvieno hektaro žemės po 2 kg rugių arba po 25 skatikus. Tame kaime surinkta apie 150 kg rugių ir apie 80 zlotų. (*Aidas*, 1938, spalio 22, nr. 53, p. 3)

8 d., **Vilnius**. Prano Žižmaro pastangomis spalio 6–10 d. Vilniuje buvo rengiama pirmoji lietuvių sporto šventė. Be mokinių, amatininkų, studentų ir skautų, dviračiais atvyko Mielagėnų, Kabelių, Pošalčių, Kukiškės, Marcinkonių, Daugėlišio, Švenčionių tinklinio komandos ir lengvaatlečiai. Daugelis iki 130 km vyko dviračiais, kai kas pėsti.

Pirmąsias dvi dienas varžybos vyko numatyta tvarka. Trečią, spalio 8 dieną, nenurodęs priežasties, P. Žižmaras sporto šventės dalyviams pateikė kitokią dienos programą, negu buvo numatyta. Varžybos atidėtos iki 15 val. Iki to laiko pasiūlyta lankyti žymesnes Vilniaus vietas. 15 val. P. Žižmaras sportininkus išrikiavo, tarė baigiamąjį žodį ir paskelbė sporto šventę baigta. Jis ragino jaunimą toliau sportuoti ir plačiai skleisti sporto idėją. P. Žižmaras nedrįso paskelbti, kad spalio 7 d. vakare jis buvo saugumo pareigūnų tardytas ir iš jo atimti visi dokumentai, susiję su rengiama sporto švente. Aišku, kad buvo pareikalauta sporto šventę nutraukti. (*Lietuvos aidas*, 1938, spalio 14, nr. 466, p. 1)

9 d., **Kaltanėnai** (Švenčionių aps.). 1937 m. Kaltanėnuose dar klebonaujant visų lietuvių parapijiečių labai gerbiamam dekanui kun. Nikodemui Vaišučiui, Vilniaus arkivyskupo Romualdo Jalbžykovskio įsakymu pakeista pamaldų tvarka. Kaltanėnų parapijos lenkams (lenkiškai kalbančių buvo apie 300) įvestos atsikiros pamaldos. Kiekvieną šventadienį 9 val. lenkams įvestos Mišios, lenkiški giedojimai ir pamokslas lenkų kalba. Netrukus

- kun. N. Vaišutis iš Kaltanėnų buvo iškeltas. Jo vieton atkeltas buvęs Marcinkonių parapijos klebonas kun. Antanas Rūkas. Spalio 9 d. (sekmadienį) Kaltanėnų bažnyčioje pamaldos turėjo būti pagal pernai įvestą tvarką: 9 val. lenkams, 11 val. Suma lietuviams. Deja, tą dieną klebonas kun. A. Rūkas paskelbė, kad arkivyskupo įsakymu pamaldos turinčios būti tiktai lenkiškos. Taip ir buvo. Iš kun. A. Rūko lenkiško pamokslo sužinota, kad tai buvo daroma išreikšti Dievui padėką už Užolžės prijungimą prie Lenkijos. Pamaldų metu už krotelių prie pat didžiojo altoriaus sėdėjo kun. Rūko pasodintas vietos dvarininkas Kopecas ir kiti asmenys. (*Aidas*, 1938, spalio 20, nr. 52, p. 3)
- 9 d., **Naujāsodė** (Krasnavo vls., Suvalkų aps.). Šiame kaime įvyko visos apylinkės lietuvių sportininkų sąskrydis. Susirinkę sportininkai suruošė draugiškas tinklinio rungtynes. Jose dalyvavo Klevų, Punsko, Sankūrų ir Žagarių sporto mėgėjai. Varžybas laimėjo Punsko tinklininkai. Tuo buvo baigtas vasaros sporto sezonas. (*Aidas*, 1938, spalio 29, nr. 56, p. 3)
- 9 d., **Švenčionys**. Neleidus steigti „Šviesos“ draugijos, Švenčionyse kun. Kazimiero Pukėno rūpesčiu įvyko Katalikų akcijos susirinkimas. Pirmininkavo dekanas kun. Juozapas Dubietis. Svarstyta, kaip palaikyti jaunimo tarpe dorovę ir švietimą. Tam reikalui nutarta įsteigti Katalikų jaunimo sąjungos vaikinių ir merginų skyrius. Vyrų skyriaus pirmininku išrinktas Aleksandras Jurkevičius, o merginų skyriaus – Lionė Tunkūnaitė. (*Aidas*, 1938, spalio 15, nr. 50, p. 3)
- Apie 10 d., **Rudniūs** parapija (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.). Rudnios parapijoje buvo 15 kaimų. Veikė 6 valdinės mokyklos: Dalinoje, Kaniavoje, Kašėtose, Lynežeryje, Noškūnuose ir Rudnioje. Nė vienoje iš tų mokyklų nebuvo lietuvių kalbos pamokų. Visose šiose mokyklose ir tikyba buvo dėstoma lenkiškai. Toks tikybės mokymas Rudnios kleboną Aleksandrą Raupelį

- tenkino. Nelengvai gyvenantys suvargę vaikų tėvai nebandė rūpintis, kad jų atžaloms tikyba būtų dėstoma gimtąja kalba. Visoje parapijoje šiek tiek lenkiškai kalbančiųjų buvo Grišoniškėse, Juočiuose, Pakuliškėje ir Ūtelėje. (*Aidas*, 1938, spalio 18, nr. 51, p. 3)
- Apie 10 d., **Vilnius**. *Aido* redakcija gavo pranešimą, kad Vilniaus apygardos teismas neviešame posėdyje patvirtino *Aido* 37 numerio konfiskavimą už straipsnį „Arkivyskupo atsilankymas Gervėčiuose“. *Aido* redaktoriui-leidėjui bus sudaryta byla. (*Aidas*, 1938, spalio 15, nr. 50, p. 4)
- 11 d., **Švenčionių** apskritis. Tą dieną pasirašytais atskirais raštais Vilniaus vaivada uždraudė veikti „Kultūros“ draugijos įsisteigusiems skyriams Kirkučiuose (Mielagėnų vls.) ir Adutiškyje. Skyriai neregistruojami todėl, kad apie jų įsisteigimą valdžiai pranešusi „Kultūros“ draugijos valdyba, o tai turėję padaryti patys skyriai. (VŽ, 1938, spalio 21, nr. 51, p. 2)
- Apie 11–16 d., **Vilnius**. Valdžios paskirtas kuratorius pakeitė Lietuvos labdarybės draugijos vedėjus. Mergaičių amatininkių Birutės bendrabučio vedėja Uršulė Sekmukaitė iš pareigų atleista. Jos vieton priimta Vytauto Didžiojo gimnazijos mokytoja Albina Skrebutėnaitė. Berniukų Kęstučio bendrabučio vedėjas Adomas Cicėnas pats pasitraukė iš pareigų. Į tas pareigas paskirtas mokytojas Juozas Budėnas. Vietoj amatininkų bendrabučio Markučiuose vedėjo Broniaus Leskevičiaus paskirtas mokytojas Petras Burlingis. (*Aidas*, 1938, spalio 18, nr. 51, p. 4)
- 11 d., **Naujasis Daugėliškis** (Švenčionių aps.). Per metinę šventę Daugėlišio bažnyčioje po pamokslo iš sakyklos kun. Kazimieras Pukėnas, atvykęs iš Vilniaus, pranešė žmonėms, kad po pamaldų Naujajame Daugėliškyje įvyks Lietuvos katalikų akcijos skyriaus steigiamasis susirinkimas. Žmonės buvo pasiilgę lietuviškų organizacijų. Todėl parapijos salė, kurioje vyko susirinkimas,

- buvo sausakimša. Kadangi tos organizacijos nariais galėjo būti tik jaunimas, tai vyresnio amžiaus žmonės turėjo iš salės išeiti. Daugumas pagyvenusiųjų dėl to užsigavo. Susirinkimą pradėjo vietos klebonas kun. Petras Budra. Kun. K. Pukėnas paaiškino steigiamos draugijos įstatus. Nariais įsirašė per šimtą jaunuolių. Vaikinų valdybos pirmininku išrinktas Stasys Petkelis, o merginų – Elena Jurevičiūtė. (*Aidas*, 1938, spalio 18, nr. 51, p. 3)
- 12 d., **Švenčionių** apskritis. Tos dienos pranešimais Vilniaus vaivada uždraudė steigti „Kultūros“ draugijos skyrius Radiškėje (Tverėčiaus vls.) ir Pašaminėje (Kaltanėnų vls.). „Kultūros“ draugijos valdybos teiginį, kad skyriai veiks griežtai laikydamiesi Draugijos nuostatų ir negali sudaryti pavojaus viešajam saugumui, vaivada pripažino nepagrįstais. Tam esą prieštaraujantis ankstesnių „Kultūros“ draugijos skyrių uždarinėjimas saugumo sumetimais. Šiems ir visiems kitiems skyriams vaivados sprendimas buvo galutinis ir neskundžiamas. (*VŽ*, 1938, spalio 21, nr. 51, p. 2)
- 14 d., **Vilnius**. Vilniaus miesto viršininko įsakymu konfiskuotas *Aido* 50 numeris. Laikraštis konfiskuotas už straipsnį „Išvados iš čekų nelaimių“, kito straipsnio „Politinė tikyba ar broliška meilė“ ir vienos politinės žinios „Ukraina džiaugiasi Karpatų Ukrainos autonomine vyriausybe“ atskiras dalis. (*Aidas*, 1938, spalio 18, nr. 51, p. 4)
- Apie 15 d., **Vydėniai** (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.). Vilniaus lietuvių katalikų blaivybės draugija 1938 m. vasarą norėjo Vydenių kaime įsteigti savo skyrių. Gavusi to kaimo žmonių prašymą, Draugijos valdyba, vadovaudamasi tos Draugijos įstatais, buvo nusiuntusi Vilniaus–Trakų apskrities viršininkui pranešimą, kad esant reikalingam narių skaičiui, Vydeniuose steigianti skyrių. Po kurio laiko Vilniaus–Trakų apskrities viršininkas raštu atsakė, jog Blaivybės draugijos skyriaus steigimo

fakto nepripažįstas. Draugijos valdyba pasiskundė Vilniaus vaivadijos įstaigai. Iš tos įstaigos gavo pranešimą, kad jos skundas atmestas, Vilniaus–Trakų apskrities viršininko sprendimas patvirtintas. (*Aidas*, 1938, spalio 18, nr. 51, p. 4)

15 d., **Ceikiniai** (Mielagėnų vls., Švenčionių aps.). Nežinia koku būdu vietos dvarininkas Antanas Brinka į savo dvaro ipoteką įrašė ir bažnyčią, kapines, kleboniją, jos visus trobesius ir žemės sklypą, kuriuo visą laiką naudojosi Ceikinių kunigai. 1937 m. gruodžio 16 d. visas Ceikinių dvaras už skolas buvo parduotas iš varžytinių. Pagaliau skolintojai varžytinių būdu norėjo parduoti ir parapijos nuosavybę. 1938 m. spalio 15 d. į Ceikinius iš Švenčionių atvažiavo antstolis. Jis aprašė bažnyčią, kleboniją, kitus trobesius ir kapines. Visą aprašytą parapijos turtą įvertino daugiau negu 8 tūkstančių zlotų. Antstolis pareiškė, kad parapijiečiai bažnyčią ir visą jos nekilnojamąjį turtą turėsią išpirkti, nes kitos išeities nesą. Ceikinių parapija buvo maža, žmonės gyveno skurdžiai. Todėl iš varžytinių bažnyčios su visu nekilnojamuoju turtu išpirkti negalėjo. (*Aidas*, 1938, spalio 22, nr. 53, p. 3)

15, 16 d., **Valkiniškai** (Vilniaus–Trakų aps.). Lietuvių meno ir literatūros draugijos valdyba prašė Vilniaus–Trakų apskrities viršininko leisti surengti Valkininkuose du vakarus: spalio 15 d. norėta suvaidinti Gogolio komediją „Piršlybos“, o spalio 16 d. – S. Čiurlionienės-Kymantaitės komediją „Pinigėliai“. Apskrities viršininkas leidimo vaidinti Valkininkuose nedavė. (*Aidas*, 1938, spalio 25, nr. 54, p. 4)

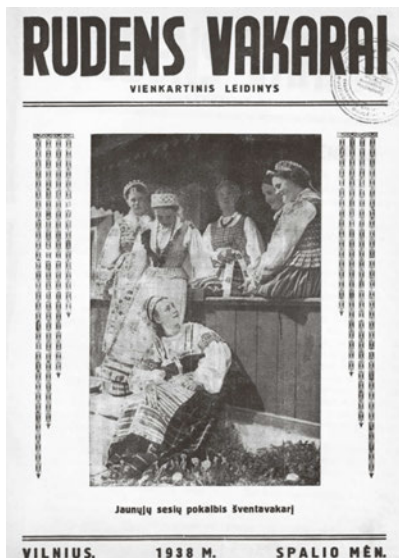
15 d., **Vilnius**. Konfiskuotas vienkartinis jaunimui skirtas laikraštis *Rudens vakarai*. Policininkui paimant išspausdintą ir susegtą žurnalą, konfiskavimo priežastis nebuvo nurodyta. Tikrai kitą dieną jo redaktorius ir leidėjas Antanas Atroška iš miesto viršininko įstaigos sužinojo, kad *Rudens vakarai* konfiskuoti už visumą. (*Aidas*, 1938, spalio 20, nr. 52, p. 4)

15 d., **Vilnius**. Lietuviai amatininkai Lietuvių studentų sąjungos salėje norėjo surengti viešą pasilinksminimo pramogą, kurioje buvo numatyti tik šokiai ir žaidimai. Vilniaus miesto viršininko įstaigai nusiųstas prašymas. Miesto valdžia renginį uždraudė. (*Aidas*, 1938, spalio 18, nr. 51, p. 4)

15 d., **Vilnius**. Atvykęs į Vilniaus „Kultūros“ draugijos dr. Jono Basanavičiaus pradinę mokyklą švietimo inspektorius klausėsi pamokų. Po to jis mokyklos vedėjai Paulinai Tamulevičiūtei-Ancevičienei pareiškė, kad netrukus mokyklos statutas bus pakeistas: mokykla vietoj 6 liks 4 skyrių (VŽ, 1938, spalio 21, nr. 51, p. 8)

Apie 16 d., **Vilnius**. Norima galutinai sutvarkyti Vilniaus Bernardinų sodą. Pašalinti buvę parodos paviljonai. Netrukus ir vasaros teatrą numatyta nugriauti. Dar rengiamasi nugriauti paskutinį sodo pastatą – restoraną. (*Aidas*, 1938, spalio 20, nr. 52, p. 4)

16 d., **Senieji Ramonai** (Andrejavo vls., Suvalkų aps.). Nebelikus jokių lietuviškų draugijų, ilgais rudens vakarais, ypač šventadieniais jaunuoliai, neturėdami ką veikti, eidavo pas kaimynus pasikalbėti. Spalio 16 d. vakare pas ūkininką J. Višniauską buvo susirinkę keli jaunuoliai pasikalbėti. Tuoj atsibeldė pasienio kareiviai su puskarininkiu. Jie suėmė ir išsivarė į pasienio būstinę šiuos jaunuolius: A. ir L. Kalesinskus, J. Balevičių, A. Krasnademskį ir J. Lipską. Ten jie išlaikyti visą naktį. Visiems surašyti

Konfiskuoto vienkartinio žurnalo
jaunimui viršelis

- protokolai dėl vaikščiojimo draudžiamu laiku ir už nelegalų susirinkimą. (*Aidas*, 1938, spalio 29, nr. 56, p. 3)
- 16 d., **Varėnà** (Vilniaus–Trakų aps.). Tą dieną Varėnoje iškilmingai pašventinta nauja 7 skyrių pradinė mokykla. Varėnos valdinėje mokykloje lietuvių kalbos pamokų nebūdavo. (*Aidas*, 1938, lapkričio 3, nr. 58, p. 3)
- 16 d., **Vilnius**. Vilniaus lietuvių studentų sąjungos narių susirinkime buvo perskaitytas Broniaus Uzielos referatas „Tautinė popiežiaus politika“. Taip pat aptartos šios organizacijos aktualijos. (LB, 1939, nr. 10, p. 38–39)
- 16 d., **Vilnius**. Šv. Mikalojaus parapijos salėje įvyko Lietuvių katalikų blaivybės draugijos narių susirinkimas. Jį pradėjo Draugijos pirmininkas kun. Kristupas Čibiras. Programoje buvo paskaita, deklamacijos ir monologas. Paskaitą „Šimtas metų blaivybės sąjūdžiui“ skaitė Silvestras Urbonavičius. Jis kalbėjo apie prieš šimtą metų Airijoje kilusį blaivininkų ir abstinentų judėjimą, kurio įkvėpėju ir vadovu buvo airis vienuolis kapucinas Matas Teobaldas. Blaivybei parinktas eiles deklamavo studentė Vlada Pilypavičiūtė ir amatininkas Stukėnas. Girtuoklio monologą pasakė amatininkas Semėnas. (*Aidas*, 1938, spalio 18, nr. 51, p. 4)
- Iki 17 d., **Vilnius**. Vilniaus lietuvių choras „Varpas“ dar 1937 m. rugpjūčio pradžioje gavo valdžios leidimą išvykti koncertuoti į Lietuvos valstybę. Tačiau iškelta sąlyga, kad choro dalyviai leidimus išsirūpintų kiekvienas atskirai. Jų dauguma asmeniškai tuo reikalu ir įteikė prašymus. Deja, iki spalio 17 d. dar nė vienas choristas leidimo nebuvo gavęs.
- Dar nesulaukta leidimo ir lietuvių ūkininkų ekskursijai į Lietuvos Respubliką. Tai ekskursijai ir bendras leidimas negautas. (*Aidas*, 1938, spalio 20, nr. 52, p. 4)
- 17 d., **Váršuva**. Lenkijos telegramų agentūra PAT užsienio telegramų agentūroms išsiuntinėjo šitokį pranešimą: *Ryšium su paskutiniais*

priešlenkiškais incidentais [= Dėl ... incidentų] Lietuvoje Lietuvos lenkų sąjunga Vilniuje ir Užsienio lenkams remti draugijos Vilniaus skyrius nusiuntė Ministrui pirmininkui generolui Felicjanui Slavojui Skladkovskiui, Užsienio reikalų ministrui J. Bekui ir Vilniaus vaivadaui memorandumą, kur konstatuojama. [:] Per paskutines [= pastarąsias] savaites mes įregistravome daugelio lenkiškų skaityklų Lietuvoje uždarymą, priekabių prie lenkų gimnazijų ir prie lenkų mokytojų, daugelį baudų už lenkų kalbos mokymą ir t. t. Pagaliau šio [spalio] mėn. 9 ir 10 d. Panevėžyje ir kitose Lietuvos vietose įvyko susirėmimų tarp lenkų ir lietuvių jaunuomenių. Vilniui vaduoti sąjunga yra aktyvi ir agresyvi, priešlenkiška propaganda varoma visai atvirai ir nebaudžiamai. Memorandume konstatuojama, kad Lenkija nėra indiferentiška savo tautiečių atžvilgiu Lietuvoje, kad tų tautiečių skaičius žymiai prašoka lenkų gyventojų skaičių Silezijos Cišyne ir kad jų tautinė sąmonė nėra menkesnė už Silezijos Cišyno gyventojų tautinę sąmonę. Visa tai vyksta tuo metu, kada Lenkija pasiekia didžiųjų laimėjimų kovoje dėl prijungimo savo tautinių mažumų prie tėvynės motinos. Pasipiktinę ta padėtimi, mes, Lietuvos lenkų atstovai [,] karštai prašome griebtis radikalių priemonių mūsų tautiečiams Lietuvoje apginti. (LCVA, f. 383, ap. 7, b. 2101, l. 1)

17 d., **Vilnius**. Vilniaus lietuvių mokslo draugija vis dar tebebuvo uždaryta, o jos patalpos su biblioteka, archyvu ir įvairiais muziejiniais rinkiniais buvo užantspauduotos. 1938 m. gegužę Vidaus reikalų ministerijai šią Draugiją galutinai uždarius, valdyba nusiuntė skundą Aukščiausiam administraciniam tribunolui Varšuvoje, iš kur atsakymo dar nesulaukta.

Anksčiau visas Lietuvių mokslo draugijos turtas buvo valdžios paskirto kuratoriaus Venslavskio žinioje. Jau kelintas mėnuo tos Draugijos turtą valdė uždarytųjų „Ryto“ Vilniaus ir Švenčionių draugijų kuratorius Vilianovskis. Šis kuratorius spalio

17 d. buvo susikvietęs pasitarti Lietuvių mokslo draugijos valdybos narius: dr. kun. Antaną Viskantą, Marceliną Šikšnį, Antaną Juknevičių, Bronių Untulį, tarnautoją Praną Razmuką. Pakviesti ir lenkų žinovai: valstybinio archyvo direktorius Vaclovas Studnickis, Vilniaus universiteto etnografinio muziejaus vedėjas prof. Erenkroicas (Ehrenkreutz) ir docentas Vyslouchas.

Pasitarime buvo svarstyta, kokių imtis priemonių, kad Lietuvių mokslo draugijos turtas būtų apsaugotas nuo sugedimo ir sunykimo. Pirmiausia buvo pareikšta V. Studnickio nuomonė, kad geriausia priemonė Draugijos turtui apsaugoti – tai leisti šiai Draugijai vėl veikti ir jos turtą grąžinti tikriesiems savininkams. Buvo pasiūlytos ir techninės priemonės, kurias reikia tučtuojau pasitelkti. Būtina apkūrenti ir išvėdinti patalpas, išdulkinti ir nuo kandžių apsaugoti tautinius drabužius, juostas ir kitką. Be to, buvo pareikštas pageidavimas, reikalui esant, leisti mokslo žmonėms pasinaudoti Draugijos biblioteka ir archyvu ir jų aptarnavimui pakviesti darbuotis buvusius Draugijos lietuvius tarnautojus, o etnografiniam skyriui tvarkyti pakviesti studentę Veroniką Maminskaitę. Visa tai buvo surašyta į protokolą. (*Aidas*, 1938, spalio 22, nr. 53, p. 4)

- 17, 19 d., **Žagariai** (Berznyko vls., Suvalkų aps.). Prieš porą metų Žagarių kaimo gale vietos gyventojas Antanas Petruškevičius buvo pastatęs akmeninį kryžių su lietuvišku užrašu: „Jėzau Nukryžiuotas, pasigailėk mūsų“. Dvejus metus tas kryžius niekam nekliudė. O 1938 m. spalio 17 d. rytą tas kryžius rastas išgriautas. Jo Kančia išlupta ir pamesta ant kelio į purvyną. A. Petruškevičius su savo žmona tą kryžių iš purvo pakėlė ir vėl pastatė į tą pačią vietą. Po dviejų dienų tas kryžius vėl rastas išverstas ir nublokštas į purvyną. Kryžius vėl atstatytas. (*Aidas*, 1938, spalio 29, nr. 56, p. 3)

Apie 18 d., **Bieniūnai, Rimšė** (Rimšės vls., Breslaujos aps.). Bieniūnų kaimo gyventojai nusiuntė prašymus Vilniaus arkivyskupui ir Breslaujos apskrities mokyklų inspektoriui, kad Rimšės valdinėje mokykloje tikyba būtų dėstoma lietuviškai. Anksčiau toje mokykloje lietuvių vaikams tikybos pamokos būdavo lietuviškai. Nežinia kieno įsakymu, 1938 m. pavasarį Rimšės klebonas Petras Mankauskas tikybą ėmė dėstyti tiktai lenkiškai. 1938/1939 mokslo metais tikyba Rimšės mokykloje taip pat lietuviškai nedėstyta. (*Aidas*, 1938, spalio 25, nr. 54, p. 3)

19 d., **Vilnius**. Įvyko Vytauto Didžiojo gimnazijos Sportininkų būrelio susirinkimas. Išrinkta valdyba: pirmininkas Andrius Juknevičius, vicepirmininkas A. Tamulevičius, sekretorė A. Drūtaitytė. (*VŽ*, 1938, spalio 28, nr. 52, p. 10)

19 d., **Vilnius**. Vilniaus vaivadijos įstaigoje buvo viešai parodytos Vilniuje, Gedimino pilies kalne, rastos iškasenos. Buvo papasakota pilies kalno kasinėjimo darbų eiga. Priminta, kad 1938 m. buvo išmūryta viršutinė pilies bokšto dalis, sustiprintos atkastos griuvėsių dalys ir nustatyta, kad pagrindiniai pilies vartai yra buvę vakarinėje kalno dalyje. Iškasenas parodė Ketlinska. Jos tvirtinimu, rastos iškasenos yra išlikusios iš XI ir XII amžiaus, kai toje pačioje vietoje dar buvusi medinė pilis. Svarbiausi radiniai: stikliniai papuošalai, raktai, šukos ir įvairūs darbo įrankiai, puodų šukės, žiedai, vinys ir kita. (*Aidas*, 1938, spalio 22, nr. 53, p. 4)

Apie 20 d., **Kaltanėnai** (Švenčionių aps.). Kaltanėnų valdinės mokyklos tikybos dėstytojas kun. Antanas Rūkas liepė visiems mokiniams įsigyti lenkiškus tikybos vadovėlius, nes tinkamų lietuviškų vadovėlių nesą. (*Aidas*, 1938, spalio 29, nr. 56, p. 3)

Apie 20 d., **Vilnius**. Išspausdintas B. Dobilėlio [Vincio Budrevičiaus] parengtas ir Z. Urbanavičiūtės iliustruotas vadovėlis „Mūsų elementorius“ (Skelbimas; *Aidas*, 1938, spalio 27, nr. 55, p. 4)

1938 m. atspausdintas
Vincio Budrevičiaus parengto
elementoriaus viršelįs

20 d., **Kampuočiai** (Seivų vls., Suvalkų aps.). Spalio 20 d. į Punksą buvo atvažiavęs Suvalkų apskrities viršininko įstaigos referentas, kuris viršininko vardu priiminėjo vietas ir apylinkės žmonių prašymus, skundus. Ta proga pasinaudojo ir Kampuočių kaimo lietuviai.

Dieną prieš referento atvykimą jie susirinkę aptarė, ko turi prašyti, ir išrinko atstovus, kurie įteikė referentui prašymą raštu.

Prašyta, kad mokyklinio amžiaus vaikai pradžios mokykloje būtų mokomi ne tik lenkiškai, bet ir lietuviškai poterių, skaityti bei rašyti, nedaryti skirtumo tarp lenkų ir lietuvių.

Taip pat prašė sumažinti valsčiaus valdybos apmokamų pareigūnų skaičių, sumažinti valsčiaus reikalams imamus mokesčius.

Dar buvo prašymas dėl pasienio kareivių trukdymų žmonėms vaikščioti ar važinėti savo apylinkėje, kad kareiviai sutiktų žmonių nesulaikytų ir nevarinėtų į pasienio punktus. Prašė leisti rytais ir vakarais pirkiose deginti šviesą, nedrausti naktimis išeiti į savo laukus arklių pažiūrėti, leisti vakarais kūrenti pirtis, nevaržyti laikyti šunis.

Referentas, perskaitęs prašymą, pasakė, kad vaikų mokymo reikalu galima kreiptis į Suvalkų apskrities švietimo inspekciją. Nurodė, kad valsčių įstaigos esančios sutvarkytos vienodai

visoje Lenkijoje. Dėl pasienio režimo įvestų suvaržymų pažadėjo pranešti viršininkui. (*Aidas*, 1938, lapkričio 19, nr. 65, p. 3)

20 d., **Vilnius**. Vilniaus miesto viršininko įsakymu konfiskuotas *Vilniaus žodžio* 50 numeris už straipsnį „Įvykis, dėl kurio galvos nesukame“. Vietoj konfiskuoto išleistas 51 numeris su tuščia minėto straipsnio vieta. (*Aidas*, 1938, spalio 22, nr. 53, p. 4)

21 d., **Vilnius**. Teismui patvirtinus *Lietuviško baro* 1939 m. 8 numerio konfiskavimą, spalio 21 d. buvo tardytas jo redaktorius Motiejus Kraužlys. (LB, 1939, nr. 10, p. 38)

Lietuvių sanitarinės pagalbos draugijos ligoninės gydytojai ir kiti darbuotojai 1936 metais (*Lietuvių sanitarinės pagalbos draugijos ligoninė*, Vilnius, 1936, p. 24)

21 d., **Vilnius**. 1938 m. vasarį Vilniaus lietuvių sanitarinės pagalbos draugija išnuomojo savo Vilniuje turimą ligoninę jos vedėjui dr. Vytautui Legeikai. Netrukus Vilniaus miesto viršininko įstaiga iškėlė Draugijos valdybai ir dr. V. Legeikai bylą. Reikalavo teismo ligoninės nuomos aktą panaikinti. Šią bylą Vilniaus apygardos teismo civilinis skyrius pirmąkart svarstė rugsėjo

- 13 d. ir ją atidėjo. Ši kartą byla baigta ir paskelbtas sprendimas. Vilniaus miesto viršininko ieškinys ligoninės nuomos sutartį panaikinti atmestas. Dr. V. Legeikos bylą gynė advokatai Antanas Juknevičius ir V. Jankovskis. (*Aidas*, 1938, spalio 25, nr. 54, p. 4)
- Apie 22 d., **Mielagėnų** valsčius (Švenčionių aps.). Vilniaus vaivada patvirtino Švenčionių apskrities viršininko sprendimą, draudžiantį veikti įsisteigusiems „Kultūros“ draugijos skyriams Juodagalviuose ir Mielagėnuose. (*VŽ*, 1938, spalio 28, nr. 52, p. 10)
- 22 d., **Tverėčiaus** valsčius (Švenčionių aps.). Švenčionių apskrities viršininkas tą dieną pasirašytais raštais uždraudė veikti įsisteigusiems „Kultūros“ draugijos skyriams Kalviškėje ir Navikuo-se. (*VŽ*, 1938, spalio 28, nr. 52, p. 10)
- 22 d., **Vilnius**. Vilniaus lietuvių studentų sąjungos salėje buvo surengta tradicinė tos sąjungos naujų narių susipažinimo arbatėlė. Prasidedant studijoms, į Sąjungą įstojo 16 naujų narių. Pakviesta ir svečių. Naujokus narius pasveikino Sąjungos pirmininko pareigas einąs Juozas Spėčius. Po to lietuvių studentus sveikino tos Sąjungos kuratorius prof. Rudnickis, Vytauto Didžiojo gimnazijos mokytojų atstovas Pranas Žižmaras, Vilniaus universiteto baltarusių ir ukrainiečių studentų atstovai. (*Aidas*, 1938, spalio 25, nr. 54, p. 4; *LB*, 1939, nr. 10, p. 38–39)
- 22 d., **Vilnius**. Vilniaus apeliacinis teismas išteisino mokytoją Aleksandrą Dundulį. Pirmoje teismo instancijoje A. Dundulis buvo nubaustas. Policija pas jį buvo radusi 18 lietuviškų knygų ir iš to padarė išvadą – tai esanti nelegali biblioteka, kuria jis leisdavęs pasinaudoti kitiems. Apeliacinis teismas pripažino, kad 18 knygų – dar ne biblioteka, kad inteligentas gali turėti knygų ir žymiai daugiau. (*Aidas*, 1938, spalio 27, nr. 55, p. 4)
- 22 d., **Vilnius**. Išėjo mokslui, dailei ir literatūrai skirtas leidinys *Vienkartinis*, kurio redaktorius Vladas Drėma. Apie tą laiką pasirodė

ir vienkartinis žurnalas jaunimui *Jaunųjų darbai*, redaktorius Vincas Žilėnas. (*Aidas*, 1938, lapkričio 1, nr. 57, p. 4)

23 d., **Vilnius**. Tą dieną Šv. Zitos tarnaičių draugijos valdyba norėjo surengti vakarą, ruošėsi vaidinti Gogolio komediją „Piršlybos“. Deja, vakaras neįvyko, nes nepavyko gauti Vilniaus miesto viršininko leidimo. (*Aidas*, 1938, spalio 25, nr. 54, p. 4)

23 d., **Vilnius**. Vytauto Didžiojo gimnazijoje įvyko šios gimnazijos mokinių tėvų ir globėjų susirinkimas, kuriame išrinktas naujas mokinių tėvų komitetas: pirmininkė – Aleksandra Valaišienė, sekretorius – Antanas Krutulys, kasininkas – Vincas Petronis, nariai be ypatingų pareigų – Marija Žmuidzinienė ir Ignas Budzeika. (*Aidas*, 1938, spalio 25, nr. 54, p. 4)

25 d., **Giraitė** (Valkininkų vls., Vilniaus–Trakų aps.). Spauldoje paskelbtas Giraitės kaimo gyventojų Jono Žydėlio laiškas dėl iš jo atimtų 78 legalių, daugiausia ūkinio turinio, knygų. Jame rašoma:

1937 m. lapkričio 17 d. buvo atvykę į Giraitę kažkoks iš Vilniaus valdininkas, Varėnos ir Valkininkų policininkai, kurie padarė pas mane kratą ir iš manęs paėmė 78 lietuviškas ūkiško turinio knygas. Svarbiausios jų: „Bitininkystė“, „Sodininkystė“, „Sodžiaus menas“ ir kitos. Tas knygas aš buvau nusipirkęs Vilniuje, Lietuvių ūkio draugijoje. Ši draugija tų knygų sąrašą ne kartą skelbė buvusio „Vilniaus Rytojaus“ priede „Mūsų Artojuje“, ir „Ūkininkų kalendoriuje“ ir siūlė visiems jas pirkti. Aš ir nusipirkau. Lietuvių ūkio draugijoje man buvo sakyta, kad tos knygos iš Kauno gautos su gelžkelio perlaida ir buvo Vilniaus miesto viršininko įstaigoje peržiūrėtos. Manydamas, kad krata buvo padaryta prokuroro paliepimu, to paties mėnesio 30 d. nusiunčiau Apygardos teismui prašymą, tas knygas man sugrąžinti. Atsakymo negavau. Tik gruodžio 14 d. buvau pašauktas į Varėnos pasienio kariuomenės žandarmeriją, kur surašė paimtas iš manęs knygas, įteikė kratai daryti įsakymą ir kratos

protokolo nuorašą. Man toje žandarmerijoje buvo pasakyta, kad jeigu paimtos knygos nebus priešvalstybinio turinio, tai jos bus sugrąžintos. Nesulaukęs paintų knygų grąžinimo, 1938 m. vasario 4 d. nusiunčiau pasienio kariuomenės vadovybei Gardine prašymą, bet ir iš ten negavau jokie atsakymo. Po kurio laiko vėl kreipiausi į Varėnos žandarmeriją, teiraudamasis, ar bus man sugrąžintos knygos. Man ten pranešė, kad tos knygos nusiųstos į Vilniaus–Trakų apskrities viršininko įstaigą, kur turiu kreiptis dėl atgavimo. Rugsėjo 3 dieną nuvažiavau į Vilnių ir kreipiausi į apskrities viršininko įstaigą. Ten saugumo referentas man pasakė, kad jis tokių knygų neatsimenąs, ir liepė parašyti prašymą, tada pasiteirausią pasienio kariuomenės įstaigose. Aš tokį prašymą minėtai įstaigai nusiunčiau rugsėjo 6 d. Prašiau man sugrąžinti knygas, arba bent pranešti, kur jos yra. Jau eina antras mėnuo, o aš vis dar negaunu nei atsakymo, nei knygų. Ką toliau daryti, pats jau nebežinau. Kai kas pataria man skųstis į teismą ir reikalauti, kad už tas knygas arba bylą keltų [...] arba jas sugrąžintų.

Jonas Žydelis

(Aidas, 1938, spalio 25, nr. 54, p. 3)

25 d., **Lydà**. Spauldoje paskelbta, kaip Lydoje atsirado tremtinių lietuvių mokytojų ir skaityklų vedėjų. 1935 metais Vilniaus–Trakų apskrities viršininkas esą už nelegalų buvimą pasienio zonoje buvo nubaudęs piniginėmis bandomis po tris zlotus šiuos buvusius lietuvių mokytojus ir skaityklų vedėjus: Vytautą Boriševičių, Kazį Dukšą, Eleną Liutkevičiūtę-Duksienę, Stasį Grigonį, Moniką Kildišytę-Juršienę, Kletą Peciulevičių, Joną Šimukonį, Petrą Vaitulionį, Marę Vaitulionienę ir Rožę Kaukelytę-Žydelenę. Nubaustieji dėl trijų zlotų į teismą nesikreipė ir baudas sumokėjo. Tai buvo pretekstas tolimesnėms represijoms. 1936 m. vasarį Vilniaus–Trakų apskrities viršininkas visus minėtus mokytojus ar skaityklų vedėjus, kaip jau baustus,

ištrėmė iš jų gyvenamų vietų 3 metams už 30 kilometrų nuo administracinės linijos. Iš Suvalkų apskrities 1937 m. rugsėjo 16 d. dar ištremtas Vincas Kadziauskas. Tie tremtiniai buvo apsigyvenę Dieveniškių ir Varanavo valsčiuose, lietuvių gyvenamuose sodžiuose. 1938 m. liepą išplėtus pasienio juostą, jiems visiems įsakyta keltis toliau. Tremtiniai apsistojo Lydoje. Ten juos dažnai ėmė prižiūrėti Lydos policininkai. Jie rinko ir užrašinėjo žinias apie tremtinius, klausinėdavo, ką veikia, iš ko gyvena. Po kelių tokių pareigūnų apsilankymų namų savininkai kai kuriems tremtiniamis liepė iš jų namų išsikelti. Jau buvo atsakyti butai Kaziui Duksai su žmona ir Kletui Peciulevičiui. Šiems lietuviams tremtiniamis trėmimo laikas pasibaigs 1939 m. vasarį. (*Aidas*, 1938, spalio 25, nr. 54, p. 3)

- 25 d., **Vilnius**. Lietuvių studentų sąjungos patalpose įvyko eilinis Lietuvių meno ir literatūros draugijos vakaras. Apie draugijos veiklą kalbėjo jos pirmininkas dr. kun. Antanas Viskantas. Jis pranešė, kiek šiais metais Draugijos valdyba surengusi vakarų, kur tie vakarai vyko, kokį jie turėjo pasisėkimą. Paskaitą apie Vilniaus krašto rašytojų ir poetų kūrybą skaitė Jonas Karosas. Po jo paskaitos vyko ilgokos diskusijos. Svarstyta Vilniaus krašto lietuvių literatūros ateitis. (*Aidas*, 1938, spalio 27, nr. 55, p. 4)
- 25 d., **Vilnius** (?) Karo teismas nuteisė Varėnos gyventoją Vincą Sukacką, Juozo sūnų, g. 1911 m. spalio 4 d. kalėti iki gyvos galvos. (Kalinčių Lenkijos kalėjimuose lietuvių sąrašai, LCVA, f. 383, ap. 7, b. 977, l. 8, 46)
- 25 d., **Vilnius**. Apeliacinis (?) teismas Vilniuje nuteisė 4 metus kalėti Aleksandrą Lūžį, Adomo sūnų, g. 1914 m., gyv. Valkininkų valsčiaus Giraitės kaime. Tą dieną 8 metus kalėti nuteistas ir Vaclovas Matuiza, Jono sūnus, g. 1909 m. rugpjūčio 3 ar 9 d. (iš Valkininkų vls., Matuizų k.), taip pat Morkus Sukackas, Jokūbo sūnus, g. 1884 m. irgi 8 metus kalėti ir jo sūnus

Domininkas, g. 1917 m. rugpjūčio 16 d. metus kalėti (abu iš Valkininkų vls., Giraitės k.); dar 5 metus kalėti nuteista Matuizų kaimo gyventoja Ona Sukackaitė-Tarailienė, Morkaus duktė, g. 1913 m. gruodžio 18 dieną. (Kalinčių Lenkijos kalėjimuose lietuvių sąrašas, LCVA, f. 383, ap. 7, b. 977, l. 11, 13, 46)

Apie 26 d., **Vilnius**. Persitvarkė Vilniaus lietuvių skautų Gedimino draugovė. Būrio vadu tapo M. Gaidelis, draugininku – Z. Miliauskas, jaunųjų skautų draugininku – Andrius Juknevičius, sekretoriumi – V. Akstinas, adjutantu – Petras Averka, intendantu – S. Norkūnas, skiltininkais: J. Tunkis, Vytautas Suduikis, Antanas Suraučius, V. Markevičius ir Jonas Kuzmičius. (*Aidas*, 1938, spalio 29, nr. 56, p. 4)

26 d., **Dargūžiai** (Valkininkų vls., Vilniaus-Trakų aps.). Tos dienos raštu Vilniaus vaivada patvirtino „Kultūros“ draugijos skyriaus draudimą Dargužiuose. (VŽ, 1938, lapkričio 11 nr. 54, p. 8)

Apie 27 d., **Pivōrai** (Tverečiaus vls., Švenčionių aps.). Prasidėjus 1938/1939 mokslo metams, į šio kaimo valdinę mokyklą atvykęs naujas mokytojas panaikino lietuvių kalbos pamokas, nukabino iškabą. Užrašyta, kad Pivorų mokykla lenkiška-lietuviška. Joje anksčiau lietuvių kalba buvo dėstoma kaip atskiras dalykas. Toje mokykloje tikybą dėstė Vosiūnų klebonas kun. B. Budreckas. Lietuvių vaikus tikybos jis mokė lietuviškai. Čia iškilo nauja kliūtis. Švietimo valdžia uždraudė Kaune išleistus lietuviškus tikybos vadovėlius. O Vilniuje lietuviškų tikybos vadovėlių nebuvo išleista. Mokytojas visus lietuviškus tikybos vadovėlius iš mokinių atėmė. (*Aidas*, 1938, lapkričio 5, nr. 59, p. 3)

Apie 27 d., **Vigōnys** (Rodūnios vls., Lydos aps.). Šiame sodžiuje veikusi „Ryto“ draugijos skaitykla buvo uždaryta 1936 m. kovo 31 d. Lydos apskrities viršininko įsaku. Skaitykla veikė Domininko Sielylos name. Sielyla už patalpų nuomą gaudavo

iš „Ryto“ draugijos per metus 120 zlotų (60 zl už patalpas ir 60 zl už apkūrenimą ir valymą). Šis mokestis buvo žinomas ir Lydos iždinei. Iždinė iš D. Sielylos paėmė valstybinio mokesčio už 1935 metus 39 zl, už 1936 metus 7 zlotus.

1938 m. sumokėti mokesčius pareikalavo ir Rodūnios valsčiaus valdyba. Tačiau to valsčiaus ponų nuomone, D. Sielyla už namą iš „Ryto“ draugijos per metus gavęs žymiai daugiau. Todėl pareikalavo į valsčiaus valdybos kasą už 1935 metus sumokėti 99 zlotus, o už 1936 m. – 22 zlotus. D. Sielyla manė, kad valsčiaus valdybos nustatytas mokestis yra neteisingas, todėl bandė aiškintis ir neskubėjo mokėti. Sumokėjo tik iždinės reikalaujamą 47,5 zl mokestį. Valsčiaus valdyba, nesulaukdama mokesčių, spalio mėnesį atsiuntė antstolį, kuris už nesumokėtą mokestį aprašė D. Sielylos karvę. Gresiant netekti karvės, D. Sielyla sumokėjo mokesčius už išnuomotą skaityklai butą ir valsčiaus valdybai. Taip jam teko sumokėti daugiau mokesčių, negu gavo pajamų už nuomą. (*Aidas*, 1938, lapkričio 15, nr. 63, p. 3)

27 d., **Vilnius**. Vilniaus apygardos teismas neviešame posėdyje patvirtino *Vilniaus žodžio* 46 numerio konfiskavimą už straipsnius „Taika gelbstima silpnųjų tautų sąskaiton“, „Tik ištisai sprendinas klausimas“ ir „Kultūriniai kaimo reikalai“. (*VŽ*, 1938, lapkričio 4, nr. 53, p. 8)

Apie 28 d., **Vilnius**. 1938 m. gegužės 15 d. Vilniaus lietuvių studentų sąjunga savo narių susirinkime buvo nutarusi kreiptis į valstybės prezidentą dėl Vilniaus krašto lietuvių kultūrinės padėties. Tam reikalui buvo išrinkta komisija, kuri parašė platų memorandumą ir jame iškėlė aktualiausius šio krašto lietuvių kultūrinio, ekonominio ir tautinio gyvenimo reikalus. Tokiam memorandumui išsiųsti reikėjo gauti universiteto vadovybės sutikimą. Po ilgų diskusijų ir derybų pagaliau Lietuvių studentų sąjungos valdybai pranešta, kad universitetas nesutinka

- tokio memorandumо išsiųsti Lenkijos prezidentui. (*Aidas*, 1938, lapkričio 1, nr. 57, p. 4)
- 28 d., **Marcinkónys** (Gardino aps.). Simono ir Judo atlaidų dieną Marcinkonių jaunimas bažnytinio komiteto vardu surengė lietuvišką vakarą. Nors ir sunkiai, bet leidimą pavyko gauti. Vaidinta 3 veiksmų drama „Baltakė“. Režisavo Teofilius Sukackas. Žiūrovų buvo pilna Liaudies namų salė, nes tuo metu lietuviskas vaidinimas buvo didelė retenybė. Po vaidinimo vietos choras scenoje padainavo keletą gražių liaudies dainų. Vakarą baigėsi tautiškais žaidimais ir šokiais. Gautos pajamos paskirtos Marcinkonių parapijiečių reikalams prie bažnyčios statomam namui. (*Aidas*, 1938, lapkričio 12, nr. 62, p. 3)
- 28 d., **Vilnius**. Vilniaus gatvėje policininkas sulaukė studentę Reginę Maldžiūnaite ir įspėjo, kad su tokia kepuraitė viešoje vietoje pasirodyti draudžiama. Mergina buvo užsidėjusi uždraustos lietuvių studentų uniformos kepuraitę, nuo kurios buvo pašalinta visa simbolika ir buvo likusi paprasta kepurė. Tačiau ir tai policijai užkliuvo. (*Aidas*, 1938, lapkričio 1, nr. 57, p. 4)
- 29 d., **Bernótai** (Mielagėnų vls., Švenčionių aps.). Spalio 29 d. naktį trys Mielagėnų policininkai vietos ūkininko Prano Ulazo namuose darė kratą, kuri truko tris valandas. Paėmė knygą *Lietuviški eilėraščiai*, kelis senus *Ūkininko patarėjo* numerius, eilėraščių rankraščius ir kita. Visa susikrovę, P. Ulazą suėmė ir išvežė į Švenčionis, o iš ten – į Vilnių. Paimtoji spauda buvo legaliai įsigyta. (*Aidas*, 1938, lapkričio 12, nr. 62, p. 3)
- 29 d., **Kálviasalis** (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.). Spalio 29 d. pas vietos gyventoją Joną Ožkinį vyko kratą. Kratą darė civiliai apsirengęs asmuo. Jis parodė apskrities viršininko leidimą daryti kratas namuose, traukiniuose, kelyje ir kitur. Su juo buvo ir pasienio kariuomenės puskarininkis. Ieškojo nelegalios lietuvių literatūros, bet nieko ieškomo nerado. (*VŽ*, 1938, lapkričio 4, nr. 53, p. 7)

- Apie 30 d., **Vilnius**. Vincas Umbrasas išlaikė visus reikalaujamus egzaminus, baigė Vilniaus universitetą ir gavo gydytojo diplomą.
(*Aidas*, 1938, lapkričio 1, nr. 57, p. 4)
- 30 d., **Vilnius**. Įvyko Kristui Karaliui skirtas minėjimas. Iš ryto Šv. Mikalojaus bažnyčioje vyko pamaldos. Vakare klebono kun. Kristupo Čibiro rūpesčiu Vytauto Didžiojo gimnazijos salėje buvo surengtas iškilmingas religinis minėjimas. Paskaitą apie pirmojo Lenkijos vyskupų sinodo nutarimus skaitė kun. K. Čibiras, kuris taip pat kalbėjo apie reikalą dėtis prie katalikiškosios akcijos. Religines eiles deklamavo A. Eidukonienė ir studentas Petrašiūnas. Giesmes giedojo Juliaus Siniaus vadovaujamas „Varpo“ choras. Žmonių buvo pilna salė. (*Aidas*, 1938, lapkričio 1, nr. 57, p. 4)
- 30 d., **Vosiūnai** (Tverėčiaus vls., Švenčionių aps.). Vietos klebono Baltazaro Budrecko, vargonininko Survilos, mokytojų Petrušytės ir Leonavičiaus pastangomis Vosiūnuose įvyko Kristaus Karaliaus garbei skirtas minėjimas. Minėjimą pradėjo vietos klebonas B. Budreckas. Po to buvo mokytojo Leonavičiaus paskaita. Mokiniai A. Šabavičiutė, L. Gruzdytė ir J. Gruzdis padeklamavo eilėraščių. Giedojo vargonininko Survilos vadovaujamas bažnytinis choras. Pasibaigus minėjimui, klausytojai sugiedojo Tautos himną. (*Aidas*, 1938, lapkričio 5, nr. 59, p. 3)
- 31 d., **Jakėliai** ir **Vosiūnai** (Tverėčiaus vls., Švenčionių aps.). Tos dienos raštu Vilniaus vaivada patvirtino „Kultūros“ draugijos skyrių draudimą Jakeliuose ir Vosiūnuose. (VŽ, 1938, lapkričio 11, nr. 54, p. 8)
- 31 d., **Vilnius**. Įvyko kun. Konstantino Stašio bendrabučio auklėtinių susirinkimas, kuriame kalbėjo bendrabučio vedėjas Alfonsas Bielinis, skaitė pranešimą „Mes“. Antanas Zalanskas paskaitė savo kūrybos. Eiles deklamavo Julijonas Kakarieka, Skliutas, Kliukas ir Bilkis. (*Rudens aidai*, 1938, lapkritis, p. 48)

Lapkritis

1 d., **Pùnskas** (Seivų vls., Suvalkų aps.). Tai dienai Punsco jaunimas rengė Kristui Karaliui pagerbti minėjimą. Prašymas Suvalkų apskrities viršininkui buvo įteiktas spalio 21 dieną. Leidimo nesulaukus, spalio 31 d. į apskrities viršininko įstaigą buvo kreiptasi telefonu. Sužinota, kad prašymas atmestas. Vietos gyventojas J. Milevičius rengėjų vardu dar kartą paskambino į minėtą įstaigą ir pakartotinai paprašė leidimo. Jam irgi atsakyta neigiamai. Tą pačią spalio 31 d. į Ožkinius buvo atvykęs Seivų valsčiaus vaitas, kuris kreipėsi į inžinierių Joną Pajaujį paraginti vietos ir apylinkės lietuvius dalyvauti seimo rinkimuose. Tuomet J. Pajaujis pasakė, kaip valdžia elgiasi su lietuviais, ir nurodė, kad apskrities viršininkas neleido Kristaus Karaliaus garbei rengto minėjimo. Tada viršaitis nuvyko į Seinus ir telefonu paprašė apskrities viršininko punskiečiams leisti paminėti Kristų Karalių. Dalyvavimo rinkimuose argumentas paveikė, viršininkas pagaliau minėjimą leido.

Renginį pradėjo J. Matulevičius. Paskaitą skaitė J. Pajaujis. Eiles deklamavo J. Lipskaitė. Po to Kosto Cibulskio vadovaujamas choras pagiedojo kelias religines giesmes. Pabaigoje žiūrovai, kurių buvo pilna salė, sugiedojo Tautos himną. (*Aidas*, 1938, lapkričio 15, nr. 63, p. 3)

1 d., **Rudnià** (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.). Visų Šventųjų šventėje Rudnios bažnyčioje pamaldos turėjo būti lietuviškos, todėl tą dieną į bažnyčią buvo atėję daug lietuvių parapijiečių. Tačiau tą dieną lietuviškų pamaldų jau nebuvo. Vietos klebonas Aleksandras Raupelis padarė taip, kad tą dieną giedojimai ir pamokslas buvo vien lenkiškai. Pamaldoms dar nepasibaigus, lietuviai iš bažnyčios išėjo. Kun. A. Raupelis lenkišką pamokslą sakė vos keliems asmenims. Spalio 30 d. kun. A. Raupelis per

lietuvišką pamokslą smarkiai išbarė tuos, kurie neima į rankas bažnyčioje dalijamų lenkiškų katalikiškų laikraščių, o ima tik Vilniuje leidžiamą *Vilniaus aušrą*. Kun. A. Raupelis kalbėjo: „Jūs kvailiai, argi šitie katalikiški lapeliai padarys jus lenkais. Nebūkite kvaili ir neklausykite įvairių agitatorių ir bolševikų. Varykite juos iš savo namų ir sodžių“. Tai išgirdę lietuviai inteligentai ir bažnyčios išėjo. Už tai klebonas juos išvadino piemenimis ir bedieviais. (*Aidas*, 1938, lapkričio 8, nr. 60, p. 3)

1 d., **Vilnius**. Lietuvių meno ir literatūros draugija Vilniuje norėjo vaidinti S. Čiurlionienės 3 veiksmų komediją „Pinigėliai“. Po vaidinimo būtų dainavęs „Varpo“ choras. Vakaras neįvyko, nes nepavyko gauti leidimo. (*Aidas*, 1938, lapkričio 3, nr. 58, p. 4)

1 d., **Vilnius**. Įvyko Vilniaus lietuvių studentų sąjungos Visuomenininkų sekcijos susirinkimas. Studentas Petras Viščinis skaitė referatą „Mūsų inteligento tragizmas“. Pranešėjas apibūdino šio krašto lietuvių inteligento gyvenimo politines, ekonomines ir kultūrines sąlygas, taip pat naujai besiformuojančią lietuvių inteligento psichiką. Po referato vyko diskusijos. Nutarta surengti Vilniaus lietuvių tautinės kultūros savaitę. (*Aidas*, 1938, lapkričio 5, nr. 59, p. 4)

Apie 2 d., **Petriškė** (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.). Galutiniu ir neskundžiamu sprendimu Vilniaus vaivada neleido buvusiam pradžios mokyklų mokytojui Juozui Mudėnui gyventi savo tėviškėje. 1937 m. pabaigoje gyvenęs Neravuose (Marcinkonių vls., Gardino aps.), Juozas Mudėnas buvo suimtas ir šešis mėnesius kalintas Lukiškėse. Nesurinkus jo kaltės įrodymų, iš kalėjimo paleistas. Išėjęs iš kalėjimo, mokytojas Juozas Mudėnas vėl apsigyveno Neravų kaime. 1938 m. rugpjūtį jis įteikė Vilniaus–Trakų apskrities viršininkui prašymą leisti jam apsigyventi gimtajame Petriškės kaime. Apskrities viršininkas jo prašymą atmetė. Tada J. Mudėnas kreipėsi į Vilniaus vaivadijos

įstaigą, iš kur taip pat gavo neigiamą atsakymą. Tiek apskrities, tiek vaivadijos viršininkų sprendimų motyvai nenurodyti.

(*Aidas*, 1938, lapkričio 8, nr. 60, p. 4)

2 d., **Rudnià.** Rudnios gyventojas Jonas Jurgelevičius kreipėsi į kleboną A. Raupelį patikrinti metrikų knygoje savo vaiko metus. Kun. A. Raupelis surado vaiko krikšto įrašą. Jis tuoj susirūpino, esą įrašas neteisingas. Parašyta, kad vaiko motina yra kilusi „z Awizinisów“. Klebono nuomone, turėtų būti ne „z Awizinisów“, bet „z Owsianych“. Pasak jo, tų niekų esą prirašę metrikų knygose a. a. kun. Juozapas Paplauskas ir kun. Stanislovas Micevičius. Kai J. Jurgelevičius pasakė, kad jo nuomone, tokios pavardės keisti negalima, kun. A. Raupelis jį pavadino kvailiu. Be to, pareiškė, kad J. Jurgelevičius turįs parašyti arkivyskupui prašymą jo žmonos pavardę iš „Avižinytės“ pakeisti į „Ovsianką“, nes kitaip jis metrikų nuorašo neišduosiąs. (*Aidas*, 1938, lapkričio 12, nr. 62, p. 3)

2 d., **Vilnius.** Šiemet per Vėlines lietuviams lankant žymesnių tautiečių kapus, areštų nebuvo. (*Aidas*, 1938, lapkričio 5, nr. 59, p. 4)

2 d., **Vilnius.** Įvyko Vilniaus lietuvių studentų sąjungos Studenčių sekcijos narių susirinkimas. Jame referatą skaitė studentė Regina Maldžiūnaitė. Vyko bendri pokalbiai. (*Aidas*, 1938, lapkričio 8, nr. 60, p. 4)

Apie 3 d., **Kalesniūkai** (Eišiškių vls., Lydos aps.). Neseniai tame sodžiuje buvo pastatytas ir pašventintas kryžius. Atvažiavęs iš Eišiškių policininkas teiravosi, kas tą kryžių statė, kas jį darė, kas už jį pinigų mokėjo ir kuriam tikslui jis kryžkelėje pastatytas. Žmonės jam paaiškino, kad kryžių statė visas kaimas savo lėšomis. Kryžkelėje pastatė todėl, kad kaimą saugotų nuo piktų dvasių ir visokių nelaimių. (*Aidas*, 1938, lapkričio 8, nr. 60, p. 3)

3 d., **Švenčionys.** Švenčionių apskrities viršininko įstaigos baudžiamojo skyriaus referentas ištardė gydytoją Stasį Bielinį, Mykolą

Vilniaus lietuvių studentų sąjungos Studencių sekcijos valdyba 1938 metais.

Iš kairės: Regina Maldžiūnaitė (pirmininkė), Elena Steponynaitė (vicepirmininkė),
Elena Miciūtė (knygininkė), Stefa Tirilytė (sekretorė)

(*Moteris ir pasaulis*, 1938, nr. 10, p. 8)

Gudėną, Vladą Šiekštelę ir Vladą Maminską. Juos tardė dėl rugpjūčio 28 d. Švenčionių gimnazijos aikštėje vykusių lietuvių jaunimo draugiškų sporto varžybų. Visi jie kaltinami dėl šių rungtynių organizavimo. (*Aidas*, 1938, lapkričio 8, nr. 60, p. 4)

6 d., **Vilnius**. Tą dieną Vilniaus lietuvių amatininkų ir darbininkų draugija norėjo surengti lietuvišką vakarą. Buvo pasiruošta vaidinti latvių dramaturgo Hugo Krūminio 3 veiksmų komediją „Senberniai“. Vakaras neįvyko, nes jam negautas Vilniaus miesto viršininko leidimas. (*Aidas*, 1938, lapkričio 8, nr. 60, p. 4)

6 d., **Vilnius**. Vilniaus vyskupas sufraganas (pavyskupas) Kazimieras Michalkevičius minėjo savo kunigavimo 50-ies metų jubiliejų. Tą dieną jubilatas Aušros Vartų koplyčioje aukėjo iškilingas Mišias. Kilęs iš Ukmergės apskrities Žemaitkiemio apylinkių, gerai mokėjo lietuviškai, tačiau 1917 m. priešinosi Lietuvos

valstybės atkūrimui, lietuviams nebuvo palankus. (*Aidas*, 1938, lapkričio 8, nr. 60, p. 4)

6 d., **Vilnius**. Įvyko Vytauto Didžiojo gimnazijos ir licėjaus mokinių literatų kuopos susirinkimas, kuriame S. Narkeliūnaitė kalbėjo apie Onos Miciūtės kūrybą. (*Rudens aidai*, 1938, lapkritis, p. 48)

Apie 7 d., **Švenčionys**. Uždarius Švenčionių „Ryto“ draugiją, dalis jos oficialiai neatleistų mokytojų dirbo iki 1937/38 mokslo metų pabaigos. „Ryto“ kuratorius S. Vilianovskis visus „Ryto“ draugijos darbuotojus pašalino, nesumokėjęs jiems algos. Pašalintieji mokytojai kelis kartus žodžiu ir raštu reikalavo, kad kuratorius jiems algas išmokėtų, bet jis atsisakė. Lapkričio mėnesio pradžioje uždarytos Švenčionių „Ryto“ draugijos mokytojai Boleslovas Čepulionis, Vladas Maminskas, Elena Steckaitė, Leonas Matkevičius, Mykolė Paukštienė, Antanas Paukštė, Vladas Šiekštelė, Juozas Švogžlys, Rožė Peciulevičienė, Hermanas Misiūnas ir Elena Žižmaraitė „Ryto“ kuratorių apskundė teismui. Pareikalavo jiems išmokėti algas. Iš viso nesumokėta algų daugiau negu 20 000 zlotų. (*Aidas*, 1938, lapkričio 17, nr. 64, p. 4)

Apie 8 d., **Pupiškęs, Stalgónys** (Dieveniškų vls., Ašmenos aps.). Pupiškių kaimo mažažemiai ūkininkai norėjo iš ūkininko Buinausko prisipirkti žemės. Tam reikėjo Vilniaus vaivados leidimo. Leidimų pirkti žemės iš Vilniaus vaivados įstaigos negavo šie Pupiškių sodžiaus mažažemiai: Bronius Malinauskas, Juozas Malinauskas, Juozas Vasiliauskas ir Emilė Vasiliausienė. Jie norėjo prisipirkti prie savos žemės dar po pusę hektaro. Taip pat leidimo negavęs Vincas Vasiliauskas norėjo pirkti 2 ha žemės.

Kaimyniniame Stalgonių sodžiuje ūkininkas Juozas Česulis irgi pardavinėjo savo žemę. Mažažemiai ūkininkai taip pat norėjo jos nusipirkti. Deja, tam sandoriui negavo leidimo Stalgonių kaimo valstiečiai Emilė Zadarackienė ir Liudvikas Zadarackas.

Jie taip pat norėjo prisidurti po pusę hektaro žemės. Vaivada nedavė leidimo pirkti 2 ha žemės ir Jurgiui Barysiankai iš Stalgonių. (*Aidas*, 1938, lapkričio 19, nr. 65, p. 3)

- 8 d., **Antāliedė** (Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.). 1938 m. vieną rugpjūčio sekmadienį Antaliedės jaunimas buvo susirinkęs pažaisti tinklinio. Atėjęs girininko padėjėjas lenkas užsirašė kai kurių jaunuolių pavardes ir pareiškė, kad jie būsią nubausti. Pasirodo tą dieną apie 13 valandą kažkur degęs miškas. Miškininkas kaltino sportininkus, kodėl jie ne mišką gesino, bet susirinkę žaidė. Tas miško gaisras jau 16 val. buvo užgesintas, o Antaliedės jaunimas susirinko žaisti apie 18 val.

Lapkričio 8 dieną kai kurie žaidę tinklinį sportininkai buvo pakviesti į Švenčionių apskrities viršininko įstaigą ir jiems paskirtos baudmės. Kazys Prunskas ir Juozas Vasiliauskas nubausti po 7 dienas arešto arba sumokėti po 15 zlotų. Alis Bimbelis ir Juozas Prunskas nubausti po 3 dienas arešto arba sumokėti po 10 zlotų. (*Aidas*, 1938, lapkričio 26, nr. 68, p. 3)

- 8 d., **Vilnius**. Tą dieną Lietuvos mokslo draugijos kuratorius Viliainovskis vėl mėgino sušaukti bendrą pasitarimą neva tos Draugijos reikalais. Tačiau, žinodami kuratoriaus tikslą likviduoti draugiją ir išdalinti jos rinkinius, į pasitarimą nuėjo tik vienas tos Draugijos valdybos narys Marcelinas Šikšnys. (*Aidas*, 1938, lapkričio 10, nr. 61, p. 4)

- 8 d., **Vilnius**. Nors lietuviai studentai negavo Vilniaus universiteto leidimo pasiųsti parengtą memorandumą Lenkijos prezidentui dėl lietuvių švietimo ir kultūros padėties, jie savo siekį įvykdė. Tą dieną Vilniaus universiteto ir Politinės mokyklos (Vilniuje) lietuviai studentai išsiuntė Lenkijos prezidentui memorandumą, kurį pasirašė 78 studentai. Memorandume plačiai išdėstyta šio krašto lietuvių buitis. Prašoma atkreipti dėmesį į aktualiausius mūsų visuomenės reikalus ir leisti šio krašto lietuviams

tvarkyti savo tautinį ir kultūrinį gyvenimą pagal valstybės konstitucijos užtikrintą teisę. (*Aidas*, 1938, lapkričio 10, nr. 61, p. 4)

Palūšės parapijos choras 1938 metais (*Rudens vakarai*, 1938, spalio, p. 23)

9 d., **Palūšė** (Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.). Uždarytos Švenčionių „Ryto“ draugijos valdyba prieš kelerius metus savo namus Palūšėje buvo paskyrusi vietos klebono žinion naudoti katalikiškai veiklai. Juose gyveno Palūšės vargonininkas Antanas Barauskas. 1938 m. lapkričio 9 d. A. Barauskas gavo iš valsčiaus viršaičio raštą, kuriame reikalaujama, kad jis per 14 dienų iš „Ryto“ namų išsikraustyti, nes namai esą reikalingi valdžios mokyklai. Kadangi klebonas turėjo teisę buvusiais Švenčionių „Ryto“ draugijos namais naudotis ir toliau leido A. Barauskui juose gyventi, todėl vargonininkas be teismo sprendimo iš „Ryto“ namų neketino išsikraustyti. (*Aidas*, 1938, lapkričio 26, nr. 68, p. 3)

Iki 10 d., **Girdėnai** (Adutiškio vls., Švenčionių aps.). Šiame slavini-
mo bangos paveiktame kaime jaunimas jau griebėsi baltarusių kalbos. 1938/1939 mokslo metams žmonės nusamdė namų

mokytoją F. Subačių, kuris, be kitų dalykų, mokė ir lietuviškai. Mokiniai ir tėvai mokytoju buvo patenkinti. Skleidžiant svetimų papročius daug prisidėjo tame sodžiuje kelis metus veikusi lenkų šaulių skaitykla. Namo savininkui atsisakius nuomoti patalpas, šaulių skaitykla išsikraustė kitur. (*Aidas*, 1938, lapkričio 19, nr. 65, p. 3)

10 d., **Kaniavà** (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.). Kaniavos mokykloje dirbo Veronika Leleikaitė, jau senokai kenkianti lietuviams. Kaniavos mokyklą lankė Aladaukos, Bagočių, Kaniavėlės, Kaniūkų, Mikalčiūnų, Panočių ir Slučajaus vaikai. Visi vaikai lietuviai. Deja, mokytoja V. Leleikaitė ne tik pati į vaikus nepratardavo nė žodžio lietuviškai, bet ir jiems drausdavo savo gimtąją kalbą tarpusavyje šnekėtis. Žinoma, Kaniavos mokykloje lietuvių kalbos pamokų tada nebuvo. Mokytoja susirado keletą tautiškai nesusipratusių lietuvių, kurie per tėvų susirinkimus perrėkdavo reikalaujančius lietuvių kalbos. V. Leleikaitė įvairiais būdais persekirodavo labiau susipratusių lietuviškų šeimų vaikus. Lapkričio 10 d. nei iš šio, nei iš to minėta mokytoja prikibo prie III skyriaus mokinių Birutės Palevičiūtės ir Ludvinės Stasionytės. Mat, vienos mokinės knygoje rado kažką parašyta, o kitos – kažką išplėšta. Toms mokinėms mokytoja V. Leleikaitė surašė protokolus ir liepė pasirašyti. Juos dar liepė pasirašyti ir L. Stasionytės vyresniam broliui, bet jis atsisakė. Šiuo reikalu tą pačią dieną į mokyklą buvo iškviesti minėtų mokinių tėvai ir pareikšta, kad apie jų vaikų darbus bus pranešta mokyklų inspektoriui ir dar toliau. (*Aidas*, 1938, lapkričio 19, nr. 65, p. 3)

Apie 11 d., **Ceikiniai** (Mielagėnų vls., Švenčionių aps.). Ceikinių klebonas kun. Vladas Varanavičius norėjo nuvykti į Lietuvos valstybę ir ten aplankyti sergantį savo 86 metų tėvą. 1938 m. rugsėjo 3 d. jis įteikė Švenčionių apskrities viršininkui prašymą

- jam išduoti užsienio pasą. Prie prašymo buvo pridėjęs gydytojo liudijimą, kad jo tėvas tikrai sunkiai serga. Apskrities viršininko įstaiga prašymą atmetė. Tuomet kun. V. Varanavičius su prašymu aplankyti sunkiai sergantį tėvą kreipėsi į vaivadiją, tačiau ir iš vaivados leidimo negavo. (*Aidas*, 1938, lapkričio 19, nr. 65, p. 3)
- 12 d., **Ožkiniai** (Seivų vls., Suvalkų aps.). Lapkričio 12 d. lietuvaitės, baigusios Kukavo mergaičių žemės ūkio mokyklą, Ožkinių kaime surengė jaukią pramogą su dainomis, šokiais ir arbatėle, į kurią pasikvietė būrelį svečių. Vaisių metu visą laiką skambėjo lietuviškos dainos, žaisti rateliai ir šokti tautiniai šokiai. Šeiminių parodė, ko yra išmokusios ūkio mokykloje. Jos vaišino svečius savo paruoštais valgiais ir skanumynais. Per arbatėlę jos svečius palinksmino savo kūrybos kupletais. Arbatėlei pasibaigus, S. Ragelis visų svečių vardu padėkojo mergaitėms už tokios gražios pramogos surengimą ir palinkėjo darbuotis savo krašto ir savo tautos naudai. Šia pramoga lietuvaitės parodė pavyzdį, kaip galima surengti blaivų pobūvį ir be degtinės gražiai pasilinksinti. (*Aidas*, 1938, lapkričio 29, nr. 69, p. 3)
- 12 d., **Vilnius**. Įvyko Vilniaus lietuvių inteligentų visuomeniškai bičiuliško „Romuvos“ klubo narių metinis susirinkimas. Po pranešimų ir diskusijų buvo išrinkta nauja valdyba: pirmininkas – Juozas Maceika, vicepirmininkė – universiteto absolventė Marija Budrevičiūtė, sekretorius – studentas Stasys Misiūnas. (*Aidas*, 1938, lapkričio 15, nr. 63, p. 4)
- 13 d., **Gervėčiai** (Vilniaus–Trakų aps.). Po pamaldų vietos parapijos salėje klebono Stanislovo Chodykos pastangomis buvo sušauktas neseniai įkurtos „Katalikų jaunimo sąjungos“ Gervėčių skyriaus susirinkimas. Klebonas papasakojo apie sąjungos tolimesnę veiklą ir pranešė, kad jau patvirtintos atskiros (mergaičių ir berniukų) skyrių valdybos. Pabaigoje kiekvieno sodžiaus jaunimas padainavo lietuviškų dainų. Susirinkimas baigtas sąjungos

- himnu: „Mes trokštam Dievo“. (*Aidas*, 1938, lapkričio 26, nr. 68, p. 3)
- 13 d., **Kukutėliai** (Tverečiaus vls., Švenčionių aps.). Šiame kaime keliolika metų veikė Švenčionių „Ryto“ draugijos lietuviška pradžios mokykla. 1938 m. ši mokykla švietimo valdžios sprendimu buvo uždaryta. Jos mokytojas Hermanas Misiūnas buvo registruotas Visuomenės globos įstaigoje, į kurios sąskaitą kiekvieną mėnesį mokėjo nustatytą mokestį. Mokyklą uždarius, H. Misiūnas liko be darbo. Jis Visuomenės globos įstaigos paprašė jam skirti įstatymu priklausančią pašalpą. Pagaliau po keturių mėnesių, lapkričio 13 dieną, H. Misiūnas gavo iš tos įstaigos pranešimą raštu, kad jo prašymas nepatenkintas. (*Aidas*, 1938, lapkričio 19, nr. 65, p. 3)
- 13 d., **Švenčionėliai** (Švenčionių vls. ir aps.). Įvyko Lietuvių katalikų blaivybės draugijos Švenčionėlių skyriaus steigiamasis susirinkimas. Išrinkta valdyba: pirmininkė – M. Savickaitė, vicepirmininkas – I. Verseckas, sekretorė – V. Saukaitė, išdininkė – A. Grybauskaitė ir narė be ypatingų pareigų – M. Jurkevičienė. Apie įvykusį susirinkimą išrinkta skyriaus valdyba nusiuntė Švenčionių apskrities viršininkui pranešimą ir prašymą leisti skyriui veikti. (*Aidas*, 1938, gruodžio 17, nr. 77, p. 3)
- 13 d., **Vilnius**. Įvyko Gedimino būrio skautų sueiga. (*Rudens aidai*, 1938, lapkritis, p. 48)
- 13 d., **Vilnius**. Įvyko Lietuvių amatininkų draugijos narių susirinkimas. Inžinierius Motiejus Kraužlys kalbėjo apie darbo reikšmę ir jo vertę. Augustinas Burokas pasakojo apie tuometinę Europos politinę padėtį. Choro vedėjas Motiejus Kuryla aptarė choro reikalus. Miškinytė deklamavo eiles. Tartasi ir Draugijos reikalais. (*Rudens aidai*, 1938, lapkritis, p. 48)
- Iki 15 d., **Vaiškūnai** (Švenčionių vls. ir aps.). 1938/1939 mokslo metais Vaiškūnų valdinėje pradžios mokykloje lietuvių kalbos pamokų nebūdavo. Šiais mokslo metais Vilniaus arkivyskupijos

kurija pagaliau leido Vaiškūnų mokykloje tikyba dėstyti lietuviškai. Norėjusiai tikyba dėstyti lietuvei Klimašauskaitei švietimo inspektorius neleido ir paskyrė visai nemokančią lietuviškai moterį, kuri tikyba dėstė vien lenkiškai. (*Aidas*, 1938, lapkričio 22, nr. 66, p. 3)

15 d., **Lyda**. Vilniaus apygardos teismas Lydoje nagrinėjo trijų lietuvių bylas. Kaltinamųjų suole sėdėjo buvusios „Ryto“ draugijos mokytojos Birutė Šičkaitė, Veronika Jankelaitė ir Kalesninkų vargonininkas M. Čaglys. Jie kaltinti priešvalstybiniu veikimu ir neva kėsinęsi atplėšti Lenkijos valstybės dalį. Mokytoja B. Šičkaitė ir vargonininkas M. Čaglys išteisinti. Neatvykus vaivadijos atstovui, mokytojos V. Jankelaitės byla atidėta kitam kartui. (*Aidas*, 1938, lapkričio 17, nr. 64, p. 4)

16 d., **Vilnius**. Vilniuje išėjo iš spaudos vienkartinis jaunimui skirtas iliustruotas žurnalas *Rudens aidai*. Jo redaktorius ir leidėjas – Leonas Braziulis. (*Aidas*, 1938, lapkričio 17, nr. 64, p. 4)

Apie 17 d., **Vilnius**. 1938 m. gegužę Vidaus reikalų ministerijai patvirtinus Vilniaus lietuvių mokslo draugijos uždarymą, šios Draugijos valdyba Vilniaus vaivados ir Vidaus reikalų ministerijos sprendimus apskundė Vyriausiajam administracijos tribunolui Varšuvoje. Iki lapkričio vidurio minėtas tribunolas dėl skundo nieko draugijai neatsakė. Todėl uždarytosios Lietuvių mokslo draugijos pirmininkas dr. kun. A. Viskantas nusiuntė minėtam Tribunolui prašymą išspręsti Draugijos valdybos skundą. Buvo būtina nuo sugedimo gelbėti draugijos rinkinius, kurie nuo draugijos uždarymo laikyti nekūrenamose ir nevėdinamose patalpose. (*Aidas*, 1938, lapkričio 22, nr. 66, p. 4)

17 d., **Vilnius**. Apeliacinis (?) teismas Vilniuje nuteisė 8 metus kalėti Mykolą Jakubauską, Vincento sūnų, g. 1914 m. gruodžio 27 dieną. (Kalinčių Lenkijos kalėjimuose lietuvių sąrašas, LCVA, f. 383, ap. 7, b. 977, l. 10)

- 19 d., **Dievėniškės** (Ašmenos aps.). Lapkričio 19 d. 21 valandą Dievėniškių miestelyje kilo gaisras, sudegė 4 namai. (*Aidas*, 1938, gruodžio 1, nr. 70, p. 3)
- 19 d., **Vilnius**. Rapolas Mackevičius pasitraukė iš Vilniaus lietuvių meno ir literatūros draugijos valdybos knygininko pareigų. Ankstesnėje tos Draugijos valdyboje jis buvo vicepirmininku. (*Aidas*, 1938, lapkričio 22, nr. 66, p. 4)
- Apie 20 d., **Pūčkornės** (Valkininkų vls., Vilniaus–Trakų aps.). Pūčkornių dvarininkas Jekatovas prieš 8 metus pradėjo dalimis pardavinėti savo dvarelį. Aplinkinių kaimų valstiečiai nusipirko iš jo įvairaus dydžio žemės sklypelius. Dažniausiai pirкта po 1–2 ha žemės. Pagal sudarytas sutartis už žemę mokėta dalimis. Ligi tol beveik visi jau buvo už žemę išsimokėję. 1938 m. turėjo būti sudaryti nuosavybės dokumentai. Tačiau pagal veikiančią įstatymą be vaivados leidimo žemės pirkti nevalia. Apie 40 lietuvių valstiečių prašė vaivados leidimo prisipirkti žemės, tačiau nė vienas tokio leidimo negavo. Tai padarė žmonėms slegiantį išpūdį. Tiek metų taupyta, kelerius metus dirbta nusipirkti, laikyta jau sava žemė, o sunkiai uždirbti pinigėliai tartum paleisti vėjais. Dvarininkas patarė iš savo giminių surasti lenkų, jie ir gautų leidimą. Deja, žemės pirkę žmonės tarp savo giminių lenkų neturėjo. (*VŽ*, 1938, lapkričio 25, nr. 56, p. 9)
- 20 d., **Rudnià** (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.). Nuo 1937 m. rugpjūčio Rudnios bažnyčioje nebegrota vargonais. Esą, parapijiečiai vargonininkui nesumokėję apie 340 zlotų už darbą. Lietuviai parapijiečiai sakė jam pusę sumokėję, o kitą pusę turėję sumokėti lenkai parapijiečiai. Rudnios bažnyčioje pamaldos būdavo perpus: vieną sekmadienį lietuviškai, o kitą – lenkiškai. A. Marcinkevičius pasiryžo surinkti iš aplinkinių sodžių (Noškūnų, Ūtos, Rudnios ir Kašėtų) jaunimą ir suorganizuoti lietuvišką bažnytinį chorą, kuris, pramokęs giesmių,

- galėtų bažnyčioj giedoti ir be vargonų pritarimo. Kun. Aleksandras Raupelis paskyrė kambarėlį repeticijoms. Juo choristai buvo patenkinti. Deja, po kelių repeticijų, lapkričio 20 dieną, kun. A. Raupelis į tą kambarį rinktis repetuoti nebeleido. Pasiteiravus, kodėl nebegalima rengti choro repeticijų, atsakė: „Nenoriu su lietuviais inteligentais turėti jokių reikalų, nes lietuviai inteligentai yra masonai, bedieviai, bolševikai...“ (*Aidas*, 1938, lapkričio 29, nr. 69, p. 3)
- 20 d., **Rudnià** (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.). Šiame sodžiui jau antrus metus veikė lietuvių vartotojų bendrovė „Šaltinis“. Lapkričio 20 d. buvo eilinis kooperatyvo, tada turėjusio 80 narių, susirinkimas. Pirmininkavo S. Akulavičius, sekretoriavo A. Marcinkevičius. Pranešimą apie kooperatyvo veiklą padarė jo vedėjas J. Mudėnas. Rudnios kooperatyvas „Šaltinis“ veikė savarankiškai. (*Aidas*, 1938, gruodžio 1, nr. 70, p. 3)
- 20 d., **Vilnius**. Šv. Mikalojaus parapijos salėje įvyko Lietuvių katalikų blaivybės draugijos narių susirinkimas. Paskaitą skaitė tos Draugijos pirmininkas kun. Kristupas Čibiras. Jis daugiausia kalbėjo apie blaivybės Draugijos narių uždavinius ir pareigas. Po paskaitos kvartetas padainavo lietuviškų dainų. Parodytas scenos vaizdelis iš amatininkų gyvenimo, pasakytas monologas. (*Aidas*, 1938, lapkričio 22, nr. 66, p. 4)
- 20 d., **Vilnius**. Įvyko Vilniaus lietuvių studentų sąjungos susirinkimas. Priimta naujų narių. Petras Viščinis skaitė referatą „Mūsų visuomenės dinamika“. Svarstyti įvairūs Sąjungos reikalai. (LB, 1938, nr. 11, p. 39)
- Apie 21 d., **Švenčionys**. Švenčionių „Ryto“ mokytojai, kuriuos be jokio atlyginimo buvo atleides valdinis kuratorius, kreipėsi į Visuotinio draudimo įstaigą ir prašė išmokėti jiems teisėtai priklausančias pašalpas. Leonas Matkevičius, Hermanas Misiūnas, Balys Čepulionis gavo atsakymus, kad jie pašalpų negali

- gauti, nes, esą, jie darbą praradę dėl savo kaltės. Minėta įstaiga sutiko pašalpą skirti tik Malvinai Žygaitei-Kraučiukienei. Nors ir ji darbą buvo praradusi dėl tų pačių priežasčių, dėl kurių kitiems atsisakyta pašalpą mokėti. Ji buvo ištekėjusi už kalėjimo tarnautojo. (*Aidas*, 1938, lapkričio 26, nr. 68, p. 4)
- 23 d., **Vilnius**. Lapkričio 23 d. įvyko Vilniaus lietuvių studentų sąjungos Studenčių sekcijos susirinkimas. Studentė Valerija Čepulytė skaitė pranešimą „Moters laimėjimai naujoje santvarkoje“. Per diskusijas buvo palyginta moterų būklė ir kitose valstybėse, o ypač Sovietų Rusijoje, Vokietijoje ir Italijoje. (*Aidas*, 1938, lapkričio 26, nr. 68, p. 4)
- Apie 24 d., **Vilnius**. 1938 m. spalio 15 d. buvo konfiskuotas 50-tas *Aido* numeris už atskiras dalis straipsnio „Išvados iš čekų nelaimių“, kito straipsnio – „Politinė tikyba ar broliška meilė“ ir vienos politinės žinios – „Ukraina džiaugiasi Karpatų Ukrainos autonomija“. *Aido* redakcija gavo Vilniaus apygardos teismo protokolo ištrauką, kur pranešama, kad tas *Aido* konfiskavimas teismo neviešame posėdyje esąs patvirtintas. (*Aidas*, 1938, lapkričio 26, nr. 68, p. 4)
- 24, 25 d., **Vilnius**. Vilniaus miesto viršininkas išleido slapta raštą Vilniaus burmistrui neišduoti tautybės pažymėjimų norintiems mokytis ne lenkų mokyklose. Kitą dieną Vilniaus burmistras pranešė apie nurodymo vykdymą. Pateikiami jų tekstai:
- 24 d. *Pakartotinai konstatuota, kad asmenys, kurie savo vaikus nori mokyti mažumų, o ypač lietuvių [...] mokyklose, kreipiasi į valsčių valdybas arba į apskrities viršininkų įstaigas liudijimų, kad jų vaikai yra lietuviai, gudų ar kitos tautybės.*
- Atsižvelgiant į tai, kad oficialus paliudijimas ne lenkų tautybės yra labai nepageidaujamas, remiantis 71 str. administracinės teisenos, tokie prašymai reikia palikti be sprendimo, nes jokie galiojantys nuostatai nenumato tautybės liudijimų.*

Pranešdamas tai Ponui burmistrui, kartu prašau šiuo reikalu prašymų nespřęsti.

Remiantis 1 str. administracinės teisenos, valsčių valdybos šiais reikalais gali pavartoti 71 str. administracinės teisenos, sykiu privalo nurodyti teisinę priemonę – skundą – į netarpiškąją bendrosios administracijos vadovybę [= vadovybei].

E. P. miesto viršininko J. Czernichowski

- 25 d. Atsakydami į raštą 1938 m. XI 24 d. Nr. B. 2279/P. pf. vietoje, pranešame, kad 1938 m. XI 25 d. gyventojų evidencijos skyriui išakiau neduoti tautybės liudijimų ir prašantiems patarti miesto valdybos sprendimą skusti netarpiškajai bendrosios administracijos vadovybei. [Pranešiau] Administracijos skyriaus viršininkui tai žinoti ir prisitaikyti. Kartu pareiškiu, kad iki šiol miesto valdyba tautybės liudijimus davė Vilniaus vaivados nurodytais (1938.V.22 L.S.P.P. 1003/pf.) dėsniais [= pagal nurodytas taisykles].

Vilniaus burmistras Dr. V. Maliszewski

(Vilniaus balsas, 1940, sausio 16, nr. 12, p. 4)

Iki 25 d., **Kaūnas**. Pasirodžiusio Lietuvos moterų tarybos iliustruoto žurnalo *Moteris ir pasaulis* 10 numerio didžioji dalis skirta Vilnijos moterų reikalams. Jame paskelbti šie vilniečių moterų straipsniai: Marijos Lemešytės „Vilniaus krašto lietuvė inteligentė“, Onos Miciūtės „Lietuviškoji šeima Vilniaus krašte“, Marijos Budrevičiūtės „Vilniaus krašto lietuvės menininkės“, Jadvygos Tijūnelytės „Vilniaus lietuvių studentų sąjungos Studenčių sekcija“, Onos Lemešytės „Vilniaus krašto lietuvės verslininkės ir lietuvės miestietės“, Veronikos Maminskaitės „Vilniaus krašto lietuvės kaimo moters būklė“. Dar paskelbta O. Miciūtės ir Vlado Pilypavičiūtės eilėraščių, taip pat dvi novelės. (*Aidas*, 1938, lapkričio 26, nr. 68, p. 4)

- 25 d., **Kaūnas**. Tos dienos Vidaus reikalų ministro nutarimu uždaryta Vilniaus vadavimo sąjunga. Paskutiniame tos sąjungos žurnalo

Mūsų Vilnius numeryje buvęs jos pirmininkas Antanas Juška, be kitko, rašė:

Lietuviai niekuomet neginčijo, kad daugumas Vilniaus gyventojų kalba lenkiškai ir daugelis net jaučiasi lenkais, bet mūsų būdavo tvirtinama, kad šiais laikais vieni miesčionys ir dvarininkai nebelemia kraštų likimo ir kad Vilniaus lenkiškumas daugelyje atvejų [= daugeliu atvejų] yra tiek pat paviršutiniškas, kaip ir Kauno, kurio labai didelė dauguma krikščionių gyventojų dar prieš 20 metų laikė save lenkais, prieš 15 metų – jau tik apie pusę, o šiandien, kaip rodo metrikacijos ir mokyklinio amžiaus vaikų statistika, lenkais beprisipažįsta tik apie 1%.

Va, kur glūdėjo visas moralinis pagrindas lietuvių kovos dėl Vilniaus srities. Va, kur yra moralinė teisė ir jėga viso Vilniaus vadavimo sąjungos ir jos autonominių organizacijų veikimo. VVS, turėdama galvoje, kad Lietuvos nepriklausomybei atkurti tinkamos sąlygos susidarė anksčiau, negu visa lietuvių tauta buvo suspėjusi tautiškai susiprasti, apsišviesti ir nepriklausomybei pasirengti, dirbo pirmiausia tautos sąmoninimo ir brandinimo darbą. Nėra abejonės, kad jai daugiausia rūpėjo Vilnius ir Vilniaus sritis. Tačiau jos darbas buvo tiesus ir atviras, ir jos sąžinė dėl to darbo yra rami ne tik savo tautos, bet ir viso pasaulio teisme. Visi įtarimai, kad VVS organizavo Lenkijoje ar jos valdomose žemėse terorą ar priešvalstybinį darbą, net ta prasme kaltinimai, kuriais ypatingai [= ypač] pasižymėjo Krokuvos dienraštis „Ilustrowany Kurier Codzienny“, visiškai neturėjo pagrindo. Juos skaitant, VVS žmonėms tekdavo dažniausiai karčiai šypsotis. <...>

Nėra reikalo gintis, kad VVS veikime būdavo ir aštresnių gaidų prieš Lenkiją, lenkus ir ypač prieš lenkišką Vilniaus administraciją. Tatai, betgi, galima suprasti ir pateisinti, kai atsimeni visą lietuvių ir lenkų santykių kompleksą, ypač lenkų nusistatymą į lietuvišką judėjimą [= lietuviško judėjimo atžvilgiu], į Lietuvos nepriklausomybės atkūrimą ir į jos norą sujungti visas savo etnografinės žemes, pagaliau,

į lenkų administracijos elgesį su Vilniaus žemės vietiniais gyventojais, lietuviais. Tačiau sąmoninga lenkų ar viso to, kas yra lenkiška, neapykanta nebuvo ugdoma VVS eilėse. Iš viso, VVS veikimas yra dokumentuotas protokoluose, suvažiavimų nutarimuose, paskaitose, periodinėje ir neperiodinėje spaudoje, iš ko bešališkas sąjungos gyvenimo tyrinėtojas galės nustatyti viso VVS veikimo pobūdį. (MV, 1938, nr. 23–24, p. 367)

25 d., **Radiškė** (Tverečiaus vls., Švenčionių aps.). Lapkričio 25 d. „Kultūros“ draugijos valdyba gavo Vilniaus švietimo apygardos raštą, kuriuo neleidžiama Radiškėje veikti „Kultūros“ mokyklai. 1937 m. birželio 14 d. „Kultūros“ draugijos valdyba žodžiu susitarė su Švenčionių apskrities mokyklų inspektoriumi perkelti „Kultūros“ draugijos mokyklą iš Lazinkų į Radiškę. Radiškėje Draugija turėjo didelį, specialiai mokyklos reikalams statytą namą. Į Radiškės mokyklą buvo patogiau eiti vaikams iš daugiau kaimų ir viensėdžių negu į Lazinkas. Nors tai buvo daryta švietimo inspektoriumi žinant ir net jam pritariant, švietimo apygardos įstaiga leidimo perkelti mokyklą nedavė. Esą tokiais atvejais reikia prašyti leidimo, kaip ir naujai atidarytai mokyklai. Tais pačiais metais „Kultūros“ draugija parašė prašymą švietimo apygardos kuratoriui ir vaivadijai duoti liudijimą, kad namas Radiškėje tinkamas mokyklai. Čia atsirado įvairių kliūčių. Švietimo valdžia prašymo nesvarstė, nes trūko vaivadijos liudijimo, o vaivadija turėjo kliūčių. Pirmą kartą vaivadijos komisija rado namą nevisai tinkamą ir nurodė keltą patvarkymų. „Kultūros“ draugija nurodytus reikalavimus įvykdė ir vėl paprašė komisijos tai patikrinti. 1937 m. gruodžio 1 d. vaivadijos įstaiga pranešė, kad dar yra šis tas taisytina ir leidimo negalinti duoti. Draugija, padariusi esminį remontą, vėl paprašė vaivadijos pažymos. Po ilgo laukimo ir lankymosi toje įstaigoje 1938 m. rugsėjo 10 d. gautas liudijimas, kad namas

Radiškėje tinkamas mokyklai. Kol Draugija rūpinosi gauti iš vaivadijos pažymą dėl pastato tinkamumo mokyklai, byla švietimo apygardoje dėl mokyklos perkėlimo nebuvo sprendžiama. Reikalingą vaivadijos leidimą gavus, po dviejų mėnesių švietimo apygardos įstaiga pranešė Draugijai mokyklos Radiškėje neleidžianti, nes „Kultūros“ draugija neįrodžiusi turinti pakankamai lėšų tai mokyklai išlaikyti. Pastangos ir remontui skirtos lėšos nuėjo niekais. (VŽ, 1938, gruodžio 2, nr. 57, p. 2)

- 25 d., **Rudnià** (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.). Lapkričio 25 d. Rudnioje gyvenęs bedarbis lietuvis mokytojas Jonas Mudėnas buvo pašauktas į Varėnos policijos įstaigą, kur ištardytas. Tardė saugumo pareigūnas. Klausinėjo apie lietuviškas knygas, kurios iš jo buvo paimtos 1937 m. gruodį, jį suimant. Teiravosi, koku būdu jis tas Kaune leistas knygas atsigabenęs. Valdininko nuomone, tos knygos esančios atgabentos iš Kauno kontrabanda. J. Mudėnas pareiškė jokių knygų iš anos pusės negabenęs. Iš jo atimtas knygas (daugiau negu 20) prieš kelis metus pirkęs Vilniuje viešai veikiančiuose lietuvių knygynuose. (Aidas, 1938, gruodžio 3, nr. 71, p. 3)

- 26 d., **Vilnius**. Vytauto Didžiojo gimnazijos salėje įvyko tos gimnazijos mokinių muzikos ir dainų koncertas. Mokiniai skambino fortepijonu, smuikavo ir pasirodė su atskirų klasių choralais. Skambino mokytojos Elvyros Palevičiūtės, smuikavo mokytojo Jarpolkevičiaus mokiniai. Atskirai dainavo Juliaus Siniaus paruošti pirmųjų klasių berniukų ir mergaičių chorai ir bendras gimnazijos choras. Koncerto programą baigė mokytojos Jadvygos Kazlauskaitės išmokyti iki tol Vilniuje nematyti lietuviški tautiniai šokiai, kuriems pritarė gimnazijos mokinių dūdų orkestras. Būrelis tautiškai pasipuošusių mergaičių salėje pašoko „Blezdingėlė“, „Kubilą“ ir „Suktinį“. (Aidas, 1938, lapkričio 29, nr. 69, p. 4)

- 26 d., **Vilnius**. Vėloką vakarą būrelis Vilniaus lietuvių amatininkų

ėjo viena Vilniaus gatve ir negarsiai lietuviškai dainavo. Tai išgirdęs vienas asmuo įskundė pirmam gatvėje sutiktam policininkui, kad tie lietuviai dainavę priešvalstybinę dainą. Policininkas keturis amatininkus sulaikė, patikrino jų dokumentus ir nusivarė į policijos komisariatą. Kai ten policijos valdininkas paprašė skundiko pakartoti tos „priešvalstybinės“ dainos bent kelis žodžius, tas tik pamiksėjo ir nežinojo, ką sakyti. Skundikas buvo išpėtas, o amatininkai paleisti. Buvo sulaikyti šie asmenys: Poviškis, Blažys, Zalanskas ir Miškinis. (*Aidas*, 1938, gruodžio 1, nr. 70, p. 4)

27 d., **Švenčionys**. Lapkričio 27 d. Švenčionyse buvo sušauktas eilinis Katalikiškosios jaunimo akcijos (veikimo) susirinkimas, kurį pradėjo ir jam pirmininkavo kun. dekanas Juozapas Dubietis. Į prezidiumą buvo pakviesti mergaičių ir vyrų skyrių valdybų nariai. Katechetė Pranė Klimašauskaitė skaitė paskaitą „Katalikiškoji akcija“, o Jonė Verikaitė ir Jonė Siniūtė padeklamavo keletą eilėraščių. Po to dekanas paskaitė ir paaiškino pagrindinius Katalikiškosios akcijos įstatų punktus. Nutarta susirinkimus kviesti valdybos nuožiūra, bet, kiek galima, dažniau. Taip pat numatyta įsigyti bibliotekėlę. Per susirinkimą į katalikiškosios akcijos mergaičių ir vyrų skyrius įsirašė nemažai naujų narių. (*Aidas*, 1938, gruodžio 3, nr. 71, p. 3)

27 d., **Vilnius**. Sukako penkeri metai, kai Vilniuje veikė Lietuvių katalikų amatininkų ir darbininkų draugija. Ši sukaktis paminėta lapkričio 27 d. Šv. Mikalojaus parapijos salėje. Minėjime dalyvavo Draugijos nariai, jos globėjai ir kviestieji svečiai. Renginį pradėjo Draugijos pirmininkas Antanas Atroška. Į prezidiumą pakviesti kun. Pranas Bieliauskas, siuvėjas P. Valteris ir valdybos nariai: V. Ankėnaitė, R. Šulgaitė ir A. Vaišnius. Draugiją sveikino ilgametis jos globėjas kun. P. Bieliauskas, kun. Kristupas Čibiras, „Romuvos“ klubo valdybos narys Stasys Misiūnas,

Vincas Martinkėnas, „Kultūros“ draugijos valdybos narys Jeronimas Cicėnas, *Lietuviško baro* redaktorius Motiejus Kraužlys, *Aido* atstovai Silvestras Urbonavičius ir Vincas Budrevičius, Lietuvių kooperatinio banko atstovas Jonas Jankauskas, Vilniaus lietuvių studentų sąjungos valdybos narys studentas Pranas Žukas, šios Sąjungos Studentų sekcijos pirmininkė Maldžiūnaitė, Visuomeni-

Vilniaus lietuvių katalikų amatininkų draugijos pirmininkas Antanas Atroška
(*Jaunujų siekiai*, 1938, lapkritis, p. 22)

ninkų sekcijos atstovas Viktoras Maldžiūnas ir žurnalistas Augustinas Burokas. A. Atroška padėkojo už sveikinimus, perskaitė Draugijos veiklos apžvalgą. Meninėje dalyje Motiejaus Kurylos vadovaujamas amatininkų choras padainavo 5 liaudies dainas. Dar dainavo trise: E. Jursėnaitė, R. Šlenytė ir B. Šulgaitė. Padeklamauta eilių. (*Aidas*, 1938, lapkričio 29, nr. 69, p. 4)

27 d., **Vilnius**. Vytauto Didžiojo gimnazijos salėje vaidinta iš moksleivių gyvenimo Kazio Binkio 5 veiksmų pjesė „Atžalynas“. Vaidino gimnazijos mokiniai ir kiti scenos mėgėjai. Vaidinimas moksleiviams labai patiko. (*Aidas*, 1938, lapkričio 29, nr. 69, p. 4)

27 d., **Vilnius**. Baltarusių studentų sąjunga Vilniaus universiteto rūmuose surengė lietuvių literatūros vakarą. Apie lietuvių literatūrą paskaitą skaitė Ona Miciūtė. Keli baltarusių studentai ir poetas Maksimas Tankas padeklamavo lietuvių poetų eilėraščių. (LB, 1938, nr. 11, p. 40)

29 d., **Lyda**. Vilniaus apygardos teismas Lydoje antrą kartą nagrinėjo

buvusios Šv. Kazimiero draugijos skaityklos vedėjos Agotos Mackevičiūtės-Utkevičienės ir buvusios „Ryto“ draugijos mokytojos Veronikos Čibiraitės bylas. Jos kaltintos priešvalstybine veikla ir nelegalių knygų laikymu. Neatvykus į teismą Vilniaus vaivadijos ekspertui, abi bylos vėl atidėtos. (*Aidas*, 1938, gruodžio 1, nr. 70, p. 4)

29 d., **Vilnius**. Tą dieną teismas Vilniuje nagrinėjo Lietuvių mokslo draugijos tarnautojų bylą dėl negauto atlyginimo ir valdžios paskirto kuratoriaus. Vasario pradžioje be darbo liko šie Draugijos tarnautojai: Pranas Razmukas, Emilijonas Paukštė, Stasė Pakulaitė, Marė Stasinaitė, Juozas Mačiulis ir Juozas Aidulis. Kurį laiką jie oficialiai iš užimamų pareigų nebuvo atleisti. Pagaliau, 1938 m. birželio pradžioje valdinis tos Draugijos kuratorius minėtiems asmenims pranešė, kad jie iš darbo atleidžiami nuo kovo 5 dienos. Atleistieji iš darbo Lietuvių mokslo draugijos tarnautojai, negavę iš kuratoriaus jiems priklausančio atlyginimo, iškėlė kuratoriui teismo bylą, kuri teisme buvo nagrinėjama lapkričio 29 dieną. Teismas Lietuvių mokslo draugijos tarnautojų reikalavimus patenkino iš dalies. Darbo teismo sprendimu uždarytosios Draugijos valdytojai turi sumokėti šias kompensacijas: P. Razmukui iš priklausančių 1 903 zlotų priteisė 750 zlotų ir teismo išlaidų 67 zlotus; E. Paukštei iš priklausančių 1 620 zl – 900 zl ir teismo išlaidų 100 zl; S. Pakulaitei iš priklausančių 1 080 zl – 600 zl ir teismo išlaidų 64 zl; J. Mačiuliui iš priklausančių 468 zl – 260 zl ir teismo išlaidų 37 zl; J. Aiduliui iš priklausančių 765 zl – 425 zl ir teismo išlaidų 35 zlotus. Draugijos tarnautojų bylos advokatas buvo Petras Grybauskas. (*Aidas*, 1938, gruodžio 1, nr. 70, p. 4)

30 d., **Vilnius**. Vilniuje išėjo iš spaudos vienkartinis iliustruotas žurnalas jaunimui *Jaunuųjų siekiai*, kurio leidėjas – Augustinas Burokas. (*Aidas*, 1938, gruodžio 1, nr. 70, p. 4)

Gruodis

- 1 d., **Vilnius**. Vilniaus lietuvių spauda pranešė, kad Lenkijos telegramų agentūra paskelbė šią žinią: *Vidaus reikalų ministerija nusprendė duoti leidimą atidaryti etnografinį muziejų, kurį sudarys buvę Vilniaus lietuvių mokslo draugijos rinkiniai. Muziejus bus prie mokslinio pobūdžio draugijos. Tos draugijos statutas bus paruoštas ir atitinkamos valdžios patvirtintas.* (*Aidas*, 1938, gruodžio 1, nr. 70, p. 1)
- 2 d., **Švenčionys**. Dėl 1938 m. rugpjūčio 28 d. Švenčionyse rengtų lietuvių sporto draugiškų rungtynių gruodžio 2 d. Švenčionių apskrities viršininkas nubaudė šiuos asmenis: buvusius mokytojus Mykolą Gudėną, Vladą Šiekštelę, Vladą Maminską ir gydytoją Stasį Bielinį – visus po 5 zlotus baudos arba po 1 dieną arešto. (*Aidas*, 1938, gruodžio 6, nr. 72, p. 4)
- Apie 3 d., **Dieveniškių** valsčius (Ašmenos aps.). Prieš dešimtį metų Albertinos dvare buvo pradėta pardavinėti žemę. Kas norėjo, tie ir nusipirko, lietuviai ir nelietuviai. Pavyzdžiui, 1928 m. 10 ha nusipirko Dieveniškių miestelio lietuvis gyventojas Kazys Krečius, o 1931 m. – Grybiškių kaimo lietuviai gyventojai Adomas Gaidys, Antanas Gaidys, Stasys Gaidys, Adomas Butrimas, Mykolas Kuklys, Lukošius-Lukoševičius, Antanas Kuklys ir Andrius Kuklys. Be to, iš Daubutiškių dvaro nusipirko žemės Buinauskas ir Česiulis.
- Visi paminėti ūkininkai gavo iš Vilniaus vaivadijos įstaigos pranešimus raštu, kad jiems toji žemė pirkti yra uždrausta. Pirkėjai už žemę pinigų buvo sumokėję, bet dar nebuvo gavę visų reikalingų nuosavybės dokumentų. (*Aidas*, 1938, gruodžio 8, nr. 73, p. 3)
- 3 d., **Vilnius**. Įvyko Vilniaus lietuvių visuomeniškai-bičiuliško „Romuvos“ klubo narių eilinis susirinkimas. Jame Silvestras Urbonavičius skaitė paskaitą apie tuometinius įvykius Klaipėdos

krašte. Aptarta Klaipėdos krašto teisinė būklė, apibūdinta Klaipėdos krašto seimelio būsimi rinkimai, nauji vokiečių reikalavimai. Po paskaitos tuo pačiu klausimu vyko gyvos diskusijos.

(*Aidas*, 1938, gruodžio 6, nr. 72, p. 4)

Apie 4 d., **Vilnius**. Turėjęs kuklią tarnybą Vilniaus išdinėje ir iki tol negavęs iš viršininkų jokių priekaištų lietuvis Alfonsas Paukštė atleistas iš darbo. (*Aidas*, 1938, gruodžio 8, nr. 73, p. 4)

4 d., **Švenčionys**. Į Švenčionių viršininko įstaigos Saugumo skyrių buvo pašaukti ir visą dieną išlaikyti šie Švenčionių apskrities žymesni lietuviai, visuomenės veikėjai: J. Cicėnas, K. Čepulis, M. Čepulis, F. Garla, A. Janutėnas, A. Jurėnas, K. Maldžiūnas, M. Matkevičius, V. Norkūnas ir V. Subačius. Vakare jie visi paleisti. Tą dieną Švenčionių apskrityje buvo paskutinis terminas įteikti kandidatų sąrašus į valsčių tarybas. (*Aidas*, 1938, gruodžio 6, nr. 72, p. 4)

4 d., **Vilnius**. Tai dienai Lietuvių studentų sąjungos Visuomenininkų sekcija rengė lietuvių tautinės kultūros vakarą. Programoje buvo numatyta paskaita, scenos vaizdelis ir koncertinė dalis. Negavus valdžios leidimo, paskelbta, kad vakaras neįvyks. Ta proga spaudoje pateikti duomenys dėl pastaruoju metu neleistų vakarų.

Per du pastaruosius (spalio ir lapkričio) mėnesius Vilniaus miesto ir Vilniaus-Trakų apskrities viršininkų įstaigos nedavė leidimų šiems lietuviškiems Vilniaus lietuvių meno ir literatūros draugijos rengtiems vakarams: spalio 10 d. – Vilniuje, spalio 15 ir 16 d. – Valkininkuose, lapkričio 1 d. – Vilniuje. Buvo pasiruošta vaidinti M. Gogolio 3 veiksmų komediją „Piršlybos“, religinio turinio dramą „Marija Magdaliėtė“ ir S. Čiurlionienės-Kymantaitės komediją „Pinigėliai“.

Be to, Vilniaus miesto viršininko įstaiga nedavė leidimų Vilniaus lietuvių amatininkų draugijos rengtiems vakarams spalio

15 d., lapkričio 6 ir 20 dienomis. Buvo pasiruošta vaidinti latvių dramaturgo Hugo Krūminio 3 veiksmų komediją „Sėnberniai“. Taip pat Vilniaus Šv. Zitos draugija negavo leidimo spalio 23 d. vaidinti Gogolio „Piršlybas“.

Lapkričio 27 d. Vytauto Didžiojo gimnazijoje įvykęs vakaras, kuriame vaidintas „Atžalynas“, buvo neviešas. Negavus leidimo, jame galėjo dalyvauti tik gimnazijos mokiniai ir jų mokytojai. Kita visuomenė tokio pobūdžio vakaruose dalyvauti negali. (*Aidas*, 1938, gruodžio 3, nr. 71, p. 4)

4 d., **Vilnius**. Gruodžio 4 dieną Vilniuje ir visame krašte prasidėjo lietuviškos spaudos savaitė. Jos metu mūsų visuomenė pasirūžo atkreipti didesnę dėmesį į lietuviškos knygos ir lietuviškų laikraščių reikalingumą ir jų platinimą tose vietose, kur šioji mūsų spauda dar mažai tebuvo žinoma. Daug kur tuo reikalu lietuviai gyventojai turėjo neviešo, šeimyninio pobūdžio susirinkimų ir visa tai aptarė plačiau.

Vilniuje spaudos savaitę norėta pradėti lietuvių tautinės kultūros viešojo vakaro renginiu, bet jam negavus leidimo, gruodžio 4 d. Vilniaus lietuvių studentų sąjungos salėje įvyko neviešas diskusijų vakaras mūsų spaudos ugdymo reikalu. Vakara sąrengė Lietuvių studentų sąjunga. Dalyvavo šios Sąjungos nariai ir jų kviesti svečiai. Studentas V. Kadžiulis perskaitė spaudos reikalu pranešimą, prasidėjo įvairios diskusijos, kurios užtruko apie 3 valandas. Sutarta, kad Vilniaus krašto lietuviškoji spauda turėtų augti ir tobulėti.

To vakaro dalyviai pasižadėjo:

1. *Netrukdyti veikti nė vienos krypties mūsų spaudai, jeigu toji kryptis nekenkia bendriems mūsų krašto reikalams.*
2. *Savo spaudoje objektyviai rašyti apie mūsų gyvenimo įvykius.*
3. *Neteikti nelietuviškai ir kitų kraštų lietuviškai spaudai klaidingų ir netikslų žinių apie Vilniaus lietuvius.*

4. Nėkelti spaudoje asmens reikalų, nesusijusių su mūsų krašto visuomenės gyvenimu.

5. Spaudoje laikytis etikos.

(*Aidas*, 1938, gruodžio 6, nr. 72, p. 4; gruodžio 10, nr. 74, p. 4)

Apie 5 d., **Švenčionių** ir **Vilniaus** apskritys. Prieš porą mėnesių prie Vilniaus katalikų akcijos (veikimo) instituto buvo įsteigta lietuvių katalikų akcijos referento pareigybė, kurio tikslas – telkti Vilniaus arkivyskupijos ribose gyvenančius lietuvius į katalikų akciją.

Tai akcijai referentu buvo paskirtas užsienyje baigęs visuomenės mokslus magistras kun. Kazimieras Pukėnas. Kun. K. Pukėnas jam skirtą darbą tarp lietuvių vykdė sėkmingai. Iki

Teologijos magistras
kun. Kazimieras Pukėnas,
už lietuviškų skyrių steigimą
atleistas iš Katalikų akcijos referento
pareigų 1938 metais
(*Rudens vakarai*, 1938, spalio, p. 21)

tol jau keliose parapijose jis suorganizavo Jaunimo sąjungos skyrius, atskirai berniukų ir mergaičių. Apie skyrių įsteigimą valdžiai pranešė pats Katalikų akcijos institutas.

Deja, kas skatinama lenkams, draudžiama lietuviams. Švenčionių apskrities viršininko sprendimu uždrausta veikti Lietuvių katalikų akcijos įsteigtiems skyriams Švenčionyse, Mielagėnuose ir Daugėliškyje.

Vilniaus–Trakų apskrities viršininkas uždraudė veikti tos pačios Akcijos skyriui Valkininkuose. Apie tą laiką atskirais Švenčionių ir Vilniaus–Trakų apskrities viršininkų raštais pranešta

apie įsteigtą Katalikų akcijos Jaunimo sąjungos lietuvių vaikinių ir merginų skyrių uždarymą Vosiūnuose, Tverečiuje, Adutiškyje ir Gervėčiuose.

Arkivyskupas R. Jalbžykovskis kun. K. Pukėną iš Katalikų akcijos instituto referento pareigų pašalino. Spaudos žiniomis, minėta referentūra likviduojama. (*Aidas*, 1938, gruodžio 8, nr. 73, p. 4; gruodžio 13, nr. 75, p. 4)

5 d., **Vilnius**. Kun. Kazimieras Pukėnas per spaudą jausmingai atsisveikino su lietuvių jaunimu, steigusiu Katalikų akcijos Jaunimo sąjungos skyrius. (*Aidas*, 1938, gruodžio 13, nr. 75, p. 4)

Apie 6 d., **Švenčionių** apskritis. Švenčionių apskrities viršininkas uždraudė veikti Lietuvių švietimo „Kultūros“ draugijos skyriams Kalviškėje (Dūkšto vls.) ir Navikuose (Tverečiaus vls.). Tuos sprendimus „Kultūros“ draugijos valdyba apskundė Vilniaus vaivada. Gauti vaivados atsakymai, kuriuose Švenčionių apskrities viršininko sprendimai drausti „Kultūros“ draugijos minėtus skyrius patvirtinti. (*Aidas*, 1938, gruodžio 10, nr. 74, p. 4)

6 d., **Vilnius**. Gruodžio 6 d. Vilniaus radiofone koncertavo žinoma pianistė Elvyra Palevičiūtė. Ji skambino italų kompozitorių kūrinius, sukurtus XVII ir XVIII šimtmečiuose. Koncertas buvo transliuojamas visoms lenkų radijo stotims. (*Aidas*, 1938, gruodžio 8, nr. 73, p. 4)

7 d., **Pelesà** (Rodūnios vls., Lydos aps.). Ankstų rytą iš Lydos pas Pelesos vargonininką Mėčių Skerlą atvyko neviešosios policijos valdininkas su Rodūnios policininku daryti kratos. „Svečiai“ pareiškė turintys žinių, kad M. Skerla platinęs nelegalią lietuvišką literatūrą. M. Skerla paprašė rašto, kieno nurodymu daroma krata. Saugumietis iš Lydos sakė tokio rašto neturįs, bet jeigu toks dokumentas būtinais reikalingas, tai galys pateikti vėliau, po kratos. Krata truko nuo 4 val. ryto iki pusės dvylikos.

Išnaršė visą butą, tačiau ieškomos nelegalios spaudos nerado.

(*Aidas*, 1938, gruodžio 17, nr. 77, p. 3)

7 d., **Varšuva**. 7 dieną ministras Kazys Škirpa buvo priimtas Lenkijos prezidento. Jis tada įteikė savo atšaukimo raštus. Tą pačią dieną pasiuntinys K. Škirpa buvo apsilankęs ir pas Lenkijos užsienio reikalų ministrą Juzefą Beką ir viceministrą Janą Šembeką. K. Škirpa paskirtas pasiuntiniu į Berlyną.

Dar anksčiau, sužinojus apie Lietuvos pasiuntinio Lenkijai K. Škirpos naują paskyrimą, Rapolas Mackevičius spaudoje rašė:

Ir kai su kolega A. Buroku iš Vilniaus lietuvių spaudos darbininkų pirmieji turėjome progos aplankyti p. ministrą, dar daugiau nustebome pajutę tiek daug lietuviško nuoširdumo, kuris tryško kiekviename pasakytame žodyje. O užsiminus apie Vilniaus lietuvius, dar labiau pasijutome vienos tautos sūnūs, vieno kraujo žmonės.

Atėjome tada prie „Europos“ viešbučio pagerbti plevėsuojančią trispalvę vėliavą, atėjome atiduoti pagarbą Lietuvos valstybės Reprezentantui, kuris, atstovaudamas savo valstybės reikalus ir garbę, gyvai domėjosi ir mumis [...] vilniečiais. Nemažiau buvome patenkinti, kai dar kartą teko apsilankyti pas ministrą, kurio nuoširdumo niekuomet nepamiršime. Ir kai dabar pasiuntinys K. Škirpa išvyksta iš Varšuvos, mes, vilniečiai, linkime jam ne tik laimingos kelionės ir vaisingos darbuotės naujoje vietoje, bet kartu ir džiaugiamės, kad Lietuva, turėdama tokios aukštos kultūros ir tikros inteligencijos diplomatus, yra tinkamai atstovaujama. (*Aidas*, 1939, gruodžio 1, nr. 70, p. 2; gruodžio 10, nr. 74, p. 1)

7 d., **Vilnius**. 1938 m. Vilniuje norėta surengti pirmąją Vilniaus krašto lietuvių sporto šventę. Todėl spalio 6–8 dienomis Vytauto Didžiojo gimnazijos fizinio lavinimo mokytojas Pranas Žižmaras buvo Vilniuje surengęs draugiškas sporto rungtynes, kuriose dalyvavo Vilniaus ir apylinkių lietuvių sportininkų būreliai.

- Gruodžio 7 d. tų draugiškų sporto rungtynių organizatorius P. Žižmaras buvo pašauktas į Vilniaus miesto viršininko įstaigą, kur ištardytas ir už tų rungtynių surengimą nubaustas 4 dienų areštu arba sumokėti 20 zlotų baudą. Dėl šios baudos kreiptasi į teismą. (*Aidas*, 1938, gruodžio 15, nr. 76, p. 4)
- Apie 8 d., **Vilnius**. Baigę Vilniaus universitete teisės studijas, lietuviai jau nebepriimami atlikti privalomosios teismo praktikos, be kurios nė vienas negali tapti advokatu. Iki šiol nepriimti šie lietuviai teisininkai: Ona Budrevičiūtė-Šulijienė, Pranas Čenys, Alfonsas Jokūbėnas, Stasys Lazdinis ir Juozas Valiukevičius. Visų jų įteiktieji prašymai teisinėse įstaigose atlikti praktiką atmesti. (*Aidas*, 1938, gruodžio 10, nr. 74, p. 4)
- Apie 8 d., **Vilnius–Vársuva**. Į Varšuvą buvo nuvykęs dr. kun. A. Viškantas. Jis, kaip buvęs uždarytosios Lietuvių mokslo draugijos pirmininkas, šios draugijos reikalais lankėsi Vidaus reikalų ministerijoje ir Vyriausiojo administracinio tribunolo įstaigoje. Deja, nei vienur, nei kitur jis nieko tikra nesužinojo. (*Aidas*, 1938, gruodžio 13, nr. 75, p. 4)
- 8 d., **Vilnius**. Vilniaus lietuvių skautų draugovė rengė viešą lietuvišką vakarą. Ruošėsi vaidinti K. Binkio pjesę „Atžalynas“. Vakarą neįvyko, nes negautas Vilniaus miesto viršininko įstaigos leidimas. (*Aidas*, 1938, gruodžio 8, nr. 73, p. 4)
- 8 d., **Vilnius**. Šv. Mikalojaus parapijos klebono kun. Kristupo Čibiro rūpesčiu religinės brolijos paminėjo spaudos savaitę. Jų bendrame susirinkime kun. K. Čibiras skaitė turiningą paskaitą apie religinės lietuviškos spaudos reikšmę ir jos reikalingumą. Po to vyko dialogas, deklamacijos. Dainavo Juliaus Siniaus vadovaujamas „Varpo“ choras. Susirinkimo pabaigoje spaudos savaitės minėjimo dalyvius pasveikino kaunietė rašytoja Petronėlė Bartnikaitė-Rūtelionienė. (*Aidas*, 1938, gruodžio 10, nr. 74, p. 4)
- 8 d., **Vilnius**. Įvyko Vilniaus lietuvių amatininkų ir darbininkų

- draugijos narių metinis susirinkimas. Jame išklaudyta Vinco Martinkėno paskaita apie spaudos reikšmę ir jos reikalingumą. Po to buvo padaryti valdybos ir revizijos komisijos pranešimai, išrinkta nauja valdyba: pirmininkas – Liudvikas Kisieličius, vicepirmininkas – Antanas Atroška, sekretorius – Vytautas Jaskelevičius, išdininkė – Ona Milutytė, knygyninkas – Antanas Vaišnys, narys be ypatingų pareigų – Jonas Dieninis. (*Aidas*, 1938, gruodžio 13, nr. 75, p. 4)
- 9 d., **Lyda**. Vilniaus apygardos teismas Lydoje jau ketvirtą kartą nagrinėjo buvusio „Ryto“ mokyklų ir skaityklų vedėjo Vinco Dailydkos bylą. Jis buvo kaltinamas priešvalstybiniu veikimu ir nelegalių lietuviškų knygų laikymu. Tuo būdu, esą, V. Dailydka ruošėsi atplėšti Lenkijos valstybės dalį. V. Dailydka nu-teistas pusantrų metų kalėti ir 5 metams jam atimtos pilietinės teisės. Nuosprendis apskūstas. (*Aidas*, 1938, gruodžio 13, nr. 75, p. 4)
- 10 d., **Vilnius**. Lietuviškos spaudos savaitės proga lietuviškojo spausdinto žodžio palaikymo reikalas buvo keliamas ir Vytauto Didžiojo gimnazijos moksleivių kuopelių susirinkimuose, skautų sueigose, bendrabučiuose ir kitur. Gruodžio 10 d. Vytauto Didžiojo gimnazijos mokiniams buvo surengtas platesnio pobūdžio neviešas spaudos ir literatūros vakaras. Jame išklaudyti mokytojų Vinco Martinkėno ir Petro Averkos pranešimai, mokinių deklamacijos ir „Varpo“ choro dainos. (*Jaunųjų žodžiai*, 1938, gruodis, p. 48)
- 11 d., **Svyliónys** (Adutiškio vls., Švenčionių aps.). Įvyko Lietuvių „Kultūros“ švietimo draugijos Svyliūnių skyriaus steigiamasis susirinkimas. Pirmininkavo Antanas Laukys, sekretoriavo Liudvikas Kairys. Draugijos valdybos sekretorius Steponas Šulija paaiškino „Kultūros“ draugijos įstatus, jos siekius. Susirinkusieji nustatė nario mokesį. Išrinkta skyriaus valdyba: pirmininkas – Jonas Laukys, sekretorius – Liudvikas Kairys, išdininkė –

- Norberta Kairytė. Norinčių dirbti kultūrinį darbą jaunimo ir vyresniųjų Svylyonyse netrūko. Liko nežinia, ar bus leista tam skyriui veikti. (VŽ, 1938, gruodžio 16, nr. 59, p. 7)
- 11 d., **Vilnius**. Spaudos savaitės proga Vilniaus lietuvių meno ir literatūros draugija kartu su Vilniaus lietuvių inteligentų „Romuvos“ klubu norėjo gruodžio 11 d. surengti viešą lietuvių literatūros vakarą. Programoje buvo numatytos dvi paskaitos: Stasio Misiūno „Spaudos reikšmė“ ir Silvestro Urbonavičiaus „Vilniaus lietuvių literatūros istorija“. Taip pat rengta ir koncertinė dalis, pakviestas „Varpo“ choras. Toje pačioje salėje turėjo būti surengta Vilniuje išleistų lietuviškų knygų paroda. Vakaras neįvyko, nes negautas tam renginiui leidimas. (*Aidas*, 1938, gruodžio 13, nr. 75, p. 4)
- 11 d., **Vosiūnai** (Tverečiaus vls., Švenčionių aps.). Paminėta lietuviškos spaudos savaitė. Melanija Pundytė skaitė paskaitą „Spaudos reikšmė mūsų gyvenime“. Padeklamuota eilių. Vyko diskusijos spaudos reikalais. (*Aidas*, 1938, gruodžio 20, nr. 78, p. 3)
- 12 d., **Rudnià** (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.). Atvykęs į Rudnią Kaniavos policijos nuovados viršininkas su pavaldiniu domėjo si Lietuvių katalikų akcijos Jaunimo sąjungos reikalais. Išstardė steigiamojo susirinkimo pirmininką kun. Aleksandrą Raupelį ir sekretorių Joną Mudėną. Dar apklaustas išrinkto skyriaus pirmininkas Danas Radzevičius ir mergaičių skyriaus pirmininkė Antosė Nalivaikaitė, kiti valdybų nariai. Visų klausinėta apie įsteigtų skyrių tikslus, jų narius. (*Aidas*, 1938, gruodžio 24, nr. 80, p. 5)
- 13 d., **Švenčionys**. Švenčionių lietuviai, netekę visų savo draugijų, šiemet norėjo įsteigti naują švietimo draugiją „Šviesa“. Parenigus įstatus, prašyta Vilniaus vaivada juos patvirtinti ir leisti Draugijai veikti. 1938 m. spalio 4 d. vaivada „Šviesos“ draugiją steigti uždraudė. Tada steigėjai kreipėsi į Vidaus reikalų

- ministeriją Varšuvoje ir prašė Vilniaus vaivados sprendimą panaikinti, o Draugijos įstatus patvirtinti. Gruodžio 13 d. steigėjai taip pat gavo neigiamą atsakymą. Tiek vaivados, tiek ir ministerijos atsakymuose pateikti tie patys draudimo motyvai. Svarbiausia priežastis – „Šviesos“ draugija galinti būti pavojinga viešajam saugumui, nes jos steigėjais pasirašę žmonės yra buvę „Ryto“ draugijos nariai. (*Aidas*, 1938, gruodžio 17, nr. 77, p. 4)
- 13 d., **Vilnius**. Vilniuje iš spaudos išėjo vienkartinis iliustruotas lietuvių jaunimui skiriamas žurnalas *Jaunųjų žodžiai*. Išleido Kazimieras Blaškauskas. 1937 m. pavasarį uždarius žurnalą *Jaunimo draugas*, vis negaunamas leidimas kitam periodiniam žurnalui. Todėl tebeleidžiami vienkartiniai. Šis vienkartinis žurnalas jau buvo 40-tas. (*Aidas*, 1938, gruodžio 15, nr. 76, p. 4)
- Apie 14 d., **Vilnius**. Lietuvis Juozas Markavičius baigė Vilniaus universiteto Medicinos fakultetą, išlaikė visus egzaminus ir gavo gydytojo diplomą. (*Aidas*, 1938, gruodžio 17, nr. 77, p. 4)
- 14 d., **Vilnius**. Tos dienos vakarą Vilniaus lietuvių inteligentų visuomeniškai bičiuliškas „Romuvos“ klubas surengė tradicinio pobūdžio prieškalėdines Kūčias, kuriose dalyvavo klubo nariai ir kviesti svečiai. Tarp svečių buvo ir Vilniaus lietuvių visuomenės veikėjas kun. Kristupas Čibiras, kuriam tą pačią dieną sukako 50 metų. Gerbiamą jubiliatą ta proga pasveikino „Romuvos“ klubo pirmininkas ir nemažai svečių. (*Aidas*, 1938, gruodžio 17, nr. 77, p. 4)
- 14 d., **Vilnius**. Vilniaus „Varpo“ choras rengėsi dainuoti Kaune. Išvykai buvo gautas bendras valdžios leidimas, tačiau kiekvienam choristui leidimų ilgai nesulaukta. Pakartotinai choro vadovybei paprašius dalyviams leidimų, pagaliau gruodžio 14 d. Švenčionių apskrities viršininkas neleido vykti į Kauną šiems choro dalyviams: V. Jurkevičiui, B. Miškiniui, L. Činčikui, E. Astikaiti, G. Labagaitei, K. Linkaitei, B. Šulgaitei, V. Matkevičiūtei,

- G. Zabolevičiūtei, B. Uzielai ir G. Kisielytei. Liko neaišku, ar „Varpas“ į Kauną galės išvykti. (*Aidas*, 1938, gruodžio 17, nr. 77, p. 4)
- 15 d., **Švenčionėliai** (Švenčionių vls. ir aps.). Įsteigusio Lietuvių katalikų blaivybės draugijos skyriaus pirmininkė M. Savickaitė gavo Švenčionių apskrities viršininko pranešimą, kad Švenčionėliuose draudžiama steigti tos Draugijos skyrių. Šis sprendimas rėmėsi saugumo, ramumo ir viešosios tvarkos sumetimais, nes buvę pagrindo manyti, kad tikrasis Draugijos tikslas – ne blaivybės platinimas, kaip numato statutas, bet politinė veikla, kokią anksčiau vykdžiusios buvusios Švenčionėliuose lietuvių draugijos. Tuo labiau, kad visi to skyriaus nariai buvę įsirašę į uždarytą Šv. Kazimiero draugijos skyrių Švenčionėliuose. (*Aidas*, 1938, gruodžio 22, nr. 79, p. 3)
- 15 d., **Vilnius**. Į Vilniaus vaivadijos įstaigą buvo pakviesti šie Vilniaus lietuviai: uždarytosios Lietuvių mokslo draugijos valdybos narys Marcelinas Šikšnys, kun. Vincentas Taškūnas, Rapolas Mackevičius, Antanas Valaitis, Jeronimas Cicėnas ir Augustinas Mačionis. Vaivadijos įstaigoje visuomeninio-politinio skyriaus viršininkas Jasinskis jiems pranešė, kad Vilniaus lietuviai galintys paruošti naujos lietuvių mokslinio pobūdžio draugijos įstatus. Toliau lietuvių atstovams buvo pareikšta, kad patvirtinus naujosios draugijos įstatus, tai draugijai bus atiduotas visas uždarytosios Lietuvių mokslo draugijos turtas. Naujosios mokslo draugijos steigimo reikalus Vilniaus lietuvių visuomenės jau buvo svarstomas. (*Aidas*, 1938, gruodžio 17, nr. 77, p. 4)
- 15 d., **Vilnius**. Gruodžio 15 d. Vilniaus apeliaciniame teisme buvo svarstoma buvusios „Ryto“ mokytojos ir skaityklos vedėjos Bronės Švagždytės byla, kurioje apygardos teismas Lydoje ją buvo nuteisęs vieneriems metams ir šešiams mėnesiams kelti. Ji buvo nuteista už nelegalių lietuviškų knygų laikymą,

priešvalstybinę veiklą ir už ruošimąsi atplėšti Lenkijos valstybės dalį ir prijungti ją prie Lietuvos. Apeliacinis teismas apygardos teismo sprendimą panaikino ir B. Švagždytę išteisino. Gynė advokatas Antanas Juknevičius ir advokatė Sukenickienė. (*Aidas*, 1938, gruodžio 17, nr. 77, p. 4)

16 d., **Vilnius**. Grįžo į Vilnių buvęs Tautinio Vilniaus lietuvių komiteto pirmininkas Konstantinas Stašys. Jis kelias dienas svečiavosi Kaune. (*Aidas*, 1938, gruodžio 20, nr. 78, p. 6)

17 ir 19 d., **Vilnius**. Tartasi dėl Vilniaus vaivadijos įstaigos pranešimo šešiams lietuviams, kad galima paruošti naujos lietuvių mokslinio pobūdžio draugijos įstatus. Tokius įstatus nustatyta tvarka patvirtinus, naujai draugijai būtų atiduotas uždarytosios Lietuvių mokslo draugijos turtas. Todėl tuo reikalu gruodžio 17 ir 19 d. Šv. Mikalojaus parapijos salėje įvyko lietuvių visuomenės gausesni susirinkimai, per kuriuos svarstyta minėtas pasiūlymas. Nutarta naująją mokslinio pobūdžio draugiją steigti. Išrinkta kelių asmenų komisija, kuri iki Kalėdų įpareigota paruošti įstatus. (*Aidas*, 1938, gruodžio 22, nr. 79, p. 4)

18 d., **Kuřšiai** (Valkininkų vls., Vilniaus–Trakų aps.). Įvyko „Kultūros“ draugijos Kuršių skyriaus steigiamasis susirinkimas. Buvo atvykęs draugijos valdybos sekretorius Steponas Šulija. Paaiškinti „Kultūros“ draugijos įstatai. Įstojo 37 nariai. Išrinkta skyriaus valdyba: pirmininkas – Jonas Verseckas, vicepirmininkas – Motiejus Malkauskas, sekretorė – Marė Verseckaitė, išdininkas – Petras Keršys, knyginkė – Juzė Kasinskaitė. Kaip ir kitur, tvyrojo nežinia, ar valdžia leis skyriui veikti. (*VŽ*, 1938, gruodžio 30, nr. 61, p. 9)

Apie 19 d., **Vilnius**. Nors 11-ai „Varpo“ choro dalyvių Švenčionių apskrities viršininkas nedavė leidimų vykti į Kauną, pasiskundus Vilniaus vaivada, jiems leidimai kelionei su choru į Lietuvą gauti. Todėl tą sekmadienį Vilniuje įvyko „Varpo“ choro

- būsimo koncerto Kaune generalinė repeticija. Apie 40 choro dalyvių išvyks prieš Kalėdas, vadovas – to choro steigėjas kompozitorius Julius Sinius. (*Aidas*, 1938, gruodžio 20, nr. 78, p. 4)
- 21 d., **Vilnius**. Vilniuje išėjo Kalėdų šventėms skirtas vienkartinis žurnalas jaunimui *Kalėdų žvaigždė*, kurio leidėjas – Vladas Radziulis. Vytauto Didžiojo gimnazijos ir licėjaus mokiniai, prieš išsiskirstydami Kalėdų atostogų, išleido savo mašinraštinio laikraščio *Žagė* antrą numerį. (*Aidas*, 1938, gruodžio 24, nr. 80, p. 6)
- Apie 22 d., **Kirkūčiai** (Mielagėnų vls., Švenčionių aps.). Prieš Kalėdas Mielagėnų policija suėmė Kirkučių kaimo gyventoją lietuvį mokytoją Petrą Čibirą ir Lukšiškės viensėdžio ūkininką Feliksą Misiūną. Suimtieji buvo laikomi Švenčionių kalėjime. Suėmimo priežastys nebuvo žinomos. (*Aidas*, 1938, gruodžio 29, nr. 81, p. 4)
- Apie 22 d., **Pelesà** (Rodūnios vls., Lydos aps.). Prieš pat Kalėdas iš Vilniaus važiavo namo pelesietis amatininkas Vladas Radziulis. Jis vežėsi savo giminėms ir pažįstamiesiems lietuviškų knygų: Vilniuje išleistą gydytojo Čepulio knygą *Sveikata* (50 egz.), ir *Aido* išleistą *Ūkininkų kalendorių* 1939 metams (17 egz.). Rodūnioje išlipus iš autobuso, prie jo priėjo vietos policininkas, kuris paklausė, ką jis atsivežęs. Sužinojęs, kad tai knygos, nusivarė į policijos nuovadą. Ten surašė protokolą. V. Radziulį paleido, tačiau legaliai Vilniuje išleistų knygų negrąžino. (*Aidas*, 1939, sausio 26, nr. 11, p. 3)
- 22 d., **Vilnius**. Lietuvių Švietimo „Kultūros“ draugijos pradinė mokykla Vilniuje veikė jau 10 metų. Pastaraisiais metais tai buvo vienintelė lietuviška draugijos pradžios mokykla Vilniuje. Gruodžio 22 d. „Kultūros“ draugijos valdyba gavo Vilniaus švietimo apygardos kuratoriaus pranešimą, kad nuo 1939 m. rugpjūčio 31 dienos ši pradinė mokykla Vilniuje bus uždaryta. Nurodytos šios uždarymo priežastys: netinkamos patalpos; turi per mažai pagalbinių mokymo priemonių; „Kultūros“ draugija

nepateikusi įrodymų, iš kur imanti mokyklai išlaikyti lėšų. (*Aidas*, 1938, gruodžio 29, nr. 81, p. 4)

Apie 23 d., **Andrejāvo** valsčius (Suvalkų aps.). Visas Andrejavo valsčius buvo pasienio juostoje, kur veikė įvairūs suvaržymai. Prieš pat Kalėdas gauti pranešimai, kad už langų neuždengimą, kai pirkiose degė lempos, už šunų laikymą ir kitus dalykus nubauti po 1 zlotą baudos arba 1 diena arešto šie asmenys: Giuluiių kaimo ūkininkas V. Praleika, Trumpalio k. – J. Burdulis, Vaičiuliškės k. – V. Pauliukonis, Soželkų k. – J. Lipinskas, Senų Ramonų k. – A. Kalesinskas, Kreivėnų k. – P. Gavėnas, A. Moliušis, A. Makauskas, J. Staselis, K. Moliušis ir J. Moliušis.

1937 metų pabaigoje šio valsčiaus gyventojai buvo nusiuntę savo atstovus pas Ministrą Pirmininką ir Vidaus reikalų ministrą su raštišku prašymu panaikinti Andrejavo valsčiuje bent dalį pasienio suvaržymų. Nesulaukę atsakymo, 1938 m. vasarą kiekvienas kaimas atskirai siuntė prašymus vidaus reikalų ministrui, bet ir šį kartą negavo jokio atsakymo. (*Aidas*, 1939, sausio 10, nr. 4, p. 3)

Apie 23 d., **Vilnius**. Įteiktas valdžiai prašymas nuo Naujųjų metų leisti jaunimui skiriamą savaitinį žurnalą *Jaunimo bičiulis*. (*Kalėdų žvaigždė*, 1938, gruodis, p. 48)

25, 26 d., **Krokšlės-Šūmas** (Berštų vls., Gardino aps.). Pirmą Kalėdų dieną tame kaime buvo surengtas vakaras mokiniams ir jų tėvams. Vaidintas Kazio Alytos 3 veiksmų vaizdelis „Ant bedugnės krašto“. Padeklamuota eilių. Vakara rengė vietos mokytojas ir Vytauto Didžiojo gimnazijos absolventas Petras Sereičikas. Vaidino Krokšlio ir Šūmo jaunimas. Gruodžio 26 d. vakaras kartotas. Jis buvo skirtas jaunimui. Po vaidinimo vyko šokiai, žaidimai ir dainos. (*Aidas*, 1939, sausio 3, nr. 1, p. 3)

25 d., **Rudnià** (Varėnos vls., Vilniaus-Trakų aps.). Kalėdų pirmą dieną Rudnios pradžios mokykloje vyko lietuviškas vakaras.

Buvo suvaidinta Bajoraičio [Juozo Kanopkos] pjesė „Stebuklingas ragas“. Vaidinimo pasižiūrėti buvo susirinkęs beveik visas Rudnios jaunimas, suaugusieji ir būrelis aplinkinių kaimų svečių. Išsiilgę kultūrinių renginių žmonės norėjo panašių vakarų dažniau. Vakarą surengė valdinės mokyklos mokytojas Velička.

(*Aidas*, 1939, sausio 3, nr. 1, p. 3)

25 d., **Svilīškė** (Dūkšto vls., Švenčionių aps.). Buvo surengta Kalėdų eglutė. Jos pažiūrėti susirinko vietos jaunimas, vyresnieji ir vaikučiai. Renginyje dalyvavo ir Dūkšto parapijos klebonas Juozapas Vaičiūnas. Prie eglutės vaikai pagiedojo lietuviškų kalėdinių giesmių, pasakė eilėraščių, padainavo ir pažaidė. Po vaikų programėlės kalėdinių giesmių pagiedojo ir jaunimas.

(*Aidas*, 1939, sausio 7, nr. 3, p. 3)

26 d., **Būrbīškiai** (Krasnavo vls., Suvalkų aps.). Šiame kaime buvo daugiau negu 40 ūkininkų. Kalėdų antrą dieną Burbiškių jaunimas norėjo surengti lietuvišką vakarą. Darbo ėmėsi su visa jaunuoliška energija. Deja, vakaras neįvyko. Valdžia nedavė vakarui leidimo. (*Aidas*, 1939, sausio 19, nr. 8, p. 3)

26 d., **Kabėliai** (Marcinkonių vls., Gardino aps.). Kalėdų antrą dieną Kabeliuose įvyko lietuviškas vakaras. Vaidinta Jurgio Martynaičio 5 veiksmų drama „Meksikos kankinys“. Šį vakarą rengė buvęs Vytauto Didžiojo gimnazijos mokinys V. Kibirkštis. Vaidino Kabelių jaunimas. Po vaidinimo buvo žaidimai ir šokiai.

(*Aidas*, 1939, sausio 21, nr. 9, p. 3)

26, 27 d., **Vīlnius–Kaūnas**. Vilniaus lietuvių „Varpo“ choro dalyviai prieš Kalėdas gavo leidimus ir Kalėdų antros dienos rytą traukiniu išvažiavo Kaunan. Išvyko daugiau negu 50 choristų. Chorui vadovavo jo organizatorius ir vedėjas Julius Sinius. Kauno geležinkelio stotyje „Varpo“ chorą pasitiko Lietuvos chorų ir organizacijų atstovai. Tą pačią dieną choras giedojo Iglulos bažnyčioje. Vakare Vilniaus choristams buvo surengtas

priėmimas, kuriame dalyvavo ir nuoširdžias kalbas pasakė dainos, muzikos ir įvairių organizacijų atstovai. Kitą dieną „Varpo“ choras koncertavo Kauno radiofone. Gruodžio 30 d. „Varpas“ turėjo dainuoti Kauno valstybiniame teatre. (*Aidas*, 1938, gruodžio 29, nr. 81, p. 4)

Vilniaus lietuvių choras „Varpas“ Kaune 1938 m. gruodį. Priekyje – generolas Vincas Vitkauskas ir choro vadovas Julius Sinius (Stankevičienė J.

Julius Sinius – Vilniaus krašto muzikas, Vilnius, 2006)

27 d., **Vilnius**. Gruodžio 27 d. kun. K. Stašio bendrabutyje kilo gaisras. Sudegė medinių namų didesnioji dalis. Ugnis sunaikino mokinių daiktus, grindis, lubas ir bendrabučio vidaus inventorių. Vien remontui teks išleisti apie 1 000 zlotų. Tame bendrabutyje gyveno apie 30 mokinių ir tarnaitės. Nežinia, kur turės apsigyventi po Kalėdų atostogų iš kaimų grįžę bendrabučio auklėtiniai. Apie gaisro priežastis neužsimenama. (*Aidas*, 1938, gruodžio 31, nr. 82, p. 4)

28 d., **Būriškiai** (Krasnovo vls., Suvalkų aps.). Gruodžio 28 d. du šio kaimo jaunuoliai Juozas Šatkauskas ir Albinas Jonušis,

- grįždami iš vestuvių, buvo sulaikyti pasienio kareivių ir nuvaryti į pasienio sargybos postą. A. Jonušį paleido, o J. Šatkauską nuvarė į Punską. Ten iš jo buvo paimtas pasas ir surašytas protokolas už tai, kad jis pase buvo pasirašęs lietuviškai. (*Aidas*, 1939, sausio 19, nr. 8, p. 3)
- 28 d., **Vilnius**. Vilniaus miesto teisme buvo nagrinėjama atsakingojo *Aido* redaktoriaus Liudviko Cicėno byla dėl 1938 m. liepos 1 d. konfiskuoto *Aido* 18 numerio už straipsnį. „Kitur gyvenantiems lietuviams“ ir už korespondencijas iš Dieveniškių ir iš Maksimonių. Minėtas teismas kaltinamąjį išteisino. (*Aidas*, 1938, gruodžio 31, nr. 82, p. 4)
- 31 d., **Kaniūkai** (Dūkšto vls., Švenčionių aps.). Ūkininko Čaikausko namuose įvyko Naujųjų metų sutikimas. Buvo papuošta eglutė. Per sutikimą pasakyta tai progai skirtų kalbų. Dalyvavo ir Dūkšto klebonas kun. Juozapas Vaičiūnas. (VŽ, 1939, sausio 13, nr. 2, p. 7)
- 31 d., **Pamerkiaĩ** (Valkininkų vls., Vilniaus–Trakų aps.). Šio sodžiaus jaunimas (35 asmenys) Naujuosius metus sutiko drauge. Kambarys buvo išpuoštas tautiniais simboliais. Paskaityta paskaita, deklamuotos eilės. Apie 24 valandą sugiedotas Tautos himnas. (VŽ, 1939, sausio 13, nr. 2, p. 7)
- 31 d., **Rādiškė** (Tverečiaus vls., Švenčionių aps.). Šiame kaime pirmą kartą iškilingai sutikti Naujieji metai. Kadangi Radiškės kaimas nedidelis, buvo pakviesti ir aplinkinių sodžių žmonės. Susirinko daugiau negu 100 asmenų. Naujųjų metų sutikimas vyko erdviuose „Kultūros“ draugijos namuose. Jaunimas žaidė, dainavo, šoko. Artinantis 24 valandai, visi dalyviai susirinko į tautiškomis spalvomis išpuostą kambarį, kur prie vaišių stalų sutiko Naujuosius metus. Buvo pasakyta kalbų, pareikšta daug linkėjimų, padainuota lietuviškų dainų ir pasakyta eilėraščių. (VŽ, 1939, sausio 13, nr. 2, p. 7)

1939 metai

Sausis

- 1 d., **Švenčionėliai** (Švenčionių vls. ir aps.). Švenčionėlių bažnyčioje pamaldos lietuviams ir lenkams padalintos perpus: vieną savaitę lietuviai gieda lietuviškai, o kitą – giedama lenkiškai ir atvirkščiai. Per Naujųjų metų šventę Švenčionėliuose iškrito lietuviški giedojimai. Pamaldos vyko naktį (12 val.) ir dieną (11 val.). Deja, klebonas taip sutvarkė, kad pirmose pamaldose buvo giedama vien lenkiškai. Kai šventė būna ne sekmadienį, tai ir joje gieda tie, kuriai kalbai skirta ta savaitė. Kiekvieną šventadienį 9 val. ryto būdavo mokinių pamaldos, o jose giedama vien lenkiškai. Be to, lietuvių giedamose šventėse klebonas Boleslovas Bazevičius įvedė du lenkiškus pamokslus. Vienas būna per mokinių pamaldas, kitas – per Sumą. Tokiomis dienomis lietuviški pamokslai dažniausiai nesakomi, o jeigu ir sakomi, tai visai trumpi. Lenkų giedamose šventėse lietuviško pamokslo nebūdavo, liko tik lietuviška Evangelija. Tokiu būdu vietoj lygios dalies lietuvių kalbai Švenčionėlių bažnyčioje tekdavo tikrai ketvirtadalis pamaldų. (*Aidas*, 1939, sausio 19, nr. 8, p. 3)
- 1 d., **Vilnius**. *Vilniaus žodžio* redaktorius Vincas Žilėnas porai savaitių išvyko į Lietuvos Respubliką. (*VŽ*, 1939, sausio 6, nr. 1, p. 8)
- Apie 2 d., **Vilnius**. Laikantis naujo potvarkio dėl spaudos *Aido* redakcija nusiuntė Vilniaus miesto viršininkui pranešimą apie laikraščio redakcijos darbuotojus. Vyriausiuoju *Aido* redaktoriumi, vidaus krašto politikos skyriaus ir vaikų priedo *Varpelis* redaktoriumi buvo Vincas Budrevičius. Ūkininkams priedą *Artojas* redagavo agronomas inžinierius Mykolas Čibiras. Kitų skyrių vedėjais dirbo šie asmenys: užsienio politikos – Rapolas

Mackevičius, literatūros ir kultūros – Vincas Martinkėnas, vietos kronikos ir korespondencijų – Silvestras Urbonavičius. (*Aidas*, 1939, sausio 3, nr. 1, p. 4)

Apie 3 d., **Vosiūnai** (Tverečiaus vls., Švenčionių aps.). Vosiūnų parapijos klebonas kun. Baltazaras Budreckas buvo pakviestas į Švenčionių saugumo įstaigą ir tardytas. Kun. B. Budreckas kaltintas, esą per pamokslą ižeidęs Lenkijos valstybę. (*VŽ*, 1939, sausio 6, nr. 1, p. 8)

3 d., **Vilnius**. Į Vilnių grįžo kun. Kazimieras Pukėnas, kuris su „Varpo“ choru buvo išvykęs į Kauną. „Varpo“ choras dar pasiliko ir tą dieną dainavo Klaipėdoje. (*Aidas*, 1939, sausio 7, nr. 3, p. 4)

5 d., **Biliai** (Dieveniškių vls., Ašmenos aps.). Staigia mirtimi mirė 50 m. amžiaus tautiškai susipratęs lietuvis Jonas Steponavičius. Liko žmona ir 6 vaikai. (*Aidas*, 1939, sausio 12, nr. 5, p. 3)

5 d., **Vilnius**. Vietoj uždarytos Lietuvių mokslo draugijos steigama Lietuvių mokslo mylėtojų draugija. Jos įstatai Vilniaus vaivadijos įstaigai įteikti 1938 m. gruodžio 24 dieną. Sausio 5 d. į minėtą įstaigą pakviesti du tos Draugijos steigėjai. Jiems įstatai grąžinti. Nurodyta įstatų projektą pataisyti, paredaguoti, papildyti ir sumokėti žyminį mokestį. (*Aidas*, 1939, sausio 10, nr. 4, p. 4)

5 d., **Vilnius**. Baigėsi paskaitos Lietuvių švietimo „Kultūros“ draugijos nariams ir jiems pritariantiesiems, pradėtos 1938 m. gruodžio 28 dieną. Paskaitas skaitė šie asmenys: Bronius Untulis „Lietuvių tautinis sąjūdis“ inžinierius Motiejus Kraužlys „Ekonominė geografija“, inžinierius Mykolas Čibiras „Vilniaus krašto ekonominė pažanga“, inžinierius Jonas Jankauskas „Koopracija“, Valerija Čepulytė „Savišvieta“, Jonas Astaška „Teatras ir kultūros pažanga“, gydytojas Juozas Markavičius „Dabarties Lenkija“, Steponas Šulija „Protinio darbo technika“ ir „Kaimo savivaldybės“, Jeronimas Cicėnas „Lietuvių valstiečių istorija“.

Per diskusijas apie Vilniaus išžymybes papasakojo magistras Adomas Juškevičius, apie meną – dailininkas Vladas Drėma ir apie literatūrą – Jonas Karosas. Ekonominiais reikalais kalbėjo Stepas Vronas, o sporto – Pranas Žižmaras.

Paskaitų klausytojai, tarp kurių 20 asmenų buvo valstiečiai iš įvairių apylinkių, laisvu nuo paskaitų metu aplankė Vrublevskių muziejų-biblioteką, arkikatedrą, „Zorzos“ spaustuvę ir kitas žymesnes Vilniaus vietas. Prie dr. Jono Basanavičiaus ir dr. Danieliaus Alseikos kapų padėjo gėlių. Sausio 5 d. buvo arbatėlė, kurioje, be paskaitininkų ir klausytojų, dalyvavo ir kviesti Vilniaus lietuvių visuomenės atstovai. (VŽ, 1939, sausio 6, nr. 1, p. 8)

6 d., **Drucminai** (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.). Per Tris Karalius Drucminuose, namuose, kuriuose seniau veikė lietuviška skaitykla, surengta vaikams eglutė. Į renginį susirinko ne tik mažieji, bet ir jų tėvai, taip pat jaunimas iš kelių aplinkinių kaimų. Prie eglutės vaikučiai pasakė apie 30 įvairių lietuviškų eilėraščių, pagiedojo kalėdinių giesmių, padainavo dainelių. Tėvai džiaugėsi savo vaikučių deklamuojamomis lietuviškomis eilėmis ir dainelėmis. Jų vaikučiai tų eilėraščių ir dainelių tuo metu galėjo išmokyti tik namie. Valdinėje mokykloje Paažuolėje jie negirdėdavo nė vieno žodelio lietuviškai. Vaikučiai gavo dovanų. Pasibaigus eglutės vaikų programai, jaunimas padainavo dainų ir pasakė kelis monologus. (Aidas, 1939, sausio 19, nr. 8, p. 3)

6 d., **Jankauščiznà** arba **Pilŷpai** (Švenčionių vls. ir aps.; kaimas buvo į rytus nuo Švenčionėlių, prie kelio į Švenčionis, netoli Liubiškės palivarko). Sausio 6 d. teismo tardytojo įsakymu Švenčionėlių policija vietos gyventojų Jono Stukėno sodyboje padarė kratą. Sakėsi ieškantys dokumentų dėl seniūnijų rinkimų. Po kratos J. Stukėną suėmė ir nugabeno į Švenčionių kalėjimą. J. Stukėno sesuo per advokatą sužinojo, kad brolis

- suimtas už žodžius, kuriais įžeidęs lenkų tautą. (*Aidas*, 1939, sausio 31, nr. 13, p. 3)
- 6 d., **Vilnius**. Sausio 6 d. Vilniaus miesto teismas nagrinėjo buvusio *Vilniaus žodžio* redaktoriaus Jono Latvio bylą. J. Latvys už straipsnio „Lojalumas, legališkumas ir kt.“ paskelbimą nuteistas 3 mėnesius arešto ir dar sumokėti 100 zlotų. Piniginės baudos nesumokėjus, skirta dar išbūti areštuotam 20 dienų. (*Aidas*, 1939, vasario 9, nr. 17, p. 4)
- 7 d., **Gaigāliai** (Gervėčių vls., Vilniaus–Trakų aps.). 1938 m. sausio 5 d. vietos gyventojų Stasio Meškio namuose šio sodžiaus vaikams buvo surengta kalėdinė eglutė. Buvo atėję ir vaikų tėvai, taip pat nemaža jaunimo. Apie tai sužinojusi, Gervėčių policija surašė protokolą. Pagaliau 1939 m. sausio 7 d. S. Meškys gavo Vilniaus–Trakų apskrities viršininko pranešimą, kad už tos eglutės surengimą be valdžios leidimo jis nubaustas sumokėti 25 zlotus arba 3 dienų areštu. (*Aidas*, 1939, sausio 26, nr. 11, p. 3)
- 7, 9 d., **Musteikà** (Marcinkonių vls., Gardino aps.). Vadovaudamiesi paskelbtu reikalavimu, kaip paduoti prašymus dėl lietuvių kalbos mokymo valdinėse pradinėse mokyklose, tą dieną vietos mokyklinio amžiaus vaikų tėvai pasirašė deklaracijas Gardino mokyklų inspektoriui įvesti Musteikos pradžios mokykloje lietuvių dėstomąją kalbą. Iki tol lietuvių kalba Musteikos valdinėje mokykloje buvo dėstoma kaip dalykas. Lietuviškai mokiusi mokytoja pati menkai tos kalbos temokėjo. Sausio 9 d. vaikų tėvai kreipėsi į Marcinkonių valsčiaus viršaitį patvirtinti jų deklaracijas, bet viršaitis pasirašytų deklaracijų netvirtino, esą jam tas nepriklauso ir pasiūlė kreiptis į notarą. Marcinkonių viršaitis anksčiau panašių deklaracijų nepaliudijo ir Marcinkonių bei kitų kaimų gyventojams. (*Aidas*, 1939, sausio 21, nr. 9, p. 3)
- 7 d., **Vilnius**. Vilniaus apygardos teismas Švenčionyse buvo nuteisęs kun. Florijoną Nevierą dviejų mėnesių areštu lygtinai. Jis

kaltintas, kad 1935 ir 1936 metais, būdamas Vidiškių klebonu, parapijos krikšto metrikų knygose sulietuvinęs pavardes. Turėję būti *Rybak* ir *Bindar*, o užrašyta *Rybokas* ir *Bindaras*. Tokių nuosprendį kun. F. Neviera apskundė Vilniaus apeliaciniam teismui. Šis teismas sausio 7 d. bylą nagrinėjo jau antrą kartą. Vilniaus apeliacinis teismas kun. F. Nevierą pripažino kaltu ir apygardos teismo sprendimą patvirtino. (*Aidas*, 1939, sausio 10, nr. 4, p. 4)

8 d., **Klevai** (Krasnapolio vls., Suvalkų aps.). Klevų jaunimas dar 1938 m. lapkričio mėnesį norėjo surengti lietuvišką vakarą. Ruošėsi vaidinti B. Stosiūno 6 veiksmų komediją „Mariutė – vargonininko duktė“. Tuo reikalu prašant, buvo kreiptasi į Suvalkų apskrities viršininko įstaigą. Po kelių dienų buvo gautas neigiamas atsakymas. Tam pačiam vakarui leidimo prašyta 1939 m. sausio 8 dienai. Deja, ir šį kartą leidimo nepavyko gauti. Prašant minėtiems vakarams leidimų žyminio mokesčio buvo sumokėta 12,65 zlotų. Be to, penkis kartus suvažinėta (30 km) į Suvalkus. (*Aidas*, 1939, sausio 21, nr. 9, p. 3)

8 d., **Pašaminė** (Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.). „Kultūros“ draugijos mokykloje surengta eglutė. Mokiniai vaidino dvi pjeses, vieną – lenkiškai, o kitą – lietuviškai. Kadangi vien lietuviškiems vakarams Švenčionių apskrities viršininkas neduodavo leidimo, nutarta vaidinti ir lenkiškai. Dainavo vaikų choras. Dar buvo baleto šokis. (*VŽ*, 1939, sausio 13, nr. 2, p. 7)

8 d., **Vilnius**. Sausio 8 dieną, sulaukęs 53 metų, mirė vilnietis žinomas lietuvis Antanas Liobis. Jis buvo Velerio gėlyno vedėjas. Iš savo kuklių pajamų dažnai aukodavo lietuvių visuomenės reikalams. Našlaičiais liko 4 vaikai* . (*VŽ*, 1939, sausio 13, nr. 2, p. 8)

* Jo duktė, tuomet studentė, Aldona Liobytė-Paškevičienė vėliau tapo žinoma lietuvių rašytoja, aktore, kultūros veikėja.

Apie 9 d., **Paažuolė** (Rodūnios vls., Lydos aps.). Sausio 7 d. į šį kaimą su *Aidu* buvo atsiųstas prašymo (deklaracijos) pavyzdys dėl reikalavimo lietuvių kalbos valdinėse mokyklose. Tada tautiškai susipratęs ūkininkas V. Mackevičius raitas aplankė vaikų tėvus, kuriuos paragino pasirašyti apskrities inspektoriui deklaracijas dėl lietuvių kalbos mokymo. Paažuoliečiai prašymus (deklaracijas) pasirašė ir nunešė Rodūnios valsčiaus viršaičiui tvirtinti. Viršaitis parašus tvirtinti atsisakė.

Paažuolėje pradinė lietuviška mokykla įsteigta 1917 m. ir veikė iki 1933 metų. Tą mokyklą lankė Paažuolės, Drucminių ir Kaziukonių sodžių vaikai. Ją uždarius, buvo įsteigta valstybinė mokykla. Pirmas jos mokytojas buvo E. Mazaliauskas. Jis mokė ir lietuviškai. Vėliau į Paažuolę paskirtas S. Jackevičius vaikų lietuvių kalbos nebemokė. (*Aidas*, 1939, sausio 31, nr. 13, p. 3)

Apie 9 d., **Žagāriai** (Berznyko vls., Suvalkų aps.). Žagariečiai, sužinoję, kad yra išleistas potvarkis, kuris leidžia įteikti mokyklų inspektoriams tėvų pasirašytas deklaracijas ir reikalauti, kad mokyklose būtų įvesta lietuvių kalba, tokius prašymus (deklaracijas) surašė ir nuvežė Berznyko valsčiaus viršaičiui tvirtinti jų parašus. Viršaitis parašų netvirtino, neva Suvalkų apskrityje tuo reikalu nesą jokio potvarkio. Žagarių valdinėje mokykloje lietuvių kalbos pamokų nebūdavo, tikyba irgi dėstyta lenkiškai.

(*Aidas*, 1939, vasario 7, nr. 16, p. 3)

9 d., **Dainavà** (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.). Dainavos sodžiaus 25 ūkininkai nusiuntė apskrities mokyklų inspektoriui deklaracijas dėl lietuvių kalbos įvedimo vietos pradžios mokykloje. Deklaracijų parašus tvirtino valsčiaus viršaitis. Už tai iš kiekvieno asmens ėmė po 1 zlotą. (*Aidas*, 1939, sausio 26, nr. 11, p. 3)

9 d., **Mėžiõnys** (Švenčionių vls. ir aps.). Mėžionių sodžiaus 40 mokyklinio amžiaus vaikų tėvai nuvyko į valsčiaus valdybą su prašymais Mėžionių mokykloje, kurią lankė vien lietuvių vaikai,

įvesti dėstomąją lietuvių kalbą. Viršaičio nebuvo. Tėvai pasi-
kvietė pavaduotoją. Pavaduotojas pirma nuvyko į apskrities
viršininko įstaigą. O grįžęs prašymų parašų netvirtino, neva
nerado antspaudo. Sausio 10 d. viršaitis ir jo pavaduotojas vals-
čiaus būstinėje nepasirodė. Pagaliau sausio 11 d. viršaitis pa-
rašus patvirtino. Deja, teikiamų prašymų Švenčionių apskrities
švietimo inspekcija nebepriėmė, esą – pavėlavę. Tėvai deklara-
cijas pasiuntė Vilniaus švietimo apygardos mokyklų kuratorijai.
Aiškinamajame rašte jie nurodė priežastis, dėl kurių prašymo
parašų negalėję laiku patvirtinti. (*Aidas*, 1939, sausio 24, nr. 10, p. 3)

9 d., **Pavalakė** (Rodūnios vls., Lydos aps.). Pavalakės sodžiaus 40-
ies vaikų tėvai buvo suvažiavę į Rodūnios valsčiaus valdybą
tvirtinti jų pasirašytas deklaracijas apskrities pradžios mokyklų
inspektoriui dėl lietuvių kalbos pamokų įvedimo Pavalakės
mokykloje. Tą dieną viršaičio nebuvo. Nuvažiavo kitą dieną.
Viršaitį rado, tačiau jis valsčiaus valdyboje deklaracijų tvirtinti
nesutiko, prižadėjo kitą dieną atvažiuoti į Pavalakę ir ten vie-
toje jas patvirtinti. Deja, viršaitis iš lietuvių pasityčiojo, žadėtu
laiku į Pavalakę neatvyko ir tuo būdu deklaracijos liko nepa-
tvirtintos. Tada žmonės parašė du prašymus: vieną – mokyklų
inspektoriui, o kitą – švietimo apygardos kuratoriui. Pasirašė 23
tėvai. Prašė, kad jų vaikai pradžios mokykloje būtų mokomi ir
lietuvių kalbos, taip pat lietuviškai būtų dėstoma tikyba. Pa-
siuntė ir nepatvirtintas deklaracijas. (*Aidas*, 1939, vasario 4, nr. 15, p. 3)

9, 10 d., **Rimāšiai, Stalgónys** (Dieveniškių vls., Ašmenos aps.). Sau-
sio 9 d. Rimašiuose vaikams surengta eglutė. Rimašių kaimo
vaikai lankė Stalgonių valdinę mokyklą. Anksčiau toje mo-
kykloje lietuvių kalba buvo dėstoma kaip atskiras dalykas.
1938/1939 mokslo metais toje mokykloje lietuvių kalbos pa-
mokų nebebūdavo. Žinant, kad reikalaujant savo teisių, galima
susilaukti valdžios nemalonių, Stalgonių kaimo žmonės pabijoję

reikalauti lietuvių kalbos pamokų jų kaimo mokykloje. O Rimaišių kaimo 16 ūkininkų, kurių 24 vaikai mokėsi Stalgonių mokykloje, sausio 10 d. nusiuntė Ašmenos apskrities švietimo inspektoriui prašymą, kad jų vaikai mokykloje būtų mokomi ir lietuvių kalbos. (*Aidas*, 1939, sausio 24, nr. 10, p. 3)

9 d., **Viečiūnai** (Marcinkonių vls., Gardino aps.). Šio lietuviško kaimo vaikų tėvai nusiuntė apskrities švietimo inspekcijai prašymus įvesti Viečiūnų valdinėje pradžios mokykloje dėstomąją lietuvių kalbą. Tada lietuvių kalbai buvo skirtos dvi pamokos per savaitę. Deja, Viečiūnų mokytojas lietuviškai menkai temokėjo. (*Aidas*, 1939, vasario 21, nr. 22, p. 3)

Apie 10 d., **Gėliūnai** ir **Rimdžiūnai** (Gervėčių vls., Vilniaus–Trakų aps.). Gėliūnų ir Rimdžiūnų sodžiai pasiuntė apskrities pradžios mokyklų inspektoriui prašymus (deklaracijas) įvesti lietuvių kalbos pamokas valdinėje Rimdžiūnų mokykloje. Tokius prašymus iš Rimdžiūnų pasirašė 26, iš Gėliūnų 27 lietuviai. Kadangi tuo metu nebuvo valsčiaus viršaičio, prašymai pasiųsti netvirtinti, tik nurodyta netvirtinimo priežastis. (*Aidas*, 1939, sausio 31, nr. 13, p. 3)

10 d., **Mikalčiūnai**, **Kaniavà** (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.). Tą dieną beveik visi vietos vaikų tėvai ir globėjai nusiuntė apskrities mokyklų inspektoriui deklaracijas, kad Kaniavos valdinėje mokykloje jų vaikams būtų įvesta lietuvių dėstomoji kalba. Už deklaracijų tvirtinimą Varėnos valsčiaus valdyba reikalavo sumokėti po vieną zlotą. (*Aidas*, 1939, sausio 24, nr. 10, p. 3)

10 d., **Vilnius**. Sausio 10 d. įvyko Lietuvių mokslo mylėtojų draugijos steigėjų posėdis. Svarstytos Vilniaus vaivadijos įstaigos siūlomos steigiamos draugijos įstatų pataisos. Vaivadijos įstaigos siūlytos pataisos priimtos.

Iš uždarytų lietuvių draugijų tiktai vienai – Lietuvių mokslo draugijai 1938 m. gruodžio pabaigoje buvo leista steigti kitą

panašią draugiją nauju pavadinimu. Šią žinią pirmiausia pranešė Lenkijos telegramų agentūra, o vėliau ir Vilniaus vaivadijos įstaiga. Buvo pakviesta keletas lietuvių inteligentų, kuriems aukšto valdininko pareikšta, kad lietuviai galintys steigti naują mokslo draugiją, tik dėl tam tikrų sumetimų negalima kaip naujos draugijos steigėjo įrašyti buvusio Lietuvių mokslo draugijos pirmininko kun. dr. Antano Viskanto.

Susirinko gausėnis Vilniaus visuomenės būrys ir pasvarstė, kuo būsimoji nauja mokslo draugija bus geresnė už senąją, niekuo nekalta, visiems vilniečiams lietuviams inteligentams šventą, dėl savo tradicijų labai brangią. Pagaliau vis dėlto nutarė siūlomą draugiją steigti, kol dar nevēlu. Buvo kilę visokių abejonių. Įtartinas atrodė ir nenoras leisti kaip naujosios draugijos steigėjui pasirašyti visas piliečio ir mokslo kvalifikacijas turinčiam buvusiam Lietuvių mokslo draugijos pirmininkui. Kai kas spėliojo, kad šitoks įstatymais neparemtas reikalavimas bus bloga pradžia, ir siūlė prašyti tą reikalavimą atšaukti. Susirinkimo išrinktoji komisija paruošė naujos draugijos įstatus, kuriuos pasirašė penkiolika piliečių, nusiuntė savo įstatų projektą vaivadijos įstaigai ir laukė pažadėto teigiamo atsakymo. Tačiau 1939 m. sausio pradžioje vėl buvo pakviesta trejetas naujosios draugijos steigėjų ir jiems valdininkas pareiškė, kad įstatus reikia dar pataisyti. Be to, dar buvo pareikšta, kad iš naujosios draugijos steigėjų turi atsistatydinti (išsibraukti) kun. Kristupas Čibiras ir kun. Kazimieras Pukėnas. Jų vieton reikėjo įrašyti kitus du steigėjus. Tuomet įstatai būsią patvirtinti. Jau trys Vilniaus lietuviai negalėjo būti naujosios draugijos steigėjais.

(*Aidas*, 1939, sausio 14, nr. 6, p. 4; sausio 17, nr. 7, p. 2)

10 d., **Vilnius**. Miesto teismas nagrinėjo *Lietuviško baro* redaktoriaus Motiejaus Kraučlio bylą. 1938 m. buvo konfiskuotas *Lietuviško baro* 8 numeris dėl jame įdėto M. Kraučlio straipsnio „Kultūriniai

kaimo rūpesčiai“. Teismas M. Kraužliui skyrė trijų savaičių lygtinį areštą ir 30 zl baudą. Nuosprendis apskūstas. (LB, 1939, nr. 1, p. 39)

11 d., **Váršuva**. Sausio 11 dieną dr. Jurgis Šaulys, nepaprastasis Lietuvos Respublikos pasiuntinys ir įgaliotas ministras Lenkijai, įteikė tos valstybės Prezidentui skiriamuosius raštus. Ministrą lydėjo diplomatinio protokolo direktorius A. Lubenskis, pasiuntinybės tarėjas Antanas Trimakas, pirmasis sekretorius Andrašiūnas, sekretorius Kairiūkštis, karo atašė Valušis ir Lenkijos prezidento adjutantas. Per raštų priėmimą buvo Lenkijos užsienio reikalų ministras Juzefas Bekas, civilinės kanceliarijos direktoriaus pavaduotojas ir kiti prezidentūros pareigūnai. (*Aidas*, 1939, sausio 17, nr. 7, p. 2)

11, 12 d., **Vilnius**. „Varpo“ choras naktiniu traukiniu grįžo iš Kauno į Vilnių. Geležinkelio stotyje juos pasitiko gausus vilniečių lietuvių būrys. Choro dirigentui Juliui Siniui „Romuvos“ klubo atstovai įteikė gėlių. Kitą dieną „Varpo“ choro dalyviai ir dalyvės buvo nuėję į Rusų kapines, kur ant dr. Jono Basanavičiaus kapo sudėjo visas Kaune ir Vilniuje gautas gėles. (*Aidas*, 1939, sausio 14, nr. 6, p. 4)

Iki 12 d., **Valkiniŋkų** valsčius (Vilniaus–Trakų aps.). Iki sausio 12 d. tėvai turėjo teisę pasirašyti ir įteikti mokyklų inspektoriams prašymus, kad pradžios mokyklose būtų įvesta lietuvių

„Varpo“ choro vadovas Julius Sinius
(*Naujieji žodžiai*, 1939, sausis, p. 9)

kalba. Tik reikalauta, kad tų prašymų (deklaracijų) tėvų parašus patvirtintų valsčių valdybos. Tai sužinoję, Valkininkų apylinkės lietuviai gyventojai subruzd. Deklaracijų siuntimas buvo masinis. Sausio 8, 10–12 dienomis Valkininkuose buvo ypač daug žmonių. Valsčiaus valdyba vos spėjo deklaracijas paliudyti, o paštas – priimti ir išsiųsti. Už kiekvieno asmenišką prašymo tvirtinimą valsčiaus valdybai reikėjo sumokėti po pusę zloto. Valkininkų valsčiuje minėtu reikalu pasirašyta apie 500 deklaracijų. Vieni jas siuntė atskirai paštu registruotais laiškais, kiti, surinkę į vieną pluoštą, nuvežė ir tiesiog įteikė švietimo inspektoriui į rankas. Valkininkų valsčiaus

valdyba trukdymų nedarė ir patvirtino visus tėvų pasirašytus prašymus. (*Aidas*, 1939, sausio 24, nr. 10, p. 3)

12 d., **Vilnius**. 1937 m. birželį Vilniaus miesto viršininko sprendimu buvo konfiskuota Juozo Maceikos ir Adomo Juškevičiaus parašyta ir Lietuvių mokslo draugijos išleista knyga *Vilnius ir jo apylinkės*. Vėliau jos autorius tardė Vilniaus neviešoji policija ir teismo tardytojas. Autoriams buvo priekaištaujama dėl tendencingumo, vietų ir kitų esančių lenkiškų pavadinimų sliektuvavimo, kai kurių Vilniaus vaizdų – neva karinių objektų vaizdų – įdėjimą. Pareigūnų teigimu, leidinyje Vilnius atrodo per dēm

Adomo Juškevičiaus ir Juozo Maceikos 1937 m. išleistos, bet konfiskuotos knygos viršelės. Nors 1939 m. sausio 12 d. tą knygą leista gražinti, tačiau jos tiražas jau buvo sunaikintas

lietuviškas. Ir baisus kaltinimas – autoriai siekiantys Vilnių atplėšti nuo Lenkijos. Neįrodžius kaltės, byla buvo nutraukta. Prokuroras autoriams pranešė, kad dėl nusikaltimo įrodymų stokos knygos konfiskavimas panaikinamas, tačiau pačios knygos tiražas nebūsiąs gražintas. Autoriai dėl knygos gražinimo kreipėsi į Vilniaus apygardos teismą, kuris tą bylą peržiūrėjo ir sausio 12 d. pranešė prokuroro sprendimą knygos tiražą panaikines ir nurodęs paimtą tiražą gražinti. Galima pridurti, kad pirmojo lietuviško vadovo po Vilnių ir jo apylinkes tiražas jau buvo sunaikintas. Neatlyginti ir dėl tiražo konfiskavimo patirti nuostoliai. (*Aidas*, 1939, sausio 26, nr. 11, p. 4)

12 d., **Vilnius**. 1937 m. spalio 15 d. Kazys Veleckas įteikė miesto magistratui prašymą leisti Vilniuje pasistatyti trobesį. Pamatai jau buvo pakloti, rūšys išmūrytas. Deja, sausio 12 d. raštu magistratas K. Veleckui uždraudė trobesį statyti. Draudimo priežastis nenurodyta. (*VŽ*, 1939, sausio 27, nr. 4, p. 8)

Apie 14 d., **Dvilónys** (Lentupio vls., Švenčionių aps.). Dvilonių valdinėje mokykloje lietuviškų pamokų nebūdavo, tikyba irgi dėstyta lenkiškai. Todėl vaikų tėvai samdydavo Šišniškės kaimo namų mokytoją Vandą Siniūtę. Ji vaikus pagrindinių dalykų pamokydavo lietuvių kalba. Neseniai Dvilonyse lankėsi policijos pareigūnai ir grasino bausmėmis už vaikų mokymą namie. Dvilonių valdinės mokyklos mokytoja vaikus dažnai palikdavo po pamokų. Ji mergaitėms uždraudė žalius kasų kaspinus, nes tai esanti lietuviškumo demonstracija. Reikalavo pakeisti raudonais kaspinais. (*VŽ*, 1939, sausio 20, nr. 3, p. 7)

14 d., **Vilnius**. Lietuvių studentų sąjunga ir „Romuvos“ klubas surengė savo nariams ir kviestiems svečiams pobūvį, kuriame dalyvavo ir grįžęs iš Kauno Vilniaus lietuvių „Varpo“ choras. Tarp svečių taip pat buvo atvykę į Vilnių Lietuvos prekybininkų atstovai: Kripas ir Vasiliauskas. „Romuvos“ klubo pirmininkas

Juozas Maceika ir Lietuvių studentų sąjungos valdybos narys Viktoras Maldžiūnas sveikino „Varpo“ chorą ir jo vadovą Julijų Sinių, sėkmingai koncertavusius Lietuvoje. Kalbėjo ir daugiau svečių. Buvo pasveikintas ir ilgametis Vilniaus lietuvių chorų dirigentas Antanas Krutulys, keliolika metų telkęs chorus ir jiems vadovavęs. „Varpo“ choro dirigentas J. Sinius padėkojo už šiltus sveikinimus. Po to choras padainavo kelias dainas. (*Aidas*, 1939, sausio 17, nr. 7, p. 4)

Apie 15 d., **Mantôtai** (Užbalio vls., Lydos aps.). Lydos apskrities viršininkas 1937 m. buvo nubaudęs pinigine bauda ir areštu Mantotų „Ryto“ draugijos skaityklos vedėją Viktoriją Jasiulytę-Valentukevičienę už toje skaitykloje rastą neva mažesniuose rėmuose ir ne svarbiausioje vietoje, palyginti su kitais paveikslais, pakabintą Lenkijos prezidento portretą. Esą taip parodyta nepagarba Lenkijos valstybei. Nubaustoji pasiskundė Vilniaus apygardos teismui. Šis teismas 1937 m. spalio 14 d. V. Jasiulytę-Valentukevičienę taip pat nubaudė pinigine bauda ir areštu. Todėl buvo paduotas skundas Aukščiausiajam teismui Varšuvoje. Minėtas teismas apygardos teismo sprendimą panaikino ir konstatavo, kad kaltinamoji nėra nusikaltusi. Gynė advokatas Antanas Juknevičius. (*Aidas*, 1939, sausio 21, nr. 9, p. 4)

15 d., **Kelpučiai** (Tverečiaus vls., Švenčionių aps.). Kadangi Kelpučių sodžius buvo toli nuo valdinių mokyklų, todėl tame sodžiuje jau 8-ti metai vaikai mokytį namie lietuviškai. Sausio 15 d. tėvų samdomos mokytojos rūpesčiu buvo surengta vaikams eglutė. Susirinko ir vietos bei apylinkių jaunimas. (*Aidas*, 1939, vasario 11, nr. 18, p. 3)

15 d., **Vilnius**. Šv. Mikalojaus parapijos salėje įvyko Vilniaus lietuvių katalikų blaivybės draugijos narių eilinis susirinkimas. Jame perskaityti du pranešimai: Vinco Martinkėno „Girtuoklių ūpai mūsų literatūroje“ ir kun. Kristupo Čibiro „Blaivininko

- reikalingi būdo privalumai“. Kun. K. Čibiras pažymėjo, kad žmonės turėtų negerti alkoholinių gėrų ne vien todėl, kad jų gėrimas tuština kišenes, žemina tų asmenų garbę ir silpnina jų sveikatą, bet ir todėl, kad išigalėjęs girtavimas labai kenkia ir bendriems mūsų visuomenės ir tautos reikalams. (*Aidas*, 1939, sausio 17, nr. 7, p. 4)
- 15 d., **Vilnius**. Įvyko Vilniaus lietuvių amatininkų draugijos narių susirinkimas. Jame išklausyta Motiejaus Kraučlio paskaita „Pinigų istorija“. Kun. Kazimieras Pukėnas kalbėjo tema „Organizacijos reikšmė amatininkams“. Po paskaitų vyko svarstymai. (*Aidas*, 1939, sausio 19, nr. 8, p. 4)
- Apie 16 d., **Vilnius**. Išėjo iš spaudos vienkartinis žurnalas *Naujieji žodžiai*. Leidėjas ir redaktorius – Augustinas Burokas. (*Aidas*, 1939, sausio 19, nr. 8, p. 4)
- Apie 16 d., **Vilnius**. Nutraukta byla uždarytos Lietuvių mokslo draugijos pirmininkui kun. A. Viskantui. Kun. A. Viskantas buvo tardomas ir kaltinamas valiutų nusikaltimu. Jis iš Tautosakos archyvo vadovybės Kaune gaudavęs pinigų ir juos sumokėdavęs už perrašytą ir tam archyvui atsiųstą tautosakos medžiagą.
- Apie tą laiką nutraukta byla ir uždarytos Šv. Kazimiero draugijos sekretoriui Romualdai Bagdonui, kuriam ji buvo pradėta dėl 1938 m. vasarį per kratą iš jo paimtų lietuviškų knygų ir žurnalų. (*Aidas*, 1939, sausio 19, nr. 8, p. 4)
- 16 d., **Biliai** (Dieveniškių vls., Ašmenos aps.). Buvęs Bilių „Ryto“ draugijos skaityklos vedėjas Nikodemus Jasiulionis jau trečią kartą kreipėsi į buvusios „Ryto“ draugijos valdžios paskirtą kuratorių grąžinti paimtas jo nuosavas knygas, rankraščius, paveikslus ir kitką. 1938 m. vasario 26 d. Dieveniškių policija uždarė Bilių „Ryto“ skaityklą ir paėmė ne vien skaityklos, bet ir jos vedėjo knygas, paveikslus, įvairius raštus ir kt. Paimti

- daiktai buvo sukrauti kaimo seniūno pavaduotojo M. Agario svirne, kur dūlėjo jau beveik metus. (*Aidas*, 1939, vas. 7, nr. 16, p. 3)
- Apie 17 d., **Vilnius**. Vilniaus miesto teisme nagrinėta 1938 m. vasarą konfiskuoto *Lietuviško baro* byla. To žurnalo redaktorius Motiejus Kraužlys kaltintas parašęs ir įdėjęs į *Lietuviško baro* 8 numerį straipsnį „Kultūriniai kaimo rūpesčiai“. Teismas M. Kraužlį nuteisė trijų savaičių areštu lygtinai ir sumokėti 30 zlotų baudą. Kaltinamasis nuosprendį apskundė. (*Aidas*, 1939, sausio 19, nr. 8, p. 4)
- 17 d., **Vilnius**. Laikraščio *Aidas* redakcijoje lankėsi du lietuviai kauliečiai: poetas Sirijos Gira ir studentas Vytautas Slavinskas. Jie į Vilnių buvo užsukę, grįždami iš Varšuvos. (*Aidas*, 1939, sausio 19, nr. 8, p. 4)
- 17 d., **Vilnius**. Sausio 17 d. Marija ir Ignas Šlapeliai gavo teismo pranešimą, kad dėl nusikaltimo įrodymų stokos, prokuroro siūlymu, jų byla nutraukta. 1938 m. beveik visą vasario mėnesį Marijos Šlapelienės knygyne buvo daromos kratos. Ieškota draudžiamos literatūros. Po kratos iš knygyno buvo paimti du sunkvežimiai visokių lietuviškų knygų, laikraščių, žurnalų ir kitų spaudinių. Knygyno sandėlis su likusiomis knygomis ir laikraščiais užantspauduotas. 1938 m. vasarą dr. Jurgis Šlapelis ir M. Šlapelienė buvo ištardyti. Jie kaltinti, laikę ir pardavinėję draudžiamą lietuvišką literatūrą ir tuo ruošę dirvą atplėšti Lenkijos valstybės dalį. Po tardymo knygyno savininkams buvo uždrausta iki teismo iš Vilniaus išvažiuoti. Deja, kada bus sugrąžinta literatūra ir kada bus pašalinti nuo knygyno sandėlio antspaudai, pranešimo dar negauta. Tebebuvo užantspauduotas ir Aneles Rastenytės knygynas. (*Aidas*, 1939, sausio 19, nr. 8, p. 4)
- 17 d., **Vilnius**. Uždarytos Vilniaus lietuvių labdarybės draugijos valdžios paskirtas likvidatorius J. Švedas sausio 17 d. pardavė

Vilniaus miesto magistratui šios Draugijos 1927 metais Vilniuje prie Užulankos (*Objazdowa*) gatvės išigytą kilnojamąją ir nekilnojamąją turtą: Šv. Mikalojaus bendrabučio visus trobesius ir 2 273 m² žemės sklypą su medžiais, tvoromis ir kitkuo. Už šį visą turtą likvidatorius turėjo gauti iš Vilniaus miesto valdybos 30 tūkst. zlotų. Sudarant pirkimo ir pardavimo aktą likvidatorius gavo 10 tūkst. zlotų. Kiti pinigai jam numatyti sumokėti vėliau per du kartus po lygiai iki 1939 m. gegužės 1 ir liepos 1 dienos. Darydamas pardavimo sutartį, likvidatorius pasižadėjo parduotus trobesius atlaisvinti iki šių metų gegužės 1 dienos. Šią pirkimo ir pardavimo sutartį Vilniaus apygardos teismo ipotekos skyrius galutinai patvirtino. Šv. Mikalojaus vardo bendrabutis veikė nuo 1914 metų, pastaruosius kelis metus šiame bendrabutyje buvo laikomi pradžios mokyklų ir Vytauto Didžiojo gimnazijos pirmųjų klasių lietuviai mokiniai, iš viso apie 30. Magistratas bendrabučio trobesius žadėjo nugriauti ir tame sklype įrengti miesto parką. (*Aidas*, 1939, vasario 9, nr. 17, p. 4)

Apie 18 d., **Vilnius**. Lietuvių mokslo draugijos archyvas turėjo gana daug teismo bylų iš rusų laikų. Tose bylose buvo vertingų žinių lietuvių tautiniam atgimimui tyrinėti. Tarp kitko, tenai buvo ir rusų žandarų per kratas surinktoji medžiaga, jų per kratas rastos knygutės, knygnešių fotografijos ir kt. Tas bylas valdžia numatė atiduoti Vilniaus valstybiniam archyvui. Pastaruoju metu tos bylos iš Lietuvių mokslo draugijos kambarių paimtos ir perkeltos į Vilniaus lietuvių švietimo „Ryto“ draugijos patalpas tame pačiame name. Archyvo direktoriaus prašymu Lietuvių mokslo draugijai valdžios kuratorius buvo pasirūpinęs tas bylas pertvarkyti ir aprašyti. Kaip tos bylos atsidūrė Lietuvių mokslo draugijos rankraštyne, nerašoma. (*Aidas*, 1939, sausio 21, nr. 9, p. 4)

18 d., **Lydà**. Tą dieną Lydoje svarstyta buvusios skaityklos Tusamonių kaime vedėjos Agotos Mackevičiūtės-Utkevičienės byla. Dar 1937 m. per kratą iš jos paimta keletas lietuviškų knygų. Vilniaus apygardos teismas Lydoje A. Mackevičiūtę-Utkevičienę nuteisė 2 metus kalėti ir 5 metams jai atėmė pilietines teises. Nuosprendis apskustas Vilniaus apeliaciniam teismui. Nuteistoji paleista už 2 000 zlotų užstatą. (*Aidas*, 1939, sausio 21, nr. 9, p. 4, sausio 24, nr. 10, p. 2–3)

18 d., **Vilnius**. 18 d. Vilniaus vaivadijos įstaigai įteikti patvirtinti Lietuvos mokslo mylėtojų draugijos įstatai. Įstatai buvo gražinti pataisyti. Pareikalauta, kad tarp įstatus pasirašiusių steigėjų neliktų kun. Kristupo Čibiro ir kun. Kazimiero Pukėno. Pats įstatų taisymas ir naujų steigėjų rinkimas sklandžiai eiti negalėjo. Sausio 16 d. įvykusiame steigėjų susirinkime galutinai susitarta ir parinkti nauji Draugijos steigėjai. Gal valdžiai jau priimtinus įstatus pasirašė šie steigėjai: žurnalistas Augustinas Burokas, kun. Zenonas Butkevičius, magistras inžinierius Mykolas Čibiras, Viktoras Dasys, magistrė Elena Horodničiūtė, inžinierius Jonas Jankauskas, magistras Adomas Juškevičius, magistrė Barbora Kraužlienė, inžinierius Motiejus Kraužlys, mokytoja Marija Lemešytė, magistras Vincas Martinkėnas, kun. Aleksandras Mikaila, inžinierius Jonas Pajaujis, magistrė Stasė Taškūnaitė ir žurnalistas Vincas Žilėnas. (*Aidas*, 1939, sausio 19, nr. 8, p. 4)

Iki 19 d., **Noškūnai** (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.). Šio ir kitų Rudnios parapijos kaimų tėvai 1938 m. gruodžio pradžioje nusiuntė Vilniaus arkivyskupui prašymą, kad tos parapijos valstybinėse pradžios mokyklose tikyba būtų dėstoma vaikų gimtąja lietuvių kalba. Noškūnų mokyklos mokytojas, 1939 m. sausio mėnesį sužinojęs apie prašymo dėl tikybės dėstymo siuntimą arkivyskupui, pakėlė triukšmą. Pirmiausia ėmė

ieškoti, kas prašymą rašė, bet nesurado. Vėliau kvietėsi tėvus ir ragino juos tą prašymą atšaukti, kitaip visi būsią nubausti kalėti. Noškūniečiai mokytojo bauginimais nepatikėjo ir savo prašymų neatšaukė.

Į prašymus atsižvelgta. Rudnios mokykloje tikyba pradėta dėstyti lietuviškai. Noškūnų mokykloje taip pat tvarka pakito, vaikams leista poteries kalbėti lietuviškai. (*Aidas*, 1939, sausio 24, nr. 10, p. 3)

19 d., **Vilnius**. 1938 metų vasarį Vilniaus lietuvių sanitarinės pagalbos draugija iki tol jos laikomą ligoninę Vilniuje nuomojo dr. Vytautui Legeikai. Apie tai sužinojusi, Vilniaus miesto viršininko įstaiga kreipėsi į Vilniaus apygardos teismą ir prašė tą nuomos sutartį panaikinti, nes, esą, ji sudaryta, neturint vaivados leidimo. Vilniaus apygardos teismas tą bylą svarstė 1938 m. spalio 21 d. ir Vilniaus miesto viršininko skundo nepatenkino, nes tokiai nuomai sudaryti vaivados leidimas nebuvo reikalingas. Miesto viršininko įstaiga padavė apeliaciją, bet ją įteikė pavėluotai. Todėl apygardos teismas to skundo nepriėmė. Miesto viršininko įstaiga vėl kreipėsi į apygardos teismą, prašydama skirti naują terminą skundui įteikti, nes skundas įteiktas pavėluotai ne dėl viršininko, bet dėl pavaldinio kaltės. Apygardos teismas iš trijų teisėjų tą prašymą svarstė sausio 19 dieną. Po ilgų abiejų pusių ginčų teismas ir šį kartą miesto viršininko įstaigos prašymą atmetė. (*Aidas*, 1939, sausio 21, nr. 9, p. 4)

19 d., **Vilnius**. Vilniaus apygardos teismas nagrinėjo mokytojo Aleksandro Dundulio bylą. Jis buvo kaltinamas, neva atsisakęs priimti karo prievolinko knygelę. Kaltinamasis teisme paaiškino, kad iš jo buvo paimta karinė knygutė. Vėliau tą knygutę Švenčionių apskrities viršininko įstaiga jam grąžinusi su pakeista pavarde ne *Dundulis*, bet *Dundul*. Kadangi jo krikšto metrikose

pavardė užrašyta *Dundulis*, jis tos knygutės neėmęs. Teismas A. Dundulį išteisino. Gynė advokatas Antanas Juknevičius.

(*Aidas*, 1939, sausio 21, nr. 9, p. 4)

19 d., **Vilnius**. Žinomi lietuvių visuomenės veikėjai: kun. Kristupas Čibiras, Konstantinas Stašys ir Antanas Krutulys spaudoje pranešė, kaip valdžios pareigūnai privertė gydytoją Stanislovą Čepulį „savanoriškai“ susilenkinti pavardę. S. Čepuliui 1938 m. gegužės mėnesį pradėjus rūpintis gauti leidimą privačiai gydyti, kilo pilietybės klausimas ir kartu pareikalauta suderinti pavardę su tėvų ir senelių metrikų knygose užrašyta pavarde. Paaikšėjo, kad jo senelis ir tėvas metrikų knygose įrašyti kaip Čepulaniec. Todėl Vilniaus miesto viršininko įstaigos pareigūnai, kurie turėjo teisę neleisti verstis privačia gydytojo praktika, pareikalavo pakeisti pavardę į Čepulaniec. XIX amžiaus bažnyčių metrikų knygose pavardės buvo slavinamos. Tai atitiko tiek lenkų, tiek rusų valdžios interesus. (*Aidas*, 1939, sausio 28, nr. 12, p. 4)

Apie 20 d., **Vidžiai** (Breslaujos aps.). Nors Vidžių parapijoje gyveno apie 1 500 lietuvių, jiems bažnyčioje net Evangelija gimtąja kalba nebeskaitoma. Lietuviški pamokslai būdavo tik per didžiuosius atlaidus, 4 kartus per metus. (*Aidas*, 1939, sausio 31, nr. 13, p. 3)

20, 21 d., **Vilnius**. Naujai steigiamos Lietuvių mokslo mylėtojų draugijos pataisyti įstatai įteikti tvirtinti Vilniaus vaivadijos įstaigai sausio 18 dieną. Steigėjai jau buvo tikri, kad daugiau įstatų nebereikės taisyti. Sausio 20 d. į vaivadijos įstaigą vėl buvo pašaukti du steigėjai, kuriems iškelta dar viena sąlyga – būsimos Draugijos nariais galėsia būti vien Lenkijos piliečiai. Taip pat pareikalauta išbraukti punktą dėl galimybės steigti skyrius. Sausio 21 dieną tiems patiems steigėjams nuėjus į vaivadijos įstaigą ir paaikškinus pilietybės ribojimo netinkamumą

- mokslinėms draugijoms, saugumo skyriaus viršininkas sutiko nereikalauti, kad Draugijos nariais gali būti tik Lenkijos piliečiai. Tačiau galimybei Draugijai turėti skyrius griežtai pasipriešino. Tai palikta svarstyti steigėjų susirinkimui. (*Aidas*, 1939, sausio 24, nr. 10, p. 4)
- 21 d., **Parýžius**. Paryžiuje tobulinęsi dailininkai Vaclovas Kosciūška ir Sofija Urbonavičiūtė raštu prašė Užsienio (?) reikalų ministrą rūpintis, kad būtų išlaisvintas jų buvęs klasės draugas Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijoje Silvestras Blaževičius. S. Blaževičius 1933 m. rugpjūčio 25 d. nuteistas kalėti iki gyvos galvos. Prašytojų žiniomis, S. Blaževičius tuo metu jau buvo praradęs sveikatą ir kankinosi ypač blogomis kalinimo sąlygomis garsiam Šv. Kryžiaus kalėjime. (LCVA, f. 383, ap. 7, b. 977, l. 22)
- 21 d., **Sapliaĩ** (Tverėčiaus vls., Švenčionių aps.). Įvyko „Kultūros“ draugijos Saplių skyriaus narių susirinkimas. Per susirinkimą paskaitytos dvi paskaitos. Draugijos valdybos sekretorius Steponas Šulija skaitė paskaitą „Kaip veikti skyriuje“, o gydytojas Juozas Markavičius – „Jaunimo padėtis pas mus ir kitur“. Po paskaitų vyko pokalbis. Skyriaus nariai pareiškė norą turėti skaityklėlę, kur vakarais galėtų pasiskaityti laikraščių, knygų ir, apskritai, kultūringai praleistų laiką. (VŽ, 1939, sausio 27, nr. 4, p. 7)
- 21 d., **Vilnius**. Įvyko „Romuvos“ klubo narių susirinkimas. Kadangi dalis „Varpo“ choro dalyvių buvo to klubo nariai, jie papasakojo apie patirtus išpūdžius per viešnagę ir koncertus Lietuvos Respublikoje. (*Aidas*, 1939, sausio 24, nr. 10, p. 4)
- 22 d., **Čepėliškė** (Tverėčiaus vls., Švenčionių aps.). Įvyko „Kultūros“ draugijos Čepeliškės skyriaus steigiamasis susirinkimas. Buvo atvykęs Draugijos valdybos sekretorius Steponas Šulija ir gydytojas Juozas Markavičius. Paaiškinti Draugijos įstatai, nustatytas nario mokestis, išrinkta valdyba: pirmininkas – Alfonsas

Kudaba, vicepirmininkas – Julius Motiejūnas, sekretorius – Aleksas Kudaba, išdininkas – Petras Paliukėnas, knyginkas Mykolas Telyčėnas. (VŽ, 1939, sausio 27, nr. 4, p. 7)

22 d., **Daržėliai** (Marcinkonių vls., Gardino aps.). Į Darželius atvykę du policininkai ir miškų tarnautojas buvusio Šv. Kazimiero draugijos skyriaus, o tuo metu – Kabelių katalikų jaunimo sąjungos skyriaus pirmininko J. Valentukevičiaus namuose padarė kratą. Sakėsi ieškantys laikomų laukinių stirnų. Beieškodami stirnų, išvertė visas jo turimas knygas, lovas, žiūrėjo spintoje, tarp indų, pasieniuose, kluone, tvartuose ir visuose sandėliuose. Iš jo nuėjo pas Vladą Valentukevičių, kur taip pat padarė išsamią kratą. Iš ten vėl sugrižo pas J. Valentukevičių ir teiravosi, iš kur jis gavęs knygų, patarė nesidėti į lietuviškas organizacijas, platinti Lietuvos ir Lenkijos vienijimosi idėją. (Aidas, 1939, sausio 31, nr. 13, p. 3)

22 d., **Ėrztėtas** (Tverečiaus vls., Švenčionių aps.). Įvyko „Kultūros“ draugijos Ėrztėto skyriaus steigiamasis susirinkimas. Jame dalyvavo Draugijos valdybos sekretorius Steponas Šulija ir gydytojas Juozas Markavičius. Aptarti Draugijos įstatai, išrinkta valdyba: pirmininkas – Balys Seliukas, vicepirmininkas – Juozas Pundys, sekretorius – Alfonsas Dragūnas, išdininkas Vytautas Lazinka, knyginkas – Julius Čaglys. Po susirinkimo jaunimas dar kiek pasilinksmino. Per šokių pertraukas dainavo dainas, deklamavo eiles. (VŽ, 1939, sausio 27, nr. 4, p. 7)

22 d., **Mielagėnai** (Švenčionių aps.). Mielagėnų policijos nuovadoje buvo tardytas lietuvis mokytojas Vaitiekus Subačius. Aiškinasi, kodėl V. Subačius rašęs prokurorui prašymą paleisti Švenčionių areštinėje laikomus Kirkučių seniūnijos lietuvių sąrašo įgaliotinį Kazimierėną ir namų mokytoją P. Čibirą. (Aidas, 1939, vasario 4, nr. 15, p. 3)

22 d., **Rudnià** (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.). Rudnios katalikų

akcijos kuopelė norėjo sausio 22 d. surengti lietuvišką vakarą. Ruošėsi vaidinti Vlodo Braziulio 3 veiksmų komediją iš baudžiavos laikų „Burtininkė“ ir padainuoti lietuvių liaudies dainų. Deja, negavo apskrities viršininko leidimo. Atsakyme raštu pažymėta, kad vakarui leidimas neduodamas dėl saugumo ir viešojo ramumo.

Lietuvių kilmės Rudnios klebonas Aleksandras Raupelis buvo nepalankus savo tautiečiams. Gal ir ne nuo jo priklausė, kad saujelei lenkiškai kalbančių asmenų buvo įvesti giedojimai ir pamokslai perpus lenkiški ir lietuviški, tačiau kun. A. Raupelis lenkams buvo žymiai palankesnis negu savo tautiečiams. Sausio 22 d. (sekmadienį) pamaldos turėjo būti lietuviams. Gausiai susirinkę lietuviai giedojo rožinį. Išėjęs aukoti Mišių, kun. A. Raupelis užgiedojo lenkiškai. Buvo nei šis, nei tas. Lenkiškai giedojo tik vienas vargonininkas. Žinoma, pamokslas taip pat pasakytas lenkiškai. Tokių pakeitimų ar apsirikimų, skriaudžiant lietuvius, pastaruoju metu pasitaikydavo vis dažniau, tačiau nė karto nebuvo apsirikta dėl lenkiškų pamaldų.

(*Aidas*, 1939, sausio 31, nr. 13, p. 3; vasario 4, nr. 15, p. 3)

22 d., **Vilnius**. Ilgą laiką Vilniaus lietuviai negalėjo surengti viešo vakaro. Vis negaudavo Vilniaus miesto viršininko leidimo. Tiktai kartais įvykdavo uždari vakarai, kuriems leidimo nereikėjo. Pagaliau sausio 22 d. Vytauto Didžiojo gimnazijos salėje įvyko Vilniaus lietuvių amatininkų surengtas viešas vakaras. Vaidinta Hugo Krūminio 3 veiksmų komedija „Senberniai“. Režisavo A. Munčelis. Antrąją vakaro programos dalį sudarė dainų koncertas. Motiejaus Kurylos vadovaujamas amatininkų choras padainavo penkias dainas: kun. Teodoro Brazio „Jau saulutė leidos“, „Aušt aušrelė“ ir „Atskrend sakalėlis“, Juliaus Siniaus „Kur sapnų grožybė“ ir Česlovo Sasnausko „Kur bėga Šešupė“. (*Aidas*, 1939, sausio 24, nr. 10, p. 4)

- 23 d., **Adūtiškis**. Miestelyje kilo gaisras. Sudegė vaistinė ir 6 gyvenamieji namai su ūkiniais pastatais. (*Aidas*, 1939, vasario 4, nr. 15, p. 3)
- 23 d., **Mėšėnys** (Mielagėnų vls., Švenčionių aps.). Įvyko „Kultūros“ draugijos Mėšėnių skyriaus narių susirinkimas. Dalyvavo „Kultūros“ draugijos sekretorius Steponas Šulija ir gydytojas Juozas Markavičius. S. Šulija kalbėjo apie kultūrinio darbo reikalingumą ir jo reikšmę. Gydytojas J. Markavičius papasakojo apie tuo metu kaimuose paplitusį gripą ir priemonės kovai su juo. Išrinkta nauja valdyba. (*VŽ*, 1939, sausio 27, nr. 4, p. 7)
- 23, 24 d., **Vilnius**. Vietoj uždarytosios Lietuvių mokslo draugijos steigiamos Lietuvių mokslo mylėtojų draugijos įstatai dar nebuvo patvirtinti. Vilniaus vaivadijoje steigėjams keliamos įvairios sąlygos ir vis buvo pabrėžiama, kad nuo jų priėmimo priklausys įstatų tvirtinimas. Paskutinė sąlyga buvo ši – išbraukti tas įstatų vietas, kur kalbama, kad Lietuvių mokslo mylėtojų draugija galėsianti turėti savo skyrius. Ši reikalavimą steigėjai svarstė sausio 23 dieną. Turėdami prieš akis visas laiko sąlygas ir aplinkybes, steigėjai buvo nutarę per savo įgaliotinius dar kartą prašyti vaivadijos įstaigos, kad paliktų įstatuose teisę Draugijai provincijoje turėti savo skyrius, bet jeigu vaivadijos įstaiga nesutiktų, tai dar kartą paklusti ir įstatuose išbraukti straipsnį, kur kalbama apie skyrius. Steigėjai buvo nutarę vietoj straipsnio apie skyrius įrašyti, kad Draugijos veiklos plotas yra visa Lenkijos valstybė. Sausio 24 d. steigėjų įgaliotiniai M. Kraužlys ir A. Juškevičius vaivadijos įstaigoje buvo priimti Saugumo skyriaus viršininko, o paskiau – paties vaivados L. Bocianskio. Po ilgesnio pokalbio vaivada steigėjų įgaliotiniams pareiškė, kad jis naująją lietuvių mokslo draugiją leidžias, bet su sąlyga, kad būtų išbrauktas iš įstatų straipsnis apie skyrius ir nesutinkas įstatų tvirtinti, jei juose bus nurodyta, kad naujosios Draugijos veikimo plotas – visa Lenkijos valstybė.

Draugija turinti apsiriboti savo veiklą vien Vilniaus vaivadija. Vaivadijos įstaigoje pasiteiravus dėl dalies Lietuvių mokslo draugijos bylų paėmimo į valstybinį archyvą, saugumo viršininkas tą žinią patvirtino. Jis pasakė, kad teismo bylos tikrai bus paimtos ir atiduotos valstybiniam archyvui. Dabartiniai uždarytosios Lietuvių mokslo draugijos šeimininkai su Vilniaus lietuvių visuomenės atstovais tuo reikalu visai nebuvo taręsi. Tai liudija, kad uždarytosios Lietuvių mokslo draugijos rankraštynas ir kiti rinkiniai valdžios pareigūnų buvo išsamiai patikrinti. (*Aidas*, 1939, sausio 26, nr. 11, p. 4)

24 d., **Vilnius**. Vilniuje mirė lietuvis kun. Jonas Narušis, gimęs apie 1863 m. Girkalnio parapijoje (Raseinių aps.). Į kunigus išventintas 1891 metais. Buvęs klebonu Vievyje, Karvyje, Ceikiniuose. Dėl silpnos sveikatos kaip emeritas apie 1928 m. apsigyveno Vilniuje. Palaikė ryšius su lietuvių bendruomene, dėl nesveikatos lietuvių viešajame gyvenime nedalyvavo. Domėjosi lietuviška spauda. Palaidotas Bernardinų kapinėse. (*Aidas*, 1939, sausio 28, nr. 12, p. 4)

24 d., **Vilnius**. Vilniaus lietuvių meno ir literatūros draugijos susirinkime Mykolė Krinickaitė-Astaškienė skaitė paskaitą „Aktoriaus menas“. Po paskaitos vyko gyvos diskusijos. (*LB*, 1939, nr. 1, p. 39–40)

24 d., **Vilnius**. Buvęs „Ryto“ skaityklos vedėjas Vincas Staselis Vilniaus apygardos teismo Lydoje sprendimu buvo nuteistas 3 metus kalėti ir 5 metams jam atimtos pilietinės teisės. Jis kaltintas, laikęs ir dalinęs žmonėms lietuviškas knygas, kuriose, esą, buvę raginama atplėšti Lenkijos valstybės dalį ir priskirti Lietuvai, esą, jis tai skelbęs ir žodžiu. Nuteistasis nuosprendį apskundė Vilniaus apeliaciniam teismui. Sausio 24 dieną apeliacinis teismas svarstė jo bylą. Tas teismas apygardos teismo sprendimą panaikino, o V. Staselį nuteisė lygtinai šešis

mėnesius kalėti už lenkų tautos ižeidimą, nes jis pasakęs šiuos žodžius: „Vilnius ir Vilniaus kraštas yra lenkų užgrobti“. (*Aidas*, 1939, sausio 28, nr. 12, p. 4)

24 d., **Vilnius**. Vilniaus apeliacinis teismas svarstė *Vilniaus* žodžio bylą dėl 1938 m. konfiskuotų to laikraščio 49 ir 52 numerių už straipsnį „Ilgais rudens vakarais“, už korespondenciją iš Gervėčių ir už „Dėdės Miko dūmojimus“. Vilniaus apeliacinis teismas apygardos teismo sprendimą panaikino ir *Vilniaus* žodžio redaktorių išteisino. Gynė advokatas Kulikovskis. (*VŽ*, 1939 vasario 3, nr. 5, p. 10)

Apie 25 d., **Mockos** (Gervėčių vls., Vilniaus–Trakų aps.). 1938/1939 mokslo metais Mockų valdinėje mokykloje būdavo dvi lietuvių kalbos pamokos per savaitę. Nors mokytoja ir menkai temokėjo lietuviškai, tačiau lietuvių kalbos pamokos būdavo. Grįžus mokiniams po Kalėdų atostogų, Mockose per nepilną sausio mėnesį tebuvo tikrai viena lietuvių kalbos pamoka. (*Aidas*, 1939, sausio 31, nr. 13, p. 3)

25 d., **Žagāriai** (Berznyko vls., Suvalkų aps.). Į Žagarius buvo atvažiavęs valsčiaus viršaitis, kuris ragino jaunimą įsirašyti į lenkišką organizaciją ir siūlė kažkokių lenkiškų knygų. Žagariečiai į siūlomą organizaciją nesirašė ir knygų neėmė. Jie pareiškė laukiantys lietuviškų organizacijų, kurios turėsiančios lietuviškų ir nelietuviškų knygų. (*Aidas*, 1939, vasario 7, nr. 16, p. 3)

27 d., **Vilnius**. Dėl Lietuvių mokslo mylėtojų draugijos įstatų tvirtinimo buvo keliami vis nauji valdžios reikalavimai. Paskutinę sąlygą iškėlė pats Vilniaus vaivada. Jis pareikalavo, kad būsimoji Draugija savo veiklą apribotų tikrai Vilniaus vaivadija. Tai reiškė, kad Draugijos nariai negalėtų užrašinėti tautosakos, kalbos žodžių Lydos, Valažino, Suvalkų ir kitose apskrityse. Todėl steigėjai Draugijos veikimo ploto susiaurinti negalėjo. Jų įgaliotiniai Motiejus Kraužlys ir Adomas Juškevičius sausio

- 27 d. steigiamos Draugijos reikalu į Vilniaus vaivadijos įstaigą atvyko jau penktą kartą. Jie visų steigėjų vardu pranešė, kad reikalavimo Draugijai veikti tik Vilniaus vaivadijoje priimti neįmanoma, ir paprašė įstatų projektą persiųsti į Vidaus reikalų ministeriją. Saugumo skyriaus viršininkas pažadėjo steigėjų prašymą patenkinti. Tada įstatus tvirtintų Vidaus reikalų ministerija. Žinoma, tai nusitęsė, o nešildomose patalpose Lietuvos mokslo draugijos rinkiniai toliau gedo. (*Aidas*, 1939, sausio 31, nr. 13, p. 4)
- 28 d., **Mūkiškiai** (Švenčionių vls. ir aps.). To kaimo vaikai turėjo lankyti Juodiškio valdinę pradžios mokyklą, kuri yra už 3 km nuo Mukiškių. Kiekvienų mokslo metų pradžioje, nors per didžiausią vargą, tėvai įteikdavo pareiškimus, kad savo vaikus mokys namie, nusišamdę mokytoją. Sausio 28 d., tėvų pakviestas, mokytojas Jonas Vinciūnas surengė vaikams eglutę. Vaikučiai prie eglutės gražiai atliko meninę programą. Mokytojas J. Vinciūnas tėvų ir vaikučių buvo ypač gerbiamas. (*Aidas*, 1939, vasario 7, nr. 16, p. 3)
- 28 d., **Vilnius**. Lietuvos meno ir literatūros draugija Vytauto Didžiojo gimnazijos salėje surengė vakarą su į Vilnių atvykusiu Kauno valstybinio dramos teatro aktoriumi Stasiu Pilka. Į uždarą vakarą atvyko Draugijos nariai ir kviesti svečiai. Draugijos pirmininkas kun. Antanas Viskantas papasakojo apie Lietuvos meno ir literatūros draugijos veiklą. Aktorius S. Pilka paskaitė kitų tautų ir lietuvių klasikų kūrybos ištraukų ir padeklamavo kai kurių lietuvių poetų eilėraščių. Be to, svečias pasakojo apie Lietuvos teatrus, apibūdino jų kūrimosi istorijas, tuometinę veiklą. Pabaigoje atsakė į pateiktus klausimus. (*Aidas*, 1939, sausio 31, nr. 13, p. 4)
- 28 d., **Vilnius**. Apeliacinis teismas Vilniuje nagrinėjo buvusio Dubičių „Ryto“ draugijos skaityklos vedėjo Petro Valentukevičiaus bylą.

P. Valentukevičius kaltintas už rengimą atplėsti nuo Lenkijos valstybės jos šiaurės rytų dalį. Tam tikslui jis rinkęs ir platinęs priešvalstybines knygas, pats skleidęs gandus, kad anksčiau ar vėliau toji dalis atiteksianti Lietuvos valstybei. Jis duodavęs kitiems klausytis per radiją Vilniaus vadavimo sąjungos ruošiamų laidų. Anksčiau už priešvalstybinę veiklą Vilniaus apygardos teismo Lydoje P. Valentukevičius buvo nuteistas 3 metus kalėti, be to, jam 6-iems metams atimtos piliečio teisės. Teismas paskelbė, kad kaltinimai P. Valentukevičiui neįrodyti. Todėl apygardos teismo sprendimas panaikintas. P. Valentukevičius nubaustas 8 mėnesius kalėti lygtinai už lenkų tautos ižeidimą. Jis 1934–1937 m. sakęs, kad „lenkai užgrobė Vilnių“.

(*Aidas*, 1939, vasario 2, nr. 14, p. 3)

29 d., **Dainavà** (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.). Kaniavos policijos nuovados viršininkas J. Ružanskis klausinėjo vietos ūkininką A. Bruzgelevičių apie deklaracijas, kurias tėvai pasirašė ir nusiuntė inspektoriui. Jose prašoma pradžios mokykloje įvesti lietuvių kalbos pamokas. Klausė, kur gavo deklaracijų pavyzdį, kas jas pildė, kas ragino taip daryti, ar nebuvo kas verčiamas jas pasirašyti? Ūkininkas parodė *Aido* numerį, kuriame buvo deklaracijos pavyzdys. Policininkas tą laikraštį pasiėmė. Tuo metu Dainavoje mokytojavusi moteris lietuviškai nemokėjo nė žodelio. Ji įkalbinėjo tėvus atšaukti pasirašytas deklaracijas. (*Aidas*, 1939, vasario 18, nr. 21, p. 3)

29 d., **Kūkiškė** (Švenčionių vls. ir aps.). Sausio 29 d. Kūkiškėje mokytoja M. Verikaitė surengė vaikams eglutę. Į renginį susirinko vaikai su tėveliais ir jaunimas. Vaikučiai pasakė daug eilių, gražiai padainavo ir pažaidė. Po to jaunimas, išsėšęs eglutę, surengė šokius. Kūkiškėje jaunimas svetimai įtakai dar nebuvo pasidavęs. Kaime buvo girdimos skambios lietuviškos dainos, nepamiršti tautiniai šokiai. Tame kaime iki 1937/1938 mokslo

- metų pabaigos dar veikė Švenčionių „Ryto“ draugijos mokykla. Šią mokyklą valdžiai uždarius, vaikai turėjo lankyti Trečiūnų valdinę pradžios mokyklą, kurioje lietuvių kalbos pamokų nebūdavo. Todėl tėvai nusisamdė mokytoją ir savo vaikus gimtosios kalbos mokė namie. (*Aidas*, 1939, vasario 7, nr. 16, p. 3)
- 29 d., **Neviėriškė** arba **Neverėnai** (Vidžių vls., Breslaujos aps.). Šiame dideliame kaime visi gyventojai buvo lietuviai, dar kalbantys gimtąja šneka. Žmonės buvo suvargę ir nuskurdę, niekas neužsisakė lietuviškų laikraščių. Gal ir nebuvo galinčių juos skaityti. Janavo valdinės mokyklos mokytojas tame kaime buvo įsteigęs dvi lenkiškas organizacijas. Sausio 29 d. viena iš organizacijų tame sodžiuje surengė lenkišką vaidinimą ir šokius. Po vaidinimo vyko išgertuvės ir muštynės. (*Aidas*, 1939, vasario 7, nr. 16, p. 3)
- 29 d., **Vilnius**. Vilniaus lietuvių meno ir literatūros draugija surengė viešą lietuvišką vakarą. Vaidino K. Binkio dramą „Atžalynas“. Po vaidinimo Kauno dramos teatro aktorius S. Pilka pakartojo išvakarėse skaitytas prozos kūrinių ištraukas ir poezijos deklamacijas. (*Aidas*, 1939, sausio 31, nr. 13, p. 4)
- 30 d., **Dainavà** (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.). To kaimo valdinėje mokykloje vaikams buvo surengta eglutė. Vaikai turėjo už ją mokėti po 30 skatikų. Į renginį buvo atvykę tėvai ir jaunimo. Tėvai buvo nepatenkinti, nes jų vaikai žaidė, dainavo ir deklamavo ne savo gimtąja kalba. Programai pasibaigus, jaunimas užtraukė „Ant Nemuno kranto“ ir sugiedojo Tautos himną. Mokytoja pažadėjo giedojusiuosius patraukti atsakomybėn. (*Aidas*, 1939, vasario 18, nr. 21, p. 3)
- 31 d., **Švenčionys**. Buvęs uždarytos Švenčionių „Ryto“ draugijos valdinis kuratorius S. Vilianovskis visus „Ryto“ darbuotojus atleido iš darbo, nesumokėjęs jiems algų. Todėl kai kurie mokytojai kreipėsi į teismą. Sausio 31 d. Švenčionių darbo teismas

nagrinėjo trijų „Ryto“ mokytojų bylas: Leono Matkevičiaus, Boleslovo Čepulionio ir Hermano Misiūno. Teismas priteisė sumokėti jiems priklausantį atlyginimą, kiekvienam po 1 600 zlotų ir atlyginti teismo išlaidas. Naujas Švenčionių „Ryto“ kuratorius pareiškė nuosprendį skųsiąs apeliaciniam teismui.

(*Aidas*, 1939, vasario 7, nr. 16, p. 3)

31 d., **Vilnius**. Išspausdintas jaunimui skirtas vienkartinis iliustruotas žurnalas *Jaunujų patarėjas*. Leidėjas – Silvestras Urbonavičius.

(*Aidas*, 1939, vasario 2, nr. 14, p. 4)

31 d., **Vilnius**. Vilniaus apygardos teismas nagrinėjo 1937 metų ru-
denį suimtų 4 lietuvių bylas. Visi kaltinti šnipinėję kaimyninei
valstybei. Nuteisti kalėti: Bronius Žemaitis – iki gyvos galvos,
Edvardas Stankevičius – 10 metų, Kazys Burokas – 6 metus.
Antanas Jurkevičius išteisintas. (*Aidas*, 1939, vasario 2, nr. 14, p. 4)

Vasaris

1, 2 d., **Andrejāvo** ir **Sėivų** valsčiai (Suvalkų aps.). Andrejavo ir
Seivų valsčių lietuviai 1939 m. sausio 9 ir 10 dienomis įtei-
kė Suvalkų apskrities mokyklų inspektoriui valsčių viršaičių
patvirtintas deklaracijas, kuriose prašoma į valdines mokyklas
įvesti lietuvių kalbos pamokas. Vasario 1 ir 2 dienomis visi
prašytojai gavo iš Suvalkų apskrities mokyklų inspektoriaus
vienodo turinio atsakymus, kad 1924 m. liepos 31 d. įstatymas
apie deklaracijų įteikimą ir mokyklų tvarkos pakeitimą Suvalkų
apskirtyje negalioja. (*Aidas*, 1939, vasario 16, nr. 20, p. 3)

1 d., **Vėjinė** (Švenčionių vls. ir aps.). Vėjinės, Veikūnų ir Biržiškių so-
džiai turėjo nusišamdę namų mokytoją O. Cibulskienę. Šios mo-
kytojos rūpesčiu vasario 1 d. Vėjinėje buvo surengta vaikams eg-
lutė. Susirinkę prie eglutės vaikučiai padeklamavo, pagiedojo,

padainavo, pažaidė. (*Aidas*,

1939, vasario 9, nr. 17, p. 3)

- 1 d., **Vilnius**. Vilniaus miesto viršininko sprendimu konfiskuotas *Aido* 14 numeris. Konfiskuota už kronikos žinutę „Iš teismo salės“ apie trijų lietuvių nuteisimą. Tai buvo pirmas *Aido* konfiskavimas, išėjus naujam spaudos įstatymui. (*Aidas*, 1939, vasario 4, nr. 15, p. 4)

- 1 d., **Vilnius**. Įvyko Vilniaus lietuvių studentų sąjungos narių metinis susirinkimas. Perskaityta valdybos ataskaita. Vyko svarstymai. Išrinkta valdyba: pirmininkas – Bronius Uziela, vicepirmininkas – Viktoras Maldžiūnas, sekretorius – Simas Dmukauskas, kasininkas – Leonas Norkūnas, knyglininkas – Vladas Žilėnas, savišalpos kasos vedėja – Regina Maldžiūnaitė, ūkio reikalų vedėjas – Mamertas Gaidelis. (*Aidas*, 1939, vasario 4, nr. 15, p. 4)

- 2 d., **Didieji Kukučiai** (Tverėčiaus vls., Švenčionių aps.). Didžiųjų Kukučių, Navikų ir Pivorų merginos surengė paskaitą apie alkoholio kenksmingumą ir jo įtaką jaunimo elgesiui. Skaitė V. Pivoriūnaitė iš Navikų. Susirinko jaunimo iš 7 aplinkinių kaimų. Dėl paskaitoje pareikštų minčių buvo gyvų svarstymų. Nutarta vasario 17 d. Radiškeje surengti alkoholio teismą. (VŽ, 1939, vasario 17, nr. 7, p. 7)

- 2 d., **Jonėnai** (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.). Įvyko steigiamasis „Kultūros“ draugijos Jonėnų skyriaus susirinkimas. Dalyvavo Draugijos valdybos sekretorius Steponas Šulija. Jis perskaitė ir paaiškino įstatus. Įstojo 25 nariai. Nustatytas nario mokesčio dydis, aptartas veiklos planas. Išrinkta valdyba: pirmininkas –

Iš teismo salės

Sausio 31 d. Vilniaus Apygardos Teismas nagrinėjo 1937 metų rudenį suimtų 4 lietuvių bylas. Už šnipinėjimą vienos kaimyninės valstybės naudai nuteisti: Bronius Žemaitis kalėti iki gyvos galvos, Edvardas Stankevičius — 10 metų, Kazys Burokas — 6 metams, Antanas Jurkevičius — išteisintas.

Žinutė, už kurią 1939 m. vasario 1 d. buvo konfiskuotas laikraščio *Aidas* 14 numerio tiražas

- Mamertas Cicėnas, vicepirmininkas – Alfonsas Baranauskas, sekretorius – Juozas Rukšėnas, išdininkas – Kazys Baranauskas, knyglininkas – Antanas Paukštė. (VŽ, 1939, vasario 10, nr. 6, p. 7)
- 2 d., **Kreivėnai** (Andrejavo vls., Suvalkų aps.). Kreivėnų sodžiaus žmonės susirūpino, kad Punsko valdinėje mokykloje būtų dėstoma ir lietuvių kalba. Gyventojai surašė prašymus (deklaracijas) įvesti valdinėje Punsko mokykloje lietuvių kalbos pamokas. Gavus iš Andrejavo valsčiaus viršaičio A. Jurkūno pasirašytų deklaracijų parašų patvirtinimus, jas pasiuntė Suvalkų apskrities švietimo inspektoriui. Vasario 2 d. buvo gautas inspektoriaus atsakymas, kad prašomu reikalu 1924 m. liepos 31 d. išleistas įstatymas Suvalkų apskrityje negalioja. (VŽ, 1939, vasario 10, nr. 6, p. 7)
- 2 d., **Vilnius**. Šv. Mikalojaus parapijos salėje įvyko metinis Vilniaus lietuvių katalikų blaivybės draugijos narių susirinkimas. Jį pradėjo Draugijos pirmininkas kun. Kristupas Čibiras. Išrinkus susirinkimo prezidiumą (pirmininkas Vincas Budrevičius, sekretorė J. Dasienė), kun. Aleksandras Mikaila skaitė paskaitą „Kristus ir blaivybė“. Po paskaitos kun. K. Čibiras perskaitė valdybos ataskaitą. Išrinkta nauja valdyba: kun. K. Čibiras, Zuzana Stašienė, Antanas Stanelis, Petras Bilkis ir Silvestras Urbonavičius. (*Aidas*, 1939, vasario 4, nr. 15, p. 4)
- 2 d., **Vilnius**. Vytauto Didžiojo gimnazijos Raudonojo Kryžiaus mokinių kuopelė tos gimnazijos salėje surengė vakarėlį vaikams. Buvo eglutė, giedotos giesmės, padainuota, deklamuoti eilėraštukai. Scenoje pašokta tautinių šokių. Vakarėlyje dalyvavo miesto pradžios mokyklų lietuviai mokiniai ir nemažai ikimokyklinio amžiaus vaikų. (*Aidas*, 1939, vasario 4, nr. 15, p. 4)
- 3 d., **Mielagėnai** (Švenčionių aps.). Vietos klebonas gavo iš Vilniaus vaivadijos įstaigos raštą, kuriuo pranešama, kad Švenčionių apskrities viršininko įstaigos sprendimas dėl Katalikiškosios

akcijos Mielagėnų lietuvių mergaičių skyriaus uždarymo yra panaikintas. Nuo vasario 3 d. skyrius gali pradėti savo veiklą. Kaip bus su kitais Katalikiškos akcijos lietuvių uždarytais skyriais, dar nežinota. (*Aidas*, 1939, vasario 11, nr. 18, p. 3)

3, 4 d., **Vilnius**. Valdžiai pareikalavus, kad steigiamos Lietuvių mokslo mylėtojų draugijos įstatuose jos veikimo plotas būtų apibrėžtas tiktai Vilniaus vaivadija, steigėjai negalėjo su tuo sutikti. Todėl paprašė, kad įstatus tvirtintų Vidaus reikalų ministerija. Vaivadijos įstaiga sutiko. Vidaus reikalų ministerija įstatus gražino Vilniaus vaivadijos įstaigai. Būsimai Draugijai uždrausta turėti skyrius. Kitokių reikalavimų ministerija nepateikė. Apie tai vaivadijos įstaiga steigėjams pranešė vasario 3 dieną. Kitą dieną steigėjai vaivadijos įstaigai pareiškė, kad jie sutinka su Vidaus reikalų ministerijos reikalavimu dėl skyrių. Tą pačią dieną Vilniaus vaivados įstaiga steigėjams įstatus gražino dėl pakeitimo juos iš naujo perrašyti ir tiems patiems steigėjams pasirašyti. (*Aidas*, 1939, vasario 7, nr. 16, p. 4)

4 d., **Dievėniškės** (Ašmenos aps.). Į Dieveniškės iš Lydos grįžti tremtinė Salomėja Baranauskaitė-Ulazienė. Kitiems Lydoje buvusiems tremtiniais lietuviams trėmimo laikas turėjo pasibaigti vasario 19–20 dienomis, o Monikai Kildišytei-Juršienei – gegužės 10 dieną. (*Aidas*, 1939, vasario 16, nr. 20, p. 3)

4 d., **Gyliškė** (Mielagėnų vls., Švenčionių aps.). Nuo Gyliškės ir Dvarkščiaus kaimų iki artimiausios valdinės mokyklos buvo toliau negu 3 km, todėl tėvai savo vaikus mokė namie ir kasmet samdydavo mokytoją. 1938/1939 mokslo metais Gyliškėje dirbo tėvų ir mokinių ypač gerbiama mokytoja Anelė Ramanauskaitė. Vasario 4 d. ji vaikučiams surengė eglutę. Mokiniai prie pačių gražiai papuoštos eglutės pasakė daug eilėraščių, pagiedojo kalėdinių giesmių ir pažaidė. Buvo parodytas ir gyvasis paveikslas. Į eglutę, be vietos jaunimo ir tėvų,

pakviesti apsilankę ir svečių: gerbiamas Mielagėnų klebonas Karolis Gumbargis ir nemažai mokytojų. (*Aidas*, 1939, vasario 16, nr. 20, p. 3)

4 d., **Ožkiniai** (Seivų vls., Suvalkų aps.). Blaivybės savaitės proga Oškinių kaime, ūkininko A. Šliaužio sodyboje buvo vakarėlis. Padainuota lietuviškų liaudies dainelių. Arbatėlės metu pirmiausia kalbėjo inžinierius Jonas Pajaujis. Jis ragino savo kaimuose atskirai rengti panašias blaivias pramogas. S. Rageelis siūlė vaikams mesti kortavimą, o merginoms – negerti vaikų siūlomos degtinės. Albinas Lapinskas kalbėjo apie nederamą paprotį nekviestiems eiti į vestuves. J. Maksimavičius ragino skaityti lietuviškus laikraščius, kiekvienam rasti dar po vieną naują skaitytoją. Alfonsas Kalesinskas pažymėjo, kad panašių blaivių pramogų rengimas be svaiginamųjų gėrimų turi didesnę reikšmę negu paskaitos ar minėjimai, nes tai yra pavyzdys visiems, kad galima ir be degtinės gražiai, blaiviai pasilinksinti. Studentas J. Šatkauskas paskaitė komiško turinio savo rašinį: „Testamentas išimylėjusiems išsiskiriant“. Merginos padeklamavo eilių, padainavo. (*Aidas*, 1939, vasario 14, nr. 19, p. 7)

4 d., **Pečiūrkos** (Tverėčiaus vls.). Įvyko „Kultūros“ draugijos Pečiurkų skyriaus steigiamasis susirinkimas. Šis skyrius jau veikė anksčiau, tačiau buvo valdžios uždarytas. Išrinkta valdyba: pirmininkas – D. Čepulėnas, vicepirmininkė – E. Bernotaitė, sekretorius – M. Kudaba, knyginininkas – A. Kudaba, kasinininkė – M. Kudabaitė. (*VŽ*, 1939, vasario 10, nr. 6, p. 7)

Apie 5 d., **Galalaukiai, Pivorai** (Tverėčiaus vls., Švenčionių aps.). Tverėčiaus policijos nuovadoje atvykęs valdininkas tardė mokytoją Melaniją Pundytę iš Pivorų ir ūkininką Albertą Umbraziūną iš Galalaukių. Jiems buvo prikašiojama „agitacija“. Deja, tiksliau nebuvo paaiškinta ir kvočiamieji nesuprato, kuo jie įtariamai. (*Aidas*, 1939, vasario 11, nr. 18, p. 3)

5 d., **Švenčionys**. Buvo surengta parapijos lietuvių choro arbatėlė. Joje dalyvavo nemažai vietos inteligentų ir jaunimo iš artimesnių apylinkės kaimų. Klebonas ir dekanas Juozapas Dubietis kalbėjo apie giesmių reikšmę. Choras pagiedojo keletą kalėdinių giesmių, taip pat skambių liaudies dainų. Po jaukios arbatėlės dar porą valandų jaunimas šoko, dainavo ir žaidė. (*Aidas*, 1939, vasario 11, nr. 18, p. 3)

Apie 6 d., **Pelekai** (Apso vls., Breslaujos aps.). Į tautiniu atžvilgiu mišrią Pelekų parapiją klebonu paskirtas Boleslovas Zabłudovskis nemokėjo nė žodžio lietuviškai. Lietuvių delegacijai, prašiusiai nors Evangeliją paskaityti lietuviškai, klebonas pasiteisino esąs lenkas ir lietuviškai nei kalbėti, nei skaityti nemokąs. (*Aidas*, 1939, vasario 14, nr. 19, p. 7)

7 d., **Dūkšto** valsčius (Švenčionių aps.). Šeši lietuviai, laikyti Dūkšto policijos priežiūroje, vasario 7 d. gavo pranešimus, kad dėl nusikaltimo įrodymų stokos jų bylos nutrauktos. 1937 m. lapkričio 17 d. už tariamai nelegalių lietuviškų knygų platinimą buvo suimti šie Dūkšto apylinkių lietuviai: Valentas Bužinskas, Klemensas Čaikauskas, Bronius Černiauskas, Kazys Karla, Albertas Labuckas ir Aleksandras Poviškis. Jie buvo uždaryti į Vilniaus Lukiškių kalėjimą, kur laikyti nuo 1937 metų lapkričio iki 1938 metų gegužės 2 dienos. Tą dieną jie buvo iš kalėjimo paleisti, visiems paskirta policijos priežiūra. (*Aidas*, 1939, vasario 21, nr. 22, p. 3)

7 d., **Rudnià** (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.). Naujųjų metų dieną Rudnios bažnyčioje nuo vargonų buvo pašalinti kai kurie parapijiečiai lietuviai. Tai padarė buvęs lenkams palankus vargonininkas Mazaliauskas. Dėl šio įvykio sausio pradžioje Kaniavos policija ištardė nemažai asmenų. Vasario 7 d. Varėnoje buvo sprendžiama teismo byla, kaltinamas tik vienas asmuo – Jonas Radzevičius iš Rudnios. Kaltino Kaniavos policija. Prieš

jį liudijo Rudnios klebonas kun. Aleksandras Raupelis, buvęs vargonininkas Mazaliauskas ir dar keli asmenys. Teismas, išklaušęs abiejų pusių liudininkus, J. Radzevičių išteisino. (*Aidas*, 1939, vasario 25, nr. 24, p. 3)

7 d., **Švenčionėliai** (Švenčionių vls. ir aps.). Apskrities viršininkui uždraudus steigti Lietuvių katalikų blaivybės draugijos Švenčionėlių skyrių, jo steigėjai pasiskundė Vilniaus vaivada. 1939 m. sausio 16 d. Švenčionėlių policininkas žodžiu pranešė M. Savickaitei, vienai steigėjų, kad apskrities viršininko draudimas steigti Lietuvių katalikų blaivybės draugijos Švenčionėlių skyrių patvirtintas. Vasario 7 d. steigėjai tuo reikalu nusiuntė skundą Lenkijos ministrui pirmininkui. (*Aidas*, 1939, vasario 11, nr. 18, p. 3)

7 d., **Vilnius**. Vilniaus vaivadijos įstaigai gražinus steigiamos Lietuvių mokslo mylėtojų draugijos įstatus išbraukti vietas, kur paminėti skyriai, ir juos iš naujo perrašyti, steigėjai tą padarė. Naujai perrašyti įstatatai įteikti Vilniaus vaivadijos įstaigai vasario 7 dieną. (*Aidas*, 1939, vasario 9, nr. 17, p. 4)

8 d., **Lyda**. Apygardos teismas Lydoje nagrinėjo Butrimonių miestelio lietuvės gyventojos Veronikos Jankelaitės anksčiau kelis kartus atidėtą bylą. Kaip ir kiti Lydos apskrities lietuviai liaudies švietėjai, Veronika Jankelaitė buvo kaltinama, esą, ji ruošėsi atplėšti nuo Lenkijos šiaurines jos teritorijas. Tam tikslui ji laikiusi ir dalijusi draudžiamas lietuviškas knygas, platinusi žinias, kad anksčiau ar vėliau Vilniaus kraštas atiteks Lietuvai, duodavusi iš Kauno klausyti Vilniaus vadavimo sąjungos rengtų paskaitų. Apskritai, V. Jankelaitė vykdžiusi priešvalstybinę veiklą. Teisme tų kaltinimų įrodyti nepavyko. V. Jankelaitė išteisinta. Gynė advokatas Antanas Juknevičius. (*Aidas*, 1939, vasario 11, nr. 18, p. 4; vasario 16, nr. 20, p. 2–3)

8 d., **Vilnius**. Vilniaus vaivadijos įstaiga pagaliau patvirtino Vilniuje naujai steigiamos Lietuvių mokslo mylėtojų draugijos įstatus.

Reikėjo kuo greičiau sušaukti steigiamąjį susirinkimą ir išrinkti pirmąją Draugijos valdybą. Naujoji Draugija turėjo perimti visą 1938 m. uždarytos Lietuvių mokslo draugijos turtą, kuris tebebuvo valdžios kuratoriaus žinioje. (*Aidas*, 1939, vasario 11, nr. 18, p. 4)

8 d., **Vilnius**. Vytauto Didžiojo gimnazijoje pasibaigė brandos egzaminai tiems buvusiems šios gimnazijos mokiniams, kurie pernai ir užpernai brandos egzaminų buvo neišlaikę. Ši kartą jie egzaminus laikė eksterno teisėmis. Išlaikė ir brandos atestatus gavo šie asmenys: Morkus Bernatavičius, Emilė Keinytė, Irena Krickaitė, Bronius Leonavičius, Antanas Panavas, Bronius Sliakas, Cezaris Skrodzakis, Stasys Šimelionis ir Vincas Valiukevičius. (*Aidas*, 1939, vasario 11, nr. 18, p. 4)

9 d., **Vilnius**. Vilniaus lietuvių meno ir literatūros draugija surengė recenzinį vakarą. Studentė Valerija Čepulytė nagrinėjo neseniai Vilniuje suvaidintą K. Binkio pjesę „Atžalynas“. Buvo apžvelgta pati pjesė ir įvertinti atskiri vaidintojai. Po paskaitos vyko gyvos diskusijos, kurių metu tuos pačius dalykus aiškintasi plačiau. Kalbėta ir apie teatro veiklos sąlygas, kurios toli gražu nebuvo normalios. (*Aidas*, 1939, vasario 11, nr. 18, p. 4)

Apie 10 d. ir vėliau, **Baščiai** (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.). Prieš kelis metus tame kaime įsteigtoje valdinėje mokykloje buvo lietuvių mokomoji kalba. Pastaruoju metu į tą mokyklą paskirtas mokytojas lietuviškai nemokėjo ir lietuvių kalbos negalėjo mokyti. Todėl vaikų tėvai įteikė švietimo inspektoriui deklaracijas, kuriose prašoma jų vaikus Barčių mokykloje mokyti jų gimtąja lietuvių kalba. Po kurio laiko deklaracijos buvo atsiųstos vietos mokytoju. Šis kvietė į mokyklą deklaracijas pasirašiusius žmones ir vaikščiojo į tėvų namus. Tėvų prašė pasirašyti kažkokius pareiškimus, tačiau žmonės nepasirašė. (*Aidas*, 1939, vasario 28, nr. 25, p. 3)

Apie 10 d., **Piřčiupiai** (Valkininkų vls., Vilniaus–Trakų aps.). Vietos valdinės mokyklos vaikams buvo surengta eglutė. Dalį pinigų tam renginiui atsiuntė mokyklų inspekcija, o kita dalis surinkta iš vaikų (po 20 skatikų). Vaikai ir tėvai šia eglute nusivylė, nes joje viskas buvo lenkiškai. Visos kalėdinės giesmės, dainos ir deklamacijos taip pat buvo vien lenkų kalba. Šioje mokykloje lietuvių vaikų buvo 40, o nelietuvių – tik 10. Toje mokykloje skirtos dvi lietuvių kalbos pamokos per savaitę. Deja, to nesi-laikyta. Kartais lietuvių kalbos pamokų nebūdavo visą mėnesį. Per lietuvių kalbos pamokas vaikai turėdavo skaityti lietuviškai ir versti į lenkų kalbą. Taip būdavo III ir IV skyriuose. Pir-mame ir antrame skyriuose lietuvių kalbos visai nemokydavo. Tikyba visuose skyriuose dėstyta vien lenkiškai. (*Aidas*, 1939, vasario 18, nr. 21, p. 3)

10 d., **Marcinkónys** (Gardino aps.). Vasario 10 d. Kapiniškių sodžiuje buvo Marcinkonių valsčiaus tarybos rinkimai. Juose turėjo teisę dalyvauti 208 į seniūnijų tarybas išrinkti asmenys. Į rinkimus atvyko beveik visi išrinkti seniūnijų tarybų atstovai lietuviai (iš viso apie 190 asmenų). Rinkimų komisijai pirmininkavo Mar-cinkonių valsčiaus valdybos sekretorius Pšanovskis. Jis paskaitė valsčiaus valdybos parengtą 16-os kandidatų sąrašą. Dauguma lietuvių rinkikų iš karto pareiškė nesutinkantys tokių žmonių į valsčiaus tarybą rinkti. Jie nustatyta rinkimų tvarka paprašė priimti jų atskirą kandidatų sąrašą ir už jį balsuoti. Lietuvių rinkikų įgaliotinis V. Bulevičius jį įteikė. Valsčiaus viršaitis S. Jezukevičius pareikalavo iš jo asmens dokumentų, nors abu buvo iš vieno kaimo. Rinkimų komisijos pirmininkas, peržiū-rėjęs lietuvių įteiktą sąrašą, pareikalavo nurodyti Marcinkonių klebono kun. Zenono Butkevičiaus tėvo ir motinos vardus. Rinkikai sąrašą pertvarkė, perrašė ir po 45 minučių norėjo rin-kimų salėje įteikti, bet dar nebuvo atėjusi pati rinkimų komisija.

Atėjusios komisijos pirmininkas Pšanovskis pranešė, kad antrąjį sąrašą komisija atmeta, nes jis neva pavėluotai įteiktas. Salėje kilo triukšmas. Viršaitis Jezukevičius pareiškė, kad turi būti balsuojama tik už pirmąjį sąrašą. Nepaisant lietuvių protestų, rinkimų komisija paskelbė, kad valsčiaus tarybos nariais yra išrinkti vien pirmojo sąrašo kandidatai. Lietuviai rinkikai tą pačią dieną surašė apskrities viršininkui skundą, kuriame nurodė rinkimų komisijos padarytus pažeidimus. Jie prašė pateikiamos valsčiaus tarybos netvirtinti ir paskelbti naujus rinkimus. Skundą pasirašė apie 180 ūkininkų, išrinktų į seniūnijų tarybas. Skundą pasirašė ir penki valsčiaus valdybos kandidatai. (*Aidas*, 1939, vasario 14, nr. 19, p. 7)

10 d., **Vilnius**. Švenčionių apskrities viršininkas 1938 m. rudenį buvo nubaudęs švenčioniškius lietuvius: dr. Stasį Bielinį, mokytojus Mykolą Gudėną, Vladą Maminską ir Vladą Šiekštelę po 5 zl arba po 1 dieną arešto už tai, kad jie 1938 m. rugpjūčio 28 dieną esą buvo surengę Švenčionyse sporto rungtynes. Byla perduota teismui. 1939 m. vasario 10 d. Vilniaus apeliacinis teismas pripažino, kad žaisti su kamuoliu nėra joks nusikaltimas ir visus minėtus asmenis išteisino. Gynė advokatas Antanas Juknevičius. (*Aidas*, 1939, vasario 16, nr. 20, p. 4)

11 d., **Lýnežeris** (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.). Įvyko „Kultūros“ draugijos Lynežerio skyriaus steigiamasis susirinkimas. Dalyvavo Draugijos valdybos sekretorius Steponas Šulija. Išrinkta skyriaus valdyba: pirmininkas – Jonas Radzevičius, vicepirmininkas – Domas Radzevičius, sekretorius – Stepas Badaras, išdininkė – Julė Linkevičiūtė, knygyninkas – Jonas, Prano Radzevičiaus sūnus. (*VŽ*, 1939, vasario 17, nr. 7, p. 8)

11 d., **Švenčiónys**. Švenčionyse buvo įsteigti Katalikiškosios akcijos mergaičių ir berniukų skyriai, tačiau Švenčionių apskrities viršininkas šiuos skyrius buvo uždraudęs. Vasario 11 d. klebonas

Juozapas Dubietis gavo Vilniaus vaivadijos raštą, kuriame pranešama, kad abiem skyriams yra leidžiama veikti, paliekamos tos pačios senosios valdybos. (*Aidas*, 1939, vasario 25, nr. 24, p. 3)

11 d., **Vilnius**. Lietuvių mokslo mylėtojų draugijos steigėjai, gavę patvirtintus šios Draugijos įstatus, vasario 11 d. surengė steigiamąjį susirinkimą ir išrinko pirmąją valdybą: pirmininkas – Adomas Juškevičius, vicepirmininkai – kun. Aleksandras Mikaila ir magistras Vincas Martinkėnas, knygininkė – magistrė Elena Horodničiūtė, kasininkas – Henrikas Horodničius, sekretorius – Vincas Žilėnas, narys be ypatingų pareigų – inžinierius Motiejus Kraužlys. Revizijos komisijos nariais išrinkti: magistras Viktoras Dasys, mokytoja Marija Lemešytė ir inžinierius Jonas Jankauskas. Į Draugijos teismą pateko: inžinierius Mykolas Čibiras, žurnalistas Augustinas Burokas, magistrė – Barbora Kraužlienė, magistrė Stasė Taškūnaitė ir inžinierius Kajetonas Blažys.

Steigiamasis susirinkimas įvyko vieno steigėjo bute (Benediktinų g. 8–15), kur prieš karą gyveno rašytojas kun. Juozas Tumas-Vaižgantas. Susirinkimui pirmininkavo kun. A. Mikaila, sekretoriavo E. Horodničiūtė. (*Aidas*, 1939, vasario 14, nr. 19, p. 8)

Apie 12 d., **Nočià** (Rodūnios vls., Lydos aps.). Sekmadienį po pamokslo Nočios klebonas Steponas Vežbovskis iš sakyklos skelbė jaunavedžių užsakus lenkų kalba. Vieno lietuvio iš Milvydos kaimo užsakus taip pat paskelbė lenkiškai ir dar paaiškino. Tas žmogus iš Milvydos prašęs jo užsakus būtinai skelbti lietuvių kalba. Kun. Vežbovskis už tokį prašymą Milvydos kaimo gyventoją iš sakyklos išvadino išdidžiu ir bepročiu. (*Aidas*, 1939, vasario 21, nr. 22, p. 3)

12 d., **Seinaĩ** (Suvalkų aps.). Įvyko vietos vartotojų bendrovės „Rūta“ narių metinis susirinkimas. Bendrovės pirmininkas Juozas Maksimavičius pranešė apie bendrovės veiklą 1938 metais. Gryno

- pelno gauta 715 zlotų. Po ataskaitos buvo agronomo Jono Pajaujo paskaita apie kooperacijos reikšmę ūkininkams. Perrinkta bendrovės taryba ir priimtas 1939 m. biudžeto projektas (*Aidas*, 1939, vasario 18, nr. 21, p. 3)
- 12 d., **Vilnius**. Artėjančios tautos šventės proga Šv. Mikalojaus parapijos lietuvių Katalikiškojo jaunimo akcijos berniukų ir mergaičių kuopos vasario 12 d. surengė uždarą vakarą, skirtą Lietuvos nepriklausomybės 21-osioms metinėms. Vakarą pradėjo Šv. Mikalojaus parapijos klebonas kun. Kristupas Čibiras. Antanas Stanelis kalbėjo apie Lietuvos nepriklausomybę ir jos pasiekimus, o studentė Birutė Verkelytė – apie lietuvių mergaičių tiesiogines pareigas. Dar buvo „Kražių skerdynių“ montažas. Studentė Genovaitė Kisielytė apžvelgė tų skerdynių istoriją su įvairių citatų intarpais. Pabaigoje sugiedotas Tautos himnas. (*Aidas*, 1939, vasario 14, nr. 19, p. 8)
- 12 d., **Vilnius**. Įvyko Lietuvių amatininkų draugijos Literatų sekcijos susirinkimas. Išklausyta Vytauto Svirnelio paskaitos „Mokyklos literatūros“. Jis taip pat deklamavo savo kūrybos eilėraščių „Klajojau“. Pijus Rakauskas paskaitė savo kūrybos. Merginos padeklamavo lietuvių poetų eilėraščių. Po to vyko diskusijos. (*VŽ*, 1939, vasario 17, nr. 7, p. 8)
- 13–14 d., **Ignalinė** (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.). Tomis dienomis Ignalinoje vyko kursai lenkiškų žemės ūkio ratelių vadovams. Tuose kursuose ypač raginta steigti tokius žemės ūkio ratelius, lenkiškas skaityklas. (*Aidas*, 1939, vasario 23, nr. 23, p. 3)
- 14 d., **Vilnius**. Šv. Mikalojaus parapijos salėje buvo surengtas kun. Aleksandro Mikailos 50-ies metų amžiaus ir 25 metų kunigavimo sukakties minėjimas. Susirinkęs draugų kunigų ir šiaip lietuvių visuomenės būrelis pagerbė jubiliatą. Įteikė kuklių dovanėlių, sveikinimo kalbose priminė jo nuopelnus šio krašto lietuviams nuo prieškarinių laikų iki šių dienų.

Kun. Aleksandras Mikaila
(LMAVB RS, F165-437, l. 26)

A. Mikaila gimė 1889 m. vasario 14 (26) d. Pakrovų kaime Stakliškių valsčiuje. Į kunigus išsvėntintas 1912 m. ir paskirtas vikaru į Švenčionis, o 1915 m. – į Adučių. 1916 m. perkeltas klebonu į Kaltanėnus. 1927 m. spalio pradžioje uždarytas į Lukiškių kalėjimą, kur išbuvo kelis mėnesius. 1928 m. paskirtas nelietuviškos Slobodkos parapijos klebonu. 1934 m. perkeltas Daugėliščio klebonu. Apie 1937 m. vėl buvo perkeltas į nelietuvišką Kamojų parapiją. Dėl nesveikatos pareigų

atsisakė ir apsigyveno Vilniuje. (*Aidas*, 1939, vasario 16, nr. 20, p. 4; vasario 25, nr. 24, p. 2)

14 d., **Vilnius**. Išėjo jaunimui skirtas vienkartinis iliustruotas žurnalas *Lietuviškoju keliu*. Žurnalo leidėju pasirašė Pranas Žemaitis. (*Aidas*, 1939, vasario 16, nr. 20, p. 4)

14 d., **Vilnius**. 1937 m. vasarį valdžios paskirtas Vilniaus lietuvių labdarybės draugijos likvidatorius ėmė siuntinėti raštiškus reikalavimus ūkininkams išpirkti jų 1934 m. pasirašytus vekselius. Todėl buvusios Vilniaus lietuvių labdarybės komisijos nukentėjusiems nuo nederliaus šelpiti nariai paskelbė visuomenei šį pranešimą:

1934 metais Vilniaus vaivadijos gyventojus ištiko nederlius, stigo maisto ir sėklų. Pavasarį Lietuvos valstybės visuomenė, atjausdama savo tautiečių vargus, ėmė rinkti aukas nukentėjusiems. Jų pavyzdžiu pasekė ir čionykščiai nenukentėję lietuviai.

Aukoms priimti ir jas reikalingiems dalinti prie Lietuvių labdarybės

draugijos Vilniuje susidarė komisija nukentėjusiems nuo nederliaus šelpiti, į kurią buvo įję mūsų visuomenės visų pakraipų žmonės: K. Stašys, kun. K. Čibiras, Z. Stašienė, S. Špokas, R. Bagdonas, kun. V. Taškūnas, dr. A. Rymas ir dr. D. Alseika.

Komisija, gaudama aukas, dalijo jas žmonėms javais, bulvėmis ir kitomis pavasario sėklomis. Komisija, duodama sėklas, tikėjosi, kad ėmėjai galės kitais metais paimtas sėklas grąžinti tos pat rūšies javais (.) arba pinigais, kaip kam bus patogiau. Kad būtų ženklas išipareigojimo, komisija ėmė iš šelpiamųjų vekselius, o kad javų kainos atidavimo metais nebuvo žinomos ir iš anksto negalima buvo jų nustatyti, vekseliai buvo rašomi be tiksliai pažymėtos sumos. Vekselių surašytojai prie jų pridėdavo ėmėjų sąrašą, būtent, kas ir kiek yra paėmęs javų ar bulvių. Kadangi kiti metai geru derliumi nepasižymėjo ir ėmėjams sunku buvo skolą atiduoti, tai komisija jos ir nereikalavo. Gero derliaus nesusilaukta ir dar kitais metais. Tada Lietuvos valstybės aukų rinkimo komitetas pranešė, kad reikia išdailintą pašalpą visiškai dovanoti. Vilniškė Labdarybės draugijos komisija su tuo sutiko ir vekselius padėjo į archyvą.

1937 metų pabaigoje Labdarybės draugijos turtą perėmė valdyti valdžios paskirtas kuratorius, vėliau virtęs likvidatoriumi. Jis draugijos archyve atrado vekselius ir, matyt, nežinodamas jų paskirties, pareikalavo vekselių išpirkimo, tuo sukeldamas suinteresuotiems asmenims didelį nerimą. Mes tikimės, kad paaiškėjus, kaip dalykai buvo ir kaip dabar yra, ponas likvidatorius likviduos šitą bylą pagal aukotojų ir tikrųjų savininkų valią. Pinigų iš tų vekselių reikalauti nėra jokio pagrindo.

Pranešimą pasirašė 6 buvusios komisijos nukentėjusiems nuo nederliaus šelpiti nariai. Panašus pranešimas, kurį pasirašė Vyriausiojo komiteto badaujantiems šelpiti pirmininkas prof. Zigmas Žemaitis, buvo pasiųstas ir Vilniaus lietuvių spaudai. Tas komitetas 1934 m. liepos 12 d. posėdyje nutarė paimtus iš

Vilniaus krašto gyventojų vekselius už pašalpą badaujantiems gražinti jų savininkams. Tie vekseliai be jokio reikalo liko Lietuvių labdarybės draugijos archyve. (*Aidas*, 1939, vasario 18, nr. 21, p. 2; *VŽ*, 1939, balandžio 7, nr. 14, p. 2)

Apie 15 d., **Vaičiuliškė** (Andrejavo vls., Suvalkų aps.). 1938/1939 mokslo metais Vaičiuliškės valdinės mokyklos mokytoja beveik nemokėjo lietuviškai. Ji duodavo mokiniams į namus skaityti lenkiškus žurnalus ir iš jų reikalauodavo atpasakoti žurnalo turinį. Jeigu kuris vaikas neimdavo tokių žurnalų, mokytoja jį paskūsdavo net pasienio kariškiams.

Vasarį pas Juozą Jankauską, gyvenantį Trumpalio kaime, atvyko pasienio Kreivėnų užkardos viršininkas ir klausinėjo, kodėl jo vaikai iš Vaičiuliškės mokyklos mokytojos neima skaityti

lenkiškos spaudos. (*VŽ*, 1939, kovo 10, nr. 10, p. 7)

Apie 15 d., **Vilnius**. Išėjo vienkartinis sporto reikalams skirtas ir gausiai iliustruotas žurnalas *Aukščiau, greičiau, toliau*. Išleido Pranas Žižmaras. (*Aidas*, 1939, vasario 18, nr. 21, p. 4)

15 d., **Peliagrindà** (Gervėčių vls., Vilniaus-Trakų aps.). Vasario 15 d. Peliagrindoje mirė 42 metų pavyzdingas ūkininkas, susipratęs lietuvis Andrius Augulis. Po Didžiojo karo jis rūpinosi lietuviškos mokyklos steigimu ir lietuviškų draugijų skyrių organizavimu ir pirmas pradėjo rengti lietuviškus vakarus. Buvo renkamas

P. Žižmaro 1939 m. vasarį
išleisto Vilniaus sportininkų laikraščio
pirmas puslapis

į valsčiaus tarybą, į parapijos komitetą. Valdžiai uždarius Pelia grindos „Ryto“ draugijos mokyklą, velionis organizavo prašymus valdžiai vėl leisti tai mokyklai veikti. (*Aidas*, 1939, vasario 28, nr. 25, p. 3)

15, 17 d., **Reškutėnai** (Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.). Vasario 15 d. valdinės mokyklos mokytojas B. Purvinis sukvietė vaikų tėvų susirinkimą. Jis siūlė tėvams pasirašyti deklaracijas, kad Reškutėnų mokykloje būtų lenkų dėstomoji kalba. Mokytojas aiškino, kad anksčiau pasirašytos deklaracijos, kuriose prašoma viską dėstyti lietuvių kalba, esanti nesąmonė. Niekas iš to nebūsią, nes są lietuviškų vadovėlių, o Vilniuje išleisti lietuviški vadovėliai netinkami. Nepasirašius deklaracijų dėl lenkų dėstomosios kalbos, Reškutėnuose mokykla būsianti uždaryta. Tėvų mokytojo įkalbinėjimai nepaveikė ir siūlomų deklaracijų jie nepasirašė.

Panašiai buvo įkalbinėjami ir kitų kaimų tėvai, bet niekas mokytojiui Purviniui nepritarė.

Vasario 17 d. dauguma Lygumų, Murmų, Rėkučių, Reškutėnų, Pervieniškės ir Vaičiukiškės tėvų buvo pakviesti į Kaltanėnų valsčiaus valdybą. Ten kiekvienas atskirai ragintas pasirašyti deklaracijas dėl lenkų dėstomosios kalbos Reškutėnų mokykloje. Be to, žmonės buvo tardomi, kodėl pasirašė deklaracijas toje mokykloje įvesti dėstomąją lietuvių kalbą. Tardė valsčiaus viršaitis, sekretorius ir policijos nuovados viršininkas. Išskyrus vieną, visi kiti tėvai siūlomų deklaracijų nepasirašė.

Netrukus po šitų tardymų Reškutėnų ir kitų kaimų kai kurie gyventojai, kurie savo vaikų nebuvo įrašę į valsčiaus knygas, buvo nubausti sumokėti po 2 zlotus baudos. (*Aidas*, 1939, vasario 28, nr. 25, p. 3)

16 d., **Adūtiškis** (Švenčionių aps.). Kun. Kazimieras Banevičius atsisakė laikyti pamaldas lietuvių šventės proga. Vakare Valackos

namuose susirinko vietos ir apylinkės lietuviai, daugiausia jaunimas. Iš pradžių visi sugiedojo Jurgio Zauerveino „Lietuviais esame mes gimę“. Susėdus prie bendro stalo, studentas F. Stasiūnas kalbėjo apie Vasario 16-osios reikšmę. Jaunimas padainavo porą dainelių. Po to tas pats F. Stasiūnas skaitė pranešimą „Kaip buvo atkurta Nepriklausomoji Lietuva“. Vėl sudainuota pora dainelių. Po to F. Stasiūnas kalbėjo apie Lietuvos valstybės pasiekimus. Pabaigoje sugiedotas Tautos himnas.

(*Aidas*, 1939, vasario 21, nr. 22, p. 2)

16 d., **Baščiai** (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.). Vakare susirinkęs šio sodžiaus jaunimas dainavo tautines dainas, sugiedojo Tautos himną. (*Aidas*, 1939, vasario 25, nr. 24, p. 2)

16 d., **Biliai** (Dieveniškių vls., Ašmenos aps.). Buvusio Bilių „Ryto“ skaityklos vedėjo Nikodemo Jasiulionio bute buvo įrengtas namų altorėlis, prie kurio vietos žmonės šventadieniais susirinkdavo lietuviškai pasimelsti, nes parapijos bažnyčioje lietuviškų pamaldų nebūdavo. Vasario 16-ajai paminėti, be religinio altorėlio, dar įrengtas ir tautinis „altorėlis“, kurį puošė Vytis, Vytauto Didžiojo paveikslas, iš šonų buvo dvi tautinės vėliavos, apsaugstytos įvairiais atvirukais: Basanavičiaus, Kudirkos, Lietuvos laisvės paminklo, Aušros Vartų, Dariaus ir Girėno ir kt. Iš ryto tame bute buvo susirinkusios motinos ir jų vaikai, pavakare – jaunimas ir suaugusieji. Tiek vieniems, tiek kitiems buvo paskaityta iš spaudos, pagiedota giesmių, padainuota dainų, pasakyta eilių. Sugiedotas Tautos himnas. (*Aidas*, 1939, vasario 25, nr. 24, p. 2)

16 d., **Daugėliškis** (Švenčionių vls. ir aps.). Vasario 16-osios minėjimui Daugėliškyje leidimą išrūpino vietos Katalikų akcijos vietos Mergaičių skyrius. Ry tą bažnyčioje vyko pamaldos. Vakare pilnutėlėje valsčiaus salėje vyko minėjimas. Liaudies audiniais papuoštoje scenoje tarp tautinių vėliavų kabojo

- Vytauto paveikslas, o vidury scenos, ant paaukštinimo, gėlėmis ir tautinėmis spalvomis papuoštas buvo Basanavičiaus portretas. Ižangos ir pabaigos žodžius tarė vietos klebonas kun. Petras Budra. Paskaitą skaitė mokytojas K. Ramanauskas. Dainavo vietos vargonininko Jankausko vadovaujamas bažnytinis choras, eiles deklamavo P. Makarevičius. (*Aidas*, 1939, vasario 23, nr. 23, p. 3)
- 16 d., **Dievėniškės** (Ašmenos aps.). 10 val. Dieveniškių bažnyčioje vyko iškilmingos pamaldos, kurias laikė klebonas Jurgis Januševičius. Pamaldų metu žmonės giedojo lietuviškas giesmes. Po Mišių, be kitų giesmių, sugiedotas ir Tautos himnas. 1939 m. pamaldose buvo daugiau lietuvių negu ankstesniais metais. Be to, Dieveniškių valsčiaus lietuvių gyvenamuose kaimuose Vasario 16-oji paminėta atskirai. Vyko paskaitos, skambėjo giesmės ir dainos. (*Aidas*, 1939, vasario 23, nr. 23, p. 3)
- 16 d., **Gervėčiai** (Vilniaus–Trakų aps.). Tą dieną 9 val. parapijos bažnyčioje vyko pamaldos, kurias laikė kun. Mečislovas Pšemeckis. Po pamaldų, be religinių giesmių, sugiedotas ir Tautos himnas. (*Aidas*, 1939, vasario 21, nr. 22, p. 2)
- 16 d., **Gilūtos** (Mielagėnų vls., Švenčionių aps.). Tą dieną dėl blogo oro ne visi suaugę Gilūtų kaimo gyventojai galėjo dalyvauti pamaldose Mielagėnų bažnyčioje. Mokytojo Vaitiekaus Subačiaus ir kitų rūpesčiu sodžiuje buvo surengta vakarienė, kurioje dalyvavo apie 50 žmonių. Pasakyta kalbų, padainuota. (*Aidas*, 1939, vasario 25, nr. 24, p. 2)
- 16 d., **Kabėliai** (Marcinkonių vls., Gardino aps.). Iš ryto 9 val. Kabelių bažnyčioje prasidėjo iškilmingos pamaldos. Po pamaldų parapijos salėje vyko minėjimas. Perskaityti keli pranešimai. Viena jau senyva moteris jausmingai kalbėjo apie caro valdžios lietuvių spaudos draudimo laikus, kai buvo sunku įsigyti net lietuvišką maldaknygę. Meninėje dalyje padainuota liaudies

- dainų. Pabaigoje sugiedotas Tautos himnas. (*Aidas*, 1939, vasario 21, nr. 22, p. 2)
- 16 d., **Kamorūnai** (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.). Vasario 16-ąją to sodžiaus žmonės rinkosi į vieną namą, kurio vidus buvo išpuoštos tautinėmis vėliavėlėmis ir Vyčio ženklų. Minėjimą pradėjo B. Gečys. Po to perskaitytos net 5 paskaitėlės. Tarp paskaitų J. Turonis deklamavo tai dienai parinktas eiles. Pabaigoje padainuota lietuviškų dainų, tylos minute pagerbti žuvę tautos didvyriai, sugiedotas Tautos himnas. (*Aidas*, 1939, vasario 23, nr. 23, p. 3)
- 16 d., **Lĩkonys** (Adutiškio vls., Švenčionių aps.). Vakare Povilo Vaičekėno pirkioje susirinkę žmonės paminėjo Vasario 16-ąją. Mokytojas Valerijonas Cicėnas papasakojo apie tos dienos reikšmę ir apie kovas dėl Lietuvos laisvės. Minėjime dalyvavo ir studentas V. Semėnas. Mokyklinio amžiaus vaikai padeklamavo eilėraščių. (*Aidas*, 1939, kovo 7, nr. 28, p. 3)
- 16 d., **Pelesà** (Rodūnios vls., Lydos aps.). Pelesos bažnyčioje vyko iškilmingos pamaldos, kurias laikė klebonas Jonas Vienažindis. Po pamaldų sugiedotas Tautos himnas. (*Aidas*, 1939, vasario 25, nr. 24, p. 2)
- 16 d., **Pirčiupiai** (Valkininkų vls., Vilniaus–Trakų aps.). Pirčiupių kaime Vasario 16-oji sutelktai paminėta pirmą kartą. Vakare žmonės susirinko į vieną pirkį ir ten paminėjo Lietuvos nepriklausomybės šventę. Mokytojas K. Astaška skaitė paskaitą „Nepriklausomybės reikšmė tautai“. Buvo sakomos eilės, parodyti tautiški žaidimai. Pabaigoje sugiedotas Tautos himnas. (*Aidas*, 1939, vasario 21, nr. 22, p. 2)
- 16 d., **Põciškė** (Adutiškio vls., Švenčionių aps.). Šiame sodžiuje Vasario 16-ajai paminėti buvo surengta arbatėlė. P. Skyrelis pasakojo apie tos šventės minėjimo reikšmę ir svarbą lietuvių gyvenimui. Mokytojas V. Valiukevičius kalbėjo, kaip Lietuva atgavo

- savo nepriklausomybę. Meninėje dalyje jaunimas padainavo tautinių patriotinių dainų. Sugiedotas Tautos himnas. (*Aidas*, 1939, vasario 23, nr. 23, p. 3)
- 16 d., **Rudnià** (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.). Vasario 16-osios proga iš ryto bažnyčioje vyko pamaldos. Joms pasibaigus, sugiedotas Tautos himnas. Vakare Drucminuose įvyko minėjimas. Susirinkusieji išklausė paskaitą apie Lietuvos nepriklausomybę. Mergaitės pasakė eilių, padainavo dainų. Pabaigta Tautos himnu. (*Aidas*, 1939, vasario 23, nr. 23, p. 3)
- 16 d., **Seinaĩ** (Suvalkų aps.). Tos dienos proga Seinuose buvo rengiamas minėjimas, numatytos dvi paskaitos ir deklamacijos. Suvalkų apskrities viršininkas minėjimui leidimo nedavė. Bažnyčioje kanauninkas Petras Dvaranauskas aukojo Mišias. Vakare Z. Čepulytė surengė privačią arbatėlę, kurioje dalyvavo vietos ir apylinkės lietuviai inteligentai. Prie stalo pasakyta kalbų, padainuota liaudies dainų ir sugiedotas Tautos himnas. Punksko inteligentai taip pat negavo leidimo Vasario 16-osios minėjimui. Žmonės dalyvavo tik pamaldose. (*Aidas*, 1939, vasario 23, nr. 23, p. 3)
- 16 d., **Šutaiĩ** (Pabradės vls., Švenčionių aps.). Vasario 16-oji Šutuose paminėta privačioje aplinkoje. Arbatėlės susirinko apie 40 asmenų. Mokytojas Donatas Šukelis kalbėjo apie šios šventės reikšmę. Po to buvo pasakyta eilių ir monologų. (*Aidas*, 1939, vasario 25, nr. 24, p. 2)
- 16 d., **Švenčionėliai** (Švenčionių vls. ir aps.). Tą dieną po pamaldų bažnyčioje žmonės susirinko į J. Švogžlio namus. T. Jarmalienė skaitė paskaitą apie Lietuvos nepriklausomybę ir dr. J. Basanavičių. Padeklamuota eilėraščių. (*Aidas*, 1939, vasario 23, nr. 23, p. 2)
- 16 d., **Švenčionys**. Anksčiau, kol galėjo veikti lietuvių draugijos, Švenčionyse tautos šventės minėjimą rengdavo „Ryto“ draugija. Šiemet Vasario 16-osios minėjimui buvo sudarytas komitetas

iš trijų asmenų: kun. Juozapo Dubiečio, dr. Aleksandro Rymo ir mokytojo Mykolo Gudėno. Tą dieną bažnyčioje vyko iškilmingos pamaldos. Tuoj po pamaldų parapijos salėje prasidėjo minėjimas, kurį pradėjo dr. A. Rymas. Po to M. Gudėnas skaitė paskaitą apie Lietuvos valstybės pasiekimus. Meninėje dalyje dainavo Vladė Pilypavičiūtė ir Stasys Audėjus, akompanavo ir skambino fortepijonu Elvyra Palevičiūtė. Eilėraščius deklamavo mokytojai: Anelė Ramanauskaitė, Jonė Verikaitė ir Jonas Vinciūnas. Dar dainavo lietuvių parapijos choras. (*Aidas*, 1939, vasario 23, nr. 23, p. 3)

16 d., **Tverėčius** (Švenčionių aps.). Po pamaldų Tverėčiaus bažnyčioje parapijos salėje vyko Vasario 16-osios minėjimas. Jį pradėjo Katalikiškos akcijos skyriaus pirmininkė mokytoja Stasė Padhalskaitė. Mokytojas Mykolas Matkevičius skaitė paskaitą „Lietuvių tautos kova už nepriklausomybę“, o mokytojas Juozas Petrašiūnas – „Kaip kūrėsi laisvoji Lietuva“. Merginos padeklamavo eilėraščių. Toji diena vakare paminėta ir įvairiuose Tverėčiaus parapijos lietuviškuose kaimuose. (*Aidas*, 1939, vasario 25, nr. 24, p. 2)

16 d., **Valkiniškų** valsčius (Vilniaus–Trakų aps.). Tą dieną Valkininkų bažnyčioje vyko iškilmingos pamaldos. Mišias aukojo ir pamokslą pasakė klebonas kun. Nikodemas Abaravičius. Nors tą dieną buvo blogas oras, lijo, keliai patvinę, tačiau žmonių į bažnyčią susirinko žymiai daugiau, negu tą pačią dieną pernai ar užpernai. Po pamaldų sugiedotas Tautos himnas.

Vasario 16-ąją beveik visoje Valkininkų parapijoje buvo šventinė nuotaika. Daugelyje vietų žmonės nedirbo. Tą dieną mokyklose pamokos buvo kaip paprastą dieną. Kai kurių kaimų vaikai tą dieną į mokyklas nėjo. Daržininkų valdinėje mokykloje buvo iškabinta trispalvė lietuvių tautinė vėliava. Mokyklos vedėjas ieškojo „kaltininkų“. (*Aidas*, 1939, vasario 21, nr. 22, p. 2)

Vasario 16-osios minėjimas Vilniuje, Vytauto Didžiojo gimnazijoje, 1939 metais

(*Laiko žodis*, 1939 m. vasaris, p. 18)

16 d., **Vilnius**. Lietuvių visuomenė minėjo savo tautos šventę. Vasario 16-ąją dieną iš ryto 10 val. Šv. Mikalojaus bažnyčioje vyko pamaldos. Giedotines Mišias aukojo kun. Pranas Bieliauskas. Per jas giedojo „Varpo“ choras. Pamokslą pasakė kun. Kazimieras Pukėnas. Sugiedotas Tautos himnas. Per pamaldas bažnyčioje prie Vytauto Didžiojo paminklo budėjo lietuvių skautų garbės sargyba.

Vakare Vytauto Didžiojo gimnazijos salėje vyko iškilmingas minėjimas. Ižangos žodį tarė Konstantinas Stašys. Minėjimo dalyviai sugiedojo Tautos himną, po to dūdų orkestras sugrojo Lenkijos himną. Pranešimą „Lietuvių laimėjimai Vilniaus krašte per 23 metus“ skaitė Alfonsas Bielinis.

Po paskaitos buvo sakomi sveikinimai žodžiu, taip pat perskaityta dalis raštu gautų sveikinimų. Minėjimo dalyviai nutarė

pasiųsti Lietuvos pasiuntiniui ir įgaliotam ministrui Varšuvoje dr. Jurgiui Šauliui sveikinimo telegramą.

Meninėje dalyje eiles deklamavo Mykolė Krinickaitė-Astaškienė ir Vladas Jurkevičius. Kompozitoriaus Juliaus Siniaus vadovaujamas „Varpo“ choras padainavo kelias lietuviškas dainas, sugiedojo „Lietuviais esame mes gimę“. Po iškilmingo minėjimo Lietuvių studentų sąjungos salėje buvo surengta arbatėlė, kurioje dalyvavo apie 150 asmenų. Prie bendro stalo buvo pasakyta kalbų, padainuota dainų. Sugiedojus Tautos himną, išsiskirstyta. (*Aidas*, 1939, vasario 18, nr. 21, p. 4)

16 d., **Vilnius**. Vasario 16-osios proga įvyko Vilniaus lietuvių studentų sąjungos susirinkimas. Perskaitytas Antano Šimukonio pranešimas „Vasario 16-oji“. Vladas Radziulis padeklamavo eilėraščių, o Leonas Braziulis perskaitė savo kūrinėlį „Džiaugsmo šventė“. (*LB*, 1939, nr. 2, p. 80)

16 d., **Vilnius**. Vasario 16-osios proga ilgametis Vilniaus lietuvių chorų vadovas ir lietuviškos dainos meno ugdytojas vilnietis Antanas Krutulys apdovanotas Lietuvos valstybės teatro dramos meno Garbės ženkle tarybos skirtu pirmojo laipsnio Meno garbės ženklu. (*Laiko žodis*, 1939, vasaris, p. 40)

16 d., **Voriškės** (Valkininkų vls., Vilniaus–Trakų aps.). Tame sodžiujė irgi įvyko Vasario 16-osios minėjimas. Į minėjimą atvyko žmonių ir iš Pabaronės, Papiškių, Šarkiškių kaimų. Išklaustytos dvi paskaitos, kurias skaitė buvęs skaityklos vedėjas Stasys Šemelis ir J. Keršys. Po to vyko deklamacijos. Sugiedotas Tautos himnas. (*Aidas*, 1939, vasario 23, nr. 23, p. 3)

Apie 17 d., **Vilnius**. Vilnietė lietuvė Konstancija Juknevičienė prašė Vilniaus vaivados leisti Vilniuje nusipirkti namą. Vaivadijos įstaiga jos prašymą atmetė. (*Aidas*, 1939, vasario 23, nr. 23, p. 4)

17 d., **Švenčionys**. 1938/1939 mokslo metų pradžioje buvo leista katechetei Pranei Krūminytei dėstyti tikybą lietuvių kalba šiose

- valdinėse mokyklose: Jaciūnuose, Mėžionyse ir Modžiūnuose. Tuose kaimuose gyveno vien lietuviai, o mokyklose dėstomoji kalba buvo lenkų. Žmonėms šiokia tokia paguoda buvo tikybos mokymas lietuviškai. O vasario 17 d. P. Krūminytė gavo Švenčionių mokyklų inspektoriaus pranešimą, kad jai atimama teisė dėstyti tikybą. Tokio sprendimo priežastis nenurodyta. Katechetė P. Krūminytė savo pareigas vykdė sąžiningai, buvo gerbiama mokinių ir tėvų. (*Aidas*, 1939, vasario 28, nr. 25, p. 3)
- 17 d., **Vilnius**. Vilniaus lietuvių katalikų blaivybės draugijos pirminkas kun. Kristupas Čibiras vasario 17 d. išvyko į Kauną, kur jis pakviestas skaityti paskaitų apie blaivybę. (*Aidas*, 1939, vasario 18, nr. 21, p. 4)
- Iki 18 d., **Vilnius**. Miesto viršininko sprendimu iš Vilniaus miesto ribų iki vasario 18 d. turėjo išvykti dr. Pranas Ancevičius. Ancevičius Vilniuje gyveno nuo 1927 metų. Anksčiau jis gyveno Kaune. Tuo metu P. Ancevičius Vilniaus Rytų Europai tirti institute dėstė politinius mokslus ir buvo dienraščio *Kurjer Wi-leński* (Vilniaus kurjeris) redakcijos narys. P. Ancevičius Vilniaus krašto lietuvių kultūrinėje veikloje nedalyvavo. Bendradarbiavo su plečkaitininkais. (*Aidas*, 1939, vasario 16, nr. 20, p. 4)
- 18 d., **Vilnius**. Tremiamam iš Vilniaus Pranui Ancevičiui nepavyko gauti leidimo nukelti tremties terminą. Tą dieną jis išvyko į Varšuvą. (*Aidas*, 1939, vasario 21, nr. 22, p. 4)
- 19 d., **Kabėliai II** (Berštų vls., Gardino aps.). Įvyko lietuviškas vakaras. Vaidinta Keturakio „Amerika pirtyje“. (VŽ, 1939, kovo 17, nr. 11, p. 9)
- 19 d., **Ožkiniai** (Seivų vls., Suvalkų aps.). Prieš pat Užgavėnės Ožkinių kaime pas ūkininką J. Šliaužį įvyko blaivi pramoga. Be tautinių žaidimų ir šokių, buvo ir arbatėlė. Punsko kaimo dainininkė M. Čeplaitė padainavo vieną dainą, o kitą dainavo dviese. T. Degutytė, A. Pauliukonytė ir A. Lipskaitė padeklamavo

eilių. S. Ragelis kalbėjo apie mėsėdį. Visą laiką buvo blaivi, rami nuotaika. (*Aidas*, 1939, kovo 4, nr. 27, p. 3)

20, 21 d., **Dievėniškės** (Ašmenos aps.). Dieveniškių miestelio ir apylinkių vaikams buvo surengtas privatus vakarėlis, į kurį pakviesti ir buvę tremtiniai: Elena Liutkevičiūtė-Duksienė, Kazys Duksa ir Rožė Žydelenė. Pasibaigus tremties laikui, vasario 19–20 dienomis minėti tremtiniai grįžo į Dieveniškės. Taip pat į vakarėlį pakviestas ir vietos klebonas Jurgis Januševičius. Vaikai, pasipuošę tautiniais drabužiais, padainavo keletą naujų lietuviškų dainelių, padeklamavo eilėraščių ir pašoko tautinių šokių: „Blezingėlė“, „Kubilą“ ir „Kaminkrėtį“.

Vasario 21 d. Dieveniškių parapijos klebonas kun. J. Januševičius išvyko į Lietuvos Respubliką aplankyti giminių, kurių nematė daugiau negu 20 metų. (*Aidas*, 1939, kovo 2, nr. 26, p. 5)

20 d., **Sėniškis I** (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.). Seniškio valdinėje pradžios mokykloje mokytoju dirbo Edmundas Klevinskis. Tą mokyklą lankė tiktai lietuvių vaikai, tačiau lietuvių kalbos joje tada nemokyta. 1939 m. sausio 10 d. tėvai nusiuntė Švenčionių apskrities pradžios mokyklų inspektoriui deklaracijas, kad toje mokykloje būtų įvesta dėstomoji lietuvių kalba. Vasario 17–19 d. mokytojas Klevinskis per mokinius siuntinėjo tėvams pasirašyti kitas neužpildytas deklaracijas. Kai kurie ir pasirašė. Sužinoję apgaule, vasario 20 d. 22 to kaimo ūkininkai pasirašė Švenčionių apskrities švietimo inspektoriui skundą, kuriame rašė:

Šių metų vasario 17–19 dienomis valdinės pradžios mokyklos Seniškyje mokytojas Edmundas Klevinskis surinko mūsų parašus deklaracijose, aiškindamas, renkęs parašus, kad valdinėje Seniškio mokykloje būtų įvesta lietuvių dėstomoji kalba ir kad iš Vilniaus atsiųstų lietuvių kalbos vadovėlių. Tuo būdu išgavo mūsų parašus deklaracijoms, kuriose, kaip paskui pasirodė, išreikštas pageidavimas įvesti toje

mokykloje dėstomąją lenkų kalbą. Kai kurias deklaracijas pasirašė ir vaikai be mūsų sutikimo. Kadangi mokytojas Klevinskis mus apgavo, tai apie tai pranešame ponui inspektoriui ir prašome mūsų parašus mokytojo Klevinskio pasiųstose deklaracijose panaikinti, o Seniškio valdinėje pradžios mokykloje įvesti dėstomąją lietuvių kalbą. Panašų skundą nusiuntėme ir Vilniaus apygardos kuratoriui. Mokytoją trauksime teismo atsakomybėn. (Aidas, 1939, vasario 28, nr. 25, p. 3)

21 d., **Vilnius**. Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijos Dariaus ir Girėno sporto kuopa paminėjo savo veiklos penkerių metų sukaktuves, surengė uždara vakarą. Jį pradėjo gimnazijos fizinio lavinimo mokytojas Pranas Žižmaras. Mokinys J. Budzeika perskaitė pranešimą „Dariaus ir Girėno sporto kuopos penkmetis“. Kultūrinėje dalyje mokinė B. Ankėnaitė padeklamavo eilėraščių. Pademonstruota merginų gimnastikos pratimų, sportinių varžybų inscenizacijų. Padainuota, grota smuiku. Jadvygos Kazlauskaitės paruošta grupė pašoko tautinių šokių. (Aidas, 1939, vasario 23, nr. 23, p. 4)

21 d., **Vilnius**. „Kultūros“ draugijos pradžios mokykla surengė vakarėlį. Mokiniai vaidino du scenos vaizdelius: „Paparčio žiedas“ ir „Tau, Tėvyne“, parodyta tautinių žaidimų. Jau anksčiau pranešta, kad ši vienintelė Vilniuje privačių mokyklų teisėmis veikusi lietuviška pradžios mokykla, pasibaigus mokslo metams, bus uždaryta. (Aidas, 1939, vasario 23, nr. 23, p. 4)

23 d., **Lyda**. Apygardos teismas Lydoje ketvirtą kartą nagrinėjo buvusios „Ryto“ draugijos mokytojos Veronikos Čibiraitės bylą. Iš teisme viešai perskaityto kaltinamojo akto prieinama išvada, kad V. Čibiraitė kėsinosi atplėšti Lietuvai Lenkijos valstybės dalį. Tam tikslui pasiekti ir dalijusi priešvalstybinio turinio knygas ir pati skleidusi gandus, kad anksčiau ar vėliau šiaurinės Lenkijos valstybės vaivadijos atiteksiančios Lietuvai. Teismas, išklauses abiejų pusių liudininkų parodymus ir gynėjo

kalbą, paskelbė sprendimą, kuriuo įtarimai kaltinamajai pripažinti neįrodytais, ji išteisinta. (*Aidas*, 1939, vasario 25, nr. 24, p. 4; vasario 28, nr. 25, p. 2–3; kovo 2, nr. 26, p. 5)

23 d., **Vilnius**. Vasario 23 d. vakare į uždarytos Lietuvių mokslo draugijos būstinę buvo atvykęs Vilniaus vaivada L. Bocianskis, skyriaus viršininkas Jasinskis ir dar vienas pareigūnas. (*Aidas*, 1939, vasario 25, nr. 24, p. 4)

Apie 25 d., **Vilnius**. Daugiau negu savaitę pabuvę Kaune, Vilniaus lietuviai: Lietuvių katalikų blaivybės draugijos pirmininkas kun. Kristupas Čibiras ir Lietuvių meno ir literatūros draugijos pirmininkas dr. kun. Antanas Viskantas grįžo į Vilnių. Jie dalyvavo Lietuvių katalikų mokslo akademijos trečiajame suvažiavime, kur paskaitė pranešimus apie lietuvių mokslo pasiekimus Vilniaus krašte. (*Aidas*, 1939, vasario 28, nr. 25, p. 4)

25 d., **Vilnius**. Naujai įsteigtos Lietuvių mokslo mylėtojų draugijos pirmininkas Adomas Juškevičius vasario 25 dieną gavo uždarytosios Lietuvių mokslo draugijos tuolaikinio valdinio kuratoriaus J. Prokopčuko oficialų raštą, kuriuo pranešama, kad norint Lietuvių mokslo mylėtojų draugijai susigražinti uždarytosios Lietuvių mokslo draugijos turtą, reikia atlyginti visas valdinių kuratorių padarytas išlaidas – apie 11 000 zlotų. Be to, kuratorius įspėjo, kad naujai Draugijai norint su visu turtu pasilikti tose pačiose uždarytosios „Ryto“ draugijos patalpose (buvusiuose Petro Vileišio rūmuose), reikės tas patalpas nuomoti iš valdinio kuratoriaus.

A. Juškevičiui pasiteiravus išsamiau, kiek išleista Lietuvių mokslo draugijos kuratorių ir jų pasitelktų valdininkų algoms, kuratorius negalėjo aiškiai atsakyti. Nuo Lietuvių mokslo draugijos uždarymo pradžios jos rinkinius valdė jau trečias kuratorius: advokatas Venslavskis, advokatas Vilianovskis ir vaivadijos įstaiigos valdininkas J. Prokopčukas. (*Aidas*, 1939, vasario 28, nr. 25, p. 4)

- 26 d., **Beržūpis** (Varėnos vls., Vilniaus-Trakų aps.). Įsisteigė naujas „Kultūros“ draugijos Beržupio skyrius. Išrinkta Skyriaus valdyba: pirmininkas – Jonas Karaciejus, vicepirmininkas – Antanas Molis, sekretorius – Petras Būdėnas, išdininkas – Petras Molis, knygininkas – Jonas Būdėnas. (VŽ, 1939, kovo 10, nr. 10, p. 8)
- 26 d., **Buckūnai** (Mielagėnų vls., Švenčionių aps.). Įsisteigė „Kultūros“ draugijos Buckūnų skyrius. Dalyvavo Draugijos valdybos sekretorius Steponas Šulija ir gydytojas Juozas Markavičius. Išrinkta Skyriaus valdyba: pirmininkas – Antanas Cibulskas, vicepirmininkas Antanas Barzdėnas, sekretorius – Jonas Narkeliūnas, knygininkas – Albertas Misiūnas. (VŽ, 1939, kovo 3, nr. 9, p. 8)
- 26 d., **Salomėnka** (Mielagėnų vls., Švenčionių aps.). Įsisteigė „Kultūros“ draugijos Salomenkos skyrius. Steigiamajame susirinkime dalyvavo Draugijos valdybos sekretorius Steponas Šulija ir gydytojas Juozas Markavičius. Išrinkta valdyba: pirmininkas – Balys Čepulionis, sekretorius – Danielius Misiūnas, išdininkas – Stasys Vinciūnas. (VŽ, 1939, kovo 3, nr. 9, p. 8)
- 26 d., **Vilnius**. Vytauto Didžiojo gimnazijos salėje įvyko viešas lietuvių vakaras, kurį surengė Vilniaus lietuvių meno ir literatūros draugija. Vaidinta rusų dramaturgo Aleksandro Ostrovskio 4 veiksmų komedija „Pelninga vieta“. (*Aidas*, 1939, vasario 28, nr. 25, p. 4)
- 26 d., **Vilnius**. Įvyko Vilniaus lietuvių inteligentų „Romuvos“ klubo narių susirinkimas. Jame kun. Kristupas Čibiras skaitė pranešimą apie Lietuvos katalikų mokslo akademijos trečiąją suvažiavimą. Kun. K. Čibiras taip pat pasakojo apie Kaune patirtus išpūdžius. (*Aidas*, 1939, vasario 28, nr. 25, p. 4)
- 26 d., **Vilnius**. Įvyko Vilniaus lietuvių amatininkų skautų Mindaugo draugovės sueiga. Jos metu skautai suvaidino scenos vaizdelį, padeklamavo eilių, pasakė monologų, feljetonų ir kitko. Tą pačią dieną buvo ir Lietuvių amatininkų draugijos dramos sekcijos susirinkimas. Povilas Semėnas skaitė paskaitą „Aktorius

kaipo kūrėjas“. Po to vyko diskusijos ir sekcijos valdybos rinkimai. Į valdybą išrinkti: K. Andriuškevičius, O. Miškinytė ir P. Semėnas. (*Aidas*, 1939, kovo 2, nr. 26, p. 6)

27 d., **Kretūnys** (Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.). Įsisteigė „Kultūros“ draugijos Kretuonių skyrius. Steigiamajame susirinkime dalyvavo Draugijos valdybos sekretorius S. Šulija ir gydytojas Juozas Markavičius. Išrinkta Skyriaus valdyba: pirmininkas – Kazys Ankėnas, sekretorė – Cecilija Rastenytė, išdininkas – Julius Mikėnas. (*VŽ*, 1939, kovo 3, nr. 9, p. 8)

Apie 27 d., **Vilnius**. *Aido* vyriausiasis redaktorius, kronikos redaktorius ir laikraščio leidėjas gavo atskirus Vilniaus apygardos teismo pranešimus, kad jų bendras prašymas dėl laikraščio 1939 m. 14 numerio konfiskavimo panaikinimo nepatenkintas ir Vilniaus miesto viršininko sprendimas dėl konfiskavimo patvirtintas. Todėl bus keliama baudžiamoji byla.

Aido 14 (96) numeris buvo konfiskuotas už kronikos žinelę „Iš teismo salės“. *Aido* vyriausiasis redaktorius, leidėjas ir kronikos skyriaus redaktorius, vadovaudamiesi naujuoju spaudos dekretu, buvo nusiuntę Vilniaus miesto viršininkui bendrą paaiškinimą, kokiomis aplinkybėmis ta žinelė buvo įdėta, ir prašę konfiskavimą panaikinti. Prašymas buvo atmestas. (*Aidas*, 1939, kovo 2, nr. 26, p. 6)

27 d., **Vilnius**. Išėjo iš spaudos jaunimui skiriamas vienkartinis gausiai iliustruotas žurnalas *Laiko žodis*. Išleido Romualdas Bagdonavičius. (*Aidas*, 1939, kovo 2, nr. 26, p. 6)

Iki 28 d., **Švenčionių** apskritis. Švenčionių apskrities viršininkas nepatvirtino apie pusės išrinktų valsčių seniūnijų seniūnų. Visi jie – lietuviai. (*VŽ*, 1939, kovo 3, nr. 9, p. 8)

28 d., **Vilnius**. Į Vilniaus vaivadijos įstaigą buvo pakviesti naujai įsteigtos Lietuvių, mokslo mylėtojų draugijos valdybos nariai: pirmininkas Adomas Juškevičius, Motiejus Kraužlys ir Vincas

Žilėnas. Vaivadijos visuomeninio ir politinio skyriaus viršininkas Jasinskis su savo valdininkais jiems aiškino, kiek kuratorių valdymo metu Lietuvių mokslo draugijos sąskaiton susirinko skolų ir kaip jos turėtų būti naujos Lietuvių mokslo mylėtojų draugijos apmokėtos perimant anos Draugijos turta.

Tą pačią dieną uždarytosios Lietuvių mokslo draugijos valdinis kuratorius, jau pasiskelbęs likvidatoriumi, atsiuntė buvusiam tos Draugijos pirmininkui kun. Antanui Viskantui oficialų raštą, kuriuo praneša, kad 1939 m. vasario 17 d. Vilniaus vaivada nutaręs uždarytą Lietuvių mokslo draugiją likviduoti ir jos turta perduoti naujai įsteigta Lietuvių mokslo mylėtojų draugijai.

(*Aidas*, 1939, kovo 2, nr. 26, p. 6)

Kovas

1 d., **Andrejāvo** valsčius (Suvalkų aps.). Įvyko rinkimai į valsčiaus tarybą. Iš 147 rinkikų 70 buvo lietuviai. Iš rinktų 12 valsčiaus tarybos narių pateko 6 lietuviai. (*Aidas*, 1939, kovo 11, nr. 30, p. 3)

1 d., **Ródūnia** (Lydos aps.). 1938 m. birželį Rodūnios bažnyčioje buvo suplėšyta bažnytinė lietuvių vėliava. Kadangi klebonas Česlovas Šteinas nenorėjo nieko apie tai žinoti, gyventojai pasiskundė arkivyskupui. Arkivyskupas liepė skundą parašyti raštu. Lietuvių delegatai Balys Neviera ir Jonas Radzevičius tą pačią dieną liepimą ir įvykdė. Rugsėį abu minėti delegatai buvo apklausti Eišiškių dekanu kun. Boleslovo Mačiulskio. Nesulaukus jokio atsakymo, po dviejų mėnesių lietuvių atstovai dar kartą kreipėsi į tą patį dekaną. Šis pasakė tuo reikalu į jį daugiau nesikreipti, nes tam esąs klebonas. 1939 m. kovo 1 d. lietuvių vėliavos reikalu Balys Neviera kreipėsi į kun. Č. Šteiną. Šis supyko: esą, pirma reikia sugauti žmogų, kuris tą vėliavą

suplėšė, o tik po to kalbėtis su klebonu. Paprašytas per pamokslą papeikti lietuvių vėliavos naikinimą, klebonas atsisakė.

(VŽ, 1939, kovo 10, nr. 10, p. 7)

1 d., **Rusališkė** (Švenčionių vls. ir aps.). Rusališkėje gyvenantys žmonės beveik visi buvo mažžemiai, dauguma turėjo tik po 2–4 ha žemės. 1938 m. rusališkiečiai nutarė skirstytis į viensėdžius. Ta proga prašė Švenčionių apskrities Žemės ūkio įstaigos leisti jiems prisipirkti žemės iš čia pat prie jų kaimo pardavinėjamos valstybinės žemės. Minėta įstaiga Švenčionyse pareiškė neprieštaraujanti žemės pardavimui Rusališkės kaimo gyventojams. Deja, kovo 1 d. vietos ūkininkai: Nikodemas Gulbinis, Stasys Kurpė ir Mykolas Gumbinis gavo iš Vilniaus vaivadijos raštą, kad jiems žemės nusipirkti neleidžiama. (*Aidas*, 1939, kovo 11, nr. 30, p. 3)

2 d., **Sėivų** valsčius (Suvalkų aps.). Įvyko rinkimai į valsčiaus tarybą. Iš 300 rinkikų lietuvių buvo 140. Deja, už lietuvių sąrašą balsavo tik 50 asmenų. Iš 16 narių į valsčiaus tarybą išrinkti tik 4 lietuviai. (*Aidas*, 1939, kovo 11, nr. 30, p. 3)

Apie 3 d., **Dieveniškės** (Ašmenos aps.). Dieveniškių miestelio lietuvis Pranas Biaiga praėjusiais metais norėjo savo dukrą leisti į Vilniaus lietuvių gimnaziją. Į lietuvių gimnaziją mokiniams galėjo būti priimti tiktai pateikę pažymą, kad yra lietuvių tautybės. Dieveniškių valsčiaus viršaitis tokią pažymą duoti atsisakė. Todėl tuo reikalu P. Biaiga parašė Ašmenos apskrities viršininkui prašymą išduoti reikalaujamą pažymą (deklaraciją), kad jo duktė yra lietuvių tautybės, nes be deklaracijos mergaitės nepriima į gimnaziją. Apskrities viršininkas atsakė, kad tokia deklaracija nesanti reikalinga. Kadangi tokios deklaracijos gimnazija vis tiek reikalavo, tai P. Biaiga kreipėsi į Vilniaus vaivadijos įstaigą. Dėl to prašymo P. Biaiga Dieveniškių policijoje buvo ištardytas. Neseniai jis buvo pašauktas į valsčiaus

valdybą, kur sekretorius jam pasakė, jog vaivadijos įstaiga jo skundą atmetusi, ir liepė pasirašyti raštelį, esą jam apie tai pranešta. Nemokėdamas lenkiškai skaityti, P. Biaiga paprašė raštelį perskaityti. Sekretorius supyko ir liepė eiti namo. (*Aidas*, 1939, kovo 9, nr. 29, p. 5)

3 d., **Dubiniai** (Rodūnios vls., Lydos aps.). 1939 m. sausio 29 d. Dubiniuose buvo surengta eglutė. Kovo 3 d. Dubinių valstiečiai Jonas Baužys, Juozas Baužys, Izidorius Šimelionis, Jonas Baužys (kitas), Stasys Šimelionis ir Pelesos vargonininkas Mėčius Skerla buvo pašaukti į Rodūnios valsčiaus raštinę. Ten juos tardė valsčiaus valdybos pareigūnas. Norėta sužinoti, kas sausio 29 d. surengė eglutę. Nuo Dubinių iki Rodūnios apie 9 kilometrus žmonės ėjo pėsčiomis. (*VŽ*, 1939, kovo 24, nr. 12, p. 7)

3 d., **Vilnius**. Vilniaus apeliacinis teismas svarstė Konstantino Stašio bylą. Buvęs Laikinojo, o vėliau – Tautinio Vilniaus lietuvių komiteto pirmininkas K. Stašys Vilniaus prokuratūros sprendimu 1937 m. birželį buvo suimtas ir daugiau negu 4 mėnesius laikytas Vilniaus Lukiškių kalėjime. Tų pačių metų lapkričio 9 d. Vilniaus apygardos teismo nuteistas vienerius metus kalėti ir sumokėti valstybės išdui 10 000 zlotų. Tokį teismo sprendimą apskundė ir nuteistasis, ir prokuroras. 1939 m. belaukiant apeliacinio teismo, prokuroras ieškinį atsiėmė. Liko nagrinėti vien nuteistojo skundą.

Bylos svarstymo pradžioje gynėjai paprašė bylą atidėti, dar kartą ištardyti kai kuriuos liudininkus ir bylai pateikti dokumentų, tiksliai nurodančių, kada K. Stašys įteikęs ar išsiuntęs iš Lietuvos valstybės piliečių gautus pinigus. Prokuroras pasipriešino. Teismas gynėjų pasiūlymą atmetė. K. Stašys į teismą neatvyko, nes jo dalyvavimas nebuvo privalomas. Todėl iš karto pradėtas skaityti kaltinamasis aktas. K. Stašys kaltintas:

1. Nuo 1936 m. balandžio 27 iki lapkričio 23 d. be Valiutų

- komisijos leidimo gautas iš Lietuvos valstybės izdo, iš Kaune veikusios Vilniaus vadavimo sąjungos ir Amerikos lietuvių organizacijų pinigų sumas, daugiau negu 530 000 zlotų įvairia krašto ir užsienio valiuta, tų siuntėjų nurodymu, sumokėjęs Lietuvių labdarybės draugijai daugiau negu 90 000 zlotų, Šv. Kazimiero draugijai – 16 000 zl, Lietuvių „Ryto“ draugijai Vilniuje – 100 000 zl, Lietuvių ūkio draugijai – 30 000 zl, Lietuvių mokslo draugijai – 15 000 zl, Lietuvių „Ryto“ draugijai Švenčionyse – nenustatytą pinigų kiekį.
2. Nuo 1936 metų balandžio 27 iki 1937 m. birželio 24 d. Lietuvos konsulato Rygoje valdininkės Elzės nurodymu be Valiutų komisijos leidimo išmokėjęs Lenkijoje: 1) A. Prantkelevičiui – 25 litus, 2) V. Skužakienei – 70 zl, 3) B. Untuliui – 230 litų, 4) A. Lapinskaitei – 25 litus, 5) V. Gumovskai – 210 litų, 6) L. Šimkavičiui – 1 500 litų, 7) kun. V. Taškūnui – 600 litų, 8) J. Kanopkai – 400 litų, 9) Vilniaus lietuvių studentų sąjungai – 300 litų, 10) J. Motiejūnui – 50 litų ir 179 zl, 11) M. Seiliukui – 50 litų, 12) M. Žukienei – 179 litus, 13) V. Sužiedeliui – 86 zl, 14) V. Vitkauskui – 1 695 litus, 15) B. Stankevičiui ir Ksaverui Sakalauskui – nenustatytą pinigų kiekį.
3. 1936 m. rugsėjį be Valiutų komisijos leidimo paskolinęs prof. Mykolui Biržiškai kaip svetimšaliui, gyvenančiam Lietuvos valstybėje, 100 litų, kuriuos vėliau, prof. M. Biržiškos nurodymu, sumokėjęs P. Razmukui.
4. Nuo 1936 m. liepos 3 iki tų pačių metų lapkričio 23 d. be Valiutų komisijos leidimo prekiavęs auksu, pardavinėjęs rusų aukso rublius arba juos keitęs į kitus pinigus. Pagal šiuos kaltinimus Vilniaus apygardos teismas 1937 m. lapkričio 9 d. paskelbė nuosprendį. K. Stašys pripažintas kaltu už kaltinamojo akto 3 ir iš dalies 2 skyriuose nurodytus veiksmus ir nuteistas. Kaltinamojo akto pirmame skyriuje surašyti veiksmai, dėl kurių

teisme daugiausia buvo kalbėta, pripažinti nenusikalstamais. Teismas išaiškino, kad pinigus gauti iš kitos valstybės nedraudžiama. Pinigus leidžiama gauti kaip dovaną, jeigu tarp siuntėjo ir gavėjo nėra susitarta atsily ginti. Teismas dar pažymėjo, kad gautus iš užsienio pinigus galima panaudoti ir laikantis svetimšalių nurodymų, tikslai su sąlyga, kad tie pinigai būtų iškeisti į

lenkiškus. Teismo nuomone, K. Stašio išmokėti lietuviškoms organizacijoms pinigai, jeigu net būtų susiję su priešvalstybine veikla, neįeina į apmokamojo susitarimo sąvoką, kuri yra numanoma Valiutų dekretu. Be to, 4 skyriuje pažymėti veiksmai pripažinti visai neįrodytais. Apeliaciniam teismui perskaičius kaltinamąjį aktą, apygardos teismo sprendimą, jo motyvus ir gynėjų apeliacinį skundą, kalbėjęs prokuroras Popovas tik pareiškė palaikąs kaltinamąjį aktą ir prašė pirmosios instancijos teismo sprendimą patvirtinti. Iš gynėjų pirmas kalbėjo advokatas Kazimieras Kovalskis. Jis pastebėjo, kad žymi bylos dalis šį kartą jau yra atkritusi. Beliko vien tie kaltinimai, kurie yra susiję su tariamu nelegaliu pinigų perdavimu pavieniams asmenims. Gynėjas ima iš kaltinamojo akto vardinti tuos pinigų gavėjus. Jis pastebi, kad Valiutų įstatymas gauti iš užsienio pinigus ir juos nurodytiems asmenims įteikti nedraudžia. Tik svarbu, kad atitinkamos pinigų sumos nebūtų gavėjo perduotos

Konstantinas Stašys apie 1939 metus

(Juknevičius A. *Atsiminimai*,

Vilnius, 2016, p. 242)

anksčiau, negu jos ateina iš užsienio. Kaltinamajame akte teigiama, kad K. Stašys tuos pinigus atidavęs anksčiau, negu juos gavęs. Vadinas, jis, užsieniečių liepiamas, pinigus sumokėjęs iš savo kišenės ir, Valiutų įstatymo supratimu, tuo pakenkęs valstybės ūkiniams reikalams. Gynėjas klausė:

– Ar yra byloje konkrečių įrodymų, kad K. Stašys iš tikrųjų tuos pinigus atidavė, dar jų negavęs? Ar yra gavėjų pakvitavimai, paštų įstaigų pažymėjimai ir kita? – Pats atsakė, kad tokių įrodymų kaltinamoji pusė nepateikė.

Advokatas Mečislovas Engelis iš pradžių kalbėjo teisiniu bylos reikalu. Po to konkrečiai nagrinėjo, ar K. Stašys nusikaltęs, paskolinęs prof. M. Biržiškai pinigų. Ir gynėjas išaiškino, kad prof. M. Biržiškos prašomas, K. Stašys buvo įpareigojęs P. Razmuką nurašyti Lietuvos mokslo draugijoje esamas senas lietuvių liaudies dainas ir už tą darbą Razmukui sumokėjęs apie 100 zlotų. Apygardos teismas už tai K. Stašį buvo nuteisęs 8 mėnesius kalėti, nes, jo supratimu, K. Stašys tuo būdu esąs prof. M. Biržiškai tuos pinigus paskolinęs ir tuo būdu pakenkęs valstybės ūkiniams reikalams. Tai konstatavęs, gynėjas pareiškė, kad, jo nuomone, tai nebuvo jokia piniginė operacija, o tik paprastas patarnavimas grynai mokslinio pobūdžio reikalui. Gynėjas taip pat kalbėjo dėl išmokėtų pinigų dar porai asmenų, pažymėdamas, kad jiems pinigai buvo duoti anksčiau kaip paskola.

Advokatas Antanas Juknevičius taip pat pabrėžė, kad nėra tikrų įrodymų ir dokumentų, jog K. Stašys pinigus išmokėjęs iš savo kišenės anksčiau, negu juos gavęs. Dėl tariamos paskolos prof. M. Biržiškai gynėjas teigė, kad byloje taip pat nėra pateikta įrodymų, kad tuo reikalu prof. M. Biržiška būtų su K. Stašiu susitaręs ir prašęs tuo būdu jam paskolinti pinigų. Visi gynėjai prašė apeliacinį teismą nuteistąjį K. Stašį išteisinti.

Apeliacinis teismas paskelbė nuosprendį, kuriuo apygardos teismo sprendimas panaikinamas. K. Stašys nuteistas 4 mėnesių areštu ir sumokėti valstybės išdui 3 000 zlotų. Teismas savo sprendimo motyvuose paaiškino, kad jis sumažinęs bausmę, būdamas įsitikinęs, jog kai kuriais atvejais K. Stašys nusikaltęs nesąmoningai, tai daręs nesiekdamas medžiaginės naudos ir pinigų perduodavęs žmonėms, nežiūrėdamas jų tautybės – patarnavęs lietuviams ir nelietuviams. Veiksmų, susijusių su prof. M. Biržiškos reikalu, teismas nevertinęs. K. Stašio išbūti kalėjime 4 mėnesiai įskaityti į bausmę. (*Aidas*, 1939, kovo 7, nr. 28, p. 2)

Apie 4 d., **Kabėlių** apylinkės (Marcinkonių vls., Gardino aps.). Kabelių parapijos grynai lietuviškuose sodžiuose: Šklėriuose, Musteikoje, Kabeliuose II ir Kapiniškiuose veikė pradinės valdinės mokyklos su dėstomąja lenkų kalba. Lietuvių kalbos pamokos būdavo du kartus per savaitę. Vaikų tėvai, vadovaudamiesi įstatymu, 1939 m. sausio 9 d. išsiuntė Gardino apskrities pradžios mokyklų inspektoriui deklaracijas, kuriose prašoma įvesti tose mokyklose dėstomąją lietuvių kalbą. Apie kovo 4 d. Margionių, Šklėrių, Kabelių II sodžiai gavo Gardino švietimo inspekcijos pranešimus, kad jų prašymai (deklaracijos) dėl lietuvių dėstomosios kalbos netenkinami. (*Aidas*, 1939, kovo 9, nr. 29, p. 5)

4, 5 d., **Kalesniūkai** (Eišiškių vls., Lydos aps.). Tai dienai lietuviai parapijiečiai buvo užpirkę Mišias Šv. Kazimiero šventės proga. Mišių aukoti ir pamokslo pasakyti iš Vilniaus atvyko kun. Kazimieras Pukėnas. Po Mišių ir pamokslo pradėjus giedoti Tautos himną, klebonas Vladislovas Varanavičius, kuris klausė išpažinčių, išėjo į bažnyčios vidurį ir, iškėlęs rankas, davė ženklą nutilti. Dalis žmonių nepaklausė ir giedojo toliau, kol himną baigė. Kovo 5 d. per pamokslą klebonas paaiškino,

kad bažnyčioje ne vieta giedoti himną. (VŽ, 1939, balandžio 7, nr. 14, p. 7)

- 4, 5 d., **Vilnius**. Tomis dienomis Vytauto Didžiojo gimnazijos salėje vyko vaidinimai. Kovo 4 d. vaidino M. Krinickaitės-Astaškie-nės ir V. Čepulytės 3 veiksmų komediją „Išmakė“, kovo 5 d. žiūrovams parodyta A. Ostrovskio komedija „Pelninga vieta“. Vaidinimus stebėjo ir iš Kauno atvykę matininkai su kultūr-technikais. Jų atstovai pasveikino vilniečius vaidintojus ir įteikė gėlių. Kovo 5 d. po vaidinimo Vilniaus lietuvių studentų są-jungos patalpose kauniečiams svečiams buvo surengta arbatėlė. (Aidas, 1939, kovo 7, nr. 28, p. 4)

Apie 5 d., **Vilnius**. Iš Lietuvių mokslo draugijos rankraščių rinkinių paimtos ir atiduotos Vilniaus valstybiniam archyvui rusų laikų teismų bylos. Kokių teismų buvo tos bylos ir kiek jų paimta, nenurodyta. Teigiama, kad jose buvo nemažai dokumentų ir iš lietuvių spaudos draudimo laikų. Atimant tas bylas niekas iš lietuvių nedalyvavo. (Aidas, 1939, kovo 9, nr. 29, p. 6)

- 5 d., **Krasnāpolio** valsčius (Suvalkų aps.). Buvo renkama valsčiaus taryba. Į tarybą pateko tik vienas lietuvis – Pranas Skončikas. Ankstesnėje valsčiaus taryboje taip pat buvo vienas lietuvis. (Aidas, 1939, kovo 18, nr. 33, p. 3)

- 5 d., **Pelekai** (Apso vls., Breslaujos aps.). Tą dieną Pelekų parapijos lietuvių delegacija įteikė Vilniaus arkivyskupui prašymą, kuria-me rašoma:

1938 m. gruodžio mėnesį atvažiavus į mūsų Pelekų parapiją kle-bonui kun. B. Zabłudovskiui, nebeskaitoma sekmadieniais lietuviškai Šv. Evangelija ir nepriimama lietuviškai išpažinties, krikšto, santuokos apeigų. Klebonas sako visai nemokąs lietuviškai. Mes lietuviai suda-rome parapijoje pusę Pelekų parapijiečių. Esame tuo labai susirūpinę. Dėl neskaitomos lietuviškai Šv. Evangelijos, neklausymo lietuviškai išpažinties, krikšto, santuokos apeigų su klebonu B. Zabłudovskiui

kalbėjo pavieniai parapijiečiai ir mūsų atstovai. Klebonas pasakė, kad lietuviškai visai nemoka. Turėdami nemokantį lietuviškai kleboną, jau du mėnesius negirdime bažnyčioje lietuviškai Dievo žodžio. Artinantis Velykoms [,] negalėsime atlikti velykinės išpažinties. O taip pat krikšto ir santuokų, kaip jau buvo atsitikę prie kun. Zabłudovskio. Mes, lietuviai, sudarydami pusę Pelekų parapijiečių [,] neturime savo bažnyčioje lietuviškai pamaldų. Maloniai prašome Jūsų Ekscelenciją išklausyti mūsų prašymą, duoti dalį mums mūsų bažnyčioje pamaldų lietuviškai, kurias anksčiau turėjome, ir kunigą kleboną, mokantį lietuviškai.

Prašymą pasirašė šių sodžių atstovai: Dvarčinių, Ignotiškės, Juciškių, Maceliškės, Miliūnų, Misų, Obuolykščių, Šalakundžių ir Vainiūnų. (*Aidas*, 1939, kovo 9, nr. 29, p. 5; kovo 18, nr. 33, p. 3)

5 d., **Vilnius**. Konstantinas Stašys išvyko į Kauną dalyvauti Lituanistikos instituto atidarymo iškilmėse. Kiti kviečiami Vilnijos lietuviai negalėjo dalyvauti minėtame renginyje, nes nuvykti į Kauną negavo valdžios leidimų. (*Aidas*, 1939, kovo 7, nr. 28, p. 4)

Iki 6 d., **Varėnà** (Vilniaus–Trakų aps.). 1939 m. Varėnos klebono pareigas perėmė Vitoldas Bronickis. Apie jį spaudoje rašoma: *Varėnos parapija yra beveik vienu lietuvių gyvenama. Nelietuviai gyvena tik miestelyje ir vienur kitur prie gelžkelio.*

Dabar čia yra atsiųstas klebonauti kun. V. Bronickis. Jis lietuviškai nemoka. Evangeliją šiaip taip perskaito, lietuviškus pamokslus sako susirašęs į lapelius. Jis taip skaito, kad lietuviai visai negali suprasti. Naujas klebonas ir naują tvarką nori įvesti. Vos atvažiavęs tuojau pašalino lietuvių vargonininką ir dabar ieško lenko. Be to, dabar ragina parapijiečius įtaisyti naujus vargonus. (*Aidas*, 1939, kovo 11, nr. 30, p. 3)

Apie 6 d., **Vilnius**. Lietuvių labdarybės draugijos likvidatorius Švedas išakė bendrabučių vedėjams neįsileisti į bendrabučius lankytojų, taip pat uždraudė jų gyventojams išvykti iš bendrabučio be likvidatoriaus sutikimo. Bendrabučiuose galėjo lankytis

tiktai mokinių tėvai, globėjai, gydytojas ir mokyklų mokytojai. Neabejotina, kad likvidatoriaus nepasitenkinimą sukėlė pastaruoju metu bendrabučių auklėtinius aplankę keli svečiai iš Amerikos ir Lietuvos Respublikos. (*Aidas*, 1939, kovo 9, nr. 29, p. 6)

Iki 7 d., **Vilnius**. 1938 m. vasarį Marijos Šlapelienės ir Anelės Rastenytės knygynuose buvo padarytos kratos. Dalis knygų ir įvairių kitų spaudinių iš knygynų buvo paimta, o kita dalis palikta sandėliuose ir tie sandėliai užantspauduoti. Po kratų knygynų savininkėms buvo pradėtos politinės bylos. 1939 m. sausio pradžioje abiejų knygynų savininkės gavo teismo įstai-gų pranešimus, kad dėl nusikaltimo įrodymų stokos jų bylos nutrauktos. O knygynų sandėliai liko užantspauduoti. Po ku-rio laiko knygynų savininkės ėmė rūpintis, kad būtų pašalinti knygų sandėlių antspaudai. Deja, sandėliai ir tuo metu tebebu-vo užantspauduoti. A. Rastenytė tuo reikalu kreipėsi į Vilniaus miesto viršininko įstaigą. Iš ten ji buvo pasiūsta į tardymo įstaigą. Ten paaiškino, kad reikia kreiptis į teismo tardytoją. Taip ir buvo padaryta. Teismo tardytojas į prašymą A. Raste-nytei atsakė raštu, kad tai įpareigota spręsti tardymo įstaigai. Daugiau negu metus uždarytuose ir nevedintuose sandėliuose galėjo sugesti nemaža dalis knygų ir kitų spaudinių. (*Aidas*, 1939, kovo 9, nr. 29, p. 6)

7 d., **Rudnià** (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.). Rudnios valdinės mokyklos mokytojas Velička kovo 7 d. toje mokykloje kratė vaikų Vinco Juknevičiaus, Jono Kaziukonio ir Andriaus Nar-kausko lagaminėlius. Tačiau lietuviškų knygelių ar laikraščių nerado. Tiktai iš Vinco Juknevičiaus paėmė sąsiuvinį su jame rašytais lietuviškais žodžiais. Minėtų vaikų tėvus mokytojas pasikvietė į mokyklą, juos išbarė ir liepė lietuvių kalbos vaikų nemokyti. Grasino, kad už savo vaikų mokymą lietuvių kalbos namie tėvai būsią nubausti.

1938 m. vasarai baigiantis šio sodžiaus lietuviai gyventojai kartu su kitais parapijiečiais prašė Vilniaus arkivyskupą, kad jų mokykloje tikyba būtų dėstoma lietuviškai. Rudnios mokytojas Velička kvietėsi prašymą pasirašiusius tėvus ir įvairiai įkalbinėjo atšaukti savo parašus. Be kitko, žadėjo visus pasirašiusiuosius apskusti prokurorui ir sakė, visi gausią bent po pusmetį kalėti. Vis dėlto Rudnios mokytojas tikyba pradėjo dėstyti lietuviškai. Deja, netrukus III ir IV skyrius tikybos vėl ėmė mokyti lenkiškai, tik I ir II skyrių vaikams tikyba dėstė lietuviškai. Nors Rudnios mokykloje turėjo būti dvi lietuvių kalbos pamokos per savaitę, III ir IV skyriams lietuvių kalbos pamokų neliko. Mokytojas ėmė grasinti ir tiems vaikams, kurie namie pasimoko lietuvių kalbos arba pasiskaito ir pasimoko iš vaikų laikraščio „Varpelis“. (*Aidas*, 1939, kovo 14, nr. 31, p. 3)

7 d., **Vilnius**. Kovo 7 d. į Vilniaus vaivadijos įstaigą buvo pakviesti Lietuvių mokslo mylėtojų draugijos valdybos pirmininkas ir du nariai. Su jais dar kartą kalbėtasi apie likviduojamos Lietuvių mokslo draugijos turto perėmimą ir apie likvidatorių padarytas tai Draugijai skolas. (*Aidas*, 1939, kovo 9, nr. 29, p. 6)

Apie 8 d., **Bėtiškė** (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.). Vietos lietuvis ūkininkas Nikodemas Braziulis gavo iš Švenčionių karo prievolės įstaigos pranešimą grąžinti karo prievolės knygelę, kurioje, esą, reikia ištaisyti pavardę *Braziulis* į *Bražul*. N. Braziulio pavardė visuose jo dokumentuose buvo užrašyta Braziulis. Jo tėvo pavardė gimimo metrikuose ir pase taip pat užrašyta Braziulis. Minėta įstaiga aiškino radusi, jog Nikodemo Braziulio tėvo tėvas vadinęsis *Bražul*, todėl, esą, ir jo vaikaitis turįs vadintis tokia pat pavarde. Nikodemas Braziulis savo pavardės taisyti nesutiko. (*Aidas*, 1939, kovo 14, nr. 31, p. 3)

8 d., **Jaciūnai** (Švenčionių vls. ir aps.). Šių mokslo metų pradžioje į Jaciūnų valdinę pradžios mokyklą tikybos dėstytoja buvo

- paskirta katechetė Pranė Krūminytė. Kadangi Jaciūnų kaime gyveno vieni lietuviai, tai ir tikybą katechetė dėstė lietuvių kalba. 1939 m. vasario 17 d. katechetė P. Krūminytė iš pareigų pašalinta. Jaciūnų mokykloje ne tik visi dalykai, bet ir tikyba vėl buvo dėstoma lenkų kalba. To kaimo žmonių išrinkti atstovai Juozas Tunkūnas ir Danielius Urbanavičius kovo 8 d. nuvyko pas Švenčionių apskrities pradžios mokyklų inspektorių, kurio prašė jų vaikams tikybą dėstyti lietuvių kalba. Inspektorius jaciūniškių atstovų prašymą griežtai atmetė. Jis pareiškė neleisias vaikų lietuvinti. (*Aidas*, 1939, kovo 16, nr. 32, p. 5)
- 8 d., **Švenčionys**. Švenčionių gyventoją lietuvė Marijona Masevičiūtė norėjo nusipirkti pusantro ha žemės. Tuo reikalu ji kreipėsi į Vilniaus vaivadiją. Kovo 8 d. ji gavo atsakymą be jokių aiškinimų, kad jai pirkti žemės draudžiama. (*VŽ*, 1939, kovo 17, nr. 11, p. 10)
- 8 d., **Vilnius**. Naujai įsteigtos Lietuvių mokslo mylėtojų draugijos valdybos nariai Adomas Juškevičius, Vincas Martinkėnas, Motiejus Kraužlys ir Vincas Žilėnas lankėsi uždarytos Lietuvių mokslo draugijos patalpose ir apžiūrėjo tos draugijos rinkinius. Tai buvo tos naujos Draugijos valdybos narių pirmas apsilankymas uždarytos Lietuvių mokslo draugijos saugyklose. Kartu su valdybos nariais buvo uždarytos Draugijos likvidatorius Prokopčukas ir vaivadijos restauratorius Kieškovskis. Draugijos rinkiniai valdinių kuratorių buvo pertvarkyti. Valdyba svarstė, kaip perimti Draugijos turtą. (*Aidas*, 1939, kovo 11, nr. 30, p. 4)
- 9 d., **Bėrznyko** valsčius (Suvalkų aps.). Įvyko valsčiaus tarybos rinkimai. Juose dalyvavo ir lietuviai. Buvo du kandidatų sąrašai. Vieną sąrašą sudarė valsčiaus pareigūnai. Antrame sąrašė buvo įtraukti ir du lietuviai. Rinkimuose dalyvavo 215 seniūnijų tarybų narių. Jie išrinko 12 valsčiaus tarybos narių. Tarp jų pateko ir lietuvis – Peciukonis iš Žagarių.

Tame valsčiuje buvo tik trys lietuvių gyvenami sodžiai: Aradnykai, Rakelija ir Žagariai. Kiti apylinkės sodžiai jau buvo nutautinti. (*Aidas*, 1939, kovo 18, nr. 33, p. 3)

9 d., **Piemenys, Vosiūnai** (Tverečiaus vls., Švenčionių aps.). Vosiūnų valdinėje mokykloje lietuvių kalbos pamokų nebūdavo. Mokytojas lietuviškai nemokėjo. 1937/1938 mokslo metų pabaigoje į Vosiūnus buvo atvykęs apskrities pradžios mokyklų inspektorius. Ta proga vietos vaikų tėvai pas inspektorių buvo nusiuntę delegaciją prašyti į mokyklą paskirti lietuviškai mokantį mokytoją ir joje įvesti lietuvių kalbos pamokas. Jokio atsakymo iš inspektoriaus nesulaukė. 1938 m. vasarą vaikų tėvai atnešė mokytojui nustatytos formos deklaracijas dėl vaikų mokymo namuose. Mokytojas deklaracijų nepriėmė. Tada kai kurie tėvai deklaracijas nusiuntė apskrities švietimo inspektoriui ir 1938/1939 mokslo metais savo vaikus mokė namie.

Kovo 9 d. tie tėvai buvo iškviesti į Tverečių. Ten jiems švietimo inspektorius pranešė, kad už vaikų neleidimą į mokyklą nubausti šie Vosiūnų kaimo tėvai: Kazys Gruzdis (20 zl), Zigmas Asipavičius ir Alfonsas Sekonas (abu po 15 zl). Iš Piemenų sodžiaus nubausti: Petras Martinėnas, Leonas Martinėnas ir Antanas Grigeliūnas (po 15 zl kiekvienas), Adofas Grigeliūnas (10 zl). Kazys Gruzdis iš Vosiūnų iš pradžių buvo nubaustas 15 zlotų, tačiau jis inspektoriaus pasiteiravo, kodėl tėvai iki šiol negavę atsakymo į prašymus ir deklaracijas. Tada inspektorius K. Gruzdziui baudą padidino iki 20 zlotų. (*Aidas*, 1939, kovo 21, nr. 34a, p. 3)

9, 11 d., **Vilnius**. Mirė ilgametis lenkų kalba leidžiamo dvisavaitinio laikraščio *Przegląd Wileński* (*Vilniaus apžvalga*) redaktorius, lenkų žurnalistas, bibliofilas Liudvikas Abramavičius, 60 metų amžiaus. Kovo 11 d. jis palaidotas Rasų kapinėse, Literatų kalnelyje. Jis Vrublevskių bibliotekai buvo padovanojęs retų

Liudvikas Abramavičius 1939 metais

(Jano Bulhako nuotr. LMAVB)

Vilniaus spaudinių rinkinį. (*Aidas*, 1939, kovo 14, nr. 31, p. 4)

10, 11 d., **Pamerkiaĩ** (Valkininkų vls., Vilniaus–Trakų aps.). Kovo 10 d. viešosios ir neviešosios policijos valdininkai ir pasienio kareiviai Pamerkiuose suėmė ir išsivežė šiuos asmenis: Julę Keršytę, Marę Babravičiūtę, Marę Keršienę, Anelę Keršytę ir Vincą Keršį. Iš šių suimtujų tos pačios dienos naktį grįžo Julė Keršytė, Marė Babravičiūtė ir M. Keršienė. Kiti du – Anelė Keršytė ir Vincas Keršys – buvo vežami į Gardiną ir grįžo namo kovo 11 d. naktį.

Kovo 11 dieną policijos atstovas darė kratą Jono Žarkausko sodyboje. Po kratos J. Žarkauskas

su žmona buvo suimti, nugabenti į Valkininkus, ten ištardyti ir paleisti. Visų suėmimų priežastys tada buvo nežinomos. (*Aidas*, 1939, kovo 18, nr. 33, p. 3)

11 d., **Janāvas** (Vidžių vls., Breslaujos aps.). Sodžiuje gyveno 16 ūkininkų, beveik visi tautiškai susipratę lietuviai. Kol Ožionyse ar Taujūnuose veikė Švenčionių „Ryto“ draugijos mokykla, jie ten vežiodavo savo vaikus. Vėliau buvo nusisamdę mokytoją ir savo vaikus mokė namie lietuviškai. 1935 m. Janave atidaryta valdinė mokykla.

Iš pradžių joje du kartus per savaitę pamokyta ir lietuviškai. 1938/1939 mokslo metais nebebūdavo ne tik lietuviškų

pamokų, bet mokytojas mokiniams įsakė išmokti ir poterius lenkiškai.

Kovo 11 d. mokinės Ona Petkelytė ir Elena Ramanauskaitė atsisakė lenkiškai kalbėti poterius. Už tai mokytojas N. Gaidamavičius (jis lietuviškai mokėjo) minėtas mergaites paliko po pamokų ir laikė mokykloje daugiau negu 3 valandas. (*Aidas*, 1939, kovo 21, nr. 34a, p. 3)

11 d., **Mėdinos** (Adutiškio vls., Švenčionių aps.). Kadangi valdinė mokykla nuo Medinų kaimo buvo toliau negu 3 km, žmonės savo vaikus mokė namie. Kovo 11 d. į Adutiškį atvykęs mokyklų inspektorius pranešė, kad už vaikų neleidimą į valdinę mokyklą visi tėvai būsia nubausti po 10–15 zlotų. (*Aidas*, 1939, balandžio 4, nr. 40, p. 3)

11 d., **Vilnius**. Kovo 11 d. į Vilniaus policijos tardymo įstaigą buvo pakviesti ir ištardyti: *Aido* vyriausiasis redaktorius Vincas Budrevičius ir kronikos skyriaus vedėjas Silvestras Urbonavičius. Jie tardyti dėl kronikos žinėlės „Iš teismo salės“, už kurią 1939 m. vasario 2 d. tas laikraštis buvo konfiskuotas. (*Aidas*, 1939, kovo 14, nr. 31, p. 4)

Iki 12 d., **Aziėrkai** (Pariečės vls., Gardino aps.). Spauldoje paskelbta žinutė apie Azierkus. Įdomus tai sodžius, išlikęs lietuviškas tarp baltarusiškų kaimų. Iš visų pusių apsuptas miškų. Artimiausias lietuviškas Azierkams sodžius – tai už 10 km Švendubrė. Azierkuose gyveno apie 50 šeimų. Azierkiečiai visi lietuviai. Namie kalbėjo lietuviškai. Poterius kalbėjo ir atėję vieni pas kitą sveikinosi nelietuviškai. Apylinkės baltarusės, atitekėjusios į Azierkus, išmokdavo kalbėti lietuviškai. Azierkiečiai skaityti nemėgo, o gal dauguma skaityti ir nemokėjo. Neprenumeravo nei lietuviškų, nei kitokių laikraščių. Čia ateidavo tik 2 egzemplioriai *Aido*. To kaimo žmonės, ypač jaunimas, buvo dideli lietuviškos dainos mėgėjai. Praėjusiais metais per lenkiškų

sodžiaus organizacijų suvažiavimą Varšuvoje jie pasirodė su lietuviškomis dainomis ir laimėjo pirmą vietą. Taigi azierkiečius ne kas kitas, tik lietuviška daina ir aplinkui augančios pušys sulaikė nuo ištautėjimo. (*Aidas*, 1939, kovo 18, nr. 33, p. 3)

12 d., **Vilnius**. Įvyko Vilniaus lietuvių studentų sąjungos susirinkimas. Svarstytas Sąjungos 1939 m. veiklos planas. Studentas J. Pekorius perskaitė referatą „Kooperacija Vilniaus krašte“. Vyko diskusijos ne tik dėl patiriamų sunkumų, lietuviams steigiant kooperatyvus, bet ir dėl to meto tautinio, ekonominio ir kultūrinio gyvenimo sąlygų. (*LB*, 1939, nr. 3, p. 120)

14 d., **Krasnāvo** valsčius (Suvalkų aps.). Įvyko rinkimai į valsčiaus tarybą. Tarp 12-os išrinktų tarybos narių pateko 7 lietuviai. (*Aidas*, 1939, kovo 21, nr. 34a, p. 3)

15 d., **Vilnius**. Pradėtas tikrinti likviduojamos Lietuvių mokslo draugijos turtas, kuris turėjo būti perduotas naujai įsteigtai Lietuvių mokslo mylėtojų draugijai. Tikrino senos Draugijos likvidatoriaus ir naujos Draugijos valdybos paskirti žmonės: Savickis ir Pranas Razmukas. (*Aidas*, 1939, kovo 16, nr. 32, p. 6)

15 d., **Vilnius**. Išėjo jaunimui skirtas iliustruotas vienkartinis žurnalas *Mūsų viltis*. Leidėjas Kazys Blaškauskas. Apie tą laiką pasirodė ir Vytauto Didžiojo gimnazijos mokinių mašinraštinis laikraštėlis *Žagrė*. (*Aidas*, 1939, kovo 16, nr. 32, p. 6)

Iki 16 d., **Vilnius**. 1939 m. pradžioje Vilniaus miesto viršininko įstaigai buvo įteiktas pranešimas, kad vadovaujantis naujuoju spaudos įstatymu, Vilniuje norima leisti jaunimui skirtą lietuvių kalba savaitraštį *Jaunimo bičiulis*. Jo leidėju turėjo būti dr. kun. Antanas Viskantas, o redaktoriumi – žurnalistas Augustinas Burokas. Vilniaus miesto viršininkas pranešė laikraštį *Jaunimo bičiulis* leisti draudžias, nes jo redaktorius yra redagavęs *Jaunimo draugą*. Gavus tokį atsakymą buvo įteiktas antras pranešimas, kad vietoj A. Buroko *Jaunimo bičiulio* redaktoriumi

- bus Emilijonas Paukštė. Po kurio laiko atėjo antras miesto viršininko draudimas. Esą naujas laikraštis niekuo nesiskirsiaš nuo uždarytojo *Jaunimo draugo*. (*Aidas*, 1939, kovo 18, nr. 33, p. 4)
- 17 d., **Nerāvai** (Marcinkonių vls., Gardino aps.). Pasienio kareiviai ir saugumo pareigūnai Neravuose krėtė Petro Kalpoko ir Edvardo Dailydės gyvenamus namus. Iš E. Dailydės paėmė rastas kelias lietuviškas knygas. Iš Petro Kalpoko nieko nepaėmė. (*Aidas*, 1939, balandžio 4, nr. 40, p. 3)
- 18 d., **Vilnius**. 1938 m. pradžioje uždarytųjų Vilniaus lietuvių mokslo draugijos ir Lietuvių ūkio draugijos valdžios paskirti kuratoriai pašalina iš darbo visus tų Draugijų tarnautojus ir nesumokėjo jokios įstatymu numatytos kompensacijos. Tarnautojai kreipėsi į teismą. Lietuvių ūkio draugijos tarnautojų skundas buvo svarstytas 1938 m. spalį, o Lietuvių mokslo draugijos – lapkritį. Lietuvių ūkio draugijos 5 tarnautojams Darbo teismas priteisė sumokėti 2 170 zlotų, o Lietuvių mokslo draugijos 6 tarnautojams – 2 935 zlotus.
- Lietuvių ūkio draugijos tarnautojai tokį teismo sprendimą apskundė apygardos teismui ir prašė didesnio atlyginimo. Lietuvių mokslo draugijos tarnautojų byloje nuosprendį apskundė kuratorius. Kovo 18 d. abi šias bylas sprendė Vilniaus apygardos teismas. Lietuvių mokslo draugijos kuratoriaus skundas atmestas ir patvirtintas ankstesnis Darbo teismo sprendimas. Lietuvių ūkio draugijos tarnautojų skundas pripažintas teisėtu. Jiems priteista sumokėti 6 946 zlotus. Abiejų Draugijų tarnautojų ieškinius gynė advokatas Petras Grybauskas. (*Aidas*, 1939, kovo 23, nr. 35, p. 6)
- 19 d., **Vilnius**. Įvyko Vilniaus lietuvių katalikų blaivybės draugijos narių susirinkimas. Šios draugijos pirmininkas kun. Kristupas Čibiras kalbėjo apie Lietuvos blaivininkų organizuotą veiklą. Lietuvos valstybėje veikė dvi blaivininkų organizacijos:

Lietuvos blaivinimo sąjunga ir Lietuvos katalikų blaivybės draugija. Po kun. K. Čibiro pranešimo Stasė Taškūnaitė skaitė paskaitą apie blaivybės skleidėją vyskupą Motiejų Valančių. Kultūrinėje programos dalyje padeklamuota eilėraščių, pasakytas monologas. (*Aidas*, 1939, kovo 21, nr. 34a, p. 4)

Apie 20 d., **Marcinkónys** (Gardino aps.). Gautas apskrities viršininko atsakymas dėl 1939 m. vasario 10 d. per valsčiaus tarybos rinkimus lietuvių rinkikų skundo. Skundas atmestas. Vasario 10 d. Marcinkonių valsčiaus valdyba pateikė kandidatų į valsčiaus tarybą sąrašą. Lietuviams toks sąrašas buvo nepriimtinas ir jie pateikė savo sąrašą. Rinkimų komisijos pirmininkas, valsčiaus valdybos sekretorius Pšanovskis jų sąrašą atmetė. Reikalavo, kad vieno kandidato – kun. Z. Butkevičiaus būtų užrašyti tėvų vardai. Lietuviai vietoj kun. Z. Butkevičiaus įrašė kitą žmogų ir skubiai parengė naują sąrašą. Tada komisijos pirmininkas pasakė, kad jau vėlu, ir lietuvių sąrašo nepriėmė. Paskelbė, kad tarybos nariais yra išrinkti valsčiaus pateikti kandidatai. Lietuviai surašė skundą, kurį, kaip minėta, apskrities viršininkas atmetė. Taip viename lietuviškiausių valsčių lietuviai negalėjo rinkti norimų valsčiaus tarybos narių. (*Aidas*, 1939, kovo 28, nr. 37, p. 3)

20 d., **Vilnius**. Už straipsnio „Mūsų žemė ir politika“ dvi trumpas, tikrintojams nepatikusias vietas konfiskuotas *Aido* 34 numeris. Pašalinus minėto straipsnio išbrauktas vietas, išleistas 34a numeris. (*Aidas*, 1939, kovo 23, nr. 35, p. 6)

21 d., **Pelekaĩ** (Apso vls., Breslaujos aps.). Sužinoję, kad lietuviai paprašė lietuvių kalbos teisių, jau nutautinti lietuviškai nebekalbantys asmenys nuvežė Vilniaus arkivyskupui raštą su parašais, kad lietuvių kalba Pelekų bažnyčioje nereikalinga ir nereikia lietuviškai mokačio kunigo. (*Aidas*, 1939, balandžio 4, nr. 40, p. 3)

22 d., **Rudnià** (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.). Varėnos miesto teismas nagrinėjo buvusio „Ryto“ draugijos pradžios mokyklos mokytojo Jono Mudėno bylą ir ją išteisino. 1937 m. valdžios saugumo organai per kratą iš jo paėmė 25 lietuviškas knygas. J. Mudėnas buvo uždarytas į Vilniaus Lukiškių kalėjimą, iš kur paleistas po kelių mėnesių. Išėjus iš kalėjimo, dėl pas jį rastų lietuviškų knygų 1938 m. lapkritį J. Mudėnas buvo ištardytas. Įtarta, kad jis knygas atsigabenęs iš Lietuvos kontrabandos būdu. 1938 m. gruodį J. Mudėnas už tas knygas nubaustas sumokėti 100 zlotų baudą arba 20 dienų arešto. Nubaustasis bylą perdavė teismui. Pirmą kartą byla buvo nagrinėjama Varėnos miesto teisme 1939 m. sausio 31 dieną. Tada byla atidėta kitam kartui. Kovo 4 d. Vilniaus miesto teismas ištardė teisiamojo nurodytus asmenis: Mariją Šlapeliene, inž. Mykolą Čibirą ir Anele Rastenytę. Jie patvirtino, kad J. Mudėnas tas knygas yra išsigijęs knygynuose ir buvusioje Lietuvių ūkio draugijoje. Todėl kovo 22 d. Varėnoje jis buvo išteisintas. (*Aidas*, 1939, kovo 25, nr. 36, p. 3)

Apie 23 d., **Vilnius**. Atsižvelgęs į straipsnius spaudoje, Lietuvių labdarybės draugijos likvidatorius J. Švedas atsisakė reikalauti atlyginti už 1934 m. dėl nederliaus valstiečiams suteiktą paramą. Tai buvo ne paskola, bet parama iš Lietuvos valstybės žmonių aukų. Ją Lietuvių šelpimo komitetas nukentėjusiems nuo nederliaus buvo pripažinęs neatlygintina. (*Aidas*, 1939, kovo 28, nr. 37, p. 4)

23 d. ir vėliau, **Antāliedė** (Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.). To sėdžiaus gyventojas K. Prunskus per paskelbtas varžytines išsiuomavo ežerą. Tada valsčiaus valdyboje jo pavardė jau buvo pakeista į *Fruński*. Deja, laimėjus varžytines, pareikalauta leidimo, o jo, kaip lietuviui ūkininkui, apskrities viršininko įstaiga neišdavė. (*Aidas*, 1939, birželio 8, nr. 66, p. 5)

24 d., **Palūšė** (Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.). Dar vokiečių valdymo metais Palūšėje buvo įsteigta lietuviška Švenčionių „Ryto“ draugijos mokykla. 1929 m. mokyklai „Ryto“ draugija pastatė naujus namus. 1931 m. švietimo valdžios sprendimu šios patalpos mokymui buvo pripažintas netinkamomis, o „Ryto“ mokykla uždaryta. Kurį laiką šis namas neturėjo paskirties. Vėliau Švenčionių „Ryto“ draugija jį oficialiai perdavė Palūšės parapijos reikalams ir namų globėju tapo vietos klebonas kun. Petras Prunskis. Uždarius Švenčionių „Ryto“ draugiją, valdžios paskirtas jos turto kuratorius prieš porą metų mėgino tą namą paimti savo žinion. Išsiaiškinęs, kad jis yra atiduotas Palūšės parapijos reikalams, atsisakė siekio perimti buvusią mokyklą. 1938 m. vasarą vietos valdinės mokyklos vedėjas M. Galatelis (nelietuvis) ėmė rūpintis į valdžios pripažintą „netinkamu“ mokyklai namą perkelti valdinę mokyklą. Tuo reikalu į Palūšę važinėjo Kaltanėnų valsčiaus viršaitis, jam talkininkavo seniūnas, bet norimo pastato negavo. Įsitikinta, kad tas namas perduotas vietos klebono globai. Jis naudojamas būtiniams parapijos reikalams: jame gyveno vargonininkas su šeima, vykdavo bažnytinių organizacijų susirinkimai, bažnytinio choro repeticijos ir kita.

Kovo 24 d. mokytojas M. Galatelis pasikvietė į pagalbą savo svainį, Kaltanėnų valsčiaus valdybos sekretorių, seniūną M. Žebrauską iš Meironių kaimo, du pasienio kareivius ir, atėję į buvusią „Ryto“ mokyklą pas vargonininką A. Barauską, pasisakė atėję šio namo reikalu. Vargonininkas išėjo apie tai pranešti klebonui. Kol jis su klebonu grįžo, „svečiai“ jau buvo gerai pasidarbavę. Iš namo salės išnešta vargonininko fisharmonija, siuvaroji mašina ir ant sienos kabojęs kryžius. Vargonininko kambario durys užkaltos lentomis, o į salę sunešti buvusios „Ryto“ mokyklos suolai. Įsibrovėliai klebono protestų neklausė

ir šeiminkavo toliau. Kunigui beliko tiktai kreiptis į teisines institucijas. (*Aidas*, 1939, balandžio 1, nr. 39, p. 3)

Apie 25 d., **Mockos** (Gervėčių vls., Vilniaus-Trakų aps.). 1937/1938 mokslo metais Mockų sodžiaus lietuviai tėvai buvo parūpinę savo vaikams naujus lietuvių kalbos vadovėlius. Mokslo metams pasibaigus, tuometinis mokytojas tuos vadovėlius iš vaikų paėmė. 1938 m. rudenį nauja mokytoja vadovėlius vėl vaikams grąžino. Kovo pabaigoje iš labiau susipratusių lietuvių tėvų vaikų mokytoja vėl pradėjo surinkinėti tuos grąžintus vadovėlius. Jau buvo paėmusi iš Marytės Skerlaitės ir reikalavo iš Genės Mockaitės. Ši mergaitė atsisakė atiduoti vadovėlį. Mokytoja išsikvietė jos tėvą. Šis paaiškino, neleisiant atimti jo vaiko lietuviškų vadovėlių. Tie vadovėliai esantys jo nuosavybė ir reikalingi kitiems jo vaikams. Tada mokytoja grąžino ir iš kitų vaikų paimtus vadovėlius. (*Aidas*, 1939, balandžio 4, nr. 40, p. 3)

26 d., **Švenčionys**. Įvyko Katalikų akcijos Švenčionių lietuvių moterų skyriaus steigiamasis susirinkimas, kuriam pirmininkavo dekanas kun. Juozapas Dubietis. Susirinkime dalyvavo nemažai miesto ir apylinkės lietuvių moterų. Į skyriaus valdybą išrinktos: pirmininkė – E. Šiekštelienė, vicepirmininkė – O. Stasiūnienė, išdininkė – B. Smagurauskienė, sekretorė – E. Cicėnienė. (*Aidas*, 1939, balandžio 8, nr. 42, p. 4)

26 d., **Vilnius**. Vilniaus lietuvių meno ir literatūros draugija norėjo kovo 26 d. surengti lietuvišką vakarą. Jos talkininkai ir vaidintojai repetavo, pasiruošę ir norėjo žiūrovams parodyti V. Čepulytės ir M. Krinickaitės-Astašienės 3 veiksmų dramą „Užauginai kovotojus“. Vakarą neįvyko, nes jam negauta leidimo. (*Aidas*, 1939, kovo 28, nr. 37, p. 4)

26 d., **Vilnius**. Įvyko Vilniaus lietuvių amatininkų draugijos narių susirinkimas. Jame buvo dvi paskaitos. Vincas Martinkėnas kalbėjo apie pastarųjų dienų įvykius Klaipėdos krašte, o

- inžinierius Motiejus Kraužlys – apie Čekoslovakijos likimą. (*Aidas*, 1939, kovo 28, nr. 37, p. 4)
- 27 d., **Vilnius**. Lietuvių mokslo mylėtojų draugijos valdyba kovo 27 d. gavo Šiaulių mokytojų seminarijos kursų atstovų Draugijos reikalams siųstą auką – 100 zlotų, už ką nuoširdžiai per spaudą padėkojo. (*Aidas*, 1939, balandžio 1, nr. 39, p. 4)
- 28 d., **Molỹkai** (Mielagėnų vls., Švenčionių aps.). Sulaukęs 77 metų amžiaus, kovo 28 d. Molykuose mirė susipratęs lietuvis Pranas Malykėnas. Velionis dar rusų laikais reiškėsi lietuviškoje veikloje. Mokydavo vaikus skaityti iš lietuviškų maldaknygių. Net devynis rusų valdymo metus buvo valsčiaus teisėju. Vietinių kaimiečių buvo gerbiamas. Pokario laikais kovojo dėl lietuviškų mokyklų, dalyvavo lietuviškose organizacijose. Palaidotas Mielagėnų parapijos kapinėse. (*VŽ*, 1939, balandžio 14, nr. 15, p. 5)
- 29 d., **Vilnius**. Išėjo vienkartinis jaunimui skirtas iliustruotas žurnalas *Jaunimo rytojūs*. Išleido kun. Kristupas Čibiras. (*Aidas*, 1939, kovo 30, nr. 38, p. 6)
- 30 d., **Vilnius**. Vytauto Didžiojo gimnazijos salėje įvyko Lietuvių meno ir literatūros draugijos vakaras, skirtas Klaipėdos krašto praeičiai ir jos literatūrai pažinti. Vakaro programą pradėjo šios Draugijos pirmininkas kun. Antanas Viskantas, kuris savo ižanginėje kalboje suminėjo visai mūsų tautai kirstą skaudų smūgį – Klaipėdos krašto atplėšimą nuo jos natūralaus kamieno – Lietuvos valstybės. Toliau inžinierius Motiejus Kraužlys skaitė paskaitą apie Klaipėdos krašto (Mažosios Lietuvos) praeitį, jos prisijungimą prie Lietuvos valstybės ir laimėjimus kultūros, o ypač spaudos ir literatūros srityse. Pabaigoje paminėjo skaudų pastarųjų dienų Klaipėdos krašto gyvenimo įvykį – jo atplėšimą nuo Lietuvos valstybės. Dėl šio skaudaus įvykio dar kalbėjo Juozas Maceika, studentas P. Balčius ir žurnalistas Steponas Šulija. Vakaro dalyviai priėmė šią rezoliuciją: *Lietuvių*

tautai skaudžią valandą, netekus Klaipėdos, Vilniaus krašto lietuviai linki nukentėjusiems klaipėdiečiams lietuviams ištvermės ir jungiasi [= dedasi] su visa Lietuvos visuomene, ryždamiesi bendriems tautos žygiams. (*Aidas*, 1939, balandžio 1, nr. 39, p. 4)

Balandis

Iki 1 d., **Mielagėnų** parapija (Švenčionių aps.). Mielagėnų parapijos bažnytinėse metrikų knygose per 1938 metus buvo ištaisytos 38 pavardės 116-ai asmenų, o 1939 m. ligi balandžio 1 d. – 16 pavardžių 29 asmenims. Visa tai padaryti privertė Vilniaus vyskupijos kurija, raštiškai pareikalavusi, kad „iškraiptytos“ pavardės būtų ištaisytos, pažymėjo įstaigas, kurios reikalavo iš kurijos tai padaryti. Patikrinus pasirodė, kad 1938 m. iš 116-os asmenų, kuriems pavardės jau buvo ištaisytos, 95 asmenims pavardės ištaisyti pareikalavo Vilniaus vaivadija, 20 asmenų – Švenčionių apskrities viršininko įstaiga ir tik viename kurijos rašte, reikalaujanciu pakeisti metrikų knygose pavardę, nebuvo pažymėta jokios įstaigos, kurios verčiama kurija taip nurodo. Įstaigos, reikalavusios kurijos ištaisyti pavardes, nurodė įstatymą (Dz. Urz. MSW, Nr. 28, poz. 203, IV okolnik Nr. 78, MSW 1936 10 08). Deja, tame įstatyme buvo kalbama, kad pavardės gali būti ištaisytos, asmeniui prašant arba jam sutikus. Pavardžių keitimas negalėjo būti prievartinis. (VŽ, 1939, balandžio 14, nr. 15, p. 2)

1 d., **Ródūnios** valsčius (Lydos aps.). Rodūnios valsčiaus lietuviai surašė Lydos apskrities viršininkui prašymą pagerinti lietuvių kultūrinę būklę, leisti rengti vaidinimus, minėjimus, pakeisti vietos administracijos santykį su lietuviais: lietuviai turėtų būti vertinami vienodai kaip ir kitų tautybių piliečiai. Šį prašymą

pasirašė Dubinių, Klaišių, Kargaudų, Paditvio, Pavalakės, Pelsesos, Piliakalnio, Piliūnų ir Sklodonių kaimų gyventojai. Balandžio 1 d. prašymą apskrities viršininkui į rankas įteikė lietuvių delegacija: Jonas Baušys, Balys Neviera ir Izidorius Šimelionis. Be to, delegacija ir žodžiu apskrities viršininkui paaiškino raštą, prašė sulyginti Lydos apskrities lietuvių teises nors su kitų apskričių lietuviais. Pareiškęs, ne visiškai esąs įtikintas bloga Lydos apskrities lietuvių būkle, o ypač negeru vietos administracijos elgesiu, apskrities viršininkas pažadėjo patenkinti lietuvių prašymą. Pažadėjo leisti rengti lietuviškus vaidinimus, minėjimus ir panašias kultūrines pramogas. (VŽ, 1939, balandžio 14, nr. 15, p. 5)

- 2 d., **Švenčionėliai** (Švenčionių vls. ir aps.). 1938 m. pabaigoje buvo mėginta įsteigti Vilniaus lietuvių katalikų blaivybės draugijos Švenčionėlių skyrių. Deja, Švenčionių apskrities viršininkas tam skyriui veikti neleido. Skyriaus steigėjai pasiskundė Vilniaus vaivadijos įstaigai. 1939 m. vasario 7 d. Švenčionėlių policininkas pranešė steigėjams, kad vaivadijos įstaiga skundą atmetusi. Tada skyriaus steigėjai šiuo reikalu kreipėsi į Ministrą Pirminką ir Vidaus reikalų ministrą. Balandžio 2 d. iš Švenčionių apskrities viršininko įstaigos steigėjai gavo atsakymą, kuriame rašoma:

Ryšium su įteiktu Lietuvių katalikų blaivybės draugijos skyriaus steigėjų skundu ponui Ministrų Tarybos pirmininkui pranešame, kad Vidaus reikalų ministerija neranda jokie pagrindo su savo priežiūra kištis į kalbamąjį reikalą, kaip jau galutiniu sprendimu užbaigtą administracinėje eigoje [= kurio administracinė eiga jau baigta galutiniu sprendimu]. (Aidas, 1939, balandžio 15, nr. 44, p. 3)

- 2 d., **Vilnius**. Mirė žinomo lietuvių vaistininko Vinco Petronio sūnus, Vytauto Didžiojo gimnazijos antros klasės mokinys Vytautas Petronis. (Aidas, 1939, balandžio 4, nr. 40, p. 4)

2 d., **Vilnius**. Vytauto Didžiojo gimnazijos moksleivių literatų kuopa surengė vakarą. Mokytojas Bronius Untulis skaitė paskaitą apie rusų rašytojo A. Čechovo gyvenimą ir kūrybą bei perskaitė du jo gražesnius vaizdelius. Po to buvo suvaidintas 1 veiksmo vaizdelis „Meška“. Mokiniai dar padeklamavo kelis lietuviškus eilėraščius (*Aidas*, 1939, balandžio 4, nr. 40, p. 4)

3, 6 d., **Nerāvai** (Marcinkonių vls., Gardino aps.). Į Druskininkų policijos nuovadą buvo pakviestas Neravų gyventojas Juozas Suraučius, kuriam buvo „patarta“ nebeleisti pas jį gyventi buvusiam „Ryto“ draugijos mokytojui Petruui Večkiui. O balandžio 6 d. į tą nuovadą buvo pašauktas ir pats P. Večkys, kuriam vietos policijos nuovados viršininkas liepė išsikraustyti iš Neravų sodžiaus ir Druskininkų apylinkių. Mokytojui P. Večkiui policijos nuovados viršininkas priekaištavo, kad jo iniciatyva ir pastangomis Neravų ir apylinkės sodžiai rašo Ministrui Pirmininkui memorandumus dėl lietuvių tautinių reikalų, siunčia mokyklų inspekcijai deklaracijas, kuriose reikalaujama lietuvių kalbos pamokų valdinėse mokyklose ir kita. (*Aidas*, 1939, balandžio 20, nr. 46, p. 5)

3 d., **Vilnius**. Išėjo 64 puslapių dailės ir literatūros vienkartinis leidinys *Versmė*. Kaip jo redaktorius ir leidėjas pasirašė Jonas Karosas. (*VŽ*, 1939, balandžio 7, nr. 14, p. 8)

Apie 4 d., **Dievėniškės** (Ašmenos aps.). Pasibaigus trėmimo laikui, kai kurie buvę „Ryto“ draugijos mokytojai ir skaityklų vedėjai vėl grįžo į Dieveniškių valsčių. Balandžio pradžioje į Dieveniškių policijos nuovadą buvo pakviesti šie grįžę tremtiniai: Rožė Kaukelytė-Žydelenė, Salomėja Baranauskaitė-Ulazienė ir Kletas Peciulevičius. Iš jų pareikalauta vaivados sprendimų, kuriais jie buvo ištremti. Vieni juos įteikė, kiti tų dokumentų neturėjo. Grįžę iš tremties Kazys Duksa ir jo žmona Elena buvo suimti ir nuvaryti į vietos policijos įstaigą, kur jiems

pareikšta, kad jie grįžę 7 dienomis anksčiau. (*Aidas*, 1939, balandžio 20, nr. 46, p. 5)

5 d., **Vilnius**. Povilą Karaziją 1936 m. tremiant į Varšuvą, o 1937 m. – į Lietuvą, dalį savo knygų jis paliko Vilniuje Lietuvių mokslo draugijoje. Tarp tų knygų buvo ir Konstantino Stašio seniena – 1614 m. išleistas Lietuvos Statutas. Matyt, uždarius Lietuvių mokslo draugiją, dalis jo knygų buvo perduota tikrinti muitinei. Minėtas statutas iš muitinės atsidūrė antikvariniame knygyne Varšuvoje. Apie tai sužinojus, minėta knyga su policijos pagalba buvo iš knygyno paimta ir sudaryta byla. Balandžio 5 d. Vilniaus apygardos teismas viešajame posėdyje nagrinėjo bylą dėl 1614 m. išleisto Lietuvos Statuto. Paaiškėjo, kad tą Lietuvos Statutą iš muitinės buvo išvogęs jos valdininkas. Teismas valdininką pripažino kaltą ir nuteisė lygtinai 2 metus kalėti. Knygą nuspręsta gražinti jos savininkui. (*Aidas*, 1939, balandžio 8, nr. 42, p. 4)

Apie 6 d., **Vilnius**. Pagaliau po ilgų pastangų valdinėse ir teismo įstaigose prieš Velykas nuimti antspaudai nuo Anelės Rastenytės knygyno sandėlio. 1938 m. vasarį A. Rastenytės knygynė ir jo sandėlyje padaryta krata. Dalis knygų paimta, sandėlis užantspauduotas. A. Rastenytei pradėta byla. Pritrūkus įrodymų, 1939 m. sausį byla nutraukta. (*Aidas*, 1939, balandžio 25, nr. 48, p. 4)

6 d., **Palūšė** (Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.). Dėl kovo 24 d. be Palūšės parapijos klebono žinios užgrobtos tos parapijos namo, iš jo išmestų vargonininko daiktų ir ten įrengtos mokyklos klebonas Petras Prunskis mokytojo ir jo talkininkų veiksmus apskundė prokurorui ir apskrities policijos viršininkui. Dėl to skundo balandžio 6 dieną į Palūšę atvyko Kaltanėnų policijos nuovados viršininkas. Jis apklausė vietos kleboną kun. P. Prunskį, vargonininką A. Barauską ir mokytoją M. Galatėlį. Be to, dar klausinėjo kai kuriuos kitus vietos gyventojus,

ar iš tikrųjų tame name gyveno vargonininkas, kas tame name buvo daroma ir kita. Įsibrovėliai aiškino, kad jie iš to namo išmetę tik buvusios Švenčionių „Ryto“ draugijos daiktus, kurie neva palikti Kaltanėnų valsčiaus valdybos žiniai. Žmonės liudijo, kad išmesti daiktai buvo ne „Ryto“, bet Palūšės parapijos ir vargonininko nuosavybė. (*Aidas*, 1939, balandžio 13, nr. 43, p. 5)

9 d., **Dievėniškės** (Ašmenos aps.). Pirmą Velykų dieną Dieveniškėse buvo krikštijama viena mergytė, kuriai norėta duoti du vardus – *levą* ir *Gražiną*. Bet tos bažnyčios vargonininkas J. Petkevičius *Gražinos* vardo įrašyti į metrikų knygas nesutiko. Krikstatėviui pareikalavus, jis buvo nusiūstas pas klebono pareigas einantį kun. Antaną Zamaną. Jis taip pat draudė įrašyti į metrikų knygą vardą *Gražina*. Mergytė buvo pakrikštyta vienu vardu – *leva*. Laikinas vietos klebonas kun. A. Zamanas tada rinko lenkų priešlėktuviniams reikalams pinigus. Todėl buvo padidinęs religinių patarnavimų įkainius. (*Aidas*, 1939, balandžio 20, nr. 46, p. 5)

9 d., **Janāvas** (Vidžių vls., Breslaujos aps.). Vietos gyventojas Silva Šalkauskas savo namuose surengė šokių. Juose dalyvavo vien šeimininko pakviestas jaunimas. Tai buvo privatus renginys, kuriam nereikėjo valdžios leidimo. Deja, Breslaujos apskrityje lietuviai buvo ypač stebimi. Tikėtina, kad agentui iš anksto pranešus, atėję Vidžių policininkai įsakė šokių dalyviams išsiskirstyti. Prieš tai kiekvienas asmuo buvo iškrėstas. Už šokių surengimą be apskrities viršininko leidimo namų šeimininkui S. Šalkauskui surašytas protokolas. Kitą dieną Vidžių policija į Janavą buvo atvažiavusi patikrinti, ar nerengiamas viešas lietuviškas vaidinimas. (*Aidas*, 1939, balandžio 18, nr. 45, p. 3)

9 d., **Pelesà** (Rodūnios vls., Lydos aps.). Įsisteigę Katalikų akcijos Pelesos skyrius. Dalyvavo apie 50 asmenų. Susirinkimą pradėjo vietos klebonas kun. Jonas Vienažindis. Jis paaiškino šios organizacijos tikslus ir jų svarbą. Apie visuomenišką tos organizacijos

reikšmę jaunimui kalbėjo S. Šimelionis. Išrinkta valdyba: pirmininkas – Kazys Dada iš Dubinių, vicepirmininkas – Vincas Stračinskas iš Peleos, sekretorius – Izidorius Šimelionis iš Dubinių, kasininkas – Bronius Kanevičius iš Pavalakės, nariai be ypatingų pareigų – Balys Nasulis iš Piliūnų ir Stasys Kaltauskas iš Peleos (*Aidas*, 1939, balandžio 18, nr. 45, p. 3)

10 d., **Dainavà** (Varanavo vls., Lydos aps.). Šio sodžiaus gyventojas M. Griška buvo išradingai persekiojamas, kol pas jį gyveno tremtinys Valerijonas Bučelis. 1938 m. agentui M. Griškos sodyboje pakišus 5 šovinius, policininkai juos rado. Už tai M. Griška buvo teismo nubaustas 6 mėnesius kalėti. Nuosprendį apskundus apeliaciniam teismui, bausmė sumažinta iki 2 savaičių. Balandžio 10 d. M. Griška paimtas atlikti priteistą kalėjimo bausmę. Nors M. Griška turėjo Gardino apskrities iždinės raštą, kad už priimtą gyventi žmogų mokesčių mokėti nereikia, valsčiaus valdybos pasiųstas antstolis buvo aprašęs M. Griškos karvę. Padidinus pasienio zoną V. Bučelis turėjo išsikelti toliau. (*Aidas*, 1939, balandžio 22, nr. 47, p. 3)

10 d., **Kaziūliai** (Dieveniškų vls., Ašmenos aps.). Velykų antrą dieną Kaziulių sodžiaus vaikai surengė šeimyninį (privatų) vakarėlį. Vaidino Juozo Geniušo du scenos veikalėlius: „Joniuko liga“ ir „Dūšėlės“. Po vaidinimų vaikai pasakė daug eilėraščių, pašoko „Kaminkrėtį“ ir padainavo gražių dainelių. (*Aidas*, 1939, balandžio 22, nr. 47, p. 3)

10 d., **Pavalakė** (Rodūnios vls., Lydos aps.). Velykų antrą dieną Pavalakės sodžiaus lietuvių jaunimas surengė vakarą. Vaidino J. Kanopkos 4 veiksmų dramą „Živilė“. Šiose apylinkėse tai pirmas lietuviškas vakaras nuo 1935 m. sausio 19 dienos. Tada vakaras vyko Vigonyse. Į vakarą buvo atvykęs Peleos klebonas kun. J. Vienažindis, Piliūnų, Paditvio, Peleos ir kitų sodžių jaunimas. (*Aidas*, 1939, balandžio 18, nr. 45, p. 3)

10 d., **Pečiūrkos** (Tverečiaus vls., Švenčionių aps.). Balandžio 10 d. šio kaimo jaunimas norėjo surengti vakarėlį. Ruošėsi vaidinti Henriko Prialgausko 4 veiksmų dramą „Žmogžudžio duktė“. Apskrities viršininko įstaigai prašymą išsiuntė dar kovo 11 dieną, tačiau negavo jokio atsakymo. Kadangi draudžiančio vaidinti rašto negauta, manyta, kad tai reiškė sutikimą. Deja, policijos nuovados viršininkas išpėjo, kad vakaras bus laikomas nelegalus su visomis iš to pasekmėmis. Vakaras neįvyko. (VŽ, 1939, balandžio 21, nr. 17, p. 7)

10–16 d., **Švenčionių** apskritis. Vilniaus lietuvių meno ir literatūros draugija ir Vilniaus lietuvių vaidintojų būrelis norėjo Velykų švenčių metu Švenčionių apskrityje surengti keletą lietuviškų vakarų. Vakarai balandžio 10–16 dienomis buvo numatyti surengti šiose vietose: Švenčionyse, Švenčionėliuose, Strūnaityje, Mielagėnuose, Tverečiuje ir Adutiškyje. Apie tai buvo paskelbta ir spaudoje. Deja, tie vakarai neįvyko, nes negauta Švenčionių apskrities viršininko leidimų. Visur ruošiasi vaidinti V. Čepulytės ir M. Krinickaitės 3 veiksmų komediją „Išmakė“. (Aidas, 1939, balandžio 13, nr. 43, p. 6)

10 d., **Tverėčius** (Švenčionių aps.). Katalikų akcijos Tverečiaus skyrius Velykų švenčių proga surengė lietuvišką vakarą. Vaidino Juozo Židanavičiaus 3 veiksmų tragediją „Šventos Akvilinos mirtis“. Pasakytas monologas „Bus vestuvės“. Vietos vargonininko vadovaujamas choras padainavo dainų. Vyko tautiniai šokiai ir žaidimai. (Aidas, 1939, balandžio 27, nr. 49, p. 5)

Apie 13 d., **Vilnius**. 1938 m. pavasarį Vytauto Didžiojo gimnazijos tėvų delegacija kreipėsi į tuo metu Vilniuje buvusį Švietimo ministrą ir prašė grąžinti Vilniaus lietuvių gimnazijai valstybines teises. Ministras sakė tuo reikalu pakalbėsiąs su kitais ministrais ir prašymą pažadėjo patenkinti. Šiomet kovą tėvų komitetas kreipėsi į tą patį ministrą, priminė jam duotąjį anuomet

- pažadą ir vėl prašė grąžinti gimnazijai valstybines teises. Dėl artėjančių egzaminų ketvirtai gimnazijos ir antrai licėjaus klasmėms tėvų komitetas pasiuntė Lenkijos prezidentui telegramą, kurioje prašė pagalbos grąžinti valstybinės gimnazijos teises vienintelei lietuvių gimnazijai. (*Aidas*, 1939, balandžio 18, nr. 45, p. 4)
- 13 d., **Švenčionys**. 1938 m. balandį Švenčionių parapijos namuose L. Tunkūnaitė atidarė devocionalinių prekių krautuvėlę (kioskelį). Apie metus laiko parduotuvėlę šiaip taip gyvavo. Balandžio 13 d. į L. Tunkūnaitės krautuvėlę atėjo policininkas ir miesto viceburmistras. Jie pareikalavo, kad savininkė kuo greičiausiai išsirūpintų iš apskrities viršininko įstaigos tokiai krautuvėlei laikyti leidimą. Neturint leidimo, krautuvėlė būsimanti uždaryta. Iki tol panašioms krautuvėlėms leidimų nereikėjo. (*Aidas*, 1939, balandžio 22, nr. 47, p. 3)
- 13 d., **Vilnius**. Miesto viršininko įstaigai įsakius, Vilniaus policija konfiskavo *Vilniaus žodžio* 15 numerį už straipsnį „Dėl pavardžių keitimo epidemijos“. Vietoj konfiskuoto išspausdintas 16 numeris be minėto straipsnio. (*Aidas*, 1939, balandžio 15, nr. 44, p. 4)
- 14 d., **Seinai** (Suvalkų aps.). Nuo 1937 metų rugpjūčio Seinuose veikė lietuvių vartotojų bendrovė „Rūta“. Šis kooperatyvas iš karto pritvirtino menišką iškabą su lenkišku ir lietuvišku užrašu. Neilgai trukus toji iškaba buvo nuplėšta ir nerasta. 1939 m. balandžio 7 d. kooperatyvo vadovybė pakabino kitą taip pat meniškai padarytą iškabą su lenkišku ir lietuvišku užrašu. Kadangi ši iškaba buvo tvirtai prikalta, tikėtasi, kad ji galės ilgai kabėti. Deja, balandžio 14 d. naktį piktadariai iškabos lietuvišką užrašą užtepė, o lenkiškas liko, koks buvęs. Kooperatyvo vadovybė apie tai pranešė vietos policijai. Kooperatinė parduotuvė „Rūta“ buvo Seinų miesto viduryje prie turgavietės gerai apšviestoje vietoje. Nuo jos gal už 100 metrų buvo vietos policijos įstaiga ir už keliasdešimties metrų –

- pasienio kariuomenės būstinė. Be to, naktimis vaikščiodavo kitų parduotuvių sargai. O piktadariai atsinešė kopėčias ir užrašą užtepė nepastebėti. (*Aidas*, 1939, balandžio 20, nr. 46, p. 5)
- Apie 15 d., **Vidiškės** (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.). Daugelis Vidiškių parapijos gyventojų ėmė gauti lenkišką spaudą. Lenkišką spaudą žmonėms lietuviams užsakė tos parapijos klebonas Edmundas Mirauskas. (*VŽ*, 1939, balandžio 21, nr. 17, p. 7)
- 15 d., **Nerāvai** (Marcinkonių vls., Gardino aps.). Į Druskininkų policijos nuovadą buvo pakviesti trys Neravų gyventojai: Vladas Dailydė, Vaclovas Leknickas ir Povilas Šinkonis. Buvo klausiama, kokie jų santykiai su mokytoju Petru Večkiu, ar dažnai su juo susitinka ir kitko. (*Aidas*, 1939, balandžio 20, nr. 46, p. 3)
- 15, 16 d., **Viečiūnai** (Marcinkonių vls., Gardino aps.). Du Druskininkų policininkai darė krata vietos gyventojų amatininko Broniaus Kukauskos namuose. Iš jo paimtos kelios lietuviškos grožinės knygelės. Kitą dieną B. Kukauskas buvo tardomas Druskininkų policijos nuovadoje. (*Aidas*, 1939, balandžio 22, nr. 47, p. 3)
- Apie 16 d., **Kaltanėnų** ir **Mielagėnų** valsčiai (Švenčionių aps.). „Kultūros“ draugijos valdybai Švenčionių apskrities viršininkas pranešė, kad draudžia veikti jos įsisteigusiems skyriams Kretuonyse (Kaltanėnų vls.), Buckūnuose ir Salomenkoje (Mielagėnų vls.). Tų skyrių veikla galinti grėsti viešajai tvarkai ir saugumui. Iš apie 30 naujai įsisteigusių „Kultūros“ draugijos skyrių valdžia leido veikti tik vienam – Saplių (Tverečiaus vls.) skyriui. (*VŽ*, 1939, balandžio 21, nr. 17, p. 8)
- 16 d., **Stalgónys** (Dieveniškų vls., Ašmenos aps.). Stalgonių sodžiaus gyventojas lietuvis Jonas Česiulis nuvežė krikštyti savo dukrelę. Norėjo pakrikštyti *Juzės* ir *Birutės* vardais. Dieveniškų vargonininkas Jonas Pankevičius nesutiko *Birutės* vardo įrašyti į krikšto metrikų knygas. Esą, arkivyskupijos kurija uždraudusi krikštyti tautiniais vardais. Tėvas ir krikštatėvis buvo nuėję pas

- klebono pareigas einantį kun. Antaną Zamaną. Kunigas pasakė tokio kurijos draudimo nežinąs, tačiau vargonininkui tuo reikalu nieko nepasakė. Česiulytei antras Birutės vardas nebuvo įrašytas. (*Aidas*, 1939, balandžio 29, nr. 50, p. 3)
- 16 d., **Švenčionys**. Katalikiškosios akcijos Švenčionių lietuvių jaunimo skyrius per Atvelykį norėjo vaidinti J. Židanavičiaus 3 veiksmų dramą „Šventoji Cecilija kankinė“, bet vietos apskrities viršininko įstaiga nedavė leidimo. (*Aidas*, 1939, balandžio 22, nr. 47, p. 3)
- 17 d., **Vosiūnai** (Tverečiaus vls., Švenčionių aps.). Tverečiaus policijos nuovados trys policininkai krėtė Vosiūnuose gyvenusį mokytoją B. Leonavičių. Nieko, ko ieškojo, nerado ir nieko nepaėmė. (*Aidas*, 1939, gegužės 9, nr. 54, p. 3)
- 18 d., **Giraitė** (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.). Į Giraitę atvykęs valdininkas su Varėnos policininku J. Žydėlio namuose darė kratą. Per kratą nieko nepaėmė. Pasisakė ieškoję su deklaracijomis susijusių raštų dėl lietuvių kalbos įvedimo valdinėje mokykloje. (*Aidas*, 1939, balandžio 29, nr. 50, p. 3)
- 18 d., **Vilnius**. Varšuvoje, Vidaus reikalų ministerijoje pas Politinio departamento direktorių lankėsi Vilniaus lietuvių delegacija: Konstantinas Stašys, kun. Kristupas Čibiras ir Rapolas Mackevičius. Ilgesniame pasikalbėjime plačiau aptarti Vilniaus krašto lietuvių reikalai. (*Aidas*, 1939, balandžio 20, nr. 46, p. 6)
- Apie 19 d., **Žižmaĩ** (Dieveniškų vls., Ašmenos aps.). Dar 1933 m. Žižmų sodžiaus gyventojas lietuvis Tomas Mickevičius iš Albertinos dvaro nusipirko 1,5 ha pievos ir sumokėjo pinigų. Po kurio laiko T. Mickevičius mirė. Liko trys jo sūnūs. 1939 m. broliai Mickevičiai norėjo sudaryti tos pievos pirkimo aktą. Tokiam aktui sudaryti reikėjo vaivados leidimo. Deja, vaivada pirkti žemės neleido. (*Aidas*, 1939, balandžio 29, nr. 50, p. 3)
- 20 d., **Vilnius**. Atidaryti M. Šlapelienės knygyno sandėliai. 1938 m. vasarį M. Šlapelienės knygynė ir jo sandėliuose padaryta krata.

- Dalis knygų išvežta, sandėliai užantspauduoti. Pradėta byla, kuri 1939 m. sausį nutraukta. Atidarius M. Šlapelienės knygyno sandėlį, paaiškėjo, kas iš to sandėlio paimta. Tai visų prieškarinių ir pokario metų lietuviškų laikraščių komplektai, lietuvių rašytojų veikalai ir daugybė kitų knygų, žurnalų, brošiūrų ir kitko. O tai didžiuliai nuostoliai. (*Aidas*, 1939, balandžio 25, nr. 48, p. 4)
- 21 d., **Vilnius**. Įvyko Vilniaus lietuvių studentų sąjungos Sporto sekcijos steigiamasis susirinkimas. Dalyvavo 17 asmenų. Tos sąjungos Sporto sekcija buvo įsisteigusi dar 1931 metais, tačiau atsiradus Vilniaus lietuvių sporto klubui, vengiant bereikalingos konkurencijos, ši sekcija 1936 m. buvo panaikinta. Kadangi 1938 m. kovo 3 d. Vilniaus lietuvių sporto klubas buvo valdžios uždarytas, ryžtasi vėl atkurti studentų Sporto sekciją. Steigiamajame susirinkime aptartos veiklos gairės. Nutarta suburti tinklinio, krepšinio ir stalo teniso komandas, pradėti treniruotes. Išrinkta valdyba: pirmininkas – J. Glaudelys, sekretorius – A. Valeiša, reikalų tvarkytojas – A. Kisielius. (*LB*, 1939, nr. 4, p. 160)
- 22 d., **Mielagėnų** ir **Tverėčiaus** valsčiai (Švenčionių aps.). Iš Vilniaus Lukiškių kalėjimo išleisti trys Švenčionių apskrities lietuviai: Pranas Ulazas iš Bernotų (Mielagėnų vls.), Jonas Kudaba iš Naujosios Katinautiškės ir Antanas Bielinis iš Dietkauščiznos (Tverėčiaus vls.).
- Jie kartu su kitais Švenčionių apskrities lietuviais buvo suimti 1938 m. spalį. Švenčionyse visus ištardžius, vieni paleisti, kiti atvežti į Vilnių, į Lukiškių kalėjimą. Tarp jų buvo ir paminėti asmenys. Jiems bylos nutrauktos, sugrąžintos per kratą paimtos knygos, rankraščiai: P. Ulazui ir A. Bielinui – eilėraščiai, J. Kudabai – dvi lietuviškos knygos. (*Aidas*, 1939, balandžio 25, nr. 48, p. 4)
- 22 d. ir vėliau, **Vilnius**. Tą dieną Vilniaus vaivadijos įstaigoje Lietuvos mokslo mylėtojų draugijos pirmininkas Adomas Juškevičius

susitiko su Lietuvių mokslo draugijos likvidatoriumi Prapakčuku. Šį kartą likvidatorius pažadėjo kitą dieną atsiųsti turto perdavimo protokolo projektą. Deja, pažado netesėjo.

Vilniaus vaivadijos įstaiga buvo pažadėjusi greitai laiku atiduoti naujai įsteigta Lietuvių mokslo mylėtojų draugijai uždarytos ir tada jau buvusios likviduojamos Lietuvių mokslo draugijos turta. Tai pažadėjo įvykdyti ir šios draugijos likvidatorius Prapakčukas. Tačiau iki šiol naujoji Draugija dar nieko nebuvo gavusi. Balandžio 1 d. likvidatorius Prapakčukas buvo pažadėjęs po poros dienų paruošti patikrinto senos Draugijos turto perdavimo protokolą. Kai po poros dienų Draugijos valdyba buvo pasiruošusi perimti turta, likvidatorius kažkur išvažiavo. Jo nepavyko rasti ir kitomis dienomis. (*Aidas*, 1939, balandžio 25, nr. 48, p. 4)

22 d., **Vilnius**. Lietuvių katalikų blaivybės draugijos valdyba surengė savo nariams pobūvį. Buvo kukli arbatėlė, paskaityta linksmesnių dalykėlių, padainuota, pažaista, pašokta. Pobūvyje dalyvavo daugiausia jaunimas. Salėje buvo įvairių šūkių: „Alkoholis silpnina žmogaus valią ir protą“, „Blaivus jaunimas – tautos ateitis“, „Per blaivybę kursime gražesnę rytojų“ ir kitų. (*Aidas*, 1939, balandžio 25, nr. 48, p. 4)

Apie 23 d., **Dieveniškių** valsčius (Ašmenos aps.). Į vaikų tėvų pasiųstas Ašmenos apskrities švietimo inspektorius deklarasijas valdinėse Dieveniškių, Milkūnų ir Stalgonių mokyklose įvesti lietuvių kalbos pamokas gautas atsakymas. Ašmenos švietimo inspektorius J. Zdravevičius pranešė, kad Dieveniškių, Milkūnų ir Stalgonių mokyklose lietuvių kalbos nebus mokoma, nes tose vietose nesą reikalaujama lietuvių tautybės gyventojų procento. (*Aidas*, 1939, balandžio 29, nr. 50, p. 3)

23 d., **Marcinkonių** valsčius (Gardino aps.). Įvyko Marcinkonių valsčiaus kaimų tinklinio varžybos. Dalyvavo 10 komandų:

- Marcinkonių (dvi komandos), Puvočių, Musteikos ir Lynežerio (bendra komanda), Zervynų, Mardasavo, Kašėtų, Kabelių, Rudnios ir Kapiniškių. Pirmą vietą laimėjo Zervynų, antrą – Puvočių, trečią – Musteikos–Lynežerio komanda. Pirmos vietos laimėtojai gavo kamuolį, o antros – tinklą. Visos komandos gavo literatūros sporto tema. (*Aidas*, 1939, balandžio 29, nr. 50, p. 3)
- 23 d., **Trapikiškė** (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.). Įvyko „Kultūros“ draugijos Trapikiškės skyriaus narių metinis susirinkimas. Jame dalyvavo draugijos valdybos sekretorius Steponas Šulija ir skaitė paskaitą apie Vilniaus krašto lietuvių valstiečių kultūrinės pažangos kelius. Po paskaitos ir diskusijų į skyrių įstojo 10 naujų narių. Skyrius padidėjo iki 25 narių. Perrinkta valdyba: pirmininkas – Leonas Jarmuška, vicepirmininkas – Jonas Gaidelis, sekretorius – Antanas Jarmuška, išdininkas – Karolis Pakalka, knyginininkas – Mykolas Alejūnas. (*VŽ*, 1939, balandžio 28, nr. 18, p. 7)
- 23 d., **Viečiūnai** (Marcinkonių vls., Gardino aps.). Viečiūnuose tą dieną ruošiasi surengti viešą vakarą. Gardino apskrities viršininkas dėl saugumo ir viešosios tvarkos vakarą rengti uždraudė. (*Aidas*, 1939, balandžio 22, nr. 47, p. 3)
- 23 d., **Vilnius**. Šv. Mikalojaus parapijos salėje įvyko visuotinis metinis Lietuvių kreditinio kooperatyvo pajininkų susirinkimas. Jį pradėjo kooperatyvo valdybos narys Antanas Krutulys, pirmininkavo Vincas Budrevičius, sekretoriavo Mykolas Gudėnas. Susirinkimas svarstė klausimus, susijusius su kooperatyvo veikla 1938 metais ir 1939 metų sąmatą. Pranešimus valdybos vardu perskaitė A. Krutulys, tarybos vardu – Vladas Narbutas. Susirinkimas vieton iš tarybos ir valdybos atsisakiusių narių išrinko šiuos asmenis: Joną Jankauską, Petrą Karosą ir Stasį Špoką (nariais), Adomą Cicėną, Romualdą Bagdoną ir Igną Budzeiką (jų pavaduotojais). (*Aidas*, 1939, balandžio 25, nr. 48, p. 4)

23 d., **Žižmai** (Dieveniškių vls., Ašmenos aps.). Žižmų sodžiuje surengtas šeimininis vaikų vakarėlis, į kurį buvo pakviesti vaikų tėvai, broliai, seserys, giminės ir šiaip pažįstami. Vaikai vaidino Juozo Geniušo pjeses „Sapnas Velykų naktį“ ir „Dūšėlės“. Žinoma, agentai pranešė policijai. Kitą dieną į Žižmus atvyko Dieveniškių policininkas. Jis klausinėjo, kas vakarėlį surengė ir kodėl tai padaryta, neturint leidimo. Buvo paaiškinta, kad vakarėlis buvo privatus, be bilietų, jame dalyvavo vien kviesti, pažįstami žmonės. Policininkas norėjo apklausti ir vakarėlyje dalyvavusius vaikus. Neradęs vaikų namie, grįžo į Dieveniškės ir juos rado mokykloje. Vaikus iš mokyklos nusivedė į policijos nuovadą ir ten visus dėl vakarėlio ištardė. (*Aidas*, 1939, balandžio 29, nr. 50, p. 3)

24 d., **Daugėliškis** (Švenčionių aps.). Vilniaus žemės ūkio rūmai buvo pasikvietę Daugėliščio lietuvių pieninės valdybos ir tarybos atstovus. Jiems buvo pasiūlyta Daugėliščio pieninę likviduoti ir susijungti su nelietuvių vadovaujama Ignalinos pienine. Pieninės atstovai likviduotis nesutiko. Tada rūmų vadovybė siūlė Ignalinos ir Mielagėnų pieninėms perleisti kai kuriuos pieninei priklausančius pieno separavimo (grietinės nugriebimo) punktus. Atstovai nesutiko priimti ir šio pasiūlymo. Jie aiškino, be žmonių sutikimo šitokių kooperatinės pieno perdirbimo bendrovės reikalų spręsti negalintys. Lietuvių vadovaujama Daugėliščio pieninė buvo viena didžiausių ir geriausiai veikiančių ne vien Vilniaus, bet ir Naugardo vaivadijoje. (*Aidas*, 1939, balandžio 27, nr. 49, p. 6)

25 d., **Adutiškis** (Švenčionių aps.). Tą dieną vyko rinkimai į valsčiaus tarybą. Iš 20-ies tarybos narių išrinkta 15 tautiškai susipratusių lietuvių. (*Aidas*, 1939, gegužės 13, nr. 56, p. 3)

25 d., **Vilnius**. „Varpo“ choro steigėjas ir vadovas Julius Sinius nutarė išvažiuoti tolesnių studijų. Tam chorui vadovauti paprašytas

ilgametis ankstesnių Vilniaus lietuvių chorų organizatorius ir vadovas, buvęs Vytauto Didžiojo gimnazijos muzikos ir dainavimo mokytojas Antanas Krutulys. (*Aidas*, 1939, balandžio 27, nr. 49, p. 6)

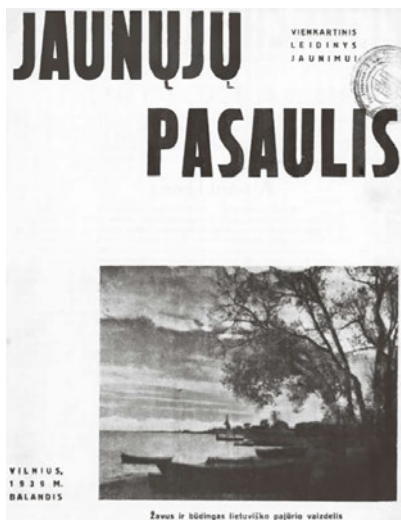
26 d., **Vosiūnai** (Tverėčiaus vls., Švenčionių aps.). Atvykę iš Švenčionių valdininkai tardė mokytojus Melaniją Pundytę, B. Leonavičių ir kitus gyventojus dėl neva surengto nelegalaus vakaro. Katalikų akcijos Vosiūnų skyrius 1939 m. balandžio 10 d. norėjo surengti viešą vakarą. Negavus leidimo viešas vakaras neįvyko. Todėl buvo tik generalinė repeticija. Žiūrėjo tiktai skyriaus nariai, jokių bilietų nebuvo. Tokiems vakarams leidimas nereikalingas. Neįleisti į vakarą nedori Pupienos jaunuoliai išdaužė namo langus ir sumušė šeimininką. Bijodami atsakomybės, patys paskundė policijai, kad tarp žiūrovų buvę ir ne narių. (*Aidas*, 1939, gegužės 9, nr. 54, p. 3)

27 d., **Vilnius**. Spauldoje paskelbtas Vytauto Didžiojo gimnazijos direktoriaus Marcelino Šikšnio atsisaukimas dėl būsimų 1940 m. spalio 9 d. Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijos 25-ųjų metinių. Šių sukaktuvių proga norėta išleisti knygą, skirtą tos mokyklos istorijai. Todėl direktorius prašė visus buvusius tos gimnazijos mokytojus ir mokinius iki 1940 m. sausio 1 dienos atsiųsti savo prisiminimus iš Gimnazijos gyvenimo, taip pat

Juliaus Siniaus 1939 m. išleistų
harmonizuotų dainų knygos viršelįs

- suteikti žinių apie savo veiklą išėjus iš gimnazijos ir atsiųsti būsiamam leidiniui nuotraukų. (*Aidas*, 1939, balandžio 27, nr. 49, p. 5)
- 28 d., **Mielagėnų** valsčius (Švenčionių aps.). Įvyko rinkimai į Mielagėnų valsčiaus tarybą. Iš 16 tarybos narių išrinkta 10 lietuvių. (*Aidas*, 1939, gegužės 16, nr. 57, p. 3)
- 28 d., **Pirčiupiai**. Mirė seniausias to kaimo lietuvis – 98 metų Motiejus Uždavinsys. Velionis buvo 1863 m. sukilimo ryšininkas ir talkininkas. Palaidotas neseniai įsteigtose Pirčiupių kaimo kapinėse. (*Aidas*, 1939, gegužės. 4, nr. 52, p. 5)
- 28 d., **Vilnius**. Iš spaudos išėjo vienkartinis, iliustruotas jaunimo žurnalas *Jaunųjų pasaulis*. Išleido Leonas Braziulis (*Aidas*, 1939, balandžio 29, nr. 50, p. 4)

Paskutinio vienkartinio žurnalo, leisto vietoj uždarytojo *Jaunimo draugo*, viršelis. Nuo 1937 m. kovo 17 d. tokių vienkartinų leidinių įvairiais pavadinimais išėjo 49 numeriai

draugija atgavo Lietuvių mokslo draugijos turtą. Perdavimo ir perėmimo formalumus atliko Draugijos valdinis likvidatorius J. Prokopčukas, Vilniaus miesto viršininko lietuviškų reikalų referentas J. Kviatkovkis ir Lietuvių mokslo mylėtojų draugijos valdyba: Adomas Juškevičius, kun. Aleksandras Mikaila, Vincas Martinkėnas, Elena Horodničiūtė, Motiejus Kraužlys ir Vincas Žilėnas. Likvidatorius į tą susirinkimą taip pat kvietė ir senosios Lietuvių mokslo draugijos valdybą su jos pirmininku kun. Antanu Viskantu. Tačiau senoji valdyba neatvyko, o jos

pirmininkas atsiuntė likvidatoriui raštą, kuriame pareiškė negalįs atvykti į Lietuvįų mokslo draugijos turto perdavimo susirinkimą dėl to, kad valdžia paėmė tos Draugijos turtą, nedalyvaujant nė vienam jos valdybos nariui ir nebuvo surašytas tam tikras formalus turto atėmimo protokolas. Toliau A. Viskanto rašte buvo pažymėta, kad neformaliai paimtas iš Lietuvįų mokslo draugijos turtas negali būti formaliai tos pačios Draugijos perduotas kitai draugijai.

Mokslo mylėtojų draugija, atgaudama Lietuvįų mokslo draugijos turtą, norėjo išnuomoti visą namą (buvusius P. Vileišio rūmus), kurio tiktai dalį prieš tai turėjo Lietuvįų mokslo draugija. Deja, nepavyko. Esą „Rytas“ turėsiąs daugiau nuostolių, valdžios kuratoriui (likvidatoriui) išsikėlus iš tos Draugijos patalpų.

Perduodant Lietuvįų mokslo mylėtojų draugijai Lietuvįų mokslo draugijos turtą, paaiškėjo, kad nėra Lietuvįų mokslo draugijos raštinės knygų: kasos, narių, valdybos protokolų knygų ir kitko. Pasirašytas ilgas perdavimo ir perėmimo protokolas, kuriame sužymėtas visas tuo metu Draugijos patalpose buvęs turtas. Buvęs Lietuvįų mokslo draugijos likvidatorius labai nenoromis, tik po ilgų derybų, valdybai griežtai reikalaujant, sutiko pagaliau įrašyti protokole nerastų raštinės knygų ir paintųjų 1905 metų bylų trūkumą. Likvidatoriaus talkininkas Savickis, su Pranu Razmuku tikrinęs Lietuvįų mokslo draugijos rinkinius, į perdavimo posėdį visai neatėjo. Jis ir prieš tai, tikrindamas turtą, vengė pasirašyti tikrinimo protokolą, kuriame, be kitų dalykų, buvo pažymėta, kad trūksta rankraštyno 22 fondo. Ta proga nuo atskirų kambarių durų nuimti antspaudai ir nebeliko policijos sargybos. Komisija dar kartą apėjo visas patalpas, kur sudėti Lietuvįų mokslo draugijos turtai, ir kiekviename kambaryje patikrino visus daiktus pagal

protokole sužymėtąjį sąrašą. Apžiūrėtojo turto bendras vaizdas buvo toks. Pilni kambariai ir net pastogė visokio turto: knygų, laikraščių, žurnalų, senovės archeologinių iškasenų, įrankių, drabužių, paveikslų, ginklų ir kitko. Nuo Draugijos įsisteigimo pradžios ligi to meto Lietuvių mokslo draugijos rinkiniai buvo pasmerkti glaustis ankštosse patalpose. Jiems buvo ankšta anksčiau Gimnazijos gatvelėje, Domaševičiaus namuose, ankšta ir tada Petro Vileišio rūmuose, kur jiems buvo skirti tik trys kambariai.

Balandžio 30 d. Lietuvių mokslo mylėtojų draugijos buveinėje lankėsi Vilniaus lietuvių spaudos atstovai. Šios Draugijos pirmininkas A. Juškevičius spaudos atstovams aprodė Draugijos patalpas ir jos atgautus rinkinius. (*Aidas*, 1939, gegužės 2, nr. 51, p. 4; gegužės 4, nr. 52, p. 2)

29 d., **Vilnius**. Vytauto Didžiojo gimnazijoje įvyko uždaras mokinių meno vakaras. Koncertavo muzikos besimokantieji mokiniai. Gimnazijos mokinės pašoko tautini šoki „Kepurinė“. Dainavo gimnazijos choras. Vakara rengė Gimnazijos mokytojai: Elvyra Palevičiūtė, Jadvyga Kazlauskaitė, Julius Sinius ir Jarpolkevičius. (*Aidas*, 1939, gegužės 2, nr. 51, p. 4)

29 d., **Vilnius**. Sukako metai nuo laikraščio *Aidas* pirmo numerio pasirodymo. 1937 m. spalio 26 d. valdžiai sustabdžius beveik devynerius metus du kartus per savaitę ėjusį *Vilniaus rytojaus* laikraštį, iki 1938 m. balandžio 29 d. jo vietoje Vilniaus lietuviai negalėjo išleisti kito laikraščio. Per tą laiką buvo paduoti 7 naujų laikraščių leidimo prašymai ir išleistas 21 vienkartinis leidinys.

1938 m. balandžio antroje pusėje buvo gautas leidimas leisti laikraštį *Aidas*. Pirmas *Aido* numeris pasirodė 1938 m. balandžio 29 dieną. Iki 1938 m. spalio *Aidas* ėjo du kartus per savaitę, o nuo spalio 4 d. – tris kartus per savaitę. Iš pradžių

Aidas leido du savaitinius priedus: žemdirbiams – *Ūkininką* ir vaikams – *Varpelį*. Nuo 1939 m. kovo 2 d. kas savaitę dar leido iliustracijų ir įvairenybių lapą. Be to, nuo 1938 m. spalio 13 d. *Aide* įvestas naujas „Kultūrinių žinių“ skyrius.

Iš pradžių *Aido* redakcijoje dirbo: Vincas Budrevičius (vyriausiasis redaktorius), Rapolas Mackevičius ir Silvestras Urbonavičius, o nuo rugsėjo dar prisidėjo Vincas Martinkėnas ir Mykolas Čibiras. Tuo metu *Aido* redakcijos darbuotojai buvo pasiskirstę šiomis pareigomis: V. Budrevičius – vyriausiasis redaktorius, vidaus krašto politikos skyriaus ir vaikų priedo *Varpelis* redaktorius; R. Mackevičius – užsienio politikos redaktorius, V. Martinkėnas – literatūros ir kultūros skyriaus redaktorius; S. Urbonavičius – vietos kronikos ir korespondencijų skyriaus redaktorius ir agronomas M. Čibiras – priedo *Ūkininkas* redaktorius. Per metus išėjo 132 numeriai, kurių 7 buvo konfiskuoti. (LB, 1939, nr. 4, p. 160)

30 d., **Tverėčius** (Švenčionių aps.). Įvyko rinkimai į valsčiaus tarybą. Iš 16-os tarybos narių išrinkti 9 lietuviai, tačiau jų galėjo patekti ir daugiau, jeigu būtų buvę atsižvelgta į protestą dėl rinkimų įstatymo pažeidimų. (VŽ, 1939, gegužės 12, nr. 20, p. 7)

30 d. **Vilnius**. Įvyko Vilniaus lietuvių studentų sąjungos susirinkimas. Jame M. Veleckaitė skaitė referatą „Vokiečių rasizmo teorija“. Aptarti svarbiausi studentų ir lietuvių bendruomenės reikalai. Nutarta vasarą surengti kelionę į Lietuvos Respubliką. (LB, 1939, nr. 4, p. 160)

30 d., **Vilnius**. Šv. Zitos draugija surengė viešą lietuvišką vakarą. Lietuvių scenos mėgėjų būrelis vaidino rusų rašytojo Nikolajaus Gogolio 3 veiksmų komediją „Piršlybos“. Po vaidinimo vyko deklamacijos, dainavo Motiejaus Kurylos vadovaujamas lietuvių amatininkų choras. (*Aidas*, 1939, gegužės 2, nr. 51, p. 4)

Gegužė

- 1 d., **Vilnius**. Iš likvidatoriaus J. Prakapčuko formaliai perimti vertingiausi Lietuvių mokslo draugijos rinkiniai: senovinės aukšinės monetos, buvusios užrakintos nedegamoje spintoje, taip pat seniausios vertingiausios knygos. Nuo šiol visų rinkinių šeimininku tapo Mokslo mylėtojų draugijos valdyba. Spauldoje pabrėžta, kad *naujajai draugijai reikia visos lietuvių visuomenės paramos ir pritarimo. Iki tol naujosios draugijos nariais [= į narius], be steigėjų, įsirašė dar tik keletas asmenų. Naujajai draugijai reikia daugiau narių, kad ji būtų pajėgesnė. Visi bendromis jėgomis daugiau galėsime padaryti.* (*Aidas*, 1939, gegužės 4, nr. 52, p. 2)
- 2 d., **Viečiūnai** (Marcinkonių vls., Gardino aps.). Balandžio 10 d. buvo gautas Gardino apskrities viršininko pranešimas, kad Viečiūnuose vakarą su vaidinimu rengti uždrausta. Visos vakaro repeticijos vyko pas vietos gyventoją amatininką Bronių Kukauską. Todėl balandžio 16 d. B. Kukauskas buvo pašauktas į Druskininkų policijos nuovadą. Ten jis ištardytas ir surašytas protokolas, kad pas jį buvę rengiami nelegalūs susirinkimai. Gegužės 2 d. B. Kukauską tardė Marcinkonių valsčiaus viršaitis Jezukevičius. B. Kukauskas paaiškino, kad jokių nelegalių susirinkimų nerengęs, o vyko tik repeticijos, apie kurias buvo pranešta Viečiūnų pasienio punkto seržantui. (*Aidas*, 1939, gegužės 13, nr. 56, p. 3)
- 2 d., **Vilnius**. Tą dieną įvykusiame Vilniaus lietuvių meno ir literatūros draugijos vakare šios Draugijos pirmininkas dr. kun. A. Viskantas kalbėjo apie savo kelionę į Romą, kur jis buvo išvykęs Velykų švenčių metu. Papasakojo apie Romoje patirtus išpūdžius. Po to kun. A. Viskantas skaitė paskaitą „Menas ir tikyba“. Po paskaitos jis atsakė į įvairius klausimus, susijusius su menu ir tikyba. (*Aidas*, 1939, gegužės 4, nr. 52, p. 6)

Iki 3 d., **Vilnius**. Vytauto Didžiojo gimnazijos ir licėjaus mokytojas Bronius Untulis, norėdamas savo sūnų leisti į vidurinę mokyklą, kreipėsi į Vilniaus magistratą vadinamojo tautybės liudijimo. Be tokio oficialaus liudijimo Vytauto Didžiojo gimnazija neturėjo teisės priimti mokyti. Vilniaus magistratė B. Untuliui pareiškė, kad tokius liudijimus išduodanti miesto viršininko įstaiga, o ten jam atsakė, kad tai – ne šios įstaigos reikalas. (VŽ, 1939, gegužės 5, nr. 19, p. 8)

4 d., **Varėnà** (Vilniaus–Trakų aps.). Tą dieną, atlikusi trijų savaičių kalėjimo bausmę, iš Vilniaus Panerių kalėjimo paleista buvusi „Ryto“ draugijos ir valdinių mokyklų mokytoja J. Matuizaitė-Skliutienė. Jadvyga Matuizaitė-Skliutienė jau dveji metai, kai verčiama išsikelti iš Varėnos, iš vadinamosios pasienio juostos. Buvusi mokytoja iš Varėnos išsikelti negalėjo, nes ten jos vyras turėjo nuosavus namus ir krautuvę. Be to, ji augino dvejų metų dukrytę. J. Matuizaitė-Skliutienė turėjo keletą Vilniaus–Trakų apskrities įstaigos pranešimų apie administracines bausmes už nelegalų buvimą Varėnoje. Gavusi tokius pranešimus, ji ne kartą rašė apskrities viršininkui pasiaiškinimus, kodėl negali išsikelti iš Varėnos. 1938 m. vasarą J. Matuizaitė-Skliutienei negalint nuvažiuoti į Vilnių, jos ištardyti į Varėną atvyko Vilniaus–Trakų apskrities viršininko įstaigos saugumo viršininkas. Po tokio apsilankymo mokytoja apskrities viršininko buvo nubausta sumokėti 300 zlotų ir dar 6 savaites arešto. Perdavus bylą apygardos teismui, ji buvo nuteista 3 savaitėmis arešto. Atlikusi tą bausmę, J. Skliutienė vėl nuvažiavo į Varėną. Rūpėjo nežinia, kuo jai baigsis kitos bylos už nelegalų buvimą Varėnoje. Tokių bylų buvo keliolika. (*Aidas*, 1939, gegužės 6, nr. 53, p. 4)

Apie 6 d., **Pašaminė** (Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.). To sodžiaus gyventojas Vytautas Žygas gavo valsčiaus viršaičio atsakymą į balandžio 12 d. prašymą patvirtinti, kad jis ir jo vaikas,

kuri noris leisti į lietuvių gimnaziją, yra lietuviai. Atsakyme V. Žygui rašoma, kad „dėl teisinio pagrindo stokos prašymas išspręstas neigiamai“. (*Aidas*, 1939, gegužės 16, nr. 57, p. 2)

Apie 6 d., **Pivōrai** (Tverėčiaus vls., Švenčionių aps.). 1939 m. kovą Melanija Pundytė buvo pakviesta į Tverėčiaus valsčiaus įstaigą. Valsčiaus sekretorius pareikalavo iš M. Pundytės paso ir pareiškė, kad jame reikia ištaisyti pavardę, kuri turinti būti *Pundz*. Pundytė savo pavardės keisti nesutiko. Todėl paso sekretoriui nedavė. Balandžio pradžioje Švenčionių apskrities viršininkas už tai M. Pundytę nubaudė 25 zlotų bauda arba 4 dienomis arešto. Dėl tokio sprendimo M. Pundytė kreipėsi į Vilniaus vaivadijos įstaigą ir prašė baudą panaikinti. (*Aidas*, 1939, gegužės 25, nr. 61, p. 5)

6 d., **Bėrznyko** valsčius (Suvalkų aps.). To valsčiaus viršaitis gegužės 6 d. grąžino lietuviui Petruį Českevičiui prašymą, kad jo globojama iš Berznykų valsčiaus kilusi mergina Veronika Jančytė yra lietuvė. Abu merginos tėvai buvo mirę. P. Českevičius globotinę norėjo leisti mokytis į lietuvių gimnaziją. Prie prašymo buvo priedas, kad jo tvirtinimui trūksta duomenų ir teisinio pagrindo. (*Aidas*, 1939, gegužės 16, nr. 57, p. 2)

7 d., **Miciūnai** (Gervėčių vls., Vilniaus–Trakų aps.). Katalikų akcijos Gervėčių skyrius Miciūnuose surengė lietuvišką vakarą. Vakaras įvyko „Ryto“ draugijos Miciūnų skyriaus salėje. Suvaidintas Juozo Šlivinsko 3 veiksmų vaizdelis iš kaimo gyvenimo „Jocio marti“. Vaidino tik Miciūnų kaimo jaunimas. Prieš vaidinimą skambėjo liaudies dainos. Leidimas gautas lengvai, nes visas vakaro pelnas paskirtas Ginklų fondui. (*Aidas*, 1939, gegužės 20, nr. 59, p. 3)

7 d., **Vilnius**. Įvyko naujos „Romuvos“ klubo buveinės pašventinimas. Šventinimo iškilmėse, be romuviečių, dalyvavo gausus Vilniaus lietuvių visuomenės būrys ir „Varpo“ choras. Šventino

kun. Kristupas Čibiras, kuris ta proga pasakė kalbą, linkėdamas klubui sėkmingos veiklos. Kalbėjo klubo pirmininkas Juozas Maceika, sveikino Konstantinas Stašys, Lietuvos meno ir literatūros draugijos pirmininkas kun. Antanas Viskantas, buvęs Lietuvos labdarybės draugijos pirmininkas kun. Pranas Bieliauskas, Vytauto Didžiojo gimnazijos direktorius Marcelinas Šikšnys, „Kultūros“ švietimo draugijos pirmininkas Antanas Krutulys, sportininkų ir skautų vadas mokytojas Pranas Žižmaras. Visi linkėjo, kad šiame naujame židinyje sėkmingai būtų dirbamas lietuviškas darbas. Po sveikinimų sugiedotas Tautos himnas.

Meninėje dalyje Elvyra Palevičiūtė skambino fortepijonu, dainavo Vlada Pilypavičiūtė ir „Varpo“ choras, vadovaujamas A. Krutulio ir Juliaus Siniaus.

Iki šiol „Romuvos“ klubas neturėjo atskiros buveinės. Pirmuosius dvejus metus jis veikė Šv. Kazimiero ir Lietuvos labdarybės draugijų buveinėse. Šias draugijas valdžiai uždarius, klubas iki šiol rengdavo susirinkimus privačiuose narių butuose.

1939 m. gegužę „Romuvos“ klubas jau turėjo atskirą butą (Mickevičiaus gatvėje 24–1). Butas pagal dailininko Vlado Drėmos projektą gražiai atnaujintas ir papuoštas lietuviškais tautiniais motyvais, „Varpo“ choro iš Lietuvos valstybės parsivežtomis dovanomis: paveikslais, statulėlėmis ir kitkuo. Šioje buveinėje numatyta ir klubo skaitykla, Vilniaus lietuvių skautų būstinė, valgykla ir jaunimui skiriamas laikraščio *Jaunimo kelias* redakcija.

(*Aidas*, 1939, gegužės 9, nr. 54, p. 4)

7 d., **Vilnius**. Vilniaus lietuvių visuomenė paminėjo Motinos dieną. Iš ryto 9 val. Šv. Mikalojaus bažnyčioje buvo pamaldos už motinas. Vakare Vytauto Didžiojo gimnazijos salėje motinų garbei buvo surengtas minėjimas, kurį pradėjo kun. Kristupas Čibiras. Savo kalboje jis išskėlė motinų nuopelnus ir jų pagerbimo

reikalingumą. M. Burokienė skaitė paskaitą „Kodėl turime gerbti motinas?“, o L. Golubickas – „Kuo galime išreikšti motinai pagarbą?“.

Koncertinėje dalyje dainavo Vladė Pilypavičiūtė, akompanavo Elvyra Palevičiūtė, smuiku grojo A. Čelna. Dar dainavo Antano Krutulio vadovaujamas „Varpo“ choras. Parodytas gyvasis paveikslas. (*Aidas*, 1939, gegužės 9, nr. 54, p. 4)

8 d., **Daugėliškis** (Švenčionių aps.). Tą dieną Katalikų akcijos Daugėlišio berniukų ir mergaičių skyriai buvo pasiruošę surengti Motinos dienos minėjimą. Deja, Švenčionių apskrities viršininkas tą minėjimą uždraudė. Motinos dienos paminėti neleista, nes tai galėtų grėsti viešajam saugumui. Per visus ankstesnius viešus vakarus ir minėjimus Daugėliškyje viešasis saugumas nebuvo sudrumstas. Dėl šio sprendimo pasiskusta Vilniaus vaivadijos įstaigai ir pranešta Katalikų akcijos centrui. (*Aidas*, 1939, gegužės 11, nr. 55, p. 5)

8 d., **Dubičiai** (Užbalio vls., Lydos aps.). Dubičiuose lankėsi Vilniaus arkivyskupas R. Jalbžykovskis. Parapijos lietuviai arkivyskupą pasitiko iškilmingai. Prie vartų, kurie buvo papuošti vainikais ir lietuvių tautinėmis vėliavomis, bažnytinio komiteto ir visų parapijiečių vardu sveikino P. Valentukevičius. Vaikų vardu sveikino dvi mažos mergytės. Bažnyčioje visą laiką buvo giedamos lietuviškos giesmės. Vėliau, arkivyskupui atėjus prie klebonijos, buvo padainuota lietuvių liaudies dainų. Arkivyskupas paklausė, ar Dubičiuose veikia kokios nors katalikiškos organizacijos. Jam buvo paaiškinta, kad buvo įsteigtas Katalikiškos akcijos Jaunimo sąjungos skyrius, tačiau apskrities viršininkas jo neregistravo. (*Aidas*, 1939, gegužės 18, nr. 58, p. 5)

8 d., **Rudnė** (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.). Rudnios parapiją aplankė Vilniaus arkivyskupas R. Jalbžykovskis. Ganytojas atvažiavo iš Marcinkonių 7 val. ryto. Kadangi arkivyskupas

iki šiol nebuvo patenkinęs beveik nė vieno lietuvių prašymo, Rudnios parapijos lietuviai šį kartą iškilmingo sutikimo neregė. Buvo papuošta tik viena bažnyčios pusė, antra pusė buvo palikta puošti lenkams parapijiečiams, bet jie nepuošė. Rudnios sodžiaus pradžioje buvo pastatyti paprasti vartai ir už kelių šimtų metrų nuo jų buvo lietuvių pakabinta juoda vėliava. Prieš arkivyskupo atvykimą policininkai ją nuėmė. Arkivyskupas buvo pasitiktas prie bažnyčios šventoriaus vartų. Pasitiko vietos klebonas kun. Aleksandras Raupelis, vietos lenkas mokytojas, malūnininkas ir apie 70–80 žmonių, daugiausia tretininkės. Tuo pačiu metu Rudnioje ir netoli bažnyčios buvo daugiau žmonių, bet jie arkivyskupo pasitikti nėjo.

Bažnyčioje arkivyskupą lietuviškai ir lenkiškai pasveikino kun. A. Raupelis. Jis pasakė, kad šioje parapijoje lietuvių yra 1 200, o lenkų 500. Pažymėjo, kad iš lenkų į bažnyčią eina tik kelios šeimos. Po to lietuviškai ir lenkiškai kalbėjo arkivyskupas.

Pasibaigus arkivyskupo pasitikimo iškilmėms, kun. A. Raupelio pakviestas jaunimas prie klebonijos padainavo arkivyskupui lietuviškų dainų. Ta proga lietuvių parapijiečių delegacija (Rudnios, Lynežerio, Kaniavos, Kašėtų, Noškūnų ir Stoniūnų sodžių atstovai) norėjo arkivyskupui išsakyti visus savo opiuosius reikalus ir prašyti, kad būtų pertvarkyta pamaldų tvarka, sudarytas lietuviškas bažnytinis choras, pradžios mokyklose lietuviškai dėstoma tikyba ir pakeistas dabartinis klebonas. Bet jiems nepavyko. Lietuvių delegacijai priėjus ir pradėjus kalbėti, arkivyskupas staiga ėmė ruošti ir skubėti kelionėn. Jis išėjo į automobilį ir nuvažiavo į Dubičius. (*Aidas*, 1939, gegužės 13, nr. 56, p. 3)

8 d., **Vilnius**. Vytauto Didžiojo gimnazijos mokinių tėvų komitetas 1939 m. kovą kreipėsi į švietimo ministrą Varšuvoje su

prašymu šiai gimnazijai grąžinti valstybinės gimnazijos teises. Nesulaukę į tą prašymą atsakymo, balandžio viduryje mokinių tėvų komitetas nusiuntė Lenkijos Respublikos Prezidentui telegramą dėl Vytauto Didžiojo gimnazijai valstybinių gimnazijų teisių grąžinimo. Gegužės 8 d. Vytauto Didžiojo gimnazijos mokiniai patys norėjo siųsti tuo reikalu Prezidentui telegramą. Gimnazijos vadovybė tam nepritarė. Todėl gimnazijos mokinių tėvų komitetas gegužės 8 d. nusiuntė telegramą Lenkijos prezidentui antrą kartą, kurioje prašė atsižvelgti į Vytauto Didžiojo gimnazijos reikalą. (*Aidas*, 1939, gegužės 9, nr. 54, p. 4)

Apie 9 d., **Vilnius**. Iki šiol nebuvo grąžintos Marijos Šlapelienės knygyno knygos ir laikraščiai, kuriuos 1938 m. vasarį Vilniaus miesto viršininko įstaigos ir vietos policijos atstovai buvo išvežę. Po ilgų pastangų pagaliau dalis paimtų knygų ir lietuviškų laikraščių iš policijos įstaigos knygynui sugrąžinta. Liko negrąžinta tik tos knygos (apie 5 dėžės), kurios tebebuvo teismo žinioje. (*Aidas*, 1939, gegužės 13, nr. 56, p. 4)

9 d., **Pelesà** (Rodūnios vls., Lydos aps.). Atvykstantį į Pelesą Vilniaus arkivyskupą pasitiko ir išlydėjo lietuviškomis spalvomis pasipuošę dviratininkai. Arkivyskupo garbei buvo pastatyti treji vartai, kurie buvo papuošti lietuvių tautinėmis vėliavomis, o žmonės buvo prisisekę lietuviškus tautinius ženklelius. Prie pirmųjų vartų sveikino jaunimas, prie antrųjų – vaikai, prie trečiųjų – bendrai visi parapijiečiai. Vaikai arkivyskupui įteikė gėlių.

Bažnyčioje per visas iškilmes giedojo lietuvių bažnytinis choras. Iškilmėms pasibaigus, arkivyskupas pasikalbėjo su bažnytinio komitetu, po to su parapijiečiais, kurie ta proga pagiedojo lietuviškų giesmių ir padainavo lietuviškų dainų. Arkivyskupui atsisveikinant sugiedotas mūsų Tautos himnas. (*Aidas*, 1939, gegužės 13, nr. 56, p. 3)

9–10 d., **Ródūnia** (Lydos aps.). Tomis dienomis Rodūnios bažnyčioje lankėsi Vilniaus arkivyskupas R. Jalbžykovskis. Ta proga lietuvių parapijiečių atstovai B. Neviera ir J. Radzevičius kreipėsi į arkivyskupą. Jie prašė vėl grąžinti prieš keliolika metų Rodūnios bažnyčioje buvusias lietuviškas pamaldas, lietuvišką evangeliją ir lietuviškus pamokslus. Atstovai pažymėjo, kad prie Rodūnios bažnyčios statymo lietuviai yra daugiau prisidėję, negu lenkai. Arkivyskupas pasiteiravo vietos klebono Česlovo Šteino, ką dabar lietuviai turi savo kalba bažnyčioje. Kun. Č. Šteinas atsakė, kad yra tik 4 lietuviški pamokslai per metus (per didesnius atlydus), daugiau nieko. Arkivyskupas dar paklausė, kas lietuvių kalba buvo 1926 metais. Klebonas atsakė, kad tuomet per metus vien lietuviški giedojimai buvo 8 dienas. Be to, kiekvieną šventadienį buvo skaitoma lietuviškai Evangelija ir dažnai ta kalba sakomi pamokslai. Arkivyskupas pripažino, kad Rodūnios parapijoje yra daug lietuvių. Klebonui jis pasakė, kad kiekvieną sekmadienį jiems turėtų būti lietuviškai skaitoma Evangelija ir sakomi lietuviški pamokslai. Tuomet klebonas ėmė abejoti, nes lietuviškai Evangelijai ir pamokslams gali trukdyti lenkai. Arkivyskupas pasiūlė tai daryti po Mišių. Be to, paklausė, ar kun. Šteinas moka lietuviškai. Šis atsakė mokąs gerai, tačiau be arkivyskupo raštiško nurodymo jis to nedarysiąs. Arkivyskupas prižadėjo tokį paliepimą atsiųsti. Lietuvių atstovai dar priminė, kad kitados bažnyčioje buvusią lietuvių vėliavą kažkas suplėšė, o naujos vėliavos su lietuvišku užrašu klebonas Šteinas išigyti neleidžiąs. Arkivyskupas pasakė, kad užrašas vėliavoje gali būti ir lietuviškas. (*Aidas*, 1939, gegužės 20, nr. 59, p. 3)

10 d., **Dievėniškės** (Ašmenos aps.). Gegužės 9 d. į Dieveniškės grįžo tremtinė mokytoja Monika Kildišytė-Juršienė. Ši mokytoja 1936 metais gegužę Vilniaus–Trakų apskrities viršininko sprendimu buvo ištremta iš pasienio ruožo trejiems metams. Ištremtoji

apsigyveno Dieveniškų valsčiuje. Praėjusių metų vasarą tą pasienio ruožą praplėtus iki visos Vilniaus vaivadijos, mokytoja M. Kildišytė-Juršienė buvo apsigyvenusi Lydoje, nes, kaip ir kiti Dieveniškų valsčiuje gyvenę lietuviai mokytojai, turėjo išvažiuoti. (*Aidas*, 1939, gegužės 18, nr. 58, p. 5)

10 d., **Kalesniūkai** (Eišiškių vls., Lydos aps.). Į Kalesninkus atvyko Vilniaus arkivyskupas R. Jalbžykovskis. Ta proga lietuviai parapijiečiai pastatė vartus, juos apipynė vainikais, papuošė lietuviškais kaspinais ir vėliavomis, o vartų viršuje buvo užrašas „Sveikas, Ganytojai!“ Lietuvų atstovas parapijiečių vardu pasveikino arkivyskupą ir įteikė prašymą. Be kitko, prašyta pridėtinių lietuviškų pamaldų, nes šventadieniais toje bažnyčioje sakomi tik lenkiški pamokslai, o pusė parapijos gyventojų yra lietuviai, kurie ne mažiau prisidėjo prie bažnyčios statybos. Be to, prašė skirti vikarą lietuvi, kuris galėtų mokyklose dėstyti tikybą ir atlikti kitas bažnytines apeigas lietuvių kalba. Prieš kelis metus, arkivyskupui vizituojant Kalesninkų bažnyčią, lietuviai taip pat buvo įteikę panašų prašymą. Tada arkivyskupas žadėjo paskirti lietuvi vikarą, bet žodžio netesėjo. (*Aidas*, 1939, gegužės 25, nr. 61, p. 5)

10 d., **Varėnà** (Vilniaus-Trakų aps.). Varėnos parapijos bažnyčioje nuo seno buvo nešiojamas altorėlis, kurį per procesijas nešdavo Moliadugnio kaimo lietuvaits. Altorėlis lietuvaicių buvo papuoštas lietuviškais tautiniais kaspinais. Gegužės 10 dienos rytą tie kaspinais dar tebebuvo, bet vakare, po lenkiškų gegužinių pamaldų, jie jau buvo dingę. Tie kaspinais rasti susukti ir numesti bažnyčios kampe. Lietuviai parapijiečiai tokiu negražiu darbu pasipiktino. Lietuvės moterys ir mergaitės buvo nuėjusios pas vietos kleboną Stanislovą Tarasevičių pasiskusti. Klebonas atsakė: „Tokių kaspinių, kurie ne visiems patinka, nereikia vartoti“. Gegužės 14 d. klebonas per pamokslą apie tą

įvykį nieko nepasakė. Tikrai išpėjo, kad bažnytinėje procesijoje dalyvaujančios lietuvaitės nebegalės vilkėti tautiniais drabužiais, o vien baltais. (*Aidas*, 1939, gegužės 18, nr. 58, p. 5)

11 d., **Vilnius**. Pagal Vyriausios Lenkijos skautų globos draugijos nustatytą tvarką įvairiose vietose skautams globoti galėjo būti įsteigtos atskiros draugijos, kurios turi būti tiesioginėje tos globos draugijos žinioje. Todėl Vilniaus lietuvių skautų organizatoriaus mokytojo Prano Žižmaro rūpesčiu sudarytas komitetas gegužės 11 d. Vilniuje sukviėtė buvusius skautus ir jiems priitariančius, kurie įsteigė lietuvių skautams globoti draugiją. Išrinkta draugijos valdyba: Pranas Žižmaras, mokytojas Henrikas Horodničius, dr. Marija Horodničienė, mokytojai Augustinas Mačionis ir Jonas Šimukonis. Be to, valdyboje dar galėjo būti ir tiesioginiai skautų globėjai, mokyklų ar auklėjimo įstaigų atstovai. (*Aidas*, 1939, gegužės 13, nr. 56, p. 4)

Apie 12 d., **Palūšė** (Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.). Palūšės valdinės pradžios mokyklos vedėjas M. Galatelis 1939 m. kovo 24 d. iš Palūšės parapijos reikalams paskirto namo savavališkai pašalino ten buvusius vietos vargonininko A. Burausko daiktus ir ten perkėlė mokyklą. Tokius veiksmus vietos klebonas apskundė prokurorui ir apskrities policijos viršininkui. Tačiau M. Galatelis ir toliau šeimininkavo užimtame name. Iki Švenčionių „Ryto“ draugijos uždarymo tas namas buvo perduotas Palūšės parapijos reikalams. Kol prokuroras ir policija deramai neregavo į klebono skundą, valdžios paskirtas buvusios Švenčionių „Ryto“ draugijos turto kuratorius (likvidatorius) Januševskis padavė į teismą tos parapijos vargonininką A. Burauską, esą jis tame name neteisėtai gyvenęs. Apie gegužės 12 d. byla buvo svarstoma Švenčionių miesto teisme. Šis teismas pripažino vargonininko teisę ten gyventi. (*Aidas*, 1939, gegužės 18, nr. 58, p. 5)

Apie 13 d., **Marcinkónys** ir **Rātnyčia** (Gardino aps.). Marcinkonių

klebonas kun. Zenonas Butkevičius buvo pašauktas į Gardino apskrities viršininko įstaigą, kur gavo Gardino apygardos teismo pranešimą, kad jam ir Ratnyčios klebonui kun. Antanui Gedgaudui keliama byla už pavardžių lietuvinimą metrikų knygose. (*Aidas*, 1939, gegužės 27, nr. 62, p. 3)

- 13 ir 14 d., **Valkiniškai** (Vilniaus–Trakų aps.). Vilniaus lietuvių meno ir literatūros draugija tomis dienomis Valkininkuose surengė du viešus vakarus. Gegužės 13 d. vaidinta rusų rašytojo N. Gogolio 3 veiksmų komedija „Piršlybos“, o gegužės 14 d. – Heisės 4 veiksmų religinio turinio drama „Marija Magdalietė“.
- (*Aidas*, 1939, gegužės 16, nr. 57, p. 4)

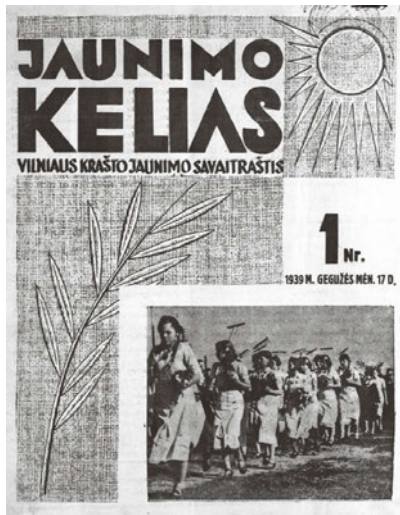
- 13 d., **Vilnius**. Vilniaus lietuvių valdinė pradžios mokykla jos vedėjo Broniaus Suduikio rūpesčiu pagerbė motinas. Mokyklos salėje buvo surengtas uždaras vakarėlis. Silvestras Urbonavičius kalbėjo apie pagarbą motinoms. Mokyklos vaikučiai suvaidino Jono Kuzmickio 2 veiksmų vaidinimą „Be mamytės“ ir Viktoro Miliūno 3 veiksmų Kalėdų pasaką „Šešios verpėjos“. Mokinukai padeklamavo motinoms skirtų eilėraščių, dainavo vedėjo B. Suduikio diriguojamas vaikų choras. Į vakarėlį pakviestoms motinoms mokyklos vaikai prisegė pirmųjų pavasario gėlių.
- (*Aidas*, 1939, gegužės 16, nr. 57, p. 4)

- 14 d., **Rudnià** (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.). Gegužės 14 d. kun. Aleksandras Raupelis Rudnios bažnyčioje per pamokslą pareiškė, kad tas, kuris pasitinkant arkivyskupą, iškabino juodą vėliavą, pats pasidarysias juodas kaip toji vėliava ir iš jo kilusios keturios kartos taip pat būsiančios juodos. Klebonas smarkiai barė ir lynežeriečius, kodėl skundėsi, jog už jų „atsivertimą“ klebonas liepęs skambinti varpais. Po tokio „pamokslo“ lietuviams parapijiečiams dar labiau paaiškėjo, kiek kun. Raupeliui rūpi šios parapijos lietuviški bažnytiniai reikalai. (*Aidas*, 1939, gegužės 23, nr. 60, p. 3)

- 14 d., **Švenčionys**. Šią parapiją vizitavo Vilniaus arkivyskupas R. Jalb-
žkovskis. Prie ta proga pastatytų vartų arkivyskupą lietuvių
vardu sveikino dr. Aleksandras Rymas. Bažnyčioje ganytoją
sveikino klebonas ir dekanas Juozapas Dubietis. (*Aidas*, 1939, ge-
gužės 25, nr. 61, p. 5)
- 14 d., **Vilnius**. Vilniuje, Vytauto Didžiojo gimnazijos salėje, Lietuvių
amatininkų ir darbininkų draugija surengė viešą vakarą. Jos
nariai, scenos mėgėjai vaidino Petro Gintalo ekspresionistinio
stiliaus 4 veiksmų pjesę „Dinamo 1000 HP“. Po vaidinimo
Motiejaus Kurylos vadovaujamas amatininkų choras padainavo
5 liaudies dainas. Programą baigė A. Čelnos diriguojamas ama-
tininkų styginių instrumentų orkestras, kuris pagrojo lietuviškų
dainų melodijų. (*Aidas*, 1939, gegužės 16, nr. 57, p. 4)
- 13, 14 d., **Vilnius**. Į Vilnių atvykę Kauno „Aušros“ gimnazijos krepši-
ninkai sužaidė draugiškas rungtynes su Vytauto Didžiojo gim-
nazijos krepšinio mėgėjais. Laimėjo svečiai rezultatu 50 : 13.
Kitą dieną minėti svečiai taip pat žaidė draugiškas rungtynes
su Vilniaus lenkų Adomo Mickevičiaus gimnazijos krepšinin-
kais. Rezultatu 27 : 11 laimėjo kauniečiai. (*Aidas*, 1939, gegužės 16,
nr. 57, p. 4)
- 15 d., **Valkiniškai** (Vilniaus–Trakų aps.). Katalikų akcijos Valkinin-
kų skyrius surengė Motinos dienos minėjimą. Įžangos žodį
tarė vietos klebonas Nikodemas Abaravičius. Apie pagarbą
motinoms perskaitytos dvi paskaitos. Padeklamuota motinoms
skirtų eilių, pagiedota giesmių. (*Aidas*, 1939, gegužės 20, nr. 59, p. 3)
- Iki 16 d., **Viečiūnai** (Marcinkonių vls., Gardino aps.). Viečiūnų
gyventojas Leonardas Stasiulionis gavo Gardino apskrities vir-
šininko raštišką įsakymą iki gegužės 16 d. išsikelti iš Viečiūnų
10-iai metų už 30 kilometrų. (*Aidas*, 1939, gegužės 20, nr. 59, p. 3)
- 16 d., **Adutiškis** (Švenčionių aps.). Į Adutiškį atvyko Vilniaus ar-
kivyskupas. Pasitikimo vartai buvo tik vieneri. Prie vartų iš

- lietuvių niekas ganytojo nesveikino. Kun. Kazimieras Banevičius anksčiau iš sakyklos pranešė, kad per vizitaciją lietuviai niekur nesimaišytų. Jis aiškino, kad tą dieną lenkų giedojimai, tai jų reikalas ir vyskupo sutikimu rūpintis. Lietuvius paguodė: kai kitą kartą atvažiuos arkivyskupas, bus proga ir pasirodyti lietuviams. Po pamaldų pas arkivyskupą buvo nuėjusi 4 vyrų lietuvių delegacija prašyti paskirti kunigą lietuvių ir pakeisti vargonininką. Adučiškyje tada abu kunigai buvo lenkai. Kun. K. Banevičius neva mokėjo lietuviškai, bet kalbėjo nevisai suprantamai. Vargonininkas senas, dviems chorams vadovauti negalintis, o lietuviams tiek minėtas kunigas, tiek vargonininkas buvo nepalankūs. Arkivyskupas dėl vargonininko patarė kreiptis į kleboną. Po vizitacijos kun. K. Banevičius iš sakyklos barė lietuvius, kad jie neprisidėjo prie arkivyskupo sutikimo. Toks kunigo prieštaravimas lietuvius labai nustebino. (*Aidas*, 1939, birželio 15, nr. 69, p. 5)
- 16 d., **Ceikiniai** (Mielagėnų vls., Švenčionių aps.). Iš Ceikinių į Tverėčių išvyko buvęs „Ryto“ draugijos skaityklos Ceikiniuose vedėjas Julius Gulbinis. Jis daug prisidėjo prie tos apylinkės ūkininkų gerbūvio kėlimo, platino lietuvišką spaudą. (*Aidas*, 1939, gegužės 25, nr. 61, p. 5)
- 16 d., **Grūtas** (Marcinkonių vls., Gardino aps.). Grūto kaimo gyventojas Silvestras Karlonas norėjo Marcinkonių valsčiaus valdyboje patvirtinti deklaraciją, kuri reikalinga jo dukrelei, norinčiai laikyti stojamuosius egzaminus į Vytauto Didžiojo gimnaziją Vilniuje. Viršaitis Juzukevičius atsisakė deklaraciją tvirtinti. (*Aidas*, 1939, birželio 3, nr. 64, p. 3)
- 16 d., **Tverėčius** (Švenčionių aps.). Tverėčiuje lankėsi arkivyskupas R. Jalbžykovskis. Iš lietuvių ganytoją sveikino Katalikų akcijos skyriaus pirmininkas Viktoras Dasys. (*Aidas*, 1939, birželio 6, nr. 65, p. 3)

- 17 d., **Kaļtanėnai** (Švenčionių aps.). Įvyko rinkimai į valsčiaus tarybą. Iš 16-os tarybos narių išrinkta 11 lietuvių. (VŽ, 1939, gegužės 26, nr. 22, p. 7)
- 17–18 d., **Pelesà** (Rodūnios vls., Lydos aps.). Vilniaus lietuvių meno ir literatūros draugija Pelesoje norėjo surengti du vaidinimus. Gegužės 17 d. turėjo būti vaidinama N. Gogolio 3 veiksmų komedija „Piršlybos“, o gegužės 18 d. parapijos atlaidų proga – P. Heisės 4 veiksmų drama „Marija Magdalietė“. Leidimo prašė Katalikų akcijos Pelesos skyrius, tačiau Lydos apskrities viršininkas neleido. Leidimų prašė ir Vilniaus lietuvių meno ir literatūros draugija. Prašymus Lydos apskrities viršininkui nuvežė pats Draugijos pirmininkas kun. Antanas Viskantas. Deja, ir jo prašymas buvo atmestas. (*Aidas*, 1939, gegužės 20, nr. 59, p. 4)
- 17 d., **Vilnius**. Iš spaudos išėjo Vilniaus krašto lietuvių jaunimui skiriamas savaitinis laikraštis *Jaunimo kelias*, kurio leidėjas ir redaktorius – Augustinas Burokas. Laikraštis žurnalo pobūdžio, iliustruotas. Pirmame straipsnyje *Jaunimo kelio* redakcija pasisakė, kas laikraščiui rūpės ir ko jis sieksias. Tas savaitraštis leidžiamas vietoj 1937 m. kovą uždrausto *Jaunimo draugo*. (*Aidas*, 1939, gegužės 18, nr. 58, p. 6)
- 18 d., **Mielagėnai** (Švenčionių aps.). Katalikų akcijos Mielagėnų skyrius gegužės 18 d. norėjo surengti viešą

Vilniaus krašto savaitraščio

Jaunimo kelias, leisto vietoj uždrausto

Jaunimo draugo, pirmo numerio viršelis,
pieštas Vlodo Drėmos

- vakarą. Ruošėsi vaidinti Henriko Prialgausko 6 veiksmų dramą „Kruvini briliantai“. Vakaras neįvyko, nes jo neleido Švenčionių apskrities viršininko įstaiga. (VŽ, 1939, gegužės 19, nr. 21, p. 7)
- 19 d., **Vosiūnai** (Tverečiaus vls., Švenčionių aps.). Švenčionių apskrities viršininko įstaigoje buvo išardyta Melanija Pundytė. Ji kaltinta padėjusi Katalikiškos akcijos lietuvių jaunimo Vosiūnų skyriui surengti vaidinimą, kuris įvyko balandžio 9 dieną. Už tai nubausta 25 zlotų bauda arba 7 dienomis arešto. M. Pundytė bylą perdavė teismui. (*Aidas*, 1939, gegužės 25, nr. 61, p. 5)
- Iki 20 d., **Budrikai** (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.). Šiame kaime buvo valdinė pradžios mokykla. Rudenį, susirgus mokytojui, kelis mėnesius pamokų nebūdavo. Balandžio 20 d. atvažiavo nauja mokytoja. Ji panaikino lietuvių kalbos pamokas, kurių per savaitę buvo trys. Visus dalykus, taip pat ir tikybą ėmė dėstyti lenkų kalba. (*Aidas*, 1939, gegužės 25, nr. 61, p. 5)
- Apie 20 d., **Vydėniai** (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.). 1939 m. kovo 14 d. Vydenių kaimo gyventojai pasiuntė prašymą leisti baigti Vytauto Didžiojo akmenų mūro paminklą. Paminklas statytas pagal parengtą projektą ir gavus leidimą. 1931 m. jis buvo sumūrytas. Viršuje iškilo geležinis kryžius. Užklupo žiema. Paminklą, kuriam išleista 600 zlotų, tikėtasi baigti kitais metais. Trūko vienoje pusėje Vytauto Didžiojo, antroje – šv. Kazimiero, o trečioje – Gedimino atvaizdų. Deja, paminklo baigti valdžia nebeleido. Įvairiu metu apskrities viršininko įstaigai buvo pasiūsti keli prašymai, tačiau leidimo negauta. Nors Lietuvos–Lenkijos santykiai pagerėjo, tačiau į kovo 14 d. prašymą leisti baigti paminklą per du mėnesius jokio atsakymo negauta. Todėl neseniai apskrities viršininkui išsiųstas pakartotinis prašymas. (VŽ, 1939, birželio 2, nr. 24, p. 7)
- 20 d., **Vilnius**. Lietuvių ligoninės patalpose įvyko metinis Lietuvių sanitarinės pagalbos draugijos narių susirinkimas. Jį pradėjo

- ligoninės vedėjas gydytojas Vytautas Legeika. Ataskaitą apie praėjusių metų Draugijos veiklą perskaitė Antanas Krutulys. Draugija turėjo apie 20 narių. Pernai, suėjus 20-iai metų nuo Draugijos įsteigimo, buvo sumanyta sukaktuves paminėti atskiru leidiniu, bet dėl lėšų stokos nuo to sumanymo atsisakyta. Draugija į slaugytojų mokyklą buvo pasiuntusi 4 merginas, kurioms mokėjo stipendiją. Apie ligoninės būklę kalbėjo V. Legeika. Išrinkta valdyba: dr. Aleksandras Rymas, dr. V. Legeika, Povilas Čibiras, Vladas Narbutas ir A. Krutulys. (*Aidas*, 1939, gegužės 23, nr. 60, p. 4)
- 21 d., **Pūnškas** (Seivų vls., Suvalkų aps.). „Žiburio“ salėje įvyko motinoms skirtas minėjimas. Jį pradėjo inžinierius Jonas Pajaujis. Paskaitą „Motinos vaidmuo šeimoje ir visuomenėje“ skaitė J. Maksimavičius. (*Aidas*, 1939, birželio 6, nr. 65, p. 3)
- 21 d., **Sapliai** (Tverečiaus vls., Švenčionių aps.). „Kultūros“ draugijos Saplių skyrius pagerbė motinas. Gražiai įrengtoje salėje susirinko apie 70 asmenų. Salę įrėngė skyriaus pirmininkas Albertas Antanėnas. Buvo jaunimo ir vyresniųjų, vyrų ir moterų. Mokytojas Rapolas Valiukonis skaitė Motinos dienos minėjimui skirtą paskaitą. Buvo deklamuojami eilėraščiai, o Apolonijos Povilėnaitės vadovaujamas mergaičių choras padainavo keletą dainelių. Sugiedotas Tautos himnas. (*VŽ*, 1939, gegužės 26, nr. 22, p. 7)
- 21 d., **Švenčionėliai** (Švenčionių vls. ir aps.). Švenčionėlių bažnyčią vizitavo Vilniaus arkivyskupas R. Jalbžykovskis. Klebonas iš anksto buvo paskelbęs, kad arkivyskupą reikės pasitikti lietuviams ir lenkams kartu ir kad būsią tik vieni vartai. Į arkivyskupo sutikimo komitetą klebonas nepakvietė nė vieno lietuvio. Vizitacijos išvakarėse klebono su burmistru samdyti darbininkai prie bažnyčios pastatė vartus tik su lenkišku užrašu. Atvykus arkivyskupui prie vartų lietuvių parapijiečių vardu jį pasveikino J. Jermalis. Tautiniais rūbais apsirengusi

mergaitė įteikė ganytojui gėlių puokštę, perrištą tautiniu kaspiniu. Bažnyčioje pasitiko ir visą laiką giedojo lietuvių parapijos choras. Po ilgo klebono pamokslo lenkų kalba Švenčionių dekanas Juozapas Dubietis pasakė ir lietuvišką pamokslą. Tuo metu prie klebonijos jau giedojo lenkų organizacijos ir vaikai. Maršus grojo kariškių orkestras.

Po pamaldų lietuvių delegatai M. Sauka, J. Rukšėnas ir J. Griegas arkivyskupui norėjo išsakyti patiriamas bažnyčioje skriaudas. Arkivyskupas pareiškė, kad dėl skriaudų reikia tartis su klebonu. (*Aidas*, 1939, birželio 1, nr. 63, p. 5)

21, 24 d., **Vilnius**. Tą dieną Vilniaus vaivada L. Bocianskis iš Vilniaus išvažiavo į Poznanę, naują paskyrimo vietą. Paskirtasis jo vieton vaivada Artūras Maruševskis turėjo atvažiuoti į Vilnių gegužės 24 dieną. L. Bocianskio valdymas paliko lietuviams didžiules nuoskaudas. (*Aidas*, 1939, gegužės 23, nr. 60, p. 4)

21 d., **Vilnius**. Šv. Mikalojaus parapijos salėje įvyko Vilniaus lietuvių katalikų blaivybės draugijos narių susirinkimas.

Uolus Lenkijos vyriausybės lietuvių persekiojimo ir nutautinimo politikos vykdytojas, 1935–1939 m.

Vilniaus vaivada pulkininkas

Liudvikas Bocianskis

(<https://rzeszow.ipn.gov.pl/>)

Jį pradėjo šios Draugijos pirmininkas kun. Kristupas Čibiras. Ta proga jis paskaitė iš Kaune leidžiamo Lietuvos blaivinimo sąjungos laikraščio *Blaivybė ir sveikata* straipsnį „Gedulingąją valandą“, kur rašoma apie Klaipėdos krašto netektį ir nurodoma, kad turint prieš akis šią Lietuvos valstybės ir visos tautos nelaimę, reikėtų liautis vartoti alkoholinius gėralus. Draugijos valdybos narys Antanas Stanelis skaitė

- paskaitą, kaip žmonių girtavimas yra apibūdinamas mūsų liaudies dainose, o Petras Bilkis – apie naminės degtinės žalą. Siūlyta rinkti liaudies dainas apie girtuokliavimą, skatinti jaunus poetus kovai su alkoholiu sukurti naujų dainų. (*Aidas*, 1939, gegužės 23, nr. 60, p. 4)
- 22 d., **Vilnius**. Į Lietuvą apie 10 dienų ekskursijos išvyko šie Vilniaus lietuvių spaudos darbuotojai: Romualdas Bagdonas, Jeronimas Cicėnas, Mykolas Čibiras, Mykolas Gudėnas, Jonas Jankauskas, Adomas Juškevičius, Motiejus Kraužlys, Ona Miciūtė, Stasys Misiūnas, Emilijonas Paukštė, Antanas Stanelis, Stasė Taškūnaitė, Silvestras Urbonavičius ir Petras Viščinis. (*Aidas*, 1939, gegužės 25, nr. 61, p. 6)
- 23 d., **Vidiškės** (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.). Vidiškių bažnyčią vizitavo arkivyskupas R. Jalbžykovskis. Atvyko iš Ignalinos, kur lankėsi lenkų koplyčioje. Ganytojui pasitikti buvo pastatyti vartai su lietuvišku užrašu. Bažnyčioje klebonas Edmundas Mirauskas savo pranešime apie parapiją, be kitko, pasiprašė jį iškelti iš Vidiškių. (*Aidas*, 1939, birželio 1, nr. 63, p. 5)
- 23 d., **Vilnius**. Iš Vilniaus Nerimi iki Kauno baidarėmis išplaukė 12 lietuvių sportininkų. Jų vadovas Pranas Žižmaras. (*Aidas*, 1939, gegužės 25, nr. 61, p. 6)
- 24 d., **Dūkštas** (Švenčionių aps.). Dūkšte lankėsi Vilniaus arkivyskupas R. Jalbžykovskis. Ganytoją pasitiko dviratininkų būrys ir atlydėjo iki bažnyčios. Arkivyskupui lietuviai jokių nusiskundimų nepateikė. (*Aidas*, 1939, birželio 3, nr. 64, p. 3)
- 24 d., **Rimšė** (Breslaujos aps.). Rimšės bažnyčią vizitavo arkivyskupas R. Jalbžykovskis. Lietuvių vardu ganytoją sveikino Antanas Paukštė. Lenkai įteikė prašymą suteikti jiems bažnyčioje daugiau pamaldų. Iki tol lenkiškos pamaldos būdavo kas antrą šventadienį. Iš 3 tūkst. parapijos katalikų 2 500 buvo lietuviai. (*Aidas*, 1939, birželio 6, nr. 65, p. 3)

- 25 d., **Ceikiniai** (Mielagėnų vls., Švenčionių aps.). Vizituojantį arkivyskupą pasitiko vien lietuviai. Ta proga lietuviai papuošė bažnyčią ir padarė vartus. Nors save laikančių lenkais šeimų Ceikinių parapijoje buvo tik keliolika ir tai daugiausia atvykėliai, jų delegacija arkivyskupo paprašė lenkiškų pamaldų. Arkivyskupas nurodė klebonui kiekvieną šventadienį 9 val. lenkams laikyti pamaldas ir ta kalba sakyti pamokslus. O tik vieni parapijos lietuviai turėjo išpirkti bažnyčią, kuri neaišku koku būdu buvo įrašyta į pardavinėjamo iš varžytinių Ceikinių dvaro inventorių. (*Aidas*, 1939, birželio 3, nr. 64, p. 3)
- 25 d., **Naujasis Daugėliškis** (Daugėliščio vls., Švenčionių aps.). Daugėliščio parapiją vizitavo arkivyskupas R. Jalbžykovskis. Ši parapija lietuviška. Miestelio ir apylinkės lietuviai pastatė prie pieninės Gedimino stulpų formos vartus su užrašu „Sveikiname Ganytoją“. Per vidurį vartus papuošė bažnytinė vėliava, o iš šonų plevėsavo dvi tautinės vėliavos. Už vartų išsirikiavo bažnytinė procesija. Visų nuotaika buvo pakili. Arkivyskupas pasveikintas Eucharistijos karžygių vardu, taip pat sveikino viršaitis, kooperatinių bendrovių ir ūkininkų atstovai. Po pamaldų vietos valdininkų žmonos paprašė lenkiško pamokslo. Prašymas buvo patenkintas. Po lenkiško pamokslo arkivyskupą sveikino Katalikiškos akcijos skyriai ir bažnytinės brolijos. Atsisveikinant lietuviai arkivyskupui padainavo skambių dainų. Arkivyskupui išvykus, valsčiaus salėje įvyko motinoms pagerbti minėjimas, kurį surengė Katalikų akcijos Daugėliščio skyrius. Išklausyta paskaita, dainavo P. Jankausko vadovaujamas choras, deklamuoti eilėraščiai. (*Aidas*, 1939, birželio. 3, nr. 64, p. 3)
- 25 d., **Vidūgiriai** (Krasnavo vls., Suvalkų aps.). Šiame sodžiuje atidaryta Seinų kooperatyvo „Rūta“ parduotuvė. (*Aidas*, 1939, birželio 6, nr. 65, p. 3)
- 26 d., **Vilnius**. Miesto viršininko įsakymu konfiskuotas *Vilniaus žodžio*

22 numeris už straipsnį „Be skausmo ir be gedulos“. Jame rašyta apie lietuvių viltis, iškėlus Vilniaus vaivadą L. Bocianskį. Vietoj konfiskuoto išleistas 23 numeris be minėto straipsnio (palikta balta vieta). Minėtame straipsnyje, be kitko, rašoma: *Lenkų spauda dėl šio laikotarpio politikos kaltina vaivadą Bocianskį. Toks kaltinimas mums atrodo nevisai teisingas. Lenkijoje vaivados savarankiškos politikos neveda, kiekvienam savo žygiui turi gauti centro sutikimą ir pritarimą. Ne kitaip elgėsi ir vaivada Bocianskis. Galėjo jis būti griežtesnis ir švelnesnis, galėjo centrą vienaip ar kitaip informuoti, tačiau vis dėlto jis tebuvo tik Varšuvos norų ir jos nustatytos politikos vykdytojas...* (Aidas, 1939, birž. 1, nr. 63, p. 6; Vilniaus žodis, 1939, gegužės 26, nr. 22, p. 1)

26 d., **Vilnius**. Vilniaus lietuvių studentų sąjungos pirmininkas Bronius Uziela ir vicepirmininkas Viktoras Maldžiūnas nuvyko į vaivadijos įstaigą aiškintis dėl lietuvių studentų uniformos. Jiems politinio skyriaus vedėjas M. Jasinskis pareiškė, kad reikalas nėra aktualus. Lietuvių studentų kepuraitės uždraustos 1937 m. liepos 22 dieną. Dėl to buvo kreiptasi į Vidaus reikalų ministeriją. 1939 m. sausio 18 d. buvo gautas atsakymas, kad tuo reikalu Vilniaus vaivadijos sprendimas patvirtintas. (LB, 1939, nr. 5, p. 199)

Apie 27 d., **Gervėčiai** (Vilniaus–Trakų aps.). Gervėtiškiai lietuviai, išvykdami į Vilniaus Kalvarijas, pamėgino dar kartą paprašyti kleboną įsileisti į bažnyčią lietuvių bažnytinę vėliavą, kurios jau ketveri metai neleidžiama įnešti į Gervėčių bažnyčią ir ji laikoma Vilniaus Šv. Mikalojaus bažnyčioje. Klebonas, išgirdęs apie vėliavą, ėmęs delegatus barti. Priekaištavo, kad lietuviai esą menki katalikai, o tokia vėliava jiems nereikalinga. Prieš ketverius metus Gervėčių klebonui Stanislovui Chodykai neišsileidus į bažnyčią vėliavos su lietuvišku religiniu užrašu, lietuviai šiuo reikalu kreipėsi į Vilniaus arkivyskupą. Jiems buvo pažadėta

- vėliavą išleisti, tačiau per 4 metus, įteikus ir kelis pakartotinus prašymus, pažadas neįvykdytas. (*Aidas*, 1939, birželio 3, nr. 64, p. 3)
- 27 d., **Vilnius**. Vytauto Didžiojo gimnazijos salėje įvyko lietuviškų dainų koncertas. Dainavo atvykęs iš Dotnuvos žemės ūkio akademijos choras, vadovaujamas Antano Budriūno. Pirmoje koncerto dalyje mišrus choras padainavo 10 liaudies dainų. Po to Meno ir literatūros draugijos vardu chorą sveikino kun. Antanas Viskantas, „Varpo“ choro vardu – Antanas Krutulys, lietuvių artistų vardu – Vladas Jurkevičius, Lietuvių studentų sąjungos vardu – Bronius Uziela, Vilniaus krašto lietuvių agronomų vardu – inžinierius Jonas Pajaujis. Antroje dalyje vyrų choras padainavo tris dainas. Po to mišrus choras sugiedojo „Lietuviais esame mes gimę“. Pilnutėlė klausytojų salė užtraukė Tautos himną.
- Koncertui pasibaigus, Lietuvių studentų sąjungos salėje Dotnuvos žemės ūkio akademijos chorui ir neolitanų studentams buvo suruošta vakarienė. Vilniečiai lietuviai kartu su svečiais praleido porą valandų. Vakarienės metu buvo pasakyta kalbų ir padainuota daug gražių dainelių. Vakarienė baigta akademinio jaunimo himnu „Gaudeamus“. (*Aidas*, 1939, birželio 1, nr. 63, p. 6)
- Apie 28 d., **Kazitiškis** (Dūkšto vls., Švenčionių aps.). Grynai lietuviškoje Kazitiškio parapijoje po arkivyskupo apsilankymo pakeista pamaldų tvarka. Iki šiol pamaldos buvo laikomos lietuviškai, tik prieš Sumą būdavo lenkiški pamokslai. Dabar kiekvieną sekmadienį 9 valandą lenkams paskirtos Mišios ir pamokslas. Visos kitos pamaldos vyko lotyniškai ir lietuviškai. Jų pradžia – 11 valandą. (*Aidas*, 1939, birželio 13, nr. 68, p. 3)
- 28 d., **Ceikiniai** (Mielagėnų vls.) ir **Rópiškė** (Daugėlišio vls.). Gegužės 19 d. Daugėlišio pieninė gavo iš Vilniaus žemės ūkio rūmų raštą, kuriuo Ceikinių pieno separavimo (grietinės nugriebimo) punktas priskiriamas prie Mielagėnų pieninės, o

Ropiškės punktas – prie Ignalinos pieninės. Lietuvių administruojama Daugėlišio kooperatinė pieninė veikė sėkmingiausiai ne tik visoje Vilniaus–Trakų apskrityje. Ūkininkai, tiekiantys pieną į Ceikinių ir Ropiškės priėmimo punktus, tokiu Žemės ūkio rūmų nurodymu pasipiktino, sukviatė susirinkimus ir Daugėlišio pieninės valdybai, taip pat Žemės ūkio rūmams pasiuntė protesto raštus. Pateikiamas ūkininkų, tiekusių pieną į Ropiškės priėmimo punktą, protesto rašto vertimas į lietuvių kalbą.

Vilniaus žemės ūkio rūmams

Daugėlišio kooperatinės pieninės „Gerovė“ Ropiškės skyriaus narių
PAREIŠKIMAS

Šiandien, per Ropiškės pieninės punkto narių susirinkimą, Daugėlišio pieninės valdyba perskaitė mums Vilniaus žemės ūkio rūmų raštą Nr. LHm/302 39/V-19, iš kurio sužinojome, kad mūsų punktas, be mūsų valios ir sutikimo tapo [= buvo] priskirtas prie Ignalinos pieninės. Turėdami omeny šį faktą [...] pareiškiame:

- 1. Esame, kaip ir visi kiti, laisvi Lenkijos Respublikos piliečiai ir apie save galime tik patys spręsti. Kooperatyvas yra laisvas narių susibūrimas ir kaipo toks neturi teisės priversti ūkininką priklausyti tam ar kitam kooperatyvui ir taip pat nėra tokio įstatymo, kuris tuo reikalu varžytų nario valią.*
- 2. Ropiškės punktą įtaisėme savo lėšomis ir esame jo šeimininkai, o kadangi Daugėlišio pieninė neturi jokių skolų, todėl turi mūsų pasitikėjimą ir mes norime jai priklausyti. Be to, į Daugėlišį turime kur kas arčiau [= artimesni] nei į Ignaliną ir nepalyginamai geresnį kelią.*
- 3. Visos įstaigos, kurioms priklausome: valsčius, policijos nuovada, paštas, miškų urėdija yra Daugėliškyje, tiek vietos padėtimi, tiek ir ūkiškai Ropiškė linksta prie Daugėlišio, o ne prie Ignalinos. Imdami domėn [= Turėdami omenyje] aukščiau išvardintus faktus*

[.] kategoriškai protestuojame prieš Vilniaus Žemės ūkio rūmų sprendimą ir apskritai prieš visus tuos, kas be mūsų žinios ir sutikimo norėtų apie mus spręsti. Apie mūsų nusistatymą taip pat atskiru raštu pranešėme ir Daugėliško pieninės valdybai.

Ropiškė 1939.V.28

Pasirašė 53 nariai.

Panašų raštą minėtoms institucijoms pasiuntė ir pieno tiekėjai iš Ceikinių punkto. Pasirašė 100 žmonių. (*Aidas*, 1939, birželio 13, nr. 68, p. 2)

28 d., **Janāvas** (Vidžių vls., Breslaujos aps.). Pastaruoju laiku Janavas ėmė rodyti daugiau gyvumo negu kiti kaimyniniai lietuviški sodžiai. Pradėjo daugiau domėtis lietuviška spauda, turi namų mokytoją lietuvių, vaikai išmokomi savo gimtosios kalbos.

Per Sekmines vietos lietuvių mokytojo Bronislovo Nalivaikos rūpesčiu Janave buvo surengtas pirmas viešas lietuviškas vakaras. Vaidinti du dalykėliai. „Visko pradžia kiaušinis“ ir „Tėvelio vardinės“. Taip pat padeklamuota lietuviškų eilėraščių. Visi vaidintojai scenoje pasirodė pirmą kartą. Vaidinimui leidimas buvo nesunkiai gautas, nes vakaro pajamos skirtos Gynimo fondui. (*Aidas*, 1939, birželio 10, nr. 67, p. 3)

28 d., **Švenčionėliai** (Švenčionių vls. ir aps.). Sekminių pirmą dieną Vilniaus lietuvių meno ir literatūros draugija Švenčionėliuose surengė lietuviškų dainų koncertą. Dainavo iš Lietuvos atvykęs Dotnuvos žemės ūkio akademijos studentų choras, kuriam dirigavo A. Budriūnas. Koncertas vyko geležinkeliečių „Ognisko“ salėje, nes lietuvių liaudies namai tebebuvo užimti vietos kareivių. Šio koncerto pasiklausyti buvo atvykę lietuviai iš visų apylinkės kaimų, net iš Linkmenų ir Kaltanėnų parapijų. Prieš koncertą žodį tarė kun. Antanas Viskantas. Po jo Švenčionėlių ir apylinkės lietuvių vardu svečius sveikino mokytojas Juozas Jarmalis. Klausytojai kiekvieną dainą palydėdavo plojimais.

Antroje koncerto dalyje mokinė G. Grybauskaitė, pasipuošusi tautiniais rūbais, choro dirigentui įteikė gėlių puokštę. Pasibaigus koncertui, mokytoja T. Jarmalienė vietos lietuvių visuomenės vardu padėkojo svečiams už jų apsilankymą ir dainas, o kun. Antanui Viskantui – už koncerto surengimą. Koncertas baigtas Tautos himnu. Klausytojų nuotaika buvo pakili. Jautresni klausytojai susijaudino iki ašarų. Svečiai dviem autobusais išvyko į Švenčionis. (*Aidas*, 1939, birželio 8, nr. 66, p. 5)

28 d., **Švenčionys**. Tą dieną į Švenčionis iš Švenčionėlių atvyko du žalumynais papuošti autobusai. Jais atvažiavo Dotnuvos žemės ūkio akademijos studentų chorų dalyviai. Svečius pasitiko vietos lietuviai ir juos atlydėjo prie buvusio „Ryto“ draugijos mokinių bendrabučio. Čia buvo paruošti pietūs. Pavalgę svečiai buvo pakviesti į buvusios lietuvių gimnazijos salę koncertuoti. Klausytojų susirinko pilnutėlė salė, dėl vietos stokos ne visi norintys pateko. Dainavo mišrus ir vyrų chorai. Po koncerto svečiams buvo suruošta arbatėlė. Visų nuotaika pakili. Pavakare dotnuviečiai autobusais išvyko į Vilnių. (*Aidas*, 1939, birželio 3, nr. 64, p. 3)

29 d., **Marcinkónys** (Vilniaus–Trakų aps.). Vietos klebono Zenono Butkevičiaus rūpesčiu ir bendromis vietos ir apylinkės susipratusių lietuvių talkomis pastatyti Liaudies namai, kurie pašventinti per arkivyskupo R. Jalbžykovskio vizitaciją. Namai arti bažnyčios, gražioje patogioje vietoje su didele, erdvia sale. Naujai pastatytuose liaudies namuose gegužės 29 d. buvo pirmą kartą surengtas lietuviškas vakaras. Vaidinta Povilo Kešiūno 4 veiksmų drama „Vergijos griuvėsiuose“. Anksčiau lietuviškiems vakarams reikėdavo prašyti valsčiaus salės, kuri ne visuomet būdavo duodama. Vakaras pavyko.

Nuo 1934 metų Marcinkonyse veikė kooperatyvas „Artojas“. Jo vedėjas – mokytojas Teofilius Sukackas. 1939 m. pavasarį

jis Varšuvoje baigė Lenkijos kooperatyvų sąjungos surengtus kooperatyvų vedėjų kursus, kurie truko 6 savaites. Tuos kursus lankė visoje valstybėje parinkti kandidatai. Mokytojas T. Sukackas iš Vilniaus krašto buvo vienintelis. Marcinkonių kooperatyvas „Artojas“ visame Vilniaus krašte buvo vienintelis, turėjęs diplomuotą vedėją.

Be to, Marcinkonys turėjo ir generatorių, tiekiantį elektrą. Jį įrengė technikos mėgėjas vietos klebonas kun. Z. Butkevičius. Tuo metu elektros šviesa naudojosi bažnyčia, kooperatyvas, vaistinė ir valsčiaus įstaigos, net kai kurie ūkininkai. (*Aidas*, 1939, birželio 20, nr. 71, p. 3)

29 d., **Vilnius**. Sekminių antrą dieną Vytauto Didžiojo gimnazijos salėje atvykusiems Vilniaus Kalvarijų lankyti maldininkams vaidinta religinio turinio P. Heisės 5 veiksmų drama „Marija Magdaliėtė“. (*Aidas*, 1939, birželio 1, nr. 63, p. 6)

29 d., **Vilnius**. Įvyko „Kultūros“ draugijos suvažiavimas. Jį pradėjo Draugijos pirmininkas Antanas Krutulys. Į prezidiumą pirmininkauti pakviestas gydytojas Juozas Markavičius, jo pavaduotoja – mokytoja Paulina Ancevičienė, sekretoriavo mokytojas Rapolas Valiukonis. Suvažiavimas buvo numatytas dviejų dienų, tačiau dalyviams pageidaujant, atsisakyta dviejų paskaitų ir sutarta darbą baigti tą pačią dieną. Suvažiavimą sveikino Vilniaus lietuvių amatininkų draugijos valdybos narys A. Vaišnius ir žurnalo *Mokykla ir gyvenimas* redaktorius Vaclovas Čižiūnas. Po naujų narių priėmimo buvo Stepono Šulijos paskaita apie „Kultūros“ draugijos veiklą pastaraisiais metais ir kultūrinio darbo ateities perspektyvas. Po šio pranešimo vyko diskusijos, kalbėjo 12 delegatų iš Adutiškio, Daugėlišio, Kaltanėnų, Mielagėnų, Tverėčiaus valsčių ir Vilniaus.

Po pertraukos Draugijos pirmininkas A. Krutulys ir sekretorius S. Šulija pateikė valdybos ataskaitą. Per vienerius metus Draugija

gavo 41 prašymą įsteigti naujus skyrius. Įsteigė 38 skyriai. Deja, tik vienam iš jų leista veikti. Iš gautų prašymų 5 skyriai dar neįsteigti. Tuo metu veikė tik 6 draugijos skyriai. Valdybos atstovai 60 kartų buvo išvykę į kaimus veikiančių skyrių lankymo ir naujų steigimo reikalais. Draugija turėjo kelias skaityklas, kurių vedėjais visuomeniniais pagrindais dirbo patys valstiečiai. Savo skyriams ir skaitykloms Draugijos valdyba perdavė apie 800 tomų įvairių knygų. Be to, 1938 m. Draugija suruošė Vilniuje 8 dienų trukmės paskaitas kaimo žmonėms.

Išrinkta valdyba: pirmininkas – Antanas Krutulys, vicepirmininkė – Valerija Čepulytė, sekretorius – Steponas Šulija, išdininkas – Vincas Žilėnas, narys be ypatingų pareigų – Juozas Markavičius. (VŽ, 1939, birželio 9, nr. 25, p. 2)

30 d., **Šiulėnai** (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.). Šiulėnų kaimo lietuviai tėvai nunešė Izabelinės mokyklos vedėjui deklaracijas, kad kitais mokslo metais savo vaikus mokys namie, ir prašė jas priimti. Mokytojas deklaracijų nepriėmė ir jų nepasirašė. Žmonės tas deklaracijas nuvežė švietimo inspektoriui. (*Aidas*, 1939, liepos 13, nr. 81, p. 5)

30 d., **Trapikiškė** (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.). Šio sodžiaus vaikų tėvai Kiniūnų valdinės mokyklos vedėjui įteikė deklaracijas, kad nori savo vaikus mokyti namie. Vedėjas deklaracijų nepriėmė ir nepasirašė. Todėl minėtu reikalu tėvai kreipėsi į Švenčionių apskrities švietimo inspektorių. Inspektorius deklaracijas priėmė. (*Aidas*, 1939, liepos 13, nr. 81, p. 5)

30 d., **Vilnius**. Gegužės 30 dieną „Romuvos“ klube Vilniaus lietuviai sportininkai suruošė juodos kavos pobūvį Lietuvos Respublikos sportininkams – futbolininkams, kurie Vilniuje vienodu rezultatu 5 : 2 laimėjo dvi draugiškas rungtynes prieš lenkų sportininkus, pagerbti. Ta proga svečiams buvo įteikta dovana ir pasakyta kalbų. Visi kalbėtojai džiaugėsi Lietuvos

futbolininkų laimėjimu, linkėjo jiems ir kitur garbingai ginti lietuvių sporto garbę. Lietuviai futbolininkai tą pačią dieną išvažiavo į Kauną. Jiems esant Vilniuje, kelias dienas Jurgio viešbučio balkone plevėsavo trispalvė Lietuvos vėliava. (*Aidas*, 1939, birželio 1, nr. 63, p. 6)

- 31 d., **Baščiai** (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.). Barčiuose prie mokyklos iškabintas Vilniaus švietimo apygardos kuratoriaus 1939 m. gegužės 31 d. pasirašytas raštas, kuriuo vietos gyventojams pranešama, kad nuo 1939/1940 mokslo metų Barčių valdinėje pradžios mokykloje panaikinama lietuvių dėstomoji kalba ir įvedama lenkų kalba. Esą, iš įteiktų deklaracijų matyti, kad Barčiuose nėra 40 vaikų, norinčių mokytis lietuviškai. Deklaracijų buvo įteikta daugiau negu 40, tačiau Varėnos valsčiaus viršaitis kvietėsi dalį deklaracijas pasirašiusių žmonių ir įkalbėjo kelis atsisakyti prašymo dėl lietuvių dėstomosios kalbos Barčių mokykloje. Kuratorius sutinkas toje mokykloje palikti lietuvių kalbą kaip atskirą ir neprivalomą dalyką. Dėl šio sprendimo duota teisė kreiptis į Švietimo ministeriją. Tėvai taip ir padarė. (*Aidas*, 1939, liepos 6, nr. 78, p. 5)
- 31 d., **Vilnius**. Vilniaus universitete Pranui Ancevičiui įteiktas tarptautinės teisės daktaro diplomatas. (*Aidas*, 1939, birželio 3, nr. 64, p. 4)

Birželis

Apie 1 d., **Vilnius**. Lenkų spaudoje buvo rašyta ir lietuvių visuomenės atstovams vaivadijos įstaigoje pareikšta apie leidimą atsikurti kai kurioms uždarytomis lietuvių draugijoms. Žadėta leisti veikti ir Lietuvių ūkio draugijai. Buvusiam tos Draugijos pirmininkui Antanui Krutuliui vaivadijos įstaigoje pasiteiravus buvo pareikšta, kad uždarytoji Lietuvių ūkio draugija esanti

naikinama ir todėl esą būtų geriau steigti naują ūkio draugiją.
(*Aidas*, 1939, birželio 3, nr. 64, p. 4)

- 1 d., **Pelekai** (Apso vls., Breslaujos aps.). Birželio 1 d. Pelekų bažnyčią vizitavo Vilniaus arkivyskupas. Pelekų parapija mišri, tačiau lietuvių kalba bažnyčioje neturėjo jokių teisių. Klebonas lietuviškai nemokėjo. Dar prieš vizitaciją lenkų veikėjai įkalbinėjo ir gąsdino, kad niekas iš lietuvių nedrįstų skųstis arkivyskupui ar kreiptis į jį su prašymu. Arkivyskupas buvo sutiktas su procesija. Procesijoje buvo nešama ir lietuvių vėliava. Prie vartų ir bažnyčioje arkivyskupas į lietuvius nepratarė nė vieno žodžio lietuviškai. Vizitacijoje prieš ketverius metus arkivyskupas lietuvius sveikino jų gimtąja kalba.

Po visų pamaldų, kada arkivyskupas buvo klebonijoje, pas jį buvo pasiųsta lietuvių delegacija. Prileido tik vieną, kuris ir įteikė prašymą. Rašte buvo nurodytos lietuvių patiriamos skriaudos, prašyta skirti lietuviškai mokantį kunigą. Arkivyskupas pareiškė, kad jis kun. Boleslovui Zabłudovskiui yra įsakęs po pamaldų skaityti evangeliją lietuviškai. (*Aidas*, 1939, birželio 15, nr. 69, p. 5)

- 2 d., **Beržūpis** ir **Lýnežeris** (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.). 1939 m. vasario 22 d. Vilniaus–Trakų apskrities viršininko įstaigai buvo išsiųsti pranešimai apie įvykusius „Kultūros“ draugijos Lynežerio ir Beržupio skyrių steigiamuosius susirinkimus, tačiau per daugiau negu tris mėnesius negauta atsakymo, ar skyriai įregistruoti. Po 4 savaičių nuo pranešimo iš šių skyrių pareikalauta po 5 zlotus žyminio mokesčio. „Kultūros“ draugijos valdyba minėtai įstaigai įteikė Vilniaus išdinės raštą, kuriuo ši Draugija nuo žyminio mokesčio atleidžiama. Po mėnesio apskrities viršininko įstaiga dar kartą pareikalavo to paties išdinės rašto. Draugija jį vėl įteikė. Deja, per tris su puse mėnesio negauta žinios, ar minėti skyriai įregistruoti, ar ne.

- Vadovaujantis draugijų įstatymu, per mėnesį negavus atsakymo į reikalautą paskutinį raštų papildymą, minėti skyriai laikomi veikiančiais. (VŽ, 1939, birželio 9, nr. 25, p. 8; liepos 14, nr. 30, p. 7)
- 2–15 d., **Švenčionių** apskritis. Didžiosios daugumos Švenčionių apskrities lietuviškų kaimų gyventojai sausio pradžioje nustatyta tvarka išsiuntė prašymus apskrities švietimo inspekcijai įvesti valdinėse pradžios mokyklose dėstomąją lietuvių kalbą. Birželį Vilniaus švietimo apygarda žmonėms pradėjo siuntinėti atsakymus, kad į jų prašymus neatsižvelgta. Mokyklose lietuvių kalba galinti būti leista kaip neprivalomas dalykas. Tėvai tokius kuratorijos sprendimus skundė Švietimo ministerijai. (VŽ, 1939, birželio 23, nr. 27, p. 8)
- 2 d., **Vilnius**. Pasibaigė Vytauto Didžiojo antros licėjaus klasės mokinių brandos egzaminai. Egzaminus teko laikyti eksterno teisėmis, taigi sunkesnius negu valstybines teises turinčiose gimnazijose, nes gimnazijai tebebuvo atimtos valstybinių mokyklų teisės. Tai pirmoji licėjaus laida. Visiems antros klasės mokiniams leista laikyti baigiamuosius egzaminus ir visi juos išlaikė. Brandos atestatus gavo šie penkiolika licėjaus abiturientų: Averka Petras, Budzeika Jurgis, Budzeikaitė Alicija, Dremza Jonas, Juršėnaitė Marė, Kardelytė Vilhelmina, Koliačiūtė Marė, Kurklinskas Leonas, Nenartavičiūtė Vanda, Padaba Marijonas, Prašmutaitė Joana, Senkonis Konstantinas, Sinevičiūtė Marė, Šidlauskas Aleksandras ir Zalanskas Antanas. (*Aidas*, 1939, birželio 6, nr. 65, p. 4)
- Apie 3 d., **Kaľtanėnų** valsčius (Švenčionių aps.). Kaltanėnų valsčiaus viršaitis šiemet ėmė nebeduoti lietuvių tautybės pažymėjimų. Tokių pažymėjimų reikėjo norintiems savo vaikus leisti į lietuvių gimnaziją Vilniuje. Iki šiol deklaracijų negavo Albertas Žygas ir Valerijonas Maciulevičius iš Pašaminės, Bronius Bimba iš Antaliedės ir Vincas Lapėnas iš Krasnaborkos (Raudonės).

Anksčiau tas pats viršaitis lietuvių tautybės pažymėjimus duodavo. (*Aidas*, 1939, birželio 8, nr. 66, p. 5)

4 d., **Dievėniškės** (Ašmenos aps.). Tą dieną po pamaldų miestelio aikštėje buvo Dieveniškių valsčiaus mokyklų dainų šventė. Mokytojai atvedė vaikus, sustatė ir prasidėjo dainavimas. Dainos buvo vien lenkiškos. Dainavimui vadovavo Dieveniškių mokyklos vedėjas Soroka. Oras šventei buvo blogas, lijo. (*Aidas*, 1939, birželio 13, nr. 68, p. 3)

4 d., **Vilnius**. Įvyko Lietuvių mokslo mylėtojų draugijos susirinkimas. Pirmininkavo Rapolas Mackevičius. Susirinkime dalyvavo ir iš Lietuvos atvykę svečiai, prof. Povilas Jakubėnas ir buvęs Lietuvių mokslo draugijos aktyvus narys, visuomenės veikėjas Martynas Yčas su žmona. Jie buvo atvykę į Vilniaus evangelikų reformatų sinodą. Išklaustas valdybos pirmininko pranešimas apie šios Draugijos steigimą ir Lietuvių mokslo draugijos turto perėmimą iš valdžios kuratoriaus Prokapčuko. Kalbėta ir apie valdybos darbo gaires. Norima artimiausioje ateityje galutinai sutvarkyti visus Mokslo draugijos rinkinius ir padaryti juos prieinamus visiems. Numatyta tos Draugijos rinkiniams skirti visus Petro Vileišio rūmus. Naujoji draugija numatė tęsti tuos pačius jos pirmtakės vykdytus darbus. Draugijos statute numatyta „tirti kraštą, kuris turi kokių nors ryšių su lietuvių gyvenimu senovės laikais ir dabar gamtiniu, etnografiniu, istoriniu, ekonominiu, statistiniu ir kultūriniu atžvilgiais“. Lietuvių mokslo mylėtojų draugijos statutas numatė galimybę rengti viešas paskaitas, steigti liaudies universitetus ir kita. Šitomis savo veikimo teisėmis valdyba ketino, kiek galėdama, pasinaudoti. Be kitko, numatyta rinkti krašto vietovardžius. Naujoji draugija, tęsdama senosios darbą, norėjo toliau kaupti šio krašto lietuvių dvasinę kūrybą ir materialinę kultūrą, rinkti tautosaką, liaudies meną ir kita.

Pirmas Mokslo mylėtojų draugijos susirinkimas buvo gana gausus, į narius įsirašė apie pusantro šimto žmonių. Tarp susirinkusiųjų buvo matyti visokių profesijų žmonių iš miesto ir kaimo: kunigų, advokatų, gydytojų, studentų, mokytojų, laikraštininkų, literatų, artistų ir vienas kitas mūsų kaimo atstovas. Susirinkimo dalyviai, savo ruožtu, taip pat pareiškė valdybai pageidavimų: užmegzti ryšius su kitomis lietuvių ir nelietuvių mokslo įstaigomis, steigti iš narių atskirų mokslo šakų sekcijas, raginti dirbti mokslo darbą. Pagal išgales tokį darbą premijuoti, sudaryti rinkinių katalogą, rengti paskaitas, išgyti naujų mokslo veikalų, įrengti skaityklą, prenumeruoti laikraščių ir kita. (*Aidas*, 1939, birželio 8, nr. 66, p. 2)

Apie 5 d., **Dvarčiškiai** (Pabradės vls., Švenčionių aps.). Kadangi valdžios mokykla nuo to kaimo buvo toli, kai kurie tėvai nutarė savo vaikus mokyti namie, tam pasamdę mokytoją. 1938 m. vasarą tuo reikalu tėvai norėjo įteikti mokytojui deklaracijas, tačiau jis griežtai atsisakė priimti. Tuomet tėvai jas įteikė švietimo inspekcijai ir buvo ramūs.

1939 m. birželio pradžioje už neleidimą vaikų į valdinę mokyklą piniginėmis baudomis nubausti šie tėvai: Antanas Misiūnas – 10 zl, Aleksandras Misiūnas 20 zl, Bronius Kajotas – 25 zl, Mykolas Jurėnas – 20 zl, Antanas Sakalauskas – 25 zl, Adomas Sakalauskas – 20 zl, Karolis Sakalauskas – 25 zl, Augustinas Užlys – 20 zl, Karolis Užlys – 20 zl, Domininkas Jurėnas – 15 zl ir Adolfas Jurėnas – 15 zlotų. Tėvai kreipėsi į teismą. Seniūnas pripažino, kad iš Dvarčiškių iki artimiausios valdinės mokyklos buvo daugiau negu trys kilometrai. (*Aidas*, 1939, birželio 22, nr. 72, p. 5)

Apie 5 d., **Vilnius**. Lietuvė Pranė Stukėnaitė baigė Vilniaus universiteto Humanistikos skyrių, išlaikė visus egzaminus ir parašė Marcinkonių apylinkės etnografinę monografiją. Gavo etnografijos

ir etnologijos srities filosofijos magistrės laipsnį. (*Aidas*, 1939, birželio 8, nr. 66, p. 6)

Iki 6 d., **Pamerkiaĩ** (Valkininkų vls., Vilniaus-Trakų aps.). Šio kaimo gyventojai Romualdas Žarkauskas ir Povilas Biekša leido savo dukreles į Vilniaus pradžios mokyklą su dėstomąja lietuvių kalba. Kadangi minėti tėvai dukreles toliau norėjo leisti į lietuvių gimnaziją, todėl kreipėsi į Valkininkų valsčiaus viršaitį pažymos, kad jie yra lietuvių tautybės. Viršaitis A. Bokšanskis prašomą pažymą duoti atsisakė ir patarė kreiptis į apskrities viršininko įstaigą. Ten R. Žarkauskui liepė kreiptis į švietimo inspekciją. Inspekcijoje sužinojo, kad reikia kreiptis į valsčiaus viršaitį. Anksčiau Valkininkų viršaitis tokias pažymas dėl lietuvių tautybės duodavo. (*Aidas*, 1939, birželio 10, nr. 67, p. 3)

6 d., **Plikiai** (Žirmūnų vls., Lydos aps.). Plikių gyventojas Stasys Gruzdis valsčiaus valdyboje prašė pažymos, kad jo vaikas yra lietuvis. Sūnų norėjo leisti į Vilniaus lietuvių gimnaziją. Žirmūnų valsčiaus viršaitis tokią pažymą duoti atsisakė. Kai S. Gruzdis tuo reikalu nuvyko į apskrities įstaigą, jam pasiūlė sūnų leisti į Lydos lenkišką gimnaziją. (*Aidas*, 1939, birželio 15, nr. 69, p. 5; birželio 22, nr. 72, p. 5)

6 d., **Vilnius**. Birželio 6 d. uždarytos Vilniaus „Ryto“ draugijos valdinis kuratorius perdavė „Ryto“ valdybai visą nekilnojamąjį ir kilnojamąjį draugijos turtą. Atkuriant „Ryto“ draugiją, buvo surašytas perdavimo-gavimo protokolas, kurį pasirašė visi „Ryto“ draugijos valdybos nariai, valdinis kuratorius Prokopčukas ir administracinės valdžios atstovas Kviatkovskis. Draugijos turtas grąžintas su didžiule skola, nes dar pernai kuratorius Vilianovskis, įkeitęs Draugijos turtą, paėmė 60 tūks. zlotų paskolą, mokant 7 proc. palūkanų. Vien palūkanų reikėjo grąžinti 4 200 zlotų.

Grąžinus „Ryto“ draugijai turtą ir tuo pačiu paskelbus Draugiją

turint visas veikimo teises, birželio 6 d. įvyko pirmasis atkurtos Draugijos valdybos posėdis. Tame posėdyje, be kitko, nutarta netrukus sušaukti visuotinį Draugijos narių susirinkimą. (*Aidas*, 1939, birželio 8, nr. 66, p. 6)

Apie 7 d., **Dievėniškių** valsčius (Ašmenos aps.). Šio miestelio gyventojai Pranas Biaiga ir Feliksas Kakarieka, taip pat Jonas Peseckas iš Kaziulių paprašė valsčiaus viršaičio išduoti jiems pažymas, kad jie yra lietuviai. Tos pažymos jiems buvo reikalingos pateikti Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijai. Ten jų vaikai norėjo laikyti stojamuosius egzaminus. Viršaitis tokias pažymas duoti atsisakė. Jis pareiškė, kad visi prašytojai valsčiaus knygose užrašyti lenkais.

Pasidomėjus paaiškėjo, kad per visuotinį gyventojų surašymą valsčiaus lapuose jie pažymėti lenkais. Dieveniškių valsčiuje gyventojus surašinėjo mokytojai lenkai. Jie, būdami lenkais patriotais, neatsiklausdami vietos žmonių, juos pažymėjo lenkais. Surašymo žinios perduotos ir valsčiaus valdybai. Tų surašymų duomenimis, Dieveniškių valsčiaus gyventojai – beveik visi lenkai. Suvargę žmonės tautybės reikalais nesidomėjo ir neprašė parodyti, kas įrašoma į lapus per gyventojų surašymą. Be to, dauguma jų nemokėjo lenkiškai perskaityti surašymo lapų. Pastaraisiais metais, kai reikėdavo žmonėms gauti leidimą pirkti žemės, jie būdavo lietuviai ir leidimo išgyti nekilnojamajam turtui negaudavo. O kai reikalinga pažyma, kad jie – lietuviai, pasakoma – esate lenkai. (*Aidas*, 1939, birželio 17, nr. 70, p. 3)

7 d., Vilnius. „Romuvos“ klubo salėje įvyko Vilniaus lietuvių meno ir literatūros draugijos narių metinis visuotinis susirinkimas. Pirmininkavo Antanas Pangonis, sekretoriavo Silvestras Urbonavičius. Ataskaitinį pranešimą apie Draugijos veiklą perskaitė jos pirmininkas dr. kun. Antanas Viskantas. Tuo metu Draugija turėjo 56 narius. Draugija rengė vakarus, populiarino meną ir

grožinę literatūrą. Per ataskaitinį laikotarpį Draugija surengė 34 vakarus. Iš jų 4 – muzikos, 20 vakarų su vaidinimais, 2 recenzinius vakarus su aptarimais ir 8 – su įvairaus turinio paskaitomis. Vakarai buvo rengiami Vilniuje ir Vilniaus krašte. Vaidinimus Draugija rengdavo bendromis jėgomis su Vilniaus lietuvių artistų mėgėjų teatru.

Išrinkta nauja valdyba: pirmininkas – kun. A. Viskantas, vicepirmininkė – Ona Miciūtė, knyginkė – Elvyra Palevičiūtė, išdininkas – Pranas Žemaitis, sekretorius – Antanas Pangonis. Kandidatais į valdybą išrinkti: Vladas Drėma, Jonas Karosas ir Jonas Astaška. Dėl tolesnės Draugijos veiklos priimti keli nutarimai. (*Aidas*, 1939, birželio 10, nr. 67, p. 4; *LB*, 1939, nr. 6, p. 231)

8 d., **Līnkony** (Adučiškio vls., Švenčionių aps.). Tame sodžiuje įvyko draugiškos tinklinio varžybos. Dalyvavo 5 komandos: Adučiškio, Jakelių, Lasiškės, Linkonių kaimų tinklinio mėgėjai ir lietuvių mokytojų rinktinė. Rungtynes stebėjo daug žiūrovų. Po varžybų buvo pasilinksminimo vakaras su šokiais ir liaudies dainomis. (*VŽ*, 1939, birželio 30, nr. 28, p. 7)

8 d., **Vīlnius**. Tą dieną Vytauto Didžiojo gimnazijos salėje buvo ruošiamas naujos V. Čepulytės ir M. Krinickaitės 4 veiksmų dramos „Kristina“ vaidinimas. Vakaras neįvyko, nes miesto viršininko įstaiga nedavė leidimo. (*Aidas*, 1939, birželio 10, nr. 67, p. 4)

9 d. ir vėliau, **Gramackai** (Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.). Šio kaimo gyventojas Jonas Lukaševičius norėjo, kad jo dukra stotų į Vilniaus lietuvių gimnaziją. Todėl valsčiaus viršaičio prašė pažymos, kad jo dukra yra lietuvė. Viršaitis prašomos pažymos nedavė. Birželio 13 d. tuo reikalu J. Lukaševičius pasiskundė apskrities viršininko įstaigai. (*Aidas*, 1939, birželio 22, nr. 72, p. 5)

9 d., **Pīrčiupiai** (Valkininkų vls., Vilniaus–Trakų aps.). Įvyko „Kultūros“ draugijos Pirčiupių skyriaus steigiamasis susirinkimas. Susirinkimui pirmininkavo Juozas Urbelionis, sekretoriavo Juozas

- Uždavinys. Skyriaus steigėjų buvo 13, per susirinkimą įsirašė dar 7 nariai. Draugijos įstatus paaiškino jos sekretorius Steponas Šulija. Nutarta mokėti 10 grašių įnašų ir 50 grašių nario mokesčio per metus. Išrinkta valdyba: pirmininkas – Juozas Urbelionis, vicepirmininkas – Stasys Jelmokas, sekretorius – Juozas Uždavinsys, išdininkas – Vincas Jelmokas, knyginkas – Stasys Uždavinsys. (VŽ, 1939, birželio 16, nr. 26, p. 7)
- 9, 14 d., **Švenčionėliai** (Švenčionių vls. ir aps.). Vietos gyventojas Liudas Žigas magistrate norėjo gauti tautybės pažymėjimą. Burmistras atsisakė tokią pažymą išduoti, o prašymo visai nepriėmė. L. Žigas, *Aide* perskaitęs pranešimą, kad yra nurodymas tautybių pažymas išduoti, birželio 14 d. dar kartą tuo reikalu kreipėsi į burmistą. Šis pareiškė dėl tautybės pažymų negavęs jokių valdžios nurodymų. (*Aidas*, 1939, birželio 22, nr. 72, p. 5)
- 9 d., **Zūkios** (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.). Pučiant stipriam vėjui, kaime sudegė 10-ies gyventojų trobesiai, 56 asmenys liko be pastogės. (*Aidas*, 1939, birželio 22, nr. 72, p. 5)
- 10 d., **Nerāvai** (Marcinkonių vls., Gardino aps.). Neravų valdinėje pradžios mokykloje mokytoja lietuviškai nekalbėdavo nei su vaikais, nei su tėvais. Nors formaliai buvo skirtos ir lietuvių kalbos pamokos, tačiau vaikai lietuviškai beveik nieko neišmokdavo. Todėl kai kurie tėvai vaikų į mokyklą nebeleido. Mokytoja apie tai pranešė mokyklų inspektoriui. Birželio 10 d. į Marcinkonis buvo pašaukti ir ištardyti šie tėvai: I. Dailydė, L. Miliauskas, B. Viščinis, A. Vaitieka, K. Viščinis ir D. Janukevičius. Po tardymo pranešta, kad jie visi bus nubausti. (*Aidas*, 1939, birželio 29, nr. 75, p. 5)
- 11 d., **Gaigāliai** (Gervėčių vls., Vilniaus–Trakų aps.). Gaigalių jaunimas norėjo surengti viešą vakarą. Katalikų akcijos vardu Vilniaus–Trakų apskrities viršininko įstaigos vakarui leidimo prašė gegužės 21 diena. Jo negavę, vakarą prašė leisti birželio

- 11 dieną. Deja, ir šį kartą leidimo nepavyko gauti. Abu kartu grynasis pelnas būtų skirtas Gynybos fondui. (*Aidas*, 1939, birželio 20, nr. 71, p. 3)
- 11 d., **Kaniavà** (Varėnos vls., Vilniaus-Trakų aps.). Kaniavoje įvyko draugiškos tinklinio varžybos. Jose dalyvavo Drucminių, Kaniavos, Kruklių, Panočių ir Ūtos sporto mėgėjai. Rungtynes rengė Kvecinskienė. Pirmą vietą užėmė Ūtos, antrą – Kruklių, trečią – Drucminių sportininkai. Po rungtynių jaunimas dar pažaidė. (*Aidas*, 1939, birželio 20, nr. 71, p. 3)
- 11–12 d., **Vilnius**. Įvyko pirmasis Vilnijos lietuvių sporto atstovų suvažiavimas. Dalyvavo apie 110 asmenų iš įvairių apskričių. Buvo svarstyti su sportu susiję reikalai. Siekiant pakelti sporto lygį, be kitko, siūlyta leisti populiarias informacines brošiūras. Priimta rezoliucija, kurios svarbiausi šie punktai:
- 1) dar 1939 m. įsteigti Sporto sąjungą, kuri turėtų apimti visus sportuojančius Vilnijos lietuvius;
 - 2) kol bus įsteigta Sporto sąjungą, sporto reikalus įpareigotas tvarkyti mokytojas Pranas Žižmaras;
 - 3) 1936 m. rudenį Vilniuje surengti sporto šventę. (*LB*, 1939, nr. 6, p. 232)
- 12 d., **Mielagėnai** (Švenčionių aps.). Mielagėnuose sulaikytas Danielius Misiūnas. Jis nuvarytas į policijos nuovadą, kur nuodugniai iškratytas. Nieko įtartino neradus, D. Misiūnas paleistas. (*VŽ*, 1939, birželio 23, nr. 27, p. 8)
- 12 d., **Vilnius**. Vytauto Didžiojo gimnazijos salėje įvyko koncertas kaimo lietuvių žmonėms, atvykusiems į Vilniaus Kalvarijas. Pirmoje dalyje dainininkas Stasys Audėjus padainavo keletą dainų. Liaudies dainas dainavo ir Antano Krutulio vadovaujamas „Varpo“ choras. (*Aidas*, 1939, birželio 15, nr. 69, p. 6)
- 12 d. ir vėliau., **Vilnius**. 1938 m. pradžioje buvo iškrėsta dauguma Vilniaus lietuvių. Per tas kratas paimta nemažai knygų,

Mielagėnų parapijos bažnytinis choras apie 1939 metus.

Antroje eilėje trečias iš kairės sėdi kun. Karolis Gumbaragis, ketvirtas – vargonininkas D. Burokas (*Jaunimo kelias*, 1939, nr. 1, p. 18)

rankraščių ir kitko. Nesulaukus tų daiktų grąžinimo, žmonės bandė atsiimti bent dalį iš jų. 1939 m. gegužės 5 dieną dr. kun. Antanas Viskantas parašė Vilniaus vaivada L. Bocianskiui prašymą grąžinti 1938 m. sausį per kratą iš jo paimtus pamokslų rankraščius ir Mišių intencijų užrašų knygelę. Nesulaukęs jokio atsakymo, birželio 12 dieną kun. A. Viskantas nuvyko pas naujojo vaivados A. Maruševskio pavaduotoją Rakovskį, kuriam įteikė savo pirmojo prašymo nuorašą ir paprašė grąžinti, kas paimta per kratą. Netrukus kun. A. Viskantas gavo du pranešimus. Vaivadijos įstaiga pranešė, kad paimti daiktai yra prokuratūroje. O prokuratūra pakvietė ateiti tų daiktų atsiimti. Nuvykęs atgavo ne vien pamokslų rankraščius ir užrašų knygelę, bet ir per kratą paimtus Vilniaus lietuvių meno ir literatūros draugijos dokumentus. Liko negrąžintos paimtos mokslinės knygos, įvairūs rankraščiai ir kita.

Prokuratūroje pažadėjo viską gražinti po vasaros atostogų, nes tuo metu jie neva ne visi buvo vienoje vietoje. (*Aidas*, 1939, liepos 20, nr. 84, p. 6)

13 d., **Daržiniškai** (Valkininkų vls., Vilniaus–Trakų aps.). Per Šv. Antano atlaidus kooperatyvas „Žagrė“ savo gyvavimo 5 metų sukaktuvių proga surengė viešą vakarą. Vilniaus lietuvių meno ir literatūros draugijos artistai vaidino Gogolio 3 veiksmų komediją „Piršlybos“. (*Aidas*, 1939, birželio 22, nr. 72, p. 5)

13 d., **Rātnyčia** (Marcinkonių vls., Gardino aps.). Ratnyčios parapijos salė buvo paversta paprastu sandėliu. Vietos klebono Antano Gedgaudo rūpesčiu ir pastangomis ši salė atnaujinta, padaryti nauji stalai, suolai. Birželio 13 d. atnaujintą salę pašventino iš Vilniaus atvykęs kun. Vincentas Taškūnas. (*Aidas*, 1939, birželio 20, nr. 71, p. 3)

13 d., **Reškutėnai** (Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.). 1939 m. sausį Reškutėnų kaimo gyventojai surašė prašymus to kaimo valdinėje mokykloje įvesti lietuvių dėstomąją kalbą. Visi prašymai (deklaracijos) buvo patvirtintos valsčiaus valdyboje ir pasiųstos Švenčionių švietimo inspektoriui. Po poros mėnesių Reškutėnų gyventojai buvo kviečiami į Kaltanėnų valsčiaus raštinę. Jiems visiems pasiūlyta pasirašyti kitas deklaracijas, kuriose prašoma lenkų dėstomosios kalbos, bet niekas tų deklaracijų nepasirašė. Birželio 13 d. Reškutėnų gyventojai gavo iš Vilniaus švietimo apygardos įstaigos raštą. Jame pranešta, kad deklaracijose pareikštas pageidavimas nebus patenkintas. Nurodyta priežastis – deklaracijos inspektoriui įteiktos ne asmeniškai, bet pasiųstos paštu. (*Aidas*, 1939, birželio 27, nr. 74, p. 3)

13 d., **Tiltai** (Valkininkų vls., Vilniaus–Trakų aps.). Šio kaimo jaunimas, padedant valdinės mokyklos mokytojai Elenai Malinauskaitei, surengė pirmą viešą vakarą Tiltuose. Norint gauti leidimą, o mokytojai neturėti iš valdžios nemalonumų, reikėjo

vaidinti ir lenkišką pjesę. Buvo pasirinkta Aleksandro Fro-mo-Gužučio 5 veiksmų drama „Ponas ir muzikai“. Lenkiškas vaidinimas buvo trumpesnis. Visi vaidintojai scenoje pasirodė pirmą kartą. Vakarą pavyko. (*Aidas*, 1939, birželio 24, nr. 73, p. 3)

13 d., **Vilnius**. Uždarytos ir likviduojamos Lietuvių ūkio draugijos byla buvo ištrigusi Vyriausiam administraciniam tribunole. Valdžiai pasiūlius, grupė steigėjų nutarė iš naujo steigti tą draugiją. Todėl birželio 13 d. buvo įteiktas prašymas vaivadijos įstaigai tvirtinti naujos draugijos statutą. Naujai steigiamą draugiją taip pat pavadinta „Lietuvių ūkio draugija“. Statutą pasirašė šie Draugijos steigėjai: Mykolas Čibiras, Motiejus Kraužlys, Gobys, J. Liachas, Viktoras Maldžiūnas, Alfonsas Bielinis, Leonas Čiaglys, Vladas Narbutas, Antanas Krutulyš, J. Šimukonis, Jonas Jankauskas, J. Pekorius, Z. Papinigis, Ričardas Pleskačiauskas, Leonardas Palevičius ir Leonas Norkūnas. (*Aidas*, 1939, birželio 15, nr. 69, p. 6)

Apie 14 d., **Valkiniškų** valsčius (Vilniaus–Trakų aps.). 1939 m. pradžioje buvo duota teisė pageidauti pradinių valdinių mokyklų su dėstomąja lietuvių kalba. Kai žmonės apie tai sužinojo iš spaudos, daugelis tėvų subruzdavo rašyti deklaracijas ir jas siųsti švietimo inspekcijai į Vilnių. Sausio 10 d. Valkininkuose buvo tikra mugė: žmonės pasirašinėjo deklaracijas ir ėjo į paštą jų išsiųsti. Išsiuntė jų ne mažiau kaip 500. Deklaracijose jie prašė įvesti dėstomąją lietuvių kalbą į šias mokyklas: Biekšių, Dargužių, Daržininkų, Krūminių, Lieponių, Mištūnų, Pamerkių, Papiškių, Pirčiupių, Pučkornių, Tiltų, Valkininkų ir kt. Po kiek laiko vietos mokytojai pradėjo tikrinti, ar patys tėvai rašė deklaracijas ir jas pasirašė, ar tiesą jose rašė, ar nedarė kas jiems spaudimo ir t. t. Per tą tikrinimą ne vienas mokytojas įkalbinėjo tėvus atsiimti deklaracijas. Atsirado tėvų, kurie neatsispyrė tokiems siūlymams.

Birželio mėnesį pradėjo plaukti švietimo valdžios atsakymai į gyventojų deklaracijas dėl dėstomosios lietuvių kalbos pradžios mokyklose. O atsakymai beveik visi vieno turinio: Vilniaus kuratorija mokyklose įvedanti dėstomąją valstybinę kalbą, o lietuvių kalbą paliekanti kaip atskirą ir neprivalomą mokymo dalyką. Esą, beveik niekur neatsirado 40 vaikų, be to, gyventojai deklaracijas įteikę ne individualiai. Žmonės jas siuntė per igaliotinius ir viename voke. Žmonėms palikta teisė skųstis aukštesnei valdžiai. (*Aidas*, 1939, birželio 27, nr. 74, p. 3)

Iki 14 d., **Švenčionių** apskritis. Adutiškio, Daugėlišio, Dūkšto, Mielagėnų, Švenčionių, Tverečiaus ir kitų Švenčionių apskrities valsčių viršaičiai neduodavo lietuviams tautybės liudijimų. Be tokių liudijimų vaikai negalėjo stoti į Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnaziją. (*VŽ*, 1939, birželio 23, nr. 27, p. 8)

14 d., **Daugėlišio** valsčius (Švenčionių aps.). Įvyko rinkimai į Daugėlišio valsčiaus tarybą. Iš 20-ies tarybos narių išrinkta 15 lietuvių. (*Aidas*, 1939, birželio 22, nr. 72, p. 5)

Apie 15 d., **Papiškės** (Valkininkų vls., Vilniaus–Trakų aps.). Apskrities švietimo įstaiga atmetė gyventojų prašymą to kaimo valdinėje mokykloje įvesti dėstomąją lietuvių kalbą. Pretekstas – kiekviena deklaracija nebuvo įteikta tiesiogiai švietimo inspektoriui. (*Aidas*, 1939, birželio 24, nr. 73, p. 3)

15 d., **Pašaminė** (Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.). Tą dieną Pašaminės sodžiaus gyventojas Justinas Blažys parašė skundą apskrities viršininkui, nes valsčiaus viršaitis atsisakė išduoti pažymą, kad jis ir jo vaikai yra lietuviai. Nepateikę tokios pažymos asmenys negalėjo laikyti stojamųjų egzaminų į Vilniaus lietuvių gimnaziją. (*Aidas*, 1939, birželio 22, nr. 72, p. 5)

17 ir 18 d., **Barčiai** (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.). Vilniaus lietuvių meno ir literatūros draugijos aktoriai Barčių kaimo kluone birželio 17 d. vaidino Gogolio 4 veiksmų komediją

Vilniaus lietuvių meno ir literatūros draugijos valdyba 1938–1939 metais.

Iš kairės: Elvyra Palevičiūtė, Pranas Žemaitis, kun. Antanas Viskantas (pirmininkas), Stasys Misiūnas, Ona Miciūtė (*Jaunimo kelias*, 1939, nr. 2, p. 39)

„Piršlybos“, o 18 d. vaidinta V. Čepulytės ir M. Krinickaitės 3 veiksmų komedija „Išmakė“. Lietuviškų dainų padainavo solistas Stasys Audėjus. (*Aidas*, 1939, birželio 24, nr. 73, p. 3)

18 d., **Ceikiniai** (Mielagėnų vls., Švenčionių aps.). Gavusi lenkiškas pamaldas saujelė Ceikinių parapijos lenkų pritrūko lenkiškai giedančių. Tą dieną lenkiškai giedoti iš Švenčionių autobusu atvežta 30 asmenų. Valdinės mokyklos mokytojas įsakė visiems mokiniams dalyvauti lenkiškose pamaldose. (*Aidas*, 1939, birželio 24, nr. 73, p. 3)

18 d. ir vėliau, **Linkonys** (Adučiškio vls., Švenčionių aps.). Įvyko steigiamasis „Kultūros“ draugijos Linkonių skyriaus susirinkimas. Dalyvavo Draugijos sekretorius Steponas Šulija. Išrinkta valdyba: pirmininkas – Kostas Vaiciekenas, sekretorius – Povilas Vaiciekenas, iždininkas – Leonas Lapinas. Neva dėl viešojo saugumo apskritys viršininko įstaiga šio skyriaus neregistravo ir jam

- veikti neleido. (VŽ, 1939, birželio 23, nr. 27, p. 8; liepos 14, nr. 30 p. 7)
- 18 d., **Sapliai** (Tverečiaus vls., Švenčionių aps.). Atidaryta „Kultūros“ draugijos Saplių skyriaus skaitykla. Ta proga išklaudyta mokytojo Rapolo Valiukonio paskaita. Po jos padeklamuota eilių. Deja, atidarytoji skaitykla beveik neturėjo nei knygų, nei periodikos. Tikėtasi paramos iš Draugijos valdybos. Skaityklos vedėju visuomeniniais pagrindais sutiko dirbti Albertas Antanėnas. (VŽ, 1939, birželio 23, nr. 27, p. 7)
- 19 d., **Guntauniškiai** (Tverečiaus vls., Švenčionių aps.). To sodžiaus jaunimas iškilmingai pasitiko Lietuvos Respublikos Kaišiadorių apylinkių mokytojų, keliaujančių autobusu, ekskursiją. Buvo įrengti vartai su užrašu „Sveikiname mylimuosius mokytojus“. Nuo Adutiškio pusės atvykstantį autobusą lydėjo dviratininkai. Svečiams pasakytas sveikinimo žodis, mergaitės įteikė gėlių. Sugiedotas Tautos himnas. Ekskursantus nuo Guntauninkų link Tverečiaus palydėjo šio sodžiaus dviratininkai. (JK, 1939, nr. 7, p. 184)
- 19 d. ir vėliau, **Gailiūšiai** (Adutiškio vls., Švenčionių aps.). Dalyvaujant atvykusiam Draugijos sekretoriui Steponui Šulijai, įvyko „Kultūros“ draugijos Gailiūšių skyrius steigiamasis susirinkimas. Išrinkta ši valdyba: pirmininkas – Ipolitas Akranavičius, sekretorius – Juozas Juknevičius, išdininkas – Leonas Navikas. Deja, apskrities viršininko įstaiga šio skyriaus neregistravo. (VŽ, 1939, birželio 23, nr. 27, p. 8; liepos 14, nr. 30, p. 7)
- 19 d., **Mėžionėliai** (Švenčionių vls. ir aps.). Birželio 19 d. Švenčionėliuose valdinėje pradžios mokykloje buvo egzaminuojami vaikai, kurie priskirti šios mokyklos rajonui ir mokėsi namie. Visi, tiek pirmamečiai, tiek ir vyresnių skyrių vaikai buvo egzaminuojami ir kalbinami vien lenkų kalba. I–IV skyrių visi vaikai buvo egzaminuojami daugiausia tik iš lenkų istorijos ir buvo reikalaujama tų žinių, kurios teikiamos V ir VI skyriuose.

Kiekvienas vaikas buvo egzaminuojamas ne iš to kurso, kurį ėjo žiemą, bet iš kurso to skyriaus, kuriame vaikas, jų manymu, turėtų būti pagal amžių. (*Aidas*, 1939, liepos 4, nr. 77, p. 3)

20–21 d., **Pašaminė** (Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.). Tomis dienomis Pašaminės ir Reškutėnų valdinių mokyklų mokytojai egzaminavo tėvų samdomų lietuvių mokytojų mokinius. Egzaminus laikė Vaičiukiškės, Murmų, Veikūnų ir kitų kaimų vaikai. Egzaminus „išlaikė“ tik keletas vaikų. Kelių dešimčių vaikų žinios buvo pripažintos „nepakankamomis“. Todėl nuo naujų mokslo metų jie paskirti į valstybines lenkų mokyklas. Griežčiausias egzaminatorius buvo išvirtėlis į lenkus Reškutėnų mokytojas Purvinis. (*VŽ*, 1939, liepos 7, nr. 29, p. 7)

21 d., **Arādnykai** (Berznyko vls., Suvalkų aps.). Aradnykų kaimo gyventojas Juozas Maksimavičius birželio mėn. pradžioje prašė Suvalkų apskrities viršininko leisti jam perstatyti kluoną. Atsakymą prašė duoti kuo greičiau, nes iki šienapjūtės norėjo baigti kluono perstatymą. Nesusilaukęs atsakymo, jis pradėjo darbą. Birželio 21 d. J. Maksimavičius buvo iškviestas į pasienio sargybos punktą. Ten jam buvo surašytas protokolas už tai, kad be leidimo pradėjo statybos darbus. Kariškiai nekreipė dėmesio į aiškinimą, kad kluonas yra tik perstatomas ir toje pačioje vietoje.

Aradnykų kaimo mažžemiai vasarai karves ganydavo Alnų dvaro skirtose pievose. Už vienos melžiamos karvės ganyimą turėjo dvarui nukirsti po šešis margus javų ar dobilų. (*Aidas*, 1939, liepos 1, nr. 76, p. 3)

21 d., **Pavalakė** (Rodūnios vls., Lydos aps.). 1939 m. sausio 10 d. šio kaimo gyventojai pasiuntė apskrities švietimo inspekcijai 23 deklaracijas (40 vaikų) įvesti Pavalakės valdinėje mokykloje pusę lietuvių kalbos pamokų. Tuo metu Pavalakės mokykloje lietuvių kalbos pamokų nebūdavo. Birželio 21 d. gautas

atsakymas, kuriame pasakyta, kad žmonės tokiu reikalu neturėjo teisės kreiptis, nes esą Pavalakėje lietuviai nesudaro nė ketvirtadalio gyventojų. Žmonės negalėjo suprasti, iš kur tokia statistika, nes Pavalakė buvo grynai lietuviškas kaimas. (*Aidas*, 1939, liepos 1, nr. 76, p. 3)

Apie 23 d., **Vilnius**. Kuratorius J. Nececkis gražino Lietuvos sporto klubo valdybai visą klubo sportinį inventorių, kuris apie pusantų metų išbuvo neprižiūrimas „Ryto“ draugijos namų viename iš rūsių. Ten, uždariant klubą, sporto priemonės buvo sudėtos. Gražinus sporto klubo turėtą nuosavybę, kuratorius Nececkis atidavė ir narių santaupų knygelę, kurioje, uždariant klubą, buvo 456 zlotai, o tuo metu nebebuvo likę nieko. Kuratorius teigimu, šie pinigai panaudoti įvairiems klubo reikalams. Liko neaišku, kas mokės už baidarių laikymą (skola 90 zl). (*Aidas*, 1939, birželio 27, nr. 74, p. 4)

24 d. ir vėliau, **Mūrmos** (Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.). Įvyko „Kultūros“ draugijos Murmų skyriaus steigiamasis susirinkimas. Jame dalyvavo ir Draugijos sekretorius Steponas Šulija. Išrinkta skyriaus valdyba: pirmininkas – Antanas Rakštelis, vicepirmininkas – Vincas Paukštė, sekretorius – Jonas Dubenis, išdininkas – Edvardas Dubenis, knyginkas – Adolfas Dubenis. Jei bus leista skyriui veikti, artimiausiu metu numatyta įsteigti skaityklėlę, įsigyti radijo imtuvą ir suruošti vakarėlį. Deja, įsisteigęs skyrius apskrities viršininko leidimo veikti negavo. (VŽ, 1939, birželio 30, nr. 28, p. 8; rugpjūčio 4, nr. 33, p. 8)

25 d., **Degūtiškė** (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.). Degūtiškėje neseniai įsisteigusi Katalikų jaunimo sąjungos Daugėlišio skyriaus sekcija surengė viešą vakarą. Vaidino Žemaitės 2 veismų komediją „Apsiriko“. Pasakytas monologas. Padainavo trys vyrai. Sekcijos nariai žaisdavo tinklinį, jau buvo įsigiję kamuolį ir tinklą. (*Aidas*, 1939, liepos 1, nr. 76, p. 3)

25 d., **Dievėniškės** (Ašmenos aps.). Pasibaigus mokslo metams, laikinai einas vietos klebono pareigas kun. Antanas Zamanas pranešė, kad birželio 25 d. bus surašinėjami vaikai katekizacijai ir ruošiami pirmajai Komunijai. Tą dieną vietos vargonininkas Penkevičius suvestus vaikus surašė ir pranešė, kad šiemet dviejų grupių – atskirai lietuvių ir atskirai lenkų – nebūsią. Visi vaikai būsią katekizuojami vien lenkų kalba. Kadangi Dieveniškų parapijos daugumą sudarė lietuviai ir iki šiol kasmet lietuvių vaikai buvo katekizuojami atskirai lietuviškai, tai ir šį kartą vaikų tėvai pareikalavo tokios tvarkos nekeisti. Vargonininkas nesutiko. Tada žmonės kreipėsi į kun. A. Zamaną, kuris taip pat patvirtino, kad dviejų grupių nebūsią, nes jis pats lietuvių kalbos gerai nemokąs. Be to, jam vienam dvi grupes mokyti būsią per sunku. Tėvams nenusileidžiant, kun. Zamanas juos pasiuntė tartis su vargonininku. Šis pakartojo tą patį – lietuvių vaikai atskirai nebūsią katekizuojami. Tada atstovai vėl nuėjo pas kun. Zamaną. Šį kartą kun. Zamanas sutiko, kad lietuvių vaikai būtų katekizuojami jų gimtąja kalba. Tai rengti įpareigotas Vytauto Didžiojo gimnazijos mokinys Julius Kakarieka. Poškonių mokyklos mokytojas visus vaikus pirmajai Komunijai parengė lenkiškai. (*Aidas*, 1939, liepos 6, nr. 78, p. 5)

25 d., **Pašaminė** (Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.). Pašaminėje, prie ežero, Anupro Zabarausko dirvone, įvyko Tverečiaus, Adučiškio, Mielagėnų ir Kaltanėnų valsčių „Kultūros“ draugijos narių sąskrydis. Į jį atvyko mokytojų, studentų, mokinių ir šiaip jaunimo. Nepaisant nepalankaus oro (pūtė stiprus vėjas, du kartus buvo užėjusi audra), į sąskrydį susirinko apie 300 asmenų. Įvyko draugiškos tinklinio varžybos. Jaunimas šoko, pasidalijo išpūdžiais, padainavo. Tvarka buvo pavyzdinga. (VŽ, 1939, liepos 7, nr. 29, p. 8)

25 d., **Vidiškės** (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.). Tą dieną kun. Edmundas Mirauskas iš sakyklos pranešė, kad visi parapijiečiai, kurių vaikai gimę 1921–1922 metais, atvyktų į kleboniją atitaisyti neteisingai užrašytų vaikų pavardžių. Pasirodė, kad kun. E. Mirauskas atitaiso pavardes iš *Butkūnas* į *Butkun*, *Rudokas* į *Rudak* ir panašiai. Esą, „klaidingai“ tas pavardes užrašęs 1921 m. čia klebonavęs kun. Vincentas Bobinas. Už šitą „atitaisymą“ kun. E. Mirauskas ėmė po pusę zlotu. Kun. E. Mirauskas pasikvietė į Vidiškių parapiją lenkų misinierius, nemokančius lietuviškai. Žmonėms jau gerokai įgriso kun. E. Mirausko siekiai prievarta lenkinti lietuvius. (VŽ, 1939, liepos 14, nr. 30, p. 7)

25 d., **Vilnius**. Įvyko metinis Vilniaus lietuvių švietimo „Ryto“ draugijos narių susirinkimas. Susirinkimą pradėjo Draugijos pirmininkas kun. Kristupas Čibiras. Tai pirmas susirinkimas po Draugijos atidarymo. Susirinkimui pirmininkauti pakviestas Viktoras Dasy, o sekretoriauti – M. Burokienė. Priėmus naujai įstojučius narius, apie Draugiją per praėjusius dvejus metus pranešimą perskaitė jos pirmininkas kun. K. Čibiras. „Ryto“ draugija 1938 m. sausio 29 d. buvo uždaryta ir negalėjo veikti iki 1939 m. birželio 6 dienos, kai valdžios kuratorius perdavė valdybai Draugijos turtus. Nuo tos dienos Draugija vėl ėgijo teisę veikti.

„Rytas“ buvo seniausia, dar 1913 m. Vilniuje įsteigta švietimo draugija. Nuo 1914 iki 1937 m. sausio ši Draugija visame krašte laikė lietuviškas pradžios mokyklas, kuriose mokėsi ne viena dešimtis tūkstančių lietuvių vaikų. Pavyzdžiui, 1926–1927 mokslo metais Vilniaus „Ryto“ žinioje buvo 91 pradžios mokykla. O dabar reikėjo viską pradėti iš naujo. Draugija ne tik neturėjo nė vienos pradžios mokyklos, nė vienos skaityklos, ji neatgavo žymios dalies skaityklose buvusiųjų knygų. „Ryto“

uždarymo metu valdiniai kuratoriai įkeitė Draugijos namus už paimtą 60 000 zlotų paskolą. Savaimė aišku, kad arba šitą skolą Draugija turės bankui sumokėti, arba bus perduoti jos namai. Draugijos susirinkime pirmininkas kun. K. Čibiras pranešė, kad jam ir direktoriui Marcelinui Šikšniui apsilankius pas Švietimo apygardos kuratorių, buvo pareikšta, jog „Rytui“ reiktų steigti mokyklas tik ten, kur nėra valdinių. Naujiems mokslo metams vargu ar suspėsia įsteigti daugiau negu 5 pradžines mokyklas. „Ryto“ mokyklos privalės turėti tokius būstus, kuriuos tinkamai mokykloms pripažins vaivadijos speciali komisija. Kandidatai į „Ryto“ mokytojus privalėsia gauti „moralumo“ (politinės ištikimybės) liudijimus ir pagaliau reikėsia užtikrinti numatytą tų mokyklų biudžetą. Dėl Draugijos būsimos veiklos kalbėjo dar keli dalyviai.

Perrinkta Draugijos valdyba: pirmininkas – kun. K. Čibiras, vicepirmininkas – Marcelinas Šikšnys, išdininkas – Vincas Budrevičius, sekretorius – kun. Kazimieras Pukėnas, nariai be ypatingų pareigų – Konstantinas Stašys, Antanas Juknevičius ir Rapolas Mackevičius. (*Aidas*, 1939, birželio 27, nr. 74, p. 4; birželio 29, nr. 75, p. 6; liepos 1, nr. 76, p. 1)

Iki 29 d., **Švenčionių** apskritis. 1939 m. sausį dauguma Švenčionių apskrities lietuvių gyventojų buvo įteikę apskrities švietimo inspekcijai deklaracijas, kuriose reikalavo, kad valdinėse mokyklose dėstomoji kalba būtų lietuvių. Birželio mėnesį Vilniaus švietimo apygardos ištaiga į šitas deklaracijas kaimų gyventojams išsiuntinėjo atsakymus. Juose pranešama, kad lietuvių gyventojų pageidavimo kuratorija nesutinka tenkinti, bet neprieštarausianti, jeigu tose mokyklose lietuvių kalba bus dėstoma kaip neprivalomas dalykas. Tokiu atsakymu nepatenkinti lietuviai rašė prašymus į Varšuvą, Švietimo ministerijai. (*Aidas*, 1939, liepos 1, nr. 76, p. 3)

- Apie 29 d., **Drucminai** (Varėnos vls., Vilniaus-Trakų aps.). Po ilgos pertraukos ir nemažų vargų pagaliau šio sodžiaus jaunimui pavyko gauti leidimą ir surengti viešą vakarą. Vaidinta L. Tolstojaus 6 veiksmų komedija „Pirmasis degtindaris“. Pertraukų metu ir po vaidinimo skambėjo lietuviškos dainos. (*Aidas*, 1939, liepos 6, nr. 78, p. 5)
- 29 d., **Kálviasalis** (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.). Buvusios „Ryto“ mokyklos būste, kurio savininkas – M. Luneckas, įvyko lietuviškas vakaras. Vaidinta versta iš latvių kalbos 2 veiksmų komedija „Petro Pampalio piršlybos“. Vakaro programoje dar turėjo būti deklamacijos ir vyrų choro dainos, bet apskrities viršininkas deklamacijų ir dainų neleido.
- Po vaidinimo pas mokytoją Leoną Matkevičių buvo suruošta arbatėlė. Lietuviai inteligentai kartu su kaimiečiais jaukioje aplinkoje pasikalbėjo ir pasidalijo savo išpūdžiais. Vėliau buvo kartu žaista, šokta, dainuota. (*Aidas*, 1939, liepos 6, nr. 78, p. 5)
- 29 d. ir vėliau, **Pašaminė** (Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.). Įvyko „Kultūros“ draugijos Pašaminės skyriaus steigiamasis susirinkimas. Išrinkta skyriaus valdyba: pirmininkė – Sofija Karužienė, vicepirmininkas – Anupras Zabarauskas, sekretorius – Kazys Gimžauskas, išdininkas – Vladas Antanėnas, knyginininkė – Ona Gimžauskaitė. Švenčionių apskrities viršininkas skyriui veikti neleido. (VŽ, 1939, liepos 14, nr. 30, p. 7; rugpjūčio 4, nr. 33, p. 8)
- 30 d., **Dievėniškių** valsčius (Ašmenos apskritis). Šios apylinkės lietuviai tėvai, norintys savo vaikus leisti į lietuvių gimnaziją, privalėjo pateikti valsčiaus pažymas, kad jų vaikai yra lietuviai. Žmonės tuo reikalu kreipėsi į Dieveniškių valsčiaus viršaitį, prašydami patvirtinti deklaracijas. Birželio 30 d. Feliksas Kakarieka gavo šitokią raštišką viršaičio atsakymą: *Tamstos prašymas, rašytas 1939.VI.13 liudijimo apie tamstos vaiko tautybę išdavimo reikalu, liko nesvarstytas dėl stokos teisinio pagrindo*

reikalo sprendimui. Dėl šio sprendimo tamsta turi teisę kreiptis į Ašmenos apskrities viršininką per 14 dienų (.) nuo jo įteikimo. Tokio pat turinio atsakymus gavo ir šie tėvai: Juozas Kaka-rieka, Elena Biaigienė ir Katrė Peseckienė. (Aidas, 1939, liepos 8, nr. 79, p. 3)

Liepa

1 d., **Dievėniškės** (Ašmenos aps.). Dieveniškių bažnyčioje po pamaldų visuomet lietuviams būdavo leidžiama giedoti. Klebonui išvykus į Lietuvą aplankyti giminių, jį pavaduojantis A. Zamenas pakeitė tvarką. Atsirado skundas, kad lietuviai bažnyčioje trukdę lenkams giedoti. Liepos 1 d. tuo reikalu į Dieveniškių policijos nuovadą buvo pakviesti ir ištardyti šie lietuviai: Antanas Petkelis, Edvardas Jurša ir Pranas Barcys. Jie kaltinti, trukdę lenkams giedoti „Anioł Pański“ („Angelas Dievo“). Tardomieji teigė, kad buvo priešingai – lenkai trukdė lietuviams giedoti. Pasiskundusios moterys buvo ne vietinės, bet iš Geranainių parapijos. (Aidas, 1939, liepos 8, nr. 79, p. 3)

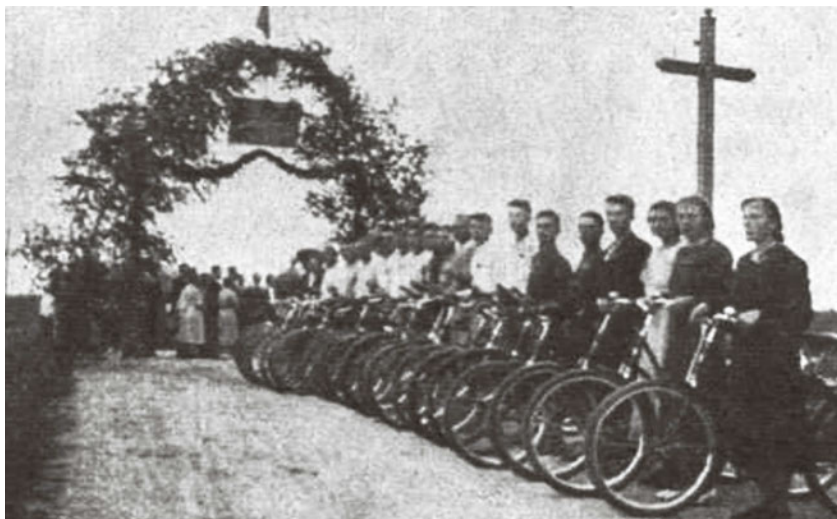
Apie 2 d., **Mėžionėliai** (Švenčionių vls. ir aps.). Įvyko atsikūrusios „Ryto“ draugijos Mėžionėlių skyriaus steigiamasis susirinkimas. Išrinkta valdyba: pirmininkas – Kazys Dalgieda, vice-pirmininkas – Antanas Burauskas, sekretorius – Mikas Sauka, išdininkė – Genė Gudelytė, narys be ypatingų pareigų Kazys Sauka. (Aidas, 1939, liepos 11, nr. 80, p. 3)

Apie 2 d., **Pamerkiaĩ** (Valkininkų vls., Vilniaus–Trakų aps.). Gautas Vilniaus švietimo apygardos kuratoriaus atsakymas į 1939 m. sausio mėn. įteiktą to kaimo žmonių prašymą įvesti valdinėje Pamerkių mokykloje dėstomąją lietuvių kalbą. Jame, be kito, rašoma, kad toje mokykloje dėstomoji kalba turi būti valstybinė.

Į kai kurių tėvų reikalavimą įvesti valdinėje Pamerkių pradžios mokykloje dėstomąją lietuvių kalbą negalėjo būti atsižvelgta, kadangi teisėtai įteiktos dėl tos kalbos deklaracijos neapėmė lietuvių tautybės 40 mokyklinio amžiaus vaikų, gyvenančių tos mokyklos rajone. Kartu sutinku įvesti toje mokykloje lietuvių kalbos mokymą (,) kaip neprivalomąjį dalyką.

Dėl šio sprendimo tėvai turi teisę kreiptis į Švietimo Ministeriją per Vilniaus švietimo apygardos mokyklų kuratoriją per 14 dienų, išskabinus skelbimą valsčiaus valdybos būte. (Aidas, 1939, liepos 8, nr. 79, p. 3)

2 d., **Lasiškė** (Adutiškio vls., Švenčionių aps.). Sužinojus, kad tą dieną per Lasiškes pravažiuos ekskursija iš Lietuvos, to kaimo jaunimas pastatė vartus, išpuošė berželiais, vainikais, tautiškomis, vėliavomis ir užrašė sveikinimą. Deja, atvykę Tverėčiaus policininkai įsakė vartus išgriauti ir dar užsirašė kai kurių valstiečių pavardes. Tą dieną svečių iš Lietuvos Respublikos sutikimui dar buvo įrengti vartai Jakeliuose ir Pociškėje (Adutiškio vls.),

Adutiškio apylinkių jaunimas laukia keliaujančių po Vilniaus kraštą svečių
iš Lietuvos Respublikos (JK, 1939, nr. 7, p. 173)

tačiau svečių nesulaukta. Apie 12 valandą į Jakelius taip pat atvyko policija ir nuo vartų nukabino vėliavą. (VŽ, 1939, liepos 7, nr. 29, p. 8; JK, 1939, nr. 8, p. 208)

2 d., **Papiškės** (Valkininko vls., Vilniaus–Trakų aps.). Įvyko „Ryto“ lietuvių švietimo draugijos skyriaus steigiamasis susirinkimas. Išrinkta valdyba: pirmininkas – Bronius Staniulis, vicepirmininkė – Elena Abaravičienė, sekretorius – Stasys Keršys, išdininkas – Motiejus Staniulis ir narys be ypatingų pareigų – Juozas Verbickas. (*Aidas*, 1939, liepos 11, nr. 80, p. 3)

2 d., **Švenčionėliai** (Švenčionių vls. ir aps.). Įvyko atsikūrusios „Ryto“ draugijos Švenčionėlių skyriaus steigiamasis susirinkimas. Įsirašė 30 narių. Paaiškinus įstatus, išrinkta pirmoji valdyba: pirmininkas – Jonas Rukšėnas, vicepirmininkė – Marė Savickaitė, sekretorė – Veronika Duksienė, išdininkė – Grasė Grybauskaitė ir narys be ypatingų pareigų – Napoleonas Matiušas. (*Aidas*, 1939, liepos 11, nr. 80, p. 3)

Apie 3 d., **Palūšė** (Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.). Pasibaigus mokslo metams, valdinės mokyklos mokytojas užimtą Palūšės parapijos namą perleido Švenčionėlių puskarininkių ir karininkų vaikų vasaros stovyklai. (*Aidas*, 1939, liepos 18, nr. 83, p. 3)

3 d., **Dubičiai** (Užbalio vls., Lydos aps.). Vadovaujantis draugijų įstatymu, po įvykusio Vilniaus „Ryto“ švietimo draugijos Dubičių skyriaus steigiamojo susirinkimo buvo pranešta Lydos apskrities viršininkui. Liepos 3 d. steigėjai į tai gavo atsakymą, kuriame, be kitko, rašoma: *Pasiremdamas 1932 m. spalio 27 d. draugijų įstatymo 14 straipsniu uždraudžiu steigti atsiųstą patvirtinti Lietuvių švietimo „Ryto“ draugijos [Dubičių] skyrių, nes jo buvimo nebus galima suderinti su įstatymais ir tai gali sudaryti pavojų saugumui [...] ramumui ir viešajai tvarkai, kadangi nėra tikra, kad tos draugijos skyriaus steigėjai gerai atliks prisiimtas pareigas. Dėl šio sprendimo duodama teisė, man tarpininkaujant, kreiptis į*

poną vaivadą Naugarde per 14 dienų, nuo šio sprendimo įteikimo.
(*Aidas*, 1939, rugpjūčio 12, nr. 94, p. 2)

3 d., **Pavalakė** (Rodūnios vls., Lydos aps.). 1939 m. gegužės 31 d. Pavalakės kaimo gyventojai, gavę Vilniaus švietimo apygardos kuratorijos atsakymą į prašymą toje mokykloje įvesti dėstomąją lietuvių kalbą, tiesiog nustėro. Jų prašymas atmestas, nes Pavalakėje gyvena tik 25 procentai lietuvių. Todėl tuo reikalu liepos 3 d. jie kreipėsi į Švietimo ministeriją. Rašte nurodė, kad Pavalakėje lietuviais save laiko ir ta kalba namuose bendrauja 95 procentai gyventojų. Prašė nurodymo toje mokykloje įvesti dėstomąją lietuvių kalbą. (*Aidas*, 1939, liepos 11, nr. 80, p. 3)

Apie 5 d., **Vilnius**. Lietuvis Petras Matkevičius baigė Vilniaus universitetą ir gavo teisės magistro laipsnį. Kazys Žilėnas baigė Cešino ūkio mokyklą ir gavo inžinieriaus agronomo diplomą. Tai buvę Vytauto Didžiojo ir Švenčionių gimnazijų mokiniai.
(*Aidas*, 1939, liepos 8, nr. 79, p. 4)

5–9 d., **Valkiniškų** valsčius (Vilniaus–Trakų aps.). Vyko rinkimai į Valkininkų valsčiaus tarybą. Iš 20 tarybos narių 15 išrinkti lietuviai. (*Aidas*, 1939, liepos 15, nr. 82, p. 3)

5 d., **Vilnius**. Buvusi Vilniaus „Ryto“ draugijos mokytoja Zuzana Luneckaitė gavo Vilniaus–Trakų apskrities viršininko atsakymą, kad jai neleidžiama nuvykti į Lietuvą aplankyti brolio ir seserų. Jau antri metai kai Z. Luneckaitė negauna leidimo apsilankyti Lietuvoje. 1938 m. ji norėjo vykti į Kauną su viena lietuvių ekskursija, tačiau leidimo negavo. (*Aidas*, 1939, liepos 13, nr. 81, p. 6)

6 d., **Mielagėnai** (Švenčionių aps.). Įvyko valsčiaus valdybos rinkimai. Viršaičiu išrinktas nelietuvis Česlovas Bajorunietas, kurį rėmė ir lietuviai. Jo pavaduotoju išrinktas lietuvis mokytojas Vaitiekus Subačius iš Mielagėnų. Valdybos nariais išrinkti lietuviai: M. Čepulis iš Kikižerio ir M. Žukas iš Odesinos. (*Aidas*, 1939, liepos 13, nr. 81, p. 5)

6 d., **Tverėčius** (Švenčionių aps.). Tą dieną vyko Tverėčiaus valsčiaus valdybos rinkimai (viršaičio ir valdybos narių). Rinkimus laimėjo lietuviai. Viršaičiu išrinktas Alfonsas Kėkštas, jo pavaduotoju – Pranas Voldemaras iš Dysnos. Valdybos nariais išrinkti: Aleksandras Pivoriūnas iš Pivorų ir Stasys Bielinis iš Dietkauščiznos. Rinkimus stebėjo net pats Švenčionių apskrities viršininkas. (*Aidas*, 1939, liepos 13, nr. 81, p. 5)

Apie 7–14 d., **Dieveniškių** valsčius (Ašmenos apskritis). Liepos mėnesio pirmoje pusėje beveik kiekviename lietuviškame Dieveniškių valsčiaus kaime lankėsi Vilniaus „Varpo“ choras. Skambios choro dainos žadino tautinius jausmus. Gegužės 9 d. (sekmadienį) „Varpo“ choras per pamaldas giedojo Dieveniškių bažnyčioje. Iš Dieveniškių dainininkai išvyko į Lazūnus. (*Aidas*, 1939, liepos 22, nr. 85, p. 3)

7 d., **Švenčionys**. Liepos 7 d. Švenčionyse buvo renkama to valsčiaus valdyba. Viršaičiu išrinktas mokytojas lietuvis Juozas Švogžlys, valdybos nariais išrinkti lietuviai Vladas Maminskas, Juozas Žukas ir vienas lenkas. (*Aidas*, 1939, liepos 11, nr. 80, p. 3)

8 d. ir vėliau, **Krikónys** (Mielagėnų vls., Švenčionių aps.). Įvyko „Kultūros“ draugijos Krikonių skyrius steigiamasis susirinkimas. Jame dalyvavo ir Draugijos valdybos atstovas Jeronimas Cicėnas. Išrinkta skyriaus valdyba: pirmininkas – Bronius Apyvala, vicepirmininkė – Teklė Bagdonaitė, sekretorius – Juozas Bagdonas, išdininkas – Bronius Kujelis, knyginkas – Pranas Mačėnas. Deja, Švenčionių apskrities viršininko įstaiga Krikonių skyriaus neregistravo ir jam neleido veikti. (VŽ, 1939, liepos 14, nr. 30, p. 7; rugpjūčio 4, nr. 33, p. 8)

8 d., **Svilīškė** (Dūkšto vls., Švenčionių aps.). Liepos 8 d. automobiliu iki administracinės linijos 4 lenkų pareigūnai iš Lukiškių kalėjimo atvežė Vinčą Černiauską ir, atrakinę rankas, išvarė į

Nepriklausomą Lietuvą. Jam negražintas pasas, 63 zlotai ir kiti smulkūs daiktai.

1939 m. gegužės 27 d. V. Černiauskas su Lietuvoje gyvenančių vilniečių ekskursija nuvyko į Vilnių, iš kur aplankė savo tėvus, gyvenusius Sviliškės kaime. Kitą dieną, per Sekmines, Vincas su tėvais nuvyko į Dūkšto bažnyčią. Pamaldų metu į bažnyčią atėję du lenkų policininkai V. Černiauską surakino ir nugabeno į Švenčionių policijos įstaigą, kur jis buvo nufotografuotas ir išgabentas į Vilnių. Čia V. Černiauskas uždarytas į areštinę ir pradėta kvota. Kaltintas, anksčiau šnipinėjęs Lietuvai. Kvočiant su juo buvo žiauriai elgiamasi. Netrukus lenkai jį uždarė į Lukiškių kalėjimą, kur išlaikė daugiau negu mėnesį. Nieko iš kaltinamojo neišgavę, pagaliau paleido. (*Lietuvos aidas*, 1939, liepos 22, nr. 391, p. 16)

9 d., **Gedžiūnėliai** (Dūkšto vls., Švenčionių aps.). Kartais Gedžiūnėlių koplyčioje atvykęs Daugėlišio klebonas laikydavo pamaldas. Liepos 9 dieną ta proga vargonininko P. Jankausko pastangomis po pamaldų buvo surengta jaunimo iškyla. Žmonių prisirinko iš visos apylinkės. Gamtos supamas, jaukioje vietoje Daugėlišio bažnytinis choras, vadovaujamas P. Jankausko padainavo keletą lietuviškų dainų. Dar buvo gražiai pažaista lietuviškų žaidimų, pašokta tautinių šokių. Be to, įvyko ir draugiškos tinklinio varžybos, kuriose dalyvavo šie kaimai: Dvarykščius, Janionys, Mažėnai, Mieliatiltis ir Navikai. Nugalėjo Dvarykščiaus tinklinio sporto mėgėjai. (*Aidas*, 1939, liepos 22, nr. 85, p. 3)

9 d., **Klevai** (Krasnapolio vls., Suvalkų aps.). Klevų kaime įvyko visos Suvalkų apskrities susipratusių lietuvių sąskrydis. Leidimas gautas iš anksto. Scena buvo įrengta ūkininko Leončiko kieme. Virš scenos plevėsavo trispalvė vėliava, tarp scenos priekyje stovėjusių stiebų matėsi užrašas: „Lietuviais esame mes gimę, lietuviais norime ir būt“.

Sąskrydį pradėjo inžinierius Jonas Pajaujis. Jis buvo atsakingas už visą renginį. Pirmininkauti sąskrydžiui pakviestas Stasys Ragelis. Garbės prezidiumą sudarė Kostas Cibulskas ir J. Marcinkevičius. Sekretoriavo Albinas Žukauskas ir Petruškevičiūtė. Pirmiausia išklausyta J. Pajaujo paskaita apie organizacijas, jų svarbą ir reikšmę. Pranešėjas pažymėjo, kad Suvalkų apskrityje susipratusių lietuvių yra daugiau negu 12 tūkstančių. Jis paragino visur, kur tik galima, steigti švietimo „Ryto“ draugijos skyrius. Mačionis kalbėjo apie ūkį ir kooperaciją ir ragino visus burtis po kooperacijos vėliava. J. Šatkauskas kalbėjo apie švietimą Suvalkijoje.

Po paskaitų Antano Vinikaičio vadovaujamas Klevų kaimo choras padainavo keliolika liaudies dainelių. Po jų dainavo Punsko jaunimo K. Cibulsko vadovaujamas choras. Klausytojai išgirdo daugiau negu dešimt skambių liaudies dainų. Vėliau meninėje programoje tautinius šokius šoko Punsko ir jų apylinkių merginos. Jos šoko suktinį, klumpakojį, blezdingėlę ir kt. Pasibaigus šokiams, vyko tinklinio varžybos. Dalyvavo 8 komandos: Punsko (dvi komandos), Seinų, Vaičiuliškės, Klevų, Sankūrų, Radziūčių ir Žagarių. Nugalėjo Seinų tinklinio mėgėjai. Vėliau su deglais eita prie Klevų piliakalnio, kur buvo iš anksto paruoštas laužas. Prie laužo mergaitės vėl pašoko tautinių šokių, padainavo Marytė Čėplaitė. Dalyviai prie degančio laužo užtraukė „Lietuva brangi“, „Kur banguoja Nemunėlis“ ir kitas. Sugiedotas Tautos himnas. Prie laužo dar buvo pažaista. Po to visi grįžo prie scenos, kur paskelbta sąskrydžio pabaiga. Kupini malonių išpūdžių, dalyviai išsiskirstė. Pavykus gauti leidimą, renginio atsakinguoju asmeniu buvo J. Pajaujis. (*Aidas*, 1939, liepos 20, nr. 84, p. 5)

9 d., **Vėikščios** (Tverečiaus vls., Švenčionių aps.). Tame sodžiuje įvyko „Kultūros“ draugijos Tverečiaus, Adutiškio ir Mielagėnų

valsčių narių gegužinė. Į renginį atvyko apie 2 000 ne tik draugijos narių, bet ir šiaip jaunimo, inteligentų. Buvo ir svečių iš Vilniaus. Atvyko ir svečias iš Lietuvos – žurnalistas, atsiminimų apie spaudos draudimo laikų knygnešius, baudžiavą, Lietuvos savanorių žygius ir kt. rengėjas Petras Ruseckas. Jis apie tą gegužinę *Vilniaus žodyje* (1939, liepos 14, p. 2) paskelbė savo išpūdžius „Mane nudžiugino gegužinė“. Grojo Adutiškio dūdų orkestras. Dalis jaunimo šoko, kiti žaidė tautinius žaidimus. Vyko draugiškos tinklinio varžybos, kurioms vadovavo Pranas Žižmaras. Jam talkininkavo Algirdas Bielinis ir Vytautas Maldžius. Tinklinio varžybas laimėjo Daugėliškio iš besimokančio jaunimo suburta komanda. Antra vieta atiteko Subatiškės kaimo, trečia – Mielagėnų, ketvirta – Adutiškio komandoms. Iš vietinių žaidėjų suburtos komandos, užėmusios 2–4 vietas buvo apdovanotos sportiniu inventoriu. Dovana įteikta ir geriausia žaidėjui – Subatiškės komandos kapitonui. Dainavo Leono Bielinio vadovaujamas Adutiškio choras. Dūdų orkestrui dirigavo Vilniaus konservatorijos absolventas Leonas Gailiušas. Prie degančio laužo kalbėjo Jeronimas Cicėnas. Taip pat prie laužo padeklamuota eilėraščių. Baigiant sugiedotas Tautos himnas. Tvarką palaikė paskirti tvarkdariai, turėję ant rankovių raiščius su užrašu „Kultūra“. (VŽ, 1939, liepos 14, nr. 30, p. 7–8)

Iki 10 d., **Nerāvai** (Marcinkonių vls., Gardino aps.). Šiame kaime buvo 90 ūkių ir apie 500 gyventojų. Visi lietuviai. Dalies ūkininkų žemė buvo likusi anapus administracinės linijos. Prieš ketverius metus jie visi turėjo ūkio leidimus ir galėjo patys dirbti Lietuvos valstybėje turimą žemę. 1936 m. leidimų skaičius buvo gerokai sumažintas, o nuo 1937 m. jų negavo nė vienas Neravų kaimo ūkininkas. Pagerėjus Lietuvos–Lenkijos santykiams, anksčiau turėję leidimus ūkininkai 1939 m. balandį vėl jų paprašė. Deja, praėjo pavasaris, jau įpusėjo ir vasara,

o leidimų dar nebuvo gavęs nė vienas Neravų kaimo ūkininkas. (*Aidas*, 1939, liepos 13, nr. 81, p. 5)

Apie 11 d., **Vilnius**. Uždarytos Vilniaus lietuvių labdarybės draugijos valdinis likvidatorius J. Švedas Vilniaus magistratui pardavė Lietuvių labdarybės draugijos nekilnojamąjį turtą – Šv. Mikalojaus lietuvių moksleivių bendrabučio visas patalpas su žemės sklypu, medžiais, tvoromis ir kt. Už visa tai likvidatorius gavo 30 000 zlotų. Pirkimo–pardavimo sutarčiai įsigalėjus, lietuvių bendrabičių pradėta iškraustyti. Moksleiviams išvykus vasaros atostogų į kaimus, šio bendrabučio vadovai, tarnai ir visas inventorius perkeliamas į kun. K. Stašio bendrabičių, o iš ten bus išgabentas į uždarytos Šv. Kazimiero draugijos patalpas, kurias valdo tas pats likvidatorius J. Švedas (Polocko gatvė, nr. 20). Šv. Mikalojaus bendrabiūtis toje pačioje vietoje veikė nuo 1914 metų. Pastaraisiais metais šiame bendrabiutyje buvo laikomi pradžios mokyklų ir Vytauto Didžiojo gimnazijos pirmųjų klasių mokiniai, iš viso – apie 30. (*Aidas*, 1939, liepos 13, nr. 81, p. 6)

13 d., **Pirčiupiai** (Valkininkų vls., Vilniaus–Trakų aps.). Liepos 13 d.

Pirčiupių kaimo jaunimas 1939 metais. Penktas iš kairės sėdi mokytojas K. Astaška

(*JK*, 1939, nr. 7, p. 221)

suėjo 4 savaitės nuo pranešimo apskrities viršininko įstaigai apie įsisteigusį „Kultūros“ draugijos Pirčiupių skyrių. Kadangi per šį laiką skyrių steigti minėta įstaiga neuždraudė, Pirčiupių skyrius laikomas veikiančiu. (VŽ, 1939, liepos 21, nr. 31, p. 7)

Apie 15 d., **Vilnius**. Birželio 13 d. Vilniaus miesto viršininko įstaigai įteiktas tvirtinti naujai steigiamos Lietuvos ūkio draugijos statutas gražintas steigėjams taisyti.

Draugijos statute steigėjų pareikalauta kai kurias vietas išbraukti, o kitas papildyti. Pareikalauta įrašyti, kad Lietuvos ūkio draugijos nariai gali būti vien lietuvių tautybės asmenys. Steigėjai, žinodami visokias mokyklų ir deklaracijų istorijas, kai valdžia sprendžia apie tautybę, tokio griežto reikalavimo į Draugijos statutą įrašyti nesutiko. Tuo reikalu kol kas vyko nesėkmingos derybos. (*Aidas*, 1939, liepos 20, nr. 84, p. 6; liepos 29, nr. 88, p. 4)

16 d., **Ažukalviškė** (Dūkšto vls., Švenčionių aps.). Nuo liepos pradžios Ažukalviškės viensėdžio miške, prie Bestinėlio ežerėlio, stovyklavo Vilniaus lietuvių Mindaugo būrio skautai. Beveik kasdien skautai išvykdavo į kaimus ir įdomesnes vietas. Savo skambiomis dainomis ir skautiška nuotaika jie patraukdavo vietos žmonių, ypač jaunimo dėmesį. Šventadieniais į skautų stovyklą atvykdavo daug aplinkinių sodžių jaunimo. Juos domino skautų kultūrinės programos prie laužų.

Liepos 16 d. Ažkalviškėje skautai surengė draugiškas tinklinio varžybas. Žaidė: Antalgės, Stašionių, Čižiūnų, Dūkšto (2 komandos) ir stovyklaujantys skautai. Iš vietinių laimėjo Dūkšto I komanda. Rungtynėms pasibaigus, vyko išpūdingas tautinės vėliavos nuleidimas ir įvairi programa prie laužo. Baigiantis laužo programai, skautus pasveikino apylinkės jaunimo atstovas. Vyko žaidimai ir šokiai. Grįžtant nuo skautų laužo, pasienio kareiviai sulaukė daugiau negu 10 vaikinių ir merginių iš

Pažemiškio ir Sokiškių kaimų, kurie priskirti pasienio juostai. Visiems sulaikytiesiems surašė protokolus dėl pasienio juostos režimo pažeidimo. (*Aidas*, 1939, liepos 29, nr. 87, p. 3)

16 d., **Pelesà** (Rodūnios vls., Lydos aps.). Tą dieną parapijos jaunimas norėjo paminėti Dariaus ir Girėno skrydį ir surengti sporto šventę. Minėjimui negautas leidimas. Todėl įvyko tik tinklinio varžybos. Dalyvavo Dubinių, Pavalakės, Peleos ir Piliakalnio komandos. Teisėjavo iš Vilniaus atvykęs Pranas Žižmaras. Laimėjo Peleos tinklinio mėgėjai. (*Aidas*, 1939, rugpjūčio 3, nr. 90, p. 5)

16 d., **Vidžiai** (Breslaujos aps.). Per atlaidus Vidžiuose lietuvišką pamokslą sakė Rimšės klebonas Petras Mankauskas. Įpusėjęs pamokslui, imta skambinti varpais, ko anksčiau nėra buvę. Vidžių bažnyčioje lietuviški pamokslai sakomi tik per didžiuosius atlaidus. Per eilinius šventadienius lietuvių kalba Vidžių bažnyčioje nebūdavo nei pamokslų, nei giesmių. (*Aidas*, 1939, liepos 25, nr. 86, p. 3)

20 d., **Vilnius**. Jau kelinti metai vasaros atostogų metu besimokantis Vilniuje jaunimas keliauja po lietuviškus sodžius ir stengiasi žadinti lietuvių tautinę sąmonę. Šiemet liepos 3 dieną išvyko žymi dalis Vilniaus „Varpo“ choro dalyvių, o sugrįžo liepos 20 dieną. Iš viso aplankė apie 60 sodžių Lydos, Ašmenos ir Valažino apskrityse. Ilgiau buvo sustoję Varanavo, Armoniškių, Dieveniškių ir Lazūnų apylinkėse. Beveik visur vilniečius choristus žmonės pasitiko labai palankiai.

Liepos 20 dieną vakare „Romuvos“ klube vyko sugrįžusių choristų bendra arbatėlė, kurioje dalyvavo ir svečių. Choristai pasidalino patirtais kelionėje išpūdžiais ir padainavo keletą būdingų lietuviškų dainų. (*Aidas*, 1939, liepos 22, nr. 85, p. 4)

Apie 21 d., **Vilnius**. Į Vilnių grįžo trumpam Kaune svečiavęsi kunigai Pranas Bieliauskas ir Kristupas Čibiras. (*Aidas*, 1939, liepos 25, nr. 86, p. 4)

21 d., **Guntauniūkai** (Tverečiaus vls., Švenčionių aps.). Lietuvių švietimo draugija „Rytas“ gavo Švenčionių apskrities viršininko pavaduotojo atsakymą į 1939 m. liepos 11 d. pranešimą apie įsisteigusią tos Draugijos Guntauninkų skyrių. Jame, be kitko, rašoma: *Ištirta, kad visi steigiamojo Lietuvių draugijos „Rytas“ Vilniuje [Guntauninkų] skyriaus nariai priklausė saugumo, ramumo ir viešosios tvarkos sumetimais likviduotos Lietuvių šv. Kazimiero draugijos Guntauninkuose skyriui. Iš bylos aplinkybių susidaro išvada, kad Lietuvių švietimo draugijos „Rytas“ skyrius Guntauninkuose pradės veikimą, kuris galės grėsti saugumui, ramumui ir viešajai tvarkai. Todėl vadovaudamasis draugijų įstatymo 14 ir 41 [,] straipsniais uždraudžiu steigti minimos draugijos skyrių.*

Dėl šio sprendimo duodama teisė kreiptis į Vilniaus vaivadijos įstaigą Vilniuje per 14 dienų nuo sprendimo įteikimo. Kreipiamasi per apskrities viršininko įstaigą Švenčionyse. (Aidas, 1939, rugpjūčio 1, nr. 89, p. 2)

21 d., **Senieji Ramonai** (Andrejavo vls., Suvalkų aps.). Įvyko Vilniaus lietuvių švietimo „Ryto“ draugijos Senujų Ramonų skyriaus steigiamasis susirinkimas. Susirinkimui pirmininkavo ir įstatus paaikškino A. Kalesinskas. Išrinkta Skyriaus valdyba: pirmininkas – A. Kalesinskas, vicepirmininkas – Ignas Kalesinskas, sekretorius – Kazimieras Balevičius, išdininkas – Leonas Kajackas, narys be ypatingų pareigų – Vytautas Kalesinskas. (Aidas, 1939, liepos 29, nr. 87, p. 3)

23 d., **Palūšė** (Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.). Palūšės valdinės mokyklos vedėjas M. Galatelis, seniau užėmęs Palūšės parapijai perduotus lietuvių Liaudies namus, į juos perkėlė mokyklą. Jis taip pat stengėsi išvartyti to namo mažame kambarėlyje gyvenantį parapijos vargonininką A. Barauską su žmona ir mažu vaikučiu. Liepos 23 d. naktį minėtas mokytojas išlaužė to namo priekambario duris, išgąsdino miegančią vargonininko

šeimą ir sumušė mokinį Gediminą Kisielių, nes jis, pamatęs belaužiant duris, ėmė rėkti ir šaukti pagalbos. Rytojaus dieną apie tai vargonininkas pranešė Kaltanėnų valsčiaus policijai.

(*Aidas*, 1939, rugpjūčio 1, nr. 89, p. 3)

23 d., **Pūnškas** (Seivų vls., Suvalkų aps.). Įvyko vietos kooperatyvo „Talka“ narių susirinkimas. Susirinkimui pirmininkavo S. Ragelis. Apie kooperaciją kalbėjo V. Žilinskas. Perskaitytas valdybos pranešimas apie Kooperatyvo veiklos rodiklius 1939 m. pirmą pusmetį. Pelno gauta apie 900 zlotų. „Talka“ turėjo 12 000 zlotų vertės turto. Po valdybos pranešimo kalbėjo Jonas Pajaujis. Jis pranešė, kad nuo rudens „Talka“ supirks ne tik linų sėmenis, bet ir visus javus, žąsis ir linų pluoštą. (*Aidas*, 1939, rugpjūčio 1, nr. 89, p. 3)

23 d., **Vaičiuliškė** (Andrejavo vls., Suvalkų aps.). Įvyko švietimo draugijos „Rytas“ Vaičiuliškės skyriaus steigiamasis susirinkimas. Pirmininkavo A. Pajaujis. Išrinkta Skyriaus valdyba: pirmininkas – A. Pajaujis, vicepirmininkė – A. Pauliukonytė, sekretorius – V. Pužauskas, išdininkas – I. Černelis, narys be ypatingų pareigų – A. Matulevičius. (*Aidas*, 1939, rugpjūčio 1, nr. 89, p. 3)

24 d., **Vilnius**. 1939 m. balandžio 24 d. Vilniaus miesto viršininko įsakymu buvo konfiskuotas *Aido* 48 (130) numeris už straipsnį „Kodėl nenorima išsileisti raudonosios armijos“. Liepos 26 d. *Aido* redakcija gavo Vilniaus apygardos teismo pranešimą, kad minėta konfiskacija teismo patvirtinta. (*Aidas*, 1939, liepos 29, nr. 87, p. 4)

25 d., **Mažeikiai**. Šiame mieste mirė Vosiūnų parapijos steigėjas ir bažnyčios statytojas kun. Juozapas Ercius. Jis gimė apie 1895 m. Žvingių parapijoje. Mokėsi Peterburgo kunigų seminarijoje. Į kunigus išventintas 1918 metais. 1927 m. išstremtas į Lietuvą. (*Aidas*, 1939, rugpjūčio 1, nr. 89, p. 4)

25 d., **Vilnius**. Liepos 25 d. Vilniaus lietuvių atstovai: Konstantinas Stašys, Marcelinas Šikšnys ir kun. Kristupas Čibiras lankėsi pas

Vilniaus vaivada. Atstovai kalbėjo apie šio krašto lietuvių visuomenės kultūrinius ir organizacinius reikalus. Prašyta įregistruoti Tautinį lietuvių komitetą, kurio įstatai vaivadais įteikti dar 1937 metais. Taip pat prašyta leisti veikti anksčiau uždarytoms Labdarybės, Šv. Kazimiero, Švenčionių „Ryto“, Ūkio draugijoms; leisti atidaryti Švenčionyse 7 skyrių pradžios mokyklą lietuvių dėstomąja kalba; suteikti Vytauto Didžiojo gimnazijai valstybines teises, pakeisti tautybės deklaracijų reikalavimus, stojant į lietuvių gimnaziją, kad kiekvienas asmuo pats galėtų spręsti apie savo tautybę; leisti mokyklose vartoti Lietuvos valstybėje išleistus vadovėlius; priimti lietuvius į valstybines tarnybas šiame krašte, duoti lietuviams leidimus pasienio juostoje įsigyti nekilnojamojo turto ir kita.

Vaivada pažadėjo iškeltus pageidavimus apsvarstyti, lietuvių tautinius bei kultūrinius reikalus spręsti teisingai ir palankiai, kiek tai leis valstybės, lenkų tautos ir dorovės reikalavimai. Ūkio draugijos įsteigimui reikėjo tik pakeisti įstatus, Švenčionių „Rytas“ galėsias įsisteigti kaip Vilniaus „Ryto“ skyrius, nekilnojamąjį turtą įsigyti pasienio juostoje jau esą leidžiama, dėl valstybinių tarnybų lietuviai kandidatai galintys kreiptis į įstaigas ir būti priimti, tautybė nebūsimanti kliūtis. Pasikalbėjime dalyvavo ir visuomeninio-politinio skyriaus viršininkas M. Jasinskis. (*Aidas*, 1939, liepos 27, nr. 87, p. 6)

- 25–27 d., **Vilnius**. Liepos 25 d. į Vilnių atvyko Lietuvos pasiuntinys ir įgaliotasis ministras Lenkijai dr. Jurgis Šaulys. Jis aplankė vietos universiteto Archeologijos muziejų, buvo nuvykęs į Trakus, domėjosi Vilniuje vykdomais istorinių vietų kasinėjimais, lankėsi Lietuvių mokslo mylėtojų draugijos būstinėje, kur apžiūrėjo jos archeologinius ir etnografinius rinkinius. Liepos 27 d. J. Šaulys grįžo į Varšuvą. (*Aidas*, 1939, liepos 27, nr. 87, p. 6; liepos 29, nr. 88, p. 4)

- Apie 26 d., **Juodagalviai** (Mielagėnų vls., Švenčionių aps.). Prieš keletą metų vietos lietuvis ūkininkas Edvardas Varnas buvo išvažiavęs į Argentina. Jis tenai užsidirbo pinigų, kuriuos atsiuntė savo žmonai Emilijai. Ji už tuos pinigus norėjo nusipirkti keletą hektarų žemės. Tuo reikalu kreipėsi į vaivadiją ir Vidaus reikalų ministeriją. Deja, leidimo žemei įsigyti negavo. 1939 m. E. Varnienė dar kartą prašė Vidaus reikalų ministeriją leidimo jai nusipirkti žemės. 1939 m. liepą jos prašymas taip pat atmestas, nenurodant priežasties. (*Aidas*, 1939, rugpjūčio 22, nr. 98, p. 3)
- 26 d., **Švenčionėliai** (Švenčionių vls. ir aps.). Lietuvių švietimo draugija „Rytas“ gavo Švenčionių apskrities viršininko pavaduotojo atsakymą į 1939 m. liepos 17 d. pranešimą apie įsisteigusį tos Draugijos Švenčionėlių skyrių. Jame, be kitko, rašoma: *Ištirta, kad beveik visi steigiamojo Lietuvių švietimo draugijos „Rytas“ Vilniuje [Švenčionėlių] skyriaus nariai priklausė saugumo, ramumo ir viešosios tvarkos sumetimais likviduotai Lietuvių Šv. Kazimiero draugijai. Iš bylos aplinkybių susidaro išvada, kad Lietuvių švietimo draugijos „Rytas“ skyrius Švenčionėliuose pradės veikimą, kuris galės grėsti saugumui, ramumui ir viešajai tvarkai. Todėl vadovaudamasis draugijų įstatymo 14 ir 41 straipsniais [,] uždraudžiu steigti minimos draugijos skyrių.*
- Dėl šio sprendimo duodama teisė kreiptis į Vilniaus vaivadijos įstaigą Vilniuje per 14 dienų nuo sprendimo įteikimo. Kreipiamasi per apskrities viršininko įstaigą Švenčionyse.* (*Aidas*, 1939, rugpjūčio 1, nr. 89, p. 2)
- 26 d., **Tverėčius** (Švenčionių aps.). Kooperacijos dienos proga Tverėčiaus lietuvių kooperatyvo „Viltis“ vadovai surengė minėjimą su kultūrine programa. Minėjimas vyko vietos parapijos salėje. Jį pradėjo Kooperatyvo tarybos pirmininkas V. Pundys. M. Natkevičius skaitė paskaitą „Kooperacija ir privatus kapitalas“. Dar kalbėjo R. Bagdonas ir A. Dundulis. Po susirinkimo

- pavakare vaidinta Kazio Plačenio 3 veiksmų pjesė „Koooperatiškos vestuvės“. Po vaidinimo jaunimas pasilinksmino. Nors renginys buvo nemokamas, už leidimą reikėjo sumokėti 11 zlotų žyminio mokesčio. Žiūrovų prisirinko pilna salė. (*Aidas*, 1939, rugpjūčio 1, nr. 89, p. 3)
- 27 d., **Kaūnas**. *Lietuvos aide* (nr. 403, p. 2) Klemenso slapyvardžiu išspausdintas paskutinis Rapolo Mackevičiaus „Laiškas iš Vilniaus“ pavadinimu „Taip meluoti tegali tik endekai?“ Tame laikraštyje nuo 1938 m. liepos 12 d. Klemenso slapyvardžiu buvo išspausdinti 49 „Laiškai iš Vilniaus“. (*Lietuvos aidas*, 1939, liepos 27, nr. 403, p. 2)
- 28 d., **Adutiškis** (Švenčionių aps.). Miestelyje kilus gaisrui, sudegė 5 lietuvių trobesiai su ūkiniais pastatais ir visu turtu. Tai jau ant-
ras šiemet gaisras Adutiškyje. (*Aidas*, 1939, rugpjūčio 1, nr. 89, p. 4)
- 28 d., **Pūnskas** (Seivų vls., Suvalkų aps.). Už lietuviškai vaikučių parengimą Pirmajai komunijai Punsco policijos nuovadoje tardyta Gertrūda Glineckaitė. (*Aidas*, 1939, rugpjūčio 5, nr. 91, p. 3)
- 29 d., **Juodiškėlis** (Švenčionių vls. ir aps.). Įvyko Vilniaus lietuvių švietimo „Ryto“ draugijos Juodiškėlio skyriaus steigiamasis susirinkimas. Išrinkta valdyba: pirmininkas – Jonas Stukėnas, vicepirmininkė – Julė Kazabuckaitė, išdininkas – Vincas Janonis, sekretorius – Alfonsas Kazabuckas, nariai be ypatingų pareigų – Kazys Tijūnėlis ir Nikodemus Stelmokas. (*Aidas*, 1939, rugpjūčio 5, nr. 91, p. 3)
- 29 d., **Mėžionėliai** (Švenčionių vls. ir aps.). Tame sodžiuje liepos 2 d. įsisteigė Vilniaus lietuvių švietimo „Rytas“ draugijos Mėžionėlių skyrius ir apie tai pranešta apskrities viršininko įstaigai. Liepos 17 d. išrinktoji Skyriaus valdyba gavo iš Švenčionių apskrities viršininko raštą pateikti Draugijos statuto nuorašą. Tą pačią dieną Švenčionėlių policininkas tikrino visus išrinktos valdybos narius, susirašė jų ir tėvų asmens duomenis. Liepos 29 d.

- skyriaus pirmininkas Kazys Dalgieda gavo Švenčionių apskrities viršininko raštą. Jame pranešta, kad saugumo, ramumo ir viešosios tvarkos sumetimais „Ryto“ skyrių Mėžionėliuose steigti draudžiama. Rašto turinys ir motyvai tie patys, kaip ir neleisto Švenčionėlių skyriaus. (*Aidas*, 1939, rugpjūčio 5, nr. 91, p. 3)
- 30 d., **Marcinkónys** (Gardino aps.). Tą dieną Marcinkonių bažnyčioje buvo renkamos aukos šios bažnyčios šventoriuje palaidotam kunigui Pranciškui Raštučiui. Lietuvybės gynėjas kun. P. Raštutis 1920 m. į Marcinkonis įsiveržusių lenkų buvo žiauriai kankintas ir sumuštas. Tą pačią rugsėjo 24 d. kun. M. Raštutis mirė. Antkapinį paminklą pastatyti pasiūlė Marcinkonių klebonas Zenonas Butkevičius. Be to, jis per spaudą kreipėsi į visuomenę atsiųsti jam atsiminimų, nuotraukų ir kitos medžiagos apie kun. P. Raštutį. (*Aidas*, 1939, rugpjūčio 8, nr. 92, p. 3, 4)
- 30 d., **Sankūrai** (Krasnovo vls., Suvalkų aps.). Vietos jaunimas paprašė leidimo lietuviškam vaidinimui, pasiūlė vakaro pajamas skirti Gynybos fondui. Leidimas vaidinti liepos 30 d. buvo gautas. Vaidinta T. Daugirdo komedija „Girkalnio užgavėnės“. Vakaraž stebėjo trys policininkai ir pasienio sargybinis su šuniu. Pasibaigus vaidinimui, sugiedotas Tautos himnas. Tai sukėlė pasienio kariškio susierzinimą. Rengėjai pareiškė, kad jie negali būti atsakingi už žiūrovus. (*Aidas*, 1939, rugpjūčio 5, nr. 91, p. 3)
- 30 d., **Svyliónys** (Adutiškio vls., Švenčionių aps.). To sodžiaus Liudviko Kairio bute turėjo įvykti Vilniaus „Ryto“ draugijos Svylionių skyriaus narių steigiamasis susirinkimas. Į susirinkimą atvyko daugiau negu 300 žmonių. Tuo metu atvykę du Adutiškio policininkai ėmė kratyti L. Kairio namuose susirinkusius jaunuolius. Niekas įtartino pas jaunuolius neradę, policininkai pareiškė, kad jie steigiamąjį skyriaus susirinkimą draudžia ir įsako susirinkusiems išsiskirstyti. Esą, susirinkimui reikalingas apskrities viršininko leidimas. Žmonės išsivaiškščiojo. Draugijų

įstatymas ir „Ryto“ draugijos įstatai steigiamajam skyriaus susirinkimui leidimo nereikalauja. Tik reikėjo pranešti, kur ir kada įvyks skyriaus steigiamasis susirinkimas, kas ir buvo padaryta. (*Aidas*, 1939, rugpjūčio 8, nr. 92, p. 3)

Rugpjūtis

1 d., **Mežionys** (Švenčionių vls. ir aps.). Šio kaimo gyventojas lietuvis Kazimieras Petrikas ilgesnį laiką dirbo Latvijoje, susitaupė pinigų ir norėjo nusipirkti 7 ha žemės. 1938 m. tuo reikalu kreipėsi į Vilniaus vaivadiją, bet leidimo negavo. Todėl leidimo žemei nusipirkti prašė Vidaus reikalų ministerijos. Deja, ir ten prašymas buvo atmestas. Šiomet dar kartą pakartojo prašymą Vilniaus vaivadijai leisti pirkti žemės. Rugpjūčio 1 d. gavo atsakymą, kad jam žemės pirkti vaivadija neleidžia. (*Aidas*, 1939, rugpjūčio 17, nr. 96, p. 5)

1 d., **Pivōrai, Kukučiai** (Tverėčiaus vls., Švenčionių aps.). Kukučių valdinei mokyklai priklausančių Pivorų, Kukučių, Navikų, Kuksų, Saplių, Radiškės, Galalaukių ir Sekonių kaimų vaikų tėvai pasiuntė per Vilniaus švietimo apygardos kuratoriją Švietimo ministerijai šį prašymą.

1939 m. sausio 9 d. mokyklų inspektoriui išsiuntėme valsčiaus valdybos patvirtintas deklaracijas, kuriomis prašėme įvesti Kukučių mokykloje lietuvių dėstomąją kalbą, kadangi tos mokyklos per 100 vaikų yra lietuvių tautybės. Valsčiaus valdyba patvirtino tik 70 deklaracijų, o paskui be pasiaiškinimo nutraukė tvirtinimą. Patvirtintas deklaracijas išsiuntėme inspektoriui registruotais laiškais ir turime 40 [...] pakvittavimų kurie apima apie 70 vaikų. Liepos 25 d. į Blažio Kondratavičiaus rankas atėjo kuratorijos sprendimas, kuriuo ji atsisako įvesti lietuvių kalbą (,) kaip dėstomąją, kadangi, esą, prisiųstos

deklaracijos neapėmė 46 vaikų. Mes galime įrodyti pakvitavimais, kad išsiųstos deklaracijos apima 70 vaikų, o jei valsčiaus valdyba nebūtų nutraukusi parašų tvirtinimo, būtume galėję išsiųsti ir 100, nežiūrint, kad už parašo patvirtinimą turėjome mokėti 50 grašių ir už laiško persiuntimą irgi 55 grašius.

Vasario 13 d. kai kurie iš mūsų buvo pakviesti į Tverečiaus valsčių, kur pasakyta, kad nėra žmonos ar vaikų metrikų. Kai išklausinėjo, kiek metų ir kur krikštyta, davė pasirašyti kažkokius raštus, kurių, manydami, kad jie dėl metrikų, neskaitėme ir pasirašėme. Dabar, kai iš kuratorijos sužinojome, kad ne visos į inspekciją siųstos deklaracijos yra gautos, galvojame [,] ar kartais pirmosios deklaracijos nebuvo pakeistos į kitas, nes be žinios negalėjo dingti, o kuratorija sako, deklaracijos neapima nei 40 vaikų.

Turėdami tai galvoje [,] nuolankiai prašome Poną Ministrą priimti mūsų teisėtą prašymą ir įsakyti Pivorų mokykloje įvesti lietuvių dėstomąją kalbą. Be to, prašome pakeisti Pivorų mokyklos vedėją Vladą Zakševskį, nemokantį lietuvių kalbos, į kitą, kuris gerai mokėtų lietuvių kalbą.

Be to, pabrėžiame, kad jeigu Pivorų mokyklos vedėjas nebus atsiimtas, mes savo vaikų mokyklon neleisime, o kol Zakševskis bus [,] mokysime juos namie, nors už tai turėtumėm nukentėti, kaip tai buvo 1935 m. Tikimės, kad mūsų teisėtas prašymas bus priimtas ir išklaudytas.

Pridedame lietuvių tautybės vaikų sąrašą.

1939 08 01

Prašymus pasirašė 58 vaikų tėvai.

Prie šio prašymo pridėtame vaikų sąrašė nurodyta, kiek kiekvienas pasirašęs turėjo vaikų ir ar jo parašas patvirtintas ir inspektoriui išsiųsta deklaracija. Iš to matyti, kad 78 vaikų tėvai deklaracijas išsiuntė, o 37 vaikų tėvų parašų vaitas nepatvirtino ir dėl to jie neišsiųsti. Prašymais įvesti dėstomąją

lietuvių kalbą ir vėliau skundu Švietimo ministerijai rūpinosi mokytoja Melanija Pundytė. Spauldoje plačiau paaiškinta ir to prašymo teikimo istorija. Valstiečiai iš lietuvių spaudos sužinojo apie Švietimo ministerijos duotą teisę reikalauti savo vaikams lietuvių dėstomosios kalbos valstybinėse mokyklose. Todėl 1939 m. sausio 9 d. į Tverėčiaus valsčiaus įstaigą sugužėjo Kukučių valdinei mokyklai priklausančių vaikų tėvai tvirtinti savo parašus prašymams įvesti lietuvių dėstomąją kalbą Pivorų (Kukučių) mokykloje. Tverėčiaus valsčiaus viršaitis Čepelė parašus tvirtino iki vidudienio be jokių kliūčių. Kiekvienas, įmokėjęs 50 grašių, gaudavo vaito parašą su valsčiaus antspaudu, kuriais buvo patvirtinama jo tapatybė. Eilės laukę 40 tėvų, kurių 78 vaikai lankė mokyklą, gavo parašų patvirtinimą. Netikėtai viršaitį pakvietė prie telefono. Padėjęs telefono ragelį, kiek susijaudinęs, viršaitis visiems pranešė, kad parašų daugiau netvirtinsias, nes neturįs teisės tai daryti. Be patvirtintų parašų turėjo grįžti 37 Kukučių mokyklos vaikų tėvai. Gavę parašų patvirtinimus, visi tėvai išsiuntė savo prašymus Vilniaus apygardos švietimo kuratorijai. Netrukus keliolika tėvų buvo pakviesti į valsčiaus raštinę dėl jų vaikų metrikų. Kviesti gausiausių šeimų tėvai. Į valsčiaus raštinę kvietė po vieną. Ten, pasikalbėję apie vaikų amžių, valsčiaus ponai pakišdavo pasirašyti kažkokį raštą. Žmonės pasirašydavo pakištą raštą, jo neskaite, o ir ne visi mokėjo lenkiškai skaityti.

Kuratorija savo sprendimą pasirašė gegužės 31 d. ir persiuntė Švenčionių inspektoriui. Šis sprendimą su lydimuoju raštu birželio 5 d. per valsčių išsiuntė Kukučių mokyklos vaikų tėvams. Tverėčiaus valsčius tą sprendimą įteikė neraštingam Kondratavičiui tik liepos 25 dieną. Taip padaryta, kad būtų praėjęs kuratorijos sprendimo apskundimo terminas. Jos atsakyme buvo teigiama, kad deklaracijų įteikta, esant mažiau kaip 40

vaikų, kas nesudaro įstatymo numatyto skaičiaus ir dėl to lietuvių kalba būsimanti kaip neprivalomas dalykas. Pagal surinktus iš žmonių pasiųstų registruotų laiškų pašto kvitus, prašymai su patvirtintais parašais apėmė daugiau negu 60 vaikų, 5 asmenys kvitų nebesurado. Žmonės įtarė, kad po pokalbio dėl vaikų metrikų pakišti pasirašyti lapai buvo atsisakymai nuo prašymų. (VŽ, 1939, rugpjūčio 11, nr. 35, p. 7)

2 d., **Rudnià** (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.). Rudnios parapijos bažnyčioje vyko angeliškos Švč. Mergelės Marijos atleidai. Pagal nustatytą tvarką tą dieną Rudnios bažnyčioje giedama, be lotynų kalbos, turėjo būti vien lietuviškai. Gausiai susirinkę lietuviai, vargonams nepritariant, giedojo bažnyčios viduryje. Nočios vikarui kun. J. Mazaliauskui pradėjus laikyti Mišias, prie vargonų prasidėjo lotyniškas giedojimas. Žmonės manė, kad lotyniškai bus giedama per visas Mišias. Deja, lotyniškas giedojimas nutrūko ir lietuviams skirtą dieną pasigirdo lenkiška giesmė. Tai išgirdę, lietuviai pradėjo bažnyčioje giedoti lietuviškai. Lenkų giesmininkai stengėsi nustelbti lietuvius, o lietuviai – lenkus. Bažnyčioje pasidarė nei šis, nei tas. Vėliau lenkų giesmininkai nutilo ir net pasitraukė nuo vargonų. Paaiškėjo, kad lenkiškai giedoti lietuviams skirtą dieną buvo sugalvota Nočios vikaro kun. J. Mazaliausko. Tam tikslui jis buvo į Rudnią atsivežęs net 20 lenkų giesmininkų. Parapijiečiams lietuviams liko nesuprantama, kaip iš kitur atvykęs vikaras galėjo ardyti Rudnios bažnyčioje nustatytą giedojimo tvarką. (Aidas, 1939, rugpjūčio 8, nr. 92, p. 3)

4 d., **Vilnius**. Valdžios pareigūnai grąžino 1939 m. birželio 13 d. įteiktus Vilniaus vaivadijos įstaigai naujos Lietuvių ūkio draugijos įstatus. Anksčiau veikusi ši Draugija buvo likviduojama. Dėl reikalaujamų pataisų rugpjūčio 4 d. vaivadijos įstaigoje lankėsi tos naujos Draugijos steigėjų atstovai: Motiejus Kraužlys ir

Jonas Jankauskas. Skyriaus viršininkas Jasinskis jiems pasakė, kad steigiamos Lietuvių ūkio draugijos statute būtinai turi būti įrašyta, kad Draugijos nariai gali būti vien lietuviai. Steigėjų atstovai, vadovaudamiesi įstatymu apie draugijas, nurodė, kad jame tokių reikalavimų nėra ir anksčiau tokie reikalavimai niekur nebuvo taikyti. Minėti atstovai to reikalavimo įtraukti į Lietuvių ūkio draugijos įstatus nesutiko ir paprašė įstatus tvirtinti nusiųsti į Vidaus reikalų ministeriją. Priėmus nuostatą, kad lietuvių ūkio draugijos nariai gali būti tiktai lietuviai, jau būta patirties, priimant mokinius į lietuvių gimnaziją, kur reikėjo pateikti pažymą, kad mokinys yra lietuvių tautybės. Dėl tokių pažymų gavimo lietuviai daug vargdavo, o neretai jų gauti nepavykdavo. (*Aidas*, 1939, rugpjūčio 8, nr. 92, p. 4)

4 d., **Vilnius**. Rugpjūčio 4 dieną Vilniuje, bonifratrų vienuolyne mirė kunigas Pranciškus Sakalauskas. Jis gimė 1864 m. Pagiriu miestelyje (Ukmergės aps.). Mokėsi Liepojos gimnazijoje ir Vilniaus kunigų seminarijoje, į kunigus iššventintas 1889 metais. 1889–1890 m. buvo Onušio vikaru, o 1893–1897 m. – klebonu. Onuškyje sakė ir lietuviškus pamokslus. Nuo 1897 iki 1926 m. daugiausia dirbo nelietuviškose parapijose. 1926–1929 m. buvo Varėnos bažnyčios rektoriumi, o 1929–1932 m. – lietuviškos Varėnos parapijos klebonu. Nuo 1932 m. gyveno Vilniuje kaip emeritas prie Šv. Kryžiaus bažnyčios. Rugpjūčio 7 dieną palaidotas Rasų kapinėse. (*Aidas*, 1939, rugpjūčio 8, nr. 92, p. 4)

Iki 5 d., **Vilnius**. 1939 m. birželį Lenkijos valstybės ribose nebebuvo nė vienos privačios lietuviškos pradinės mokyklos. Vilniaus „Ryto“ darytos pastangos nors keliose lietuvių gyvenamose vietose vėl įsteigti švietimo valdžios uždarytas lietuviškas privačias mokyklas iki šiol buvo visiškai nesėkmingos. (*Aidas*, 1939, rugpjūčio 8, nr. 92, p. 4)

5 d., **Dvarýkščius** (Rimšės vls., Breslaujos aps.). Įvyko „Kultūros“

draugijos Dvarkščiaus skyriaus steigiamasis susirinkimas. Dalyvavo net trys Draugijos valdybos atstovai: Edmundas Deveikis, Jeronimas Cicėnas ir Steponas Šulija. Išrinkta Skyriaus valdyba: pirmininkas – Kazimieras Kačka, sekretorius – Kazimieras Kondratavičius, išdininkas – Gabrys Kačka. (VŽ, 1939, rugpjūčio 18, nr. 36, p. 8)

6 d., **Būbiškiai** (Krasnavo vls., Suvalkų aps.). Šio kaimo lietuvių jaunimas daug kartų stengėsi surengti lietuvišką vakarą, bet vis negaudavo apskrities viršininko leidimo. Pagaliau pavykus gauti leidimą, vakaras įvyko rugpjūčio 6 dieną. Vaidinta „Idealus gyvenimas“ ir T. Daugirdo 1 veiksmo komedija „Tėtė pakliuvo“. Po vaidinimų žiūrovai sugiedojo Tautos himną. Vaidinimui scena buvo papuošta lietuvių mergaičių tautiniais margumynais. Pasienio kareiviai sulaukė šiuos asmenis: studentą Albiną Žukauską, Juozas Pauliukonį ir Šarką. Jiems surašyti protokolai, nes be leidimo atėjo į pasienio juostą. (*Aidas*, 1939, rugpjūčio 12, nr. 94, p. 3)

6 d., **Pirčiupiai** (Valkininkų vls., Vilniaus–Trakų aps.). Neseniai įsisteigęs „Kultūros“ draugijos Pirčiupių skyrius surengė viešą vakarą. Vaidinta versta iš latvių kalbos ir sulietuvinta 2 veiksmų komedija „Petro Pampalio piršlybos“. Scena buvo padaryta naujame nebaigtame įrengti name ir papuošta vainikais. Vakara rūšti padėjo atvykusi iš Vilniaus Mykolė Krinickaitė-Aslaškienė. (VŽ, 1939, rugpjūčio 18, nr. 36, p. 7, 8)

7 d., **Drucminai** (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.). Tame kaime įvyko draugiškos tinklinio varžybos. Dalyvavo šie kaimai: Drucminai, Kaniava, Kaniavėlė, Kašėtos, Krukliai, Slučajus ir Ūta. Laimėjo Kaniavėlės tinklinio mėgėjai. (*Aidas*, 1939, rugpjūčio 17, nr. 96, p. 5)

Apie 8 d., **Trākai**. Šiame mieste baigiamas statyti karaimų muziejus. (VŽ, 1939, rugpjūčio 11, nr. 34, p. 8)

8 d., **Dargūžiai** (Valkininkų vls., Vilniaus–Trakų aps.). Sukako 14 dienų nuo pranešimo įteikimo apskrities viršininko įstaigai apie „Kultūros“ draugijos Dargužių skyriaus skaityklos steigimą. Kadangi per tą laiką negauta atsakymo, vadovaujantis įstatymu, laikoma, kad skaityklą steigti leista. (VŽ, 1939, rugpjūčio 11, nr. 34, p. 8)

9 d., **Vilnius**. Vilniaus miesto viršininko sprendimu konfiskuotas *Aido* 93 (175)

numeris už straipsnį „Lenda yla iš maišo“, kur buvo aprašomas 1939 m. Lvovo legionininkų išleistas žemėlapis „Lietuvos–Lenkijos Respublika“. Tame žemėlapyje parodyta, kad Lenkijai turi priklausyti tiek tuometinė Vokietijos dalis Prūsija, tiek ir Lietuva. Vietoj konfiskuoto išleistas 93a numeris be minėto žemėlapio ir teksto apie tai. (*Aidas*, 1939, rugpjūčio 12, nr. 94, p. 4)

Apie 10 d., **Vilnius**. Vytauto Didžiojo gimnazijai ir licėjui 1939/1940 mokslo metams nesuteiktos valstybinės gimnazijos teisės. (*Aidas*, 1939, rugpjūčio 15, nr. 95, p. 4)

10 d., **Dievėniškės** (Ašmenos aps.). Vietos klebonui Jurgiui Januševičiui laikinai išvykus į Lietuvą, pirmą kartą per 6 mėnesius žmonės toje bažnyčioje per atlaidus išgirdo lietuvišką pamokslą, kurį pasakė Benekainių klebonas ir dekanas Domininkas Gailiušas. (*Aidas*, 1939, rugpjūčio 15, nr. 95, p. 3)

10 d., **Rādiškē** (Tverečiaus vls., Švenčionių aps.). Sukako 14 dienų

1939 m. vasarą Vilniaus lenkų knygynuose platintas atviruko dydžio žemėlapis, kuriame Lietuva ir Prūsija įtrauktos į Lenkijos valstybę (*Aidas*, 1939, rugpj. 10, p. 5)

- nuo pranešimo įteikimo apskrities viršininko įstaigai dėl „Kultūros“ draugijos Radiškės skyriaus skaityklos steigimo. Kadangi per tą laiką negauta atsakymo, vadovaujantis įstatymu, laikoma, kad „Kultūros“ draugijos Radiškės skyriaus skaityklą steigti leista. (VŽ, 1939, rugpjūčio 11, nr. 34, p. 8)
- 10 d., **Vilnius**. Konfiskuotas savaitraščio *Vilniaus žodis* 34 numeris dėl straipsnio. „Už gimtąją kalbą“. Jame buvo paskelbtas ir Tverės valsčiaus žmonių prašymas švietimo ministrui. (*Aidas*, 1939, rugpjūčio 12, nr. 94, p. 4)
- 11, 16 d., **Kalesniūkai** (Eišiškių vls., Lydos aps.). Atvykęs išdinęs valdininkas su Eišiškių policininku vietos lietuvių kooperatyve „Talka“ padarė išsamią kratą. Kooperatyvo parduotuvėje jokių draudžiamų prekių nerado.
- Rugpjūčio 16 d. į kooperatyvo „Talka“ parduotuvę atvyko Eišiškių valsčiaus sekretorius, kuris neva už kažkokius nesumokėtus kelių mokesčius aprašė Kooperatyvo 15 plūgų peilių. (*Aidas*, 1939, rugpjūčio 22, nr. 98, p. 3)
- 12 d., **Pašaminė** (Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.). To kaimo Antano Vilūno namuose vyko jaunimo pasilinksminimas. Dalyvavo vien kviesti asmenys. Tokiam uždaram renginiui valdžios leidimo nereikėjo. Jaunimas pas A. Vilūną ne tik šoko, bet ir dainavo. Matyt, agentas pranešė, kad buvo dainuotos neva priešvalstybinės dainos, sugiedotas Tautos himnas.
- Rugpjūčio 12 d. į Pašaminę atvyko Kaltanėnų policijos nuovados viršininkas su pavaldiniu. Jie tardė A. Vilūną ir minėtų šokių dalyvius. Klausinėjo, kokios buvo dainuotos dainos, kas jas dainavo ir kita. Išpėjo, kad už tai gresia 6 mėnesiai kalėjimo. (VŽ, 1939, rugpjūčio 18, nr. 36, p. 7)
- 12 d., **Pirčiupiai** (Valkininkų vls., Vilniaus–Trakų aps.). Patvirtinus „Kultūros“ draugijos Pirčiupių skyrių, įvyko pirmas jo narių susirinkimas. Į šį susirinkimą atvyko Draugijos valdybos nariai:

gydytojas Juozas Markavičius ir Steponas Šulija. Patvirtintas veiklos planas, sutarta, kaip tvarkyti skyriaus raštvedybą, aptartas įvykęs vakaras. (VŽ, 1939, rugpjūčio 18, nr. 36, p. 8)

12 d., **Švenčionys**. Uždarytos ir likviduojamos Švenčionių „Ryto“ draugijos valdyba paskelbė pareiškimą. Jame apgailestaujama, kad 1939 m. gegužės 19 d. Vilniaus vaivadijos įstaigoje, pokalbyje su politinio skyriaus viršininku, kun. Kristupas Čibiras, Konstantinas Stašys ir Marcelinas Šikšnys nebandė prieštarauti valdžios reikalavimui likviduoti Švenčionių „Ryto“ draugiją. Pareiškėjų nuomone, lietuviai privalėję ginti daug lietuvių atgimimui Švenčionių apskrityje nusipelnusią „Ryto“ draugiją. Pareiškimą pasirašė Aleksandras Rymas, Mykolas Gudėnas, Adomas Maldžiūnas, Vladas Šiekštelė ir Motiejus Kraužlys. (VŽ, 1939, rugpjūčio 18, nr. 36, p. 2)

12 d., **Valkiniškai** (Vilniaus–Trakų aps.). Vykdamas iš Pirčiupių „Kultūros“ skyriaus susirinkimo, Valkininkų geležinkelio stotyje pasienio kariškio buvo sulaikytas ir nuvarytas į Valkininkų pasienio baro raštinę „Kultūros“ draugijos sekretorius Steponas Šulija. Ten jis buvo iškrėstas, surašytas protokolas. Po to perduotas Valkininkų valsčiaus policijai, kuri, apklaususi ir surašiusi protokolą, paleido. Pasienio kariškiai surašytame protokole pažymėjo, kad S. Šulija buvo sulaikytas reikalaujant Valkininkų policijai. (VŽ, 1939, rugpjūčio 18, nr. 36, p. 8)

13 d., **Antalgė** (Rimšės vls., Breslaujos aps.). Antalgėje įvyko draugiškos tinklinio rungtynės. Varžėsi šių sodžių komandos: Antalgė I, Antalgė II, Čižiūnai, Dvarykščius, Jonelėnai ir Stašionys. Pirmą vietą laimėjo Antalgės I komanda, antroje vietoje liko Dvarykščiaus, o trečioje – Čižiūnų tinklinio sporto mėgėjai. Be to, tą pačią dieną Antalgėje žaidė Dūkšto ir Rimšės parapijų tinklinio rinktinės. Nugalėjo Dūkšto parapijos rinktinė. Šių rungtynių stebėti buvo iš Vilniaus atvykęs mokytojas Vincas

Matuiza. Svečias nugalėtojams įteikė dovanėlių. Kamuolį gavo Dūkšto ir Dvarykščiaus tinklinio komandos, o tinklas įteiktas Čižiūnų sportininkams. Šių varžybų pasižiūrėti susirinko apie 300 žmonių ne tik iš aplinkinių, bet ir iš tolimesnių sodžių. (*Aidas*, 1939, rugpjūčio 26, nr. 100, p. 3)

13 d., **Ceikiniai** (Mielagėnų vls., Švenčionių aps.). Tą dieną Katalikų akcijos Ceikinių skyrius norėjo surengti viešą lietuvišką vakarą. Nors vakaro pelną rengėjai išipareigojo skirti Gynybos fondui, tačiau apskrities viršininkas vakarui leidimo nedavė. Vakaras neįvyko. (*Aidas*, 1939, rugpjūčio 22, nr. 98, p. 3)

13 d., **Dargūžiai** (Valkininkų vls., Vilniaus–Trakų aps.). Tą dieną jau trečią kartą įvyko „Kultūros“ draugijos Dargužių skyrių steigiamasis susirinkimas. Dalyvavo Draugijos valdybos sekretorius Steponas Šulija. Apskrities viršininkas du kartus šio įsisteigusio skyriaus nepatvirtino. Manyta, kad neįtiko valdyba. Trečią kartą išrinkta ši valdyba: pirmininkas – Jonas Kaziukonis, vicepirmininkas – Dominas Budrevičius, sekretorius – Vladas Jankauskas, išdininkas – Aleksandras Griežė, knyginkas – Aleksandras Tareilė. (*VŽ*, 1939, rugpjūčio 18, nr. 36, p. 8)

13 d., **Kamorūnai** (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.). Įvyko „Kultūros“ Kamorūnų skyriaus narių susirinkimas. Draugijos valdybos atstovas mokytojas Rapolas Valiukonis skaitė paskaitą apie „Kultūros“ draugijos veiklą pastaraisiais metais. Po paskaitos vyko diskusijos, kuriose dalyvavo ir kviesti svečiai. (*VŽ*, 1939, rugpjūčio 18, nr. 36, p. 8)

13 d., **Kretūonas** (Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.). Rugpjūčio 13 dieną Kretuono ežero saloje buvo rengiamos vietos ir apylinkės lietuvių jaunimo draugiškos tinklinio varžybos. Atvyko dalyvauti varžybose net 13 komandų (apie 150 sportininkų). Rungtynių pasižiūrėti buvo suėję apie 500 žmonių. Dar komandoms nepradėjus žaisti, pasirodė Kaltanėnų policininkas ir įsakė visiems

kuo greičiau iš salos išsiskirstyti. Pakviestas iš Vilniaus į rungtynes mokytojas Pranas Žižmaras policininkui pareiškė, kad Lenkijoje nėra įstatymo, kuris draustų jaunimui susirinkti ir pasimokyti žaisti kamuoliu. Policininkas pasidarė ramesnis. Tada jis pareikalavo, kad išsiskirstytų tik žiūrovai. Žiūrovai salą apleido. Likę sporto mėgėjai žaidė tinklinį be žiūrovų.

Jaunimui skiriantis iš salos, atvykęs Kaltanėnų policijos nuovados viršininkas su pavaldiniu tikrino asmenų dokumentus.

(*Aidas*, 1939, rugpjūčio 24, nr. 99, p. 5)

13, 14 d., **Ramaškónys** (Varanavo vls., Lydos aps.). Įvyko „Kultūros“ draugijos Ramaškonių skyriaus steigiamasis susirinkimas. Į jį atvyko Draugijos valdybos atstovas mokytojas Petras Vaitulionis. Išrinkta Skyriaus valdyba: pirmininkas – Balys Bobinas, vicepirmininkas – Vincas Vaišnius, sekretorius – Liudas Vaišnius, išdininkas – Alfonsas Vaišnius, knyginininkas – Vladas Mielka. Kitą dieną į Ramaškonis atvyko du Varanavo policininkai, kurie teiravosi apie susirinkimą. Sužinoję, kad „Kultūros“ skyriaus susirinkimas vyko Broniaus Bobino namuose, atėję pas jį apžiūrėjo visus trobesius. Pirmiausia policininkai apžiūrėjo išvietę ir priėję išvados, kad ji sutvarkyta ne pagal visus reikalavimus. Todėl surašė protokolą. Be to, jiems nepatiko į vienkiemį išėjusio B. Bobino pradėta kasti rūsio duobė. Padarę sodybos inspekciją, policininkai liepė pakviesti „Kultūros“ skyriaus valdybos narius. Atvykę valdybos nariai buvo ištardyti. Klausinėjo, kas ir ką tame susirinkime kalbėjo. (VŽ, 1939, rugpjūčio 18, nr. 36, p. 8; rugpjūčio 25, nr. 38, p. 7)

13 d., **Rimdžiūnai** (Gervėčių vls., Vilniaus–Trakų aps.). Rimdžiūnų kaime, prie Ašmenos upės įvyko visos Gervėčių apylinkės lietuvių jaunimo gegužinė. Susirinko apie 500 asmenų. Tokia jaunimo gegužinė Gervėčių parapijoje buvo pirmą kartą. Ją surengė Katalikų akcijos Gervėčių lietuvių skyrius. Gegužinės

nuotaika buvo pakili. Iš karto pasigirdo lietuviškos dainos. Iš pradžių kiekvieno kaimo jaunimas dainavo atskirai, paskui visi bendrai. Buvo surengtos ir tinklinio rungtynės. Pirmą vietą laimėjo Gaigalių tinklinio sporto mėgėjai. Baigiant gegužinę, sugiedotas Tautos himnas. Gegužinei buvo numatyta platesnė programa – prakalbos, deklamacijos ir kita. Bet atsirado iki tol su rengėjais nebendravusių asmenų, panorusių išiskverbti su savo kalbomis ir kita programa. Rengėjai, nenorėdami drumsti geros nuotaikos ir siekdami išvengti nesusipratimų, patys nekalbėjo ir to daryti neleido trukdytojams. (*Aidas*, 1939, rugpjūčio 22, nr. 98, p. 3)

13 d., **Valkiniškai** (Vilniaus–Trakų aps.). Įvyko lietuviškas vakaras. Vaidinta M. Grigonio iš lenkų kalbos versta 3 veiksmų pasaka iš lietuvių gyvenimo XV a. „Verpėja po kryžium“. Vaidinimą režisavo ir dekoracijas paruošė iš Vilniaus pakviestas Jonas Astaška. Vakaro programoje dar turėjo būti monologas „Sportas“ ir deklamacijos, bet apskrities viršininkas leido tik vaidinimą. Žiūrovų susirinko apie 200. Tvarka buvo pavyzdinga. Po vaidinimo vyko jaunimo šokiai ir tautiniai žaidimai. (*Aidas*, 1939, rugpjūčio 19, nr. 97, p. 3)

Apie 14 d., **Vilnius**. Kun. Aleksandras Mikaila ilgesnį laiką sirgo ir gyveno Vilniuje. Pagaliau jis panoro išvykti pataisyti sveikatą pas seserį, kuri gyveno Stagalėnų kaime (Kaltanėnų vls.). Deja, Vilniaus apskrities viršininkas kun. A. Mikailai vykti pas seserį neleido. (*Aidas*, 1939, rugpjūčio 17, nr. 96, p. 6; rugpjūčio 19, nr. 97, p. 4)

Apie 14 d., **Vilnius**. Slaptoji policija tardė *Vilniaus žodžio* redaktorių Vincą Žilėną dėl Vilniaus vaivados išvykimo iš Vilniaus proga paskelbto apie jį straipsnio. (*VŽ*, 1939, rugpjūčio 18, nr. 36, p. 8)

Iki 15 d., **Kalesniškai** (Eišiškių vls., Lydos aps.). Nuo liepos 15 iki rugpjūčio 15 d. Kalesninkų parapijos lietuviai savo bažnyčioje negirdėjo lietuvių kalba nei Evangelijos, nei pamokslo. Vietos

klebonas kun. Stanislovas Varanavičius buvo išvykęs mėnesiui atostogų, o jį pavadavęs kunigas lietuviškai nemokėjo. (*Aidas*, 1939, rugpjūčio 22, nr. 98, p. 3)

- 15 d., **Lvivas**. 1939 08 15 Lvice leidžiamas lenkų žurnalas *Sygnaly* visą rugpjūčio 15 d. 75 numerį paskyrė baltarusių reikalams. Apie Mykolo Škelioneko ir Antano Luckievičiaus tame žurnale paskelbtus straipsnius M. K. [Motiejus Kraužlys] *Lietuviškame bare*, be kitko, rašė:

M. Škelionek ir A. Luckievič įrodinėja, kad Didžioji Lietuvos Kunigaikštija buvo ne lietuvių, bet gudų valstybė. Luckievičiaus nuomone, „jau pirmieji šioje srityje gudų mokslininkų žingsniai be jokio abejojimo įrodė, kad Didžiojoje Lietuvos Kunigaikštijoje viešpatavo gudų kultūra ir gudų valstybinio kūrybos darbo persvara“. Todėl jis visus ano meto kultūros paminklus (pilis ir kt.) laiko grynai gudų kultūros turtais. Škelionek piktinasi rusų ir lenkų istorikais ir mano, kad tik gudų istorikai neklysta, o neklysta (,) turbūt (,) tik todėl, kad jie gieda taip, kaip p. Škelionekui ir panašiems norisi. Tvirtindamas, kad Didžioji Lietuvos Kunigaikštija buvusi (,) visų pirma gudų valstybė, praneša, kad netrukus pasirodysianti tuo reikalu speciali monografija. <...>

Mes nesigailim [= negailim] gudams gražių svajonių apie praeitį ir ateitį. Priešingai, visi linkim sulaukti gudams gražesnių laikų, bet visi jų išvedžiojimai apie Didžiąją Lietuvos Kunigaikštiją ir savinimasis lietuvių praeities ir kultūros primena kiek žinomą [Dmitrijų] Ilovaiskį. (LB, 1939, nr. 8, p. 295–296)

- 15 d., **Ožkiniai** (Seivų vls., Suvalkų aps.). Per Žolinių šventę Punsko ir Ožkinių kaimų jaunimas Ožkinių kaime, ūkininko J. Birgelio namuose surengė vakarą su vaidinimu. Vakarui leidimą pavyko gauti Jonui Pajaujui. Prieš vaidinimą inžinierius J. Pajaujį pasakė ižangos žodį. Vaidinta versta iš rusų kalbos 5 veiksmų drama „Iš meilės“. Po vaidinimo padeklamuota eilėraščių.

Vilniaus lietuviai menininkai, 1939 m. vasarą rengę vakarus Gervėčių apylinkėse.

Iš kairės: Stasys Audėjus, S. Kazlauskienė, N. Eidukonienė ir Alfonsas Munčelis

(*Jaunimo kelias*, 1939, nr. 7, p. 163)

Punsko apylinkės jaunimo choras, vadovaujamas Kosto Cibulsko, padainavo gražių liaudies dainelių. Pabaigoje žiūrovai sugiedojo Tautos himną. Į šį vakarą buvo atsilankę nemažai inteligentų, kunigų ir svečias iš Nepriklausomos Lietuvos – agronomas J. Ringaitis. Prasidėjus šokiams, pasirodė 4 pasienio kareiviai su vadu. Jie visų asmenų patikrino dokumentus. (*Aidas*, 1939, rugpjūčio 29, nr. 101, p. 3)

15 d., **Rimšė** (Breslaujos aps.). Įvyko draugiškos tinklinio varžybos, kuriose dalyvavo 5 komandos. (*Aidas*, 1939, rugpjūčio 22, nr. 98, p. 3)

15 d., **Rudnià** (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.). Žolinės atlaidų proga Rudnioje įvyko sporto šventė, kurioje dalyvavo aplinkinių kaimų jaunimas. Vyko draugiškos tinklinio ir lengvosios atletikos varžybos. Iš lengvosios atletikos buvo 100 metrų bėgimas, šuoliai į tolį ir aukštį. Svečiai iš Vilniaus nugalėtojams įteikė kuklias dovanėles. (*Aidas*, 1939, rugpjūčio 19, nr. 97, p. 3)

- 15 d., **Tverėčius** (Švenčionių aps.). Katalikų akcijos lietuvių jaunimo Tverėčiaus skyrius tą dieną ruošėsi parodyti žiūrovams M. Petrausko operetę „Kaminkrėtys malūnininkas“. Prašymas tai operetei vaidinti Švenčionių apskrities viršininkui buvo įteiktas prieš trejetą savaitių. Per tą laiką repetavo, turėjo išlaidų. Rugpjūčio 12 d. gavo atsakymą, kad Švenčionių apskrities viršininko įstaiga vakaro neleidžia. Vakaro draudimo priežastis nenurodyta. (*Aidas*, 1939, rugpjūčio 17, nr. 96, p. 5)
- Apie 16 d., **Vilnius**. Neseniai iššventinti du lietuviai kunigai paskirti į nelietuviškas parapijas. Kun. Juozas Poškus paskirtas į Rakavą (Maladečinos dekanatas), o kun. Albertas Navickas – į Vaistamą (Vileikos dekanatas). (*Aidas*, 1939, rugpjūčio 19, nr. 97, p. 4)
- Iki 17 d., **Vilnius**. Liepos 6 d. vaivadijos įstaigai buvo įteikti tvirtinti Vilniaus lietuvių moterų draugijos įstatai. Deja, iki rugpjūčio 17 d. jokio atsakymo negauta. (*Aidas*, 1939, rugpjūčio 19, nr. 97, p. 4)
- 18 d., **Lavysas** (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.). Šio kaimo gyventojas Jonas Ščesnulevičius dirbo savo lauką, esantį prie administracinės linijos. Apie 17 valandą jis buvo peršautas, o vežamas į ligoninę, mirė. (*VŽ*, 1939, rugpjūčio 25, nr. 37, p. 7)
- 20 d., **Kaniūkai** (Dūkšto vls., Švenčionių aps.). Katalikų akcijos Dūkšto skyrius Kaniūkų kaime surengė viešą vakarą. Vaidinta Audrų Duktės [Pranės Petrulytės] 3 veiksmų drama „Ji pasiaukuoja“ ir Juzefos Stepulytės versta iš vokiečių kalbos 1 veiksmo komedija „Vienas iš mūsų turi apsivesti!“ Visi žiūrovai į palyginti didelį namo kambarį negalėjo sutilpti. (*Aidas*, 1939, rugsėjo 2, nr. 103, p. 3)
- 20 d., **Moliākalnīs** (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.). Įvyko viešas vakaras. Vaidinta A. Vėgėlės versta L. A. Dmuševskio 1 veiksmo komedija „Gaila ūsų“. (*Aidas*, 1939, rugpjūčio 26, nr. 100, p. 3)
- 20 d., **Švenčionys**. Įvyko viešas vakaras. Vaidinta V. Čepulytės ir

M. Krinickaitės 3 veiksmų komedija „Išmakė“. Po vaidinimo vyko šokiai. Per juos įsiveržę mušikos kėlė triukšmą. (*Aidas*, 1939, rugpjūčio 24, nr. 99, p. 5)

21 d., **Švenčionėliai** (Švenčionių vls. ir aps.). Vilniaus „Ryto“ draugijos valdyba gavo neskundžiamą sprendimą dėl įsisteigusio tos draugijos skyriaus uždraudimo. Švenčionių apskrities viršinin- kas liepos 26 d. sprendimu uždraudė steigti Švenčionėliuose „Ryto“ draugijos skyrių. Jame, be kitko, rašoma: *Nustatyta, kad beveik visi organizuojamo skyriaus valdybos nariai priklausė Šv. Kazimiero draugijai, kuri likviduota dėl saugumo, ramybės ir viešosios tvarkos. Iš bylos aplinkybių pavyko nustatyti, kad Vilniaus lietuvių švietimo draugijos Švenčionėlių skyrius savo veikla galės grėsti saugumui, ramybei ir viešajai tvarkai. Draudimas siejamas su 1932 m. draugijų įstatymo 41 ir 14 paragraphais. Šie para- grafai nustato, kad valdžia gali drausti skyrių atidarymą, bet reikalauja tinkamai motyvuoto sprendimo. Juose rašoma, kad vyriausybė tinkamai motyvuotu sprendimu uždraus draugijos ir sky- riaus steigimą, jei jos buvimo negalima suderinti su teise arba [ji] gali grėsti saugumui, ramybei ir viešajai tvarkai. „Ryto“ valdyba ap- skundė Švenčionių apskrities viršininko sprendimą vaivadijai kaip tinkamai nemotyvuotą, pažymėdama, kad*

- a) *Šv. Kazimiero draugijos nariams nėra atimtos pilietinės teisės burtis į draugijas;*
- b) *buvę Šv. Kazimiero draugijos nariai, įėję į Švenčionėlių „Ryto“ draugijos skyriaus valdybą, nėra buvę net bausti už prasikaltimus ramybei ir viešajai tvarkai.*

Todėl „Ryto“ draugijos nariai negali būti atsakingi už kitos drau- gijos tariamus ar tikrus nusikaltimus. Švenčionėlių skyrius prieš įsteigimą, kaip neegzistuojąs, negalėjo duoti realaus pagrindo išvadai, kad savo veikimu galės iššaukti [= kelti] pavojų saugumui, ramybei ir viešajai tvarkai.

Rugpjūčio 21 d. raštu Vilniaus vaivada „Ryto“ skundą atmetė, o Švenčionių apskrities sprendimą patvirtino dėl motyvų, išdėstytų apskrities viršininko sprendime. Iš savo pusės vaivados įstaiga pridūrė: *Kai dėl skundo išvedžiojimų, kad skyrius prieš savo įsteigimą kaip neegzistuojantis negali suteikti realaus pagrindo išvedžiojimui, jog savo buvimu gali sudaryti pavojų saugumui, ramybei ir viešajai tvarkai, pažymiu, kad tas tvirtinimas yra visai nepamatuotas [...] nes 41 str., 2 p. (ryšium su 14 str. draugijų įstatymo (Dz. URP Nr. 94, poz. 808, 1932 m.) duoda draugijas prižiūrinčiai valdžiai visišką pagrindą tokiam įvertinimui. Šis sprendimas yra galutinis administracinėje eigoje [= administraciniu atžvilgiu].* (Aidas, 1939, rugpjūčio 29, nr. 101, p. 2)

Iki 22 d., **Vilnius**. Artėjant mokslo metams, atnaujintos Vytauto Didžiojo gimnazijos patalpos. (Aidas, 1939, rugpjūčio 24, nr. 99, p. 6)

Apie 22 d., **Vilnius**. Buvusi uždarytos Švenčionių „Ryto“ draugijos mokytoja Apolonija Cicėnaitė norėjo išvykti aplankyti savo giminių Kaune. Deja, Švenčionių apskrities viršininkas A. Cicėnaitėi išvykti pas gimines leidimo nedavė. (Aidas, 1939, rugpjūčio 26, nr. 100, p. 4)

Apie 23 d., **Vilnius**. Vilniaus lietuvių moterų bandė įsteigti Lietuvių Romos katalikų moterų draugiją. Parengti įstatai buvo įteikti Vilniaus vaivadijos įstaigai liepos 10 dieną. Steigėjos gavo Vilniaus vaivados pavaduotojo raštą, kuriuo pranešta, kad *Lietuvių Romos katalikų moterų draugiją steigti draudžiama. Draugijos įsteigimas nėra visuomeniniu atžvilgiu naudingas. Vilniaus vaivadijos įstaigoje esančios registruotos lietuvių draugijos, kurių tikslas, veikimo būdas ir veikimo plotas yra panašūs į Lietuvių Romos katalikų moterų draugijos Vilniuje tikslus ir veikimo būdus. Tad naujos draugijos įsteigimas šalia lygiagrečiai jau veikiančių su panašiais tikslais, veikimo būdais ir tame pačiame plote neginčijamai visuomenei nėra naudingas.* Kokia Vilniaus vaivadijoje veikianti

panašiais tikslais lietuvių draugija, atsakyme nenurodyta, nes tokios nebuvo. (*Aidas*, 1939, rugpjūčio 26, nr. 100, p. 4)

- 23 d., **Vosiūnai** (Tverečiaus vls., Švenčionių aps.). Vilniaus apygardos teismas nagrinėjo mokytojos Melanijos Pundytės bylą. Ji kaltinta 1939 m. balandžio 9 d. Vosiūnų kaime surengusi Katalikų akcijos lietuvių jaunimo Mergaičių skyriaus nariams vakarą ir šokių pramogą, nors to vakaro Švenčionių apskrities viršininkas balandžio 8 d. neleidęs. Kadangi vakarui viskas buvo pasirengta, nutarta surengti neviešą vakarą vien tos pačios organizacijos skyrių nariams. Tokiems vakarams valdžios leidimų nereikėdavo. Tverečiaus policija vakaro atsakingai rengėjai M. Pundytei surašė protokolą. Švenčionių apskrities viršininkas M. Pundyte nubaudė 25 zlotų bauda. Nubaustoji kreipėsi į teismą. Apygardos teismas M. Pundyte pripažino kaltą ir nuteisė sumokėti 25 zlotus arba atlikti vienos savaitės arešto bausmę. (*Aidas*, 1939, rugpjūčio 31, nr. 102, p. 3)

- 24 d., **Rātnyčia** (Marcinkonių vls., Gardino aps.). Įvyko draugiškos tinklinio rungtynės, kuriose dalyvavo 8 kaimų komandos: Naujasodės, Latežerio, Randamonių, Viečiūnų, Kabelių, Šklėrių, Marcinkonių ir Musteikos. Nugalėjo Šklėrių komanda, antroje vietoje liko Marcinkonių, o trečioje – Naujasodės tinklinio mėgėjai. Pirmąją ir antrąją vietas užėmusioms komandoms įteiktos nedidelės dovanos – nauji kamuoliai. Varžybas stebėjo nemažai žiūrovų. (*VŽ*, 1939, rugsėjo 1, nr. 38, p. 7)

- 24 d., **Švenčionėliai** (Švenčionių vls. ir aps.). Švenčionėlių policininkas sutiko kelyje vietos gyventoją Juozą Dilį ir ėmė jam priekaištauti, kad šis neva agituojas žmones, organizuojas lietuvių jaunimo išvykas į apylinkės idomesnes vietas ir aktyviai dalyvaujas renginiuose. Visa tai, esą, gali baigtis negerai. Tą pačią dieną apie 14 val. kitas policininkas sutiko tą patį J. Dilį ir Kazį Duksą, besinesančius iš krautuvės po maišelį druskos.

Policininkas juos sulaikė ir nusivedė į vietos policijos įstaigą. Ten jie buvo nuodugniai iškratyti ir uždaryti į areštinę. Vakare apie 19 val. iš areštinės jie vėl buvo atvesti į tą pačią įstaigą, kur ištardyti ir, surašius protokolus, paleisti. (*Aidas*, 1939, rugpjūčio 29, nr. 101, p. 3)

Apie 25 d., **Vilnius**. Kunigas Karolis Gumbaragis negavo Švenčionių apskrities viršininko leidimo aplankyti savo gimines Lietuvoje. (*Aidas*, 1939, rugpjūčio 29, nr. 101, p. 4)

25 d., **Vilnius**. Kun. K. Stašio bendrabučio patalpos jau buvo užimtos lenkų kareivių. Daug kareivių matėsi ir kieme. Kai kurie bendrabučio baldai buvo sukrauti į vieną kambarį, o kiti pro langą išmėtyti į lauką, sulaužyti. Išvartytos tarnaitės sėdėjo kieme ant rakandų. Bendrabučio vedėjas Bielinis buvo pašauktas į kariuomenę. (Bieliauskas P. *Dienoraštis 1920–1957*, Vilnius, 2012, p. 250)

26–28 d., **Vilnius**. Rugpjūčio 26 d. pasirodė Vilniaus miesto viršininko atsišaukimai, raginantys gyventojus miesto aikštėse kasti griovius pasislėpti nuo galimų bombardavimų iš lėktuvų. Tą pačią dieną buvo pradėti kasimo darbai. Grioviai buvo kasami ir rugpjūčio 27 dieną. Dar tebebuvo uždarytas Tautinis Vilniaus lietuvių komitetas, Lietuvių mokytojų sąjunga ir Lietuvių ūkio draugija. Rugpjūčio 28 d. jau buvo iškasti grioviai J. Pilsudskio (anksčiau Lukiškių), Ožėškienės, Katedros ir kitose aikštėse. Kasė mokyklų jaunimas, valdininkai, darbininkai, vyrai, moterys ir vaikai. Teigta, kad karo metu, atskridus prieš lėktuvams, prie aikščių esantys žmonės galės tuose grioviuose pasislėpti. (*Aidas*, 1939, rugpjūčio 29, nr. 101, p. 4)

29 d., **Vilnius**. Kylant karo grėsmei Vilniuje, į kitas vietas perkeltos kai kurios įstaigos, taip pat ir karinis komisariatas. (*Aidas*, 1939, rugpjūčio 31, nr. 102, p. 4)

29 d., **Vilnius**. Iš Lietuvos į Vilnių grįžo vyriausiasis laikraščio *Aidas* redaktorius Vincas Budrevičius ir vėl pradėjo eiti savo pareigas.

V. Budrevičius rugpjūčio 26–27 dienomis dalyvavo Kaune vykusiame Veiverių mokytojų seminarijos auklėtinių suvažiavime.

(*Aidas*, 1939, rugpjūčio 31, nr. 102, p. 4)

30 d., **Vilnius**. Lietuvių Labdarybės draugijos namai (Didžioji gatvė 12) jau buvo užimti lenkų kariuomenės reikalams. Kieme rikiuodavo šauktinius. Naujokus pamokydavo rikiuotės ir išsiųsdavo. Jų vieton stodavo kita šauktinių grupė. (Bieliauskas P. *Dienoraštis 1920–1957*, Vilnius, 2012, p. 251)

31 d., **Vilnius**. Iš Kauno į Vilnių atvyko specialus *Lietuvos aid* korespondentas, redaktorius Vincas Kemežys. V. Kemežys Vilniuje buvo plačiai žinomas Lietuvos žurnalistas. 1934–1936 m. jis ėjo Lietuvos žurnalistų sąjungos pirmininko pareigas. (*Aidas*, 1939, rugsėjo 2, nr. 103, p. 4)

Rugsėjis

1 d., **Kaūnas**. Lietuvos Respublikos Prezidentas paskelbė šį Lietuvos neutralumo aktą:

Skelbiu 1) prasidėjus tarp svetimų valstybių karo veiksams, Lietuvos Respublika pasilieka neutrali; 2) Lietuvos Respublikos teritorijoje draudžiami visokie veiksmai, kurie, pagal bendrai pripažintas tarptautinės teisės taisykles, pažeidžia neutralumą; 3) Lietuvos Respublikos neutralumui išlaikyti nuo 1939 m. rugsėjo 1 d. visoms kariaujančioms valstybėms taikomi neutralumo įstatymo nuostatai. (*Lietuvos aidas*, 1939, rugsėjo 2, nr. 498, p. 1)

1–16 d., **Marcinkonių** valsčius (Gardino aps.). Pirmą Vokietijos–Lenkijos karo dieną du Marcinkonių valsčiaus policininkai Kabečiuose mokytojo Vinco Makarevičiaus namuose padarė kratą, jį suėmė ir išvežė į Marcinkonių geležinkelio stotį. Ten jau buvo atvaryti suimtieji mokytojai: Petras Večkys iš Šklėrių, Kostas

Miškinis iš Musteikos ir ūkininkas Dvareckas iš Mardasavo. Policininkai, nepateikę jokių kaltinimų, minėtus asmenis išvežė traukiniu, tačiau nepasakė, kur juos gabena. Pagaliau, traukiniui sustojus Breste, suimtieji buvo išlaipinti. Tame mieste iš areštuotųjų, atvežtų iš įvairių Lenkijos vietų, buvo sudaromos kolonos. Vakare kolonos atvarytos į Kartūzų Berezos koncentracijos stovyklą. Kameroje, į kurią įgrūstas V. Makarevičius, buvo ankšta ir tvanku. Visi stovėjo susispaudę.

Kitą dieną po dezinfekcijos žmonės suvaryti į nuolatinę kamerą. Gultai buvo be čiužinių ir pagalvėlių. Gultų lentos plotis – 15 centimetrų. Gulėti galėjo tik ant šono. Ant betoninių kameros grindų, kampe, stovėjo skardinė statinaitė gamtiniam reikalams.

Rytą be komandos niekas negalėdavome atsikelti. Po komandos „Kelkis!“ varydavo kolektyviai atlikti natūralius reikalus. Varomi turėdavome bėgti. Tiems reikalams buvo iškastas apie 100 metrų ilgio griovys su įtaisomomis prie vieno griovio krašto kartimis atsisėsti. Dar nesuspėjus atsisėsti, policininkas jau šaukdavo baigti tuštintis. Su užkietėjusiais viduriais po komandos greit neatsikėlę, gaudavo guminių lazdų.

Paskui kalinius sugrupuodavo daryti pratimus. Būdavo šios komandos: „Gulk! Stok! Sėsk! Stok! Vietoje bėgte marš!“ Po keleto tokių pratimų silpnesnieji ir vyresniojo amžiaus žmonės apalpdavo ir krisdavo. Apalpusius ištempdavo ant vejos. Policininkas, pildamas ant galvos ir krūtinės šaltą vandenį, taip juos gaivindavo. Užpylus vandeniu, apalpęs sujudėdavo. Tuomet policininkas, spirdamas gaivinamąjį koją, sakydavo: „Cholera neims!“

Po tokių pratimų, atgaivinus apalpusius, būdavo „pusryčiai“. Į aikštę, kur vyko pratimai, žibalui skirtose statinėse atgabendavo kažkokį skystį. Į vieną dubenėlį dviem įpildavo du

santelius skysčio. Atrodė, kad skystis lyg ir kruopų, bet jų nė vienos nebuvo matyti. Valgydavo sėdėdami vienas prieš kitą dviem eilėmis iš dubenėlio semdami dviese.

Po tokių „pusryčių“ pratimai vėl iki nualpimų. Pietums dešimčiai asmenų duodavo dviejų kilogramų apskritą kepalėlį duonos. Jį šaukšto kotu suraikę, pasidalindavo. Per pietus duodavo dar du santelius sriubos viename dubenėlyje. Vakarienės nebūdavo.

Po pietų – natūralaus reikalo atlikimo procedūra. Paskui, apie 17 valandą, bėgimas į kamerą. Beje, per visą buvimo kameroje laiką pėsčia eiti neleisdavo, o versdavo bėgti bėgte. Net koridoriais reikėdavo bėgti.

Kameroje sustatydavo prieš gultus dviem eilėmis, paskirdavo vieną budintį žiūrėti, kad niekas neatsisėstų. Jeigu koridoriais praeinantis policininkas pastebėdavo ką nors sėdintį, budintysis buvo už tai mušamas gumine lazda. Už blogą budėjimą lazdu gaudavo ir Kostas Miškinis.

Prie gultų stovėdavome iki guldymo. Guldavo po policininko įsakymo. Antroje eilėje stovintieji turėdavo užbėgti už gultų ir ant jų gultis, o pirmoji eilė – tik apsisukti ir gulti. Gultuose atsigulusių eilių kalinių galvos turėjo liestis. Kadangi mūsų gulimąsi žandaras laikydavo „nekokybišku“, tai turėdavome vėl stoti į eiles ir vėl laukti gulimosi komandos. Taip kartodavosi keletą ar keliolika kartų, kol žandarui nusibosdavo.

Rugsėjo 16-osios vakare pasigirdo sunkvežimių ūžesys, kiaulių žviegimas, neįprastas šviesų blykčiojimas. Sujudimas, triukšmas tęsėsi iki paryčių. Auštant kaliniai pro langus išvelgė tuščius sargybinių bokštus. Atplėštomis gultų lentomis kaliniai ėmė laužyti kamerų duris, nes kitaip nebuvo galima jų atidaryti. Išsilaisvinusieji iš kameros atsklendė kitų kamerų duris, kurios dar buvo nespėtos atidaryti. Kartūzų Berezos valsčiaus valdyboje

Kartūzų Berezos (netoli Valkavisko) vienuolynas 1906 metais.

Jame 1939 m. ir anksčiau veikė koncentracijos stovykla, kurioje buvo kankinami ir lietuviai (*Nepriklausomybės sąsiuviniai*, 2016, nr. 18, p. 63)

išsilaisvinusieji išsiėmė pažymėjimus, kad iš Kartūzų Berezos grįžta namo. Kartūzų Berezoje buvo apie 9 000 kalinių, kurie grupėmis įvairiomis kryptimis pėsčiomis iškeliavo namo. Visi lietuviai: Bernardas Černiauskas, Kostas Miškinis, Vincas Makarevičius, Petras Večkys ir Dvareckas grįžo sėkmingai. (V. Makariūnas (Makarevičiaus). Kartūzų Berezoje, *Nepriklausomybės sąsiuviniai*, nr. 18, 2016, p. 61–66)

1 d., **Váršuva**. Lenkijos Prezidentas I. Moscickis paskelbė atsisaukimą, kad rugsėjo 1 d. naktį Vokietija pradėjo „užkabinėjimo veiksmus prieš Lenkijos valstybę“. Jis, be kitko, pareiškė esąs „giliai įsitikinęs, kad visa tauta, gindama savo laisvę, nepriklausomybę ir garbę, susispies prie Vyriausiojo vado ir ginkluotų pajėgų ir tinkamai atsakys užpuolikui“... (*Aidas*, 1939, rugsėjo 2, nr. 103, p. 1)

1 d., **Vilnius**. Rugsėjo 1 d. Vilniuje buvo išklijuoti skelbimai, kad visoje Lenkijos valstybėje įvedami karo teismai. Nuo šiol karo

teismai nagrinėsią bylas už šiuos nusikaltimus: už pasikėsinimą prieš valstybę, už pasikėsinimą prieš Respublikos Prezidentą, už pasikėsinimą prieš vyresniųjų valdžią, už priešvalstybinius veiksmus, už krašto išdavimą, už tarnavimą prieš kariuomenėje, už teiktą prieš belaisviams paramą, už skleidimą neraminančių žinių ir kita. (*Aidas*, 1939, rugsėjo 4, nr. 104, p. 4)

- 1 d., **Vilnius**. Paskelbta Vilniaus lietuvių mokslo mylėtojų draugijos lankymo statistika nuo 1939 m. gegužės iki rugsėjo mėnesio. Atgavus uždarytos Lietuvių mokslo draugijos patalpas ir jose sukrautus rinkinius, Draugija pradėjo savo veiklą 1939 m. gegužę. Nuo to laiko Draugiją pradėjo lankyti įvairios ekskursijos ir pavieniai asmenys. Lietuvių mokslo mylėtojų draugiją aplankė šios 25 iš Lietuvos valstybės atvykusios ekskursijos: Telšių mergaičių gimnazijos mokinės su mokytojais (38 asmenys); Viekšnių progimnazijos mokiniai ir mokytojai (22 asm.); Šiaulių ir Marijampolės gimnazijos mokiniai (22 asm.); Kauno meno mokyklos mokiniai su dailininku A. Žmuidzinavičiumi (26 asm.); Kauno vidurinė valstybinė prekybos mokykla (32 asm.); Vytauto Didžiojo universiteto studentai ir darbuotojai (20 asm.); Lietuvos turizmo draugijos ekskursija (20 asm.); Lietuvių katalikų jaunimo „Pavasaris“ federacijos ekskursija (18 asm.); Joniškio gimnazija (31 asm.); Marijampolės mergaičių gimnazija (42 asm.); Kaišiadorių gimnazijos abiturientai (11 asm.); Lietuvių mokytojų sąjungos Trakų apskrities mokytojų ekskursija (32 asm.); Jurbarko gimnazijos abiturientai (20 asm.); Kauno tarpdiecezinės kunigų seminarijos alumnų ekskursija (30 asm.); Kauno IV gimnazijos I laidos abiturientai (12 asm.); Panevėžio valstybinės mergaičių gimnazijos abiturientės ir mokytojai; Vytauto Didžiojo universiteto „Jūros“ korporacijos baidarininkų ekskursija (13 asm.); Lietuvių mokytojų sąjungos Panevėžio skyriaus ekskursija (31 asm.); Utenos

apskrities Jaunųjų ūkininkų ratelių ekskursija (28 asm.); laikraščio „Žvaigždė“ administracijos ekskursija su vysk. T. Matulioniu (50 asm.); Panevėžio berniukų gimnazijos ekskursija (68 asm.); ukmergiečių ekskursija (23 asm.); Kybartų gimnazijos abiturientų ekskursija (8 asm.); Lietuvos mokytojų sąjungos Seinų apskrities mokytojų ekskursija (30 asm.); Lietuvos istorikų ekskursija (32 asm.).

Iš viso ekskursijomis iš Lietuvos valstybės apsilankė apie 700 asmenų, o pavienių lankytojų – 47 asmenys. Ekskursijomis iš Vilniaus krašto – 81 asmenys, pavienių asmenų – 107. Gegužės mėnesį apsilankė 132, birželio – 580, liepos – 211, rugpjūčio – 12 asmenų. Visi lankytojai pamatė draugijos biblioteką, skaityklą, etnografijos ir archeologijos rinkinius. (*Aidas*, 1939, rugsėjo 8, nr. 106, p. 4)

- 2 d., **Vilnius**. Mirė lietuvė, anksčiau palaikiusi ryšius su lietuvių atgimimo veikėjais, Valerija Grincevičiūtė.

Išėjo paskutinis *Jaunimo kelio* numeris. (*Aidas*, 1939, rugsėjo 4, nr. 104, p. 4)

- 2 d., **Vilnius**. Vokiečių lėktuvai apšaudė Vilnių.

Lietuvių poliklinika nebeturėjo pinigų darbuotojų algoms. (Bieliauskas P. *Dienoraštis 1920–1957*, Vilnius, 2012, p. 251)

- 3 d., **Marcinkónys, Varėnà** (Vilniaus–Trakų aps.). Vokiečių lėktuvai bombardavo Marcinkonis ir Varėną. (Truska L., Kancevičius V. *Lietuva Stalino ir Hitlerio sandėrio verpetuose*, Vilnius, 1990, p. 39)

- Apie 4 d., **Vilnius**. Miesto burmistras paskelbė atsišaukimą, kuriuo gyventojai raginami uždengti iškastus priešlėktuvinius griovius rąstais. (*Aidas*, 1939, rugsėjo 6, nr. 105, p. 4)

- 4 d., **Vilnius**. Nuo šios dienos *Aido* laikraštyje beveik nebeliko korespondencijų, nebeprasitaikydavo žinių iš provincijų.

- 5, 16 d., **Kaūnas**. Lietuvos Vyriausybė atmetė Vokietijos pasiūlymą karine jėga atsiimti Vilniaus kraštą. Tokių siūlymų buvo ir

vėliau, tačiau juos visus Lietuva atmetė. Rugspjūčio 16 d. Vokietijos pasiuntinys Kaune E. Cechlinas gavo nurodymą Lietuvos žygio į Vilnių klausimo nebekelti. (Truska L., Kancevičius V. *Lietuva Stalino ir Hitlerio sandėrio verpetuose*, Vilnius, 1990, p. 40–43)

7 d., **Vilnius**. Rugsėjo pradžioje Vilniaus pašto įstaigose pasirodė Pašto ir telegrafo direkcijos išleistas pranešimas, kokiomis kalbomis karo metu galima rašyti laiškus, siųsti telegramas, kalbėtis telefonais. Tarp leidžiamų vartoti kalbų tame pranešime lietuvių kalba nepaminėta. Todėl šiuo reikalu lietuvių atstovai kreipėsi į pašto vadovybę.

Rugsėjo 7 d. Vilniaus pašto įstaigose prie minėto pranešimo apie leidžiamas vartoti kalbas laiškuose, telegramose ir kalbant telefonu buvo pridėtas ir Vilniaus pašto ir telegrafo direkcijos pranešimas. Jame skelbiama, kad naudojantis paštu, krašto viduje ir su užsieniu, taip pat telefonais, telegrafais galima vartoti ir lietuvių kalbą. (*Aidas*, 1939, rugsėjo 8, nr. 106, p. 4)

Apie 8 d., **Valkiniūnų** valsčius. Iš to valsčiaus gyventojų lenkai karo reikalams paėmė apie 400 arklių ir apie 50 vežimų. (Bieliauskas P. *Dienoraštis 1920–1957*, Vilnius, 2012, p. 252)

8, 9 d., **Vilnius**. Į Vilniaus vaivadijos įstaigą buvo pakviesti Vilniaus lietuvių visuomenės atstovai, kuriems pats vaivada A. Maruševskis pranešė, kad uždarytos Vilniaus lietuvių labdarybės ir Šv. Kazimiero draugijos su jų turtu gražinamos šių draugijų valdyboms. Ši žinia tą pačią dieną buvo pranešta per Vilniaus radiją o kitą dieną buvo paskelbta Vilniaus lenkų laikraščiuose, bet joje buvo paminėta, kad leidžiama veikti tik Lietuvių labdarybės draugijai. (*Aidas*, 1939, rugsėjo 11, nr. 107, p. 4)

8 d., **Vilnius**. Cenzorius Marjanas Bauermanas (*Bauerman*) uždraudė išleisti lietuvių kultūros žurnalo *Lietuviškas baras* rugspjūčio (8) numerį. Cenzoriui užkliuvo šie straipsniai: M. Kraučlio „Reikalingas lietuvio perauklėjimas“; dokumentas „Vytauto skundas

prieš Jogailą ir Skirgailą“; A. Parvicko „Mūsų pakraščių atgaivinimo bei suaktyvinimo reikalu“. (LB, 1939, nr. 8)

- 9 d., **Vilnius**. Buvo numatyta, kad tą dieną rašytojo Jono Biliūno palaikai bus atvežti į Vilnių. Konstantinas Stašys ir kitų Vilniaus lietuvių organizacijų valdybos buvo gavusios iš Lietuvos rašytojų draugijos raštus dėl sumanyto rašytojo Jono Biliūno palaikų pervežimo iš Zakopanės į Anykščius. Palaikus norėta

iškasti rugsėjo 7 dieną, o 9 dieną jie būtų atvežti į Vilnių ir tą pačią dieną pervežti į Kauną. Numatyta, kad palaikus į Kauną, o iš ten į Anykščius lydės keturių lietuvių vilniečių delegacija. Rugsėjo 9 d. J. Biliūnui pagerbti Vilniuje buvo numatyti ir kiti renginiai. Dėl kilusio Vokietijos–Lenkijos karo J. Biliūno palaikai negalėjo būti pervežti. (*Aidas*, 1939, rugsėjo 2, nr. 103, p. 4)

- 9, 11 d., **Vilnius**. Rugsėjo 9 d. (šeštadienį) į Vilnių eiti Lietuvos generalinio konsulo pareigų atvyko dr. Antanas Trimakas. Jis apsigyveno viešbutyje, konsulato būstinės neturėjo. Veiklą pradėjo rugsėjo 11 dieną. (*Aidas*, 1939, rugsėjo 11, nr. 107, p. 4)

- 9 d., **Vilnius**. Rugsėjo 9 dieną Vilniaus miesto viršininkas išleido tris naujus įsakymus. Uždrausta be leidimo platinti visus spaudinius. Laikraščių parduėjai, knygynų ir skaityklų savininkai nuo šiol turėjo miesto viršininko įstaigoje išsirūpinti atskirus leidimus.

Lietuvių kultūros žurnalo
numerio viršelį, kuriame cenzoriaus
M. Bauermano spaudas,
jog negalima spausdinti

- Taip pat draudžiami darbdavių ir darbininkų susibūrimai, streikai ir kita. Apie visus draugijų valdybų susirinkimus įsakoma iš anksto pranešti Vilniaus miesto viršininko įstaigai. Nusikalte šiems įsakymams būsią baudžiami iki 6 mėnesių arešto ir baudomis iki 5 000 zlotų. (*Aidas*, 1939, rugsėjo 11, nr. 107, p. 4)
- 11 d., **Vilnius**. Vilniaus miesto mokyklose, taip pat ir Vytauto Didžiojo gimnazijoje, prasidėjo mokslo metai. (*Aidas*, 1939, rugsėjo 13, nr. 108, p. 4)
- 12 d., **Vilnius**. Virš miesto skraidė vokiečių lėktuvas, į kurį lenkai šaudė iš kulkosvaidžių. (Bieliauskas P. *Dienoraštis 1920–1957*, Vilnius, 2012, p. 252)
- Apie 13 d., **Švenčionys**. Leista veikti Švenčionių švietimo „Ryto“ draugijai. Buvo grąžinamas tos Draugijos turtas. Tada dar liko uždarytos šios lietuvių draugijos: Tautinis Vilniaus lietuvių komitetas, Lietuvių mokytojų sąjunga ir Lietuvių ūkio draugija. (*Aidas*, 1939, rugsėjo 15, nr. 109, p. 4)
- 13 d., **Vilnius**. Vilniaus miesto privačių namų kiemuose buvo iškasta apie 500 griovių slėptis nuo bombardavimų. Valdžios nuomone, slėptis nuo bombardavimų grioviuose buvo saugiau negu namų rūsiuose. (*Aidas*, 1939, rugsėjo 15, nr. 109, p. 4)
- 14 d., **Vilnius**. Vilniaus vaivada dėl karo veiksmų atidėjo savaitei laiko Lietuvių labdarybės draugijos bendrabučių grąžinimą. (Bieliauskas P. *Dienoraštis 1920–1957*, Vilnius, 2012, p. 253)
- 15 d., **Vilnius**. Nuo rugsėjo 15 d. Vilniuje įvedamos maisto produktų kortelės. (*Aidas*, 1939, rugsėjo 15, nr. 109, p. 4).
- 15 d., **Vilnius**. Išėjo paskutinis, 35-asis, savaitraščio *Vilniaus žodis* numeris.
- 15 d., **Vilnius**. Rugsėjo 15 d. rytą virš miesto skraidė vokiečių bombonešiai. Apie 15 val. virš Vilniaus pasirodė 20 vokiečių lėktuvų. Bombų numesta Rasų priemiestyje ir Antakalnyje, prie Šv. Petro ir Povilo bažnyčios. Aikštėje prie tos bažnyčios liko

išmušta duobė, sugadinta elektros linija, vandentiekis. Antakalnyje apgriauti keli mediniai namai. Olandų gatvėje vienas medinis namas suardytas, keli apgriauti, žuvo moteris su vaiku. Keli žmonės žuvo ir sužeisti Rasų priemiestyje. Vilniaus magistratas per radiją paragino civilius gyventojus pasekti Varšuvos gynėjų pavyzdžiu ir stoti į kovą su vokiečiais. (Bieliauskas P. *Dienoraštis 1920–1957*, Vilnius, 2012, p. 253)

16 d., **Vilnius**. Uždarytos Lietuvių labdarybės draugijos kuratorius Julius Švedas pagaliau nutarė grąžinti tos Draugijos turtą. Jis rugsėjo 16 d. rytą pakvietė jos valdybos narius vidudienį atvykti pasirašyti akto. Prasidėjus bombardavimui, Draugijos valdybos nariai nesusirinko, aktą pasirašė tiktai Draugijos pirmininkas kun. Pranas Bieliauskas.

Apie 12 val. vokiečių lėktuvai pradėjo bombarduoti Vilnių. Bombos krito Žvėryne, geležinkelio prekių stotyje ir kitur. Miestas bombarduotas kelis kartus, numesta apie 300 bombų, apgadinta Vilniaus radijo stotis. Pradėjo veikti trumpųjų bangų siųstuvai. Sugriauta namų, žuvo gyventojų, apgadintas oro uostas. Aplink miestą buvo kasami prieštankiniai grioviai, daromos barikados. Apie nukentėjusius lietuvius žinių neturėta. (*Aidas*, 1939, rugsėjo 18, nr. 110, p. 1, 2; Bieliauskas P. *Dienoraštis 1920–1957*, Vilnius, 2012, p. 253–254)

Apie 17 d., **Varėnà** (Vilniaus–Trakų aps.). Pamiškėje, už kapinių, rastas lenkų kareivių varyto į komendantūrą ir nušauto valstiečio Vaclovo Kalantos apiręs neužkastas lavonas. V. Kalanta buvo suimtas po 1939 m. rugsėjo 1 d. Varėnos arbatinėje už lenkų karininkui pasakytą repliką. (Česnulis V. *Varėnai 150 metų*, Vilnius, 2012, p. 55–56)

17 d., **Maskvà**. To sekmadienio rytą Sovietų Sąjungos užsienių reikalų komisaras įteikė Lenkijos ambasadoriui notą, kurioje pareiškė, kad dėl vokiečių kariuomenės skubaus ėjimo į Lenkiją

visas su Lenkija pasirašytas sutartis laiko negaliojančiomis ir nutarė Lenkijoje gyvenančius ukrainiečius ir baltarusius paimti į savo globą. Sovietų Sąjungos vyriausybė įsakiusi savo armijos vadovybei peržengti Lenkijos–Sovietų Rusijos sieną nuo Latvijos iki Rumunijos. (*Aidas*, 1939, rugsėjo 18, nr. 110, p. 1)

- 17 d., **Vilnius**. Pasklidus žiniai, kad tos dienos rytą Sovietų Sąjungos armija perėjo Lenkijos valstybės sieną ir žygiuoja toliau, Vilniuje susidarė nepaprasta nuotaika. Nors buvo šventadienis, visos įstaigos tvarkė savo reikalus ir likvidavo dokumentus. Valdininkams buvo išmokamos algos net už 5 mėnesius į priekį, o savivaldybės pareigūnams – už 3 mėnesius. Mieste matėsi nepaprastas žmonių judėjimas. Prie Lietuvos konsulato nusidriekė ilga žmonių eilė. Vakare, kaip karo metu, miestas skendėjo tamsoje, tačiau vis tiek gatvėse buvo daug žmonių. Jie skubėjo, bėgo. Mieste buvo matyti daug nuo karo fronto atbėgusių žmonių: vieni atvažiavę automobiliais, kiti dviračiais, taip pat daug buvo ir atvykusių pėsčiomis. Vilniečiai lietuviai paliudijo, kad iš lenkų politinės policijos pastato pro kamina kilo dūmai. Aišku, kad buvo deginami dokumentai. Jie deginti ir kitą dieną. Trumpųjų bangų lenkų radijo stotis ragino vietos gyventojus laikytis ramiai ir niekur iš Vilniaus nevažiuoti. (*Aidas*, 1939, rugsėjo 18, nr. 110, p. 2; V. Žilėno pranešimas, *Lietuvos žinios*, 1939, rugsėjo 18, nr. 211, p. 8)

- 18 d., **Švenčionys**. Tos dienos vakarą Raudonosios armijos daliniai užėmė Švenčionis. Ties Vieviu į Lietuvą perėjo pirmieji Lenkijos kareiviai. (*Trinitas*, 1939, nr. 38, p. 926)

- 18 d., **Vilnius**. Išėjo paskutinis, tik dviejų puslapių (trūko popieriaus) 110-asis (192), tris kartus per savaitę leisto laikraščio *Aidas* numeris. Šiame numeryje laikraštis Vilniaus lietuviams patarė laikytis ramiai ir niekur iš Vilniaus nesikelti. (*Aidas*, 1939, rugsėjo 18, nr. 110, p. 2)

18 d., **Vilnius**. Nors buvo anksčiau pranešta, kad leista veikti Šv. Kazimiero draugijai ir jos valdybai perduotas turtas, tačiau 18 d. rytą tos Draugijos būstinė tebebuvo užantspauduota valdinio kuratoriaus antspaudais. Liko neatkurta Lietuvių ūkio draugija, Lietuvių mokytojų sąjunga ir Tautinis Vilniaus lietuvių komitetas. (*Aidas*, 1939, rugsėjo 18, nr. 110, p. 2)

18 ir 19 d., **Vilnius**. Rugsėjo 18 d. raudonarmiečiai užėmė Maladečiną ir traukė Vilniaus link. Žymesni lietuvių veikėjai susirinko *Aido* redakcijoje pasitarti sudaryti su baltarusiais visuomeninį tvarkos komitetą. Iš lietuvių į tą komitetą išrinkti: Augustinas Burokas, Konstantinas Stašys ir Vincas Žilėnas. Taip pat į minėtą komitetą išrinkti ir 3 baltarusių atstovai. Komitetas įsipareigojo ginti abiejų tautų – lietuvių ir baltarusių – reikalus. Iš Vilniaus kalėjimo paleisti visi kaliniai. Daugelis valdinių ir privačių miesto įstaigų jau neveikė. „Žoržo“ viešbutyje, kur buvo įsikūręs Lietuvos konsulas, jau nebe pirma diena buvo tiesiog apgultis. Žmonės prašė bet kokio rašto administracinei linijai į Lietuvą pereiti. Apie 21 val. sužinota, jog raudonarmiečiai jau netoli Vilniaus. Lenkų kariuomenės daliniai: kavalerija, tankai ir pėstininkai traukėsi iš miesto. Nestebėdami besitraukiančių kareivių ir minios šūkavimų, lietuvių veikėjai susirinko „Romuvos“ klube aptarti atsišaukimo į lietuvius. Vieni siūlė paraginti ramiai dirbti, kiti – reikalauti prijungti Vilniaus kraštą prie Lietuvos. Rodos, kad atsišaukimas nebuvo paskelbtas. Naktis buvo nerami, girdėjosi šaudymai. Nuo 22 iki 24 valandos tai atrodė panašu į partizaninę kovą. Organizuoto pasipriešinimo nebuvo. Lenkai šaudė iš šautuvų. Apskritai lenkų kariuomenės nesimatė. Naktį, jau po vidurnakčio, girdėjosi kulkosvaidžių kalenimų, pavienių patrankų šūvių.

19 d. apie 6 val. ryto lenkų kariuomenės daliniai susišaudė su rusų kariuomenės tankais. Tankai nuo geležinkelio stoties važiuo

Žaliojo tilto link. Tankai iš pradžių per tiltą nevažiavo. Iš anapus Neries lenkai ėmė šaudyti į tankus. Be to, ant tilto barikadai buvo pastatytas sunkvežimis, kuris padegtas. Pasirodė su balta vėliava miesto ugniagesiai. Tankai nustojo šaudyti. Sunkvežinį beveik užgesinus, atvažiavęs rusų tankas jį sutraiškė. Ugniagesiai baigė jį gesinti. Tiltu pajudėjo rusų tankai. Apie 8 val. Vilniaus gatvėse pasirodė lengvieji automobiliai, kuriuose važiavo karininkai. Apie 9 val. gatvėse pasirodė Vilniaus apsaugos milicija. Iki 9 val. kariuomenė nebuvo paskelbusi jokio įsakymo vietos gyventojams. Apie 9 val. Vincas Žilėnas dar galėjo paskambinti į Kauną ir pranešti, kas dedasi Vilniuje. Antrą kartą žadėjo paskambinti 11 valandą, bet to padaryti jau nebegalėjo. Kariškiai telefono ryšį buvo atjūnę. Apie 10 val. į lenkų politinės policijos būstinę atvyko apie 10 saugumo valdybos NKVD (Liaudies komisariato vidaus reikalų) pareigūnų. Apie 12 val. nuo Antakalnio pasirodė sunkvežimiai, kuriuose važiavo kareiviai. Sunkvežimiuose kareiviai traukė rusiškas dainas. Einant gatve palei Nerį, tarp Žaliojo tilto ir Vilnios, Neries upėje kyšojo tanko bokštelis. Tankas, pralaužęs metalinę užtvartą ir nuvertęs dvi liepas, buvo nusiritęs į upę. Tikėtina, kad tankistas buvo pašautas. Apie vidudienį Raudonosios armijos buvo pilnas miestas. Rusai sutiktų pavienių lenkų karių į nelaisvę neėmė. Tiktai liepdavo palikti šautuvą ir keliauti namo. Daug neginkluotų lenkų karių persirengę civiliais rūbais dar traukė iš miesto. Vakare ir naktį per Vilniaus miestą traukė daug raudonarmiečių kavalerijos.

Rusų karo korespondentų teigimu, 5 val. ryto raudonarmiečių tankai pasiekė šiaurės rytinę miesto dalį. Lenkų kariuomenės likučiai apšaudė tankus iš patrankų. Susišaudymas trukęs dvi valandas. Užimta karo mokykla, joje buvę daug ginklų. Į nelaisvę patekė apie 10 tūkst. lenkų kareivių ir apie 1 000 įvairaus

- rango karininkų. Kaip karo grobis raudonarmiečiams atitekę 97 garvežiai, apie pusantro tūkstančio vagonų, 3 oro uostai, 5 lėktuvai, 600 tonų benzino ir kitko. (Ivykių liudijimai, *Lietuvos žinios*, 1939, rugsėjo 19, nr. 212, p. 1; rugsėjo 23; nr. 216, p. 7; *Lietuvos aidas*, 1939, rugsėjo 26, nr. 564, p. 5; *LCVA*, f. 923, ap. 1, b. 1084, l. 81–82, 97–98)
- 19 d., **Kaūnas**. Tarp kitų Lenkijos pabėgėlių į Kauną atvyko ir Vilniaus vaivada A. Maruševskis, Gardino ir Suvalkų apskričių viršininkai, tų miestų burmistrai ir daug kitų valdininkų. Į Lietuvą atvyko ir J. Pilsudskio našlė Marija Pilsudskienė su dviem dukromis. (*Lietuvos žinios*, 1939, rugsėjo 20, nr. 213, p. 10)
- 19 d., **Švenčionėliai** (Švenčionių aps.). Ignalinos–Švenčionių kraštų tyrinėtojas Valentas Šiaudinis nurodo, kad mokytojas Juozas Dukša buvo nuteistas mirties bausme, kuri dėl karo veiksmų nespėta įvykdyti. 1939 m. rugsėjo 19 d. J. Dukša išėjo į laisvę. Tų metų liepos 2 d. per atkurtos „Ryto“ draugijos Švenčionėlių skyriaus steigiamąjį susirinkimą J. Dukša buvo išrinktas į Skyriaus revizijos komisiją. (Šiaudinis V. *Nuo arko – prie ginklo*, Vilnius, 2008, p. 42)
- Apie 20 d. ir vėliau, **Mielagėnai** (Švenčionių aps.). Pabėgėlio iš Mielagėnų pasakojimu, lenkų policija iš Mielagėnų pabėgo. Tuomet tvarkai palaikyti lietuviai subūrė komitetą. Vietiniai komunistai ar komunistuojantys asmenys juos išvaikė ir prie bažnyčios iškėlė raudoną vėliavą. Netrukus atvažiavo apie 20 raudonarmiečių šarvuotų automobilių. Vietos komunistas pasveikino sovietinius karius. Tai turėjo būti Julius Apyvala. Po to komunistai suėmė vietos dvarininkus, valsčiaus viršaitį ir kitus vietos valdžios pareigūnus. Kaimuose buvo skelbiama „revoliucinė padėtis“. Buvo siaubiami dvarai, jų žemėse mėgin-ta kurti valstybinius ūkius. Nors ir suvargę lietuviai valstiečiai, išskyrus Krikonių kaimą, neprisidėdavo prie dvarų niokojimo. Tokiuose veiksmuose dalyvaudavo kareiviai, vietiniai rusai

- kolonistai, atkelti po 1863 m. sukilimo. Buvo nušautas pažangus, humaniškas Krikonių dvaro savininkas Benislavskis ir ūkvedys Gerviatovskis. Nusiaubtas ir Reketiškės dvaras. Buvo grobiama viskas, kas pasitaikė po ranka. (*XX amžius*, 1939, V. 27, nr. 222, p. 5; Maldžiūnas V. *Išaugau Vilnijoje*, Kaunas 1996, p. 66–67)
- Apie 20 d. ir vėliau, **Vilnius**. Tik ką Vilniuje įsikūręs NKVD padalinys pareikalavo, kad Lietuvos konsulas persikeltų į Minską. Tačiau A. Trimakas išvykti į Minską atsisakė. Tada jam pasiūlė persikelti į Maskvą. Konsulas taip pat nesutiko ir pareiškė, jeigu jiems esąs tiek pavojingas, tegu leidžia išvykti į Kauną. Tada saugumiečiai susisiekė su Maskva ir sužinojo, kad A. Trimakui išvykti į Kauną neleidžiama. Tada saugumiečiai Lietuvos konsulą paliko ramybėje, tačiau atjungė jo ryšį su Kaunu ir neleido jokių būdu susisiekti su savo vyriausybe. (1939-10-25 A. Trimako raštas J. Urbšiui, *СССР и Литва, в годы Второй мировой войны*, т. 1, Вильнюс, 2006, c. 308–309; LCVA, f. 923, ap. 1, b. 1082, l. 59)
- 20 d., **Pūnškas** (Seivų vls., Suvalkų aps.). Kadangi jokios kariuomenės Punske neliko, tvarkai palaikyti susibūrė visuomeninis komitetas. Tas Komitetas prie savo būstinės iškėlė lietuvišką vėliavą. Tą dieną lietuviška vėliava iškelta ir Vižainyje. (*Lietuvos žinios*, 1939, rugsėjo 21, nr. 214, p. 8)
- 20 d., **Skirmantiškės** (Vievio vls., Trakų aps.). Tą dieną pro Skirmantiškių punktą į Lietuvąėjo lenkų kariai. Jie turėjo sudėti ginklus ir buvo internuoti. (*Trimitas*, 1939, nr. 29, p. 950)
- 20 d. ir vėliau, **Vilnius**. Rytą rusų kariuomenės mieste jau nesimatė. Visame mieste buvo Laikinosios Vilniaus apygardos valdybos viršininko įsakymai baltarusių kalba. Įsakymas nr. 1 paskelbtas ir 22 d. pasirodžiusiame laikraštyje baltarusių kalba. Jo punktai paskelbimo dieną paminėti spaudoje. Tą pačią dieną pasirodė ir kitas įsakymas. Taip pat įsakyta iškabinti raudonas vėliavas. Kadangi tokių vėliavų Vilniuje beveik neturėta, nuo lenkiškos

vėliavos būdavo nukerpama baltoji dalis ir tokios iškeliamos. Tą dieną pas Laikinosios Vilniaus karo apygardos vadą lankėsi baltarusių ir lietuvių atstovai. Iš lietuvių buvo atvykęs Konstantinas Stašys. Kalbėtasi labai trumpai, nes vadui beveik ištiesai skambino telefonu. Beje, karinė valdžia nei lietuvių, nei baltarusių komitetams veikti neleido. Po kelių dienų K. Stašys, Mykolas Gudėnas, Rapolas Mackevičius buvo suimti ir įkalinėti Balstogėje. 1939 m. rugsėjo 30 d. buvo suimtas baltarusių kultūros veikėjas Antonas Luckevičius, jis išvežtas į Minską ir nuteistas 8 metams kalėjimo. Atjungus telefono ryšį su Kaunu, žinios apie Vilniaus kraštą Lietuvos nebepasiekdavo. Raudonarmiečiai greitai išėjo iki buvusios administracinės Lietuvos ir Lenkijos linijos ir ją saugojo. (*Lietuvos žinios*, rugsėjo 23, nr. 216, p. 7; *Lietuvos aidas*, 1939, rugsėjo 26, nr. 564, p. 5)

- 21 d., **Lietuvės–Lėnkijos** administracinė linija. Iki tos dienos sutemu raudonarmiečiai buvo pasiekę administracinę liniją nuo Latvijos iki Moliadugnio (į vakarus nuo Varėnos). (LCVA, f. 929, ap. 2, b. 1069, l. 13)
- 21 d., **Liepónys** (Valkininkų vls., Vilniaus–Trakų aps.). Raudonarmiečiai Lieponyse nuginklavo 1 lenkų karininką ir 50 kareivių. Visi nuginkluotieji paleisti. (LCVA, f. 929, ap. 2, b. 1069, l. 11)
- 22 d., **Vilnius**. Vilniuje baltarusių kalba išėjo Laikinosios Vilniaus apygardos valdybos organas, laikraštis *Віленская праўда* (*Vilniaus tiesa*). Jame paskelbtas rugsėjo 20 d. išleistas Vilniaus apygardos Laikinosios valdybos viršininko J. A. Žiljanino įsakas nr. 1. Jame buvo 10 punktų:
1. Visi Vilniaus ir jo srities gyventojai privalo per 24 valandas laikinajai valdybai perduoti visų rūšių šaunamuosius ir šaltuosius ginklus, šovinius ir sprogmenis.
 2. Revoliucinės tvarkos palaikymui prie visų Vilniaus apygardos valsčių valdybų sudaryti komitetus, kurių sąstatą [= sudėtį] turi patvirtinti

apygardos laikinoji valdyba. Į valsčių komitetų pareigas įeina organizuoti dvarininkų, bažnyčių, vienuolynų ir stambių valdininkų žemių paėmimą ir jų neatlyginamą perdaviną valstiečiams, kaimiečiams samdiniams, neturtingiems ir vidutiniokams. Komitetai taip pat įpareigoti saugoti nuo išgrobstymo ar naikinimo pasitraukusių fabrikantų, dvarininkų, valdininkų ir kt. turtą (gyvenamuosius ir kitus pastatus, miškus ir kt.).

3. Visuomeninės tvarkos nustatymui ir palaikymui įsteigti Vilniuje ginkluotą darbininkų gvardiją.
4. Visoms visuomeninėms organizacijoms ir privatiems asmenims, turintiems valgyklas, restoranus, kepyklas, maisto produktų ir kitokias parduotuves, nedelsiant visa tai atidaryti.
5. Vilniuje ir apygardoje pinigų operacijos vykdomos lenkų zlotais ir tarybiniais rubliais. Kursas: vienas tarybinis rublis lygus vienam zlotui.
6. Be Laikinosios valdybos leidimo kategoriškai draudžiami žmonių susibūrimai, susirinkimai, demonstracijos, visų leidinių spausdinimas.
7. Už negerbimą ir visuomeninės tvarkos pažeidimus (plėšimus, chuliganizmą ir t. t.) asmenys bus griežtai baudžiami.
8. Vilniaus mieste laisvai vaikščioti galima iki 8 valandos vakaro vietos laiku.
9. Pažeidę šį nutarimą kaltinamieji bus perduoti karo lauko teismui ir baudžiami visu karo padėties įstatymų griežtumu.
10. Laikinoji Vilniaus apygardos valdyba yra buvusio magistrato patalpose. (Виленская праўда, 1939, rugsėjo 22, nr. 1, p. 1)

23 d., **Vilnius**. Paskelbta, kad mieste pradeda veikti kino teatrai. Juose bus rodomi tarybiniai filmai. (Виленская праўда, 1939, rugsėjo 23, nr. 2, p. 2)

24 d., **Seinai**. Raudonoji armija užėmė Seinus ir Augustavą. (XX amžius, 1939, rugsėjo 25, nr. 220, p. 1)

24 d., **Vilnius**. Vytauto Didžiojo gimnazijos salėje įvyko lietuvių susirinkimas. Jame dalyvavo ir SSRS kariuomenės paskirtas

Vilniaus srities Švietimo komisaras. Išrinktas šis susirinkimo prezidiumas: Juozas Adomavičius-Kėkštas, Bronius Untulis, Antanas Krutulys ir Konstantinas Stašys. Komisaras kalbėjo apie Vakarų Baltarusijos išvadavimą ir apie bolševikų santvarkos privalumus. Po jo kalbėjo gimnazijos direktorius Marcelinas Šikšnys. Jis kalbėjo, ko lietuviams reikėtų iš bolševikų valdžios: apie 200 mokyklų ir tiek pat skaityklų, mažiausiai dviejų gimnazijų, lietuviškos mokytojų seminarijos, lietuvių teatro ir tam teatrui salės, Vilniaus radiofone lietuviškų pusvalandžių, Vilniaus universitete Lietuvių kalbos katedros, lietuviško dienraščio ir bendrabučių

Apie 1939 m. rugsėjo 25 d.
iš Kartūzų Berezos koncentracijos
stovyklos grįžę mokytojai Vincas
Makarevičius (kairėje) ir Kostas Miškinis
(Makariūnienė P. *Vilniuje ir
Vilniaus krašte 1915–1939 metais*,
Vilnius, 1999, įklija)

neturtingiems mokiniams. Po to kalbėjo studentė Valerija Čepulytė ir Viktoras Karosas. Buvo ir valdžios parinktų atvežtų kalbėtojų. Po jų vėl kalbėjo komisaras. Į M. Šikšnio pageidavimus nieko konkrečiai nebuvo atsakyta. Baigus komisarui kalbėti, prie jo priėjo Emilija Liobytė ir paklausė, kodėl jis Vilnių vadino Vakarų Baltarusija. Komisaras supyko ir sušuko: „Tai ką, gal jūs norėtumėt priklausyti buržuazinei Lietuvai“? (LCVA, f. 383, ap. 7, b. 1889, l. 66–67)

Apie 25 d., **Marcinkonių** valsčius. Iš Kartūzų Berezos lenkų konclagerio grįžo mokytojai Vincas Makarevičius ir Kostas Miškinis.

- Apie 26 d., **Vilnius**. Buvusiose lenkų igulos kareivinėse įsikūrė Sovietų Sąjungos įvairių rūšių kariuomenė. (LCVA, f. 929, ap. 2, b. 1069, l. 20)
- Apie 27 d., **Vilnius**. Leidus veikti Vytauto Didžiojo gimnazijai, joje panaikinta lenkų kalba ir tikybos pamokos. Gimnazija pradėjo veikti tiktai su 27 mokiniais. (LCVA, f. 383, ap. 7, b. 1889, l. 69)
- Iki 30 d., **Rudaminà, Turgėliai** (Vilniaus–Trakų aps.). Išrinkti tų valsčių komitetai. Jie buvo renkami iš 7 asmenų. Komitetus stengdavosi rinkti iš vargingųjų valstiečių, taip siekta įgauti jų palankumo. Buvo renkami ir didesnių kaimų komitetai. Iki to laiko valsčių ir kaimų komitetai buvo išrinkti beveik visoje Vilniaus srityje. Tuoj užėjus raudonarmiečiams, buvo sudaryti apskričių komitetai. (*Віленская праўда*, 1939, spalio 2, nr. 9, p. 2)
- 30 d., **Vilnius**. Miesto teatre įvyko iki tol išrinktų Vilniaus fabrikų ir gamyklų darbininkų atstovų iš trijų asmenų bendras susirinkimas. Kalbą sakė Vilniaus miesto laikinosios valdybos viršininkas J. Žilianinas. Jis reikalavo nustatyti priežastis, trukdančias gamyklų darbui, ir įvesti tvarką. (*Віленская праўда*, 1939, spalio 2, nr. 9, p. 1)

Spalis

- 1 d., **Kaūnas**. Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugijos valdyba paskelbė aukų rinkimą dėl karo Lietuvoje atsidūrusiems pabėgėliams, internuotiems lenkų kariams ir civiliams asmenims. Nuo spalio 3 d. prašyta aukoti maisto produktus, rūbus, patalynę ir kitus daiktus. (*Lietuvos aidas*, 1939, spalio 1, nr. 578, p. 3)
- 1 d., **Vilnius**. Visuose Vilniaus universiteto fakultetuose ir kursuose prasidėjo mokslas. Pamokos prasidėjo ir Vytauto Didžiojo gimnazijoje. (LCVA, f. 923, ap. 1, b. 1084, l. 82)

2 d., **Vilnius**. Šiame mieste parduotuvės buvo beveik tuščios. Vietos gyventojai jokių pinigų imti nenorėjo. Tarpusavyje prekiaavo mainais. (LCVA, f. 929, ap. 2, b. 1069, l. 23)

3–4 d., **Kaūnas–Maskvą**. Į Maskvą derybų išvyko Užsienio reikalų ministras Juozas Urbšys. Apie tai spauda rašė:

Tuo reikalu rugsėjo 29 dieną SSSR Komisarų pirmininkas ir užsienio reikalų komisaras Molotovas priėmė Lietuvos pasiuntinį Maskvoje ministrą [Ladą] Natkevičių, kuris rugsėjo 30 dieną parvyko Kaunan ir čia perdavė Sovietų Sąjungos vyriausybės pakvietimą Lietuvos užsienio reikalų ministrui nuvykti Maskvon išsiaiškinti abi valstybes dominančius politinių santykių klausimus. Todėl šiandien, spalio 3 dieną [...] į Maskvą išvyko mūsų užsienio reikalų ministras [Juozas] Urbšys, lydimas pasiuntinio Maskvoje ministro L. Natkevičiaus ir užsienio reikalų ministerijos kanceliarijos viršininko Švelniko. Drauge Maskvon vyksta taipgi SSSR pasiuntinio pavaduotojas Kaune Pozdniakovas ir torgpredas Efanovas. SSSR vyriausybės kvietimu kontakte [= betarpiškai] bus išsiaiškinti svarbūs klausimai.

Galima priminti, kad 1939 m. rugsėjo 28 d. buvo pasirašytas slaptas Vokietijos–SSRS protokolas, kuriuo pakeistas tų valstybių 1939 m. rugpjūčio 23 d. slapto protokolo 1 punktas. Juo Vokietija mainais už Liublino vaivadiją, rytinę Varšuvos vaivadijos dalį ir Suvalkų trikampį perleido Lietuvą Sovietų Sąjungos įtakos sričiai. Tai atvėrė kelią ir galimybę grąžinti Lietuvai Vilnių. Derybos Maskvoje prasidėjo tą pačią dieną ir tęsėsi 4 dienos naktį. Lietuvai buvo pasiūlyta sudaryti dvi sutartis: Dėl Vilniaus ir Vilniaus srities perdavimo Lietuvai. Antra – tai Lietuvos–SSRS savitarpio pagalbos sutartis, kuria Lietuvoje būtų įkurdinti Raudonosios armijos daliniai. Derybos baigėsi be rezultatų. 4 dieną Juozas Urbšys grįžo į Kauną. (*Lietuvos žinios*, 1939, spalio 3, nr. 224, p. 1; Žepkaitė R. *Vilniaus istorijos atkarpa 1939–1940*, Vilnius, 1990, p. 33–34)

- 4 d., Buvusi **Lietuvės–Lėnkijos** administracinė linija. Ją saugoti atvyko Sovietų Sąjungos pasienio kariuomenės daliniai. 12–13 kilometrų ruožams teko apie 48–50 pėstininkų ir apie 7–8 raiteliai. (LCVA, f. 929, ap. 2, b. 1069, l. 25)
- 4 d., **Vilnius**. Lenkų „Liutnios“ teatre įvyko Vilniaus–Trakų apskrities kaimų komitetų pasitarimas. Dalyvavo apie 250 komitetų viršaičių ir eilinių narių. Apie komitetų uždavinius kalbėjo tos apskrities viršininko pavaduotojas Turko. Vėliau kalbėjo komitetų atstovai pritarė pranešėjo teiginiams. Buvo priimtas 9 punktų nutarimas: neturtingiems valstiečiams pradėti dalyti dvarų žemes, arklius, karves. Iš dvarų buvusius kumečius ir samdinius aprūpinti grūdų sėkla. Išsipareigota dvarų laukuose nukasti bulves, nuimti daržovių derlių. Reikalauta užtikrinti mokymą visose mokyklose, mokyklas aprūpinti malkomis ir kita. (Виленская праўда, 1939, spalio 5, nr. 12, p. 2)
- 6 d., **Jašiūnai**. Įvyko laikinosios valdžios suorganizuotas mitingas, kuriame buvo perskaitytas Balstogės laikinosios valdžios kreipimasis prisijungti prie sovietinės Baltarusijos SSRS sudėtyje. Matyt, parinkti kalbėtojai daugiausia iš samdinių liaupsino išvadavimą iš lenkų ponų ir tikino, kad Jašiūnų ir apylinkių gyventojai džiaugsmingai balsuos už prisijungimą prie sovietinės Baltarusijos. Mitingas baigėsi šūkiiais, šlovinančiais Staliną ir Raudonąją armiją. (Виленская праўда, 1939, spalio 7, nr. 14, p. 1)
- 6 d., **Vilnius**. Vilniaus miesto ir apygardos laikinoji valdyba pritarė siūlymui dalyvauti rinkimuose į Vakarų Baltarusijos liaudies susirinkimą, kurio tikslas buvo priimti nutarimą Vakarų Baltarusijai prisijungti prie sovietinės Baltarusijos SSRS sudėtyje. Minėta laikinoji valdyba ragino visus darbininkus, valstiečius, inteligentus pritarti nutarimui ir aktyviai dalyvauti rinkimuose. Į Vilniaus apygardos rinkimų komitetą paskirti trys baltarusių komunistinės valdžios veikėjai.

Tą dieną įvairiose Vilniaus įmonėse vyko propagandiniai rinkimų į Vakarų Baltarusijos liaudies susirinkimą palaikymo mitingai. O Vilniaus darbininkų 4-ojo bataliono kovotojų ir vadų visuotiniame susirinkime ne tik pritarta būsimiems rinkimams, bet ir prisiekta, kad „nuo užkariauto nepasitrauks nė žingsnio“. (Віленская праўда, 1939, spalio 7, nr. 14, p. 1–2)

7–9 d., **Kaūnas**. Iš Kauno dviem lėktuvais per Rygą į Maskvą tęsti derybų su Sovietų Sąjunga išskrido Lietuvos delegacija. Jos sudėtyje buvo Ministrų tarybos vicepirmininkas Kazys Bizauskas, Užsienio reikalų ministras Juozas Urbšys, kariuomenės vadas Stasys Raštikis, Užsienio reikalų ministerijos Ekonomikos departamento direktorius Norkaitis. Taip pat išskrido Sovietų Sąjungos karo atašė Lietuvai Korotkychas. Kartu su delegacija išskrido ir ekspertai: Universiteto profesorius Petkevičius, Krickas ir Viliamas, iš Užsienio reikalų ministerijos – Montvila ir Generalinio štabo pulkininkas Rupšys. Užsienio spaudoje pasirodė spėjimų, kad spalio 9 d. bus pasirašyta Vilniaus grąžinimo sutartis. Tą dieną Lenkija, sulaužiusi Suvalkų sutartį, karine jėga užgrobė Vilnių. Derybos vyko sunkiai. Spalio 9 d. K. Bizauskas ir S. Raštikis buvo iškviesti į Kauną, kur gavę vyriausybės įgaliojimus, tos pačios dienos vakare grįžo į Maskvą. Estija ir Latvija jau buvo pasirašiusios su SSRS savitarpio pagalbos sutartis. (*Lietuvos žinios*, 1939, spalio 7, nr. 228, p. 1, 12; Žepkaitė R. *Vilniaus istorijos atkarpa, 1939–1940*, Vilnius, 1990, p. 36)

7 d., **Vilnius**. Mieste veikiančiose įmonėse toliau vyko propagandiniai būsimų rinkimų į Vakarų Baltarusijos liaudies susirinkimą mitingai. Tuo reikalu Vilniuje buvo sušauktas ir visuotinis darbininkų, tarnautojų bei inteligentijos mitingas. Mitingą pradėjo ir jam pirmininkavo Vilniaus laikinosios valdybos viršininkas Kraskovas. Kalbėjo Vilniaus įgulos, darbininkų gvardijos, odų įmonių darbininkų, inteligentijos atstovai. Kalbėtojai ragino „po

- Stalino konstitucijos saule kurti naują, šviesų, laimingą gyvenimą“. Perskaityta rezoliucija, kurioje išrinkti atstovai į Vakarų Baltarusijos liaudies susirinkimą įpareigoti priimti nutarimą Vakarų Baltarusiją prijungti prie sovietinės Baltarusijos SSRS sudėtyje. (Віленская праўда, 1939, spalio 8, nr. 15, p. 1, 3)
- 8 d., **Vilnius**. Šiame mieste apsistoję du Sovietų Sąjungos pėstininkų pulkai išvyko rytų kryptimi į šalies gilumą. Išvykdami iš kareivinių, išsivežė net lovas, stalus, suolus, net langus – liko tik plikos kareivinių sienos. Kareiviai, išvykdami iš Vilniaus, išsivežė įvairias žaliavas iš radijo fabriko. (LCVA, f. 929, ap. 2, b. 1069, l. 25)
- 9–10 d., **Kaūnas**. Lietuvos delegacijos derybų Maskvoje nariai Ministrų tarybos vicepirmininkas Kazys Bizauskas ir kariuomenės vadas generolas Stasys Raštikis grįžo į Kauną. Jie pranešė Vyriausybei apie derybų eigą, o kitą dieną vėl išvyko į Maskvą. (*Lietuvos aidas*, 1939, spalio 10, nr. 601, p. 1)
- 9 d., **Eišiškės–Valkiniškai**. Tame ruože dislokuota Sovietų Sąjungos kariuomenė ėmė trauktis rytų kryptimi. (LCVA, f. 929, ap. 2, b. 1069, l. 29)
- 10 d., **Maskvą**. Baigiamajame Lietuvos ir SSRS derybų etape Sovietų Sąjunga pateikė tik vieną sutartį – „Vilniaus ir Vilniaus srities Lietuvos Respublikai perdavimo ir Lietuvos–Sovietų Sąjungos sutartis“. Ją tos dienos vakare pasirašė Sovietų Sąjungos Liaudies komisarų tarybos pirmininkas ir užsienio reikalų komisaras Viačeslavas Molotovas ir Lietuvos užsienio reikalų ministras Juozas Urbšys. Ši sutartis, be preambulės, turėjo 9 punktus. Pirmasis punktas skelbė: *Draugiškumui tarp Sovietų Sąjungos ir Lietuvos sutvirtinti Sovietų Sąjunga Vilniaus miestą ir Vilniaus sritį grąžina (,) Lietuvos Respublikai įjungti į Lietuvos valstybės teritoriją. Siena tarp Sovietų Sąjungos ir Lietuvos Respublikos nustatyta (,) pagal čia pridedamą žemėlapi. Tiksliau ši siena bus aprašyta papildomame protokole.* (*Lietuvos aidas*, 1939, spalio 11, nr. 605, p. 1)

- 10 d., **Pabėržė** (Vilniaus–Trakų aps.). Paberžėje kariškių politinis vadovas surengė mitingą, kalbėjo, kad gyventojams bus duota teisė apsispręsti, prie ko jie nori jungtis: prie Lietuvos ar prie Baltarusijos. (LCVA, f. 929, ap. 3, b. 1083, l. 208)
- 10 d., **Vilnius**. Tą dieną Vilniaus lietuvių visuomenės veikėjai iš radijo pranešimų sužinojo, kad Vilnius ir dalis to krašto atitenka Lietuvai. (Bieliauskas P. *Dienoraštis, 1920–1957*, Vilnius, 2012, p. 259)
- 11 d., **Janėpolis** (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.). Sukviestame dvairo tvarkymo komitete dalyvavo 7 kareiviai su politiniu komisaru ir Daugėlišio valsčiaus komiteto narys, rusas. Jis išdalijo blankus ir įsakė surašyti visus gyventojus nuo 18 metų amžiaus. Spalio 22–23 dienomis būsią rinkimai. Išrinkti atstovai vyks į suvažiavimą Balstogėje, kur bus nutarta, ar Vilniaus kraštas jungsis prie Lietuvos, ar liks prie Baltarusijos. Lietuviai pareiškė, kad susitarimu su SSRS vyriausybe Vilniaus kraštas atitenka Lietuvai. Daugėlišio atstovas pareiškė, kad viską lems balsavimas. (LCVA, f. 929, ap. 3, b. 1083, l. 210)
- 11 d., **Kaūnas**. Rytą pasklidus žiniai, kad Vilnius su sritimi gražinami Lietuvai, studentai pirmieji surengė eisenas gatvėmis, girdėjosi dainos apie Vilnių. Apie 11 valandą įstaigose buvo sustabdytas darbas. Žmonės bendra eisena patraukė į Karo muziejaus sodelį. Nežinomojo kareivio kapas paskendo gėlėse. Kalbėjo Karo muziejaus direktorius Vladas Nagius-Nagevičius. Sugrotas Lietuvos himnas. Dar kalbėjo buvusios Vilniaus vadavimo sąjungos pirmininkas dr. A. Juška. Skambant Laisvės varpams, sugrotas Vilniaus himnas „Ei, pasauli, mes be Vilniaus nenu-rimsim“. Iš Karo muziejaus sodelio minia patraukė link Prezidentūros pasveikinti Respublikos Prezidentą ir Vyriausybę. Vilniaus gražinimo proga Vytauto Didžiojo universiteto pirmųjų rūmų salėje studentų atstovybė surengė iškilmingą posėdį. Buvo priimta ši rezoliucija:

1. Vytauto Didžiojo universiteto lietuviškoji studentija džiaugiasi, kad senoji Lietuvos valstybės sostinė, Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino įkurta, mūsų prabočių krauju ginta, lietuvių liaudies ir poetų apdainuota, Aušros Vartų globojama [...] šiandien vėl tampa Lietuvos valstybės ir lietuvių tautos širdimi.
2. Lietuviškoji studentija sveikina visus Vilniaus ir Vilniaus krašto lietuvius, kurie per dvidešimt metų nešė vergijos jungą, kentėjo kalėjimuose, kurie savo nepaperkamu idealizmu išlaikė gryną ir nepažeistą lietuviškumą.

Sveikina vieningo darbo Vyriausybę, kuri neįtraukdama į kruvinas žudynes savo tautos geriausių sūnų, sugebėjo tokiomis sunkiomis aplinkybėmis realizuoti [= įgyvendinti] visos lietuvių tautos svajones ir viltis.

3. Manome:

- a) kad apleistam Vilniaus krašto kultūriniam gyvenimui pakelti kuo greičiausiai reikia atstatyti ir steigti naujas lietuviškas mokyklas ir bibliotekas;
 - b) Vilniaus krašto nualinto ūkio atkūrimui reikia įtraukti į darbą ne tik pačias geriausias mūsų inteligentijos pajėgas, bet tam neatidėliotinam lygiui reikia suburti visą lietuvių tautą, kad prijungto krašto gyvenimui turėtų užtikrintą ekonominį ir socialinį gyvenimą.
4. Vytauto Didžiojo universiteto studentija pasižada pati ir kviečia visus tautiečius aukoti savo didžiausią energiją ir materialinius išteklius kilniam Vilnijos atstatymo darbui.

Kaune, buvusiose Vilniaus vadavimo sąjungos ir Vilniaus geležinio fondo patalpose, pradėtos rinkti aukos Vilniaus krašto reikalam. Jau buvo suaukoti keli tūkstančiai litų.

Ta proga Lietuvos aidas rašė:

Iš savo namų, iš kurių per 19 metų buvo vejama lietuvių dvasia, saugiai išslėpę [= išlaikę] savo dvasios brangenybę, vargo našta numetę, išeina tie kantrybės apaštalai, kurie iškentė didelę panieką

ir svetimųjų priespaudą. Jų gyvenimas neįveikė. Jie grįžta pas mus dvasiškai nepažeisti. Jie prabyla į mus mūsų Motinos kalba, jų akyse matome džiaugsmo ašaras. Mes jaučiame [...] kaip plaka jų širdis ir kaip banguoja į mus jų dvasia...

Tie, kurie kankino mūsų tautą ir mūsų namus pavertė kalėjimais, tie jau yra likimo skaudžiai nubausti ir kenčia dabar (,) nuo kitų ne mažiau [...] kaip mes 19 metų kentėme nuo jų. Jų bendruomenės narius, likusius pas mus, mes sutinkame tauria dvasia ir kviečiame juos [...] būnant drausmingais mūsų valstybės piliečiais, mūsų valstybės suverenumu surasti savo patenkinamą gyvenimą. Gyvenimo pamoka parodė, kad kelias į savo ateitį per kitų dvasinį nualinimą yra netikras ir baigiasi tragedija. Todėl mes tuo keliu neisime... (Lietuvos aidas, 1939, spalio 12, nr. 607, p. 2; Lietuvos žinios, 1939, spalio 12, nr. 232, p. 8)

- 11 d., **Pabradė**. Kariškių politinis komisaras sukvietė susirinkimą. Savo kalboje politinis vadovas gyrė bolševikų valdžią ir jų tvarką. Jis, be kitko, pareiškė, kad spalio 18 d. Pabradėje vyks balsavimas, kur kiekvienas asmuo galės pasisakyti, kam jis nori priklausyti: SSRS ar Lietuvai. (LCVA, f. 929, ap. 3, b. 1083, l. 210)
- 11 d. ir vėliau, **Vilnius**. Vilniaus krašto lietuviai, išgirdę per radiją, kad Vilnius ir dalis srities perduodama Lietuvai, tuoj sujudo. Vyrai suskato telkti nors neginkluotą miliciją. „Romuvos“ klubas ir Lietuvių studentų sąjungos būstinė tapo lietuvių rinkimosi vietomis. Rinkosi ne tik vilniečiai, bet ir atbėgę iš pasiliekančių už Lietuvos ribų lietuviškų sričių tautiečiai. Atsirado ir nemažai lietuviškai kalbančių darbininkų, net valdininkų, kurie anksčiau lietuvių organizacijoms nebuvo žinomi. (*Vilniaus balsas*, 1939, spalio 28, nr. 1, p. 3)
- 12 d., **Kaūnas**. Įvyko Vilniaus krašto rėmimo Vyriausiojo komiteto steigiamasis susirinkimas. Išrinktas šio Komiteto prezidiumas: pirmininkas – dr. Antanas Juška, vicepirmininkai – V. Černienė

ir R. Skipitis, išdininkas – kun. Vladas Mironas, sekretorius – advokatas J. Goldbergas ir nariai – F. Pikčilingienė, Zigmas Toliušis. Numatyti artimiausi Komiteto darbai. (*Lietuvos aidas*, 1939, spalio 13, nr. 611, p. 1)

13 d., **Kaūnas**. Ministrų tarybos posėdyje priimtas Vilniaus krašto administracinės santvarkos laikinasis įstatymas. (*Lietuvos aidas*, 1939, spalio 14, nr. 614, p. 1)

14–22 d., **Vilnius**. Pagal vėliau rastus aktus nustatyta, kad tomis dienomis iš Vilniaus į Minską buvo gabenamos archyvinės ir kultūrinės vertybės. Visa tai vykdė Laikinosios Vilniaus apygardos Kultūros iš švietimo skyriaus vedėjo Kazimiero Klimovo nurodymu. Iš Vilniaus valstybinio archyvo išvežti šie fondai:

1. LDK XVI–XIX a. senieji aktai – apie 20 tūkst. saugojimo vienetų (toliau – s. v.).
2. Muravjovo muziejaus archyvas – 16 722 s. v.
3. Kunigaikščio Konstantino raštinės archyvas.
4. Likvidacinės komisijos bylos – 688 s. v.
5. Vilniaus archeografinės komisijos bylos – 317 s. v.
6. Vilniaus centrinio archyvo raštinės bylos – 746 s. v.
7. Vitebsko centrinio archyvo bylos – 156 s. v.
8. Valstybės turtų valdybos Vilniaus ir Kauno rūmų fondas – apie 54 tūkst. bylų ir 10 tūkst. planų.
9. Vilniaus generalgubernatoriaus raštinės bylos – apie 150 tūkst. s. v.
10. Vilniaus gubernatoriaus ir Vilniaus gubernijos valdybos bylos – apie 200 tūkst. s. v.
11. Vilniaus policijos ir žandarmerijos valdybų dokumentai.
12. Vilniaus vaivados apskrities ir policijos archyvas iki 1935 m.
13. Liaudies mokyklų direkcijos fondas.
14. Bajorų ir mokytojų institutų bylos.

15. Inventorių ir dokumentų kolekcija.
16. Polocko apygardos teismo bylos.
17. Vilniaus bajorų deputatų suvažiavimų dokumentai.

Be to, spalio 16–23 dienomis iš Vilniaus valstybinės Vrublevskių bibliotekos išvežti šie rankraščių rinkiniai:

1. Lietuvos valstybės istorijos skyriaus – 72 tomai.
2. Masonų skyriaus – 86 tomai.
3. Lituanikos Vilniaus skyriaus – 435 tomai.
4. Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės skyriaus – 678 tomai.
5. Įvairių retų knygų – 72 tomai.

Dėl šių kultūros vertybių išvežimo 1939 m. gruodžio 13 d. Lietuvos pasiuntinys L. Natkevičius raštu kreipėsi į SSRS užsienio reikalų komisariatą ir prašė nurodymo neteisėtai išvežtas iš Vilniaus vertybes grąžinti. Prie rašto buvo pridėtas 64 lapų dokumentų sąrašas. (LCVA, f. 383, ap. 7, b. 2189, l. 269–271)

Archyvų išvežimo ekspedicijai vadovavo buvęs Vilniaus universiteto auklėtinis komunistas Henrikas Dembinskis*.

Baltarusijos mokslų akademijos prezidentas K. Gorevas 1940 m. spalio 10 d. SSRS vyriausiajai archyvų valdybai pranešė, kad dėl blogo Vilniaus archyvo bylų pervežimo į Minską organizavimo dokumentai priimti visiškai chaotiškai: daug ryšulių išsirišę ir bylos susimaišiusios, o vienas dokumentų vagonas atsidūręs Maskvoje. Iškrovus 14 vagonų, atrodė, lyg būtų kalnas sujauktos medžiagos. Paaiškėjo, kad žymi dalis reikšmingų

* Galima priminti, kad tikrai 1940 m. rugsėjo 24 d. Minske buvo sudaryta trijų asmenų komisija, kurios užduotis buvo paskirstyti iš Vilniaus atvežtus dokumentus. Komisijoje dirbo ir buvęs Vilniaus universiteto profesorius, tuometinis Vilniaus archyvo direktorius Stanislovas Pranciškus Zajančkovskis. Komisija pripažino, kad apie 99 nuošimčiai dokumentų grąžintini į Vilnių. Deja, tai nebuvo vykdoma. (*Naujoji Lietuva*, 1943, rugsėjo 19, nr. 220, p. 3)

dokumentų, inventorių ir katalogų žuvo. 4 090 Vilniaus archyvo aktų bylų buvo suversta drėgnuose Baltarusijos mokslų akademijos koridoriuose ant grindų. Trūkus vandentiekio vamzdžiui, vanduo užliejo dalį bylų.

1943 m. iki rugsėjo 18 d. į Vilnių parvežta 19 vagonų dokumentų. Gražinimas nebuvo baigtas. Tikėtasi, kad dar liko apie pusę vagono bylų. Tuometinio Vilniaus centrinio archyvo pareigūnų žiniomis, sunaikinti 4 vagonai brangios archyvinės medžiagos. Iš Vilniaus buvo išvežti 26 vagonai archyvinių dokumentų, kurių vienas pateko į Maskvą ir negrižo. Dokumentų gražinimu ypač rūpinosi Vilniaus centrinio archyvo direktorius kun. Juozapas Stakauskas. (*Naujoji Lietuva*, 1943, rugsėjo 19, nr. 220, p. 3)

16 d., **Kaūnas**. Tą dieną Kaune pasikeitus ratifikavimo aktais, įsigaliojo „Vilniaus ir Vilniaus srities Lietuvos Respublikai perdavimo ir Lietuvos–Sovietų Sąjungos savitarpio pagalbos sutartis“, kuri kitą dieną oficialiai paskelbta lietuvių ir rusų kalbomis. (*Vyriausybės žinios*, 1939, spalio 17, nr. 669, p. 639–643)

17 d., **Kaūnas**. Vytauto Didžiojo universiteto studentų atstovybė nutarė steigti Vilniaus krašto studentams remti fondą. Profesūra ir visuomenė pakviesti tą fondą remti. (*Lietuvos žinios*, 1939, spalio 18, nr. 237, p. 8)

18 d., **Vilnius**. Nepaisant įsigaliojusios sutarties, kuria nuo spalio 16 d. Vilnius ir dalis Vilniaus srities teisiškai tapo Lietuvos dalimi, privatus valstybės turtas iš Vilniaus buvo toliau vežamas į Sovietų Sąjungą (Baltarusiją). Jau buvo išgabentas radijo fabrikas, alyvos ir konservų fabrikai, geležinkelio stoties ir depo dirbtuvių įranga, radijo stotis, didelės akmenų anglių atsargos. Iš mokyklų išvežti suolai, lentos, kitos mokymo priemonės, archyvai, bibliotekų turtai, universiteto klinikų, karo ir privačių ligoninių inventoriai. Išgabenamos ir susisiekimo priemonės.

- Miesto reikalams laikinai palikti 6 autobusai. Trūko maisto produktų. (LCVA, f. 929, ap. 2, b. 1069, l. 31)
- 19 d., **Kaūnas**. Lietuvos mokytojų sąjunga paskelbė renkanti knygas Vilniaus kraštui. Prašoma labiausiai aukoti įvairius vadovėlius pradinių mokyklų bibliotekoms. Taip pat sudarytas Vilniaus krašto rėmimo mokytojų komitetas. (*Lietuvos aidas*, 1939, spalio 19, nr. 628, p. 2)
- 20 d., **Kaūnas**. Lietuvos Seimas priėmė Vilniaus paskolos įstatymą. Finansų ministras įpareigotas išleisti iš viso 50 milijonų litų nominalios vertės paskolos lakštus. Išsigijusiems paskolos lakštus, valstybė įsipareigojo mokėti 4,5 nuosimčių metinių palūkanų, o pačius lakštus nominalia verte išpirkti iki 1950 m. spalio 25 dienos. (*Lietuvos aidas*, 1939, spalio 21, nr. 632, p. 2)
- 22 d., **Kaūnas**. Telegramų agentūra ELTA pranešė, kad spalio 22 dieną Sovietų Sąjungos liaudies komisarų tarybos pirmininkas V. Molotovas priėmė Lietuvos pasiuntinį Maskvoje Ladą Natkevičių. Be kitko, Molotovas priminęs mūsų šalies pasiuntiniui, jog Lietuvos kariuomenė gali pradėti palaipsniui eiti į Vilniaus sritį. Visi su tuo susiję klausimai bus aptarti ir sprendžiami Kaune, kur atvyks SSRS kariuomenės komisija. Ta komisija Kaune laukiama spalio 28 dieną. (*Lietuvos žinios*, 1939, spalio 23, nr. 241, p. 10)
- 22 d., **Vilnius**. Mieste pasklido žinia, kad lietuviai gali perimti Vilnių ir dalį krašto. (*Vilniaus balsas*, 1939, spalio 28, nr. 1, p. 3)
- 23 d., **Ignalinė**. Į Ignaliną buvo atvykę nemažai pabėgėlių iš Adučiųkio, Mielagėnų, Tverėčiaus apylinkių ir kitų lietuvių gyvenamų vietų, kurios liko SSRS valdžioje. (LCVA, f. 929, ap. 2, b. 1069, l. 31)
- 23 d., **Vievis**. Pro Vievį į Vilnių pravažiavo automobiliai su Lietuvos ir SSRS kariškiais. Karinė delegacija vykusį į Vilnių apžiūrėti patalpų, kur galėtų įsikurti Lietuvos kariuomenė. Iš kareivinių visas inventorių buvo išvežtas, likusios tik sienos. (*Lietuvos žinios*, 1939, spalio 24, nr. 242, p. 10)

- 23 d., **Vilnius**. Miestas ėmė puoštis lietuviškomis trispalvėmis. Keliose vietose skersai gatvių buvo iškabinti lietuviški plakatai, sveikinantys Lietuvos kariuomenę. Mickevičiaus gatvėje (dabar Gedimino prospektas), prie Katedros aikštės, Vilniaus lietuviai skubiai pastatė iškilmingus vartus Lietuvos kariuomenei pagerbti. Kai kurie gyventojai Lietuvos kariuomenės pasitikti važiavo prie buvusios administracinės linijos. Deja, kariuomenė nepasirodė. (*Vilniaus balsas*, 1939, spalio 28, nr. 1, p. 3)
- 23 d., **Vilnius**. V. Čėčeta pranešė, kad apie spalio 22 d. bolševikai iš kalėjimo paleido suimtus lietuvius: Mykolą Gudėną, Rapolą Mackevičių ir Konstantiną Stašį. Jie buvo kalinti Balstogėje. Spalio 23 d. suvargusių, bet nepalaužtą R. Mackevičių su žmona Vilniuje, prie teismo rūmų, sutiko kun. Pranas Bieliauskas. Tuoj po K. Stašio suėmimo Antanas Juknevičius kreipėsi į Lietuvos Prezidentą Antaną Smetoną dėl K. Stašio gelbėjimo. Prezidentas A. Smetona tuo reikalu parašė asmeninį laišką SSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo pirmininkui Michailui Kalininui. Laiške teigė, kad išlaisvintas K. Stašys nesikiš į politiką. (LCVA, f. 923, ap. 1, b. 1082, l. 57; Bieliauskas P. *Dienoraštis 1920–1957*, Vilnius, 2012, p. 259; Juknevičius A. *Atsiminimai*, Vilnius, 2016, p. 240)
- 24 d., **Kaūnas**. Spauldoje paskelbtas į Vilniaus sritį paskirtų policijos apskričių viršininkų, jų padėjėjų ir policijos nuovadų viršininkų sąrašas. (*Lietuvos žinios*, 1939, spalio 24, nr. 242, p. 7)
- Iki 25 d., **Kaūnas**. Tą dieną Vilniaus krašto gyventojų rėmimo Vyriausiojo komiteto pirmininkas dr. Antanas Juška pranešė apie surinktas aukas vilniečiams remti. Grynais pinigais į Vyriausiojo komiteto kasą iki to laiko aukotojai buvo įnešę daugiau negu 80 tūkst. litų. Dar buvo aukų maisto produktais ir įvairiais daiktais, kurių piniginė vertė neapskaičiuota. (*Lietuvos aidas*, 1939, spalio 26, nr. 647, p. 2)

25 d., **Kaūnas**. Vidaus reikalų ministras patvirtino Vilniaus krašto rėmimo draugijos įstatus. Spalio 12 d. įsisteigęs Vilniaus krašto rėmimo Vyriausiasis komitetas iškėlė mintį steigti Vilniaus krašto rėmimo draugiją. Jos steigimo reikalais rūpintis buvo įpareigotas Domas Stankūnas. (*Lietuvos aidas*, 1939, spalio 27, nr. 648, p. 2)

27 d., **Maskvą**. Lietuvos nepaprastasis pasiuntinys Ladas Natkevičius ir Sovietų Sąjungos liaudies komisarų tarybos pirmininkas, SSRS užsienio reikalų ministras Viačeslavas Molotovas pasirašė papildomąjį Lietuvos Respublikos ir Sovietų Sąjungos protokolą, galutinai atvėrusį kelią Lietuvos kariuomenei žygiuoti į Vilnių. Tuo protokolu nustatoma Lietuvos ir SSRS valstybių siena, kuri išsamiai aprašyta pagal rusišką 1 : 100 000 mastelio žemėlapi. Protokolo 1-oje dalyje nustatyta sienos linija numatyta išvesti vietoje Lietuvos–Sovietų Sąjungos mišriai komisijai. Komisija įpareigota sieną nužymėti pasienio ženklais ir parengti šitos linijos smulkų aprašymą, liniją pažymėti 1 : 25 000 mastelio žemėlapyje. Komisija turėjo darbą pradėti 1939 m. lapkričio 1 dieną.

Siena prasidėjo nuo Latvijos pasienio punkto su Lenkija Liudvinavo kaimo vakarų pakraščio ir ėjo pietų kryptimi iki Drūkšių–Tilžės kelio. Nuo čia suko į pietryčius iki Drūkšių ežero Garšvinės įlankos, o toliau beveik tiesia linija Drūkšių ežeru iki Drūkšos upės žiočių. Toliau šia upe aukštyn iki Apyvardės žiočių ir Apyvarde aukštyn iki Apyvardų ežero. Šiuo ežeru siena ėjo iki pertako su Žilmos ežeru. Kirsdamą Žilmos ežerą, sienos linija Vilkuočius paliko SSRS, o Nagėnų kaimą – Lietuvos pusėje. Toliau siena ėjo į vakarus link Čižiūnų, jį paliekant Lietuvos, o Alksno ir Alksnaičio kaimus – SSRS pusėje. Grubiai paėmus, tolesnė siena ėjo beveik tiesia linija pietryčių kryptimi. Seniškio I kaimas liko Lietuvos, o Seniškio II kaimas – SSRS pusėje. Sieną kirto Švenčionėlių–

Švenčionių kelią vietoje, kur Pliauškės liko Lietuvos, o Kūčių kaimas – SSRS pusėje. Nuo to kelio siena ėjo pro Meironių kaimą, paliekant jį SSRS, o Piorkų kaimą – Lietuvai. Toliau siena ėjo Baluošos upe ir ilgą laiką beveik sutapo su dabartine Lietuvos–Baltarusijos siena. Tiksliai kirtusi Merkį siena pasuko Šalčininkų link, kurie su Dieveniškų apylinkėmis liko SSRS pusėje. Aplenkusi Šalčininkus, siena atėjo į tą vietą, kur dabartinė Lietuvos–Baltarusijos siena kerta Šalčykščią. Nuo čia siena vėl ėjo sutapdama su dabartine Lietuvos–Baltarusijos riba. Už Eišiškių ir Pašiškių, likusių Lietuvos pusėje, siena ėjo vakarų kryptimi pro Melekonis, kurie palikti Lietuvai, ir Kaniavėlę, priskirtą SSRS. Nuo Griškoniškių, likusių SSRS pusėje, siena ėjo pietvakarių kryptimi bevardžiu upeliu iki Ūtos. Nuo šio kaimo maždaug ta pačia kryptimi siena buvo išvesta iki Ūlos (1,8 km į pietryčius nuo Kašėtų kaimo). Toliau siena ėjo Ūlos upe iki buvusios Lietuvos–Lenkijos administracinės linijos. Toliau pietvakarių kryptimi siena su SSRS sutapo su buvusia Lietuvos–Lenkijos administracine linija.

Taigi šia, faktiškai SSRS padiktuota sutartimi nuo Lietuvos liko atskirta didesnė lietuviška Švenčionių apskrities dalis su Švenčionimis, Mielagėnais, Tverečiumi, Adutiškiu. Taip pat nuo Lietuvos liko atplėšti lietuviški Dieveniškų valsčiaus kaimai ir Marcinkonių, Kabelių, Druskininkų apylinkės. Pasmerkto nutautinti liko Apso, Vidžių, Gervėčių, Pelesos lietuviškos salos, taip pat Benekainių, Rodūnios, Žirmūnų valsčiuose gyvenę lietuviai. (*Lietuvos aidas*, 1939, spalio 30, nr. 656, p. 4)

27 d., **Kaūnas**. Spalio 27 d., apie 9 val. ryto Lietuvos kariuomenė pradėjo žygį į Vilnių, į kurį turėjo ižengti spalio 28 dieną. Lietuvos kariuomenės dalys, dalyvaujančios žygyje į Vilnių, pavadintos Vilniaus rinktine. Jos vadovu paskirtas divizijos generolas Vincas Vitkauskas. Kauno miesto burmistras Antanas

Merkys paskirtas Vyriausybės įgaliotiniu Vilniaus miestui ir sričiai. Tą dieną Seimas priėmė net tris Vilniaus reikalų tvarkymo įstatymus ir juos pasirašė Prezidentas. Šia proga Kaune iškeltos tautinės vėliavos.

Lietuvos kariuomenės žygiavimas į atgautąsias Vilniaus sritis prasidėjo iš kelių vietų šiomis kryptimis: Alytaus–Valkininkų, Kaišiadorių–Vievio, Utenos–Švenčionėlių ir Ukmergės–Maišiagalos. Kariuomenės žygiavimo pradžios didžiausios iškilmės buvo surengtos prie buvusios administracijos linijos netoli Širvintų. Netoli Širvintų, prie buvusios administracinės linijos, buvo įrengtas Kauno radijo transliacijos punktas. Apie 9 val. buvo sudegintos šiaudinės gairės, skyrusios Lietuvą nuo okupuotosios Vilniaus srities.

9 val. 15 min. pjūklų perpjautas užkardas, skyręs Lietuvos dalis. Tuo metu per Kauno radiją buvo transliuojami Laisvės varpo dūžiai. Prie perpjautojo užkardo priėjo Vilniaus rinktinės vadas generolas V. Vitkauskas ir pasakė kalbą, kurią baigė šūkiu: „Marš į Vilnių!“ Tuojuo pasigirdo maršo garsai ir 9 val. 25 min. mūsų kariuomenės pirmieji daliniai per pastatytus ir išpuoštus garbės vartus įžengė į Vilniaus žemę.

Garbės vartuose stovėjo Lietuvos kariuomenės vadas generolas Stasys Raštikis ir Vilniaus rinktinės vadas gen. V. Vitkauskas, pro juos, orkestrams grojant maršą, pradėjo žygiuoti Lietuvos kariuomenės įvairių ginklo rūšių daliniai. Iškilmėse dalyvavo ir Sovietų Sąjungos kariuomenės atstovai. Visame plente nuo Širvintų traukė ilgos Lietuvos kariuomenės voros: pėstininkai, motorizuotos dalys, raiteliai, motociklininkai ir dviratininkai.

9 val. 55 min. pasitikti žygiuojančios Lietuvos kariuomenės atvyko pilnas sunkvežimis Vilniaus visuomenės atstovų. Jie taip pat nepaprastai entuziastingai buvo sutikti. Iš atvykusių vilniečių Juozas Kanopka ir Augustinas Burokas Vilniaus krašto

gyventojų vardu pasveikino Lietuvos kariuomenę. (*Lietuvos aidas*, 1939, spalio 27, nr. 649, p. 1; *Lietuvos žinios*, 1939, spalio 27, nr. 245, p. 10)

28 d., **Vilnius**. Išėjo lietuvių dienraščio *Vilniaus balsas* pirmas numeris, kurio redaktorius – Rapolas Mackevičius-Mackonis.

28 d., **Vilnius**. Iš pat ryto žmonės ėmė rinktis gatvėse, kuriomis buvo laukiama pražygiuosiančios Lietuvos kariuomenės. Vidudieny tos gatvės jau buvo pilnos žmonių. Prie tautinėmis vėliavomis ir žolynais papuoštų vartų ir šaligatvių susirinko gausūs būriai žmonių su gėlėmis. Pagaliau 12 val. Vilnius pamatė pirmuosius Lietuvos kariuomenės būrius. Pirmiausia pasirodė motorizuotos dalys. Gatvėmis važiavo dviratininkai, motociklininkai, tanketės, automobiliai, kuriais važiavo kariuomenės dalių vadai, įvairių įstaigų pareigūnai. Autobusais važiavo iš Kauno žurnalistai, rašytojai, studentai ir šiaip daug visokių žmonių. Visi skubėjo kartu su kariuomene pasiekti atgautos Lietuvos sostinės centrą. Netrukus Adomo Mickevičiaus gatvė ėmė žygiuoti ir gausesnės kariuomenės dalys. Jų priešakyje

Tankai prie demarkacijos linijos pereinamojo punkto 1939 m. spalio 27 dieną (*Tankai Lietuvos kariuomenėje 1924–1939 m.* Vilnius, 2015, p. 112)

Lengvųjų tankų, sunkvežimių ir motociklininkų kolona žygio į Vilnių metu.

1939 m. spalio 27 diena (*Tankai Lietuvos kariuomenėje 1924–1939 m.*

Vilnius, 2015, p. 114)

Žygis į Vilnių 1939 m. spalio 27 dieną. Priekyje stovi kariuomenės vadas generolas Stasys Raštikis ir Vilniaus rinktinės vadas generolas Vincas Vitkauskas
(*Tankai Lietuvos kariuomenėje 1924–1939 m.* Vilnius, 2015, p. 115)

ant žirgo jojo Vilniaus rinktinės vadas, divizijos gen. Vincas Vitkauskas. Prie Ožėškienės aikštelės įvyko iškilmingas kariuomenės sutikimas, kuris buvo transliuojamas Kauno radijo bangomis. Kariuomenę sveikino vietos visuomenės atstovai. Lietuvių visuomenės vardu sveikino Tautinio Vilniaus lietuvių komiteto pirmininkas Konstantinas Stašys, taip pat sveikino baltarusių, lenkų krajojcų, totorių bendruomenių atstovai. Į visus sveikinimus atsakė generolas V. Vitkauskas. Po to vyko įvairių kariuomenės dalių paradas.

Pasitikti Lietuvos kariuomenę žmonės rinkosi ir prie Baltųjų stulpų. Čia prie buvusios kepyklos didžiulėje eilėje žmonės laukė duonos. Apie 12 val. gatvėje pirmieji pasirodė motorizuoti daliniai, o po jų kariai, važiuavę dviračiais, ir autobusai su civiliais žmonėmis.

Lietuvius skaudino Vilniaus arkivyskupo R. Jalbžykovskio elgesys. Žmonės matė, kad užėjus raudonarmiečiams, prie vyskupo rūmų plevėsavo raudona sovietinė vėliava. O atžygiuojant Lietuvos kariuomenei, Lietuvos trispalvė nebuvo iškelta. Arkivyskupas Lietuvos kariuomenės sutikimo proga draudė skambinti Vilniaus bažnyčių varpais. (*Vilniaus balsas*, 1939, spalio 29, nr. 2, p. 3)

29 d., **Vilnius**. 11 val. Aušros Vartuose prasidėjo iškilmingos lietuviškos pamaldos, kurios buvo transliuojamos radijo bangomis. Pamaldas laikė kariuomenės kapelionas kun. Antanas Keblaitis. Jose dalyvavo Vilniaus rinktinės vadas gen. Vincas Vitkauskas, šaulių sąjungos vadas Pranas Saladžius ir kiti karininkai. Taip pat dalyvavo iš Kauno atvykusios studentų organizacijos su savo vėliavomis ir daug vietos visuomenės. Pamaldų metu giedojo kauniečių studentų Konrado Kavecko vadovaujamas choras, griežė karo dūdų orkestras. Po pamaldų buvo sugiedotas Tautos himnas.

Lietuvos kariuomenė įžengia į Vilnių 1939 m. spalio 28 dieną
(Cicėnas J. *Vilnius tarp audrų*, 3 leid. Vilnius, 2010, įklija)

Vilniečiai pasitinka Lietuvos karius 1939 m. spalio 28 dieną
(Cicėnas J. *Vilnius tarp audrų*, 3 leid. Vilnius, 2010, įklija)

Po pamaldų į Gedimino kalno papėdę atžygiavo Pirmojo Gedimino pulko batalionas, susirinko daug aukštų kariuomenės ir įstaigų pareigūnų, vietos visuomenės atstovų. Įvyko istorinis mūsų tautinės vėliavos pakėlimas Gedimino pilies bokšte. Vilniaus rinktinės vadas V. Vitkauskas pasakė kalbą. Po to Pilies bokšte pasigirdo trimito garsai, ir mūsų tautinė trispalvė vėliava vėl ėmė kilti ir plevėsuoti. Ji pagerbta Tautos himnu ir 21 patrankų šūviu. Sugiedota giesmė „Lietuviais esame mes gimę“. Šiam įvykiui paminėti pasirašytas atitinkamas aktas. (*Vilniaus balsas*, 1939, spalio 30, nr. 3, p. 1)

1 priedas

1931 m. balandžio 3 d. Vilniaus „Ryto“ draugijos pradžios mokyklų ir mokytojų sąrašas

Eil. Nr.	Kaimas	Valsčius	Mokinių skaičius	Mokytojas
Ašmenės apskritis				
1.	Biliai	Dievėniškių	24	Nikodemas Jasiulionis
2.	Didžiūliai	„	30	Teklė Talkačiauskaitė
3.	Kaziūliai	„	27	Jadvyga Bartkevičiūtė
Breslaujės apskritis				
4.	Bieniūnai	Rimšės	22	Adolfas Razukevičius
5.	Keižiai	„	21	Petras Vaitulionis
6.	Zabárninkai	Āpso	41	Stasė Mališkaitė
Gařdino apskritis				
7.	Kabėliai II	Bėrų	79	Elzė Rimšaitė, Juozas Vidžiūnas
8.	Krokšlys	„	52	Pranas Stasionis, Julė Stasionienė
9.	Bižai	Marcinkonių	31	Elena Čibiraitė
10.	Daržėliai	„	–	–
11.	Grūtas	„	22	Marija Šimanskaitė
12.	Kabėliai I	„	35	Marija Terleckaitė
13.	Kapiniškiai	„	31	Petras Večkys
14.	Kašėtos	„	27	–
15.	Mardasāvas	„	25	Emilija Pečiulytė
16.	Mārgionys	„	25	Ona Novikienė

17.	Mašnųčios	„	25	Zofija Mozuraitė
18.	Musteikà	„	30	Teofilus Sukackas
19.	Nerāvai	„	24	Bronė Švagždytė
20.	Rándamonys	„	34	Juozas Brazauskas
21.	Rātnyčia	„	41	Gertrūda Gudolaitytė
22.	Rudnià	„	25	Elzė Čerlionytė
23.	Šklėriai	„	45	Feliksas Molis
24.	Viečiūnai	„	54	Stasys Kazlauskas, Stasė Kazlauskienė
25.	Lātežeris	Pariēcēs	26	Viktorija Jasiulionytė
26.	Švendūbrė	„	28	Jadvyga Čenytė

Lydōs apskritis

27.	Balčininkėliai	Aleksandrāvo	36	S. Kazėnas
28.	Kaniūkai	„	–	–
29.	Šauliai (Striėlčiai)	„	27	Kostas Stacevičius
30.	Bieliūnai	Benekáinių	36	Juozas Jonys
31.	Kalesniūkai	Eišiškių	27	Veronika Čibiraitė
32.	Naujādvarys	„	22	Kazys Duksa
33.	Bieliūnai	Ródūnios	28	Kazys Lėlka
34.	Drūskininkai	„	25	Elena Liutkevičiūtė
35.	Dubiniai	„	25	Antanas Baliulis
36.	Kargaudai	„	31	Jonas Radzevičius
37.	Padityvys	„	34	Stasys Sielyla
38.	Pavalakė	„	30	Veronika Vilčinskaitė
39.	Pelesà	„	58	Stasė Nedzveckaitė
40.	Piliūnai	„	22	Adomas Kriaučiūnas
41.	Vigónys	„	34	Vincas Dailidka
42.	Jančiai ? (Jandziūnai)	Varanāvo	21	Veronika Jankelaitė

43.	Ramaškónys	„	23	Vladas Talkačiauskas
44.	Stilgúnai	„	20	Edmundas Leleika
45.	Plíkiai	„	24	Julius Žiegždrinis

Suválkų apskritis

46.	Žagāriai	Bérznyko	41	Jadvyga Kazlauskaitė
47.	Paliúnai	Krasnāvo	70	Vincas Vaicekauskas

Švenčionių apskritis

48.	Kálviškė	Dúkšto	31	Marė Paukštytė
49.	Pažemiškis	„	70	Julė Maminskaitė, M. Svetlikauskaitė

Vilniaus–Trākų apskritis

50.	Gėliúnai	Gervėčių	39	Ona Lužytė
51.	Gĩrios	„	37	Motiejus Bigelis
52.	Miciúnai	„	53	Jadvyga Matuizaitė, Jadvyga Kardelytė
53.	Mōckos	„	29	Marija Čemeškaitė
54.	Peliagrindà	„	28	Julė Plėnytė
55.	Rimdžiúnai	„	37	Ona Ridziauskaitė
56.	Dainavà	Kaniavōs	43	Petronelė Šičkaitė
57.	Dubičiai	„	24	Alfonsas Beinorius
58.	Gribaša	„	23	Marija Šimanskaitė
59.	Kaniavà	„	73	Pranė Anusevičiūtė
60.	Kaniavėlė	„	20	Adomas Mikna
61.	Kaniūkai	„	53	Povilas Eidukonis, A. Eidukonienė
62.	Krukliai	„	40	Vincas Makarevičius
63.	Lýnežeris	„	20	Zuzana Luneckaitė
64.	Paąžuolė	„	42	Leokadija Šimkutė

65.	Stanėšiai	? Varanāvo	20	M. Savickaitė
66.	Vydėniai	„	45	Vytautas Borisevičius
67.	Marijampolis	Rudaminos	20	Kotryna Norkūnaitė
68.	Klepočiai	Rūdiškių	–	–
69.	Biekšios	Valkiniškių	31	Stasys Grigonis
70.	Butvydonyš	„	31	Monika Kildišytė
71.	Dargūžiai	„	57	Vincas Žilinskas
72.	Dzegciorai (Mielūpiai)	„	26	Sofija? Šcesnulevičiūtė
73.	Giniūnai	„	23	Juzė Siaurukienė
74.	Krūminiai	„	37	Paulina Osipavičiūtė
75.	Kušiai	„	32	S. Stakauskaitė
76.	Naniškės	„	41	Apolonija Kuzmickaitė
77.	Pamerkiai	„	57	Antanas Petkelis
78.	Pirčiupiai	„	33	Bernardas Černiauskas
79.	Pošalčiai	„	37	Rozalija Bruzgelevičiūtė
80.	Pūčkornės	„	19	Elena Seliukaitė
81.	Šarkiškės	„	23	Elena Vilkickaitė
82.	Tiltai	„	38	Elena ? Rimšaitė
83.	Voriškės	„	36	Rozalija Kaukelytė
84.	Baščiai	Varėnos	32	Mykolas Vidzbelis
85.	Giraitė	„	28	Stefanija Bobelytė
86.	Girežeris	„	28	Veronika Žižmaraitė
87.	Kamorūnai	„	37	Petras Valentukevičius
88.	Kašėtos	„	33	Mikalojus Luneckas
89.	Mānciagirė	„	28	Izabelė Miliauskaitė
90.	Meirgežeris	„	26	[Nenurodytas]
91.	Pābaronė	„	22	Juzė Trainavičiūtė
92.	Švenčionėliai	Švenčionių	21	Juozas Dukša

93.	Vilniaus miestas		60	Jonas Navickas, Bronius Suduikis ir kun. Nikodemas Raštutis
		Iš viso	3044	

Pasirašė: Vilniaus „Ryto“ draugijos pirmininkas kun. Petras Kraujalis (VUB RS,
f. 129, b. 27, lapai nenumeruoti)

Šiame sąrašė nėra Švenčionių „Ryto“ ir „Kultūros“ draugijos mokyklų.

2 priedas

Lietuvių kalba Vilniaus krašto valdinėse mokyklose 1933/1934 mokslo metų pabaigoje

1934 m. pavasarį lenkų spaudoje buvo paskelbtos švietimo įstaigų pateiktos žinios apie pradžines valdines mokyklas, kuriose dėstoma lietuvių kalba. Sąrašą persispausdino ir lietuvių laikraštis. Be to, iš vietų buvo surinktos žinios apie lietuvių kalbos dėstymą valdinėse mokyklose (*Vilniaus rytojus*, 1934, balandžio 7, nr. 27, p. 2). Mokyklos buvo trijų tipų.

I. Mokyklos lietuvių dėstomąja kalba

Tose mokyklose dėstomoji kalba buvo lietuvių. Lenkų kalbos mokyma kaip dalyko. Be to, vyresniuose skyriuose istorija ir geografija turėjo būti dėstoma lenkiškai. Pateikiamame mokyklų sąrašė skliausteliuose nurodytas mokinių skaičius.

Ašmenės apskritis

1. Dieveniškių vls.: Didžiūliuose (32).

Breslaujės apskritis

1. Rimšės vls.: Keičiuosė (29).

Lydės apskritis

1. Ródūnios vls.: Bieliūnuose (68), Drūskininkuose (36), Paažuolėje (27), Pavalakėje (68).

Suvalkų apskritis

1. Andrejavo vls.: Vaičiūliškėje (123).
2. Bėrznyko vls.: Žagariuose (39).
3. Krasnovo vls.: Paliūnuose (43).

Švenčionių apskritis

1. Daugėliškio vls.: Antagavėje (40), Pročiūnuose (34).
2. Dūkšto vls.: Júdalaukyje (36), Pažemiškyje (30).
3. Kałtanėnų vls.: Palúšėje (36), Pelėnuose (47), Rėkūčiuose (61), Šakališkėje (32), Žydėliuose (58).
4. Mielagėnų vls.: Bernótuose (88).
5. Švenčionių vls.: Adomiškėje (56).
6. Tverėčiaus vls.: Astraviškiuose (60), Bóbėnuose (59), Čelniūkuose (41).

Vilniaus–Trākų apskritis

1. Gervėčių vls.: Gīriose (85), Mōckose (85), Peliagrindojė (34).
2. Valkiniškų vls.: Čebatōriuose (65), Dargūžiuose (85), Giraitėje (41), Krūminiūosė (52), Matūizose (21), Pamerkiuosė (74), Pīrčiupiuose (46), Ūrkionyse (64).
3. Varėnės vls.: Bařčiuose (68), Daržiniñkuose (35), Kamorūnuose (41), Meřgežeryje (36), Mánčiagirėje (32), Mitráukoje (29), Žiūruosė (33).

II. Lenkiškai–lietuviškos mokyklos

Šio tipo mokyklų pirmų ir antrų skyrių vaikams dėstomoji kalba turėjo būti lietuvių, o kartu mokyta ir lenkų kalbos. Vyresniuose skyriuose vyravo lenkų dėstomoji kalba.

Lydės apskritis

1. Ródūnios vls.: Pelesojė (113).
2. Žirmūnų vls.: Magūnuose (108).

Švenčionių apskritis

1. Adūtiškio vls.: Gudėliuose (98), Svylionysė (49).
2. Daugėliškio vls.: Baltėniškėje (35), Būdninkuose (59), Ignalinoje (229), Kálviškėje (69), Kiniūnuose (100), Kūkoriškėje (47), Ožionysė (111), Padysnyjė (31), Paringyjė (126), Rimšėnuose (49), Sėniškyje (71).
3. Dūkšto vls.: Bajōruose (34), Grybėnuose (34), Vardžiūkiemyje (79).
4. Kaľtanėnų vls.: Aňtalksnėje (51), Bajōruose (86), Didžiāsalyje (71), Garbūnuose (53), Kaľtanėnuose (127), Kūriniuosė (26), Liňkmenyse (121), Stagalėnuose (74).
5. Mielagėnų vls.: Kryčėlėse (31), Krikonysė (49), Mėcionyse (37), Mielagėnuose (178), Nevaišiuose (72), Valėnuose (45).
6. Švenčionių vls.: Dotenėnuose (44), Grybuose (57), Grigaliūnuose (28), Vidutinėje (50), Žiboliškėje (77).
7. Tverėčiaus vls.: Galálaukiuose (71), Guntauniňkuose (65), Sapliuosė (45).

Vilniaus–Trākų apskritis

1. Vilniuje (51).
2. Gervėčių vls.: Galčiūnuose (84), Gėliūnuose (105), Pėtrikuose (46), Rimdžiūnuose (72).
3. Rūdiškių vls.: Klepōčiuose (64).
4. Rudaminės vls.: Marijāmpolyje (54).
5. Valkiniňkų vls.: Biekšiose (52), Daržiniňkuose (72), Lieponysė (96), Mištūnuose (64), Pāpiškėse (76), Pučkōrnėse (74), Valkiniňkuose (290).
6. Varėnės vls.: Dalinojė (31), Kaniavojė (59), Perlojojė (26), Vydėniuose (90), Zervynose (41).

III. Mokyklos, kuriose lietuvių kalba dėstyta kaip atskiras dalykas

Šiose mokyklose viskas buvo dėstoma lenkų kalba, galėjo būti ir lietuvių kalbos pamokų, bet jos nebuvo privalomos.

Ašmenės apskritis

1. Dievėniškių vls.: Biliuosė (34), Kaziūliuose (41), Poškonysė (84), Rimāšiuose (86), Žižmuosė (43).

Breslaujės apskritis

1. Ąpso vls.: Zabárninkuose (44).

2. Rimšės vls.: Girdžiūnuose (105), Čižiūnuose (36), Gervėlėse (50), Kazimieravė (40).

3. Vėdžių vls.: Janavė (39).

Gārdino apskritis

1. Marcinkonių vls.: Darželiuose (41), Marcinkonyse (194), Nerāvuose (42), Puvōčiuose (26), Rātnyčioje (79).

2. Pariēcės vls.: Švendūbrėje (95), Jaskonyse (38).

Lydōs apskritis

1. Eišiškių vls.: Naujādvaryje (83), Gilviniškėse (57).

2. Rōdūnios vls.: Dubiniuose (68), Paditvyje (43), Vigonyse (36).

3. Ūžbalio vls.: Dubičiuose (69).

4. Varanāvo vls.: Ramaškonyse (72).

Suvālkų apskritis

1. Krasnāpolio vls.: Klevuose (100).

2. Krasnāvo vls.: Būbeliuose (110), Būrbiškiuose (38), Dusnųčioje (43), Krasnavė (59), Naviniūkuose (46), Pristavonyse (80), Vidūgiriuose (47).

3. Sėivų vls.: Pūnske (222), Šlūnakiemyje (55), Vaītakiemyje (69), Valiūčiuose (64).

Švenčionių apskritis

1. Adūtiškio vls.: Antānuose (57), Adūtiškyje (324), Girdėnuose (82), Kackonyse (119).

2. Daugėliškio vls.: Izabelinėje (130), Naujājame Daugėliškyje (197), Petroniškėje (35), Senājame Daugėliškyje (32), Zūikose (24).

3. Dūkšto vls.: Bikėnuose (50), Borūnuose (50), Kazitiškyje (64).

4. Kaītanėnų vls.: Pašaminėje (48).

5. Leñtupio vls.: Dvilonyse (108).

6. Mielagėnų vls.: Buckūnuose (63), Ceikiniuose (133), Gilūtose (100), Rubėlninkuose (135), Stoniūnuose (74).

7. Švenčionių vls.: Činčikose (35), Daumiliuose (89), Jaciūnuose (79), Jūdidiškėje (59), Naujāsalyje (62), Pėršaukštyje (35), Pirktnėje (18), Strūnaitėje (100).

8. Tverēciaus vls.: Andriėjaukoje (61), Vosiūnuose (30).

Vilniaus–Trākų apskritis

1. Gervėčių vls.: Gervėčiuose (185).

Pateiktais duomenimis, 41 mokykloje su lietuvių dėstomąja kalba mokėsi 2 069 mokiniai, 59 lenkiškai–lietuviškose mokyklose – 4 318 ir 67 mokyklose, kuriose lietuvių kalba dėstyta kaip atskiras dalykas, – 5 154 mokiniai.

Lietuvių kalbos dėstymas valdinėse pradžios mokyklose

1934 m. balandį ir gegužę dukart per savaitę leistas laikraštis *Vilniaus rytojus* pagal išgales surinko ir per kelis numerius paskelbė žinias, kaip mokoma lietuvių kalbos kai kuriose valdinėse mokyklose. Žinoma, laikraštis negalėjo pasiųsti

vizitatoriaus lankyti mokyklų ir įsitikinti, kaip ir iš kokių vadovėlių mokoma. Pirmiausia stengtasi sužinoti, ar mokytojas mokėjo lietuviškai.

Pateiktos žinios yra reikšmingas istorijos šaltinis. Pasitaikė grynai lietuviškuose kaimuose valdinių mokyklų, kurios nepateko į lenkų spaudos paskelbtą sąrašą. Apžvelgiant mokyklas, jos į tipus neskirstytos.

Ašmenės apskritis

Ašmenos apskrityje lietuvių kalba dėstyta tik Dieveniškių valsčiaus mokyklose. Nurodyta viena mokykla (Didžiuliuose) lietuvių dėstomąja kalba ir 5 mokyklos, kuriose lietuvių kalbos mokoma kaip dalyko.

Dieveniškių valsčius

Šiame valsčiuje lietuviškose gyvenvietėse veikė trys grynai lenkiškos mokyklos: Dieveniškėse, Maciūčiuose ir Pagaujėnuose. Dieveniškių mokykloje mokiniai negirdėdavo nė žodžio lietuviškai. Lietuviškai nemokėjo ir Pagaujėnų mokytoja. Maciūčių mokytojas Ardziukas mokėjo vietos gyventojų tarminę kalbą, tačiau apskrities švietimo inspekcijos valia ta mokykla buvo lenkiška.

Bilių mokykloje mokytojavęs Šlichta lietuviškai ne ką temokėjo. Žmonės žinojo, kad šioje mokykloje turi būti dėstoma ir lietuvių kalba. Todėl mokytojas šiek tiek lietuviškai pamokydavo 6 tėvų užsispyrėlių vaikus.

Didžiulių mokykloje mokytojavo Romanovskis, silpnai mokėjęs lietuviškai. Toje mokykloje visi dalykai dėstyti lenkiškai, nors dėstomoji kalba turėjo būti lietuvių. 12-ai II ir III skyriaus vaikų nereguliariai būdavo ir lietuvių kalbos pamokos, o I skyriaus vaikai mokyti tik lenkiškai.

Kaziulių mokyklos mokytojas Volejko lietuviškai beveik nemokėjo, todėl vaikų tos kalbos mokyti negalėjo.

Poškonių mokyklos mokytojas Sokolovskis lietuviškai šiek tiek mokėjo. Būdavo dvi lietuvių kalbos pamokos per savaitę, o 1932/1933 mokslo metais gimtajai vaikų kalbai buvo skirtos 4 pamokos per savaitę. Lietuvių kalbos visi skyriai mokėsi kartu.

Apie **Rimėšių** mokyklą pateiktos senos žinios. Tuo metu šiame sodžiuje nebebuvo jokios mokyklos. To kaimo vaikai lankė Stalgonių mokyklą.

Stalgonių mokykloje dirbo Daunarovičius, atvykęs iš Nepriklausomos Lietuvos. Jis lietuviškai mokėjo. Toje mokykloje norintiems buvo skirtos 2 lietuvių kalbos pamokos per savaitę.

Žižmų mokykloje tada veikė tik I ir II skyriai. Mokytojas Balochovičius lietuviškai kalbėjo silpnai. Jis II skyriaus 6 mokinius pamokydavo ir gimtosios kalbos. I skyriaus vaikams lietuvių kalbos pamokų nebūdavo. (VR, 1934, balandžio 21, nr. 31, p. 2)

Breslaujės apskritis

Āpsos valsčius

Zabárninkuose dirbo mokytojas Mironovičius. Jis lietuviškai mokėjo ir tos kalbos šiek tiek mokė, tačiau tikybą dėstė lenkiškai.

Rimšės valsčius

Čižiūnų mokyklos mokytoja Narodovska lietuviškai beveik nemokėjo ir tos mokyklos vaikų lietuviškai nė nebūdavo mokyt.

Gervėlių mokyklos mokytojas Vitkovskis lietuviškai šiek tiek suprasedavo, tačiau kalbėti negalėjo ir vaikų lietuviškai nemokė.

Girdžiūnų mokykloje dirbo Čepulis (*Czepul*), kuris lietuviškai mokėjo silpnai ir lietuvių kalbos mokyt negalėjo.

Kazimieravo mokyklos mokytoja Leščynska lietuviškai šiek tiek mokėjo, tačiau lietuvių kalbos pamokų toje mokykloje nebūdavo. Tikyba dėstyta lenkiškai.

Keižiuosė nurodyta mokykla lietuvių dėstomąja kalba. Nors mokytojas lietuviškai mokėjo, tačiau stengėsi mokyt lietuvių ir lenkų kalbomis maždaug perpus.

Vidžių valsčius

Janavo mokyklos mokytojas Gaidamovičius lietuviškai mokėjo. Deja, jis vaikų gimtosios kalbos nemokė, tikybą dėstė lenkiškai. (VR, 1934, balandžio 28, nr. 33, p. 2; gegužės 5, nr. 35, p. 2)

Gārdino apskritis**Marcinkonių valsčius**

Darželių mokyklos mokytojas Jemelita šiek tiek mokėjo lietuviškai. Jis lietuvių kalbos mokė tik I ir II skyrių vaikus. Žmonėms aiškino, kad neturįs savo valdžios nurodymo įvesti lietuvių kalbos pamokas III ir IV skyrių mokiniams.

Marcinkonių mokykloje dirbo dvi mokytojos lenkės, nemokančios lietuviškai, ir buvęs „Ryto“ draugijos mokytojas Jonas Mudėnas. Jis turėjo įpareigojimą mokyt lenkiškai I skyriaus vaikus ir dėstyti lietuvių kalbą visuose šešiuose skyriuose. Deja, toje mokykloje lietuvių kalbos, kaip neprivalomos, mokėsi tik apie pusę mokinių.

Neravų mokyklos mokytojas Graževičius silpnai mokėjo lietuviškai, tačiau mokinius bandė pamokyt ir lietuvių kalbos.

Puvodžių mokykloje mokytojauti buvo tik ką atvykusi Juzeliūnaitė, baigusi Vytauto Didžiojo gimnaziją.

Ratnyčios mokykloje dirbo stačiatikių tikybos mokytojas Paškovskis. Jis lietuviškai visai nemokėjo. Kol Ratnyčioje veikė „Ryto“ draugijos mokykla, valdinę mokyklą lankė daugiausia žydų vaikai, kurie ir tuo metu sudarė daugumą (apie 50). Lietuvių kalbos pamokų nebūdavo. Tiktai tikybą lietuvių vaikams jų gimtąja kalba dėstė vietos klebonas.

Paričės valsčius

Jaskonių mokykloje mokytojavo lietuvis Domininkas Viščinis. Lietuvių kalbos pamokų buvo tiek, kiek leido apskrities švietimo inspekcija.

Švendubrės mokykloje antrąją mokytoją dirbo Lužytė, buvusi „Ryto“ draugijos mokytoja. Pas ją lietuviškai mokėsi tik apie trečdalis mokinių. Tikėtina, kad gyvendami paribyje su baltarusiais, ne visi tėvai buvo tautiškai susipratę ir nesirūpino, kad jų atžalos mokytųsi neprivalomos gimtosios kalbos. (VR, 1934, balandžio 21, nr. 31, p. 2)

Lydės apskritis**Eišiškių valsčius**

Gilviniškių mokykla buvo su lietuvių kalba kaip dalyku. Joje mokytojavo Žemaitis, ūkininko sūnus iš Mielagėnų. Toje mokykloje lietuviškai skaityti ir rašyti buvo skirtos trys pamokos per savaitę. Lietuviškai mokyta tik III ir IV skyrių 10 mokinių.

Naujadvorio mokykloje dirbo mokytojas Mikluševičius. Jis buvo kilęs iš Švenčionių apskrities. Su tėvais lietuviškai nekalbėdavo, kartais pasakydavo vieną kitą žodį lyg pajuokai. Šioje mokykloje lietuvių kalbai buvo skirtos 3 pamokos per savaitę. Lietuviškai mokėsi III ir IV skyrių 8 vaikai.

Ródūnios valsčius

Bieliūnų mokyklos mokytojas Sankovskis lietuviškai beveik nemokėjo, todėl lietuvių kalbos pamokų toje mokykloje nebuvo.

Druskininkų mokykla oficialiai priskirta prie lenkiškai–lietuviškų, tačiau iš tiesų buvo lenkiška. Šios mokyklos mokytojas Panava lietuviškai beveik nemokėjo ir tos kalbos vaikų mokyti negalėjo. Net malda prieš pamokas ir po pamokų buvo kalbama lenkiškai, nors visi vaikai buvo lietuviukai.

Dubinių mokykloje mokytojavo Milinkevičius. Jis lietuviškai buvo pramokęs Vilniuje, kai gyveno Lietuvių labdarybės draugijos bendrabučiuose. Mokykloje lietuvių kalbos pamokydavo kelis vaikus, kurių tėvai atkliausiai reikalaudavo.

Pažuoalės mokykloje dėstomoji kalba buvo lietuvių. Joje dirbo mokytojas lietuvis Mazaliauskas.

Pāditvio mokyklos mokytojas Ložičonekas lietuviškai nemokėjo, todėl šios kalbos vaikų mokyti negalėjo.

Pavalakės lietuviškoje mokykloje mokytojavo buvęs „Ryto“ draugijos mokytojas Petras Valentukevičius.

Pelesojė veikė lenkiškai–lietuviška mokykla. Joje dirbo du mokytojai. Lenkų vaikai mokėsi atskirai. Apie 50 lietuvių vaikų buvo mokomi lietuviškai ir lenkiškai. Lietuviškus dalykus dėstė Stangys.

Vigonių mokyklos mokytojas Svirbutovičius lietuviškai nemokėjo, todėl ir vaikų tos kalbos mokyti negalėjo.

Ūžbalio valsčius

Dubičių mokykloje lietuvių kalbai buvo skirtos 4 valandos per savaitę. Mokytojas Klimovičius gerai mokėjo lietuviškai. Jis neprivalomos lietuvių kalbos mokė tik apie pusę vaikų.

Varanavo valsčius

Ramaškonių mokykloje lietuvių kalba turėjo būti dėstoma kaip dalykas. Deja, mokytojas Rakita lietuviškai ne ką temokėjo ir 1933/1934 mokslo metais vaikų lietuvių kalbos nemokė. Praėjusiais mokslo metais tas mokytojas lietuvių kalbai buvo skyręs 2 savaitines pamokas.

Žirmūnų valsčius

Magūnuose nurodyta lenkiškai–lietuviška mokykla. Matyt, apsirikta, nes toje mokykloje lietuvių kalbos pamokų niekuomet nebūdavo.

Netoli Magūnų, Plikiuose taip pat veikė mokykla, kurioje mokytojavo lietuviai Budėnas. Jis lietuvių kalbos mokė apie 20 vaikų. (VR, 1934, balandžio 18, nr. 30, p. 2)

Suvalkų apskritis

Andrejavo valsčius

Vaičiuliškės mokykla nurodyta buvusi lietuvių dėstomąja kalba. Joje dirbo mokytojai brolis ir sesuo Jurevičiai. Abu lietuviškai mokėjo silpnai. Pirmojo skyriaus vaikus jie mėgino mokyti lietuviškai, o kitų skyrių vaikams daugiausia dėstė lenkiškai.

Bėrnyko valsčius

Žagarių mokykloje mokytojavo Mackevičiūtė, baigusi Vytauto Didžiojo gimnaziją. Vaikų tėvai mokytojai priekaištų neturėjo.

Krasnopolio valsčius

Klevų mokykloje dirbo dvi mokytojos, atvykusios iš Lenkijos gilumos. Jos lietuviškai dar nebuvo pramokusios ir vaikų gimtosios kalbos negalėjo mokyti.

Krasnovo valsčius

Būbelių mokykloje dirbo dvi mokytojos lenkės. Viena lietuviškai šiaip taip susikalbėdavo, kita lietuvių kalbos nemokėjo.

Būriškių mokykloje mokytojavo Olimpija Solohub. Ji gimnaziją buvo baigusi Nepriklausomoje Lietuvoje, studijavo Vilniaus universitete. Lietuviškai mokėjo. Ar toje mokykloje buvo mokoma lietuvių kalbos, nesužinota.

Dusnųčios mokyklos mokytojas Puchlikas lietuviškai visai nemokėjo. Todėl lietuvių kalbos pamokų toje mokykloje negalėjo būti.

Krasnovo mokytojas Beinaroničius lietuviškai šį tą suprasdavo, tačiau lietuvių kalbos mokyti negalėjo.

Naviniūnų mokyklos mokytoja Vitkovska lietuviškai mokėjo ir vaikus gimtosios kalbos šiek tiek mokė.

Paliūnų mokykloje mokytoja lietuviškai sunkiai susikalbėdavo ir tos kalbos mokyti negalėjo. O viešai buvo paskelbta, kad toje mokykloje dėstomoji kalba lietuvių.

Pristavonyse mokytojavo lietuvis Mažeika. Toje mokykloje būdavo švietimo valdžios leistos 3 lietuvių kalbos pamokos per savaitę.

Vidūgirių mokyklos mokytojas Povilanskis lietuviškai mokėjo. Lietuvių kalbai buvo skirtos 3 pamokos per savaitę.

Sėivų valsčius

Pūnsko mokykloje dirbo 4 mokytojai (3 lenkų tautybės ir vienas rusas). Mokytoja Lysakovska buvo šiek tiek pramokusi ir lietuviškai. Jai teko mokyti lietuvių kalbos. Per lietuvių kalbai skirtas pamokas kelių skyrių mokinius sujungdavo į vieną grupę. Tose pamokose dažniausiai būdavo skaitomos pasakos ar šiaip straipsneliai.

Šlėnakiemio mokykloje mokytojavo Velička. Jis lietuviškai mokėjo. Mokykloje būdavo ir lietuvių kalbos pamokos.

Vaitakiemio mokyklos mokytoja Hermanova vaikų lietuviškai mokyti negalėjo. Ji reikalaujavo mokinių versti lenkiškus tekstus į lietuvių kalbą.

Valiūčių mokyklos mokytojas Ochranovičius lietuviškai mokėjo. Jis I skyriaus vaikus mokė jų gimtąja kalba, o kituose skyriuose lietuvių kalbą dėstė kaip atskirą dalyką. (VR, 1934, balandžio 28, nr. 33, p. 2; gegužės 5, nr. 35, p. 2)

Švenčionių apskritis

Šios apskrities didžioje dalyje gyveno tautiškai susipratę lietuviai, todėl ir mokyklų su vienaip ar kitaip dėstyta valdinėse mokyklose lietuvių kalba buvo daugiausia. Lietuvių kalbos dėstymo būklė tose mokyklose apžvelgiama pagal mokyklų rūšis.

I. Mokyklos lietuvių dėstomąja kalba

Nebuvo gauta žinių apie Adomiškės (Daugėlišio vls.) ir Rėkūčių (Kałtanėnų vls.) valdines mokyklas.

Daugėlišio valsčius

Antagavės mokykloje I skyriaus vaikai buvo mokomi lietuviškai, o lenkų kalba jiems dėstyta kaip dalykas. II skyriuje dėstyta lietuviškai ir lenkiškai, o III ir IV skyriuose lietuvių kalbos mokyta kaip atskiras dalykas 2 kartus per savaitę. Daugiausia buvo skaitoma iš knygų. Taigi ši mokykla buvo lenkiškai–lietuviška. Mokytojas lenkas lietuviškai mokėjo neblogai.

Pročiūnų mokykloje dirbo lietuvis mokytojas Antanas Paukštė. Nors nepatikslinkta, bet tikėtina, kad ši mokykla buvo, kiek įmanoma, lietuviška.

Dūkšto valsčius

Juodalaukio mokyklos mokytojas Borkovskis lietuviškai mokėjo. Toje mokykloje dėstomosios kalbos buvo lenkų ir lietuvių. Tai ne mokykla lietuvių dėstomąja kalba.

Pažemiškio mokyklos mokytojas Bronislovas Ovčnikas lietuviškai susikalbėti negalėjo. Užtat lenkų spaudoje šmeižė „Ryto“ draugijos mokytojus. Jis net mėgino bylinėtis su viena mokytoja, bet teisme pralaimėjo. Toje mokykloje tautiškai susipratusių tėvų vaikai nesimokė. Lietuvių kalbos joje beveik nemokyta.

Kałtanėnų valsčius

Palūšės mokykloje mokytojavo lietuvis Mačiulis. Mokykla atitiko jai skirtą tipą.

Pelėnių mokykloje mokytojavo E. Ertelis, stačiatikis. Jis lietuviškai menkai temokėjo. Į tą mokyklą kartą per savaitę mokyti tikybos lietuviškai atvažiuodavo moteris iš Linkmenų.

Šakališkės mokyklos mokytoja Januševska lietuviškai mokėjo. Toje mokykloje dėstomoji kalba buvo lietuvių. Tikybą dėstė kun. Nikodemus Vaišutis.

Žydėliuose mokytojavo Gelžinskis. Lietuviškai jis kalbėjo blogai. Buvo paskyręs vieną lietuvių kalbos pamoką per savaitę. Tikybą dėstė lenkiškai.

Mielagėnų valsčius

Bernotų mokykloje mokytojavo M. Michas. Lietuviškai šiek tiek mokėjo, kalbėjo

žargonu. Vaikų gimtosios kalbos ne ką tegalėjo pamokyti. Tikyba dėstyti bandė lietuviškai, bet įterpdavo daug lenkiškų žodžių.

Tverėčiaus valsčius

Astraviškių mokytojas lietuviškai beveik nemokėjo. Vaikų gimtosios kalbos mokyti negalėjo. Todėl jis bandė atsisakyti tos kalbos ir mokyti vien lenkiškai.

Švietimo inspekcija reikalavo laikytis mokyklos paskirties nuostatų, kas praktiškai buvo neįmanoma.

Bóbėnų mokyklos mokytojas L. Baužys buvo lietuvis. Dalį dalykų, o taip pat tikybą dėstė lietuviškai.

Čelniūkų mokykla buvo Pošiūnuose. Mokytojas Sulžyckis kalbėjo darkyta lietuvių kalba. Šios kalbos mokyti praktiškai negalėjo. O mokykla turėjo būti dėstomąja lietuvių kalba. (VR, 1934, gegužės 5, nr. 35, p. 2)

II. Lenkiškai–lietuviškos mokyklos

Adutiškio valsčius

Gudėlių mokyklos mokytojas Lavrynovičius lietuviškai beveik nemokėjo, net tikybą lietuvių vaikams dėstė lenkiškai.

Svylionių mokyklos mokytojas Pirkoskis lietuviškai mokėjo gerai. Jis I skyrių mokė lietuviškai, o kituose skyriuose lietuvių kalbą dėstė kaip dalyką. Maldą prieš ir po pamokų lietuvių vaikus versdavo kalbėti tik lenkiškai.

Daugėlišio valsčius

Baltėniškės mokyklos mokytoja Adomovičova lietuviškai beveik nemokėjo, kitų mokyti negalėjo.

Būdninkų mokykloje dėstomoji kalba buvo lenkų, o lietuvių kalbos mokyta kaip dalyko.

Ignalinos mokyklą lankė daugiausia lietuvių vaikai. Deja, lietuvių kalbos pamokų joje nebuvo. Net poteries ir maldas versdavo išmokti ir kalbėti lenkiškai.

Kálviškėje mokytojavusi Gorska lietuviškai mokyti negalėjo. Į šią mokyklą tikybos dėstyti atvykdavo mokėjęs lietuviškai Ažūšilės valdinės mokyklos mokytojas.

Kiniūnų mokykloje dirbo du mokytojai: vedėjas lenkas ir lietuvis Čaikauskas. I skyriuje buvo mokoma lietuviškai, o kituose skyriuose lietuvių kalba dėstyta kaip dalykas.

Kùkoriškės mokytojas lietuviškai mokėjo vidutiniškai, tačiau vyresniuose skyriuose mokiniai gimtosios kalbos nedaug beišmokdavo.

Ožionių mokykloje lietuvių kalba dėstyta kaip dalykas. Dėl jos mokymo tėvai mokytojui priekaištų nereikšė.

Nors **Pādysnio** mokytoja turėjo lietuvišką Šepetienės pavardę, tačiau toje mokykloje vaikai negirdėdavo nė žodžio lietuviškai.

Paringio mokykloje dirbo du mokytojai: lenkas ir rusas. Lietuviškai šiek tiek suprato rusas mokytojas Jermolajevas. Tėvai džiaugėsi, kad bent tikybą vaikų gimtąja kalba dėstė vietos klebonas kun. Jonas Romelis.

Rimšėnų mokykloje lietuvių kalbos buvo mokoma kaip atskiro dalyko.

Sėniškio mokyklos mokytojas lietuviškai beveik nemokėjo ir tos kalbos kitų mokyti negalėjo.

Dūkšto valsčius

Bajorų mokytojas Dubickis lietuviškai šiek tiek mokėjo, tačiau tos kalbos mokyti negalėjo.

Grybėnų mokytoja Aborovičova mokė lenkiškai ir lietuviškai. Lenkų kalba dėstomų pamokų buvo žymiai daugiau.

Vardžiūkiemio mokyklos mokytojas Kasperskis lietuviškai šiaip taip susikalbėdavo, bet mokyti tos kalbos negalėjo.

Kaľtanėnų valsčius

Añtalksnės mokyklos mokytojas Romanovskis lietuviškai mokėjo. Vaikus gimtosios kalbos mokė tiek, kiek buvo leista švietimo valdžios.

Bajorų mokytojas Cibulskis lietuviškai beveik nemokėjo ir šios kalbos pamokų toje mokykloje nebūdavo.

Didžiāsalyje dirbo lenkų tautybės mokytojas. Jis lietuviškai mokėjo neblogai.

Pirmajame skyriuje mokiniai mokyti lietuviškai, kituose skyriuose lietuvių kalba dėstyta kaip dalykas.

Garbūnų mokykloje mokytojas Žilvitisovna. Ji lietuviškai mokėjo, tačiau šioje mokykloje lietuvių kalbos pamokų nebūdavo. Kai tėvai reikalavdavo mokyti jų vaikus gimtosios kalbos, mokytoja aiškindavo, lietuvių kalbos mokymui neturinti švietimo vadovybės nurodymo, kai gausianti tokį įsakymą, pradėsianti mokyti.

Kaľtanėnų mokykloje dirbo du mokytojai lenkai. Vienas iš jų lietuviškai mokėjo. Lietuvių kalbos Kaľtanėnuose mokyta nedaug ir netinkamai.

Kūrinų mokyklos mokytojas Blaževičius lietuviškai beveik nemokėjo, todėl ir vaikų gimtosios kalbos ne ką tegalėjo išmokyti.

Liñkmenyse mokytojavo Svencickis su žmona lietuve. Vyras lietuviškai nemokėjo. Lietuvių kalbą pavyzdinčiai dėstė jo žmona. Pirmame skyriuje mokyta vien lietuviškai, kituose skyriuose lietuvių kalba dėstyta kaip atskiras dalykas.

Stagalėnuose mokytojavo P. Ertelis, stačiatikis, Pelėnų mokytojo brolis. Jis lietuviškai kalbėjo darytai. Į tą mokyklą dėstyti tikybos atvykdavo Liñkmenų mokytoja Svencickienė.

Mielagėnų valsčius

Kryčėlių mokyklos mokytoja Hilčyk lietuviškai galėjo pasakyti vos kelis žodžius.

Ji lietuviškai vaikų nemokė, tačiau žurnale lietuvių kalbos pamokas žymėdavo kaip buvusias.

Krikonių mokytojas Kulėša lietuviškai kalbėjo silpnai. Lietuvių kalbą jis dėstydavo ir vyresnių skyrių mokiniams, bet iš tokio mokymo reikiamos pažangos nepasiekdavo. Tikybą dėstė lenkiškai. Vyresnių skyrių mokiniai jo pasakojimą jaunesniems išversdavo lietuviškai.

Mėčionyse mokytojavo lietuvis Matkevičius, kilęs iš Daugėlišio valsčiaus. Jis lietuvių kalbos mokė tiek, kiek leido švietimo valdžia.

Mielagėnų mokykloje dirbo trys mokytojai. Iš jų du lenkai lietuviškai nemokėjo,

trečias mokytojas Medeišis – lietuvių ūkininko sūnus. Mokyklos dėstomoji kalba buvo lenkų, lietuvių kalbos mokyta kaip dalyko. Tos kalbos pamokos visada būdavo paskutinės ir neprivalomos. Jas lankė tik apie trečdalis mokinių. Tikybą pusiau lenkiškai, pusiau lietuviškai dėstė vietos klebonas.

Nevaišių mokykloje mokytojavo Savičiova, šiek tiek pramokusi lietuviškai, tačiau lietuvių kalbos mokyti negalėjo.

Valėnų mokyklos mokytoja Ostrovska lietuviškai kalbėjo silpnai, mokiniams šią kalbą tinkamai dėstyti negalėjo.

Švenčionių valsčius

Dotenėnų mokyklos mokytojas Garla lietuviškai mokėjo gerai. Pirmo skyriaus vaikai buvo mokomi lietuviškai, kituose skyriuose lietuvių kalba dėstyta kaip dalykas. Apie ketvirtadalis tos mokyklos mokinių buvo lenkų ir rusų vaikai. Jie lietuvių kalbos nesimokė.

Grybų mokykloje dirbo lietuvis mokytojas Ščerbinskas. Pirmo skyriaus vaikai buvo mokomi lietuviškai, kituose skyriuose lietuvių kalba dėstyta kaip dalykas. Apie trečdalis mokinių laikė save lenkais.

Grigaliūnuose mokytojavo ukrainietė, Švenčionių apskrities valdininko žmona. Ji lietuviškai kalbėti beveik nemokėjo. Nors būdavo ir lietuvių kalbos pamokos, tačiau jose vaikai nieko reikalingo neišmokdavo.

Vidutinės mokyklos mokytojas Bertlingas lietuviškai mokėjo. Pirmo skyriaus mokiniams dėstomoji kalba buvo lietuvių, kituose skyriuose lietuvių kalba dėstyta kaip dalykas.

Ziboliškeje dirbęs mokytojas Dransejko kalbėdavo daryta lietuvių kalba. Jis šiaip taip pamokydavo ir lietuvių kalbos.

Tverėčiaus valsčius

Galālaukių mokykloje mokytojavo Jacevičius. Jis lietuviškai beveik nemokėjo ir šios kalbos vaikų nemokė.

Guntauniškuose mokytojavo Krasovskis. Jis lietuviškai beveik nemokėjo. Toje mokykloje būdavo ir lietuvių kalbos pamokų, per kurias mokiniai ne ką teišmokdavo. Tikyba buvo dėstoma lenkiškai.

Saplių mokytojas Usajevičius lietuviškai kalbėjo prastai. Visi tos mokyklos mokiniai buvo lietuviukai. Šiokios tokios lietuvių kalbos pamokos būdavo. Tikybą dėstė lenkiškai, kai ką mėgindavo aiškinti ir lietuviškai. (VR, 1934, balandžio 9, nr. 36, p. 2)

III. Mokyklos, kuriose lietuvių kalba dėstyta kaip atskiras dalykas

Adūtiškio valsčius

Adūtiškio mokykloje dirbo net 6 mokytojai. Lietuvių kalbą dėstė Niciuskis ir jo žmona. I ir VII skyrių mokiniai lietuviškai nemokyti. Kitiems skyriams buvo skirtos po 2–3 lietuvių kalbos pamokos per savaitę. Iš matyto vieno IV skyriaus mokinio diktantų sąsiuvinio ir jo taisymų įsitikinta, kad mokytojui

trūko paprasčiausių gramatikos iš šiaip lietuvių kalbos žinių. Tikyba lenkiškai dėstė vietos vikaras kun. Adamas Wojciechovskis.

Girdėnų mokyklos mokytojui Čepuliui reikalingų lietuvių kalbos mokymui žinių trūko. Per lietuvių kalbos pamokas jis daugiausia užduodavo mokiniams perrašinėti ranka knygų tekstus.

Kackonių mokyklos mokytojas Virbickas lietuviškai šiek tiek kalbėjo, o jo padėjėja Jurevičovna lietuvių kalbos visai nemokėjo. Tikyba toje mokykloje buvo dėstoma lenkiškai.

Daugėlišio valsčius

Izabelinės mokykloje dirbo du mokytojai, vienas jų šiek tiek lietuviškai mokėjo.

IV ir V skyrių mokiniams lietuvių kalbos pamokų visai nebūdavo.

Naūjojo Daugėlišio mokykloje dirbo trys mokytojai, tarp jų – lietuvis Mateika. I skyriuje lietuvių kalbos nemokyta. Iš III–IV ir V–VI skyrių buvo sudarytos dvi grupės, kurioms skirtos ir lietuvių kalbos pamokos. Tikyba lietuviškai dėstė vietos klebonas kun. Jonas Kuzminskis. Malda prieš pamokas ir po jų buvo kalbama lenkiškai. Skriaudą ypač jautė pirmojo skyriaus vaikų tėvai, nes jų atžalos iš karto buvo mokomi lenkiškai.

Petroniškės mokyklos mokytojas Čarnevskis lietuviškai ne ką temokėjo. Pirmojo skyriaus vaikams dėstomoji kalba buvo lenkų, įterpiant nemažai ir lietuviškų žodžių. Ar kituose skyriuose mokyta lietuvių kalbos, nenurodyta.

Sėnojo Daugėlišio mokykloje mokytoja Želobovska pirmojo skyriaus vaikų lietuviškai nemokė. Vyresniems skyriams būdavo ir lietuvių kalbos pamokos.

Zūikų mokyklą lankė apie 80 (ne 24) mokinių. Dirbo 2 mokytojai: vedėjas Petkevičius ir Murinas, lietuvis. I–III skyrių mokiniams dėstomoji kalba buvo lietuvių. IV skyriuje lietuvių kalbos mokyta kaip dalyko, o V skyriuje šios kalbos pamokų nebūdavo. Zūikų mokykloje mokėsi ir 5 lenkų vaikai. Juos tikybos atskirai mokė pats vedėjas. Kitiems tikyba dėstyta lietuviškai.

Dūkšto valsčius

Bikėnuose dirbęs mokytojas Jurgis Velička gerai mokėjo lietuviškai. I skyriaus mokinių lietuvių kalbos nemokė. II skyriui skirdavo 1–2 pamokas per mėnesį, o III ir IV – 2–3 pamokas per savaitę (kartais ir rečiau).

Kaziškių mokyklos mokytoja lietuviškai mokėjo menkai. Per lietuvių kalbos pamokas mokiniams liepdavo paskaityti iš knygų, tačiau jiems nieko negalėdavo paaiškinti.

Kaľtanėnų valsčius

Pašaminės mokytojas ar dėl blogo lietuvių kalbos mokėjimo, ar dėl jo prolenkiškų nuostatų vengė mokyti lietuvių kalbos.

Mielagėnų valsčius

Buckūnuose dirbusi mokytoja Jakštovna lietuviškai mokėjo pusėtinai. Nors nenurodyta, bet tikėtina, kad mokė ir lietuvių kalbos.

Ceikiniuose mokytojavo Zenkevičius su žmona, kuri ir buvo lietuvių kalbos mokytoja. Ji lietuviškai mokėjo silpnai.

Gilūtų mokyklos mokytoju dirbo Ostaševičius. Jis lietuviškai beveik nemokėjo,

todėl pasistengė išgauti iš tėvų parašus, kad jie lietuvių kalbos mokymo nereikalauja. Kadangi atsirado ir norinčių savo vaikams lietuviškų pamokų, toje mokykloje

3 vaikai buvo mokomi ir lietuviškai. Tikyba dėstė lenkiškai.

Rubėlninkuose dirbo du mokytojai: Raginis ir Margis. Nors jų pavardės lietuviškos, tačiau protėvių kalba nesididžiavo. I skyriaus mokiniams lietuvių kalbos nemokyta. Rodos, kad vyresniuose skyriuose būdavo ir lietuvių kalbos pamokos. Visiems mokiniams tikyba dėstyta lenkiškai.

Stoniūnų mokykloje mokytojavo Marcinkevičius. Jis lietuviškai buvo pramokęs, tačiau tinkamai mokyti vaikus gimtosios kalbos negalėjo.

Švenčionių valsčius

Činčikų mokykloje mokytojavo Kiaulevičius, nekenčęs lietuvių kaip tautos.

Kalbėdamas lietuviškai, jis tą kalbą darydavo. Per lietuvių kalbos pamokas stengėsi mokinius atgrasinti nuo gimtosios kalbos.

Jūdiškėje dirbo mokytoja Polkovska, kuri lietuviškai kalbėti mokėjo, tačiau tos kalbos visai nemokė. Dėl to ypač sunku buvo lenkiškai nesuprantantiems I skyriaus mokiniams.

Naujėsalyje mokyklos mokytoja Vojtkievičova lietuviškai mokėjo, tačiau tos kalbos nemokė, nors švietimo valdžia toje mokykloje buvo numačiusi ir lietuvių kalbos pamokas.

Pėršaukštyje dirbo mokytojas Barančukas. Kadangi lietuviškai kalbėdamas iškraipydavo žodžius, tinkamai mokyti šios kalbos negalėjo.

Pirktinės mokyklos mokytoja lietuviškai visai nemokėjo. Į šią mokyklą niekas neatvažiuodavo pamokyti mokinių tikybos lietuviškai.

Strūnėlio mokyklos vedėjas stačiatikis Siniakas lietuviškai susikalbėdavo, kitas mokytojas Kokoška šios kalbos visai nemokėjo. Žmonėms reikalaujant, toje mokykloje 10 lietuviukų buvo mokomi ir gimtosios kalbos.

Tverėčiaus valsčius

Andriėjaukos mokyklos mokytojas Milevskis taisyklingai lietuviškai nekalbėjo.

Dauguma tos mokyklos mokinių buvo rusų vaikai. Jis retkarčiais lietuvių kalbos pamokydavo kelis lietuviukus. Tikyba dėstė lenkiškai.

Vosiūnuose dirbęs mokytojas Kisly lietuviškai mokėjo neblogai, lietuvių kalbos mokė sąžiningai. Tikyba lietuviškai ir lenkiškai dėstė vietos klebonas. Apie pusę tos mokyklos mokinių buvo nelietuviai. (VR, 1934, balandžio 12, nr. 37, p. 2)

Vilniaus-Trakų apskritis

Vilnius. Šiame mieste buvo viena valdinė pradžios mokykla, kurioje mokyta lietuviškai. Joje dirbo du mokytojai lietuviai: Bronius Suduikis ir S. Aulaitė. Tos mokyklos iškaboje buvo užrašyta, kad tai mokykla su lietuvių dėstomąja kalba. Tačiau sąrašė ją nurodyta lenkiškai-lietuviška.

Tarp šios apskrities mokyklų liko nepaminėta Rūdiškių valsčiaus **Klepouchų** mokykla.

Gervėčių valsčius

Gervėčių valsčiaus lietuviškuose kaimuose veikė 8 valdinės mokyklos. Iš jų trys buvo lietuvių dėstomąja kalba, o 4 lenkiškai–lietuviškos (mišrios), vienoje lietuvių kalba dėstyta kaip atskiras dalykas.

Galčiūnų mokyklos mokytojas lietuviškai su žmonėmis sunkiai susikalbėdavo. Todėl ne ką tegalėjo lietuviškai pamokyti.

Gėliūnuose veikė lenkiškai–lietuviška (mišri) mokykla. Joje dirbo du mokytojai: lenkė Sobolevska ir lietuvis Šulija. Lietuvių kalbos pamokos būdavo paskutinės. Jas lankė apie pusę vaikų.

Gervėčių mokykloje lietuvių kalba buvo dėstoma kaip dalykas. Lietuviškai mokė Jadvyga Čenytė, buvusi „Ryto“ draugijos mokytoja. Mokyklos vedėjas – Kušelevičius. Gervėčių mokykla buvo 6 skyrių, kiekviename skyriuje lietuvių kalbai skirtos 2 pamokos per savaitę. Tos pamokos būdavo paskutinės. Lietuvių kalbos kaip neprivalomo dalyko mokėsi tik apie pusę mokinių.

Girių mokyklos dėstomoji kalba nurodyta lietuvių. Jos mokytojas Romanovskis šiek tiek mokėjo lietuviškai, tačiau šios kalbos vaikų nemokė. Tas mokytojas garsėjo išpuoliais prieš lietuvius.

Mōkose mokytojavo Mirovičius. Jis lietuviškai sunkiai susikalbėdavo, todėl šios kalbos pamokų beveik nebūdavo.

Peliagrindojė mokytojavo Jadvyga Matuizaitė, buvusi „Ryto“ draugijos mokytoja. Dėl netinkamų patalpų uždarius Peliagrindos „Ryto“ mokyklą, ji buvo priimta dirbti valdinėje mokykloje ir joje mokytojavo pirmus metus. Lietuviškai mokė, kiek buvo galima.

Pėtrikų mišrios mokyklos mokytoja lenkė lietuviškai beveik nemokydavo. Pati silpnai mokėdama lietuvių kalbą, ją darkė. Vargingai gyvenantys vaikų tėvai nepajėgdavo nupirkti brangių lietuviškų vadovėlių.

Rimdžiūnų mokyklos mokytojas Velička pamokydavo vaikus ir lietuviškai. (VR, 1934, balandžio 14, nr. 29, p. 2)

Rudaminės valsčius

Marijampolio mokykloje mokytojavo Narkavičienė, buvusi „Ryto“ draugijos mokytoja. Ši mokykla įtraukta į lenkiškai–lietuviškų mokyklų kategoriją, tačiau joje lietuvių kalbai buvo skirtos tik 4 pamokos per savaitę. Lietuviškai mokėsi apie pusę tų mokyklą lankančių vaikų. (VR, 1934, balandžio 18, nr. 30, p. 2)

Valkiniškų valsčius

Valdžios duomenimis, Valkininkų valsčiuje veikė 8 mokyklos lietuvių dėstomąja kalba ir 7 lenkiškai–lietuviškos mokyklos.

Biėkšių mokytojas Pilinskis, 10 metų gyvendamas tarp lietuvių, šios kalbos buvo pramokęs. Toje mokykloje būdavo ir lietuvių kalbos pamokų.

Čebatūriuose mokytojavo lietuvis Lašinskas. Vaikų tėvai juo nesiskundė.

Dargūžių mokyklos mokytojas su vaikais kalbėdavo lietuviškai–lenkišku žargonu. Galėjo mokyti ir lietuviškai.

Daržiniškų mokykla lenkiškai–lietuviška (mišri). Jos mokytojas Kozlovskis lietuviškai susikalbėdavo ir šiek tiek vaikus pamokydavo jų gimtosios kalbos.

Vaikams taikydavo įvairias fizines bausmes.

Giraitės mokyklos mokytojas Švarcevičius lietuviškai su tėvais ir vaikais galėjo susikalbėti. Tačiau jis netiko dirbti mokykloje, kurios dėstomoji kalba buvo lietuvių.

Krūminių mokykloje su dėstomąja lietuvių kalba mokytojavo lietuvis Paukštė.

Lieponių mokyklos mokytoju dirbo lietuvis M. Vidžiūnas. Mokykla buvo atidaryta žydų gyvenamoje kaimo dalyje (Žydkiemyje). Mokykloje pusė mokinių buvo lietuvių, kita pusė – žydų vaikai. Lietuviukams gimtoji kalba dėstyta kaip atskiras dalykas.

Matūizų mokykloje su dėstomąja lietuvių kalba dirbo Jaskelevičius. Jis lietuviškai buvo prasilavinęs ir galėjo ta kalba mokyti vaikus.

Mištūnų mokyklos mokytojas Grochovskis lietuviškai buvo pramokęs, tačiau toje mokykloje lietuvių kalbos pamokų beveik nebūdavo.

Pamerkių mokykloje su lietuvių dėstomąja kalba mokytojavo lietuvis Motiejus Bigelis, buvęs „Ryto“ draugijos mokytojas.

Papiškių mokykloje buvo lietuviški ir lenkiški skyriai. Gimtosios kalbos mokėsi mažiau negu pusė vaikų. Mokytoju dirbo lietuvis Mykolas (?) Abaravičius.

Pirčiupių mokykla nurodyta su lietuvių dėstomąja kalba, tačiau ji buvo lenkiškai–lietuviška. Mokytoju dirbo lietuvis Jonas Astaška.

Pučkörnų mokyklos mokytojas Semaškevičius lietuviškai negalėjo susikalbėti. Todėl vaikus mokė tik lenkiškai.

Ūrkionių mokytojas Sosinskis lietuviškai nesusikalbėdavo ir vaikų gimtosios kalbos nemokė.

Valkiniškų mišrioje mokykloje lietuviškai mokyti tik I ir II skyriaus vaikai (mokytoja Leleikaitė). Vyresnių skyrių vaikai lietuviškai jau nebebuvo mokomi. Kiti Valkininkų mokytojai lietuviškai nemokėjo. Iš 290 vaikų lietuviškai mokėsi mažiau negu 100. (VR, 1934, balandžio 14, nr. 29, p. 2)

Varėnės valsčius

Varėnės valsčiuje buvo 5 lenkiškai–lietuviškos mokyklos ir 7 mokyklos lietuvių dėstomąja kalba.

Baičių mokykloje dirbo lietuvis mokytoja Šėmienė. Ji vaikus mokė lietuviškai.

Dalinės mokykla nurodyta kaip lenkiškai–lietuviška, tačiau joje lietuvių kalbos pamokų nebūdavo. Mokytojas Boreika lietuviškai beveik nemokėjo.

Daržiniškų mokykloje buvo tik viena lietuvių kalbos pamoka per savaitę.

Mokytojas Gudelis lietuviškai kalbėjo blogai, darytai. O lenkų spaudos duomenimis, ta mokykla turėjo būti lietuvių dėstomąja kalba.

Kamorūnų mokykloje dėstomoji kalba turėjo būti lietuvių. Deja, mokytojas Orlovskis lietuviškai nemokėjo.

Kaniavoje turėjo veikti lenkiškai–lietuviška mokykla. Mokytojas Onoška lietuvių kalbai skyrė tik vieną pamoką per savaitę ir lietuviškai mokė tiksliai III–IV skyriaus vaikus. Mokytojas lietuviškai kalbėjo neblogai.

Mánčiagirės mokykla buvo lietuvių dėstomąja kalba. Jos mokytojas Michnevičius mokėjo lietuviškai ir vaikus tos kalbos mokė.

Meižežerio mokyklos dėstomoji kalba nurodyta lietuvių. Nors tos mokyklos mokytojas Michnovičius lietuviškai kalbėjo blogai, tačiau tos kalbos vaikus mokė.

Mitraukos mokytojas M. Gžybovskis pats lietuviškai beveik nemokėjo. Nors šios mokyklos dėstomoji kalba nurodyta lietuvių, joje tos kalbos pamokų nebuvo.

Perlojės lenkiškai–lietuviškoje mokykloje tikyba, kalba, istorija ir geografija dėstyta pusiau lenkiškai. Mokytojas Krasovskis lietuvių kalbos dar tik mokėsi.

Vydėnių mokykloje dirbo dvi mokytojos: lenkė Tarasevič, nemokėjusi lietuviškai, ir Malinauskaitė, buvusi „Ryto“ draugijos mokytoja. Jos mokinius buvo suskirsčiusios į lietuviškas ir lenkiškas grupes. Tose grupėse lietuviškai mokė Malinauskaitė. Ji, be privalomų lenkiškų dalykų, dar lenkiškai du kartu per savaitę dėstė matematiką.

Zervėnų lenkiškai–lietuviškoje mokykloje dirbo lietuvis mokytojas Micevičius.

Žiūrų mokyklos dėstomoji kalba buvo lietuvių. Mokytoju dirbo Šėmis. (VR, 1934, balandžio 18, nr. 30, p. 2)

Šių mokyklų apžvalgos apskritys ir valsčiai pateikti abėcėlės tvarka. Laikraštyje tos tvarkos nesilaikyta. Pasitaikė mokyklų, apie kurias žinių nepavyko surinkti.

Mokyklų apžvalgoje stengtasi nurodyti, ar mokytojai moka lietuviškai. Beveik nerašyta, kaip būdavo mokyta lietuvių kalbos, kokie mokytojų santykiai su vaikų tėvais, kokios jų nuostatos lietuvių atžvilgiu ir kita. Nors tie dalykai irgi svarbūs, bet dėl jų skelbimo laikraščio tiražai galėjo būti konfiskuoti. Todėl svarbiausia buvo mokytojo galimybės susikalbėti lietuviškai. Mokytojai, kurie nemokėjo lietuvių kalbos arba ja sunkiai susikalbėdavo, lietuvių vaikų gimtosios kalbos mokytį negalėjo. Tikroji mokyklų, suskirstytų į grupes, kuriose vienaip ar kitaip dėstoma lietuvių kalba, statistika buvo kita.

1933/1934 mokslo metais valdinių pradinių mokyklų su lietuvių dėstomąja kalba buvo ne 41 su 2 069 mokiniais, bet 14 su 603 mokiniais. Lenkiškai–lietuviškų mokyklų buvo ne 59 su 4 318 mokinių, bet 24 su 1 348 mokiniais. Mokyklų, kuriose lietuvių kalba dėstyta kaip atskiras dalykas, buvo ne 67 su 5 154 mokiniais, bet 31 su 1 789 mokiniais. Taigi, Vilniaus krašte valdinių mokyklų, kuriose vienaip ar kitaip būdavo dėstoma lietuvių kalba, iš viso buvo ne 167, su 11 541 mokiniu, bet 69 su 3 740 mokiniu. Šios statistikos rengėjai neturėjo žinių apie valdžios pateiktame sąraše buvusias dar 8 mokyklas. Dėl pateiktų žinių apie lietuvių kalbos mokymą valdinėse pradžios mokyklose jokių švietimo vadovybės priekaištų ar paneigimų laikraščio redakcija negavo. (VR, 1934, gegužės 19, nr. 39, p. 2)

3 priedas

1929–1934 m. uždarytos Vilniaus „Ryto“ draugijos mokyklos

Eil. Nr.	Mokykla	Valsčius	Apskritis	Mokėsi vaikų	Uždarymo pretekstas
-------------	---------	----------	-----------	-----------------	------------------------

1929 m.

1.	Darželių	Marcinkonių	Gařdino	26	Nepatvirtintas mokytojas
2.	Dubinių	Ródūnios	Lydōs	42	Pašalintas mokytojas
3.	Kalesniūnų	Eišiškių	„	19	„
4.	Kargaudų	Ródūnios	„	19	„

1930 m.

5.	Bieliūnų	Ródūnios	Lydōs	20	Neįtiko mokytojas
6.	Girių	Gervėčių	Vilniaus– Trākų	26	Nepatvirtintas mokytojas

1931 m.

7.	Bieniūnų	Rimšės	Breslaujōs	11	Priešvalstybinės tendencijos
8.	Bilių	Dievėniškių	Ašmenōs	25	„
9.	Dubinių	Ródūnios	Lydōs	42	Atidaryta valdinė mokykla
10.	Drūskininkų	„	„	35	„
11.	Gėliūnų	Gervėčių	Vilniaus– Trākų	26	Priešvalstybinės tendencijos

12.	Gudiniūnų	„	„	16	Nepatvirtintas mokytojas
13.	Kalesniūnų	Eišiškių	Lydōs	19	Atidaryta valdinė mokykla
14.	Kaniūnų	Kaniavōs	Gārdino	51	Priešvalstybinės tendencijos
15.	Kargaudų	Rōdūnios	Lydōs	19	Atidaryta valdinė mokykla
16.	Kašėtų	Kaniavōs	Gārdino	27	„
17.	Klepōčių	Rūdiškių	Vilniaus–Trākų	14	Nepatvirtintas mokytojas
18.	Marijampolio	Rudaminōs	„	22	„
19.	Miciūnų	Gervėčių	„	52	Priešvalstybinės tendencijos
20.	Naujādvario	Eišiškių	Lydōs	28	Atidaryta valdinė mokykla
21.	Pavalakės	Rōdūnios	„	31	Priešvalstybinės tendencijos
22.	Pelesōs	„	„	67	„
23.	Plėkių	„	„	28	Atidaryta valdinė mokykla
24.	Ramaškonių	Varanāvo	„	30	„
25.	Stilgūnų	Benekáinių	„	26	„
26.	Švendūbrės	Pariēcės	Gārdino	20	Nepatvirtintas mokytojas
27.	Vilniaus	Literātų g.		54	Priešvalstybinės tendencijos

1932 m.

28.	Gribašōs	Varėnōs	Vilniaus–Trākų	16	Neįvykdyti visi reikalavimai
-----	----------	---------	----------------	----	------------------------------

1933 m.

29.	Bieliūnų	Ródūnios	Lydōs	18	Netiko mokyklai patalpos
30.	Didžiūlių	Dievėniškių	Ašmenōs	35	„
31.	Dubičių	Ūžbalio	Lydōs	23	„
32.	Kaziūlių	Dievėniškių	Ašmenōs	20	„
33.	Keižių	Rimšės	Breslaujōs	23	„
34.	Paažuolės	Ródūnios	Lydōs	38	„
35.	Paliūnų	Krasnāvo	Suvālkų	54	„
36.	Peliagrindōs	Gervėčių	Vilniaus– Trākų	33	„
37.	Vaičiūliškės	Andrejāvo	Suvālkų	72	„
38.	Zabárninkų	Āpso	Breslaujōs	46	„
39.	Žagarių	Bėrznyko	Suvālkų	33	„

1934 m.

40.	Bižų	Marcinkonių	Gārdino	31	Nepatvirtintas mokytojas
41.	Grūto	„	„	26	„
42.	Kabėlių I			41	Netenkino 1932 m. įstatymo
43.	Kabėlių II			59	„
44.	Kálviškės	Dūkšto	Švenčionių	34	Nepatvirtintas mokytojas
45.	Kaniavōs	Varėnōs	Vilniaus– Trākų	65	Netenkino 1932 m. įstatymo
46.	Kapiniškių	Marcinkonių	Gārdino	46	Nepatvirtintas mokytojas
47.	Kruklių	Varėnōs	Vilniaus– Trākų	25	„
48.	Lātežerio	Pariėčės	Gārdino	17	„

49.	Mardasāvo	Marcinkonių	„	17	„
50.	Mārgionių	„	„	49	Netenkino 1932 m. įstatymo
51.	Mašnųčių	„	„	26	„
52.	Mustėikos	„	„	50	„
53.	Nerāvų	„	„	24	„
54.	Pažemīškio	Dūkšto	Švenčionių	94	„
55.	Rādamonių	Marcinkonių	Gārdino	30	Nepatvirtintas mokytojas
56.	Rātnyčios	„	„	35	„
57.	Rimdžiūnų	Gervėčių	Vilniaus– Trākų	55	„
58.	Rudniōs	Varėnōs	„	25	„
59.	Šklėrių	Marcinkonių	Gārdino	43	Netenkino 1932 m. įstatymo
60.	Šūmo- Krōkšlio	Bėrštų	„	47	„
61.	Viečiūnų	Marcinkonių	„	39	„

Pasikartojantys sodžių pavadinimai reiškia, kad „Ryto“ draugijai kartais pavykdavo uždarytas mokyklas atgauti. (VR, 1936, vasario 18, nr. 15, p. 2)

1930–1935 m. uždarytos Švenčionių „Ryto“ draugijos mokyklos

Eil. Nr.	Mokykla	Valsčius	Mokėsi vaikų	Uždarymo pretekstas
-------------	---------	----------	-----------------	---------------------

1930 m.

1.	Adomishkės	Švenčionių	28	Panaikintas leidimas
2.	Augutiškės	„	26	„
3.	Bališkių	Daugėlišio	30	„
4.	Čepuliškės	„	28	„
5.	Kančiogino	Mielagėnų	15	„
6.	Navikų	Daugėlišio	39	„

1931 m.

7.	Zūikų	Daugėlišio	50	Valdžiai neįtiko mokytojas
----	-------	------------	----	----------------------------

1933 m.

8.	Būkliškės	Tverėčiaus	32	Nepatvirtintas mokytojas
9.	Kuľniškės	Švenčionių	32	„
10.	Rėkūčių	Kaľtanėnų	40	„
11.	Stoniūnų	Mielagėnų	41	„

1934 m.

12.	Aňtakmenės	Daugėlišio	71	Nesilaikė visų valdžios nurodymų
13.	Kaĩklinės	Švenčionių	30	„
14.	Laužėnų	„	49	„
15.	Mikalāvo	Daugėlišio	42	„
16.	Naujų Šaminių	Švenčionių	33	„
17.	Strūnáičio	„	44	„

1935 m.

18.	Berniūnų	Kaľtanėnų	41	Nepatvirtintas mokytojas
19.	Činčikų	Švenčionių	35	„
20.	Kačėniškės	Mielagėnų	52	Nesilaikė visų valdžios nurodymų
21.	Kiškių	Kaľtanėnų	44	Nepatvirtintas mokytojas
22.	Lazdinių	Adūtiškio	44	„
23.	Palūšės	Kaľtanėnų	30	„
24.	Pirštėliškės	Adūtiškio	48	Nesilaikė visų valdžios nurodymų
25.	Vosiūnų	Tverėčiaus	60	Dėl netinkamų patalpų leista veikti iki 1936 08 30

(VR, 1936, balandžio 17, nr. 31, p. 2)

4 priedas

Breslaujos apskrities Šv. Kazimiero draugijos skyriai, darželiai, skaityklos ir tos apskrities „Ryto“ draugijos skaityklų statistinės žinios

I. Šv. Kazimiero draugijos skyrių statistika

Eil. Nr.	Gyvenvietė	Isteigimo data	Narių skaičius	Uždarymo data
1.	Ažūgirėje	1934 08 10	20	1936 03 28
2.	Bielūsiškėje	1927 08 28	33	1936 03 30
3.	Bikauskuosė	1934 06 03	30	1936 03 14
4.	Damōšiuose	1929 07 17	25	1936 03 30
5.	Ignōtiškėje	1930 07 12	12	1936 04 01
6.	Júodelėnuose	1930 06 15	20	1936 03 30
7.	Jurėnuose	1934 07 15	10	1936 02 26
8.	Kampiniuose	1927 05 22	14	1936 03 30
9.	Kupčėliuose	1929 07 15	20	1936 02 29
10.	Medžiūkuose	1934 07 15	30	1936 03 30
11.	Miliūnuose	1933 01 15	28	1936 02 28
12.	Naujāsalyje	1929 07 18	22	1936 03 30
13.	Abelýkščiuose	1934 05 23	15	1936 05 25
14.	Pabéržėje	1933 05 07	11	1936 03 10
15.	Petkūniškėje	1927 07 31	31	1936 03 30
16.	Ražavoje	1930 08 23	13	1936 03 30
17.	Vainiūnuose	1930 07 10	24	1936 03 24
18.	Zabárninkuose	1927 08 14	67	1936 03 30

Nepateikti Rimšės valsčiaus skyriai, kurie buvo įsisteigę šiuose sodžiuose:

Čižiūnuose, Girdžiūnuose, Mažėnuose ir Nagėnuose. Tos vietovės dabar yra

Lietuvoje. Lentelėje pateikti skyriai dabar yra Baltarusijoje. (VR, 1936, lapkričio 17, nr. 91, p. 3; lapkričio 24, nr. 93, p. 3)

II. Šv. Kazimiero draugijos skaityklos

Eil. Nr.	Gyvenvietė	Valsčius	Isteigimo data	Pastabos
1.	Āpsas	Āpso	1932 11 23	Visos šios skaityklos uždarytos 1936 m. sausį. Skaityklų vedėjos buvo kartu ir darželių vedėjomis.
2.	Bielūsiškė	„	1935 04 11	
3.	Bužiūnys	Breslaujūs	1935 06 23	
4.	Júodelėnai	Āpso	1934 12 09	
5.	Miliūnai	„	1934 06 21	
6.	Ūsiūnys	Breslaujūs	1935 03 15	
7.	Vainiūnai	Āpso	1935 12 13	

III. Šv. Kazimiero draugijos vaikų darželiai

Breslaujūs apskrityje Šv. Kazimiero draugijos vaikų darželiai veikė šiuose sodžiuose: Bielūsiškėje (vedėjos – Agota Mackevičiūtė ir Stasė Rakelytė), Bužiūnysė (vedėja – Eugenija Bartaševičiūtė, vėliau – Bronė Varnaitė), Kupčėliuose (vedėja – G. Žižmaraitė), Miliūnuose (vedėjos – Emilė Stankevičiūtė, M. Sabalytė ir Aleksandra Kisielytė), Pabėržėje (vedėja – Eugenija Bartaševičiūtė), Ušionysė (vedėjos – Kotryna Karlelytė ir Bronė Varnaitė), Vainiūnuose (vedėja – Ipolita Jankevičiūtė). Darželių įsteigimo ir uždarymo datos nenurodytos.

IV. „Ryto“ draugijos skaityklos (be Rimšės valsčiaus)

Eil. Nr.	Gyvenvietė	Valsčius	Isteigimo data	Pastabos
1.	Damōšiai	Āpso	1933 04 30	Bernardas Černiauskas
2.	Kupčėliai	„	1933 10 26	Veronika Žižmaraitė
3.	Pabėržė	„	1934 12 20	Genė Bartaševičiūtė
4.	Petkūniškė	„	1934 02 19	Sofija Krivelienė
5.	Zabárninkai	„	1934 11 28	Petras Mareckas

Visos šios skaityklos uždarytos 1936 m. sausį. (VR, 1936, gruodžio 1, nr. 95, p. 3)

Statistinės žinios apie „Ryto“ draugijos skaityklas

Eil. Nr.	Gyvenvietė	Valsčius	Isteigimo data	Uždarymo data
Vilniaus-Trūkų apskritis				
1.	Butvydónys	Valkiniūkų	1932 09 12	1936 03 27
2.	Čebatōriai	„	1935 09 15	1936 01 16
3.	Čižiūnai	„	1932 11 05	1936 04 08
4.	Dargūžiai	„	1932 09 10	1936 03 14
5.	Daržiniūkai	„	1933 12 26	1936 03 14
6.	Giniūnai	„	1932 10 01	
7.	Mielūpiei (Dzegciōrai)	„	1935 09 25	1936 04 08
8.	Pirčiupiai	„	1932 09 12	1935 04 05
9.	Pōšalčiai	„	1932 09 13	1936 04 22
10.	Šarkiškės	„	1936 09 10	1936 04 08
11.	Tiltai	„	1935	1936 03 24
12.	Vōriškės	„	1935 05 30	
13.	Drucm̃inai	Varėnōs	1932 09 13	1936 03 17
14.	Giraitė	„	1932 09 15	1936 02 15
15.	Girėžeris	„	1932 11 06	1933 01 12
16.	Gribaša	„	1933 11 10	1936 04 07
17.	Jāsauskai	„	1933 12 20	1935
18.	Kamorūnai	„	1935 01 05	1936 02 14
19.	Kaniavà	„	1935 09 10	1936 04 03
20.	Kaniavėlė	„	1932 01 25	
21.	Kaniūkai	„	1932 02 03	1934 02 23
22.	Kašėtos	„	1932 02 09	
23.	Kriviliaĩ	„	1934 03 10	1936 04 04
24.	Krukliaĩ	„	1934 11 15	
25.	Noškūnai	„	1933 10 15	1936 06 22

26.	Panočiai	„	1935 01 28	1936 04 15
27.	Rudnià	„	1932 11 21	1936 04 04
28.	Vydėniai	„	1932 09 20	1936 04 04
29.	Zervynos	„	1935 10 15	1936 03 12
30.	Gaigaliai	Gervėčių	1933 10 25	1936 04 29
31.	Galčiūnai	„	1934 03 10	1936 03 11
32.	Gėliūnai	„	1932 09 12	1936 04 27
33.	Girios	„	1931 12 07	1936 02 11
34.	Miciūnai	„	1932 05 01	1936 03 11
35.	Mockos	„	1933 12 06	1936 05 28
36.	Pėtrikai	„	1933 12 24	1936 02 19
37.	Rimdžiūnai	„	1933 10 15	1936 09 11

Breslaujės apskritis

38.	Antalgė	Rimšės	1933 11 18	1936 01 16
39.	Bieniūnai	„	1932 09 12	1936 01 10
40.	Čižiūnai	„	1934 01 21	1936 01 16
41.	Gervėlės	„	1932 09 26	1935 06 30
42.	Magūnai		1935 09 25	1936 01 25
43.	Stašionys	„	1935 09 10	1936 01
44.	Damošiai	Āpso	1933 04 30	1936 01 16
45.	Kupčeliai	„	1933 10 22	1936 01 16
46.	Pabéržė	„	1933 12 20	1936 01 16
47.	Petkūniškė	„	1934 02 18	1936 01 16
48.	Zabárninkai	„	1933 09 28	1936 01 08

Švenčionių apskritis

49.	Driškūnai	Dūkšto	1933 11 03	
50.	Kálviasalis	„	1934 12 01	1936 05 28
51.	Pažemiškis	„	1935 09 10	1936 04 28
52.	Rupinskaĩ	„	1935 03 05	

53.	Liňkmenys	Kaľtanėnų	1933 02 23	1936 04 01
54.	Reškutėnai	„	1936 11 26	

Lydős apskritis

55.	Cesliũkiškės	Varanãvo	1935 11 10	1936 04 10
56.	Lõzoriškės	„	1933 10 15	1935
57.	Navasõdai	„	1933 12 20	1936 04 10
58.	Ramaškónys	„	1932 10 16	1936 04 10
59.	Butrimónys	Benekáinių	1933 09 30	1936 04 04
60.	Čãglikai (Ščėglikai)	„	1933 12 18	1936 04 09
61.	Ramũčiai	„	1933 11 15	1936 04 09
62.	Stanĩšiai	„	1932 11 20	1936 04 09
63.	Šauliãĩ (lenk. Striėlčiai)	„	1933 11 12	1936 04 09
64.	Naujãdvaris	Eĩšiškių	1932 09 15	1934 03 31
65.	Strėžiũnai	„	1933 10 20	
66.	Plĩkiai	Žirmũnų	1933 12 20	1936 04 10
67.	Dubičiai	Ūžbalio	1932 10 28	
68.	Mantõtai	„	1935 03 28	
69.	Drũskininkai	Ródũnios	1933 10 15	1936 07 20
70.	Dubĩniai	„	1933 10 15	1936 06 22
71.	Kargaudaiĩ	„	1933 10 10	1936 03 31
72.	Klãišiai	„	1935 09 20	1936 03 31
73.	Leliũšiai	„	1933 10 12	1936 06 03
74.	Paditvỹs	„	1935 09 30	1936 06 22
75.	Pavalakė	„	1933 09 03	1936 06 22
76.	Pelesà	„	1933 09 03	1936 06 31
77.	Pĩliakalnis	„	1932 09 15	1936 06 22
78.	Vigónys	„	1932 09 15	1936 04 31

Ašmenės apskritis

79.	Biliai	Dievėniškių	1932 09 09	1936
80.	Didžiuliai	„	1933 10 03	1936
81.	Kaziuliai	„	1933 11 16	1936 04 23
82.	Kmelniškai	„	1933 11 10	1936 ?
83.	Maciūčiai	„	1933 03 01	1936 03 13
84.	Žižmai	„	1932 09 15	1936 05 26

Suvalkų apskritis

85.	Pūnškas	Sėivų	1935 09 25	1936 06 17
86.	Žagariai	Bėrznyko	1935 09 25	1936 06 17

Gařdino apskritis

87.	Darželiai	Marcinkonių	1933 09 03	1936 05 20
88.	Dubiniškai	„	1933 11 01	1936 05 29
89.	Grūtas	„	1933 11 15	1935
90.	Kabėliai I	„	1935 09 10	1936 05 25
91.	Kapiniškiai	„	1933 12 20	1936 05 20
92.	Kašėtos	„	1933 05 01	1936 05 29
93.	Marcinkónys	„	1933 09 08	1936 05 20
94.	Márgionys	„	1935 09 10	1936 05 22
95.	Mašnýčios	„	1935 11 01	1936 06 25
96.	Musteikà	„	1935 09 30	1936 05 21
97.	Nerāvai	„	1935 09 10	1936 06 22
98.	Randomónys	„	1934 11 01	1936 05 22
99.	Rātnyčia	„	1933 10 02	1936 05 24
100.	Rudnià	„	1933 12 21	1936 05 29
101.	Šklėriai	„	1935 09 10	1935 05 22
102.	Viečiūnai	„	1935 10 15	1936 06 22
103.	Lātežeris	Pariēcės	1935 10 02	1936 06 31
104.	Kabėliai II	Bérštų	1935 09 10	1936 05 29

106. | Šūmas-Krokšlīs | „ | 1935 09 10 | 1936

(Uždarytų „Ryto“ draugijos skaityklų sąrašas, LCVA, f. 383 ap. 7, b. 2012,

l. 436–437)

Šiame sąrašė nėra Švenčionių „Ryto“ draugijos skaityklų. Sąrašas paimtas, kaip yra dokumente, pagal kitus šaltinius netikrintas ir netikslintas. Sąrašė yra ir neirašytų veikusių skaityklų. Sąrašo rengimo metu kai kurios skaityklos dar nebuvo uždarytos.

Palyginus su kitais šaltiniais, kai kurių „Ryto“ draugijos skaityklų uždarymo ar įsteigimo datos šiek tiek skiriasi. Tie netikslumai galėjo pasitaikyti dėl įvairių priežasčių. Formaliai iš pradžių skaityklų veikla būdavo sustabdoma, vėliau jos uždaromos. Sustabdžius veiklą, neretai policija skaityklų turtą tą pačią dieną perimdavo. Čia daugiausia paimtos įsakymų uždaryti skaityklas datos. Yra ir skirtingų skaityklų įsteigimo datų. Nuo skaityklos vedėjo (vedėjos) paskyrimo iki jos atidarymo praeidavo ne viena diena.

Skaityklas taip pat steigė Šv. Kazimiero ir „Kultūros“ švietimo draugijos.

**1936 m. gruodžio 8 d. Tverėčiaus valsčiaus veikusių ir uždarytų
Šv. Kazimiero draugijos skyrių sąrašas**

Eil. Nr.	Gyvenvietė	Isteigimo data	Sustabdymo data	Uždarymo data
1.	Astraviškiai	1927 03 05	1936 04 22	1936 06 16
2.	Bóbėnai	1929 09 15	1936 07 09	1936 08 27
3.	Būkliškė	1931 07 28	1936 08 18	1936 09 12
4.	Čepėliškė	1934 12 30	1936 08 18	1936 09 12
5.	Didieji Kukučiai	1931 01 25	1936 07 16	1936 08 08
6.	Didžiāsalis	1930 09 28	1936 07 09	1936 07 31
7.	Dietkauščiznà	1931 05 14	1936 04 22	1936 06 06
8.	Ėrsvėtas	1928 01 08	1936 12 03	
9.	Galālaukiai	1930 04 15	1936 11 18	
10.	Guntauniņkai	1927 03 04	1936 04 18	1936 06 16
11.	Kelpūčiai	1933 09 17	1936 08 18	1936 09 14
12.	Kriāučiškė	1935 09 14		
13.	Kudābiškė	1934 07 11	1936 11 18	
14.	Kukutēliai	1927 07 13	1936 07 09	1936 08 27
15.	Latākiškė	1927 03 03	1936 12 03	
16.	Lazīnkos	1929 03 17	1936 08 20	1936 09 14
17.	Naujōji Katinaūtiškė	1935 04 12		
18.	Padýsnis	1935 02 24	1936 07 09	1936 07 31
19.	Petrošiūnai	1930 02 16	1936 11 18	
20.	Pivōrai	1928 04 15	1936 07 16	1936 08 21
21.	Pošiūnai	1935 01 23	1936 11 18	
22.	Raščiūnai	1935 01 07		
23.	Smilgīniškė	1934 07 12		
24.	Tverėčius	1927 10 20	1936 07 16	1936 07 25

25.	Tverėčius	1935 03 31	1936 01 23	
	(moterų skyrius)			
26.	Vilėkos	1935 02 12		
27.	Vytėnai	1928 04 28		
28.	Vosiūnai	1926 07 25	1936 07 01	1936 07 31

Matome, kad iš 28 skyrių tuo metu buvo likę 6. Gavus apskrities viršininko pranešimus apie skyrių veiklos sustabdymą, būdavo galima per 14 dienų tokius sprendimus apskųsti vaivadais. Šv. Kazimiero draugijos valdyba beveik visada skyrių veiklos sustabdymą motyvuotai skųsdavo vaivadoms. Deja, visada gaudavo atsakymus, kad apskričių viršininkų sprendimai tvirtinami, o skyriai uždaromi. (MAVB RS, f. 175–437, l. 207)

Vilniaus lietuvių „Kultūros“ švietimo draugijos skyriai, mokyklos, skaityklos

Sudarė UAB „Žemėlapių artelė“ kartografe Aira Dubikaltienė

Švenčionių „Ryto“ draugijos mokyklos

Sudarė UAB „Žemėlapių artelė“ kartografe Aira Dubikaltienė

Vilniaus „Ryto“ draugijos pradinės mokyklos

Sudarė UAB „Žemėlapių artelė“ kartografe Aira Dubikaitienė

Vilniaus „Ryto“ draugijos skaityklos, veikusios 1932–1936 m.

Sudarė UAB „Žemėlapių artelė“ kartografe Aira Dubikaltienė

Asmenvardžių rodyklė

A

- Abaravičienė Elena 2970
 Abaravičius 49
 Abaravičius J. 1131, 1358
 Abaravičius Juozas 796
 Abaravičius Kristupas 817
 Abaravičius M. 2678
 Abaravičius Mykolas 1206, 1397, 2545, 2677
 Abaravičius Nikodemus 1538, 1887, 1948, 1955, 2058, 2870, 2931
 Abaris M. 1528, 1848, 1859
 Abarius Mykolas 1846, 1919
 Abazavičius Mykolas 884
 Abo-Marcinkovskis Anatolijus 191
 Abramauskas Feliksas 1149, 1190, 1307, 1384
 Abramauskas Jokūbas 1149, 1190, 1193, 1291, 1307, 1384
 Abramauskas Vladas 1599
 Abramavičius 651
 Abramavičius L. 376, 388, 410, 440
 Abramavičius Liudas 324, 326, 379, 489, 554
 Abramavičius Liudvikas 438, 650, 771, 933, 1196, 2891, 2892
 Abramavičius Vytautas 332, 388, 442, 607
 Abukavičius M. 296
 Acas Karolis 791, 809, 886
 Adamavičius B. 1225
 Adamavičius Baltramiejus 1225
 Adamkevičius 21
 Adamonis Adomas 85
 Adomavičius 71, 97
 Adomavičius Gaudentas 1216
 Adomavičius J. 1836
 Adomavičius Juozas 1207, 1732, 1835, 2400
 Adomavičius-Kėkštas Juozas 2312, 3022
 Adomėnas J. 913, 1215
 Adomėnas Juozas 907
 Adomkevičius 3
 Adomkienė 69
 Adukauskas P. 551
 Adukauskas V. 533
 Agaris Jonas 815
 Agaris M. 2836
 Agarius L. 1125
 Agnietė, šv. 375, 677, 799, 806, 827, 856, 871, 954, 956, 997, 1024, 1049, 1070, 1079, 1092, 1349
 Agnikis J. 387
 Agorius M. 1334
 Agota, šv. 368
 Agurkienė B. 1299
 Agurkis Juozas 815, 2422
 Agurkis M. 2729
 Agurkis Motiejus 928, 965, 1299, 1491, 2728
 Agurkis Povilas 922
 Aidas, slap. 2374
 Aidulis 1115, 1239
 Aidulis A. 1320
 Aidulis Antanas 1302
 Aidulis F. 1320
 Aidulis J. 1380
 Aidulis Juozas 1139, 1176, 1360, 1387, 1405, 1622, 2132, 2652, 2804
 Akmatavičiūtė Bronė 1632
 Akranavičius Ipolitas 2961
 Akrauglis V. 387
 Aksėnas Eduardas 180
 Aksomaitis 518
 Akstinaitė Julė 2489
 Akstinas A. 1380
 Akstinas Feliksas 2488
 Akstinas J. 650, 1909
 Akstinas Jonas 1800, 1835, 2287, 2330, 2333

- Akstinas Juozas 1800, 1835
 Akstinas Jurgis 597
 Akstinas K. 2333
 Akstinas Karolis 2288
 Akstinas M. 1910
 Akstinas Mykolas 1909
 Akstinas Pranas 1910
 Akstinas V. 1135, 1888, 2780
 Akulavičius (Akulovičius) Vincas
 1484, 1564
 Akulavičius Adomas 1564
 Akulavičius Balys 2040
 Akulavičius S. 2796
 Akulavičius Stasys 1552
 Akvilina, šv. 977, 1589, 1639, 1959,
 1964, 2907
 Aldonienė E. 2535
 Aldonienė Marija 726
 Aldonis Jonas 1347
 Aldonis Juozas 1347
 Alejūnas Mykolas 2913
 Aleka Kastas 493
 Alekna 372
 Alekna A. 2432
 Alekna Antanas 2455
 Alekna J. 38, 2432
 Aleknavičius 70, 97
 Aleknavičius F. 729
 Aleknavičius Feliksas 685
 Aleknavičius T. 96, 106, 124, 400
 Aleknavičius Tadas 12, 70, 195
 Aleknavičiūtė S. 175, 176
 Aleksa A. 534
 Aleksa J. 2018
 Aleksa Jonas 1476
 Aleksa K. 353, 402, 428, 557, 559,
 653, 655
 Aleksa Kast. 344, 503
 Aleksa Konradas 1817
 Aleksa Konstantinas 700, 801, 843,
 845, 933, 986, 1187, 1217, 1378, 1674,
 1816
 Aleksa Kost. 495
 Aleksa-Angarietis Zigmas 81
 Aleksandras Jogailaitis 1443
 Aleksandravičius S. 97
 Aleksandravičius Simas 277
 Aleksandravičius Sm. 275
 Aleksandravičiūtė J. 605
 Aleksiejūnas 126
 Aleksienė Salomėja 1817
 Aleksionka Jurgis 507
 Aleksionka K. 510
 Alenkutis A. 1294
 Alenkutis Aleksandras 1293
 Aleskinas 1595
 Aleškevičius B. 2180
 Aliejūnas Petras 1855
 Alyta K. 389, 936, 1016, 1106, 1127,
 1133–1135, 1174, 1200, 1208, 1217,
 1229, 1244, 1303, 1332, 1346, 1383,
 1388, 1444, 1464, 1477, 1481, 1483,
 1505, 1542, 1543, 1590, 1598, 1636,
 1740, 1751, 1784, 1793, 1795, 1811,
 1814, 1829, 1833, 1836, 1837, 1840,
 1876, 1877, 1914, 1915, 1916, 1930,
 2050, 2072, 2078, 2096, 2111, 2112,
 2189
 Alyta Kazys 715, 716, 727, 751, 753,
 760, 815, 818, 823, 832, 862, 920,
 947, 1065, 2818
 Alytienė M. 716, 733, 819, 823, 833,
 842, 857, 859, 871, 885, 905, 939,
 940, 1012, 1034, 1037, 1047, 1064,
 1150, 1185, 1195, 1222, 1223, 1225,
 1316, 1345, 1348, 1388, 1410, 1413,
 1436, 1530, 1589, 1597, 1606, 1619,
 1640, 1696, 1796, 1827, 1870, 2024,
 2052, 2101, 2316
 Alytienė Marija 718, 839
 Alytienė Ona 837
 Aliukaitė Emilija 1202, 1347
 Aliukas A. 2322
 Aliukas Adolfas 1205
 Aliukas Jonas 683
 Aliukas V. 1318

- Aliukienė Marijona 1205
 Aliukonis J. 1793, 1794
 Aliukonis Stasys 2585
 Alkėnas M. 818
 Alkimavičius Juozas 1332
 Alkinas M. 1527
 Alseika 282, 332, 440, 2558
 Alseika A. 54, 243, 284
 Alseika D. 12, 17, 50, 66, 162, 166,
 172, 176, 207, 213, 222, 229, 230,
 233, 238, 239, 250, 259, 262, 264,
 273, 278, 279, 282, 287, 290, 292,
 295, 297, 304, 312, 313, 326, 329,
 335, 341, 350, 357, 364, 372, 376,
 383, 388, 393, 395, 404, 410, 413,
 417, 418, 421, 425, 426, 428, 435,
 437, 438, 440, 442, 445, 446, 451,
 453, 462, 470, 486–488, 495, 503, 506,
 508, 510, 521, 527, 539, 542, 558,
 560, 563, 586, 598, 619, 641, 1227,
 2164, 2207, 2221, 2863
 Alseika Danielius 684–686, 693, 708,
 713, 772, 785, 793, 802, 850, 864,
 883, 930, 931, 933, 935, 940, 993,
 1010, 1024, 1147, 1154, 1196, 1198,
 1204, 1207, 1281, 1305, 1338, 1399,
 1406, 1412, 1445, 1469, 1517, 1555,
 1566, 1573, 1583, 1587, 1588, 1631,
 1632, 1920, 1953, 2164, 2181, 2187–
 2190, 2206, 2207, 2280, 2550, 2651,
 2824
 Alseika V. 238
 Alseika Vytautas 884, 2188
 Alseikaitė Marija 2188
 Alseikienė V. 26, 215, 226, 229, 230,
 259, 266, 273, 364, 410, 443, 447,
 506, 516, 520, 523, 524, 568, 641,
 2188
 Alseikienė Ver. 50, 594
 Alseikienė Veronika 772, 903, 933,
 940, 993, 2651
 Alseikos 439, 442
 Alseikos D. ir V. 234, 235
 Alsevičius Juozas 37
 Ambrazevičius Juozas 1988
 Ambraziejus (Ambroževičius) Juozapas
 1965
 Ambraziejus (Ambroževičius) Juozas
 520
 Ambraziejus Juozapas 2031, 2053
 Ambraziejus Juozas 767, 1006, 1036,
 1043
 Ambražys 563
 Ambrozaitis Jonas 1965
 Ambrozaitis K. 248, 437
 Ambrozaitis Kazys 30
 Ameliūnaitė Kotryna 1413
 Amilkevičius Vaitiekus 1328
 Anarkus Vladas 33
 Ancevičienė Paulina 1786, 2347, 2449,
 2682, 2944
 Ancevičius Pr. 513
 Ancevičius Pranas 520, 931, 2873,
 2946
 Andrašūnas 2831
 Andrejauskas A. 2207
 Andrejauskas Antanas 1405
 Andriejauskaitė E. 1309
 Andriejauskas A. 1959
 Andrijauskas Antanas 1216
 Andriukonis Juozapas 2448
 Andrišis Kazys 991
 Andrišius Mikas 827
 Andriukaitis 501
 Andriukonis 245
 Andriukonis Adomas 137
 Andriukonis J. 1705
 Andriukonis Jonas 999
 Andriulionis S. 555
 Andrius Juozas 406
 Andriušytė 53
 Andriuškevičius 1714
 Andriuškevičius K. 2878
 Andrukonienė Agota 184
 Andrukonis Adomas 1327
 Andrukonis Antanas 1574

- Andrukonis Juozas 184
Andrulionis 210
Andrulionis Juozas 2014
Andruškevičius Kazys 1540, 2604
Andruškevičiūtė Jadv. 65
Andrzejewskis 1248
Angarietis Z. 3
Ankėnaitė B. 2625, 2875
Ankėnaitė T. 293
Ankėnaitė V. 429, 2035, 2802
Ankėnaitė Veronė 504
Ankėnaitė Veronika 901, 1421
Ankėnas A. 508
Ankėnas B. 1535
Ankėnas Br. 583
Ankėnas Bronius 2064, 2464
Ankėnas K. 1535
Ankėnas Kazys 2878
Ankėnas Pranas 447
Ankėnas V. 678, 2668
Ankėnatė 390
Anoška Petras 1165
Antanas P. 1964
Antanas V. 1964
Antanas, šv. 1638, 1885, 1886, 2957
Antanavičiai 426
Antanavičius 287
Antanavičius B. 2528
Antanavičius J. 398, 1859
Antanavičius Kazys 1807
Antanavičius Pranas 2460
Antanavičius V. 398
Antanėnas Albertas 2714, 2935, 2961
Antanėnas Vladas 2967
Antanytė 1205
Antinis Rob. 476
Antončikas M. 1718
Antulis Bronius 1496, 1820
Antulis Juozas 1810
Antulis Motiejus 1153
Antulis P. 1311
Antulis Petras 1153
Anusavičius 437
Anusevičiūtė 369
Anusevičiūtė P. 432
Anusevičiūtė Pr. 328, 479
Anusevičiūtė Pranė 748, 769, 806, 954
Apanavičius Petras 1451, 1619
Apyvala Antanas 2012
Apyvala Bronius 2972
Apyvala Julius 3017
Apyvala M. 1948
Apyvala Petras 2219
Apyvalas Matas 166
Apyvalas Stasys 166
Ardziukas 488
Ardziukas Bronius 1149
Ardziukas S. 368
Ardziukas Stanislovas 1206
Aristoteles 2610
Arlauskas 219
Arliauskas Vladas 1333
Arnastojai A. ir B. 2322, 2336
Arnastojus Antanas 139, 683
Arnastojus Boleslovas 776, 812
Arndtienė 482
Aruma (Peter Arumaa) Pēteris 850,
905, 908, 1077, 1961
Ascikas L. 1944
Asevičius 4
Asipavičius Zigmas 2891
Aspavičius Z. 1132
Aspazija 951
Astasevičius A. 1411
Astasevičius Antanas 1400
Astasevičius Vincentas 988, 2105
Astašauskas Adolfas 2636, 2678, 2711
Astašauskas Bronislovas 1899
Astašauskas G. 2592, 2721
Astašauskas Gediminas 2711, 2721
Astaška 263
Astaška J. 1913
Astaška Jonas 878, 884, 944, 983,
1095, 1156, 1397, 1714, 2076, 2549,
2570, 2635, 2758, 2823, 2953, 2996
Astaška K. 2868, 2976

- Astaška Kazys 1038, 1206
Astikaitė E. 2814
Astikas L. 2535
Aškinienė P. 2084
Aškinis B. 2066, 2186
Aškinis J. 2084
Ašmega S. 2392
Atminis 577
Atroška 322, 588
Atroška A. 605
Atroška Antanas 727, 731, 838, 895,
1114, 1485, 1722, 2294, 2371, 2495,
2536, 2552, 2643, 2645, 2698, 2768,
2802, 2803, 2812
Atroška Kast. 37
Atroška Petras 1619
Aučina A. 1186
Aučynaitė Ona 909
Aučynas Antanas 909
Audėjus Stasys 1490, 1543, 1572,
1580, 1608, 1837, 1840, 1858, 1867,
1868, 2103, 2200, 2206, 2220, 2366,
2380, 2432, 2647, 2673, 2870, 2955,
2960, 2998
Audiejus Stasys 558
Audrų Duktė [Pranė Petruitytė] 2999
Augevičienė 33
Augevičius J. 94, 104, 136, 153, 156,
158
Augevičius Jonas 159
Augulis A. 720, 1875, 2218
Augulis Andrius 2864
Augulis B. 2218
Augulis K. 2218
Augulis S. 2179
Augulis Stasys 2258
Augulis V. 1828, 2179
Augulis Vladas 2750
Augulytė J. 2218
Augustaitis Pranas 91, 94, 100, 107,
132, 153, 155, 157, 159, 160, 267,
268, 319, 347, 399
Augustinavičius A. 44
Aukštuolaitis J. 66
Aukštuolaitis Jurgis 44, 57
Aukštuolis 411
Aukštuolis Andrius 206
Aukštuolis Vincas 311
Aukštuolytė E. 1884
Aukštuolytė Elžbieta 1659
Aulaitė S. 1103, 1811
Aulaitė Z. 1302
Aurila Pr. 49
Auruškevičius Juozas 1692
Averka A. 2535
Averka D. 1493, 1494
Averka J. 1027
Averka Juozas 926, 1046, 1449
Averka Petras 2625, 2711, 2780, 2812,
2948
Averka V. 2535
Averkaitė M. 797
Averkaitė Pranė 1046
Aviža Konstantinas 1084
Avižienytė J. 1992
Avižinis V. 1759
Avižinytė 2786
Avižinytė Jad. 120
Avižonis P. 410, 1803
Azarevičius J. 1015, 1496
Ažuolevičius Adomas 1504
- B**
Babarikas Adomas 184
Babianskis Adolfas 2068, 2081
Babianskis Al. 278, 442, 465
Babianskis Aleks. 317, 440
Babilis 1377
Babilius J. 228, 1356, 1359
Babilius M. 530
Babilius Mar. 383, 485
Babkauskaitė Birutė 2474
Babkauskas P. 298
Babkauskas Petras 994
Babnys Aleksandras 993
Babravičius 311

- Babravičius Aleks. 461
 Babravičius Jonas 1322
 Babravičius Motiejus 1355
 Babravičius Pranas 1502, 1575
 Babravičiūtė Marė 2892
 Babrūnas E. 2711
 Bacevičius 52
 Bacevičius Jurgis 1504
 Bachas Johanas Sebastianas 1626, 1943
 Bačelis Jonas 1522
 Bačkauskas M. 1065
 Bačkauskas Petras 1065
 Badaras Jonas 2555, 2565, 2763
 Badaras Stepas 2859
 Badaras V. 2406
 Badėnas Aleksandras 776
 Bagdanavičienė Paulina 2429
 Bagdanavičius Aleksandras 897
 Bagdonaitė Teklė 2972
 Bagdonas 372, 416, 417, 643
 Bagdonas Feliksas 731
 Bagdonas J. 410
 Bagdonas Juozas 2972
 Bagdonas M. 608, 609
 Bagdonas Matas 15
 Bagdonas Pranas 166
 Bagdonas R. 705, 818, 849, 1325,
 1402, 2619, 2686, 2863, 2982
 Bagdonas Romas 898, 1135, 1521,
 2118
 Bagdonas Romualdas 801, 961, 1034,
 1040, 1087, 1090, 1092, 1151, 1182,
 1186, 1224, 1234, 1314, 1324, 1338,
 1401, 1461, 1495, 1573, 1587, 1588,
 1824, 1894, 1910, 2055, 2158, 2211,
 2275, 2395, 2409, 2483, 2573, 2594,
 2597, 2619, 2655, 2659, 2686, 2687,
 2835, 2913, 2937
 Bagdonas S. 465
 Bagdonas Stasys 2219
 Bagdonavičius J. 1879
 Bagdonavičius Jonas 1953
 Bagdonavičius P. 1879
 Bagdonavičius Romualdas 2388, 2878
 Bagdonavičius S. 1879
 Bagdonienė M. 533
 Bagdonienė O. 1962
 Bagdzevičius P. 1718
 Bagdžiūnas Jonas 2280
 Bahdanovičius 332
 Baibokaitė M. 504
 Bajarčiūkas Vincas 267
 Bajoraitis [Juozas Kanopka] 2819
 Bajoras Jonas 1069
 Bajoras Petras 1069
 Bajorūnaitė Felicija 1868
 Bajorūnas Juozas 2699
 Bajorunecas Česlovas 2971
 Bakanas J. 365
 Bakanauskas F. 1718
 Bakanauskas J. 1270
 Bakanauskas Juozas 950, 1270
 Bakanauskas Paulius 1086
 Bakanauskas S. 1718
 Bakelytė Step. 384
 Bakinovskis 2339
 Bakšys 299
 Bakšys J. 36, 303, 307
 Bakšys Juozas 11, 298
 Bakūnas Stasys 2240, 2322, 2422
 Balachavičius 144
 Balachavičius J. 1530
 Balakaučius Ignotas 1332
 Balanavičius Viktoras 1504
 Balcevičius A. 1615, 1635, 1957
 Balcevičius Antanas 184, 1414
 Balcevičius Jonas 184
 Balcevičius Juozas 511
 Balčevskis A. 1654
 Balčiai S. ir J. 2514
 Balčikonis J. 856, 907, 1016, 1442,
 1543, 1589, 1753, 2273
 Balčikonis Juozas 781
 Balčiukas Juozapas 1084
 Balčiukas Petras 884
 Balčiūnas A. 2060

- Balčiūnas Adomas 1742, 1889
 Balčiūnas Antanas 1704
 Balčiūnas J. 1566, 1907, 1957
 Balčiūnas Jonas 2284
 Balčiūnas K. 1742, 2060
 Balčiūnas Kazys 1889
 Balčiūnas Leonas 1893
 Balčiūnas M. 1173, 1742, 2060
 Balčiūnas Mykolas 1889
 Balčiūnas T. 1173
 Balčius Jonas 2513, 2514
 Balčius Juozas 1489, 2735
 Balčius P. 2900
 Balčius Petras 1474, 1722, 1826, 2140
 Balčius Stasys 2513, 2514, 2728, 2745
 Balčius Valentinas 1973
 Balčiūtė J. 1640
 Balčiūtė Ona 1962
 Balenaitis M. 503
 Balevičius Antanas 695, 863
 Balevičius Bolius 2126
 Balevičius J. 2769
 Balevičius Jonas 184, 192
 Balevičius Kazimieras 2979
 Balionienė Marė 992, 1022, 1035
 Balionis Zenonas 982
 Balys Jonas 2029, 2659
 Balys V. 49
 Balyta Pranas 1818
 Baliūkas 83
 Baliukevičius Stasys 2417
 Baliulis Ant. 494
 Baliulis Antanas 772, 773, 775, 777, 778, 780, 783–785, 790, 792–794, 812, 813, 817, 819, 820, 824–829, 852, 853, 941, 1256, 1264, 1584, 1871, 1905
 Baliulis Antanas, Karolio sūnus 2105
 Baliulis Karolis 2105
 Baliulis N. 1861
 Baliulis Norbertas 1177
 Baliulis Norbertas, Karolio sūnus 2105
 Baliūnaitė O. 540
 Baliūnas 713, 1231
 Baliūnas A. 533, 1930
 Baliūnas Juozas 2240
 Baliūnas K. 1930
 Baliūnas M. 1930
 Baliūnas Vincas 1081
 Balkis Juozas 1714
 Balkis Vincas 2585
 Baltytė Marytė 2720
 Balkus Juozas 277
 Balmontas Konstantinas 560
 Baloga Elemeras 410
 Balsys M. 1810
 Baltakienė E. 1749
 Baltis 346
 Baltokienė M. 1009
 Baltramiejus, šv. 1366
 Baltrūnaitė Leokadija 1038
 Baltrūnas Enrikas 1651
 Baltrušaitis 30
 Baltuškonis Jonas 210
 Baluckis M. 1368, 1496, 1753, 1964, 2273
 Balukonis Jonas 145
 Balutis B. 91, 286, 410
 Balutis Br. 92, 93
 Banach 576
 Bancevičius J. 533
 Bandalevičienė Marija 443
 Bandalevičius Antanas 825, 1458
 Bandalevičius Jonas 1389
 Bandalevičius Tomas 443
 Bandelevičienė M. 480
 Bandelevičius T. 480
 Bandurskis 172, 185, 203, 459
 Bandzevičius 55, 63
 Banelis Adomas 820, 2179, 2202
 Baneškevičiūtė Jonė 1033
 Banevičius 294
 Banevičius Gasperas 184
 Banevičius Kasparas 791, 809, 886
 Banevičius Kazimieras 1937, 1988, 2571, 2865, 2932

- Banišauskas J. 2492
Baniulis 1729
Baniulis V. 708, 1315, 1471, 2026
Baniulis Vincas 705, 2191, 2204
Baniuškevičius V. 1099
Bankovskis 76, 2705
Baranauskaitė J. 1944
Baranauskaitė Justina 1644
Baranauskaitė M. 1905
Baranauskaitė Monika 1730
Baranauskaitė S. 1362, 1425, 2276
Baranauskaitė Salomėja 1062, 1146, 1224, 1248, 1266, 1326, 1361, 1366, 1404, 1421, 1434, 1452, 1466, 1503, 1609, 1875, 2113, 2136, 2276, 2499
Baranauskaitė-Ulazienė Salomėja 2717, 2853, 2903
Baranauskas 30, 2555
Baranauskas A. 1320, 2108, 2390, 2728
Baranauskas Alfonsas 2852
Baranauskas Antanas 1889, 1906
Baranauskas J. 2170
Baranauskas Jonas 1458, 1525, 1847, 1905
Baranauskas Juozas 1504
Baranauskas K. 369, 2592
Baranauskas Kazys 372, 1754, 2852
Baranauskas Pr. 74
Baranauskas V. 2035
Baranauskas Vytautas 796
Baranauskienė Elena 1962
Baranauskis Myk. 296
Barauskaitė Alina 1046
Barauskaitė Elena 1066
Barauskaitė Malvina 1575
Barauskas 2751
Barauskas A. 1483, 2790, 2898, 2904, 2979
Barauskas K. 2337, 2732, 2746, 2755, 2756
Barauskas Konstantinas 2243, 2338, 2730, 2731, 2733, 2734, 2750, 2754, 2755
Barauskas P. 1882, 2220
Barauskas Stasys 2337, 2755, 2756
Baravykaitė 2361
Baravykienė Emilija 2672
Barbora, šv. 703, 903, 911, 952, 1349, 1505, 1512, 1515
Barcys Adomas 2108
Barcys Jonas 1413, 1529
Barcys Mykolas 1359
Barcys Pranas 1584, 1703, 1724, 1848, 1896, 1934, 2020, 2433, 2494, 2526, 2760, 2968
Barys Pranas 453, 458
Barys Vincas 1077
Barysaitė Elena 1723
Barysaitė Marytė 1723
Barisas Jonas 75
Barysas Mykolas 1723
Barysas R. 1845
Barysianka Jurgis 2789
Barkauskas A. 752
Barkauskas Antanas 1041
Barkauskas Juozas 37
Barkauskas Petras 1413
Barkauskas Stasys 1575
Barnelis 630
Baronaitė S. 1567
Baronaitė St. 604
Baronaitė Stefa 1414
Barskevičiūtė J. 370
Barsulienė M. 2345
Barsulis J. 2345
Barščeviskis 381, 401
Bartaševičius Mykolas 874
Bartaševičiūtė Genė 1597, 1748, 2360
Bartašiūnas Kazimieras 1764, 1765
Bartaška F. 2368
Bartaška J. 762, 1580, 2368
Bartaška Jonas 1038, 1840, 1975
Bartelis 389, 394
Barteška F. 2081
Barteška Jonas 983
Barteška Mikas 1389, 1657

- Bartininkaitis Vladas 453
 Bartkevičius T. 1596
 Bartkevičius Tamošius 180
 Bartkevičius Tomas 1585, 1849
 Bartkevičiūtė J. 432
 Bartkevičiūtė Jad. 495
 Bartnikaitė-Rūtelionienė Petronėlė 2811
 Bartnykas Antanas 1504
 Bartnikas Jonas 213
 Bartnykas Jonas 644
 Bartošiūnas Ad. 186
 Bartošiūnas Feliksas 2411
 Bartošiūnas I. 2412, 2555
 Bartošiūnas Izidorius 2411
 Bartošiūnas Pranas 216
 Bartošiūnaitė Eugenija 1046, 1218
 Bartošiūnaitė G. 605
 Bartošiūnaitė Genė 1965
 Bartošiūnaitė Genovaitė 2309
 Bartošiūnaitė Veronika 2052, 2090
 Bartoška 553, 1451, 2490
 Bartoška Jonas 877
 Barvickis Česlovas 2010
 Barvinskas Jonas 2126
 Barzda Vincas 1635
 Barzdaitis 41
 Barzdėnas Antanas 2877
 Barzdėnas Stanislovas 1628
 Basalikas M. 2318
 Basalikas Mykolas 2318
 Basanavičius 65, 138, 139, 177, 272, 295, 399, 410, 413, 440, 444, 457, 1475, 1713, 2866, 2867
 Basanavičius J. 702, 726, 831, 834, 1197, 1333, 1569, 1717, 2448, 2449, 2632, 2633, 2636, 2637, 2869
 Basanavičius Jonas 11, 17, 18, 31, 36, 43, 50, 52, 59, 71, 73, 100, 105, 107, 120, 137, 138, 164, 168, 172, 179, 180, 191–193, 201, 214–216, 223, 225, 226, 238, 242, 244, 247, 250, 252, 259, 268, 273, 275, 277–280, 284, 287, 291, 292, 294–297, 307, 312, 313, 324, 326, 329, 364, 371, 372, 374, 376, 383, 384, 404, 409, 412, 416, 418, 430, 431, 433–439, 441–443, 445, 447, 448, 451, 458, 460, 467, 470, 471, 473, 487, 510, 511, 539–541, 547, 555, 558, 565, 571, 577, 610, 613, 619, 622, 636, 638, 649, 654, 657, 674, 682, 692, 693, 699, 700, 711, 714, 830, 833, 882, 915, 927, 934, 980, 987, 1098, 1130, 1181, 1196, 1253, 1280, 1322, 1339, 1552, 1630, 1845, 1853, 1855, 1861, 2031, 2252, 2258, 2280, 2347, 2380, 2386, 2388, 2396, 2402, 2461, 2463, 2531, 2550, 2692, 2718, 2769, 2824, 2831
 Basanavičiūtė Teklė 118, 119
 Basanavičiūtė-Sereikienė T. 436
 Basiebiene Mikalina 2390
 Basijokaitė Aldona 2021, 2210
 Basys Edmundas 380, 381, 597, 764, 1964, 2265, 2368, 2511
 Basys J. 1527
 Basys Juozas 1747
 Basys L. 1846
 Basys M. 301
 Basys S. 1485, 1527
 Basys Stasys 1659
 Basys Vincas 1147
 Basytė L. 2380
 Basytė Liudvika 2462
 Basiūkaitis Jonas 443
 Basiulienė Paulina 515
 Basiulis Bronius 776
 Batoras Steponas 1715
 Baubinas P. 2392
 Baublys Karolis 791, 853
 Baublys Robertas 918
 Baublytė Marė 2462
 Baublytė Ona 2197
 Bauermanas 2695
 Bauermanas Česlovas 2587, 2589, 2693

- Bauermanas M. 2581, 2582, 2598,
2605, 2705, 3011
- Bauermanas (Bauerman) Marijonas
(Marijanas, Marjanas) 2082, 2581,
2599, 2664, 3010,
- Baušienė C. 167
- Baušys 1630
- Baušys Domas 2029
- Baušys Jonas 2902
- Baušytė 1205
- Baušytė Agota 2029
- Bautramūnas Stasys 877, 897
- Bautraniūnas Stanislovas 830
- Bautrūnas Jonas 949
- Baužienė Cecilija 1209
- Baužys 354
- Baužys Domininkas 2030
- Baužys J. 994, 1164
- Baužys Jonas 847, 897, 999, 1182,
1875, 2881
- Baužys Juozas 702, 1209, 1264, 2015,
2055, 2881
- Baužys M. 1344, 2385
- Baužys Stanislovas 1917
- Baužys Stasys 2321
- Baužytė Leok. 480
- Baužytė Leokadija 1518, 2169, 2434,
2454
- Baužytė Ona 728, 1317
- Baužytė Veronika 1333
- Baužytė-Cibulskienė Ona 1314
- Bazevičius 532, 542
- Bazevičius B. 1645, 1651, 1903, 1999
- Bazevičius Boleslovas 816, 1009, 1018,
1601, 1634, 1644, 1944, 1999, 2195,
2200, 2431, 2500, 2822
- Bazevičius Vytautas 2565
- Bazikauskas Pr. 362
- Bazys Ignas 363
- Becharevičius 504
- Bečelis 380
- Bečelytė 417
- Bečelytė Sofija 705, 949, 1074
- Bečelytė Zosė 479
- Bečkovičius 2147
- Bedalis 2426
- Beethovenas 449
- Beigienė Agota 2725
- Beinorius 369
- Beinorius A. 430, 1721, 2289
- Beinorius Alf. 479
- Beinorius Alfonsas 1058, 1126, 1159,
1411, 1453, 1547, 1571, 1585, 1590,
1681, 1720, 1805, 1853, 2029, 2090,
2110, 2192, 2228, 2288, 2439, 2444
- Beinorius Antanas 2503
- Beinorius Juozas 1423
- Bekas J. 2771
- Bekas Juzefas 2810, 2831
- Beketas J. 417
- Bekišas Stanislovas 408
- Beleckienė V. 1718
- Belevičius Vaclovas 1359
- Belevičiūtė Domicėlė 1421
- Beležiūnas Juozas 687
- Bencavičius J. 475
- Bencevičius J. 550
- Bendorius B. 2315
- Bendorius J. 1350
- Bendorius P. 1062, 2525
- Benešas 2760
- Benislavskis 3018
- Berdykšlis H. 2385
- Bereška Augustas 64
- Bernadeta, šv. 1015, 1537, 1913
- Bernatavičius Antanas 2355
- Bernatavičius Ignas 317, 320, 509, 585
- Bernatavičius J. 1848
- Bernatavičius Jonas 393, 1477, 2355
- Bernatavičius M. 1478
- Bernatavičius Morkus 2857
- Bernatavičius Vincas 236
- Bernatavičiūtė Agota 1962
- Bernotaitė E. 2854
- Bernotas A. 1561
- Bernotas Augustinas 903, 1428, 1554,

- 1560, 1571, 1578, 1629
 Bernotas J. 1806
 Bernotas Juozas 1063, 1260
 Bernotas V. 49, 112
 Bertulis 55, 61, 65, 68
 Berulis 363
 Berulis K. 628
 Berželionis Jonas 529
 Beržinskaitė A. 1669, 2048, 2074, 2100
 Bethovenas Liudvikas (Liudvigas)
 854, 995, 1566, 1626
 Beuermanas Marijonas 2068
 Biaiga P. 2746, 2881
 Biaiga Pranas 2880, 2952
 Biaiga Pranciškus 2745
 Biaigienė Elena 2968
 Bičiūnas J. 1567
 Bičiūnas V. 346, 501
 Bičiūnas Vytautas 962, 965
 Bičkauskaitė E. 1292
 Bieganskis 322
 Biekša A. 1845
 Biekša Andrius 445
 Biekša J. 1845, 2290
 Biekša Jonas 1237, 1347, 1651, 2334
 Biekša Juozas 1237, 1845
 Biekša Motiejus 979, 1136
 Biekša Petras 897, 2338
 Biekša Povilas 2951
 Biekša V. 1157
 Biekša Vaclovas 2187, 2206, 2717
 Biekša Vincas 1591
 Biekšaitė I. 1663
 Biekšaitė Ieva 1662
 Biekšaitė M. 1845
 Biekšė A. 413
 Biekšienė 1099
 Biekšienė Jadvyga 1570, 1758
 Bielauskas Pr. 43
 Bieliauskai 2093
 Bieliauskaitė J. 913
 Bieliauskas P. 430, 674–676, 683, 695,
 764, 794, 797, 812, 817, 825, 877,
 927, 928, 929, 985, 1043, 1055, 1111,
 1123, 1139, 1149, 1156, 1194, 1213,
 1337, 1362, 1363, 1378, 1389, 1530,
 1539, 1573, 1600, 1765, 2280, 2282,
 2619, 3003, 3004, 3009, 3010, 3012,
 3013, 3028
 Bieliauskas Pranas 213, 215, 217, 223,
 226, 258, 262, 271, 287, 292, 294,
 299, 313, 330, 331, 334, 344, 364,
 372, 404, 418, 437, 447, 462, 466,
 469, 481, 493, 495, 503, 551, 568,
 569, 578, 579, 583, 594, 605, 633,
 645, 647, 675, 698, 701, 715, 734,
 763, 770, 825, 892, 893, 981, 986,
 1007, 1048, 1054, 1085, 1122, 1130,
 1160, 1212, 1233, 1337, 1360, 1362,
 1388, 1391, 1459, 1556, 1558, 1559,
 1603, 1613, 1615, 1631, 1714, 1724,
 1727, 1741, 1750, 1760, 1765, 1774,
 1892, 1900, 1955, 1971, 2011, 2046,
 2057, 2136, 2142, 2214, 2262, 2280,
 2281, 2319, 2331, 2380, 2387, 2421,
 2439, 2443, 2453, 2467, 2481, 2483,
 2520, 2555, 2563, 2570, 2573, 2655,
 2704, 2718, 2802, 2871, 2923, 2978,
 3013, 3035
 Bieliauskas Pranciškus 891, 912, 1602,
 1871, 1876, 1884, 1887, 1958, 2158,
 2214, 2618
 Bieliaziūnas Juozas 563
 Bieliaziūnas Petras 563
 Bielinis 123, 643, 2626, 3003
 Bielinis A. 384, 398, 458, 477, 521,
 529, 552, 608, 609, 698, 1496, 2030,
 2390
 Bielinis Alf. 383, 385, 416, 451, 473,
 508, 530, 536, 538, 600, 615
 Bielinis Alfonsas 698, 713, 844, 852,
 860, 862, 925, 1196, 1217, 1234, 1253,
 1334, 1402, 1948, 2092, 2205, 2265,
 2390, 2396, 2439, 2486, 2501, 2511,
 2696, 2783, 2871, 2958
 Bielinis Algirdas 2975

- Bielinis Alp. 418
Bielinis Antanas 166, 1405, 2911
Bielinis K. 123, 465, 698, 1893
Bielinis Kar. 328, 485
Bielinis Karolis 2229, 2265, 2501, 2511
Bielinis Kazys 1651
Bielinis L. 311, 333, 360, 377, 529, 604, 844
Bielinis Leonas 139, 142, 513, 750, 1077, 1184, 1210, 1241, 1390, 1463, 1712, 1753, 1755, 1764, 1914, 2009, 2030, 2665, 2975
Bielinis Leonas Stasys 1205
Bielinis M. 559
Bielinis Myk. 474
Bielinis P. 1753, 2153
Bielinis Pranas 1984, 2357, 2374, 2403
Bielinis Romualdas 2065
Bielinis Stanislovas 884, 2063
Bielinis Stasys 2626, 2757, 2786, 2805, 2859, 2972
Bielinis Z. 463, 589, 1206, 2385
Bielinis Zen. 363
Bielinis Zenonas 1205
Bielinytė A. 1015, 1132
Bielinytė Irena 736
Bielionas Antanas 1646
Bielskas V. 12
Bielskis J. 1803
Bielušis Petras 1355
Bielušis Steponas 1355
Bigelis 486, 590, 641
Bigelis M. 368, 484, 532, 656
Bigelis Mot. 494
Bigelis Motiejus 702, 1129, 1302, 1373, 1407, 1479, 1504, 1596, 1638
Bileišis V. 971
Bileišis Vladas 734
Bilevičius C. 30
Bilinskis Kazys 2406
Biliūnas Jonas 2563, 3011
Biliūnienė-Matjošaitienė Julija 903
Biliūnyte St. 605
Bilkevičius 556, 729
Bilkis 2783
Bilkis Hubertas 2105
Bilkis Petras 2553, 2597, 2852, 2937
Bilkytė A. 1432
Bilkytė Adelė 990, 1066, 1070, 1208, 1278, 1297, 1431, 1442, 1530
Bilša Antanas 1397
Bimba B. 1807
Bimba Bronius 2948
Bimbelis 327
Bimbelis Alis 2789
Bimbraitė Elena 901, 2718
Bimbraitė K. 1910
Bimbraitė Katrė 2512, 2717
Bimbiras J. 123, 134
Bimbiras Juozas 2717, 2718
Bindaras 2569, 2826
Bingelis Jonas 1910
Bingelis Juozas 1494
Bingelis Petras 214
Bingelis V. 2078
Binkis K. 2811, 2849, 2857
Binkis Kazys 2803
Birgelis J. 2997
Birgelis Jonas 373
Birinčikaitė 263
Birinčikaitė Jonė 901
Birinčikas A. 643, 645
Birinčikas Aleks. 328, 343, 354, 464
Birinčikas Aleksandras 1030, 1284, 1343, 1344, 1346, 1399, 1405, 1474, 1517, 1614, 1631, 1844, 1953, 1959, 2052, 2207
Birinčikas M. 2592
Birkenmajeris 2147
Birutė, kunigaikštienė 987, 1111, 1253, 1319, 1558, 1858, 2066, 2556, 2597, 2614, 2669, 2692, 2766, 2909
Biržyszka M. 393
Biržiška 48, 119
Biržiška M. 1, 3, 4, 6, 8, 12, 14, 17, 20–22, 25, 27, 30, 32, 39, 44, 45,

- 48–51, 53, 55, 62, 63, 65, 66, 69,
73–75, 81, 82, 91–94, 97, 99–102, 104,
107, 109–114, 117–119, 123, 128–132,
134, 135, 137–140, 147, 153, 155, 160,
162, 163, 165, 167, 169–171, 175–177,
180, 189, 193, 210, 248, 257, 265,
270, 288, 310, 319, 322, 330, 335,
346, 348, 349, 362, 372, 396, 399,
400, 410, 412, 416, 433, 436–438, 440,
442, 448, 457, 459, 471, 478, 484,
501, 504, 505, 527, 544, 552, 553,
558–560, 567, 617, 628, 630, 631, 650,
656, 2158, 2884, 2885
- Biržiška Mykolas (B. Šėmis) 2-III,
3-III, 4-III, 5-III, 2-IV, 3-IV, 4-IV,
5-IV, 2-VII, 3, 8, 11, 15, 18, 50, 52,
70, 71, 77, 110, 120, 155, 157, 159,
164, 347, 370, 400, 444, 502, 547,
554, 624, 627, 654, 702, 708, 714,
737, 744, 855, 1918, 2051, 2054, 2060,
2068, 2103, 2882
- Biržiška V. 122
- Biržiška Vaclovas 6, 12, 17, 22, 26,
31, 45, 52, 71, 74, 75, 77, 136, 164,
410, 567, 702, 708, 714
- Biržiška Viktoras 87, 94, 96, 97, 99,
100, 106, 107, 120, 122, 125, 126,
129, 132, 153, 155, 157–159, 162, 164,
347, 370
- Biržiškaitė Marytė 99
- Biržiškaitė O. 176
- Biržiškienė 132
- Biržiškienė Bronislava 15, 17, 64, 75,
94, 96, 99, 102, 104, 120, 129, 156,
160, 161, 165, 167, 174, 179, 190,
338, 349, 370, 503, 627
- Biržiškos 102, 161, 656
- Bistraitė Ona 173, 193
- Bistras L. 249, 346, 399
- Bytautaitė Pr. 70
- Bivainienė D. 1907
- Bivainis V. 1907
- Bizauskas 87
- Bizauskas Kazys 3026, 3027
- Bizokaitė 820
- Bizokaitė P. 299, 404, 645
- Bizokaitė Petronėlė 465, 1253
- Bižokas Aleksandras 1157
- Bižokas Aleksas 1237
- Blaškauskas J. 1679
- Blaškauskas K. 2168, 2467
- Blaškauskas Kazimieras 2426, 2580,
2585, 2724, 2814
- Blaškauskas Kazys 884, 2349, 2435,
2466, 2651, 2894
- Blaškauskas Mykolas 2154
- Blaumanis 2617
- Blaumanis Rudolfas 2662
- Blaževičienė Ona 1356
- Blaževičius (Blažys) Silvestras,
Kazimiero sūnus 1441
- Blaževičius J. 425
- Blaževičius Jonas 1441
- Blaževičius Kazimieras 1441
- Blaževičius Povilas 1446
- Blaževičius S. 2841
- Blaževičius Silva 884
- Blaževičius Silvestras 1422, 2841
- Blažiai S. ir J. 1455
- Blažys 214, 2057, 2802
- Blažys Antanas 1413, 2673
- Blažys B. 296
- Blažys Bronius 942
- Blažys J. 1317, 1347, 1597
- Blažys Jonas 380, 381, 1842
- Blažys Justinas 2959
- Blažys K. 398, 427, 447, 643, 645, 652,
698
- Blažys Kaj. 508
- Blažys Kajetonas 681, 764, 1235, 1443,
1631, 1824, 1927, 2046, 2117, 2214,
2860
- Blažys M. 796
- Blažys Stasys 1659
- Blažys V. 1945
- Blažys Vincas 380, 381, 1139, 1207,

- 1346, 2049, 2160
Blažys Vladas 1216, 1347, 1826, 1911,
2046, 2109, 2139, 2402, 2405
Blažys-Blaževičius Kaj. 383
Blažytė 1873
Blažytė P. 429
Blažytė Paulina 770
Blažytė Pr. 613
Blažytė Stasė 226, 329
Blažytė Teklė 479
Blažiukas Ant. 315
Blondel Georges 634
Bloška A. 2322
Bloznelis Juozas 210, 222
Bludinas J. 1231
Bludnickis Stasys 748
Bludzinas J. 1691
Bobelytė 531
Bobelytė St. 431
Bobelytė Step. 493
Boberis 264
Bobin 794
Bobinaitė Zosė 1526
Bobinas Balys 2995
Bobinas Bronius 2995
Bobinas J. 480
Bobinas Juozas 443
Bobinas K. 480, 2427
Bobinas Kazys 443
Bobinas V. 321, 360, 394, 456, 495,
507, 535, 544, 578, 581
Bobinas Vincas 493, 565
Bobinas Vincentas 794, 1742, 2965
Bobinienė 1694
Bobinienė Ona 818
Bobnys Aleksandras 1564
Bobnys Bronislovas 1564
Bobulis Motiejus 184
Bocianskis 2636
Bocianskis L. 2003, 2067, 2068, 2088,
2113, 2161, 2186, 2203, 2309, 2324,
2325, 2494, 2618, 2623, 2844, 2876,
2939, 2956
Bocianskis Liudvikas 2623, 2706, 2936
Bocianskis Liudvikas (Bociański
Liudwik) 2058, 2113, 2184, 2226,
2564
Bogdzevičius Aleksandras 877, 984
Bogdžiūnas Juozas 2115
Boginas 32
Boguševičius A. 1797
Boguševičius Aloyzas 1567
Boguševičius K. 1872
Boguševičius M. 1518
Boguševičius Mykolas 1797
Boguševičiūtė N. 2042
Bojarčiukienė Marija 1084
Bojarėnas Jokūbas 166
Bokšanskis A. 2951
Bolinienė Ona 818
Bončienė Ona 55
Bondienė 161, 238
Bonis Adomas 877, 984
Boniukas Aleks. 309
Boreckaitė 212
Boreika Martynas 39
Borgsa J. 2329
Borisevičius V. 488, 1432
Borisevičius Vytautas 937, 983, 1166,
1408, 1424, 1496, 1500, 1522, 1546,
1547, 1555, 1561, 1571, 1575, 1579,
1598, 1637, 1698, 1874, 2076, 2124,
2136, 2151, 2162, 2339, 2717
Borkovskis P. 923
Bortkevičienė 106
Bortkevičienė F. 12, 14, 40
Bortkevičienė Fel. 6, 8, 106
Bortkevičienė Felicija 1013, 2534, 2545
Bortkevičius Tomas 685
Bortkevičiūtė J. 297
Bortkevičiūtė Jadvyga 759
Bortkevičiūtė Marija 685
Bortnikas Vladas 350
Bortnovskis 2631
Borusevičius 7
Borusevičius Romanas 7

- Botramūnas Jonas 596
 Brakas 411
 Brazauskaitė Marytė 901
 Brazauskaitė U. 146
 Brazauskas 395, 1115
 Brazauskas J. 432
 Brazauskas Juozas 479, 847, 945,
 1058, 1585, 1735, 2271, 2332, 2478
 Brazauskas Justinas 192
 Brazauskas K. 2525
 Brazauskas Kazys 2231
 Brazauskas P. 1742, 1930, 2060
 Brazauskas Petras 1889
 Brazauskienė M. 2525
 Brazinskas J. 2069, 2192
 Brazinskienė I. 2192
 Brazinskienė Irena 2069
 Brazys T. 1350, 1643
 Brazys Teodoras 15, 2843
 Braziulis 2003
 Braziulis L. 2617
 Braziulis Leonas 1651, 2794, 2872,
 2916
 Braziulis Nikodemus 2889
 Braziulis V. 1400, 1401, 1431, 1589,
 1650, 1821, 1827, 1870, 1873, 1880,
 1973, 2014, 2018, 2026, 2041, 2073,
 2102, 2152, 2174, 2277
 Braziulis Vladas 2843
 Breiva J. 43, 167, 199, 330
 Breiva Juozapas 753
 Breiva Juozas 2454
 Brenšteinas (Brensztejn) Mykolas 2638
 Brenšteinas M. 410
 Brenšteinas Mykolas 1405, 1890
 Brenšteinienė Jad. 465
 Brilis A. P. 540
 Brinka Antanas 2768
 Brodauskis L. 219
 Bronickis Vitoldas 2887
 Brotherus 411
 Bruckus 180
 Brukštai 393
 Brūkštas 2426
 Brundalas 291
 Bruneika Jonas 1950
 Brūzgė M. 614
 Bruzgė Matas 976
 Bruzgė Pranas 2397
 Bruzgelevičius A. 2848
 Bruzgelevičius Aleksandras 1642
 Bruzgelevičius Petras 200
 Bruzgelevičiūtė R. 226, 297, 369, 431
 Bruzgelevičiūtė Rozalija 811, 976
 Bruzgis M. 686
 Bruzgys Morkus 987
 Bubulas (Bubulis) Antanas 1446, 1509,
 1710, 1738, 1741
 Bubulis 431
 Bubulis A. 368, 1548, 2225, 2430,
 2541, 2566
 Bubulis Antanas 727, 1086, 1192,
 2116, 2376, 2429, 2540, 2565
 Bubulis Bronius 2456
 Bucelis Aleksandras 1919
 Bucevičius 337, 360, 548
 Bucevičius B. 238, 243, 325, 402, 457,
 482, 520, 579
 Bucevičius K. 256
 Bucevičius Kazys 256
 Buckienė M. 1875, 2204
 Buckienė Marė 1077, 1147
 Bučelis Adomas 1774
 Bučelis J. 689, 1838
 Bučelis P. 1964
 Bučelis Petras 1774
 Bučelis V. 1882, 2098, 2139, 2179
 Bučelis Valerijonas 1503, 1869, 2098,
 2136, 2138, 2151, 2455, 2458, 2480,
 2604, 2717, 2906
 Bučelis Vincas 1774
 Bučiauskas Juozas 2003
 Bučinskis 118
 Bučys 49
 Būčys J. 710, 980, 1788, 1822, 1846
 Būčys Juozas 64

- Būčys Pr. 319, 410
 Bučmys 526
 Būdekis Antanas 208
 Budelis V. 43
 Budėnaitė Bronė 1421
 Budėnas 550, 703
 Budėnas Ant. 515
 Budėnas B. 1633
 Būdėnas Jonas 2877
 Budėnas Juozas 1038, 2485, 2496, 2766
 Būdėnas Petras 2877
 Budinas Juozas 1223
 Budnikas-Nedzveckas Juozas 203
 Budra Petras 2646, 2651, 2767, 2867
 Budreckas 275
 Budreckas B. 1014, 2521, 2522, 2600, 2601, 2780, 2823
 Budreckas Baltazaras 709, 716, 1009, 1019, 1027, 1040, 1176, 1226, 1420, 1424, 1517, 1917, 1940, 2011, 2354, 2356, 2506, 2521, 2783, 2823
 Budreckis 339, 419, 474
 Budreckis B. 444
 Budreckis Baltazaras 941, 973
 Budreika Ignas 770
 Budreikaitė 286
 Budrevičienė Ieva 214
 Budrevičius 527, 1874
 Budrevičius Andrius 214
 Budrevičius Dominas 2994
 Budrevičius Jonas Juozas 2678
 Budrevičius M. 483, 1218
 Budrevičius V. 231, 238, 357, 367, 393, 426, 428, 430, 503, 508, 538, 552, 559, 576, 580, 633, 639, 643, 651, 1213, 1510, 2070, 2301, 2319, 3004
 Budrevičius Vaclovas 2018
 Budrevičius Vincas 2-VI, 3-VI, 4-VI, 5-VI, 495, 551, 696, 701, 708, 713, 715, 721, 738, 770, 801, 821, 843, 845, 892, 893, 954, 976, 986, 1007, 1048, 1052, 1122, 1128, 1129, 1189, 1194, 1212, 1217, 1227, 1250, 1271, 1302, 1303, 1329, 1330, 1377, 1432, 1433, 1469, 1470, 1509, 1514, 1527, 1555, 1562, 1785, 1823, 1928, 1955, 2011, 2026, 2152, 2177, 2214, 2277, 2319, 2367, 2368, 2389, 2410, 2481, 2553, 2570, 2591, 2654, 2674, 2774, 2803, 2822, 2852, 2893, 2913, 2919, 2966, 3003
 Budrevičius Vincentas 1833
 Budrevičiūtė E. 2145
 Budrevičiūtė El. 575, 577
 Budrevičiūtė J. 698
 Budrevičiūtė Jad. 597
 Budrevičiūtė Jadvyga 1956, 2711, 2720
 Budrevičiūtė M. 698, 2390
 Budrevičiūtė Marė 597
 Budrevičiūtė Marija 1933, 2110, 2216, 2224, 2390, 2439, 2792, 2798
 Budrevičiūtė Ona 884
 Budrevičiūtė-Šulijienė Ona 2292, 2811
 Budrikas Norbertas 483
 Budriūnas A. 2942
 Budriūnas Antanas 2940
 Budzeika 581
 Budzeika I. 653, 1717
 Budzeika Ign. 353, 551, 559, 568
 Budzeika Ignas 700, 851, 933, 1558, 1624, 1713, 1717, 2447, 2612, 2617, 2687, 2777, 2913
 Budzeika J. 2294, 2875
 Budzeika Jurgis 2948
 Budzeika L. 1624, 1625
 Budzeika V. 217, 639
 Budzeika Vytautas 2560, 2636, 2711
 Budzeika Vytautas Vladislovas 2678
 Budzeikaitė Alicija 2948
 Budzeina J. 533
 Budzilas 821
 Budzilas Nikodemus 1018
 Budzilas Norbertas 600
 Būga K. 50, 731, 766, 795, 803, 814,

- 833, 836, 837, 866, 892, 896, 947,
951, 968–970, 981, 1049, 1050, 1066,
1067, 1090, 1093, 1120, 1148, 1162,
1175, 1176, 1210, 1211, 1223, 1247,
1367, 1370, 1399, 1404, 1406, 1416,
1488, 1607, 1620, 1696, 1721, 1728,
1781, 1786, 1813, 1861, 1870, 1917,
1960, 1969, 1976, 2089, 2179, 2390
- Būga Kazimieras 1770
- Bugarauskas A. 1308
- Bugarauskas Antanas 909, 1784
- Bugarauskas Petras 1784
- Bugariauskas A. 1476
- Bugariauskas P. 1750
- Bugariauskas Petras 1476
- Buika Aleksandras 2243, 2731
- Buika Izidorius 1084
- Buika Petras 1065
- Buika S. 1297
- Buika Simonas 1069, 1070, 1084
- Buinauskas 2805
- Buinauskas Feliksas 1195
- Buinauskas Tomas 816
- Buinevičius Aleks. 37
- Buinickas V. 848
- Buivydaite B. 1240, 1827, 1870
- Buivys 47, 55
- Buivys Danielius 1018
- Buivys V. 528, 540, 575, 577, 581,
618, 620
- Buja Ig. 311
- Buja Ignas 1659
- Buja S. 1173, 1512, 1778
- Bujanauskas 2025, 2190, 2729
- Bujanauskas Adomas 1707
- Bujanauskas J. 2477
- Bujanauskas Juozas 1707, 2209, 2267,
2280, 2439, 2441, 2444, 2578
- Bujanauskas Jurgis 1243
- Bujienė 1864
- Bukauskas Antanas 1888
- Bukauskas M. 1718
- Bukauskas S. 1258
- Bukauskas Stanislovas 2589
- Bukauskas Stasys 2227, 2496
- Bukelienė V. 2204
- Bukėnaitė J. 1805
- Bukota Simonas 1084
- Bula A. 1292
- Bula Stanislovas 1292, 1360
- Bulava Antanas 681
- Buleris 223
- Bulevičius V. 2858
- Bulhakas 2606
- Bulhakas Janas 2892
- Bulka J. 1845
- Bulka Jonas 1995
- Bulka S. 852
- Bulkaitė Zosė 1995
- Bulota J. 217, 347
- Bulotaitė Birutė 90
- Bumbulis Motiejus 2008
- Bumbulis V. 123
- Bundziulis Ignas 184
- Buračauskas A. 1950
- Buračiauskas J. 1395
- Buračiauskas Vincas 945
- Buračiauskis 263
- Burakas St. 559
- Burauskas 387, 1248
- Burauskas A. 2102, 2929
- Burauskas Antanas 2968
- Burauskas Ignas 236
- Burauskas Kostas 2427
- Burauskas M. 1995
- Burauskienė 1248
- Burba Jonas 212, 287, 1247
- Burčiauskienė Mykolina 447
- Burdulis J. 2818
- Burinskas J. 2552
- Burlingis 485
- Burlingis Alfonsas 2585, 2634
- Burlingis Petr. 485
- Burlingis Petras 1196, 1284, 1371,
1402, 1476, 2485, 2496, 2766
- Burnosas 2236

- Burokaitė J. 816
 Burokaitė M. 517
 Burokaitė Marė 513, 515
 Burokaitė R. 816
 Burokas 552, 600, 602, 862
 Burokas A. 620, 2523, 2524, 2600, 2810
 Burokas Augustinas 837, 884, 923, 1095, 1221, 1284, 1337, 1576, 2032, 2055, 2110, 2189, 2319, 2370, 2435, 2450, 2482, 2522, 2543, 2580, 2599, 2603, 2638, 2649, 2673, 2679, 2711, 2762, 2793, 2803, 2804, 2835, 2838, 2860, 2894, 2933, 3015, 3038
 Burokas D. 654, 735, 948, 1059, 1256, 1307, 2956
 Burokas Ipolitas 2562
 Burokas J. 1132, 1303, 1707, 2233
 Burokas Julius 1168
 Burokas Juozas 1774
 Burokas Kazys 2850
 Burokas Leonas 2702
 Burokas Mikas 2262
 Burokas Nikodemus 745
 Burokas Povilas 1792
 Burokas R. 1658, 1849
 Burokas Step. 513
 Burokienė M. 1173, 2924, 2965
 Burovska E. 2005
 Busilas A. 756
 Busilas Povilas 1873
 Butavičius S. 2084
 Butkevičienė Ona 1504
 Butkevičius 211, 500, 2521
 Butkevičius Anicetas 1994
 Butkevičius Juozapas 1892
 Butkevičius Juozas 1798
 Butkevičius P. 87
 Butkevičius Petras 2667
 Butkevičius Stasys 37
 Butkevičius Z. 1971, 2436, 2437, 2522, 2600, 2601, 2644, 2896, 2944
 Butkevičius Zenonas 444, 963, 1164, 1263, 1600, 1970, 2086, 2223, 2356, 2411, 2433, 2436, 2521, 2587, 2644, 2838, 2858, 2930, 2943, 2984
 Butkevičiūtė F. 604
 Butkų Juzė 741, 866
 Butkūnaitė Veronika 1606, 1703, 1771
 Butkūnas 2965
 Butkūnas Antanas 731, 1042
 Butkūnas V. 1771
 Butkūnas Vincas 1771
 Butkus 488
 Butkus Antanas 1216
 Butkus Juozas (Butkų Juzė) 717
 Butkus R. 119, 217, 629
 Butkus Rapolas 121, 156, 167, 211, 215, 232, 234, 248
 Butkus Stasys 6, 629
 Butrimaitė J. 2303
 Butrimas A. 1074, 1612, 2599
 Butrimas Adomas 314, 676, 679, 683, 699, 700, 718, 722, 733, 748, 764, 765, 767, 768, 775, 779, 785, 788, 790, 792, 822, 878, 959, 975, 991–995, 1002, 1061, 1077–1080, 1082–1084, 1096, 1100, 1122, 1213, 1237–1239, 1256, 1296, 1360, 1376, 1383–1387, 1389, 1391, 1392, 1408, 1411, 1420, 1440, 1484, 1521, 1602, 1608, 1611, 1640, 1714, 1720, 1902, 2076, 2426, 2478, 2526, 2578, 2598, 2605, 2805
 Butrimas Antanas 690
 Butrimas Jonas 186
 Butrimas P. 2368, 2412, 2555
 Butrimas Petras 2411
 Bužinskas Mečislovas 1651
 Bužinskas Valentas 2855
 Bžežeckis 508, 518
 Bžežeckis J. 615
- C**
 Cebelis Kazimieras 1737
 Cechlinas E. 3010
 Cecilija, šv. 745, 747, 751, 879, 883,

- 890, 948, 953, 974, 996, 1001, 1004,
1024, 1070, 1080, 1081, 1288, 1411,
1507, 1508, 1598, 1647, 1891, 1946,
1988, 2587, 2910
- Ceika Aleksandras 1131
- Cekavičius J. 1879
- Celevičius J. 1563
- Celevičius Vaclovas 1821
- Cesevičius Domas 1438
- Cesiūnienė V. 2385
- Ceškienė Marijona 1084
- Chamiecas 178
- Charvatas Francišekas 2638
- Chodyka Aleksandras 2683
- Chodyka S. 1875, 2727
- Chodyka Stanislovas 1268, 1331, 1445,
1984, 2536, 2727, 2750, 2754, 2792,
2939
- Choliavskis Jonas 184
- Chominskis Stan. 265
- Chovanskis Juozapas 1084
- Cybas-Cibavičius Silvestras 2678
- Cibulskas 511, 917, 1061, 1120
- Cibulskas (Cibulskis) Kostas 2669,
2784, 2974, 2998
- Cibulskas Antanas 2877
- Cibulskas Augustas 97
- Cibulskas B. 2380
- Cibulskas Bronius 1662, 2361
- Cibulskas J. 2036
- Cibulskas K. 740, 2974
- Cibulskas Kostas 729, 766, 1070, 1199,
1357, 1489, 1666, 1683, 2135
- Cibulskas Pov. 507
- Cibulskas S. 2036
- Cibulskienė J. 534
- Cibulskienė O. 2850
- Cibulskienė Ona 2435, 2531
- Cibulskis J. 106, 1813
- Cibulskis K. 1348, 1987
- Cibulskis Kast. 200
- Cibulskis Konstantinas 1543
- Cibulskis Kostas 556, 2034, 2039
- Cibulskis Vladas 106
- Cibulskis Zenonas 1764
- Cicėnaitė 737
- Cicėnaitė A. 835
- Cicėnaitė Antanina 2264
- Cicėnaitė Apolonija 837, 1446, 3001
- Cicėnaitė B. 417, 536
- Cicėnaitė Bronė 70, 224, 225, 260,
276, 330, 543, 655, 673, 683, 805,
961, 1297, 1398, 1872, 2318
- Cicėnaitė Bronislava 1405
- Cicėnaitė J. 814
- Cicėnaitė P. 966
- Cicėnas 146, 161, 263, 487, 548, 620,
1115, 1843
- Cicėnas A. 360, 395, 404, 510, 512,
633, 647, 703, 845, 1717, 2177
- Cicėnas Adomas 927, 983, 1001, 1081,
1091, 1129, 1253, 1271, 1329, 1376,
1547, 1571, 1578, 1583, 1713, 1717,
1833, 1864, 1888, 1916, 2057, 2177,
2319, 2448, 2482, 2766, 2913
- Cicėnas B. 2511, 2721
- Cicėnas Bernardas 1038, 2176, 2205,
2318, 2501, 2711, 2721
- Cicėnas J. 721, 724, 1010, 1095, 1247,
1358, 1367, 1377, 1385, 1390, 1395,
1420, 1474, 1632, 1797, 1858, 1872,
1951, 2074, 2077, 2214, 2312, 2395,
2678, 2806, 3042
- Cicėnas Jeronimas 1038, 1405, 1484,
1641, 1754, 1922, 1925, 2029, 2110,
2320, 2625, 2711, 2803, 2815, 2823,
2937, 2972, 2975, 2990
- Cicėnas Juozas 1419
- Cicėnas Karolis 380–382
- Cicėnas Kazimieras 1904
- Cicėnas L. 1527, 2606, 2648
- Cicėnas Liudvikas 2571, 2589, 2605,
2612, 2643, 2647, 2648, 2654, 2691,
2741, 2821
- Cicėnas M. 1854
- Cicėnas Mamertas 2852

- Cicėnas Mykolas 1434, 1726, 2061
Cicėnas P. 2385
Cicėnas Pranas 1159
Cicėnas V. 1042, 1076
Cicėnas Vaclovas 1529, 1857, 1905
Cicėnas Valerijonas 1199, 1323, 1345,
1679, 1721, 1735, 1797, 2024, 2027,
2030, 2048, 2127, 2176, 2225, 2227,
2255, 2258, 2259, 2333, 2351, 2408,
2434, 2454, 2464, 2548, 2576, 2577,
2868
Cicėnienė 229
Cicėnienė E. 2899
Cicero 2610
Cidaravičius 2456
Cydaravičius B. 2465
Cydzikas 169
Cidzikas E. 127
Ciemaškaitė Marė 257
Ciepliakas 429
Cierpickis Bronius 2445
Ciesiūnas Andrius 59
Cijūnaitis Motiejus 1760
Cijunčikas K. 1972
Cijūnėlis 562, 1330
Cijūnėlis J. 1535
Cijūnėlis K. 1535, 1917
Cijūnėlis Kazys 1535
Cijūnėlis Konstantinas 1573
Cijūnėlis M. 559, 560, 1289
Cijūnėlis Martynas 1995
Cijūnėlis Motiejus 541, 561
Cijūnėlytė T. 428
Cikota 567
Cikota A. 373
Cikota Andrius 919
Cikota P. F. 870
Cinčikas Kostas 2674
Ciplijauskas Juozas 2032
Ciplijauskas L. 502
Cirankevičius Juozapas 793
Cironka J. 1344
Cironka Jonas 702
Cironka Juozas 1344, 2029
Cironka Kazys 2029
Cirtautas 429
Citavičius 2595
Ciunavičius-Tijūnaitis Česlovas 1038
Ciušis Feliksas 1084
Cvirka Petras 1761, 2132, 2328
Czernichowski J. 2798
Č
Čaglikas Andrius 2143
Čaglys I. 1649, 2043, 2595
Čaglis Izidorius 1807
Čaglys Izidorius 1643
Čaglys J. 1649
Čaglis Jokimas 1807
Čaglys Julius 2842
Čaglys M. 2794
Čaglys Mykolas 2438
Čaglis P. 365
Čaglys Pr. 61, 645
Čaglys Pranas 1683
Čaglys Pranciškus 789, 941, 1394,
1534, 1535, 1744, 1827, 2735
Čaikauskas 104, 2821
Čaikauskas Ant. 606
Čaikauskas Klemensas 2855
Čaikauskas Mykolas 1036, 1076, 2496
Čaikovskis 360
Čaikovskis P. 2335
Čaikovskis Piotras 2012
Čaplikas Juozas 2269
Čapskas Jonas 2089, 2136
Čarneckaitė Aldona 37, 40, 41, 631
Čarneckis 91
Čarneckis Vold. 92, 93
Čarnockis 134
Čarnockis Simanas 2360
Čebatariūnas Jonas 1632
Čebatorius Antanas 1995
Čebelis Kazimieras 2303
Čeberiokas Justinas 234
Čebotarūnas 379

- Čechovas 1598
 Čechovas A. 874, 1082, 1372, 1400,
 1673, 1827, 2080, 2129, 2169, 2903
 Čechovas Antonas 1062
 Čečeika 363
 Čečeta V. 97, 3035
 Čeglikas Bronius 420
 Čeglikas Vacl. 420
 Čeglikas Vladas 419, 784, 994
 Čekauskas J. 2436
 Čekauskas K. 2392
 Čekonas Petras 1092
 Čekus Zenonas 2714
 Čekutis 2358
 Čelna A. 1793, 2712, 2924, 2931
 Čelna Adolfas 585
 Čelna Pranas 1731
 Čelnaitė Apolonija 844, 884, 1190,
 1358, 1393, 1596, 1696, 1729, 1849,
 2407
 Čemaškaitė M. 430
 Čemeška Vinc. 49
 Čemeškaitė M. 368, 494
 Čemeškaitė-Basienė Marė 1147
 Čenčas 172
 Čenys Enrikas 1651
 Čenys J. 650, 1258
 Čenys Jonas 2462
 Čenys Juozas 179
 Čenys P. 724, 1116, 1476, 2046
 Čenys Pranas 884, 888, 1021, 1474,
 1722, 1826, 2072, 2333, 2811
 Čenyte 641
 Čenyte J. 392, 432
 Čenyte Jadv. 343, 479
 Čenyte Jadvyga 680, 769, 833, 881,
 1050, 1103
 Čenyte Jadzė 328
 Čenyte M. 275, 291, 294, 354, 357,
 368, 427, 430, 447, 486, 508, 617,
 637, 656, 698, 2372
 Čenyte Marija 695, 1030, 1143, 1198,
 1217, 1343, 1622
 Čenyte Maryte 277
 Čenyte Z. 369
 Čenyte-Graževičienė Jadvyga 2558,
 2748
 Čepanas Kajetonas 166
 Čepas R. 2667
 Čepelė 1969, 2987
 Čėpla 248
 Čėpla J. 2474
 Čėplaitė M. 2873
 Čėplaitė M. 2062
 Čėplaitė Maryte 2974
 Čėpokaitė L. 816
 Čėponai P. ir A. 518
 Čėponaitė O. 1535
 Čėponaitė Ona 901
 Čėponaitė V. 1535
 Čėponas A. 518, 1535
 Čėponas Antanas 2308
 Čėponas K. 1535
 Čėponas P. 518, 594, 1535
 Čėponas Petras 2493
 Čėponas Vladas 2493
 Čėponis 1811
 Čėponis Bernardas 1775
 Čėpskaitė J. 816
 Čėpskaitė Marija 2474
 Čėpukaitis J. 869, 1054, 1133, 1142,
 1195, 1349, 1506, 1914
 Čėpukaitis Juozas 676, 705, 733, 799,
 823, 827, 866, 2529
 Čėpulėnas D. 2854
 Čėpulienė 1901
 Čėpulienė A. 1812, 2004
 Čėpulienė E. 2068
 Čėpulionis 635
 Čėpulionis B. 313
 Čėpulionis Balys 479, 2796, 2877
 Čėpulionis Boleslovas 2788, 2850
 Čėpulionis Pranas 1328, 1537, 1586,
 1837
 Čėpulis 234, 241, 765, 2426, 2817
 Čėpulis Alfonsas 2065

- Čepulis J. 559
Čepulis Jokimas 241
Čepulis Juozas 652
Čepulis K. 2290, 2806
Čepulis Kostas 2455
Čepulis L. 35, 1358
Čepulis Leonas 1381, 1904
Čepulis M. 2806, 2971
Čepulis Mykolas 2357, 2682
Čepulis P. 1193
Čepulis Petras 1192, 1210
Čepulis Stanislovas 2378, 2840
Čepulis Stasys 1038, 2427, 2444, 2561, 2597
Čepulis V. 796
Čepulytė 567
Čepulytė M. 1358
Čepulytė Malvina 1333, 1749, 1904, 2154
Čepulytė R. 1733, 1777
Čepulytė Rozalija 1776
Čepulytė Sofija 1546
Čepulytė V. 655, 688, 739, 1023, 2134, 2290, 2439, 2886, 2899, 2907, 2953, 2960, 2999
Čepulytė Valė 484
Čepulytė Valerija 672, 673, 687, 692, 738, 922, 954, 968, 1023, 1024, 1224, 1327, 1409, 1517, 1652, 1785, 1885, 2076, 2207, 2562, 2682, 2797, 2823, 2857, 2945, 3022
Čepulytė Z. 489, 2869
Čepulytė Zofija 2422
Čepulytė Zosė 527, 1253
Čereška Ant. 88
Čerlionytė E. 1528, 2284
Čerlionytė Elzė 980, 1058, 1072, 1444, 1482, 1517, 1552, 1853, 2076, 2135, 2193, 2228, 2280, 2283
Černelis (Černalis) Vincas 1443, 1676
Černelis I. 2980
Černelis Ignas 1921, 2022
Černelis Juozas 922
Černelis V. 1995
Černelis Vincas 758, 789
Černiakovas Jankelis 176
Černiauskai 1166
Černiauskaitė Grasilda 1704
Černiauskas 369
Černiauskas A. 1861
Černiauskas Antanas 1026
Černiauskas B. 1355
Černiauskas Bernardas 1037, 1135, 1183, 1573, 1578, 1741, 1873, 2033, 2093, 3007
Černiauskas Bronius 2855
Černiauskas Dionizas 2334
Černiauskas Jonas 1714
Černiauskas Juozas 954, 1268
Černiauskas K. 1872
Černiauskas Leonardas 2334
Černiauskas M. 1605
Černiauskas Mikalojus 1798, 1892
Černiauskas Mykolas 1844
Černiauskas N. 1605
Černiauskas Stasys 1026
Černiauskas V. 1548, 2724, 2973
Černiauskas Vincas 1153, 1166, 1268, 1311, 1704, 2159, 2972
Černichovskis J. 2591, 2596
Černienė V. 3030
Černius 198
Čertovskis G. 41
Česaitis Ignas 1438
Česiulis 2805
Česiulis Jonas 2909
Česiulytė Birutė 2910
Česiūnas P. 1649
Čėsny Ignotas 2585, 2586
Česnulevičius 82
Česnulevičius A. 2122, 2314
Česnulevičius Bonifacas 1164
Česnulevičius J. 1718, 1778
Česnulevičius Jonas 21, 2269
Česnulevičius Juozas 2268, 2269
Česnulevičius Kazys 1118

- Česnulevičius Krisius 1306
Česnulevičius Petras 1086, 1306
Česnulevičius Valentas 1306
Česnulevičius Vincas 1110
Česnulevičiūtė B. 2122
Česnulis 249
Česnulis V. 1407, 1576, 1878, 2019, 3013
Česnulis V. V. 1306, 1429, 1704, 1802, 1947, 1959, 1963
Česnulis Vytautas V. 695, 749, 848, 1072, 1167
Česnulis Vytautas Valentinas 2146, 2159, 2183, 2185, 2195, 2261, 2286, 2295, 2339, 2392, 2412, 2555
Česokas J. 1565
Česokas Petras 180
Čestauskas B. 2234
Čestauskas Bernardas 2044
Česulis Juozas 2788
Česūnas K. 1700, 2015
Česūnas P. 1307
Česūnas Pranas 1807
Česūnas Z. 1700
Češkevičius Petras 2922
Češkevičius V. 947
Češkevičius Vincas 909
Čiaglis Izidorius 2443
Čiaglys Leonas 2451, 2958
Čiapskas Alfonsas 1792
Čibas 55, 59
Čibirai 2609
Čibiraitė 448, 531
Čibiraitė Bronė 460
Čibiraitė Ed. 432
Čibiraitė El. 384
Čibiraitė Elena 686, 1333
Čibiraitė Em. 275
Čibiraitė Emilija 277, 678, 889, 1058
Čibiraitė V. 531, 650, 2695, 2696
Čibiraitė Ver. 494
Čibiraitė Veronika 2438, 2578, 2598, 2605, 2693, 2804, 2875
Čibiraitė-Miškinienė Elena 1956, 2003, 2011, 2491
Čibiras 485, 2609, 2620
Čibiras (Daugaitis) Klemensas 761
Čibiras A. 1802, 2261, 2466
Čibiras Antanas 2703
Čibiras Jeronimas 877, 1764, 1765
Čibiras Juozas 438
Čibiras K. 55, 63, 73, 97, 104, 105, 120, 123, 140, 142, 162, 164, 173, 192, 211, 233, 234, 245, 262, 264, 277, 288, 306, 313, 335, 353, 357, 368, 372, 384, 385, 395, 426, 428, 429, 435, 436, 438, 447, 481, 486, 488, 491, 496, 498, 555, 564, 568, 583, 586, 589, 634, 637, 649, 739, 799, 1187, 1213, 1330, 1571, 1717, 1831, 1928, 1955, 2067, 2130, 2152, 2214, 2301, 2410, 2570, 2583, 2610, 2619, 2691, 2835, 2852, 2863, 2896, 2966
Čibiras Klemensas 734
Čibiras Kristupas 74, 129, 156, 190, 213, 238, 256, 271, 290, 292, 296, 297, 304, 308, 323, 334, 382, 391, 418, 447, 466, 483, 492, 495, 509, 515, 538, 552, 617, 619, 632, 639, 655, 672, 673, 683, 686, 693, 701, 708, 726, 737, 738, 763, 773, 804, 805, 813, 834, 843, 845, 882, 892, 893, 960, 975, 981, 986, 1001, 1007, 1095, 1111, 1129, 1139, 1151, 1176, 1187, 1189, 1212, 1217, 1221, 1279, 1329, 1342, 1376, 1377, 1391, 1438, 1475, 1485, 1490, 1514, 1527, 1562, 1573, 1580, 1582, 1588, 1603, 1622, 1624, 1630, 1637, 1655, 1660, 1702, 1713, 1716, 1786, 1814, 1817, 1829, 1833, 1858, 1864, 1889, 1927, 2016, 2026, 2031, 2053, 2057, 2076, 2112, 2151, 2170, 2205, 2213, 2222, 2235, 2252, 2262, 2265, 2277, 2281, 2282, 2294, 2304, 2319, 2331, 2365, 2368,

- 2380, 2387, 2409, 2481, 2483, 2501,
2511, 2520, 2542, 2544, 2549, 2563,
2569, 2572, 2582, 2590, 2591, 2597,
2601, 2609, 2618, 2627, 2666, 2679,
2684, 2691, 2712, 2713, 2724, 2770,
2783, 2796, 2802, 2811, 2814, 2830,
2834, 2838, 2840, 2852, 2861, 2873,
2876, 2877, 2895, 2900, 2910, 2923,
2936, 2965, 2978, 2980, 2993
- Čibiras M. 795, 2619, 2919
- Čibiras Matas 858, 2332, 2387
- Čibiras Myk. 485
- Čibiras Mykolas 804, 851, 1588, 1669,
1775, 1824, 1871, 1894, 2117, 2118,
2395, 2619, 2693, 2822, 2823, 2838,
2860, 2897, 2919, 2937, 2958
- Čibiras P. 2842
- Čibiras Petras 2678, 2817
- Čibiras Povilas 1038, 1284, 2109, 2139,
2378, 2426, 2585, 2651, 2935
- Čibiras-Daugaitis Klemensas 705
- Čiburas J. 400, 501, 629
- Čiburas Juozas 70, 118, 119, 319, 347,
630
- Čičelis Adomas 2027
- Čyčelis Adomas 1931, 2017, 2131
- Čyčelis S. 1503
- Čičelis Stasys 1423
- Čyčelis Stasys 1337, 1354, 1396, 1503,
1595, 1843, 2257
- Činčikas A. 2521
- Činčikas J. 280
- Činčikas K. 1794, 2292
- Činčikas Konstantinas 1904
- Činčikas L. 1170, 2814
- Činčikas Liudas 1651, 2571, 2636
- Činčikas Liudvikas 1738
- Činkovaitis E. 477
- Čiočys Jonas 987
- Čiočys Pet. 75
- Čiočys R. 686
- Čioglys Antanas 2186
- Čypaitė Kazimiera 732
- Čypas Antanas 1038
- Čiplys J. 931
- Čiplys Jurgis 928, 965
- Čiplys K. 2168, 2250, 2428
- Čiras Andrius 791, 853
- Čiučiurka Bronius 1270, 2427
- Čiučiurka K. 767
- Čiučiurkaitė 242
- Čiuika J. 41
- Čiurlionienė 260
- Čiurlionienė S. 12, 17, 65, 231
- Čiurlionienė-Kymantaitė Sofija 683,
685, 689, 707, 722, 728, 734, 750,
753, 767, 773, 785, 800, 819, 828,
836, 837, 842, 855–857, 874, 876, 878,
881, 884, 887, 891, 906, 909, 911,
914, 939, 979, 1001, 1012, 1015, 1032,
1037, 1055, 1061, 1096, 1105, 1117,
1118, 1119, 1121, 1131, 1133, 1177,
1192, 1194, 1229, 1261, 1316, 1317,
1336, 1343, 1347, 1369, 1372, 1382,
1415, 1424, 1464, 1472, 1499, 1513,
1517, 1522, 1523, 1538, 1539, 1545,
1585, 1589, 1593, 1630, 1635, 1636,
1675, 1697, 1722, 1781, 1811, 1812,
1848, 1872, 1911, 1959, 2034, 2049,
2059, 2073, 2080, 2083, 2084, 2102,
2112, 2221, 2674, 2681, 2686, 2688,
2758, 2768, 2785, 2806
- Čiurlionis Alfonsas 2126
- Čiurlionis D. 1161
- Čiurlionis Domas 1990
- Čiurlionis Jonas 2126
- Čiurlionis Konstantinas 1280, 2550
- Čiurlionis M. 196, 274, 363, 405, 457,
459, 467, 470
- Čiurlionis M. K. 1287, 1350, 1390,
1475
- Čiurlionis Myk. Kast. 510
- Čiurlionis Mikalojus 351, 636
- Čiurlionis Mikalojus Konstantinas
2029, 2031, 2053, 2192, 2193, 2319
- Čiurlionis Petras 1990

- Čiurlionytė 488
 Čiurlionytė J. 1395
 Čivilis Petras 395
 Čižiūnas Vaclovas 2944
 Čižūnas F. 66
 Čučėika 471
 Čučurka Bronius 926
 Čuika Juozas 262
 Čuika Jurgis 748
 Čuika Ladas 185
 Čuika V. 1705
 Čuika Vladas 1158
- D
- Dabkevičius Kazys 680, 1790
 Dabužinskaitė B. 1522
 Dabužinskaitė Bronė 1500
 Dabužinskaitė Bronislava 1801, 2038,
 2105
 Dada Kazys 2906
 Daidalius 312
 Dailydė A. 613, 1161, 1335
 Dailidė Antanas 1990
 Dailydė D. 1161
 Dailidė Domininkas 1990
 Dailidė Edvardas 1990
 Dailydė Edvardas 2895
 Dailydė F. 1161
 Dailydė I. 2954
 Dailidė Kazys 1989, 1990
 Dailidė Pr. 400
 Dailydė Vladas 2909
 Dailidėnienė Jadvyga 2104
 Dailydienė Jadvyga 2155
 Dailidka A. 1320
 Dailydka Antanas 1302
 Dailidka V. 1209, 2440
 Dailydka V. 1294, 2664, 2705
 Dailidka Vincas 1186, 1220, 1238,
 1259, 2050, 2420, 2439
 Dailydka Vincas 1293, 2572, 2573,
 2578, 2598, 2605, 2661, 2663, 2704,
 2812
- Dainauskas Stasys 931, 2667
 Dalgėdaitė Grasilda 1995
 Dalgedas 234
 Dalgieda Kazys 2968, 2984
 Dalidka Vincas 2280
 Dambrauskas 1063
 Dambrauskas Adamas 930
 Dambrauskas Ignotas 875
 Dambrauskas-Jakštas Adomas 2063
 Dambrauskienė M. 70
 Damijonaitis J. 1062, 2525, 2597
 Damkauskaitė Stasė 1413, 1732
 Damoška Kazimieras 1852
 Damucis B. 543
 Damutytė St. 605
 Damutytė Stanislava 2200
 Damutytė Stasė 995, 2291, 2297
 Damutytė V. 2002, 2247
 Damutytė Veronika 2241, 2246
 Damutytė-Politikienė Stasė 2461, 2526
 Dangutis J. 526
 Danilauskas Jonas 527, 556
 Daniliauskas Jonas 729
 Dantė 124
 Dapkevičius 1751
 Dapkevičius K. 835
 Dapkevičius Kazys 715, 1906
 Dapkevičius Petras 488
 Dargis 248
 Darius 2391, 2514, 2559, 2592, 2866,
 2875, 2978
 Darius Steponas 1426, 1427, 1432–
 1434, 1440, 1441, 1444, 1446, 1453,
 1457, 1459, 1460, 1463, 1466, 1472,
 1473, 1477–1480, 1483–1485, 1487,
 1496, 1498–1500, 1502, 1513, 1517,
 1519, 1521–1524, 1529, 1531, 1533,
 1536, 1539, 1545, 1549, 1608, 1659,
 1661–1664, 1681, 1707, 1731, 1743
 Daržinkevičius Vaclovas 827
 Dasienė J. 2852
 Dasys 557
 Dasys J. 1519, 1763, 2018

- Dasys Jeronimas 1762, 2683
Dasys V. 698, 2511
Dasys V. 647
Dasys Viktoras 597, 598, 900, 1217,
1253, 1391, 1631, 1738, 1770, 1786,
1890, 2151, 2205, 2390, 2501, 2555,
2674, 2838, 2860, 2932, 2965
Daubaras Mykolas 787
Daubaras P. 223
Daugaitis Klemensas 836
Daugaitis-Čibiras Klemensas 687, 920
Daugėla J. 2694
Daugirdas 2525
Daugirdas P. 1062
Daugirdas T. 800, 833, 1121, 1223,
1322, 1367, 1392, 1401, 1419, 1422,
1516, 1673, 1780, 1839, 1966, 2073,
2096, 2101, 2984, 2990
Daugirdas Tadas 685, 736, 798, 920,
1094
Daukantas 347, 894
Daukantas S. 2692
Daukantas Simanas 374, 508, 525,
564, 569, 628, 2032, 2326, 2415
Daukantas Teod. 399
Daukša K. 732
Daukša Zenonas 1236
Davainis-Silvestraitis (Silvestravičius)
Mečislovas 1965
Davainis-Silvestraitis Mečislovas 18,
30, 405
De-Bondienė 370, 403
Defo Danielius 2589
Degutis J. 1404
Degutis Mykolas 140
Degutytė (Degučiuotė) Agota 766, 928
Degutytė T. 2873
Delgėda A. 718
Delininkaitis 400, 501
Dembinskis Henrikas 3032
Demkauskaitė S. 1836
Demkauskaitė Stanislava 1835
Demsaitė El. 597
Demsytė 698
Demsytė Vanda 2712
Demšė J. 727, 868
Demšė Jonas 770, 788
Dereškevičius J. 35
Dereškevičius Vincas 214
Deveikiai 1119
Deveikis E. 2130
Deveikis Edmundas 1651, 2104, 2377,
2386, 2990
Deveikis Kazimieras 1689
Devenis 1994
Devenis Mykolas 1654
Dičpetris A. 1559, 1699, 1773
Didikas Valentas 2554, 2555
Didžiavyžis N. 2360
Didžiavyžius N. 1429
Didžiokas 295
Didžiulienė-Žmona L. 1380, 1458,
1682, 1749, 1785, 2038, 2070
Didžiulis Adomas 322
Didžiulis Julius 1723
Didžiulytė 53
Diemedys Vl., slap. 1757
Dieninis J. 2035, 2139
Dieninis Jonas 2812
Dikensas Čarlsas 2588
Dykinis A. 686, 698
Dykinis Aleks. 597
Dykinis Vladas 734
Dilevičius Valerijonas 671
Dylevičius Valerijonas 655
Dilys Antanas 2004
Dylis Arnoldas 128
Dilys J. 906, 1707, 1944, 1964, 2024,
2053, 2074, 2110, 2125, 2205, 2251,
2258, 2260, 2527, 2533, 2536
Dilys Juozapas 1642
Dilys Juozas 1415, 1444, 1581, 1972,
2143, 2149, 2166, 2180, 2190, 2204,
2216, 2232, 2265, 2269, 2270, 2282,
2330, 2440, 2444, 2446, 2470, 2538,
2579, 3002

- Dyls Juozas 336, 380, 381
 Dilys Vladas 1590
 Dimbelis 2426
 Dimbelis Jonas 2347
 Dindienė C. 1701, 2278
 Dindienė Cecilija 1669
 Dineika K. 1612
 Dineika V. 1471, 1782, 1812, 2635
 Dineika Viktoras 737, 2647, 2650
 Dynovskis 1205
 Diržytė 49
 Diržytė-Naginskienė A. 129
 Diska A. 1712, 1720
 Diskaitė Em. 120
 Dyša Juozas 156, 159
 Dyša Jz. 153
 Djakas Povilas 700
 Dlugoborskis St. 82
 Dmukauskas 1262
 Dmukauskas Aleksandras 2337
 Dmukauskas Elijošius 1084
 Dmukauskas J. 1262
 Dmukauskas Juozapas 777, 853, 1084
 Dmukauskas Juozas 1070, 1100, 1261, 1581
 Dmukauskas Mykolas 1084
 Dmukauskas Simanas (Simonas) 2337, 2462
 Dmukauskas Simas 2636, 2851
 Dmukauskas Stepas 2337
 Dmukauskas Steponas 1084
 Dmuševskis L. A. 2999
 Dobilėlis B. [Vincas Budrevičius] 2773
 Dobkevičius J. 1859
 Dobrakienė M. 45
 Dobrovolskis 366
 Dobrovolskis F. 297
 Dobrovolskis Feliksas 350
 Dobrovolskis P. 369, 432
 Dobruckis 446, 449, 471, 478, 483, 503, 521, 522, 527, 547, 558, 577, 585, 597
 Dobužinskaitė B. 1579
 Dobžanskis 1178
 Doda J. 1164
 Doda Jonas 184, 847, 897, 941, 999
 Doda Petras 847, 897
 Dodaitė Juzė 451
 Dogelis P. 4, 12, 14, 40
 Dogelis Pov. 11, 15
 Dolinskis G. 1780
 Dolobovskis Mečius 37
 Domaševičius A. 22, 34, 55, 65, 242, 1197, 1198
 Domaševičius Andrius 20, 674, 713, 1197
 Domaševičius Jurgis 74
 Dombrovskis 2404
 Domeikienė 575
 Domenikauskas 122
 Domijonaitis 756
 Dornykas Ig. 551
 Dorochovas 1495, 1689
 Dorulis Ant. 32
 Dostojevskis 2484
 Dovydaitytė G. 605
 Dovnaravičius 284
 Drabnys Z. 142
 Drabūnienė Elena 1646
 Dradavičius 1881
 Dragūnas 2389
 Dragūnas Alfonsas 1643, 2743, 2842
 Dragūnas B. 2625
 Dragūnas K. 818
 Draguškaitė Julė 1159
 Drangelienė Bronislava 2335
 Dransutavičiūtė M. 645
 Draugelis E. 798, 1119–1121, 1145, 1178, 1821, 1840, 1977, 1999
 Draugelis El. 218
 Drėma Vladas 1038, 1042, 1225, 1253, 1359, 1641, 1754, 1952, 2029, 2092, 2193, 2281, 2310, 2353, 2370, 2405, 2465, 2516, 2532, 2776, 2824, 2923, 2933, 2953
 Dremza J. 2294

- Dremza Jonas 2948
Drevinskaitė Elzė 120
Dringelis Adomas 1563
Dringelis Vladas 1564
Dringelytė Ona 1563
Driskius Klaudijus 802, 1130, 1790,
1982, 2575, 2639, 4-XIV, 5-XII
Driskiuvienė Živilė 2-IV, 3-IV, 4-IV,
5-IV
Druskis V. 392
Druskis Vytautas 432, 433
Drūtaite A. 2773
Drūtas 643
Drūtas Jonas 1284
Drūtas Jonas Kęstutis 2091, 2194
Drūtas Jonas-Kęstutis 597
Drūtas K. 698
Drūtas M. 404
Dubakienė Magdalena 1962
Dubaševskis 2045
Dubauskas Just. 362
Dubauskas P. 928
Dubauskas V. 1544
Dubauskas Vincas 741, 806, 815, 880,
1229, 1408, 1580
Dubenis Adolfas 2963
Dubenis Edvardas 2963
Dubenis Jonas 2963
Dubietis 319, 322, 341
Dubietis J. 117
Dubietis Juozapas 1955, 2432, 2765,
2802, 2855, 2860, 2870, 2899, 2931,
2936
Dubietis Steponas 36
Dubonis Augustinas 1867
Dubonis Jonas 1867
Dubonis Juozas 1867
Dubonis Mykolas 1867
Dūdaitis A. 503
Dudėnaitė Natalija 1055
Dūdėnas M. 1410
Dudulis Jonas 2355
Dudutis Juozas 1539
Dudzinskis 411
Dukša J. 404, 953
Dukša Juozas 1047, 1253, 1283, 1477,
1563, 1626, 1778, 2491, 3017
Dukša Kazimieras 2151
Dukša Kazys 1047, 1496, 2124, 2136,
2174, 2717, 2723, 2778, 2779, 2874,
2903, 3002
Dukša Zenonas 2159
Duksienė Elena 2717, 2723, 2903
Duksienė Veronika 2970
Dulkė Aleksandras 1296
Dulskaitė 487
Dulskaitė Marė 1223
Dundulis 2839
Dundulis A. 861, 2672, 2840, 2982
Dundulis Aleksandras 2671, 2776,
2839
Dundulis V. 1614, 1725
Duninas-Vonsavičius 44
Duoda Petras 999
Durtonas Jonas 1248
Dušauskis 105
Duž-Duševskis Klaudijus 449, 502, 526
Dvarackas Petras 1306
Dvarackis Liudas 979
Dvaranauskas 505, 506, 821
Dvaranauskas P. 48, 273, 312, 504,
510, 545, 564, 582
Dvaranauskas Petras 305, 498, 2869
Dvareckas 3005, 3007
Dvareckas A. 2246
Dvareckas Adomas 695
Dvareckas Petras 1407
Dvynelis Stasys 1259
Dvoreckis Vladas 361
Dvožakas 519
Dworak St. 2215
Dzekevičius Jonas 2355
Dzemionas Jonas 1318
Dzengelevičius S. 1884
Dzidolikienė Ona 123
Dzidzevičienė Karolina 1646

Dzidzevičienė Konstancija 1646
 Dzidzevičius Feliksas 1646
 Dzievgutis M. 559
 Dzikauskienė 482
 Dziukevičienė M. 978
 Dziukevičius A. 966
 Dziukevičius Edvardas 1562
 Dziukevičiūtė E. 1929
 Dziukevičiūtė J. 966
 Dziukevičiūtė Kazė 1062, 1100
 Dziukevičiūtė Kazimiera 991
 Dziukevičiūtė M. 2059
 Dzingelevičius S. 2057
 Džibsonas 32
 Džiuvė 350

E

Edrachas 556
 Efanovas 3024
 Eidintas Leonas 135, 136
 Eidintas Leonas 747
 Eidukonienė A. 2783
 Eidukonienė Anastazija 1997, 2552
 Eidukonienė N. 2998
 Eidukonienė Teklė 1386
 Eidukonis 471, 579, 656, 1041, 1225
 Eidukonis Juozas 1026, 1278, 2269
 Eidukonis P. 526, 637
 Eidukonis Paulius 484
 Eidukonis Povilas 784, 1127, 1579,
 1639, 1671, 1686, 1871, 2057, 2120,
 2162, 2293
 Eidukonis Pr. 634
 Eidukonis S. 2432
 Eidukonis Stasys 733, 1011, 1547,
 2636
 Eidukonytė Nastė 1723
 Eimontas 287
 Eirošius Adomas 41
 Eismantas 197
 Eitmanavičius 2057
 Eitmanavičius Kazimieras 2149
 Eitmanavičius Leonardas 1642

Elžbieta, šv. 726, 1914
 Emiliūnaitė Katrė 2174
 Engelis 2620, 2621
 Engelis M. 2622
 Engelis Mečislovas 2567, 2605, 2619,
 2621, 2884
 Ercius Juozapas 2980
 Ercius Juozas 377
 Ereminas G. 1195, 1233, 1240, 1451,
 1642, 2094, 2216, 2226
 Erenkroicas (Ehrenkreutz) 2772
 Erodiaada 1270, 1301
 Erteliai Z. ir P. 1949
 Esmaitis 357, 383, 645, 756, 2525
 Esmaitis [Stasys Matjošaitis] 961, 999,
 1062
 Estka R. 488, 1008
 Estka Ričardas Algirdas 884
 Estkienė 24
 Etminis I. 2517

F

Faidutti 505
 Faraponis 2361
 Faraponis Joakimas 2552, 2616
 Fedorovičius 127, 348, 424
 Filionekas 2385
 Filipavičius 193
 Finkelšteinas 410
 Frankienė Vanda 1125
 Frenkelis (Fraenkel) Ernstas 1710,
 2326
 Frielikas Pr. 551
 Froebelis 555
 Fromas-Gužutis Aleksandras 723, 799,
 803, 842, 900, 905, 1010, 1063, 1414,
 1795, 1244, 2167, 2736, 2958

G

Gabaliauskas 501, 502
 Gabaliauskas Aleks. 37
 Gabrilavičius Simas 406
 Gabrys 346, 411

- Gabrys T. 2358
Gadeiskis R. 2305
Gaidamavičiai Myk. ir Vinc. 644
Gaidamavičius 652
Gaidamavičius J. 448
Gaidamavičius Kazys 1257
Gaidamavičius M. 2354
Gaidamavičius Mykolas 706
Gaidamavičius N. 2893
Gaidamavičius Sil. 644
Gaidamavičius Silvestras 705
Gaidamavičius Vincas 706
Gaidamavičiūtė Jadvyga 914, 1071,
1083, 1283, 1521, 1806, 2100, 2594
Gaidelionis P. 200, 258, 367, 402
Gaidelionis Pov. 3, 74, 156, 175, 178,
220, 227, 238
Gaidelionis Povilas 167, 943, 1966
Gaidelis 430
Gaidelis Albertas 1814
Gaidelis J. 682
Gaidelis Jonas 2913
Gaidelis Kazys 1842
Gaidelis L. 369
Gaidelis Leonas 688
Gaidelis M. 2616, 2780
Gaidelis Mamertas 2462, 2617, 2851
Gaidelis V. 2315
Gaidelytė Barbora 1216, 1474
Gaidelytė G. 2389
Gaidelytė Leonora 2678
Gaidelytė M. 2315
Gaidienė Marė 1962
Gaidienė Zosė 1962
Gaidys (Plokstis) Klimas 215
Gaidys Adomas 2805
Gaidys Antanas 2805
Gaidys Jokūbas 1535
Gaidys Jonas 817, 1817
Gaidys Juozas 696
Gaidys Liudvikas 1754
Gaidys Stasys 817, 1380, 1707, 2805
Gaidys Viktoras 1526, 1866
Gaidytė B. 1703
Gaidytė M. 797
Gaidytė Malvina 1570
Gaidytė Marė 1739
Gaidrys Kazys 152
Gaigalaitė Julė 1038
Gaigalas 561
Gaigalas K. 39, 262, 313, 413, 551,
964, 1047, 1090
Gaigalas Kazimieras 1253
Gaigalas Kazys 89, 413, 551, 1051,
1235
Gaigalas Pranas 858
Gaigalytė 263
Gaigalytė Julė 1206
Gaigys Edvardas 319
Gailiūšai 1875
Gailiūšas A. 2600
Gailiūšas D. 1675, 2041, 2521, 2522
Gailiūšas Domininkas 1241, 1424,
1436, 1674, 1730, 1829, 1904, 2010,
2040, 2136, 2378, 2433, 2497, 2521,
2527, 2991
Gailiūšas K. 1685
Gailiūšas Kazimieras 1762
Gailiūšas Leonas 2975
Gailiūšas V. 1875
Gailiūšas Vilhelmas 1216, 1502, 1738,
1741, 1875, 2163, 2267, 2280
Gailiūšas Z. 1712
Gailiūšas Zenonas 2219
Gailiūšienė V. 1721
Gailiūšienė Veronika 1738, 1741, 1860,
2014, 2274
Gailiūšis Domininkas 1449
Gailiūšis Pov. 398
Gailiūšytė Agn. 474
Gaivenis J. 698
Gaivenis Juoz. 328, 343
Gaivenis Juozas 773, 945
Gaižutis J. 1907
Gaižutis Juozas 37, 380, 381
Gaižutis Kazys 380–382

- Gaižutis V. 1036
 Gaižutis Vladas 1097
 Gaižutytė Ona 173
 Gajauskas K. 1569, 2017, 2033, 2290, 2417
 Gajauskas Kazys 2185
 Gajauskas Konstantinas 2402, 2686
 Gajauskas Kostas 1216
 Gajauskienė 2507
 Gajevskis Adomas 137
 Gajevskis Antanas 137
 Gajevskis Jurgis 137
 Galaševskis 1248
 Galatelis M. 2898, 2904, 2929, 2979
 Galatiltienė Kotryna 1639, 1885
 Galatiltis Jonas 1919
 Galatiltis Vaclovas 1639
 Galdikas 295
 Galia 412
 Galickas Kazimieras 1564
 Galickas Povilas 1953, 2537
 Galilėjus 2029
 Galinis J. 1173, 1318
 Galinkevičius St. 585
 Galiušis D. 324
 Galkauskas K. 2XIV, 731, 1106, 1390, 1467, 1566, 2150, 2381
 Galkauskas Konstantinas 707, 736, 778, 825, 834, 883, 888, 971, 981, 994, 995, 1147, 1149, 1276, 1342, 1350, 1361, 1394, 1433, 1466, 1490, 1502, 1514, 1536, 1572, 1580, 1608, 1626, 1669, 1759, 1776, 1858, 1867, 1878, 1943, 2012, 2026, 2029, 2103, 2193, 2206, 2366, 2381, 2443, 2536
 Galkovskis K. 95, 312, 313, 319, 326, 351, 353–355, 360, 362, 363, 371, 373, 384, 440, 448, 449, 461, 467, 470, 554, 555, 589, 592
 Gallenas St. 332
 Galonzka 327
 Galubickas Gabrys 1142
 Galvanauskas 127
 Galvanauskas E. 50, 210, 286, 412
 Galvanauskas Ern. 193
 Galvelda Mendelis 212
 Galvelė A. 1705, 1822
 Galvelė Andrius 1573
 Galvelė Ant. 262
 Galvelė S. 1705
 Galvelė Stanislovas 169
 Ganatauskas J. 1890
 Ganatauskas Jonas 1987
 Gancaras 873
 Garalevičius J. 1417, 1613, 1635
 Garalevičius Jonas 736, 1064, 1076
 Garbauskas 370, 1546
 Garbauskas B. 2292
 Garbauskas Br. 652
 Garbauskas Bronislovas 2333
 Garbauskas Bronius 1935
 Garbauskas Justinas 1561, 1571, 1797, 1904, 2035, 2039, 2149, 2604
 Garbauskas Vincas 2405
 Garbavičius Edvardas 770
 Garbovskis Z. 2576
 Garbus M. 1718
 Garcėnai 54
 Garfunkelis 410
 Garla 234
 Garla Adolfas 2104, 2156
 Garla Adomas 1777
 Garla F. 2197, 2806
 Garla Feliksas 1337, 1396, 1561, 1571, 1574, 2262, 2271, 2408, 2428
 Garla Juozas 236, 1354
 Garla Nikodemus 2294
 Garla Peliksas 1546
 Garlia Myk. 137
 Garlytė E. 429, 446
 Garlytė O. 2533
 Garlytė R. 2535
 Garlytė Rozalija 2527
 Garnevičius Pranas 1048, 1098
 Garšva Kazimieras 2-IV, 3-IV, 4-IV, 5-IV
 Gasys J. 678

- Gasiukas B. 1381
Gasiūnas Jokūbas 41
Gasiūnas Jonas 208
Gasparavičius Mykolas 681
Gasparavičius Vincas 644, 705
Gasparis 315
Gatautas 7
Gaučys Edv. 328
Gaurilkevičius Adomas 61
Gausė A. 1711
Gausė Adomas 1412, 1540, 1877
Gavėnas J. 2077
Gavėnas P. 2818
Gečys 724, 821
Gėčys 581, 650
Gečys B. 2868
Gečys Kazimieras 946, 1018, 1043,
1196, 1216, 2711
Gedgaudas Antanas 748, 904, 1053,
1246, 1372, 1803, 2318, 2930, 2957
Gediminas, kunigaikštis 1, 86, 268,
331, 468, 470, 555, 581, 584, 585,
590, 598, 604, 605, 618, 626, 698,
750, 837, 848, 854, 903, 1398, 1414,
1478, 1569, 1737, 1744, 1795, 1884,
1899, 1904, 1905, 1934, 1945, 2004,
2006, 2009, 2019, 2091, 2095, 2222,
2314, 2369, 2373, 2381, 2396, 2402,
2432, 2520, 2544, 2598, 2616, 2701,
2719, 2773, 2780, 2793, 2934, 2938,
3029, 3043
Gedvilas Pranas 2644
Gedžiūnas E. 1088
Gedžiūnas P. 2086
Gedžiūtė Veronika 2456, 2457
Geina Mot. 311
Gelažauskas G. 49
Gelažinis Antanas 2465
Gelčius Jonas 214, 215, 277
Geležinienė Rožė 999
Geležis Antanas 208
Geležytė 53
Geležitė O. 2329
Gelžinis A. 1630
Gelžinis Juozas 1165
Geniušas J. 861, 1024, 1370, 1523,
1597, 1673, 1873, 1913, 1922, 1966,
2034, 2071, 2096, 2129
Geniušas Juozas 726, 730, 797, 857,
2906, 2914
Genovaitė 375, 379, 384, 386, 387, 389
Genserauskas Jurgis 1558
Genseris S. 1299
Gerbačiauskas 234
Gerdvilis Steponas 14
Germanavičius 30
Germanavičius Juozas 37
Geršonas 550
Gerulis J. 925
Gerulis Jurgis 747, 908, 924
Gervelė Gustas 2132
Gervelė Pranas 2045
Gerviatovskis 3018
Gibas 551, 2567
Gibas J. 2552
Giedraičiai 12
Giedraitis A. 283
Giedraitis Aleks. 257, 307
Giedraitis-Giedrius A. 953, 1348, 1585,
1812
Giedraitytė Zosė 120
Giedrys Vacl. 322
Giedrius A. 2199
Giedrius Antanas 974
Gievis L. 1217
Gigeričaitė J. 480
Gikevičius Jonas 443, 2335
Gikevičius Juozas 443, 1537
Gikevičius Mykolas 1975, 2286
Gyls 2473
Gyls A. 1700, 2015
Gyls Adolfas 1614
Gyls Ant. 15
Gyls J. 387
Gyls Jonas 227
Gyls Juozas 1335

- Gylys Mykolas 2416, 2417
 Gylys Petras 798
 Gylys Stasys 2488
 Gylytė 1230
 Gylytė Genovaitė 1091
 Gimžauskai M. ir P. 505
 Gimžauskaitė Adelė 425
 Gimžauskaitė Ona 2967
 Gimžauskaitė V. 2668
 Gimžauskas A. 1381
 Gimžauskas J. 425, 2133
 Gimžauskas Juozas 1413, 2547
 Gimžauskas K. 1538, 2668
 Gimžauskas Kazys 2967
 Gimžauskas M. 296, 404, 518, 678, 2546
 Gimžauskas Myk. 447
 Gimžauskienė Teofilė 653, 1962
 Gimžauskis 152
 Gineitis 1995
 Gineitytė Ona 118, 119
 Ginevičius B. 2083
 Ginevičius J. 978
 Ginevičius Pranas 2019
 Gintalas N. 1120, 1195, 1516, 1796, 1926
 Gintalas Petras 2931
 Gira 529
 Gira L. 12, 14, 41, 863, 1091, 1223, 1368, 1381, 1392, 1471, 1476, 1516, 1518, 1524, 1544, 1627, 1635, 1675, 1691, 1859, 1874, 2102, 2175, 2310, 2372
 Gira Liudas 2, 671, 710, 871, 926, 950
 Girdauskas Pranas 2398
 Girdiušas A. 1948
 Girdziušaitė Amalija 1038, 1206
 Girdziušas (Girdziušas) Jurgis 1798, 1892
 Girdziušas Edvardas 2357
 Girdziušas L. 1802
 Girdziušaitė A. 854
 Girdziušienė Elena 652
 Girdziušienė Ona 652
 Girdžiūtė M. 503
 Girdžiūtė Marija 493, 495
 Girejeva Ana 1625
 Girėnas 2391, 2514, 2559, 2592, 2866, 2875, 2978
 Girėnas Stasys 1426, 1427, 1432–1434, 1440, 1441, 1444, 1446, 1453, 1457, 1459, 1460, 1463, 1466, 1472, 1473, 1477–1480, 1483–1485, 1487, 1496, 1498–1500, 1502, 1513, 1517, 1519, 1521–1524, 1529, 1531, 1533, 1536, 1539, 1545, 1549, 1608, 1659, 1661–1664, 1681, 1707, 1731, 1743
 Gisin'as 390
 Gizbertas-Studnickis Vac. 410
 Glatmanas Julijonas 2068
 Glaudelis 1619
 Glaudelis J. 2002
 Glaudelys J. 2911
 Glaudėlis J. 1380
 Glaudelis Jonas 2678
 Glaudelytė Irena 2565
 Glineckaitė Gertrūda 2983
 Glinskis K. 12, 18, 27
 Glombinskis 230
 Glumboza St. 32
 Gniazdovskis Step. 550
 Goberis M. 533
 Goberis Petras 211
 Gobys 2958
 Gogelis L. 87
 Gogolis 2588, 2668, 2672, 2768, 2777, 2807, 2957, 2959
 Gogolis M. 1602, 2686, 2806
 Gogolis N. 1023, 1035, 1133, 2930, 2933
 Gogolis Nikolajus 2258, 2420, 2430, 2431, 2442, 2443, 2919
 Goldbergas J. 3031
 Golubickas G. 970
 Golubickas Gabrys 1426
 Golubickas K. 970

- Golubickas L. 2924
 Golubickas Leonas 1826, 1858, 1961
 Golumbickas Gabrys 1361
 Gonserančikas Jurgis 2126
 Gonsiorovskis 214, 233, 289, 324, 327, 334, 342
 Gonsiorovskis Zigm. 305
 Gorčinskis B. 976, 1482, 1488, 1629, 2023
 Gorevas K. 3032
 Gosytė Julė 240
 Goslinovskis 208, 239, 240
 Grabauskas 548
 Grabauskas J. 134, 168, 501, 628
 Grabauskas Juozas 124, 125, 127, 153, 159
 Grabauskas Justinas 2263
 Grabauskis J. 155
 Grabijauskas Juozas 1074
 Grabinskis B. 849
 Grabliauskaitė Ona 1325
 Grabovskis B. 273
 Grabovskis L. 140
 Grabskis 88, 279, 280, 324, 341
 Grabskis St. 323, 336, 340, 366, 389
 Grabskis Stan. 334
 Gradauskas 477
 Graižė K. 1173
 Graižė T. 1173
 Graižė V. 1173
 Graurogkas Ant. 341
 Grauželis Antanas 212
 Graužinis 69
 Graužinis Kazimieras 463
 Graužinytė A. 275, 293
 Graužinytė Aldona-Jadvyga 277
 Graužinytė V. 175, 176
 Graužinytė-Palevičienė Domicelė 595, 597
 Graužys Julius 2289, 2514
 Graužys Vaclovas 2289
 Graužytė Marc. 275
 Grazdauskas 63
 Graželis A. 1062
 Gražėnas Stepas 733
 Gražytė M. 291
 Gražytė Marcijona 277
 Gražulis 346
 Grebliauskas B. 630
 Greizė D. 1742, 2059
 Greizė F. 2059
 Greizė K. 2525
 Greizė T. 1930
 Greizė Tomas 1742
 Greizė V. 1742, 1930, 2059
 Greizė Vincas 1889
 Greizė-Brazauskas Kazys 2079, 2106
 Greizienė D. 1930
 Greizienė Domicelė 1889
 Greizytė A. 2525
 Greizytė Adelė 2525
 Greizytė J. 2525
 Greizytė Julija 870
 Greižė Aleksandras 2720
 Greižė Benediktas 2584
 Greižė K. 1825
 Greižė S. 2584
 Greižė Stasys 2583
 Greževičius Jurgis 1104
 Grybaitė 390
 Grybas 295
 Grybauskaitė A. 2793
 Grybauskaitė Bronė 2484
 Grybauskaitė G. 2943
 Grybauskaitė Grasė 2970
 Grybauskaitė Grasilda 2166
 Grybauskaitė Julė 75
 Grybauskaitė L. 1309
 Grybauskaitė P. 2036
 Grybauskas 508
 Grybauskas J. 283, 392, 401, 416–418, 421, 507, 508
 Grybauskas Just. 384
 Grybauskas Justinas 739, 898, 960, 961, 1022, 1094, 1303, 1433, 1546, 1551, 1561, 1571, 1605, 1648, 1683,

- 1736, 1798, 2046, 2085, 2086, 2239, 2351
 Grybauskas Petras 884, 1095, 1722, 1826, 1885, 2229, 2634, 2654, 2716, 2804, 2895
 Grybauskas S. 1338
 Grybauskienė Marė 2559
 Grybauskis Antanas 137
 Grybauskis Jurgis 137
 Griciukas V. 1951
 Griciukas Vladas 762, 2506, 2655
 Griciukas Vladimiras 1413
 Gricius A. 608, 609
 Grickevičius J. 1950
 Griežė Aleksandras 2994
 Griežė J. 2424
 Griežė Petras 395
 Griežė S. 945
 Griežė Stanislovas 853, 918
 Griežė Stasys 791
 Griežė Tomas 1889
 Grigaitė M. 1360
 Grigaitienė Vl. 436, 437, 440
 Grigaitis 57
 Grigaitis Al. 67, 71
 Grigaitis J. 25
 Grigaitis Vladas 2674
 Grigas 355
 Grigas A. 2595
 Grigas Adolfas 319
 Grigas Adomas 180
 Grigas Antanas 1550, 2096, 2146
 Grigas J. 2936
 Grigas Jonas 2334
 Grigas Juozas 1331
 Grigas Kaz. 320
 Grigas Kazys 188, 317, 2691
 Grigas Napalys 2715
 Grigas Sim. 187, 317, 320, 349
 Grigas V. 1360
 Grigas Vaclovas 1563, 1821
 Grigelis 213
 Grigelis K. 2353
 Grigeliūnas Adofas 2891
 Grigeliūnas Antanas 2891
 Grigeliūnas M. 2499
 Grigeliūnas P. 1365
 Grigeliūnas Petras 1364
 Grigeliūnas Pranas 818
 Grigentas Kazys 1438
 Grigonienė Felicija 1994
 Grigonis 34, 430
 Grigonis Jonas 2173
 Grigonis Kazys 2136
 Grigonis Kostas 2173
 Grigonis M. 684, 729, 730, 736, 737, 809, 828, 832, 836, 840, 887, 950, 977, 997, 1013, 1030, 1070, 1135, 1348, 1357, 1368, 1506, 1515, 1523, 1532, 1584, 1592, 1636, 1655, 1716, 1727, 1729, 1749, 1793, 1813, 1832, 1868, 1876, 1965, 2077, 2097, 2168, 2232, 2996
 Grigonis Pranas 2173, 2248
 Grigonis S. 1758
 Grigonis St. 493
 Grigonis Stanislovas 2151
 Grigonis Stasys 700, 1266, 1588, 1757, 2132, 2143, 2717, 2778
 Grigonis Vincas 2173
 Grigonis Vladas 2248
 Grigorievas 2525
 Grigorjevas S. 1062
 Grigulevičius Juozas 1387
 Grigulis V. 1838
 Grigutis 527
 Grigutis A. 387
 Grigutis Ant. 374
 Grigutis J. 387
 Grigutis Jonas 377
 Grigutis Juozas 374
 Grigutis Kazys 1400
 Grigutis V. 1810
 Grigutis Vincas 393, 924
 Grikiniai Pr. ir Juoz. 652
 Grikinis 150

- Grikinis Mykolas 507
Grimalauskaitė A. 1838
Grimalauskas Jurgis 487, 1006
Grimalauskas Vincas 383
Grincevičiūtė 1051
Grincevičiūtė Elena 1448
Grincevičiūtė Valerija 1405, 3009
Grinevičius J. 387
Grinevičius Kazys 2541
Grinevičiūtė Jadvyga 2565
Grinevičiūtė Jonė 1723
Grinius A. 226
Grinius J. 1308, 1510, 1670
Grinius K. 90, 412, 441
Grinkevičius 53
Grinkevičius S. 12
Grišeika Julijonas 1651
Grišeniškis 7
Griška Albinas 1364, 2216, 2624
Griška J. 2547–2549
Griška M. 2458, 2906
Griška Vaclovas 827
Griškevičius Č. 1395
Griškevičius Česlovas 945
Gronskis 54, 194
Gronskis Juozas 326
Grudzinskas V. 387
Grumčius J. 558
Guodis 412
Guodis Adolfas 452, 467, 722, 1018
Guodis J. 1350
Gruslys Ant. 588
Grušas J. 2127
Grušnienė A. 1833, 1930
Grušnienė T. 1834
Grušnys 1938
Grušnius J. 1834, 1930
Grušnius M. 1833
Gruzdys Adomas 139
Gruzdys Daminikas 139
Gruzdys Kazys 139
Gruzdienė J. 2393
Gruzdys A. 864, 2336, 2499
Gruzdys Adomas 776, 812
Gruzdys B. 2329, 2357, 2405
Gruzdys Bronius 1615, 1628
Gruzdys Gediminas 1092
Gruzdys J. 2783
Gruzdys Juozas 1940
Gruzdys K. 1940
Gruzdis Kazys 2891
Gruzdys P. 1132
Gruzdys Petras 1168
Gruzdys S. 864, 2357, 2358, 2460
Gruzdis Stasys 2524
Gruzdys Stasys 682, 2951
Gruzdys V. 2336
Gruzdytė Elena 1202
Gruzdytė Jadv. 480
Gruzdytė Jadvyga 917, 1008, 1043, 1201, 1202
Gruzdytė Julė 917
Gruzdytė Juzė 967, 1043, 1202, 1267
Gruzdytė L. 2783
Gruzdytė Leokadija 2460
Gruzdytė U. 1201
Gruzdytė Uršulė 1043, 1202, 1267
Gruzdovna 1646
Gruzdžius A. 2322
Gruzdžius J. 2322
Gruzdžius V. 2322
Gucaitis Ant. 108
Gudačiauskaitė-Jasiulionienė Elena 1936
Gudaitis 63, 543
Gudaitis J. 543, 1133, 1718
Gudaitis K. 1644
Gudaitis Kleopas 1677
Gudaitis M. 1175, 1180, 1419, 1531, 1537, 1721, 1729
Gudaitis Mėčius 1349
Gudaitis Mikas 861
Gudalevičius Jurgis 994
Gudavičius Juozas 2560, 2636, 2678
Gudelaitis G. 2064
Gudelaitis Gubertas 2264, 2308, 2456,

- 2457, 2550, 2566
 Gudelaitis H. 1380
 Gudelaitis Hubertas 1458, 2323
 Gudelienė J. 1944, 2205
 Gudelis 1115, 2155
 Gudelis A. 1535
 Gudelis Adomas 506, 518
 Gudelis Aleksandras 1610
 Gudelis E. 1963
 Gudelis Gubertas 2413
 Gudelis J. 2084, 2535, 2738
 Gudelis Justinas 1610
 Gudelis K. 2061, 2066
 Gudelis Kostas 2484
 Gudelis M. 2066, 2186
 Gudelis Mykolas 2061, 2439
 Gudelis V. 2140
 Gudelis Vincas 2190, 2289, 2463
 Gudelis Vytautas 2484
 Gudelytė Genė 2968
 Gudelytė K. 2205
 Gudėnas 635
 Gudėnas M. 973, 1521, 1799
 Gudėnas Mykolas 750, 767, 959–961,
 972, 1000, 1023, 1119, 1135, 1224,
 1314, 1409, 1422, 1425, 1520, 1575,
 1648, 1677, 1735, 1736, 1756, 1798,
 1950, 2029, 2085, 2127, 2217, 2227,
 2326, 2351, 2390, 2434, 2454, 2472,
 2577, 2757, 2787, 2805, 2859, 2870,
 2913, 2937, 2993, 3019, 3035
 Gudėnas O. 2432
 Gudolaitytė E. 451
 Gudolaitytė El. 494
 Gudolaitytė Elena 1088, 1091, 1140,
 1146, 1147, 1155, 1277, 1385, 1397,
 1412, 1465, 1489, 1500, 1535
 Gudolaitytė G. 392, 418, 421
 Gudolaitytė Gertr. 120, 369, 431, 479,
 493
 Gudolaitytė Gertrūda 784, 937, 1058,
 1477, 1572, 1581, 1631, 1638
 Gudolaitytė O. 369
 Gudonienė Zofija 1570
 Gudonienė Zosė 1758
 Gudonis Motiejus 206
 Gudonytė A. 846
 Gudzinskas Edvardas 2259
 Gudzinskas V. 1882, 2220
 Gudzinskis 577
 Guiga J. 2149, 2272, 2301
 Guiga Jonas 1919, 2143, 2172
 Gulbinis I. 799
 Gulbinis J. 1355, 1621, 1775, 1776,
 1811, 1832, 2545
 Gulbinis Jonas 1578, 1697
 Gulbinis Julius 1333, 1358, 1364, 1546,
 1561, 1571, 1788, 1831, 1898, 1959,
 2048, 2062, 2333, 2544, 2932
 Gulbinis Nikodemus 2880
 Gulbinskas N. 2385
 Gulgys Julius 2691
 Gumauskas Antanas 792, 826
 Gumbaragis K. 314, 399
 Gumbaragis Karolis 1624, 1629, 1727,
 1797, 1954, 2004, 2426, 2477, 2854,
 2956, 3003
 Gumbinis Mykolas 2880
 Gumbutis S. 2381
 Gummerus 411
 Gumovska V. 2882
 Gumovskis B. 2667
 Guobys 30
 Guobis A. 329
 Guobys A. 226
 Guobis Alf. 329
 Guobys Mykolas 2462
 Guobytė O. 123, 297, 369
 Guobytė Ona 139
 Gurevičius 2516
 Gurnevičius Jonas 991
 Gurskaitė Sofija 2219
 Gurskas B. 1522, 2417
 Gurskas Konstantinas 2462
 Gurskis Kazys 137
 Gustainienė 501

Gustainis Valentinas 1857, 2229
Gustaitytė A. 6
Gutauskas Jonas Vytautas 2678
Gutauskas V. 2709
Gutauskas Vytautas 2132
Gužas 1, 3
Gužas Petras 2, 5
Gužys 397

H

Habdankienė A. 1934, 2158
Habdankienė Aleksandra 1665, 1674,
1691, 1747, 1824, 1895, 1896, 1898,
1901, 1907, 1920, 1923, 1926, 1933,
2013, 2133, 2157
Haidnas 854
Haydnas 646
Haidnas Francas Jozefas 2012
Halka 164
Hallakorpi 411
Hareckis 105
Hareckis M. 107
Hareckis Maksimas 153, 160
Harnastojus B. 864
Harnevičius 46
Heinas L. 533
Heisé P. 2933, 2944
Helmanas S. 136
Hendelis Georgas Frydrychas 1943
Henšelis 892
Herbačiauskas J. A. 48, 49
Herbačiauskas 48
Herbačiauskas Juozapas 1503
Hermanovičius Boleslovas 2715
Himansas 286
Hymansas 139
Hindenburgas 696, 697
Hiršas 392
Hitleris 3009, 3010
Holovinskis 335
Holuvka 520
Holuvka T. 586
Holuvka Tadas 500, 503, 519, 585

Hommé 2631
Homme-Homskis Jurgis 2656
Horodničienė Marija 1829, 2929
Horodničius E. 291, 354, 398, 406,
418, 419, 421, 443, 531, 532, 558,
617, 643, 645, 656
Horodničius Enrikas 275, 277, 343,
495
Horodničius H. 698
Horodničius Henrikas 680, 713, 801,
2044, 2386, 2712, 2860, 2929
Horodničiūtė E. 698
Horodničiūtė El. 597
Horodničiūtė Elena 1217, 1253, 1681,
2029, 2127, 2327, 2351, 2388, 2454,
2715, 2838, 2860, 2916
Hrabinskis 877
Hrabinskis B. 868, 870
Hrehorovičius 349, 351, 355, 408, 462
Hryhalkevič 132
Hrinčevičaitė Fil. 6
Hupertas 79
Hurčinas 92
Hutnikas 1835
Hutnikas B. 1909

I

Iešmantas A. 1332, 1804
Iešmantienė A. 1222
Iešmantienė M. 811, 1315, 1945
Iglinskas J. 16
Ignatavičius Jonas 279
Ignatavičiūtė Veronika 1379
Ignotas, šv. 174
Ignotienė 457
Imperavičius A. 1549
Impiravičius Mykolas 1281
Inčiūra 501
Inčiūra K. 585, 2370
Inčiūra Kazys 2358
Insoda P. 39
Insoda Petras 153, 159
Iraška Antanas 1104

Ivanauskaitė 252
 Ivanauskaitė E. 234
 Ivanauskaitė Uršulė 120, 222
 Ivančikas L. 2346
 Ivančikas Lionginas 2345, 2535
 Ivaška Vladas 420
 Ivaškevičius 76
 Ivaškevičiūtė Stasė 484
 Ivaškienė Agota 184
 Ivoška 170, 511
 Ivoška Antanas 814, 1574
 Ivoška J. 2633
 Ivoška Jonas 556, 685, 729, 1529,
 1807, 2126
 Ivoška Stasys 1574
 Izenflamas P. 1217

Y

Yčas J. 8, 180, 192, 248
 Yčas M. 412
 Yčas Martynas 1415, 1438, 2752, 2949
 Ykaras 312

J

Jablonskienė Stefanija 2236
 Jablonskis 1735
 Jablonskis J. 217, 280, 353, 410
 Jablonskis Jonas 838, 843, 845
 Jabuojska St. 393
 Jacevičienė Albina 1763
 Jacevičius Juozas 1763
 Jacevičius K. 1763
 Jacevičius Kazimieras 1763
 Jacys Aleks. 275
 Jacys Aleksandras 277
 Jackevičius S. 18, 94, 104, 2827
 Jackevičius Stasys 39, 126, 153, 157,
 159
 Jačinauskaitė-Kymantienė Marija 188
 Jadzevičius A. 1380
 Jadzevičius V. 2221
 Jadzevičiūtė B. 2221
 Jagelavičius Kazys 644, 817

Jagomastas 411
 Jakaitis A. 44
 Jakavičius L. 939, 997, 1032, 1141,
 1208, 1257, 1286, 1303, 1327, 1349,
 1752, 1920, 2052, 2070, 2189
 Jakavičius Liudas 924
 Jakavičius Liudvikas 916
 Jakavičius Mykolas 1755
 Jakavičius S. 2130
 Jakavičius Stasys 2151, 2216
 Jakavičiūtė Marė 1962
 Jakavonis 821
 Jakavonis A. 1369, 1645, 2533
 Jakavonis Ambraziejus 906, 959, 1018,
 1304, 1312, 1591, 1601, 1608, 2083,
 2084, 2527
 Jakavonis Domininkas 2662
 Jakavonis M. 1685
 Jakelevičius J. 1099
 Jakelevičius Jonas 520, 1033, 1237,
 1951
 Jakelevičius Petras 1033
 Jakelevičius V. 2372
 Jakimauskas A. 2006
 Jakimauskas Alfonsas 1788
 Jakimauskas B. 1303
 Jakimauskas K. 1303
 Jakimauskas T. 1303
 Jakimavičius Rapolas 910, 929, 930,
 1096, 1163, 1421, 1481
 Jakovanis 55
 Jakovanis A. 498, 540, 581
 Jakovanis Ambraziejus 112, 113, 116,
 257, 276, 361, 460, 485, 493, 517,
 523, 528, 612, 620
 Jakseboga M. 2144
 Jakštaitė Elena 1043
 Jakštas 217
 Jakštas Blažėjus 1867
 Jakštas Gabrys 1867
 Jakštas Karolius 83
 Jakštas Pranciškus 1890
 Jakštienė Paulina 1867

- Jakštytė Elena 1202, 1267
 Jakubauskas 1446
 Jakubauskas Jonas 1494
 Jakubauskas Leonardas 1637, 1661
 Jakubauskas Mykolas, Vincenzo sūnus 2794
 Jakubauskas Pranas 1449, 1494, 1528, 1617, 1618
 Jakubauskas V. 1494
 Jakubauskas Vincas 680
 Jakubauskas Vincentas 2794
 Jakubauskas Vytautas 1494, 1618
 Jakubeckis Andr. 153
 Jakubėnas A. 1150
 Jakubėnas Povilas 1415, 1654, 2752, 2949
 Jakubsevičius K. 1907
 Jakučionis 223
 Jakučionis A. 9, 18, 26, 393, 756
 Jakučionis Aug. 21
 Jakučionis Povilas 1557
 Jakučiūnaitė Veronika 429
 Jakučiūnas Vladas 429
 Jakutis Augustinas 1315, 1338
 Jakutis Benediktas 1263
 Jakutis J. 2436
 Jakutis Jurgis 1137, 1263, 1315, 1337
 Jakutis N. 1356
 Jakutis P. 1137
 Jakutis Petras 1263
 Jakutis V. 1137, 1524, 1853, 2252, 2267, 2391, 2439, 2445, 2456, 2463, 2487, 2488, 2498
 Jakutis Vacys 1315
 Jakutis Vaclovas 1263, 1338, 1642
 Jakutis Vidas 1984
 Jakutytė Anastazija 2474
 Jalbžikovskis 395, 397, 414, 423, 426–429, 437, 447, 457, 460–462, 464, 465, 474, 498, 500, 505, 507, 509, 520–523, 528, 542, 547, 552, 563, 565, 577, 578, 580, 595, 600, 611, 620
 Jalbžikovskis (Jalbžikovskis, Jalbżykowski) Romualdas 394, 811, 812, 820, 840, 878, 918, 935, 998, 1017, 1018, 1020, 1021, 1030, 1184, 1193, 1226, 1492, 1670, 1923, 1924, 1926, 1929, 1931, 1937, 2169, 2195, 2764
 Jalbžikovskis (Jalbżykovskis) R. 1319, 1320, 1671, 1945, 1946, 2088, 2703, 2724, 2739, 2809, 2924, 2927, 2928, 2931, 2932, 2935, 2937, 2938, 2943, 3041
 Jancevičienė Stasė 2115
 Jancevičius Jonas 2115
 Jančiulis Juozas 1817
 Jančius Juozas 1438
 Janeika J. 1161
 Janeikaitė Ona 2285
 Jankauskaitė Marija 1074
 Jankauskas 11, 16, 369, 485, 2392
 Jankauskas Augustas 2757
 Jankauskas Feliksas 2757
 Jankauskas J. 226, 472, 2057, 2075, 2319, 2366, 2619
 Jankauskas Jonas 485, 508, 878, 1124, 1434, 1509, 1510, 1514, 1518, 1631, 1654, 1669, 1786, 1882, 1891, 1894, 2024, 2032, 2043, 2055, 2076, 2118, 2177, 2213, 2288, 2319, 2332, 2366, 2388, 2395, 2448, 2453, 2481, 2483, 2619, 2644, 2655, 2803, 2823, 2838, 2860, 2913, 2937, 2958, 2989
 Jankauskas Juozas 1026, 2864
 Jankauskas Jurgis 1540
 Jankauskas P. 1644, 1731, 2252, 2646, 2938, 2973
 Jankauskas Pijus 766, 928, 1642
 Jankauskas Stasys 226, 443, 461, 480, 494, 2757
 Jankauskas Vincas 443
 Jankauskas Vladas 2757, 2994
 Jankauskienė 95
 Jankauskis 322
 Jankauskis Dzidas 145

- Jankauskis St. 297
 Jankavičius Florijonas 2541
 Jankavičius Julius 2756
 Jankelaitė V. 369, 378, 2622
 Jankelaitė Veronika 1061, 1070, 2452,
 2488, 2578, 2598, 2621, 2794, 2856
 Jankevičius 361
 Jankevičius Bronys 2565
 Jankevičius Domininkas 1957
 Jankevičius V. 1972, 2705
 Jankevičius Vladas 2065
 Jankevičius Zigm. 195
 Jankevičiūtė I. 1275
 Jankevičiūtė Ipolita 901, 1033, 1078,
 1091, 1108, 1140, 1155, 1230, 1236,
 1274, 1280, 1291, 1508, 1523
 Jankevičiūtė Marė 2565
 Jankouski R. 868
 Jankovskis Česlovas 127, 134, 410,
 764
 Jankovskis V. 2776
 Jankūnaitė Ipolita 1656
 Jankus Martynas 1358
 Janonis 42
 Janonis J. 2541
 Janonis Jonas 350
 Janonis Vincas 2983
 Janovskičiūtė 401
 Jansonai 1144
 Janukaitienė 207
 Janukevičius D. 2954
 Janukevičius Domas 1990, 2318
 Janukevičius Izidorius 1989, 1990
 Janulaitis A. 4, 6, 310, 346, 372, 436,
 440, 501, 628
 Janulaitis Aug. 12, 410
 Janulaitis Augustinas 855, 2188
 Janulaitis Ign. 18
 Janulavičius Antanas 1888
 Janulevičius Antanas 1002
 Janulevičius J. 1476
 Janulevičius K. 2329
 Janulienė Vladislava 1646
 Janulienė Zuzana 1646
 Janulis 295
 Janušauskaitė Mar. 75
 Janušauskas Juozas 1879
 Januševičius J. 389
 Januševičius Jurgis 1439, 1956, 2357,
 2867, 2874, 2991
 Januškevičius 208
 Janutėnas A. 973, 1752, 2806
 Janutėnas Antanas 1323, 1337, 1354,
 1396, 1490, 1496, 1546, 1561, 1571,
 1779, 2213
 Janutėnas J. 705, 2474
 Janutėnas Jonas 237, 847
 Janutėnas Juozas 1779, 2473
 Janutėnas K. 1527
 Jarmalavičius L. 1964
 Jarmalienė T. 2869, 2943
 Jarmalis J. 953, 1242
 Jarmalis Juozas 2087, 2138, 2548, 2942
 Jarmalis K. 1369
 Jarmokas S. 543
 Jarmuška Antanas 2913
 Jarmuška Leonas 2913
 Jarpolkavičius (Jarpolkevičius) 1502,
 1878
 Jarpolkevičius 2801
 Jarpolkevičius Julius 2918
 Jarutis J. 1642
 Jasenauskas 305
 Jasėnauskas 312
 Jasenauskas Adomas 172
 Jasenauskas Ignas 922
 Jasienius 312
 Jasinskis 2522, 2637, 2815, 2879
 Jasinskis M. 2304, 2307, 2939, 2981
 Jasinskis Z. 829, 942, 965, 1092, 1115,
 2522, 2601
 Jasiulioniai 452
 Jasiulionis 372, 536
 Jasiulionis B. 1369
 Jasiulionis Benediktas 1444, 1553,
 1634, 2079

- Jasiulionis Juozas 973
Jasiulionis Just. 328
Jasiulionis N. 546, 787, 788, 1219
Jasiulionis Nikod. 479
Jasiulionis Nikodemus 685, 776, 898,
963, 1076, 1219, 1252, 1333, 1534,
1564, 2439, 2608, 2835, 2866
Jasiulionytė Julė 973
Jasiulytė Viktorija 1058, 1485, 1541
Jasiulytė-Valentukevičienė Viktorija
1363, 1678, 2145, 2182, 2201, 2529,
2607, 2834
Jasiūnas 552
Jasius T. 210, 230, 231, 250, 259, 261,
269, 271, 288, 294, 326, 334
Jasius Tad. 84, 205
Jaskelevičius A. 1879
Jaskelevičius J. 1879
Jaskelevičius Jonas 1576, 1878
Jaskelevičius Stepas 678
Jaskelevičius V. 1563, 1879
Jaskelevičius Vytautas 2812
Jaskelevičius Vladas 1360
Jaskevičius P. 2459
Jasmantaitė-Vileišienė Emilija 1992
Jasmantas Jonas 1993
Jastšembskis 2722, 2752
Jasus Tadas 1233
Jaszczolt Vaivadas 1940
Jatulevičius Juozas 2456, 2457
Jatulevičiūtė O. 1382
Jaura 121
Jaura Kristupas 1465, 1642
Jauraitė 369, 634
Jauraitė P. 431
Jauraitė Pranė 900
Jazukevičius Alfonsas 1413
Jazukevičius Juozas 1216
Jekatovas 2795
Jelecas F. 2485, 2679, 2696
Jelmokas Stasys 2954
Jelmokas Vincas 2954
Jeraminas Jonas 2258
Jeremičius 105
Jeremičius F. 1539
Jermaliai J. ir K. 2272
Jermalienė Rozalija 1825
Jermalis J. 2180, 2935
Jermalis Juozas 2143, 2208, 2263, 2270
Jermalis Kazys 2143
Jermolavičius B. 126
Jermuška Antanas 1842
Jermuška Leonas 1842
Jermuška Vitalis 1842
Jesenauskas Antanas 2751
Jesenauskas I. 2137
Jesinskis 172
Jesmanas 681
Jezukevičius 2859, 2920, 2932
Jezukevičius A. 1778
Jezukevičius Alfonsas 1821, 1970
Jezukevičius Antanas 2343, 2412, 2491
Jezukevičius S. 1718, 2858
Jėzukevičius Šimas 266
Jezukevičius T. 1718, 1778
Jėzukevičius V. 190, 192, 196, 213,
288
Jėzukevičius Vl. 11, 16, 62, 161, 205,
215, 226, 296
Jėzukevičiūtė Jonė 275, 277
Jėzukevičiūtė O. 146
Jėzus Kristus 438, 456, 473, 474, 556,
563, 719, 786, 796, 1093, 1095, 1133,
1232, 1255, 1269, 1366, 1493, 1494,
1729, 1731, 1813, 2026, 2196, 2222,
2293, 2294, 2322, 2336, 2440, 2461,
2549, 2566, 2567, 2598, 2665, 2667,
2750, 2783, 2784, 2852
Jočys Edvardas 1695
Jodelė Pr. 169, 410, 629
Jodzevičius 361
Jodzevičius Vaclovas 1401
Jogaila, karalius 470, 714, 3011
Jogailaičiai 903
Jokantas K. 112, 248, 399, 436, 438
Jokimauskis Nikodemus 406

- Jokūbas, šv. 26, 468, 872, 2324
 Jokubauskaitė Elzė 1790
 Jokubauskas Andrius 767
 Jokubauskas J. 2588
 Jokūbauskas Mikas 1739
 Jokūbauskas P. 1739
 Jokūbauskas Pranas 1046, 1731, 1739
 Jokūbauskas V. 2035
 Jokubauskas Vincas 199
 Jokūbauskas Vytautas 1731
 Jokūbėnas A. 1519, 1536
 Jokūbėnas Alfonsas 1216, 1891, 1932, 2611, 2811
 Jokūbėnas Antanas 2538
 Jonaitis Petras 1536
 Jonas, šv. 820, 870, 1096, 1270, 1301, 1310, 1321, 1326, 1366, 1398, 1416, 1435, 1613, 1615, 1652, 1659, 1838, 2167
 Jonienė Malvina 1645
 Jonienė Melanija 1645
 Jonikas Petras 2150, 2168
 Jonynas I. 17, 20, 22, 35, 41, 50, 52, 53, 66, 71, 82, 84
 Jonynas Ignas 12, 15, 18, 30, 32, 33, 52, 84, 85, 89, 94, 160, 410, 484, 501, 505
 Jonynas J. 628
 Jonys 368, 448, 1696
 Jonys J. 226
 Jonys Jonas 993
 Jonys Juozas 479, 494, 719, 2192
 Jonys Kazimieras 1405
 Jonys Kazys 1038
 Jonys Pilypas 1085, 1101
 Joniškis O. 463
 Jonytė Magdė 2059
 Jonytė Malvina 1761
 Jonytė Marė 2059
 Jonulionytė Marė 1962
 Jonušas Petras 2-IV, 3-IV, 4-IV, 5-IV
 Jonušis A. 2821
 Jonušis Albinas 2820
 Jonušytė L. 2145
 Jonuška 165
 Jonuškaitė-Zaunienė Vincė 1994
 Jonušonis Petras 697, 858
 Josady 504
 Jotautas I. 647
 Jovaiša 210
 Jovaišaitė Pr. 340, 342
 Jovaišis Vincas 1739
 Jovaišytė Pr. 343
 Jucas 186
 Judas, šv. 2782
 Judickas J. 2493, 2503
 Judickas Jonas 1248, 1249
 Judžentis Artūras 2-IV, 3-IV, 4-IV, 5-IV
 Jukna A. 1401, 1685
 Jukna Alfonsas 1400, 1762, 2702
 Juknevičienė Konstancija 1405, 1509, 2872
 Juknevičius 166, 346, 442, 1254, 1374, 2621
 Juknevičius A. 385, 426, 428, 436, 447, 481, 508, 552, 559, 598, 617, 643, 645, 655, 691, 693, 698, 868, 870, 1060, 1213, 1259, 1273, 1293, 1371, 1432, 1660, 1961, 2047, 2301, 2390, 2517, 2571, 2622, 2712, 2721, 2741
 Juknevičius Andrius 2773, 2780
 Juknevičius Ant. 328, 343, 348, 354, 361, 364, 425, 427, 446, 464, 508, 530, 538, 643, 651, 653
 Juknevičius Antanas 700, 734, 740, 768, 773, 783, 816, 821, 824, 838, 845, 849, 852, 902, 986, 1103, 1129, 1189, 1201, 1212, 1225, 1257, 1264, 1265, 1268, 1273, 1297, 1372, 1377, 1396, 1402, 1431, 1450, 1454, 1456, 1461, 1486, 1492, 1498, 1622–1626, 1631, 1645, 1646, 1669, 1725, 1732, 1750, 1808, 1824, 1932, 1933, 2042, 2043, 2046, 2059, 2104, 2132, 2136,

- 2152, 2189, 2214, 2224, 2241, 2261,
2277, 2286, 2310, 2319, 2363, 2369,
2376, 2381, 2390, 2392, 2393, 2397,
2407, 2410, 2412, 2419, 2422, 2423,
2428, 2429, 2440, 2444, 2446, 2447,
2450, 2452, 2481, 2522, 2531, 2555,
2559, 2601, 2607, 2619, 2637, 2643,
2705, 2772, 2776, 2816, 2834, 2840,
2856, 2859, 2883, 2884, 2966, 3035
- Juknevičius B. 2087
Juknevičius F. 1777
Juknevičius Feliksas 1575, 1642, 1677,
1756, 1776, 2203, 2441
Juknevičius Juozas 2961
Juknevičius M. 2515
Juknevičius P. 1575
Juknevičius Pranas 2040
Juknevičius Stasys 1168
Juknevičius Vincas 2888
Juknevičiūtė 1541
Juknevičiūtė J. 1616
Juknevičiūtė Jadvyga 900, 1224, 1285,
1326, 1609, 1841
Juknienė M. 1418
Jukobilčikas Mykolas 186
Junavičius Kaz. 12, 31
Jundzilas Pabij. 37
Jundzilas Zigmantas 1219, 1262
Juočys Edvardas 1887
Juodagalvis A. 1834, 1930
Juodagalvis I. 2007, 2028
Juodagalvis Ignas 2021, 2105
Juodagalvis Ignotas 1800
Juodagalvis J. 1834, 1930
Juodagalvis L. 2023
Juodagalvis M. 1496
Juodagalvis P. 959
Juodagalvytė E. 959
Juodagalvytė Emilija 901
Juodagalvytė N. 959
Juodavalkis 881
Juodelė Vaclovas 2008
Juodelis Jurgis 14
Juodelytė 139, 1337
Juodelytė J. 369
Juodelytė O. 177, 188
Juodelytė Ona 2573
Juodiškaitė J. 224, 225
Juodytė J. 223
Juodka Juozas 1780
Juodvalkis 201, 260
Juodvalkis Albertas 2457
Juodvalkis Alfonsas 2457
Juodvalkis T. 228, 230, 233, 240, 258,
260, 404
Juodvalkis Teof. 73, 200
Juodvalkis Teofilius 744
Juodviršis 39
Juodzevičius A. 1363
Juodzevičius Antanas 1362, 1514,
1575
Juodzevičius Bron. 519, 523
Juodzevičius Bronius 1721
Juodzevičius Edvardas 2699
Juodzevičius Mikas 2699
Juodzevičius Vaclovas 1550
Juozaitis 35
Juozapas, šv. 2660
Juozapavičius 11
Jurakevičius Mykolas 847
Jurašaitis Mikalojus 118, 119
Juravičiai 1576
Juravičiai J. ir M. 1723, 2040
Jurėnas A. 898, 2806
Jurėnas Adolfas 2950
Jurėnas Al. 484
Jurėnas Aleksandras 947
Jurėnas Domininkas 2950
Jurėnas J. 1930
Jurėnas Petras 151
Jurevičius Povilas 1504
Jurevičiūtė 390
Jurevičiūtė Elena 2767
Jurga Andrius 443, 2344, 2397
Jurga J. 1986, 2042, 2048, 2052
Jurga Jok. 402

- Jurga Juozas 1041, 2132, 2452
 Jurga Viktoras 824
 Jurgas And. 402
 Jurgelaitis A. 533
 Jurgelėnaitė Apolonija 1212
 Jurgelėnaitė Juzė 1212
 Jurgelėnas Jeronimas 1212, 1257, 1974
 Jurgelėnas Jonas 1212, 1257
 Jurgelėnas P. 2521
 Jurgelėnas R. 1326
 Jurgelėnas Romualdas 1212, 1223,
 1257, 1974, 2003
 Jurgelevičius A. 1173
 Jurgelevičius B. 2007, 2021, 2028
 Jurgelevičius J. 1089, 1173, 2786
 Jurgelevičius Juozas 234
 Jurgelevičius K. 2007, 2028
 Jurgelevičius P. 307, 352, 1340, 2007,
 2028
 Jurgelevičius Petras 589, 1988, 1992,
 2105
 Jurgelevičius Z. 1478
 Jurgelevičius Zenonas 1651
 Jurgelionis A. 1567, 1641
 Jurgelionis Antanas 1815, 2445
 Jurgelionis Romualdas 1072
 Jurgis, šv. 15, 68, 131, 436, 468, 863,
 930, 1183, 1227, 1255, 1600, 1875,
 1909, 2174, 2433, 2710, 2946
 Jurgutis 156, 157
 Jurkėnaitė 390
 Jurkėnas 239, 242
 Jurkėnas A. 1332
 Jurkėnas Mykolas 2950
 Jurkevičienė M. 2793
 Jurkevičius 2329, 2361
 Jurkevičius (Jurkūnas) Vladas 2624
 Jurkevičius A. 1391, 2292, 2569
 Jurkevičius Aleksandras 1508, 1706,
 1904, 2765
 Jurkevičius Antanas 610, 1186, 1722,
 2294, 2551, 2589, 2850
 Jurkevičius B. 1706
 Jurkevičius Benadas 1508
 Jurkevičius Benedas 610
 Jurkevičius Benediktas 1677, 1756,
 2589
 Jurkevičius F. 1422
 Jurkevičius Julijonas 2302
 Jurkevičius S. 1485
 Jurkevičius V. 2606, 2814
 Jurkevičius Vladas 1953, 2047, 2377,
 2636, 2872, 2940
 Jurkevičiūtė 405
 Jurkevičiūtė E. 2125
 Jurkevičiūtė Elena 1793, 2084, 2125,
 2199, 2292, 2352, 2568
 Jurkevičiūtė V. 417, 429
 Jurkevičiūtė Ver. 75, 329
 Jurkevičiūtė Veronika 1094
 Jurkionis (Jurkėnas) 264
 Jurkionis Antanas 994
 Jurkionis Jonas 994
 Jurkionis Jurgis 994
 Jurkiūnas J. 498
 Jurkiūnas Juozas 555
 Jurkiūnas Jurgis 486, 556
 Jurkonienė Morta 193
 Jurkonis 200
 Jurkonis Andrius 200
 Jurkonis Ant. 193, 318, 349
 Jurkonis Antanas 200, 320
 Jurkonis Jurgis 200
 Jurkonis Motiejus 193
 Jurkovėnas 1309
 Jurkūnas 421
 Jurkūnas A. 2852
 Jurkūnas Juozas 729
 Jurkūnas Jurgis 729
 Jurkūnas Pr. 322, 350
 Jurkūnas Vladas 1676
 Jurkuvėnas Kazys 2484
 Jurkuvėnas Vladas 2562, 2664
 Jurkuvienė Sofija 2664
 Jurša E. 766, 2357, 2363, 2367
 Jurša Edv. 381

- Jurša Edvardas 1751, 1977, 1985, 2968
 Jurša J. 596, 2234, 2235
 Jurša Julijonas 1953
 Jurša Julius 402
 Juršaitė Stasė 451
 Juršas Edvardas 380, 381
 Juršėnaitė E. 2803
 Juršėnaitė Elena 2512
 Juršėnaitė Marė 2948
 Juršėnaitė O. 2402
 Juršėnaitė U. 718
 Juršėnaitė Uršulė 717, 968, 1502, 1669
 Juršėnas Antanas 2295, 2316
 Juršėnas Boleslovas 2678
 Juršėnas Jurgis 1610
 Juršėnas M. 2061
 Juršienė Agota 1774
 Jurukevičienė Rožė 999
 Jusionis Antanas 1669, 2072
 Jusionis J. 224, 225
 Jusionis Vladas 1740
 Jusys V. 2354
 Jusys Vladas 2512
 Juška 257, 276, 586
 Juška A. 12, 3028
 Juška Antanas 12, 14, 2799, 3030, 3035
 Juška B. 964
 Juška Bronius 998, 1124, 1339
 Juškaitienė O. 698
 Juškaitis A. 698
 Juškevičienė I. 1718
 Juškevičienė Ona 2559
 Juškevičius A. 398, 477, 508, 521, 643, 645, 647, 1197, 2844, 2918
 Juškevičius Adomas 383, 717, 773, 843, 933, 935, 1010, 1198, 1253, 1297, 1341, 1398, 1648, 1735, 1736, 1799, 1855, 2019, 2029, 2046, 2213, 2467, 2478, 2512, 2824, 2832, 2838, 2846, 2860, 2876, 2878, 2890, 2911, 2916, 2937
 Juškevičius Antanas 944
 Juškevičius Zigmas 2-IV, 3-IV, 4-IV, 5-IV
 Juškytė J. 1482, 1488, 1589, 2023, 2081
 Juzelytė M. 604
 Juzeliūnaitė G. 1139
 Juzeliūnaitė Genovaitė 1413

K
 Kaciūnas Kazys 2320
 Kacperas J. 1284
 Kačinskas Bronius 2636
 Kačka A. 2467
 Kačka Gabrys 2990
 Kačka Kazimieras 2990
 Kadičius 208
 Kadišius J. 2182
 Kadžiauskas J. 2474
 Kadžiauskas K. 551
 Kadžiauskas Vincas 1880, 1893, 1973, 2011, 2018, 2039, 2062, 2073, 2117, 2135, 2190, 2224, 2315, 2326, 2393, 2487, 2503, 2526, 2534, 2779
 Kadžiauskas J. 520
 Kadžiulis V. 2807
 Kadžius Jonas 212
 Kairė Petras 2080
 Kairelis A. 2046
 Kairevičius Stanislovas 1153
 Kairys 63, 442
 Kairys Ant. 373
 Kairys Juozapas 1069
 Kairys L. 2984
 Kairys Liudvikas 2812
 Kairys M. 2162, 2233
 Kairys S. 180, 436
 Kairys St. 410, 442
 Kairytė Norberta 2813
 Kairiūkščiai J. ir St. 234
 Kairiūkštienė O. 129, 177, 221, 228, 238
 Kairiūkštis 501, 2831
 Kairiūkštis J. 105, 132, 134, 164, 172, 192, 233, 292, 296, 323, 329, 357,

- 372, 382, 384, 417, 451, 470, 486,
551, 559, 877
- Kairiūkštis Juozas 75, 118, 120, 129,
133, 177, 190, 225, 241, 276, 279,
281, 304, 307, 315, 329, 367, 410,
413, 416, 421, 447, 454, 457, 458,
483, 486, 491, 495, 496, 511, 554,
582, 596, 700, 713, 719, 770, 774,
845, 846, 853, 863, 868, 870, 926,
933, 989, 1196, 2326, 2469
- Kairiūkštis Stasys 7, 17, 74, 75, 96,
99, 120, 128, 129, 132, 161, 177, 185,
187, 190, 198, 213, 230–233, 238, 245,
262, 269, 276, 287, 321, 344, 346,
347, 364, 400, 630
- Kairiūkštis V. 384, 414, 417, 506, 523
- Kairiūkštis Vyt. 224, 238, 402, 495
- Kairiūkštis Vytautas 708, 714, 1042,
1159, 1160, 1163, 1170, 1190, 1198
- Kairiūkštis Vladas 33, 53, 55
- Kairiūkštytė N. 846
- Kairiūkštytė-Dimnickienė 238
- Kajackas Leonas 2979
- Kajotas Bronius 2950
- Kakarieka Feliksas 2725, 2952, 2967
- Kakarieka J. 1985
- Kakarieka Jonas 1751, 1977
- Kakarieka Julijonas 2783
- Kakarieka Julius 2964
- Kakarieka Juozas 2968
- Kakarieka S. 1478, 1498
- Kakarieka T. 535
- Kakauskas K. 2257
- Kalakauskas Jurgis 679
- Kalanta J. 1193, 1851
- Kalanta Julius 1192, 1210
- Kalanta Vaclovas 3013
- Kaleckaitė Zofija 991
- Kaleckas Ant. 446
- Kalėda Aleksandras 1740
- Kalėda Kostas 1092
- Kalėdaitė 369, 430
- Kalėdaitė Juozė 494
- Kaleinikas J. 533
- Kalesinskai A. ir L. 2769
- Kalesinskas A. 1440, 1684, 2017, 2153,
2474, 2818, 2979
- Kalesinskas Alfonsas 1137, 1525, 1579,
1609, 1731, 1833, 2474, 2854
- Kalesinskas Algimantas 2474
- Kalesinskas Ignas 2979
- Kalesinskas Vytautas 2979
- Kalesinskas Z. 2329
- Kaliauskas 41
- Kaliauskas A. 1822
- Kaliauskas Antanas 1573
- Kalinauskas Adomas 2727
- Kalinauskas Jonas 1888
- Kalinauskas V. 2204
- Kalinauskis 165
- Kalininas Michailas 3035
- Kalinovskis 305
- Kalkauskas J. 550
- Kalkauskas Jurgis 1620
- Kalmantas 629
- Kalmantavičius A. 1344
- Kalmatavičius Stasys 2357
- Kalnauskai 475
- Kalnėnas Jonas 630, 2707
- Kalnietis J. 90
- Kalonas A. 2478
- Kalpokus Jonas 1990, 2742
- Kalpokus Juozas 2423
- Kalpokus Kazys 1989, 1990, 2451,
2742
- Kalpokus M. 1161
- Kalpokus P. 1161
- Kalpokus Petras 1990, 2895
- Kaltauskas Stasys 2906
- Kaltonas A. 2201
- Kaltonas Antanas 1174, 1267
- Kaltonas P. 2201
- Kaluškevičius Benjaminas 2417
- Kalvaitis 280, 283
- Kalzanauskas K. 2021
- Kamarauskas Juozas 885, 1855, 1919

- Kamenčienė Juzė 792
 Kamenčius K. 1705
 Kamenčius Kazys 262
 Kamenčius Mykolas 716
 Kaminčius Antanas 184
 Kaminskas 1562
 Kaminskis 1956
 Kaminskis Ant. 7
 Kancevičius V. 3009, 3010
 Kancleris Juozas 36
 Kanevičius Adolfas 1984
 Kanevičius Andrius 1984
 Kanevičius Antanas 793
 Kanevičius Bronius 2906
 Kanevičius Juozas 2055
 Kanevičius Mykolas 1984
 Kanevičius Petras 2-IV, 3-IV, 4-IV,
 5-IV
 Kanevičius Stasys 1171
 Kanevičius V. 1049
 Kanevičius Vincas 184, 830, 877, 897,
 984
 Kanevičiūtė Karalina 451
 Kanevičiūtė Magdalena 451
 Kanevičiūtė Marijona 451
 Kanevičiūtė Rozalija 451
 Kanopka 487, 652
 Kanopka J. 123, 1044, 1045, 1053,
 1057, 1059, 1063, 1071, 1094, 1103,
 1119, 1122, 1133, 1134, 1142, 1146,
 1182, 1200, 1204, 1234, 1252, 1309,
 1322, 1333, 1366, 1368, 1370, 1376,
 1377, 1407, 1415, 1419, 1420, 1422,
 1437, 1454, 1512, 1513, 1519, 1528,
 1534, 1545, 1572, 1599, 1621, 1624,
 1651, 1654, 1696, 1697, 1700, 1701,
 1703, 1704, 1731, 1743, 1795, 1802,
 1861, 1876, 1877, 1964, 2008, 2037,
 2039, 2071, 2110, 2129, 2175, 2207,
 2414, 2688, 2882, 2906
 Kanopka Juozas 699, 734, 765, 844,
 883, 943, 1008, 1028, 1190, 1343,
 1348, 1359, 1393, 1455, 1547, 1563,
 1641, 1649, 1654, 1657, 1659, 1754,
 1830, 1885, 1930, 1945, 1948, 1951,
 1961, 2025, 2026, 2042, 2095, 2109,
 2130, 2220, 2294, 2320, 2332, 2380,
 2413, 2586, 3038
 Kanopnickienė 385
 Kapčinskas Vincas 37
 Kapsukas 4, 6
 Kapsukas V. 3, 4, 8, 9, 11
 Karabačas 105
 Karabačas A. 180
 Karabačas Aleks. 153, 160
 Karacėjus Petras 2445
 Karaciejus 2347
 Karaciejus A. 2712, 2721
 Karaciejus Jonas 2877
 Karaciejus M. 2103
 Karaciejus Petras 1651
 Karalius Č. 2252
 Karašiauskas Vladas 1493
 Karauskaitė Mikalina 2289
 Karauskas Jonas 2339
 Karazija Gediminas 1476
 Karazija Leonardas Gediminas 2462
 Karazija P. 6, 7, 213, 261, 264, 307,
 313, 357, 367, 372, 398, 402, 404,
 413, 419, 421, 424, 426, 451, 453,
 486, 495, 508, 523, 524, 532, 566,
 569, 576, 580, 583, 605, 624, 633,
 637, 644, 655, 656, 933, 1197, 1413,
 1831, 2067
 Karazija Povilas 33, 238, 493, 498,
 503, 613, 643, 679, 684, 685, 687,
 701, 706, 708, 710, 713, 726, 737,
 791, 801, 858, 883, 933, 935, 964,
 983, 1002, 1010, 1024, 1190, 1196,
 1198, 1204, 1271, 1353, 1376, 1380,
 1399, 1406, 1412, 1562, 1566, 1602,
 1622, 1624, 1631, 1669, 1714, 1728,
 1916, 1920, 1953, 2164, 2172, 2207,
 2319, 2321, 2363, 2364, 2376, 2449,
 2904
 Karazijienė U. 2376

- Kardauskas P. 387
 Kardelis 609
 Kardelis Antanas 1452
 Kardelis J. 608, 2432
 Kardelis V. 2432
 Kardelis Vladas 162, 165
 Kardelytė 432
 Kardelytė A. 2432
 Kardelytė Jadv. 498
 Kardelytė Veronika 1421
 Kardelytė Vilhelmina 2948
 Kardelytė-Kviecinskienė Jadvyga 915,
 926, 1256, 2134
 Kareiva Bolius 1193
 Karigirdas, slap. 2523, 2649
 Kariūnas Antanas 992
 Karklas P. 1890
 Karklelis 380, 382
 Karklelis Juozas 1524
 Karklelis Kazys 937
 Karklelis S. 1299, 1535
 Karklelis Stasys 1728
 Karklelytė Kotryna 1046, 1145, 1321,
 1346
 Karklelytė V. 2388
 Karklinskas Jonas 682
 Karklys 234
 Karklytė E. 736, 796
 Karklytė K. 1535, 2292
 Karklytė Kar. 75
 Karklytė Karolina 703
 Karklytė Klementina 1055
 Karkliūnienė Juzė 199
 Karla K. 1277
 Karla Kazys 2855
 Karlonas A. 1009, 2618
 Karlonas Dionizas 1793, 2691
 Karlonas J. 2037, 2618
 Karlonas Jonas 2216, 2537
 Karlonas Juozas 2584, 2618
 Karlonas P. 2336, 2618
 Karlonas Petras 1628, 2006, 2019,
 2024, 2036, 2245, 2584, 2737
 Karlonas Pranas 2584
 Karlonas Silvestras 2932
 Karlonas Z. 611
 Karlonas Zigmas 695
 Karlonienė P. 1009
 Karlonienė Paulina 1022, 1036
 Karmaza J. 2218
 Karmazas 1808
 Karmazas Boleslovas 1439, 1808
 Karnilavičius A. 2252
 Karolis Č. 1717
 Karolis Česlovas 2743
 Karosas 265, 510, 646, 881
 Karosas Antanas 44, 45, 49
 Karosas J. 1039, 1836
 Karosas Jonas 1038, 1387, 1732, 1835,
 2311, 2323, 2385, 2429, 2553, 2584,
 2824, 2903, 2953
 Karosas Petras 714, 983, 1563, 1708,
 1754, 1759, 2177, 2723, 2913
 Karosas V. 647, 698
 Karosas Viktoras 597, 933, 2110, 2362,
 2370, 2438, 3022
 Karpavičius S. 482
 Karpičius Stanislovas 734, 2559
 Karsokaitė M. 1494
 Karsokaitė Marė 2044
 Karsokaitė Marija 1046
 Karsokaitė Marijona 1494, 1619
 Karsokas A. 1493
 Karsokas Adolfas 1045, 1046, 1739,
 1839
 Karsokas Jonas 1494, 1618, 1731
 Kartonas J. 2535
 Karuža Aleksandras 793
 Karuža Antanas 1405
 Karužaitė 643
 Karužaitė E. 1271
 Karužaitė Eugenija 734, 1951, 1961,
 2512
 Karužaitė G. 2600
 Karužaitė Genė 765, 1253
 Karužaitė Genė (Eugenija) 1558

- Karužaitė Giedrė 1607
Karužaitė M. 354, 398, 427, 447, 508,
524, 698, 852, 1413
Karužaitė Mar. 383
Karužaitė Marija 1207, 1412
Karužaitė-Horodničienė Marija 2557
Karužas 646, 1115
Karužas A. 682
Karužas Aleksandras 731, 808, 874,
882, 993, 994, 1082, 1196, 1227, 1336,
1381, 1426, 1521, 1576, 1597, 1607,
1631, 1805, 1908, 1935, 2039, 2129,
2227, 2242, 2545
Karužas Antanas 1038, 1641, 2044
Karužienė Sofija 1607, 2967
Karužienė Z. 1381, 1427
Karužienė Zofija (Sofija) 1521, 1597
Karvauskas B. 2552
Karvelis 95, 505, 506
Karvelis Antanas 1234
Karvelis J. 52, 389, 504, 578
Karvelis Jonas 388, 493, 494, 498, 510,
563, 985, 1018, 1453
Karvelis M. 1903
Karvelis Vincas 1578
Karvelis Vladas 1578
Karvojūtė Stasė 473
Karžanauskas Jonas 2420
Kasakaitis 656
Kasakaitis Antanas 126
Kasakauskas Vladas 1582
Kasickas 556, 729
Kasinskaitė Juzė 2816
Kasiulaitis J. 874, 940, 973, 1126,
1178, 1948
Kasiulaitis Jurgis 723, 857, 1925
Kasiulionis Matas 213
Kasparavičius J. 865, 2357, 2393, 2405
Kasparavičius Julijonas 139
Kasparavičius Julius 777, 812
Kasparavičius Juozas 2678
Kasparavičius S. 2336
Kasparavičius S. B. 2460
Kasparavičius Vladas 1692
Kasparavičiūtė Jonė 2460
Kasperavičius Albinas 1540
Kasperavičius Izid. 187
Kasperavičius J. 2329
Kasperavičius Juozas 194
Kasperavičius Z. 2468
Kasperavičiūtė 176, 368
Kasperavičiūtė M. 226, 384, 412, 435,
454
Kaspšickis 519, 520
Kasputis A. 1569
Kašalynaitė Vlada 2289
Kašalynas K. 1893
Kašelinas Kazys 1099
Kašėta 1388
Kašėta A. 966, 2618
Kašėta Adolfas 1434, 2535, 2737
Kašėta Adomas 1009, 1022, 1036
Kašėta Antanas 982, 992, 1009, 1022,
1036, 1264
Kašėta B. 1565
Kašėta Bernardas 2167
Kašėta E. 2333
Kašėta Edvardas 2288
Kašėta J. 1009
Kašėta Jonas 294, 361, 445
Kašėta Juozas 393, 992, 1022, 1035
Kašėta K. 1743, 1848
Kašėta Kazimieras 361
Kašėta Kazys 393
Kašėta M. 2535, 2618
Kašėta Martynas 2737
Kašėta Petras 734, 765, 1836
Kašėta T. 978
Kašėta V. 686
Kašėta Vincas 2535
Kašėtaitė Agnietė 1046
Kašėtaitė Agota 1494
Kašėtaitė Marė 1739
Kašėtienė Margarita 791, 853
Kašėtienė Rasa (Senkutė) 2-IV, 3-IV,
4-IV, 5-IV, 2641

- Katauskaitė B. 2329
 Katauskaitė Z. 2329
 Katche 91–93
 Katelbachas Tadeušas 2629
 Katska Marija 1935
 Kaukaitė Juzė 999
 Kaukelaitė R. 368
 Kaukelytė R. 430, 493
 Kaukelytė-Žydelienė Rozalija (Rožė)
 1259, 2717, 2723, 2778, 2903
 Kauėnas A. 543, 2385
 Kauėnas J. 970
 Kauėnas Jonas 1071
 Kauėnas K. 970
 Kaupas A. 898
 Kaupas K. 35
 Kaupas-Selimas A. 939, 940, 950,
 1033, 1142, 1529, 1597, 1700, 1795,
 1821, 1828, 1838, 1870, 2012, 2101
 Kaupelytė Rožė 212
 Kaušinis Klem. 328
 Kauza A. 1320
 Kauza Adolfas 820, 1570
 Kauza Alfonsas 1302
 Kauza Jonas 1570, 1701
 Kauza Stasys 962
 Kauza V. 97, 175, 176, 249, 346, 399,
 512
 Kauza Vincas 173, 347, 401, 502, 627,
 631
 Kauzienė Juzė 847
 Kauzienė Rožė 897
 Kavalevičiūtė 126
 Kavaliauskas 149, 276
 Kavaliauskas Balys 1575
 Kavaliauskas D. 2494
 Kavaliauskas Dominas 2356
 Kavaliauskas Domininkas 1953, 2445,
 2526
 Kavaliauskas J. 1705
 Kavaliauskas K. 390
 Kavaliauskas M. 1716
 Kaveckas Konradas 3041
 Kavolskas Aronas 212
 Kazabuckaitė Julė 2983
 Kazabuckas Alfonsas 2983
 Kazakevičius Gabrys 776, 788
 Kazakevičius Stan. 498
 Kazakevičiūtė 498
 Kazakevičiūtė A. 605
 Kazakevičiūtė Juzė 461, 503
 Kazalienė Agota 218
 Kazanavičienė A. 1244, 1789, 1838
 Kazėnai E. ir S. 1166
 Kazėnas 366, 368
 Kazėnas A. 2086
 Kazėnas Mykolas 1206
 Kazėnas S. 430, 2086
 Kazėnas Silvestras 1832, 2086
 Kazėnas Stanislovas 1268
 Kazėnas Stasys 780, 1153, 1166, 1206,
 1414, 1567, 1743, 1836
 Kazėnienė Elena 1153, 1166, 1268,
 1568
 Kazickas 527
 Kazikonis Antanas 1564
 Kazikonis Jonas 831
 Kazimieras, šv. 107, 119, 172–174,
 204, 214, 220, 344, 353, 356, 363,
 371, 373, 376, 382, 390, 393, 398,
 405, 410, 427, 433, 434, 436, 439,
 446, 448–450, 453, 456, 459, 461, 465,
 468, 470, 473, 475–478, 480, 486,
 488, 489, 491, 498, 514, 517, 525,
 526, 528, 529, 532, 536–538, 540, 545,
 546, 550, 553, 557, 559, 563, 564,
 566, 569, 575, 588, 590, 597, 599,
 601, 602, 604, 607, 610–612, 614–616,
 619–621, 633, 635, 636, 641, 644,
 647, 650, 651, 653, 654, 698, 722,
 765, 768, 773, 777, 780, 785, 786,
 788–790, 794, 812, 907, 918, 988, 989,
 1000, 1002, 1077, 1079–1084, 1100,
 1164, 1165, 1288, 1296, 1309, 1329,
 1351–1353, 1383, 1387, 1408, 1425,
 1477, 1566–1569, 1856, 1873–1877,

- 1879–1881, 1934, 2018, 2134–2136,
2146, 2391, 2543, 2616, 2625, 2885,
2934
- Kazimierėnas 2842
- Kaziukevičius A. 966
- Kaziukevičius J. 966
- Kaziukevičius Leonas 243, 318, 320,
585
- Kaziukonis A. 978
- Kaziukonis Jonas 2720, 2888, 2994
- Kaziukonis P. 2139
- Kazlas Z. 633
- Kzlauskaitė 1087
- Kzlauskaitė J. 432, 604
- Kzlauskaitė Jadv. 479
- Kzlauskaitė Jadvyga 748, 769, 824,
941, 1053, 1216, 2044, 2092, 2150,
2336, 2402, 2575, 2712, 2720, 2875,
2918
- Kzlauskaitė Marija 991
- Kzlauskaitė S. 451
- Kzlauskaitė-Cicėnienė 2612
- Kzlauskas 430, 748
- Kzlauskas Boliū 2758
- Kzlauskas Jokūbas 884, 2378
- Kzlauskas L. 42
- Kzlauskas Leonas 2758
- Kzlauskas Mikas 788
- Kzlauskas Petras 199, 788
- Kzlauskas S. 1669
- Kzlauskas Stasys 292, 368, 479, 493,
500, 1058, 1099, 1169, 1433, 1454,
2036, 2491, 2725
- Kzlauskas Vaclovas 689
- Kzlauskienė S. 2758, 2998
- Kzlauskienė Stasė 495, 1058, 1169,
1454, 1962, 2552
- Kzlauskis J. 145
- Kzlauskis M. 235
- Kzokaitė M. 2002
- Kzokas Jonas 406
- Kzorius Andrius 1888
- Kzūra Juozas 1517
- Kzūra Petras 2699
- Keblaitis Antanas 3041
- Kečeraite A. 1307
- Kėdys 770
- Kėdys 480
- Keina Jonas 2153
- Keina Leonas 2474
- Keinaitė Veronika 2153
- Keinytė Emilė 2857
- Kėkštas Alfonsas 2972
- Kėkštas B. 1316
- Kėkštas Juozas (Adomavičius) 2658
- Kėkštas Leonas 1212
- Kėkštas P. 31
- Kėkštienė E. 2385
- Kėkštienė P. 2385
- Kemeris Petras 382
- Kemėšis F. 629, 631
- Kemėšis Fab. 627
- Kemėšis Fabijonas 1373
- Kemėšis Pab. 319
- Kemežys Vincas 3004
- Keperša Julius 1270
- Keras 126
- Kereišienė K. 534
- Kereišis J. 487
- Kereišis Juozas 486, 555, 762
- Kereištis Juozas 373
- Kėrys 18
- Kėrys J. 21
- Kėrys Just. 40
- Kernauskaitė 126
- Keršienė 368, 430
- Keršienė Ant. 493
- Keršienė Marė 2892
- Keršienė Ona 2429
- Keršys Grigas 1179
- Keršys J. 1157, 2872
- Keršis Jonas 696, 1033
- Keršys Jonas 206
- Keršys Juozas 729, 1086, 1179
- Keršys P. 1099
- Keršys Petras 2816

- Keršys S. 1099
 Keršys Stasys 1647, 1659, 2276, 2970
 Keršys V. 945
 Keršys Vaclovas 918, 1237
 Keršys Vincas 1570, 2892
 Keršytė 252
 Keršytė Anelė 2892
 Keršytė Julė 2892
 Keršytė Marija 1068
 Keršytė Marytė 1089
 Keršulis Jonas 372, 374
 Kesiūnas 593
 Kesiūnas P. 1327, 1533, 1627, 1813, 2328
 Kesiūnas Povilas 1063, 1093, 1119, 1174, 2943
 Kešutis, kunigaikštis 890, 894, 1270, 1276, 1288, 1293, 1296–1298, 1307, 1315, 1319, 1326, 1342, 1558, 1630, 2066, 2600, 2688, 2692, 2766
 Keškovskis 2705
 Ketlinska 2773
 Keturakis 744, 747, 753, 810, 837, 882, 903, 943, 948, 952, 1006, 1054, 1127, 1131, 1150, 1199, 1395, 1436, 1523, 1651, 1707, 1802, 1813, 1837, 1868, 1869, 1870, 2071, 2081, 2537, 2873
 Kiaunė 501
 Kybartaitė Marija 1085
 Kybartaitė Zofija 1085
 Kybartas J. 1085
 Kybartas Jurgis 2XIII, 1084, 2448
 Kybartienė Ona 1085
 Kibirkštis C. 1411
 Kibirkštis J. 1563
 Kibirkštis Jonas 1821
 Kibirkštis K. 1360, 1563
 Kibirkštis V. 2819
 Kibyšis J. 498
 Kibyšis Juozas 555
 Kibyšys Juozas 729
 Kiecoltas Juozas 175, 207
 Kiemeišaitė Stasė 2735
 Kiemeišaitė Vlada 2735, 2736
 Kiemeišienė Marija 2731, 2736
 Kieras J. 848
 Kieras Juozas 993
 Kieškovskis 2890
 Kiezikaitė Juzė 2009
 Kiezikas Andrius 2008
 Kiezikas Liudvikas 2009
 Kikilevičius M. 543
 Kildišytė 303
 Kildišytė M. 368, 430, 1143, 1864
 Kildišytė Mon. 494
 Kildišytė Monika 700, 1266, 1433, 1758, 1863, 2005, 2163, 2175, 2187, 2342
 Kildišytė-Juršienė Monika 2717, 2723, 2778, 2853, 2927, 2928
 Kilševičius Juozas 1919
 Kymantaitė-Čiurlionienė S. 1331, 1879
 Kymantas J. 104
 Kymantas Jonas 11, 87, 188, 271
 Kimpas P. 1493
 Kimštas J. 1478
 Kindurienė V. 1907
 Kindurys 1171
 Kindurys J. 1347
 Kindurys L. 1807
 Kindurys M. 1907
 Kindurys Vincas 1842
 Kionigas Adamas 1970
 Kirka Antanas 2007
 Kirkaitė Emilija 2007
 Kirklauskas Mikas 831
 Kirlys Jonas 999
 Kirpliukas Step. 362
 Kirša Faustas 781, 810, 1040
 Kirša J. 1344
 Kirtiklis 607, 2147, 2275
 Kisielytė A. 1456
 Kisielytė Aleksandra 1025, 1053, 1065, 1069, 1097, 1144, 1148, 1214, 1219, 1295, 1313, 1323, 1398, 1426, 1429, 1455, 1486, 1523, 1892, 2070, 2137

- Kisielytė G. 2815
Kisielytė Genovaitė 1388, 1651, 1871,
1896, 1898, 2061, 2114, 2145, 2557,
2861
Kisielytė Marija 1033, 1073
Kisieliūs A. 2303, 2563, 2911
Kisieliūs Alfonsas 2678, 2687
Kisieliūs Gediminas 2980
Kisieliūs Liudas 1485, 1722
Kisieliūs Liudvikas 2752, 2812
Kisieliūs Pranas 2013
Kiškelis Aleksandras 1084
Kiškelis J. 2204
Kiškelis Jonas 853, 1283
Kizikaitė Liudvika 1730
Kizikas Adolfas 1748
Kizikas Kaj. 296
Klapkovskis 307
Kleiberis 1217
Klemensas, slap. 2983
Klementas Antanas 2452
Klevinskas 1577
Klevinskas Motiejus 702
Klevinskienė Marė 1577
Klevinskis 2875
Klevinskis Edmundas 2874
Klimanskaitė P. 121, 146, 268
Klimas 76
Klimas A. 8, 2080
Klimas Antanas 588, 742
Klimas Ignas 588, 742
Klimas Juozas 1609, 2003
Klimas Juozas, Justino sūnus 2105
Klimas Just. 327
Klimas Justinas 2105
Klimas P. 372, 1641, 1733, 2231, 2525,
2614
Klimas Petras 588
Klimas Vincas 588
Klimašauskaitė 1899, 2794
Klimašauskaitė P. 2729
Klimašauskaitė Pranė 1651, 2802
Klimašauskas Mykolas 2000
Klimaševska St. 41
Klimavičius Juozas 190, 318, 320, 350
Klimavičiūtė J. 604
Klimavičiūtė Jadvyga 1651, 2452,
2467, 2488
Klimavičiūtė-Laurinavičienė Jadvyga
2598, 2599, 2604, 2605
Klimovas Kazimieras 3031
Klinga Domas 1077
Klišytė Adelė 982
Kliučinykas V. 387
Kliučininkas Antanas 815
Kliukas 2358, 2783
Kliukas A. 2381
Kliukas V. 814, 835, 1358, 2381
Kliukinskas Juozas 1451
Kliukinskienė J. 533
Kliukinskienė Juzė 1728
Kloninis Povilas 1905
Klonytė-Berdikšlienė Elena 2269
Klos 231
Klosas (Kłos) Julius 1308
Klučynska Aleksandra 1745
Kmeliauskas 1248
Kmeliauskienė O. 1375
Kmieliauskas 421, 488
Kmieliauskas J. 387
Kmieliauskas Jonas 374
Kmieliauskas Vincas 1290
Kobylnskis 1808, 1862
Kocėnas 126
Kochanovičius 105
Kochanskis 204, 376
Kochanskis Viktoras 2454
Kodis Jurgis 850
Kodyšius Jonas 350
Kodzienė Jadvyga 445
Kodzis Andrius 443
Kodzys Juozas 445
Kolantajus K. 2306
Kolelis B. 2001
Koliačiūtė Marė 2948
Količius E. 1098

- Količius Enrikas 1048
 Kolyš 2482
 Kolomickas Antanas 2585
 Kolupaila Steponas 1243
 Komarienė 368
 Komarienė U. 431
 Komičius Jonas 373
 Komičius Juozas 1527
 Komičius Stasys 1489
 Končius 346
 Končius J. 346
 Kondratavičius 2987
 Kondratavičius Kazimieras 2990
 Kondratavičius S. 1814
 Konopnickienė 196, 221
 Konstantinas, kunigaikštis 3031
 Kopecas 2765
 Kopeckis 2567
 Kordasova 1729
 Korkučiai 873
 Korkulionis Juozas 420
 Korkutienė Katrė 872
 Korkutis Aleksandras 2421
 Korkutis Jokūbas 872–874, 882
 Korkutis Jonas 872
 Korkutis Petras 873, 1576, 1878, 2421
 Korkutis Povilas 2399
 Korkutytė Petronėlė 872
 Korotkychas 3026
 Korteziš 2542
 Korzenevskis S. 1909
 Korzonas Antanas 12, 14
 Kosačevskis 2631
 Koscialkovskis 87, 91, 525
 Koscialkovskis M. 47, 79, 607
 Koscialkovskis Marianas Zindramas 2127
 Koscialkovskis Marijonas 44, 87, 91
 Koscialkovskis St. 346, 410
 Koscialkovskis Stan. 341
 Kosciukas Juozapas 1084
 Kosciukienė Aleksandra 1084
 Kosciukienė Paulina 1084
 Kosciūška Vaclovas 731, 2841
 Kosokas K. 2051
 Kosteckas Juozas 1801
 Kosteckis Kostas 2512
 Kotryna II, imperatorė 137
 Kovalevskis 480
 Kovalskis 401, 2524
 Kovalskis (Kowalski) Kazimieras 2381, 2447, 2450, 2636, 2695, 2696, 2883
 Kovalskis J. 1008
 Kovalskis M. 2622
 Kowalczyk A. 1180
 Kozebrodskis V. 2089, 2179
 Kozlovas 264
 Kozlovskis 319
 Kozlovskis G. 1542
 Kozlovskis M. 140
 Kozlovskis Vac. 117
 Krakauskaitė Adelė 1576, 1723
 Krakauskaitė Leokadija 12
 Krakauskas A. 533
 Krakauskas Albinas 2126
 Krakauskas J. 434, 2474
 Krakauskas Juozas 707
 Krakauskas Vincas 1723
 Kraponas 1115
 Krasauskas 611
 Krasauskas A. 1124, 1370
 Krasauskas Albertas 899
 Krasauskas Alfonsas 1159, 1668
 Krasauskas Feliksas 1159
 Krasauskas J. 1687
 Krasauskas Jonas 1159
 Krasauskas Liudvikas 1216, 1563
 Krasinskis Vacl. 7
 Kraskovas 3026
 Kraskovskis J. 160
 Kraskovskis Jonas 148, 153, 158
 Krasnademskis A. 2769
 Krasovska Mar. 440
 Krasovskienė 465
 Kraševskis 933
 Kraučeliūnas A. 533

- Kraujaliai 697, 932
 Kraujalis 1470, 1476, 1499
 Kraujalis Juozas 1438
 Kraujalis P. 55, 65, 94, 177, 192, 201,
 202, 215, 226, 230, 232, 233, 235,
 240, 250, 252, 257, 261, 264, 276–279,
 281–284, 289, 291, 292, 294, 301, 307,
 323, 326, 330, 331, 336, 353, 354,
 357, 364, 393, 410, 418, 421, 424,
 428, 437, 447, 451, 453, 462, 469–471,
 477, 486–488, 490, 492, 503, 505, 518,
 522, 526, 527, 530, 552–555, 558, 568,
 569, 587, 612, 636, 637, 639, 760,
 845, 1132, 1136, 1137, 1189, 1213,
 1476, 1477, 1514, 1580
 Kraujalis Petras 191, 493, 495, 538,
 690, 693, 696, 701, 713, 734, 751,
 763, 807, 834, 843, 845, 864, 892,
 893, 930, 985, 986, 1002, 1007, 1039,
 1052, 1089, 1122, 1129, 1131, 1139,
 1147, 1157, 1163, 1212, 1227, 1295,
 1377, 1410, 1433, 1434, 1436–1438,
 1443, 1446, 1453, 1457, 1469, 1472,
 1475, 1479, 1485, 1496, 1499, 1509,
 1521, 1522, 1524, 1531, 1533, 1538,
 1609, 1623, 1659, 1673, 1681, 1738,
 1743, 1828, 2280, 2365, 2366, 2440,
 2488, 2550
 Kraujalis St. 162
 Kraujalis Vladas 275, 277, 293
 Kraunaitis 525, 650
 Kraunelis V. 2333
 Kraunevičienė Justina 184
 Kraužys Motiejus 1337
 Kraužlienė Barbora 2838, 2860
 Kraužlys 488, 553
 Kraužlys Juozas 486, 555, 729, 758,
 762
 Kraužlys M. 2286, 2654, 2831, 2844,
 3010
 Kraužlys Mykolas 2106
 Kraužlys Motiejus 734, 765, 914, 917,
 918, 936, 957, 974, 1030, 1039, 1040,
 1095, 1284, 1296, 1358, 1372, 1402,
 1417, 1440, 1650, 1669, 1725, 1747,
 1775, 1799, 1816, 1838, 1933, 2028,
 2043, 2046, 2086, 2101, 2256, 2257,
 2263, 2285, 2304, 2308, 2351, 2367,
 2396, 2512, 2578, 2634, 2644, 2653,
 2679, 2693, 2718, 2775, 2793, 2803,
 2823, 2830, 2835, 2836, 2838, 2846,
 2860, 2878, 2890, 2900, 2916, 2937,
 2958, 2989, 2993, 2997
 Kraužlys V. 551
 Krečius Juozas 1755
 Krečius Kazys 2805
 Krečius M. 324, 2345
 Krečius V. 369, 427, 428, 650, 656,
 676, 717, 1251, 1693, 2234
 Krėčius V. 580
 Krėčius Valent. 494
 Krečius Valentas 479
 Krečius Valentinas 676, 702, 716, 820,
 1110, 1153, 1250, 1326, 1439, 1692,
 1869, 1893, 2116, 2142, 2235, 2267,
 2412, 2480
 Krečius Vincas 760
 Kreivytė J. 1145
 Kremeris 35
 Krencevičius 200
 Krencevičius M. 200
 Kringelis 12
 Krėvė-Mickevičius Vincas 136, 410,
 433, 908
 Kriaučelis M. 43, 44
 Kriaučiukienė M. 2642
 Kriaučiūnas 123
 Kriaučiūnas A. 41, 123, 370
 Kriaučiūnas Ad. 431
 Kriaučiūnas Adomas 692, 718, 878,
 1478, 1788, 2002, 2608
 Kriaučiūnas Stasys 2585, 2586
 Kriaučiūnas Vincas 1570
 Kricka 1241
 Krickaitė Irena 2857
 Krickaitė Leokadija 785

- Krigerytė 82
 Krigerytė M. 175, 176, 630
 Krikonis 2552
 Krikščiukaitis Kazys 770, 926
 Krikščiukaitytė E. 1196
 Krymas 2346
 Krinickaitė M. 2134, 2290, 2439, 2907, 2953, 2960, 3000
 Krinickaitė Mykolė 688, 732, 773, 801, 809, 922, 1023, 1145, 1322, 1409, 1433, 1484, 1623, 1641, 1754, 2084, 2328, 2366, 2400, 2453, 2552, 2562
 Krinickaitė-Astaškienė M. 2886, 2899
 Krinickaitė-Astaškienė Mykolė 2845, 2872, 2990
 Krinickas A. 1863
 Krinickas Albertas 2547, 2763
 Krinickas V. 2385
 Krinys M. 1303
 Kripas 2833
 Kristupas Vincas 2214
 Kristutis Kast. 41
 Kristutis Kost. 16
 Kriščiukaitis 643
 Kriščiukaitis A. 8
 Kriščiukaitis Ant. 33, 410
 Kriščiukaitis K. 276, 404, 510, 542, 633
 Kriščiukaitis Kazys 691, 774, 986, 1091
 Kriščiukaitytė E. 679, 698
 Kriščiukaitytė Emilė 597
 Kriščiukaitytė M. 888
 Kriščiukaitytė Marija 1413, 1433, 1490, 1770
 Krištaponis Benediktas 1041, 1241, 1255, 1265, 1282, 1685, 1707, 1809, 1815, 1915, 1967, 1988, 2003, 2035, 2571
 Krištopanis 491
 Krištopanis B. 423, 488, 495, 496, 505, 513, 517
 Krištupavičius J. 2406
 Krivė V. 49
 Krivelienė Sofija 1535, 1835
 Krivelienė Stanislava 1558, 1573
 Krivelienė Stasė 1603
 Krivelis 1674, 2320
 Krivelis K. 2075
 Krivelis Kazys 644, 705, 1037, 1103, 1169, 1303, 1640, 1671, 1786, 1893, 1910, 2496
 Krivelis Mykolas 1487, 2544
 Krivelis Mot. 644
 Krivelis Motiejus 705
 Krivelis Zigmąs 644, 705
 Krivelytė V. 1976
 Krivickas 3026
 Križanauskis Br. 438
 Križanovskis 2620
 Kryžanovskis (Križanovskis, Kšyžanovskis, Krzyzanowski) Bronislovas 1215, 1262, 2359, 2381, 2548, 2559, 2591, 2619, 2645
 Kryžauskas 511, 556, 729
 Kronas K. 411
 Kruberis A. 1062
 Krukonis 144
 Krūminis Hugo 2787, 2807, 2843
 Kruminis J. 429
 Krūminis Jonas 505, 2589
 Krūminytė P. 2873
 Krūminytė Pranciška 2219
 Krūminytė Pranė 2872, 2890
 Krunis Nikod. 406
 Kruopis J. 2054
 Kruopys J. 1822
 Kruopienė Marija 1982
 Kruopis Juozas 262
 Kruopis Vincas 262, 583, 716
 Krupavičius M. 441, 502
 Krušas A. 1718
 Krušas Alfonsas 1821
 Krušas J. 1478, 1718, 2130, 2328, 2617
 Krušas Jonas 224, 318, 320, 350, 2462
 Krušas Vincas 2691

- Krušinskas Kristupas 1688, 1689
Krutkevičienė Eleonora 1825
Krutkevičius Domininkas 1825
Krutulys 70, 337, 592
Krutulis (Krutulys) Antanas 681, 694,
703, 707, 717, 735, 786, 806, 834,
888, 933–935, 943, 981, 983, 993,
1002, 1024, 1041, 1076, 1106, 1157,
1207, 1222, 1225, 1228, 1276, 1296,
1303, 1319, 1342, 1350, 1376, 1412,
1502, 1510, 1514, 1566, 1569, 1572,
1619, 1631, 1669, 1759, 1769, 1776,
1830, 1858, 1878, 1920, 1953, 2047,
2063, 2118, 2164, 2177, 2193, 2207,
2221, 2310, 2319, 2331, 2381, 2387,
2394, 2395, 2426, 2442, 2448, 2483,
2486, 2536, 2552, 2570
Krutulis A. 384, 412, 440, 465, 576,
589, 2619, 2923
Krutulys A. 229, 238, 279, 332, 526,
554, 555, 566, 641, 2935, 2944
Krutulys Ant. 50, 70, 75, 120, 224,
495, 523, 551
Krutulis Antanas 2924, 2946, 2955
Krutulys Antanas 2619, 2650, 2651,
2682, 2719, 2777, 2834, 2840, 2872,
2913, 2915, 2923, 2935, 2940, 2944,
2945, 2958, 3022
Kšivecas 220
Kšižanovskis 165
Kubelčikaitė M. 605
Kubertas T. 1107
Kubilavičius Mykolas 957
Kubilavičius S. 1036
Kubilavičius Stasys, Mykolo sūnus 957
Kubilius A. 3, 35
Kubiliūtė M. 39, 49, 146, 319
Kubiliūtė Marcelė 47, 347, 401, 503,
631
Kubiliūtė O. 465
Kucevičius 62
Kucharevičius 2743
Kucharevičius F. 1717
Kucharevičius T. 1717
Kuchcinskis 198
Kucius Stasys 1354
Kucka 1808
Kucka B. 2201
Kucka Bronius 1439, 1808
Kucka J. 1174
Kucka Jonas 1267, 1844, 2750
Kucka M. 1088
Kucka Stasys 1844
Kucka V. 1470, 1875, 2201
Kucka Vl. 621, 650
Kucka Vladas 1601, 1962, 2727
Kuckos 1844
Kučauskas A. 2668
Kučinskas 515
Kudaba 2495, 2721
Kudaba A. 1836, 2705, 2854
Kudaba Adolfas 1612
Kudaba Aleksas 2842
Kudaba Alfonsas 734, 765, 1008, 1217,
1253, 2842
Kudaba Alp. 380, 381
Kudaba Antanas 2065
Kudaba E. 2592
Kudaba J. 1307
Kudaba Jeronimas 1038, 2443
Kudaba Jonas 1905, 2911
Kudaba K. 2592, 2712
Kudaba M. 2712, 2854
Kudaba Nikodemus 2504
Kudaba P. 2385
Kudaba Petras 1065
Kudabaitė Apolonija 734, 765
Kudabaitė G. 1806
Kudabaitė L. 1759
Kudabaitė M. 605, 2854
Kudabaitė Mikalina 995, 1530, 1881,
1978, 2223
Kudabaitė Mikasė 1599, 1657
Kudabaitė S. 2705
Kudabienė Leokadija 2019, 2045,
2094, 2140

- Kudirka 275, 295, 400, 2866
 Kudirka V. 295, 1517
 Kudirka Vincas 248, 295, 785, 786,
 789, 804, 1679
 Kudzevičius 264
 Kudzma Juozas 2445
 Kudzmaite Agota 902
 Kudžma 990
 Kudžma (Kudzma) Elijošius 897, 984
 Kudžmaite Agota 1033
 Kugauda J. 2038
 Kugauda Juozas 1038, 1689, 1703,
 1888, 2018, 2049, 2310, 2506, 2548
 Kujelis Bronius 2219, 2972
 Kujelis Pranas 2219
 Kukauskas Bronius 2909, 2920
 Kukauskas J. 2514
 Kukauskas Jonas 2514, 2712, 2721
 Kukė Jonas 1890
 Kuklienė Ona 1962
 Kuklienė Teklė 1302, 2194
 Kuklys Andrius 1895, 2805
 Kuklys Antanas 2805
 Kuklys J. 225, 270, 271
 Kuklys Jonas 237, 611, 1714, 1803,
 1895, 1896
 Kuklys Juozas 419
 Kuklys Jurgis 1895
 Kuklys K. 1850
 Kuklys Konstantinas 1754
 Kuklys Martynas 1895
 Kuklys Mykolas 2805
 Kuklys Petras 1895
 Kuklys S. 175, 176
 Kuklys Vincas 1242
 Kuklytė Adelė 1380
 Kuklytė Agota 1962
 Kukta J. 26, 43, 85, 104, 110, 130,
 155, 157, 315, 396, 437, 477
 Kukta Juozas 11, 60, 153, 158, 159
 Kukta M. 157
 Kuktaitė S. 176
 Kuktaitė Stefa 175
 Kulakauskas A. 1496
 Kulešaitė (Kuliešaitė) Domininka
 (Dominika) 2188, 2249, 2455
 Kulėšaitė D. 964
 Kulidžius 286
 Kulieša Jonas 1585
 Kulieša M. 36
 Kuliešaitė D. 787, 822, 850, 1224
 Kuliešaitė Danutė 1083
 Kuliešaitė Doma 685
 Kuliešaitė Dominika 963
 Kuliešius A. 2588
 Kuliešius J. 2504
 Kuliešius Jonas 1832, 2422
 Kulikauskas A. 1015
 Kulikovskis 2524, 2846
 Kulikovskis Č. 1841
 Kulikovskis Česlovas 1541, 1840, 1972
 Kumelis Jonas 136
 Kumpa 264, 278, 551
 Kumpa J. 226, 227, 234, 264, 315
 Kumpa Pranas 2378
 Kumpaitė Pranė 1494, 1739
 Kuna Enrikas 2742
 Kūnavičius Petr. 328, 343
 Kūnavičius Petras 1401, 1525, 1572,
 1578, 1579, 1581, 1629, 1647, 1669,
 1726, 1820, 1934, 1970, 1978, 1983,
 1985, 1999, 2019, 2043, 2044, 2055,
 2068, 2317, 2321, 2594
 Kuncevičius 150
 Kundrotas R. 2266
 Kundrotas Rapolas 2266
 Kundrotas V. 1133
 Kunevičius Adolfas 780
 Kunevičius Andrius 780
 Kunevičius Antanas 780
 Kunevičius Stasys 780
 Kunigiškienė O. 1375
 Kunigiškis J. 1375
 Kuodaitis B. 501
 Kuodelis Nikodemus 1332
 Kuodienė Elena 1538, 1597

- Kuodys A. 1151
Kuodys Antanas 1182
Kuodys Boleslovas 2149
Kuodys G. 1132
Kuodis Juozas 1537
Kuodis Karolis 1968
Kuodis Pr. 402
Kuodis Silvestras, Vincento sūnus 2229
Kuodis V. 1501
Kuodis Vincentas 2229
Kuolaitis 2541
Kuolaitis V. 2176, 2220, 2562, 2625, 2704
Kuolaitis Vincas 2693, 2703
Kuolaitis Vladas 1721
Kuolelis Juozas 1748
Kuosa Ant. 486, 487
Kuosa D. 387
Kuosa Daminykas 374, 486, 556
Kuosa Domininkas 1676
Kupčelaitis Vincas 1328
Kupčinskas B. 533
Kupstys 288
Kuraitytė M. 20
Kurauskas 1105
Kurauskienė 1105
Kurauskienė Ona 1164
Kurcinytė Cezė 513
Kurila Ant. 108
Kurila M. 1521
Kurila Motiejus 1957, 2639
Kuryla Motiejus 2793, 2803, 2843, 2919, 2931
Kurilavičius 449, 1543
Kurilavičius Petras 413
Kurkauskas 82, 87
Kurkauskas Vlad. 80, 86
Kurklinskas Leonas 2948
Kurklinskas Vytautas Kazys 2216
Kurmelis Petras 1736
Kurnatovskis Konstantinas 2723, 2752, 2753
Kurpė Justinas 235
Kurpė Stasys 2880
Kurpis 1036
Kurpis Antanas 1383, 2576, 2589
Kurpys Antanas 2308
Kurpis Bronislovas 1843
Kurpis Bronius 1926
Kurpis Vladas 1458
Kuršas Domininkas 729
Kurtiniai 1841
Kurtinienė E. 1665
Kurtinienė Elžbieta 1841
Kurtinys E. 1665
Kurtinis Edvardas 1665, 1841
Kurtinys V. 1665
Kurtinis Vaclovas 1841
Kušelevskis 519
Kutalauskas Adolfas 2406
Kuzmaitė Barbora 123
Kuzmickaitė 634
Kuzmickaitė A. 392, 430
Kuzmickaitė Apol. 479
Kuzmickaitė Apolonija 675, 728, 748, 769, 798, 952
Kuzmickaitė J. 368
Kuzmickaitė Viktė 884
Kuzmickaitė Viktorija 1893
Kuzmickaitė Vlada 1951
Kuzmickaitė Vladislava 1216
Kuzmickas J. 1796, 2206
Kuzmickis J. 1918
Kuzmickis Jonas 2930
Kuzmickis Z. 412, 565
Kuzmičius Jonas 2712, 2721, 2780
Kuzminas J. 510, 682
Kuzminas Joakimas 1162
Kuzminas Jok. 449, 514
Kuzminskas J. 388, 479, 581, 1727
Kuzminskas Jonas 378, 386, 460, 521, 799, 1687, 1727, 1750
Kuzminskis J. 414
Kuzminskis Jonas 68, 825, 1364
Kvaraciejus M. 1210

Kvecinskienė 2955
 Kviatkovkis J. 2916
 Kviatkovskis 2695, 2705, 2951
 Kviatkovskis J. 2524, 2591
 Kviatkovskis Janas 2346
 Kviatkovskis V. 2082
 Kviecinskienė Jadvyga 1058, 1127,
 2363, 2389, 2403, 2530
 Kvietinis Antanas 420
 Kvietinis Jurgis 420
 Kvietinytė A. 432
 Kvietinytė Anast. 494
 Kvietinytė M. 384, 392
 Kvietinytė Nastazija 675
 Kvietinytė O. 297
 Kžižanauskis Br. 465

L

L[iutkevičiūtė] Elena 696
 Labagaitė G. 2814
 Labanauskaitė Ona 1994
 Labanauskas 575
 Labeckis Vladislovas 2447
 Laboga A. 969
 Labonaitė-Kiršanskienė Ona 341
 Labuckas Albertas 2855
 Lachovičius S. 2501
 Lachovičius Stanislovas 1904, 2500
 Ladišienė R. 1705
 Ladišis Antanas 1570, 1771
 Ladišius Jonas 1862
 Ladyšius Motiejus 999
 Lagūna 266
 Lajauskas K. 127
 Lajauskas Kazys 107
 Lajauskas Matas 2356
 Lajauskis K. 109
 Landsbergaitė St. 129
 Landsbergiai Č. ir V. 234
 Landsbergienė Viktorija 24, 27
 Landsbergis 160
 Landsbergis Česlovas 134, 153, 154,
 156, 159, 346

Landsbergis G. 861, 880, 952
 Landsbergis-Žemkalnis G. 196, 723,
 730, 753, 806, 875, 890, 910, 919,
 1000, 1014, 1028, 1032, 1093, 1373,
 1376, 1383, 1454, 1455, 1475, 1542,
 1626, 1636, 1662, 1670, 1727, 1794,
 1796, 1805, 1973
 Langa Julius 991
 Laniauskas Kipras 56, 57
 Lanio E. 129
 Lanys E. 74, 238, 402
 Lanys J. 15
 Lankelis-Lenkevičius Juozas 2399
 Lankelytė Marytė 1723
 Lankutis Vl., slap. 1757
 Lapackas Antanas 1524
 Lapaitis Anicetas 1757
 Lapatinskas J. 1161
 Lapėnaitė J. 913
 Lapėnas A. 913, 953, 1215, 1317,
 1439, 2258
 Lapėnas Adomas 2065, 2253, 2348
 Lapėnas Antanas 1438
 Lapėnas Augustas 517
 Lapėnas Augustinas 1047, 1253, 2484,
 2561
 Lapėnas Jonas 1317
 Lapėnas Kazys 2174
 Lapėnas Ksaveras 1849
 Lapėnas L. 689
 Lapėnas Leonas 1885
 Lapėnas Vincas 2948
 Lapėnas Vladas 2174
 Lapinas Adomas 546
 Lapinas Al. 74
 Lapinas Kast. 631
 Lapinas Konstantinas 502
 Lapinas Kst. 627
 Lapinas L. 2423
 Lapinas Leonas 2233, 2422, 2960
 Lapiniauskas Vladas 872, 1306
 Lapinis L. 2274
 Lapinis Leonas 2043, 2274

- Lapinskaitė A. 2882
Lapinskaitė Aldona Adelė 2462
Lapinskas Albinas 2608, 2854
Lapinskas Vladas 873
Lapinskienė 1248
Lapinskienė A. 1139, 1661
Lapinskis 401
Lasauskas 307
Lasauskas Jonas 769, 983
Lasičas 161, 193
Laska Vl. 75
Laskis J. 2635
Lastauskaitė J. 178
Lastauskaitė Jul. 258
Lastauskaitė Julė 220
Lastauskaitė Julija 156, 169
Lastauskaitė Marytė 1784
Lastauskas 48
Lastauskas J. 1476
Lastauskas L. 1308
Lastauskis Vac. 280
Lastovskis Vacl. 236
Laškevičius Stasys 2149
Lašas Florijonas 827
Lašas V. 410
Laškevičius Jonas 818
Lašicas (Lašičas) 191
Lašinskas M. 1596, 2549
Lašinskas Mykolas 1223, 2504, 2506
Latvienė M. 2399
Latvienė Marija 2398
Latvis Adolfas 1136, 1211, 1660
Latvis Adomas 1359
Latvys J. 1923, 2045, 2359, 2559
Latvis Jonas 713, 1196
Latvys Jonas 597, 936, 974, 1095,
1156, 1203, 1227, 1304, 1305, 1399,
1623, 1889, 1923, 1953, 1955, 2044,
2110, 2288, 2291, 2314, 2316, 2338,
2374, 2390, 2402, 2408, 2415, 2429,
2438, 2551, 2558, 2591, 2645, 2679,
2682, 2763, 2825
Latvys Mykolas 1533
Latvis Petras 979, 1086, 1136, 1570,
1591
Latvys Petras 1758
Latvis Vincas 740
Latvytė Marytė 74
Latwis 2462
Laucius S. 1804
Lauda Vaclovas 1639
Laukaitis 35
Laukaitis A. 54
Laukaitis Ant. 44, 49
Laukaitis J. 806, 1349
Laukionis Domininkas 1990
Laukionis J. 1161
Laukys Antanas 2812
Laukys Jonas 2812
Lauras Stasys 2248
Laureneckis Juozas 289
Laurinaitis 9
Laurinavičius 150, 322
Laurinavičius A. 1614, 2234
Laurinavičius Adomas 1363
Laurinavičius B. 2002
Laurinavičius Bronislovas 2462
Laurinavičius Bronius 1629, 2203,
2252
Laurynavičius Bronius 2079
Laurinavičius J. 1664, 1745, 1890,
2060, 2176, 2220
Laurinavičius Jonas 810, 1721, 1744,
1967, 2699
Laurinavičius Juozas 1721, 1860
Laurinavičius Mečys 1363
Laurinavičius O. 460
Laurinavičius Petras 380, 381, 2589
Laurinavičius Povilas 2727
Laurinavičius Vaclovas 2698, 2727,
2750
Laurinavičius Vytautas 1363
Laurinavičius Vladas 2699
Laurinčiukas 241
Laurinčiukas Adolfas 241, 259
Laurukėnas Stasys 2173

- Laurukonis Augustas 199
 Laurusevičius J. 1009
 Lazarovičius Andrius 2204
 Lazauskas J. 346
 Lazdinis Antanas 2173
 Lazdinis Jonas 2173, 2248
 Lazdinis S. 2273
 Lazdinis Stasys 1216, 1284, 1722,
 2332, 2345, 2538, 2549, 2561, 2811
 Lazdynų Pelėda (Sofija Ivanauskaitė-
 Pšibiliauskienė) 1536
 Lazdžinis G. 2521
 Lazinka Jonas 2375
 Lazinka Vytautas 2743, 2842
 Lazinkienė Stanislova 2743
 Lazduninkas 612
 Lazduniūkas 372
 Lebeckis V. 2305, 2306
 Lebedys 756
 Lebedys T. 1485, 1717
 Lechavičius Juozas 151
 Lechovičius Stanislovas 1592
 Ledauskas 1354
 Lednickis V. 388
 Ledulis J. 45
 Ledzinskas Edvardas 1596
 Legeika V. 176, 470, 641, 2164, 2776
 Legeika Vyt. 257, 655
 Legeika Vytautas 691, 772, 870, 940,
 993, 1189, 1324, 1445, 1461, 1558,
 1824, 1920, 2163, 2319, 2426, 2520,
 2573, 2650, 2775, 2839, 2935
 Leikauskas Juozas 2054
 Leikauskas Petras 1193
 Leimonas 346
 Leknickas Vaclovas 2909
 Leleika 304, 370
 Leleika Ed. 297
 Leleika Edmundas 775
 Leleika F. 2059
 Leleika J. 1173, 1889, 1930, 2059
 Leleika Jonas 1742
 Leleika Tomas 1889
 Leleika V. 1173
 Leleikaitė A. 1701
 Leleikaitė Antanina 731, 847, 1074
 Leleikaitė Veronika 731, 1327, 1404,
 2791
 Lelešius L. 123
 Lelešius Leonas 120
 Lelevelis 682
 Lelevelis Joachimimas 761, 1208
 Lelka 486
 Lelka Adomas 820
 Lelka K. 495
 Lelka Kaz. 484, 495
 Lėlka Kazimieras 692, 716, 730, 925,
 954, 1058, 1103
 Lėlka Kazys 915
 Lelka Tomas 549
 Lelka Viktoras 989, 2359, 2367
 Lėlko 730
 Lemešytė Elena 1648, 2053, 2085
 Lemešytė Marė 1038
 Lemešytė Marija 1284, 1337, 1863,
 1871, 1951, 2145, 2415, 2453, 2556,
 2712, 2720, 2798, 2838, 2860
 Lemešytė Ona 1651, 1797, 1912, 1932,
 1957, 2109, 2139, 2145, 2356, 2400,
 2550, 2556, 2602, 2798
 Lenis J. 372
 Lenkevičius Adomas 2535
 Lenkevičius Jonas 2535
 Lenkevičius Nikodemus 1957
 Lenkevičius Petras 2421
 Lenkevičius T. 1009, 2618
 Lenkevičius Teofilis (Teofilis) 982,
 1022, 1036
 Lenkevičius Tomas 2535
 Lenkevičiūtė Bronė 2558
 Leonas A. 441
 Leonas P. 217, 280, 410
 Leonavičius 2783
 Leonavičius Adomas 2338
 Leonavičius B. 2562, 2910, 2915
 Leonavičius Bronius 2857

- Leonavičius Feliksas 2338
 Leonavičius J. 2303
 Leonavičius K. 770
 Leonavičius Konstantinas 731
 Leonavičius Motiejus 2338
 Leonavičius P. 855, 2089
 Leonavičius Petras 1260, 2554, 2555
 Leonavičius Vincas 2338
 Leončikai 488
 Leončikas 170, 2973
 Leončikas J. 131
 Leončikas Jurgis 1718
 Leončikas Pranas 1718, 1810
 Lermontovas M. 1076
 Lesauskas K. 413
 Lesauskas Kazys 413
 Lesauskis A. 718
 Lesikas Pranas 826
 Leskevičius B. 1090, 2462
 Leskevičius Bronislovas 1253
 Leskevičius Bronius 493, 495, 503,
 516, 746, 801, 1040, 1058, 1064, 1339,
 1894, 2035, 2252, 2435, 2461, 2467,
 2531, 2766
 Leščinskis J. 14, 41
 Leškevičius 488
 Levanavičius Kast. 539
 Levonas Ant. 420
 Levonas Jonas 1578
 Levonienė Juzė 420
 Liachas J. 2958
 Liachas Juozas 1413
 Liauda Vaclovas 1885
 Lichtaravičius 146
 Liegus V. 55
 Liepinis Jonas 1423
 Liepis K. 952
 Ligiavičienė U. 1161
 Likadžiauskas Antanas 1973
 Linarskis P. 465
 Linarskis Petras 774
 Linčiauskas Petras 1990
 Lindas V. 1964
 Lindneris E. 1909
 Lingė Antanas 1171
 Lingiūtė Irena 1334
 Linka Adomas 1047, 1090
 Linkaitė K. 2273, 2814
 Linkaitė Kazė 1216, 2531
 Linkevičius Al. 320
 Linkevičius Aleks. 190, 317
 Linkevičius Juozas 694
 Linkevičius N. 1161
 Linkevičius Teopilis 992
 Linkevičiūtė Julė 2859
 Liobė A. 404, 633
 Liobis Antanas 2826
 Liobytė A. 1703
 Liobytė Aldona 1216, 1258, 1497,
 1754, 1761, 1890, 1895, 1900, 2026,
 2356
 Liobytė Emilė 1651
 Liobytė Emilija 3022
 Liobytė V. 2370
 Liobytė-Paškevičienė Aldona 2826
 Liogis Z. 2081
 Liolys Juozas 1045
 Lipinskas J. 2182, 2818
 Lipskaitė A. 2873
 Lipskaitė J. 2784
 Lipskas 2287
 Lipskas J. 2769
 Lipskis J. 243
 Lisenka 146
 Lisevičius F. 1334
 Lisevičius J. 1125
 Lisevičiūtė V. 796
 Litanus'as Michalo 52
 Litvinaitis Petr. 328
 Litvinavičius 520
 Liubakauskas J. 505, 518
 Liubakauskis Justas 447
 Liubėnas („Lubianiec“) 119
 Liugailienė Ona 2-IV, 3-IV, 4-IV, 5-IV
 Liulevičius Anatolis 1131
 Liutackas Jonas 994

- Liutinskas 1248
 Liutinskas Antanas 1525, 1580
 Liutkevičius 1115, 1152, 1286, 1468
 Liutkevičius G. 8
 Liutkevičius S. 1620, 1639, 1658, 1682,
 1684, 1685, 1708, 1709, 1733, 1743,
 1763, 1764, 1783, 1815, 1849, 1853,
 1854, 1919, 1947, 1954, 2317, 2382
 Liutkevičius Stanislovas 1499
 Liutkevičiūtė 368
 Liutkevičiūtė E. 431
 Liutkevičiūtė Elena 479, 493, 1372,
 1997, 2093, 2124, 2136, 2151
 Liutkevičiūtė Jadvyga 1036, 1102,
 1321, 1394, 1593
 Liutkevičiūtė-Duksienė Elena 2778,
 2874
 Liutoslavskis V. 733
 Liutostanskis 556
 Lobaga Vincas 236
 Locka L. 710
 Lopacinskis Euzebijus 1196
 Loppaitė Jadv. 543
 Lorencas Stanislovas 1647
 Losevičiūtė Z. 888
 Losevičiūtė Zofija 1042
 Lošakevičius Jonas 406
 Lozinskis 91, 172, 280
 Lozinskis Myk. 236
 Lozoraičiai 18
 Lubas Juozas 2737
 Lubenskis A. 2831
 Lubianecas Karolis 758
 Lubuckaitė Angelė 198
 Lucinas Jonas 1738
 Luckevičius Ant. 410
 Luckevičius Antanas (Antonas) 2997,
 3019
 Luckievič A. 2997
 Ludovickis Z. 2120
 Lukaitis B. 2204
 Lukaitis J. 2002
 Lukaitis V. 2204
 Lukaitytė Emilija 2580
 Lukaitytė Pranė 1421
 Lukasevičius 91, 500, 509, 513, 519
 Lukasevičius J. 93
 Lukaševičius 307, 311, 312, 396, 436,
 479, 504
 Lukaševičius B. 994
 Lukaševičius Baltrus 813
 Lukaševičius Bolius 702
 Lukaševičius J. 498, 994
 Lukaševičius Jonas 702, 2953
 Lukaševičius Jonas, Justino sūnus 1955
 Lukaševičius Juozas 2719
 Lukaševičius Jurgis 695
 Lukaševičius Justinas 1955
 Lukaševičius K. 2432
 Lukaševičiūtė E. 495
 Lukaševičiūtė Ona 1962
 Lukiancas Enr. 507
 Lukianskas Augustinas 1216, 2104,
 2105
 Lukomskis Stanislovas 1943
 Lukoševičius 185
 Lukoševičius A. 1382
 Lukoševičius Antanas 1400
 Lukoševičius Daminikas 137
 Lukoševičius J. 1182
 Lukoševičius Jonas 858
 Lukoševičius Juozas 555, 729
 Lukoševičius Petras 212
 Lukošius J. 104
 Lukošius Jonas 620
 Lukošius-Lukoševičius 2805
 Lukša 1844
 Lukša A. 1768
 Lukša Aleksandras 1331
 Lukša Antanas 1084, 1267
 Lukša Juozas 2343
 Lukša Stasys 1174
 Lukša Vladas 1819, 1844
 Lukšaitė Marytė 1632
 Lukšėnaitė Elž. 579
 Lukšėnas A. 236, 1940

Lukšėnas Albinas 1940
 Lukšėnas G. 1940
 Lukšėnas Juozas 1641
 Lukšis Jonas 244, 318, 320
 Lukšys Mikas 895
 Lukšys Povilas 9
 Lukšys Š. 1718
 Lukšytė Ona 902
 Luneckaitė J. (Jankelaitė) 432
 Luneckaitė P. 2257
 Luneckaitė Zuzana 479, 678, 1036,
 1133, 1209, 1433, 1603, 1727, 1759,
 2190, 2283, 2363, 2531, 2971
 Luneckas 104
 Luneckas Kajetonas 1610
 Luneckas L. 2021
 Luneckas M. 290, 370, 392, 432, 650,
 1455, 1686, 1687, 1720, 2283, 2967
 Luneckas Mikalojus 479
 Luneckas Mykolas 676, 1012, 1103,
 1288, 1333, 1376, 1506, 1516, 1547,
 1571, 1719, 2363
 Luneckis M. 266, 421
 Lusas 2373
 Lusas Vladas 1881
 Lūšienė 168
 Lūšys 168, 630
 Lūžys (Lūžys) Aleksandras 2153, 2554
 Lūžys Adomas 2779
 Lūžys Aleksandras 1278
 Lūžys Aleksandras, Adomo sūnus
 2779
 Lūžys Jonas 1164
 Lūžys Juozas 1086, 1164
 Lūžys Petras 2152
 Lūžys Silvestras 2152
 Lūžytė (Lūžytė) Marija 2127, 2200,
 2227, 2328, 2374, 2389
 Lūžytė M. 888, 1749, 2047
 Lūžytė Marijona 734, 765
 Lūžytė Marytė 700
 Lūžytė Ona 1126
 Lūžytė P. 1283

M

Maceika Aleksandras 774, 853
 Maceika J. 689, 698, 755, 775, 1069,
 1087, 1220, 1261, 1262, 1582, 1831,
 2067, 2505, 2506, 2619, 2734, 2756
 Maceika Jonas 2337
 Maceika Juozapas 1084
 Maceika Juozas 685, 688, 689, 838,
 852, 1023, 1053, 1060, 1073, 1214,
 1227, 1234, 1284, 1353, 1470, 1490,
 1562, 1618, 1932, 1933, 1951, 2042,
 2139, 2157, 2158, 2224, 2319, 2331,
 2332, 2337, 2388, 2390, 2478, 2483,
 2512, 2538, 2560, 2601, 2619, 2636,
 2792, 2832, 2834, 2900, 2923
 Maceika Simonas 1069
 Maceikaitė Ona 689, 755
 Macejauskaitė Barbora 579
 Macejevičius 42, 460
 Macelis Adolfas 2150
 Macelis Simas 2057
 Macerinskas 234
 Macerinskas Mykolas 1034, 1663
 Maciešienė Anastazija 1646
 Macikonis Juozas 680, 1790
 Macinkonis Motiejus 213
 Maciulevičius (Mačiulis) 1042
 Maciulevičius Adomas 1104
 Maciulevičius Ant. 450
 Maciulevičius Petras 493
 Maciulevičius Valerijonas 2948
 Mackevičius 87, 91–93
 Mackevičius (Mackonis) R. 1249
 Mackevičius (Mackonis) Rapolas 2590,
 2619, 2625, 2629, 2638, 2642, 2706,
 2719, 2795, 2810, 2815, 2823, 2910,
 2919, 2949, 2966, 2983, 3019, 3035,
 3039
 Mackevičius A. 692, 718
 Mackevičius Kostas 1139, 1207, 1387
 Mackevičius P. 436
 Mackevičius Petras („P. Diemedėlis“) 179

- Mackevičius R. 2-VI, 3-VI, 4-VI, 5-VI,
 398, 413, 447, 451, 512, 576, 580,
 582, 925, 1143, 1198, 1320, 1569,
 1846, 2301, 2363, 2366, 2370, 2452,
 2477, 2534, 2619, 2630, 2728
 Mackevičius Rapolas 70, 103, 275,
 277, 299, 376, 417, 427, 433, 438,
 442, 451, 453, 488, 530, 542, 560,
 569, 598, 605, 613, 636, 637, 639,
 643, 651, 652, 713, 717, 721, 765,
 802, 821, 843, 850, 933, 976, 1007,
 1031, 1139, 1147, 1151, 1189, 1197,
 1281, 1330, 1378, 1469, 1470, 1547,
 1571, 1575, 1624, 1631, 1661, 1793,
 1833, 1893, 1924, 2054, 2110, 2117,
 2152, 2177, 2216, 2296, 2320, 2331,
 2362, 2368, 2370, 2388, 2403, 2411,
 2483, 2553, 2559
 Mackevičius St. 465
 Mackevičius V. 2827
 Mackevičius Vincas 831
 Mackevičiūtė A. 645, 1275, 1717
 Mackevičiūtė Adelė 1253, 1714
 Mackevičiūtė Agota 850, 1056, 1078,
 1090, 1103, 1108, 1140, 1155, 1170,
 1236, 1274, 1280, 1281, 1291, 1328,
 1507, 1518, 1526, 1536, 1553, 1638,
 1741, 1916, 1936, 2443
 Mackevičiūtė I. 1859
 Mackevičiūtė Irena 1139, 1216, 1443
 Mackevičiūtė J. 888
 Mackevičiūtė-Brazinskienė Irena 2011,
 2105, 2493
 Mackevičiūtė-Utkevičienė Agota 2578,
 2598, 2621, 2622, 2804, 2838
 Mackonis (Mackevičius) R. 1049
 Mackonis R. 1090, 1334, 2621, 2630,
 2706
 Mackonis Rapolas 1653
 Mackus P. 176
 Mackus Pelikšas 70
 Macutkevičius 487, 588
 Macutkevičius B. 460, 488
 Macutkevičius Balys 731, 983, 1042,
 1225, 1497
 Mačėnas 2066
 Mačėnas Bronislovas 2698
 Mačėnas D. 961
 Mačėnas Danas 2267, 2271, 2279,
 2397, 2428, 2481
 Mačėnas Danielius 1651
 Mačėnas Danys 1142
 Mačėnas Pranas 2219, 2972
 Mačėnas V. 961
 Mačernis Jonas 2698
 Mačernis Mečislovas 14, 41
 Mačionis 643, 2974
 Mačionis A. 698
 Mačionis Aug. 328, 343, 354, 600
 Mačionis Augustinas 1217, 1364, 1736,
 1823, 1956, 2029, 2044, 2205, 2261,
 2318, 2380, 2388, 2472, 2815, 2929
 Mačionis Jonas 63, 104
 Mačionis Juozas 1086
 Mačionis Kazys 63, 104
 Mačionis Motiejus 1896
 Mačionis V. 746, 798, 834, 1124, 1524,
 1566, 2508, 2531, 2712
 Mačionis Vincas 1038, 1440, 1534,
 1544, 1649, 1774, 1780, 1816, 1874,
 2012, 2115, 2178, 2203, 2252, 2354
 Mačionytė 432, 448, 531
 Mačionytė El. 383, 479, 494
 Mačionytė K. 226
 Mačionytė Kunigunda 689
 Mačionytė M. 224, 225, 1717
 Mačionytė Marija 770
 Mačionytė Ona 489
 Mačys Vl. 410
 Mačiukaitė Bronė 2712, 2720
 Mačiukaitė Bronislava 2678
 Mačiukaitė Ida 1216
 Mačiukas M. 1476
 Mačiukas P. 404, 443, 510, 566, 770
 Mačiukas Petras 983, 1001, 1376
 Mačiulaitis 526

- Mačiulevičius Jonas 12
Mačiulis 501
Mačiulis B. 1483, 1527, 1913, 2017, 2425, 2454
Mačiulis Bernardas 1297, 1305, 1323, 1342, 1345, 1354, 1389, 1466, 1519, 1560, 1561, 1571, 1911, 2041, 2530
Mačiulis D. 2405
Mačiulis J. 628
Mačiulis Juozas 2804
Mačiulis M. 1572
Mačiulis P. 370, 431, 498
Mačiulis Stasys 1842
Mačiulis Vladas 2308
Mačiulytė Joana 1421
Mačiulskas Pr. 527
Mačiulskas V. 2329
Mačiulskis Boleslovas 2879
Magalenga Martynas 211
Magatas 171
Magrinaitė Z. 1231
Magrinaitė Zosė 1884
Magrinas J. 1691
Maironis (Mačiulis J.) 76, 136, 217, 244, 372, 410, 440, 890, 1200, 1231, 1269, 1271, 1275, 1276, 1289, 1292, 1298–1301, 1307, 1311, 1312, 1316, 1321, 1326, 1335, 1341, 1348, 1355, 1361, 1390, 1410, 1434, 1436, 1459, 1460, 1464, 1483, 1496, 1519, 1675, 2018, 2062, 2236, 2452, 2461, 2468, 2530, 2598
Majus 519, 521, 526
Makarevičienė Pranė 1382, 1536, 1926, 2004, 2197
Makarevičius 368, 1177
Makarevičius P. 2867
Makarevičius V. 1678, 1958, 2103, 3005
Makarevičius Vinc. 84
Makarevičius Vincas 702, 954, 976, 1058, 1484, 1488, 1509, 1510, 1564, 1627, 1637, 1668, 1678, 1745, 1938, 1957, 2005, 2045, 2076, 2282, 2491, 2691, 3004, 3007, 3022
Makariūnas (Makarevičius) V. 3007
Makariūnienė P. 1128, 1535, 1668, 1683, 2491, 3022
Makariūnienė Pranė 1683
Makarovas V. 112, 113
Makauskas 1618
Makauskas A. 1299, 2818
Makauskas Antanas 383
Makauskas B. 1156, 2089, 2161
Makauskas Bronius 208
Makauskas J. 2658
Makauskas Jonas 924
Makauskas Vincas 383
Makauskas Vladas 1884
Makauskis 106
Maksalas Petras 2353
Makselė B. 1559
Makselė Jonas 1514
Maksimavičius 488
Maksimavičius A. 434
Maksimavičius Adomas 123, 703, 724, 1137, 1580
Maksimavičius Bronius 1125, 2115
Maksimavičius J. 1275, 1303, 1352, 1395, 1476, 1533, 1538, 1700, 1751, 1784, 1832, 1845, 2474, 2545, 2709, 2854, 2935
Maksimavičius Juozas 301, 1546, 1636, 2480, 2490, 2508, 2678, 2744, 2860, 2962
Maksimavičius Pijus 1651
Maksvytis J. 1780, 1791
Maksvytis R. 1285
Malašinskas J. 294
Malaška Enrikas 169
Malčiūtė J. 816
Maldziūnas Ant. 559
Maldzius Ant. 559
Maldžiūnaitė 2803
Maldžiūnaitė Regina 2219, 2613, 2782, 2786, 2787, 2851

- Maldžiūnas 535
 Maldžiūnas A. 655, 1611
 Maldžiūnas Adomas 672, 673, 805,
 961, 1135, 1314, 1521, 1546, 1799,
 2085, 2351, 2577, 2993
 Maldžiūnas Antanas 2674
 Maldžiūnas J. 2318
 Maldžiūnas K. 2806
 Maldžiūnas Pranas 2271, 2428
 Maldžiūnas Simanas 2756
 Maldžiūnas Simas 2271, 2428
 Maldžiūnas V. 3018
 Maldžiūnas Viktoras 1953, 2267, 2271,
 2428, 2606, 2803, 2851, 2939, 2958
 Maldžiūnienė Emilija 1962
 Maldžius A. 1173, 1825
 Maldžius J. 1173, 1889, 1930, 2059
 Maldžius Juozas 1489
 Maldžius Jurgis 1742
 Maldžius Vytautas 2975
 Maldžiūtė J. 2525
 Maleiška Juozas 67, 1706
 Maleiška Stasys 67
 Maliauskaitė 369
 Malykėnas Pranas 2900
 Malinauskaitė Elena 2957
 Malinauskaitė J. 2220
 Malinauskaitė M. 682, 795, 947, 2549
 Malinauskaitė Marija 1076, 1199
 Malinauskaitė Marytė 1421
 Malinauskaitė Ona 1962
 Malinauskas 531, 586, 589, 592, 594,
 595, 603, 604, 620, 635, 767
 Malinauskas Bronius 2788
 Malinauskas Don. 11
 Malinauskas Donatas 810, 849, 1421
 Malinauskas J. 134
 Malinauskas Juozas 2788
 Malinauskienė 1711
 Malinauskienė Marija 1848
 Malyničius-Malickis Mečislovas 1983
 Malinovskis K. 712, 870, 1080
 Malinovskis Kazimieras 704, 709, 822,
 926, 1019, 1149, 1445
 Malinovskis Vladislovas 2173, 2226
 Malys Apolinaras 7
 Maliska Antanas 171
 Maliszewski V. 2798
 Malyška Jokūbas 2115
 Malyška Jonas 2115
 Malyška Juozas 2115
 Malyška Pranas 2115
 Malyška Stasys 2115
 Mališkaitė 234, 432
 Mališkaitė S. 51
 Mališkaitė Stasė 677, 938
 Mališkaitė-Krivelienė Stasė 2107
 Malyškienė Juzė 2115
 Maliukevičius A. 1760
 Maliukevičius K. 2057
 Maliukevičius Kl. 380, 462, 469, 551
 Maliukevičius Klem. 262, 313, 353,
 372, 413, 509
 Maliukevičius Klemensas 763, 864,
 924, 964, 1342, 1507, 1647, 1659,
 1670, 1760, 1769, 1770, 1774, 1900,
 1948, 2056, 2142
 Maliukevičius Stasys 1648
 Malkauskas Motiejus 2816
 Malkauskas P. 1768
 Malkevičius Andrius 1237
 Malkevičius L. 2379
 Malkevičius Petras 1237
 Malmigienė Elžbieta 1562, 1645
 Maluška J. 2277
 Maluška Jonas 2276
 Maminskaitė 221, 448
 Maminskaitė J. 1277, 2391
 Maminskaitė Julė 384, 1669, 1681
 Maminskaitė Julija 675, 926, 949,
 1211, 1276, 1311, 1506, 1758, 1795,
 2178, 2391
 Maminskaitė M. 75, 430
 Maminskaitė V. 2686
 Maminskaitė Veronika 1414, 1895,
 1951, 1961, 2114, 2377, 2538, 2597,

- 2659, 2686, 2772, 2798
 Maminskaitė Vlada 2145
 Maminskaitė-Jakutienė Julija 1973
 Maminskas Algimantas-Michal 2378
 Maminskas Konstantinas 1773
 Maminskas V. 1335, 2020, 2292, 2378, 2459
 Maminskas Vladas 683, 750, 898, 951, 1037, 1314, 1391, 1410, 1423, 1426, 1449, 1474, 1521, 1546, 1561, 1571, 1578, 1648, 1712, 1773, 1829, 1904, 1922, 2048, 2227, 2293, 2458, 2468, 2567, 2576, 2578, 2757, 2787, 2788, 2805, 2859, 2972
 Maminskienė Elena 1904
 Mančėnas Liudvikas 2727
 Mančinas L. 543
 Mankauskas P. 1236
 Mankauskas Petras 900, 1204, 1234, 1239, 2773, 2978
 Mankovskis P. 541
 Manninenas 411
 Mansikka 604–606, 608
 Manstvilaitė 252
 Manstvilaitė Ona 250
 Mantigirdas E. 1008
 Mantužikas Antonas 1150, 1151, 1448, 1812
 Marauskas 511
 Marauskas Jonas 208
 Marcalis Romualdas 7
 Marcelinas Petras 2121
 Marcinkevičienė Domicelė 1212
 Marcinkevičienė Marija 1669
 Marcinkevičius 798, 1212
 Marcinkevičius A. 1395, 1950, 2795, 2796
 Marcinkevičius Adolfas 1413
 Marcinkevičius Aleksandras 136
 Marcinkevičius I. 2473
 Marcinkevičius Ignas 488
 Marcinkevičius Ignas, Prano sūnus 2612
 Marcinkevičius J. 533, 2308, 2974
 Marcinkevičius Juozas 1182, 1343
 Marcinkevičius Jurgis 1978, 2422
 Marcinkevičius P. 1099
 Marcinkevičius Pranas 2612
 Marcinkevičius S. 2279, 2588
 Marcinkevičius Stasys 1931, 2017, 2302
 Marcinkevičius Vincas 443
 Marcinkevičiūtė E. 2002
 Marcinkevičiūtė Emilė 2678
 Marcinkevičiūtė Jadvyga 2565
 Marcinkevičiūtė Marytė 945
 Marcinkevičiūtė Paulina 1833
 Marcinkonis Vladislovas 2462
 Marcinkonytė V. 2294
 Marcinkus-Tauronis J. 1420, 1442, 1447, 1479, 1585, 1599, 1913, 1955, 2168
 Marcionis Jurgis 1989, 1990
 Marcionis Kazys 1990
 Marcionis Petras 1990
 Marcišauskaitė 123
 Marcišauskaitė M. 137, 153, 157, 158, 204
 Marcišauskaitė Marija 36, 159
 Mareckaitė G. 1237, 1416
 Mareckas P. 2033
 Mareckas Petras 1597, 2032
 Margalis 529
 Margelis Juozas 1332
 Marija Magdaliėtė, šv. 2644, 2646, 2647, 2650, 2652, 2668, 2672, 2681, 2686, 2806, 2930, 2933, 2944
 Marija Mergelė, švč. 646, 835, 956, 1043, 1114, 1183, 1184, 1200, 1269, 1292, 1436, 1556, 1975, 2440, 2493, 2542, 2543, 2598, 2660, 2739, 2988
 Markauskaitė Julė 2080
 Markauskaitė Paulina 902
 Markavičius J. 1797, 2400
 Markavičius Juozapas 2063
 Markavičius Juozas 884, 2663, 2720,

- 2814, 2823, 2841, 2842, 2844, 2877,
2878, 2944, 2945, 2993
- Markavičiūtė Marė Leonarda 1953
- Markavičiūtė Marija 2712, 2720
- Markelevičius 563
- Markevičius 132, 134
- Markevičius A. 551
- Markevičius Juozas 994, 1400
- Markevičius M. 498, 534, 1179
- Markevičius Motiejus 555, 729
- Markevičius V. 2780
- Markevičius Vincas 1325
- Markovas K. 123
- Markūnaitė Jadvyga 1354
- Marteckas 2473
- Marteckas Antanas 2612
- Marteckas J. 387, 1838
- Marteckas Jonas 1540
- Marteckas Juozas 526
- Marteckas Jurgis, Antano sūnus 2612
- Marteckienė M. 1962
- Martinaitis 156, 227, 254, 338, 441
- Martynaitis 240
- Martynaitis Jurgis 2819
- Martinėnaitė K. 1201
- Martinėnaitė Karolina 1043, 1202,
1267
- Martinėnas A. 2385
- Martinėnas F. 1700
- Martynėnas F. 2015
- Martinėnas G. 1469
- Martynėnas G. 1649, 1733, 1734
- Martynėnas Gvidonas 1567, 1618,
1733
- Martinėnas K. 2385
- Martinėnas Leonas 2891
- Martinėnas Petras 2891
- Martinėnas Vincas 969, 1652
- Martinkėnaitė C. 1309, 2033
- Martinkėnaitė O. 2XI, 913
- Martinkėnas 280, 485, 508, 643, 1402
- Martinkėnas Gabrys 776, 788
- Martinkėnas Gvidonas 1807
- Martinkėnas J. 705
- Martinkėnas Jonas 380, 381, 698
- Martinkėnas Justas 447, 776
- Martinkėnas Justinas 788, 2340
- Martinkėnas K. 856, 1317, 2051
- Martinkėnas Karolis 1243
- Martinkėnas Kazimieras 776, 788
- Martinkėnas L. 913
- Martinkėnas Liudas 891
- Martinkėnas Mykolas 1801
- Martinkėnas N. 2258
- Martinkėnas Nikodemas 1489
- Martinkėnas Stasys 2104, 2257, 2304
- Martinkėnas V. 487, 654, 698, 759,
821, 912, 928, 1062, 1076, 1168, 1183,
1192, 1240, 1250, 1254, 1256–1259,
1264, 1266, 1272, 1279, 1283, 1304,
1346, 1350, 1363, 1372, 1373, 1380,
1381, 1386, 1439, 1442–1445, 1454,
1457, 1458, 1462, 1464, 1465, 1468,
1469, 1473, 1476–1480, 1499, 1502,
1503, 1505, 1512, 1584, 1627, 1631,
1649, 1662, 1663, 1703, 1718, 1735,
1741, 1745, 1758, 1794, 1825, 1888,
1904, 1905, 1924, 1933, 1943, 1957,
1965, 1996, 1997, 2002–2005, 2011,
2013, 2014, 2020, 2028, 2038, 2051,
2068, 2075, 2076, 2079, 2087, 2090,
2093, 2094, 2124, 2134, 2141–2143,
2148, 2159–2163, 2165, 2170, 2172,
2174, 2178, 2180, 2182, 2183, 2188,
2190, 2196, 2197, 2203, 2205, 2208,
2209, 2224, 2226, 2228, 2230, 2231,
2244, 2274, 2277, 2317, 2407, 2509,
2511, 2545, 2611
- Martinkėnas Vincas 485, 773, 816,
887, 936, 943, 974, 1095, 1116, 1171,
1196, 1217, 1296, 1472, 1510, 1622,
1631, 1671, 1786, 1963, 1970, 2046,
2076, 2092, 2121, 2205, 2214, 2262,
2380, 2501, 2508, 2712, 2803, 2812,
2823, 2834, 2838, 2860, 2890, 2899,
2916, 2919

- Martinkėnas Vytautas 1953, 2606
 Martinkėnienė Ona 1565
 Martinkus Vytautas 2105
 Martinonis J. 49
 Martus 88
 Maruševskis A. 2956, 3010, 3017
 Maruševskis Artūras 2706, 2936
 Maselis J. 1837
 Maselis K. 1902
 Maselis Konstantinas 1865
 Maselis V. 1334, 1472, 1537
 Maselis Vincas 1290, 1333, 1471, 1837, 1865, 2439
 Maselis Vincentas 1252, 2198
 Maselytė B. 1837
 Maselytė Bronė 1219
 Masevičiūtė Marijona 2890
 Masijevskis 486
 Masionis 1729
 Masiulaitis Adomas 1914
 Masiulis 1526
 Masiulis Mykolas 1447
 Maskoliūnas J. 1776
 Maslauskaitė Anelė 75
 Maslauskaitė Verutė 973
 Maslianikaitė S. 1145
 Maslo B. 868
 Maščykas S. 2305, 2306
 Mašiotai 656
 Mašiotas J. 20
 Mašiotas Jonas 4
 Mašiotas P. 756, 757
 Mašiotas Pranas 4, 6, 7, 11, 12, 17, 20, 33, 217, 436
 Mašiotienė O. 4, 7, 17, 33, 654, 656
 Mašiotienė Ona 31
 Mateika 368, 591
 Mateika St. 430
 Mateika Zig. 494
 Mateika Zigmąs 1414, 1682
 Matesas 1248
 Matevičius 55
 Matiejūnas Jonas 39
 Matijošaitis St. 9
 Matijoška Augustinas 990
 Matijoška D. 2419
 Matiukas Napoleonas 2970
 Matjošaitienė J. 510, 926
 Matjošaitienė Julija 770
 Matjošaitis J. 633
 Matjošaitis S. 453, 506, 1199, 1308, 1330, 1483
 Matjošaitis Stasys 129, 238, 262, 287, 292, 326, 357, 402, 413, 419, 516, 523, 524, 526, 535, 552, 555, 644, 682, 684, 685, 706, 708, 710, 713, 793, 883, 933, 935, 1010, 1024, 1045, 1198, 1204, 1217, 1227, 1380
 Matjošaitytė-Meilytė Julė 1038
 Matjošius L. 755
 Matjošius Laurynas 754
 Matjoška 2361
 Matjoška A. 2139
 Matjoška Augustas 976
 Matkevičienė L. 1802
 Matkevičienė Leontina 2703
 Matkevičius 648
 Matkevičius A. 1848, 2001, 2021, 2466
 Matkevičius Antanas 1487, 1992, 2257, 2304, 2672
 Matkevičius J. 2257
 Matkevičius Leonas 704, 1505, 2346, 2702, 2788, 2796, 2850, 2967
 Matkevičius M. 1542, 2021, 2806
 Matkevičius Marijonas 1381
 Matkevičius Mikas 1237
 Matkevičius Mykolas 1411, 2358, 2870
 Matkevičius P. 1652
 Matkevičius Petras 1651, 1653, 2971
 Matkevičius Povilas 2006
 Matkevičiūtė 485
 Matkevičiūtė Anastazija 2462
 Matkevičiūtė Apolonija 2006
 Matkevičiūtė Elena 2105, 2678
 Matkevičiūtė M. 698
 Matkevičiūtė Marė 485, 1042

- Matkevičiūtė Marija 1373
 Matkevičiūtė V. 2814
 Matkevičiūtė-Karosienė Marija 2504
 Matlaševičius 368
 Matlaševičius P. 430
 Matonis 2402
 Matonis J. 2362, 2661
 Matonis Jonas 2474, 2645, 2652, 2658, 2676
 Matonis M. 1311
 Matuiza Jonas 1048, 1098, 2554, 2555, 2779
 Matuiza Juozas 1036
 Matuiza Petras 2494
 Matuiza V. 1251, 2075, 2527, 2552
 Matuiza Vaclovas, Jono sūnus 2779
 Matuiza Vincas 1129, 1183, 1250, 1432, 1510, 1681, 1785, 1786, 2005, 2526, 2663, 2994
 Matuizaitė 634
 Matuizaitė Jadvyga 735, 764, 1058, 1438
 Matuizaitė Liucija 2554, 2555
 Matuizaitė-Skliutienė Jadvyga 2496, 2921
 Matuizas Vincas 1302
 Matuizienė Juzefa 1611
 Matuizienė Ona 2554, 2555
 Matulaitis 310, 1503
 Matulaitis M. 543
 Matulaitis St. 32, 39, 372
 Matulaitis V. 17, 84
 Matulaitis-Labukas Juozapas 1760
 Matulaitis-Matulevičius Jurgis 339, 428
 Matulaitytė 392
 Matulaitytė A. 1361
 Matulaitytė Adelė 200
 Matulaitytė Elena 199
 Matulevičius 173, 334, 394, 429, 461, 697
 Matulevičius A. 2474, 2980
 Matulevičius Andrius 1084
 Matulevičius J. 34, 55, 85, 105, 144, 155, 160, 172, 178, 235, 237, 244, 299, 336, 338, 429, 1813, 1833, 2084, 2111, 2329, 2669, 2784
 Matulevičius Juozas 14, 703, 1609, 2018, 2022
 Matulevičius Jurgis 42, 122, 129, 336, 1019
 Matulevičius Kazimieras 14
 Matulevičius V. 176, 1142
 Matulevičius Vincas 488
 Matulevičiūtė A. 1893
 Matulewicz J. 1180
 Matuliauskaitė Jadvyga 1708, 2462
 Matuliauskas J. 880
 Matuliauskas V. 970
 Matuliauskas Vytautas 1708, 1777
 Matulionis A. 647, 1007, 1187, 1376, 2177
 Matulionis Antanas 1001, 1824, 1916, 2447, 2655
 Matulionis P. 180, 217, 346, 400, 630
 Matulionis T. 3009
 Matulionis Teofilus 2222, 2228
 Matulis Pr. 322, 395
 Matunevičius Kazimieras 2618
 Matusevičius Pel. 118, 119
 Matuševskis V. 2577, 2633
 Matūzaitė Jadv. 484
 Mazaliauskaitė Ant. 120
 Mazaliauskas 2855, 2856
 Mazaliauskas E. 2827
 Mazaliauskas Edvardas 1036, 2486, 2496, 2681
 Mazaliauskas J. 2988
 Mazaliauskas Jonas 2342
 Mazauskas 556, 729
 Mazgelis J. 2103
 Mazgelis R. 1718
 Mazolis Jonas 1474
 Mazuras J. 372, 377
 Mazurkevičius Boleslovas 884
 Mazurkevičius J. 889

- Mazurkevičius Petras 798
Mazurkevičius Vincas 1276, 1651
Mažeika A. 710
Mažeika J. 2179
Mažeika M. 2234
Mažeika Mikas 644
Mažeika T. 2220
Mažeika Tomas 1882
Mažeika V. 1841
Mažeikienė Ant. 504
Mažiukas J. 1360
Mažonas Vladas 743
Meciūnas 243
Meciūnas A. , 85, 122
Meciūnas Andrius 125, 153, 155, 158, 159
Meciūnas Kazys 819, 1104
Meciūnas M. 184
Meciūnas Stasys 814, 1574
Medeišis Juozas 1699
Medeišis Leonas 2062
Medeišis S. 2516
Medeišis Stasys 1474, 1774, 1847, 1869, 2405
Medeišytė O. 1699
Medzinskis 609
Meidūnai 561
Meidūnas Antanas 1253
Meidūnas Edvardas 1052, 1298
Meidūnas Edvardas, Antano sūnus 1253
Meilienė A. 2385
Meilius I. 2495
Meilus Boleslovas 2603
Meilus I. 2547, 2604
Meilus Idelfonsas 2603, 2656
Meištaivičius 137
Meištaivičius Al. 498
Meištaivičius Aleksandras 137, 140, 398, 508, 509
Meištovičius Aleksandras 2098
Meitinas J. 118
Mejeris A. 533
Mekavičius Motiejus 1332
Merkus A. 2474
Merkus E. 1694
Mendelsonas 353, 354
Mentelienė R. 550
Merkelis A. 2415
Merkys Antanas 3038
Mešanskaitė Veronika 583
Meškauskas Jonas 1171, 2173, 2248
Meškauskas Liudas 2173, 2248
Meškauskas Pranas 2173
Meškauskas Silva 2173
Meškauskas Silvestras 2248
Meškelė J. 1708
Meškelytė Stasė 514
Meškys B. 2002
Meškys Jurgis 1171, 2727
Meškys S. 2204
Meškys Stasys 2825
Miakišius Juozas 2699
Mianovskis 559
Micas Aleks. 543
Micas Aleksandras 692, 980, 1097, 1109, 1157, 1553, 1643, 1751, 1799, 1995, 2380
Micas Kazys 1112
Micevičienė Sofija 2205
Micevičius 1397
Micevičius Juozapas 2489
Micevičius Juozas 695, 884, 974, 1206, 1313, 1425, 1457, 1680, 2476, 2651
Micevičius Jurgis 2577
Micevičius Stanislovas 1400, 1683, 2042, 2379, 2786
Michalevičius 239
Michalevičius Vlad. 153
Michalkevičius 461, 697, 1029
Michalkevičius K. 172, 336, 371, 374, 378, 395, 397, 437, 465, 468, 484, 649, 1023, 1026, 1027, 1029, 1045, 1046
Michalkevičius Kaz. 224
Michalkevičius Kazimieras 879, 882,

- 886, 888, 935, 1187, 1205, 1608, 1615,
1890, 2787
- Michalovskis 298
- Michalovskis S. 2697
- Michalowski (Michałowski) 2615, 2677
- Michnevičius 55, 63
- Michnevičius Julius 2663
- Micienė 2460
- Micienė A. 1907
- Micienė Aleksandra 1669
- Micius Liudvikas 1953
- Micius S. 2294, 2402
- Micius Stanislovas 2570
- Micius Stasys 2044, 2405, 2622, 2650
- Miciūtė 648
- Miciūtė Elena 1651, 2613, 2712, 2720,
2787
- Miciūtė Jadvyga 969, 1134, 1224
- Miciūtė Ona 2-VIII, 62, 838, 866,
1216, 1343, 1359, 1641, 1682, 1754,
1761, 1769, 1895, 1900, 1951, 2025,
2046, 2047, 2110, 2130, 2134, 2145,
2294, 2312, 2320, 2332, 2400, 2543,
2588, 2606, 2625, 2643, 2728, 2788,
2798, 2803, 2937, 2953, 2960
- Mickėnas J. 1347
- Mickevičiai 2910
- Mickevičius 103, 126, 130, 135, 436,
520, 682, 1324, 2081, 2097, 2098,
2760, 2923, 3035
- Mickevičius A. 37, 1444
- Mickevičius Adomas 13, 15, 23, 44,
143, 294, 2742, 2931, 3039
- Mickevičius Juozas 1526
- Mickevičius Leonas 1954
- Mickevičius Stasys 1380
- Mickevičius Step. 162, 264, 271, 317,
349
- Mickevičius Tomas 2910
- Mickevičius-Kapsukas V. 14
- Mickus Kaz. 371
- Mickus V. 508
- Mickus Vincas 509
- Mičiulevičius Jonas 212
- Mičiulis 160, 2651
- Mičiulis Jonas 12, 14
- Mičiulis P. 157, 158, 893, 1307, 1831,
2113
- Mičiulis Pijus 153, 160, 233
- Miecieša Jonas 1646
- Mielaišis T. 2204
- Mielka Edvardas 818, 829
- Mielka Kazys 829
- Mielka Vincas 829
- Mielka Vladas 2995
- Mielkaitė Valė 1526
- Mielkienė Marė 818
- Mielkus Ed. 408
- Mielkus K. 436, 487
- Mielkus Kazys 373, 413, 486, 555,
729, 789
- Miešoček Cimoch 153
- Mikaila A. 293, 313, 372, 423, 452,
495, 496, 531, 541, 581, 643, 821,
2860
- Mikaila Aleksandras 1018, 1288, 1727,
1802, 1969, 1977, 2068, 2293, 2331,
2356, 2466, 2838, 2852, 2860–2862,
2916, 2996
- Mikailaitė Adelė 1754
- Mikailaitė Marcelė 597, 773, 936,
1095, 1499, 1566, 1920, 2112, 2164
- Mikailytė 643
- Mikalauskaitė 485
- Mikalauskaitė M. 698
- Mikalauskaitė Ona 341, 343, 579
- Mikalauskaitė Z. 698, 1253
- Mikalauskaitė Zofija 1236
- Mikalauskaitė Zosė 328, 485, 488,
1398, 1736
- Mikalauskas J. 1995
- Mykalauskas Juozas 576
- Mikalauskas V. 1769
- Mikalauskienė Ona 774
- Mikalčius Stasys 824
- Mikalkevičius K. 85

- Mikalojus, šv. 6, 8, 9, 38, 51, 57,
63–66, 71–73, 90, 91, 95, 99, 105,
122–124, 135, 140, 142, 161, 162, 170,
196, 198, 202, 205, 211, 218, 220,
223, 224, 231, 236, 240, 244, 251,
253, 265, 267, 277, 282, 283, 288,
292, 293, 295–297, 301, 304–306, 308,
310, 313, 315, 319, 322, 324, 326,
327, 336, 339, 351, 353, 357, 361,
362, 364, 365, 372, 374, 376, 382,
393, 395, 408, 413, 417, 419, 426,
428, 433, 435, 447, 454, 459, 462,
463, 490, 492, 495, 509, 520, 536,
551, 555, 559, 582, 583, 622, 633,
645, 646, 649, 676, 686, 693, 695,
699, 701, 706, 718, 719, 773, 778,
796, 804, 811, 830, 845, 851, 866,
868, 881, 882, 891, 910, 914, 929,
930, 953, 963, 967, 975, 980, 981,
1007, 1071, 1095, 1097, 1098, 1151,
1157, 1187, 1194, 1212, 1253, 1271,
1280, 1310, 1329, 1337, 1342, 1391,
1398, 1420, 1459, 1466, 1475, 1490,
1515, 1539, 1541, 1555, 1569, 1587,
1602, 1603, 1630, 1713, 1717, 1737,
1806, 1811, 1814, 1823, 1857, 1868,
1900, 1916, 1950, 1988, 1993, 2026,
2031, 2046, 2084, 2097, 2100, 2117,
2121, 2136, 2157, 2169, 2188, 2213,
2280, 2281, 2365, 2367, 2380, 2394,
2428, 2439, 2510, 2542, 2549, 2552,
2572, 2583, 2601, 2654, 2666, 2683,
2691, 2692, 2722, 2740, 2744, 2770,
2783, 2802, 2811, 2816, 2837, 2861,
2871, 2913, 2923, 2936, 2939, 2976
- Mikalonis Juozas 213
- Mikas 618
- Mikelėnas Jokūbas 1654
- Mikelėnienė 1654
- Mikelevičius Antanas 186
- Mikelevičius Pranas 767
- Mikelevičius Vincas 767
- Mikelionis Pranas 213
- Mikėnas Julius 2878
- Mikėnas Juozas 2043
- Mikičionytė Ona 1055
- Mikitas J. 1173
- Miklaševskis 292
- Miklušis J. 2368
- Miklušis Jonas 769, 983, 1555, 1580,
1590, 1593
- Mikna 1112
- Mikna A. 368, 450
- Mikna Ad. 430, 493
- Mikna Adomas 715, 716
- Mikna Vincas 824
- Mikna Vladas 824, 1391
- Miknevičius 1310
- Miknevičiūtė Liuda 1899
- Mikolaičikas 269
- Mykolaitis-Putinas V. 1768, 1916,
2255, 2330
- Mykolas, šv. 459, 2012, 2534
- Mikoša 681
- Miksa Jonas 1084
- Mikša Vincas 563
- Mikšas Mykolas 2061
- Mikšė Vincas 687, 1593
- Mikšėnas Juozas 1496
- Mikšta Adomas 1489
- Mikšta Jonas 1742
- Mikšta Mykolas 2156
- Mikštas J. 1930, 2060
- Mikštas Jonas 1742, 1889
- Mikštas Juozas 1707
- Mikštas Jurgis 2397
- Mikštas M. 1825
- Mikštas Mykolas 2104
- Mikštas Petras 1938
- Mikštas Povilas 1574
- Mikštas-Karvelis J. 1524
- Mikuckas 834
- Mikuckis 910, 1341, 2378, 2380
- Mikuckis P. 703
- Mikučionis Juozapas 1760
- Mikulėnaitė Jadvyga 1055

- Mikulėnas E. 1535
 Mikulėnas Kostas 2065
 Mikulėnas Liudvikas 1142
 Mikuličienė 1116
 Mikulskas J. 2244
 Mikulskas Juozas 2243
 Mikutis J. 1822
 Milakauskis 113
 Milančius M. 302
 Milančius V. 551
 Milaševičius Jonas 1825
 Milašius Jonas 1947
 Milašius L. 732
 Milašius M. 104
 Milašius Mykolas 2004, 2039, 2193
 Milašiūtė J. 732
 Milčarėkas 471, 474
 Milčinskas Andrius 829
 Mileišis 523
 Mileišis Vaclas 257
 Mileišis Vaclovas 2756
 Mileišytė A. 2002, 2151
 Mileišytė Anastazija 2216, 2512
 Mileišytė Z. 2225
 Mileris J. 106, 120, 155, 177, 400, 501, 628
 Mileris Jurgis 159, 347
 Milevičienė Pranė 1646
 Milevičius 2547
 Milevičius J. 2784
 Milevičius Jonas 413
 Milevičius Julius 1646, 2519
 Milevičius Petras 1646
 Milevičiūtė M. 1231
 Miliauskaitė 432
 Miliauskaitė E. 945
 Miliauskaitė Izab. 493
 Miliauskaitė Izabelė 741
 Miliauskaitė J. 605
 Miliauskaitė M. 2155
 Miliauskaitė Marytė 2130
 Miliauskas Jonas 918
 Miliauskas Juozas 1819
 Miliauskas L. 2954
 Miliauskas Leonas 1990
 Miliauskas P. 858
 Miliauskas Petras 776, 979, 1570, 1758
 Miliauskas S. 1602
 Miliauskas Stasys 1464
 Miliauskas T. 1161
 Miliauskas Vaclovas 918
 Miliauskas Vincas 1878
 Miliauskas Vladas 1086, 2099
 Miliauskas Z. 2780
 Miliauskienė Izabelė 918
 Milinavičius Martynas 736
 Milinkevičius Petras 1206
 Milys K. 2442
 Mylis K. 2482
 Miliūnas V. 1779
 Miliūnas Viktoras 2930
 Milius 1177
 Miliušas A. 2562
 Miliušas Alfonsas 2678
 Miliušis 29
 Milkevičius 165
 Milkovskis 437
 Milončis Motiejus 1050
 Milončis Vincas 1050, 1354, 2176
 Milončis Vincas, Motiejaus sūnus 1050
 Milošinskis 217
 Milutis Juozas 2289
 Milutytė Ona 2642, 2812
 Minceris 424, 459
 Mincevičius Juozapas 1760
 Mincevičius Juozas 33, 107
 Mindaugas, karalius 2254, 2616, 2877, 2977
 Mindžiulienė Rožė 184
 Mindžiulis And. 184
 Mineika 83
 Minkaitė Bronė 1092
 Minkevičius Ant. 74
 Minkevičiūtė 390
 Mirauskas Edmundas 2206, 2324, 2416, 2744, 2909, 2937, 2965

- Mironas 605
Mironas Vl. 42, 414, 441, 631
Mironas Vladas 1437, 1438, 3031
Mirūnas [Rapolas Mackevičius,
Mackonis] 937, 1979
Misevičius 396
Misilaitis V. 1699
Misiukaitis J. 715
Misiukonis Anicetas 1950
Misiukonis Ignas 945, 1950
Misiukonis Juozas 1950
Misiukonis Petras 1950
Misiūnaitė Paulina 1421
Misiūnaitė Veronika 1117, 1167, 1262,
1487, 1525, 1557, 1564, 1582, 1633,
1674, 1793, 1799, 1882, 1975
Misiūnas 146, 164, 241, 308, 552, 635,
1115, 2303, 2426
Misiūnas Albertas 2877
Misiūnas Aleksandras 2950
Misiūnas Ant. 241
Misiūnas Antanas 2950
Misiūnas Danielius 2877, 2955
Misiūnas Feliksas 2817
Misiūnas Herm. 479
Misiūnas Hermanas 954, 962, 1072,
1076, 1134, 1151, 1159, 1182, 1224,
1473, 1546, 1561, 1571, 2095, 2701,
2788, 2793, 2796, 2850
Misiūnas J. 814, 835
Misiūnas Jonas 2154
Misiūnas Klemensas 1749
Misiūnas Leonas 2678
Misiūnas P. 559, 560
Misiūnas Petras 161, 164
Misiūnas Stan. 507, 652
Misiūnas Stasys 1651, 1762, 2121,
2500, 2625, 2666, 2792, 2802, 2813,
2937, 2960
Misiūra Jonas 2462, 2636
Misius Kazys 2-III, 3-III, 4-III, 5-III,
2-IV, 3-IV, 4-IV, 5-IV, 2-VIII, 1982
Misiuvienė Alė 2-IV, 3-IV, 4-IV, 5-IV
Mišeikis V. 2432
Myška Bernardas 2752
Miškelis Antanas 211
Miškelis F. 387
Miškinienė Elena 1444, 1563, 1584,
1812
Miškinis 216, 275, 449, 634, 2802
Miškinis A. 686, 1161
Miškinis Andrius 791, 853
Miškinis Ant. 126
Miškinis B. 1855, 2472, 2814
Miškinis Bol. 190, 318, 320
Miškinis Bronislovas 2678
Miškinis Dam. 190, 318, 320
Miškinis Dominas 2338
Miškinis J. 1009, 1559, 2535
Miškinis Jonas 21, 75, 982, 992, 1022,
1036, 1045
Miškinis Julius 918
Miškinis Juozas 695, 791
Miškinis Jurgis 1101
Miškinis K. 460, 635, 722, 1150, 1535,
1879
Miškinis Kaz. 190, 318, 320
Miškinis Kostas 3005–3007, 3022
Miškinis Motiejus 900, 1990
Miškinis P. 1009
Miškinis Peliksas 2679
Miškinis Petras 982, 992, 1045
Miškinis Stepas 1449, 1739
Miškinis Tomas 1045
Miškinis V. 1083, 1201
Miškinis Vincas 1040
Miškinis Vincentas 947, 997, 998,
1007, 1012, 1022, 1043, 1135, 1201,
1285, 1311, 1314, 1423, 2356
Miškinis Vladas 1821, 2663
Miškinytė 2793
Miškinytė D. 2402
Miškinytė Elžbieta 1739
Miškinytė Jadvyga 1306
Miškinytė M. 945
Miškinytė Marė 1962

- Miškinytė O. 2377, 2396, 2878
 Miškinytė Ona 2512
 Mitesas 1248
 Mytkovskis Adomas 215, 277
 Mitukevičius Stanislovas 1691
 Mitunevičius Boleslovas 1414
 Mizeras K. 1700, 2015
 Mlodkovskis 482, 515
 Mocartas 1392
 Mocartas Wolfgangas Amadėjus 854, 994
 Mocikonis Juozas 1906
 Mocikonis L. 1375
 Mociulytė Konstancija 902
 Mocka B. 2204
 Mocka J. 710, 2001, 2218
 Mocka Juozas 1038, 1435, 1862, 2000, 2109, 2139, 2543, 2606
 Mocka Liudvikas 2727, 2750
 Mocka M. 1574
 Mockaitė A. 2002
 Mockaitė Amelija 2216
 Mockaitė Genė 2899
 Mockevičius 171
 Mockevičius Antanas 171
 Močiulskis (Močulskis) Boleslovas 983, 1029, 2011, 2340, 2660
 Močiulskis B. 984
 Modelskis 651
 Moigys 126
 Mokšeckis 165, 167, 168
 Molienė O. 848
 Molienė Ona 976
 Molis 245, 531, 1758
 Molis A. 848
 Molis Aleksandras 176
 Molis Antanas 2877
 Molis F. 283, 493, 637, 2412
 Molis Fel. 479
 Molis Feliksas 703, 730, 843, 916, 1058, 1266, 1669, 1677, 1815, 2288, 2333
 Molis Jonas 1496
 Molis Konstantinas 885, 923, 1054, 2235, 2475
 Molis Kristupas 916
 Molis Myk. 236, 318, 320, 349
 Molis Mykolas 2712, 2721
 Molis P. 369, 392, 430, 848
 Molis Petras 946, 993, 2877
 Molis Pranas 994
 Molis Vincas 916
 Moliušienė 383
 Moliušis A. 2818
 Moliušis Ant. 383
 Moliušis Antanas 1884
 Moliušis J. 2818
 Moliušis K. 2818
 Moljeras 1499
 Molotkaitė 610
 Molotovas 3024
 Molotovas V. 3034
 Molotovas Viačeslavas 3027, 3036
 Moniuška 1867
 Monščenskaitė-Vileišienė Alina 953
 Montautaitė P. 2432
 Montesorytė M. 555
 Montigeras 548
 Montigeras-Laibas Edvardas 734
 Montigerdas Edvardas 765
 Montigerdas-Loiba Enrikas 1038
 Montvila 3026
 Montvila Ignotas 2003
 Montvila Juozas 1269
 Moračevskienė 161, 238, 370
 Moravskis Alf. 71
 Morelis 287
 Morkūnaitė J. 429
 Morkūnaitė Jadvyga 504, 1396
 Morkūnaitė Teklė 2698
 Morkūnas 154, 396
 Morkūnas A. 2712, 2721
 Morkūnas J. 1047, 2377
 Morkūnas Juozas 2154
 Morkūnas Petras 1253, 1298
 Morkūnas Vincas 2698
 Morozas 322

- Morozas (Morozovas) Ivanas 144
 Morozas J. 1145
 Morozovas 4
 Mortūnas 186
 Mortūnas J. 2310
 Mortūnas Jonas 186, 2310
 Mortūnas Pranas 1580, 1840
 Morzė 2514
 Moscickis 512
 Moscickis I. 3007
 Moscickis Ignotas 1756
 Moskvinskis 103
 Motiejūnas 2426
 Motiejūnas Antanas 1003
 Motiejūnas J. 1307, 2882
 Motiejūnas Julius 2842
 Motiejūnas K. 725
 Motiejūnas Liudas 1643
 Motiejūnas V. 1802
 Motiejūnas Valentas 1447
 Mozolis Aleksandras 1582
 Mozolis Jonas 1042, 1722, 1826, 2046
 Mozolis Vladas 1582
 Mozūraitė Sofija 723, 1058
 Mozūraitė Zosė 479
 Mozūraitė-Krivelienė Sofija 2028
 Mudėnaitė Julė 902
 Mudėnas Anupras 2104
 Mudėnas J. 1023, 1957, 2418, 2796
 Mudėnas Jonas 776, 788, 891, 960,
 1022, 1134, 1148, 1224, 1320, 1956,
 1989, 1990, 2104, 2366, 2417, 2451,
 2496, 2514, 2558, 2674, 2801, 2813,
 2897
 Mudėnas Juozas 2785
 Mudėnas K. 2007, 2028
 Mudėnas Kazimieras 2104
 Mudėnas Konstantinas 2104
 Mudėnas Pranas 916
 Mukermanas 11
 Muklėda Antanas 1067, 1470, 1539,
 2534
 Muklėda B. 1560
 Muklėdaitė Ona 1539
 Muliarskaitė 2473
 Mulytė Pranciška 2679
 Munčelis A. 2843
 Munčelis Alfonsas 1954, 2552, 2636,
 2998
 Muralienė Petronelė 1443
 Muralis 479
 Muralis K. 392
 Muralis Pranas 687, 723, 948, 1443,
 2129, 2231, 2416, 2444, 2446, 2576
 Muralytė Marė 118, 119
 Murašova 1536
 Murašova N. 1878, 2150, 2207, 2443
 Murauskas 2303
 Murauskas Jonas 96
 Murauskienė J. 2654
 Muravjevas 334
 Muravjovas 1402, 3031
 Muravjovas M. 1472
 Muravjovas Michailas 1963
 Murinas 1248
 Murinas J. 390, 2084
 Murinas Jonas 539, 763, 766, 783,
 2493
 Murinas Juozas 1248
 Murinas P. 1684
 Murinas Petras 928
 Murinas Rom. 144
 Murinas Vladas 1248
 Murka J. 756, 757
 Murma A. 1957
 Murma G. 962
 Murma J. 962, 1957
 Murmienė Mikalina 2607
 Musteika 21
 Musteikienė Ona 156
 Musteikis 16
 Musteikytė J. 175, 176
 Mušinskas Antanas 1493
 Muškėtas Aloyzas 1212
 Mutakevičius K. 503
 Mutakevičius Pr. 503

- N**
 Nachockas Jonas 1069
 Nadzeika Aleksandras 2479
 Nagevičius Vl. 180, 269, 278, 287, 501
 Naginskas St. 129
 Naginskis S. 39
 Naginskis St. 132
 Nagius-Nagevičius Vladas 3028
 Nalivaika A. 223, 2407
 Nalivaika Anupras 926
 Nalivaika Bronislovas 1464, 1642, 2203, 2424, 2441, 2942
 Nalivaika Bronius 1839, 1903, 2589
 Nalivaika J. 553, 1592
 Nalivaika Jonas 2565
 Nalivaika T. 767, 936
 Nalivaika Vincas 779
 Nalivaikaitė Antosė 2813
 Nalivaikienė M. 2407
 Nameika Jonas 1562, 1645
 Nameikaitė B. 2059
 Nameikaitė Brigida 1645, 1761
 Nameikaitė M. 1548
 Nameikaitė Marijona 1595, 1761
 Nameikienė Rozalija 1645, 1761
 Nameikytė Brigida 1645
 Nameikytė Marijona 1645
 Nameikytė V. 1538
 Nanortas P. 44
 Narakas Antanas 14, 41
 Narbutas Liudvikas 1431, 1600
 Narbutas Teodoras 607
 Narbutas Vl. 166, 259, 273, 443, 523, 551, 566
 Narbutas Vladas 684, 772, 940, 1196, 1207, 1412, 1754, 1826, 1842, 1916, 2426, 2447, 2650, 2655, 2913, 2935, 2958
 Narbutienė Elena 1085
 Narelytė Vladė 1487
 Narkauskas Andrius 2888
 Narkauskas Jonas 2040
 Narkauskas Petras 2707
 Narkavičienė 2549
 Narkavičienė Apolonija 2486, 2496
 Narkavičius 485, 1190
 Narkavičius St. 482
 Narkavičius Step. 485
 Narkelevičius J. 1893
 Narkeliūnaitė S. 2788
 Narkeliūnas Jonas 2877
 Narkevičius 1958
 Narkevičius S. 544, 698
 Narkevičius Simonas 1737
 Narkevičius St. 617, 618, 636
 Naruševičius T. 411
 Narušis Jonas 2845
 Narvoišas 482, 488
 Nasolis Motiejus 999
 Nasolis Stasys 897, 999
 Nasulis Balys 2906
 Nasulis Stasys 717
 Našlėnas K. 2712, 2721
 Natkevičius L. 3032
 Natkevičius Ladas 3024, 3034, 3036
 Natkevičius M. 2982
 Naujalienė Ona 979
 Naujalis Adomas 2513
 Naujalis J. 1350
 Naujalis Juozas 1728
 Naujalis Kazys 1790
 Naujalis Kiprijonas 1283
 Naujalis S. 979
 Naujelis Motiejus 895, 1306
 Naujelis Silva 1236
 Naujelytė Ona 1306
 Navalinskienė Gražina 2-IV, 3-IV, 4-IV, 5-IV
 Navickaitė Bronislava 1722
 Navickaitė M. 429
 Navickaitė Marė 504
 Navickaitė Marija 928
 Navickaitė Steponė 473
 Navickas 448, 576
 Navickas A. 1133, 1455

- Navickas Albertas 1414, 1844, 2999
 Navickas Danielius 1798, 1892
 Navickas J. 525, 908, 2051
 Navickas Jonas 37, 764, 954, 999,
 1059, 1128, 1129, 1785, 2282
 Navickas Julius 907
 Navickas M. 1718
 Navickas P. 1605
 Navickas Pranas 1844
 Navickas Š. 1175
 Navickas Vincas 1003, 1407, 1576,
 1579, 1878, 1914, 2019
 Navickas Vincentas 1844
 Navickienė 369
 Navickienė O. 432
 Navickis 55, 59
 Navikaitė 59
 Navikas 869
 Navikas B. 2062
 Navikas J. 414, 1076, 1591, 2161, 2603
 Navikas Jonas 1792
 Navikas Julius 332, 344, 522, 527,
 620, 649, 779, 790, 808, 820, 829,
 848, 851, 870, 942, 965, 1001, 1072,
 1102, 1115, 1140, 1238, 1259, 1308,
 1468, 1583, 1590, 1702, 1708, 1732,
 1777, 1808, 1809, 1923, 1943, 1954,
 1963, 1995, 2160, 2211, 2268, 2279,
 2285, 2311, 2334, 2342, 2354, 2393,
 2425, 2436, 2438, 2444, 2445, 2446,
 2452, 2602
 Navikas Leonas 2961
 Navikas Zenonas 2179
 Navikienė Ona 1058, 1720, 1832,
 2231, 2363, 2415, 2479
 Nececkis J. 2963
 Nedveckis 113, 556
 Nedzeika Aleksandras 2293
 Nedzialkovskis K. 48, 52, 53
 Nedzveckaitė Antanina 902
 Nedzveckaitė Stasė 716, 774, 1058,
 1127
 Nedzveckas A. 718
 Nedzveckas Ignas 690
 Nedzveckas Kostas 718
 Nedzveckis 731, 1260
 Nekrašas 465
 Nekrašas Kazimieras 2679
 Nekvedavičius 248, 249
 Nemaika M. 1049
 Nemeika Adolfas 2284
 Nemeika J. 2258
 Nemeika Jonas 2348
 Nemeikaitė (Lapėnienė) Veronika
 1336
 Nemeikaitė P. 913
 Nemeikytė Ieva 154
 Nemeikytė V. 1335
 Nenartavičius J. 2709
 Nenartavičius Medardas 2216
 Nenartavičiūtė Vanda 2948
 Nendrė Julius 453
 Neniasukas (Nenėnas) Antanas 894
 Nenortienė Antanina 195
 Neverauskas Adomas 1983
 Neverkevičius Vincas 420
 Neviaauskiūtė 468
 Neviera B. 2927
 Neviera Balys 2879, 2902
 Neviera F. 454, 643, 2569, 2826
 Neviera Florijonas 694, 753, 1204,
 1302, 1314, 1946, 1955, 2356, 2390,
 2568, 2825
 Neviera Stasys 897
 Nevošis Antanas 773
 Nevošius Steponas 736
 Nevulienė K. 551
 Nevulis J. 2249
 Nevulis Juozas 473, 707, 876, 998,
 1045, 1084, 1973
 Nevulis Jurgis 1050, 1115, 1540, 2492
 Nevulis Liudvikas 1540
 Nevulis P. 1818
 Nevulytė Elzė 1354
 Nevulytė Ona 1540
 Nevulytė Veronika 695, 1540

Nezabitauskaitė-Galaunienė Adelė 8
 Niemi 411, 413
 Niemis Augustas Robertas (Aukusti
 Robert Niemi) 1096
 Nistelis Jonas 5
 Noreika 49
 Noreika L. 8, 399, 501
 Noreikienė 18
 Norkaitė S. 2046
 Norkaitis 3026
 Norkevičius S. 1095
 Norkevičius Stepas 1095
 Norkūnai 2503
 Norkūnaitė K. 287
 Norkūnaitė Kotr. 120
 Norkūnaitė Kotryna 1122
 Norkūnaitė Marytė 1723
 Norkūnaitė Petronėlė 2200
 Norkūnaitė Zofija 865
 Norkūnas 485, 548
 Norkūnas J. 848, 1311
 Norkūnas Jonas 1153
 Norkūnas Juozas 1413, 1992, 2140
 Norkūnas Leonas 1954, 2851, 2958
 Norkūnas M. 1318
 Norkūnas Matas 145
 Norkūnas Motiejus 1153, 1166
 Norkūnas P. 698, 1893
 Norkūnas Petras 1651, 2402
 Norkūnas Pr. 485
 Norkūnas Pranas 996, 1153, 1754
 Norkūnas S. 2780
 Norkūnas Stasys 1153, 1723, 2200,
 2401, 2502, 2503
 Norkūnas V. 2806
 Norkūnas Vincas 1153
 Norkūnienė P. 1579, 1598, 1697, 1698
 Norkūnienė Paulina 2419
 Norkūnienė Petronėlė 2401, 2502,
 2503
 Norkus Simonas 1737
 Norvila Jonas 7
 Nosolis Jonas 877

Nosolis Stasys 877
 Novickas J. 367

O
 Obelevičienė Juzė 644
 Oblačinskas 185
 Oblovskis 1248
 Obolevičienė Juzė 706
 Obolevičius Edmundas 770
 Obolevičius M. 2492, 2578–2580
 Obolevičius Motiejus 2491
 Obrompalskis 322
 Obst Johann 263
 Obstas 178
 Obstas J. 119
 Obstas Janas (Johannes von Obst)
 2240
 Obstas Jonas 237
 Obuchauskaitė 99
 Obukavičius M. 1607
 Obuolevičius Juozas 1363
 Oganauskas J. 1465
 Ogarenka 2388
 Ogaris Vincas 595
 Oginskienė Adelė 2154
 Okuličius K. 607
 Okunevas Timofiejus 2149
 Oleiničakovskis 55
 Oleinikienė M. 480
 Oleinikienė Marija 443
 Oleknavičius S. 2598
 Oleščukas 35
 Olšanskis 484, 634
 Olšanskis J. 1018
 Olševskis 1683
 Ona, šv. 459, 902, 1056, 1284, 1398,
 1428, 1922
 Onoška (Onoszko) Juzefas 1167
 Opanskis 4
 Opiola T. 2016
 Opulskaitė P. 123
 Ordinčius Viktoras 818
 Orusienė Ona 1562

- Osikovskis Mikalojus 2081
 Osipavičius Jonas 1235
 Osipavičiūtė M. 605
 Osipavičiūtė P. 368, 431
 Osipavičiūtė Paulė 493
 Osipavičiūtė Paulina 737
 Osmolovskis 29
 Osmolovskis J. 20, 21, 46
 Osmolovskis Jurgis 16, 18
 Ostanevičius Valerijonas 588
 Ostrouchas M. 2345
 Ostrovskis A. 2886
 Ostrovskis Aleksandras 2877
 Ostrovskis J. 886, 2632
 Ostrovskis Janušas 2631
 Otrębskis 341
 Otrębskis J. 346, 382, 410, 482, 484,
 487, 590, 597, 598, 634
 Otremskis 1652, 1653
 Otremskis J. 1039, 1653
 Otremskis Janas 727, 734, 887, 1038,
 1205, 1221, 1427, 1770, 1890
 Ovčinkas 1276, 1277, 2040, 2041
 Ovčinkas B. 1695
 Ovčinkas B. 2228
 Ožėskienė 2628, 2629, 2632, 3003,
 3041
 Ožkinis B. 2061
 Ožkinis Jonas 2782
- P**
- Pacenka J. 390
 Pacenkaitė Agnietė Magdalena 2216
 Pacenkaitė B. 2728
 Pacevičius 97
 Pacevičius J. 133, 176
 Pačinskas Petras 29
 Pačkauskienė L. 1480
 Pačkauskienė Leokadija 983
 Padaba M. 2592
 Padaba Marijonas 2948
 Paderevskis 525
 Padgalskaitė Stasė 2358
 Padgalskis 2448
 Padhalskaitė Stasė 2870
 Padleckas J. 429
 Padleckas Justinas 2289
 Padovani 39
 Paeglė Ed. 455
 Pagadaitė Monika 1487
 Paileris V. 956, 1349
 Pajaujis 2482
 Pajaujis A. 387, 2729, 2980
 Pajaujis Adomas 703, 724, 815, 849,
 1921, 2022
 Pajaujis Ant. 374
 Pajaujis Antanas 1695
 Pajaujis D. 1995
 Pajaujis Domininkas 1891
 Pajaujis J. 399, 1751, 2361, 2633, 2974
 Pajaujis Jonas 277, 723, 1543, 1552,
 1568, 1621, 1666, 1818, 1841, 1880,
 1884, 1893, 1936, 2017, 2034, 2135,
 2137, 2313, 2326, 2338, 2360, 2503,
 2633, 2669, 2692, 2728, 2784, 2838,
 2854, 2861, 2935, 2940, 2974, 2980,
 2997
 Pajaujis Kazimieras 1773, 1841
 Pajaujis Kazys 1543
 Pajaujis P. 2377
 Pajaujytė Ona 1489
 Pakalka 395
 Pakalka J. 1530
 Pakalka Juozas 1452
 Pakalka Karolis 2913
 Pakalka N. 402, 424, 427, 466, 535,
 620, 634, 1668
 Pakalka Nikodemus 1018
 Pakalka P. 1182
 Pakalka Pranas 732, 1076, 1917
 Pakalkaitė 417, 635
 Pakalkaitė Veronika 1130, 1466
 Pakalnis Juozapas 2497
 Paketuris A. 220
 Pakštas Alpas 406
 Pakštas K. 400

- Pakštas Kazys 855, 870, 1430, 1432,
 1440
 Pakštas Nikodemus 406
 Pakštas Tomas 406
 Pakštienė Morta 406
 Pakuckaitė Elena 1962
 Pakuckas 621
 Pakula 224
 Pakula A. 225, 226, 264
 Pakula Aleksandras 2679
 Pakula Ant. 224, 234
 Pakulaitė Antanė (Antanina) 1413,
 2712, 2720
 Pakulaitė I. 594
 Pakulaitė Stanislava 1196, 1334, 1405,
 1623
 Pakulaitė Stasė 2804
 Pakulienė Marijona 184
 Pakulienė Rožė 184
 Pakulis Adomas 184
 Pakulis Juozas 717
 Palčevskis Liferas 507
 Paleckis 608, 609
 Palekas Juozas 1759
 Palekas Motiejus 1759, 2302
 Palekas Stasys 820
 Palekas Tomas 1759
 Palevičiai 439
 Palevičienė D. 353, 385, 447, 559, 569
 Palevičienė Domicelė 341, 364, 402,
 593, 2550
 Palevičius 336
 Palevičius L. 386, 457, 460, 580, 584,
 2721
 Palevičius Leonardas 2044, 2402,
 2405, 2512, 2721, 2958
 Palevičius P. 2372
 Palevičiūtė Aldona 817
 Palevičiūtė Birutė 2791
 Palevičiūtė E. 175, 176, 293, 2625
 Palevičiūtė Elv. 384
 Palevičiūtė Elvyra 762, 1038, 1296,
 1393, 1401, 1467, 1484, 1544, 1754,
 1770, 1776, 1830, 1840, 1858, 1890,
 1891, 1925, 2047, 2060, 2110, 2536,
 2585, 2625, 2647, 2666, 2673, 2681,
 2801, 2809, 2870, 2918, 2923, 2924,
 2953, 2960
 Palevičiūtė Em. 384
 Palevičiūtė J. 1509
 Palevičiūtė O. 457, 524
 Palevičiūtė Ona 734, 765, 773, 943,
 974, 1021
 Palevičiūtė P. 2220
 Palevičiūtė Steponė 1038
 Palionis M. 715, 731, 766, 795, 814,
 833, 836, 896, 947, 968–970, 981,
 1049, 1050, 1066, 1067, 1093, 1120,
 1148, 1162, 1175, 1176, 1210, 1247,
 1367, 1370, 1399, 1404, 1406, 1416,
 1488, 1608, 1620, 1696, 1721, 1728,
 1870, 1917, 1960, 2089, 2179
 Palionis Mykolas 798
 Palionis V. 951
 Paliukėnas Petras 2842
 Paliulionis 429
 Paliutis 190
 Paltarokas K. 756
 Paluševičius Juozas 1797, 2041, 2176,
 2434, 2454
 Panava A. 1859
 Panava Juozas 884
 Panavaitė A. 1717
 Panavaitė E. 2389
 Panavaitė Emilė 2679
 Panavaitė M. 1726
 Panavaitė Uršulė 1216, 1473, 1784,
 2101, 2244, 2287, 2330, 2333
 Panavaitė Veronika 1821
 Panavaitė-Grigienė Uršulė 2491
 Panavas A. 2021
 Panavas Antanas 1850, 2045, 2679,
 2693, 2857
 Panavas Augustas 836
 Panavas Juozapas 2232, 2420, 2560
 Panavas Juozas 923

- Panavas Konstantinas 836
Panavas Viktoras 1751
Panavas Vytautas 2006
Panavienė Emilija 2388
Pangoniai Jul. ir Stasys 504
Pangonis 755
Pangonis Antanas 884, 1422, 2110,
2141, 2358, 2473, 2600, 2604, 2625,
2760, 2952, 2953
Panika Antanas 1014
Pankevičius Jonas 2909
Pansevičius Jonas 994
Pansevičius Vincas 994
Papagulienė Apolonija 1646
Paparonis 322
Paparonis (Antanas Šmulkstys) 1401
Papečkys 244, 412
Papinigis 137
Papinigis Ad. 297
Papinigis J. 1466
Papinigis Jonas 1907
Papinigis Juozas 1907
Papinigis V. 1907
Papinigis Z. 2958
Papinigis Zigmas 1413
Paplauskaitė Bronislava 2679
Paplauskas 480
Paplauskas J. 378, 769, 946
Paplauskas Juozapas 707, 930, 2786
Paplauskas Juozas 451, 459, 612, 2667
Paplauskas Jz. 414
Paplauskis Juozas 520, 565
Papšys A. 1814
Papšys M. 2705
Papšys P. 1814
Papšys V. 1795
Papšys Vincas 1814
Paransevičius Juozas 1412, 1540
Paraponas Jokimas 2105
Parčevskis J. 2287
Parnevičius J. 1527
Parvneckaitė Bronė 1905
Parvickas A. 3011
Parvickas Adomas 1578
Parvickas Antanas 1413, 1826
Parvienas Motiejus 443
Paskelvičius G. 2266
Pašiūnas J. 238
Paškauskai 1599
Paškauskas Julius 1599
Paškevičius Adomas 736
Paškevičius Jonas 1307, 1492
Paškevičius Juozas 2407
Paškevičius K. 2086
Paškevičius P. 226
Paškevičius Stanislovas 1405
Paškevičiūtė 451, 459
Paškonis 30
Pašteckas Jonas 504
Patapavičius A. 1307
Patapavičius Adomas 1351
Patapavičius Albertas 1764, 1892
Patapavičius F. 2015
Patapavičius Konstantinas 1351
Patapavičiūtė A. 384, 412, 463, 646,
650
Patapavičiūtė Al. 363, 589
Patapavičiūtė Aldona 383, 537, 557
Patapavičiūtė B. 1307
Patekas 519
Patiejūnas Jonas 1850
Paukšta 244
Paukšta Ant. 406
Paukšta Juozas 241, 350
Paukštė 152, 361, 366, 369, 714, 989,
1159, 1397
Paukštė Adolfas 1845, 1919
Paukštė Alfonsas 2806
Paukštė Antanas 1057, 1845, 1919,
2672, 2788, 2852, 2937
Paukštė B. 753
Paukštė E. 1074
Paukštė Emilijonas 2110, 2416, 2426,
2478, 2625, 2645, 2707, 2804, 2895,
2937
Paukštė Fel. 610

- Paukštė J. 2331, 2352
 Paukštė Jonas 687, 1088
 Paukštė Juozas 378
 Paukštė Jurgis 2388
 Paukštė Kazimieras 2486, 2679, 2681
 Paukštė Kazys 1036, 1076, 2496, 2504, 2552
 Paukštė Klemensas 1038, 1223
 Paukštė Konstantinas 2083
 Paukštė Leonas 2083
 Paukštė Vaclovas 1652, 2402
 Paukštė Vincas 234, 1867, 2963
 Paukštienė 417, 479, 635
 Paukštienė E. 1088
 Paukštienė Mykolė 2672, 2788
 Paukštis Bened. 461
 Paukštytė 431
 Paukštytė E. 1088
 Paukštytė Genovaitė 1776
 Paukštytė M. 120, 282, 369, 857, 1273, 2743
 Paukštytė Marė 634, 769
 Paukštytė Marija 197, 963, 1127, 1272, 2476, 2590
 Paukštytė Monika 902
 Paukštytė T. 799
 Paulaitis Vytautas 2-IV, 3-IV, 4-IV, 5-IV, 2202
 Paulauskas A. 695, 1504, 2322
 Paulauskas Antanas 1306
 Paulauskas Jonas 1264
 Paulauskas Juozas 695, 1306, 1740
 Paulavičius Adomas 168
 Paulavičius Antanas 1573
 Paulavičius J. 1705
 Paulavičius Jonas 1819
 Paulavičius S. 1705
 Paulavičius T. 533
 Paulavičius V. 1311, 2168
 Paulavičiūtė Stasė 451
 Pauliukėnas Adolfas 2699
 Pauliukėnas Romualdas 2699
 Pauliukevičius Adomas 1825
 Pauliukevičius Andrius 1825
 Pauliukevičius Antanas 1825
 Pauliukevičius Liudas 2237
 Pauliukevičius Vladas 1825
 Pauliukevičiūtė Viktorija 1931
 Pauliukonis 2510
 Pauliukonis Juozas 2990
 Pauliukonis Povilas 488
 Pauliukonis V. 2818
 Pauliukonytė A. 2873, 2980
 Pauliukonytė T. 2474
 Paulukonytė A. 1893
 Pausevičius V. 848
 Pautienytė P. 753
 Pautienius Juozas 818
 Pavevičius I. 175
 Pavilėnas 417
 Paznėkas 556, 729
 Paznėkas Petras 2080
 Pažarickas Pranas 1578
 Pažujensytė Marė 1038, 1206
 Peciukevičius 849
 Peciukevičius Adolfas 1045
 Peciukevičius M. 867, 870
 Peciukievič M. 868
 Peciukonis 2890
 Peciukonis Jonas 311, 1893
 Peciukonis M. 1318
 Peciukonis P. 1893
 Peciulevičienė Rozalija 1669
 Peciulevičienė Rožė 2788
 Peciulevičius Kletas 1768, 1778, 1899, 2112, 2120, 2124, 2136, 2151, 2161, 2179, 2202, 2717, 2778, 2779, 2903
 Peciulevičius Vilhelmas 1929
 Peciulis Antanas 826
 Peciulis Bronius 826, 995
 Peciulis Vaclovas 826
 Peciūnas Adolfas 1581
 Peciūnas Antanas 813
 Peciūnas Bronius 813, 1581
 Peciūnas Jonas 1312
 Peciūnas Vincas 1581

- Peckeliūnas Juozas 1067, 1470
 Peculevičius K. 704
 Pečiukevičius Bronius 2318
 Pečiulevičius Jurgis 792, 826
 Pečiulevičius Mykolas 792, 826
 Pečiulevičius V. 2234
 Pečiulienė A. 533
 Pečiulionytė M. 1833
 Pečiulis 146
 Pečiulis Antanas 1034
 Pečiulis Jonas 1034
 Pečiulis Jurgis 1034, 1888
 Pečiulis Povilas 1175, 1398, 1664, 1729
 Pečiulis Povilas, Povilo sūnus 1398
 Pečiulis V. 967
 Pečiulytė Em. 368, 431, 479, 494
 Pečiulytė Emilija 694, 748, 1058
 Pečiulytė Rozalija 811
 Pečiulytė-Sukackienė Emilija 1933
 Pečiulka (Peciulka) Nikodemus 1534, 1567, 1872, 2101
 Pečiulka N. 2115
 Pečkaitis 501
 Pečkauskaitė Marija-Šatrijos Ragana 388, 393, 678, 685, 732, 819, 826, 828, 879, 980, 1010, 1035, 1150, 1277, 1312, 1346, 1416, 1527, 1532, 1804, 2530
 Peičius Jonas 486, 556, 729
 Pekarskienė Rožė 254
 Pekarskis 254
 Pekorius J. 2606, 2894, 2958
 Pekorius Jonas 1413
 Pekorius Juozas 1353, 1401
 Pekorius Pranas 976
 Pelanis A. 971
 Pelenis 906
 Pelenis K. 1907
 Pempė Jurgis 2196
 Penkaitis 84
 Penkaitis Alg. 133, 175, 176
 Penkevičius 2964
 Penlėvė 280
 Perednaitė 485
 Perednaitė Vladė 485
 Peredniūtė O. 1252
 Perepėčia Bronius 828
 Peseckaitė Anelė 1962
 Peseckas Jonas 2952
 Peseckas Stasys 612
 Peseckienė Katrė 2968
 Pesiulevičius K. 1464
 Pesliakas Stan. 188
 Petkauskas 1691
 Petkauskas Antanas 2259
 Petkauskas P. 1061
 Petkelienė Izabelė 1161
 Petkelienė-Samokoraitė Janina 2433
 Petkelis 342, 448, 579, 591
 Petkelis A. 874
 Petkelis Ant. 494
 Petkelis Antanas 830, 937, 940, 971, 1135, 1140, 1161, 1183, 1238, 1671, 1688, 1710, 1901, 1911, 1967, 1977, 2028, 2076, 2091, 2968
 Petkelis J. 2086
 Petkelis Jonas 1600
 Petkelis Juozas 380
 Petkelis Klemensas 1879
 Petkelis M. 1802
 Petkelis Mamertas 2703
 Petkelis Stasys 2767
 Petkelytė Ona 2893
 Petkevičaitė-Bitė G. 706, 814, 857, 861, 917, 981, 1119, 1121, 1148, 1211, 1309, 1368, 1612, 1707, 1711, 2119
 Petkevičienė Ieva 2429
 Petkevičius 3026
 Petkevičius J. 2905
 Petkevičius Matas 1203
 Petkevičius Povilas 1203
 Petkūnas 150
 Petkūnas Augustas 776
 Petkūnas Augustinas 788
 Petkūnas J. 678

- Petkūnas Jonas 890
Petkūnas Kajetonas 776, 788
Petkūnas Kazimieras 776
Petkūnas Kazys 788, 1257, 1521
Petkūnas L. 1292
Petkūnas M. 518
Petkūnas Mikas 291
Petkūnas Mykolas 1607
Petkūnas N. 1879
Petkūnas Petras 447
Petkūnas V. 556, 1336, 1847
Petkūnas Viktoras 1607
Petkūnienė 605
Petraitis Aleksandras 749, 763, 781,
805, 813, 834, 944, 960, 961, 981,
1052, 1089, 1111, 1134, 1157, 1341,
1374, 1384, 1408, 1608, 1643, 1673,
1680, 1726, 1746, 1751, 1799, 1995,
2151, 2409, 2410, 2606
Petraitis J. 533
Petranis A. 559
Petranis Justinas 519, 521
Petras, šv. 34, 597, 1272, 1351, 1398,
1437, 1475, 1476, 1486, 1580, 1713,
1738, 1899, 2188, 2304, 2365, 2480,
2550, 2551, 2602, 2635, 2718, 3012
Petrašiūnas 2783
Petrašiūnas Antanas 1537
Petrašiūnas J. 1353
Petrašiūnas Juozas 2537, 2543, 2870
Petrašiūnas K. 503
Petraška Vaclovas 2051
Petrašūnas Adomas 402
Petrašūnas Juozas 1953
Petrašūnas Myk. 402
Petrašūnas Pranas 402
Petrauskaitė Vladislava 1639, 1763
Petrauskas 42, 1115
Petrauskas J. 1519
Petrauskas Jonas 1353, 1581, 1622,
1807
Petrauskas Juozas 2405
Petrauskas K. 412
Petrauskas Kipras 87, 88
Petrauskas M. 952, 966, 1194, 1206,
1350, 1384, 1511, 1872, 2253, 2999
Petrauskas Mikas 88, 842, 910, 966,
969, 1858
Petrauskas S. 879
Petrauskas V. 432
Petravičius Martynas 199
Petravičiūtė 368
Petravičiūtė B. 1863
Petravičiūtė L. 645, 1625
Petravičiūtė Liudgarda 1624
Petravičiūtė U. 679
Petravičiūtė V. 633, 645
Petravičiūtė Veronika 1253, 1558,
1871
Petrelis B. 1160, 1888, 2271, 2488
Petrelis Bolius 1110, 2332
Petrėnas Juozas 1338
Petrikaitė Paulė 1962
Petrikaitė Paulina 2132
Petrikas B. 1174, 1808, 2123
Petrikas Boleslovas 1820
Petrikas I. 2218
Petrikas Julijonas 2138
Petrikas Juozas 2098
Petrikas Kazimieras 2985
Petrikas T. 902
Petrikas Tam. 644
Petrikas Vladas 2727
Petrokas 288
Petronaitis 82
Petronis 38, 68, 156, 238, 239
Petronis A. 474
Petronis Albinas 2397, 2609
Petronis Aleksandras 1418
Petronis Antanas 1234
Petronis R. 1549
Petronis V. 1321, 1791, 1964, 2096
Petronis Vincas 2777, 2902
Petronis Vytautas 2902
Petronytė 220
Petronytė L. 725, 816

- Petronytė S. 816
 Petrulėnaitė 1354
 Petrulėnaitė Kaz. 507
 Petrulėnas J. 510
 Petrulėnas Juozas 436, 449, 514, 575
 Petrulėnas Ks. 507
 Petrulionis D. 1893
 Petrulis Alf. 42, 598
 Petrusevičius 264, 278, 729
 Petrusevičius K. 556
 Petrušienė T. 2136, 2412, 2555
 Petrušis Adolfas 1580, 1840
 Petrušis Adomas 769, 983
 Petrušis P. 576
 Petrušytė 2783
 Petrušytė M. 2151
 Petrušytė Marė 1739
 Petrušytė Pranė 1739
 Petruškevičienė M. 2542
 Petruškevičius Andrius 1832
 Petruškevičius Antanas 2772
 Petruškevičius B. 1751
 Petruškevičius Br. 602
 Petruškevičius Bronius 681, 884, 1790
 Petruškevičius J. 2719
 Petruškevičius Jonas 488, 743
 Petruškevičius Karolis 488
 Petruškevičius L. 2473
 Petruškevičius Laurynas 160
 Petruškevičius S. 1533, 1700, 1978, 2433, 2545
 Petruškevičius Stanislovas 1546
 Petruškevičius Stasys 489, 1220, 1636, 1769, 1832, 2348
 Petruškevičius V. 2712, 2721
 Petruškevičius Vincas 489, 2422, 2679
 Petruškevičiūtė 2974
 Petruškevičiūtė Aldona 1580
 Petruškevičiūtė Ona 743
 Petuška Jonas 1441
 Pežinskis V. 2310
 Piaseckaitė-Šlapelienė Marija 241
 Pieniondzikas 1248
 Pierevičius 489
 Pieška 363
 Pieška D. 531
 Pieška Domininkas 720
 Pietaris Vincas 828
 Pigaga Augustas 2114
 Pigaga J. 1559
 Pigaga Konstantinas 1109
 Pigaga Matas 979
 Pigaga Petras 1740, 2314
 Pigagaitė E. 2122
 Pijus XI, Popiežius 365, 741, 867, 2601
 Pikčilingienė F. 3031
 Pikčilingienė Pranciška 1994
 Pilcickis Vladislovas 1043
 Pilciūnas V. 1178
 Pilevskis Juozas 1493
 Pilinka Leonas 237, 318, 320
 Pilinkienė Ieva 976
 Pilinskaitė F. 2257
 Pilypaitis Pranas 826
 Pilypavičius 1106
 Pilipavičius Vl. 323
 Pilypavičiūtė Teofilė 1543, 1857
 Pilipavičiūtė Vincė 2114
 Pilypavičiūtė Vincė 838, 1871, 1905, 2026, 2047, 2141, 2145
 Pilypavičiūtė Vlada 2356, 2512
 Pilypavičiūtė Vlada (Vladė) 1890, 2770, 2798, 2870, 2923, 2924
 Pilypavičiūtė Vladislava 1651
 Pilypavičiūtė-Petrušienė Teofilė 2026, 2053, 2368, 2411
 Pilka Stasys 2847
 Pilkionienė Rimgailė 2-IV, 3-IV, 4-IV, 5-IV
 Pilsudskienė Marija 3017
 Pilsudskis 47, 79, 91, 93, 139, 345, 382, 398, 488, 492, 500, 504, 505, 519–521, 526, 547, 567, 607–609, 611, 1102, 2282
 Pilsudskis J. 16, 32, 33, 41, 49, 50,

- 62, 87, 166, 169, 186, 206, 232, 477,
506, 507, 515, 519, 525, 719, 727,
769, 779, 957, 1718, 1945, 1949, 2082,
2163, 2418, 2468, 2494, 2524, 3003,
3017
Pilsudskis J. (Juozapas Ilgaūsis) 1692,
1693
Pilsudskis Jonas 332, 465, 607
Pilsudskis Juozapas 165
Pilsudskis Juozas 15, 70, 168, 577,
2541
Pilsudskis Juzefas 1383, 1967, 1983,
2190, 2301
Pinigis 448
Pinkauskas 1706
Pipiras L. 2084
Pirštelis D. 2233
Pivariūnas Juozas 2586
Pivoras Juozas 1826
Pivoriūnaitė V. 2851
Pivoriūnas A. 236, 1132, 1917, 2521
Pivoriūnas Aleksandras 1651, 2052,
2576, 2589, 2972
Pivoriūnas Augustas 1168
Pivoriūnas B. 1145, 1255
Pivoriūnas Juozas 1639, 2512, 2570
Pivoriūnas K. 1132
Pivoriūnas Kostas 1168
Pivoriūnas L. 1176
Pivoriūnas Leonas 1212
Pivoriūnas Liudvikas 1043, 1202, 1267
Pivoriūnas P. 1763
Pivoriūnas Petras 1488, 1499, 1602,
1639, 1763, 1994
Pivoriūnas Pr. 655
Pivoriūnienė B. 1994
Pivoriūnienė Juzė 1043, 1202, 1267
Pivorius J. 1858, 2044
Pivorius Juozas 1216, 2044, 2140
Pivorūnas (Pivovarūnas) Petras 734,
764
Pivovariūnas Petras 2595
Pizanas Kastantinas 450
Pizla 1653
Pyzlo 417
Pizlo T. 1757
Plačenis Kazys 2983
Plaуска Pranas 7
Plaušinitis 71
Plaušinitis V. 795, 1325, 1343
Plečkaitis 513
Plečkaitis J. 580, 607, 610
Plečkaitis Jeronimas 480, 519, 610,
612, 614, 644
Pleirys J. 889, 959, 973, 977, 1024,
1061, 1107, 1174, 1177, 1414, 1427,
1602, 1796, 1867, 1874, 2100
Pleirys Juozas 740, 809, 827, 871, 911,
969
Plekinas Steponas 1069
Plenytė J. 369, 392, 401, 538
Plenytė Jadvyga 2216
Plenytė Julė 479, 769
Plėnytė Julė 1038
Plėnytė-Kušelevičienė Julė 915, 1076,
2540
Plenutė Jul. 431
Pleskačiauskas R. 1835
Pleskačiauskas Ričardas 2595, 2643,
2958
Pleskauskas Juozas 1564
Pleškevičius J. 1332
Plienytė Julė 748
Plikutis Kazys 472
Plioterienė 161, 238, 370
Plytnikas Antanas 211
Plytnikas Petras 212
Pliusnis M. 799
Ploksstis (Gaidys) Klimas 277
Ploksštys Gasparas 529
Plutanavičius 191
Počiukonis Tomas 199
Počiukonis Vladas 199
Podgalskas (Podhalskis) P. 799, 951,
975
Podhalskas Pranas 1333

- Podleckis Jonas 136
 Podleckis Justinas 136
 Podleckis Vincas 136
 Poliakevičius 509
 Polikša 239
 Polkowski E. 2173
 Poniatovskis 518
 Popovas 2654, 2883
 Popovičius 336
 Pošiūnaitė J. 816
 Pošiūnas J. 1161
 Pošiūnas Juozas 1524
 Pošiūnas P. 1210, 1561, 1566, 1621, 1638, 1685, 1712
 Pošiūnas Povilas 513, 1299, 1546, 1548, 1762, 1886
 Poška 1115
 Poška Dionizas 1167, 1405, 2638
 Poškus Jonas 789, 1791
 Poškus Juozas 1413, 2999
 Poškus P. 1565
 Potapavičienė P. 1700
 Potapavičius A. 1700
 Potapavičius L. 1700
 Potapavičiūtė Aldona 681, 694, 736, 806
 Potapčikienė Stefa 2429
 Potiejūnas J. 1699, 1773, 1859, 2021, 2023
 Potiejūnas Jonas 1699, 1773, 1779, 1814
 Potiejūnienė Ciprijona 1669
 Povydis Juozas 160
 Povilaitytė B. 226
 Povilas, šv. 34, 1272, 1351, 1398, 1437, 1475, 1476, 1486, 1713, 1738, 1899, 2188, 2304, 2365, 2480, 2550, 2551, 2602, 2635, 2718, 3012
 Povilavičius-Vykintas Stepas 2354
 Povilėnaitė Apolonija 1764, 2935
 Povilėnas A. 446
 Povilėnas Justinas 123, 551, 576, 898, 1844, 1976
 Povilėnas Povilas 2739
 Poviškis 2802
 Poviškis Aleksandras 1574, 2855
 Poviškis Antanas 2663
 Pozdniakovas 3024
 Požėla V. 14
 Prakapčukas 2912
 Prakapčukas J. 2920
 Praleika 2482
 Praleika J. 1438
 Praleika Juozas 1451
 Praleika V. 2818
 Praleika Vincas 2126
 Praleikienė 550
 Pranas (Pranas Klimas) 2589
 Pranas [Klimaitis P.] 1062
 Pranas, slap. 2525
 Pranciškus, šv. 490, 2222
 Prancūzevičius 391
 Prancūzevičiūtė Marija 681, 694, 707, 736, 786, 883, 888, 895, 939
 Prancūzevičiūtė P. 463
 Prancūzevičiūtė P. 391, 575, 589
 Prantkelevičiai 1087, 1088
 Prantkelevičius A. 2882
 Prantkelevičius Z. 1087, 2026
 Prantkelevičius Zigmantas 2312
 Prantkelevičius Zigmas 1038, 1343, 1525, 1573, 1578, 1641, 1671, 2065, 2076, 2366, 2400, 2453, 2595, 2666, 2698
 Prašmutaitė Joana 2948
 Prašmutas 2426
 Prašmutas A. 2438
 Prašmutas Adomas 507
 Prašmutas Antanas 381, 1337, 1354, 1396, 1480, 1546, 1561, 1571, 1785, 2052, 2437
 Prašmutas Česlovas 2699
 Prašmutas F. 2438
 Prašmutas J. 1802
 Prašmutas Stan. 652
 Prialgauskas H. 2005, 2167, 2168,

- 2235, 2367, 2428
 Prialgauskas Henrikas 2907, 2934
 Prialgauskas Mykolas 1149, 1633,
 1855, 2253, 2356, 2525
 Prielgauskas Kl. 346
 Pristoras 118, 139, 519
 Prokapčukas (Prokopčukas) 2890,
 2949, 2951
 Prokopčukas J. 2876, 2916
 Prokulevičius 239
 Prokulevičius Vlad. 153, 160
 Prunskas Juozas 1422, 2789
 Prunskas Kazys 2789
 Prunskis 677
 Prunskis P. 359, 377, 618, 2108, 2521,
 2522, 2600, 2601
 Prunskis Petras 413, 536, 552, 732,
 754, 829, 952, 1123, 1345, 1361, 1423,
 1427, 1474, 2108, 2356, 2420, 2521,
 2749, 2898, 2904
 Prunskus K. 1807, 2897
 Prunskus Vladas 2457
 Prusevičius Mečislovas 1131
 Pšanovskis 2858, 2859
 Pščelovičius Aleksandras 610
 Pšedojevskis Kazimieras 2731
 Pšemeneckas 821
 Pšemeneckis 206
 Pšemeneckis Leonas 132
 Pšemeneckis M. 264, 284, 578, 581
 Pšemeneckis Mečislovas 1945, 2669,
 2867
 Pšemeneckis Mykolas 888, 2011
 Pšesnickis 92, 93
 Pševlockis 38
 Pšybilskis 1183, 1909
 Pšibilskis Z. 1700, 1795, 2012, 2101
 Pšyjalgovskis Mykolas 1019
 Pšiluskis 144
 Pšyluskis J. 2287
 Puciata 1653
 Pūčys Andrius 303, 350
 Pūčys Ant. 326
 Pudzinskaitė 208
 Pudzinskas Juozas 208
 Pudzinskienė 208
 Pugačiauskas Juozas 696
 Pugačiauskas Petras 1045
 Puida K. 2049, 2111, 2280, 2316
 Puida Kazys 2022
 Puišė J. 2002, 2303, 2563
 Puišė Jonas 2679
 Puišė P. 710
 Puišytė Jonė 2565
 Pūkas V. 1095
 Pūkas Vladas 885, 1337, 1474, 2447,
 2524, 2561, 2586
 Pukelis Albertas 1749
 Pukėnas Justinas 1369
 Pukėnas K. 1252, 1369, 2527, 2767
 Pukėnas Kaz. 383
 Pukėnas Kazimieras 748, 959, 1053,
 1054, 1073, 1214, 1222, 1226, 1242,
 1246, 1251, 1312, 1434, 1506, 1662,
 1674, 1910, 2016, 2241, 2516, 2536,
 2712, 2743, 2765, 2766, 2808, 2809,
 2823, 2830, 2835, 2838, 2871, 2885,
 2966
 Pukėnas Kazys 993
 Pukėnas Leonardas 1080
 Pūkenytė 263
 Pukšta Juozas 1692
 Pukštas B. 1828
 Pukštas J. 1828, 2179, 2407
 Pukštas Jonas 2727
 Pukštas P. 2179
 Pukštas Vaclovas 2259
 Pukštys Jonas 563
 Pumputis 1115
 Pumputis Alfonsas 2667
 Pumputis Danas 1387
 Pumputis Jonas 32
 Punda Ign. 453, 458
 Pundis B. 2381
 Pundys Jonas 2238, 2256, 2683
 Pundys Juozas 1643, 2743, 2842

- Pundys Kazys 471
 Pundys V. 1473, 1561, 2982
 Pundys Vl. 471
 Pundys Vladas 1546, 1617, 2213
 Pundytė Melanija 1972, 2176, 2813,
 2854, 2915, 2922, 2934, 2987, 3002
 Pundzevičius P. 781, 1011, 1036, 1070,
 1133, 1142, 1332, 1664, 1876, 1920,
 2040, 2071, 2221, 2312
 Pundzevičius Petras 676, 684, 733,
 743, 966
 Pundzevičius-Petliukas P. 1506, 1512,
 1593, 1743, 1780, 1839
 Pundzevičius-Petliukas Petras 836,
 880
 Pundzys Vladas 1733
 Pundžius Kaz. 474
 Pundžius Vl. 474
 Puniškis A. 1126, 1165, 1275, 1276,
 1352, 1434, 1533
 Puniškis Antanas 743, 1078, 1438,
 1440, 1681, 2005
 Puniškis J. 1681, 1700, 1801, 2022,
 2049
 Puniškis Jonas 967, 1769
 Puniškis V. 1769
 Puniškis Vincas 1438, 1769, 2464
 Puočiauskas Juozas 528
 Puočiauskas Klimas 1741
 Pupaleigis 351
 Pupeika K. [Kristupas Čibiras] 848
 Purėnas Ant. 410
 Purickis 127, 136
 Purickis J. 327, 330, 335, 345, 348,
 351, 364, 396, 501, 515, 628, 631, 653
 Purickis Juozas 503
 Purvinis 1206, 1211, 2476, 2962
 Purvinis B. 2468, 2475, 2513, 2865
 Purvinis Balys 1646
 Purvinis J. 987
 Purvinis Kazys 769
 Purvys 448
 Pusvaškytė P. 604
 Puškinas Aleksandras 2403, 2404,
 2434
 Puško V. 2762
 Putinas 412
 Pūtys Antanas 1192
 Pūtys Jonas 1590
 Putvinskas Stasys 41
 Putvinskis St. 14
 Putvinskis V. 176
 Putvinskis Vl. 319, 626
 Putvinskis-Pūtvis V. 1145, 1244
 Puzauskas P. 1921
 Puzauskas V. 1554, 1580, 2182
 Puzauskas Vincas 724, 815, 1137,
 2022
 Puzelevičius M. 2045
 Puzelevičius Motiejus 1871
 Pužas Jonas 2720
 Pužauskas V. 1995, 2980
- R**
 Rachalskis Alfr. 163
 Račinskas 769, 1341
 Račinskas Bronislovas 1651
 Račinskas Bronius 1778, 1779, 1885,
 2109, 2110, 2139, 2260, 2319, 2329,
 2386, 2396, 2629
 Račinskas K. 1496, 1560, 1561, 2467
 Račinskas Petras 2005
 Račinskas Petras, Silvestro sūnus 2105
 Račinskas Pranas 2005
 Račinskas Pranas, Silvestro sūnus
 2105
 Račinskas Silvestras 2105
 Račkauskas Juozas 393
 Račkauskas Kastantinas 136
 Račkauskas Stasys 432, 433
 Račkauskis 106
 Račkevičius 395, 500, 520
 Račkevičius M. 607
 Račkevičius Romanas 2147
 Račkevičius V. 440, 442, 443, 446,
 473, 539

- Račkevičius Vl. 87, 290, 297, 495, 497,
 504, 510, 515, 516
 Račkus M. 376
 Radeckis Aleksandras 210
 Radyka 1808
 Radišonkas (Radziušonkas) Leonas
 1712
 Radkevičius Jonas 2555
 Radušis K. 1347
 Radušis Kazimieras 1164
 Radušis Kazys 2460
 Radušytė Domicelė 1081
 Radvila A. 1193
 Radvila Antanas 1192
 Radzevičius 370, 794, 1799
 Radzevičius A. 387
 Radzevičius Andrius 982
 Radzevičius Antanas 819
 Radzevičius Danas 2813
 Radzevičius Domas 2859
 Radzevičius J. 195, 432, 2856, 2927
 Radzevičius Jonas 494, 675, 746, 912,
 975, 1270, 1318, 2040, 2855, 2859,
 2879
 Radzevičius Juozas 378
 Radzevičius Kaz. 115
 Radzevičius Pranas 2859
 Radzevičius Stasys 960, 1818
 Radzevičius Vincas 819, 1270
 Radzevičius Vytautas 2555
 Radzevičiūtė Marija 1318
 Radzišonkas Ant. 652
 Radzišonkas Myk. 652
 Radziukevičius B. 2425
 Radziulis 344, 2445
 Radziulis A. 1705, 1822
 Radziulis Antanas 1573
 Radziulis Ignas 184
 Radziulis J. 1705
 Radziulis Jonas 780, 1171, 2055
 Radziulis Juozas 262
 Radziulis S. 1822
 Radziulis V. 708, 1757
 Radziulis Viktoras 716
 Radziulis Vladas 1756, 1953, 2134,
 2170, 2312, 2400, 2617, 2817, 2872
 Radziušis A. 2070
 Radziušonokas Leonas 1577
 Radžiūnas Jokūbas 214
 Radžius A. 2393
 Radžius Antanas 2240, 2322, 2355,
 2392
 Ragaišis K. 1497, 2021, 2023
 Ragaišis Kazimieras 1699, 1772, 1775
 Ragelis S. 2503, 2792, 2854, 2874,
 2980
 Ragelis Stanislovas 1546
 Ragelis Stasys 1412, 2478, 2709, 2974
 Raginis 553, 646, 648, 714, 724
 Raginis A. 2084
 Raginis J. 2066, 2186
 Raginis Jonas 2044, 2061, 2186
 Raginis Juozas 1610
 Raginis V. 636, 641, 650, 654, 671
 Raginis Vaclovas 877
 Raginis Vladas 1562
 Raginytė Bronislava 2679
 Ragoža Martynas 2115, 2276
 Railaitė 82
 Railaitė Stan. 106
 Rakauskaitė 39
 Rakauskaitė B. 297
 Rakauskaitė Bronė 195, 257
 Rakauskas Adomas 55
 Rakauskas B. 1699
 Rakauskas M. 2233
 Rakauskas Motiejus 1695, 1886, 1887,
 2382
 Rakauskas P. 589, 1887
 Rakauskas Pijus 2861
 Rakauskas Povilas 1886, 1887, 2736
 Rakauskis J. 164
 Rakelis A. 2492
 Rakelytė A. 1532, 1756
 Rakelytė Adelė 1755
 Rakelytė Stasė 1033, 1066, 1167, 1262,

- 1487, 1633, 2009, 2094
Rakovskis 2956
Raksimavičius Juozas 2747
Rakštelienė F. 1957
Rakštelis A. 1957
Rakštelis Antanas 2963
Rakštelis Edvardas 1038
Rakštelis J. 1500
Rakštelis K. 1957
Rakštelis Kajetonas 2607
Rakštienė-Kairiūkštienė Ona 116
Rakuckaitė L. 1186
Rakuckaitė Lionė 902
Rakuckaitė Liucija 1033
Rakutis Motiejus 1570
Ralys Jonas 676, 686
Ramanauskaitė A. 2550
Ramanauskaitė Anelė 2462, 2853, 2870
Ramanauskaitė Elena 2893
Ramanauskaitė J. 1429
Ramanauskas A. 1258
Ramanauskas Adomas 1080
Ramanauskas Aleksandras 1646
Ramanauskas Boleslovas 2748
Ramanauskas J. 387, 1429
Ramanauskas Juozas 877, 897, 984, 1646
Ramanauskas K. 2867
Ramanauskas Konstantinas 1953
Ramanauskas Stasys 2063
Ramanauskas Vincas 212
Ramanauskienė 139
Ramanauskis And. 402
Ramanavičius Vincas 199
Ramančiukas Alfonsas 1643
Ramaška A. 865
Ramaška Adomas 777
Ramaška J. 865
Ramaška Juozas 776
Ramaška Kazys 831, 1840
Ramaška Matas 777
Ramaška Petras 769
Ramaška Vincas 1806
Ramaškaitė Malvina 1033, 1055, 1581, 1599, 1841, 1972
Ramaškaitė Marijona 1616
Ramaškaitė V. 2460
Ramelytė 1205
Ramelytė Filomena 991
Ramelytė Paulina 505, 514, 515, 517
Ramys K. 2204
Ramonaitė Eleonora 2517
Ramonas Jonas 773, 812
Ramonas V. 1178, 1431, 2461, 2518
Ramonas Vladas 711, 911, 1442, 1581, 2517
Ramoška Adomas 812
Ramoška J. 2322, 2336, 2357, 2405, 2460
Ramoška Juozas 812
Ramoška Kazys 2121
Ramoška Matas 812
Ramoškos J. ir S. 2329
Rancanas 469
Rapnikaitė Adelė 1609
Rapnikaitė Jadvyga 1609
Rapnikas A. 1067
Rapnikas Antanas 792, 826
Rapnikas K. 2521
Rapolas, šv. 475
Rasimokas Julius 1504
Raslavičiai 252
Raslavičienė 244
Raslavičienė Petronėlė 257
Raslavičius 244
Raslavičius Jonas 257
Rasteika Bolius 2716
Rastenienė Vita 2-IV, 3-IV, 4-IV, 5-IV
Rastenis 344
Rastenis A. 2380
Rastenis Albertas 2679
Rastenis J. 518, 971, 1001, 1585, 1801, 1945
Rastenis Juozas 304, 1576
Rastenis K. 508

- Rastenis M. 459, 941, 956, 2108
 Rastenis Mykolas 1381, 1723, 1777,
 1854, 1904, 2043, 2070
 Rastenis V. 1170
 Rastenytė A. 2377, 2686
 Rastenytė An. 384
 Rastenytė Anelė 455, 2376, 2553,
 2659, 2686, 2687, 2836, 2888, 2897,
 2904
 Rastenytė C. 518
 Rastenytė Cecilija 508, 2878
 Rastenytė E. 2597
 Rastenytė F. 2257
 Rastenytė Teklė 2351
 Raškevičius 403
 Raštikis 949
 Raštikis Bernardas 2223
 Raštikis Bernotas 1014
 Raštikis J. 2137
 Raštikis Julius 1642
 Raštikis Stasys 3026, 3027, 3038, 3040
 Raštutis 505, 506
 Raštutis N. 334, 466, 472, 473, 504,
 552, 559, 564, 643, 653, 1189
 Raštutis Nikodemus 95, 353, 354, 426,
 493, 494, 565, 700, 708, 726, 732,
 743, 763, 764, 845, 852, 902, 975,
 986, 1040, 1059, 1103, 1128, 1189,
 1234, 1317, 1330, 1337, 1377, 1461,
 1622, 1674, 1814, 1824, 1833, 1857,
 1900, 1928, 2011, 2144, 2152, 2309
 Raštutis Pranciškus 2303, 2984
 Ratomskas Juozas 1142
 Ratti 62, 63
 Ratvinskis V. 2527
 Rauba (Rouba) Napoleonas 789
 Rauba Albinas 7
 Raubaitė Delf. 493
 Raugaitė Jadvyga 1038
 Raulinaitis A. 400, 1533
 Raulinaitis Adolfas 1439
 Rauluševičius Jonas 1899
 Rauluševičius Mikalojus 828, 1540
 Rauluševičius Petras 1540
 Rauluševičius Vaclovas 1899
 Rauluševičiūtė B. 2122
 Rauluševičiūtė Bronė 2314
 Rauluševičiūtė J. 2122
 Rauluševičiūtė Juzė 2314
 Rauluševičiūtė V. 2122
 Raupelis 379
 Raupelis A. 1771, 2785, 2786
 Raupelis Aleksandras 1209, 1328,
 1385, 1610, 1636, 1658, 1701, 1706,
 1907, 2765, 2784, 2796, 2813, 2843,
 2856, 2925, 2930
 Raupis Kazys 108
 Ravaitienė B. 2234
 Ravaitis B. 2204
 Ravaitis Bronius 1178
 Ravaitis Jonas 1692
 Ravaitis Simas 1329
 Ravaitis Š. 2234
 Razmukas Domininkas 1953
 Razmukas P. 1406, 2882, 2884
 Razmukas Pranas 1196, 1405, 1623,
 2481, 2804, 2894, 2917
 Razukas (Razukevičius) Adolfas 784,
 1125, 1129, 1196, 1258, 1468
 Razukevičienė 1509
 Razukevičius 2385
 Razukevičius Adolfas 484, 494, 1509
 Razvadauskas Jonas 1564
 Ražaitis M. 35
 Rėbulis 93
 Regelis Stasys 1533
 Reinharcas 2085
 Reinharcas Abromas 2472
 Reinys 14, 236
 Reinys M. 9, 12, 14, 40, 45, 52, 71,
 94, 99, 100, 105, 107, 137, 147, 164,
 170, 172, 173, 177, 236, 319, 345,
 350, 429
 Reinys Mečislovas 43, 74, 75, 120,
 189, 347
 Reizinas 410, 439

- Rejentas L. 1165, 1202, 1208, 1209,
1229, 1232, 1287, 1295, 1472, 1543,
1560
Rejentas Liudvikas 1265, 1293, 1294,
1456, 1470, 1471, 1501, 1526
Rėkas J. 1995
Reketis Juozas 1721
Rėkus J. 1684, 1854
Rėkutis 473
Remeika Myk. 74
Remis 1809
Renis R. 1808
Rešecas 340
Retingeris 458
Rėza Liudvikas 2051
Riaubaitė 431
Riaubaitė D. 252
Ribikauskas 36, 71
Ribinskaitė O. 404, 635, 645
Ribokaitė Veronika 1606
Ribokas 2569
Rybokas 2826
Ribokas Jonas 1606
Ribokas Juozas 2064
Ribokas Petras 1676
Ribokas S. 1496, 1717
Ribokas Stasys 1689
Rickus 84, 2168
Ridlis L. 686, 831, 1208, 1669, 2048,
2074, 2100
Rydzas-Smiglas (Rydz-Smigly) 16,
607, 610
Rydzekas A. 1155
Rydzevskis 504, 1003
Ridziauskaitė Ona 1464, 2116
Ridzikauskas Vladas 443, 480
Ridzikauskienė A. 480
Ridzikauskienė Anelė 443
Rydz-Smiglis (Rydz-Šmigty) 2630,
2632
Rygelis 332
Rygertas V. 275, 277
Rygertas Vincas 277
Rygiškių Jonas 378
Ryliškis Vincas 1801
Rilskaitė Teklė 188
Rymaitė 737
Rymas A. 74, 166, 206, 208, 234,
1314, 1799, 2225, 2863
Rymas Aleksandras 195, 212, 234,
239, 262, 281, 285, 313, 352, 372,
410, 417, 471, 478, 508, 535, 543,
585, 617, 619, 655, 672, 673, 688,
738, 749, 754, 763, 805, 899, 961,
1097, 1109, 1134, 1313, 1372, 1520,
1521, 1553, 1566, 1573, 1611, 1674,
1712, 1798, 1855, 1920, 2028, 2085,
2164, 2184, 2215, 2349–2351, 2426,
2471, 2472, 2577, 2650, 2870, 2931,
2935, 2993
Rimašaitė M. 816
Rymienė 1097
Rymienė Natalija 543
Rimka A. 372, 521
Rimonytė Kost. 257
Rimonytė S. K. 368
Rimoška Simonas 1084
Rimpa Jonas 2276
Rimpa Julius 2115
Rimpa Vladas 2115, 2276
Rimpienė Pranė 2115
Rimša 26
Rimša Antanas 12
Rimša P. 2225, 2523, 2649
Rimša Petras 29
Rimšaitė E. 369, 432
Rimšaitė Elena 731
Rimšaitė Elžbieta 784, 980, 1058,
2003, 2491
Rimšaitė Marijona 1665
Rimšaitė-Kazėnienė Elena 1277, 1479
Rimšalienė M. 1834, 1930
Rimšelis 511, 1475
Rimšelis Jonas 135, 2361, 2462
Rimšelis K. 2525
Rimšelis M. 2061

- Rimšelis Mykolas 1825
 Rimšelis Nikodemus 973
 Rimšelytė 234
 Rimšelytė M. 1825
 Rinevičius 342, 414
 Rynevičius 492, 515
 Rynevičius A. 489, 493, 495, 503, 522, 535
 Ringaitis J. 2998
 Ringevičius Edmundas 2216
 Ringevičius J. 865, 2322, 2329, 2336, 2357, 2393, 2405, 2460, 2482
 Ringevičius Juozas 776, 812
 Rinkevičius Ignas 852
 Rinkevičius Julius 683
 Rinkevičius M. 1834, 1972
 Rinkevičius N. 1930
 Rinkevičiūtė Stefanija 2474
 Riomeriai 2683
 Riomeris Mykolas 2683
 Rysas 348, 381, 392, 414, 417
 Robinzonas 410, 529
 Robinzonas J. 399
 Rodzevičiūtė M. 1900
 Rokas M. 2304, 2305
 Romanas 205, 206, 212, 220, 239, 240, 245, 288, 290
 Romanas Vladas 1239
 Romanauskis 263
 Romancevičienė Jonė 1884
 Romančiokas K. 2385
 Romanovskis V. 1692
 Romanovskis Vladislovas 1591, 1691, 1692
 Romeika 523, 529, 532, 542, 543, 547, 552, 575, 577, 586
 Romeika Andrius 363
 Romelienė Luc. 362
 Romelis A. 1699
 Romelis J. 1071
 Romelis Jonas 723, 911, 942, 1309, 1814
 Romelis L. 2521
 Romelis Pel. 374
 Romelis St. 372
 Romelytė Paulina 1363
 Romeris 87, 93
 Romeris (Römeris) M. 90, 105, 180, 410, 502
 Römeris Myk. 105, 653
 Randomanskas B. 1561
 Randomanskis A. 94, 107, 155, 157
 Randomanskis Andrius 77, 94, 96, 100, 125, 126, 132, 153, 160, 218, 312, 319, 400, 435, 441
 Ropas Eduardas, von 1019
 Ropė 146, 164
 Ropė (Rapija) 161
 Ropytė Agnietė 1083
 Roppas 394
 Rovinskaitė Vanda 800
 Rozenbaumas 169
 Rozinskas Mikalojus 453
 Rozvadovskis Janas 1104, 1890
 Rožekas H. 1975
 Rubaževičius V. 448
 Rubinšteinas 81, 89
 Rucevičienė E. 781, 920, 979, 1000, 1007, 1051, 1104, 1343, 1345, 1381, 1407, 1452, 1463, 1804, 2040, 2071
 Rucevičienė Elena 901
 Rucevičius Ant. 17
 Rudakovskis 1200, 1201
 Rudis Antanas 1825
 Rudis J. 2192, 2493
 Rudis Jonas 1825
 Rudis Vladas 1825
 Rudkauskas A. 1700
 Rudnickis 2669, 2776
 Rudokas 2965
 Rudokas B. 2345, 2359
 Rudzinskas J. 1574
 Rudzinskas Jonas 2328
 Rudzinskis J. 2492
 Rudzinskis Jonas 2324, 2491, 2578
 Rudzys M. 265, 388

Rudzys Myk. 30, 426
 Rudzis Mykolas 1447, 1623
 Ruginis Kl. 441, 525
 Rukas 424
 Rūkas 498, 504, 509
 Rūkas Antanas 1407, 1519, 2045,
 2433, 2661, 2765, 2773
 Rukavičius S. 1364
 Rukša A. 400
 Rukšėnaitė A. 1369
 Rukšėnas Antanas 732
 Rukšėnas Anupras 1661
 Rukšėnas E. 732
 Rukšėnas Gubertas 1554
 Rukšėnas H. 1907
 Rukšėnas J. 2258, 2265, 2272, 2274,
 2343, 2440, 2936
 Rukšėnas Jonas 1369, 2065, 2166,
 2216, 2970
 Rukšėnas Juozas 2852
 Rukšėnas K. 732
 Rukšėnas Vladas 1661
 Rumšas B. 1079, 1092, 1231
 Runavičius A. 2240
 Ruokis Petras 1431
 Ruokis V. 346
 Rupšys 3026
 Ruseckaitė Bronislava 12
 Ruseckas P. 329, 400, 441, 501
 Ruseckas Petras 2975
 Ruselevičius Andrius 999
 Ruselevičius Antanas 184, 702
 Ruselevičius Kazys 1771
 Ruselevičius Stasys 1771
 Ruselevičiūtė Liudvika 2454
 Rusokaitė V. 2698
 Rusokaitė Vlada (Vladė) 700, 762,
 866, 927, 1038, 1039, 1343, 1576,
 1641, 1769, 1858, 1893, 2020, 2036,
 2228, 2356, 2404, 2465, 2697, 2763
 Rusokaitė Vladislava 1754
 Rusokas 1380
 Rusokas Mečislovas 1651

Rusteika Stasys 794
 Ruščicas 611
 Ruščicas Ferdinandas 2302
 Rūtytė Regina 2474
 Rutkauskas 731
 Rutkauskas A. 2015
 Rutkauskas Adolfas 1905
 Rutkauskas Mykolas 991
 Rutkovskis T. 712, 718
 Ružancovas 501
 Ružanskis 2399
 Ružanskis J. 2848

S

Sabaitis Adolfas 2679
 Sabaliauskas 367
 Sabaliauskas A. 441, 2292
 Sabaliauskas Adomas 2125
 Sabaliauskas Juozas 208
 Sabaliauskas L. 363, 369
 Sabalys 487
 Sabalys Juozas 1895
 Sabalys S. 368
 Sabalys St. 464
 Sabalytė 1106
 Sabalytė M. 1858, 2356, 2381
 Sabalytė Marija 1417, 1932, 2429, 2432
 Sabas 1115
 Sabas (Sabukas) Bronius 2011, 2078
 Sabas B. 1399
 Sabas Bronislovas 1196, 1360, 1399,
 1403, 1432, 1579, 1723, 2006
 Sabas Bronius 1531, 1801, 2015, 2137,
 2203
 Sabas J. 865
 Sabas Jonas 776, 812
 Sabas Stasys 877, 984
 Sabastinaitė Eugenija 1216
 Sabataitis 310
 Sabienė A. 794
 Sabienė M. 2322, 2336
 Sabukaitė Bronislava 1536, 1579
 Sabukas (Sabas) Bronislovas 2571

- Sabukas B. 2399, 2400
 Sabukas Bronius 1183, 1505, 1718
 Sadaukytė K. 909
 Sadaunykas J. 1332
 Sadauninkaitė Marcelė 909
 Sadauskas Jonas 1302, 1320, 1362
 Sadauskas K. 1199
 Sadkovskis Stan. 333, 334, 373, 472, 522, 556
 Sadkovskis Stanislovas 752
 Sadūnas 55, 269
 Sadzevičius Bol. 77
 Sagaitis Petras 817
 Saikauskaitė Bronė 1055
 Saikauskas A. 460
 Sakalauskas 501
 Sakalauskas-Vanagėlis Ksaveras 137, 438, 564, 2691
 Sakalauskas Adomas 2950
 Sakalauskas Aleks. 352
 Sakalauskas Antanas 829, 2950
 Sakalauskas Karolis 2950
 Sakalauskas Ksaveras 2882
 Sakalauskas M. 1125, 1334
 Sakalauskas Matas 1333
 Sakalauskas Mot. 319
 Sakalauskas Pranciškus 858, 866, 2989
 Sakalauskas S. 1333
 Sakalauskas Z. 2335
 Sakavičienė 1091
 Sakavičius 337, 1618
 Sakavičius Adolfas 1557, 1737, 1884, 2077
 Sakavičius Arkadijus 2667
 Sakavičius B. 2689, 2690
 Sakavičius Bronislovas 2686
 Sakavičius Bronius 1216, 2402
 Sakavičius J. 533
 Sakavičius Kostas 487
 Sakavičius V. 192, 368, 551
 Sakavičius Vlad. 61, 74, 77, 129, 169, 238, 250, 271, 331, 354, 387, 402, 470, 529, 532, 604, 639
 Sakavičius Vladas 691
 Saladžius Pranas 2448, 3041
 Saldžiūnas Adolfas 1584
 Saldžius Jonas 717
 Saliukas Adolfas 186
 Saltonas Adomas 194
 Samakoraitė (Samokoraitė) Jonė (Janina) 107, 373, 396, 449, 605, 654
 Samanias Z. 1408, 1410
 Samokaraitė Juozapa 884
 Samokaras Albinas 884, 923
 Samokoraitė Juzė 1797, 2086
 Samokoras Albinas 1307, 1797
 Samuchovas Tarasas 199
 Samulevičius Bronius 960, 975, 1527, 1818
 Samulevičius Stasys 975
 Sandas J. 540
 Sandžiūtė Marijona 1050, 1354
 Sankauskas 748
 Sankauskas Jonas 1586
 Sankauskas Juozas 776
 Sankauskas S. 904, 1288
 Sankauskas Simonas 1418
 Sanžartas Stasys 1754
 Sapiega Leonas 1405
 Sapiega Vincas 1489
 Saplys Karolis 2065
 Sargūnaitė Stasė 1884
 Sarulis M. 959
 Sasnauskas Česlovas 2843
 Satarenko N. 2021
 Sauda J. 387
 Sauda Jonas 374
 Sauka Kazys 2484, 2968
 Sauka M. 2936
 Sauka Mikas 2968
 Sauka V. 2358
 Sauka Vincas 2343, 2362, 2435
 Saukaitė V. 953, 2793
 Saulėnas Stanislovas 2462
 Saulėnas Stasys 2757
 Saulėnas Vincas 2057

- Saulevičienė E. 1718
Saulevičius J. 1718
Saulevičius Kazys 2506
Saulevičius V. 1718, 1778
Saulys V. 1382
Saulius Justinas 1038, 2475
Saulius Vincas 1576
Sauliuvytė Zofija 1801
Saura 191
Saurusavičius Antanas 992
Saurusavičius Jonas 992, 1022, 1036
Saurusevičius Antanas 982
Saurusevičius Jonas 982
Savelaitis Edv. 406
Savelaitis Jonas 406
Savelaitytė Stasė 991
Savickaitė 368, 430
Savickaitė E. 2606
Savickaitė Elena 2216, 2537
Savickaitė M. 493, 2793, 2815, 2856
Savickaitė Marė 1576, 2970
Savickaitė Marija 2166
Savickas Aleksandras 819
Savickas B. 387
Savickas J. 487
Savickas Jonas 1620
Savickas Juozas 1582
Savickas Jurgis 486, 556, 729
Savickas V. 1408, 2002
Savickas Vincas 186
Savickienė Petrė 1620
Savickis 545, 633, 1260, 2894, 2917
Savickis A. 841
Savickis Adomas 1019, 2683, 2739
Savickis J. 411
Savickis Jonas 2492
Savickis Juozas 259
Savickis Vincas 214
Savka 543
Savkienė 543
Sčesnulevičius Jonas 695
Sčesnulevičius P. 695
Sčesnulevičius Petras 695
Sčesnulevičius V. 2399
Sčesnulevičius Vincas 2398
Sčesnulevičiūtė Ona 1046
Sečinskas B. 1883, 2220
Sedleckas Jonas 1302, 1581
Sedlikauskaitė A. 498
Seirijų Juozas (J. Židanavičius) 1829, 2222
Sekauskas A. 1700
Sekcoras Vigdoras 186
Sekmokaitė (Sekmukaitė) Uršulė 734, 765, 1253
Sekmukaitė Uršulė 2586, 2642, 2669, 2728, 2766
Sekmukas B. 342
Sekonas Adolfas 2714
Sekonas Albertas 2714
Sekonas Alfonsas 2891
Selickas J. 2359
Selila 405
Selila Domas 830
Selyla Domininkas 897
Selyla J. 1705
Selila Juozas 184
Seliukaitė B. 1496
Seliūkaitė E. 297
Seliukaitė El. 74
Seliukaitė Elena 461, 2700
Seliukaitė Z. 1884
Seliukas Balys 2842
Seliukas Gabr. 262
Seliukas Juozas 1969, 2743
Seliukas K. 1321, 1527
Seliukas Laurynas 604
Seliukas M. 2882
Seliukas V. 1380
Seliukas Vladas 1779
Semėnas 2770
Semėnas P. 2878
Semėnas Povilas 2877
Semėnas V. 2868
Semėnas Vilhelmas 2679
Semiukevičius A. 533

- Semkonis K. 2563
 Semokas Kostas 1070
 Semokas Pranas 1216
 Semsė Jurgis 1359
 Semsė Vincas 1359
 Semsčiūtė Anelė 1585, 1880
 Senda J. 2709
 Senečiūtė 176
 Senečiūtė J. 225
 Senečiūtė Jad. 224
 Senkevičius 131, 136, 1845, 2289
 Senkevičius H. 2445
 Senkevičius Henrikas 1497
 Senkevičius Jonas 991
 Senkevičius Jurgis 2490
 Senkevičius Kazys 994
 Senkevičius M. 770
 Senkevičius V. 1784
 Senkevičiūtė J. 1039
 Senkevičiūtė Jonė 1038
 Senkevičiūtė M. 1268, 2435
 Senkevičiūtė Marc. 120
 Senkonis Konstantinas 2948
 Senkus Juozas 1329, 2715
 Serafimka Pranas 1581
 Serafinas Bronius 1526
 Serafinas Jonas 1525
 Serafinavičius P. 593–594
 Serafinavičius R. 923
 Serafinka Blažiejus 826
 Serafinka Liudvikas 826
 Serapinka P. 2000
 Serbenta 30
 Sereičikas Petras 2818
 Sereika Tamošius 12, 14
 Serenčikas Petras 2462
 Sergėda J. 683
 Sergiūnas Petras 733
 Sergūnaitė S. 1231
 Sergūnas 964
 Sergūnas P. 1150, 1691
 Sergūnas Petras 1646, 1880, 2320
 Servantas 648
 Seslavinas M. 117
 Siaurukienė J. 432
 Siaurukienė Juzė 493
 Siaurusevičius Jonas 1740
 Sidaris J. 387, 1950
 Sidaris Jurgis 815
 Sidaris L. 387
 Sidaris Leonas 377
 Sidaris M. 1165, 1352
 Sidaris Mykolas 945, 1718, 1810, 1978, 2002, 2222
 Sidaris V. 1395
 Sidaris Vincas 2222
 Sidzikauskas V. 286
 Siečka Tadeušas 2348
 Siedleckis 50
 Siekanas V. 2521
 Siekierko Z. 1723
 Siekierko Zigmantas 1722
 Sielyla D. 1049, 1108, 1235, 1287, 1295, 2781
 Sielyla Domininkas 877, 2780
 Sielyla S. 2407
 Sielila St. 583
 Sielila Stasys 822
 Sielyla Stasys 1238, 1458, 1525, 1828, 1869, 2116, 2177, 2480
 Sielila Vladas 717
 Siemaška Jonas 11, 153, 160
 Sigutė Vanda 1216
 Sikorskas V. 1375
 Sikorskis Juozas 820, 1570
 Sikorskis Kazys 1771
 Sikorskis Motiejus 820
 Siliukas S. 431
 Silnickas Boleslovas 2534
 Silnickas Vaclovas 2534
 Silvestravičius H. 2745
 Simanaitis Juozas 473
 Simankevičius V. 2712
 Simenonas Ž. 1351
 Simenonas Žoržas 1350
 Simonaitis 67, 411

- Simonaitis M. 931
Simonaitis Motiejus 931
Simonaitytė I. 2330
Simonaitytė Ieva 1990, 2328
Simonas, šv. 2782
Simpsonas 326
Sinevičius Leonardas 2674
Sinevičiūtė Marė 2948
Sinickas Boleslovas 1067, 1470
Sinickas J. 1560
Sinickas V. 1560
Sinickas Vaclovas 1539
Sinickas Vincas 1470, 1478
Sinius J. 2834
Sinius Julius 853, 911, 1064, 1095,
1106, 1148, 1155, 1194, 1200, 1292,
1353, 1401, 1436, 1490, 1534, 1544,
1580, 1603, 1643, 1684, 1690, 1749,
1925, 2038, 2042, 2043, 2047, 2110,
2130, 2140, 2200, 2207, 2222, 2282,
2294, 2332, 2356, 2366, 2380, 2381,
2396, 2432, 2439, 2442, 2453, 2463,
2536, 2550, 2559, 2563, 2572, 2602,
2666, 2801, 2811, 2817, 2819, 2820,
2831, 2843, 2872, 2914, 2915, 2918,
2923
Siniūtė Jonė 2802
Siniūtė Vanda 1895, 2537, 2636, 2833
Siniuvienė Konstancija 2673
Siniuvienė Kostė 2645
Sinkevičienė 147
Sinkevičius Bronius 1562
Sinkevičius Juozas 1050
Sinkevičius Kazys 1586
Sinkevičius Pranciškus 237
Sinkevičius Tadas 210
Sinkevičius V. 1308
Sinkevičiūtė E. 1299
Sinkevičiūtė J. 1308
Sinkonis P. 1161
Sipavičius 169, 1298
Sipavičius J. 1696, 2185
Sipavičius Jonas 1253, 2589
Sipavičius P. 175, 178, 179, 200, 257,
258
Sipavičius Pov. 169, 220
Sirgedas Ant. 53
Sirijos Gira 2836
Sirijos Gira V. 2572
Sirokomlė 2637
Sirutis Vincas 199
Sysas 577
Sysas A. 2204
Sysas J. 2225
Sisas L. 1574
Sisas Tamošius 2540
Sivickas 48
Skabaitė A. 1471
Skabas 245
Skabas Antanas 1216
Skačinskaitė Bronė 451
Skaivytė Elena 991, 1033
Skaivytė M. 605
Skamarakaitė K. 690
Skamarakas Bronius 1003
Skamarakas J. 690
Skardinskas Jonas 2058
Skardinskas Jonas Mykolas 1230
Skardinskis Jonas 341
Skarga Petras 2756
Skerla M. 1003, 1077, 2165, 2403
Skerla Mečys 2565
Skerla Mečislovas 1642
Skerla Mėčius 2057, 2661, 2729, 2809,
2881
Skerlaitė B. 2225
Skerlaitė Marytė 2899
Sketeris Adomas 785
Sketerys Adomas 973
Skierla Mečislovas 1147
Skilandienė R. 1048
Skilandienė Rožė 877, 984
Skilandis Petras 830, 877, 897, 984
Skipitis R. 248, 502, 3031
Skipitis Rap. 501
Skirelis P. 1709, 1712

- Skyrelis P. 1658, 1854, 2868
 Skyrelis Pranas 1695, 1887
 Skyrelis S. 1695
 Skyrelis Zigmas 1854
 Skirgaila, kunigaikštis 3011
 Skirmuntaitė K. 509
 Skirmuntaitė Konstancija 410, 562, 1623
 Skirmuntas 157
 Skirtunas (Skirtūnas) Vincas 772, 780, 826
 Skirtūnas V. 319, 1125
 Skirutis T. 1882, 2220
 Skladkovskis-Slavojus Felicjanas 2642, 2771
 Skliutai 2708
 Skliutas 2783
 Skliutas Feliksas 791, 853, 2667
 Skliutas J. 1565, 1641, 1815
 Skliutas Julijonas 791
 Skliutas Julius 853, 918
 Skliutas P. 703
 Skliutas Petras 616
 Skliutienė Jadvyga 2486, 2708
 Skončikas Pranas 2886
 Skrabas K. 1321
 Skrabas Konstantinas 2683
 Skrabutėnas K. 945
 Skrabutėnas L. 1527
 Skrebutėnaitė 2636
 Skrebutėnaitė A. 1476
 Skrebutėnaitė Albina 2537, 2636, 2659, 2686, 2693, 2766
 Skrebutėnaitė V. 2597
 Skrebutėnas A. 2521
 Skrebutėnas L. 922
 Skrebutėnas Liudvikas 1905
 Skrebutėnas P. 1806
 Skrebutėnas Povilas 1327, 2699
 Skrebutėnas R. 551, 552
 Skrelė Vladas 2541
 Skroblys J. 387
 Skroblis Jonas 374
 Skrodzakis Cezaris 2560, 2636, 2712, 2721, 2857
 Skruodis (Skrudys) Jonas 672, 805, 899, 908, 943, 961, 1135, 1186, 1203, 1204, 1224, 1243, 1270
 Skruodis J. 71, 198, 199, 201, 206, 245, 251, 262, 288, 360, 414, 446, 1204, 2010
 Skruodys J. 120, 256, 294, 338, 454, 535, 1675
 Skruodis Jonas 1410, 1872, 2024, 2043, 2053
 Skruodys Jonas 1312, 1314, 1345, 1352, 1371, 1390, 1436, 1442, 1449, 1464, 1519, 1521, 1551, 1674, 1707, 1735, 1736, 1828, 1883, 2085, 2327, 2350
 Skruodis Juozas 617
 Skrupskelis Ignas 1988
 Skrzat M. 385
 Skšatas M. 1217
 Skšinskis 304
 Skudutytė Ona 2171
 Skuminaitė S. 1307
 Skuminas B. 2521
 Skuminas J. 1307
 Skunčikas B. 1776
 Skunčikas Leonas 1925
 Skunčikas Mykolas 1651, 2402
 Skundžia Romualdas 1761
 Skužakienė V. 2882
 Skvarčius A. 1277
 Skvarčius Antanas 681
 Skvireckas 440
 Skvireckas Joseph 549
 Slabadienė Br. 446
 Slabščinskis 55
 Slabšys-Slapšinskas A. 416
 Slapščinskas 49
 Slapščinskis 43
 Slapšinskis 299
 Slapšys-Slabšinskas 426
 Slavekas V. 607

- Slavikaitė J. 2329
Slavikas F. 387
Slavikas J. 390
Slavikas Pr. 374
Slavinskas 434
Slavinskas Vytautas 2836
Slavinskis Vyt. 554
Slendzinskis Liudomiras 1163
Sleževičius Jonas 22, 55
Sleževičius M. 30, 32, 42, 180, 210, 345, 399
Sliekas 2549
Sliekas B. 1476
Sliekas Bronius 2857
Slyvauskas Mikas 5
Sližys B. 631
Smagorauskas Jonas 446
Smagorauskas K. 936
Smagorauskas Liudvikas 1890
Smagorauskas Romualdas 2427
Smagorauskienė B. 2899
Smagorauskienė Juzefa 1669
Smailytė 263
Smailytė M. 604, 687
Smala Mykolas 1865
Smalenec Aleú 652
Smaliukas A. 227
Smaliukas A. 226
Smalstys-Smolksis J. 1321, 1410, 2248
Smalstys-Smolksis Jurgis 677, 686, 690, 827, 869, 963
Smelevičius J. 707
Smelevičius Pranas 2132, 2150
Smelevičius Vincas 1101
Smelevičiūtė M. 718
Smetona A. 32, 310, 353, 399, 412, 441, 477, 626, 1012, 2523, 2599, 2600
Smetona Antanas 11, 180, 346, 429, 1689, 2649, 3035
Smilginis Povilas 2739
Smolenskis 68
Smolenskis St. 68
Smolskis Balys 939
Smolskis Mykolas 1526
Smuolys J. 24
Sobasis 178
Sobieskis V. 2748
Sobolevska 2050
Sodeika Antanas 88, 436, 437, 440
Sokackas P. 553
Sokolas 2645
Sokolovskis 393
Sokrates 2610
Sokudulskaitė Veronika 1055
Solcas 1257
Soloveičikas 89
Soroka 2949
Sosnkovskis 607
Spėčius J. 2606
Spėčius Juozas 1652, 2377, 2543, 2606, 2609, 2776
Spėčius L. 889, 893, 1120, 1560, 1561, 1972, 2043
Spėčius Liudas 1839
Spėčius Liudvikas 914, 1547
Spėčius M. 1132
Spėčius Mykolas 1168
Spėčius Nikodemas 947
Spėčius P. 828
Spėčius Petras 2065, 2699
Spėčius V. 2705
Spėčius Vaclovas 1789
Spėčius Z. 1132
Spėčius Zigmas 1168
Spėčiūtė (Spečiūtė) Vilhelmina 1043, 1267
Spečiūtė Vilė 480
Spėčiūtė Vilė 917, 967
Spėčiūtė Vilija 1202
Spėčiuvienė Aleksandra 2741
Speteliūnas A. 1064
Speteliūnas 2407
Srbos Ad. 412
Stabingis 194, 196
Stacevičius 386
Stacevičius Ad. 369

- Stacevičius Juozas 791
 Stacevičius K. 2176
 Stacevičius Konst. 494
 Stacevičius Kostas 1259, 1533, 2089, 2177, 2481
 Stacevičius V. 2054, 2060
 Stacevičius Vincas 644, 705
 Stacinas Vladas 2087
 Stadzevičius B. 155, 157, 364, 370
 Stadzevičius Bal. 153, 158
 Stadzevičius Boleslovas 160
 Stadzevičiūtė J. 121
 Stakauskaitė 221, 234
 Stakauskaitė S. 1094
 Stakauskaitė T. 429
 Stakauskaitė Z. 494, 504
 Stakauskaitė Zosė 75, 329
 Stakauskas 396
 Stakauskas Juozapas 3033
 Stakauskas Juozas 392
 Stakauskas Vikt. 505
 Stakelčikaitė Juzė 1504
 Stakelčikas Petras 1504
 Stakelė J. 1145
 Stakelskas J. 1453
 Stakelskas Petras 2040, 2191
 Stakelskas Petras, Vinco sūnus 2662
 Stakelskas Vincas 2040, 2662
 Stakutis Silv. 538
 Stalinas 3009, 3010, 3025, 3027
 Stančikas J. 184
 Stančys B. 49
 Stanelis A. 2528
 Stanelis Antanas 539, 765, 770, 790, 824, 871, 962, 1082, 1086, 1218, 1371, 1402, 1498, 1539, 1676, 2594, 2597, 2852, 2861, 2937
 Stanelis J. 387, 2112
 Stanelis Juozas 374, 527, 555, 729, 2018, 2037
 Stanevičius 169, 729, 951, 1358, 1574
 Stanevičius A. 941, 1194, 1206, 1211, 1973, 2448
 Stanevičius Antanas 1695, 2448
 Stanevičius I. 799
 Stanevičius Justinas 2259
 Stanevičius Vytautas 257, 440, 465
 Stanevičius Vitoldas 1890
 Stangas 925
 Stangas Ch. 925
 Stangas Christianas 908, 924
 Stangys Stanislovas 2486
 Stangys Stasys 2496
 Stangis Vl. 297
 Stangys Vladas 1206
 Stanilka Boleslovas 1084
 Stanilka Juozapas 1084
 Stanilkienė Karolina 1084
 Stanislovaitis M. 1877, 1927
 Stanislovas, šv. 1609
 Stanišius Konstantinas 1525
 Staniulėnas L. 1527
 Staniulėnienė Lionė 2006
 Staniulienė Liudvika 2181
 Staniulionytė A. 1948
 Staniulionytė M. 1948
 Staniulis Bronius 2970
 Staniulis J. 1350, 1476
 Staniulis Motiejus 2970
 Staniulis Petras 1113
 Staniulytė Juzė 1881
 Staniulytė K. 1070
 Staniulytė Kazė 1038
 Staniulytė Reg. 120
 Stankevičienė J. 2820
 Stankevičius 527, 556
 Stankevičius A. 395, 930, 1227
 Stankevičius Ad. 105, 138, 162, 275, 291, 299, 332, 339, 583
 Stankevičius Adomas 277, 282, 338, 348, 388, 410, 439, 909
 Stankevičius B. 1066, 2882
 Stankevičius Eduardas 2014, 2015, 2037, 2134, 2461
 Stankevičius Edvardas 2850
 Stankevičius J. 35, 37, 294, 364, 486,

- 1203, 1560
Stankevičius Jonas 1196
Stankevičius Juozapas 1129, 2520
Stankevičius Juozas 11, 15, 75, 120, 215, 226, 329, 763
Stankevičius M. 71, 75, 120, 323, 551, 566
Stankevičius Matas 551, 583
Stankevičius Motiejus 413, 495, 964, 993, 998, 1123, 1217, 1338, 1339
Stankevičius V. 172, 177, 2373, 2388
Stankevičiūtė Dom. 75
Stankevičiūtė E. 2276, 2277
Stankevičiūtė Ema 1144
Stankevičiūtė Emilija 902, 1033, 1440, 1462, 1485, 1586, 1826, 1837, 2010, 2115, 2276, 2443
Stankūnas Domas 3036
Stankus Vladas 1990
Staponynas Hilaras 2462
Staričėnka J. 2108
Starža-Dzieżbickis J. 351
Staselis B. 692
Staselis J. 2818
Staselis Jonas 383
Staselis Petras 2126
Staselis V. 2135, 2599
Staselis Vincas 1825, 2439, 2465, 2487, 2573, 2578, 2598, 2605, 2845
Stasevičius Stasys 2015
Stasinaitė Marė 2804
Stasionienė J. 432
Stasionienė Julė 2526, 2530
Stasionienė Julija 948, 951, 1058, 2363
Stasionis P. 2399, 2494
Stasionis Pranas 784, 948, 951, 1058, 1464, 1480, 1679, 1701, 1753, 2226, 2393, 2398, 2526, 2530
Stasionytė Ludvinė 2791
Stasiulioniai 2476
Stasiulionis Aleksandras 2513
Stasiulionis J. 1888
Stasiulionis Leonardas 2476, 2931
Stasiulionis Leonardas, Aleksandro sūnus 2513
Stasiūnaitė E. 816
Stasiūnaitė F. 1467
Stasiūnaitė K. 429
Stasiūnaitė Kar. 505
Stasiūnaitė O. 795
Stasiūnaitė Ona 677
Stasiūnas Aleksandras 1038, 2119, 2429
Stasiūnas F. 2396, 2866
Stasiūnas Feliksas 2216
Stasiūnas Gabr. 262
Stasiūnas K. 1700
Stasiūnas Krišt. 262
Stasiūnienė Marija 2594
Stasiūnienė O. 2899
Staskevičius 511
Staskevičius A. 387
Staskevičius Jonas 200, 539, 556, 729, 1637, 1660
Staskevičius Petras 922, 1529, 1807
Staskevičiūtė 1248
Stašauskas Juozas 1505
Stašauskas M. 1768
Stašauskas Motiejus 2183
Stašauskas N. 1884
Stašauskas Povilas 2294
Stašauskas S. 980
Stašiai 439, 442, 932
Stašienė 329
Stašienė Z. 1823, 2863
Stašienė Zuzana 774, 852, 1212, 1509, 1573, 1863, 1871, 1944, 1951, 1952, 1961, 2158, 2485, 2486, 2573, 2597, 2852
Stašinskaitė Vl. 31
Stašinskas V. 6, 14
Stašinskas Vladas 41
Stašinskienė 31
Stašys 2614
Stašys K. 104, 112, 130, 138, 159, 172, 174, 192, 205, 213, 234, 251, 294,

- 364, 426, 428, 447, 495, 508, 510,
552–554, 557, 568, 578, 580, 583, 598,
617, 622, 636, 647, 760, 866–868, 929,
1019, 1021, 1060, 1081, 1106, 1197,
1213, 1253, 1320, 1451, 1475, 1717,
1831, 1888, 2147, 2301, 2325, 2382,
2482, 2520, 2619, 2692, 2820, 2863,
2882, 2884, 2885, 3003
- Stašys Kastantinas 48, 49, 52, 132,
156, 161, 190, 233, 238, 306, 402,
425, 465, 466, 470, 481, 488, 538,
542, 601, 643, 651
- Stašys Konstantinas 2-V, 3-V, 4-V,
5-V, 696, 698, 701, 708, 719, 727,
751, 763, 764, 772, 812, 813, 821,
838, 845, 849, 864, 881, 892, 893,
896, 927, 986, 1002, 1007, 1048, 1052,
1061, 1111, 1147, 1154, 1155, 1157,
1189, 1196, 1212, 1217, 1227, 1280,
1295, 1329, 1342, 1350, 1373, 1374,
1376, 1377, 1379, 1392, 1450, 1469,
1485, 1547, 1555, 1556, 1558, 1562,
1571, 1573, 1583, 1588, 1622, 1624,
1630, 1655, 1703, 1713, 1715, 1716,
1760, 1775, 1833, 1858, 1864, 1889,
1916, 1923, 1928, 1952, 1955, 1961,
2000, 2011, 2046, 2057, 2067, 2130,
2146, 2152, 2157, 2177, 2214, 2235,
2304, 2317, 2319, 2331, 2332, 2351–
2354, 2359, 2380, 2387, 2390, 2404,
2410, 2448, 2459, 2476, 2481, 2483,
2485, 2486, 2519, 2551, 2556, 2570,
2618, 2654, 2655, 2664, 2685, 2687,
2707, 2783, 2816, 2840, 2871, 2881,
2883, 2887, 2904, 2910, 2923, 2966,
2980, 2993, 3011, 3015, 3019, 3022,
3035, 3041
- Stašys M. 2976
- Stašytė 485
- Stašytė K. 350, 698
- Stašytė Kast. 524
- Stašytė Kostė 485
- Staškevičienė 97
- Staškevičienė Monika 216
- Staškevičius 373
- Staškevičius A. 533
- Staškevičius Jurgis 373
- Staškevičius Vincas 1620
- Staugaitis J. 244, 268, 412, 437
- Stautienė R. 49
- Stavaris Elijošius 987
- Stavaris Jonas 976
- Stažynska R. 1059
- Steckaitė Elena 781, 968, 978, 1028,
1076, 2788
- Steckaitė M. 936
- Steckaitė V. 2043, 2236, 2240, 2335
- Steckaitė Veronika 2058, 2110, 2235,
2247, 2286, 2344, 2379, 2398, 2427,
2457
- Steckas A. 2617
- Steckas Antanas 2570, 2616
- Steckis Br. 519
- Steckytė 234
- Steckytė El. 217, 219, 233, 261, 264
- Steckytė Elena 211, 222
- Steckytė Eleonora 479
- Stefanavičienė Anatolė 923
- Stefanavičius Karolis 923
- Steigvila M. 157
- Steikūnas 40
- Stelmokas Nikodemus 2983
- Stelmokas Vyt. 526
- Stelmokavičius Jonas 743
- Steponas, šv. 1245, 2503, 2585
- Steponavičius 49, 1894
- Steponavičius Al. 554
- Steponavičius Br. 590
- Steponavičius Florijonas 829
- Steponavičius J. 400, 2249
- Steponavičius Jonas 2823
- Steponavičius Jul. 362
- Steponavičius Julijonas 884, 923, 1446,
1664, 2235, 2496, 2642
- Steponavičius Justinas 1527, 1788,
1881, 2150

- Steponavičius K. 589, 2225, 2642
 Steponavičius Karolis 2641
 Steponavičius Kazys 2719
 Steponavičius Liudvikas 829
 Steponavičius M. 1837
 Steponavičius Petras 2540
 Steponavičius V. 1125
 Steponavičius Vincas 8
 Steponavičiūtė A. 1837
 Steponavičiūtė Genutė 2540
 Steponavičiūtė Uršulė 493, 495, 503,
 579, 2562, 2585, 2642
 Steponėnaitė Bronė 2736
 Steponėnaitė Elena 1651
 Steponėnas H. 2712
 Steponėnas Pranas 1695, 1887, 2736
 Steponynaitė Elena 1896, 1898, 2613,
 2787
 Stepulionytė J. 1873
 Stepulytė Juzefa 2999
 Stiklorius 411, 412
 Stiklius K. 857, 860, 869, 886, 892,
 912, 935, 939, 966, 1013, 1015, 1024,
 1034, 1044, 1163, 1180, 1312, 1330,
 1335, 1349, 1407, 1413, 1518, 1532,
 1536, 1584, 1597, 1606, 1624, 1703,
 1907, 2100
 Stiklius Kostas 683, 708, 730, 735,
 741, 866, 900, 901, 928, 950, 1199,
 1655
 Stipinas Juozas 716
 Stipinas M. 1705
 Stocka V. 1705
 Stočkus 365
 Stodolnikas M. 2326
 Stonys Martynas 2679
 Stonytė A. 1929
 Stonkus K. 1161
 Stonkus M. 1161
 Stosiūnas A. 1665, 1703
 Stosiūnas B. 726, 831, 871, 948, 966,
 968, 981, 996, 997, 1000, 1023, 1119,
 1126, 1161, 1178, 1195, 1221, 1299,
 1310, 1533, 1585, 1877, 1902, 1927,
 2112, 2728, 2826
 Stosiūnas Bronius 705, 718, 740, 753,
 827, 842, 863, 874
 Stosiūnas G. 2015
 Stosiūnas J. 1002
 Stosiūnas L. 1549, 1566, 1964
 Stoskeliūnas A. 1203
 Stoskeliūnas J. 551
 Stoškus Jonas, Martyno sūnus 2303
 Stoškus Martynas 2303
 Stoškus Mykolas, Petro sūnus 2302
 Stoškus Petras 1109, 2302
 Stračinskas Ant. 262
 Stračinskas Antanas 1482
 Stračinskas Juozas 1593, 1958, 2064
 Stračinskas V. 1705
 Stračinskas Vikt. 262
 Stračinskas Vincas 563, 1528, 1573,
 1822, 2055, 2906
 Stragytė Emilija 344
 Straimikienė 208
 Straimikytė Marė 208
 Strakšytė Veronika 1900
 Stralytė Julė 328
 Stranavičius P. 2618
 Strazdas Antanas 1384, 1522
 Strazdas J. 707, 841, 1512, 1672, 1918,
 1964
 Strazdas Jonas 737, 926, 2344, 2348,
 2352
 Strazdas Kazys 175
 Strazdas P. 223
 Strazdas-Jaunutis J. 917, 1045, 1048,
 1301, 1309, 1399, 1413, 1515
 Streleckis 91
 Strimaitis 218
 Strimaitis J. 400, 501
 Strinevičius 327
 Studnickis V. 2772
 Studnickis Vac. 231, 281
 Studnickis Vaclovas 2772
 Studnickis Vladislovas 1003

- Stukėnaitė Pranciška 1953
 Stukėnaitė Pranė 2950
 Stukėnas 2770
 Stukėnas Jonas 2824, 2983
 Stulginskis A. 73, 244, 384
 Stulginskis Al. 138, 249, 441
 Stulginskis Aleks. 11, 15, 190, 429
 Stunčika Bronislovas 1034
 Stundžia A. 1907
 Stundžia Romualdas 2026
 Stupkevičius Petras 1019
 Subačius 1015, 1088
 Subačius Adolfas 2063
 Subačius Alfonsas 2209
 Subačius F. 2233, 2791
 Subačius J. 844, 1312
 Subačius Jonas 700, 828, 1081, 1216, 1221, 1662
 Subačius Kast. 507
 Subačius M. 1411, 1618
 Subačius Mikalojus 1798, 1834, 1892
 Subačius Mykolas 987
 Subačius P. 1605
 Subačius Povilas 1798, 1892
 Subačius S. 689
 Subačius V. 2IX, 485, 680, 698, 2165, 2197, 2806
 Subačius Vait. 328, 343
 Subačius Vaitiekus 681, 689, 696, 716, 719, 722, 736, 1095, 1465, 1526, 1594, 1599, 1712, 1784, 2038, 2066, 2099, 2107, 2164, 2185, 2196, 2199, 2333, 2334, 2842, 2867, 2971
 Subačius Vladas 1751
 Subačiūtė Albina 1055
 Subačiūtė Genovaitė 2123
 Subačiūtė Paulina 1256
 Suckelis Ant. 402
 Suduika 122, 296
 Suduikienė A. 74, 120, 238
 Suduikienė An. 75, 316
 Suduikis A. 2328, 2592
 Suduikis Algirdas 2679
 Suduikis B. 1811
 Suduikis Br. 384, 430
 Suduikis Bronius 954, 981, 999, 1059, 1128, 1129, 1151, 1302, 1785, 1857, 2930
 Suduikis Vytautas 2780
 Suikovskis 394
 Sukackaitė J. 605
 Sukackaitė-Tarailienė Ona, Morkaus duktė 2780
 Sukackas Aleksandras 1878, 2119
 Sukackas Bronius 1559, 2338, 2421, 2554, 2555
 Sukackas D. 2089
 Sukackas Domininkas 2780
 Sukackas Edvardas 1562
 Sukackas Feliksas 2356
 Sukackas Jokūbas 2779
 Sukackas Jonas 2338, 2554, 2555
 Sukackas Juozas 212, 1559, 2779
 Sukackas M. 1250, 1681, 2421
 Sukackas Morkus 1086, 1118, 1179, 1210, 1260, 2338, 2420
 Sukackas Morkus, Jokūbo sūnus 2779, 2780
 Sukackas Petras 1118, 1179
 Sukackas T. 2213, 2369, 2944
 Sukackas Teof. 495
 Sukackas Teofilis (Teofilius) 1445, 1471, 1494, 1528, 1599, 1785, 1791
 Sukackas Teofilius 1050, 1058, 1129, 2054, 2196, 2201, 2202, 2212, 2282, 2287, 2332, 2366, 2368, 2412, 2587, 2782, 2943
 Sukackas Vincas 1576, 2338, 2554
 Sukackas Vincas, Juozo sūnus 2779
 Sukackas Vytenis 2202
 Sukackienė Emilija 1677, 2202, 2490
 Sukackienė M. 1206
 Sukadolskas Motiejus 1759
 Sukadolskas Tomas 1759
 Sukenickienė 2816
 Sukienickis 554

- Sukockienė Juzė 420
 Sukockis Stasys 420
 Sumorokaitė-Stanevičienė 458, 465
 Suprinevičius A. 503
 Supronas 421
 Supšinskas Ant. 556
 Suraučius Antanas 2780
 Suraučius Juozas 1990, 2903
 Suraučius Jurgis 2353
 Surgevičiūtė E. 2449
 Sūrinėnaitė Aleksandra 2514
 Surinėnaitė O. 605
 Surinėnaitė U. 687
 Sūrinėnaitė-Spėčiuvienė A. 2514
 Surininas 548
 Survila 2783
 Survila A. 2354
 Survila Juozas 1257
 Survilaitė E. 2402
 Survilaitė Emilė 1257
 Survilaitė Emilija 2474
 Suška Juozapas 1084
 Suštikas 154
 Sutrinavičius Vincas 1692
 Sužiedelis Adomas 978, 1801
 Sužiedelis Antanas 978
 Sužiedelis Domininkas 2146
 Sužiedėlis Raulas 191
 Sužiedėlis S. 248
 Sužiedėlis Sim. 70
 Sužiedelis Simas 764
 Sužiedelis V. 2882
 Sužiedėlis Vincas 191
 Svechovskis Marjanas 1728
 Svečias (Jonas Karvelis) 1454
 Svečias B., slap. 1454
 Sveikauskaitė E. 1042
 Sveikauskas Jonas 1857
 Svetlauskas Petras 1637, 1661
 Svetlikauskaitė 634
 Svetlikauskaitė M. 925
 Svetlikauskaitė Marija 915, 1302
 Svetlikauskaitė-Razukevičienė Marija 2005, 2008
 Svetlikauskiūtė M. 451
 Sviechauskis M. 410
 Sviechovskis Mar. 442
 Sviencickis 561
 Svetlikauskaitė 432
 Svetlikauskaitė Marė 384, 479
 Svilainis P. 248
 Svirkovskis Romualdas 2739
 Svirnelis Juozas 1713
 Svirnelis Motiejus 1679
 Svirnelis Pranas 1713
 Svirnelis Vytautas 2861
 Svirnelis Zigmās 1679
 Svirnelytė Jonė 2099
 Svirskis J. 42
 Svitalskis 612
 Szelagowski K. 1673, 1705, 1747
- Š**
 Šabadas 138, 162, 326
 Šabadas C. 81, 348, 388, 410
 Šabavičiūtė A. 2783
 Šablauskas A. 961, 2036
 Šablevičius 369
 Šablevičius Ant. 578
 Šablickas Jonas 2303
 Šablinskaitė Jadvyga 1328
 Šablinskas Juozas 1487
 Šablinskas P. 690
 Šačikauskas Povilas 213
 Šadkovskis 264
 Šadreika 234, 308
 Šadreika J. 449
 Šadreika Juoz. 120
 Šadreika Povilas 109
 Šadreika V. 123
 Šadreika Vincas 124
 Šaikauskas 588
 Šaikūnas 526
 Šaikūnas J. 21
 Šakalienė Zoja 543
 Šakalys 122

- Šakinas M. 150
 Šaknys Petras 987
 Šakonas Jonas 2265
 Šakonis Jonas 1266
 Šalčius M. 9, 341, 346, 411
 Šalenga Juozas 983, 1580
 Šalenga Petras 1975, 2026
 Šalkauskas 1254
 Šalkauskas Alfonsas 2063
 Šalkauskas Juozas 2063
 Šalkauskas Leonas 2063
 Šalkauskas Silva 2905
 Šalna I. 799
 Šalna J. 2528
 Šalna K. 381
 Šalna Kazys 381
 Šalna Petras 1937
 Šalna V. 2064
 Šalna Vincas 479, 898, 1076, 1410, 2528
 Šalnaitė Liud. 494
 Šalnaitė M. 866
 Šalnaitė Marija 971, 2385
 Šalnaitė Z. 1807
 Šalnienė Ona 1354, 2203, 2460
 Šaltenis Povilas 2742
 Šaltis K. 1340
 Šaltis Leonas 2739
 Šaltis Zenonas 2739
 Šaniavskis V. 2287
 Šaparaitė V. 119, 175, 176
 Šapoka Adolfas 1424
 Šapoka Gintautas 2-IV, 3-IV, 4-IV, 5-IV
 Šardinji 161
 Šardinjis (Chardigny) 109
 Šaris Juozapas 1084
 Šarka 2990
 Šarka Antanas 875
 Šarka B. 1903
 Šarka Baltramiejus 828, 1540
 Šarkaitė Stefanija 1578
 Šarkauskas B. 1922
 Šarkauskas Placidus 2497
 Šarkienė S. 1903
 Šarkytė K. 176
 Šarkytė Katrė 175
 Šarlonas 1384
 Šarlonas Pranas 762, 1413
 Šaškauskas A. 1541
 Šatas 106, 282, 322
 Šatkauskas J. 2821, 2854, 2974
 Šatkauskas Jonas 1953
 Šatkauskas Juozas 2820
 Šatobrianas 620
 Šaudinis Mat. 350
 Šaulys 549
 Šaulys J. 93, 410, 543
 Šaulys Jurgis 2831, 2872, 2981
 Šaumanas 411
 Ščeglikas Adolfas 1458
 Ščeglikas Č. 1579
 Ščeglikas Pranas 825, 1706, 1801
 Ščelangovskis (Szelągowski) K. 1136
 Ščelkytė Tatjana 1651, 2512
 Ščelkytė Z. 2002
 Ščemirskis 281, 375, 376, 383, 395, 462, 1918
 Ščemirskis S. 1294
 Ščemirskis St. 560, 564, 591, 616, 636
 Ščemirskis Stanislovas 671, 687, 758, 830, 863, 942, 1019, 1094, 1294, 1598, 1917, 2056, 2171, 2302, 2660
 Ščensnolevičiūtė Z. 297
 Ščerbinskas 487
 Ščerbinskas J. 929, 1433
 Ščerbinskas Juozas 1038, 1129, 1206
 Ščerbinskas Petras 1978
 Ščerbinskas Pranas 1718
 Ščerbinskienė J. 1410
 Ščerbinskienė Jadvyga 1313, 1409, 1648
 Ščesnavičius 363
 Ščesnulevičienė Antanina 445
 Ščesnulevičius A. 1105
 Ščesnulevičius Bonifacas 2338

- Ščesnulevičius Jonas 979, 2999
 Ščesnulevičius Juozas 789
 Ščesnulevičius Kazimieras 1206
 Ščesnulevičius Klemensas 2303
 Ščesnulevičius Mykolas 445
 Ščesnulevičius Petras 445, 979, 1184,
 2114, 2338
 Ščesnulevičius Petras, Klemenso sūnus
 2303
 Ščesnulevičius Stasys 275, 277, 2303
 Ščesnulevičius Tomas 191, 200
 Ščesnulevičius Vincas, Stasio sūnus
 2303
 Ščesnulevičius-Blaškus Vincas 179
 Ščesnulevičiūtė Bronė 2099
 Ščesnulevičiūtė Elena 1038
 Ščibinskas Juozas 747
 Ščigla Jonas 1581
 Ščiglienė Anelė 813
 Šedžionis V. 913
 Šekavičius M. 71
 Šekštelis J. 1145
 Šeligovskis 557
 Šeligovskis T. 537
 Šelionžėkas 172
 Šembekas Janas 2810
 Šembergas 91
 Šėmelis Stasys 2447, 2872
 Šėmienė 1743
 Šėmis 263, 1225
 Šėmys 379
 Šėmis A. 1808
 Šėmis E. 1468, 1470
 Šėmys Edm. 161
 Šėmis Edmundas 1174
 Šėmis J. 1174, 1470
 Šėmis K. 2201
 Šėmis Kazimieras 1844
 Šėmis Kazys 1267
 Šėmis S. 2432
 Šėmis Stanislovas 1642
 Šėmis V. 1717
 Šėmys V. 313
 Šėmys Vaclovas 577
 Šėmis Vl. 402, 520
 Šėmis Vladas 1264, 2752
 Šėmys Vladas 1206
 Šėmytė-Biržiškienė Bronislava 171
 Šėpetienė Kl. 33, 129, 238, 410
 Šėpetys J. 17, 50–52, 71, 94, 107, 238,
 410
 Šėpetys Stasys 597, 862, 1076
 Šėpetytė 287
 Šėpetytė Kaz. 120
 Šėpselis 186
 Šėreikienė El. 55
 Šėrėnaitė Julė 1344
 Šėrėnas J. 1833
 Šėrėnas Jonas 234
 Šėrkšnas Juozas 212
 Šėrkšnius Jokūbas 212
 Šėrmukšnienė 210
 Šėrmukšnis Zigmas 210
 Šėrnas Jok. 11
 Šėskinas 81
 Šėškevičius Petras 365
 Šėšplaukytė E. 599
 Šėštavickas Jonas 1962
 Šėštavickas Tomas 1821
 Šėštokas 1215
 Šėštokas Adomas 776, 788
 Šėštokas J. 427, 913
 Šėaudinis 241
 Šėaudinis Antanas 919, 1034
 Šėaudinis K. 1752
 Šėaudinis Mart. 241, 259
 Šėaudinis V. 860, 987, 1230, 1639,
 1846, 1847, 1849, 1852, 1856, 1857,
 1947, 2003, 2078, 2125, 2165, 2216,
 2237, 2390, 2563, 3017
 Šėaudinis Valentas 3017
 Šėaudinytė B. 2292
 Šėaudinytė-Vaickuvienė Ona 1696
 Šėaudžionis Viktoras 1609
 Šėaudžionytė O. 429
 Šėaudžionytė Ona 1000

- Šičkaitė 531, 641
 Šičkaitė B. 2794
 Šičkaitė Birutė 1935, 2366, 2453, 2794
 Šičkaitė Birutė Petronėlė 2208
 Šičkaitė P. 283, 313, 357, 370, 392, 401, 421, 430, 508, 531, 532, 576, 656
 Šičkaitė Petronėlė 147, 154, 372, 418, 479, 643, 1433
 Šičkaitė Petronėlė Birutė 730, 748, 827, 843, 937, 954, 1303
 Šidlauskaitė A. 816
 Šidlauskaitė J. 816
 Šidlauskas A. 1099
 Šidlauskas Aleksandras 2948
 Šidlauskas D. 410
 Šidlauskas Julius 2702
 Šidlauskas Juozas 1886, 2089, 2136
 Šidlauskas Kar. 514
 Šidlauskas Karolis 2702
 Šidlauskienė Ona 362
 Šidlauskis Mot. 362
 Šidlauskis Pr. 362
 Šiekštelaitė Ona 257
 Šiekštelė 567
 Šiekštelė V. 304, 392, 421, 508, 1023, 1094, 1410, 1648
 Šiekštelė Vl. 384, 401, 416, 417, 479, 532, 535, 556, 566, 588, 608, 637, 656
 Šiekštelė Vladas 680, 687, 688, 841, 1022, 1094, 1134, 1224, 1266, 1313, 1322, 1409, 1521, 1736, 1797, 1799, 2086, 2127, 2227, 2576, 2578, 2672, 2738, 2757, 2787, 2788, 2805, 2859, 2993
 Šiekštelienė E. 2899
 Šikšnelis 426, 563
 Šikšnelis Jonas 2337, 2353
 Šikšnelis V. 563, 575
 Šikšnelis Vytautas 1389, 1455, 1491
 Šikšnys M. 7, 11, 72, 107, 172, 192, 226, 233, 240, 277, 292, 297, 323, 346, 348, 354, 376, 385, 394, 410, 421, 429, 451, 453, 487, 503, 506, 520, 552, 598, 933, 1039, 1189, 1196, 1276, 1623, 1776, 1983, 2152, 2301, 2319, 2344, 2345, 2390, 2410, 2588, 2705
 Šikšnys Marcelinas (Šiaulėniškis) 74, 129, 175, 189, 194, 206, 224, 238, 275, 292, 367, 402, 457, 466, 538, 637, 708–710, 713, 727, 734, 763, 813, 838, 845, 854, 881, 887, 896, 900, 933, 935, 986, 1010, 1038, 1052, 1089, 1189, 1196, 1198, 1204, 1217, 1221, 1227, 1295, 1318, 1373, 1374, 1377–1379, 1391, 1405, 1406, 1433, 1466, 1472, 1622, 1728, 1775, 1890, 1928, 1943, 1948, 1958, 1987, 1991, 1999, 2063, 2152, 2319, 2322, 2331, 2365, 2390, 2409, 2410, 2481, 2520, 2570, 2606, 2625, 2674, 2679, 2687, 2712, 2772, 2789, 2815, 2915, 2923, 2966, 2980, 2993, 3022
 Šikšnytė Elena 884
 Šikšnytė M. 21X, 698
 Šikšnytė Marė 597
 Šikšnytė Marija 1499, 1892
 Šilabridaitė Jadvyga 1380
 Šilabritas Liudvikas 1754
 Šilabritas Stasys 1754
 Šileika 295, 305
 Šileika K. 479, 538, 599, 600, 604
 Šileika Kazimieras 875
 Šileikis Silvestras 350
 Šiliauskaitė Marijona 875
 Šilingas Gust. 37
 Šilingas Stasys 126, 139, 176, 180, 218, 248, 319
 Šilingienė 20
 Šilinis K. 1879
 Šilkarskis Vl. 51
 Šilkarskis Vladimiras 804
 Šimanauskaitė-Malinauskienė Marija 2290
 Šimanskaitė 635
 Šimanskaitė M. 226, 368, 512, 686

- Šimanskaitė Marė 484
Šimanskaitė Marija 686, 748, 784, 896,
1050, 1058, 1129, 1572, 1581, 1671,
1848
Šimanskaitė-Malinauskienė Marija
2200
Šimanskis 123
Šimanskis St. 123
Šimanskytė M. 430
Šimašis 191
Šimašis K. 288, 427, 445, 446, 448,
581, 1018
Šimašis Kastantinas 280, 288, 443
Šimašis Z. 226
Šimašius 263
Šimauskaitė Marė 769
Šimelionis Izidorius 2881, 2902, 2906
Šimelionis J. 1072
Šimelionis Jonas 1104
Šimelionis Juozas 814, 1365
Šimelionis M. 1269, 2151
Šimelionis Motiejus 2XIII, 1072
Šimelionis S. 2906
Šimelionis Stasys 2103, 2303, 2857,
2881
Šimelis S. 1702
Šimelis Stasys 1350, 1466, 1672
Šimeliūnas 22, 498
Šimeliūnas Antanas 725, 1427
Šimėnas Alfonsas 12
Šimkavičius (Šimkėnas) Juozas 1336
Šimkavičius J. 678, 1535, 1538
Šimkavičius L. 2882
Šimkevičius Bronislavas 14, 41
Šimkonis Leonardas 1990
Šimkūnaitė 1337
Šimkūnaitė J. 1527, 1811
Šimkūnaitė O. 16
Šimkūnas 2426
Šimkūnas A. 1605
Šimkūnas Adomas 1798, 1892
Šimkūnas J. 1092, 1272
Šimkūnas Juozapas 839
Šimkūnas Juozas 1091, 1271
Šimkūnas M. 1052
Šimkūnas Mykolas 1052
Šimkus S. 1350
Šimkus St. 91
Šimkus Stasys 1759, 1944
Šimkutė 485
Šimkutė Adelė 917
Šimkutė Jadv. 485
Šimkutė Leokadija 676, 915, 1058
Šimkutė-Pačkauskienė Leokadija 2014
Šimkutė-Pačkauskienė Leokadija 2491,
2758
Šimonys 2330
Šimonis A. 1833
Šimonis Adomas 1764, 1765
Šimonis J. 1634
Šimonis Jonas 731
Šimonis Juozas 1764, 1765
Šimonis Liudvikas 1332
Šimukonis 126
Šimukonis A. 1885
Šimukonis Antanas 1216, 1826, 2872
Šimukonis J. 1478, 1621, 2089, 2958
Šimukonis Jonas 1413, 1569, 1826,
2133, 2136, 2148, 2778, 2929
Šimukonis Juozas 2124, 2151
Šimulionis Jurgis 118, 119
Šimulionis Silvestras 118, 119, 288
Šimutė Adelė 967
Šinkonis J. 49
Šinkonis Povilas 2909
Šinkonis Pranas 2339
Šipkauskas S. 962
Širvėnas 18
Širvinskas Stasys 2104
Šiška J. 1705
Šiška Jonas 716
Šiškaitė El. 451
Šiškevičius Vladas 976
Šiškevičius-Pilinka Jurgis 1319
Šiškovskis 361
Šyšna J. 1822

- Šiulga A. 1496
 Šiuškaitė Lionė 513
 Škelioneko Mykolas 2997
 Škėma Jonas 2195
 Škielionek M. 2997
 Škirpa 1, 21
 Škirpa K. 3, 2639
 Škirpa Kazys 2, 5
 Šklenikas Stanislovas 2074
 Šklerys 295
 Šlagovskis (Szlagowski) A. 930
 Šlamas 34
 Šlapeliai 439, 1653, 2610
 Šlapelienė 1611
 Šlapelienė M. 241, 244, 271, 341, 392, 404, 561, 646, 2611, 2686, 2910, 2911
 Šlapelienė Marija 770, 885, 982, 983, 1006, 1091, 1412, 1623, 1734, 1769, 2050, 2094, 2107, 2178, 2494, 2541, 2594, 2610, 2659, 2686, 2692, 2836, 2888, 2897, 2926
 Šlapelis 118, 295, 442
 Šlapelis Ignas 2836
 Šlapelis J. 55, 138, 172, 190, 213, 245, 262, 294, 313, 364, 367, 372, 376, 447, 451, 453, 470, 498, 508, 523, 536, 561, 563, 568, 578, 641, 644, 655, 1213
 Šlapelis Jurgis 215, 238, 241, 259, 269, 271, 334, 402, 465, 474, 570, 643, 685, 708, 710, 713, 772, 793, 838, 864, 883, 885, 892, 893, 933, 935, 940, 982, 993, 1001, 1007, 1010, 1024, 1198, 1204, 1207, 1212, 1227, 1245, 1289, 1406, 1770, 2692, 2836
 Šlapelis Skaistutis 2462
 Šlapelytė 485
 Šlapelytė Elena Laimutė 277
 Šlapelytė G. 698, 1170
 Šlapelytė Gražutė 485, 524, 2092, 2145, 2205, 2568, 2716
 Šlapelytė L. 291, 698
 Šlapelytė Laimutė Elena 275, 343, 354, 464, 740, 885, 1252
 Šlapelytė-Grauzininė L. 1040
 Šlekys 413
 Šlėnys Kazimieras 14
 Šlenytė R. 2803
 Šlėnytė R. 2396, 2402
 Šliaužys A. 1838, 2137, 2854
 Šliaužys Adomas 1543
 Šliaužys J. 1684, 2873
 Šliaužys Jonas 697, 707, 1058
 Šliaužys Petras 975, 1527, 1818
 Šliaužytė Steponė 858
 Šlienytė R. 2139
 Šlikas A. 1559
 Šliūpas J. 280
 Šliūpas Jonas 138
 Šliūpas K. 86
 Šlivinskas J. 1552, 1644, 1696, 1706, 1796, 1804, 1805, 1815, 1868, 1873, 1874, 1912, 1964, 1992, 2015, 2021, 2024, 2026, 2042, 2045, 2049, 2066, 2080, 2081, 2097, 2100, 2125, 2129, 2316, 2428
 Šlivinskas Juozas 1642, 1863, 2922
 Šlyžis Jonas 14
 Šmigelskas Juozas 1586, 1837
 Šmulkstys A. 180
 Šnapštys-Margalis Juozas 795, 796, 823, 949, 966, 1127, 1138, 1149, 1301, 1533
 Šnaudžionytė Ona 504
 Šniukšta 345
 Šoblauskaitė Juzė 1055
 Šoblinskaitė 333
 Šoblinskaitė Jadv. 237, 241, 256, 265, 270, 271, 290, 294, 305, 309, 317, 323, 328, 332, 333, 352
 Šokelytė-Valeikienė Malv. 99
 Šopėnas 351
 Šopenas Friderikas Francišekas 1943
 Špečius Liudvikas 1142
 Špiro 81
 Špokas A. 1500

- Špokas Juozas 1646
Špokas S. 1894, 2863
Špokas Stanislovas 1587, 1588
Špokas Stasys 413, 529, 551, 684, 703,
717, 964, 1161, 1207, 1338, 1376,
1573, 1893, 1955, 2117, 2118, 2177,
2395, 2448, 2520, 2655, 2753, 2913
Štalmokevičius J. 2XV, 1276
Štaras J. 974, 2070
Štarka 412
Štatas Z. 2329
Šteinas 484, 541, 542, 634
Šteinas (Sztein) Česlovas 877, 879,
1018, 1019, 1239, 1522, 1806, 2454,
2660, 2710, 2879, 2927
Šteinas Stanislovas 2389
Štekeris 472
Štukas Jonas 1248
Štukas Petras 1248
Štukauskas J. 1838
Šubertas 353, 354
Šukelis A. 2134
Šukelis Andriejus 1724
Šukelis Andrius 1879
Šukelis Donatas 2576, 2869
Šulcas 370, 1201, 1397
Šulcas T. 155
Šulcas Tadas 63, 153, 160
Šulčinskis 509
Šulga Kazys 2183
Šulgaitė B. 2139, 2402, 2803, 2814
Šulgaitė R. 2802
Šulginaitė Aleks. 479
Šulginas 609
Šulginas J. 608
Šulija Juozas 1573
Šulija S. 2878, 2944
Šulija Stasys 1786
Šulija Steponas 2084, 2498, 2549,
2682, 2812, 2816, 2823, 2841, 2842,
2844, 2851, 2859, 2877, 2900, 2913,
2945, 2954, 2960, 2961, 2963, 2990,
2993, 2994
Šumanas Robertas 1484
Šumanas Robertas Aleksandras 1576
Šuminas Oskaras 456
Šuminskas A. 2474
Šuminskas Antanas 1651
Šumskis 91–93
Šunevičius Pelikšas 652
Šupšinskas 511
Šupšinskas Antanas 729, 922, 1807
Šupšinskas Jonas 373
Šutovičius J. 554
Švagždytė B. 2440, 2816
Švagždytė Bronė 2815
Švagžlytė B. 2622, 2694–2696
Švagžlytė Bronė 1024, 1050, 1165,
1183, 1202, 1239, 1264, 1340, 1457,
1568, 2128, 2266, 2439, 2573, 2578,
2598, 2621, 2693
Švalka Pranas 1911
Švalkiūtė O. 2533, 2535
Švalkiūtė Ona 2527
Švalkus Ad. 137
Švalkus Kazys 137
Švalkus P. 1969
Švarcevičius 1634
Švedaitė Malvina 1562
Švedas Adomas 1645
Švedas Antanas 1645, 1761
Švedas J. 312, 2692, 2723, 2741, 2743,
2836, 2897, 2976
Švedas Jonas 1562
Švedas Julijonas 2564
Švedas Julius 2618, 2719, 3013
Švedas Juozapas 1255, 1260
Švedas Jurgis 1595
Švedas Kazimieras 2412
Švedas L. 320
Švedas Leonas 190, 318
Švedas St. 32
Švedas V. 2406, 2407
Švedas Vincas 186
Švedelis 180
Švedienė Jonė 976, 990

- Švedienė M. 1548
 Švedienė Malvina 1645
 Švedienė Margarita 1595, 1645
 Švedienė Marijona 1645
 Šveikauskas 1749
 Švelnikas 3024
 Švogžlys 567, 1242, 2066
 Švogžlys J. 1731, 2197, 2869
 Švogžlys Juozas 1646, 1834, 1847,
 1995, 2196, 2227, 2349, 2578, 2788,
 2972
 Švogžlys M. 584
 Švogžlys Nikodemus 825
 Švogžlys S. 392, 417, 421, 432, 507,
 508, 519, 531, 566, 567
 Švogžlys Silva 269, 329, 384, 479, 807,
 825, 830, 887, 888, 898, 913, 1094
 Švogžlytė 1532
 Švogžlytė Bronė 479, 494
 Švogžlytė Marija 1176
 Švogžlytė Pranė 522, 525, 616, 675,
 813, 1519, 1627
- T**
 Tabaris Bronius 1692
 Tadaravičius Kazys 965
 Talačka S. 1451
 Talačka V. 1451
 Talačka Vladas 1493
 Talat-Kelpša J. 1350
 Talijūnas 2426
 Talkačiauskaitė 448
 Talkačiauskaitė F. 369
 Talkačiauskaitė Jadvyga 1038, 1502,
 1835, 1899, 2455, 2604
 Talkačiauskaitė T. 283, 431
 Talkačiauskaitė Teof. 479
 Talkačiauskaitė-Kuklienė Teklė 1862,
 2142, 2182, 2183, 2185, 2201, 2392
 Talkačiauskas Edvardas 2194
 Talkačiauskas Vl. 405, 416, 419, 479,
 494
 Talkačiauskas Vladas 778
- Tallat-Kelpša J. 8
 Talmantas Jurgis 15, 2032
 Taluntis K. 2405
 Taluntis M. 2266
 Tamaševičius Jokūbas 184
 Tamošaitis Iz. 441, 631
 Tamulevičiai Step. ir Ant. 266
 Tamulevičienė 461
 Tamulevičius 264, 278, 2556
 Tamulevičius A. 1494, 1910, 2773
 Tamulevičius Antanas 2379
 Tamulevičius Dam. 457
 Tamulevičius J. 1009, 1494
 Tamulevičius Jonas 770, 1713, 2712,
 2721
 Tamulevičius Juozas 982, 992, 1022,
 1036, 1713
 Tamulevičius Kleop. 457
 Tamulevičius Martynas 1562, 1645,
 1761
 Tamulevičius Motiejus 1713
 Tamulevičius P. 226, 1493, 1871
 Tamulevičius Petras 1514, 1709, 1713
 Tamulevičius Pr. 226, 228, 234, 264
 Tamulevičius Pranas 976, 990, 1449,
 1739
 Tamulevičius S. 2347
 Tamulevičius Stasys 1038
 Tamulevičius Steponas 2109
 Tamulevičius V. 2332
 Tamulevičius Vincas 2287
 Tamulevičius Vladas 1514
 Tamulevičius Zigmas 21, 457
 Tamulevičiūtė Antanina 2099
 Tamulevičiūtė Juzė 1739
 Tamulevičiūtė P. 329, 357, 368, 391,
 417, 418, 421, 424, 430, 443, 451,
 486, 508, 523–526, 532, 566, 619, 624,
 656, 680
 Tamulevičiūtė Paulė 329, 545
 Tamulevičiūtė Paulina 685, 687, 706,
 724, 763, 793, 801, 808, 811, 883,
 915, 1024, 1302, 1322, 1433, 1509

- Tamulevičiūtė-Ancevičienė Paulina 1459, 1461, 1495, 1509, 1539, 1573,
2084, 2207, 2769
1621, 1814, 1823, 1824, 1950, 1952,
Tamulytė 259 1961, 1967, 2032, 2043, 2055, 2136,
Tamutis 1427 2154, 2157, 2235, 2263, 2274, 2319,
Tankas Maksimas 2803 2331, 2346, 2387, 2481, 2483, 2553,
Tankelevičienė K. 1161 2573, 2582, 2618, 2662, 2815, 2957
Tankelevičius Bronius 2285 Taškūnienė Stasė 406
Tankelevičius K. 1161 Tebičėnas Alfonsas 227
Tankelevičius P. 1161 Telaišis Juozas 2080
Tankelevičius Petras 2425, 2499 Telyčėnaitė A. 2030
Tankelevičius Valentas 2339 Telyčėnaitė B. 1814
Taraila Aleksandras 2600 Telyčėnas A. 705, 2385
Taraila Jonas 958 Telyčėnas Alfonsas 889, 893, 1043,
Taraila Juozas, Jono sūnus 958 1142, 1202
Tarailė A. 2294 Telyčėnas Julius 2216
Taranda 487, 620 Telyčėnas Mykolas 2842
Taranda Alfonsas 1216 Telyčėnas V. 1212
Tarasevičius 1159 Telyčėnas Vaclovas 2726
Tarasevičius Stanislovas 2057, 2928 Telksnytė 1337
Tarasovas 264 Telksnytė Marė 1900
Taraškevičiūtė Veronika 1421 Teobaldas Matas 2770
Tareila 424 Teperis Jankelis 176
Tareila Jonas 2554 Terbekaitė Marė 329
Tareila Juozas 1048, 1098 Tercizius, šv. 900, 1150, 1331, 1804
Tareilė Aleksandras 2994 Teresė, šv. 800, 2190
Tareilienė Ona 2554, 2555 Terleckaitė 367
Tartėnis A. 1718 Terleckaitė Marė 484
Tarutis Ant. 504 Terleckaitė Marija 1050, 1103
Taškūnaitė 487, 553 Terleckaitė Ona 1055
Taškūnaitė Celestina 2219 Terleckas J. 518
Taškūnaitė Stanislava 2069 Terleckis J. 382
Taškūnaitė Stasė 734, 765, 1284, 1863, Tertelis J. 1799, 1876
1871, 1951, 1961, 2227, 2356, 2370, Tertelis Juozas 2223
2838, 2860, 2896, 2937 Tijūnaitis 47
Taškūnas V. 120, 129, 245, 276, 334, Tijūnaitis S. 44
375, 382, 435, 486, 495, 503, 524, Tijūnaitis Stasys 1503
582, 589, 636, 1652, 2033, 2055, 2158, Tijūnėlis 264, 278
2319, 2521, 2619, 2863, 2882 Tijūnėlis A. 987
Taškūnas Vincas 2XIV, 493, 763, Tijūnėlis Ant. 602
1217, 1234 Tijūnėlis J. 1548
Taškūnas Vincentas 2XIV, 685, 726, Tijūnėlis Jonas 2005
734, 774, 1172, 1235, 1265, 1266, Tijūnėlis Jonas, Silvestro sūnus 2105
1280, 1353, 1371, 1373, 1401, 1443, Tijūnėlis Juozas 264, 315

- Tijūnėlis K. 1380, 2432
 Tijūnėlis Kazys 2053, 2983
 Tijūnėlis M. 559, 732
 Tijūnėlis Mykolas 745
 Tijūnėlis Silvestras 1547, 2105
 Tijūnėlis V. 471, 474, 971, 2432
 Tijūnelytė (Tijūnelytė) Jadvyga 1509,
 1768, 1863, 1871
 Tijūnelytė Jadvyga 884, 2043, 2265,
 2716, 2798
 Tilmansas 346, 399, 501, 628
 Tirilytė Stefa 2613, 2787
 Tyrilytė Steponė 2219
 Tysliava Juozas 559, 560
 Tiška Zigmantas 12
 Tiška Zigmantas 14, 95, 97
 Tiškus Vladas 2059
 Toblevskis Alf. 7
 Tokaževskis 22, 238
 Tokaževskis M. 21
 Toliušis Z. 310, 399
 Toliušis Zigmantas 3031
 Tolkačiauskas Edvardas 1651
 Toločka Vladas 53, 489
 Toločka Vladislovas 1814, 2275
 Tolstojus L. 900, 901, 928, 935, 939,
 1349, 1655, 1691, 1859, 1874, 2100,
 2102, 2752, 2967
 Tolvaiša Jonas 529
 Tomakas 178
 Tomaševičius Bronislovas 2577
 Tomčakas 509
 Tracevičius Andrius 154
 Tracevičius Antanas 154
 Tracevičius Jonas 154
 Tracevičius Vincas 154
 Trainavičius J. 2103
 Trainavičiūtė 369
 Trainavičiūtė J. 432
 Trainavičiūtė Juzė 686
 Trapšys 145
 Trapšys B. 1692
 Trebutis Pranas 2651
 Trečiokas Leonas 2702
 Trepšys M. 2179
 Trepšys Mykolas 1828
 Trepšys Stasys 2259
 Trepšys T. 1828, 2179
 Tridulienė S. 543
 Tridulis B. 543
 Trimakas A. 3018
 Trimakas Antanas 2831, 3011
 Trinkūnaitė B. 2341
 Trinkūnaitė Bronė 1722, 1735, 1838,
 2176
 Trochimas J. 2007, 2541
 Trochimas Janas 1949, 2007, 2540,
 2754
 Trochimas Jonas 2507, 2565, 2713
 Trojanas V. 950
 Trojanas Vladas 789, 941
 Trūkanas 412
 Trūkanas J. 279, 313
 Trukanas Kazimieras 1043
 Trukanas Kazys 1232, 2704
 Trukupaitė Stasė 2578
 Truska L. 3009, 3010
 Tsui-Tsui 105, 160
 Tubelevičius J. 2488
 Tubelevičius Juozas 2079
 Tubinys Stasys 443, 480
 Tugačiauskas Jonas 21
 Tugutas 297
 Tulakauskas J. 1318
 Tulka Aleksandras 1219
 Tulka Andrius 1056, 1069
 Tulka Bronius 1274
 Tulka E. 1572, 2338
 Tulka Edvardas 1069
 Tulka Jonas 1069
 Tulka Povilas 1069
 Tulka Steponas 1069
 Tulka Vincentas 1069
 Tulka Vladas 1069, 1866
 Tumas J. 8, 17, 20, 35, 40, 46, 48–52,
 55, 64, 67, 68, 130, 162, 169, 170,

- 180, 192, 231, 268, 343, 346, 353,
412, 436, 437, 440, 442, 443, 484,
501, 502, 631, 1398, 1460
Tumas Juozas 4, 1405, 1434
Tumas-Vaižgantas Juozas 24, 217,
400, 435, 438, 542, 887, 970, 1221,
1304, 1379, 1384, 1391, 1394, 1414,
1440, 1483, 1513, 1597, 1712, 1748,
1784, 2126, 2250, 2860
Tumelis Antanas 269, 383
Tumelis H. 533
Tumelis J. 390
Tumėnas A. 244
Tumėnas Just. 12
Tumėnienė V. 26
Tumėnienė Vanda 61
Tunkelis S. 1705
Tunkis J. 2780
Tunkūnaitė 567
Tunkūnaitė E. 1391, 1904, 2292
Tunkūnaitė Eleonora 1186, 1391, 1546
Tunkūnaitė L. 1829, 2908
Tunkūnaitė Leonora 566
Tunkūnaitė Lionė 2765
Tunkūnaitė M. 830
Tunkūnaitė Marija (Marytė) 777, 803,
844, 875, 946, 952, 978, 1025, 1053,
1065, 1069, 1073, 1097, 1123, 1144,
1214, 1219, 1390, 1398, 1479, 1515,
1860, 1882, 1975, 2009, 2148, 2186
Tunkūnas Juozas 2890
Tupalskis 119, 120
Turauskaitė Anast. 75
Turauskas E. 56
Turauskas Edv. 436
Turbinas J. 1920
Tureika Z. 2572
Turko 3025
Turkovskis T. 305
Turla Liuc. 372
Turlytė J. 1340
Turonis D. 188
Turonis Florijonas 320, 509, 585
Turonis J. 2868
Turska Halina 2148, 2153, 2268
Tutinas Jonas 568, 600, 1009, 1030,
1072, 1528, 1542, 1726, 1984, 2011,
2034, 2055, 2391, 2428

U
Ugianskis 608, 609
Ulazas 1712, 2426
Ulazas A. 722, 1424
Ulazas Antanas 1505, 1512, 1546,
1551, 1589, 2437, 2453, 2464, 2566
Ulazas Balys 1289, 2561
Ulazas Pranas 2782, 2911
Ulbinaitė Augustė 186
Ulbinas Jonas 186
Ulbinas-Navikas Antanas 7
Ulbinas-Navikas Juozas 7
Ulevičius Ignas 1691
Ulevičius Jonas 1691, 2069, 2110
Ulevičius Pr. 503
Ulevičius St. 503
Ulickas P. 2342
Ulickas Pranas 2341
Ulonas Pr. 507
Ulozaitė Alma 1953
Ulozaitė E. 2449
Ulozaitė Ema 2087, 2265, 2423
Ulozas Antanas 1561, 1571, 1574,
1847, 2006, 2308, 2323
Ulozas K. 1649
Ulozas Karolis 917, 1056, 1428, 1594,
1807, 1915, 2009, 2450
Ulozas Povilas 2006
Ulvinas K. 2204
Umbrasaitė 126
Umbrasas 126, 224, 264, 278
Umbrasas A. 70, 224–226, 264, 347
Umbrasas Ant. 227, 263, 344, 345,
349, 350
Umbrasas Antanas 760
Umbrasas E. 1805
Umbrasas Edvardas 1748, 1856, 1937

- Umbrasas J. 559, 1805
 Umbrasas Jonas 1937
 Umbrasas K. 987
 Umbrasas P. 1805
 Umbrasas Petras 31
 Umbrasas V. 1717
 Umbrasas Vincas 734, 765, 1717,
 1927, 2430, 2435, 2552, 2608, 2616,
 2734, 2783
 Umbrasas Vytautas 936, 1444, 2004
 Umbrasienė 230
 Umbrazas Ant. 512
 Umbražiūnaitė Adelė 918, 967
 Umbražiūnaitė M. 1814
 Umbražiūnas 765, 1894
 Umbražiūnas A. 1806
 Umbražiūnas Adolfas 1063
 Umbražiūnas Albertas 2854
 Umbražiūnas Aleksandras 1142
 Umbražiūnas Alfonsas 899
 Umbražiūnas B. 945, 1972
 Umbražiūnas Balys 737, 2221
 Umbražiūnas Blažiejus 903, 1063
 Umbražiūnas Boleslovas 1588
 Umbražiūnas Jonas 1063, 1260
 Umbražiūnas K. 2682
 Umbražiūnas Kazimieras 944, 1663–
 1668, 1676–1678, 2656, 2681
 Umbražiūnas Kazys 1651
 Umbražiūnas Konstantinas 2683
 Umbražiūnas P. 2338
 Umbražiūnas Pranas 2341
 Umbražonaitė O. 392
 Umbražūnaitė 479
 Umbražūnas Albertas 1954
 Umbražūnas Aleksas 1159
 Umbražūnas K. 1519
 Undrulis Kazys 644, 705
 Untulis 45, 337
 Untulis B. 107, 451, 713, 2882
 Untulis Br. 72, 74, 129, 238, 402, 410,
 453, 506, 516, 523, 524, 527, 558
 Untulis Bronislovas 2044
 Untulis Bronius 685, 708, 710, 713,
 933, 935, 1010, 1045, 1170, 1198,
 1204, 1217, 1342, 1406, 1491, 1622,
 1624, 2044, 2206, 2390, 2402, 2405,
 2463, 2586, 2699, 2772, 2823, 2903,
 2921, 3022
 Untulis M. 214, 217, 232, 233, 234,
 244
 Untulis Matas 141, 156, 752, 1191,
 1380, 1406, 1622, 1624, 2150, 2275,
 2684
 Uogelė P. 1685
 Uogintas J. 102, 117, 122, 167, 234
 Uogintas Juozas 125, 190
 Urbanavičienė Marcijana 458
 Urbanavičienė Marcijona 453
 Urbanavičius 731, 1391, 1878
 Urbanavičius A. 1350
 Urbanavičius Antanas 1066
 Urbanavičius Danielius 2890
 Urbanavičius E. 2179
 Urbanavičius Enrikas 324
 Urbanavičius Jonas 216, 2251
 Urbanavičius S. 598, 604
 Urbanavičius Silvestras 734, 976
 Urbanavičius V. 2234
 Urbanavičius Valentinas (Antanas
 Urbonas) 767
 Urbanavičiūtė K. 2179
 Urbanavičiūtė Z. 2773
 Urbelionis 122
 Urbelionis Juozas 2953, 2954
 Urbelis P. 1695
 Urbelis Petras 1695, 1887
 Urbonas 1493
 Urbonas A. 45, 1317, 1565
 Urbonas Benediktas 1057
 Urbonas Julius 2674
 Urbonas Juozas 213
 Urbonas K. 1565
 Urbonas Karolis 299, 338
 Urbonavičienė Marija 2132
 Urbonavičius 1808

- Urbonavičius A. 1502, 1538, 1922, 2262
 Urbonavičius Antanas 1695
 Urbonavičius Bronius 1439, 1692, 1808
 Urbonavičius J. 763, 1805
 Urbonavičius Jonas 426, 719, 728
 Urbonavičius S. 529, 1476
 Urbonavičius Silvestras 721, 765, 838, 1226, 1292, 1330, 1459, 1754, 1823, 1833, 2097, 2134, 2368, 2538, 2569, 2590, 2597, 2645, 2718, 2770, 2803, 2805, 2813, 2823, 2850, 2852, 2893, 2919, 2930, 2937, 2952
 Urbonavičius Teofilis 2269
 Urbonavičius V. 1805
 Urbonavičius Vaclovas 1935
 Urbonavičius Vytautas 2104, 2156
 Urbonavičiūtė Bronė 1917
 Urbonavičiūtė Marė 1962
 Urbonavičiūtė Marija 2132
 Urbonavičiūtė S. 1754
 Urbonavičiūtė Sofija 1899, 2606, 2841
 Urbonavičiūtė Stasė 1962, 2132
 Urbonavičiūtė Z. 1476, 1975
 Urbonavičiūtė Zofija 1413, 1682
 Urbonavičiūtė Zosė 1081
 Urbšys J. 3018
 Urbšys Juozas 3024, 3026, 3027
 Urysienė Ona 1645
 Uršėnas Juozas 256
 Uskianis 105
 Ušila 237
 Ušyla 1241
 Ušyla Jonas 1437, 2224
 Užkevičius J. 2035, 2402
 Užkevičius Jonas 2743
 Užkevičienė Agota 2452
 Užkevičius Boleslovas 1067, 1470, 1539, 1543
 Užkevičius Bolius 1861
 Užkevičius F. 1501
 Užkevičius Florijonas 1706, 2149
 Užkevičius J. 1649, 1801
 Užkevičius Jonas 762, 825, 1426, 1706, 2351
 Užkevičius Vincas 777
 Uzdila 2126
 Uzdila Juozas 1006
 Uzdila P. 1299
 Uzdila Petras 1006, 1558, 1884, 1891
 Uzdilaite Julė 1006
 Uzdilaite Veronika 1006
 Uzdžila Petras 487
 Uziela Antanas 610
 Uziela B. 2815
 Uziela Bronislovas 1651
 Uziela Bronius 2025, 2109, 2139, 2377, 2552, 2617, 2636, 2770, 2851, 2939, 2940
 Uzielytė Pranė 973
 Uzienė Ona 1761
 Uždavins Bern. 311
 Uždavins Juozas 2954
 Uždavins M. 1772, 2078
 Uždavins Mykolas 2200, 2291, 2401
 Uždavins Motiejus 1353, 1771, 1953, 2757, 2916
 Uždavins Stan. 120
 Uždavins Stasys 1537, 1575, 2954
 Uždavins V. 176, 321, 331, 362, 365, 379, 397, 400, 407–409, 413, 424, 425, 432–435, 441, 449, 508, 514, 515, 517, 518, 521, 523–525, 535, 538, 539, 544–547, 551, 553, 556, 561, 565–567, 580, 583–585, 591–594, 596, 599, 619, 621, 624, 628, 634, 635, 649, 650, 652, 654
 Uždavins Vincas 70, 173, 328, 347, 596, 627, 631, 648, 1704
 Uždavintė Marija 2200, 2401, 2502
 Uždavintė Nastė 1723
 Užlys Augustinas 2950
- Ū
 Ūdraite Valentina 2679
 Ūsas Adomas 1084

V

- Vabalas-Gudaitis J. 12, 27
 Vadeika Juozas 2029
 Vadeika S. 1344
 Vaga [Vincas Budrevičius] 1259
 Vagneris 1276, 1361
 Vaicekauskas F. 387
 Vaicekauskas J. 387
 Vaicekauskas Jonas 377
 Vaicekauskas Pranas 697, 858
 Vaicekauskas Vincas 889, 915, 1006, 1117
 Vaicekavičius Ant. 420
 Vaicekavičius Jonas 420
 Vaicekavičiūtė J. 226
 Vaiekėnas Povilas 2868
 Vaiekėnas Vytautas 569
 Vaiciakėnas Povilas 1863
 Vaiciehavičiūtė 369
 Vaiciekauskaitė J. 427
 Vaiciekėnas Kostas 2960
 Vaiciekėnas Povilas 2960
 Vaiciukas A. 1382
 Vaiciukas M. 1797
 Vaiciukevičius 1957
 Vaiciukevičius Jonas 2339
 Vaickūnas J. 1837
 Vaickūnas K. 1333
 Vaickus Albinas 1802
 Vaičaitis 529
 Vaičaitis Pranas 1518
 Vaičiulaitis Antanas 1988
 Vaičiulis 2324, 2728
 Vaičiulis J. 1717
 Vaičiulis Jurgis 928, 965
 Vaičiulis K. 387
 Vaičiulis Kast. 374
 Vaičiulis Kostas 928, 965
 Vaičiūnai 1601
 Vaičiūnas J. 157, 160
 Vaičiūnas Juozapas 1600, 1975, 2003, 2428, 2529, 2571, 2819, 2821
 Vaičiūnas Juozas 344, 1601
 Vaičiūnas P. 586, 630, 757, 862, 939, 980, 1044, 1614, 1912, 1988, 2374, 2376, 2384, 2402, 2431, 2473, 2547, 2552
 Vaičiūnas Petras 747, 748, 810, 1529, 1601, 2386, 2467
 Vaičiūnas Viktoras 1601
 Vaičkaitė Viktorija 902
 Vaičkus 3, 6, 8, 9, 12
 Vaičkus K. 1496
 Vaičkus Kazimieras 1689
 Vaičkus M. 2021, 2023
 Vaidelis J. 599
 Vaidila Mykolas 70
 Vaikėnas J. 949, 1165
 Vaikėnas Juozas 1574
 Vaikšnoras Juozas 62
 Vailionis L. 280
 Vailionis Mykolas 210
 Vailokaitis J. 12, 14, 40, 112
 Vaina Juozas 1325, 1353, 2066, 2155
 Vaina Juozas Viktoras 1953
 Vainalevičius B. 2535
 Vaineikienė 80a
 Vaineikis L. 280
 Vainilavičius Antanas 2737
 Vainilavičius Jonas 992
 Vainilavičius Juozas 982, 992
 Vainilavičius P. 2618
 Vainilavičius Robertas 982, 1022, 1036
 Vaisėta Alfonsas 1108
 Vaiškūnai 2498
 Vaiškūnas Mykolas 2497
 Vaiškūnas Stasys 2498
 Vaišnienė Sofija 1767
 Vaišnys Adolfas 2150
 Vaišnis Antanas 1413
 Vaišnys Antanas 828
 Vaišnys Juozas 406, 1694
 Vaišnys Jurka 408
 Vaišnys Justinas 947, 1694
 Vaišnys Kazimieras 774
 Vaišnys Liudvikas 1898

- Vaišnys Martynas 406
Vaišnys Simas 408, 947, 1694, 1898
Vaišnys Vincas 1898
Vaišnius A. 1768, 2377, 2802, 2944
Vaišnius Adolfas 818
Vaišnius Alfonsas 1767, 2995
Vaišnius Antanas 830, 1383, 1526,
1527, 1765–1768, 2552, 2585, 2622,
2812
Vaišnius Bolius 991
Vaišnius Ignas 1537
Vaišnius Jonas 991
Vaišnius Juozas 818, 991, 1765, 1766
Vaišnius Justinas 818, 1765–1768
Vaišnius Liudas 1766–1768, 2995
Vaišnius P. 2721
Vaišnius S. 1767
Vaišnius Simas 1765–1768, 2434
Vaišnius Simonas 2504
Vaišnius V. 2712
Vaišnius Vincas 1526, 1767, 2542,
2995
Vaišniūtė Anelė 1767
Vaišniūtė Bronė 1767
Vaišnoraite 194
Vaišnoraite Stasė 1421
Vaišnoriai 194
Vaišutis 360, 2521
Vaišutis A. 505
Vaišutis N. 302, 333, 359, 379, 454,
536, 541, 649, 2522, 2567, 2600, 2765
Vaišutis Nikodemus 543, 763, 890,
915, 920, 938, 1039, 1289, 1551, 1674,
1759, 1847, 1975, 2010, 2293, 2308,
2323, 2339, 2521, 2566, 2571, 2764
Vaitekėnas Adolfas 2736
Vaitekėnas Jonas 2736
Vaitėnas 126
Vaitėris 15, 19
Vaitieka A. 2954
Vaitiekėnas Vytautas 1954
Vaitiekūnaitė Ona 116
Vaitiekus Vitoldas 1849
Vaitkauskienė M. 2341
Vaitkevičiai B. ir K. 518
Vaitkevičienė M. 1009
Vaitkevičienė Marcelė 992
Vaitkevičienė Marija 1669
Vaitkevičius 8, 263, 2279
Vaitkevičius A. 1494
Vaitkevičius Antanas 1494, 1731
Vaitkevičius Bronius 443
Vaitkevičius D. 1009
Vaitkevičius Daminas 992, 1022, 1036
Vaitkevičius Domininkas 982, 1172
Vaitkevičius Jonas 1009, 1618
Vaitkevičius Juozas 1009
Vaitkevičiūtė A. 175, 176
Vaitkevičiūtė Aleksandra 1842
Vaitkevičiūtė Antanina 1842
Vaitkevičiūtė Genovaitė 2216
Vaitkevičiūtė Kazė 1730
Vaitkūnait 390
Vaitkūnaitė C. 41
Vaitkūnaitė K. 604
Vaitkūnaitė Marytė 1593
Vaitkūnaitė Rožytė 563
Vaitkūnas Adomas 791, 809
Vaitkūnas Adomas Vincas 886
Vaitkūnas Domininkas 830, 877, 897,
984, 1014
Vaitkūnas J. 226
Vaitkūnas Jonas 563, 1442, 1593, 2289
Vaitkūnas Juozas 563
Vaitkūnas K. 1125
Vaitkūnas L. 1049
Vaitkūnas Motiejus 1293
Vaitkūnas Petras 791, 809, 886
Vaitkūnas Stasys 563
Vaitkūnas Vincas 877, 984
Vaitkūnienė Ona 897
Vaitkunkskas 62
Vaitkus Feliksas 2017, 2018, 2024
Vaitonis 2406
Vaitonis A. 2526
Vaitonis Antanas 743

- Vaitulionienė Anelė 1769
 Vaitulionienė M. 1794, 2142
 Vaitulionienė Marija 2124, 2136, 2151
 Vaitulionienė Marija (Marė) 2717, 2778
 Vaitulionis A. 1633
 Vaitulionis Jonas 488, 1635
 Vaitulionis Petras 495, 503, 516, 1087, 1125, 1258, 1279, 1547, 1571, 1578, 1588, 1617, 1785, 1786, 1891, 2076, 2116, 2124, 2136, 2151, 2339, 2455, 2604, 2717, 2778, 2995
 Vaitulionis Pranas 1438, 1769
 Vaivadaitė Elena 275, 277
 Vaižgantas 1320, 2530, 2597, 2622, 2694, 2696
 Valacka 2865
 Valacka V. 1699
 Valačka A. 1340
 Valačka K. 1340
 Valadka Domininkas 2311
 Valadzka Juoz. 362
 Valaika Bronius 923
 Valaika V. 1382
 Valaišienė Aleksandra 2777
 Valaitis 1196
 Valaitis A. 67, 523, 525, 566, 576, 583, 646, 1394
 Valaitis Antanas 136, 614, 685, 763, 793, 801, 903, 931, 933, 1045, 1063, 1065, 1085, 1170, 1190, 1196, 1212, 1221, 1227, 1296, 1304, 1305, 1327, 1334, 1358, 1393, 1399, 1405, 1433, 1491, 1497, 1566, 1623, 1631, 1632, 1641, 1754, 1776, 1786, 1953, 2207, 2729, 2730, 2815
 Valaitis Juozas 1643
 Valančius 429
 Valančius M. 48, 1196, 2069, 2072, 2415
 Valančius Motiejus 1534, 2037, 2042, 2048, 2066, 2077, 2086, 2896
 Valangevičius Jonas 188
 Valašinitė 1337
 Valašinitė Justina 1900
 Valatkaitė Genė 1421
 Valavičaitė P. 95
 Valavičiūtė 337
 Valeika 38
 Valeika Algirdas 2636
 Valeika B. 1435, 2000
 Valeika J. 1875
 Valeika Juozas 2750
 Valeika K. 710
 Valeika Kazys 2565
 Valeika Mykolas 577
 Valeika Stasys 2411
 Valeika V. 2204
 Valeika Vladas 1801
 Valeiša A. 2911
 Valeiša Algirdas 2560, 2679
 Valeišaitė A. 2563
 Valentaitė Kar. 579
 Valentaitė Karolina 774
 Valentukevičienė M. 1718
 Valentukevičienė V. 2146, 2295, 2530
 Valentukevičienė Viktorija 2095, 2294
 Valentukevičius 180, 432, 1678
 Valentukevičius A. 1778
 Valentukevičius Adomas 2343
 Valentukevičius Andrius 1331
 Valentukevičius J. 584, 1453, 1718, 2842
 Valentukevičius Jonas 317, 320, 350
 Valentukevičius Kazys 1332
 Valentukevičius M. 1718
 Valentukevičius Martynas 1172
 Valentukevičius P. 2848, 2924
 Valentukevičius Petras 801, 831, 843, 937, 972, 999, 1135, 1852, 1929, 2041, 2095, 2106, 2157, 2255, 2267, 2368, 2578, 2598, 2605, 2847
 Valentukevičius S. 2396, 2552
 Valentukevičius Stasys 2294
 Valentukevičius Steponas 2709
 Valentukevičius Vincas 1395

- Valentukevičius Vladas 1331, 2842
 Valeška Adolfas 1745
 Valiaščikas Juozas 320
 Valickas Jonas 1086, 1136
 Valickienė 165
 Valinčaitė Rožė 766, 1489
 Valinčienė 921
 Valinčienė Julė 1936
 Valinčienė Juzefa 1881
 Valinčis J. 387
 Valinčis Juozas 374
 Valinčis Jurgis 1529
 Valinčis Vincas 1529
 Valinčius 511, 556
 Valinčius A. 1414, 1903
 Valinčius Antanas 1578
 Valinčius Bernardas 1526, 1694, 1765, 1766
 Valinčius Jonas 1354, 1527, 1787, 1881, 2150, 2603, 2689
 Valinčius Juozapas 1881
 Valinčius Jurgis 922, 1354, 1807
 Valinčius Karolis 1787, 1881
 Valinčius Kazimieras 778
 Valinčius Kazys 818, 920, 1694, 1765, 1766
 Valinčius Leonas 1620
 Valinčius M. 1256, 2329
 Valinčius Petras 486, 555, 729, 758, 789
 Valinčius V. 1684, 1808, 1856, 1927, 2090
 Valinčius Viktoras 2150
 Valinčius Vincas 2126
 Valinčius Vytautas 991
 Valinčiūtė 1248
 Valinčiūtė V. 174
 Valinskas 906
 Valionis Juozas 55
 Valys J. 2046
 Valys K. 2432
 Valiukevičius 553, 828, 951, 1548
 Valiukevičius Adomas 2266
 Valiukevičius D. 990
 Valiukevičius Feliksas 1149, 1218, 1307, 1384, 1450
 Valiukevičius J. 1476, 1645
 Valiukevičius Juozapas 1473
 Valiukevičius Juozas 1038, 1301, 1337, 1603, 1722, 2229, 2811
 Valiukevičius S. 470, 2521, 2522, 2600, 2601
 Valiukevičius Stanislovas 734, 2043, 2198, 2440, 2521, 2560, 2710, 2762
 Valiukevičius Stasys 764, 2356
 Valiukevičius V. 2868
 Valiukevičius Vincas 2857
 Valiukevičiūtė A. 1384
 Valiukonis 435
 Valiukonis J. 387
 Valiukonis P. 899
 Valiukonis Rapolas 797, 2935, 2944, 2961, 2994
 Valiukonis Vladas 798
 Valiukonis-Vėlyvis Rapolas 2449
 Valiulis 511
 Valiulis A. 2IX, 698, 1475
 Valiulis Ant. 16, 231, 258, 260, 597
 Valiulis Antanas 1499, 1963, 2656
 Valiulis Vladas 30
 Valiulytė Ona 1038
 Valiulytė V. 224
 Valiūlytė V. 225
 Valiulytė Ver. 173
 Valkūnas Leonas 14, 41
 Valskis K. 1833
 Valteriai 237
 Valteris 390, 594
 Valteris P. 2802
 Valteris V. 74
 Valteris Vyt. 74
 Valterytė 485, 698
 Valterytė E. 291
 Valterytė Elena 275, 277, 368, 485
 Valterytė Emilija 16, 74, 147, 253
 Valterytė Jadv. 16

- Valukevičius 180
 Valukonis Petras 875
 Valungevičiūtė J. 226
 Valušis 2831
 Valušis B. 134
 Valušis Jonas 272
 Valušytė E. 384
 Valušytė El. 383
 Vanagaitė Mikalina 1962
 Vanagėlis 529
 Vanagėlis Ksaveras 2598
 Vanagėlis-Sakalauskas Ksaveras 490,
 610
 Vankovičius 460
 Vansavičienė (Vansevičienė) Ipolita
 2079, 2219
 Vansavičius Juozas 2578
 Vansavičius Kazimieras 2578
 Vansavičius Zigmantas 2578
 Vansavičiūtė Jadvyga 2324
 Vansavičiūtės 1586
 Varanauskaitė Teofilė 902
 Varanauskas Kazys 1584
 Varanavičius 581, 821
 Varanavičius Stanislovas 1407, 1765,
 2053, 2340, 2997
 Varanavičius V. 2792
 Varanavičius Vladas 1018, 2351, 2356,
 2578, 2791
 Varanavičius Vladislovas 1424, 1527,
 1674, 1727, 1770, 1776, 1832, 1874,
 1959, 2442, 2885
 Varaneckas Antanas 825, 1458, 1706
 Varaneckas Petras 198
 Varaneckas Vincas 1458
 Varanis Motiejus 443
 Varanis Vinc. 120
 Vareneckas Vincas 2149
 Varenytė M. 2059
 Varna 635
 Varna Česlovas 2698
 Varna J. 436, 1907
 Varna Jonas 480
 Varna M. 1773
 Varna Mykolas 1697, 1772, 1843
 Varnaitė B. 1178, 1481
 Varnaitė Bronė 902, 1033, 1190, 1220,
 1277, 1285, 1302, 1363, 1384, 1454,
 1480, 1482, 1589, 1635, 1671, 1884,
 2143, 2159
 Varnaitė Bronislava 2087
 Varnaitė E. 2023
 Varnas 295
 Varnas A. 39, 72
 Varnas Adomas 26, 27
 Varnas Alfonsas 1760
 Varnas Edvardas 2982
 Varnas J. 392
 Varnas Jonas 860
 Varnas Juozas 1953, 1986
 Varnas S. 1972
 Varnienė 961
 Varnienė Emilija 2982
 Varnienė O. 505
 Varnienė V. 518
 Varoneckas Bronius 826
 Varškovskis 401
 Vaščila (Vaščila) Antanas 1800, 1910
 Vasilevičius 453
 Vasilevskis Leonas 424
 Vasiliauskaitė J. 1332
 Vasiliauskaitė M. 1380
 Vasiliauskaitė Marytė 1380
 Vasiliauskas 2833
 Vasiliauskas A. 2144
 Vasiliauskas Adomas 760, 1325
 Vasiliauskas Juozas 2788, 2789
 Vasiliauskas Leonas 362
 Vasiliauskas M. 756
 Vasiliauskas Vincas 2788
 Vasiliauskienė Bronė 1962
 Vasiliauskienė Emilė 2788
 Vasiljevas O. 99
 Vasilkauskas Antanas 2301, 2456,
 2457, 2550
 Vasiukevičius 1881

- Vasiukevičius J. 2277
 Vasiukevičius Jonas 2115, 2276
 Vaščila A. 1694
 Vaščila Aleksandras 1626
 Vaščila M. 1909
 Vaščila Mikas 1835
 Vaškelevičienė 1099
 Vaškelevičius Feliksas 1048, 1098
 Vaškevičius Mamertas 2165, 2237
 Vaštulionis 395, 397
 Vavulinas (Vavulskis) 144, 154
 Vaznelienė 53
 Vaznelis 511, 556, 729
 Vaznelis J. 487
 Vaznelis Jonas 967, 1352, 2080
 Vaznelis Juozas 373, 486, 555, 679, 729, 1656
 Vaznelis Jurgis 1808
 Vaznelis Motiejus 1325
 Večkys Ipolitas 2712, 2721
 Večkis P. 365
 Večkys P. 226, 369, 432, 1957, 1989
 Večkys Petras 1058, 1956, 1989, 1990, 2005, 2228, 2491, 2903, 2909, 3004, 3007
 Večkys Simonas 2282, 2283
 Vėgėlė A. 685, 704, 720, 735, 740, 744, 746, 781, 806, 831, 841, 842, 862, 863, 876, 879, 927, 928, 947, 962, 969, 977, 996, 1013, 1017, 1035, 1037, 1123, 1141, 1176, 1182, 1299, 1373, 1457, 1463, 1531, 1606, 1626, 1673, 1728, 1822, 1913, 2038, 2072, 2080, 2100, 2102, 2144, 2212, 2999
 Vėgėlė Adolfas 968
 Veikutytė 220
 Veikutytė A. 2432
 Veitka 3
 Vektaris A. 551
 Veleckai 439
 Veleckaitė M. 2919
 Veleckaitė Miroslava 1651
 Veleckas 330, 442
 Veleckas G. 1498, 1514, 2712
 Veleckas Gustavas 2219
 Veleckas Ignas 1465, 1879
 Veleckas K. 245, 278, 287, 289, 292, 305, 313, 330, 335, 343, 349, 351, 355, 372, 376, 408, 426, 428, 448, 453, 460, 462, 506, 508, 521, 541, 542, 569, 578, 769, 1207, 1376, 1413
 Veleckas Kazimieras 684, 691, 701, 708, 719, 728, 779, 782, 892, 893, 1001, 1007, 1123, 1190, 1234, 1271, 1376, 1412, 2595
 Veleckas Kazys 253, 292, 425, 466, 530, 551, 613, 1600, 2833
 Veleckas Vitalis 2274
 Veleckis K. 176, 254
 Veleris 2826
 Velhorskis 2653
 Velhorskis V. 2653
 Velhorskis Vladislovas 2652
 Velička 2012, 2726, 2888, 2889
 Velička A. 2588
 Velička Ant. 446
 Velička F. 2086
 Velička J. 471, 1691, 1805, 1811, 2020, 2060, 2084, 2108, 2170
 Velička Jonas 1646
 Velička Jurgis 1393, 1545, 1635, 1774, 2239, 2451, 2456, 2572, 2576, 2589
 Velička Karolis 1646
 Velička Kazys 446
 Velička Pranas 446
 Velička R. 2492
 Velička V. 2469
 Velička Zigmas 1646
 Veličkaitė V. 1904
 Veličkos Mikalojus ir Stan. 507
 Vėlyvis-Valiukonis Rapolas 973, 1318
 Vencius 505, 506, 582, 821
 Vencius Adolfas 187
 Vencius Antanas 319
 Vencius J. 564, 1850
 Vencius Jonas 1522

- Vencius S. 312
 Vencius Stan. 504, 510
 Vencius Step. 498
 Vencius Vladas 976
 Venckavičius S. 112
 Venckeliūnas 185
 Venclauskas K. 106
 Vengris 410
 Vengris Antanas 834, 861, 1413
 Vengris Jonas 684, 1324, 1445, 1754,
 1920, 2069, 2304
 Vengrytė M. 1499
 Vengrytė O. 681
 Venslauskas Petras 1558, 1884
 Venslavskis 2705, 2706, 2710, 2711,
 2719, 2771, 2876
 Venslavskis Stanislovas 2596
 Verbauskas Steponas 2710
 Verbickas A. 551
 Verbickas Raulas 1170
 Verbickis 49
 Verbyla Jurgis, Jurgio sūnus 2116
 Verbolskis Zalmonas 211
 Verdigauskas A. 1277
 Verikaitė Jonė 2802, 2870
 Verikaitė Leokadija 2189
 Verikaitė Lionė 902
 Verikaitė M. 2848
 Verikas A. 700
 Verikas K. 2180
 Verikas Vincas 2484
 Verkeliėnė 390
 Verkeliėnė A. 727
 Verkeliėnė Antanina 755
 Verkelytė Birutė 1413, 1884, 1912,
 1932, 1951, 1957, 1961, 2391, 2505,
 2512, 2861
 Verkulienė 594
 Verseckaitė Marė 2816
 Verseckas 964, 1894
 Verseckas I. 2793
 Verseckas Jonas 2816
 Verseckas Juozas 1659, 1884
 Verseckas P. 2142, 2424
 Verseckas Pranas 1659, 2120, 2142,
 2261, 2424, 2758
 Verseckas S. 1338, 2118
 Verseckas Stanislovas 1588
 Verseckas Stasys 1714, 2194, 2286,
 2395
 Versockis 7, 990
 Versockis Ant. 7
 Verszekis 2601
 Veršelis Antanas 2679
 Vesiolovskis Liudvikas 2731
 Veverkaitė Urš. 120
 Vežbovskis 2860
 Vežbovskis Steponas 985, 2860
 Viatkinas Vosylius 507
 Vichertaitė-Kairiūkštienė Julija 440,
 558
 Vičiulytė St. 583
 Vičkačka Myk. 453, 458
 Vičkačka Vincas 2720
 Vidmantas J. 501
 Vidugiris A. 711
 Vydūnas 76, 411, 796, 820, 834, 871,
 933, 934, 978, 1156, 1521
 Vydūnas, slap. 2236
 Vidzbelis 254
 Vidzbelis Dam. 236, 318, 320
 Vidzbelis Dom. 509
 Vidzbelis Domininkas 853
 Vidzbelis Kleofas 1489
 Vidzbelis Kleopas 987
 Vidzbelis Mykolas 1135
 Vidžiūnas J. 370
 Vidžiūnas Jonas 1397
 Vidžiūnas Juozas 493, 954, 1058,
 1103, 2288, 2333, 2361, 2491
 Vidžiūnas Mikalojus 597, 2504, 2506
 Vidžiūnas Mykolas 1042
 Vidžiūnas P. 431
 Vielhorskis V. 176
 Vielhorskis Vlad. 175, 176, 219
 Vienažindis J. 458, 2906

- Vienažindis Jonas 452, 910, 1018,
 2428, 2868, 2905
 Vienožinskis 295
 Vienuolis A., slap. 2330, 2351, 2415,
 2530
 Viesulas Kaz. 473
 Vieštautas P. [Petras Kraujalis] 794,
 800
 Viežbickis Bened. 221, 255
 Viežbovskis 306
 Viežbovskis Steponas 1262
 Viganaukaitė 2663
 Viganaukaitė K. 2662
 Viganauškas 44
 Vyganauškas V. 2329
 Vigodskis 138
 Vygodskis 4, 6, 105, 326, 442
 Vygodskis B. 410
 Vygodskis Jok. 81, 88, 554
 Vikonis 513
 Vikonis Pranas 509, 513
 Vilanovskis 2719
 Vilanovskis S. 2577, 2594
 Vilanovskis Steponas 2574, 2591, 2617
 Vilčinskaitė Veronika 723, 774, 1127,
 1258, 1367, 1550, 1557, 1614
 Vilčinskaitė-Gailiušienė Veronika 1780,
 1781, 1869
 Vilčinskas Vincas 293
 Vilčinskienė M. 1907
 Vilčinskis 40, 42
 Vildžiūtė 237
 Vildžiūtė B. 225, 260, 276, 330, 417
 Vildžiūtė Br. 224
 Vileišiai 1892, 2550
 Vileišienė Alina 954
 Vileišienė E. 4, 99, 112, 439, 1993
 Vileišienė Emilija 2XVI, 11, 16, 20,
 31, 43, 75, 99, 102, 103, 120, 166,
 173, 177, 198–200, 216, 220, 223, 226,
 237, 239, 262, 266, 269, 313, 364,
 408, 418, 465, 510, 579, 582, 594,
 597, 614, 618, 701, 920, 1071, 1110,
 1187, 1196, 1215, 1226, 1240, 1269,
 1279, 1293, 1317, 1405, 1461, 1473,
 1965, 1992, 2031, 2275, 2280
 Vileišienė Ona 20, 30
 Vileišis 676
 Vileišis A. 315, 376, 405
 Vileišis Antanas 11, 12, 16, 43, 196,
 265, 510, 622, 1892, 1993
 Vileišis J. 248, 437, 440, 502, 630
 Vileišis Jonas 134, 436, 438, 953, 1994,
 2166
 Vileišis Juozas 136
 Vileišis P. 217, 248, 2917
 Vileišis Petras 134, 138, 307, 392, 953,
 1054, 1056, 1114, 1129, 1139, 1197,
 1892, 2280, 2592, 2602, 2704, 2876,
 2918, 2949
 Vileišis Vytautas 953, 1892, 2704
 Vileišytė B. 225
 Vileišytė Bir. 224
 Vileišytė Elena 275, 277
 Vileišytė-Devenienė Alena 1654
 Vileišytė-Devenienė Elena 322, 385,
 2166
 Vileišytė-Tursienė Birutė 1994
 Vileita 139
 Vileita Leonas 514
 Vileitaitė Genov. 514
 Vileitytė Cec. 480
 Vilhelmas, karalius 696, 697
 Viliamas 3026
 Viliamas Jonas 261
 Vilianovskis 2771, 2789, 2876
 Vilianovskis S. 2788, 2849
 Viliūnas A. 1036
 Vilius Vincas 214
 Vilkelienė Konstancija 1646
 Vilkelis A. 1429
 Vilkelis Aleksandras 1646
 Vilkelis Vincas 211
 Vilkelytė D. 1429
 Vilkevičius 548
 Vilkickaitė 531

- Vilkickaitė E. 430, 512
 Vilkickaitė El. 369
 Vilkickaitė Elena 1013
 Vilkickaitė Sl. 493
 Vilkinis Jokūbas 2099, 2130
 Vilkinis Vincas 296
 Vilkišius Antanas 2429
 Vilkišius Jonas 1713
 Vilkišius Stasys 2429
 Vilkočius Gabrys 1825
 Vilkomirskis 336
 Vilkuckienė Salomėja 2236
 Vilkūnaitė Teklė 2323
 Vilniškis Kazys 2742
 Vilonas 407
 Vilūnaitė Teklė 2336
 Vilūnas A. 2992
 Vilūnas Antanas, Prano sūnus 958
 Vilūnas Jonas 2456, 2457
 Vilūnas Pranas 958
 Vilotis A. 971, 1455
 Vimbaras K. 134, 241, 298, 338, 344,
 349, 389, 409, 428
 Vinciūnaitė S. 2033
 Vinciūnaitė Salomena 1421
 Vinciūnas 162, 2426
 Vinciūnas Ad. 137
 Vinciūnas J. XXI, 913, 1635
 Vinciūnas Jonas 1463, 1546, 1548,
 1561, 1571, 1574, 1638, 1648, 1684,
 1735, 1777, 1882, 1964, 2127, 2351,
 2484, 2847, 2870
 Vinciūnas K. 1309
 Vinciūnas Mikal. 123
 Vinciūnas Stasys 2877
 Vinckevičius Jonas 1837
 Vinčius 326
 Vinčius-Vaičius N. 412
 Viniaškevičius Leonardas 195
 Vinikaitis 1352, 1538
 Vinikaitis A. 1950
 Vinikaitis Antanas 1788, 2737, 2974
 Vinikas J. 1579
 Vynikas M. 1332
 Vinovičius Jonas 610
 Virbalas J. 234
 Virbalis-Sartonas 176, 189, 212
 Virbickas 240
 Virbickas Vincas 165
 Virbylas Albinas 1990
 Virbylas Jurgis 1990
 Vireliūnas 756
 Vireliūnas Antanas 1618
 Viršuta 1114
 Viršuta Jonas 644, 706
 Viršutaitė J. 1977
 Viršutaitė Jadvyga 1976
 Visakavičienė 2132
 Visakavičius J. 1530
 Visakavičius Juozas 2132
 Visakavičiūtė S. 2015
 Viskantaitė Marija 169
 Viskantaitė O. 175, 176, 368, 392, 430,
 493, 494
 Viskantaitė Ona 479
 Viskantas A. 169, 395, 410, 418, 437,
 468, 486, 559, 583, 604, 617, 883,
 1062, 1925, 2193, 2320, 2390, 2619,
 2659, 2696, 2699, 2702, 2706, 2794,
 2811, 2835, 2917, 2920, 2953
 Viskantas Antanas 169, 312, 353, 356,
 376, 429, 433, 698–700, 708, 710, 719,
 734, 763, 775, 783, 834, 851, 881,
 887, 902, 933, 941, 980, 1013, 1040,
 1061, 1103, 1169, 1187, 1190, 1196,
 1198, 1204, 1221, 1234, 1287, 1318,
 1343, 1376, 1393, 1405, 1406, 1467,
 1497, 1601, 1622, 1624, 1641, 1754,
 1761, 1770, 1857, 1890, 1891, 1916,
 1993, 2020, 2109, 2136, 2145, 2177,
 2192, 2319, 2326, 2353, 2356, 2365,
 2380, 2387, 2389, 2390, 2400, 2403,
 2431, 2448, 2463, 2483, 2520, 2522,
 2542, 2544, 2596, 2606, 2619, 2625,
 2642, 2655, 2685, 2705, 2772, 2779,
 2830, 2847, 2876, 2879, 2894, 2900,

- 2916, 2923, 2933, 2940, 2942, 2943,
2952, 2956, 2960
- Viskontas Ant. 653
- Visockas Kazys 194
- Viščinienė E. 2499
- Viščinienė J. 2499
- Viščinis B. 2954
- Viščinis Domas 2501, 2502, 2504
- Viščinis Domininkas 1037, 1103, 1302
- Viščinis Jonas 1081
- Viščinis Juozas 1990
- Viščinis Jurgis 1989, 1990
- Viščinis K. 2954
- Viščinis Klimas 1990
- Viščinis Petras 785, 1651, 2025, 2109,
2121, 2139, 2319, 2377, 2406, 2606,
2785, 2796, 2937
- Viščinis Vincas 2289
- Viščinis Vytautas 2285
- Viščinytė Bronė 2280
- Višinskas Pov. 510
- Višinskienė Juzefa 1040
- Višinskis P. 196, 274, 405, 448, 457,
459, 1475
- Višinskis Povilas 636, 1004, 1040,
1280, 2550
- Viškelis 234
- Viškelis K. 296
- Viškelis P. 1922
- Viškelis Povilas 1336
- Viškelytė Darata 152
- Viškelytė R. 505, 518, 521
- Viškelytė Roz. 120
- Viškelytė Rozalija 791, 826
- Viškelytė Rožė 830
- Višnevskis 156
- Višniauskaitė 1248
- Vyšniauskas Antanas 998, 1045
- Višniauskas J. 2769
- Vyšniauskas Juozas 998, 1283
- Vištėnienė 1957
- Vištinis B. 1161
- Vištinis F. 1161
- Vištinis Ferdinandas 2027
- Vištinis M. 1161
- Vitaitis S. 1871
- Vitaitis Stasys 676, 680, 861
- Vytas 409
- Vytautas Didysis, kunigaikštis 176,
187, 192, 194, 236, 238, 240, 242,
245, 248, 251–253, 255, 256, 263, 269,
273, 275–277, 284, 288, 291, 292,
300, 301, 312, 313, 317, 319, 321,
323, 324, 328–330, 337, 338, 341–343,
346, 348, 350, 351, 353–355, 357, 360,
362, 363, 371–373, 375, 376, 382–386,
390, 392, 393, 395, 396, 398, 402,
404–406, 412, 414, 417, 421, 423, 424,
427, 428, 438, 439, 444, 448–450, 453,
457, 459–461, 464–468, 470, 479–482,
484, 487, 501, 502, 510, 512, 516,
520, 527, 529, 532, 552, 553, 559,
560, 583, 586, 590, 592, 594, 597,
598, 603, 613, 614, 617, 619–621, 629,
632–634, 636, 637, 643, 644, 646, 648,
651, 652, 656, 690, 694, 695, 700,
701, 706, 708, 713, 714, 724, 726,
727, 731, 734, 754, 761–763, 765, 770,
771, 773, 778–780, 783, 785, 789,
792, 794, 800–802, 812–815, 817, 819,
824, 828, 829, 831–835, 841, 843–845,
848–850, 852, 854–858, 861, 862, 864,
866, 868, 869, 874, 876, 877, 881–884,
886–891, 895, 898, 900, 902, 903,
906–915, 917, 918, 920, 921, 923,
926–930, 933, 935, 940, 941, 943–945,
947, 949–953, 955–957, 959, 962, 963,
966, 967, 970, 971, 985, 987, 992–
995, 1002, 1014, 1035, 1038, 1041,
1047, 1052, 1058, 1062, 1066, 1071,
1072, 1076–1084, 1089, 1091, 1096,
1098, 1100, 1102, 1106, 1107, 1110,
1111, 1122, 1128, 1135, 1139, 1143,
1147, 1149, 1156, 1160, 1163, 1164,
1173, 1181, 1185, 1188, 1203–1205,
1207, 1212, 1215–1217, 1221, 1222,

- 1225, 1226, 1232, 1245, 1253, 1263,
1269, 1270, 1279, 1280, 1283, 1290,
1293, 1295, 1308, 1310, 1312, 1329,
1340, 1342, 1343, 1347, 1353, 1358,
1364, 1372, 1374, 1380, 1383, 1384,
1387, 1388, 1390, 1391, 1394, 1398,
1401, 1405, 1413, 1421, 1423, 1424,
1427, 1430, 1432, 1434, 1439, 1442,
1443, 1468, 1472, 1481, 1484, 1500,
1502, 1509, 1533, 1536, 1556, 1561,
1566, 1569, 1580, 1582, 1603, 1606,
1619, 1621, 1622, 1637, 1642, 1648,
1651, 1653, 1660, 1671, 1708, 1710,
1728, 1738, 1756, 1759, 1761, 1768,
1770, 1775, 1785, 1797, 1811, 1816,
1823, 1853, 1857, 1867, 1868, 1878,
1883, 1889, 1891, 1897, 1900, 1909,
1916, 1927, 1948, 1951, 1953, 1954,
1958, 1967, 1970, 1984, 1999, 2020,
2024, 2026, 2042, 2044, 2046, 2051,
2054, 2060, 2062, 2063, 2066, 2068,
2075, 2083, 2085, 2092, 2095, 2103,
2131, 2132, 2136, 2139, 2145, 2148,
2150, 2152, 2169, 2176, 2192–2194,
2205, 2207, 2213, 2216, 2219, 2222,
2229, 2255, 2262, 2265, 2273, 2290,
2294–2296, 2303, 2310, 2319, 2326,
2328–2333, 2335, 2336, 2343, 2356,
2365–2367, 2373, 2376, 2380, 2386,
2400, 2407, 2409, 2410, 2420, 2431,
2442, 2443, 2453, 2462, 2463, 2467,
2471, 2481, 2486, 2488, 2495, 2508,
2510, 2511, 2517, 2520, 2525, 2536,
2537, 2544, 2549, 2552, 2561–2563,
2570, 2573, 2575, 2592, 2594, 2606,
2616, 2617, 2625, 2632, 2633, 2635–
2637, 2644, 2662, 2665, 2666, 2671,
2673, 2674, 2678, 2683, 2687, 2689,
2691, 2696, 2704, 2713, 2716, 2723,
2725, 2743, 2748, 2750, 2753, 2754,
2757, 2758, 2766, 2776, 2777, 2783,
2788, 2803, 2807, 2810, 2812, 2817,
2818, 2819, 2837, 2841, 2843, 2847,
2852, 2866, 2867, 2871, 2875, 2877,
2886, 2894, 2900, 2902, 2903, 2907,
2915, 2918, 2921, 2923, 2925, 2926,
2931, 2932, 2934, 2940, 2944, 2948,
2952, 2953, 2955, 2959, 2964, 2971,
2976, 2991, 3001, 3008, 3010, 3012,
3021, 3023, 3028, 3029, 3033
Vytė Nemunėlis (Bernardas
Brazdžionis) 2447, 2524
Vitėnas Dan. (Vitkus) 380, 381
Vitėnas Danas 2745
Vitėnas Danielius 2437
Vitėnas J. 2051
Vitėnas Juozas 1152, 2051, 2056
Vitėnas K. 1151
Vitėnas Karolis 1182
Vitėnas M. 1606
Vitėnas Mikalojus 1605
Vitkauskas 267, 336, 527, 2042, 2486
Vitkauskas A. 1308
Vitkauskas J. 558, 1890
Vitkauskas M. 1721
Vitkauskas Stasys 1620
Vitkauskas V. 2882, 3038, 3043
Vitkauskas Vincas 63, 104, 556, 729,
2820, 3037, 3040, 3041
Vitkovskis 872, 873
Vitlipas J. 533
Vitosa 232
Vyturėlis [Aleksandras Kudirka] 858,
898
Vyturėlis, slap. 1977, 2025
Vizbaras 411
Vyžainis 81
Vladička 465
Vladička Stan. 440
Vogėla Povilas 1762
Voicechovskis 519
Voiciehovskis 229, 238
Voitovičius 195
Vojcechovskis (Vojciechovskis) Adomas
(Adamas) 1254, 1282, 1351, 1899,
1948, 1998, 2006, 2015, 2038, 2062,

- 2079, 2139, 2149, 2196
 Wojciechowski A. 1255
 Vokeris 112, 113
 Volaišis Ad. 32
 Volčackai 1047
 Volčackas J. 390, 460
 Voldemaraitė Liucija (Lucija) 1043, 1202, 1267
 Voldemaras 324, 613, 628, 761, 762, 786, 808, 1043, 2082
 Voldemaras A. 310, 346, 412, 501, 504, 505, 508, 520, 525, 569, 571–574, 803, 837, 866, 892, 1090, 1211, 1223, 1367, 1700, 1781, 1813, 1861, 1960, 1969, 1976, 2015
 Voldemaras Augustinas 860, 1202
 Voldemaras K. 868
 Voldemaras Pranas 860, 2972
 Volynis Kazys 408
 Volynis Vincas 406
 Volodarčikas 127
 Volodėka 270
 Volodėko 119
 Volodzka Benediktas 2739
 Volskis K. 1930
 Volungevičius Jonas 317, 320
 Volungevičius Klimas 319
 Volungevičiūtė Juzė 972
 Vordas 91
 Voroniukas Petras 1866
 Vosys 195
 Vosys J. 103, 128
 Voú J. 118, 186, 202
 Vozniakas 1214
 Vrona Steponas 597
 Vronas Stepas 2824
 Vronevskis A. 764
 Vrublevskiai 1196, 2441, 2683, 2824, 2891, 3032
 Vrublevskis 332, 2605
 Vrublevskis P. 47
 Vrublevskis Petras („Daukantas“) 46
 Vrublevskis T. 82, 93, 100, 105, 107, 109–111, 119, 138, 174, 178, 179, 201, 241, 259, 264, 270, 271, 276, 278, 303, 317, 322, 324, 326, 388
 Vrublevskis Tadas 102, 117, 172, 200, 202, 220, 332, 333, 337, 636, 752, 1096
 Vulcas R. 2591
- Z**
 Zabalevičius J. 1500, 1805
 Zabarauskaitė (Ažušilytė) Veronika 1336
 Zabarauskaitė Aldona 1607
 Zabarauskaitė V. 1335, 1538
 Zabarauskaitė Veronika 1055
 Zabarauskas 1242
 Zabarauskas A. 505, 518, 556, 678, 1335, 1597, 1662, 1847, 1893, 2118, 2264, 2395, 2668
 Zabarauskas Antanas 1427
 Zabarauskas Anupras 307, 380, 811, 1607, 2682, 2964, 2967
 Zabarauskas J. 556
 Zabarauskas Jurgis 402
 Zabarauskas K. 1922
 Zabarauskas Mykolas 447
 Zabarauskas O. 206
 Zabarauskas Vincas 783
 Zabarauskienė Kotr. 402
 Zabarauskienė Marija 447
 Zabarauskienė V. 1427
 Zabarauskis 214
 Zabielaite M. 2329, 2358, 2406, 2460, 2483
 Zabielaite Marija 1502, 1853, 1943, 2165, 2245, 2279, 2328, 2357, 2369, 2393, 2405, 2442, 2460, 2482, 2518
 Zablackas Juozas 909
 Zabłudovskis 2887
 Zabłudovskis B. 2886
 Zabłudovskis Boleslovas 2855, 2947
 Zabolevičius J. 1966
 Zabolevičius Matas 2007

- Zabolevičiūtė A. 2367, 2388
 Zabolevičiūtė G. 1966, 2380, 2563, 2815
 Zabolevičiūtė Ona 2007
 Zabrauskas A. 556
 Zabrockas Petras 1069
 Zacharas A. 888
 Zacharas Aleksandras 1413, 1576
 Zacharas Feliksas 1953
 Zacharas Vladas 1216
 Zacharas Vladislovas 1405
 Začinskis 729
 Zadarackas Liudvikas 2788
 Zadarackienė Emilė 2788
 Zagorskas K. 1668
 Zagorskas Vladas 2353
 Zagorskis Kazimieras 1567
 Zahorskienė H. 156
 Zajacas 169
 Zajančkauskas 33
 Zajančkauskas J. 2000
 Zajančkauskas V. 75, 124, 125, 173, 193, 213, 233, 238, 245, 262, 292, 295, 313, 372, 392, 410, 488, 506
 Zajančkauskas Vacl. 133
 Zajančkauskas Vincas 763, 1227, 1253, 1705
 Zajančkauskas Vincentas 719, 768, 898, 974, 1002, 1079, 1087, 1244, 1384, 1427, 1643, 1680
 Zajančkauskis V. 172, 234, 348
 Zajančkovskis Stanislovas Pranciškus 3032
 Zajeka Joakimas 2367
 Zakarauskas Juozas 445
 Zakavičius Tamošius 171
 Zaksas 654
 Zakševskis 2986
 Zakševskis Vladas 2986
 Zalanskaitė J. 1929
 Zalanskas 2802
 Zalanskas A. 2294
 Zalanskas Antanas 2783, 2948
 Zalanskas D. 2139
 Zalanskas Domas 1738
 Zalanskas M. 2059
 Zalanskas P. 1133
 Zalcbergas 485
 Zalcbergas Pov. 485
 Zaleskis 519, 2631
 Zaleskis A. 572
 Zaleskis V. 2631
 Zamanas Antanas 2748, 2905, 2910, 2964
 Zamanas Antonas 2340
 Zamenas A. 2968
 Zanas 471
 Zanievskis 1114
 Zapolskas D. 2535
 Zapolskas Juozas 992
 Zapolskienė A. 1009
 Zarauskienė Rožė 63
 Zareckas Simas 1389
 Zaremba 414
 Zaremba Adomas 946, 2356, 2464
 Zarembaitė Elena 1055
 Zauerveinas Jurgis 1572, 1759, 2866
 Zaunius D. 1151, 1238
 Zavistovskis 518
 Zavišaitė 1337
 Zavišaitė O. 254, 286, 288, 294, 310, 317, 321, 327, 361, 460, 541
 Zavišaitė P. 208, 234
 Zavišaitė Petr. 120
 Zdralevičius J. 2912
 Zelenienė Petronėlė 1084
 Zelenis Aleksandras 1084
 Zemackis A. 2305
 Zembinskis M. 1441
 Zenkevičienė 63
 Zenkevičius Adolfas 1045
 Zibartas S. 2367
 Ziegždrinis Juozas 2480
 Ziminavičius 1758
 Ziminskas P. 2182
 Ziminskas Povilas 2019

- Ziminskas Vincas 2019
 Zimkus 72
 Zimkus Povilas 14
 Zimnickas J. 170
 Zinkevičius 1451
 Zinkevičius Juozas 1739
 Zinkevičius Vladas 1825
 Zinkevičius Zigmas 1329
 Zita, šv. 6, 35, 43, 63, 64, 95, 101, 258, 260, 267, 310, 374, 381, 392, 448, 454, 495, 555, 556, 578, 674, 717, 740, 763, 764, 806, 912, 924, 929, 1085, 1160, 1194, 1337, 1539, 1544, 1559, 1602, 1900, 2281, 2439, 2562, 2627, 2654, 2777, 2807, 2919
 Zubaty 411
 Zubavičius Pranas 815
 Zubkauskaitė Rozalija 1723
 Zujevičius A. 1989
 Zujevičius Augustinas 1691, 2013, 2022
 Zuromskas Alfonsas 1668
 Zveravičius 394
- Ž**
 Žadeikis 411
 Žaldokas 30, 1115
 Žaldokas Jonas 1069
 Žaldokas Juozas 1069
 Žaldokas Jurgis 2023
 Žaldokas Kazimieras, Jurgio sūnus 2023
 Žaldokas Kazys 1651
 Žaldokas Povilas 857
 Žaldokas Stasys 1069
 Žalkauskas 411
 Žalnieriūnas G. 1700
 Žalnieriūnas J. 1700, 2015
 Žarauskienė Rožė 104
 Žardelevičius J. 2182
 Žarkauskaitė Zosė 1033
 Žarkauskas Jonas 2892
 Žarkauskas Povilas 1033
 Žarkauskas Romualdas 2951
 Žarkauskas V. 1157
 Žaromskis Alfonsas 1567
 Žaslys Br. 1085
 Žebrauskaitė O. 39, 146, 192, 215, 217, 226, 227, 233, 238, 264, 274, 283, 284
 Žebrauskas M. 2898
 Žebrauskienė Emilija 1669
 Žebrovskis (Żebrowski) Leonas 1269
 Žegždrinaitė 1205
 Žegždrinis 2204
 Žegždrinis Juozas 884, 1574
 Žegždrinis L. 865
 Žeidys 581, 821
 Žeidys Z. 1496, 1751
 Žeidys Zigmantas 1750
 Žeidys Zimas 600, 1495, 1515, 1687, 1689, 1694, 1855, 1902
 Žeidžius Z. 331
 Želigovskis 71, 91, 93–95, 97, 104, 106, 118, 123, 126–128, 132, 135, 137, 139, 140, 164, 168, 203, 233, 345, 500
 Želigovskis Liucijanas 2098
 Želionis J. 45
 Želnius 61
 Želskis 130, 132
 Žemaitė Julija 707, 712, 735, 751, 761, 799, 805, 808, 810, 811, 814, 837, 842, 887, 895, 909, 939, 941, 949, 972, 977, 997, 1006, 1023, 1028, 1033, 1035, 1047, 1054, 1057, 1119, 1121, 1141, 1148, 1171–1173, 1185, 1194, 1200, 1226, 1270, 1300, 1309, 1311, 1316, 1320, 1321, 1326, 1343, 1368, 1382, 1388, 1464, 1512, 1517, 1523, 1527, 1528, 1584, 1640, 1666, 1674, 1681, 1683, 1693, 1704, 1736, 1812, 1821, 1840, 1869, 1908, 1913, 1922, 1998, 2025, 2049, 2074, 2090, 2092, 2096, 2101, 2102, 2119, 2128, 2347, 2963
 Žemaitienė Elena 1962
 Žemaitienė Ona 123

- Žemaitis 94, 224, 264, 278, 1115, 2426
 Žemaitis A. 2153
 Žemaitis Adolfas 1732, 1968, 1984
 Žemaitis B. 1811
 Žemaitis Bronislovas 1640
 Žemaitis Bronius 1430, 1564, 1816,
 2108, 2850
 Žemaitis Česlovas 2699
 Žemaitis J. 1605
 Žemaitis Jonas 180, 1445
 Žemaitis Julius 1487
 Žemaitis Juozas, Jono sūnus 1445
 Žemaitis Jurgis 1801
 Žemaitis L. 1132
 Žemaitis M. 224–226, 264, 629
 Žemaitis Mečys 227, 263, 344, 345,
 347, 349, 350, 512
 Žemaitis Mykolas 987
 Žemaitis P. 1703, 2271
 Žemaitis Petras 1487
 Žemaitis Pranas 1806, 2025, 2062,
 2092, 2096, 2130, 2265, 2271, 2391,
 2552, 2625, 2668, 2681, 2862, 2953,
 2960
 Žemaitis Stasys [Henrikas
 Prialgauskas] 2760
 Žemaitis Vld. 123
 Žemaitis Z. 4, 8, 81, 82, 84, 128, 130,
 136, 162, 170, 171, 180, 247, 312,
 364, 399, 410, 436, 437, 440, 442,
 484, 501, 547, 625, 628, 630
 Žemaitis Zigmas 86, 319, 400, 502,
 631, 1111, 1114, 1517, 1643, 1994,
 2863
 Žemaitytė Grasilda 1962
 Žemaitytė Ona 1576
 Žemaitytė Stefanija 1132
 Žemaitytė Veronika 1576
 Žemaitytė Verutė 1801
 Žemaitukas 1431
 Žemaitukas Boleslovas 1442
 Žemaitukas Bronius 1069
 Žemaitukas Feliksas 1581
 Žemaitukas Jonas 736
 Žemaitukas M. 1560
 Žemaitukas Stasys 1149, 1307
 Žemaitukas V. 1560
 Žemaitukas Vincentas 1442
 Žemaitukas Vladas 1307, 1492
 Žemauskaitė V. 2035
 Žemauskaitė Valė 1055
 Žemenčiukas Mykolas 1539
 Žemkauskas J. 2002
 Žemkauskas Juozas 2216
 Žėpkaitė R. 3024, 3026
 Židanavičius 1119
 Židanavičius J. 704, 740, 795, 837,
 861, 862, 866, 869, 879, 883, 887,
 890, 891, 895, 900, 973, 974, 977,
 979, 996, 997, 1001, 1002, 1004,
 1013–1016, 1021, 1024, 1028, 1033,
 1041, 1067, 1070, 1075, 1080, 1081,
 1085, 1100, 1105, 1120, 1121, 1125,
 1127, 1133, 1137, 1141, 1142, 1145,
 1146, 1148, 1150, 1156, 1174–1178,
 1183, 1185, 1192, 1194, 1199, 1203,
 1218, 1221, 1228, 1229, 1232, 1251,
 1252, 1255, 1256, 1270, 1284, 1286,
 1299, 1301, 1303, 1306, 1307, 1309–
 1311, 1315, 1316, 1321, 1323, 1326,
 1335, 1336, 1344–1346, 1348, 1349,
 1366, 1367, 1369, 1373, 1376, 1377,
 1383, 1392–1395, 1404, 1410, 1411,
 1416, 1421, 1422, 1424, 1426, 1434,
 1440, 1458, 1463, 1466, 1470, 1471,
 1476, 1478, 1479, 1482, 1505, 1507,
 1508, 1510, 1513, 1515–1518, 1524,
 1525, 1528, 1529, 1531, 1532, 1535,
 1537, 1538, 1541–1545, 1585, 1589,
 1593, 1597, 1598, 1615, 1620, 1635,
 1639, 1647, 1650, 1659, 1694, 1700,
 1711, 1713, 1729, 1742, 1743, 1748,
 1752, 1754, 1779, 1781, 1782, 1787,
 1788, 1802, 1804, 1806, 1810, 1814,
 1820, 1823, 1831, 1832, 1837, 1840,
 1866, 1869–1871, 1874, 1875, 1878,

- 1891, 1911, 1913, 1914, 1917, 1921,
1925, 1946, 1958, 1959, 1964, 1973,
1978, 1986, 1988, 2018, 2020, 2034,
2035, 2040, 2041, 2049, 2071–2073,
2087, 2092, 2096, 2101, 2102, 2108,
2111, 2118, 2128, 2167, 2171, 2182,
2193, 2220, 2244, 2367, 2576, 2587,
2910
- Židanavičius J. (Seirijų Juozas) 1013
- Židanavičius Juozas 684, 703, 724,
736, 745, 747, 748, 751, 766, 778,
797, 800, 806, 807, 827, 834, 841,
857, 865, 874, 916, 924, 948, 953,
956, 957, 966, 978, 1829, 2752, 2907
- Žydelenė Rozalija 1076, 2014, 2136,
2151
- Žydelenė Rožė 2132, 2874
- Žydelis J. 1311, 2712, 2910
- Žydelis Jonas 1210, 1260, 2777, 2778
- Žydelis M. 2185, 2339
- Žydelis Motiejus 2184
- Žydelis R. 2089
- Žydelis Stasys 1502, 1575
- Žydelis Vincas 1166
- Žiegždrinis J. 1647, 2357, 2358
- Žiegždrinis Julius 1443, 1462, 1677,
1702, 1853, 2048
- Žiegždrinis Juozas 1469, 1647, 1738,
1741, 2116, 2141, 2177, 2412
- Žiegždrinis L. 2322
- Žiegždrinis Liudvikas 1029
- Žievys Antanas 2340, 2669
- Žygaitė Genovaitė 2679
- Žigaitė Malvina 1736
- Žygaitė Malvina 734, 1409, 2583
- Žygaitė Marytė 2665
- Žygaitė-Kraučukienė Malvina 2797
- Žygas Albertas 2679, 2948
- Žygas Jok. 404, 447
- Žigas Liudas 2954
- Žygas Povilas 1208
- Žigas S. 678
- Žygas V. 2922
- Žygas Vytautas 2921
- Žygimantas Augustas 1443
- Žygimantas, karalius 2258
- Žilėnas Jonas 1609, 1947
- Žilėnas Kazys 1652, 2085, 2227, 2349,
2971
- Žilėnas M. 1358
- Žilėnas Mykolas 1911
- Žilėnas Nikodemus 1112
- Žilėnas V. 2209, 3014
- Žilėnas Vincas 884, 1095, 1227, 1284,
1305, 1399, 1922, 1953, 1983, 2110,
2207, 2682, 2763, 2777, 2822, 2838,
2860, 2879, 2890, 2916, 2945, 2996,
3015, 3016
- Žilėnas Vladas 1414, 1509, 1631, 2140,
2267, 2271, 2428, 2606, 2851
- Žilėnienė E. 1907
- Žilevičius 97
- Žilevičius Titus 16
- Žilianinas J. A. 3019, 3023
- Žilinskaitė Anelė 1400
- Žilinskaitė Stanislava 2-IV, 3-IV, 4-IV,
5-IV
- Žilinskas 198, 313, 365, 656
- Žilinskas Antanas 1888
- Žilinskas J. 1552
- Žilinskas Jonas 975, 1318
- Žilinskas Juozas 1527
- Žilinskas Pranas 1921
- Žilinskas T. 217
- Žilinskas V. 1394, 1496, 1539, 2980
- Žilinskas Vincas 350, 815, 849, 1218,
1254, 1374, 1393, 1499, 1528, 1579,
1724, 1950, 2072, 2379, 2386, 2406,
2489, 2530
- Žilinskis 326, 411
- Žilionis Klemensas 709
- Žilionis Mykolas 2061
- Žilys 234, 404
- Žilys J. 505
- Žylis Jonas 447
- Žilys Pr. 653

- Žilys V. 518
 Žylis Vincas 447
 Žilytė (Bečelienė) Ona 1336
 Žilytė (Dieninienė) Veronika 1336
 Žilytė (Vilūnienė) Janina 1336
 Žilytė Janina 1607
 Žilytė Teklė 1413, 2748
 Žilvys V. 49
 Žiromskas Andrius 185
 Žiromskas Stasys 185
 Žyška Antanas 1422
 Žiška Vincas 2104
 Žiškaitė Ona 1422
 Žiugžda J. 18
 Žiuromskas Alfonsas 2012
 Žiuromskas Augustas 1740
 Žižytė 390, 594
 Žižytė Bar. 34
 Žižytė M. 31
 Žižmaraitė 635
 Žižmaraitė Elena 1223, 1466, 2339, 2788
 Žižmaraitė Genovaitė 257, 479
 Žižmaraitė Liolė 2712, 2720
 Žižmaraitė Veronika 967, 1218, 1236, 1237, 1416, 1473, 1573, 1884, 2107
 Žižmaraitė-Šėmienė G. 1445
 Žižmaras K. 1042
 Žižmaras P. 970, 1230, 2811
 Žižmaras Pranas 307, 438, 454, 458, 511, 528, 557, 580, 581, 584, 585, 596, 598, 600, 601, 604, 617, 618, 699, 848, 855, 879, 899, 903, 927, 944, 969, 989, 1217, 1229, 1267, 2254, 2350, 2484, 2544, 2656, 2657, 2712, 2713, 2721, 2764, 2776, 2810, 2824, 2864, 2875, 2923, 2929, 2937, 2955, 2975, 2978, 2995
 Žižneviskis 2385
 Žmuidzinas A. 1122, 1212
 Žmuidzinas Jonas 552, 1792
 Žmuidzinavičius A. 17, 319, 400, 629, 630, 3008
 Žmuidzinavičius Ant. 11, 15, 18, 401, 437, 631
 Žmuidzinienė M. 1212
 Žmuidzinienė Marija 2777
 Žoferis 608, 609
 Žongolavičius 51, 437
 Žongolovičius B. 935
 Žongolovičius Bronislovas 934
 Žukaitė Veronika 2462
 Žukas 87, 206, 1821, 1893
 Žukas A. 1161
 Žukas J. 1161, 1186, 1391, 2152
 Žukas Jonas 2174
 Žukas Juozas 2972
 Žukas M. 2971
 Žukas P. 1919, 2010
 Žukas Pranas 1652, 2072, 2079, 2105, 2107, 2294, 2636, 2639, 2803
 Žukas Stanislovas 1025
 Žukauskaitė 282, 472
 Žukauskaitė A. 976
 Žukauskaitė Anelė 815
 Žukauskaitė Filomena 991
 Žukauskaitė Juzė 852
 Žukauskaitė M. 122, 146, 282, 295, 419, 423, 426, 446, 465, 471, 495, 503, 527, 528, 633, 645, 1717
 Žukauskaitė Marė 1253
 Žukauskaitė Marija 175, 344, 376, 408, 413, 434, 493, 518, 1713, 1717
 Žukauskas A. 32, 65, 1178, 1431, 1534
 Žukauskas Albinas 1258, 1953, 2312, 2386, 2400, 2406, 2974, 2990
 Žukauskas Alfonsas 1518
 Žukauskas Antanas 711, 1239, 1581
 Žukauskas Domininkas 831
 Žukauskas J. 815, 1178, 2510
 Žukauskas Jonas 924, 1574
 Žukauskas Juozas 1442, 1525, 1865
 Žukauskas Mikas 213
 Žukauskas Pr. 256, 488, 551
 Žukauskas Pranas 1503
 Žukauskas S. 176

Žukauskas V. 1531
Žukauskas-Vienuoelis A. 397
Žukauskienė 256
Žukauskienė M. 495
Žukienė J. 2499
Žukienė M. 2882
Žura Mykolas 2181
Žuraulis J. 1888
Žurauskas A. 1948
Žurauskas Romualdas 2462
Žuravskis 127
Žuromskaitė Antanina 1092
Žuromskas Alfonsas 1986

Vietovardžių rodyklė

A

Abelýkščiai, k. (Apso vls.,

Breslaujos aps.) 2087, 2201, 2208,
2248, 2263, 2270

Adōmiškė, k. (Mielagėnų vls.,

Švenčionių aps.) 2100, 2372

Adōmiškė, k. (Švenčionių vls. ir aps.)

750, 771, 804, 1076, 1868

Adūtiškis, apyl. (Švenčionių aps.) 878,

1043, 1058, 1059, 1115, 2428, 2969,
3034

Adūtiškis, mstl. (Švenčionių aps.) 155,

220, 311, 316, 317, 327, 333, 351, 359,
360–362, 360, 390, 395, 398, 401, 423,
436, 447, 452, 472, 474, 487, 488, 491,
495, 496, 500, 505, 513, 515, 517, 529,
532, 533, 541, 542, 559, 562, 581, 589,
604, 606, 639, 656, 724, 727, 743, 750,
758, 795, 805, 816, 823, 846–852, 855,
861, 871, 878, 879, 883, 885, 886, 901,
942, 955, 959, 1009, 1017–1019, 1041,
1044, 1057, 1058, 1077, 1133, 1142,
1152, 1163, 1177, 1183, 1184, 1205,
1207, 1210, 1213, 1240, 1241, 1244,
1254, 1255, 1265, 1282, 1299, 1303,
1308, 1310, 1351, 1359, 1366, 1370,
1376, 1390, 1400, 1408–1410, 1419,
1420, 1422, 1463, 1471, 1476, 1508,
1520, 1527, 1546, 1548, 1566, 1584,
1620, 1635, 1638, 1639, 1649, 1651,
1654, 1658, 1665, 1682, 1684, 1685,
1696, 1697, 1699, 1700, 1707–1709,
1712, 1731, 1747, 1762, 1777, 1783,
1793, 1794, 1809, 1815, 1841, 1844,
1849, 1853, 1854, 1873, 1882, 1885,
1886, 1900, 1912, 1915, 1919, 1937,
1947, 1954, 1958, 1959, 1964, 1967,
1988, 2003, 2008, 2022, 2035, 2089,
2109, 2123, 2138, 2157, 2162, 2191,
2204, 2274, 2296, 2317, 2331, 2344,

2360, 2362, 2382, 2413, 2428, 2445,
2521, 2571, 2572, 2650, 2665, 2702,
2718, 2726, 2738, 2766, 2809, 2844,
2862, 2865, 2893, 2907, 2914, 2931,
2932, 2953, 2959, 2961, 2975, 2983,
2984, 3037

Adūtiškis, par. 196, 469, 580, 743, 823,
846, 849, 861, 885, 888, 889, 893, 908,
1021, 1115, 1205, 1282, 1548, 1620,
1762, 1886, 1937, 2582, 2594, 2601

Adūtiškis, vls. 57, 120, 121, 139, 142,
149, 155, 157, 302, 415, 490, 676, 709,
795, 1517, 1595, 1677, 1747, 1919,
2022, 2177, 2233, 2245, 2296, 2944,
2964, 2974

Aguōnis, k. (Liubavo vls., Marijampolės
aps.) 182

Aguřkiai, k. (Seivų vls., Suvalkų aps.)
374, 387, 486, 556, 729

Aidūkai, k. (Švenčionių vls. ir aps.)
1257, 1339, 1521, 1845, 2079, 2080,
2117, 2128, 2271

Áirija, vlst. 2770

Akātinkai, k. (Krasnavo vls., Seinų
aps.) 385, 387

Akmėnė, k. 2539

Akmėnė, mstl. (Mažeikių aps.) 507, 646

Akmėniai, k. (Seinų kr.) 45

Akmenýnė, vtv. 2243

Akmeniškė, k. (Daugėliščio vls.,
Švenčionių aps.) 841

Akmeniškiai, k. 856

Akmeniškis, k. 151

Akviėriškė, k. (Lentupio vls.,
Švenčionių aps.) 2023, 2131

Aladaukà, k. (Varėnos vls., Vilniaus–
Trakų aps.) 2791

Alantà, par. 1453

Albertinà, dv. (Dieveniškų vls.,
Ašmenos aps.) 2805, 2910

- Aleksandrāvas, vls. (Švenčionių aps.) 57
 Aleksandriškiai, dv. (Giedraičių vls.,
 Ukmergės aps.) 220
 Aleksotas (Kauno priemiestis) 571, 628,
 645
 Aliónys, k. 910, 1018
 Alytūs, apskr. 1986
 Alytūs, mst. 11, 54, 60, 162, 222, 268,
 346, 350, 358, 408, 502, 518, 556, 585,
 617, 1634, 3038
 Alksnaitis, k. (Švenčionių aps.) 3036
 Alksnas, k. (Švenčionių aps.) 3036
 Alksnėnai, apyl. (Suvalkų aps.) 2482
 Alksnėnai, k. (Suvalkų aps.) 2658
 Alksnėnai, k. (Vilkaviškio aps.) 194,
 487
 Alnai (Holna), plv. (Berznyko vls.,
 Seinų, vėliau Suvalkų aps.) 387
 Alnai, k. (Berznyko vls., Suvalkų aps.)
 2745
 Alšėnai, mstl. (Ašmenos aps.) 148,
 1901, 1967, 2091, 2433
 Aluntà, mstl. (Utenos aps.) 41, 42, 502,
 5877
 Alviškė, k. (Švenčionių aps.) 1855
 Amèrika vlst. 1994, 2071, 2081, 2168,
 2335, 2399, 2415, 2492, 2519, 2537,
 2597, 2644, 2671, 2718, 2742, 2873,
 2882, 2888
 Amèrika, žemynas 29, 32, 46, 70, 88,
 187, 244, 259, 261, 286, 346, 364, 376,
 385, 411, 440, 473, 474, 502, 506, 563,
 602, 618, 619, 628, 701, 713, 792, 1027,
 1365, 1395, 1436, 1446, 1451, 1517,
 1523, 1651, 1707, 1802, 1813, 1837,
 1868–1870, 1950
 Andrejāvas (Andriejāvas), vls. (Suvalkų
 aps.) 131, 393, 2238, 2493, 2607, 2818,
 2850, 2852, 2879
 Andrikāvas, k. (Daugėlišio vls.,
 Švenčionių aps.) 610, 1776, 1845,
 1860, 1919, 2070, 2083, 2092, 2100,
 2167, 2269, 2282, 2372
 Ānglija, vlst. 412, 502, 2335, 2624
 Angliniūkai, k. (Kruonio vls., Alytaus
 aps.) 66
 Anykščiai, mst. (Utenos aps.) 338, 358,
 376, 397, 446, 569, 603, 3011
 Antāgavė (Daugėlišio vls.,
 Švenčionių aps.) 711, 826, 829, 1649,
 1666, 1667, 2154, 2372
 Antāgavė (Kaltanėnų vls.,
 Švenčionių aps.) 805
 Antākālčiai (Antākálniai?), k.
 (Maišiagalos vls. (?), Vilniaus–Trakų
 aps.) 429
 Antākálniai, k. (Maišiagalos vls.,
 Vilniaus–Trakų aps.) 1780
 Antākálnio kapinės (Vilniuje) 2031
 Antākálnis, Vilniaus mst. dalis 77, 150,
 381, 386, 2562, 2592, 2714, 3012, 3013,
 3016
 Añtakmenė, k. (Daugėlišio vls.,
 Švenčionių aps.) 149, 371, 579, 695,
 699, 750
 Añtakmenė, k. (Dūkšto vls.,
 Švenčionių aps.) 681, 935, 1669, 1676,
 1787, 2038, 2117, 2193, 2278, 2292
 Antālgė I, k. (Rimšės vls.,
 Breslaujos aps.) 2993
 Antālgė II, k. (Rimšės vls.,
 Breslaujos aps.) 2993
 Antālgė, ež. 1064
 Antālgė, k. (Rimšės vls., Breslaujos aps.)
 194, 688, 727, 750, 829, 831, 861, 881,
 1063, 1221, 1518, 1534, 1549, 1566,
 1773, 1780, 1797, 1816, 1872, 1874,
 1899, 1933, 1986, 2012, 2042, 2101,
 2103, 2115, 2151, 2152, 2178, 2182,
 2195, 2214, 2215, 2220, 2253, 2256,
 2353, 2354, 2499, 2707, 2977, 2993
 Antāliedė, k. (Kaltanėnų vls.,
 Švenčionių aps.) 677, 725, 726, 795,
 1806, 1964, 2117, 2203, 2250, 2259,
 2383, 2460, 2528, 2529, 2789, 2897,
 2948

- Antalieptė, mstl. 219
- Antalksnė, k. (Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.) 192, 193, 202, 222, 234, 254, 962
- Antānai, k. (Adutiškio vls., Švenčionių aps.) 423, 530, 557, 563, 680, 827, 878, 1213, 1706, 1809, 1825, 1885, 1963, 1973, 2241, 2250, 2594
- Antanāvas, k. (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.) 795
- Antāprūtė (Antāpruciai), k. (Breslaujos aps., Rimšės par.) 450
- Antāsarė, k. (Pabradės vls., Švenčionių aps.) 2035, 2039
- Antašavā, k. (Biržų aps.) 269
- Antosina (Antasina), k. (Vileikos aps., Vyšniavo par.) 477, 612
- Apyvardai, ež. 3036
- Apývardė, upė 3036
- Āpsas, apyl. (Breslaujos aps.) 964, 1229, 1230
- Āpsas, k. 1339, 1355, 1427, 1429, 1430, 1441, 1525, 1557, 1558, 1564, 1582, 1632, 1654, 1674, 1755, 1793, 1800, 1811, 1882, 1884, 1892, 1945
- Āpsas, mstl. 533, 658, 733, 938, 1043, 1114, 1118, 1191, 1210, 1281, 1303, 1646, 1975, 1976, 2026, 2032, 2058, 2094, 2097, 2123, 2148, 2158, 2186, 2263, 2372, 2413, 2491, 2492, 3037
- Āpsas, par. 1355, 1484, 1525, 1882, 1884
- Āpsas, vls. 131, 937, 1116, 1441, 1459, 1586, 1595, 1744, 1882, 2026, 2093, 2109, 2114, 2138, 2141, 2161
- Apšerutė, k. 523
- Apšiūtos (Apšiutai), vns. (Tverėčiaus vls., Švenčionių aps.) 652
- Arādnykai, k. (Berznyko vls., Suvalkų aps.) 909, 947, 988, 1002, 1087, 1118, 1125, 1303, 1308, 1343, 1381, 1463, 1476, 1479, 1546, 1663, 1684, 1685, 1712, 1749, 1784, 1845, 2041, 2111, 2191, 2238, 2254, 2272, 2480, 2490, 2745, 2891, 2962
- Arādinkai (Agradninkai Arādnykai), k. (Seinų-Suvalkų kr.) 44, 216, 284, 313
- Argentīna, vlst. 899, 2982
- Ariógala, mstl. (Kėdainių aps.) 556, 574, 591, 628, 646
- Armanāvičiai (Hermanavičiai), vls. (Dysnos aps.) 533
- Armōniškės (Armoniškis), apyl. (Varanavo vls., Lydos aps.) 2978
- Armōniškės (Armoniškis), k. 902, 1018, 1428
- Armōniškės (Armōniškis), k., par. (Varanavo vls., Lydos aps.) 118, 581, 902, 2715
- Asavā, apyl. (Žirmūnų vls., Lydos aps.) 1091, 1271, k. 118, 287, 581, 605, 742, 745, 747, 839, 901, 1018, 1031, 1091, 1271, 1599, par. 813, 839, 1111, 1176
- Astraviškiai, k. (Tverėčiaus vls., Švenčionių aps.) 155, 299, 371, 568, 753, 804, 875, 966, 1289, 1733, 1843, 1959, 2173, 2218, 2383, 2385
- Ašāšnykai, Ašāšninkai (Kabeliai II), k. (Berštų, vėliau Marcinkonių vls., Gardino aps.) 261, 307, 1331, 2691
- Ašiužā (Ožiaĩ), par. (Gardino aps.) 490, vls. 57
- Ašmenā, aps. 57, 84, 189, 197, 257, 261, 278, 283, 301, 353, 357, 364, 448, 480, 637, 651, 690, 742, 764, 822, 843, 846, 912, 985, 1195, 1243, 1290, 1338, 1357, 1372, 1611, 1612, 1640, 1702, 1710, 1803, 1823, 1946, 1947, 1958, 1962, 1977, 1985, 2028, 2174, 2195, 2230, 2306, 2394, 2409, 2574, 2608, 2611, 2700, 2701, 2716, 2717, 2723, 2745, 2829, 2880, 2912, 2968, 2978,
- Ašmenā, mst. 31, 79, 80, 83, 89, 203, 216, 261, 416, 419, 533, 559, 600, 753, 989, 1219, 1724, 1883, 1960, 1977, 2004, 2912

Ašmenà, upė 2995

Ašmenõs Lastaũčikai, k. (Dieveniškĩ vls., Ašmenos aps.) 640

Atàukai, k. (Švenčionių aps.) 404, 487

Atlàntas, vandenynas 1426, 1434, 1463, 1466, 1473, 1480, 1484, 1485, 1498–1500, 1513, 1517, 1519, 1521, 1524, 1539, 1707, 2024, 2718

Aučynos, k. (Švenčionių vls. ir aps.) 729, 788, 1007, 1047, 1092, 2372, 2513, 2590

Augustàvas, aps. 131

Augustàvas, mst. 32, 79, 87, 89, 216, 3021

Augũtiškė (Augũciškė), k. (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.) 241, 919, 1217

Aukštàdvaris, mstl. (Trakų aps.) 34, 393, 422, 545, 546, 569

Aukštàdvaris, vls. 57

Aukštàkainiai, k. (Lazdijų vls., Seinų kr.) 45

Aukštõji, k. (Švenčionių aps.) 216

Aukštupys, k. 131

Àustrija, vlst. 1816, 2032, 2319

Aušrõs Vařtai, koplyčia Vilniuje 2686, 2718, 2787, 3029, 3041

Avižõnys, k. (Širvintų vls.) 107, 189, 191, 204

Azierkai, Azierkos, žr. Ežerõnys, k. (Pariečės vls., Gardino aps.) 131, 2893

Ažũdievis, k. 1297

Ažũgirė, k. (Apso vls., Breslaujos aps.) 1441, 2008, 2009, 2141, 2161

Ažũkalviškė, k. (Dũksto vls., Švenčionių aps.) 2977

Ažũkarklinė (Ažũkarklinis), k. (Dũksto vls., Švenčionių aps.) 348, 711, 1111

Ažũsvieris (Zasvieris), par. (Svierių vls., Švenčionių aps.) 414

Ažũšilė, k. (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.) 798, 819, 836, 839, 939, 940, 963, 1000, 2116

B

Bagaslaviškis, mstl. (Vilniaus aps.) 47, 65, 68, 650

Bagaslaviškis, par. 32, 61, 65, 68

Bagdonavà, k. (Ašmenos aps.) 598

Bagdõniškės, k. (Vilniaus–Trakų aps.) 523, 552

Bagõčiai, k. (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.) 214

Bagõtoji, k. (Pilviškių vls.) 556, 569

Bainà (Boginiai), vls. (Breslaujos aps.) 57, 490

Baisõgala, mstl. (Kėdainių aps.) 528, 569, 635

Bajõrai, k. (Benekainių vls., Lydos aps.) 826

Bajõrai, k. (Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.) 1034, 1119, 1173, 1332, 1335, 1348, 1579, 2038, 2203

Bajõrai, k. (Klaipėdos kr.) 547

Bajõrai, k. (Širvintų vls.) 2413

Bajõrai, k. (Švenčionių aps.) 2104, 2155, 2173

Bajõrai, k. (Užubalio vls., Švenčionių aps.) 149, 155

Balatnà (Varanàvas) mstl. 118, 379

Balaveckai (Bališkiai), k., žr. Bališkiai

Balbiėriškis, mstl. (Marijampolės aps.) 547

Balčininkėliai, k. (Benekainių vls., Lydos aps.) 772, 780, 826, 995, 1067, 1222, 1619, 2000, 2091

Bališkiai (Balaveckai), k. (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.) 294, 750, 795, 856, 916, 924, 947, 972, 1445, 1577, 1780, 1800, 1833, 1834, 1912, 1930, 1988, 1992, 2007, 2021, 2027, 2028, 2052, 2071, 2105, 2116, 2141, 2210

Baliũkiškė, k. (Apso vls.) 1442

Bálninkai, mstl. (Ukmergės aps.) 40, 45

Balstogė, mst. 140, 172, 340, 349, 354, 391, 406, 432, 455, 490, 509, 748, 855,

- 1087, 1135, 1248, 1271, 1527, 2113,
2273, 2274, 2304, 2320, 2325, 2335,
2401, 2467, 2574, 2587, 2603, 2623,
2689, 3019, 3025, 3028, 3035
Baļstogē, vaivadija 918, 1460, 1498,
1625, 1631
Baltāmiškis, k. (Vievio vls., Trakų aps.)
1084, 2448
Baltarusija, vlst. 2-VII, 2245, 2440, 3025,
3027, 3028, 3032, 3033, 3037
Baltāšiškē, k. (Liškiavos vls., Alytaus
aps.) 210
Baltēniškē, k. (Daugēlišķio vls.) 1445
Bāltijos jūra 567
Baluošā, upē 3037
Barānovičiai (Barānavičiai), aps. 284
Barauskaī (Ūžupis, Zarečna), k.
(Gervēčīų vls., Vilniaus–Trakų aps.)
595, 1575, 1613, 1661, 2242, 2245
Baŗčiai, k. (Kaniavos vls., vėliau Varėnos
vls., Vilniaus–Trakų aps.) 180, 191,
230, 252, 254, 261, 264, 265, 353, 355,
369, 419, 430, 458, 493, 498, 500, 504,
520, 521, 531, 583, 584, 616, 703, 788,
797, 855, 916, 1009, 1057, 1135, 1170,
1193, 1357, 1404, 1413, 1414, 1445,
1547, 1559, 1565, 1567, 1584, 1606,
1641, 1689, 1716, 1742, 1791, 1815,
2167, 2277, 2333, 2371, 2383, 2445,
2543, 2544, 2857, 2866, 2946, 2959
Baŗčių miškas 1404
Barisauka, k. (Rudaminos vls., Seinų
aps.) 165
Barkaī (Barkaučiznā), k. (Liubavo vls.,
Marijampolės aps.) 182
Barōniškės, k. (Adutiškio vls.,
Švenčionių aps.) 377
Barsukiškės, k. (Adutiškio vls.,
Švenčionių aps.) 377
Bartėliai, k. (Valkininkų vls., Vilniaus–
Trakų aps.) 1238, 1242, 1899
Barūnai, k. (Pliusų vls., Breslaujos aps.)
2665
Bastūnai, k. (Lydos aps.) 91
Bašiškē, k. (Daugēlišķio vls.,
Švenčionių aps.) 1335
Batėnai, k. (Utenos aps.) 46
Batōrinas, par. 2762
Baumiliškės, k. (Šalčininkų vls.) 1616
Baušiaī (Didieji Baušiaī), k.
(Šalčininkų vls., Vilniaus–Trakų aps.)
1841
Bavainiškē (Bevainiškē), vns. (Švenčionių
vls. ir aps.) 537
Bebrėnai, k. (Lugamėnų vls.,
Valažino aps.) 689, 701, 702, 710,
722, 764, 853, 855, 863, 1056, 1069,
1078, 1090, 1099, 1108, 1140, 1154,
1155, 1170, 1219, 1236, 1272, 1274,
1275, 1280, 1283, 1291, 1374, 1572,
1625, 1866, 2338
Bēcīōnys, k. (Daugēlišķio vls.,
Švenčionių aps.) 743, 1463, 1869, 2576,
2589
Bēcīōnys, k. (Dieveniškų vls., Ašmenos
aps.) 2486
Bēcīūnai, k. (Daugēlišķio vls.,
Švenčionių aps.) 1592, 2372
Bedaržiai, k. (Liubavo vls., Marijampolės
aps.) 182
Bēgūnai (Begunāvas, Begūnāvas,
Bēgūnāvas), k. (Dūkšto vls.,
Breslaujos, vėliau Švenčionių aps.)
359, 369, 414, 431, 445, 1574, 1707
Bēlgija, vlst. 2016, 2241, 2743
Bēlys (Kochanauka), ež. 899
Beliūnai, k. (Vilniaus aps.) 431
Belvėderis (rūmai) 233
Benediktīnių baž. (Vilniuje) 1497
Benekainėliai, k. (Benekainių vls.,
Lydos aps.) 991, 1582
Benekāinys (Benekāiniai), mstl. (Lydos
aps.) 118, 152, 319, 480, 534, 658,
772, 774, 780, 1152, 1191, 1229, 1241,
1295, 1313, 1323, 1426, 1456, 1470–
1472, 1478, 1525, 1560, 1649, 1800,

- 1902, 1949, 1955, 2069, 2235, 2286,
2991, 2345, 2406, 2432, 2433, 2451,
2467, 2534,
Benekainys par. 322, 370
Benekainys vls. 57, 1501, 1507, 1656,
2000, 2165, 2208, 2452, 3037
Berezà (Biarozà), k., žr. Kartūzų Biarozà
Berèzina, dv. 2731
Berezuvka, k. (Suvalkų aps.) 392
Berlynas, mst. 156, 284, 287, 411, 2810
Bernardinų baz. (Vilniuje) 1398
Bernardinų kapinės (Vilniuje) 2845
Bernardinų sodas (Vilniuje) 2656, 2769
Bėrnas, mst. 358, 1450
Berniūnai, k. (Kaltanėnų vls.,
Švenčionių aps.) 795, 1119, 1330,
1406, 1416, 1422, 1505, 1512, 1515,
1639, 1669, 1696, 2104, 2313
Berniūnai, k. (Rimšės vls., Breslaujos
aps.) 302, 369
Bernótai, k. (Mielagėnų vls., Švenčionių
aps.) 155, 371, 427, 436, 446, 449,
456, 465, 480, 507, 510, 514, 522, 525,
536, 540, 575, 616, 620, 652, 675, 677,
682, 785, 788, 795, 809, 827, 1125,
1126, 1162, 1163, 1221, 1298, 1358,
1385, 1725, 1869, 2260, 2277, 2355,
2362, 2782, 2911
Bėrstai, vls. (Gardino aps.) 57, 131, 180
Bėrznykas, (Bėržininkai), mstl. (Seinų,
vėliau Suvalkų aps.) 48, 88, 216, 533,
1643, 1749, 1906, 2192,
Bėrznykas, vls. 131, 387, 2827, 2890, 2922
Bėržė, upė 2098
Bėržijà, k. (Kaltanėnų vls.,
Švenčionių aps.) 1747
Bėržijà, k. (Linkmenų, vėliau Kaltanėnų
vls., Švenčionių aps.) 151
Bėržynė (Švenčionių vls. ir aps.) 1093
Bėržiniai, k. (Bėrznyko vls., Suvalkų
aps.) 387
Bėržininkai, k. (Rimšės vls., Breslaujos
aps.) 222, 252, 517, 1042
Bėržininkai, k. (Dūkšto vls.,
Švenčionių aps.) 968, 998, 1044, 1075,
1419, 1448, 1451, 2372
Bėržūpis, k. (Varėnos vls., Vilniaus–
Trakų aps.) 916, 2877, 2947
Bėržuvis, k. (Švenčionių vls. ir aps.)
1093, 1104, 1156, 1207, 1356, 1728,
1802, 2100, 2244, 2256
Bestinėlis, ež. 2977
Betýgala, mstl. (Raseinių aps.) 569
Bėtiškė (Bėciškė), k. (Daugėliškio vls.,
Švenčionių aps.) 395, 409, 433, 2889
Bėviršiai, k. (Lazdijų vls., Seinų aps.)
215
Bezdonys, k. (Nemenčinės vls., Vilniaus–
Trakų aps.) 523, 552
Bežėmiai, k. (Lugamėnų vls., Valažino
aps.) 267, 689, 2023, 2337, 2488
Bėkšios, k. (Valkininkų vls., Vilniaus–
Trakų aps.) 178, 350, 368, 539, 1028,
1236, 1662, 1845, 1864, 1916, 2371,
2958
Biekšiūnai, k. (Vilniaus–Trakų aps.) 371
Bielyčìà (Bieličà), mstl. (Bielyčios vls.,
Lydos aps.) 131
Bielióny, k. 725
Bieliūnai (Biliūnai), k. (Kaniavos vls.,
Lydos, vėliau Vilniaus–Trakų aps.)
186, 190, 314, 353, 375, 442, 464, 472,
476, 494, 513, 517, 536, 579
Bieliūnai, k. (Rodūnios vls., Lydos aps.)
740, 767, 818, 959, 1058, 1357, 1372,
1387, 1714
Bielūsiškė, k. (Apso vls., Breslaujos aps.)
1314, 1315, 1354, 1484, 1510, 1633
Bieniūnai, k. (Rimšės vls., Breslaujos
aps.) 650, 658, 703, 733, 761, 770,
772, 784, 871, 1124, 1125, 1136, 1188,
1190, 1258, 1452, 1524, 1629, 1791,
2079, 2083, 2103, 2151, 2154, 2178,
2214, 2252, 2773
Bikauskai, k. (Apso vls., Breslaujos aps.)
1629, 2141

- Bikėnai, k. (Dūkšto vls., Breslaujos, vėliau Švenčionių aps.) 363, 367, 369, 516, 731, 759, 1075, 1206, 1448, 1635
- Bikėnai, k. (Mikailiškių vls., Vilniaus–Trakų aps.) 497
- Bikėnai, k. (Švenčionių aps.) 2372
- Bikónys, k. (Dūkšto vls., Švenčionių aps.) 496
- Biliai, k. (Dieveniškių vls., Ašmenos aps.) 366, 369, 404, 431, 596, 769, 779, 814, 829, 912, 951, 963, 1124, 1125, 1177, 1188–1190, 1219, 1233, 1252, 1270, 1290, 1333, 1385, 1478, 1534, 1537, 1564, 1837, 2001, 2151, 2195, 2198, 2439, 2516, 2608, 2611, 2835, 2866
- Biliúnys (Biliúnai), k. (Benekainių vls., Lydos aps.) 779, 993, 1082, 1564
- Biliúnai, k. (Ašmenos aps.) 368
- Biliúnai, k. (Kaniavos vls., Vilniaus–Trakų aps.) 365, 366, 370, 432, 610
- Birštonas, mst. 1453
- Biržai, mst. 571, 584, 628
- Biržijà, k. (Linkmenų, vėliau Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.) 390, 524, 905, 1330, 1332, 2457
- Biržynai, k. (Švenčionių aps.) 608, 2850
- Bistrýčia (Bistricà), vls. (Vileikos aps.) 58, 82
- Bitėnai, k. (Bitėnų, vėliau Pagėgių vls., Pagėgių aps.) 602
- Bižai, k. (Marcinkonių vls., Gardino aps.) 432, 1058, 1264, 1637, 1956, 2401, 2752
- Blažiejiskė, k. (Mielagėnų vls., Švenčionių aps.) 883, 1044, 1151, 1182
- Blušinė, k. (Švenčionių aps.) 606
- Bóbaraistis, k. (Paberžės par.) 2539
- Bóbėnai (Bābenys, Bobeniai), k. (Tverečiaus vls., Švenčionių aps.) 155, 507, 759, 1258, 1675, 1700, 1994, 2239, 2259, 2383
- Bogūtiškė (Boguciškis), k. (Mikalavo vls., Švenčionių aps.) 466
- Bogūtiškės piliakalnis 876
- Bókštai, vls. 2337
- Bókštas, vls. (Valažino aps.) 2731, 2736
- Bòrkovas, par. (Lomžos aps.) 1971
- Breslaujà, apygarda 2656
- Breslaujà (Breslavas), aps. 2-V, 3-V, 4-V, 5-V, 131, 261, 278, 283, 301, 312, 353, 357, 364, 415, 428, 431, 448, 601, 637, 651, 671, 690, 706, 729, 742, 750, 843, 846, 985, 1229, 1357, 1459, 1572, 1578, 1587, 1668, 1679, 1744, 1761, 1780, 1823, 1950, 1962, 2006, 2032, 2033, 2079, 2093, 2097, 2115, 2143, 2148, 2186, 2230, 2292, 2305, 2320, 2325, 2359, 2371–2373, 2394, 2494, 2504, 2544, 2571, 2773, 2905
- Breslaujà (Breslavas), mst. 191, 194, 203, 222, 244, 278, 288, 559, 889, 997, 1007, 1348, 1423, 1429, 1436, 1440, 1530, 1573, 1649, 1668, 1674, 1986, 2097, 2138, 2388, 2399
- Breslaujà, par. 1348
- Breslaujà, vls. 2026
- Brėstas, mst. (Bresto aps.) 3005
- Brýzgiai, k. (Rokiškio aps.) 1883
- Brūklinas, mst. 628
- Brūvydai, k. (Švenčionių aps.) 235
- Bubėliai, k. (Krasnavo vls., Suvalkų aps.) 44, 111, 121, 284, 306, 307, 314, 385, 387, 488, 615, 711, 743, 744, 790, 976, 988, 1073, 1078, 1124, 1126, 1165, 1275, 1276, 1352, 1438, 1447, 1503, 1569, 1580, 1635, 1681, 1769, 1995, 2048, 2052, 2135, 2191, 2193, 2464, 2473, 2509, 2689, 2719, 2725, 2753
- Būbelių senkapiai 1769
- Būbliškė, k. (Tverečiaus vls., Švenčionių aps.) 579
- Buckúnai, k. (Mielagėnų vls., Švenčionių aps.) 155, 298, 395, 760, 1126, 1315, 1629, 2372, 2877, 2909

BučiŃnys, k. (Breslaujos aps.) 2158
 Būdà (Būdos), k. (Butrimonių apyl.,
 Pivašiūnų vls., Alytaus aps.) 60
 Būdos, k. 833
 Būdos, k. (Krasnavo vls., Seinų, vėliau
 Suvalkų aps.) 284, 392, 405, 1541,
 1692
 Budriai, k. (Užubalio vls., Švenčionių
 aps.) 166
 Budriai, k. (Daugėliškio vls.,
 Švenčionių aps.) 2934
 Budziskas, k. (Suvalkų aps.) 2493, 2749
 Buivydaĩ, k. (Kaltanėnų vls.,
 Švenčionių aps.) 882, 1076
 Buivėdžiai, k. (Mickūnų vls., Vilniaus–
 Trakų aps.) 1286, 1296, 1297
 Buivėdžiai, par. 2356
 Buiviškiai, k. (Saločių vls.) 1966
 Būkliškė, k. (Tverečiaus vls.,
 Švenčionių aps.) 367, 371, 454, 507,
 892, 1056, 1094, 1177, 1273, 1289,
 1316, 1370, 1461, 1650, 1811, 1873,
 2030, 2128, 2255, 2270, 2385
 Bulgārija, vlst. 2402
 Bulviškis, k. (Švenčionių aps.) 149
 Būriškiai, k. (Krasnavo vls., Seinų,
 vėliau Suvalkų aps.) 44, 284, 313,
 387, 390, 392, 398, 488, 530, 565, 612,
 614, 615, 649, 681, 684, 705, 745, 786,
 798, 856, 893, 912, 969, 988, 1073,
 1080, 1102, 1137, 1290, 1310, 1325,
 1412, 1419, 1546, 1666, 1795, 1801,
 1837, 1996, 2191, 2224, 2238, 2254,
 2272, 2478, 2485, 2709, 2819, 2820,
 2990
 Burōkai, k. 1030
 Burōkai, k. (Krasnavo vls., Suvalkų aps.)
 2106
 Burōkai, k. (Punsko apyl.) 382, 383
 Busilai, k. (Mielagėnų vls.,
 Švenčionių aps.) 1780
 Būtelėūnai (Būteliznà), k. (Leipalingio
 vls., Seinų aps.) 210

ButrimŃnys, k. (Benekainių vls.,
 Lydos aps.) 370, 577, 581, 783, 879,
 890, 1018, 1031, 1061, 1111, 1193,
 1426, 1429, 1537, 1538, 1665, 1811,
 1960, 1988, 1989, 1998, 1999, 2006,
 2012, 2013, 2015, 2038, 2062, 2079,
 2139, 2149, 2162, 2165, 2195, 2196,
 2209, 2224, 2345, 2409, 2452, 2467,
 2468, 2488, 2534, 2535, 2621, 2856,
 ButrimŃnys, par. 1537, 2013, 2195
 ButrimŃnys, mstl. (Benekainių vls.,
 Alytaus aps.) 61, 62, 118, vls. 57,
 65
 ButvydŃnys, k. (Valkininkų vls.,
 Vilniaus–Trakų aps.) 699, 800, 803,
 963, 1023, 1044, 1077, 1104, 1141,
 1142, 1155, 1390, 1496, 1531, 1586,
 1614, 1765, 1809, 1820, 1890, 1925,
 2111, 2124, 2151, 2157, 2159, 2188,
 2333, 2371, 2383, 2407, 2409
 BužiŃnys, k. (Breslaujos vls. ir aps.)
 1012, 1145, 1321, 1346, 1397, 1484,
 1671, 1878, 2138, 2143, 2159, 2255

C

Cegeinė, k. (Pabradės vls., Švenčionių
 aps.) 379, 380
 Ceikinėliai (Mielagėnų vls.,
 Švenčionių aps.) 358
 Ceikiniai, apyl. 601, 609
 Ceikiniai, dv. 2768
 Ceikiniai, k. 106, 109, 146, 151, 155,
 165, 166, 199, 221, 227, 243, 280, 286,
 351, 577, 618, 656, 732, 871, 888, 922,
 1052, 1117, 1133, 1332, 1346, 1426,
 1527, 1592, 1621, 1674, 1690, 1700,
 1712, 1770, 1776, 1811, 1831, 1832,
 1845, 1859, 1874, 1921, 1959, 1973,
 2048, 2053, 2062, 2144, 2172–2174,
 2184, 2199, 2215, 2225, 2264, 2270,
 2284, 2296, 2356, 2442, 2544, 2686,
 2708, 2768, 2791, 2845, 2932, 2938,
 2940–2942, 2960, 2994

Ceikiniai, par. 196, 943, 1959, 2768,
2938, 2960
Cesliūkiškės (Cesliūkiškė) k. (Varanavo
vls., Lydos aps.) 651, 774, 828, 1387,
1527, 1787, 1881, 2038, 2134, 2150,
2166, 2188, 2209, 2249, 2377, 2409,
2455
Cijonai, k. (Kaltanėnų vls.,
Švenčionių aps.) 989, 2460
Cimbaliskė, k. (Dūkšto vls.,
Švenčionių aps.) 2710

Č

Čaglikai (Ščėglikai), k. (Benekainių vls.,
Lydos aps.) 762, 824, 995, 1323, 1426,
1458, 1487, 1498, 1500, 1522, 1538,
1579, 1584, 1596, 1649, 1706, 1800,
1811, 1863, 1895, 2143, 2149, 2165,
2209, 2351, 2409
Čebatōriai, k. (Daugėlišio vls.,
Švenčionių aps.) 1846
Čebatōriai, k. (Valkininkų vls., Vilniaus–
Trakų aps.) 351, 368, 430, 493, 509,
1330, 1390, 1404, 1596, 1625, 1883,
2093, 2116, 2124, 2151, 2176, 2371,
2383
Čeikiškė, k. 584
Čėkiškė, par. 1418
Čekoslovākija, vlst. 411, 1990, 2032,
2760, 2900
Čėliadzė, mstl. Lenkijoje 2069
Čelniūkai, k. (Tverėčiaus vls.,
Švenčionių aps.) 155, 163, 169, 1126,
1246, 2051, 2056
Čėpėliškė, k. (Tverėčiaus vls.,
Švenčionių aps.) 1785, 2255, 2270,
2355, 2385, 2841
Čėpeliūnai, k. (Lydos aps.) 152
Čėpūliškė, k. (Daugėlišio vls.,
Švenčionių aps.) 395, 409, 433, 805,
871, 1846
Čėrnakiškė, k. (Švenčionių aps.) 2385
Čėrniavskas, k. (Suvalkų aps.) 88

Čyčėliai, k. (Lentupio vls.,
Švenčionių aps.) 1931, 2017, 2027,
2131, 2167, 2279, 2302
Čikagà, mst. 284, 286, 439
Čincikos, k. (Švenčionių vls. ir aps.)
155, 204, 280, 356, 428, 529, 717, 782,
805, 810, 909, 968, 996, 1090–1092,
1174, 1332, 1346, 1502, 1669, 1795,
1912, 2244, 2256, 2738
Čincikos, sodžius 726
Čiobiškis, mstl. (Vilniaus aps.) 47
Čiulėnai, k. (Mielagėnų vls.,
Švenčionių aps.) 2074
Čiūžiakampis, k. (Šalčininkų vls.,
Vilniaus–Trakų aps.) 2098, 2115, 2276
Čižiūnai, k. (Daugų vls., Alytaus aps.) 63
Čižiūnai, k. (Dūkšto vls.,
Švenčionių aps.) 2977, 2993, 3036
Čižiūnai, k. (Rimšės vls., Breslaujos aps.)
148, 369, 406, 745, 792, 800, 827, 871,
973, 1003, 1028, 1057, 1303, 1400,
1454, 1528, 1675, 1699, 1700, 1706,
1788, 1899, 2005, 2006, 2094, 2103,
2151, 2166, 2178, 2388, 2504
Čižiūnai, k. (Valkininkų vls., Vilniaus–
Trakų aps.) 102, 204, 219, 431, 493,
733, 1026, 1086, 1279, 1280, 1399,
1513, 1617, 1639, 1659, 1686, 1846,
1884, 1904, 2057, 2058, 2083, 2120,
2159, 2162, 2165, 2188, 2220, 2371,
2383, 2403, 2409, 2758

D

Dailidės, k. (Dieveniškų vls.) 2094
Dainavà, k. (Eišiškių par.) 1029
Dainavà, k. (Kaniavos vls., Vilniaus–
Trakų aps.) 730
Dainavà, k. (Varanavo vls., Lydos aps.)
261, 366, 370, 430, 640, 827, 1386,
1708, 2000, 2151, 2440, 2455, 2458,
2557, 2604, 2906
Dainavà, k. (Varėnos vls., Vilniaus–
Trakų aps.) 890, 1088, 1357, 1404,

- 1716, 1811, 1905, 1910, 1935, 2020,
2208, 2371, 2397, 2496, 2590, 2608,
2609, 2827, 2848, 2849
- Dainiai, k. (Mielagėnų vls., Švenčionių
aps.) 371, 898, 1015, 1051, 1134, 1572,
1597, 1690, 1747, 1777, 1846, 2266
- Dainiai, k. (Pagirių vls., Ukmergės aps.)
41
- Dainiai, ūkis 1747
- Dainiškė, k. (Dūkšto vls., Breslaujos,
vėliau Švenčionių aps.) 149
- Dainiškės, k. (Šalčininkų vls.) 2098
- Dalėkai (Delėkas, Daliokai), k. (Bainos
vls., Breslaujos aps.) 414, 946, 1018,
1043
- Dalinà, k. 840, 976, 990
- Dalinà, k. (Kaniavos vls., Lydos aps.)
7, 152
- Dalinà, k. (Rudnios par.) 2708, 2765
- Dalinà, k. (Varėnos vls., Vilniaus–
Trakų aps.) 1820, 2371
- Daṁniokas, k. 1248
- Daṁniokas, k. (Suvalkų aps.) 1694
- Damōšiai, k. (Apso vls., Breslaujos aps.)
744, 1112, 1116, 1183, 1281, 1484,
1572, 1573, 1654, 1873, 2093, 2114,
2141, 2151, 2152
- Dáncigas (Gdąnskas), mst. 1241, 2707
- Danilavà, k. (Nemenčinės vls., Vilniaus–
Trakų aps.) 2741
- Daniūnai, k. (Daugėlišio vls.) 871
- Dargūžiai, k. (Valkininkų vls., Vilniaus–
Trakų aps.) 95, 134, 206, 223, 311,
324, 353, 368, 386, 431, 462, 463, 492,
493, 522, 529, 600, 636, 641, 679, 696,
807, 876, 893, 972, 1012, 1044, 1104,
1161, 1218, 1254, 1298, 1355, 1374,
1393, 1394, 1404, 1406, 1499, 1635,
1646, 1654, 1659, 1724, 1738, 1774,
1871, 1874, 1884, 2099, 2124, 2151,
2153, 2180, 2303, 2515, 2583, 2589,
2645, 2720, 2743, 2757, 2780, 2958,
2991, 2994
- Daržėliai, k. (Marcinkonių vls.,
Gardino aps.) 183, 187, 261, 317, 320,
369, 432, 677, 1025, 1045, 1067, 1360,
1401, 1444, 1563, 1584, 1723, 1812,
1821, 1850, 1874, 1879, 2186, 2196,
2202, 2207, 2244, 2320, 2401, 2409,
2842
- Daržinėlės, k. 1331
- Daržinėliai, k. (Pariečės vls., Gardino
aps.) 180, 317, 320
- Daržininkai, k. (Kaniavos, vėliau
Valkininkų vls., Vilniaus–Trakų aps.)
253, 311, 351, 353, 366–368, 639, 711,
809, 831, 833, 856, 915, 967, 1006,
1404, 1445, 1502, 1505, 1531, 1536,
1537, 1542, 1567, 1575, 1578, 1627,
1654, 1718, 1768, 1771, 1778, 1801,
1812, 1826, 1884, 1899, 2112, 2124,
2142, 2145, 2151, 2176, 2182–2184,
2194, 2200, 2286, 2339, 2392, 2512,
2549, 2870, 2957, 2958
- Daubāriškė (Daubāriškis), k.
(Daugėlišio vls., Švenčionių aps.)
750, 814, 835, 892, 1041, 1339, 1431,
1624
- Daubāriškė, k. (Tverėčiaus vls.,
Švenčionių aps.) 395, 409, 433, 606,
612, 2248, 2372
- Daubūtiškės, dv. (Dieveniškų vls.,
Ašmenos aps.) 2805
- Daučiūnai, k. (Šalčininkų vls., Vilniaus–
Trakų aps.) 1328, 1366, 1397, 1461,
1586, 1826, 1827, 1837, 1987, 1990,
2010, 2098, 2250, 2276, 2443
- Daūgai, vls. (Trakų aps.) 57
- Daugėliškis, apyl. 680, 702,
- Daugėliškis, mstl. (Daugėlišio vls.,
Švenčionių aps.) 31, 110, 120, 146,
147, 152, 155, 169, 200, 226, 227, 234,
262, 277, 332, 375, 390, 395, 509,
519, 520, 531, 533, 561, 606, 639, 702,
742, 803, 825, 857, 949, 951, 1017,
1163, 1207, 1229, 1230, 1271, 1358,

- 1520, 1546, 1577, 1688, 1697, 1708,
1723, 1727, 1733, 1741, 1749, 1750,
1771, 1788, 1802, 1852, 1898, 1932,
1947, 1969, 2021, 2035, 2044, 2068,
2083, 2105, 2106, 2133, 2140, 2193,
2232, 2234, 2235, 2253, 2256, 2337,
2346, 2356, 2359, 2395, 2413, 2448,
2465, 2476, 2547, 2607, 2646, 2651,
2686, 2703, 2719, 2723, 2738, 2764,
2808, 2862, 2866, 2938, 2940–2942,
2959, 2973, 2975, 3028
- Daugėliškis, par. 104, 161, 259, 581,
609, 750, 835, 943, 1207, 1300, 1776,
1977, 2938
- Daugėliškis, vls. 57, 68, 87, 164, 396,
415, 433, 490, 656, 671, 676, 699, 726,
774, 795, 804, 906, 1223, 1577, 1595,
1772, 1859, 1904, 1919, 2035, 2116,
2141, 2246, 2247, 2251, 2254, 2260,
2269, 2282, 2296, 2308, 2466, 2467,
2490, 2496, 2589, 2914, 2924, 2944,
2959, 3028
- Daūgpilis, mst. 14, 149, 180, 411, 435,
437, 438, 439
- Dauguvà, upė 1890
- Dauksiai, k. (Švenčionių vls. ir aps.)
135, 155, 202, 253, 300, 367, 386, 387–
389, 404, 405, 429, 471, 522, 545, 587,
605, 608, 654, 725, 749, 750, 831, 844,
909, 959, 972, 973, 1000, 1092, 1119,
1575, 1814, 2041, 2117, 2125, 2142,
2163, 2397, 2675
- Daunoriai, k. (Lugamėnų vls., Valažino
aps.) 689, 852, 1581
- Davaisiai (Dovaisiai), k. (Adutiškio vls.,
Švenčionių aps.) 155, 401, 404, 487,
514, 562, 607, 725, 823, 878, 1063, 1213,
1244, 1418, 1639, 2112, 2372, 2590
- Degcioriai (Degcioriškiai), k. (Vilniaus–
Trakų aps.) 351, 368
- Degėšiai, k. (Užpalių vls.) 1297
- Degutėliai k. (Dūkšto vls., Breslaujos,
vėliau Švenčionių aps.) 559
- Degutėliai, k. 703
- Degūtiškė, k. (Daugėlišio vls.,
Švenčionių aps.) 2963
- Didieji Kukučiai, k. (Tverečiaus vls.,
Švenčionių aps.) 839, 852, 909, 970,
990, 1488, 1505, 1639, 1664, 1743,
1789, 1839, 1852, 1972, 2169, 2242,
2250, 2251, 2851
- Didieji Kužiai, k. (Benekainių vls.,
Lydos aps.) 784, 900, 1062, 1100,
1295, 1323, 1325, 1389, 1425, 1426,
1429, 1455, 1460, 1486, 1515, 1572,
1577, 1898, 1910, 1983, 2165, 2208,
2209, 2241, 2246
- Didieji Lebedžiai, k. (Lentvario vls.,
Trakų, vėliau Vilniaus–Trakų aps.)
131
- Didieji Navasėdai, k. (Varanavo vls.,
Lydos aps.) 2166
- Didieji Šelviai, k. (Vilkaviškio vls. ir
aps.) 573
- Didžiāsalis, k. (Dūkšto vls., Breslaujos
aps.) 198
- Didžiāsalis, k. (Kaltanėnų vls.,
Švenčionių aps.) 1489, 2104, 2169,
2178, 2199
- Didžiāsalis, k. (Leipalingio vls., Seinų
aps.) 213
- Didžiāsalis, k. (Tverečiaus vls.,
Švenčionių aps.) 155, 371, 452, 507,
805, 922, 1028, 1063, 1124, 1137, 1289,
1308, 1326, 1370, 1525, 1531, 1629,
1668, 1795, 1820, 1988, 2239, 2246
- Didžiosios Sālos (Didžiasalis), k.
(Švenčionių aps.) 40
- Didžiosios Sēlos, k. (Šalčininkų vls.,
Vilniaus–Trakų aps.) 1266, 1874,
1944, 2113, 2158, 2265, 2276, 2423,
2449
- Didžiūliai, k. (Dieveniškų vls., Ašmenos
aps.) 282, 367, 369, 403, 405, 408,
416, 419, 431, 448, 604, 611, 634, 879,
1357, 1386, 1387, 1679, 1703, 1724,

- 1803, 1817, 1848, 1895, 1896, 1912,
1934, 1935, 1958, 1960, 2020, 2151,
2195, 2608, 2611, 2701
- Didžiuliai, k. (Krasnavo vls., Seinų
vėliau Suvalkų aps.) 284, 551, 876,
905, 908, 973, 1064, 1074, 1076, 1084,
1115, 1141, 1527, 1612, 1640, 1666,
1920, 2066, 2118, 2249, 2401
- Diėdiškė, k. 699
- Dietkaušciznà (Dzieškaučiznà), k.
(Tverečiaus vls., Švenčionių aps.)
155, 162, 968, 1015, 1126, 1310, 1490,
1496, 1522, 1614, 1676, 1779, 1827,
1964, 2030, 2173, 2218, 2911, 2972
- Dievėniškės, apyl. (Ašmenos aps.) 904,
2874, 2978, 3037
- Dievėniškės, mstl. 148, 152, 163, 748,
752, 760, 766, 786, 816, 817, 820, 822,
904, 1053, 1054, 1061, 1073, 1074,
1191, 1243, 1245, 1259, 1288, 1297,
1325, 1333, 1334, 1372, 1379, 1380,
1418, 1611, 1616, 1640, 1672, 1679,
1688, 1751, 1803, 1817, 1903, 1912,
1934–1936, 1946, 1977, 1985, 2001,
2132, 2133, 2151, 2181, 2198, 2199,
2212, 2220, 2345, 2357, 2359, 2360,
2363, 2367, 2413, 2439, 2508, 2516,
2608, 2696, 2701, 2702, 2717, 2722,
2723, 2725, 2745, 2746, 2748, 2760,
2779, 2795, 2821, 2835, 2853, 2867,
2874, 2880, 2903, 2905, 2909, 2912,
2914, 2927, 2949, 2964, 2968, 2972,
2991
- Dievėniškės, par. 189, 604, 1245, 1418,
1803, 2357, 2874, 2964
- Dievėniškės, vls. 57, 381, 490, 533, 658,
1947, 2195, 2433, 2608, 2700, 2716,
2747, 2805, 2867, 2880, 2903, 2912,
2928, 2949, 2952, 2967, 2972, 3037
- Dievergiai, k. 689
- Dievetiškė (Dievotiškis), k. (Suvalkų
kr.) 111
- Dykasis, ež. 711
- Dikovinà? (Dzieškavà), k. (Švenčionių
vls. ir aps.) 202
- Dĩndos, k. (Linkmenų, vėliau Kaltanėnų
vls., Švenčionių aps.) 365, 2198
- Diržai, k. (Leipalingio vls., Seinų aps.)
210
- Dysnà, aps. (Tverečiaus vls., Švenčionių
aps.) 364, 559, 2325, 2371, 2394
- Dysnà, k. 222, 227–229, 304, 316, 397,
519, 585, 612, 860, 889, 893, 899, 925,
1043, 1045, 1159, 1226, 2416, 2972
- Dysnà, par. 1954
- Dmitráuka, k. (žr. Mitráuka) 882
- Dõrpatas (Tártu), mst. 2723
- Dotėnėnai (Dotinėnai), k. (Švenčionių
vls. ir aps.) 123, 147, 155, 222, 322,
379, 380, 522, 536, 746, 805, 807, 836,
927, 952, 979, 1057, 1303, 1309, 1381,
1383, 1482, 1505, 1513, 1522, 1569,
1670, 1681, 1683, 1784, 1803, 1846,
1869, 1910, 1911, 1969, 2017, 2033,
2037, 2041, 2080, 2153, 2166, 2185,
2192, 2201, 2234, 2250, 2260, 2290,
2292, 2417, 2427, 2455, 2484, 2500,
2738
- Dotnuvà, akademija ir mstl. 249, 358,
457, 628–630
- Dotnuvà, mstl. 297, 332, 342, 346, 561,
569, 644, 935, 1817, 2940, 2942, 2943
- Drabišiūnai, k. (Benekainių vls., Lydos
aps.) 1426
- Drabišiūnai, k. (Lydos aps.) 2143, 2149
- Driškūnai, k. (Dūkšto vls., Švenčionių
aps.) 721, 798, 799, 847, 876, 900,
905, 1321, 1468, 1531, 1912, 2034,
2118, 2206, 2278, 2292, 2358, 2383,
2385, 2392, 2590, 2611
- Drucmĩnai, k. (Kaniavos, vėliau Varėnos
vls., Vilniaus–Trakų aps.) 451, 517,
529, 535, 540, 553, 950, 1064, 1066,
1104, 1188, 1256, 1346, 1357, 1515,
1541, 2134, 2145, 2151, 2188, 2363,
2371, 2389, 2403, 2406, 2505, 2506,

- 2512, 2565, 2763, 2824, 2827, 2869,
2955, 2967, 2990
- Drujà, mstl. (Breslaujos aps.) 129, 919
vls. 57
- Drūkšà, up. 3036
- Drūkšiai (Drysvėtai), vls. (Breslaujos
aps.) 533
- Drūkšiai, ež. 3036
- Drūkšiai, k. 31
- Drūskininkai, k. (Rodūnios vls., Lydos
aps.) 128, 152, 403, 716, 814, 819,
1015, 1062, 1068, 1079, 1104, 1109,
1464, 1573, 1678, 1725, 1853, 2073,
2163, 2321, 2477, 2512
- Drūskininkai, apyl. (Gardino aps.) 1048,
1177, 2903, 3037, mstl. 36, 44, 199,
200, 210, 227, 261, 298, 477, 498, 533,
576, 656, 1228, 1453, 1691, 1800, 1834,
1909, 1956, 1989, 2027, 2102, 2220,
2223, 2224, 2318, 2339, 2353, 2413,
2423, 2451, 2463, 2489, 2499, 2513,
2514, 2529, 2728, 2735, 2741, 2744,
2903, 2909, 2920, par. 490
- Dubatàuka (Dubatāvas), vls. (Švenčionių
aps.) 57
- Dubičiai, k. (Kaniavos, vėliau Užbalio
vls., Lydos aps.) 87, 183, 192, 300,
350, 351, 353, 356, 366, 369, 378, 414,
430, 451, 459, 541, 590, 844, 948, 1058,
1085, 1101, 1124, 1126, 1188, 1189,
1272, 1380, 1400, 1414, 1431, 1548,
1549, 1562, 1567, 1595, 1600, 1645,
1683, 1749, 1761, 1762, 1803, 1852,
1929, 2041, 2059, 2095, 2106, 2111,
2146, 2157, 2254, 2255, 2330, 2345,
2368, 2379, 2593, 2605, 2611, 2847,
2924, 2925, 2970,
- Dubičiai, par. 192
- Dubingiai, mstl. 79
- Dubiniai, k. (Rodūnios vls., Lydos aps.)
152, 167, 184, 186, 317, 403, 432, 494,
580, 640, 650, 676, 702, 847, 896, 897,
941, 973, 994, 999, 1015, 1034, 1035,
1059, 1067, 1102, 1154, 1164, 1181,
1182, 1209, 1229, 1264, 1269, 1367,
1457, 1462, 1567, 1568, 1629, 1630,
1676, 1719, 1725, 1853, 1875, 1960,
1961, 2208, 2229, 2377, 2409, 2439,
2456, 2463–2465, 2487, 2573, 2716,
2729, 2761, 2881, 2902, 2906, 2978
- Dubiniŭkas, k. (Marcinkonių vls.,
Gardino aps.) 1470, 1473, 1720, 1726,
1744, 1821, 1850, 2071, 2101, 2102,
2202, 2233, 2244, 2287, 2320, 2330,
2332, 2409
- Dubýsa, up. 43
- Dūbiškė, k. (Mielagėnų vls., Švenčionių
aps.) 1868
- Dūbiškė, k. (Švenčionių aps.) 2260,
2277
- Dubròvna (Dubròuna), mstl. 1018
- Dūdeniškė (Dūdėniškė), k. (Švenčionių
aps.) 2589
- Dūdos, k. (Daugėlišio vls., Švenčionių
aps.) 155, 321, 456, 491, 514, 539,
557, 597, 615, 636, 684, 707, 803, 852,
871, 917, 950, 996, 1013, 1119, 1392,
1510, 1689, 1697, 1772, 1843, 1930,
1969, 2009, 2068, 2105, 2167, 2249,
2259, 2416
- Dukiniai, k. (Lydos aps.) 185
- Dūkštas, ež. 1055
- Dūkštas, apyl. (Dūkšto vls., Breslaujos,
vėliau Švenčionių aps.) 601, 1659,
1673, 2855,
- Dūkštas, dv. 219, 1592
- Dūkštas, mstl. 31, 112, 121, 137, 144,
145, 147, 184, 190, 191, 220, 222, 226,
244, 248, 261, 263, 280, 288, 391, 427,
443, 445, 448, 471, 474, 500, 533, 581,
587, 648, 656, 703, 711, 745, 759, 789,
847, 881, 882, 891, 900, 906, 949, 963,
968, 1014, 1017–1019, 1044, 1047,
1066, 1164, 1194, 1207, 1246, 1263,
1277, 1279, 1351, 1358, 1451, 1528,
1547–1549, 1574, 1592, 1596, 1600,

1609, 1659, 1693, 1695, 1748, 1805,
1822, 1832, 1925, 1929, 1946, 1970,
1972, 2086, 2134, 2144, 2223, 2310,
2348, 2356, 2385, 2391, 2392, 2411,
2413, 2436, 2448, 2521, 2529, 2666,
2821, 2855, 2937, 2959, 2973, 2977,
2994, 2999

Dūkštas, par. 500, 532, 581, 905, 943,
1164, 1194, 1206, 1211, 1384, 1946,
2436, 2437, 2499, 2710, 2819, 2993

Dūkštas, vls. 57, 131, 261, 312, 379,
490, 711, 1595, 1653, 2005, 2131, 2252,
2278, 2292, 2392, 2855

Dūkšto piliakalnis 1574

Dūlgininkai, k. (Leipalingio vls., Seinų
aps.) 213

Dulkenikai, k. (Trakų aps.) 211

Dunilovas (Dunilovičiai), mstl. 1297

Dūsetos, mstl. (Zarasų aps.) 544, 571

Dūsmenys, k. (Onušio vls., Trakų aps.)
65, 87, 894

Dusnėčia, k. (Krasnava vls., Seinų,
vėliau Suvalkų aps.) 44, 284, 313

Dusnėčia, k. (Krasnava vls.,
Suvalkų aps.) 704, 1181

Dusnėčia, k. (Suvalkų aps.) 1638, 2401

Dvarčėnai (Dvarčionys), k. (Daugų vls.,
Alytaus aps.) 63, 104

Dvarčėnai, k. (Gibų vls., Suvalkų aps.)
2745

Dvarčiniai, k. (Apso vls.,
Breslaujos aps.) 2324, 2887

Dvarčiškiai, k. (Pabradės vls.,
Švenčionių aps.) 403, 1994, 2109,
2138, 2148, 2950

Dvarčius (Dvõrcas), par. (Slonimo
aps.) 1453, 1454

Dvarėliškiai, k. (Ukmergės aps.) 39

Dvarýkščiai, k. (Mielagėnų vls.,
Švenčionių aps.) 839, 1917

Dvarýkščius, k. (Dūkšto vls.,
Švenčionių aps.) 836, 1034, 1137

Dvarýkščius, k. (Mielagėnų vls.,

Švenčionių aps.) 1712, 1713, 1810,
2053, 2101, 2260, 2277, 2372

Dvarýkščius, k. (Rimšės vls.,
Breslaujos aps.) 348, 2853, 2973, 2990,
2993, 2994

Dvarýkščius, k. (Tverečiaus vls.,
Švenčionių aps.) 753

Dvilõnys, k. (Lentupio vls.,
Švenčionių aps.) 2278, 2833

Dvořcas (Dvařčius), par. 985

Dzegciõrai (Mielūpai), k. (Valkininkų
vls., Vilniaus–Trakų aps.) 810, 2159,
2371, 2409

E

Eglinė, k. (Andrejavo vls., Suvalkų aps.)
1248, 1365, 1418, 2749

Eglýniškė (Egliniškė), k. (Dūkšto vls.,
Švenčionių aps.) 289, 559

Eglýniškė, k. 997

Eiřiškės, apyl. (Lydos aps.) 54, 1202,
1235, mstl. 54, 87, 90, 91, 104, 131,
152, 310, 363, 605, 656, 709, 722, 934,
946, 983, 1029, 1030, 1113, 1186, 1191,
1294, 1541, 1665, 1840, 1841, 1935,
1954, 1958, 1972, 2011, 2280, 2340,
2419, 2426, 2438, 2440, 2461, 2498,
2529, 2580, 2660, 2710, 2762, 2786,
2879, 2992, 3027, 3037

Eiřiškės, par. 1029, 2440

Eiřiškės, vls. 57, 533, 2992

Eitkūnai, k. (Mažoji Lietuva) 410

Eitminiškės, par. 2084

Ėrztvėtas, ež. 735

Ėrztvėtas, k. (Tverečiaus vls., Švenčionių
aps.) 143, 151, 155, 196, 357, 363,
375, 453, 496, 498, 568, 710, 721, 810,
856, 871, 876, 1127, 1137, 1243, 1336,
1468, 1501, 1510, 1518, 1567, 1587,
1618, 1633, 1643, 1649, 1657, 1733,
1744, 1807, 1827, 1953, 1969, 1979,
2043, 2190, 2207, 2267, 2320, 2362,
2443, 2450, 2595, 2665, 2726, 2842

Èstija, vlst. 1003, 2627, 3026

Europà, žemynas 754, 1074, 1125, 1350,
1450, 1467, 2736, 2793, 2810

Ežerėnai (Zarasai), mst. 628

Ežerónys (Ezerkai, Jeziorkai), mstl.

(Pariečės vls., Gardino aps.) 432, 640

Ežerónys, k. (Gardino aps.) 1739

Ežerónys, k. (Pariečės vls., Gardino aps.)
2893

F

Fèrma, vnk. (Dūkšto apyl., Zarasų aps.)
68

Filadèlfija, mst. 1074

G

Gaidė, k. (Rimšės vls., Breslaujos aps.)
31, 165, 2125

Gaigáliai, k. (Varnionių, vėliau Gervėčių
vls., Vilniaus–Trakų aps.) 151, 255,
260, 266, 351, 368, 552, 595, 710, 761,
1150, 1163, 1448, 1469, 1479, 1482,
1518, 1574, 1647, 1710, 1818, 2092,
2118, 2177, 2204, 2267, 2409, 2411,
2480, 2496, 2825, 2954, 2996

Gailiùšiai, k. (Adutiškio vls., Švenčionių
aps.) 151, 155, 367, 2062, 2070, 2080,
2179, 2212, 2244, 2354, 2372, 2961

Galàlaukiai, k. (Tverečiaus vls.,
Švenčionių aps.) 852, 855, 901, 914,
1523, 1707, 1711, 1763, 1795, 1812,
1814, 23132854, 2985

Galàlaukis, k. (Daugėlišio vls.,
Švenčionių aps.) 909, 1148, 1639,
1724, 1929

Galàtilčiai, k. (Adutiškio vls.) 1919

Galčiūnai, k. (Gervėčių vls., Vilniaus–
Trakų aps.) 766, 778, 806, 1710, 1818,
1821, 2048, 2092, 2101, 2141, 2145,
2151, 2176, 2204, 2229, 2727, 2740,
2753, 2754

Galčiūnai, k. (Varnionių vls., Vilniaus
aps.) 151, 196, 252, 254, 260, 266,

307, 359, 368, 430, 450, 462, 595

Galčija, teritorija 203, 492, 651, 1816

Galiniai, k. (Seinų aps., Lazdijų vls.)
44, 214

Galiniškė, k. 703

Ganýprova, k. (Kražių vls., Raseinių
aps.) 575

Garbúnai II, k. (Kaltanėnų vls.,
Švenčionių aps.) 1743, 1800, 1998,
2275, 2284, 2340

Garcėnai, k. 54

Gařđinas, apygarda 1617, 1618, 1731,
1732, 1784, 2476, 2742, 2930

Gařđinas, aps. 131, 182, 185, 252, 257,
261, 353, 354, 357, 364, 415, 448, 451,
489, 588, 637, 651, 678, 690, 742, 758,
765, 770, 843, 846, 918, 972, 985, 1050,
1058, 1067, 1160, 1162, 1169, 1172,
1268, 1338, 1449, 1452, 1459, 1493,
1494, 1527, 1587, 1617, 1619, 1627,
1637, 1640, 1683, 1699, 1704, 1726,
1731, 1739, 1823, 1835, 1836, 1908,
1926, 1956, 1957, 1962, 1989, 2016,
2197, 2205, 2212, 2230, 2318, 2320,
2325, 2343, 2369, 2378, 2401, 2409,
2418, 2425, 2487, 2491, 2504, 2513,
2537, 2646, 2662, 2885, 2906, 2913,
2920, 2930, 2931, 3017

Gařđinas, kr. 505

Gařđinas, mst. 55, 58, 67, 71, 76, 79, 82,
87, 89, 90, 135, 136, 163, 183, 187, 188,
190, 191, 200, 203, 208, 216, 224, 236,
237, 243, 244, 261, 293, 296, 317, 319,
342, 349, 373, 391, 393, 487, 498, 504,
507, 509, 519, 521, 552, 559, 580, 585,
678, 784, 853, 855, 877, 937, 945, 1223,
1233, 1268, 1422, 1435, 1439, 1447,
1494, 1508, 1739, 1740, 1784, 1821,
1834, 1909, 1956, 2044, 2174, 2186,
2223, 2224, 2283, 2338, 2476, 2514,
2691, 2735, 2778, 2825, 2885, 2892

Gargžďai, mst. (Gargždų vls., Kretingos
aps.) 268

- Garliavà, mstl. (Garliavos vls., Kauno aps.) 644
- Garniābūdis, k. (Liubavo vls., Marijampolės aps.) 205
- Garniaĩ, k. (Mielagėnų vls., Švenčionių aps.) 2070, 2180, 2181, 2199, 2203, 2381
- Gařšvinė, dv. 702
- Gařšvinė, ežero įlanka 3036
- Gařšvinė, k. (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.) 155, 2259
- Gasiūliškė, k. (Švenčionių vls.) 1414
- Gasmenys, k. (Punsko apyl.) 294
- Gaurėliai, k. (Užubalio, vėliau Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.) 56, 155, 1032, 1610, 2061, 2065, 2084, 2089, 2186, 2275, 2284, 2439, 2451, 2456, 2468, 2572, 2589
- Gaveikėnai, k. (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.) 823, 839, 861, 912, 947, 996, 1177, 2116, 2141, 2156
- Gaveikėnai, k. (Švenčionių aps.) 1461, 1519, 1532, 1626, 1750
- Gdýnė, apyg. 2287, 2707
- Geciškės, k. 689
- Gedžiūnėliai, k. (Dūkšto vls., Švenčionių aps.) 835, 836, 1019, 1991, 2015, 2037, 2255, 2271, 2973
- Gedžiūnėlių kapinės (Švenčionių aps.) 1654
- Gegužinė (Gegužynas), k. (Gegužinės, vėliau Žaslių vls., Trakų aps.) 49
- Geistėniai, k. (Rimšės vls., Breslaujos aps.) 227
- Gelgaudiškis, mstl. (Gelgaudiškio vls., Šakių aps.) 602
- Gėliūnai, k. (Gervėčių vls., Vilniaus aps.) k. 151, 195–197, 199, 218, 235, 250, 253, 255, 260, 264, 266, 351, 368, 370, 405, 430, 451, 462, 516, 519, 523, 552, 583–595493, 688, 692, 716, 730, 740, 741, 747, 763, 785, 810, 883, 925, 970, 1024, 1123, 1124, 1126, 1143, 1148, 1156, 1167, 1188–1190, 1258, 1332, 1355, 1362, 1367, 1397, 1422, 1505, 1514, 1550, 1557, 1614, 1664, 1710, 1721, 1738, 1741, 1744, 1780, 1781, 1818, 1834, 1837, 1841, 1860, 1867, 1875, 1967, 2050, 2054, 2060, 2089, 2176, 2177, 2183, 2207, 2220, 2229, 2232, 2242, 2245, 2251, 2268, 2342, 2371, 2378, 2409, 2480, 2496, 2698, 2714, 2718, 2727, 2750, 2763, 2829
- Gėlvonai, mstl. (Gelvonų vls., Ukmergės aps.) 32, 34, 46, 47
- Gėlvonai, vls. 58, 1085
- Gendrikāvas, k. (Švenčionių aps.) 395, 409, 433
- Geniōnys, k. (Varėnos vls.) 2151
- Gėnuja, mst. 171, 208
- Geranāinys (Geranōnys), mstl. (Sedliškės vls., Ašmenos, vėliau Valažino, Lydos aps.) 163
- Geranāinys, par. 1271, 2968
- Gerdāšiai, k. (Seinų aps., Leipalingio vls.) 205, 208
- Gėrkiškiai, k. 556, 571, 628
- Gėrkonys, k. (Dūkšto vls., Švenčionių aps.) 996, 1673
- Gervėčiai, apyl. (Varnionių, vėliau Gervėčių vls. Vilniaus–Trakų aps.) 807, 876, 894, 915, 1619, 1655, 1710, 2002, 2235, 2641, 2995, 2998, kr. 704, 708, 712
- Gervėčiai, mstl. (Varnionių vls., Vilniaus aps.) 112, 113, 116, 142, 147, 151, 152, 178, 196, 197, 257, 260, 264, 276, 348–351, 356, 361, 363, 460, 498, 523, 528, 529, 531–533, 540, 542, 544, 547, 550, 552, 575, 576, 581, 586, 589, 590, 592, 594, 595, 599, 604, 620, 635, 656, 688, 740, 762, 821, 822, 870, 915, 923, 926, 933, 1003, 1004, 1031, 1074, 1080, 1118, 1144, 1147, 1150, 1151, 1153, 1156, 1163, 1168, 1175, 1247, 1256, 1268, 1272, 1273, 1331, 1350, 1380,

- 1392, 1435, 1439, 1445, 1448, 1548,
1550, 1574, 1619, 1647, 1671, 1711,
1744, 1769, 1808, 1812, 1818, 1834,
1862, 1875, 1876, 1895, 1906, 1923,
1949, 1950, 1984, 2000, 2002, 2003,
2007, 2098, 2118, 2124, 2130, 2151,
2174, 2176, 2235, 2258, 2291, 2341,
2371, 2376, 2378, 2480, 2495, 2507,
2517, 2536, 2540, 2541, 2553, 2565,
2583, 2642, 2683, 2713, 2727, 2728,
2739, 2740, 2747, 2750, 2754, 2756,
2766, 2792, 2809, 2825, 2846, 2867,
2939, 2995, 3037
- Gervėčiai, par. 189, 244, 252, 353, 485,
517, 550, 595, 603, 1112, 1151, 1655,
1769, 1875, 1923, 1950, 2007, 2495,
2583, 2641, 2683, 2739, 2740, 2750,
2756, 2995
- Gervėčiai, vls. 638, 675, 676, 915, 925,
1322, 1525, 1655, 1818, 1834, 1958,
2034, 2092, 2116, 2145, 2177, 2183,
2251, 2268, 2480, 2740, 2756
- Gervėlės, k. (Rimšės vls., Breslaujos aps.)
836, 861, 879, 1023, 1264, 1286, 1332,
1339, 1357, 1452, 1530, 1597, 1748,
1899, 1965, 2015, 2132
- Gervėnai, k. (Alytaus aps., Butrimonių
apyl.) 60
- Gerviliškiai, k. (Švenčionių aps.) 150
- Gėrviškės, k. (Lydos aps.) 2467
- Gibaĩ, k. (Gibų vls., Seinų, vėliau
Suvalkų aps.) 88, 90
- Giedraičiai, mstl. (Ukmergės aps.) 12,
27, 29, 31, 35, 38, 43, 49, 55, 59, 69,
70, 79, 82, 90, 96, 99, 154, 162, 163,
186–188, 193, 209, 416, 433, 501, 574,
595, 628, 1734, 1954
- Giedraičiai, vls. 41, 58, 151
- Gyliskė, k. (Mielagėnų vls., Švenčionių
aps.) 2853
- Gilušiai, apyl. (Andrejavo vls., Suvalkų
aps.) 2482, k. 1438, 2482, 2493,
2608, 2818
- Gilūtos, k. (Mielagėnų vls.,
Švenčionių aps.) 371, 507, 537, 823,
965, 987, 1141, 1174, 1278, 1279, 1296,
1400, 1411, 1605, 1606, 1618, 1620,
1624, 1649, 1783, 1798, 1834, 1846,
1892, 2038, 2066, 2094, 2099, 2101,
2107, 2111, 2122, 2138, 2164, 2185,
2196, 2198, 2284, 2296, 2334, 2867
- Gilviniškės, k. (Eišiškių vls., Lydos aps.)
848, 856, 946, 964, 977, 993, 1029,
1068, 1089, 1246, 1972, 2440
- Ginėliai, k. (Kaniavos, vėliau Rodūnios
vls., Lydos aps.) 601
- Giniūnai, k. (Eišiškių, vėliau
Valkininkų vls., Vilniaus–Trakų aps.)
207, 362, 368, 430, 442, 493, 496, 1266,
1588, 1757, 1758, 2371, 2383, 2414,
2611
- Ginūčiai, k. (Linkmenų vls., Švenčionių
aps.) 154
- Giraitė, k. (Valkininkų vls., Vilniaus–
Trakų aps.) 67, 178, 197, 293, 359,
493, 496, 507, 512, 536, 552, 597, 707,
740, 865, 1077, 1086, 1096, 1104, 1105,
1118, 1164, 1178, 1188, 1206, 1250,
1259, 1260, 1367, 1559, 1584, 1610,
1921, 2053, 2071, 2089, 2114, 2124,
2132, 2133, 2148, 2151, 2162, 2338,
2364, 2383, 2420, 2554, 2555, 2777,
2779, 2780, 2910
- Girdėnai, k. (Adutiškio vls., Švenčionių
aps.) 218, 2790
- Girdžiūnai, k. (Rimšės vls.,
Breslaujos aps.) 869, 871, 1335, 1524,
1629, 1899, 2197
- Girežeris, k. (Varėnos vls., Vilniaus–
Trakų aps.) 695, 895, 979, 1184, 1192,
1283, 1306, 1357, 1462, 2151, 2246,
2371, 2513, 2659
- Girinkai, k. (Pakuonio vls.) 2469
- Giros, k. (Varnionių, vėliau Gervėčių
vls., Vilniaus–Trakų aps.) 151, 204,
260, 266, 368, 430, 497, 515, 595, 644,

- 676, 684, 760, 773, 810, 902, 915, 1050,
1068, 1110, 1153, 1163, 1263, 1326,
1329, 1345, 1348, 1365, 1390, 1439,
1591, 1655, 1691, 1710, 1795, 1808,
1818, 2141, 2142, 2151, 2234, 2383,
2480, 2496, 2536, 2537, 2546, 2547,
2557, 2727
- Girkalnis, mstl. (Girkalnio vls., Raseinių
aps.) 404, 422, 572
- Girkalnis, par. 2845
- Girminiai, k. (Daugėlišio vls.,
Švenčionių aps.) 316, 367, 392, 781,
1367, 1452, 1847, 2106, 2254, 2270,
2405, 2516
- Gimiškės, k. (Paberžės par.) 2539
- Girutiskė, k. (Dūkšto vls.,
Švenčionių aps.) 2392
- Gýtariai, k. (Šiaulių vls.) 573
- Gižiūnai? (Gižiūnai), k. (Trakų aps.) 95
- Glitiskės (Glinciskės), dv. (Paberžės vls.,
Vilniaus aps.) 151
- Glitiskės, dv. (Paberžės vls., Vilniaus–
Trakų aps.) 2539
- Gramackai, k. (Kaltanėnų vls.,
Švenčionių aps.) 2953
- Gramackai, k. (Švenčionių aps. ir vls.)
151
- Graūžai (Graužiskės), k. (Šipliškės vls.,
Suvalkų aps.) 556
- Graužai (Graužiskiai), k. 729
- Graužiniai, k. (Punsko vls., Seinų, vėliau
Suvalkų aps.) 486
- Gražuliai, k. (Švenčionių aps.) 2253,
2267
- Gražuolė (Gražuovka, Bužalka), upė
2091
- Grýbai, k. (Švenčionių vls. ir aps.) 155,
403, 760, 919, 1619, 1781, 1913, 2153,
2192
- Griša (Gribošiai), k. (Kaniavos, vėliau
Varėnos vls., Lydos, vėliau Vilniaus–
Trakų aps.) 190, 318, 320, 560, 896,
948, 968, 1240, 1312, 1340, 1363, 1431,
1478, 1542, 1550, 1568, 1663, 1673,
1683, 1852, 2095, 2118, 2145, 2146,
2162, 2181, 2182, 2198, 2201, 2294,
2334, 2371, 2379, 2409, 2529, 2607
- Grybėnai (Gribėnai), k. (Daugėlišio vls.,
Švenčionių aps.) 604, 722, 836
- Grybėnai, k. (Dūkšto vls.,
Švenčionių aps.) 1726, 1913, 1991,
2258, 2259, 2372
- Grýbiškės, k. (Dieveniškų vls., Ašmenos
aps.) 403, 611, 817, 1817, 2701, 2805
- Grybošiai, k. (Kaniavos vls., Lydos aps.)
318, 320
- Grickavas, vnk. (Kapčiamiesčio vls.,
Seinų aps.) 171
- Grigališkė II, k. (Adutiškio vls.,
Švenčionių aps.) 377
- Grigaliūnai (Grigaliūnys), k. (Švenčionių
vls. ir aps.) 527, 610, 2372
- Grigiskė, k. (Daugėlišio vls., Švenčionių
aps.) 161, 241, 1964
- Grigiskė, k. (Švenčionių aps.) 2372
- Grikiapelė, k. (Švenčionių aps.) 1949,
2460
- Grikiapeliai, k. 1138
- Griškūnys, k. (Seinų par., Krasnapolio
vls.) 313
- Grišoniškės, k. 840
- Grišoniškės, k. (Rudnios par.) 2766,
3037
- Grumodziškė (Grumodiškė), sargybos
punktas 2474
- Grúodiškiai (Grodziškiai), k. (Joniškio
vls., Utenos aps.) 220
- Grútas, k. (Marcinkonių vls., Gardino
aps.) 451, 498, 540, 823, 979, 1050,
1058, 1096, 1172, 1411, 1480, 1592,
1625, 1637, 1694, 1800, 1834, 1835,
1909, 1910, 2101, 2102, 2401, 2433,
2932
- Gubavà, dv. (Salako vls.) 219
- Gubavà, k. (Švenčionių aps.) 143
- Gùdakampis, k. (Lydos aps.) 2196, 2225

Gùdapievis, k. (Tverečiaus vls., Švenčionių aps.) 731

Gudėliai, k. (Adutiškio vls., Švenčionių aps.) 378, 725, 743, 823, 836, 878, 898, 1142, 1213, 1334, 1340, 2245

Gudėliai, k. (Veisiejų vls., Seinų aps.) 517

Gudenionys, k. 689, 775

Gudenionys, k. (Lugamėnų vls., Valažino aps.) 267, 2337

Gudijà 118, 289, 448, 569

Gudiniškai (Gudriniškai), k. (Gervėčių vls., Vilniaus–Trakų aps.) 552, 595, 653, 1882, 2220

Gulbinavas, k. (Liubavo vls., Marijampolės aps.) 182

Guntauniškai (Karališkiai), k. (Tverečiaus vls., Švenčionių aps.) 155, 259, 262, 322, 423, 507, 535, 595, 634, 803, 840, 861, 977, 1000, 1141, 1178, 1286, 1304, 1321, 1340, 1457, 1461, 1467, 1519, 1524, 1577, 1587, 1639, 1712, 1728, 1762, 1779, 1792, 1803, 2018, 2023, 2063, 2169, 2218, 2238, 2256, 2258, 2263, 2961, 2979

Guobiniai, k. (Leipalingio vls., Seinų aps.) 515

Guragliai, kaimo dalis (Lazūnų k.) 803

Gurónys, k. (Leipalingio vls., Seinų aps.) 193, 208

H

Hėlsinkis, mstl. 411, 604, 1097

I

Ignalinà, apyl. (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.) 1621, 2467

Ignalinà, kr. 3017

Ignalinà, mstl. 150, 156, 220, 224, 327, 360, 375, 401, 425, 727, 766, 989, 1047, 1052, 1138, 1203, 1207, 1474, 1520, 1621, 1634, 1689, 1774, 1798, 1869,

1915, 1947, 1956, 1957, 1987, 1988, 2003, 2004, 2007, 2021, 2028, 2039, 2105, 2169, 2170, 2205, 2209, 2255, 2260, 2270, 2340, 2341, 2352, 2405, 2413, 2420, 2451, 2461, 2466, 2467, 2469, 2516, 2576, 2589, 2607, 2686, 2744, 2861, 2914, 2937, 2941, 3034

Ignōtiškė, k. (Apso vls., Breslaujos aps.) 898, 1419, 1441, 1484, 2161, 2887

Igulos baž. (Kaune) 2819

Ihumenavas (Igumenavas), vls. (Dysnos aps.) 57

Īkaznė, par. 1883

Īnsbrukas, mst. 392

Īnturkė, mstl. (Utenos aps.) 31, 79, 433

Īnturkė, par. 2602

Ispānija, vlst. 2361

Itālija, vlst. 439, 510, 2376, 2682, 2797

Izabelinė, k. 702

Izabelinė, k. (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.) 1364

Y

Ylakai, mstl. (Mažeikių aps.) 352, 358, 572

J

Jaciūnai (Jacūnai), k. (Švenčionių vls. ir aps.) 155, 362, 371, 473, 484, 519, 529, 750, 753, 804, 905, 1183, 1199, 2142, 2163, 2229, 2873, 2889, 2890

Jageliōny, vnk. (Varėnos vls.) 2398

Jakėliai, k. (Adutiškio vls., Švenčionių aps.) 155, 586, 878, 1213, 1639, 1695, 1845, 1886, 2177, 2199, 2233, 2368, 2382, 2736, 2759, 2783, 2953, 2969, 2970

Jakėnai, k. (Valkininkų vls., Vilniaus–Trakų aps.) 1625, 1893, 1905, 1925, 2317

Janāpolis, k. (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.) 3028

Janāvas, dv. (Vidžių vls.,

- Breslaujos aps.) 1365
- Janāvas, k. 2014, 2137, 2849, 2892, 2905, 2942
- Jančiūnai, k. (Švenčionių aps.) 2372
- Janiūnys, k. (Daugeliškio vls., Švenčionių aps.) 1144, 1299, 1627, 2154, 2256, 2973
- Jankauščiznà, žr. Pilypai, k.
- Jaňkiškė (Jankaučiškė), k. (Dūkšto vls., Švenčionių aps.) 371, 403, 484, 559, 607, 703, 2005
- Janónys, k. (Butrimonių par., Lydos aps.) 2225
- Jāsauska (Jasaučiznà), k. (Kaniavos, vėliau Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.) 434, 470, 476, 529, 537, 1154, 1404, 1419, 1592, 1650, 1716, 2371, 2383
- Jasiškiai, k. (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.) 1428, 2020
- Jaskónys, k. (Pariečės vls., Gardino aps.) 652, 678, 1598, 1799, 1817, 1876, 1974, 2096, 2207, 2223, 2401, 2463, 2501, 2502
- Jaskūnai (Joskūnai) k., (Lugamėnų vls., Valažino aps.) 689, 774, 775, 853
- Jašiūnai, k., mstl. (Šalčininkų vls., Vilniaus–Trakų aps.) 130, 1644, 2449, 3025
- Jauniūnai, k. (Maišiagalos vls., Vilniaus, vėliau Vilniaus–Trakų aps.) 107, 109, 125
- Jazukoviznà, k. (Liubavo vls., Marijampolės aps.) 182
- Jeziorkai, k. (Gardino aps.) 432
- Jiėznas, mstl. (Alytaus aps.) 11, 35, 1447
- Jociūnai (Jocūnai), k. (Rodūnios vls., Lydos aps.) 510, 607, 608, 1092, 1584
- Jočiai, k. (Rudnios par., Kaniavos vls., Lydos aps.) 7
- Jonaĩ, Šv., baž. (Vilniuje) 820, 870, 1096, 1398, 1435, 1613, 1615
- Jonavà, mst. (Kauno aps.) 268, 406, 422, 501, 541, 570, 619, 628, 644
- Jonelėnai, Janulėnai (dabar Egliniai), k. (Rimšės vls., Breslaujos aps.) 2345, 2359, 2993
- Jonėnai (Ivonėnai, Ivanėnai), k. (Daugeliškio vls., Švenčionių aps.) 535, 590, 679, 702, 750, 1847, 1859, 1905, 1908, 1913, 2044, 2116, 2141, 2234, 2244, 2251, 2383, 2590, 2662, 2851
- Joniškėlis, mstl. (Biržų aps.) 585
- Joniškis, mst. (Šiaulių aps.) 541, 583, 628, 644, 3008
- Joniškis, mstl. (Utenos aps.) 79, 341, 358, 598, 5-XII
- Joniškis, vls. (Vileikos aps.) 58
- Jotautai (Jataučiai), k. (Rodūnios vls., Lydos aps.) 152
- Joteliūnai (Jateliūnai), k. (Trakų vls. ir aps.) 126
- Joteliūnai, k. 838
- Jūciškės (Jūciškė), k. (Apso vls., Breslaujos aps.) 1799, 1800, 2887
- Juciūnai, k. (Rodūnios vls., Lydos aps.) 152
- Judišmai, k. (Švenčionių aps.) 253
- Juknónys, k. (Gelvonų vls., Vilniaus, vėliau Ukmergės aps.) 40
- Juliškė (Juljanavà), k. (Breslaujos aps.) 1933
- Jūncionys (Juncūnai), k. (Pivašiūnų vls., Alytaus aps.) 55
- Jūndiliškės, k. (Mockiškių, vėliau Benekainių vls., Lydos aps.) 419, 494, 507, 784, 994, 1112, 1392, 1673, 1720, 2165, 2209
- Jungtinės Amėrikos Valstijos (JAV) 920, 987, 1043, 1074, 1077, 2264, 2280, 2335, 2386, 2398
- Jungtinės Šiaurės Amėrikos Valstijos 32
- Juočiai, k. 840
- Juočiai, k. (Rudnios par.) 2766
- Juodagalviai (Juodgalviai), k. (Mielagėnų vls., Švenčionių aps.) 143, 155, 465,

486, 507, 537, 568, 603, 697, 800, 860,
898, 947, 961, 970, 1142, 1163, 1178,
1288, 1299, 1401, 1514, 1550, 1815,
1901, 1906, 1920, 1972, 2017, 2244,
2247, 2256, 2271, 2279, 2355, 2362,
2389, 2397, 2428, 2481, 2568, 2698,
2715, 2718, 2760, 2776, 2982

Juodalaukis, k. (Daugėlišio vls.,
Švenčionių aps.) 104, 149, 150, 684,
704

Juodalaukis, k. (Dūkšto vls.,
Švenčionių aps.) 970, 1465, 1724,
1733, 1879, 2199, 2217, 2383

Juodelėnai, k. (Apso vls., Breslaujos aps.)
886, 1210, 1441, 2094, 2158, 2161

Juodėliškė, k. (Krasnavo vls., Suvalkų
aps.) 1138, 1375

Juodėliškė, k. (Seinų vls. ir aps.) 121,
284

Juodėliškė, k. (Suvalkų aps.) 2401

Juodežeriai, k. (Paberžės vls., Vilniaus–
Trakų aps.) 2539

Juodieji Kálviai, k. (Valkininkų vls.,
Trakų, vėliau Vilniaus–Trakų aps.)
368, 1192

Juodiškė, k. (Mielagėnų vls.,
Švenčionių aps.) 2037, 2047, 2053,
2087, 2092, 2100, 2166, 2192, 2260,
2268, 2277

Juodiškė, k. (Švenčionių vls. ir aps.)
1098, 1695, 1794

Juodiškėlis, k. (Švenčionių vls. ir aps.)
2166, 2983

Juodiškis (Jūdiškis), k. (Švenčionių vls.
ir aps.) 403, 562, 2153, 2847

Juodkiškės (Júodziškė), k. (Benekainių
vls., Lydos aps.) 448, 1526

Juodkrantė, mstl. 602

Juodlaukis, k. (Daugėlišio vls.,
Švenčionių aps.) 654

Juodšiliai, k. 732

Jurbarkas, mst. 414, 422, 564, 570, 628,
3008

Jūrė, k., gelž. stotis (Marijampolės aps.)
502, 571

Jurėnai, k. (Apso vls., Breslaujos aps.)
1662, 2109, 2138

Jurgeliūnys, k. (Dieveniškų vls.,
Ašmenos aps.) 820, 2179, 2202, 2748

Jurgionys (Jurgónys), k. (Benekainių
vls., Lydos aps.) 152, 785, 824, 1112,
1391, 1538

Jūrgiškiei, k. (Liubavo vls., Marijampolės
aps.) 182

Jūrkionys, k. žr. Ūrkionys

Juršėnai, k. (Užubalio vls., Švenčionių
aps.) 367

Jusiaĩ, k. (Kaltanėnų vls.,
Švenčionių aps.) 2278, 2354, 2355,
2512

Jūžintaĩ, vls. 1271

K

Kabėliai (Kabėliai I), apyl.
(Marcinkonių vls., Gardino aps.)
2885, 3037

Kabėliai k. 61, 87, 131, 143, 152, 180,
182, 188, 198, 244, 254, 261, 306, 316–
318, 355, 365, 369, 400, 427, 428, 432,
451, 490, 507, 531, 540, 597, 645, 707,
722, 784, 789, 796, 827, 831, 869, 871,
903, 926, 941, 950, 979, 1001, 1050,
1150, 1161, 1162, 1172, 1172, 1177,
1183, 1245, 1331, 1394, 1414, 1452,
1458, 1487, 1500, 1508, 1534, 1535,
1550, 1683, 1827, 1847, 1885, 1891,
1925, 2004, 2013, 2049, 2051, 2186,
2197, 2202, 2207, 2343, 2401, 2409,
2645, 2691, 2735, 2764, 2819, 2842,
2867, 2913, 3002

Kabėliai, par. 1458, 1534, 1926, 2646,
2885

Kabėliai II, k. (Berštų vls., Gardino aps.)
1058, 1886, 1996, 2003, 2205, 2409

Kackónys, k. (Adutiškio vls.,
Švenčionių aps.) 155, 363, 878, 1213,

- 1707, 1795, 2233, 2313
 Kačėmiškė, k. (Užbalio vls., Švenčionių
 aps.) 155, 169
 Kačėniškė, k. (Mielagėnų vls. Švenčionių
 aps.) 1669, 2381
 Kačėrgiškė, k. (Daugėlišio vls.,
 Švenčionių aps.) 456, 1366, 1977
 Kādariškės (Kādariškiai), vls. (Suvalkų
 aps.) 131
 Kaibūčiai, k. (Merkinės vls.,
 Alytaus aps.) 733
 Kaiřiškiai, k. (Adutiškio vls., Švenčionių
 aps.) 150, 377
 Kaišiadorys, apyl. 2961
 Kaišiadorys, mst. 45, 159, 327, 359, 396,
 437, 477, 501, 502, 544, 565, 628, 1760,
 3008, 3038, vyskupija 825, 1973
 Kaledonys, k. (Kaniavos vls., Lydos
 aps.) 186
 Kalesniškai, k. (Eišiškių vls., Lydos
 aps.) 30, 33, 87, 103, 104, 109, 113,
 118, 128, 135, 136, 154, 190, 191, 196,
 254, 265, 363, 365, 369, 388, 426, 432,
 448, 483, 494, 504, 515, 531, 605, 650,
 720, 721, 776, 874, 896, 897, 1002,
 1026, 1067, 1079, 1080, 1087, 1168,
 1244, 1404, 1407, 1447, 1478, 1642,
 1931, 1935, 1975, 2020, 2026, 2340,
 2374, 2438, 2786, 2794, 2885, 2928,
 2992, 2996
 Kalesniškai, par. 898, 1403, 1447, 1765,
 1931, 2438, 2996
 Kaletnikas (Kaletninkai, Kalietninkas),
 k. (Žabariškių, vls., Suvalkų kr.) 88,
 2375, 2398
 Kalinavas, k. (Andrejavo vls., Suvalkų
 aps.) 374, 387
 Kalkūnai, mstl. (Kalkūnų, vėliau
 Laukesos vls., Breslaujos, vėliau
 Alūkstos aps.) 191
 Kálninė, k. (Mielagėnų vls.,
 Švenčionių aps.) 836, 2117, 2313
 Kálnišiai, k. (Starčiūnai), k.
 (Adutiškio vls., Švenčionių aps.; dab.
 Baltarusija) 1699, 2312
 Kałtanėnai (Kaltinėnai), apyl. (Švenčionių
 aps.) 601, 1704
 Kałtanėnai (Kaltinėnai), mstl. 31, 43, 79,
 119, 122, 146, 151, 155, 162, 163, 167,
 190, 196, 226, 264, 280, 293, 296, 297,
 301, 302, 313, 328, 334, 359, 363, 379,
 384, 390, 393, 394, 398, 423, 472, 474,
 495, 496, 501, 531, 541, 561, 581, 604,
 606, 609, 639, 644, 648, 649, 723, 733,
 742, 747, 752, 759, 781, 821, 854, 861,
 890, 915, 920, 935, 938, 944, 958, 1004,
 1017, 1018, 1039, 1061, 1131, 1143,
 1183, 1235, 1289, 1308, 1330, 1332,
 1348, 1380, 1394, 1419, 1420, 1424,
 1515, 1520, 1544, 1546, 1551, 1597,
 1606, 1701, 1704, 1712, 1730, 1741,
 1759, 1847, 1848, 1867, 1868, 1880,
 1889, 1991, 2010, 2014, 2042, 2061,
 2064, 2084, 2108, 2117, 2144, 2195,
 2231, 2238, 2242, 2258, 2260, 2264,
 2270, 2293, 2301, 2308, 2322, 2323,
 2339, 2389, 2413, 2423, 2437, 2439,
 2453, 2456, 2457, 2464, 2484, 2506,
 2525, 2529, 2546, 2566, 2567, 2661,
 2680, 2737, 2764, 2765, 2773, 2862,
 2933, 2992, 2994, 2995
 Kałtanėnai (Kaltinėnai), par. 469, 581,
 943, 1235, 1597, 1701, 1759, 1847,
 1991, 2301, 2566, 2567, 2764, 2942
 Kałtanėnai, vls. 795, 805, 1036, 1047,
 1138, 1394, 1445, 2028, 2178, 2218,
 2238, 2240, 2247, 2253, 2267, 2275,
 2284, 2362, 2456, 2457, 2460, 2495,
 2589, 2680, 2748, 2865, 2898, 2905,
 2909, 2944, 2948, 2957, 2964, 2980
 Kalvarijà, mst. (Marijampolės aps.) 359,
 412, 422, 572
 Kálviai, k. (Dieveniškų vls.,
 Ašmenos aps.) 2004, 2701
 Kálviai, k. (Kapčiamiesčio vls., Seinų
 aps.) 206, 212

- Kálviai, k. (Valkininkų vls., Vilniaus–Trakų aps.) 1532, 1557, 2371, 2383
- Kálviai, k. (Vilniaus aps.) 351
- Kálviasalis, k. (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.) 532, 704, 725, 798, 806, 836, 1487, 1505, 1515, 1528, 1542, 1848, 1859, 1919, 1987, 1990, 1992, 2021, 2039, 2071, 2104, 2141, 2249, 2256, 2257, 2282, 2296, 2304, 2346, 2379, 2590, 2672, 2702, 2782, 2967
- Kálviškė, k. (Adutiškio vls., Švenčionių aps.) 1785, 2274
- Kálviškė, k. (Dūkšto vls., Švenčionių aps.) 852, 857, 955, 956, 963, 1133, 1137, 1178, 1212, 1263, 1310, 1315, 1337, 1415, 1669, 1681, 1758, 1795, 1810, 1938, 1973, 2117, 2169, 2175, 2178, 2186, 2252, 2409, 2809
- Kálviškė, k. (Suvalkų aps.) 2745
- Kálviškė, k. (Tverėčiaus vls., Švenčionių aps.) 1524, 2743, 2776
- Kálviškės, k. (Dūkšto vls., Švenčionių aps.) 454, 634
- Kálviškiai, k. (Dūkšto vls., Švenčionių aps.) 736, 900, 913, 956, 996, 1001, 1142, 1263, 2391
- Kálviškiai, k. (Rimšės vls., Breslaujos aps.) 1636
- Kamajai (Kamójys), mstl. (Švenčionių aps.) 149, 269, 428, 429, 533, 541, 2321
- Kamajai (Kamójys), par. 196, 2862
- Kamajai (Kamójys), vls. 57
- Kāmenka, k. (Liubavo vls., Marijampolės aps.) 205
- Kamójai, vls. 724
- Kamorúnai, k. (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.) 186, 197, 253, 260, 265, 355, 369, 431, 454, 493, 519, 529, 531, 646, 683, 700, 734, 751, 789, 831, 916, 937, 972, 973, 996, 1002, 1024, 1135, 1202, 1346, 1404, 1515, 1540, 1545, 1590, 1593, 1602, 1633, 1681, 1716, 1794, 1848, 1891, 1902, 2040, 2083, 2118, 2124, 2142, 2151, 2153, 2180, 2207, 2221, 2371, 2383, 2730, 2752, 2868, 2994
- Kampiniai, k. (Apso vls.) 1484
- Kampúočiai, k. (Seivų vls., Suvalkų aps.) 924, 1030, 1080, 1203, 1248, 1531, 1781, 1837, 1879, 2226, 2238, 2240, 2254, 2272, 2489, 2774
- Kančioginas, k. (Užbalio, vėliau Mielagėnų vls., Švenčionių aps.) 155, 686, 1873, 1890, 2096, 2248, 2256, 2383, 2464, 2576
- Kančioginas III, k. (Mielagėnų vls., Švenčionių aps.) 1721, 2024
- Kanešiai, k. (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.) 367, 827, 841, 1497, 1518, 1688, 1689, 1699, 1774, 1778, 1804, 1957, 2018, 2021, 2064, 2119, 2372, 2383
- Kaniavà, apyl. (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.) 1716
- Kaniavà, k. 1319, 1353, 1357, 1359, 1377, 1382, 1479, 1551, 1552, 1602, 1627, 1696, 1698, 1716, 1720, 1801, 1851, 1886, 1913, 1925, 1957
- Kaniavà, k. (Kaniavos vls., Vilniaus–Trakų aps.) 806, 827, 830, 840, 976, 978, 990, 1052, 1058, 1283
- Kaniavà, k. (Lydos, vėliau Vilniaus–Trakų aps.) 128, 152, 179, 199, 266, 370, 381, 431, 533, 650, 658
- Kaniavà, k. (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.) 1985, 1996, 2020, 2040, 2119, 2146, 2162, 2182, 2188, 2200, 2231, 2290, 2310, 2334, 2355, 2368, 2371, 2372, 2379, 2389, 2409, 2411, 2425, 2445, 2454, 2458, 2494, 2512, 2529, 2607, 2707, 2763, 2765, 2791, 2813, 2829, 2848, 2855, 2925, 2955, 2990
- Kaniavà, vls. 57, 131, 152, 180, 190, 252, 349, 350, 381, 490, 578, 585, 638, 674, 676, 889

- Kaniavėlė, k. (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.) 707, 861, 950, 966, 978, 979, 997, 1104, 1194, 1277, 1357, 1388, 1389, 1716, 1848, 1905, 2367, 2371, 2383, 2407, 2611, 2791, 2990, 3037
- Kaniūkai, k. 896, 1146, 1154, 1188–1190, 1258
- Kaniūkai, k. (Benekainių vls., Lydos aps.) 435, 443, 449, 480, 494, 753, 850, 890, 967, 1083, 1085, 1325, 1390, 1398, 1426, 1460, 1479, 1537, 1882, 1975, 2149, 2157, 2165, 2208, 2209, 2286, 2335, 2344, 2379, 2397, 2398, 2427, 2457, 2460, 2472
- Kaniūkai, k. (Dūkšto vls., Švenčionių aps.) 1001, 1075, 1119, 1367, 1599, 1600, 1635, 1782, 1832, 1860, 2086, 2142, 2144, 2159, 2383, 2392, 2529, 2821, 2999
- Kaniūkai, k. (Kaniavos vls., Vilniaus–Trakų aps.) 716, 831
- Kaniūkai, k. (Varanavo vls., Lydos aps.) 1112
- Kaniūkai, k. (Varėnos vls., Vilniaus aps.) 431, 538
- Kaniūkai, k. (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.) 1032, 1124, 1126, 1177, 1357, 1395, 1419, 1458, 1477, 1515, 1532, 1563, 1626, 1711, 1716, 1848, 2151, 2355, 2445, 2791
- Kāpčiamiestis, mstl. (Seinų aps.) 49, 515
- Kapiniškės, k. 1050
- Kapiniškiai, k. (Marcinkonių vls., Gardino aps.) 183, 224, 318, 320, 355, 369, 428, 432, 546, 1058, 1172, 1223, 1413, 1481, 1626, 1637, 1695, 1699, 1711, 1718, 1737, 1744, 1778, 1821, 1969–1971, 2040, 2186, 2196, 2202, 2275, 2343, 2409, 2858, 2885, 2913
- Kaptoriūnai (Kaptarūnai), k. (Lentupio vls., Švenčionių aps.) 476
- Karalyčia, k. (Tverėčiaus vls., Švenčionių aps.) 397, 2242
- Kargaudai, k. (Rodūnios vls., Lydos aps.) 116, 152, 184, 369, 403, 419, 432, 448, 494, 563, 591, 687, 719, 790, 791, 809, 886, 896, 897, 978, 1067, 1183, 1218, 1237, 1442, 1508, 1570, 1593, 1721, 1917, 1958, 2064, 2080, 2108, 2110, 2128, 2159, 2160, 2163, 2179, 2225, 2348, 2409, 2716, 2761, 2902
- Karkāziškės, k. 1297
- Karklėnas (Karklinka), k. (Lentupio vls., Švenčionių aps.) 936, 937
- Kaṛklinė k. (Lentupio, vėliau Kliukščionių, vls., Švenčionių aps.) 2236, 2237
- Kaṛklinė, k. (Mikalavo vls., Švenčionių aps.) 367, 373, 429, 557
- Kaṛklinė, k. (Švenčionių vls. ir aps.) 1825, 1832, 1938, 2253, 2267, 2301
- Karmarai, k. (Varnionių vls., Vilniaus aps.) 151
- Karpātai, kalnai 2767, 2797
- Kaṛpiškės, k. (Varėnos vls., Trakų aps.) 223
- Kaṛtena, mstl. (Kretingos aps.) 566, 567
- Kartūzų Berezà (Kartūzų Biarozà), kalėjimas (dab. Baltarusija) 2251, 3022
- Karvēliškės, k. (Paberžės vls., Vilniaus–Trakų aps.) 2539
- Karvys, par. 2845
- Kasčiūkai (Kačiūkai), k. (Mikalavo vls., Švenčionių aps.) 254, 300, 367, 429
- Kasčiūkai, k. (Švenčionių vls. ir aps.) 1119, 1171, 1185, 1252, 1335, 2117, 2173, 2210, 2248, 2249, 2257, 2259
- Kāspariškės, k. (Butrimonių vls., Alytaus aps.) 63
- Kašėtos, k. (Kaniavos vls., Lydos, vėliau Vilniaus–Trakų aps.) 152, 179, 211, 219
- Kašėtos, k. (Marcinkonių vls., Gardino aps.) 361, 393, 451, 1534, 1535, 1743,

- 1744, 1747, 1836, 1850, 1913, 1970,
2028, 2077, 2182, 2202, 2288, 2361,
2410, 2913
- Kašėtos, k. (Varėnos vls., Vilniaus-Trakų
aps.) 832, 840, 857, 997, 1012, 1067,
1104, 1124, 1133, 1156, 1170, 1188,
1199, 1257, 1288, 1316, 1333, 1357,
1376, 1389, 1403, 1455, 1506, 1515,
1516, 1551, 1681, 1686, 1697, 1719–
1721, 1832, 1876, 1913, 2231, 2293,
2320, 2363, 2371, 2415, 2479, 2765,
2795, 2925, 2990, 3037
- Katináutiškė, k. (Švenčionių aps.) 2372
- Katináutiškė, k. (Tverėčiaus vls.,
Švenčionių aps.) 1141, 1258, 1286,
1351, 1463, 1700, 1810
- Kaūkiskė, k. 1138
- Kaūkiskė, k. (Kaltanėnų vls.) 1907
- Kaulėliškės (Kaulėliškis), mstl. (Lydos
aps.) 144, 341, 533, 563
- Kaulėliškės (Kaulėliškis), par. 117
- Kaulėliškiai (Kaulėliškės, Konvėliškiai),
k. 912, 951
- Kaulėliškis (Kaulėliškės), k. (Dieveniškų
vls., Ašmenos aps.) 1385
- Kaūnas, apyl. 27
- Kaūnas, apskr. 2148, 2268
- Kaūnas, arkivyskupija 1713
- Kaūnas, mst. 6, 8, 11, 17, 21, 30, 32,
38, 39, 42–44, 46–48, 50, 53, 55, 57,
59, 61, 62, 66, 68–71, 73, 74, 77, 78,
81, 82, 87, 99, 101–106, 110–112, 116,
118, 120, 126, 127, 129, 130, 132, 133,
135, 136, 138, 139, 143, 144, 149,
153–160, 162–166, 169, 171, 175–177,
179, 180, 182, 185, 189, 191–193, 195,
200, 206, 210, 218, 219, 233, 236, 238,
239, 242–250, 257, 260, 261, 264, 265,
267–270, 278, 279, 284, 287, 288, 291–
293, 295, 296, 303–306, 308–310, 312,
315, 319, 321, 322, 324, 328–331, 333,
335, 336, 341, 343–353, 355, 362–365,
370, 371–375, 377, 378, 381, 383, 384,
392, 395, 396, 399, 400, 403–405, 412,
414, 422, 424, 428, 429, 433, 435–438,
440–444, 448, 449, 451–453, 456, 457,
459, 460, 462–465, 467, 471, 472,
477–481, 484, 488, 491, 498, 499, 502,
504, 505, 507, 508, 510, 511, 513–515,
517, 519–521, 523–529, 535, 538, 541,
542, 544, 546, 547, 550, 551, 553,
554, 556–561, 563–565, 567, 569–574,
580, 582, 585, 586, 599, 602, 605,
608–610, 613, 619, 625, 626, 628, 630,
632, 641, 643, 644, 646, 648, 650,
652–654, 656, 692, 708, 729, 745, 756,
767, 791, 810, 838, 855, 869, 873, 881,
885, 886, 894, 932, 935, 939, 965,
967, 1003, 1030, 1156, 1159, 1203,
1205, 1342, 1347, 1360, 1361, 1379,
1432, 1440, 1544, 1577, 1596, 1653,
1660, 1704, 1728, 1888, 1892, 1935,
1966, 1973, 1986, 1990, 2068, 2081–
2103, 2133, 2165, 2166, 2168, 2188,
2191, 2196, 2215, 2216, 2236, 2249,
2259, 2260, 2285, 2367, 2393, 2416,
2419, 2423, 2438, 2440, 2447, 2451,
2468, 2469, 2477, 2492, 2495, 2525,
2541, 2597, 2614, 2623, 2624, 2627–
2633, 2638, 2644, 2657, 2659, 2663,
2683, 2694, 2695, 2704, 2706, 2711,
2712, 2718–2721, 2724, 2742, 2743,
2760, 2777, 2780, 2798, 2799, 2801,
2814–2817, 2819, 2820, 2823, 2831,
2833, 2835, 2847, 2849, 2856, 2873,
2876, 2877, 2882, 2886, 2887, 2931,
2936, 2937, 2946, 2971, 2978, 2983,
3001, 3004, 3008–3011, 3016–3019,
3023, 3024, 3026–3031, 3033–3039,
3041
- Kaválniškiai, k. (Molėtų vls., Utenos
aps.) 64
- Kaváltiškė, k. 1213
- Kaváltiškė, k. (Švenčionių aps.) 2372
- Kavárskas (Kovárskas), mstl. (Ukmergės
aps.) 575

- Kazakāvas, k. (Švenčionių aps.) 1842
 Kazėnai, k. 1011
 Kazėnai, mstl. (Dysnos par., Binos vls.,
 Dysnos, vėliau Breslaujos aps.) 320,
 326, 462
 Kazikónys, k. (Kaniavos vls., Lydos,
 vėliau Vilniaus–Trakų aps.) 579
 Kazimierāvas, k. (Rimšės vls., Breslaujos
 aps.) 1748, 2541
 Kazimieriškės, k. (Vieio vls.) 79
 Kazitiškis, k. (Dūkšto vls., Švenčionių
 aps.) 727, 730, 948, 1384, 1609, 1742,
 1783, 1820, 2645, 2940
 Kazitiškis, k., užkarda (Švenčionių aps.)
 1969, 2131, 2310
 Kazitiškis, mstl. 401, 578, 588
 Kazitiškis, par. 2645, 2940
 Kaziukónys, k. (Kaniavos vls., Vilniaus–
 Trakų aps.) 707, 718, 763, 833, 856,
 857, 1006
 Kaziukónys, k. (Lydos aps.) 2827
 Kaziukónys, k. (Varėnos vls.) 2371
 Kaziuliai (Kaziliai), k. (Dieveniškų vls.,
 Ašmenos aps.) 197, 366, 369, 431,
 604, 612
 Kaziuliai ? (Kariuliai), k. (Leipalingio
 apyl., Seinų aps.) 62
 Kaziuliai, k. (Dieveniškų vls., Ašmenos
 aps.) 366, 369, 431, 604, 612, 1350,
 1357, 1476, 1611, 1616, 1848, 1862,
 1903, 1946, 1947, 2174, 2181, 2359,
 2367, 2538, 2608, 2748, 2906, 2952
 Kaziuliai, k. (Švenčionių aps.) 2945
 Kazlaĩ, k. (Švenčionių vls. ir aps.) 608
 Kazliškiai, vnk. (Širvintų apyl.) 98
 Kazlų Rūdā, mstl. (Marijampolės aps.)
 269, 398, 409, 422, 628, 644
 Kazlūpiškė, vnk. (Švenčionių aps.) 1879
 Kazōkiškis, k. (Tauragnų vls., Utenos
 aps.) 35, 578
 Kėdāiniai, mst. 348, 587, 629, 634, 635
 Kėdōnys, k. (Butrimonių vls., Alytaus
 aps.) 56
 Keižiaĩ, k. (Rimšės vls., Breslaujos aps.)
 150, 414, 729, 810, 855, 1373, 1387,
 1452, 1465
 Kėkiškės k. (Tverečiaus vls., Švenčionių
 aps.) 397
 Kėkštaĩ, k. (Tverečiaus vls., Švenčionių
 aps.) 883, 903, 951, 1024, 1063, 1195,
 1260, 1513
 Kėlcai, gubernija 2469
 Kėlmė, mst. (Raseinių aps.) 565, 574,
 576, 629
 Kėlmė, par. 2753
 Kelpūčiai, k. 852, 1289
 Kelpūčiai, k. (Tverečiaus vls.,
 Švenčionių aps.) 261, 357, 362, 496,
 507, 568, 1449, 1812, 1821, 1840, 1873,
 2056, 2092, 2102, 2255, 2271, 2358,
 2834
 Kėriškė, k. (Mielagėnų vls., Švenčionių
 aps.) 155, 371, 507, 537, 559, 560,
 686, 716, 814, 1131, 1340, 2284, 2314
 Kėriškė, k. (Tverečiaus vls.,
 Švenčionių aps.) 744
 Kernavė, mstl. (Musninkų vls.,
 Ukmergės aps.) 49, 79
 Kerōtis, ež. 2528
 Kerplėšinė (Kerplašinė), k. (Gervėčių
 vls., Vilniaus–Trakų aps.) 552, 595,
 1710, 1935
 Kėštūcio pilis Trakuose 2688
 Ketūrvalakiai, k. (Keturvalakių vls.,
 Kalvarijos aps.) 574
 Kiaukliaĩ, par. (Šešuolių vls., Ukmergės
 aps.) 59
 Kybārtai, mst. 3009
 Kybārtai, mst. (Vilkaviškio aps.) 351,
 501, 544, 571, 621, 629
 Kiėliai, k. (Širvintų vls., Ukmergės aps.)
 212
 Kiemėliškės, k. (Kiemeliškių vls.,
 Švenčionių aps.) 294
 Kiemėliškės, vls. 57
 Kietāviškės, k. (Trakų aps.) 166

- Kijutiškės (Kijuciškė), k. (Kaniavos vls., Lydos, vėliau Vilniaus–Trakų aps.) 586
- Kikižeris, ež. 2971
- Kýlatrakis (Kílatrakis), k. (Vidiškių par., Daugėlišio vls., Švenčionių aps.) 525
- Kýlatrakis, k. 916
- Kinija, vlst. 1296
- Kiniūnai, k. (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.) 155
- Kiniūnai, k. (Švenčionių aps.) 2372
- Kirdeikiai, k. (Linkmenų vls., Utenos aps.) 112, 406, 422, 538, 539
- Kirdeikos, k. (Švenčionių vls. ir aps.) 1186, 1208, 1213, 1681, 2157, 2192
- Kirkūčiai, k. (Mielagėnų vls., Švenčionių aps.) 107, 688, 705, 750, 922, 1024, 1032, 1145, 1227, 1318, 2071, 2260, 2277, 2341, 2498, 2590, 2682, 2700, 2718, 2766, 2817
- Kisieliškė, k. (Mikalavo vls., Švenčionių aps.) 403
- Kišiniòvas, mst. 1992
- Kiškiai, k. (Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.) 942, 1138, 1171, 1344, 1376, 1669, 1704, 1907, 1949, 2049, 2250, 2253, 2260, 2267, 2292
- Kiškiai, k. (Linkmenų vls., Švenčionių aps.) 371, 379, 380, 423, 557, 654
- Kyvónys, k. 830
- Klaipėda, kr. 1232, 2095, 2096, 2356, 2370, 2391, 2704, 2805, 2806, 2899–2901, 2936
- Klaipėda, mst. 210, 258, 345, 346, 410–412, 436, 459, 472, 501, 602, 621, 634, 894, 925, 2032, 2095, 2098, 2345, 2823
- Klaišiai, k. (Rodūnios vls., Lydos aps.) 152, 184, 185, 2056, 2128, 2160, 2225, 2266, 2409, 2439, 2573, 2716, 2761, 2902
- Klepočiai, k. (Rūdiškių vls., Trakų, vėliau Vilniaus–Trakų aps.) 254, 260, 266, 351, 368, 431, 634, 847, 896, 1050, 1068, 1590, 1793, 2362, 2371, 2494
- Klevai, k. (Krasnapolio vls., Suvalkų aps.) 44, 121, 131, 284, 302, 305, 313, 377, 385, 387, 476, 488, 614, 649, 747, 841, 924, 945, 988, 1049, 1065, 1164, 1343, 1352, 1395, 1457, 1538, 1670, 1696, 1718, 1727, 1788, 1810, 1848, 1949, 1976, 1978, 1999, 2002, 2126, 2129, 2135, 2191, 2222, 2316, 2375, 2401, 2473, 2513, 2552, 2730, 2736, 2758, 2765, 2826, 2973, 2974
- Klevyčiai, k. 989
- Klevų piliakalnis (Suvalkų aps.) 1049, 2974
- Klėdžionys (Klidžionys), k. (Butrimonių vls., Alytaus aps.) 63
- Klišabalė (Klišabaliai), k. (Musninkų vls., Ukmergės aps.) 312, 365, 367
- Klišiškė (Kliszancze), žemėvardis (Švenčionių aps.) 1331
- Kliūkai, k. (Tverečiaus vls., Švenčionių aps.) 1953, 1960, 2207, 2320, 2352
- Kliukščionys (Kliūkščionys), mstl. (Lentupio, vėliau Žukainių vls., Švenčionių aps.) 528, 540, 612, 658, 821
- Kliukščionys (Kliūkščionys), par. 30, 1938
- Kmelniškai, k. (Dieveniškių vls., Ašmenos aps.) 1478, 1788, 2094, 2608
- Kmieliaučiznà, k. (Švenčionių aps.) 104
- Kmieliavà, k. (Leipalingio vls., Seinų aps.) 212
- Kniceriškė, k. (Mielagėnų vls., Švenčionių aps.) 280
- Knistūškės (Knystūškės), k. (Gervėčių vls., Vilniaus–Trakų aps.) 151, 161, 170, 196, 235, 255, 257, 324, 330, 369, 382, 386, 523, 552, 577, 585, 587, 595, 621, 650, 692, 697, 734, 1050, 1153, 1163, 1173, 1180, 1267, 1268, 1336,

- 1347, 1468, 1601, 1710, 1818–1820,
1832, 1844, 1875, 1902, 1984, 2080,
2092, 2201, 2557, 2727, 2740, 2750
Kochanovkà, k. (Švenčionių vls. ir aps.)
750
Kolėniškė, k. (Švenčionių aps.) 1609
Koliõnija (Kolõnija), k. (Varnionių vls.,
Vilniaus aps.) 151, 552, 595
Komariškės, vns. (Maišiagalos vls.,
Vilniaus, vėliau Vilniaus–Trakų aps.)
261
Konstantinavas, k. 1018
Kõpkalnis, vtv. 744
Kopūstinė (Kapūstinė), k. (Zarasų aps.)
214
Koscenõvičiai, mstl. (Vileikos aps.) 145
Krākės, mstl. (Kėdainių aps.) 366, 422,
574, 629
Krasnaborka (Raudonė), k.
(Švenčionių aps.) 2948
Krasnagrūdà, dv. (Berznyko vls.,
Suvalkų aps.) 1906
Krasnāpolis, k. (Suvalkų aps.) 1976
Krasnāpolis, mstl. 88, 533, 1810, 2745
Krasnāpolis, vls. 131, 2510, 2886
Krasnāvas, dv. (Suvalkų aps.) 786
Krasnāvas, k. 467, 473, 533, 658, 1656,
2249, 2311, 2326
Krasnāvas, vls. 131, 560, 1073, 1117,
1540, 1635, 2238, 2510, 2534, 2612,
2894
Krāžiai, mstl. (Raseinių aps.) 181, 191,
194, 216, 219, 227, 565
Krāžiai, vls. 346
Kreivėnai, k. (Andrejavo vls., Suvalkų
aps.) 127, 383, 387, 486, 715, 1006,
1049, 1156, 1192, 1255, 1298, 1455,
1557, 1606, 1662, 1663, 1737, 1751,
1752, 1860, 1884, 1891, 2077, 2125,
2126, 2226, 2238, 2254, 2262, 2272,
2329, 2393, 2482, 2658, 2818, 2852, 2864
Krekenavà, mstl. (Panevėžio aps.) 583,
629
Kretingà, mst. 459, 571, 629, 768, 1705
Kretúonas, ež. (Kaltanėnų vls.,
Švenčionių aps.) 2479, 2716, 2994,
2994
Kretúnys (Kretonys), k. (Švenčionių
vls. ir aps.) 155, 241, 253, 273, 286,
302, 316, 332, 336, 365, 371, 379, 380,
382, 389, 423, 506, 508, 509, 518, 559,
561, 583, 594
Kretúnys, k. (Kaltanėnų vls.,
Švenčionių aps.) 685, 725, 733, 743,
781, 795, 832, 936, 1061, 1117, 1119,
1146, 1183, 1223, 1289, 1299, 1300,
1308, 1330, 1367, 1487, 1535, 2071,
2077, 2106, 2119, 2249, 2259, 2308,
2331, 2362, 2479, 2485, 2686, 2690,
2716, 2738, 2878, 2909
Kriaučĩškė, k. (Tverėčiaus vls.,
Švenčionių aps.) 2006, 2212
Kriaučĩukai, k. (Mielagėnų vls.) 2372
Krikiánka, plv. 537
Krikiánka, vns. (Mielagėnų vls.,
Švenčionių aps.) 559
Krikónys, dv. (Mielagėnų vls.,
Švenčionių aps.) 3018
Krikónys, k. (Mielagėnų vls.,
Švenčionių aps.) 155, 166, 507, 712,
810, 1206, 1849, 1866, 2219, 2235,
2323, 2347, 2352, 2397, 2552, 2756,
2972, 3017
Kriþnas (Kripna), par. (Balstogės
dekanatas) 414, 521
Kriviliaĩ, k. (Kaniavos vls., Lydos aps.)
168, 180, 186, 370
Kriviliaĩ, k. (Kaniavos vls., Vilniaus–
Trakų aps.) 685
Kriviliaĩ, k. (Varėnos vls., Vilniaus–
Trakų aps.) 1585, 1596, 1720, 1729,
1737, 1849, 1879, 1880, 1898, 1922,
2020, 2119, 2162, 2163, 2183, 2188,
2314, 2409, 2429
Krivónys, k. (Leipalingio vls., Seinų
aps.) 210, 213

- Krokšlīs (Šūmas), k. (Berštų vls., Gardino aps.) 2211
- Krokšlīs, k. (Kaniavos vls., Lydos aps.) 180, 190, 318, 320, 370
- Krokšlīs, k. (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.) 1309, 1886, 1925, 1996, 2005, 2087, 2090, 2330, 2342, 2371
- Krokšlīs–Šūmas, k. (Marcinkonių vls., Gardino aps.) 2576, 2705, 2818
- Krokšlīs–Šūmas, k. (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.) 674, 686, 712, 784, 832, 885, 892, 948, 951, 987, 1058, 1172
- Krókuva, mst. 48, 473, 552, 557, 936, 1104, 1434, 2336, 2417, 2459, 2463, 2616, 2799
- Krosnà, par. 2398
- Krukliā (Kriukliā), k. (Kaniavos vls., Lydos aps.) 236
- Krukliā, k. (Lydos aps., Kaniavos vls.) 7, 152, 237, 318, 320, 431
- Krukliā, k. (Valkininkų vls., Vilniaus–Trakų aps.) 2611, 2955, 2990
- Krukliā, k. (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.) 811, 840, 976, 990, 1357, 1532, 1627, 1637, 1668, 1678, 1745, 1938, 1957, 1966, 2020, 2072, 2371, 2379, 2383, 2386, 2406, 2458
- Krūminiai, k. (Valkininkų vls., Vilniaus–Trakų aps.) 152, 350, 368, 431, 473, 493, 518, 529, 597, 649, 680, 736, 795, 797, 832, 857, 865, 1104, 1152, 1153, 1166, 1185, 1188, 1268, 1311, 1353, 1354, 1367, 1379, 1397, 1548, 1704, 1741, 1998, 1999, 2070, 2159, 2169, 2172, 2958
- Kūčiai, k. (Švenčionių vls. ir aps.) 1170, 1213, 1791, 1794, 2153, 2192, 3037
- Kučiučiai, k. (Berznyko vls., Seinų, vėliau Suvalkų aps.) 45, 75, 199, 216
- Kudābiškė, k. (Tverėčiaus vls., Švenčionių aps.) 1661, 1743, 1788, 1838, 1873, 2015, 2313, 2383
- Kukarėkė, k. (Švenčionių aps.) 149
- Kukavas (Kūkuvas), k. (Suvalkų aps.) 2792
- Kūkiškė, k. (Švenčionių vls. ir aps.) 540, 608, 811, 878, 971, 1174, 2372, 2672, 2764, 2848
- Kūkiškės, k. (Valkininkų vls., Vilniaus–Trakų aps.) 1999, 2150
- Kukliai, k. (Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.) 2142, 2160, 2456
- Kukliai, k. (Linkmenų vls., Švenčionių aps.) 349, 355, 367
- Kukliai, k. (Valkininkų vls., Vilniaus–Trakų aps.) 844, 1242, 1487
- Kūkoriškė, k. (Švenčionių aps.) 2662
- Kūksos, k. (Tverėčiaus vls., Švenčionių aps.) 2341, 2985
- Kūktiškės, mstl. (Švenčionių aps.) 77
- Kūktiškės, vls. 57
- Kukučiai, k. (Tverėčiaus vls., Švenčionių aps.) 654, 889, 997, 1001, 1013, 1057, 1093, 1120, 1176, 1481, 1499, 1547, 1782, 2985, 2987
- Kukutėliai, k. (Tverėčiaus vls., Švenčionių aps.) 155, 222, 237, 302, 424, 434, 443, 522, 568, 596, 692, 697, 705, 735, 738, 797, 807, 818, 832, 847, 849, 888, 893, 898, 901, 917, 951, 968, 973, 1028, 1037, 1044, 1127, 1137, 1163, 1246, 1273, 1289, 1335, 1336, 1516, 1546, 1649, 1763, 1779, 1796, 1860, 2056, 2095, 2239, 2259, 2473, 2590, 2701, 2793
- Kukutėlių k. kapinės 1289
- Kukutėlių laukai 735
- Kulbōkiškė, k. (Švenčionių vls. ir aps.) 261, 1938, 2237
- Kuliai, mstl. 572
- Kuliai, par. 930
- Kulniškė, k. (Švenčionių vls. ir aps.) 359, 367, 429, 569, 727, 750, 751, 767, 781, 857, 887, 936, 968, 978, 1028,

1092, 1105, 1164, 1199, 1314, 1368,
2271, 2507, 2590
Kulniškiai, k. (Gelvonų vls., Ukmergės
aps.) 66
Kumetiškės, k. (Marijampolės aps.) 1816
Kuniškiškė, k. (Švenčionių vls. ir aps.)
300, 367, 429, 446, 546, 1503, 1595,
2407
Kūniškė, k. (Švenčionių vls. ir aps.) 866
Kupavas, k. (Andrejavo vls.,
Suvalkų aps.) 1670
Kupčeliai, k. (Apso vls., Breslaujos aps.)
744, 1236, 1237, 1326, 1343, 1344,
1397, 1415, 1416, 1473, 1537, 1572,
1586, 1827, 1870, 2094, 2107, 2109,
2141, 2151
Kūpiškis, mst. (Panevėžio aps.) 445,
570, 624, 629, 644
Kūriniai, k. (Linkmenų, vėliau
Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.) 234,
848, 915, 1182, 1258, 1330, 1505, 1880,
2178, 2199, 2268, 2273, 2301, 2456,
2493, 2550
Kūrės (Kūrkiai), k. (Rodūnios vls.,
Lydos aps.) 152
Kūrmiskė, k. (Kaltanėnų vls., Švenčionių
aps.) 634, 1057
Kūrpės, k. (Rodūnios vls., Lydos aps.)
563
Kūrpės, k. (Švenčionių vls.) 2497
Kuršas, teritorija 1360
Kuršėnai, mst. (Šiaulių aps.) 572, 618,
649
Kuršiai, k. (Varėnos, vėliau Valkininkų
vls., Vilniaus–Trakų aps.) 313, 368,
430, 493, 544, 1330, 998, 1140, 1188,
1388, 1440, 1659, 1725, 1768, 1884,
2132, 2194, 2240, 2322, 2355, 2371,
2383, 2392, 2393, 2422, 2688, 2816
Kužiai, k. (Benekainių vls., Lydos aps.)
736, 1313, 1398, 1456, 1486, 1523, 1538
Kužiai, k. (Butrimonių vls., Lydos aps.)
152

Kvėdarna, mstl. (Tauragės aps.) 648
Kvederiškė, k. (Švenčionių aps.) 511,
2500
L
Labanóras, mstl. (Švenčionių, vėliau
Utenos aps.) 95, 143, 524, 574
Labanóras, par. 1435
Lačionys (Laciūnai), k. (Pivašiūnų vls.,
Alytaus aps.) 56
Laičiai, k. (Alantos vls., Utenos aps.) 635
Lapōčiškės (Lapotiškė), k. (Žirmūnų vls.,
Lydos aps.) 1302, 1320, 1361, 1362,
1366, 1404, 1421, 1425, 1434, 1452,
1460, 1465, 1466, 1503, 2166, 2210,
2710
Lapukāvas, k. (Krasnapolio vls.,
Suvalkų aps.) 2510
Lasiai, k. (Adutiškio vls.,
Švenčionių aps.) 1804, 1964, 2162,
2174, 2203
Lasiškė, k. (Adutiškio vls.,
Švenčionių aps.) 1658, 1708, 1849,
2270, 2368, 2953, 2969
Lastaūčikai, (Lastaūcai), k. (Dieveniškų
vls., Ašmenos aps.) 611
Lastėnai, k. (Ašmenos aps.) 403
Lašėkai, k. (Varanavo vls., Lydos aps.)
829, 1068, 1163, 1194, 1213, 1385
Latākiškė, k. (Tverečiaus vls.,
Švenčionių aps.) 725, 758, 796, 860,
1121, 1174, 1301, 1309, 1614, 1630,
1639, 1640, 1724, 1763
Lātežeris, k. (Pariečės vls., Gardino aps.)
131, 426, 432, 447, 451, 544, 677, 781,
819, 864, 1058, 1454, 1641, 1760, 2224,
2230, 2320, 2410, 2502, 2759, 3002
Latuvėnai, k. (Švenčionių aps.) 136
Lātvija, vlst. 326, 364, 411, 448, 465,
470, 502, 513, 602, 604, 612, 750, 1003,
1302, 1901, 1902, 2065, 2098, 2148,
2210, 2243, 2335, 2397, 2656, 2685,
2704, 2985, 3014, 3019, 3026, 3036

- Laukagaliai, k. 1271
- Laūksodis, k. (Pakruojo vls., Šiaulių aps.) 573
- Laukstėnai, k. (Dūkšto vls., Švenčionių aps.) 519, 588, 1047, 1609, 2003, 2105
- Laumakė, k. (Tverėčiaus vls., Švenčionių aps.) 223, 450
- Laužėnai, k. (Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.) 927
- Laužėnai, k. (Mikalavo vls., Švenčionių aps.) 367, 373, 403, 429
- Laužėnai, k. (Švenčionių vls. ir aps.) 1669, 1701, 1782, 1994, 2154, 2175, 2229
- Lavysas, k. (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.) 2999
- Lazbžėzius (Pamiškė), k. (Švenčionių vls. ir aps.) 2003
- Lazdėnai (Zaviāsai), k., gelž. stotis 436, 442, 498, 598, 605, 2644
- Lazdėnai, k. (Trakų vls. ir aps.) 600
- Lazdījai, mst. (Seinų aps.) 43, 61, 179, 277, 517, 587, 646
- Lazdinėliai, k. (Adutiškio vls., Švenčionių aps.) 1849
- Lazdiniai, k. (Adutiškio vls., Švenčionių aps.) 569, 583, 676, 680, 721, 778, 799, 806, 869, 878, 898, 1213, 1315, 1813, 1954, 2372
- Lazinkos, k. (Tverėčiaus vls., Švenčionių aps.) 359, 452, 519, 557, 654, 701, 728, 828, 866, 922, 947, 966, 968, 1024, 1145, 1227, 1246, 1273, 1804, 1838, 2016, 2129, 2167, 2255, 2271, 2277, 2590, 2682, 2800
- Lazūnai (Lazdūnai), apyl. (Lugamėnų vls., Valažino aps.) 689, 1353, 1581, 2978
- Lazūnai, dv. 755
- Lazūnai (Lazdūnai), k. 170, 460, 578, 581, 605, 689, 719, 742, 755, 765, 777, 790, 803, 821, 830, 838, 844, 853, 855, 863, 875, 908, 946, 952, 978, 983, 985, 1018, 1025, 1031, 1053, 1059, 1060, 1065, 1069, 1073, 1083, 1087, 1097, 1100, 1123, 1140, 1144, 1148, 1214, 1219, 1220, 1261, 1262, 1291, 1297, 1298, 1313, 1324, 1456, 1572, 1581, 1582, 1622, 1807, 1954, 2243, 2337, 2505, 2506, 2730, 2731, 2733, 2734, 2746, 2750, 2754, 2755, 2972
- Lazūnai (Lazdūnai), par. 170, 189, 314, 369, 985, 1176, 1453, 1797, 2730
- Lebediškieiai, k. (Liubavo vls.) 182
- Lėipalingis, mstl. (Seinų aps.) 35, 39, 49, 54, 168, 213, 269, 515, 572, 629
- Lėipalingis, vls. 349
- Lėipicgas, mst. 411, 747
- Lekiai (Lėkiškė), k. (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.) 371, 519
- Lėkiškė, k. 954
- Leliūšiai, k. (Rodūnios vls., Lydos aps.) 152, 405, 540, 709, 820, 962, 1024, 1194, 1233, 1462, 1570, 1676, 1701, 1719, 1725, 1771, 1838, 1850, 1853, 2141, 2160, 2163, 2209, 2225, 2280, 2409
- Lėnėja, vlst. 2-VI, 3-VI, 4-VI, 5-VI, 2-VII, 30–32, 34, 37–41, 43, 46–48, 55, 111, 150, 165, 168, 171, 182, 190, 191, 202, 206, 216, 236, 280, 301, 327, 335, 337, 356, 364, 380, 410, 442, 444, 445, 459, 468, 470, 510, 519, 520, 533, 573, 574, 618, 650, 714, 733, 747, 770, 771, 782, 841, 873, 879, 896, 923, 931, 934, 935, 937, 939, 955, 957, 958, 994, 1003, 1006, 1020, 1025, 1040, 1054, 1068, 1075, 1098, 1100, 1101, 1125, 1137, 1155, 1161, 1166, 1168, 1169, 1175, 1177, 1179, 1180, 1190, 1205, 1216, 1217, 1241, 1254, 1270, 1278, 1302, 1319, 1323, 1333, 1341, 1366, 1375, 1380, 1398, 1432, 1435, 1441, 1443, 1445, 1448, 1465, 1485, 1490, 1503, 1528, 1539, 1545, 1582, 1583, 1588, 1610, 1617, 1618, 1623, 1644, 1647, 1656, 1659, 1686, 1687, 1693, 1701,

- 1705, 1706, 1716, 1718, 1723, 1726,
1727, 1729, 1750, 1762, 1764, 1773,
1776, 1791, 1807, 1809, 1834, 1860,
1916, 1929, 1942, 1949, 1955, 1977,
1986, 2023, 2032, 2041, 2058, 2067,
2069, 2088, 2089, 2098, 2105, 2113,
2116, 2127, 2128, 2130, 2145–2148,
2150, 2164, 2167, 2172, 2175, 2182,
2190, 2192, 2194, 2200, 2206, 2211,
2220, 2223, 2224, 2226, 2229, 2231,
2251, 2256, 2257, 2260, 2268, 2273,
2282, 2287, 2290, 2291, 2294, 2297,
2303–2307, 2309, 2315, 2319, 2321,
2325, 2346, 2352, 2363, 2364, 2384,
2387, 2388, 2391, 2393, 2398, 2399,
2407, 2410, 2414, 2415, 2417, 2422,
2428–2430, 2461, 2467, 2469, 2472,
2479, 2482, 2483, 2502, 2504, 2506,
2511, 2513, 2514, 2518, 2519, 2523,
2530, 2547, 2549, 2552, 2557, 2559–
2561, 2573, 2579–2581, 2586, 2596,
2598, 2604, 2605, 2610, 2612, 2614,
2615, 2618, 2623, 2624, 2626–2628,
2631, 2634, 2635, 2638–2643, 2646,
2647, 2649, 2652, 2653, 2656, 2657,
2659, 2662–2664, 2666, 2667, 2669–
2671, 2673, 2674, 2676, 2677, 2679,
2681, 2684, 2685, 2687–2690, 2693,
2695–2698, 2705, 2706, 2715, 2717,
2725, 2736, 2745, 2754, 2760, 2761,
2765, 2770, 2771, 2775, 2779, 2780,
2782, 2783, 2789, 2794, 2799, 2805,
2810, 2812, 2816, 2823, 2830, 2831,
2833, 2834, 2836, 2840–2842, 2844,
2845, 2848, 2856, 2871, 2875, 2908,
2926, 2929, 2934, 2936, 2939, 2941,
2944, 2975, 2981, 2989, 2991, 2995,
3004, 3005, 3007, 3011, 3013, 3014,
3017, 3019, 3025, 3026, 3036, 3037
- Leitupis, dv. (Švenčionių aps.) 2497
- Leitupis (Liūtupis), mstl. 317, 849,
1684, 1685, 1774, 1777, 1863, 2167,
2382
- Leitupis (Liūtupis), vls. 57, 513, 515,
516, 724
- Leitupis, par. 2497
- Leitvaris, mstl. (Trakų aps.) 57, 77, 80,
87, 90, 302, 498, 608, 620, 634, 1018,
1398, 2704, 2718
- Leitvaris, vls. 892
- Lepšia, k. (Mielagėnų vls.,
Švenčionių aps.) 2102
- Lepšiai (Mielagėnų vls., Švenčionių aps.)
778, 990
- Levāniškiai, k. (Vilniaus aps.) 32
- Liaulagiris, k. (Pariečės vls., Gardino
aps.) 131
- Lydà, apyg. 22, 46, 1645, 1762, 1807,
1865, 1866, 1888, 1898, 2456, 2465,
2573, 2598, 2604, 2605, 2621, 2661,
2663, 2664, 2693, 2695, 2704, 2717,
2729, 2732, 2755, 2778, 2779, 2781,
2794, 2803, 2809, 2812, 2815, 2838,
2845, 2848, 2853, 2856, 2875, 2928,
2951
- Lydà, apygarda 1645, 1762, 1807, 1865,
1866, 1888, 1898, 2456, 2465, 2573
- Lydà, aps. 104, 106, 118, 131, 182, 185,
186, 189, 195, 216, 252, 257, 261, 284,
353, 354, 357, 364, 381, 415, 428, 432,
448, 489, 490, 492, 588, 637, 638, 651,
1307, 1313, 1325, 1338, 1349, 1357,
1404, 1425, 1431, 1432, 1444, 1454,
1456, 1460, 1486, 1536, 1587, 1642,
1656, 1665, 1708, 1719, 1726, 1732,
1741, 1765, 1768, 1782, 1783, 1794,
1801, 1823, 1824, 1865, 1866, 1881,
1918, 1959, 1962, 1975, 2000, 2042,
2079, 2141, 2160, 2162, 2163, 2165,
2166, 2179, 2209, 2230, 2306, 2316,
2352, 2357, 2369, 2375, 2377, 2379,
2394, 2405, 2409, 2419, 2424, 2439,
2451, 2456, 2477, 2487, 2517, 2526,
2537, 2572, 2574
- Lydà, apskr. 2VI, 671, 675, 690, 710,
742, 758, 762, 771, 818, 822, 825, 843,

- 846, 850, 856, 862, 888, 896, 897, 910,
911, 938, 975, 985, 998, 1058, 1067,
1068, 1093, 1104, 1109, 1157, 1158,
1170–1222, 1287, 1291, 1297, 1302,
2578, 2593, 2598, 2604, 2611, 2663,
2693–2695, 2704, 2709, 2780, 2834,
2846, 2856, 2901, 2902, 2933, 2970,
2978
- Lydà, mst. 2-VI, 3-VI, 4-VI, 5-VI, 21,
79, 82, 113, 128, 149, 191, 203, 216,
252, 254, 261, 350, 459, 519, 525, 536,
540, 559, 563, 564, 578, 580, 648, 676,
791, 886, 946, 1092, 1101, 1103, 1167,
1186, 1193, 1236, 1246, 1261–1264,
1272, 1274, 1277, 1287, 1291, 1294,
1396, 1398, 1450, 1451, 1460, 1478,
1492, 1528, 1539, 1548, 1562, 1595,
1665, 1767, 1768, 1835, 1881, 1882,
1899, 2157, 2192, 2255, 2288, 2328,
2339, 2379, 2441, 2442, 2452, 2458,
2517, 2518, 2534, 2542
- Lieduōkiai, par. 1954
- Liēkiai, k. 702
- Liepauskių miškas (Širvintų vls.,
Ukmergės aps.) 125
- Liepinė (Lipskas), mstl. (Liepinės vls.,
Augustavo aps.) 88, 89
- Liepāja, mst. 473, 1271, 1596, 2098,
2187, 2989
- Liepōnyš (Leipūnai), k. (Valkininkų vls.,
Vilniaus-Trakų aps.) 96, 260, 288,
311, 312, 322, 350, 367, 368, 430, 441,
450, 493, 498, 1397, 1522, 1551, 1568,
1659, 1850, 2371, 2498, 2549, 2958,
3019
- Liesēnai, k. (Ukmergės aps.) 32
- Liesnos malūnas (Liškiavos vls., Alytaus
aps.) 199, 200
- Lietuvà (Litvicà, Litvyčìà), k.
(Benekainių vls., Lydos aps.) 595,
780, 991, 992, 1709
- Lietuvà, vlst. 2-III, 3-III, 4-III, 2-IV,
3-IV. 4-IV, 2-VII, 2-VIII, 21, 24, 28, 30,
31, 33–35, 37, 42, 44, 48, 49, 54, 58,
59, 63, 66, 69, 76, 77, 79, 80, 82, 83,
87–92, 96, 101, 105, 112, 117, 118, 127,
142, 154, 156, 161, 162, 168, 172, 176,
182, 183, 187, 191–193, 202, 203, 206–
210, 212, 214, 216, 219, 225, 226, 228,
230, 233, 237, 239, 244–248, 252, 256,
257, 261, 262, 265, 267, 268, 279, 280,
284, 286–288, 290, 291, 294, 296–298,
304, 307, 311, 326, 331, 332, 335, 337,
338, 345, 346, 348, 349, 352, 355–358,
367, 370–374, 376, 377, 379, 380, 383,
384, 387–389, 392, 398, 399, 401, 402,
404, 406–412, 414, 416, 419, 422–424,
432, 435, 436, 438–444, 448, 449, 453,
458, 459, 465, 467, 468, 469, 474, 476,
477, 479, 480, 484, 486–489, 494–496,
498–500, 505, 506, 509, 512, 513, 517,
520, 521, 525, 526, 533, 534, 541, 544,
545, 547, 548, 552–556, 560, 562, 564,
566, 567, 569, 570, 573–575, 577, 578,
583, 585, 590, 595, 599, 605, 607–610,
612, 626–629, 630–633, 636, 638, 640,
646, 650, 651, 655, 658, 692–694, 699,
706, 713, 714, 729, 734, 744, 745, 750,
754, 755, 765, 770, 783, 789, 792, 802,
810, 816, 817, 822, 824, 825, 830–834,
842, 855, 860, 865, 873, 874, 883, 885,
886, 895–897, 902, 907, 908, 916, 921–
923, 929–932, 934, 937, 952, 953, 962,
965, 971, 980, 999, 1003, 1011, 1013,
1036, 1040, 1047, 1048, 1052, 1054,
1055, 1060, 1062, 1075, 1082, 1084,
1097, 1107–1110, 1114, 1115, 1118,
1126, 1131, 1132, 1144, 1150, 1151,
1155, 1157, 1159, 1166, 1170, 1179,
1180, 1185, 1196, 1205, 1210, 1213,
1218, 1224, 1233, 1236–1238, 1253,
1254, 1260, 1263, 1265, 1270, 1274,
1277–1279, 1289, 1292, 1293, 1295,
1296, 1298, 1320, 1323, 1338, 1340–
1342, 1346–1348, 1350, 1351, 1365,
1373, 1384, 1390, 1402, 1403, 1412,

- 1415, 1417–1419, 1433, 1437, 1438,
1441, 1443, 1453, 1456, 1468, 1472,
1481, 1490, 1501, 1503, 1510, 1517,
1537, 1548–1553, 1555–1557, 1559,
1567, 1571, 1577, 1582, 1583, 1592,
1606, 1609, 1610, 1612, 1618, 1619,
1623, 1640, 1654, 1658, 1662, 1666,
1684, 1689, 1697, 1699, 1705, 1708,
1709, 1713, 1727–1729, 1733, 1734,
1736, 1738, 1741, 1745, 1750, 1760,
1762, 1763, 1766, 1772, 1773, 1776,
1777, 1782, 1787, 1809, 1817, 1823,
1824, 1843, 1845–1847, 1849, 1850,
1853, 1855–1857, 1859–1861, 1863,
1880, 1890, 1892, 1896, 1901–1903,
1918, 1941, 1943, 1947, 1950, 1958,
1963, 1965, 1966, 1970, 1988, 1989,
1993, 1994, 2005, 2022, 2026, 2032,
2046, 2059, 2061, 2067, 2068, 2081,
2082, 2088, 2089, 2091, 2094–2099,
2103, 2110, 2111, 2114, 2117, 2121,
2125, 2128, 2135, 2136, 2147, 2148,
2150, 2152, 2155, 2158, 2168, 2173,
2174, 2178, 2187, 2192, 2204, 2206,
2212, 2216, 2223, 2225, 2231, 2236,
2264, 2283, 2286, 2290, 2297, 2303,
2309, 2311, 2328, 2335, 2345, 2352,
2354, 2356, 2359, 2363, 2370, 2381,
2390–2392, 2421, 2423, 2429, 2430,
2440, 2455, 2461, 2469, 2476, 2478,
2482, 2486, 2491, 2499, 2511, 2514,
2519, 2523, 2525, 2528, 2533, 2549,
2550, 2552, 2555, 2556, 2563, 2566,
2567, 2576, 2589, 2596, 2598–2600,
2604, 2614, 2622–2624, 2626–2631,
2633, 2634, 2637–2641, 2643, 2649,
2652, 2653, 2656–2659, 2663, 2666,
2667, 2670, 2671, 2673, 2676, 2677,
2679, 2681, 2684, 2685, 2694, 2696–
2698, 2704, 2706, 2711, 2713, 2715,
2716, 2720, 2721, 2723, 2724, 2729,
2735, 2736, 2743, 2752, 2756, 2760,
2770, 2771, 2787, 2791, 2798, 2799,
2810, 2816, 2819, 2822, 2831, 2833,
2834, 2841, 2842, 2845, 2847, 2848,
2856, 2861–2863, 2866, 2868–2870,
2872, 2874, 2875, 2877, 2881, 2882,
2888, 2895–2897, 2900, 2901, 2904,
2919, 2923, 2934, 2936, 2937, 2942,
2945, 2946, 2949, 2961, 2968, 2969,
2971, 2973–2975, 2980, 2981, 2983,
2991, 2998, 3003, 3004, 3008–3011,
3014, 3015, 3017–3019, 3022–3042
Lýgainiai, k. (Lentvario vls.) 892
Lýgumai, k. (Švenčionių vls. ir aps.)
252, 312, 478, 2865
Lýgumai, mstl. (Šiaulių aps.) 628
Ligūnai, dv. (Dūkšto vls., Švenčionių
aps.) 475
Ligūnai, k. 170, 392, 550, 559, 602, 610,
712, 718, 745, 927, 968, 987, 997, 1068,
1461, 1547, 1653, 2005, 2105, 2131
Lýnežeris, k. (Kaniavos vls., Lydos aps.)
152, 236, 254, 293–296, 318, 320, 370,
431, 509
Lýnežeris, k. (Kaniavos vls., Vilniaus–
Trakų aps.) 676, 685, 840, 853, 987,
1036, 1133, 1209
Lýnežeris, k. (Varėnos vls., Vilniaus–
Trakų aps.) 1348, 1357, 1470, 1471,
1489, 1493, 1603, 1727, 2176, 2190,
2283, 2371, 2383, 2758, 2765, 2859,
2913, 2925, 2947
Lińkmenys, apyl. (Kaltanėnų vls.,
Švenčionių aps.) 1344, 1743
Lińkmenys, k. 1344, 1345, 1368, 1441,
1454, 1455, 1511, 1682, 1687, 1693,
1694, 1743, 1750, 1838, 1902, 1911,
1945, 1949, 1975, 1984, 2049, 2160,
2199, 2211, 2239, 2246, 2273, 2301,
2356, 2409, 2413, 2430, 2432, 2486
Lińkmenys, mstl. 57, 79, 95, 109, 113,
119, 137, 146, 151, 152, 155, 162,
165, 167, 184, 188, 199, 221, 222, 240,
252, 262, 269, 274, 277, 283, 300, 302,
330, 331, 336, 353, 365, 378, 415, 471,

- 509, 528, 533, 605, 639, 658, 704, 737,
753, 851, 894, 948, 971, 980, 1022,
1040, 1047, 1051, 1054, 1055, 1075,
1081–1083, 1105, 1137, 1138, 1143,
1285, 1286
- Liņkmenys, par. 1751, 2942
- Liņkmenys, vls. 490
- Linkónys, k. (Adutiškio vls., Švenčionių
aps.) 204, 367, 398, 514, 689, 814,
878, 1023, 1120, 1213, 1346, 1639,
1700, 1747, 1815, 1838, 1863, 1870,
1885, 2171, 2199, 2232, 2233, 2274,
2296, 2362, 2422, 2868, 2953, 2960
- Linkuvà, mstl. (Joniskėlio, vėliau Šiaulių
aps.) 268, 335, 358, 502, 585
- Lioliai, par. (Raseinių aps.) 378
- Liõnas, mst. 1235
- Lipiškė (Lipciškė), k. (Mikalavo vls.,
Švenčionių aps.) 403
- Lipliūnai (Lepliūnai), k. (Leipalingio vls.,
Seinų aps.) 45, 212
- Lipniškės (Lipniškis), mstl. (Ašmenos,
vėliau Valažino aps.) 361
- Liškiavà, apyl. (Alytaus aps.) 49
- Liškiavà, k. 44, 49, 213, 477, 515
- Liubarčiškės (Liubartiškės), k. (Pivašiūnų
vls., Alytaus aps.) 62
- Liubartaĩ, k. (Benekainių vls., Lydos
aps.) 503, 1691, 1896, 1972, 1985,
1989, 2008, 2013, 2022, 2058, 2069,
2110, 2165, 2208, 2209, 2235, 2236,
2240, 2247, 2457
- Liubàvas, apyl. (Riešės vls., Vilniaus–
Trakų aps.) 189
- Liubàvas, k. (Vilniaus–Trakų aps.) 466
- Liubàvas, mstl. (Marijampolės aps.) 61,
64, 71, 72, 182, 193, 198, 201, 228
- Liùbiškė, plv. (Švenčionių vls. ir aps.)
2824
- Liùblinas, mst. 355, 1550
- Liùblinas, vaivadija 3024
- Liudvinavas, k. 3036
- Liuvėnas (Luvėnas), mst. 2241
- Lóbiniai, k. (Švenčionių aps.) 1689
- Lomiaĩ (Luomiaĩ) k. (Batakių vls.,
Tauragės aps.) 624
- Lòmža, apskr. 1643
- Lòmža, mst. 287, 394, 509, 556, 580,
581, 582, 820, 821, 965, 1180, 1226,
1231, 1457, 1943, 1971, 2448, 2667
- Loñdonas, mst. 412
- Lòvičius, mst. 1037
- Lōzoriškė, k. (Varanavo vls., Lydos
aps.) 1576
- Lōzoriškės (Lōzariškis), k. (Benekainių
vls., Lydos aps.) 261, 370
- Lugamėnai (Lugomòvičiai), k. (Valažino
aps.) 2243
- Lugamėnai, mstl. 755, 978, 1065, 1087,
1100, 1155, 1214, 1219, 1274, 1291,
1298, 1324, 1582
- Lugamėnai (Lugomòvičiai), vls. 57, 170,
853, 1374, 2337, 2338, 2731–2733, 2754
- Lùkiškės (Vilniuje) 1453, 1546, 1561,
1563, 1571, 1573, 1575, 1578, 1583,
1588, 1698, 1742, 1756, 1899, 1958,
1983, 1993, 2039, 2351, 2352, 2421,
2473, 2486, 2527, 2547, 2578, 2603,
2642, 2663, 2669, 2674, 2785, 2855,
2862, 2881, 2897, 2911, 2972, 2973,
3003
- Lùkiškių aikštė (Vilniuje) 1444, 2097,
2098
- Luknà, k. (Kaltanėnų vls., Švenčionių
aps.) 2278, 2456, 2495, 2506, 2550
- Lùkšiškė, vns. (Mielagėnų vls.,
Švenčionių aps.) 2817
- Lumbiaĩ, dv. (Krasnapolio vls., Suvalkų
aps.) 2659
- Lumbiaĩ, k. (Krasnapolio vls., Seinų,
vėliau Suvalkų aps.) 44, 279, 283,
284, 875, 898, 899, 920, 988, 1010,
1096, 1667, 2401
- Lungiai, k. (Seinų aps.) 121
- Lùrdas (Prancūzijoje), mst. 2506
- Lúšių ež. 906, 1002, 2263

Lvīvas (Lvòvas), mst. 552, 641, 644,
646, 691, 1809, 2626, 2991, 2997

M

Macėliai, k. (Valkininkų vls., Trakų,
vėliau Vilniaus–Trakų aps.) 307
Macėlišké, k. (Apso vls., Pelekų par.)
2887

Maciūčiai (Maciūčiai), k. (Dieveniškų
vls., Ašmenos aps.) 204, 324, 604,
748, 991, 1066, 1350, 1466, 1672, 1702,
1754, 1850, 1911, 1947, 2143, 2195,
2611, 2701, 2747, 2748

Maciūnai, k. 1163

Maciūnai, k. (Mielagėnų vls.,
Švenčionių aps.) 1819, 1926, 2049,
2129, 2255, 2270, 2616

Maciūnai, k. (Širvintų vls., Ukmergės
aps.) 136

Maciūtiškės, k. (Kaltanėnų vls.,
Švenčionių aps.) 1112

Mackónys, k. (Kamojų vls.,
Švenčionių aps.) 1774

Mačiūtiškė, k. (Mielagėnų vls.,
Švenčionių aps.) 1842, 1907

Mačiūtiškės, k. (Kaltanėnų vls.) 2263

Māgdeburgas, mst. 577

Magūnai, k. (Rimšės vls., Breslaujos
aps.) 414, 905, 996, 1136, 1899, 1932,
2084, 2103, 2125, 2158, 2178, 2199,
2292, 2352, 2568

Magūnai, k. (Žirmūnų vls., Lydos aps.)
152, 910

Magūnka, dv. 50

Māišiagala (Māišiogala), apyl. (Vilniaus
aps.) 206

Māišiagala (Māišiogala), mstl. 79, 82,
398, 535, 598, 3038

Māišiagala (Māišiogala), vls. 58, 511

Makaniškė, (Mākniškė), k. (Daugėlišio
vls., Švenčionių aps.) 149

Makauskai, k. (Liubavo vls.,
Marijampolės aps.) 182

Makniūnalaukė, k. (Daugėlišio vls.,
Švenčionių aps.) 1973, 2232, 2331,
2372, 2448

Maksimónys, k. 721, 750

Maksimónys, k. (Daugėlišio vls.,
Švenčionių aps.) 1699, 1773, 1779,
1791, 1850, 1859, 2021, 2024, 2116,
2141, 2689, 2702, 2722, 2821

Maksiūnai, k. (Linkmenų, vėliau
Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.) 367,
408, 419, 423, 832, 1382, 1445, 1576,
1585, 1624, 1801, 1945, 1953, 2320,
2362

Maladėčina (Molodečnà), aps. 284,
2325, 2371

Maladėčina, mst. Baltarusijoje 3015

Malėtai, žr. Molėtai

Malkauciznà, k. (Švenčionių aps.) 106

Malvināvas (Marijonāvas), k.
(Dūkšto vls., Švenčionių aps.) 1742,
2645

Mānciagirė, k. (Varėnos vls., Vilniaus–
Trakų aps.) 186, 431, 493, 539, 702,
730, 741, 1193, 1559, 2054, 2168, 2371,
2752

Mantōtai, k. (Kaniavos, vėliau Užbalio
vls., Lydos aps.) 188, 2106, 2255,
2379, 2529, 2593, 2605, 2611, 2834

Marcinkónys, apyl. (Gardino aps.) 26,
183, 200, 201, 204, 208, 215, 2624,
2626, 2627, 2950, 3037

Marcinkónys, k. (Marcinkonių vls.,
Gardino aps.) 689, 741, 771, 774, 799,
832, 842, 859, 911, 918, 956, 980, 1004,
1017, 1027, 1045, 1046, 1067, 1070,
1096, 1161, 1174, 1277, 1285, 1320,
1331, 1359, 1373, 1395, 1407, 1418,
1422, 1445, 1446, 1449, 1452, 1471,
1493–1495, 1498, 1519, 1528, 1539,
1551, 1591, 1599, 1617, 1618, 1627,
1729, 1731–1733, 1737–1739, 1741,
1744, 1747, 1760, 1778, 1791, 1793,
1804, 1807, 1821, 1822, 1839, 1850,

- 1876, 1882, 1908, 1924, 1970, 1974,
1975, 2021, 2024, 2026, 2044, 2045,
2054, 2063, 2080, 2102, 2186, 2196,
2202, 2212, 2219, 2243, 2271, 2275,
2278, 2282, 2287, 2288, 2303, 2320,
2330, 2343, 2361, 2368, 2378, 2379,
2388, 2398, 2399, 2410, 2412, 2413,
2418, 2433, 2436, 2478, 2488, 2490,
2491, 2587, 2588, 2644, 2691, 2764,
2782, 2825, 2858, 2896, 2913, 2924,
2929, 2943, 2944, 2954, 2984, 3002,
3004, 3009
- Marcinkónys, mstl. 21, 80, 87, 144, 145,
149, 152, 180, 182, 183, 191, 192, 198,
214, 215, 261, 264, 277, 293, 296, 369,
424, 490, 498, 504, 507, 509, 528, 533,
565, 599, 639
- Marcinkónys, par. 469, 581, 1744, 1747,
2644, 2765
- Marcinkónys, vls. 180, 182, 252, 266,
349, 350, 656, 699, 918, 1460, 1662,
1677, 1685, 1718, 1850, 1974, 2019,
2036, 2186, 2201, 2202, 2207, 2224,
2332, 2388, 2488, 2543, 2646, 2825,
2858, 2896, 2912, 2920, 2932, 3004,
3022
- Mardasāvas, k. (Marcinkonių vls.,
Gardino aps.) 774, 784, 1002, 1058,
1133, 1233, 1300, 1637, 1662, 1679,
1693, 1804, 1850, 1861, 2266, 2401,
2913, 3005
- Márgionys, k. (Marcinkonių vls.,
Gardino aps.) 215, 369, 427, 432, 529,
565, 696, 842, 926, 1006, 1058, 1199,
1644, 1677, 1695, 1699, 1711, 1737,
1778, 1891, 1933, 1975, 2003, 2011,
2186, 2197, 2202, 2207, 2212, 2243,
2320, 2401, 2410, 2885
- Marijāmpolē, apskr. 1816
- Marijāmpolē, k. (Breslaujos vls. ir aps.)
1878
- Marijāmpolē, k. (Kaltanėnų vls.,
Švenčionių aps.) 2263
- Marijāmpolē, mst. 170, 268, 348, 378,
406, 407, 416, 422, 501, 560, 570, 573,
591, 629, 646, 709, 2187, 2398, 3008
- Marijāmpolis, k. (Rudaminos vls.,
Vilniaus–Trakų aps.) 368, 466, 473,
732, 807, 861, 894, 896, 995, 1051,
1068, 1122, 1208, 1240, 1300, 1309,
1326, 1461, 1516, 1609, 1722, 1948,
2068, 2155, 2157, 2158, 2175, 2200,
2291, 2296, 2297, 2400, 2502, 2751
- Marinavà, k. (Krasnapolio vls., (Seinu
aps.) 160
- Markūčiai (Vilniaus m. dalis) 257, 469,
583, 2556, 2614, 2692, 2766
- Maskōliškē k. (Adutiškio vls.,
Švenčionių aps.) 377
- Maskvā, mst. 79, 519, 1074, 2187, 2653,
3013, 3018, 3024, 3026, 3027, 3032,
3033, 3036
- Masliškē? (Malīškiai), k. (Mikalavo vls.,
Švenčionių aps.) 403
- Mašnýčios (Mošnica), k. (Gardino aps.)
432, 498
- Mašnýčios, k. (Marcinkonių vls.,
Gardino aps.) 723, 1058, 1886, 1925,
1997, 2028, 2224, 2230, 2320, 2410,
2433
- Matūizos, k. (Valkininkų par., Vilniaus–
Trakų aps.) 178, 316, 518, 895, 1045,
1048, 1053, 1098, 1104, 1166, 1252,
1379, 1404, 1413, 1570, 1634, 1758,
2371, 2417, 2554, 2555, 2779, 2780
- Matūkai, k. (Švenčionių vls. ir aps.)
256, 1810
- Matusónys, k. (Švenčionių aps.) 1994
- Mažeikiai, aps. 375, 424, 510
- Mažeikiai, mst. 170, 250, 557, 570, 574,
614, 629, 646, 2980
- Mažėnai, k. (Rimšės vls., Breslaujos aps.)
753, 833, 1146, 1270, 1292, 2001, 2011,
2015, 2045, 2078, 2103, 2137, 2151,
2178, 2180, 2248, 2348, 2349, 2373,
2399, 2400, 2541, 2571, 2973

- Mažėnai, k. (Švenčionių aps.) 1452, 1748
- Mažieji Mėžionėliai (Miežionėliai), k. (Švenčionių vls. ir aps.) 511
- Mažieji Pivōrai, k. 852
- Mažoji Asavà, k. (Žirmūnų vls., Lydos aps.) 370
- Mažoji Lietuvà 933, 1364, 1990, 2356, 2900
- Māžosios Sėlos, k. (Šalčininkų vls., Vilniaus–Trakų aps.) 2449
- Mažulónys, k. (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.) 1634, 1764, 2341
- Mėcionys, k. (Mielagėnų vls., Švenčionių aps.) 143, 155, 166, 168, 267, 379, 381, 463, 496, 507, 512, 537, 568, 680, 725, 819, 939, 1044, 1127, 1132, 1151, 1182, 1257, 1306, 1446, 1502, 1732, 1804, 1806, 1813, 1851, 1890, 1913, 1968, 1973, 1984, 1985, 2074, 2096, 2153, 2237, 2248, 2250, 2256, 2374, 2403
- Mėčionių kapinės 1984
- Medeikiai, k. (Joniškio vls., Vilniaus, vėliau Vilniaus–Trakų, Švenčionių aps.) 188
- Medeišiai, k. (Rimšės vls., Breslaujos aps.) 150, 227, 886
- Medilà, par. 1018
- Medinkai (Medžiukai, Medziūkai), k. (Apso vls.) 2009, 2114, 2141
- Mėdinos, k. 878, 1141, 1213
- Mėdinos, k. (Adutiškio vls., Švenčionių aps.) 1518, 1639, 1915, 2233, 2372, 2893
- Mėdziušiai, k. (Eišiškių par.) 2440
- Medžiūkai, k. (Apso vls., Breslaujos aps.) 1662
- Mėironys, k. (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.) 184, 509, 654, 750, 754, 796, 814, 861, 906, 907, 952, 966, 1002, 1211, 1243, 1423, 1516, 2072, 2233, 2246, 2898, 3037
- Mėižiai, k. (Širvintų vls., Ukmergės aps.) 41
- Mėksika, vlst. 688, 2819
- Melagėnai, žr. Mielagėnai
- Meldūtiškiai? (Mildūtiškiai), vnk. (Degučių vls., Zarasų aps.) 200
- Melekónys, k. (Kaniavos, vėliau Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.) 729, 3037
- Meleniškės (Joniškio vls., Vilniaus, vėliau Vilniaus–Trakų, Švenčionių aps.) 605
- Melninkai, k. (Užubalio vls., Švenčionių aps.) 155, 201
- Menciškė (Menciškė), k. (Kapčiamiesčio vls., Seinų aps.) 213
- Meraniškiai, k. (Švenčionių aps.) 150
- Mergežeris, k. (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.) 260, 293, 294, 314, 353, 369, 431, 493, 498, 503, 504, 611, 633, 650, 717, 744, 865, 908, 979, 981, 992, 1009, 1021, 1022, 1035, 1059, 1068, 1101, 1104, 1170, 1172, 1194, 1260, 1264, 1292, 1310, 1357, 1380, 1420, 1434, 1479, 1544, 1546, 1627, 1628, 1674, 1693, 1704, 1804, 1876, 2006, 2019, 2024, 2036, 2232, 2245, 2371, 2535, 2584, 2618, 2669, 2737, 2752, 2759
- Merkinė, mstl. (Alytaus aps.) 35, 36, 39, 40, 71, 80, 87, 91, 298, 299, 303, 306, 401, 407, 422, 514, 629
- Merkinė, vls. 57
- Merkys, kr. 1305
- Merkys, upė 733, 736, 871, 1986, 3037
- Merlėniškė, k. (Daugėlišio vls.) 2358, 2359
- Mėškasalis, k. (Alovės vls., Alytaus aps.) 71
- Meškėnai, k. (Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.) 1565, 1597
- Meškučiai, k. (Nedzingės vls., Alytaus aps.) 63
- Mėšónys, k. (Mielagėnų vls., Švenčionių aps.) 1344, 2207, 2357, 2416, 2576, 2844

- Mėžionėliai (Miežionėliai), k. (Švenčionių vls. ir aps.) 302, 488, 550, 687, 700, 710, 721, 723, 726, 746, 796, 804, 842, 896, 903, 948, 968, 974, 1033, 1049, 1073, 1123, 1203, 1251, 1443, 1569, 1870, 2024, 2129, 2154, 2166, 2189, 2192, 2231, 2296, 2416, 2427, 2444, 2446, 2484, 2500, 2535, 2579, 2590, 2762, 2961, 2968, 2983, 2984
- Mėžiūnys (Miežiūnys), k. (Švenčionių vls. ir aps.) 155, 227, 254, 260, 371, 608, 652, 725, 773, 809, 818, 880, 969, 1145, 1376, 1417, 1430, 1524, 1691, 2117, 2271, 2547, 2827, 2873, 2985
- Miciūnai, k. (Gervėčių vls., Vilniaus-Trakų aps.) 151, 260, 299, 331, 357, 368, 424, 430, 448, 452, 462, 523, 537, 538, 552, 586, 595, 675, 730, 807, 822, 870, 896, 923, 926, 1123, 1124, 1127, 1171, 1175, 1180, 1188–1190, 1192, 1247, 1272, 1273, 1300, 1304, 1331, 1348, 1349, 1357, 1388, 1446, 1511, 1548, 1587, 1647, 1710, 2034, 2092, 2141, 2145, 2151, 2176, 2225, 2235, 2341, 2376, 2383, 2496, 2516, 2565, 2641, 2672, 2727, 2739, 2740, 2922
- Mickūnai, vls. (Vilniaus, vėliau Vilniaus-Trakų aps.) 58
- Mickūnavà, k. (Pivašiūnų par., Alytaus aps.) 61
- Mielagėnai, apyl. (Švenčionių aps.) 601, 1337, 3034
- Mielagėnai, mstl. (Švenčionių aps.) 117, 119, 146, 151, 155, 277, 323, 332, 360, 386, 392, 395, 465, 533, 575, 600, 602, 606, 609, 618, 620, 654, 656, 723, 725, 735, 742, 801, 862, 917, 919, 948, 953, 959, 967, 974, 980, 988, 997, 1000, 1059, 1063, 1088, 1120, 1141, 1142, 1163, 1174, 1207, 1211, 1240, 1256, 1257, 1307, 1309, 1314, 1341, 1349, 1368, 1400, 1417, 1461, 1465, 1466, 1469, 1480, 1506, 1520, 1552, 1594, 1595, 1599, 1618, 1620, 1621, 1624, 1628, 1629, 1659, 1662, 1712, 1732, 1784, 1796, 1851, 1873, 1954, 1964, 1972, 2004, 2066, 2074, 2096, 2116, 2154, 2166, 2168, 2192, 2196, 2225, 2232, 2244, 2250, 2256, 2257, 2260, 2271, 2277, 2284, 2296, 2314, 2342, 2355, 2374, 2397, 2403, 2424, 2426, 2437, 2441, 2466, 2477, 2481, 2563, 2686, 2699, 2708, 2715, 2718, 2726, 2738, 2764, 2776, 2782, 2808, 2817, 2842, 2852–2854, 2867, 2907, 2914, 2933, 2940, 2955, 2959, 2971, 2975, 3017, 3037
- Mielagėnai, par. 196, 324, 469, 536, 860, 883, 943, 1309, 1727, 2426, 2760, 2901, 2956
- Mielagėnai, seniūnija 2215
- Mielagėnai, vls. 57, 151, 182, 399, 415, 490, 675, 724, 795, 1337, 1400, 1605, 2004, 2022, 2028, 2173, 2226, 2247, 2256, 2262, 2263, 2266, 2358, 2441, 2756, 2776, 2909, 2911, 2916, 2944, 2964, 2974
- Mielagėnėliai, k. (Švenčionių vls. ir aps.) 2463
- Mielagėnų par. kapinės 1797, 2900
- Mieleišiūnai (Mileišiūnai), k. (Varnionių vls., Vilniaus aps.) 115
- Miėliatiltis, k. (Vidžių vls., Breslaujos aps.) 2973
- Mielūpiai (Dzegciōrai, Degciōriai, Dzekceriškės, Degcioriskiai), k. (Valkininkų vls., Vilniaus-Trakų aps.) 316, 351, 368, 445, 493, 515, 1876, 2162, 2188
- Miežėnai, k. (Drūkšių vls., Breslaujos aps.) 1012
- Miežiškės, k. 1029
- Mikaīlišké, k. 703
- Mikāiliškės, k. (Varnionių vls., Vilniaus aps.) 115, 559
- Mikāiliškės, vls. 490, 519

- Mikalajāvas (Mikalajevas), vls. (Dysnos aps.) 57
- Mikalavà, k. (Pivašiūnų vls., Trakų aps.) 56, 606
- Mikalāvas (Mykalāvas, Mykolāvas), k. (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.) 104, 307, 533, 559
- Mikalāvas (Mykalāvas), vls. 57, 150, 371, 490, 658, 679, 702, 862, 1034, 1042, 1669, 1678, 1925, 2169, 2187
- Mikalāvas II, k. (Daugėlišio vls.) 2247, 2256
- Mikalāvas, vls. 724
- Mikalavėlis, k. (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.) 543, 595, 732, 744, 750, 815, 848, 855, 880, 970, 1142, 1335, 1361, 1708, 1777, 1822, 2072
- Mikalčiūnai, k. (Kaniavos vls., Lydos aps.) 180, 190, 318
- Mikalčiūnai, k. (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.) 1091, 1104, 1716, 1851, 1895, 2293, 2367, 2371, 2791, 2829
- Mikalinė, k. (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.) 2260
- Mikališkė? (Miksliškė), k. (Smalvų vls., Breslaujos aps.) 271
- Mikališkis, k. (Linkmenų vls., Švenčionių aps.) 379–381
- Mikalōjaus, šv., baž. (Vilniuje) 686, 773, 778, 796, 811, 830, 834, 837, 845, 851, 866, 868, 881, 882, 891, 910, 914, 929, 930, 953, 975, 981, 1007, 1071, 1095, 1097, 1098, 1151, 1157, 1187, 1280, 1342, 1391, 1398, 1420, 1466, 1475, 1490, 1569, 1602, 1737, 1950, 1988, 1993, 2046, 2121, 2136, 2169, 2188, 2213, 2222, 2281, 2365, 2380, 2510, 2654, 2666, 2683, 2691, 2722, 2740, 2744, 2783, 2871, 2939
- Mikalōjaus, šv., par. 676, 695, 804, 1194, 1212, 1234, 1271, 1292, 1328, 1337, 1338, 1459, 1529, 1539, 1555, 1587, 1602, 1603, 1630, 1806, 1811, 1814, 1823, 1833, 1857, 1868, 1893, 1900, 1916, 1944, 2026, 2031, 2097, 2100, 2117, 2157, 2252, 2280, 2365, 2367, 2394, 2428, 2439, 2544, 2549, 2552, 2557, 2572, 2597, 2601, 2657, 2770, 2796, 2802, 2811, 2816, 2834, 2852, 2861, 2913, 2936
- Mikolajauka, k. (Andrejavo vls., Suvalkų aps.) 2287
- Mikolajūnai, k. (Vilniaus aps.) 38
- Mykoliškė, k. (Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.) 1097
- Milašaitis, k. (Mielagėnų vls., Švenčionių aps.) 954, 1480
- Milāšiai (Kmieliautiškė), k. (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.) 2193
- Milcėjos, k. (Gervėčių vls., Vilniaus–Trakų aps.) 151, 456, 523, 552, 595, 767, 1263, 1470, 1672, 1710
- Mileikiai, k. (Paberžės vls., Vilniaus–Trakų aps.) 2539
- Myliaĩ (Myliaĩ), k. (Švenčionių vls. ir aps.) 151, 467
- Milióniškė, k. (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.) 1851, 2371
- Milióniškės, k. (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.) 1192, 2268
- Miliūnai, k. (Apso vls., Breslaujos aps.) 1091, 1144, 1230, 1316, 1355, 1417, 1426, 1430, 1440, 1462, 1484, 1498, 1508, 1568, 1586, 1674, 1882, 1892, 2070, 2114, 2137, 2138, 2158, 2261, 2452, 2491, 2578, 2579, 2887
- Miliūnonys, k. (Rodūnios vls., Gardino aps.) 1112
- Milkūnai, k. (Dieveniškių vls., Ašmenos aps.) 760, 1061, 2367, 2701, 2748, 2912
- Milvydà, k. (Kaniavos vls., Lydos aps.) 180
- Milvydà, k. (Nočios par.) 2860
- Milvydà, k. (Varėnos vls.) 1716

- Mineiškiemis, k. (Linkmenų vls., Švenčionių aps.) 143, 171
- Minskas, mst. 1412, 2187, 2651, 3018, 3019, 3031, 3032
- Mintaujā (Jelgava, Latvija), mst. 348, 1966
- Miðrai, mstl., par. (Miorų vls., Dysnos aps.) 60, 483
- Misiūnai, k. (Švenčionių vls. ir aps.) 608, 909, 1092, 1120, 1199, 1269, 1304, 1379, 1400, 1441, 1598, 1914, 2072, 2080, 2152, 2174
- Misos (Misiūnai), k. 1423, 1430
- Misos, k. (Apsos vls., Breslaujos aps.) 1532
- Misos, k. (Pelekų par., Breslaujos aps.) 2887
- Miškiniai, k. (Valkininkų vls.) 1404
- Mištinai, k. (Valkininkų vls., Vilniaus–Trakų aps.) 260, 368, 735, 944, 1003, 1173, 1178, 1277, 1317, 1352, 1395, 1472, 1485, 1511, 1552, 1725, 1778, 1804, 2078, 2371, 2383, 2424, 2719, 2958
- Mitrāuka, k. (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.) 871–874, 881, 882, 896, 916, 965, 1001, 1102, 1986, 2119, 2421, 2669
- Miūnsteris (Münsteris), mst. (Vokietija) 162
- Mizeraĩ (Mizarai), k. (Leipalingio vls., Seinų aps.) 44, 48, 55, 200, 210, 318, 320
- Mōciškē (Maciškē), k. (Adutiškio vls., Švenčionių aps.) 505, 513, 519, 526, 563, 709, 1213, 1363, 1919, 2108, 2177, 2199
- Mockavā, k. (Punsko vls., Seinų aps.) 192
- Mōckos, k. (Varnionių, vėliau Gervėčių vls., Vilniaus–Trakų aps.) 151, 196, 197, 255, 260, 302, 368, 430, 461, 494, 552, 564, 595, 743, 1002, 1073, 1077, 1147, 1163, 1178, 1502, 1514, 1543, 1738, 1740, 1741, 1818, 1875, 2000, 2087, 2092, 2130, 2151, 2183, 2204, 2496, 2727, 2750, 2846, 2899
- Modžiūnai (Madziunai, Nuodžiūnai), k. (Švenčionių par., Švenčionių vls. ir aps.) 238, 295, 990, 1161, 1513, 1524, 1804, 2244, 2256, 2873
- Mogiliāvas, arkivyskupija 2489
- Molētai, apyl. (Utenos aps.) 40
- Molētai, mstl. 30, 31, 32, 37, 79, 213, 346, 358, 365, 433, 460, 571
- Molētai, par. 63
- Molētai, vls. 58
- Móliadugnis, k. (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.) 916, 1559, 2535, 2584, 2928, 3019
- Móliai, k. (Valkininkų vls., Trakų, vėliau Vilniaus–Trakų aps.) 165, 168, 316, 512, 1048, 1086, 1098, 1270, 2152
- Móliakalnis, k. (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.) 1030, 1042, 1144, 2153, 2154, 2372, 2999
- Molýkai (Malýkai), k. (Mielagėnų vls., Švenčionių aps.) 155, 371, 537, 2196, 2262, 2900
- Monpeljē (Montpellier), mst. (Prancūzija) 412
- Morāvija, istorinis regionas 412
- Motiejūnai, k. (Linkmenų, vėliau Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.) 151, 154, 155, 201, 220, 266, 395, 561, 798, 842, 1001, 1138, 1344
- Mūkiškiai, k. (Švenčionių vls. ir aps.) 2847
- Mūrmos, k. (Linkmenų, vėliau Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.) 253, 257, 420, 654, 809, 828, 936, 969, 1744, 1796, 1867, 2106, 2244, 2256, 2257, 2268, 2865, 2962, 2963
- Mūsinkai, mstl. (Ukmergės aps.) 36, 72, 79, 82, 598, 1271
- Mūsinkai, par. 599
- Mūsinkai, vls. 58

Musteikà, k. (Marcinkonių vls., Gardino aps.) 21, 131, 184, 192, 261, 355, 369, 424, 432, 634, 635, 655, 699, 726, 797, 898, 912, 926, 948, 1013, 1058, 1103, 1150, 1285, 1444, 1535, 1570, 1683, 1821, 1885, 1891, 1926, 1957, 2014, 2072, 2187, 2197, 2202, 2410, 2515, 2825, 2885, 2913, 3002, 3005

N

Nagėnai, k. (Rimšės vls., Breslaujos aps.) 461, 477, 478, 532, 753, 871, 1004, 1074, 1088, 1436, 3036

Nalibūkai, mstl. (Nalibokų vls.,

Ašmenos, vėliau Valažino aps.) 598

Naliváikos, k. (Mielagėnų vls.) 2358

Nāniškės, k. (Valkininkų vls., Vilniaus–Trakų aps.) 152, 307, 351, 353, 368, 430, 448, 496, 634, 675, 700, 728, 735, 798, 842, 952, 2120, 2371, 2496, 2507, 2545, 1316, 1357, 1379, 1529, 1659, 1917

Narsūtiškė II, k. (Užubalio, vėliau Daugėlišio vls., Švenčionių aps.) 378

Narsūtiškė, k. (Užubalio vls., vėliau Daugėlišio, Švenčionių aps.) 155, 319, 1757, 2607

Narūšiai, k. (Kaltanėnų vls.) 1907

Narūtis, ež. 1648

Naūgardas (Naugardėlis, Naugardūkas), mst. 1538, 1597, 1599, 1666, 1794, 1824, 2111, 2113, 2219, 2304, 2391, 2467, 2574, 2623, 2732, 2754, 2755, 2971

Naūgardas (Naugardūkas), vaivadija 2466, 2593, 2598, 2604, 2703, 2730, 2733, 2734, 2751, 2754, 2755, 2914

Naugardūkas (Naugardėlis), aps. 57, 448

Naugardūkas (Naugardėlis), mst. 284

Naujádvaris, k. (Eišiškių vls., Lydos aps.) 370, 407, 427, 432, 494, 720, 791, 797, 852, 896, 897, 918, 934, 945, 977, 1015, 1029, 1067, 1259, 1533,

1541, 1583, 1615, 1813, 1840, 1851, 2068, 2160, 2162, 2409, 2440

Naujākiemis, k. (Liubavo vls., Marijampolės aps.) 182

Naūjas Strūnāitis (Naujāsīs Strūnāitis), k. (Švenčionių vls. ir aps.) 266, 269, 403, 807, 825, 830, 1150, 1213, 1311, 1321, 1423, 1519, 1536, 1752, 1827, 1870, 1965, 2072, 2168, 2210, 2275, 2292

Naūjas Strūnāitis (Naujāsīs Strūnāitis), par. 943

Naujāsālis (Švenčionių vls. ir aps.) 728, 887

Naujāsālis, k. (Adutiškio vls., Švenčionių aps.) 2123

Naujāsālis, k. (Apso vls., Breslaujos aps.) 744, 1440, 1441, 1484, 1486, 1793, 2242, 2243

Naujāsālis, k. (Švenčionių vls. ir aps.) 398, 514

Naujāsēdis (Navasēdai), k. (Varanavo vls., Lydos aps.) 1540

Naujāsēdžiai, k. (Ukmergės aps.) 32

Naujāsīs Adūtīškis, k. 2245

Naujāsīs Daugėliškis, k. (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.) 730, 799, 833, 857, 903, 909, 970, 974, 1044, 1064, 1223, 1238, 1247, 1300, 1301, 1332, 1358, 1364, 1407, 1411, 1506, 1512, 1513, 1607, 1687, 1713, 1727, 1796, 1873, 1954, 2168, 2244, 2256, 2260, 2293, 2358, 2766, 2938

Naujāsīs Daugėliškis, kapinės 2061

Naujāsīs Daugėliškis, mstl. (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.) 473, 611, 656

Naujāsīs Daugėliškis, par. 1411

Naujāsīs Šamīnis, k. (Linkmenų, vėliau Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.) 223, 260, 302, 539, 547, 575, 654

Naujāsodė (Navasodė), k. (Krasnavo vls., Seinų, vėliau Suvalkų aps.) 121, 284, 2765, 3002

- Naujāsodė, k. (Pariečės vls, Gardino aps.) 2502
- Nauji Druskininkai, mst. 984
- Nauji Šamėniai, k. (Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.) 808, 969, 1669
- Naujėji Ramonai, k. (Andrejavo vls., Suvalkų aps.) 1438, 2608, 2751
- Naujėji Šamėniai, k. (Kaltanėnų vls.) 2468
- Naujėji Katinautiškė, k. (Tverėčiaus vls., Švenčionių aps.) 1851, 1905, 1999, 2101
- Naujėji Utà, k. (Gudelių II vls., Marijampolės aps.) 565, 629
- Naujėji Vilnia, gelž. stotis 20, 87
- Natijosos Naniškės, k. (Valkininkų vls., Vilniaus-Trakų aps.) 1355
- Naūmiestis, mst. (Šakių aps.) 375, 557, 574, 624, 629
- Naūmiestis, mstl. (Tauragės aps.) 567, 646
- Naūmiestis, par. 2398
- Navasėdai, k. (Varanavo vls., Lydos aps.) 2604
- Navasėdai (Navasėdai), k. (Varanavo vls., Lydos aps.) 828, 1502, 1578, 1638, 1899, 1923, 1970, 2209, 2409, 2455
- Navasėdai, k. (Liubavo vls., Marijampolės aps.) 182
- Navikiai I, k. (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.) 800
- Navikiai I, k. (Dūkšto vls., Švenčionių aps.) 1420, 1694, 1852, 2013–2015, 2037, 2134, 2243, 2256, 2383, 2461
- Navikiai II, k. (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.) 1606, 1703, 1771, 1986, 2092, 2105, 2167, 2221, 2312, 2315, 2320
- Navikai, k. 702, 750, 791, 804, 805, 826, 852, 858, 909, 1120, 1255
- Navikai, k. (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.) 295, 1464, 1477, 1593, 1689, 1712, 1810
- Navikai, k. (Dūkšto vls., Švenčionių aps.) 1708, 2973
- Navikai, k. (Švenčionių aps.) 2352, 2372
- Navikai, k. (Tverėčiaus vls., Švenčionių aps.) 1368, 1481, 1789, 1839, 1852, 1903, 1972, 2065, 2705, 2776, 2809, 2851, 2985
- Navikai, k. (Vosiūnų par., Švenčionių aps.) 654
- Navinà, k. (Rimšės vls., Breslaujos aps.) 227
- Navinỹkai, k. (Krasnovo vls., Seinų, vėliau Suvalkų aps.) 284, 314, 522, 1049, 1083, 1118, 1122, 1125, 1208, 1354, 1392, 1839, 1876, 2155, 2176, 2401, 2709
- Nedzĩngė, vls. (Trakų aps.) 57
- Nemajūnai (Nemaniūnai), k. (Nemajūnų vls., Alytaus aps.) 38
- Nemenčinė, mstl. (Vilniaus aps.) 80, 82, 533
- Nemenčinė, vls. 58, 149
- Nėmunas, up. 210, 222, 477, 602
- Nerāvai, k. (Marcinkonių vls., Gardino aps.) 126, 369, 432, 770, 876, 1024, 1050, 1067, 1161, 1886, 1925, 1956, 1989, 1997, 2005, 2016, 2019, 2026, 2224, 2228, 2280, 2284, 2290, 2318, 2320, 2339, 2410, 2418, 2423, 2425, 2433, 2434, 2451, 2463, 2499, 2514, 2557, 2558, 2741, 2742, 2785, 2895, 2903, 2909, 2954, 2975, 2976
- Neris, up. 985, 1004, 2937, 3016
- Nevaĩšiai, k. (Varanavo vls., Lydos aps.) 736, 773, 1066, 1081, 1103, 1114, 1117, 1149, 1164, 1167, 1190, 1193, 1218, 1257, 1258, 1262, 1285, 1291, 1302, 1307, 1384, 1396, 1434, 1450, 1454, 1460, 1467, 1480–1482, 1492, 1599, 1634, 1839, 2166, 2209, 2710
- Neverónys, k. 1085
- Nevieriškė (Neverėnai), k. (Vidžių vls., Breslaujos aps.) 1285, 2849

Neviėriškė, k. (Švenčionių vls. ir aps.)
1316
Niujòrkas, mst. 630
Nočià, mstl. (Rodūnios vls., Lydos aps.)
34, 68, 87, 113, 118, 128, 138, 152,
203, 350, 378, 386, 388, 460, 479, 538,
581, 599, 600, 607, 745, 747, 751, 875,
1088, 1385, 1650, 1714, 2009, 2475,
2686, 2710, 2860
Nočià, par. 390, 414, 521, 604, 1052,
1176
Norkūnai, k. (Leipalingio vls., Seinų
aps.) 186, 190, 194, 196
Noškūnai, k. (Kaniavos vls., Lydos aps.)
152
Noškūnai, k. (Varėnos vls., Vilniaus–
Trakų aps.) 694, 713, 840, 977, 1356,
1359, 1377, 1464, 1480, 1559, 1602,
1636, 1658, 1701, 1753, 1770, 2226,
2371, 2393, 2398, 2399, 2409, 2414,
2417, 2425, 2454, 2765, 2795, 2838,
2839, 2925

O

Obėliai, mstl. (Rokiškio aps.) 336, 358,
501
Obuolýkščiai (Abelýkščiai), k. (Apso
vls., Breslaujos aps.) 1621, 2110, 2137
Obuolýkščiai (Abelýkščiai), k. (Pelekų
par., Breslaujos aps.) 2887
Odesina, k. (Mielagėnų vls., Švenčionių
aps.) 2971
Onòs, Šv., baž. (Vilniuje) 1398
Ōnuškis, mstl. (Onušio vls., Trakų
aps.) 358, 629
Ōnuškis, par. 2989
Ōnuškis, vls. 57, 340, 546
Orenbùrgas, mst. 2309
Ostròhas (Ostrògas), aps. 284
Ōstrovas, mst. 2058
Ožėskienės aikštė (Vilniuje) 2628, 2629,
2632, 3003
Ožiai, par. 1271

Ožiónys, k. (Dūkšto, vėliau Daugėlišio
vls., Švenčionių aps.) 557, 671, 676,
690, 725, 898, 1067, 1156, 1311, 1333,
1368, 1679, 1749, 1852, 1860, 1904,
1914, 2165, 2205, 2237, 2239
Ožiónys, k. (Vidžių vls., Breslaujos aps.)
2892
Ožkabaliai, k. (Bartninkų vls.,
Vilkaviškio aps.) 291
Ožkabarzdís, vtv. (Breslaujos aps.) 2243
Ožkiniai (Oškiniai), k. (Seivų vls.,
Suvalkų aps.) 109, 373, 374, 387, 615,
740, 928, 931, 948, 965, 1024, 1063,
1064, 1070, 1093, 1120, 1195, 1244,
1248, 1256, 1307, 1382, 1448, 1512,
1556, 1587, 1617, 1621, 1624, 1659,
1666, 1773, 1841, 1863, 1882, 1891,
1995, 2087, 2137, 2199, 2218, 2226,
2238, 2254, 2272, 2335, 2374, 2375,
2395, 2456, 2503, 2526, 2633, 2728,
2784, 2792, 2854, 2873, 2997

P

Paažuolė, k. (Kaniavos vls., Lydos aps.)
183, 248, 317, 320, 357, 366, 370, 424,
431, 509, 539–541, 579, 596
Paažuolė, k. (Rodūnios vls., Lydos aps.)
692, 718, 831, 833, 852, 915, 983, 1058,
1357, 1387, 1451, 2557, 2763, 2824,
2827
Pabalta, vnk. (Merkinės apyl., Alytaus
aps.) 69
Pabaltijys, geogr. reg. 1030
Pābaronė, k. (Valkininkų vls.) 2872
Pābaronė, k. (Varėnos vls., Vilniaus
Trakų aps.) 550, 2371, 2411, 683, 721,
869, 1541, 1563, 1564, 1687
Pabéržė, apyl., k. (Vilniaus–Trakų aps.)
2539
Pabéržė, k. (Apso vls., Breslaujos aps.)
1383, 1429, 1441, 1462, 1484, 1485,
1564, 1646, 1807, 2052, 2090, 2124,
2151, 2309, 2360

- Pabéržė, k. (Vilniaus–Trakų aps.) 3028
 Pabéržė, vls. (Vilniaus, vėliau Vilniaus–Trakų aps.) 58, 79, 82, 533
 Pabiržė, k. (Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.) 1842
 Pabradė, gelž. stotis 304
 Pabradė, mstl. (Švenčionių aps.) 220, 304, 658, 3030
 Pabradė, vls. 2148
 Pačiabatai, k. (Benekainių vls., Lydos aps.) 967, 2457, 2460
 Padýsnis, dv. 702
 Padýsnis, k. (Dūkšto vls., Švenčionių aps.) 718
 Padýsnis, k. (Tverėčiaus vls., Švenčionių aps.) 1708, 1868, 1870, 2100, 2186, 2239, 2246
 Paditvys (Padzityvs, Padzievis), k. (Rodūnios vls., Lydos aps.) 152, 432, 494, 793, 938, 939, 983, 984, 1009, 1015, 1062, 1067, 1192, 1238, 1663, 1725, 1726, 2014, 2229, 2274, 2409, 2439, 2441, 2661, 2729, 2761, 2902, 2906
 Paditvys (Poditvys), k. (Eišiškių vls., Lydos aps.) 403
 Padumbiai, k. (Kapčiamiesčio vls., Seinų kr.) 45
 Padvarė, k. (Žirmūnų vls., Lydos aps.) 395, 710, 773, 812, 839, 850, 911, 1070, 1103, 1178, 1208, 1239, 1278, 1297, 1302, 1323, 1325, 1431, 1442, 1530, 1581, 1599, 1657, 1881, 1901, 1978, 2166, 2209, 2210, 2222, 2461, 2517, 2526, 2710
 Padvarės, k. (Dieveniškių vls., Ašmenos aps.) 2701
 Padzityvs (Paditvys), k. (Lydos aps.) 432, 494
 Pagaujėnai, k. (Dieveniškių vls., Ašmenos aps.) 1803, 2725, 2748
 Pagavė, k. (Kaltanėnų vls.) 2340
 Pagavieniškiai, k. (Krasnapolio vls., Suvalkų aps.) 426, 1896
 Pagėgiai, mst. (Klaipėdos kr.) 502, 514, 571
 Pāgilūtē (Pāgelutē), k. (Linkmenų, vėliau Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.) 519, 2612
 Pagiriai, mstl. (Ukmergės aps.) 2989
 Pagōjai (Pagojys), k. (Musninkų vls., Ukmergės aps.) 365, 367
 Pajāujai, k. (Liubavo vls., Marijampolės aps.) 182
 Pajāurē, k. (Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.) 1015
 Pajiesys, k. (Garliavos vls., Kauno aps.) 218
 Pājuodupis, k. (Eišiškių par., Lydos aps.) 2440
 Pajūrgiškė, k. (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.) 374, 606, 1381, 1422, 1752, 1811, 1860, 1904, 2249, 2259
 Pakalniai (Pakálnē), k. (Utenos vls. ir aps.) 53
 Pakalniškės, k. (Tverėčiaus vls.) 1969, 2320, 2362
 Pakalniškiai (Pakalniškės), k. (Tverėčiaus vls., Švenčionių aps.) 395, 409, 433, 1094, 1948, 1959, 1960
 Pakarvinė (Pokarvinė), k. (Mikalavo vls., Švenčionių aps.) 403
 Pakarvinė, k. (Švenčionių vls.) 1994
 Pākiaunio malūnas (Linkmenų vls., Utenos aps.) 216
 Paklēstarē, k. 1173
 Pakravai (Pakrovaī), k. (Stakliškių par., Alytaus aps.) 65
 Pākretonē, apyl. (Švenčionių vls. ir aps.) 193
 Pākretonē, sen. 463
 Pakryžė, k. (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.) 1273
 Pakryžė, vls. (Nemenčinės vls., Vilniaus aps.) 149
 Pakrovaī, k. (Stakliškių par.) 2862

- Pakruojis, mst. (Šiaulių aps.) 572, 628, 646
- Pakuliškės (Pakuliškė), k. (Varėnos vls., Rudnios par.) 840, 2494, 2766
- Palabažys (Palaboškà), k. (Linkmenų, vėliau Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.) 220
- Palangà, mstl. (Kretingos aps.) 123, 279, 280, 280a, 284, 392, 458, 502, 570, 603, 1970
- Palėpis, k. (Kapčiamiesčio vls., Seinų aps.) 45, 190, 209, 214
- Paliėsius, k. (Mielagėnų vls., Švenčionių aps.) 537, 862, 959, 1182, 1447, 1587, 1796, 1802, 2250, 2257, 2262, 2263, 2277, 2383, 2437
- Paliūnai, k. (Krasnovo vls., Suvalkų aps.) 269, 284, 314, 387, 395, 397, 405, 527, 533, 612, 614, 634, 715, 889, 915, 1006, 1080, 1081, 1090, 1117, 1182, 1200, 1357, 1380, 1387, 1410, 1451, 1472, 1636, 1728, 1817, 1819, 2226, 2238, 2254, 2272
- Palkabalis, k. (Kaniavos vls., Lydos aps.) 152
- Palkabalis, k. (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.) 836, 840, 916, 949, 1175, 1464, 2371
- Paloškaĩ, k. (Rodūnios vls., Lydos aps.) 152
- Paltiškė, k. (Dūkšto vls., Breslaujos aps.) 243, 612
- Palūšė, apyl. (Linkmenų, vėliau Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.) 601, 607
- Palūšė, k. 31, 120, 143, 146, 155, 281, 302, 353, 359, 367, 377, 379, 388, 504, 509, 538, 593, 607, 609, 618, 639, 732, 754, 804, 805, 829, 833, 861, 895, 898, 952, 961, 1062, 1134, 1192, 1243, 1245, 1314, 1345, 1361, 1423, 1474, 1483, 1512, 1519, 1520, 1626, 1661, 1672, 1696, 1796, 1976, 1992, 2020, 2060, 2102, 2108, 2126, 2178, 2198, 2199, 2238, 2270, 2356, 2420, 2521
- Palūšė, mstl. 2748, 2749, 2790, 2898, 2904, 2929, 2970, 2979
- Palūšė, par. 196, 711, 2790, 2898, 2904, 2905, 2929, 2979
- Pāmario kraštas 1241
- Pamerkiaĩ, k. (Valkininkų vls., Vilniaus–Trakų aps.) 368, 430, 450, 493, 525, 715, 716, 800, 833, 874, 897, 940, 971, 1033, 1077, 1099, 1104, 1135, 1140, 1156, 1157, 1161, 1188, 1212, 1228, 1237, 1322, 1397, 1410, 1457, 1596, 1638, 1659, 1711, 1899, 1951, 2104, 2184, 2187, 2383, 2549, 2821, 2892, 2951, 2958, 2968, 2969
- Pamerkys, k. (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.) 178, 1587
- Pamūsė, k. (Paberžės par.) 2539
- Pamūšis, k. (Linkuvos vls.) 1360
- Panarà, k. (Liškiavos vls., Alytaus aps.) 49
- Panemūnė (Kauno m. dalis) 501, 628
- Paneriaĩ, kalėjimas 2921
- Panevėžys, apskr. 1427, 2069
- Panevėžys, mst. 140, 165, 219, 248, 445, 501, 511, 544, 572, 574, 603, 629, 646, 648, 674, 1966, 2485, 2771, 3008, 3009
- Panōčiai, k. 1825 (Kaniavos, vėliau Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.) 369, 432, 692, 751, 2169, 2198, 2311, 2363, 2371, 2372, 2409, 2791, 2955
- Panōšiškės (Panōšiškės), k. (Onušio vls., Trakų aps.) 187, 194, 195
- Papařčiai, k. (Žaslių vls., Trakų aps.) 72, 599
- Papilė, mstl. (Šiaulių aps.) 501, 572, 647, 649
- Papiškės, k. (Valkininkų vls., Vilniaus–Trakų aps.) 149, 202, 218, 226, 483, 1113, 1397, 1647, 1659, 1881, 2677, 2872, 2958, 2959, 2970

- Papiškės, k. (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.) 1414, 1852, 2371
- Papiškieiai, k. (Valkininkų vls., Vilniaus–Trakų aps.) 2275, 2276, 2293
- Pāpravalē (Pāpravēlē), k. (Linkmenų, vėliau Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.) 469, 509, 1752
- Pariēcē, mstl. (Gardino aps.) 490, 656
- Pariēcē, mstl., vls. (Gardino aps.) 1691, 1739, 1799
- Pariēcē, vls. 57, 131, 180, 350, 2337
- Paringys, k. (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.) 105, 120, 146, 150, 155, 165, 222, 225, 229, 241, 277, 677, 682, 683, 718, 723, 750, 800, 837, 911, 942, 1071, 1309, 1545, 1577, 1798, 1964, 2356, 2390, 2448, 2464, 2490
- Paringys, par. 196, 941, 943, 1577, 2464
- Parýzius, mst. 40, 47, 88, 106, 216, 280, 293, 412, 462, 503, 559, 560, 634, 761, 2841
- Parubiškės, (Parubiškė), k. (Varanavo vls., Lydos aps.) 829, 1384, 1579, 2498, 2604, 2715
- Parudaminys, k. 894, 2356
- Parudaminys, par. 1722, 2568
- Pāsalis, k. (Bokšto vls., Valažino aps.) 689, 778, 852
- Pasapninkai, dv. 61
- Pāstovys, apskr. (Dysnos aps.) 2325, 2371, 2394
- Pāstovys, par. 2601
- Pāstovys, vls. 57
- Pasvalys, mst. 268, 398, 422, 574, 585
- Pašalčis, k. (Valkininkė vls., Vilniaus–Trakė aps.) 311, 313, 395, 483, 494, 1104
- Pašaminė, apyl. (Linkmenų, vėliau Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.) 601
- Pašaminė, k. 40, 51, 58, 61, 62, 90, 127, 136, 155, 199, 206, 214, 223–225, 240, 250, 253, 258, 291, 293, 296, 300, 302, 307, 316, 326, 331, 338, 342, 348–350, 355, 360, 362, 365, 367, 379, 380, 391, 397, 398, 403, 404, 413, 447, 461, 463, 496, 499, 505, 506, 508, 513, 514, 518, 521, 539, 547, 556, 583, 605, 613, 615, 653, 658, 678, 793, 808, 811, 874, 882, 883, 993, 994, 998, 1004, 1024, 1048, 1082, 1107, 1123, 1152, 1185, 1227, 1314, 1335, 1336, 1381, 1394, 1426, 1455, 1464, 1483, 1488, 1508, 1509, 1520, 1521, 1535, 1538, 1597, 1606, 1607, 1662, 1707, 1711, 1805, 1847, 1908, 1922, 1935, 1960, 1986, 1987, 2024, 2039, 2042, 2048, 2052, 2106, 2119, 2129, 2207, 2238–2240, 2242, 2244, 2250, 2264, 2270, 2279, 2336, 2337, 2457, 2475, 2513, 2545, 2546, 2668, 2700, 2716, 2718, 2747, 2767, 2826, 2921, 2948, 2959, 2962, 2964, 2967, 2992
- Pašaminė, k. (Švenčionių vls.) 2590
- Pāširvintis, dv. (Musninkų vls., Ukmergės aps.) 212
- Pāšiškės, k. (Lydos aps.) 3037
- Paškónys (Poškónys), k. (Dieveniškų vls., Ašmenos aps.) 366, 369, 565
- Pašventė, k. (Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.) 2464
- Pašventys, k. (Švenčionių aps.) 1535
- Pašvitinys, mstl. (Pašvitinio vls., Šiaulių aps.) 573
- Pauosupė (Pavosupė, Pivosupiai), k. (Kaniavos, vėliau Varėnos vls., Lydos aps.) 152, 190, 317, 461, 840, 1832
- Paupys (Pariēcē), mstl. (Pariēcės vls., Gardino aps.) 22
- Pāupis, k. (Jašiūnų vls., Vilniaus–Trakų aps.) 2207
- Pāvainikės, k. (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.) 1193, 1404, 2116, 2363
- Pavaiponė, k. (Andrejavo vls., Suvalkų aps.) 2749
- Pavalakė, k. (Rodūnios vls., Lydos aps.) 128, 184, 186, 370, 432, 451, 490, 494, 525, 577, 650, 653, 774, 780, 793, 818,

- 1015, 1086, 1123, 1124, 1127, 1157,
1158, 1170, 1188, 1189, 1443, 1485,
1541, 1570, 1677, 1725, 1853, 1907,
1914, 1984, 2034, 2229, 2231, 2377,
2391, 2409, 2500, 2572, 2661, 2716,
2729, 2761, 2828, 2902, 2906, 2962,
2963, 2971, 2978
- Paviliónys, k. (Žirmūnų vls., Lydos
aps.) 745, 2709
- Pavóverė, par. 1601
- Pazapsiai, k. (Kučiųnų vls., Seinų aps.)
45, 210, 216
- Pažemiškis, k. (Dūkšto vls.,
Švenčionių aps.) 287, 299, 348, 369,
431, 587, 681, 833, 926, 927, 929, 949,
966, 978, 1066, 1127, 1165, 1211, 1246,
1276, 1574, 1588, 1695, 1886, 1924,
1925, 2001, 2005, 2008, 2096, 2104,
2105, 2175, 2178, 2246, 2256, 2409,
2476, 2978
- Pažėrai, k. (Veiverių vls., Marijampolės
aps.) 553
- Pečiūrkos, k. (Tverėčiaus vls.,
Švenčionių aps.) 507, 1195, 1260,
1513, 1806, 1890, 1953, 2258, 2352,
2397, 2854, 2907
- Pekoriškė (Pakariškė), k. (Daugėlišio
vls., Švenčionių aps.) 610
- Pelegrindà (Peliagrindà), k. (Varnionių
vls., Vilniaus aps.) 151, 368, 430, 497,
536, 552, 595
- Pelegrindà, k. žr. Peliagrindà
- Pelekaĩ (Pelikánai), par. 1230
- Pelekaĩ, k. (Apso vls., Breslaujos aps.)
1340, 1416, 1423, 1429, 1523, 2058,
2138, 2324, 2328
- Pelekaĩ, mstl. 2855, 2886, 2887, 2896,
2947
- Pelekaĩ, par. 2578, 2855, 2886, 2947
- Pėlekas (Pėlakas), k. (Kaltanėnų vls.,
Švenčionių aps.) 375, 1416
- Pelėliai, dv. (Krasnavo vls.,
Suvalkų aps.) 1664
- Pelėliai, k. 111, 284, 1034, 1083, 1175,
1221, 1326, 1664, 1729, 1868, 1887
- Pelėliai, k. (Seivų vls., Suvalkų aps.)
2401
- Pelėniai, k. (Kaltanėnų vls.,
Švenčionių aps.) 1171
- Pelesà, apyl. (Rodūnios vls., Lydos aps.)
892, 1029, 2010, 2054
- Pelesà, k. (Rodūnios vls., Lydos aps.)
28, 152, 167, 169, 184–186, 260, 262,
263, 265, 317, 339, 370, 403, 419, 432,
451, 461, 474, 494, 524, 532, 540, 583,
590, 620, 653, 708, 709, 716, 774, 792,
818, 822, 892, 941, 942, 967, 973, 984,
1009, 1012, 1014, 1015, 1019, 1023,
1027, 1028, 1030, 1036, 1040, 1055,
1057–1059, 1072, 1073, 1109, 1124, 1127,
1157, 1158, 1185, 1188–1190, 1349, 1357,
1358, 1420, 1444, 1482, 1516, 1528,
1542, 1552, 1573, 1705, 1725, 1726,
1782, 1822, 1850, 1853, 1929, 1984,
2010, 2011, 2054, 2055, 2122, 2134,
2151, 2158, 2160, 2163, 2193, 2225,
2228, 2280, 2283, 2391, 2409, 2428,
2439, 2444, 2445, 2456, 2463, 2487,
2488, 2498, 2661, 2716, 2729, 2761,
2809, 2817, 2868, 2881, 2902, 2905,
2906, 2926, 2933, 2978, 3037
- Pelesà, par. 444, 469, 938, 1014, 1357,
1929, 2010, 2420, 2456
- Pelesà, ūkis 822
- Peliagrindà (Pelegrindà), k. (Gervėčių
vls., Vilniaus–Trakų aps.) 678, 720,
1058, 1146, 1153, 1195, 1322, 1357,
1387, 1392, 1396, 1438, 1499, 1710,
1818, 2218, 2245, 2496, 2537, 2727,
2864, 2865
- Pelūtava, k. (Pernaravos vls., Kėdainių
aps.) 592
- Penteniškės? (Paneiniškės), k. (Rodūnios
vls., Lydos aps.) 152
- Pereigónys, k. (Varanavo vls.,
Lydos aps.) 1638

- Pérkaliai, k. (Balninkų vls., Ukmergės aps.) 49
- Perlojà, k. (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.) 736, 871, 1013, 1108, 1318, 1704, 1760, 2026, 2197
- Perlojà, mstl. 87, 211, 213, 260, 293, 350
- Perlėjus, vns. (Kaltanėnų par., Švenčionių aps.) 524
- Pėrnarava, mstl. (Pėrnaravos vls., Kėdainių aps.) 552, 571, 593
- Pėrsija, teritorija 2580
- Pėrvalkas, k. (Gardino aps.) 793, 2463
- Pėrvalkas, k. (Pariėės vls., Gardino aps.) 444
- Pėrvalkas, par. 1972
- Pervėniškė (Pervieniškė), k. (Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.) 802, 2865
- Peterbūrgas, mst., žr. Sántk Peterbūrgas
- Petkaučiznà, k. (Žirmūnų vls., Lydos aps.) 787
- Petkūniškė, k. (Apso vls., Breslaujos aps.) 733, 787, 822, 887, 963, 1150, 1224, 1231, 1247, 1441, 1477, 1484, 1558, 1572, 1586, 1616, 1646, 1691, 1880, 2107, 2151
- Petrakė, k. (Daugėliškio vls., Švenčionių aps.) 429
- Petràvas, k. (Daugėliškio vls., Švenčionių aps.) 401, 516
- Petràvas, k. (Vidiškių par.) 2104
- Pėtrikai, k. (Adutiškio vls., Švenčionių aps.) 819
- Pėtrikai, k. (Gervėčių vls., Vilniaus–Trakų aps.) 737, 1153, 1503, 1647, 1710, 1818, 1820, 1882, 1935, 1936, 2098, 2111, 2114, 2123, 2124, 2131, 2138, 2151, 2179, 2458, 2480, 2496, 2557
- Pėtrikai, k. (Vilniaus aps., Varnionių vls.) 151, 255, 260, 303, 368, 420, 430, 458, 462, 494, 552, 593, 595
- Petriškė, k. (Daugėliškio vls., Švenčionių aps.) 2785
- Petriškė, k. (Švenčionių vls. ir aps.) 2028
- Petro ir Povilo, šv., baž. (Vilniuje) 1351, 1398, 2602, 2635, 2718, 3012
- Petro ir Povilo, šv., kapinės 1476, 1899
- Petro ir Povilo, šv., par. (Vilniuje) 1272, 1437, 1475, 1486, 1738, 2188
- Petrošiūnai, k. (Tverėčiaus par., Švenčionių aps.) 302
- Petrošiūnai, k. (Tverėčiaus vls., Švenčionių aps.) 833, 842, 862, 1307, 1327, 1331, 1463, 1480, 1506, 1552, 1700, 1706, 1764, 1789, 1870, 1892, 2014, 2199, 2313
- Pėmenys, k. (Tverėčiaus vls., Švenčionių aps.) 303, 397, 519, 613, 806, 851, 860, 954, 962, 1043, 1383, 2499, 2891
- Pėkeliškės, k. 1734
- Pėliakalnis, k. (Rodūnios vls., Lydos aps.) 152, 702, 817, 1113, 1256, 1344, 1372, 1462, 1491, 1577, 1709, 1719, 1805, 1853, 1896, 1897, 1917, 2029, 2030, 2090, 2110, 2228, 2229, 2288, 2289, 2317, 2321, 2322, 2409, 2439, 2503, 2506, 2761, 2902, 2978
- Pilėpai, k. (Jankauščiznà) (Švenčionių vls. ir aps.) 751, 769, 798, 858, 906, 966, 1066, 1067, 1488, 1752, 2037, 2129, 2154, 2166, 2192, 2262, 2268, 2824
- Piliūnai, k. (Rodūnios vls., Lydos aps.) 152, 168, 184, 186, 317, 403, 432, 494, 717, 878, 896, 897, 944, 1015, 1065, 1067, 1079, 1157, 1158, 1165, 1183, 1202, 1239, 1725, 2321, 2761, 2902, 2906
- Pilokniai, k. (Liubavo vls., Marijampolės aps.) 182
- Pilvingiai, k. (Nedzingės vls., Alytaus aps.) 104
- Pilviškiai, mstl. (Vilkaviškio aps.) 459, 593, 624, 629

- Pĩnskas, aps. 284
Pĩnskas, mst. 410, 509, 2489
Piõrkos, k. (Pabradės vls., Švenčionių aps.) 3037
Pipiriškė, k. (Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.) 1696, 1752, 2173, 2185, 2199, 2589
Pirčiupiai, k. (Valkininkų vls., Vilniaus–Trakų aps.) 260, 307, 688, 815, 1037, 1059, 1079, 1104, 1135, 1258, 1357, 1397, 1528, 1813, 1853, 1905, 2272, 2858, 2868, 2916, 2953, 2958, 2976, 2977, 2990, 2992, 2993
Pirktinė I, k. (Švenčionių vls. ir aps.) 990
Pirktinė, k. (Švenčionių vls.) 429, 1517, 1569, 1813, 2037, 2157, 2166, 2192
Pirstėliškė, k. (Adutiškio vls., Švenčionių aps.) 1213, 1533, 1669, 1682, 1839, 2081, 2372
Pivašiūnai, mstl. (Pivašiūnų vls., Alytaus aps.) 42, 57, 62, 599
Pivõrai, k. (Tverėčiaus vls., Švenčionių aps.) 151, 155, 236, 507, 519, 587, 654, 737, 813, 839, 852, 914, 929, 945, 947, 1120, 1163, 1364, 1365, 1446, 1481, 1499, 1587, 1677, 1764, 1778, 1789, 1794, 1819, 1828, 1852, 1876, 1882, 1917, 1972, 2169, 2221, 2242, 2256, 2267, 2413, 2519, 2547, 2780, 2851, 2854, 2922, 2972, 2985–2987
Placiūnai, k. (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.) 527
Plåtumos, k. (Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.) 1070, 1442
Pliauškės (Pliauškiniai), k. (Švenčionių aps.) 151
Pliauškės, k. (Švenčionių vls. ir aps.) 2154, 2192, 3037
Plĩkiai, k. (Rodūnios vls., Lydos aps.) 116, 139, 152, 494, 682, 776, 812, 815, 833, 864, 896, 897, 911, 1064, 1067, 1113, 1304, 1316, 1398, 1408, 1432, 1434, 1458, 1464, 1502, 1615, 1628, 1782, 1831, 1853, 1926, 1943, 1968, 2144, 2165, 2210, 2223, 2245, 2279, 2322, 2328, 2329, 2336, 2357, 2369, 2375, 2377, 2393, 2405, 2409, 2442, 2460, 2482, 2483, 2518, 2618, 2951
Plókščiai, k. (Plokščių vls., Šakių aps.) 526
Plūngė, mst. 502
Põciškė, k. (Adutiškio vls., Švenčionių aps.) 811, 837, 878, 928, 1120, 1146, 1148, 1213, 1310, 1412, 1458, 1639, 1658, 1677, 1685, 1709, 1712, 1747, 1783, 1792, 1845, 1853, 1854, 2169, 2218, 2368, 2868, 2969
Pociūnai, k. (Maišiagalos vls., Širvintų apyl.) 208
Pólockas, apyg. 3032
Põsalčiai, k. (Valkininkų vls., Vilniaus–Trakų aps.) 1188, 1256, 1357, 1393, 1506, 1538, 1598, 1650, 1697, 1698, 1725, 1914, 1999, 2159, 2170, 2371, 2383, 2409, 2419, 2585, 2764
Pošiūnai, k. 852
Pošiūnai, k. (Tverėčiaus vls., Švenčionių aps.) 1501, 1813, 2069, 2313, 2375, 2560
Pošiūnai, kapinės 2376
Poškónys, k. (Dieveniškų vls., Ašmenos aps.) 766, 2385, 2568, 2748
Poškónys? (Puškónys, Pùškos), k. (Švenčionių vls. ir aps.) 608
Poviliõnyš, vnk. (Žirmūnų vls., Lydos aps.) 2761, 2762
Poznānė, kr. 2058
Poznānė, mst. 117, 198, 554, 557, 740, 936, 1099, 2936
Pracapolė, k. (Pivašiūnų vls., Alytaus aps.) 62
Praha, mst. 411
Prancūzijā, vlst. 412, 560, 747, 764, 1235, 2506, 2624

- Práuda, k. (Kaniavos, vėliau Varėnos vls., Lydos, vėliau Vilniaus–Trakų aps.) 203, 2355
- Právalas, ež. 212
- Pravieniškės, k. (Rumšiškių vls., Kauno aps.) 505, 572, 629
- Prazaròkai (Prozoròkai), vls. (Dynos aps.) 57
- Príenai, mst. (Marijampolės aps.) 574
- Priepálė (Priepala), k. (Kuktiškių vls., Utenos aps.) 67
- Pristavónys, k. (Krasnavo vls., Seinų, vėliau Suvalkų aps.) 284, 314, 405, 960, 975, 982, 1035, 1082, 1192, 1318, 1340, 1383, 1490, 1527, 1539, 1544, 1552, 1613, 1663, 1818, 2375, 2401
- Pročiūnai, k. (Daugėliškio vls., Švenčionių aps.) 1067, 1624
- Prūdiškės, k. (Rudaminos vls., Vilniaus, vėliau Vilniaus–Trakų aps.) 466
- Prūsija, istorinė teritorija 694, 2991
- Pšytūlai, par. (Lomžos aps.) 1643
- Puchalai, par. 1971
- Pučkòrnės, k. (Valkininkų vls., Vilniaus–Trakų aps.) 210, 211, 259, 260, 266, 301, 303, 326, 350, 351, 353, 366–368, 453, 457, 474, 483, 493, 950, 1120, 1404, 2371, 2383, 2700, 2795, 2958
- Pùišys, k. (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.) 2293
- Pùnskas, apyl. (Seivų vls., Suvalkų aps.) 79, 121, 170, 185, 187, 193, 202, 225, 355, 374, 383, 390, 988, 1659, 2503, 2998
- Pùnskas, k. 1395, 1436, 1439, 1442, 1457, 1479, 1483, 1489, 1501, 1513, 1543, 1568, 1621, 1662, 1664, 1666, 1683, 1695, 1729, 1737, 1748, 1773, 1813, 1880, 1893, 1943
- Pùnskas, mstl. 42, 44, 53, 55, 67, 88, 96, 110, 174, 193, 194, 209, 212, 240, 277, 289, 298, 301, 306, 312, 314, 344, 353, 371–374, 381, 392, 401, 434, 436, 471, 475, 486, 498, 504, 522, 539, 550, 556, 582, 590, 614, 615, 679, 700, 713, 723, 740, 766, 785, 804, 821, 853, 917, 928, 931, 965, 988, 1039, 1040, 1064, 1070, 1093, 1134, 1179, 1180, 1194, 1195, 1226, 1231, 1245, 1248, 1249, 1255, 1260, 1973, 1978, 1987, 2011, 2018, 2024, 2025, 2034, 2037, 2039, 2062, 2070, 2073, 2093, 2117, 2135, 2143, 2152, 2153, 2189–2191, 2224, 2226, 2238, 2240, 2254, 2272, 2287, 2303, 2314, 2340, 2348, 2360, 2361, 2377, 2393, 2409, 2474, 2480, 2482, 2487, 2490, 2492, 2503, 2518, 2526, 2545, 2633, 2658, 2665, 2667, 2669, 2692, 2709, 2728, 2736, 2758, 2765, 2774, 2784, 2821, 2852, 2869, 2935, 2974, 2980, 2983, 2997, 3018
- Pùnskas, par. 22, 895, 965, 1179, 1195, 1231, 1232, 1436, 1440, 1543, 1659, 1684, 1880, 1995, 2034, 2070, 2176
- Pùnsko kapinės 931, 2240, 2244, 2303
- Puòdžiai, k. (Lydos aps.) 745, 1452
- Puoriaĩ (Poraĩ), k. (Maišiagalos vls., Vilniaus aps.) 207, 468
- Pupienà, k. (Tverėčiaus vls., Švenčionių aps.) 519, 947, 2915
- Pùpiškė, k. (Švenčionių aps.) 1907
- Pùpiškės, k. (Dieveniškių vls., Ašmenos aps.) 816, 2788
- Purvėnai (Purvėniškiai), k. (Užubalio vls., Švenčionių aps.) 151
- Purvėnai, k. (Lydos aps.) 1029
- Purvėnai, k. (Švenčionių aps.) 1866
- Purviaĩ II, k. (Papilės vls., Šiaulių aps.) 452, 573
- Pùsnė, par. 1973
- Pustošiai, k. (Švenčionių aps.) 241
- Pùšalotas, par. 725, 1427
- Puvòčiai, k. (Marcinkonių vls., Gardino aps.) 214, 215, 259, 353, 361, 529, 705, 708, 741, 742, 969, 971, 1042, 1117, 1121, 1145, 1315, 1344, 1512,

1621, 1640, 1850, 2026, 2078, 2266,
2344, 2406, 2913
Puvóčiai, k. (Varėnos vls., Vilniaus–
Trakų aps.) 1244

R
Račkúnai (Rockúnai), k. (Rodūnios vls.,
Lydos aps.) 152, 2454
Radeikiškė, k. (Daugėlišio vls.,
Švenčionių aps.) 1300, 1301
Rádiškė, k. (Tverėčiaus vls., Švenčionių
aps.) 519, 1121, 1175, 1221, 1304,
1327, 1346, 1399, 1517, 1598, 1664,
1696, 1721, 1813, 1868, 1967, 1977,
2074, 2207, 2280, 2320, 2345, 2352,
2442, 2650, 2699, 2706, 2718, 2767,
2800, 2801, 2821, 2851, 2985, 2991, 2992
Radviliškis, mst. (Šiaulių aps.) 245, 246,
560, 571, 572, 624, 629
Radziūčiai, k. (Krasnavo vls., Suvalkų
aps.) 44, 121, 284, 387, 448, 526, 798,
889, 988, 1055, 1077, 1249, 1335, 1477,
1569, 2191, 2401, 2473, 2612, 2974
Ragaučina, k. (Švenčionių vls. ir aps.)
300, 429, 484, 530, 601, 607, 608, 610,
750, 823, 1092, 1508, 1706, 1722, 2100,
2249, 2259, 2385, 2397, 2568
Ragōžiai (Ragōžai), k. (Punsko apyl.,
Krasnavo vls., Suvalkų aps.) 378
Raistalindžiai, k. (Gelvonų vls.,
Ukmergės aps.) 41
Raistiniai, k. (Seivų vls., Suvalkų aps.)
486, 556, 729, 998, 1045, 1283, 1665,
1972, 1973, 2401
Rakėlija, k. (Berznyko vls., Suvalkų aps.)
284, 1684, 2745, 2891
Rakuvà, k. (Maladečinos aps.) 1252
Ramaškónys, k. (Varanavo vls., Lydos
aps.) 361, 366, 369, 406, 408, 432,
495, 677, 694, 762, 778, 808, 818, 830,
862, 888, 901, 903, 920, 946, 991, 1068,
1076, 1131, 1266, 1383, 1436, 1488,
1526, 1613, 1655, 1694, 1765, 1767,

1898, 2166, 2209, 2218, 2261, 2409,
2434, 2455, 2504, 2542, 2604, 2995
Ramōnai, k. 840
Ramonaĩ, k. (Andrejavo vls.,
Suvalkų aps.) 1440
Ramōniškė, k. (Krasnapolio vls., Seinų
aps.) 44, 121, 284, 313, 387
Ramoniškė, k. (Lyduokių vls.) 1954
Ramoniūnai, k. (Adutiškio vls.,
Švenčionių aps.) 361, 367, 373, 398,
1747, 1854, 1893, 1919, 2245
Ramūčiai, k. (Benekainių vls.,
Lydos aps.) 1471, 1525, 1526, 1865,
1902, 2050, 2074, 2209, 2409
Randamónys, k. (Marcinkonių vls.,
Gardino aps.) 369, 376, 407, 420, 432,
450, 453, 530, 537, 563, 650, 690, 694,
847, 945, 1016, 1058, 1110, 1135, 1160,
1585, 1603, 1637, 1642, 1687, 1704,
1735, 1744, 1769, 1783, 1877, 1888,
1891, 1913, 2073, 2083, 2084, 2187,
2197, 2202, 2271, 2332, 2410, 2433,
2478, 2486, 2488, 2489, 2662, 3002
Rasėiniai, apskr. 2845
Rasėiniai, mst. (Raseinių vls. ir aps.)
171, 569, 594
Rasų kapinės (Vilniuje) 682, 693, 699,
700, 702, 761, 764, 768, 770, 871, 934,
953, 1004, 1006, 1043, 1096, 1098,
1208, 1280
Raščiūnai, k. (Tverėčiaus vls.,
Švenčionių aps.) 1309, 2063, 2368,
2372
Rašėčiai (Rašaciai, Rašaičiai, Rašečiai)
k. (Krasnavo vls., Suvalkų aps.) 121,
284, 387, 426, 815, 969, 988, 1629,
2022, 2049, 2401
Rātnyčia, apyl. (Marcinkonių vls.,
Gardino aps.) 2433
Rātnyčia, k. 1373, 1407, 1427, 1439,
1454, 1631, 1637, 1640, 1789, 1909,
1956, 1973, 2036, 2318, 2410, 2433,
2463, 2929, 2930, 2957, 3002

- Rātnyčia, mstl. 126, 152, 254, 261, 369, 432, 490, 498, 507, 531, 725, 770, 784, 813, 1017, 1058, 1244
- Rātnyčia, par. 581, 864, 1760, 2957
- Raudėnai, k. (Raudėnų vls., Šiaulių aps.) 572
- Raudonkà, k. (Gelvonų vls., Ukmergės aps.) 37
- Ravaĩ, k. (Švenčionių aps.) 1857
- Ražavà, k. (Apso vls., Breslaujos aps.) 911, 2161
- Ražavà, k. (Breslaujos aps.) 1484
- Reketijà, k. (Liubavo vls., Marijampolės aps.) 205, 709
- Rekėtis (Rakitai), k. (Adutiškio vls., Švenčionių aps.) 372, 377
- Reketiškė, dv. (Mielagėnų vls., Švenčionių aps.) 3018
- Rėkliškė, dv. (Butrimonių par., Lydos aps.) 2196
- Rėksniškė (Reksniškė), k. (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.) 104
- Rėkūčiai, k. (Linkmenų, vėliau Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.) 151, 155, 220, 221, 302, 423, 725, 726, 842, 854, 855, 907, 913, 920, 921, 939, 977, 1007, 1100, 1113, 1215, 1288, 1291, 1292, 1330, 1438, 1439, 1453, 1461, 1488, 1607, 1729, 1828, 1870, 1922, 1963, 1965, 2049, 2064, 2117, 2174, 2175, 2195, 2205, 2206, 2239, 2253, 2258, 2293, 2331, 2348, 2362, 2484, 2561, 2865
- Reškutėnai, k. (Linkmenų, vėliau Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.) 151, 155, 201, 300, 302, 357, 382, 387, 423, 427, 452, 467, 515, 546, 561, 587, 597, 607, 685, 721, 737, 741, 746, 776, 787, 788, 795, 804, 805, 833, 835, 842, 850, 854, 856, 858, 890, 891, 916, 938, 949, 956, 960, 974, 1016, 1057, 1121, 1147, 1148, 1301, 1314, 1317, 1368, 1461, 1466, 1483, 1489, 1523, 1650, 1745, 2051, 2126, 2244, 2247, 2256, 2260, 2339, 2383, 2534, 2611, 2716, 2737, 2756, 2757, 2865, 2957, 2962
- Rezgūnai, k. (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.) 155
- Rėžiai, k. (Benekainių vls., Lydos aps.) 1113
- Riešė, k. (Riešės vls., Vilniaus aps.) 58, 82, 533
- Rietāvas, mstl. (Telšių aps.) 462, 501, 575, 629
- Rygà, mst. 149, 163, 194, 265, 266, 280, 286, 297, 348, 381, 384, 410, 411, 413, 440, 455, 469, 498, 508, 509, 513, 519, 520, 525, 553, 596, 604, 764, 878, 881, 925, 1439, 1892, 2882, 3026
- Rimaldiškė, k. (Tverečiaus vls., Švenčionių aps.) 372, 377, 956
- Rimašėnai, k. (Apso vls.) 1281
- Rimāšiai, k. (Dieveniškų vls., Ašmenos aps.) 369, 817, 1032, 1640, 1707, 2190, 2195, 2341, 2367, 2701, 2828, 2829
- Rimdžiūnai, k. (Varnionių, vėliau Gervėčių vls., Vilniaus–Trakų aps.) 151, 152, 196, 197, 202, 235, 255, 260, 266, 268, 304, 368, 430, 461, 462, 523, 552, 595, 876, 925, 1149, 1163, 1289, 1336, 1357, 1388, 1457, 1524, 1602, 1612, 1691–1693, 1710, 1750, 1818, 1828, 1869, 1984, 2034, 2074, 2177, 2179, 2184, 2232, 2258, 2407, 2409, 2412, 2480, 2496, 2537, 2557, 2727, 2750, 2829, 2995
- Rimdžiūnų miškelis 876
- Riņkažeriai, (Riņkežeriai), k. (Andrejavo vls., Suvalkų aps.) 284, 551, 1289
- Rimšė, apyl. (Breslaujos aps.) 601
- Rimšė, mstl. (Breslaujos aps.) 31, 244, 407, 533, 610, 655, 658, 671, 759, 1064, 1136, 1234, 1236, 1239, 1530, 1566, 1601, 1706, 1748, 1773, 1774, 1788, 1797, 2015, 2042, 2101, 2115, 2125, 2154, 2214, 2248, 2252, 2345, 2352,

- 2353, 2373, 2399, 2400, 2504, 2710,
2773, 2937, 2978, 2998
- Rimšė, par. 244, 1063, 1064, 1451, 2499,
2710, 2993
- Rimšė, vls. 57, 131, 150, 490, 784, 1459,
1595, 1668, 1899, 2132, 2178, 2202,
2348
- Rimšėnai, k. (Daugėlišio vls.,
Švenčionių aps.) 149, 155, 459, 596,
641, 750, 801, 827, 959, 977, 1024,
1206, 1355, 1689, 1697, 1802, 1870,
2021, 2039, 2070, 2102, 2171, 2244,
2256, 2324, 2372, 2416
- Rinkūnai, k. (Švenčionių vls. ir aps.)
2372
- Ripinas (Ropinas), apskr. 2502
- Ritkūniškė, k. (Dūkšto vls.,
Švenčionių aps.) 800, 844, 891, 1137,
1177, 1861, 1917, 2005, 2105, 2131,
2181
- Rytų Europà, žemyno dalis 1491, 2652,
2873
- Rytų Lietuvà, etnogr. reg. 672, 797,
797, 867, 868, 933, 1017, 1154, 1250,
1251, 2308, 2598
- Rizgūnai (Rezgūnai), k. (Daugėlišio
vls., Švenčionių aps.) 155, 459, 464,
537, 676, 725, 750, 779, 796, 801, 815,
941, 949, 956, 1071, 1072, 1121, 1130,
1256, 1356, 1461, 1589, 1723, 1777,
1854, 1904, 2108, 2160, 2169, 2234,
2268, 2383
- Ryžiškė, k. (Tverečiaus vls., Švenčionių
aps.) 648, 1336, 1689
- Ródūnia (Ródūnė), apyl. (Lydos aps.)
653, 748, 896, 1287, 2010, 2054
- Ródūnia, gyv. 687
- Ródūnia, k. 1218
- Ródūnia (Ródūnė), mstl. 87, 118, 131,
142, 152, 178, 196, 204, 221, 235, 237,
272, 281, 350, 375, 376, 383, 390, 395,
461, 462, 532, 560, 563, 564, 591, 616,
636, 654, 656, 746, 758, 830, 863, 886,
896, 906, 918, 942, 983, 1018, 1019,
1029, 1034, 1080, 1094, 1107, 1165,
1186, 1202, 1208, 1209, 1218, 1229,
1232, 1265, 1270, 1287, 1293–1295,
1380, 1400, 1411, 1447, 1456, 1463,
1482, 1570, 1573, 1598, 1615, 1628,
1630, 1650, 1701, 1725, 1771, 1897,
1898, 1917, 1918, 1922, 1934, 1984,
2056, 2110, 2171, 2172, 2193, 2266,
2267, 2302, 2311, 2340, 2348, 2389,
2391, 2441, 2454, 2487, 2488, 2498,
2500, 2510, 2572, 2660, 2661, 2710,
2729, 2809, 2817, 2879, 2927
- Ródūnia (Ródūnė), par. 41, 104, 138,
196, 218, 397, 580, 638, 918, 1029,
1176, 1205, 2171, 2312, 2660, 2927
- Ródūnia (Ródūnė), vls. 57, 180, 182,
185, 286, 533, 671, 675, 676, 742, 975,
1108, 1177, 1182, 1183, 1186, 1922,
2160, 2163, 2192, 2225, 2229, 2280,
2439, 2506, 2573, 2663, 2664, 2715,
2716, 2761, 2781, 2827, 2828, 2881,
2901, 3037
- Rōkiškis, mst. 245, 247, 397, 446, 629
- Romà, mst. 262, 315, 336, 440, 510,
604, 1994, 2161, 2222, 2920, 3001
- Rópiškė (Rapiškė) II, k. (Daugėlišio
vls., Švenčionių aps.) 155
- Rópiškė, k. (Daugėlišio vls., Švenčionių
aps.) 1507, 2234, 2940–2942
- Rubėlninkai (Rubėlnikai), k. (Mielagėnų
vls., Švenčionių aps.) 155, 507, 2284,
2314
- Rubežánka, k. (Suvalkų aps.) 284
- Rudaminà, k. (Rudaminos vls., Vilniaus–
Trakų aps.) 2155, 2291, 2503
- Rudaminà, par. 2398
- Rudaminà, vls. 490, 658, 2156, 3023
- Rūdiškės, mstl. (Rūdiškių vls.,
Vilniaus–Trakų aps.) 193, 212, 221,
244, 255, 293, 304, 396, 504, 505, 2362,
2494
- Rūdiškės, vls. 490, 496

- Rudnià, k. (Marcinkonių vls., Gardino aps.) 432, 454, 980, 2202, 2288, 2320, 2333, 2410
- Rudnià, k. (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.) 152, 248, 261, 414, 431, 560, 747, 840, 841, 916, 948, 987, 1020, 1046, 1058, 1117, 1181, 1209, 1286, 1328, 1345, 1368, 1369, 1385, 1410, 1411, 1453, 1458, 1483, 1504, 1522, 1552, 1561, 1564, 1585, 1590, 1610, 1636, 1649, 1658, 1678, 1681, 1706, 1720, 1721, 1771, 1828, 1850, 1907, 1934, 2040, 2065, 2162, 2191, 2198, 2205, 2371, 2409, 2490, 2493, 2662, 2705, 2707, 2765, 2784, 2786, 2795, 2796, 2801, 2813, 2818, 2819, 2839, 2842, 2843, 2855, 2856, 2869, 2888, 2889, 2897, 2913, 2924, 2925, 2930, 2988, 2998
- Rudnià, par. 7, 840, 1052, 1328, 1385, 1483, 1484, 1565, 1907, 2765, 2838, 2924, 2925, 2988
- Rūdninkai, par. (Vilniaus–Trakų aps.) 138
- Rūdninkų giria 91
- Rūdžiai, k. (Rimšės vls., Breslaujos aps.) 407, 871
- Rukiškė, k. (Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.) 1081
- Rukiškė, k. (Švenčionių aps.) 1907
- Rukiškė, k. (Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.) 1911, 2007, 2061, 2275, 2284
- Rulinė, k. (Rodūnios vls., Lydos aps.) 1192
- Rumūnija, vlst. 3014
- Rupinskaĩ, k. (Dūkšto vls., Švenčionių aps.) 1783, 1861, 1888, 2049, 2278, 2292, 2310, 2506, 2548, 2611
- Rusališkė, k. (Švenčionių vls. ir aps.) 1034, 2331, 2362, 2880
- Rūsija, vlst. 79, 83, 84, 87, 89, 94, 364, 448, 609, 1003, 1051, 1081, 1096, 1255, 1289, 1360, 1449, 1635, 1704, 1890, 2010, 2150, 2309, 2334, 2356, 2561, 2602, 2637
- Rūsė, mstl. (Šilutės aps.) 602
- Rutkà, k. (Dysnos aps.) 533
- Rutkà, k. (Suvalkų aps.) 1752
- S**
- Sabackinė, vls. (Ščiutino aps.) 2266
- Sabaliavas, k. (Marijampolės aps.) 182, 205, 208, 212, 213
- Sabališkė, k. (Daugėlišio arba Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.) 371, 750, 759, 801, 834, 848, 948, 1121, 1162, 1427, 1805, 1861, 1966, 2102, 2104, 2156, 2275, 2284, 2469
- Sakaláičiai, dv., k. (Gervėčių vls., Vilniaus–Trakų aps.) 2507
- Sakaláičiai, k. 543, 575, 577, 1004, 2727
- Sálasas, mstl. (Zarasų aps.) 97, 349, 358, 502, 572
- Salapėraugis, k. (Liubavo vls., Marijampolės aps.) 182, 208
- Saleniňkai (Saliniňkai), k. (Čiobiškio apyl., Ukmergės aps.) 71
- Saloména (Solomiánka), k. (Mielagėnų vls., Švenčionių aps.) 155, 537, 708, 1175, 1182, 1585, 1796, 2078, 2260, 2277, 2877, 2909
- Saltōniškės (Vilniaus m. dalis) 1994
- Samadūriškė, k. (Švenčionių vls. ir aps.) 155, 540
- Samániai, k. (Obelių vls., Rokiškio aps.) 214
- Samanýčia, k. (Apso vls., Breslaujos aps.) 2243
- Samiliškės, žr. Semeliškės
- Samsoniai, k. (Širvintų apyl., Ukmergės aps.) 59
- Samūniškės (Samuniškės), k. (Raitininkų vls., Alytaus aps.) 69

- Sántk Peterbùrgas (Peterbùrgas), mst.
403, 767, 789, 935, 1435, 1883, 1966,
1992, 2069, 2498
- Sankùrai, k. (Krasnavo vls., Suvalkų
aps.) 392, 1412, 1447, 1540, 1666,
1711, 1877, 2005, 2273, 2401, 2468,
2765, 2974, 2980, 2984
- Santakà, k. (Liubavo vls., Marijampolės
aps.) 195
- Sapiëgiškiai, k. (Kapčiamiesčio vls.,
Seinų aps.) 45, 206
- Sapliai, k. (Tverėčiaus vls., Švenčionių
aps.) 2221, 2714, 2737, 2841, 2909,
2935, 2961, 2985
- Saràtovas, mst. 752
- Sariai, apyl. (Švenčionių vls. ir aps.)
1994
- Saukai, k. (Šalčininkų vls., Vilniaus–
Trakų aps.) 2098
- Saulėniškė, k. (Adutiškio vls.,
Švenčionių aps.) 359, 401, 429
- Sauliškės, k. (Breslaujos aps.) 1344
- Seinaĩ, apyl. (Suvalkų aps.) 225, 355,
368, 374, 383, 988, 1434, 1533, 2709
- Seinaĩ, aps. 121, 131, 188, 252, 278, 284,
292, 305, 312, 560, 3009
- Seinaĩ, kr. 54, 143, 272, 308, 310, 311,
313, 353, 394, 564, 632, 824
- Seinaĩ, mst. 4, 21, 26, 35, 38, 42, 43,
45, 47–52, 57, 66, 67, 71, 79, 81, 88–
90, 102, 105, 111, 159, 172, 188, 191,
195, 198, 203, 216, 239, 245, 252, 273,
280, 281, 284, 306, 307, 309, 355, 358,
364, 404, 405, 422, 448, 498, 504, 527,
533, 534, 538, 541, 545, 581, 582, 614,
621, 656, 681, 709, 792, 821, 844, 911,
940, 967, 988, 1061, 1147, 1165, 1220,
1253, 1260, 1275, 1352, 1434, 1440,
1457, 1460, 1503, 1533, 1546, 1569,
1636, 1643, 1668, 1700, 1832, 1880,
1971, 1978, 2006, 2012, 2103, 2105,
2135, 2191, 2194, 2213, 2313, 2316,
2326, 2348, 2398, 2401, 2422, 2433,
2469, 2473, 2500, 2504, 2507, 2531,
2545, 2588, 2615, 2725, 2736, 2744,
2751, 2784, 2860, 2869, 2908, 2938,
2974, 3021
- Seinaĩ, sr. 197, 225
- Seinaĩ, vyskupija 71
- Seinaĩ, par. 1220, 1226, 1352, 1434, 1440,
1659, 1670, 1700, 1837, 1880, 2034
- Seinaĩ, par. kapinės 1896
- Seinaĩ, r. 2022, 2049, 2135
- Seinų-Suvalkų, kr. 144, 275, 382, 504,
505, 601
- Seirjai, mstl. (Seirijų vls., Alytaus aps.)
35, 518, 1013, 1829, 2222
- Sėivai, k. (Suvalkų aps.) 526
- Sėivai, plv. (Suvalkų aps.) 2659
- Sėivai, vls. (Suvalkų aps.) 131, 466,
471, 560, 1979, 2238, 2784, 2850, 2880
- Sėivų ež. 1644
- Sekónys, k. (Tverėčiaus vls., Švenčionių
aps.) 507, 2985
- Seliavičiai, par. (Slanimo aps.) 722
- Sėlos, k. (Šalčininkų vls., Vilniaus–
Trakų aps.) 1311, 1424, 1461, 1541,
1616
- Semeliškės, mstl. (Semeliškių vls., Trakų
aps.) 49, 57, 574
- Senābūdis, k. (Liubavo vls.,
Marijampolės aps.) 182
- Senādvaris, k. (Švenčionių vls. ir aps.)
936, 1070, 1168, 1321, 1642, 2233, 2246
- Sėnas Strūnāitis, k. (Švenčionių vls. ir
aps.) 403
- Senāsīs Daugėliškis, k. (Daugėlišio vls.,
Švenčionių aps.) 702, 721, 761, 866,
1076, 1195, 2093, 2252, 2269, 2282,
2308
- Seni Alksnėnai, k. (Andrejavo vls.,
Suvalkų aps.) 1491
- Seni Ramōnai, k. (Andrejavo vls.,
Suvalkų aps.) 2017
- Senieji Alksnėnai, k. (Andrejavo vls.,
Suvalkų aps.) 2728

- Senieji Drūskininkai, k. (Rodūnios vls., Lydos aps.) 184, 186, 366, 369, 432, 448, 494, 2229, 2280, 2409, 2761
- Senieji Miežionys, k. (Dieveniškių vls., Ašmenos aps.) 1195, 1243
- Senieji Nāniškiai (Nāniškės), k. (Valkininkų vls., Vilniaus–Trakų aps.) 1507
- Senieji Ramōnai, k. (Žabariškių, vėliau Andrejavo vls., Suvalkų aps.) 44, 2769, 2818, 2979
- Senieji Trakai, k. 743
- Sėniškis I, k. (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.) 680, 683, 715, 736, 790, 796, 1050, 1066, 1131, 1317, 2874, 3036
- Sėniškis II, k. (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.) 3036
- Sėniškis, apyl. (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.) 196
- Sėniškis, k. (Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.) 150, 155, 165, 750, 1860, 2264, 2372, 2413, 2456, 2550, 2875
- Senkōny, k. (Leipalingio vls., Seinų aps.) 45, 284
- Senkōny, k. (Kaniavos, Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.) 690, 2293, 2371
- Sėnosios Nāniškės, k. 699
- Sėnosios Nāniškės, k. (Valkininkų vls., Vilniaus–Trakų aps.) 1529, 1593, 1654
- Sėrbiniškės, k. (Rodūnios vls., Lydos aps.) 771
- Sėrėdžius, mstl. 1115, 1286, 1815, 2317
- Sėbias, reg. 1245
- Sėnievičiai (Sėnėvičiai), par. 1018
- Sėlėzijos Cėšynas (Cišynas), teritorija 2771
- Sėmaniškė, k. (Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.) 1585
- Sėmoniškis, k. (Švenčionių aps.) 997
- Skabėikiai, k. (Dusmenų vls., Trakų aps.) 63, 104
- Skāisčiai (Skaistėliai), k. (Liubavo vls.) 182
- Skaivōny, k. (Dieveniškių vls., Ašmenos aps.) 258, 369, 372
- Skāpiškis, mstl. (Rokiškio aps.) 445, 501, 571, 629, 644
- Skārkiškiai, k. (Krasnovo vls., Suvalkų aps.) 44, 284, 372, 2401
- Skaudvilė, mst. (Tauragės aps.) 526, 565, 571, 629
- Skireikiai, ūkis 822
- Skirmantiškės, k. (Vievio vls., Trakų aps.) 479, 600, 3018
- Skirsnemunė, mstl. (Raseinių aps.) 571, 634
- Sklodōny, k. (Rodūnios vls., Lydos aps.) 104, 128, 152, 185, 817, 1082, 1740, 1862, 2454, 2761, 2902
- Skudūtiškis, mstl. (Utenos aps.) 42, 77
- Skuōdas, mst. (Kretingos aps.) 458, 571
- Slabadà, k. (Jiezno vls.) 2280
- Slabadà, par. 821
- Slabadkà, par. 1018
- Slabodkà (Slobodka), mstl. (Breslaujos? aps.) 531, 541
- Slānimas (Slōnimas), aps. 357
- Slānimas (Slonimas), mst. 1271
- Slyčkos (Sličkai), vnk. (Tverečiaus vls., Švenčionių aps.) 559
- Sliziai, k. (Veprių vls., Ukmergės aps.) 71
- Slobōdka, par. 2862
- Slučajus, k. (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.) 2371, 2372, 2791, 2990
- Smalėnai, k. (Seivų vls., Suvalkų aps.) 109, 111, 312, 605, 1621, 1730, 1895
- Smalėnai, par. 314, 2034
- Smališkė, k. (Leipalingio vls., Seinų aps.) 214
- Smalniūkai, k. 1048, 1098
- Smalninkaĩ, k. (Valkininkų vls., Vilniaus–Trakų aps.) 293, 316
- Smālvos, k. (Smalvų vls.,

- Breslaujos aps.) 31, 1596
 Smálvos, vls. 131
 Smilgiai, k. (Lydos aps.) 128
 Smilgiai, mstl. (Panevėžio aps.) 536, 575
 Smilginiai, k. (Rodūnios vls., Lydos aps.) 128, 152, 370, 819, 877, 897, 910, 942, 971, 1014, 1039, 1102, 1194, 1270, 1411
 Smilginiškė, k. (Tverečiaus vls., Švenčionių aps.) 1531, 1661, 1712, 1720, 1728, 1893, 2025, 2269, 2317, 2372
 Smoleńskas, mst. 14, 595
 Smurgainys, mst. 80
 Sokiškiai, k. (Dūkšto vls., Švenčionių aps.) 1632, 2978
 Sosnovcas, mstl. 2069
 Sovietų Rūsija, Sovietų Sąjunga, SSRS, SSSR, vlst. 76, 220, 436, 437, 444, 446–451, 453, 455–461, 2335
 Soželkos, k. (Andrejavo vls., Suvalkų aps.) 2492, 2749, 2818
 Spiaglicà, k. (Smurgainių vls., Vileikos aps.) 612
 Spiegliai, k. (Paberžės vls., Vilniaus–Trakų aps.) 2539
 Spijotiškė, k. (Adutiškio vls., Švenčionių aps.) 372, 374, 377
 Spráudis (Spráudė), k. (Rietavo vls., Telšių aps.) 565
 Sriūbos, k. (Mielagėnų vls., Švenčionių aps.) 2012, 2066, 2260, 2262, 2277
 Stagalėnai, k. (Linkmenų, vėliau Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.) 302, 304, 358, 602, 795, 2996
 Stajėtiškis, k. (Adutiškio vls., Švenčionių aps.) 2233, 2372
 Stakiai, mstl. (Raseinių aps.) 340
 Stākliškės, vls. (Trakų aps.) 57, 2862
 Stalgónys, k. (Dieveniškų vls., Ašmenos aps.) 171, 211, 212, 251, 252, 332, 335, 760, 1325
 Stanislavāvas (Stanislavovas), k. (Daugėliško vls., Švenčionių aps.) 395, 409, 433, 606, 1301
 Stanišiai, k. (Benekainių vls., Lydos aps.) 777, 779, 829, 862, 905, 1067, 1386, 1465, 1467, 1470, 1472, 1504, 1539, 1543, 1560, 1642, 1783, 1805, 1806, 1811, 1835, 1842, 1861, 1900, 1920, 2161, 2209, 2409, 2451, 2534, 2621
 Staniūnai, k. (Užubalio vls., Švenčionių aps.) 371, 484
 Starčiūnai (Kalniškiai), k. (Adutiškio vls., Švenčionių aps.; dabar Baltarusijoje) 1699, 2245
 Stasiūnai, k. (Breslaujos aps.) 414
 Stašėnai, k. (Dūkšto par., Švenčionių aps.) 445
 Stašionys, k. (Rimšės vls., Breslaujos aps.) 913, 1356, 1452, 1586, 1636, 2079, 2086, 2103, 2151, 2178, 2345, 2359, 2977, 2993
 Stavidónys, k. (Eišiškių vls., Lydos aps.) 1321
 Stegalėnai, žr. Stagalėnai
 Stepōniškė, k. (Kuršėnų vls., Šiaulių aps.) 612, 646
 Stilgūnai (Scilgūnai), k. (Benekainių, vėliau Varanavo vls., Lydos aps.) 367, 370, 432, 455, 494, 775, 1067, 1199, 1234, 1386, 1553, 1578, 1634, 1638, 1903, 1970, 2016, 2166, 2209, 2219
 Stoniūnai, k. (Kaniavos vls., Lydos, vėliau Vilniaus–Trakų aps.) 152
 Stoniūnai, k. (Mielagėnų vls., Švenčionių aps.) 1366, 1588, 1770, 1864, 2160, 2169, 2234
 Stoniūnai, k. (Rudnios par.) 729, 840, 2925
 Stračiūnai, k. (Rodūnios vls.) 1092
 Strakšiškė, k. 848
 Strasbūras, mst. 747

- Strėžiūnai, k. (Eišiškių vls., Lydos aps.)
 543, 1542, 1587, 1650, 1651, 1714,
 1783, 1854, 2378, 2419, 2424, 2426,
 2478
- Striėlčiai, žr. Šauliai
- Struėnbagalvė (Struėnbogalvė), k.
 (Būdviečio vls., Seinų aps.) 574
- Strūnaitis, k. 900, 1297
- Strūnaitis, k. (Švenčionių vls. ir aps.)
 150, 155, 277, 302, 360, 396, 414, 429,
 606, 1520, 1669, 1789, 2708, 2907
- Strūnaitis, par. 146, 196, 1938
- Stūgliai, k. (Švenčionių vls. ir aps.)
 2117, 2249, 2259
- Stulgiškės giraitė (Punsko apyl.) 385
- Subatiškė, k. (Adutiškio vls., Švenčionių
 aps.) 2975
- Suchavolė (Suchovolià), par. 1271
- Sudainiai, žr. Šiudainys
- Sūduvą, etnogr. reg. 1640, 1763
- Suginčiai, k. (Molėtų vls.) 2190
- Suginčiai, mstl. (Kuktiškių vls., Utenos
 aps.) 45
- Suomija, vlst. 413, 604, 1097
- Surkantai, bajorkaimis 1029
- Surviliškės, k. 1883
- Suvalkai, apyg. 1438, 1491, 2552
- Suvalkai, aps. 131, 283, 353, 354, 363,
 364, 415, 428, 448, 489, 638, 652, 690,
 707, 728, 742, 762, 766, 822, 846, 849,
 985, 994, 1104, 1138, 1181, 1249, 1255,
 1299, 1310, 1357, 1418, 1436, 1448,
 1455, 1460, 1472, 1477, 1527, 1545,
 1656, 1657, 1676, 1685, 1700, 1712,
 1723, 1730, 1752, 1823, 1949, 1962,
 1987, 2048, 2082, 2137, 2190–2192,
 2224, 2226, 2238, 2254, 2272, 2325,
 2338, 2360, 2377, 2394, 2401, 2409,
 2473, 2474, 2478, 2482, 2493, 2526,
 2545, 2552, 2573, 2654, 2659, 2662,
 2729, 2744, 2774, 2779, 2784, 2826,
 2827, 2846, 2850, 2852, 2962, 2973,
 2974, 3017
- Suvalkai, kr. 1952, 2117
- Suvalkai, mst. 32, 48, 54, 55, 65, 67,
 71, 79, 82, 88–90, 92, 97, 111, 121,
 131, 140, 143, 160, 170, 182, 185, 186,
 202, 212, 216, 240, 269, 277, 284, 372,
 378, 383, 387, 390, 391, 398, 399, 434,
 487–489, 513, 519, 521, 525, 527, 540,
 550, 555–557, 559, 679, 770, 928, 982,
 1226, 1231, 1232, 1245, 1248, 1249,
 1290, 1398, 1451, 1491, 1503, 1635,
 1656, 1752, 1756, 1815, 1906, 1990,
 2005, 2017, 2041, 2048, 2111, 2191,
 2401, 2489, 2633, 2653, 2667, 2826,
 3024, 3026
- Suvalkijà, etnogr. reg. 53, 2474, 2974
- Suvalkų–Seinų kr. 506
- Sužionys, k. 1297, 1954
- Sventijànskas (Sventojànskas), k.
 (Kapčiamiesčio vls., Seinų aps.) 179
- Sveriai (Svyriai), dekanatas (Švenčionių
 aps.) 634
- Svilė, k. (Tverėčiaus vls.,
 Švenčionių aps.) 758, 1121, 1517
- Sveriai (Svyriai), vls. 57
- Svilionys (Svilionys, Svilonys), k.
 (Adutiškio vls., Švenčionių aps.) 155,
 288, 373, 576, 586, 725, 795, 834, 841,
 878, 1024, 1121, 1163, 1165, 1213,
 1373, 1953, 1976, 2244, 2245, 2368,
 2372, 2383, 2812, 2813, 2984
- Svilėškė, k. (Dūkšto vls., Švenčionių
 aps.) 2819, 2972, 2973
- Svinka, k. (Vileikos aps.) 612
- Svirkos, k. (Tverėčiaus vls., Švenčionių
 aps.) 1331, 2313
- Svitalėškė (Svitalėškė), k.
 (Švenčionių aps.) 1076
- Š
- Šakaliai, k. (Mikalavo vls., Švenčionių
 aps.) 403
- Šakaliai, k. (Švenčionių vls. ir aps.)
 1994

- Šakališkė, k. (Linkmenų, vėliau Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.) 296, 297, 319, 359, 423, 443, 463, 526, 557, 759, 1138, 1369, 1458, 1512, 1589, 1730, 1748, 1905, 2025, 2112, 2117, 2189, 2199, 2218
- Šakarvą, k. (Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.) 1949
- Šakarvą, k. (Švenčionių aps.) 1138
- Šakiai, mst. 527, 572, 621, 624, 629
- Šalakaūdžiai, k. (Apsos vls., Breslaujos aps.) 972, 1755, 2324
- Šalakuūdžiai (Šalakaūdžiai), k. (Pelekų par., Breslaujos aps.) 2887
- Šalčýkščia, up. 3037
- Šalčininkai, mst. (Vilniaus–Trakų aps.) 467, 2265, 2276, 3037
- Šalčininkai, vls. 58, 2449
- Šalčininkėliai, mstl. 1883
- Šaltėniai, k. (Breslaujos vls. ir aps.) 2672
- Šaltiniai, k. (Dieveniškų vls., Ašmenos aps.) 2181, 2199, 2367, 2701, 2747
- Šaltóniškės, k. (Paberžės vls., Vilniaus–Trakų aps.) 2539
- Šamėniai, k. (Švenčionių aps.) 1867
- Šamėniai, k. (Užubalio vls., Švenčionių aps.) 522
- Šančiai (Kauno m. dalis) 501, 617, 628, 629
- Šarkiai, vns. (Liubavo vls., Marijampolės aps.) 182
- Šarkiškės, k. (Valkininkų vls., Vilniaus–Trakų aps.) 178, 304, 316, 368, 375, 385, 431, 494, 507, 518, 723, 978, 1013, 1037, 1086, 1104, 1136, 1188, 1211, 1252, 1266, 1522, 1570, 1591, 1634, 1660, 1758, 1813, 1863, 2005, 2158, 2162, 2163, 2166, 2175, 2187, 2188, 2334, 2409, 2415, 2763, 2872
- Šaukėnai, mstl. (Šiaulių aps.) 501, 574
- Šaukėnai, par. 1971
- Šauliai (Strielčiai), k. (Benekainių, vėliau Mockiškių vls., Lydos aps.) 152, 359, 361, 366, 369, 376, 378, 402, 409, 416, 432, 494, 500, 515, 751, 783, 1067, 1070, 1152, 1525, 1538, 1543, 1811, 1914, 1999, 2165, 2209, 2406, 2409, 2452, 2598
- Ščėglikai (Čąglikai), k. (Benekainių vls., Lydos aps.) 1458
- Ščėgliškė, k. (Švenčionių aps.) 1520
- Ščiurys (Sciūris), vns. (Molėtų vls., Utenos aps.) 516
- Šeduvą, mst. (Panevėžio aps.) 597, 629
- Šendūbrė, žr. Švendūbrė
- Šernaĩ, k. (Paberžės par.) 2539
- Šeštokaĩ, mstl. (Krosnos vls., Marijampolės aps.) 573, 648
- Šešuoliai, mstl. (Vilniaus aps.) 47, 77, 572
- Šešupė, upė 1231, 1846, 1850, 1945, 2843
- Šėta, mstl. (Kėdainių aps.) 9, 635, 646
- Šiaudainiai, žr. Šiudainys
- Šiaudiniškė, k. 1781
- Šiaulėnai, mstl. (Šiaulių aps.) 573
- Šiauliaĩ, mst. 92, 167, 237, 250, 297, 364, 422, 448, 501, 553, 573, 574, 588, 590, 598, 603, 617, 629, 648, 649, 650, 756, 767, 2721, 3008
- Šiauliaĩ, par. 1713
- Šiaurės Amėrika, žemynas 614
- Šilaĩnė k. (Veisiejų vls., Seinų aps.) 527, 555
- Šilainiai, k. (Suvalkų aps.) 729
- Šilalė, mstl. (Tauragės aps.) 567
- Šilavà (Šiluva), mstl. (Raseinių aps.) 502, 594
- Šilinė (Borova), vietovė 1331
- Šiliniškės, k. (Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.) 2264
- Šilutė, mst. (Klaipėdos kr.) 603, 629
- Šimėnai, k. (Molėtų vls., Utenos aps.) 39

- Šimónys, mstl. (Panevėžio aps.) 502, 575
- Šipliškė (Šipliškės), k. (Žabariškių vls., Suvalkų aps.) 2182, 2335, 2474, 2492
- Šipliškė, k. (Žabariškių vls., Suvalkų aps.) 88, 656
- Šipliškiai (Šipliškė), k. (Suvalkų kr.) 1856
- Širvintos, apyl. (Ukmergės aps.) 41, 118, 189
- Širvintos, mstl. 25, 27, 29, 35, 36a, 37, 40–42, 49, 59, 68, 77, 95, 96, 107, 108, 172, 176, 188, 190, 193, 197, 208, 209, 212, 311, 349, 432, 476, 477, 1271, 1954, 3038
- Širvintos, par. 59
- Širvintos, vls. 41, 58, 59, 2413
- Širvintų miškas (Ukmergės aps.) 312
- Šišniškė, k. (Švenčionių vls. ir aps.) 1333, 1536, 2833
- Šiudainys, k. (Dieveniškių vls., Ašmenos aps.) 292, 366, 369, 549, 611, 820, 989, 2701
- Šiulėnai, k. (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.) 813, 990, 1134, 1163, 1383, 1461, 1814, 1905, 1932, 2254, 2269, 2282, 2296, 2308, 2945
- Šklama (Šlāmas), k. (Suvalkų aps.) 2326
- Šklėriai, k. (Marcinkonių vls., Gardino aps.) 355, 365, 369, 428, 432, 699, 1058, 1109, 1169, 1210, 1245, 1341, 1615, 1635, 1675, 1685, 1686, 1831, 1885, 1891, 1957, 2005, 2045, 2096, 2103, 2187, 2197, 2202, 2282, 2320, 2401, 2410, 2557, 2679, 2691, 2748, 2885, 3002, 3004
- Šklerna (Šklerna), k. (Krasnavo vls., Suvalkų aps.) 284
- Šlaitas, k. (Valkininkų vls., Vilniaus–Trakų aps.) 1166, 1185
- Šleiviai, k. (Gardino aps.) 261
- Šlynakiemis, k. (Seivų vls., Suvalkų aps.) 314, 374, 387, 522, 527, 556, 729, 922, 957, 1016, 1064, 1070, 1078, 1092, 1134, 1199, 1301, 1352, 1376, 1440, 1636, 1644, 1646, 1647, 1854, 1860, 1978, 1995, 2080, 2135, 2191, 2226, 2238, 2254, 2272, 2513, 2758
- Šniėriškės, k. (Kuktiškių vls., Utenos aps.) 66
- Špokiškis, k. (Bagaslaviškio par., Ukmergės aps.) 37
- Šukėliškė, k. 997
- Šukėliškė, k. (Mielagėnų vls., Švenčionių aps.) 2570
- Šukėniškė, k. (Mielagėnų vls.) 2358
- Šukiškiai, k. (Šaukėnų par.) 1971
- Šumas, k. (Beržtų, vėliau Marcinkonių vls., Gardino aps.) 131, 243, 318, 320, 432, 583
- Šumas-Krokšlys, k. (Berštų vls., Gardino aps.) 614, 2410
- Šunėliai, k. (Paberžės par.) 2539
- Šuoliai, k. (Kietaviškių par., Trakų aps.) 39
- Šutai, k. (Pabradės vls., Švenčionių aps.) 1000, 2451, 2740, 2869
- Šveicarija, vlst. 332, 358, 751, 754, 1450
- Švėkšna, mstl. (Tauragės aps.) 460, 573, 574, 629
- Švenčionėliai, apyl. (Švenčionių aps.) 2942
- Švenčionėliai, mstl. (Švenčionių vls. ir aps.) 35, 57, 119, 146, 155, 186, 199, 206, 217, 219, 220, 222, 233, 264, 291, 322, 336, 376, 379, 404, 429, 463, 511, 517, 588, 590, 601, 606, 612, 656, 671, 747, 748, 751, 753, 757, 860, 863, 895, 910, 919, 926, 953, 959, 974, 997, 1047, 1049, 1057, 1070, 1088, 1107, 1133, 1179, 1186, 1226, 1242, 1254, 1270, 1304, 1311, 1369, 1383, 1416, 1419, 1434, 1442, 1461, 1482, 1488, 1513, 1535, 1569, 1591, 1608, 1634, 1644, 1645, 1651, 1674, 1675, 1683, 1697,

- 1699, 1707, 1761, 1784, 1792, 1796,
1805, 1836, 1868, 1869, 1877, 1902,
1903, 1911, 1918, 1923, 1944, 1959,
1960, 1963, 1964, 1969, 1976, 1988,
1992, 1999, 2004, 2016, 2033, 2037,
2049, 2050, 2065, 2074, 2075, 2086,
2104, 2117, 2125, 2129, 2142, 2143,
2149, 2154, 2156, 2164–2166, 2180,
2183, 2185, 2190, 2192, 2195, 2200,
2201, 2204, 2205, 2211, 2216, 2231,
2232, 2234, 2251, 2258, 2260, 2265,
2269, 2270, 2272, 2274, 2282, 2289,
2290, 2308, 2311, 2330, 2343, 2344,
2358, 2360, 2362, 2413, 2427, 2430,
2431, 2435, 2440, 2444–2446, 2455,
2463, 2464, 2470, 2479, 2484, 2500,
2509, 2516, 2527, 2528, 2533, 2535,
2536, 2538, 2562, 2572, 2579, 2646,
2664, 2665, 2686, 2690, 2708, 2738,
2793, 2815, 2822, 2824, 2856, 2869,
2902, 2907, 2935, 2942, 2943, 2954,
2961, 2970, 2982–2984, 3000, 3002,
3017, 3036, 3038
- Švenčionėliai, par. 196, 208, 609, 746,
943, 1601, 1608, 1644, 1674, 1944,
2037, 2166, 2167, 2289, 2311, 2389,
2446, 2500
- Švenčionėlių kapinės 2664
- Švenčionys, apygarda 2198
- Švenčionys, apyl. 236, 608, 1092, 2227,
2756
- Švenčionys, aps. 57, 68, 89, 118, 152,
155, 166, 182, 185, 193, 196, 202, 206,
211, 236, 252, 257, 274, 278, 301, 311,
355, 357, 364, 372, 376, 395, 404, 428,
443, 448, 576, 588, 606, 637, 638, 651
- Švenčionys, apskr. 671, 675, 676, 706,
721, 724, 729, 742, 752, 765, 769, 782,
795, 846, 861, 925, 953, 985, 990, 998,
1007, 1047, 1060, 1068, 1076, 1104,
1114, 1142, 1146, 1152, 1163, 1207,
1212, 1224, 1229, 1252, 1253, 1300,
1314, 1323, 1337, 1338, 1342, 1347,
1354, 1358, 1370, 1396, 1422, 1447,
1461, 1490, 1496, 1503, 1513, 1560,
1564, 1587, 1595, 1629, 1640, 1643,
1661, 1669, 1675, 1677, 1687, 1695,
1706, 1708, 1712, 1713, 1730, 1732,
1745, 1750, 1761, 1779, 1787, 1815,
1823, 1854, 1887, 1904, 1919, 1923,
1931, 1937, 1954, 1962, 1967, 1974,
1984, 1988, 2003, 2014, 2023, 2035,
2039, 2040, 2056, 2061, 2063, 2089,
2109, 2117, 2131, 2138, 2141, 2153,
2159, 2160, 2169, 2170, 2172, 2173,
2175, 2176, 2180, 2185, 2191, 2192,
2199, 2200, 2203, 2215, 2219, 2223,
2225, 2226, 2230, 2233, 2234, 2239,
2241, 2242, 2244, 2249, 2256, 2259,
2265, 2268–2270, 2279, 2282, 2291,
2301, 2302, 2305, 2306, 2313, 2315,
2320, 2323, 2325, 2331, 2333, 2342,
2344, 2348, 2352, 2354, 2356, 2358,
2362, 2370–2372, 2382, 2383, 2397,
2408, 2409, 2413, 2418, 2422, 2428,
2430, 2432, 2434, 2440, 2441, 2444,
2446, 2451, 2453, 2455, 2459, 2466,
2467, 2470, 2473, 2490, 2494, 2496,
2504, 2506, 2509, 2516, 2528, 2533,
2538, 2545, 2546, 2548, 2554, 2566,
2570, 2572, 2578, 2579, 2590, 2606,
2611, 2616, 2626, 2672, 2674, 2679,
2681, 2686, 2690, 2700, 2706, 2708,
2715, 2718, 2722, 2726, 2737, 2738,
2744, 2756, 2759, 2760, 2766, 2767,
2776, 2786, 2789, 2791, 2793, 2800,
2805, 2806, 2808, 2809, 2814–2816,
2826, 2828, 2839, 2852, 2859, 2874,
2878, 2880, 2890, 2901, 2902, 2907,
2909, 2911, 2922, 2924, 2934, 2945,
2948, 2959, 2966, 2967, 2972, 2979,
2982–2984, 2993, 2999–3003, 3037
- Švenčionys, kr. 249, 1313, 1353, 2004,
2472, 2616, 2646, 3017
- Švenčionys, mst. 2-V, 3-V, 4-V, 5-V,
2-VI, 3-VI, 4-VI, 5-VI, 4, 12, 28, 30,

- 31, 39, 41, 43, 52, 57, 59, 68, 70, 71,
 74, 77, 79, 82, 86, 87, 94, 102, 107,
 116, 119, 121, 122, 125, 126, 136, 138,
 141–143, 146, 152, 156, 157, 162, 164,
 171, 172, 184, 188, 190, 195, 199,
 200, 203, 206, 208, 211, 214, 216,
 217, 219–223, 227, 229–235, 238–242,
 244–249, 253, 254, 256, 260, 262, 264,
 273–277, 279, 280, 285, 286, 288, 294,
 302, 304, 306, 307, 311, 313, 324, 326,
 328, 330–333, 338–341, 344, 348, 349,
 352, 356, 359–361, 363, 370, 372–375,
 379, 381–391, 394, 396, 397, 404, 410,
 414, 416, 417, 423, 426, 429, 432,
 446, 447, 453, 456, 458, 465, 467,
 471, 473, 476, 477, 480, 484, 504–509,
 511, 513, 531, 533, 535, 536, 541–543,
 556, 559, 566, 568, 576, 581, 585,
 586, 588, 589, 595, 598, 601, 606, 610,
 617, 621, 634, 637, 655, 656, 658,
 671–673, 685, 687, 690, 692, 723, 735,
 737–739, 742, 747, 749, 750, 752, 754,
 756–759, 761, 763, 765, 781, 784, 786,
 787, 791, 804, 813, 814, 825, 829, 834,
 841, 848–850, 854, 869, 870, 876–878,
 882, 888, 890, 893–895, 898–900, 905,
 906, 908, 909, 917, 919, 926, 927, 943,
 944, 954, 960, 972, 980, 981, 989, 990,
 992, 995, 997, 1000, 1007, 1017–1019,
 1022, 1023, 1035, 1036, 1038, 1041,
 1042, 1052, 1056, 1072–1074, 1086,
 1089–1091, 1094, 1096, 1097, 1101,
 1105, 1109, 1111, 1130, 1134, 1151,
 1154, 1157, 1162, 1164, 1182, 1186,
 1199, 1200, 1202–1206, 1212, 1213,
 1215, 1216, 1224, 1229, 1232, 1234,
 1239, 1241, 1244, 1249, 1251, 1252,
 1257, 1263, 1264, 1267, 1270, 1273,
 1276, 1297, 1298, 1313, 1314, 1322,
 1331, 1341, 1345, 1352, 1358, 1360,
 1363, 1370, 1371, 1374, 1375, 1377,
 1381, 1384, 1390, 1391, 1393, 1396,
 1398, 1406, 1408, 1409, 1413, 1414,
 1416, 1422–1424, 1426–1428, 1430,
 1436, 1444, 1446, 1449, 1451, 1453,
 1459, 1461, 1465, 1466, 1474, 1475,
 1478, 1480, 1488, 1499, 1506, 1512,
 1519, 1520, 1527, 1533, 1534, 1543,
 1546–1548, 1553, 1560, 1561, 1571,
 1574, 1575, 1578, 1589, 1594, 1595,
 1608, 1610, 1611, 1617, 1619, 1626,
 1638–1640, 1641, 1643, 1646, 1648,
 1651, 1652, 1669, 1672–1675, 1678,
 1680, 1682, 1684, 1687, 1689, 1690,
 1697, 1701, 1704, 1705, 1708, 1709,
 1712, 1724, 1726, 1727, 1730, 1733–
 1736, 1746, 1747, 1750, 1751, 1753,
 1756, 1757, 1762–1764, 1772–1774,
 1776, 1777, 1779, 1784, 1786, 1788,
 1789, 1797–1799, 1805, 1811, 1828,
 1829, 1834, 1840, 1841, 1843, 1847,
 1855, 1859, 1861, 1872–1874, 1882,
 1883, 1885–1887, 1892, 1897, 1901,
 1904, 1907, 1914, 1915, 1918, 1920,
 1921, 1922, 1930, 1939–1941, 1947,
 1950, 1953, 1969, 1976, 1983, 1984,
 1988, 1991, 1993–1995, 1997, 2003,
 2005, 2010, 2014, 2018, 2019, 2021,
 2027–2029, 2035, 2040, 2043, 2048,
 2061, 2062, 2064, 2066, 2069, 2085,
 2096, 2106, 2111, 2116, 2123, 2126,
 2127, 2129, 2134, 2135, 2137, 2141,
 2149, 2153, 2154–2156, 2158, 2166,
 2168–2170, 2173, 2176, 2184, 2193,
 2194, 2196, 2200, 2205, 2209, 2215,
 2217–2219, 2225–2228, 2231, 2238–2240,
 2242, 2252, 2259, 2261, 2263–2265,
 2271, 2274, 2279, 2288, 2290, 2292,
 2296, 2301, 2302, 2309, 2313, 2315,
 2318, 2326, 2327, 2333, 2338, 2340,
 2349–2351, 2352, 2354, 2359, 2361,
 2364, 2367, 2372, 2374, 2378, 2380,
 2383, 2385, 2386, 2388, 2389, 2392,
 2402, 2403, 2408, 2414, 2416, 2418,
 2424, 2425, 2427, 2430–2432, 2434,
 2441, 2443, 2444, 2450, 2451, 2454,

2456–2460, 2462, 2464, 2467, 2468,
2470–2477, 2481, 2495–2498, 2506,
2507, 2511–2513, 2516, 2521, 2525,
2527, 2531–2534, 2536–2538, 2547,
2548, 2550, 2556, 2560–2562, 2567,
2568, 2572, 2576–2580, 2583, 2584,
2589, 2590, 2595, 2600, 2603, 2606,
2611, 2616, 2619, 2626, 2635, 2642,
2647, 2651, 2656, 2662, 2664, 2665,
2671, 2672, 2686, 2689, 2690, 2697,
2701, 2702, 2704, 2705, 2708, 2722,
2726, 2737, 2738, 2744–2746, 2749,
2756–2758, 2760–2762, 2764, 2765,
2768, 2771, 2786–2788, 2790, 2793,
2796, 2802, 2805, 2806, 2808, 2813,
2817, 2823–2825, 2842, 2849, 2850,
2855, 2859, 2862, 2869, 2872, 2873,
2880, 2882, 2889, 2890, 2892, 2898,
2899, 2905, 2907, 2908, 2910, 2911,
2915, 2929, 2931, 2936, 2943, 2957,
2959, 2960, 2971–2973, 2979, 2981,
2987, 2993, 2999, 3001, 3012, 3014,
3037
Švenčionys, par. 68, 76, 146, 208, 238,
469, 566, 580, 746, 1444, 1883, 1941,
2908
Švenčionys, par. kapinės 1736, 1883
Švenčionys, r. 1725
Švenčionys, vls. 415, 490, 671, 724,
804, 1051, 1414, 2028, 2153, 2157,
2163, 2229, 2253, 2257, 2267, 2294,
2651
Švenčionių kapinės 2043, 2497
Švenčiškiai (Svenciškiai), k. (Seivų vls.,
Suvalkų aps.) 123
Švendubrė, k. (Pariečės vls., Gardino
aps.) 131, 432, 552, 634, 770, 784,
1050, 1067, 2337, 2353, 2433, 2434,
2463, 2893
Šventà, dv., k. (Švenčionių vls. ir aps.)
2507
Šventoji, mstl. (Kretingos aps.) 603
Šventoji, up. 206

T

Tābariškės (Tāboriškės), k. (Turgelių vls.,
Vilniaus aps.) 149
Tālinas, mst. 1706, 2627, 2628
Talmantai, k. (Kaniavos vls., Lydos aps.)
144
Targūnai, k. (Daugėlišio vls.,
Švenčionių aps.) 367
Tartōkas, k. (Dūksto vls.,
Švenčionių aps.) 1925, 2169
Tārtu, mst. 2187
Taujūnai, k. (Daugėlišio vls.,
Švenčionių aps.) 406, 448, 456, 535,
702, 805, 1180, 1926, 2154, 2254, 2270,
2383, 2590, 2672
Tauragė, mst. 480, 544, 566, 567, 572,
573, 629
Taurāgnai, mstl. (Utenos aps.) 42, 64,
77, 433
Taurūsiškė (Taurāšyškė), k. (Krasnavo
vls., Suvalkų aps.) 284, 405, 556
Taurūsiškė, k. 729
Teliūkiškė, k. (Daugėlišio vls.,
Švenčionių aps.) 149
Telšiai, apskr. 2187
Telšiai, mst. 170, 250, 279, 339, 358,
423, 424, 436, 501, 573, 603, 612, 629,
2638, 3008
Tikocinas (Tykòcinas), par. 1971
Tiltai, k. (Valkininkė vls., Vilniaus–Trakė
aps.) 312, 368, 430, 496, 634, 700,
735, 980, 1166, 1357, 1379, 1886, 1925,
1997, 2091, 2153, 2176, 2180, 2371,
2409, 2957, 2958
Tilžė, k. (prie Drūkšių ež.) 3036
Timakāvas (Cimachāvas), k. (Merkinės,
vėliau Marcinkonių vls., Gardino aps.)
131
Týtuvėnai, mstl. (Raseinių aps.) 218
Tōrnas, mst. 2502
Trabciškės, k. (Švenčionių aps.) 241
Trākai, aps. 182, 185, 261, 273, 278,
311, 599, 3008

- Trākai, ež. 270
 Trākai, mst. 31, 79, 82, 104, 114, 216, 232, 269, 270, 273, 313, 353, 380, 462, 466, 468, 469, 509, 533, 551, 731, 847, 864, 878, 881, 892, 912, 924, 1036, 1077, 1166, 1269, 1306, 1342, 1398, 1427, 1647, 1670, 1671, 1983, 2057, 2458, 2513, 2549, 2574, 2688, 2703, 2981, 2990
 Trākai, par. 1760
 Trākai, vls. 58
 Trakiškė, k. (Seivų vls., Suvalkų aps.) 97, 109, 200, 374, 387, 511, 522, 556, 1636, 1660, 2226, 2402
 Trakiškiai, k. (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.) 186, 729, 1249, 2752
 Trakų pilis 2468
 Trapikiškė, k. (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.) 559, 1842, 2913, 2945
 Traūpis, mstl. (Ukmergės aps.) 573
 Trebūčiai, k. (Švenčionių vls. ir aps.) 254, 608, 898, 913, 923, 1041, 1092, 1100, 1608, 1707, 1730, 2372
 Trečiūnai (Tračiūnai), k. (Švenčionių vls. ir aps.) 151, 154, 2849
 Trempiniai, k. (Liubavo vls., Marijampolės aps.) 182
 Tribačiai (Tribučiai), k. (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.) 467
 Tribačiai, k. (Liubavo vls., Marijampolės aps.) 182, 204
 Tribūčiai, k. (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.) 796, 1733, 1855, 2247, 2256, 2589
 Triluščiai, k. (Tverėčiaus vls., Švenčionių aps.) 1174
 Trinapolis, baž. (Vilniuje) 2309
 Trýškiai, mstl. (Šiaulių aps.) 502, 573, 590, 629
 Troškūnai, mstl. (Panevėžio aps.) 434, 501, 573, 629, 646
 Trumpālis (Trumpāliškė, Trumpāliškis,), k. (Andrejavo vls., Suvalkų aps.) 123, 382, 434, 1723, 2243, 2493, 2608, 2818, 2864
 Trumpāliškis, apyl. (Suvalkų aps.) 514
 Tumelėnai, k. (Mielagėnų vls., Švenčionių aps.) 1662, 1814, 2036, 2262, 2277
 Turgėliai, k. (Turgelių vls., Vilniaus–Trakų aps.) 3023
 Tuřmantas, mstl. (Smalvų vls., Breslaujos aps.) 2518, 604
 Tūsamony, k. (Varanavo vls., Lydos aps.) 432, 495, 596, 758, 759, 777, 1387, 1460, 1507, 1518, 1526, 1536, 1553, 1638, 1758, 1837, 1865, 1888, 1900, 1916, 2166, 2209
 Tvėrai, mstl. (Telšių aps.) 501, 586
 Tverėčius, apyl. (Švenčionių aps.) 601, 1364, 1517, 1838, 2683, 3034
 Tverėčius, kr. 1241
 Tverėčius, mstl. 155, 169, 222, 299, 302, 341, 360, 397, 416, 423, 446, 449, 471, 474, 489, 507, 515, 533, 561, 567, 588, 589, 592, 606, 656, 658, 701, 725, 741, 743, 745, 800, 885–887, 906, 909, 914, 919, 936, 943, 944, 951, 953, 962, 1013, 1014, 1017, 1019, 1038, 1056, 1072, 1091, 1115, 1122, 1137, 1138, 1142, 1149, 1152, 1211, 1212, 1223, 1257, 1284, 1289, 1341, 1343, 1345, 1351, 1352, 1370, 1380, 1424, 1428, 1437, 1447, 1468, 1473, 1481, 1490, 1499, 1507, 1520, 1546, 1553, 1554, 1583, 1594, 1595, 1620, 1633, 1638, 1639, 1657, 1664, 1676, 1677, 1695, 1700, 1712, 1725, 1733, 1744, 1753, 1755, 1759, 1763, 1764, 1782, 1789, 1843, 1851, 1852, 1855, 1870, 1885–1887, 1889, 1914, 1915, 1940, 1969, 1974, 1977, 2003, 2009, 2018, 2030, 2043, 2056, 2074, 2109, 2134, 2138, 2167, 2207, 2213, 2231, 2238, 2253, 2270, 2317, 2352, 2356, 2392, 2397, 2414, 2443, 2525, 2671, 2683, 2745, 2809,

- 2854, 2891, 2907, 2910, 2919, 2932,
2959, 2961, 2969, 2972, 2982, 3002,
3037
- Tverėčius, par. 31, 120, 146, 196, 426,
581, 609, 883, 2056, 2522, 2601, 2870
- Tverėčius, vls. 2-V, 3-V, 4-V, 5-V, 57,
68, 151, 182, 415, 490, 724, 805, 1114,
1132, 1159, 1273, 1286, 1370, 1447,
1517, 1617, 1677, 1877, 1969, 2022,
2074, 2170, 2218, 2239, 2242, 2246,
2255, 2258, 2267, 2270, 2277, 2362,
2385, 2524, 2652, 2688, 2726, 2745,
2776, 2870, 2911, 2922, 2932, 2944,
2964, 2972, 2974, 2986, 2987, 2992, 2999
- U
- Uciekà (Utièkà), dv. (Merkinės vls.,
Alytaus aps.) 210
- Uciekà (Utièkà), k. 222
- Ūdininkai (Udininkai), k. (Lazdijų vls.,
Seinų aps.) 213, 215
- Ufà, mst. 2704
- Ukmergė, apskr. 2787
- Ukmergė, mst. 68, 248, 250, 305, 307,
346, 400, 401, 406, 422, 571, 617, 629,
3038
- Ukrainà, vlst. 767, 768, 2767, 2797
- Ulbinaĩ, k. (Kaniavos, vėliau Varėnos
vls., Vilniaus–Trakų aps.) 2371, 191,
252, 1403, 1905
- Uosiagiriai, k. (Bokšto vls.,
Valažino aps.) 689, 2731, 2735
- Ūpis, k. (Daugėlišio vls.,
Švenčionių aps.) 1825, 1855, 2372
- Ūpninkai, mstl. (Ukmergės aps.) 70
- Urbonaĩ (Urbanaĩ), k. (Vidžių vls.,
Breslaujos aps.) 259
- Urbōniškis, k. (Kamajų vls., Rokiškio
aps.) 357
- Ūrkionys (Jūrķionys), k. (Valkininkų
vls., Trakų, vėliau Vilniaus–Trakų
aps.) 190, 261, 350, 351, 353, 366–368,
810, 1881, 2153, 2180, 2371, 2373, 2383
- Urvėliai, k. (Daugėlišio vls.,
Švenčionių aps.) 2267, 2372
- Urviaĩ, vnk. (Telšių aps.) 2187
- Utenà, aps. 118, 444, 2430
- Utenà, mst. 501, 571, 603, 629, 3038
- Ūžbalis, k. (Benekainių vls., Lydos aps.)
1426
- Ūžbalis, vls. (Lydos aps.) 1400, 1548,
1562
- Ūžberžis (Zabžezė), par. (Valažino aps.)
578, 821
- Ūžnemunė, reg. 97
- Užolžė, teritorija 2765
- Užpaliai, mstl. (Utenos aps.) 527, 574
- Užubalis (Užbalis), k. (Eišiškių vls.,
Lydos aps.) 474, 2059, 2157, 2420
- Užubalis, vls. (Švenčionių aps.) 57, 216,
490
- Užublendžiai (Užublandis), k.
(Maišiagalos vls., Vilniaus aps.) 366,
368
- Užūgiris, k. (Apso vls., Breslaujos aps.)
1672
- Užūklonys, k. (Eišiškių vls., Lydos aps.)
1029, 2019, 2440
- Užulėja, sargybos punktas 504–506
- Užūperkasis, k. (Valkininkų par.) 1173
- Ūžupis (Barauskai), k. (Gervėčių vls.,
Vilniaus–Trakų aps.) 1867, 2251
- Ūžupis, k. (Adutiškio vls.) 1844
- Užupis, k. (Varnionių vls., Vilniaus aps.)
151, 523, 552
- Užūšilės miškas 750
- Ū
- Ūlā, up. 1333, 3037
- Ūsionys, k. (Breslaujos vls. ir aps.) 957,
964, 981, 1046, 1047, 1218, 1236, 1237,
1258, 1363, 1397, 1484, 1589, 1635,
1671, 1879, 2087, 2138, 2143, 2158,
2159, 2355, 2362
- Ūtā, k. (Varėnos vls., Vilniaus–
Trakų aps.) 840, 1359, 1377, 1413,

- 1444, 1529, 1533, 1569, 1602, 1697,
1753, 2097, 2108, 2112, 2371, 2795,
2955, 2990, 3037
Ūtėlė, k. (Rudnios par., Vilniaus–
Trakų aps.) 2766
- V**
- Vadinis (Vadziniai), k. (Kapčiamiesčio
vls., Seinų aps.) 49
- Vaičiūkiškė, (Vaičiūkiškė), k. (Linkmenų
vls., Švenčionių aps.) 155, 451, 654
- Vaičiūkiškė, k. (Kaltanėnų vls.,
Švenčionių aps.) 1173, 1178, 1225,
1369, 1564, 1566, 1573, 1589, 1590,
1640, 1741, 1742, 1789, 1792, 1794,
1816, 1825, 1856, 1873, 1874, 1889,
1930, 2059, 2061, 2073, 2079, 2097,
2104, 2106, 2107, 2156, 2168, 2231,
2284, 2285, 2397, 2525, 2589, 2865, 2962
- Vaičiūliškė, k. (Andrejavo vls., Suvalkų
aps.) 123, 140, 186, 314, 372, 374,
434, 601, 615, 703, 724, 741, 795, 806,
815, 822, 848, 849, 880, 895, 920, 1033,
1035, 1137, 1200, 1229, 1245, 1248,
1288, 1387, 1404, 1408, 1460, 1490,
1525, 1544, 1554, 1569, 1576, 1577,
1579, 1609, 1620, 1723, 1731, 1740,
1751, 1752, 1833, 1841, 1856, 1860,
1863, 1877, 1921, 1927, 1978, 1995,
2018, 2022, 2040, 2084, 2093, 2111,
2182, 2226, 2238, 2254, 2272, 2287,
2322, 2329, 2335, 2375, 2474, 2487,
2608, 2654, 2662, 2729, 2764, 2818,
2864, 2974, 2980
- Vaidagai, k. (Rodūnios vls., Lydos aps.)
2375
- Vaikantónys, k. (Dusmenų vls., Trakų
aps.) 63, 104
- Vaikštėnai, k. (Rūdiškių vls., Trakų,
vėliau Vilniaus–Trakų aps.) 184, 292,
293, 368, 430, 494, 2372, 2494
- Vaikūčiai, k. (Švenčionių vls. ir aps.)
608, 2138, 2203, 2383
- Vaikūnonys, k. (Rodūnios vls.,
Lydos aps.) 1114
- Vainiūnai, k. (Apso vls., Breslaujos aps.)
530, 629, 897, 1323, 1363, 1430, 1484,
1498, 1507, 1554, 1586, 1656, 1856,
2087, 2114, 2138, 2158, 2887
- Vaiponė, k. (Andrejavo vls., Suvalkų
aps.) 314, 1990, 2608, 2749
- Vaiškūnai, k. (Švenčionių vls. ir aps.)
59, 155, 474, 966, 989, 2157, 2192,
2294, 2793, 2794
- Vaišniūnai, k. (Daugėlišio vls.,
Švenčionių aps.) 718, 732, 750, 781,
837, 928, 935, 939, 977, 1071, 1122,
1134, 1176, 1252, 1537, 1554, 1661,
1750, 1947, 2004, 2039, 2209, 2233,
2246
- Vaitakarčmis, k. (Valkininkų vls.,
Vilniaus–Trakų aps.) 1584
- Vaitakėmis, k. (Seivų vls., Suvalkų aps.)
44, 97, 170, 293, 314, 373, 374, 387,
401, 404, 405, 421, 436, 479, 486, 498,
522, 527, 534, 538–540, 555, 558, 679,
758, 762, 789, 918, 994, 1054, 1348,
1356, 1395, 1443, 1448, 1460, 1476,
1644, 1647, 1676, 1995, 2017, 2018,
2037, 2112, 2226, 2234, 2254, 2272,
2739, 6651
- Vaitakónys, žr. Vaikantónys
- Vaitiekupiai k. (Sintautų vls., Šakių aps.)
585, 629
- Vakarų Baltarusija, istorinė Baltarusijos
dalis 867, 868, 3022, 3025–3027
- Vakarų Europà, žemyno dalis 272,
2051
- Valākampiai, k. (Vilniaus m. dalis)
2317
- Valātkiškės, k. (Dieveniškių vls.,
Ašmenos aps.) 819, 1759, 1936, 2002,
2094, 2302, 2701
- Valāžinas, aps. 284, 357, 364, 448, 719,
755, 774, 775, 778, 844, 853, 856, 863,
983, 1056, 1059, 1065, 1069, 1087,

- 1099, 1100, 1155, 1214, 1274, 1324,
1461, 1572, 2023, 2338, 2732, 2751,
2754, 2755, 2846, 2978
- Valažinas, mst. 1069, 1097, 1108, 1219,
1866, 2731, 2735
- Valdikai, k. (Lugamėnų vls., Valažino
aps.) 689, 775
- Valdonaĩ, k. (Lydos aps.) 892, 2716
- Valdūtiskės (Valdātiskės, Valdākiškės,
Valdonaĩ), k. (Rodūnios vls., Lydos
aps.) 184
- Valiñčiai, k. (Seivų vls., Suvalkų aps.) 53,
55, 314, 339, 475, 486, 522, 556, 729,
922, 971, 1015, 1234, 1373, 1414, 1529,
1612, 1807, 1856, 1871, 2090, 2101,
2126, 2238, 2254, 2272, 2603, 2633,
2689
- Valkaviškis, mst. 3007
- Valkiniñkai, apyl. (Vilniaus–Trakų aps.)
1629, 2832
- Valkiniñkai, mstl. 72, 73, 87, 88-90,
94, 133, 134, 139, 152, 168, 264, 291,
293, 351, 366, 367, 498, 504, 578,
581, 887, 929, 980, 1013, 1017, 1018,
1026, 1054, 1110, 1153, 1157, 1159,
1166, 1173, 1179, 1212, 1242, 1322,
1327, 1338, 1353, 1374, 1379, 1404,
1453, 1507, 1531, 1536, 1600, 1647,
1659, 1670, 1686, 1698, 1725, 1738,
1757, 1758, 1760, 1765, 1769, 1770,
1774, 1833, 1850, 1856, 1864, 1876,
1881, 1884, 1887, 1890, 1895, 1899,
1948, 1955, 1992, 2022, 2084, 2120,
2133, 2142, 2158, 2183, 2184, 2240,
2261, 2293, 2334, 2355, 2373, 2392,
2414, 2421, 2423, 2424, 2429, 2549,
2572, 2585, 2668, 2677, 2688, 2724,
2757, 2758, 2768, 2777, 2806, 2808,
2832, 2892, 2931, 2951, 2958, 3027,
3038
- Valkiniñkai, par. 29, 34, 45, 52, 64, 72,
73, 95, 122, 139, 206, 252, 368, 388,
461, 469, 471, 494, 511, 518, 525, 527,
531, 533, 555, 563, 575, 604, 619, 656,
1173, 1659, 1900, 2057, 2424, 2700,
2724, 2870
- Valkiniñkai, r. 1884, 2688
- Valkiniñkai, vls. 57, 145, 180, 311, 315,
483, 490, 638, 675, 699, 700, 1077,
1113, 1135, 1278, 1347, 1379, 1393,
1397, 1629, 1714, 1905, 2022, 2124,
2132, 2153, 2159, 2162, 2180, 2181,
2333, 2549, 2688, 2779, 2780, 2831,
2832, 2870, 2930, 2951, 2958, 2971,
2993, 2996, 3010
- Valkiniñkų miškai 307, 311–313
- Varakaliaĩ (Vorakaliaĩ) k. (Švenčionių
vls. ir aps.) 527, 823, 910, 1369, 1797,
2192
- Varanāvas, apyl. (Lydos aps.) 2978
- Varanāvas, mstl., mst. 533, 581, 651,
658, 920, 1018, 1190, 1415, 1444, 1460,
1522, 1694, 1765, 1767, 1768, 1787,
1806, 1881, 1936, 2022, 2079, 2218,
2219, 2339, 2534, 2542, 2604, 2715,
2716, 2995
- Varanāvas, vls. 1191, 1396, 1507, 1656,
1741, 1766, 1835, 2000, 2166, 2209,
2219, 2455, 2458, 2526, 2534, 2604,
2715, 2717, 2779
- Varanavėlė (Varanāuka), k. (Lydos aps.)
1787
- Vardžiūkiemis, k. (Dūksto vls.,
Breslaujos aps.) 190, 198, 230, 312,
475, 477, 525, 538
- Vardžiūkiemis, k. (Dūksto vls.,
Švenčionių aps.) 760, 900, 1284, 1570,
1748, 1805, 1822, 1856, 1936, 1937,
2251, 2259
- Varėnā, apyl. (Vilniaus–Trakų aps.) 711,
916, 1206, 1600, 1716
- Varėnā, gelž. st., mstl., (Lydos, vėliau
Vilniaus–Trakų aps.) 36, 80, 87, 91,
99, 152, 191, 193, 197, 212, 293, 345,
349, 350, 355, 393, 451, 460, 461, 472,
500, 533, 563, 605, 656

- Varėnà, mstl. (Vilniaus–Trakų aps.) 432,
858, 865, 866, 873, 908, 916, 979, 1003,
1025, 1109, 1175, 1192–1194, 1225,
1233, 1275, 1283, 1292, 1306, 1333,
1360, 1362, 1365, 1378, 1389, 1407,
1455, 1461, 1491, 1516, 1540, 1545,
1559, 1563, 1576, 1579, 1590, 1591,
1600, 1602, 1611, 1628, 1641, 1689,
1698, 1701, 1709, 1714, 1740, 1772,
1822, 1871, 1878, 1892, 1914, 1975,
1986, 2003, 2019, 2036, 2090, 2197,
2245, 2246, 2269, 2275, 2311, 2333,
2336, 2338, 2361, 2363, 2372, 2386,
2403, 2406, 2419, 2421, 2425, 2445,
2486, 2490, 2513, 2524–2526, 2529,
2530, 2533, 2535, 2543, 2584, 2669,
2703, 2707, 2708, 2770, 2777–2779,
2801, 2855, 2887, 2897, 2910, 2921,
2928, 2989, 3009, 3013, 3019
- Varėnà, par. 1025, 1360, 2887, 2928,
2989
- Varėnà, vls. 57, 381, 490, 638, 700,
912, 990, 1025, 1087, 1135, 1210, 1540,
1545, 1579, 1591, 2145, 2162, 2198,
2200, 2609, 2662, 2829, 2946
- Varėnės pamiškė 1590
- Varkaliai, k. (Švenčionių vls. ir aps.)
2154
- Varliai, k. (Rodūnios vls., Lydos aps.)
152, 169, 1167
- Varnėnai (Varnionys), vls. (Vilniaus
aps.) 58, 196, 256, 257, 264, 267, 303,
448, 490
- Varniai, mstl. (Telšių aps.) 488, 492,
501
- Varniūnys, k. (Lydos aps.) 894
- Varniūnys, mstl. (Vilniaus–Trakų aps.)
1692, 1693, 1808, 1844, 1862, 2001,
2565
- Varniškė, k. (Breslaujos vls. ir aps.)
1635
- Varniškė, k. (Lentupio vls.,
Švenčionių aps.) 2131, 2372
- Váršuva, mst. 20, 34, 40, 46, 49, 53,
54, 68, 84, 91, 115, 126, 128, 137,
149, 165, 175, 176, 190, 193, 196, 229,
230, 232, 233, 245, 258, 261, 264, 265,
278–280, 284, 286, 288–292, 297, 301,
304, 305, 323, 324, 334, 336, 340, 341,
344, 348, 349, 351, 355, 366, 371, 375,
381, 382, 389, 390, 394, 396, 397, 398,
403, 406, 414, 415, 417, 424, 433, 437–
440, 444–446, 449, 459, 468, 471, 477,
483, 488, 490, 498, 500, 503, 506–509,
517, 519, 520–522, 525–527, 530, 532,
535, 537, 540, 541, 544, 547, 550, 552,
557–561, 564–567, 577, 580, 582, 585,
586, 597, 606, 607, 610, 612, 614, 632,
636, 638, 658, 721, 728, 729, 765, 789,
794, 812, 820, 829, 868, 889, 896, 930,
960, 983, 986, 1014, 1015, 1022, 1027,
1037, 1058, 1155, 1168, 1172, 1182,
1188, 1213, 1308, 1362, 1588, 1605,
1619, 1706, 1728, 1729, 1731, 1732,
1857, 1862, 1889, 2016, 2127, 2130,
2172, 2194, 2229, 2278, 2285, 2319,
2321, 2325, 2347, 2363, 2364, 2382,
2383, 2414, 2418, 2422, 2430, 2484,
2485, 2516, 2544, 2577, 2585, 2606,
2609, 2613, 2624, 2627–2629, 2637,
2638, 2642, 2647, 2669, 2671, 2673,
2675, 2681, 2682, 2690, 2691, 2693,
2697, 2702, 2705, 2725, 2726, 2730,
2733, 2734, 2751, 2754, 2755, 2760,
2763, 2770, 2771, 2794, 2810, 2811,
2814, 2831, 2834, 2836, 2872, 2873,
2894, 2904, 2910, 2925, 2939, 2944,
2966, 2981, 3007, 3013
- Váršuva, vaivadija 3024
- Varviškė, k. (Kapčiamiesčio vls., Seinų
aps.) 192, 1110
- Vasiūliai, k. (Daugėlišio vls.,
Švenčionių aps.) 395, 409, 433,
606, 795, 1163, 1663, 1775, 2121, 2308,
2310
- Vasiūnai, žr. Vosiūnai

- Vāstakiškė, k. (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.) 1042, 1093, 1127, 1229, 1309, 1312, 1342, 1364, 1461, 1529, 1554, 1586, 1748, 1779, 1784, 1857, 1860, 1905, 2269, 2282
- Vāšingtonas, mst. 286
- Vaškai, mstl. (Biržų aps.) 535
- Vatikānas, vlst. 306, 310, 315, 336, 812, 983, 1325, 1359, 2542
- Veciūnai, žr. Viečiūnai
- Vegėriai, mstl. (Mažeikių aps.) 573
- Vėgriai, žr. Veňgriai
- Veiciūnai, žr. Viečiūnai
- Vėikščios, k. (Tverečiaus vls., Švenčionių aps.) 236, 559, 808, 1301, 2190, 2665, 2974
- Vėikūnai, k. (Linkmenų, vėliau Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.) 151, 863, 895, 949, 980, 1074, 1135, 1314, 1317, 1349, 1919, 1959, 2010, 2014, 2018, 2050, 2104, 2143, 2149, 2156, 2172, 2189, 2253, 2267, 2272, 2301, 2434, 2850, 2962
- Veisiejai, mstl. (Seinų aps.) 46, 507, 517, 574
- Veismūnai, k. (Merkinės vls., Trakų, vėliau Alytaus aps.) 70
- Veiveriai, mstl. (Marijampolės aps.) 343, 377, 448, 501, 573, 629, 1006, 3004
- Vėjinė (Veinė), k. (Linkmenų, vėliau Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.) 253, 253
- Vėjinė, k. (Švenčionių vls. ir aps.) 2850
- Veligarai, k. (Lydos aps.) 432
- Vėliónys, k. (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.) 750, 766, 837, 962, 1393, 1442, 1477, 1500, 1507, 1519, 1545, 1775, 1957, 2124, 2142, 2607
- Vėlionių piliakalnis 962
- Veliuonà, mstl. (Kauno aps.) 268, 331
- Veňgriai, k. (Balninkų vls., Ukmergės aps.) 61
- Vėpriai, mstl. (Ukmergės aps.) 34, 574
- Verenāvas, žr. Varanāvas
- Verkiai, dv. 72, 73, 118, 334, 881, 1028, 1042
- Versālis, mst. 39
- Vertėliškės, k. (Gardino aps.) 1739
- Vėžionys, k. (Eišiškių vls., Lydos aps.) 856, 1029, 1145, 1283, 2440
- Vydėniai, k. (Kaniavos vls., Lydos aps.) 250, 252, 260, 319, 361, 370, 431, 493, 498, 504
- Vydėniai, k. (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.) 679, 729, 730, 768, 769, 824, 830, 874, 912, 937, 974, 983, 1017, 1104, 1166, 1389, 1404, 1405, 1408, 1424, 1496, 1500, 1546, 1555, 1561, 1580, 1593, 1598, 1637, 1657, 1661, 1698, 1716, 1806, 1840, 1857, 1871, 1905, 1975, 2019, 2026, 2052, 2081, 2121, 2136, 2162, 2198, 2310, 2368, 2372, 2383, 2386, 2409, 2411, 2459, 2555
- Vidėniai, k. (Varėnos vls.) 721
- Vidiškės (Vydiškis), apyl. (Daugėlišio vls., Švenčionių aps.) 601, 1987, 1992
- Vidiškės (Vydiškis), k. 150, 321, 360, 394, 456, 495, 508, 521, 535, 544, 565, 578, 750, 794, 930, 946, 1495, 1688, 1689, 1814, 1848, 1945, 1950, 1955, 1956, 2021, 2023, 2070, 2104, 2105, 2206, 2324, 2356, 2416, 2418, 2568, 2744, 2826, 2909, 2937, 2965
- Vidiškės (Vydiškis), par. 120, 146, 516, 930, 1688, 1689, 1751, 1956, 2568, 2744, 2909, 2965
- Vidiškės, r. 2021
- Vidūgiriai, k. (Krasnavo vls., Suvalkų aps.) 44, 284, 314, 385, 392, 405, 520, 536, 550, 612, 614, 874, 967, 1014, 1073, 1079, 1325, 1349, 1544, 1618, 1656, 1657, 1716, 1841, 1882, 2226, 2375, 2402, 2503, 2526, 2938
- Vidūgirių Būdà (Užvidūgirių Būdà), k. (Krasnavo vls., Suvalkų aps.) 2402

- Vidurinė Lietuva 2309, 2615
 Vidutinė (Srednia), k. (Švenčionių aps.)
 1331, 1825
 Vidutinė, k. (Švenčionių vls. ir aps.)
 2175
 Vydžiai (Vidžiai), apyl. (Breslaujos aps.)
 601, 1065
 Vydžiai (Vidžiai), mstl. 31, 145, 354,
 395, 421, 600, 615, 1386, 1424, 1612,
 1651, 1731, 1753, 1792, 1793, 1836,
 1840, 1953, 1976, 2097, 2184, 2207,
 2221, 2252, 2410, 2414, 2495, 2547,
 2603, 2656, 2840, 2905, 2978, 3037
 Vidžiai, par. 2601, 2840
 Vydžiai (Vidžiai), vls. 131, 1232, 1612,
 2022
 Viečiūnai, k. (Pariečės, vėliau
 Marcinkonių vls., Gardino aps.) 369,
 432, 555, 770, 811, 837, 858, 1058,
 1098, 1099, 1162, 1169, 1185, 1640,
 1886, 1893, 1924, 1925, 2020, 2036,
 2063, 2224, 2228, 2289, 2320, 2401,
 2433, 2434, 2436, 2463, 2476, 2513,
 2514, 2728, 2735, 2744, 2829, 2909,
 2913, 2920, 2931, 3002
 Vieksniai, mstl. (Mažeikių aps.) 424,
 620, 629, 3008
 Viena, mst. 2150
 Vievis, mstl. (Trakų aps.) 35, 36, 73,
 79, 159, 193, 436, 442, 484, 498, 502,
 519, 563, 564, 574, 600, 605, 608, 609,
 1203, 1760, 2309, 2448, 2644, 2845,
 3014, 3034, 3038
 Vievis, par. 1085
 Vievis, vls. 57
 Vigónys (Vygonys), k. (Rodūnios vls.,
 Lydos aps.) 128, 137, 139, 152, 432,
 461, 494, 563, 596, 636, 654, 671, 675,
 794, 805, 825, 829, 830, 877, 896–898,
 949, 957, 961, 984, 1014, 1029, 1035,
 1039, 1048, 1067, 1102, 1108, 1186,
 1220, 1232, 1235, 1238, 1259, 1270,
 1287, 1293–1295, 1327, 1462, 1463,
 1898, 1933, 2050, 2097, 2160, 2163,
 2219, 2225, 2280, 2352, 2375, 2409,
 2420, 2439, 2573, 2761, 2780, 2906
 Vygriai, apyl. (Suvalkų aps.) 1978
 Vygriai, ež. 88, 1978
 Vygriai, k. 1978
 Vijà, mstl. (Valažino aps.) 817, 1272
 Viktorinė, k. (Daugėlišio vls.,
 Švenčionių aps.) 150
 Vileikà, aps. 58, 559, 2325, 2371, 2762
 Vileikà, mst. 964
 Vileitos, k. (Adutiškio vls.,
 Švenčionių aps.) 1213, 2073, 2245
 Vilėkos, k. (Tverečiaus vls.,
 Švenčionių aps.) 1146, 1842, 2169,
 2187, 2372
 Vilėkų kapinės 2269
 Vilija, up. 1231
 Vilkapėdžiai, k. (Seivų vls., Suvalkų
 aps.) 121, 426, 695, 863, 907, 1090,
 1400, 1417, 2126, 2402
 Vilkaviškis, aps. 118
 Vilkaviškis, mst. 250, 268, 501, 547,
 556, 573, 577, 621, 624, 629, 646, 2204
 Vilkijà, mstl. (Kauno aps.) 580, 629
 Vilkiškės, k. (Tauragnų vls., Utenos
 aps.) 34
 Vilkỹškiai, mstl. (Klaipėdos kr.) 630
 Vilkuočiai, k. (Rimšės vls., Breslaujos
 aps.) 1142, 3036
 Vilnià (Vilnėlė), up. 854, 3016
 Vilniaus mokyklų apygarda 1438
 Vilniaus švietimo (mokyklų) apygarda
 1356, 1374, 1387, 1468, 1591, 1616,
 1625, 1637, 1658, 1668, 1669, 1678,
 1681, 1682, 1701, 1704, 1719, 1726,
 1727, 1733, 1757, 1798, 1834, 1866,
 1885, 1886, 1897, 1927, 1928, 1941,
 1955, 1994, 2008, 2017–2019, 2027,
 2060, 2099, 2161, 2169, 2176, 2205,
 2208, 2242, 2255, 2296, 2349, 2459,
 2470, 2472, 2485, 2496, 2498, 2501,
 2512, 2525, 2531, 2548, 2590, 2608,

- 2672, 2681, 2746, 2756, 2800, 2828,
2946, 2948, 2957, 2966, 2968, 2969,
2971, 2985
Vilniaus–Seinų kr. 2–VII, 648
Vilniaus–Trakų aps. 301, 357, 364, 381,
447, 458, 559, 637, 638
Vilniją, kr. 2–VIII, 931, 1071, 2629, 2798,
2887, 2955, 3029
Vilniją, teritorija 2–VIII, 2089, 2098,
2128, 2161, 2286, 2306
Vilnius, apygarda 897, 898, 942, 976,
1048, 1054, 1072, 1077, 1092, 1097,
1103, 1115, 1131, 1144, 1163, 1172,
1205, 1214, 1220, 1225, 1230, 1235,
1243, 1258, 1260–1262, 1264, 1267,
1268, 1273, 1274, 1277, 1278, 1287,
1291, 1298, 1324, 1325, 1346, 1372,
1396, 1429, 1431, 1432, 1440, 1454,
1456, 1480, 1482, 1486, 1490, 1583,
1595, 1609, 1611, 1616, 1617, 1619,
1626, 1629, 1640, 1642, 1647, 1649,
1672, 1673, 1686, 1687, 1692, 1693,
1697, 1698, 1702, 1706, 1714, 1720,
1721, 1732, 1733, 1741, 1746, 1755,
1756, 1757, 1758, 1762, 1764, 1771–
1773, 1777, 1779, 1788, 1801, 1802,
1807, 1816, 1834, 1841, 1843, 1844,
1862, 1863, 1882, 1885, 1886–1888,
1891, 1895, 1898, 1920, 1933, 1937,
1939, 1942, 1959, 1963, 1965, 1967,
1983, 1986, 1996, 2000, 2001, 2028,
2091, 2159, 2164, 2185, 2195, 2237,
2261, 2276, 2283, 2286, 2287, 2290,
2291, 2305, 2310, 2311, 2316, 2339,
2355, 2359, 2363, 2364, 2369, 2374,
2381, 2382, 2392, 2393, 2397, 2398,
2407, 2408, 2412, 2417–2419, 2422,
2423, 2428, 2429, 2437, 2438, 2440,
2446, 2447, 2452, 2459, 2464, 2477,
2479, 2481, 2483, 2502, 2517, 2519,
2521, 2522, 2524, 2525, 2529, 2530,
2531, 2538, 2546, 2551, 2555, 2557,
2559, 2566, 2568, 2580, 2600, 2604,
2607, 2609, 2610, 2620, 2634, 2646,
2647, 2649, 2663, 2687, 2692, 2709,
2714, 2726, 2728, 2766, 2775, 2781,
2794, 2797, 2803, 2812, 2825, 2833,
2834, 2837, 2839, 2845, 2848, 2850,
2875, 2878, 2881, 2882, 2895, 2904,
2980, 2987, 3002, 3018, 3019, 3021,
3025, 3031
Vilnius, apyl. 878, 893, 933, 1547, 1786,
2148
Vilnius, aps. 52, 82, 182, 185, 252, 257,
260, 278, 436, 651, 1247, 1540, 1625,
1716, 2107, 2286, 2373, 2505, 2609,
2708, 2808, 2996
Vilnius, arkikatedra (katedra) 864, 1004,
1078, 1097, 1319, 1320, 1325, 1421,
1443, 1760, 2281, 2421, 2475
Vilnius, arkivyskupija 812, 868, 1014,
1018, 1269, 1421, 1727, 2426, 2793,
2808
Vilnius, Aušrės Vartai 752, 797, 985,
1049, 1054, 1088, 1106, 1110, 1128,
1232, 1240, 1269, 1378, 1403, 1456,
1541, 1613, 1814, 1823, 1868, 1964,
1987, 1993, 2097, 2098, 2178, 2183,
2428, 2543
Vilnius, Aušrės Vartai, bažn. 1600
Vilnius, Aušrės Vartai, par. 1600, 1613
Vilnius, Baufalo (Taūro) kalnas 1197
Vilnius, bazilika 2686
Vilnius, Bernardinų kapinės 1817
Vilnius, Bernardinų sėdas 1284, 1398
Vilnius, evangelikų kapinės 2236
Vilnius, Gedimino kalnas 1398, 2402
Vilnius, Gedimino paminklas 331
Vilnius, Gedimino pilies bokštas 5–8,
555
Vilnius, Gedimino (Pilies) kalnas 32,
86, 114, 135, 168, 468, 2701, 2719,
2773, 3043
Vilnius, Gedimino pilis 854, 1884, 1899,
1904, 1905, 1910, 1995, 2006, 2009,
2019, 2091, 2432

Vilnius, gubernija 3031

Vilnius, Kalvarijos 73, 90, 116, 118, 223,
272–274, 326, 382, 463, 469, 587, 588,
726, 881, 882, 910, 1309, 1391, 1398,
1403, 1950, 1954, 2939, 2944, 2955

Vilnius, Katedros aikštė 3003, 3035

Vilnius, kr. 2-V, 3-V, 4-V, 5-V, 2-VII,
2-VIII, 57, 59, 77, 165, 186, 236, 250,
273, 280, 282, 283, 310, 331, 348, 350,
358, 372–374, 381, 383, 384, 393, 394,
489, 500, 509, 512, 517, 519, 526, 532,
535, 544, 566, 602, 637, 724, 745, 754,
757, 759, 793, 824, 836, 841, 849, 897,
912, 916, 919, 932, 933, 954, 976, 992,
1003, 1016, 1023, 1076, 1128, 1196,
1208, 1240, 1241, 1243, 1250, 1254,
1256, 1258, 1259, 1264, 1266, 1272,
1273, 1279, 1282, 1283, 1304, 1319,
1320, 1330, 1338, 1339, 1346, 1347,
1350, 1351, 1363, 1365, 1372, 1381,
1386, 1403, 1409, 1417, 1430, 1434,
1435, 1437, 1439, 1440, 1443–1445,
1450, 1454, 1456, 1458, 1462, 1464,
1465, 1468, 1469, 1473, 1477–1480,
1485, 1499, 1502, 1503, 1505, 1509,
1510, 1512, 1521, 1531, 1533, 1535,
1556, 1557, 1562, 1571, 1576, 1584,
1601, 1627, 1631, 1649, 1662, 1663,
1668, 1671, 1673, 1678, 1683, 1703,
1710, 1718, 1735, 1741, 1743, 1745,
1750, 1758, 1761, 1762, 1779, 1785,
1794, 1809, 1825, 1829, 1885, 1888,
1889, 1901, 1904, 1905, 1924, 1933,
1941, 1951, 1952, 1957, 1965, 1979,
1980, 1988, 1993, 1996, 1997, 2000,
2002–2005, 2011, 2013, 2014, 2016,
2020, 2028, 2035, 2038, 2051, 2054,
2058, 2059, 2067, 2068, 2076, 2082,
2087, 2090, 2091, 2093, 2094, 2110,
2117, 2124, 2134, 2136, 2141–2143,
2148, 2160–2163, 2165, 2170, 2172,
2178, 2180, 2188–2190, 2196, 2197,
2203, 2205, 2208, 2209, 2217, 2224,

2226, 2228, 2230, 2231, 2241, 2244,
2265, 2274, 2277, 2286, 2306, 2311,
2317, 2326, 2347, 2358, 2383, 2391,
2394, 2396, 2404, 2407, 2413, 2486,
2487, 2491, 2504, 2506, 2518, 2520,
2522, 2523, 2545, 2547, 2581, 2584,
2586, 2587, 2590, 2599, 2603, 2606,
2611, 2629, 2638, 2649, 2684, 2685,
2698, 2706, 2720, 2724, 2725, 2762,
2779, 2781, 2798, 2807, 2810, 2823,
2846, 2856, 2864, 2871, 2873, 2876,
2894, 2901, 2910, 2913, 2933, 2940,
2944, 2953, 2969, 3009, 3015, 3019,
3022, 3028–3031, 3033–3036, 3038

Vilnius, Lūkiškių kalėjimas 873, 879,
899, 970, 1090, 1118, 1202, 1205, 1210,
1260, 1280, 1281, 1292

Vilnius, metropolija 868

Vilnius, mst. 2-I, 3-I, 4-I, 5-I, 2-III,
3-III, 4-III, 5-III, 2-IV–VIII, 3-IV–VI,
4-IV–VI, 5-IV–VI, 1–4, 6–107, 109–150,
152–181, 183–196, 184, 185, 198–208,
210–233, 235–248, 250–273, 275–284,
286–301, 303–308, 312–317, 319,
321–349, 352–359, 361–367, 370–386,
388–411, 413–430, 432, 432a, 433–461,
464–475, 477–498, 500, 501, 503–508,
510, 512–533, 535–546, 548, 549,
551–561, 563, 565, 567–570, 572–586,
589–621, 624–627, 630–636, 639, 641,
643–656, 658, 672, 689–691, 693–703,
706, 708–715, 717–721, 724–729, 731–
735, 737–740, 742–745, 747–756, 758,
760–775, 777–783, 785–794, 796–798,
800–801, 804, 806, 808, 810–818, 820,
822–825, 828–830, 834–838, 840, 841,
843–845, 847–856, 858, 863–872, 874,
875, 877–879, 881–896, 898–901, 903,
905–910, 912, 914, 915, 918–920, 923–
940, 942–946, 948, 953, 954, 957, 958,
960–962, 964, 965, 967, 969–972, 974–
978, 980, 981, 983, 985–987, 989, 990,
992–995, 998, 999, 1001–1014, 1016,

1017, 1019–1021, 1023–1026, 1028,
1030–1036, 1038, 1040–1045, 1048,
1049, 1051–1063, 1065, 1069–1074,
1076–1078, 1080, 1081, 1084–1091,
1093–1098, 1100–1104, 1106–1108, 1110,
1111, 1114–1116, 1118, 1122–1124,
1128–1132, 1134–1136, 1138–1141,
1143, 1145, 1147–1149, 1151,
1154–1157, 1159, 1160, 1162, 1163,
1167, 1169–1173, 1176, 1181, 1184,
1185, 1187–1191, 1193–1196, 1198,
1200, 1202–1208, 1210, 1212, 1213,
1215–1218, 1220–1223, 1225, 1227–1233,
1235–1238, 1240, 1241, 1243, 1245,
1250–1254, 1258–1262, 1265–1273, 1276,
1278–1287, 1289–1293, 1295, 1296,
1298, 1299, 1302, 1304, 1305, 1308,
1312, 1315, 1317–1320, 1322, 1324,
1325, 1327, 1329, 1331, 1333, 1334,
1337–1339, 1342, 1343, 1346, 1347,
1350, 1351, 1353, 1355, 1357–1366,
1370–1380, 1384, 1387–1391, 1393,
1394, 1397–1399, 1401–1403, 1405,
1407, 1409, 1411–1422, 1424, 1425,
1427, 1429–1435, 1437, 1438, 1440–
1445, 1447, 1448, 1450, 1453, 1456,
1458, 1459, 1465–1470, 1472–1476,
1478, 1481, 1484–1486, 1490–1492,
1495–1504, 1507–1513, 1516, 1517,
1519, 1521, 1527–1531, 1533, 1535,
1536, 1538–1541, 1544–1547, 1555–1559,
1561–1563, 1566, 1569, 1571–1578,
1580, 1582–1584, 1587, 1588, 1590,
1591, 1595, 1598, 1600–1605, 1608,
1610, 1611, 1613, 1615, 1618, 1619,
1621–1626, 1630–1632, 1637, 1639–1642,
1647, 1650, 1651, 1653–1655, 1660,
1661, 1666, 1669–1674, 1677, 1680–
1683, 1687, 1688, 1690, 1696, 1698,
1701–1704, 1708, 1710, 1713, 1715,
1716, 1719, 1722, 1724, 1725, 1727,
1728, 1730–1732, 1734–1739, 1741,
1742, 1745, 1747–1751, 1754–1757,

1759–1762, 1765, 1768–1771, 1774,
1775, 1777, 1778, 1785, 1786, 1789,
1793, 1794, 1797, 1799, 1802, 1803,
1806–1809, 1811, 1812, 1814, 1816,
1817, 1819, 1823, 1826, 1828–1830,
1833, 1835, 1842, 1844–1847, 1849,
1850, 1852, 1854, 1856–1858, 1863,
1864, 1866–1868, 1871, 1872, 1878,
1883–1885, 1887–1893, 1895, 1897,
1899, 1900, 1903, 1908–1910, 1912,
1916, 1918, 1920–1930, 1932, 1933,
1936–1961, 1963–1966, 1967, 1968,
1970, 1971, 1975, 1976, 1979, 1983,
1984, 1986–1988, 1990–1996, 2000,
2002–2004, 2008, 2010–2012, 2016,
2017, 2019–2023, 2025, 2026, 2028,
2031, 2032, 2035–2037, 2039, 2042,
2044, 2046, 2047, 2050–2054, 2057–
2063, 2066–2070, 2074–2079, 2081–2089,
2091, 2092, 2094, 2095, 2097, 2099,
2100, 2103–2114, 2116–2118, 2121,
2123–2125, 2128, 2130–2134, 2136,
2139–2141, 2143–2148, 2150, 2151,
2153, 2154, 2157–2166, 2168, 2169,
2172, 2174, 2176–2178, 2180–2184,
2187–2190, 2192, 2194–2196, 2198,
2203, 2205–2207, 2209–2218, 2221,
2222, 2224, 2225, 2228–2230, 2232–
2234, 2236, 2237, 2240, 2241, 2243,
2244, 2248, 2249, 2252, 2254–2258,
2261–2263, 2265, 2268–2270, 2273–2275,
2277–2285, 2287, 2288, 2290–2292,
2294–2297, 2300–2305, 2307–2314,
2316–2326, 2328–2338, 2340, 2342–2347,
2351–2356, 2358–2371, 2373, 2374,
2376–2378, 2380–2382, 2384, 2386–2391,
2393–2396, 2398–2400, 2401–2406,
2408–2411, 2413–2416, 2419–2432,
2434–2439, 2441–2450, 2452, 2453,
2455, 2458–2465, 2467–2469, 2471–2478,
2480, 2481, 2483–2488, 2490, 2491,
2493–2498, 2500, 2501, 2503–2506,
2508, 2510–2514, 2516–2520, 2522–2525,

- 2527, 2528, 2530, 2531, 2533, 2534,
2536–2538, 2540–2566, 2568–2575, 2577,
2578, 2580–2606, 2608–2619, 2621–2631,
2633, 2635, 2637–2650, 2652–2659,
2661–2670, 2672–2693, 2695–2699,
2701–2707, 2709–2714, 2716–2719,
2722–2725, 2728–2730, 2734–2736,
2739–2748, 2750, 2752–2754, 2756–2764,
2766, 2767, 2769–2773, 2775–2783,
2785–2789, 2792–2799, 2801–2826,
2829–2841, 2843–2853, 2855–2857,
2859–2865, 2871–2878, 2880–2883,
2885–2897, 2899, 2900, 2902–2904,
2907, 2908, 2910–2916, 2918–2953,
2955–2960, 2963, 2965, 2970–2973,
2975–2984, 2988, 2989, 2991–2993,
2995, 2996, 2998–3001, 3003, 3004,
3007–3043
- Vilnius, Rasų kapinės 52, 94, 136, 196,
231, 240, 274, 332, 405, 437, 438, 457,
459, 510, 511, 539, 541, 555, 565, 577,
610, 613, 636, 637, 638, 642, 649, 657,
684, 1398, 1475, 1737, 1738, 1892,
1965, 1993, 2031, 2053, 2069, 2105,
2163, 2190, 2304, 2380, 2550, 2551,
2635, 2691, 2692, 2704, 2718, 2831,
2891, 2989
- Vilnius, rotušė 1422
- Vilnius, sritis 2799, 3022–3024, 3027,
3033–3035, 3038
- Vilnius, vaivadija 855, 1706, 1923, 2081,
2090, 2124, 2133, 2147, 2173, 2215,
2268, 2304, 2308, 2325, 2364, 2371,
2376, 2382, 2414, 2453, 2466, 2470,
2485, 2504, 2521, 2556, 2581, 2587,
2591, 2593, 2598, 2599, 2605, 2606,
2611, 2613, 2621, 2631, 2645, 2648,
2674, 2677, 2679, 2681, 2683, 2698,
2703, 2705, 2716, 2717, 2761, 2768,
2773, 2785, 2804, 2805, 2815, 2816,
2829, 2830, 2838, 2840, 2844, 2845,
2847, 2852, 2853, 2856, 2860, 2862,
2878, 2880, 2889, 2890, 2901, 2902,
2911, 2912, 2914, 2922, 2924, 2928,
2939, 2979, 2982, 2985, 2988, 2993,
3001, 3010
- Vilnius, vartai 1237
- Vilnius, vyskupija 696, 697, 867, 1687,
1688, 1972, 2506, 2901
- Vilnius–Suválkai, kr. 770
- Vilnius–Trākai, aps. 2176, 2206, 2230,
2245, 2272, 2294, 2305, 2306, 2325,
2371, 2374, 2383, 2398, 2407, 2409,
2412, 2415, 2429, 2487, 2496, 2504,
2506, 2512, 2529, 2530, 2537, 2549,
2572
- Vilnius–Trākai, apskr. 843, 846, 985,
1040, 1058, 1062, 1068, 1073, 1147,
1163, 1188, 1268, 1284, 1338, 1357,
1379, 1461, 1546, 1563, 1579, 1587,
1609, 1611, 1626, 1647, 1655, 1686,
1698, 1732, 1787, 1823, 1834, 1898,
1962
- Vingiriai, k. (Daugėlišio vls.,
Švenčionių aps.) 2115, 2589
- Vinkšnėnai, k. (Lugamėnų vls., Valažino
aps.) 689
- Virbālis, mst. (Vilkaviškio aps.) 501
- Viřšupis, k. (Daugėlišio vls., Švenčionių
aps.) 464, 466
- Visgirdai (Vizgirdai), k. (Pilviškių vls.,
Vilkaviškio aps.?) 212
- Visų Šventųjų, baž. (Vilniuje) 1435
- Vyšniavas, mstl. (Valažino aps.) 414,
477, 533, 565, 612, 658, 817
- Vyšniavas, vls. 57
- Vištýtis, mstl. (Vilkaviškio aps.) 68, 69,
72, 182, 223
- Vištýtis, par. 1971
- Vytėnai, k. (Tverečiaus vls.,
Švenčionių aps.) 717, 725, 802, 876,
957, 1122, 1126, 1152
- Vižainis (Vyžainys), apyl. (Suvalkų aps.)
374
- Vižainis (Vyžainys), mstl. 72, 81, 89,
533, 2736, 3018

Vókė, k. (Lentvario vls., Trakų aps.)
151, 297

Vokietijà, vlst. 179, 297, 411, 612, 924,
1241, 1271, 1272, 1450, 1503, 2098,
2797, 2991, 3004, 3007, 3009, 3011, 3024

Volkoviznà, k. (Liubavo vls.,
Marijampolės aps.) 205

Vóriškės, k. (Valkininkų vls. Vilniaus–
Trakų aps.) 431, 494, 496, 675, 726,
863, 1539, 1611, 1869, 1922, 2014,
2132, 2151, 2372, 2414, 2415, 2447,
2524, 2611, 2872

Vorònežas, mst. 595, 2469

Vosylĩskis, vls. (Lydos aps.) 57

Vosiũnai, apyl. (Tverečiaus vls.,
Švenčionių aps.) 2499

Vosiũnai, k. 228, 321, 360, 362, 379,
390, 391, 397, 428, 449, 458, 460, 464,
479, 480, 487, 529, 537, 541, 553, 588,
612, 613, 615, 800, 806, 851, 860, 861,
878, 914, 916, 947, 950, 954, 956, 989,
997, 998, 1007–1009, 1011, 1012, 1014,
1017, 1020, 1022, 1031, 1040, 1041,
1043, 1045, 1059, 1132, 1134, 1159,
1168, 1176, 1200–1202, 1213, 1226,
1251, 1267, 1273, 1323, 1345, 1370,
1415, 1420, 1424, 1504, 1505, 1507,
1508, 1517, 1520, 1598, 1641, 1660,
1868, 1917, 1940, 2027, 2048, 2074,
2085, 2170, 2171, 2225, 2233, 2239,
2240, 2246, 2258, 2270, 2271, 2292,
2354, 2356, 2413, 2414, 2499, 2506,
2521, 2524, 2548, 2560, 2561, 2667,
2671, 2703, 2739, 2759, 2767, 2780,
2783, 2809, 2813, 2823, 2891, 2910,
2915, 2934, 3002

Vosiũnai, k. (Aduťiškio vls.,
Švenčionių aps.) 2209, 2313, 2316,
2428

Vosiũnai, par. (Tverečiaus vls.,
Švenčionių aps.) 377, 519, 615, 916,
1012, 1420, 2354, 2521, 2522, 2601,
2823, 2980

Vosiũnų kapinės 2416

Vòterberis (Vàterburas) (mst. JAV) 322

Z

Zabalinà, k. (Joniškio vls.,
Vilniaus, vėliau Vilniaus–Trakų,
Švenčionių aps.) 150

Zabárninkai, k. (Apso vls.,
Breslaujos aps.) 315, 369, 477, 547,
644, 705, 729, 874, 883, 937, 938, 1114,
1222, 1387, 1484, 1519, 1525, 1530,
1568, 1572, 1674, 1679, 1784, 1794,
1840, 1859, 1936, 1945, 1950, 2051,
2079, 2114, 2141, 2151, 2152, 2261,
2544

Zabičiũnai, k. (Antalieptės vls.) 894

Zablàtiškės, vls. (Švenčionių aps.) 742

Zabžezė (Ūžberžis), par. 821

Zadvárninkai, k. (Švenčionių vls. ir aps.)
608, 2651

Zakopànė, mst. 434, 2309

Zamòšė, par. 1236

Zaòsė, k. (Zietelos par., Naugardo aps.)
711

Zapýškis, mstl. (Kauno aps.) 508, 629

Zarasaĩ, aps. 376, 1271

Zarasaĩ, mst. 434, 435, 501, 571, 646

Zasėčiai (Zasiāčius) k. (Zietelos vls.,
Slanimo aps.) 173

Zervýnos (Zervinos), k. (Varėnos vls.,
Vilniaus–Trakų aps.) 294, 296, 457,
1021, 1507, 1514, 1679, 1680, 1682,
1709, 1713, 1719, 1733, 1744, 1850,
1871, 1895, 2019, 2045, 2073, 2094,
2099, 2109, 2130, 2140, 2145, 2151,
2155, 2176, 2178, 2913

Zietela (Zýtela), k. (Zietelos vls.,
Slanimo, vėliau Naugarduko aps.) 600

Ziũkos, k. (Daugėliškio vls., Švenčionių
aps.) 155, 750, 1130, 1134, 1148, 1162,
1297, 1305, 1342, 1345, 1389, 1461,
1484, 1497, 1519, 1749, 2007, 2021,
2249, 2259, 2383, 2493, 2954

Ž

Žabariškės (Zabariškės), vls. (Žabariškių vls., Suvalkų aps.) 131, 2375
 Žagarai (Žagariai, Paseiniai), k. (Suvalkų aps.) 44, 121, 284, 313, 488, 602, 614, 634
 Žagarai, k. (Labanoro par.) 1435
 Žagārė, k. (Rudaminos vls., Vilniaus–Trakų aps.) 806, 807, 828, 871, 894, 972, 995, 1200, 1461, 1644, 2157, 2158, 2175, 2200, 2297, 2526
 Žagārė, mstl. (Šiaulių aps.) 573, 584
 Žagāriai, k. (Berznyko vls., Suvalkų aps.) 680, 715, 721, 746, 792, 824, 834, 884, 940, 941, 967, 988, 1024, 1053, 1054, 1087, 1102, 1276, 1321, 1357, 1387, 1439, 1443, 1751, 1790, 1859, 1878, 1905, 1906, 1915, 1936, 2011, 2068, 2069, 2082, 2105, 2192, 2203, 2254, 2272, 2409, 2493, 2542, 2588, 2726, 2753, 2765, 2772, 2827, 2846, 2890, 2891, 2974
 Žagāriai, ūkis 1936
 Žalėji Ežerai, ež. 271, 273
 Žalioji, k. (Mikailiškių vls., Marijampolės aps.) 182, 205, 208, 212
 Žarėnai, mstl. (Telšių aps.) 501
 Žasina, k. (Varanavo vls., Lydos aps.) 813, 1312, 1581
 Žasliai, mstl. (Trakų aps.) 45, 641, 1041, 1760
 Žeimėlis, mstl. (Biržų aps.) 569, 629
 Žeimiai, k. (Švenčionių aps.) 261
 Žeimiai, mstl.
 Žeimiai, mstl. (Kėdainių aps.) 526, 629, 1596
 Želābai, k. (Švenčionių vls. ir aps.) 59, 63, 301, 1100, 1995, 2271
 Želniai, dv. (Alytaus aps.) 61
 Žėlva, mstl. (Ukmergės aps.) 41, 54, 55, 59, 66, 90, 343
 Žemaičių Kalvarijā, mstl. (Telšių, vėliau Mažeikių aps.) 646

Žemaičių vyskupija 1216
 Žemaitija, etnogr. reg. 1094, 1500
 Žemaitkiemis, apyl. (Ukmergės aps.) 2787
 Žėnevā, mst. 154, 236, 280, 286, 348, 392, 393, 525, 614, 751, 754, 2000, 2304
 Žydėliai, k. (Kaltanėnų vls., Švenčionių aps.) 2279, 2336
 Židikai, mstl. (Mažeikių aps.) 388, 422
 Žiežmāriai, mstl. (Trakų aps.) 35, 335, 358, 544, 574
 Žilina, k. 1760
 Žilinėškės, k. (Dusmenų vls., Trakų aps.) 63
 Žiliūnys, k. (Žirmūnų vls., Lydos aps.) 772, 839, 1220, 1277
 Žiliškiai, k. (Dusmenų vls., Trakų aps.) 63, 104
 Žilmā (Žilmas), ež. 3036
 Žiogėliai, k. (Marcinkonių vls., Gardino aps.) 1973, 2433, 2434
 Žirmūnai, apyl. (Lydos aps.) 2054
 Žirmūnai, mstl. 658, 1091, 1220, 1221, 1239, 1240, 1316, 1399, 1432, 1442, 2222, 2279, 2322, 2328, 2329, 2357, 2442, 2461, 2483, 2518, 2526
 Žirmūnai, vls. 1431, 2166, 2210, 2222, 2482, 2517, 2518, 2709, 2761, 2762, 2951, 3037
 Žiūra, k. (Varėnos vls., Vilniaus–Trakų aps.) 431, 557, 678, 686, 1105, 1107, 1110, 1233, 1264, 1275, 1381, 1556, 1740, 1831, 1850, 2042, 2114, 2122, 2314, 2361, 2372, 2752
 Žižmai, k. (Dieveniškų vls., Ašmenos aps.) 254, 260, 265, 368, 431, 604, 822, 1074, 1076, 1259, 1379, 1688, 1710, 1754, 1901, 1911, 1936, 1947, 1967, 1977, 2028, 2091, 2195, 2205, 2277, 2409, 2701, 2747, 2760, 2910, 2914

- Žmirklės, k. (Kapčiamiesčio vls., Seinų
aps.) 193
- Žuklonys (Užuklonys), k. (Eišiškių vls.,
Lydos aps.) 2378
- Žuračiškės, k. (Trakų aps.) 211
- Žusinaĩ (Žašinaĩ), k. 745
- Žvėrynas (Vilniaus m. dalis) 878, 985,
1049, 1054, 1063, 1110, 3013
- Žvikėliai, k. (Seivų vls., Suvalkų aps.)
387, 483, 697, 707, 788, 858, 877, 914,
994, 1058, 1349, 1415, 1621, 1675, 2402
- Žviņgiai, par. 2980
- Žvirbliškė, k. (Kaltanėnų par.,
Švenčionių aps.) 154
- Žvėriai, k. (Tverėčiaus vls.,
Švenčionių aps.) 1526, 2207, 2320,
2362

Istorikas Kazys Misius
gina lietuvių kalbą mitinge
Vilniuje prie Seimo.
2013 m. balandžio 28 d.

Leidinyje „Vilniaus golgota“ chronologiškai aprašomas Vilniaus ir Vilniaus krašto istorijos 20 metų laikotarpis nuo 1919 iki 1939 metų – I tome skelbiama Mykolo Biržiškos parengtos ir 1930 m. išleistos knygos „Vilniaus Golgota“ – Lenkijos okupuoto Vilniaus ir Vilniaus krašto lietuvių gyvenimo 1919–1928 metų kronikos – faksimilinė pakartotinė laida, o žinomo istorijos tyrinėtojo Kazio Misiaus naujai ta pačia stilistika parašytuose II–V tomuose – M. Biržiškos „Vilniaus Golgotoje“ aprašytų įvykių tęsinys nuo 1929 m. sausio 1 d. iki 1939 m. spalio 29 d., kai į atgautą Vilnių įžengė Lietuvos kariuomenė. Penktame tome pateikiami žemėlapiai, asmenvardžių ir vietovardžių rodyklės.

Penkiatomis leidinys „Vilniaus golgota“ skiriamas Vilniaus 700 metų sukakčiai (2023) ir Vilniaus atgavimo 85 metų sukakčiai (2024).

Vilniaus golgota, V tomas

Sudarytojai

Mykolas Biržiška (B. Šėmio pseud., I t.)

Kazys Misius (II–V t.)

Leidėjas, vyriausiasis redaktorius Petras Jonušas

Atsakingoji redaktorė Živilė Driskiuvienė

Kalbos redaktorius dr. Artūras Judžentis

Korektorės Gražina Navalinskienė (1929 m.), Rasa Kašėtienė (II–V t.)

Dailininkė Ona Liugailienė

Kompiuterių informacinių sistemų specialistė Rimgailė Pilckionienė

Kartografė Aira Dubikaltienė (UAB „Žemėlapių artelė“)

Išleido VšĮ „Versmės“ leidykla

Geležinkelio g. 6, 02100 Vilnius, www.versme.lt

Spaudai parengta 2023 12 29, Tiražas 200 egz.

Spausdino UAB „Standart Impresa“

S. Dariaus ir S. Girėno g. 39, 02189 Vilnius, www.standart.lt